

Topa Yōg Tappet

Maxakalí New Testament

Contents

Mãteo Te Hăm'ăpak Max'ax 'Ăktux	1
Mă'ak Te Topa Yōg Hăm'ăpak Max 'Ăktux	55
Nok Te Yeyox 'Ăktux	89
Yoăm Te Topa Yōg Hăm'ăpak Max'ax Kax'ămi'	148
Yeyox Yōg Mō'pok Xop Te Hăpxopmăhă'	193
Paot Te Hōm Yōg Kuxa Măm Ka'ok Xop Pu Kax'ămi'	243
Paot Te Konĭn Xop Pu Kax'ămi' 1	267
Paot Te Konĭn Xop Pu Kax'ămi' 2	289
Paot Te Hăpxexka Ganax Yōg Tikmũ'ũn Pu Tappet Kax'ămi'	304
Paot Te Kōmĕn 'Ep Yōg Tikmũ'ũn Kuxa Măm Ka'ok Xop Pu Kax'ămi'	313
Paot Te Kōmĕn Pinio Yōg Kuxa Măm Ka'ok Xop Pu Kax'ămi'	321
Paot Te Kōmĕn Konox Yōg Kuxa Măm Ka'ok Xop Pu Kax'ămi'	327
Paot Te Kōmĕn Texanōn Yōg Tikmũ'ũn Pu Tappet Kax'ămi' 1	332
Paot Te Kōmĕn Texanōn Yōg Tikmũ'ũn Pu Tappet Kax'ămi' 2	337
Paot Te Tīmōn Pu Tappet Kax'ămi' 1	340
Paot Te Tīmōn Pu Tappet Kax'ămi' 2	347
Paot Te Tĭt Pu Tappet Kax'ămi'	352
Paot Te Pinĕm Pu Kax'ămi'	355
'Emeo Xop Yōg Tappet	357
Tiak Te Kax'ămi'	375
Pet Te Tappet Kax'ămi' 1	380
Pet Te Tappet Kax'ămi' 2	387
Yoăm Te Kuxa Măm Ka'ok Xop Pu Kax'ămi' 1	392
Yoăm Te 'Ũn Kuxa Yŭm Ka'ok'ax Pu Kax'ămi' 2	398
Yoăm Te' Xape 'Ăxet'ax Gax Pu Kax'ămi' 3	399
Yot Te' Kuxa Măm Ka'ok Xop Pu Kax'ămi'	400
Topa Te Yoăm Tu' Mŭg Yeyox Kunnix Xix Hăpxop Xohix	402

Topa Yōg Tappet

New Testament in Maxakalí (BR:mb1:Maxakalí)

Language: Maxakalí

Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

be6457bb-4639-5f49-a027-4d539ba28cdc

ISBN: 978-1-5313-0397-6

MÂTEO TE HÂM'ĂPAK MAX'AX 'ĂKTUX

Yeyox Kunnix yög mōnāyxop

1 Yeyox Kunnix yög mōnāyxop xohix xop te tik hittap Namix hā' mōkputox, ha mōnāyxop hittap 'Amanām hā' mōkputox.

² 'Āmanām te 'Iyak mūg tak, ha 'Iyak te Yako mūg tak, ha Yonah mūg tak, xi' taknōy xop mūg tak. ³ Ha Yonah te Pet mūg tak, xix Yet mūg tak, ha' mūg tut 'āxet'ax Tām. Ha Pet te 'Exnōg mūg tak, ha 'Anām mūg tak, ⁴ ha 'Āmīnānap mūg tak, ha Nāy mūg tak, ha Xanmōm mūg tak, ⁵ ha Moax mūg tak, ha' mūg tut 'āxet'ax Hap. Ha Moax te 'Omet mūg tak, ha' mūg tut 'āxet'ax Hot, ha 'Omet te Yexe mūg tak, ⁶ ha Namix mūg tak. Yā hōmā Namix te 'Iyaet yög tikmū'ūn xohix xat.

Ha Namix te 'Onit xetut mūg, ha Xanomām put, ⁷ ha Homo'ām mūg tak, ha 'Amit mūg tak, ha 'Axa mūg tak, ⁸ ha Yoxapah mūg tak, ha Yonām mūg tak, ha 'Oyit mūg tak, ⁹ ha Yotām mūg tak, ha 'Akax mūg tak, ha 'Eyekit mūg tak, ¹⁰ ha Mānāxex mūg tak, ha 'Āmōm mūg tak, ha Yoyit mūg tak, ¹¹ ha Yekōnīn mūg tak, xi' taknōy xop mūg tak, 'ihā puknōg xop te 'Iyaet yög tikmū'ūn mōgāhā', nūy hām puknōg ha' mōgā', tu hāpxexka Maminōn tu' mōgāhā', pu tu pi'.

¹² Tu Maminōn tu' pip, 'ihā Yekōnīn te Xanatit mūg tak, ha Yonomameo mūg tak, ¹³ ha 'Amiot mūg tak, ha 'Enitkīy mūg tak, ha 'Ayoh mūg tak, ¹⁴ ha Xanok mūg tak, ha 'Akīy mūg tak, ha 'Eniot mūg tak, ¹⁵ ha Mātā mūg tak, ha Yako mūg tak, ¹⁶ ha Yoye mūg tak, ha Mānix mūtik yāytaha', ha' put Yeyox 'āxet'ax Kunnix.

¹⁷ Kaxīy 'Amanām mōkputox te homik-tok put, ha tehomik-tok put, ha tehomik-tok put, tu mōktu xohix te 14,

tu mōktu Namix te 'Iyaet yög tikmū'ūn xat, ha tehomik-tok put xohix te 14, tu mōktu 'Iyaet yög tikmū'ūn te hāpxexka Maminōn tu' mōg, ha mōkputox nōy xohix te 14 kamah, ha mōktu Yeyox Kunnix mūg tut te' put.

Yeyox mūg tut te' put

¹⁸ Tu' put hā xīy: Tute yāytap-tup Yoye mūtik, pa nōm mūtik nōm 'ohnāg 'ihā Topa Koxuk tek-tok putnāhā'.

¹⁹ Ha Mānix te yāy kutok xuk, ha Yoye te' yūmmūg, yā hāmyok mīy, tu' yīy 'ohnāg, tu hāmpē'paxex, hu: "Pūyā tikmū'ūn Mānix kummuk 'āktux hok!" Kaxīy. Tu' xaptop tu' nīm putup, ²⁰ tu hāmpē'paxex, 'ihā pexkox yög nū'kutnā'ax nūn, Yoye mō'yōn 'ihā' nūn, tu' yōtkup tu hām'āktux, hu:

—Yoye, 'āmūn yā Namix hā 'āmōkputox, hu 'ākuxanōg hok, nūy Mānix mūy, nūy nū mūtik yāytax. Yā' max Mānix, ha Topa Koxuk tek-tok putnāp-tup, ²¹ hak-tok pit put putup, ha xate' xuxet'ax mīy putup Yeyox, ha yāy yög tikmū'ūn kuxa kummuk xit putup, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'.

²² Topa te hāpxopmā ka'ok, yā hōmā tik te Topa pupi hām'āktux tikmū'ūn pu', yīy: ²³ "Ūn hok yūm tek-tok xuk putup, hak-tok 'āxet'ax te: 'Ēmānēo." Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: "Topa te yūmūg mūtik tihī." Kaxīy. Tu ta tu' kux. Yā Topa yög hām'āktux hittap hā Mānix te yāy kutok xuk nōmhā.

²⁴ Ha Yoye yāy koxak, tu' yīpkox pip, tu Mānix mūg, ²⁵ pa nōm mūtik nōm 'ohnāg, mōktuk-tok put, ha Yoye te' xuxet'ax mīy Yeyox.

Tik puknōg xop te hāmyūmmūg nūn

2 Yeyox mūg tut te' put kōmēn Menēg tu', yā hāpxexka Yonex yög kōmēn, ha 'Enot te hāpxexka yög tikmū'ūn xohix xat, 'ihā Mānix tek-tok put, ha tik puknōg xop te hāmyūmmūg nūn, māyōn

xupep'ax ha' nūn, tu māyōnnāg xop yūm-mūg, tu Yenoyanēn ha' nūn, tu' nūn tu nūktu mōxaha', ² nūy kaxxop pit xax, tu' yīkopit, hu:

—Pi'yā' xip tik te tikmū'ūn xat'ax kutok? Yā' tut te' put nōmhā, pu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xat. Hāptox tukmūg tihi', tu kaxxop yōg māyōnnāg pēnāhā pepi pexkox tu', tu māyōn xupep'ax ha māyōnnāg pēnāhā', tuk nūn tu nūktu nūk-tettex kaxxop pu'. Kaxīy.

³ Ha 'Enot te' xupak, tu' xutīgāhā', xix Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix xutīgāhā', ⁴ yīy 'Enot te' āmānex xexka xop xānāhā', xix hāmyūmmūg xop xānāhā', pu yāy tu nūnnāy, tu ta' nūn tu nūktu mōxaha', ha 'Enot te:

—Tep mūn 'āktux Topa yōg tappet te'? Pi'yā' xip putup 'ūtut 'ihāk-tok put, Topa te nōm yāykutnāhā'? Kaxīy.

⁵ Ha:

—Kōmēn Menēg kopa' put putup, hāpxexka Yonex tu'. Yā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu kaxxop nā'ax 'āktux, hu:

⁶ “Menēg mūn kōmēn kutōgnāg, pa Topa te' xexkānāp-tup, 'ūyāykutnā'ax yōg kōmēn hah, yīy Topa te kōmēn xexkānāp-tup, ha yāykutnā'ax te yōgnū tikmū'ūn xat max putup, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat putup.” Kaxīy.

⁷ Ha ta 'Enot te tik xop xānāhā', nōm tik te hāmyūmmūg xop te hāptox tu' nūn, ha' xānāhā', pu nū', ha' xaptop tu' nūn, pu tikmū'ūn 'ūpēnā hok, ha 'Enot te' yīkopit, hu:

—Hām 'ūm 'ihā 'āxop te nō māyōnnāg pēnāhā'? Kaxīy.

Ha' xuktux, ⁸ yīy 'Enot te mō'pok Menēg hah, tu:

—Mōy kaxxop pit xax, nūy xipi', nūy nūy 'ā' xuktux, 'ūyīy kama nūk xup kaxxop keppah. Kaxīy.

⁹ Tu hām'āktux kux, ha ta tik xop mōg, tu ta' mōg putat hā, tu mōktu Menēg tu'

mōxaha', tu māyōnnāg pēnāhā 'ūxeheh. Hōmā māyōnnāg te māyōn xupep'ax tu' xip hāmōgnōy tu', yā hōnhā pepi' xip, tu tik keppa' mōg, nūy tik xop mōgā', tu mōktu mīptut tu' xupep, ha kaxxop pit xip, yīy māyōnnāg hup, tu' xup pepi' tu pexkox yokama' xup, ¹⁰ ha tik xop kuxa hittup xexkah, māyōnnāg pēnāhā tu' kuxa hittup, ¹¹ tu mīptut hā' mōxakux, tu kaxxop pēnāhā', 'ūtut Mānix mūtik tihi', yīy nūktettex kaxxop keppah, tu' kuxa te' yēy. Hak-nāy tu hāpxop max popmāhā', ha takat xexkah, yā pipkup yānām 'āta popmāhā', xix hāpxop puk haxnāg tu' hōm xix mīxux hep 'ūhaxnāg mīha tu' hōm.

¹² Tu mō'yōn 'ihā Topa te' yōtkup hā hāmyūmmūgāhā', puyīy 'Enot ha putpu' mōg hok, yīy ta' mōg, putat nōy hā' mōg, tu mōktu yāy yōg hām tu' mōxaha'.

Hāpxexka 'Eyit tu nū'paha'

¹³ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te Yoye ha' mōg, 'ihā mō'yōn, tu' yōtkup hā hām'āktux, hu:

—Āpu 'āyok, nūy 'āknihā xihip. 'Āk-tok put, xi' tut mōgā', nūy hāpxexka 'Eyit tu mōy 'āmōxān, nūy nō te nox pi', ha mōktu 'āte xa hām'āktux. Yā 'Enot te kaxxop xak, 'ūp-tex putup tu'. Kaxīy.

¹⁴ Yīy Yoye yok, tu kaxxop put, xi' tut mōgāhā', tu hāpxexka 'Eyit 'ūnūpa tu' mōg 'ihā 'āmniy, ¹⁵ tu' ti ka'ok, ha mōktu 'Enot tu' xok. Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu Yeyox 'āktux, hu: “Ātek kutok xānāhā', 'ihā hāpxexka 'Eyit ta tu' xip.” Kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox nox xip hāpxexka 'Eyit kopa nōmhā'.

'Enot te xonat xop xat pu kaxxop kix

¹⁶ Ha ta 'Enot te' hip, tu tik puknōg te hāmyūmmūg xop hip, pa 'ap nūn'ah, tu yā mō'āmā'. Yīy 'Enot gāy xexkah, tu' xat, pu kōmēn yōg kaxxop pit xohix xexka kix, nūy kaxxop yōg hāmyāxatamuk

2 xohix kix Menēg kopah, xix kōmēn kūnāpa' pip kaxxop pit kix. Yā hōmā, hāmyāxatamuk 2 'ihā tik puknōg te hāmyūmmūg xop te māyōnnāg pēnāhā', hu' nūn, nūy kaxxop xax, yīy 'Enot te' xat, pu kaxxop pit kutōgnāg xohix kix, nūy kaxxop puxet putex. ¹⁷ Hōmā, hāmyāxatamuk xohix xexka 'ihā, tik hit-tap Yenemīn te Topa pupi hām'āktux, nūy tappet tu kax'āmī', yīy:

¹⁸ “Kōmēn Hāmā yōg tikmū'ūn potaha', yā Haket potaha', 'ūk-tok xak tu', tu' kuxa teknōg, 'ūk-tok xakix hah.”

Kaxīy.

Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā' xat'ax gāy te kaxxop kix nōmhā'.

Yāy yōg hām tu' putpu' nūn

¹⁹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'Enot xok, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'Eyit ha' mōg, tu Yoye ha' mōg, tu hām'āktux 'ihā Yoye mō'yōn, 'üyōtkup hā hām'āktux, ²⁰ hu:

—'Āpu, 'āyok, kaxxop put, xi' tut mōgā', nūy 'Iyaet yōg hām ha putpu mōg. Yā tik kummuk xok, nōm te kaxxop xak, nūy putex. Yīy mōg. Kaxīy.

²¹ Ha Yoye yok, tu kaxxop put, xi' tut mōgāhā', ha ta' mōg 'Iyaet ha', tu' mōg tu mōktu' mōxaha', ²² ha tikmū'ūn te hāmyūmmūgāhā', tu 'Enot kutok 'Akenap 'āktux, ha Yonex yōg tikmū'ūn xat, yāy tak yānān tu' xat, yīy Yoye kuxānōg, pa Topa te hāmyūmmūgāhā', 'ihā mō'yōn, 'üyōtkup hā hāmyūmmūgāhā', yīy Yoye mōg hāpxexka Gannet tu', xix kaxxop mōg, xi' tut mōg, ²³ nūy tu ti ka'ok kōmēn Nāyane kopah. Yā hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu Yeyox 'āktux, hu: “Tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy putup, tu Nāyane yōg tik 'āxet'ax putup.” 'Ūkux. Kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox xip ka'ok kōmēn Nāyane tu' nōmhā'.

Yoām te Topa pupi hām'āktux

3 Hāpxip 'ihā Yoām tep-tox pix, tu hāpxexka Yonex yōg hām panip xexka ha' mōg, nūy Topa pupi hām'āktux, ² tu:

—Mā', yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Yā hōnhā Topa te 'āxat nūnte' Kaxīy.

³ Yā hōmā tik hittap 'Iyait te Yoām 'āktux, 'ihā Topa pupi hām'āktux, yīy:

“Tik xip hām panip xexka tu', tu' yīy ka'ok, tu:

'Āpu, Topa yōg putat max mīy, nūy Topa pu putat kohe tu' yoa'.”

'Ūkux. Kaxīy.

⁴ Yoām te kāmēn xeh hā topixxax mīy, nūy tu xokxop xax hāg-nāy hīy, tu kunit māhā', xix puk hep xup. ⁵ Ha ta kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix nūn, xix hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn, xix tikmū'ūn te kōnāg xexka Yohnām yīka' pip, tu' nūn, ⁶ ha Yoām te tikmū'ūn xohip-tox pix, 'ihā tikmū'ūn te yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, tu yāyhāhup tu hām'āktux, nūy nōm kuxyā'.

⁷ Ha Paniye xop nūn kamah, xix Xanoxeo xop nūn, puyīy Yoām kamap-tox pix. Pa Yoām te:

—'Āxop kummuk xop te kāyāk-tok putuk! Piyā 'āxat, xayīy 'ōg hāpkummuk mīy'ax tu kux, puyīy Topa 'āha gāy hok, nūy 'ākummugā hok? ⁸ 'Āpu hāpxopmā max, pu tikmū'ūn xohix xate yāyhāhup yūmmūg. ⁹ Hām'āktux hok, hu: “Yā mōnāyxop 'Amanām yā yūmū'ā hā mōnāyxop xe'e', 'a Topa te 'ūgkummugāp-tup'ah,” Kaxīy. 'Ūxuktux hok! Yā Topa mūn ka'ok, tu mīkax xap hā 'Amanām mōkputox mīy'ax. ¹⁰ Tikmū'ūn te mīm kup kummuk xak, kupuk hā' xak, tu kuxap hā mō'hap, pu tu nōg, ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kummuk kix putup, tu' nōa'. ¹¹ 'Āte 'āp-tox pix, tu kōnāg hā 'āp-tox pix, xa yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy hok 'ūxeheh, pa tik

puxet tek pe' nūn putup, tu' ka'ok, ha tak pu'uk. 'Ap max'ah 'āte nō pataxax tat, yāk mūn kutōgnāg. Hamūn te Topa Koxuk xa mō'kutnāp-tup puyīy 'ākuxa ka'ogā', nūy 'ākuxa kummuk tupmā'. ¹²Yā pēnēn paha', nūy xuxnāg xetox xap mōy mīxux kopah, nūy xap xix mīptut kopah, 'ihā mīxux naknāg mō'hap kuxap tu', ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xex max, pa' yīpkox 'ohnāg xop xūygāp-tup, kuxap hā' puk putuk nō xūygāp-tup, ha' xūy xuxix tapax 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy.

Yoām te Yeyox putox pix

¹³Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox mōg, tu ta hāpxexka Ganinet tu' xip, tu kōnāg xexka Yohnām ha' mōg, pu Yoām putox pix, ¹⁴pa Yoām te:

—'Āmhok! Kaxīy hok! Pak mūn putox pix 'ūyānān tu'! 'Āxexka, hak mūn kutōgnāg. Teptu xatek xat, 'ūg 'āp-tox pix? Kaxīy.

¹⁵Ha Yeyox te:

—Topa te 'āp-tup, xak putox pix. Yā puxi'. Kaxīy.

Ha: —Ya hamūn. Kaxīy. Tup-tox pix.

¹⁶Ha' pix kux, 'ihā Yeyox te kōnāg kox tu' xupep, ha pexkox xōn, ha Yeyox te Topa Koxuk pēnāhā', ha ta tu' yīxohoh kuxxuxtut putuk, tu mōktu Yeyox putox tonnok, tu yīmū' xip, ¹⁷ha ta Topa yīy, tu hām'āktux pexkox tu', hu:

—Nūhū 'ūgkutok pit. 'Āte nōm mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa hittupmāhā'! Kaxīy.

Hāmgāyāgnāg te Yeyox xapit puyīy hāpkummuk mīy

4 Ha Topa Koxuk te Yeyox mōgāhā' hām panip tu', ha Hāmāyāgnāg te Yeyox xapit, puyīy hāpkummuk mīy. ²Yā 'āmnīy xohix te 40 hā 'ap xit'ah Yeyox, ha putup tep-tex, ³yīy Hāmgāyāgnāg te' yīka xupep, tu:

—Pax xa yā Topak-tok, 'āpu' xat, pu nūhū mīkaxxap yāyhā pām xe'e', xayī mā'. Kaxīy.

⁴Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te tikmū'ūn xat, pu pām puxet hā tu hi ka'ok hok, pāyā' xat, pu Topa yōg hām'āktux hā tikmū'ūn kuxa hi ka'ok. Kaxīy.

⁵Ha Hāmgāyāgnāg te kōmēn Yenoy-anēn ha' mōgāhā', yā Topa yōg kōmēn, ha Topa pet xexka tu' mōgāhā', pu' pet tox xanep yīmū 'āti', ⁶ha:

—Pax xa Topak-tok, xa nūy nūhāy hām tu'. Yā Topa yōg tappet te:

“Topa te pexkox yōg xop nū'pok putup, nūy 'āpēnā max,

tu 'ātat putup, 'ūyīm hā 'ātat putup, ka mīkaxxap 'āpata xūy.”

'Ūkux. Kaxīy.

⁷Ha:

—Pa Topa yōg tappet te hām'āktux kamah, hu: “'Ōgnū Topa hā hāpkutex'ex hā gāyā hok.” Kaxīy.

⁸Ha Hāmgāyāgnāg te' mōgāhā' yīktix tox xanep yīmū', tu hām xexka max xohix tu' mūg, tu hāpxopmā'ax max xohix tu' mūg, ⁹tu:

—Pēnā'! 'Ūgmūn pu nū'āxup, kopxix xa' hōm hāpxop xohix. Kaxīy.

¹⁰Ha Yeyox te:

—'Ākmūn'ah. Mōg, nūy 'āpep. Yā Topa yōg tappet te: “Topap-xehnāg pu nū'āxup, nūy 'ākuxa' yēy.” Kaxīy.

¹¹Yīy Hāmgāyāgnāg te' nīm, ha pexkox yōg nū'pok xop nūn, nūy Yeyox pēnā max.

Yeyox te hāpxopmā kōnāmāhā'

¹²Ha ta' nūn xonat xop, tu Yoām mūg, tu kanet hā mō'tat, ha Yeyox te' yūmmūg, tu hāpxexka Ganinet tu' mōg, ¹³tu kōmēn Nāyane nīm, nūy kōmēn Kapānān tu' xip, ha kōnāg xexka Ganinet te' yīka' xup, yā' xip hāpxexka Yemonōm xix Nāptanix tu'. ¹⁴Hōmā, hāmāxata-muk xohix 'ihā Topa te hām'āktux, ha tik hittap 'Iyait te nōm pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', nūy tikmū'ūn xohix pu hāmāyūmmūgā', nūy Yeyox xip'ax

'äktux. Yä Topa yög häm'äktux hittap hä Yeyox te kômên Kapânân tu' nox xip, yîy:

¹⁵“Yemonôn yög hahâm, xix Năptanix yög hahâm, yâ kônâg xexka kux tu' pip, tu kônâg xexka Yohnâm xatapa' pip, nō'ôm puknög yög Ganinet.

¹⁶Yä' puknög xop te hăpkoxtap kopa' pip, tu hămyümmüg 'ohnâg, tu kuyânâm xexka pênâp-tup, puyîy hăptupmă', puyî' puknög xop hămyümmüg, ha kuyânâm te hăpkoxtap tu măp-tup, nŭy nôm puknög xop kuxa hittupmă'.”
'Ūkux. Kaxîy.

¹⁷Ha Yeyox te hăm'ăpak max'ax 'äktux hămăxap, hu:

—Ăpu, yăyhăhup, tu 'ög hăpxopmă'ax kummuk kux! Yä hōnhă Topa te yăy yög tikmŭ'ün xat. 'Ăpu 'îpkox pi'! Kaxîy.

Yeyox te tik te 4 xănăhă'

¹⁸Ămnîy 'üm 'îhă Yeyox te hăpkumep, tu kônâg xexka Ganinet yög hăpkux tu' hăpkumep, 'îhă tik taknōy 2 pênăhă', ha măm xuk, tu' xuxet'ax Xīmām, yă' xuxet'ax nōy te: Pet, xi' taknōy 'ăxet'ax 'Ānene', tu mō tut panip yōn, tu măm xuk pax, ¹⁹ha Yeyox te:

—Ăpu, 'ūkpe mōg 'üg 'ăyümmügă', xayîy tikmŭ'ün tuk ha nŭnnă'. Kaxîy.

²⁰Yîy tut panip nîm, nŭy Yeyox mŭtik hăpkumep.

²¹Ha' mōg 'îhă tik taknōy 2 nōy pênăhă', ha' xuxet'ax Tiak, xi' taknōy 'ăxet'ax Yoām, yă Yemeneo kutok, tu yăy tak yög mîpkox kopa' măm, nŭy tut panip mîy. Ha Yeyox te' xapit, puyîy nŭ mŭtik hăpkumep, ²²ha hăpxip 'ohnâg 'îhă' mōg, tu yăy tak nîm, xix mîpkox nîm, nôm te kônâg yîmŭ' mōg, ha Yeyox pe' mōg.

Yeyox te hămyümmügăhă xix hittupmăhă'

²³Ha Yeyox te hăpkumep punethok, tu ta Ganinet yög hăpxexka xohix hă hăpkumep, tu Topa pet xohix kopa hămyümmügăhă', tu Topa yög hăm'ăpak max'ax 'äktux, xix Topa te tikmŭ'ün xat'ax 'äktux, tu tikmŭ'ün pakut xop hittupmăhă', ²⁴ha hăpxexka Xit yög tikmŭ'ün xohix te' xupak, hu' pakut xop tat Yeyox hah, yă hămpakut xohix te tikmŭ'ün pakutnăhă', xix yămîy kummuk te' pakutnăhă', ha nôm tikmŭ'ün te yăy pu xu'ux xop tat, xix hăpkumep hok xop tat, ha Yeyox te' xohix hittupmăhă'. ²⁵Ha tikmŭ'ün xohix punethok te' pe' mōg, yă Ganinet yög tikmŭ'ün, xix kômên te 10 yög tikmŭ'ün, xix Yenoyanên yög tikmŭ'ün, xix Yonex yög, xix Yohnâm xatapa' pip xop. Yă' xohix te Yeyox pe' mōg.

Yeyox te hăm'äktux yîktix yîmŭ'

5 Jesus te tikmŭ'ün xohix pênăhă', tu yîktix tu' mōg, tu mōktu pepi' xip, tu' yîm. Ha yăy yög tik xop te' yîka' măm, ²ha hămyümmügăhă', nŭy Topa yög hăpxopmă'ax yümmügă', hu:

³—Ūkuxa hittup'ax tikmŭ'ün kuxa kopa' hok xop.

Yă Topa te nôm tikmŭ'ün xat xe'e', hu' kuxa hittupmăhă'.

⁴—Ūkuxa hittup'ax tikmŭ'ün pota punethok xop.

Yă Topa te' kuxa hittupmăp-tup.

⁵—Ūkuxa hittup'ax tikmŭ'ün te yăy kutōgnăg pe'paxex.

Yă Topa te nôm pu hăm'äktux xex, tu' xaxok 'ohnâg, yîy pexkox yög hăpxop pop putup.

⁶—Ūkuxa hittup'ax tikmŭ'ün yîpkox pip xop, nôm te' xak, nŭy Topa pu' yîpkox pi', tu hămyok mîy putup xŭy.

Yă Topa te' kuxa mămăhă'.

7 —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn te' nōy kuxa ka'.

Yā Topa te nōm tikmū'ūn kuxa ka'.

8 —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn kuxa tup xop.

Yā nōm te Topa pēnāp-tup.

9 —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn te yāykix kuxyāhā'.

Yā 'ōm te Topa hāk-tok xe'e'.

10 —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn xūy, nōm tikmū'ūn xūy nūy hāpxopmā max.

Yā Topa te' xexkānāp-tup 'ihā' hep xop xohix xat.

11 —'Ākuxa hittup'ax 'ihā' gāyxop te 'āxūygāhā', xix 'āmānōg, xix 'akte'ex kummuk, xix 'ākupex, 'ūkpe 'āmōg hah.

12 —'Ākuxa hittup'ax, yā Topa te xa popmāp-tup pexkox yōg hāpxop xohix. Yā hōmā tik gāy xop te Topa yōg tik hit-tap xop xūygāhā', tu' pupi hām'āktux xop xūygāhā kamah, 'āmūn putuk.

Yeyox te 'āmot xuxpex 'āktux xix kuyānām

13 —'Āmot xuxpex te' xit'ax xuxpexgāhā', ha xogyīn kutnat, puyīy tuk-tox hok. Ha kaxīy 'āxop te Topa hā' puknōg xop pu hāmmaxnāhā'. Pax pu 'āmot ku'uk kummuk hāk-tox, puxix tikmū'ūn xep-tup nōg, nūy hāptopa putyōn, ha' xohix te' tonnok.

14 —Kuyānām te hāptupmāhā', ha kaxīy 'āxop te tikmū'ūn pu Topa pupi hām'āktux, tu' kuxa hittupmāhā'. Tikmū'ūn xohix te kōmēn pēnāhā', yā kōmēn te yīktix yīmū' pip. 15 Piyā kuyānām tat'ax paha', nūy nō manax kopa' yūm, tu mō'nīy? 'Ap yūm'ah, pāyā mīmpe yīmū' yūm, puyīy mīptut xohix tupmā', puyīy tikmū'ūn nō hāmpēnā max. 16 Ha kaxīy 'āxop te tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āktux 'āktux, pu tu hittup, ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā max, pu tikmū'ūn pēnā', nūy 'Ātak Topa pu hām'āktux, hu: "Yā 'āmax xe'ēgnāg"! Kaxīy.

Tu Topa yōg xat'ax 'āktux

17 —'Ūpe'āpaxeh hok, hu: "Yeyox nūn, nūy Mōyyex yōg xat'ax nōa'." Kaxīy. 'Āmhok. 'Aknūn'ah 'ūg tik hittap xop yōg hām'āktux nōa', nōm hittap xop te Topa pupi hām'āktux, 'ap nōāp-tup'ah, pak nūn nūy hām'āktux yūmmūgā max. 18 'Ūxaxok hok. Yā' xat'ax xip ka'ok, tu' nōg 'ohnāg. Yā Topa yōg tikmū'ūn te' xuktux putup mō'kuma' mōg. Yā kax'āmi'ax kutōgnāg xut 'ohnāg, 'ihā pexkox xip, 'ihā' xip hahām. 'Ūnōg 'ohnāg. 19 Yīy tikmū'ūn yīpkox pip 'ohnāg Topa yōg xat'ax pu', xi' nōy yūmmūgā'ax, pu' yīpkox hok, puxix 'ōm kutōgnāg. Yā Topa te nōm kutōgnāg 'āktux putup 'ihā yāy yōg tikmū'ūn xat. 'A xexkānāp-tup'ah. Pa tikmū'ūn yīpkox pip, tu' nōy yūmmūgā'ax, pu yīpkox pi', puxix Topa xexka 'āktux putup, 'ihā yāy yōg tikmū'ūn xat. 20 Yīy hāpxopmā max Topa pu', tu 'āyīpkox pip pax Topa pu', puyīy Topa 'āxop pu pexkox xōn, 'ihā yāy yōg tikmū'ūn xat, nūy: Mōnāy! Kaxīy. Pa hāmyūmmūg xop yīpkox 'ohnāg xop, xix Paniye xop te' mōxakux 'ohnāg.

Tu tep-tup nōg 'āktux

21 —Tik hittap te mōnāyxop pu hām'āktux, tu' xat, hu: "Ūp-tex hok. Tikmū'ūn te' nōy putex, puxi' mōgā tik pa te hāmyūmmūg keppah, puyī' yōg hāpkummuk mīy'ax kopit." Kaxīy. 22 Pa 'āte 'āxat, hu: Tikmū'ūn te' nōy hā' gāy, puxix tik pa te hāmyūmmūg kopit. Ha tikmū'ūn te' nōy pu hām'āktux, hu: "Ākummuk," kaxīy, puxix tik xexka xop hāpkummuk mīy'ax kopit. Ha tikmū'ūn te' nōy putup nōg, hu nōm pu hupmāhā', hu: "Āp-tox kummuk!" kaxīy, puxix nōm mōgā Hāmgyāgnāg Pet hah. 23 'Āmōg Topa pet hah, nūy Topa pu hāpxop mō'hap, nūy tu' haxyā', tu hāmpe'paxex, hu: "Hamūn, 'ūgnōy

gây, tute 'ă tu' gây," kaxiý. ²⁴ 'Ăpu, 'ög hăpxop mō'hap'ax nīm, nūy mōg mō'ka'ok 'ănōy hah, pu 'ănōy mūtik yāyhā 'ăxape 'ūxeheh, hak-nāy tu 'ög hăpxop mō'hap Topa pu'.

²⁵ —Tikmū'ūn te xa tu' gây, xix 'ăku-pex, tu 'ămōgă'ax tik pa te hămyūm-mūg hah, 'ăpu nū mūtik yāyhā 'ăxape, ka 'ămōgă tik pa te hămyūm-mūg hah, ha' xat pu 'ămūy, nūy kanet kopa mō'ătat. ²⁶ Pax xa kanet kopa 'ăxip, hu ta 'ăxupa hok, tu mōktu tayūmak xexka hă pago, xayiy 'ăpep.

Ūnōy hă xupxet 'ăktux

²⁷ —'Ăxop te Topa yōg xat'ax yūm-mūg, ha: "Ănōy hă xupxet hok!" Kaxiý.

²⁸ Pa 'ăte 'ăxat, hu: 'Ūn 'ăpa hă pēnă hok, nūy 'ūn putup hok. Tikmū'ūn te 'ūn pēnăhă' puxi' kuxa kopa' xonnix. ²⁹ Pax xa 'ăpa xe'e xa hăpxopmă kummugă', 'ăpu 'ăpa xut, nūy putyōn. Yă' max 'ăpaxet, ha ta' kummuk, xa Hămgăyăgnăg Pet ha 'ămōg. ³⁰ Pax xa 'ăyīm xe'e xa hăpxopmă kummugă', 'ăpu 'ăyīm xax mīkax hă, nūy putyōn. Yă' max 'ăyīm puxet, ha ta' kummuk xa Hămgăyăgnăg Pet ha 'ămōg.

Tik te yāy xetut nīm 'ăktux

³¹ —Tikmū'ūn te 'ăxat kamah, hu: "Tik te' xetut nīm putup, puxix tappet mīy, pu tu' nīm." Kaxiý. ³² Pa 'ăte 'ăxat xe'e': 'Ăxe-tut nīm hok. Pēyă' xetut te tik nōy mūtik xonnix, 'ūtux hok pu nīm, pāyă' xetut te tik nōy mūtik xonnix hok, 'ūtux hok pu nīm hok, ka tik nōy mūy, nūy nū mūtik tu' xonnix. Yă tik te' nōy xetut mūg, tu nōm hă' xupxet, yă hăpkummuk mīy.

Tute hăm'ăktux xex'ax 'ăktux

³³ —Mōnăyxop hittap te Topa yōg hăm'ăktux 'ăpak, hu 'ăxat, hu: "Xate Topa pu hăm'ăktux xex, 'ăpu' xaxok hok, nūy mīy." Kaxiý. ³⁴ Pa 'ăte: Topa 'ăxet'ax 'ăktux hok 'ihă

hăm'ăktux xex, xix pexkox 'ăktux hok. Pexkox yă Topa xip'ax xe'ēgnăg hah, ³⁵ xix hăm xexka 'ăktux hok, 'ihă hăm'ăktux xex. Yă hăm xexka xohix Topa yōg, yă' yōg hăptonnok'ax. Ha Yenoyanēn 'ăktux hok. Yă Topa te' xat xe'ēgnăg, yă' yōg kōmēn xe'e', ³⁶ xix 'ăxe 'ăktux hok, 'ihă hăm'ăktux xex. Pi'yă' yāy xe yāyhă yām-nok, xip-nīy? 'Ap yāyhă yă yūmmūg'ah, yiy 'ăxe 'ăktux hok, 'ihă hăm'ăktux xex. ³⁷ Hu hăm'ăktux kutōgnăg, hu: "Ămhok," kaxiý, xix: "Hamūn," kaxiý. Puxi'. Yă Hămgăyăgnăg mūn te tikmū'ūn yūmmūgăhă, pu hăm'ăktux tox. Hăm'ăktux tox hok!

Ūnōy pu hăpkummuk hă' yānăn 'ăktux

³⁸ —Tikmū'ūn te: "Yă' max tikmū'ūn kummuk pu hăpkummugă 'üyānăn tu', nūy tu pago." Kaxiý. ³⁹ Pa 'ăte: Tikmū'ūn kummuk pu hăpkummugă hok, nūy tu pago hok, pa tik te 'ăpayīn kix, 'ăpu' tux hok pu 'ăpayīn năg nōy kix kamah. ⁴⁰ Tikmū'ūn te 'ög topixxax xut, 'ăpu 'ög kayak tu' hōm kamah, ha tu paxmōg. ⁴¹ Xonat puknōg te 'ăxat, xayiy 'üyōg hăpxop putux tat, 'ăpu' tat. Ha 'ăxat pu kinōm puxet hă' tat, 'ăpu kinōm 2 hă' tat. ⁴² Tikmū'ūn te hăpxop 'ūm xak, nūy ta putpu xa' hōm, 'ăpu tu' hōm. Tikmū'ūn te' hok xak hăpxop 'ūm, 'ăpu tu' hok hōm.

'Ăhă' puknōg xop putup pax

⁴³ —Tikmū'ūn te: "Ăxapep-tup pax, pa' puknōg xi' gây xop putup hok." Kaxiý. ⁴⁴ Pa 'ăte': Găy xop putup pax, xi' puknōg xop, xix Topa tu' xax, pu nōm hă hămmaxnă', ⁴⁵ xa 'ăxop yāyhă Topa hă 'ăk-tok xop xe'e'. Yă Topa te măyōn xat, pu' hep xop xohix pu hăm pukgă', yă hăpxopmă kummuk xop pu' mīy, xix hăpxopmă max xop pu' mīy kamah. Tute tex nū'kutnăhă' hep xop xohix pu. Yă tikmū'ūn te hămyok mīy

xop pu nū'kutnāhā', xix tikmū'ūn te hāp-kohe' mīy xop pu tex nū'kutnāhā kamah.

⁴⁶ 'Āxop te 'āxapep-tup xix tikmū'ūn gāy xop putup nōg, puxix Topa xa pekkox yōg hāpxop 'ūm hōm hok. Yā tik kummuk xop te gohet pupi tayūmak pop, tute yāy xape xop mūn putup pax, xi' puknōg xop putup nōg. ⁴⁷ 'Āxop te 'āxape xop mūtik hām'āktux puxehnāg, ha ta' puknōg xop te yāy xape mūtik hām'āktux kamah, nōm xop te Topa hā' puknōg xop.

⁴⁸ —'Āpu hāpxopmā max xe'ēgnāg, nūy 'Ātak Topa putuk, ha pekkox kopa' xip, tu hāpxopmā max xe'ēgnāg mō'kuma' mōg.

'Ānōy pu hāmmāxnāhā'

6 —'Ōg pa 'āti! Hāpxopmā max hok, nūy mō'āmā hok, puyīy tikmū'ūn pēnā'. 'Āmhok. Pa Topa pu hāpxopmā max xe'e, puyīy Topa pēnā'. Pāyā xate' mīy puyīy tikmū'ūn pēnā', puxix Topa yūmūg Tak xa pekkox yōg hāpxop 'ūm hōm putup hok.

² —Xate tikmū'ūn hok xop pu hāpxop hok hōm, 'āpu 'īy hok. Yā mō'āmā'ax xop pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu yāy yōg hāpxopmā max'ax 'āktux, tu Topa pet kopa hām'āktux, xix kōmēn kopa hām'āktux, pu tikmū'ūn hāpxopmā'ax yūmmūg, tu: "Yā tik max, 'ōhōm!" Kaxīy. Yā Topa tep-tup nōg, tu: "Puxi'." Kaxīy. Tu pekkox yōg hāpxop 'ap hōm putup'ah, mō'āmā pax xop pu' hōm putup'ah.

³ Xate tikmū'ūn hok hā nō teheh, 'āpu hām'āktux hok, pu tikmū'ūn 'ūm yūmmūg hok, pu 'āxape xe'e yūmmūg hok.

⁴ Tikmū'ūn 'ūm pu' xuktux hok, puxix Topa xa pekkox yōg hāpxop hōm. Yā Topa te hāpxopmā'ax xohix pēnāhā'.

Tute Topa pu hām'āktux 'āktux

⁵ —Tikmū'ūn te mō'āmā, yā' pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu Topa pu hām'āktux hitop, tu kōmēn yōg putat hā' xuktux, xix Topa pet kopa' xuktux,

pu tikmū'ūn pēnā', nūy tu: "Ūmax nō'ōm! Yā Topa pu hām'āktux pax!" Kaxīy. Pāyā yā' koit. ⁶ Pa 'āpet ha mōg, nūy mōhāmīyinnīn, nūy 'āp-xehnāg hā 'ōg 'Ātak Topa pu hām'āktux, 'īhā xate nōm pēnā 'ohnāg, ha' xupak, tu xa' hōm pekkox yōg hāpxop. Yā Topa 'ōg 'Ātak te hāpxopmā'ax xohix pēnāhā'.

⁷ —Topa pu 'āp-xehnāg hā hām'āktux, tu hām'āktux 'āhīynāg hok, 'ūpuknōg xop putuk. Nōm te Topa pu hām'āktux tox, tu hām'āktux 'āhīynāg, puyīy Topa' xupax. ⁸ Kaxīy mīy hok! Topa yā 'ōg 'Ātak, tu hāmīyūmmūg xe'ēgnāg, tu xatep-tup yūmmūg tap. ⁹ Yīy Topa pu hām'āktux kaxīy, hu:

"Yūmmūg 'Ātak, nōm te pekkox tu' xip, pūyā' xohix kuxa' yēy 'ākeppah, tu 'āmax xe'ēgnāg 'āktux.

¹⁰ Pūyā tikmū'ūn xohix 'ōg xat'ax pu' yīp-kox pi' nūhū hāhām tu'.

Yā pekkox yōg xop xohix yīpkox pip nōmhā.

¹¹ 'Āmnīy xohix 'īhāk mū'ā hāpxop 'ūm nū'kutnā', 'ūyī' mā',

¹² hak mū yōg hāpkummuk mīy'ax xax-ogā', pu tu kux.

Tikmū'ūn tek mūg kummugāhā', hak mū'āte nōm mīy'ax xaxogāhā kamah, ha' kux.

¹³ Ūtux hok puk mūg kopit hok, 'ūgmū'ā hāpxopmā kummuk hok, pak mūg ka'ōgā', 'ūyīy hāpxopmā max.

Yā 'āxexka xe'ēgnāg, hu tikmū'ūn xohix xat, xix hāpxop xohix xat, ha' xat kuxyā 'ohnāg, 'āka'ok xe'ēgnāg hah, xix 'āmax xe'ēgnāg kamah. Hamūn."

¹⁴ —'Ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', puxix 'Ātak Topa 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', ¹⁵ pa 'ānōy yōg mīy'ax xaxogā hok, puxix Topa 'ōg mīy'ax xaxogā 'ohnāg.

'Āxit hok nūy Topa pu hām'āktux

¹⁶ —'Āxit hok nūy Topa pu hām'āktux, hu ta 'āpa hittup. Tikmū'ūn te mō'āmā',

yâ' pa max, pâyâ' kuxa kummuk, tu' xit hok 'îhâ pa kummuk, puyîy tikmû'ün pa kummuk pênâ', tu' xit hok yümmüg, pa Topa te nôm xop pu pekkox yög häpxop höm 'ohnäg. ¹⁷ Äxit hok, nüy Topa pu hām'äktux, 'äpu 'äpayîn pix, xix 'äxe yoa', ¹⁸ puyîy tikmû'ün 'äxit hok yümmüg hok. Yâ 'Ätak Topa puxehnäg te' yümmüg, ha tikmû'ün te Topa pênâ hok, ha häpxopmâ'ax xohix pênâhâ', tu xa pekkox yög häpxop höm putup.

Pekcox yög häpxop 'äktux

¹⁹—Häpxop xohix pop hok, xix tayûmak xexka pop hok, nüy yây tu nû'xok, tu möktu 'ög tayûmak xohix nünthe hām xexka tu'. Yâ' kut te' mähâ', hak-nox, ha' nög, ha tik kummuk te' nöy yög häpxop hâ' xupxet, xix 'ög tayûmak hâ' xupxet'ax, yîy pop hok, ²⁰ pa pekkox yög häpxop pop, tik 'üm te nôm häpxop hâ' xupxet hok, xik-nox 'ohnäg. ²¹ Tikmû'ün kuxa te yây yög häpxop xak, yîy pekkox yög häpxop xax, puyîy 'äkuxa hittupmâ'.

Kuyânâm 'äktux

²²—Kuyânâm te tikmû'ün pa putuk, tu häptupmähâ', ha tikmû'ün te hāmpênâ max. 'Üpa max, puxix nômhâ hāmpênâ max kamah. ²³ Üpa kummuk, puxix hāmpênâ kummuk. Pax xa 'äpa hok, puxix hāmpênâ 'ohnäg. Yâ 'āmnîy kox-tap pax!

Tute 'üptexop xexka 'äktux

²⁴—Tikmû'ün te' xuxyâ 2 pu hām hok. Yâ' xuxyâp-xet putup nög, tu ta' nöy putup pax. Kaxîy tikmû'ün te Topa pu hām hok 'îhâ tayûmak xak pax.

²⁵—Yîy 'äte xa hām'äktux, hu: Xutigâ hok, nüy tu: "Ätep-tep mähâ'ax?" Kaxîy. Xix: "Ätep-tep mün xo'op'ax?" Kaxîy. Xix: "Pi'a 'äte mö'tat'ax?" Kaxîy. Yümmüg. Tikmû'ün yîn max hāmāxap, hak-nây tu häpxop xit'ax xix topixxax. ²⁶ Putuxnäg pênâ', ha' topahâ'. 'Ap

häpxop xap xok'ah, xix häpxop ta nünñâ 'ohnäg, tu' pet kopa' xex 'ohnäg, pa 'Ätak Topa te pekkox tu' xip, tu pênânâ' xip, puyîy putuxnäg xit. Pi'yâ Topa tep-tup? Yâ Topa te tikmû'ün putup xexkah, tu putuxnäg xop putup kutögnäg. ²⁷ Pax pu tikmû'ün 'üm yäykuxop xexkah, puxi' xutigâ'ax hâ' hi tox 'ohnäg.

²⁸—Teptu hāmpē'äpaxex, hu: "Tep tek mö'tat'ax?" Kaxîy. Pênâ minnut. 'Ütuk max, tu' hām 'ohnäg, tu topixxax xap 'ohnäg yây pu', ²⁹ pa 'äte xa häpxe'e 'äktux: Mönâyxop hittap Xanomām yâ' xexkah, tu 'Iyaet yög tikmû'ün xohix xat, tup-texop xexkah, tu topixxax max mö'tat, pa Xanomām xax 'änuk max, ha minnut xax 'änuk mähânäg. ³⁰ Yâ Topa te minnut xop xax mîy, xix mîxux xop xax, ha hönhâ' xip, tu häptup 'îhâ' tap, ha kuxap hâ mö'xut, ha' nög, yîy Topa te xa topixxax mö'tatnähâ kamah, pa 'äkuxa mām pu'uk Topa kopah. ³¹ Yîy yây xutigâ hok, nüy 'äxit'ax xax hok, nüy xo'op'ax xax hok, nüy topixxax xax hok. 'Ämhok. Kaxîy hok. ³² Üpuknög xop te Topa yümmüg 'ohnäg, hu' yäykuxop punethok, pa Topa yâ 'äxop hâ 'Ätak, tu pekkox tu' xip, tu 'äpênânâ' xip, nüy xa häpxop xohix mö'pok, ³³ yîy Topa xax hāmāxap, tu nôm pu 'äyîpkox pi', nüy nō xat'ax mîy, ha xa' popmāp-tup häpxop xohix. ³⁴ Yîy xutigâ hok 'îhâ häptup pe'äpaxex. Yâ häptup mö'nāp-tup, ha xate häpxop xak putup punethok, nüy yäykuxop. Pa hönhâ yâ yäykuxop punethok. Yâ' puxi'.

'Ünöy yög häpxopmâ'ax 'äktux kummuk

7 Tikmû'ün nöy yög häpxopmâ'ax kopit hok, nüy nō kummuk 'äktux hok, ka Topa 'ög häpxopmâ'ax kopit, nüy 'äkummuk 'äktux kamah. ² Äxop te 'änöy yög häpxopmâ'ax kopit, ha kaxîy Topa te 'äkopit putup; 'ög panat hâ 'änöy pu häpxop xap hāmenex, puxix

nôm panat hã xa hãmenex hãpxop xap kamah 'üyânân tu'. 'Änôy puk-tôgnâg hõm, puxix xa' hõm 'äk-tôgnâg kamah. 'Änôy pu punethok hõm, puxix xa' hõm punethok 'üyânân tu'. ³Xate 'änôy yõg hãpxopmã'ax kummuk pënähã'. Teptu xate pënã hok yây yõg hãpxopmã'ax kummuk? ⁴Xate 'änôy pu hãm'äktux, hu: "Nây, tux hok 'ü xa hãmyüm-mügã'," kaxiy, 'ihã 'äpa te hãmyümmüg 'ohnäg. ⁵'Äpa te hãmyümmüg 'ohnäg, yã mö'ämä'. Yây yõg hãpxopmã kummuk kux hãmãxap, xayiy kunây tu 'änôy yõg hãpxopmã'ax kummuk kuxyã'.

⁶—Topa yõg hãpxop max hõm hok kokex putuk xop pu', ka gây ha 'äp-top. 'Ög kupxat xap max hõm hok xapup putuk xop pu', ka' gây ha nõm ton-nok. Kaxiy Topa yõg hãm'äktux 'äktux hok hãmgây xop pu', ka 'äp-tex 'ügây tu'.

Topa mün max

⁷—Topa tu' xax, puxix xa' hõm. 'Üxax, hu ta' xipi', hãptopa 'äxip, tu' xänã', puxix xa' xõn. ⁸Tikmũ'ün te ta tu' kax, puxi' pop, ha tikmũ'ün te' xak, puxi' xipi', ha Topa te hãpxõn putup 'ihã tikmũ'ün te hãptopa xänähã', hu: "Hãpxõn!" Kaxiy. ⁹'Äk-tok te pãm xak. 'Ok hõm putup mĩkaxxap, nüy tu yänân? 'Ämhok! ¹⁰'Äk-tok te mãm xak. 'Ok hõm putup kâyã gây, nüy tu yänân? 'Ämhok. 'Ap yänân putup'ah. ¹¹Tikmũ'ün kuxa kummuk, tu hãpxopmã kummuk, pak-tok putup pax, tu tu hãpxop max hõm, ha 'Ätak Topa kuxa max xe'ëgnäg, tu pexkox tu' xip, tu' yây kutok xop pu hãpxop max xe'e popmähã', 'ihãk-tok xop te ta tu' kax, pu' popmã'.

¹²—Xatep-tup tikmũ'ün xa hãmmaxnä', yiy nõm pu hãpxopmã max hãmãxap. Yã Möyyex te' xat, xix tik xop hittap te yümũ'ä hãmyümmügähã'.

Tute putat 2 'äktux

¹³⁻¹⁴—Hãmpak'ax yĩkox kutõgnäg hã möy mōnây. Ha ta' xip hãmpak'ax yĩkox xexkah, 'üyõg putat te Topa yõg putat xakgähã', ha tikmũ'ün punethok te putat xexka hã' mög, yiy mōnây hok, pak-tõgnäg nõm hãmpak'ax yĩkox hã mōnây, nüy Topa yõg putat xe'e hã mög, xayiy 'ähi xe'ëgnäg mōkuma mög.

Tute tik xop te mö'ämä'ax 'äktux

¹⁵—'Ög pa 'äti! Yã tik xop te mö'ämä', tu Topa pupi hãm'äktux xop putuk, päyã hamün'ah. Yã' koit. 'Üpa te kahnën pa putuk, päyã' kuxa kopa kokex gäynãm putuk. ¹⁶Tu hãm'äktux max, pa hãpxopmã kummuk. Xate tikmũ'ün yõg hãpxopmã'ax pënähã', nüy tikmũ'ün yüm-müg. Mĩm kup te xãpxox taha', päyã 'a xupxak ta'ah, xix göyap ta'ah. ¹⁷⁻¹⁸Kaxiy mĩm kup max xohix te mĩnta max taha', 'ap kummuk 'üm ta'ah, ha mĩm kup kummuk te mĩnta kummuk taha', 'ap max mün ta'ah, ¹⁹ha tikmũ'ün te' kup kummuk xak, pu hãm tu nây, pu kuxap hã mö'xut, ha' nũ' nĩ nüy nõg. ²⁰Ha kaxiy 'äxop te tik te mö'ämä'ax pënähã', tu' yõg hãpxopmã'ax kopit, nüy yõg hãpxopmã'ax kummuk yümmüg.

Tikmũ'ün te Yeyox pu' yĩpkox pip

²¹—Tikmũ'ün tek xänähã', hu 'ätu: "Yäyã', Yäyã'," kaxiy, pa 'üyãg yĩpkox 'ohnäg, ha yõgnũ 'Ätak Topah, tu pexkox tu' xip, tu nõm yĩpkox hok xop xat putup 'ohnäg. Pa tikmũ'ün yãg yĩpkox pi', puxix Topa nõm xat. ²²Yã' yõg hãptup xe'e mö'nã'ax, 'ihã tikmũ'ün punethok te: "Yäyã', Yäyã', 'ügmũ'äte 'äxuxet'ax 'äktux nüy hãm'äpak max'ax 'äktux, tu yãmüy kummuk möy tikmũ'ün kuxa kopah, tu hãpxopmã ka'ok xe'ëgnäg, tikmũ'ün puxet te' mĩy hok," kaxiy, ²³kopxix hãm'äktux putup, nüy tu nõy yänân, hu: "'Äte 'äyümmüg 'ohnäg. Möy, mög, nüy

'āpep, 'āte 'āp-tup'ah, 'āxop te hāpxopmā kummuk punethok hah." Kaxīy.

Tute mīptut mīy'ax 'āktux

²⁴ —Tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pi', puxix ta tu hāmyūmmūg, yā tik pet max putuk, ha mīkaxxap xexka yīmū' yā' pet, ²⁵ ha tex gāy mō'yūm, tu' xupep, tu yā kōnāg xet, ha 'āmuuh gāy te mō'kouk xexkah, pa mīptut yūm ka'ok mīkaxxap xexka hā.

²⁶ —Ha tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox 'ohnāg, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tu tik pet kummuk putuk, ha 'āmot yīmū' yā' pet. ²⁷ Ha tex gāy ka'ok, ha mīptut te 'āmot tu mō'yūm, tu' pu'uk, tu yāy koxyōy, tu nū'nānām. Ta tu' kux.

Yeyox te hām'āktux ka'ok

²⁸ Tu hām'āktux kux, ha tikmū'ūn kuxānōg. Yā hām'āktux ka'ok hā Yeyox te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. ²⁹ Tik te hāmyūmmūg xop te hām'āktux pu'uk, pāyā Yeyox mūn te hām'āktux ka'ok, 'ūxat tu'.

Yeyox te tik xax kunutnām tapmāhā'

8 Yeyox te yīktix tu' yīxohoh, 'īhā tikmū'ūn xohix punethok te' pe' mōg, ² ha tik pakut nūn, tu' xax kunut, tu Yeyox keppa' kopaxux hā' nāhā', tu tu nū' xup, tu:

—Yāyā', 'ok xatek putup 'ūg hitupmā? Kaxīy.

³ Ha Yeyox mō'yīm kutit, tu tik 'āpit, tu:

—Hamūn. 'Āte 'āp-tup. 'Āhittup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā tik xax max xupep, ⁴ ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn pu 'āktux hok, pa 'āmānex ha mōg hāmāxap, pu 'āxax pēnā', nūy 'āhittup yūmmūg, hak-nāy tu Topa pu hāpxop mō'hap, pu tu hax. Yā hōmā mōnāyxop Mōyyex te hāpxop mō'hap

xat, pu tikmū'ūn pu yāy hittup'ax yūm-mūgā'. Kaxīy.

Yeyox te kāmānat hittupmāhā'

⁵ Tu ta' mōg, Yeyox mōg kōmēn Kapānān ha', tu' mōg tu mōktu' xupep, pa' xip tik te Hōm yōg gohet puknōg pu' hām, tu Yeyox ha' nūn, tu ta tu' xak, pu' yōg kāmānat hittupmā', ⁶ hu:

—Notot, yōgnū kāmānat tek pet tu' xip, tu pakut xexkah, tu hāpkumep hok. Yā' xūy xexkah. Kaxīy.

⁷ Ha Yeyox te:

—'Ūgmōg, nūy nō' hittupmā'. Kaxīy.

⁸ Ha gohet yōg tik te:

—'Āmhok! 'Āmōg hok! Nāy. 'Āxexkah, hākmūn kutōgnāg, yīk pet ha mōg hok. 'Āpu, hāmpakut'ax xat, pu kāmānat nīm, ha' hittupmāp-tup. ⁹ 'Ūgmūn yīpkox xip yōgnū xexka xop pu', tu xonat xop xat 'ūyānān tu', hākmūn pu yīpkox pip. 'Āte xonat puxet xat, hu: "Mōg," kaxīy, ha' mōg, ha xonat nōy xat, hu: "Mā'," kaxīy, ha' nūn. Ha' nōy xat, hu: "Mōy mīy!" kaxīy, ha' mīy. Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te' xupak, tu' kuxa hittup, tu tikmū'ūn te' pe' mōg pu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Nūhū tik kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk, yūmū yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk. ¹¹ 'Ūxaxok hok! Hāmpuknōg xop nūn putup, tu hām xexka xohix tu' nūn putup, nūy 'āmuk xexka mā Yoneo xop mūtik, 'īhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha mōnāyxop hittap 'Amanām mūtik xit putup, xix mōnāyxop hittap 'Iyak mūtik xit putup, xix mōnāyxop hittap Yako mūtik xit putup, ¹² ha Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn mō'pok putup hāptopa', tu' papuk putup, hāpkoxtap kopa' pip putup, 'ūkuxa mām 'ohnāg hah. Tu' xūy xexkap-tup, hu potaha hāptopa' pip tu'. Kaxīy.

¹³ Tu gohet yōg tik pu hām'āktux, hu:

—Āpet ha mōg. 'Ākuxa yūm ka'ok 'ūg-mūn kopah, yīy Topa te 'ōg kāmānat hittupmāhā'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā kāmānat hittup.

Yeyox te tikmū'ūn punethok hittupmāhā'

¹⁴ Ha ta' mōg Yeyox, tu Pet xetut mūg tut ha' mōg, tu' mōg tu mōktu mīptut tu' xupep, tu mō'nāhā', pa' xetut mūg tut pip, 'ūpakut tu', tu' xax pukpex, ¹⁵ ha Yeyox te 'ūn yīm 'āpit, ha' xuxi', ha' yok, tuk-nīhā' xip, tu hāpxop xi'ax puk, ha nō' xit.

¹⁶ Ha 'āmāxak 'ihā tikmū'ūn te' pakut xop nūnnāhā Yeyox hah, puyīy yāmīy kummuk mōy, puyīy hittupmā', tu' xat, tu' yīy'ax hā yāmīy kummuk mōy, tu tikmū'ūn pakut hittupmāhā'. ¹⁷ Hōmā, hāmīyāxatamuk xohix 'ihā, tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu Topa yōg yāykutnā'ax 'āktux, yā Yeyox 'āktux, tu: "Tik te yūmū yōg hāmpakut hā' tot, tu yūmūg xūy'ax hā' tot." Kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox te tikmū'ūn hittupmāhā nōmhā'.

Tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep

¹⁸ Ta Yeyox te tikmū'ūn xohix xexka pēnāhā', hu' xat, pu yāy tik xop mōg, ha kōnāg xexka xak. ¹⁹ Ha tik te hāmīyūm-mūg nūn, tu:

—Notot, 'āte 'āmūtik hāpkumep putup. Yā hām 'ūm hā 'āmōg'ax, kamak mōg'ax 'āpehe'. Kaxīy.

²⁰ Ha:

—Kokexmax hex te hāpkox kopa' pet, ha putuxnāg te mīm yīpkap tu' pet, pak mūn Tikmū'ūn Kutok, 'ak pet 'ūm xip'ah, nūy 'ūkpihi'. Kaxīy.

²¹ Ha ta tik nōy te Yeyox mūtik hāpkumep, tu:

—Yāyā', tux hok 'ūktak nō hāpkot hāmāxap. Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

—'Ūgmūtik hāpkumep. Pūyā' xakix xop 'ūxakix nōy xop nō 'āpkot. Kaxīy.

Yeyox te 'āmuuh gāy 'āxi'

²³ Tu ta' mōg, tu mīpkox hā mō'nāhā', nūy kōnāg xexka yīmū' mōg, ha yāy yōg tik xop te nū mūtik mōg. ²⁴ Hāpxip 'ohnāg 'ihā kōnāg gāy, ha 'āmuuk gāy kamah, tu mīpkox mō'yōn, ha yāy mahamnām kōnāg yīmū', ha kōnāg te mīpkox hā mō'yūm, pa Yeyox mō'yōn. ²⁵ Ha tik xop te Yeyox yīkāgnāg hā' mōg, tu tuhuk, ha yāy koxak, ha:

—Yāyā'! Mō'ōn hok, ka yūmūg xakix! Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te:

—Teptu yā 'ākuxānōg? 'Ākuxa mām pu'ūgnāg 'ūgkopah! Kaxīy.

Tu' yok, tu 'āmuuh gāy tu' xat, xix kōnāg gāy tu' xat, pu tu xuxi', ha' xuxi'.

²⁷ Ha tik xop te' pēnā ka'ok, 'ūkuxānōg tu', tu:

—Tik 'ūm 'ōhōm? Yā 'āmuuh gāy xat, xix kōnāg gāy xat, ha' yīpkox pip, hu' xuxi'! Kaxīy.

Yeyox te yāmīy kummuk mōy

²⁸ Ha ta' mōg Yeyox, tu hāpxexka Ganat tu' mōg, tu' mōg Ganinet yōg kōnāg xexka xatapa', tu mōktu' xupep, pa tik 2 nūn, ha yāmīy kummuk tek-te'ex kummuk, yīy xukpot tu' tihi'. Ha yāmīy te' gāyāhā', yīy tikmū'ūn xohix te' yīp-kutuk, tu xukpot yōg putat nōā'yēn, hu yīmmap hā' mōg. ²⁹ Hāpxip 'ohnāg 'ihā tik yīy ka'ok, tu:

—Xate tep mūn putup? 'Āmūn yā Topak-tok. 'Ok nūn, nūy 'ūgmūg kummugā hāmāxap? Kaxīy.

³⁰ Ha ta' pip xapup, tu mīxux māhā', ³¹ ha yāmīy te:

—Pēyā xatekmūg mōy, 'āpu' xat 'ū xapup kopak mūg mōxakux. Kaxīy.

³² Ha:

—Mōg, nūy mōxakux. Kaxīy.

Ha' mōg, tu xapup xop hā' mōxakux, ha yīktix yīmū' pip, tu yīxo mō'ka'ok, tu kōnāg xexka tu' mōxaha', tu kōnāg hā' mōxakux, tu' xakix kōnāg xexka kopah.

³³ Ha tik xop te xapup pēnāhā', tu nū'paha', tu kōmēn ha' mōg, tu mōktu mōxaha' kōmēn tu', tu hām'āktux, tu yāmīy kummuk 'āktux, xix tik 2 'āktux, yāmīy te nōm gāyāhā'. ³⁴ Ha ta' nūn kōmēn yōg tikmū'ūn xohix, tu Yeyox ha' nūn, tu' pēnāhā', 'ihā tu' xak, pu nōm hāpxexka nīm, nūy mōg, ha' mōg.

Yeyox te tik te hāpkumep hok hittupmāhā'

9 Ha ta mō'nāhā Yeyox, tu mīpkox hā mō'nāhā', tu kōnāg yīmū' mōg, tu' mōg, tu mōktu kōmēn Kapānān tu' xup. ² Ha ta tikmū'ūn te tik nūnnāhā', ha hāpkumep hok, yīy tikmū'ūn te tutpe hā mō'tat. Ha Yeyox te' pēnāhā', tu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok pēnāhā', tu tik te hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

—Ūgnix 'āhittup. Yā Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā' pu tu kux. Kaxīy.

³ Ha tik xop te hāmyūmmūg 'ūm te:

—Nūhū tik te yāy 'āktux Topah! Yā' koit. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te tik xop yōg hāmpē'paxex yūmmūg, hu:

—Teptu 'āxop te hāpkummuk pe'āpaxex? ⁵ Piyā' ka'ok, pe hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax 'āktux, pe' yok nūy hāpkumep'ax 'āktux? ⁶ Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu xa hāmyūmmūgāhā', xayīy hāmyūmmūg. Yā Topa te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax 'ūyīy hām xexka tu hāpkummuk mīy'ax xaxogā'. Kaxīy.

Tu' yōkānām, tu tik te hāpkumep hok xat, hu:

—Āyok, nūy 'āknīhāxip, tu tutpe pepi' xup, nūy 'āpet ha mōg. Kaxīy.

⁷ Ha' yok, tuknīhā' xip, tu yāy pet ha' mōg. ⁸ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu

kuxānōg, tu Topa max 'āktux. Yā Topa te tikmū'ūn ka'ogāhā' pu tu' nōy hittupmā'!

Yeyox xix Máteo

⁹ Tu ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep, 'ihā tik nōy pēnāhā', ha tik te gohet puknōg pu' hām, nūy nōm pupi tayūmak pop, tu' xuxet'ax Máteo, tu gohet yōg petnāg kopa' xip, nūy tayūmak pop, ha Yeyox te:

—Ūkpe mōg. Kaxīy.

Ha Máteo yok, tuknīhā' xip, tu ta' mōg Yeyox mūtik, ¹⁰ tu'yāy xip'ax ha' mōg, nūy tu' xit, ha Yeyox te nōm mūtik mōg, tu' xit, 'ihā Máteo xape xop nūn, xix tik te nōm mūtik tayūmak pop nūn, xix tikmū'ūn kummuk nūn, tu Yeyox mūtik xit, xix 'ūyōg tik xop mūtik xit, ¹¹ ha Paniye xop te' pēnāhā', tu Yeyox yōg tik xop yīkopit, hu:

—Teptu 'ōgnū Notot xit tayūmak pop xop mūtik, xix tikmū'ūn kummuk mūtik xit? 'Ap max'ah. Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te' xupak, hu:

—Tikmū'ūn hittup te notot xak 'ohnāg, pa 'ūpakut xop te' xak. ¹³ Mōg, nūy Topa yōg tappet mō'kupix, nūy hāmyūmmūg, ha: “A 'ātep-tup'ah xokxop mō'hap 'ūg hax. 'Āmhok. Pa 'āte tikmū'ūn te hāpxopmā maxp-tup.” Kaxīy. Yāk nūn, nūy tikmū'ūn kummuk xānā', 'ūyīy tu hupmā', ha 'āte' xānā' 'ohnāg tikmū'ūn te yāy max pe' paxex. Kaxīy.

Yeyox te' xit hok 'āktux

¹⁴ Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yoām yōg tik xop nūn, nōm tep-tox pix yōg tik xop nūn, tu Yeyox ha' nūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—Ūgmūg xit hok punethok, xix Paniye xop xit hok punethok. Teptu 'ōg tik xop xit hok'ah? Kaxīy.

¹⁵ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Tik te yāytaha', tu 'āmuk xexka mīy, tu' xape xop xānāhā', puyīy nū mūtik tu

hittup. 'Ok potaha 'ūxape xop 'ihā tik te yāyta'ax te nū mūtik xip? 'Ap pota'ah. Yā' hittup! Pa tik te yāyta'ax mōg, tu 'āmuk xexka kuxyāhā', ha nōmhā' xape xop hittup 'ohnāg. 'Ap xit putup'ah. 'Ūg-mōg, puxik yōg tik xop xit hok kamah.

¹⁶—Tikmū'ūn te topixxax kutut tu nō yāg xex, tu' xap, 'ap yāg tup xap'ah topixxax kutut tu', ka yāy pot. Kaxīy Yoām yōg tik xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax hittap tat, ha' yōg tik xop te yōgnū hāpxopmā'ax tup tat. ¹⁷Ha tikmū'ūn te xupyāg hep mīy, tu' xokxax kutut kopa' xuk 'ohnāg, ka nō xax kutut tu yāy pot, ha' hep te hām tu nū'nāhā', ha' nōg. 'Āmhok. Pa xupyāg hep tup xuk xokxax tup kopah, nūy ti ka'ok. Kaxīy Yoām yōg tik xop te hāpxopmā'ax hittap tat putup, tu nōm tup putup nōg. Kaxīy.

Yeyox te 'ūn xix kaxxop hex hittupmāhā'

¹⁸Yeyox te hām'āktux 'ihā Yoneo xop yōg tik te' xat'ax nūn, tu nūktu' kopaxux hā' nāhā', tu:

—Hōnhāk-tok hex xok. Mā', nūy 'ūkpet ha mōg, nūy tu tukūm yīmū yīm xeh, nūy putpu' hīnnā'. Kaxīy.

¹⁹Ha Yeyox mōg, ha ta tik pe' mōg, ha tik xop te nū mūtik mōg kamah.

²⁰Ha 'ūn nūn, tu hāmyāxatamuk xohix te 12 hā' pakut, ha 'ūn yōg hāmpakut'ax hā' pakut, tu Yeyox xāmpa' xip, tu' xax kuxyā 'āpit, hu: ²¹“'Āte' xax 'āpit putup mō'ka'ok, 'ūghittupmā'.” Kaxīy.

²²Ha yōkānām, tu 'ūn pēnāhā', tu:

—'Ākuxānōg hok, Nixix! 'Āhittup, 'ākuxa yūm ka'ok tu'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā 'ūn hittup.

²³Ha ta' mōg Yeyox, Yoneo xop yōg tik te' xat'ax pe' mōg, tu mōktu mōxa tik pet tu', tu' mōxakux, tu nō hāpkot yōg kax 'āpak, ha tikmū'ūn xohix te mīptut kopa' pip, ²⁴ha Yeyox te:

—Mōg, nūy 'āpep hāptopa'. 'A kaxxop 'ūm xok'ah, yā mō'yōn! Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te nō yīxix, ²⁵tu' mōg, 'ihā Yeyox te kaxxop hex pet ha mō'nāhā', tu' yīm mūg, ha' yok, tukniha' xip, ²⁶ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg, tu' xe' xuk-tux hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn pu'.

Yeyox te tik pa hok 2 pa nāhā'

²⁷Ha ta' mōg Yeyox, tu putat hā' mōg, pa tik pa hok 2 tihi', tu' pe' mōg, tu' yīy ka'ok, tu:

—'Āmūn yā mōnāyxop Namix mōkputox, yīk mūg kuxa ka'! Kaxīy.

²⁸Ha Yeyox te mīptut hā mō'nāhā', ha tik pa hok te' yīka' tihi', ha:

—'Ok 'ākuxa mām ka'ok 'ūgmūn kopah? 'Ok 'āhittupmā'ax 'āte'? Kaxīy.

Ha:

—Hamūn! Kaxīy.

²⁹Yīy Yeyox te' pa 'āpit, tu:

—Hāmpēnā'! 'Ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah. Yā' puxi'. Kaxīy.

³⁰Tu' pa maxnāhā', ha hāmpēnā max. Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn xop pu' xuktux hok! Kaxīy.

³¹Pa tu ta' mōg, tu Yeyox 'āktux hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix pu'.

Yeyox te tik yīy hok yīgāhā'

³²Tu' mōg, 'ihā tikmū'ūn te tik yīy hok nūnnāhā', tu Yeyox ha' nūnnāhā', ha yāmīy kummuk te tik kummugāhā', pu tu yīy hok, ³³ha Yeyox te yāmīy xut, tu tu' mō'kutnāhā', tu' xat pu mōg, 'ihā tik yīy, tu hām'āktux. Ha tikmū'ūn kuxānōg, tu:

—Tep te 'ūm nūhū'? Yā hōnhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnā hāmāxap. Hōmā 'ap pēnā'ah. Kaxīy.

³⁴Pa Paniye xop gāy, tu:

—Yā Hāmγāyāgnāg mūn te Yeyox ka'ogāhā pu yāmīy kummuk mōy. Kaxīy.

Yeyox te tikmũ'ün kuxa ka'

³⁵ Ha ta Yeyox te hāpkumep, tu kōmēn xohix ha' mōg, xix xip tu xexka xohix ha' mōg, tu hāmyūmmūgāhā Topa pet kopah, tu hām'āpak max'ax 'āktux, xix Topa te tikmũ'ün xat'ax 'āktux, tu tikmũ'ün pakut hittupmāhā, yā hāmpakut'ax xohix mōy, nūy nō tu hittupmā', ³⁶ 'ihā tikmũ'ün pēnāhā, tu' kuxa ka', 'ūp-xehnāg pip hah, tu kahnēn xop putuk, tik te nōm pēnā 'ohnāg putuk, ³⁷ yīy yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Yā hāpxop ta punethok, puyīy pet ha yīkūy, nūy kopa nū' xok, pa tikmũ'ün kutōgnāg pip nūy nō yīkūy. ³⁸ 'Āpu, hāpxa xuxyā tu' xax, pu tikmũ'ün xānā', puyīy hāpxop ta nūnnā'. Kaxīy. Ha kaxīy Yeyox te tikmũ'ün 'āktux. Yā punethok te Topa xak, pāyā 'a' xipi yūmmūg'ah. 'Āpu Topa tu' xax, pu tik nū'pok, puyīy tikmũ'ün yūmmūgā max, nūy Topa ha mōgā'.

Yeyox yōg tik xop te 12

10 Tu ta yāy yōg tik xop xānāhā', nūy mō'pok, tu yāy 'āxet'ax hōm pu yāmiy kummuk tu mōy, nūy tikmũ'ün pakut xohix hittupmā', ² ha tik xohix te 12 mō'pok, ha' xuxet'ax te: Xīmām, yā' xuxet'ax nōy Pet, xi' taknōy 'Ānene', xix Tiak, xi' taknōy Yoām. Yā Yemeneo kutok 2, ³ xix Pinip, xix Matōmēo, xix Tōmē, xix Māteo, nōm te gohet pupi tayūmak pop, xix 'Appeo kutok 'āxet'ax Tiak kamah, xix Tanep, ⁴ xix nōm tik te Yoneo xop xexkanāp-tup, tu' xuxet'ax Xīmām kamah, xix Yot 'Ixkanot, nōm te mō'āmā', nūy gāyxop mōgā Yeyox hah.

Yeyox te tik te 12 mō'pok

⁵ Ha Yeyox te mō'pok, tu:

—Hāmpuknōg xop ha 'āmōg hok, xix Xāmānit yōg kōmēn ha 'āmōg hok, ⁶ 'āmhok. Pa 'Iyaet yōg tikmũ'ün xax, yā Yōneo xop, yā kahnēn te hāmyūm-

mūg hok putuk nō'ōm, tikmũ'ün te nōm xaxok hah. 'Ūxax, nūy 'ūm pipi', ⁷ nūy hām'āpak māx'ax 'āktux, hu: “Hōnhā Topa te yāy yōg tikmũ'ün xat, puyīy tu yīpkox pi'.” Kaxīy. ⁸ Tikmũ'ün hittupmā', xi' xax kunut xop pu' xax tapmā', xix hāmpakut xop xohix tupmā'. Tikmũ'ün xakix xop hīnnā putpu', xix yāmiy kummuk mōy tikmũ'ün kopah, pu tu hittup. Topa te xa' hok hittupmāhā', yīy tayūmak pop hok 'ūyānān tu', 'ihā 'ānōy hittupmā'. Yā' hok hittupmā'. ⁹ Tayūmak xexka ta hok, ¹⁰ xix tut ta hok, nūy hāpxop xuk, xix topixxax punethok ta hok, xix pataxax, xi' kuptōy ta hok. 'Āmhok. Tikmũ'ün hām, puxix tu xit max, puxix tu' pip max kamah, yīy hāpxop punethok ta hok. Pūyā tikmũ'ün xa' popmā hāpxop xohix.

¹¹ —Kōmēn xix xip tu xexka ha mōx-akux, 'āpu tikmũ'ün max xax, xayīy 'ūpet kopa 'āpi', 'āpihi nūy nox pi', 'ihā kōmēn kopa hām'āpak max'ax 'āktux, tu mōktu putpu 'āmōg. ¹² Tikmũ'ün pet ha mōx-akux, 'āpu' xuxyā pu hām'āktux, hu: “Pūyā tikmũ'ün kuxa mām, nōm te 'āpet kopa' pip,” Kaxīy. ¹³ Tikmũ'ün te 'āxop pu: “Mōnāy, nūy pihi' nūnteh,” kaxīy, yīy ta' pi', ha nōm tikmũ'ün kuxa mām putup. Pa tikmũ'ün te: “Mōnāy hok, pa mōg!” kaxīy, hu ta nōm tikmũ'ün kuxa mām 'ohnāg. ¹⁴ Pēyā kōmēn yōg tikmũ'ün 'āp-tup nōg, tu 'āxīnnā hok, 'āpu mōy, tu hāpkōnōn xit 'āpata tu', pu tikmũ'ün xohix pēnā', nūy yūmmūg. Yāp-tup nōg xop yīpkox 'ohnāg. ¹⁵ 'Ūx-axok hok: hāptup mō'nāp-tup 'ihā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu kōmēn Xonōm yōg tikmũ'ün kuxa kap-tup, xix kōmēn Gōmōg yōg tikmũ'ün kuxa kap-tup, pa tikmũ'ün yīpkox hok xop kuxa ka 'ohnāg.

Tute hāpkummugā'ax 'āktux

¹⁶ —'Ūg 'āpax: 'Āte mō'āpok tikmũ'ün gāy kopah. Pa mōxip, nūy hāmyūmmūg,

pu 'ākix hok, nŷy hāmġāy te kahnēn kix putuk hok. Kāyā ġāy xop te hāmŷūm-mūg, xix kuxxuxtut ġāy 'ohnāg. Xapi 'āxop ġāy hok kamah, pāyā hāmŷūm-mūg, nŷy hāpkummuk mīy hok. ¹⁷ 'Ōg pa 'āti! Tikmū'ūn ġāy te 'āmūg putup, nŷy 'āhiy, nŷy 'āmōgā tik pa te hāmŷūm-mūg keppah, tu xikot hā 'ākix putup Topa pet kopah. ¹⁸ Yā 'āxop mōg 'ūgmūtik, yīy tikmū'ūn te 'āmōgāp-tup gohenanok xop keppah, xix hāpxexka yōg tik te' xat'ax keppah, pu 'ōg hāpxopmā'ax kopit, yīy 'āxop te hām'āpak max 'āktux putup 'ūxat'ax xop pu', xi' puknōg xop pu'. ¹⁹ 'Āmōgā, 'āpu 'āxutigā hok, hu: "Āte putep 'āktux'ax?" kaxīy, xix: "Āte hām'āktux 'ūm 'āktux'ax?" kaxīy. 'Āxutigā hok. Hāpxip 'ihā Topa te xa hām'āktux yūmmūgāp-tup, xa hām'āktux. ²⁰ Yā yāy yōg hām'āktux xa yūmmūgāp-tup, xayīy hām'āktux, tu 'ōg 'Ātak Topa Koxuk pupi hām'āktux.

²¹ —Ha tikmū'ūn punethok te yāy xape mōgāp-tup pu ġāyxop tu kix, ha' tak xop tek-tok xop mōgāp-tup pu' kix, hak-tok xop te' tak mūtik yāyutkmīy putup, tu' kix putup, ²² yā tikmū'ūn xohix te 'āp-tup nōg putup, 'āmōg 'ūgmūtik hah, pa 'āpu nōā' tot, ha mōktu' kux. Yā Topa te' ġāyxop nōāp-tup, tu 'āmōy putup hāpkummuk mīy xop kopah, xa mōg. ²³ Tikmū'ūn te xa hāpkummugā, 'āpu nūmān, nŷy kōmēn nōy ha mōg. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'A 'āxop te hām'āktux kux putup'ah 'Iyaet yōg kōmēn xohix kopa, 'ihāk nūn, 'a xate hāpxopmā kux putup'ah, 'ihāk nūn, 'ihā 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok nūn.

²⁴ —Tik te hāmŷūmmūgāhā, tu hāmŷūmmūg max, pa tik nōy te hām'āpak, tu hāmŷūmmūg kutōgnāg. Ha' xuxyā te' xat, hu' ka'ok, pa kāmānat yīpkox pip, hu' pu'uk. ²⁵ Yā' max tik te hāmŷūmmūgā'ax yōg hām'āktux 'āpak, tu mōktu hāmŷūmmūg, nŷy 'ūyōg yūmmūgā'ax putuk. Ha kāmānat

max hām, nŷy māynāg mīy, tu' xuxyā putuk. Pax pu' xuxyā yā Meyemo', puxix tu kummuk nām, ha' yōg kāmānat kummuk xexka kamah.

²⁶ —Yīy tikmū'ūn yīpkutuk hok. Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax xaptop, pa Topa te hāpxopmā xaptop'ax tu' mūg putup, puyī' xohi' pēnā'. ²⁷ 'Āte xa hām'āktux 'āmnīy 'ihā, nŷy xe' xuktux hāptup 'ihā. 'Āte 'āxop 'āp-xet pu hām'āktux, ha 'āxop te hām'āktux ka'ok putup, puyī' xohi' yūmmūg. ²⁸ Tikmū'ūn yīpkutuk hok. Yā 'āyīn putex'ax, pa 'ākoxuk putex hok. 'Āpu Topa yīpkutuk. Tute 'āyīn nōā'ax xix 'ākoxuk, nŷy kuxap hā mō'hap Hāmġāyāgnāg Pet tu', ha 'āxūy xuxi 'ohnāg. ²⁹ Putuxnāg ta manat, yā tayūmak kutōgnāg hā hāmenax, pa Topa te nōm xop putup pax, tu' pēnā max, pu hām tu tu nā hok, ha' xaxok 'ohnāg, ³⁰ tu 'āxop mō'āyāy xe'ēgnāg, tu mō 'āxe kupix, nŷy 'āxe xohix te xīy yūmmūg, 'āp-tup pax tu'. ³¹ Yā Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, yīy 'ākuxānōg hok!

Yeyox yūmmūg hok 'āktux

³² —Tikmū'ūn xohix te: "Ūgmūn yā Yeyox yōg," kaxīy, puyīy tikmū'ūn xupax, kopxix 'Ātak Topa pu' yānān tu hām'āktux, nōm te pexkox tu' xip pu hām'āktux, hu: "Ōhōm yōgnū'." Kaxīy. ³³ Pa tikmū'ūn te' nōy xop keppa hām'āktux, hu: "Ūgmūn 'ā Jesus yōg'ah," kaxīy, kopxix 'Ātak Topa pu' yānān tu hām'āktux, yā yōg 'Ātak te pexkox tu' xip pu hām'āktux, hu: "Ōhōm 'ap yōg'ah." Kaxīy.

Tute yāyutkmīy 'āktux

³⁴ —'Ak nūn'ah, nŷy 'ūhep xop xohix kuxa māmā'. 'Āmhok. Pak nūn, hām tuk nūn, pu tikmū'ūn yāyutkmīy, ³⁵ xik nūn puk-tok pit xop yāy tak xop mūtik yāyutkmīy, xik nūn puk-tok hex xop yāy tut xop mūtik yāyutkmīy, puk-tok xe-

tut xop yāy yīpxox mūk tut mūtik yāy-tukmīy. ³⁶ Yā tikmū'ūn te yāy xape hā' puknōg, 'ūgāy tu'.

³⁷ —Tikmū'ūn te' tak putup pax hāmāxap, pe' tut putup pax hāmāxap, tuk-nāy tuk putup, puxix 'ūgmūtik tu hāpkumep hok. Ha tikmū'ūn tek-tok pit putup hāmāxap, pek-tok hex putup hāmāxap, tuk-nāy tuk putup, puxix 'ūgmūtik tu hāpkumep hok. ³⁸ Pa tikmū'ūn tek putup hāmāxap, nūy 'ūgmūtik xok, puxix 'ūgmūtik tu hāpkumep mō kuma' mōg. ³⁹ Tikmū'ūn xok 'ohnāg putup, puxix tu xok, ha tikmū'ūn te Topa tu' xok, puxix tu hi mōkuma' mōg.

Topa te hāpxopmā max hā' yānān

⁴⁰ —Tikmū'ūn te 'āp-tup, puxix 'ūkputup, ha Topap-tup kamah, nōm te nūgkutnāhā'. ⁴¹ Tikmū'ūn te Topa yōg nū'kutnā'ax putup, Topa te nū'kutnāhā' puyīy yāy pupi hām'āktux, puxix pexkox yōg hāpxop pop, nū'kutnā'ax mūtik pop putup. Ha tikmū'ūn te tik max putup, 'ūmax hah, yā tik max xop mūtik pop putup pexkox yōg hāpxop.

⁴² —'Ūxaxok hok: Tikmū'ūn te Topa yōg tik kutōgnāg pu kōnāg tat, puyīy xo'op, tu' tat tik tek mūtik mōg hah, puxix pexkox yōg hāpxop pop xe'e. Tu ta tu' kux.

Yoām nōm tep-tox pix te Yeyox ha mō tik pok

11 Tu hām'āktux kux, tu yāy yōg tik xop pu' xat kux, tu ta' mōg Yeyox, nūy hāmyūmmūgā', nūy kōmēn xohix yīkāgnāg hā hām'āktux. ² Ha ta' xip Yoām kanet kopah, Yoām nōm tep-tox pix, tu Kunnix 'āpak, hu yāy yōg tik xop mō'pok, ³ pu Yeyox yīkopit, hu:

—'Ok 'āmūn yā Topa yōg yāy'kutnā'ax xe'e', pe tik nōy nūn? Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Putpu mōg, nūy Yoām pu hām'āktux, nūy hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg 'āktux, 'āte nōm hāpxopmāhā'. Yā 'āxop te' pēnāhā', tu' xupak. ⁵ Hām'āktux te kaxīy: Tikmū'ūn pa hok te hāmpēnā max, xix hāpkumep hok xop te hāpkumep, xix yāy xax kunut xop xax tup, xix hām'āpak hok xop te hām'āpak max, xi' xakix xop te putpu' hi', xi' hok xop te hām'āpak max'ax 'āpak. ⁶ Yā tikmū'ūn kuxa hittup, nōm kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, tuk yīkopit 'ohnāg. Kaxīy.

⁷ Ha Yoām yōg tik xop mōg, 'ihā Yeyox te tikmū'ūn pu Yoām 'āktux, hu:

—'Āmōg hām panip xexka hah, nūy Yoām pēnā'. Tep-tep pēnāhā'? 'Ok mītkup pēnāhā', 'āmuuh te nōm mahap? ⁸ Tep-tep pēnāhā'? 'Ok pēnāhā tik te topixxax max tat? 'Āmhok! 'Ūptexop mūn te mīptut xexka tu' pip. ⁹ 'Āpu, 'āyīy: Xatep-tep pēnāhā'? 'Ok pēnāhā tik te Topa pupi hām'āktux? Hamūn! 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yoām te Topa pupi hām'āktux xe'e'. ¹⁰ Yā Topa yōg tappet te Yoām 'āktux, yā Topa te Yoām 'āktux, hu: "Āte mō tik kutnāhā', 'āte nōm mō'kutnāp-tup 'ākeppah, nūy 'ōg putat maxnā'." Kaxīy. ¹¹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tik xop hittap yā' xexka mīax, ha ta Yoām xexka xe'e'. Pāyā tikmū'ūn yīpkox pip xop xexka xe'ēgnāg. ¹² Hōmā Yoām te Topa yōg hām'āktux 'āktux, xix hōnhā', ha tikmū'ūn te hāpxopmā xe'ēgnāg, Topa te' ka'ogā hah, ha' yīpkox pip. ¹³ Yā tik xop te Topa pupi hām'āktux xop xohix te hām'āktux, tu Topa te tikmū'ūn xat 'āktux, ha Mōyyex yōg xat'ax te' xuktux kamah. ¹⁴ Ha Topa yōg tappet te mōnāy'xop hittap 'Enit 'āktux, yā Topa pupi hām'āktux nō'ōm, yā Yoām xix 'Enit te yāy putuk, Topa te nōm nū'pok hah. ¹⁵ 'Āyīpkox pi', nūy hām'āpak.

¹⁶ —Hōnhā tikmū'ūn tep-tep putuk? Tute kaxxop putuk. Kaxxop te hāmnuh-

nōg tu' mām, ha yā' yīy ka'ok 'ūnōy xop pu', hu: ¹⁷ “Ūgmū'āte kāyāhā', yāyta'ax kāyā putuk, pa 'āxop te hāmyā 'ohnāg. Ha ta kāyāhā nō 'āpkot kāyā'ax putuk, pa 'āxop pota 'ohnāg.” Kaxīy. ¹⁸ Kaxīy Yoām tep-tox pix, tu' xit hok, xix xupyāg xo'op hok, ha' xohix te: “Yāmīy kummuk te nōm kopa' xip.” Kaxīy. Pāyā' koit. ¹⁹ Hak mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, tuk xit xi' xo'op, ha' xohix te: “Pēnā! 'Ōhōm xit xexka nām, xi' xo'op xexka nām, tu tik kummuk hā' xape, xix nōm xop te gohet pupi tayūmak pop hā' xape,” kaxīy. 'Ok max, pe' kummuk nō'ōm? Xate' yōg hāpxopmā'ax kopit, hu' yūmmūg. 'Ūkux. Kaxīy.

Kōmēn yōg tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg

²⁰ Tu ta xe kōmēn yōg tikmū'ūn 'āktux kummuk, ha kōmēn yōg tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pāyā hāpkummuk mīy kux 'ohnāg, tu yāyhāhup 'ohnāg. Yīy Yeyox te:

²¹ —Kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn xūy putup, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn xūy putup. Tute hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, ha yāyhāhup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy kux. Pax pu kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn pēnā', pax pu kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn pēnā', puxix yāyhāhup, nūy xagok hā mō'tat, tu putok nū'xok yāy putox yīmū', puyī' xohix yāyhāhup yūmmūg. ²² 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūxaxok hok: 'Āmnīy 'ūm mō'nāp-tup 'ihā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, xix kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, pāyā kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg. ²³ Ha Kapānān yōg tikmū'ūn te hāmpē'paxex, hu: “Ūgmūg mōg

pepkox hah.” Kaxīy. Pāyā' mōg 'ohnāg. Yā Hāmgāyāgnāg Pet ha' mōg. Tu hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pāyā' kuxa mām 'ohnāg. Pax pu Xonōm yōg tikmū'ūn hittap pēnā', puxi' kuxa mām ka'ok, nūy kōmēn tu tu' pip nōmhā. ²⁴ 'ūxaxok hok: 'Āmnīy 'ūm mō'nāp-tup 'ihā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu Xonōm yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, pa Kapānān yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg. 'Ūkux.

Tute tikmū'ūn xapit pu tu' kuxa mām

²⁵ Ta xe Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ātak, 'āmūn yā pepkox hā 'āxuxyā', xix hām xexka hā 'āxuxyā! 'Āmax, tu tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok xop yūmmūgāhā', puyīy hāmyūmmūg, 'ihā tikmū'ūn te hāmyūmmūg pu' xaptop, puyī' yūmmūg hok. ²⁶ Hamūn. Yā kaxīy xatep-tup. Kaxīy.

²⁷ Tu yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Yōgnū 'Ātak te 'ā' popmāhā' hāpxop xohix. Yāk tak puxehnāg tek-tok yūmmūg, hak puxet te 'Ātak Topa yūmmūg, nūy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā'.

²⁸ —Mā, 'ūg ha nū', 'ihā 'āteknōg, 'ihā 'ōg hāpxop xak hā' tot hok, ha 'āte 'ākuxa yūmmāp-tup. ²⁹ 'Ūg pe mōg, 'ū xa hāmyūmmūgā', 'ūgmūn yāg max, tu yāy kutōgnāg pekpaxex, yīy 'ākuxa yūm putup, ³⁰ ha 'āte 'āxat'ax, xayīy mīy, ha' ka'ok 'ohnāg yōg xat'ax, yīy 'āyīpkox xip, nūy yōgnū hāpxop xak'ax tat, hap-tux 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te nit xap 'āktux

12 'Āmnīy xohik-tōgnāg nōg, 'ihā nit xap, ha Yeyox te hāpkumep, tu ta hāpxa xexka xak, ha xuxnāg xetox xap ta', ha tik xop te' pe' mōg, tu' xap mōy, nūy mā', 'ūp-tup te' kix hah, ² ha Paniye xop te' pēnāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Pēnā! 'Ōg tik xop te xuxnāg ta xetox xap mōy, ha yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu' xut hok nit xap 'ihā'. Kaxīy.

³Ha:

—'Ok mō'kupix Topa yōg tappet? Hōmā putup te mōnāyxop hittap Namix putex, ha putup te' kix tik te nū mūtik mōg, ⁴yīy Topa pet xexka hā' mōx-akux, tu pām pop, nōm pām te Topa keppa' pip pop, tu' mähā', ha Topa te' xat hok, pu tikmū'ün mā hok. Yā 'āmānex xop puxet te' mā'ax. ⁵'Ok mō'kupix hok xate'? Mōyyex te' xat, pu 'āmānex xop hām nit xap 'ihā', Topa pet xexka kopa hāpxopmāhā', tu hāpxopmā max. ⁶'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa pet xexkah, pak mūn xexkah xe'ēgnāg. ⁷'A 'āxop te hāmyūmmūg'ah, tu Topa yōg tappet mō'kupix, 'ihā hāmyūmmūg 'ohnāg, ha: “Ātep-tup xa hāpxopmā max, pa hāpxop mō'hap'ax 'ūyīy hax 'ātep-tup nōg.” Kaxīy. Pax xa 'āxop nōm hām'āktux'ax yūmmūg, puxix yōg tik xop 'ūhitop kopit 'ohnāg. ⁸Yākmūn Tikmū'ün Kutok, tu nit xap hāk xuxyā kamah. 'Ūkux. Kaxīy.

Tik yīm nīā hittupmāhā'

⁹Tu ta' mōg, tu Topa pet ha' mōg, ¹⁰pa tik xip, tu' yīm nīā', ha tikmū'ün te Yeyox yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy kupēh, nūy nit xap 'ihā hām hā' kupeh, hu' yīkopit, hu:

—'Ok yūmū yōg xat'ax te' xat, 'ok pe' xat hok, 'ūhittupmā nit xap hā? Kaxīy.

¹¹Ha:

—Tikmū'ün yōg kahnēn puxet, tu nit xap 'ihā hāpkox kopa' nāhā', puxix tik xut, mō'ka'ok, ¹²ha kahnēn kutōgnāg yā manat, ta tikmū'ün xexkah, Topa te mō'yāy xe'ēgnāg, tu te takat putuk. Yīy yūmū yōg xat'ax te' xat 'ū yūmūg nōy hā tehet nit xap 'ihā'. Kaxīy.

¹³Tu tik yīm nīā pu hām'āktux, hu:

—'hu:

—'Ayīm koa! Kaxīy

Ha' koa', tu' hittup, ha' yīm te' yīm nōy putuk.

¹⁴Yīy ta' mōg Paniye xop, tu yāy mūtik hām'āktux, Yeyox putex putup tu'.

Topa te yāy tik yāykutnāhā'

¹⁵Ha Yeyox te hāmyūmmūg, hu ta' mōg, ha tikmū'ün te' pe' mōg, ha' pakut xop xohix hittupmāhā', ¹⁶tu' xat, pu tikmū'ün nōy pu' xuktux hok, nūy Yeyox 'āktux hok. ¹⁷Hōmā 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', pu tikmū'ün mō'kupix, ha Yeyox 'āktux, yīy: ¹⁸—Topa te hām'āktux, hu: “Āte nūhū tik yāykutnāhā', nūy mō'kutnā', tu mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa hittupmāhā'.

'Ūgkoxuk te nōm kopa' xip putup, nūy 'ūgmūn 'āktux, pu yōgnū putat 'āktux 'ūhep xop xohix pu', tu hāpxe'e 'āktux putup.

¹⁹Tu hām'āktux hā' nōy yānān putup 'ohnāg, tu' yīy ka'ok putup 'ohnāg, tu kōmēn yōg putat hā hām'āktux 'āhīynāg putup'ah.

²⁰Tu tikmū'ün hok xop kuxa kap-tup, tu' pu'ūgnāg xop mō'nīynām putup, puyīy tu ka'ok, tu hāpxopmā ka'ok putup, nūy tikmū'ün pu hāmmāxnā mō'kuma' mōg.

²¹Ha' hep xohix xop kuxa mām ka'ok 'ūkopah, tu hāmmax hip.”

'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox xix Meyemo

²²Ha ta' xip tik pa hok, ha' mōgāhā Yeyox hah, ha' yīy hok kamah, yā yāmīy kummuk te tik kopa' xip. Yeyox te' hit-tupmāhā', ha hāmpēnāhā', tu hām'āktux.

²³Ha tikmū'ün xohix kuxānōg, tu' yīkopit, hu:

—'Ok nū tik mōnāyxop Namix hā' mōkputox? Kaxīy.

²⁴Ha Paniye xop te' xupak, tu:

—Meyemo te yāmīy xop xohix xat, tu Yeyox ka'ogāhā pu yāmīy kummuk xop mōy. Kaxīy.

²⁵ Pa Yeyox te nōm xop te hāmpē'paxex yūmmūg, hu:

—Hāpxexka yōg tikmū'ūn te yāytukmīy, puxix tu nōg, xi' xape xop nōg'ax, 'ūyāytukmīy tu'. ²⁶ Pax pu Hāmġāyāgnāg xop yāytukmīy, tu yāy mōy, puxix tu nōg kamah. ²⁷ Āxop te: Meyemo te Yeyox ka'ogāhā pu yāmīy kummuk mōy. Kaxīy. Xate' koit. 'Ū 'ūm te 'ōg tik xop ka'ogāhā pu' mōy? 'A' Meyemo'ah. Ha kaxīy 'ūxohix te xate yā' koit yūmmūg. ²⁸ Pa Topa Koxuk tek ka'ogāhā 'ū yāmīy mōy, xa 'āxop yūmmūg. Yā hōnhā Topa te tikmū'ūn xat nūnte'.

²⁹ —Tik 'ūm ka'ok xip, yīy tik te hāpxop hā' xupxet te' pet hā 'ā mō'nā'ah, nūy tu' xupxet. Pa tik ka'ok kīy, puxix hāpxop xohix hā tu xupxet, yīy 'āte Hāmġāyāgnāg kīy hāmāxap, nūy kūnāy tu yāmīy kummuk mōy tikmū'ūn kopah.

³⁰ —Tik tek mūtik mōg hok, puxik tukmīy. Ha ta tik te 'āhā te hok, puxik kummūgā', ³¹ yīy 'āte xa hām'āktux xe'e': Tikmū'ūn te Topa 'āktux kummuk, puxix Topa' xaxogā pu tu kux, pa timū'ūn te Topa Koxuk 'āktux kummuk, puxi' xaxogā 'ohnāg, pu tu xip. ³² Tikmū'ūn te Tikmū'ūn Kutok 'āktux kummuk, puxix Topa' xaxogā pu tu kux, pa tikmū'ūn te Topa Koxuk 'āktux kummuk, puxi' xaxogā 'ohnāg mō kuma' mōg.

Mīpkup max xix mīnta max

³³ —Mīpkup max te mīnta ta max taha', ha ta mīpkup kummuk te mīnta ta kummuk taha', yīy tikmū'ūn te mīnta pēnāhā', tu' kup yūmmūg kamah, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. ³⁴ Āxop yā kāyā ġāy kutok xop! 'Ākummuk, hu hām'āktux kummuk. 'Ap hām'āktux max yūmmūg'ah. Tik kuxa kummuk, puxix tik hām'āktux kummuk, pa tik kuxa max, puxix tik hām'āktux max. ³⁵ Tikmū'ūn

max te' kuxa max tu hāmmax 'āktux, ha ta tikmū'ūn kummuk te' kuxa kummuk tu hāpkummuk 'āktux.

³⁶ —'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'īhā Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' yōg hām'āktux hitop kopit putup, 'ok pe yā' max, 'ok pe yā' kummuk. ³⁷ Yā 'ōg hām'āktux hā Topa te 'āxop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yūmmūg, 'ok pe 'āmax, 'ok pe 'ākummuk. Kaxīy.

Yoneo xexka xop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak

³⁸ Ha ta' pip tik te hāmīyūmmūg xop, tu Yeyox pu hām'āktux, ha Paniye xop 'ūm te:

—'Ūgmū'āte 'āp-tup xa hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn te nōm mīy hok, 'ūgmūg pēnā'. Kaxīy.

³⁹ Ha:

—Hōnhā tikmū'ūn kuxa kummuk, tu' mām 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah. 'Āxop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak, 'a' mīy 'ātep-tup'ah. 'Āxop te Topa yōg tappet mō'kupix, ha tik hittap Yōn 'āktux, nōm te Topa pupi hām'āktux, yīy 'āxop te mōnāy xop Yōn yōg hāpxopmā'ax puxet pēnāp-tup. ⁴⁰ Yōn te mām xexka tex kopa' xip, tu 'āmnīy tikoxyuk hā' kopa' xip, ha kaxīy 'ūgmūn te hāpkox kopak xip putup, yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu 'āmnīy tikoxyuk hā hāpkox kopak xip putup. ⁴¹ Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'īhā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, ha Nīn yōg tikmū'ūn te 'āxop 'āktux'ax kummuk. Yā nōm te Yōn yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīp-kox pip, tu yāyhāhup, nūy kuxyā hāpxopmā'ax kummuk, ha Yōn 'ūk-tōgnāg, ha tak mūn xexkah, pa xate yāyhāhup 'ohnāg. ⁴² Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'īhā hāpxexka Xamah yōg 'ūn tu yok, nōm te hāpxexka yōg tikmū'ūn hittap xat, tu' yok putup, nūy 'āxop kummuk 'āktux. Yā hāptox tu' nūn, nūy

tik te' xat'ax hittap Xanomām pēnā', ha ta Xanomām 'ūk-tōgnāg, ha tak mūn xexka'.

Yāmīy kummuk te put pu' mōg

⁴³—Yāmīy kummuk te tikmū'ūn 'ūm kopa' xip, tu' nīm, tu hām panip ha' mōg, tu' xak, nūy ta pihi'. 'Ūxip hok, ⁴⁴ puxix tute: "Ūkpet ha putpuk mōg." Kaxīy. Tu' mōg, tu mōktu tikmū'ūn tu' xupep, tu' mō'nāhā', ha' hok yūm, ha hāpkunut xit, ha mōktu yā' max, ⁴⁵ ha xe' mōg, tu yāmīy kummuk xop nōy xānāhā pu nū mūtik mōg, tu' tihi', yīy tikmū'ūn xūy xexkah. Ha kaxīy nōm tikmū'ūn kummuk xūy'ax nōmhā. Kaxīy.

Yeyox xape nūn

⁴⁶ Tu hām'āktux ha ta' tut nūn, xi' taknōy xop nūn, tu hāptopa' pip, tu' xak, nūy Yeyox mūtik hām'āktux, ⁴⁷ yīy tik te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Pēnā'! 'Ātut xix 'ātaknōy xop te hāptopa' pip, nūy 'āmūtik hām'āktux. Kaxīy.

⁴⁸ Ha:

—Pi'yāk tut? Pi'yāk taknōy xik hex? Kaxīy.

⁴⁹ Tu tikmū'ūn te yāy mūtik hāpkumep xop pēnāhā', tu' yīm xix, tu:

—Pēnā'! Nū xop yāk tut, xik taknōy xop xe'e! ⁵⁰ Yā tikmū'ūn xohix te 'Ātak Topa pu' yīpkox pip, nōm te pexkox tu' xip, puxix yāk xape, tuk taknōy, xik hex, xik tut. Kaxīy.

Tik te hāpxop xap xok

13 Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox mōg hāptopa', tu kōnāg xexka ha' mōg, tu ta' mōg tu mōktu hāpkux tu' xupep, tu' yūm, tu tikmū'ūn yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te' xakot, nūy xupax. ² Yā' xohix xexkah, yīy Yeyox te mīpkox hā mō'nāhā', tu mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, ha mōktu mō'nāhā', tu' yūm, ha tikmū'ūn te yāykote' pip, tu' xakot hāpkux tu', ³ ha Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūm-

mūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik mōg, nūy hāpxop xap xok, ⁴ tu hāpxa xexka tu' xok, ha' yāg te putat yīka te tu' nāhā', ha putuxnāg te' māmām, ha' nōg. ⁵ Ha ta' yāg nōy te mīkax xap tu' nāhā', ha hām xet kutōgnāg, tu mīkaxxap yīmū' pip, ha' xap xokax mō'ka'ok, ⁶ ha māmōn xupep, tu' nakgāhā', 'ūyīpxatit kutōgnāg pip tu' nakgāhā', ⁷ ha ta' yāg nōy te mīmīyām xop kopa' nāhā', tu' tuk mīmīyām xop mūtik, pa' xupep 'ohnāg, mīmīyām kopa' pip tu', ha' nōg. ⁸ Ha ta' yāg te hām max tu' nāhā', hu' tuk max, tu mōktu xexkah, tu' xap xohix xexka popmāhā', yā' xap puxet te 30 popmāhā', ha ta' xap nōy te 60 popmāhā', ha ta' xap nōy te 100 popmāhā', 'Ūkux. Kaxīy.

⁹ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūg 'āpax, xa 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Teptu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'?

¹⁰ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' nūn, tu nūktu Yeyox yīka' pip, tu' yīkopit, tu:

—Teptu xate hām'āktux'ax hā tikmū'ūn nōy pu hāmyūmmūgāhā'? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Topa te 'āxop pu hāmyūmmūgāhā', xayīy hāmyūmmūg. 'Ap nōy xop pu' xuktux'ah, tu yāy yōg tikmū'ūn xat, pa tikmū'ūn nōy te pexkox yōg hāpxopmā'ax yūmmūg'ah, yīy hām'āktux'ax hā 'āte hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā'. ¹² Yā 'āxop te hāmyūmmūg tap, yīy xa 'ā 'ūm yūmmūgāp-tup, ha mōktu hāmyūmmūg xexkah, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok, tu hāpxaxok putup, tu mōktu hāmyūmmūg 'ohnāg. ¹³ Yīy 'āte hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā' nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā'. Yā pa mām, pāyā' pēnā 'ohnāg, tu hām'āktux'ax 'āpak, pāyā' yūmmūg

'ohnäg. ¹⁴Yīy tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu:

“Āxop te hām'āpak, pāyā 'a hām 'ūm 'āpak 'ohnäg,

tu' pēnāhā', pāyā hām 'ūm pēnā 'ohnäg.

¹⁵Yā tikmū'ūn putox ka'ok, tu mō'yāy yīpkox yīnnīn, nūy hām'āpak hok,

xi' pa kīy ka'ok, nūy hāmpēnā hok,

ka hāmyūmmūg, xix yāyhāhup, ka Topa yōg putat hā' mōg 'ūxeheh.

Yā 'āte nōm hittupmā'ax, pāyāp-tup nōg.

Yā Topa te' xuktux tap.” Kaxīy.

¹⁶Tu xe hām'āktux, hu:

—Pa 'āxop kuxa hittup xop, hāmpēnā max tu', xix hām'āpak max tu'! ¹⁷Ūxaxok hok: Tik xop te Topa pupi hām'āktux, pu tikmū'ūn yūmmūgā', tu' xak, nūy pexkox yōg hāpxop pēnā', 'āxop te nōm pēnāhā nōmhā, xix Topa yōg tikmū'ūn punethok te' xak, nūy pēnā', nūy xupax, pāyā' pēnā 'ohnäg, xi' xupak 'ohnäg.

Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'

¹⁸Yīy 'ūg 'ūm 'āpax, nūy yōg hām'āktux 'ūm yūmmūg max, nūy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. ¹⁹Hāpxop xap te putat kuxyā' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te yōg hām'āktux'ax 'āpak, ha 'āte Topa te tikmū'ūn xak'ax 'āktux, ha' xupak, pa hāmyūmmūg 'ohnäg. Hāmgāyāgnāg nūn, tu yōg hām'āktux xaxogāhā', pu tikmū'ūn yīpkox pip hok. ²⁰Ha ta hāpxop xap yāg te mīkax xap tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa hittup. ²¹Pa hāpxip kutōgnāg 'ihā' xūy, ha' gāy xop te' kummugāhā', yīy Topa yōg hām'āktux'ax xaxok mō'ka'ok, 'ūkuxa yūm pu'uk tu'. ²²Ha ta' yāg nōy te mīmyām xox xop kopa' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux 'āpak, pa hāpxip kutōgnāg 'ihā' yāykuxop punethok, ha tayūmak nōg, ha hām'āktux

xaxok, ha' nōg. ²³Ha' yāg nōy te hām max tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu hāmyūmmūg, tu' yīpkox pip, tu Topa yōg putat hā' mōg kuma' mōg. Tu ta tu' kux.

²⁴Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāmpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik te hāpxop xap xuxnāg xetox xok, ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. ²⁵Āmniy 'ūm 'ihā' nūn tik gāy, tu' xap kummuk xok hāpxop xap max kotīnnāhā', tu' xok kux, tu' mōg, ²⁶ha' xap xoxax, tu' tuk, ha mīxux kummuk punethok te nōm max kotīnnāhā', ²⁷yīy kāmānat xop te hāpxa xexka xuxyā xānāhā', tu: “Yāyā', xate hāpxop xap max xok nūhū hām tu'. Teptu' mām mīxux kummuk kamah?” Kaxīy.

²⁸—Ha: “Yā tik gāy te' xap kummuk xok,” kaxīy.

—Ha: “Xatek mū putup 'ū mōy?” kaxīy.

²⁹—Ha: “Ūmōy hok, pūyā' pi', ka hāpxop mōy kamah mīxux kummuk mūtik. ³⁰Ūtux hok pu tu' tuk, nūy mōy yā tu ta', 'ihā 'āte' xat, pu mō' yāy pot, tu mīxux kummuk putyōn hāmāxap, nūy nō kuxap hā mō'xut, nūy xuxnāg ta xetox nūnnā', tuk pet kopa' xex.” Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Tute mōytat xap 'āktux

³¹Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', yā Topa te tikmū'ūn xat,

—Hāpxop xap mōytat yāk-tīgnāg, ha tik te' xap xok hām kopah, ³²ha' xoxax, tu' tuk tu mōktu yā' kup xexkah, ha putuxnāg xop te' mīmmāg tu' pet. Kaxīy Topa te tikmū'ūn kutōgnāg xat hāmāxap, ha tikmū'ūn nōy nā' mōg, tu mōktu tikmū'ūn xohix te Topa pu' yīpkox pip. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Pām yōg tokatogā'ax 'āktux

³³Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūm-mūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—'Ūn te pām yōg tokatogā'ax paha', xix xuxnāg ta xetox xap kōnnōn, tu' yōg xox tix paha', nūy 'üyōg kănēy 3 tu nōm kanop, tu mōktu 'ūpohot, ha' tokatogā'ax te' mōmmāhā', ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kutōgnāg xat hāmāxap, ha' mōg, nūy nōy pu' xuktux, hak-nāy tu tikmū'ūn xohix xexka xat. 'Ūkux. Kaxīy.

Teptu Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'?

³⁴Yā Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā' tikmū'ūn pu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux, tu hām'āktux nōy hā' xuktux 'ohnāg.

³⁵Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox te hāmyūmmūgāhā', yā Topa yōg tappet hittap te' xuktux. Hōmā tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu Yeyox 'āktux, hu:

“'Āte yāy pupi hām'āktux'ax hā hāmyūm-mūgāhā', nūy tikmū'ūn yūmmūgā', nūy hāpxopmā'ax hittap xop 'āktux, yā hōmā Topa te hām xexka xohix mīy xix hōnhā, ha tikmū'ūn te nōm hāpxopmā'ax ka'ok yūmmūg 'ohnāg.” Kaxīy

Yeyox te hām'āktux hā' yānān

³⁶Ha ta Yeyox mōg, tu tikmū'ūn nīm, nūy yāy xip'ax ha' mōg, ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' yīgāhā' mōg, tu' yīkopit, hu:

—'Ūgmū'ā hām'āktux. Putep yūm-mūgāhā' xate', 'ihā mīxux kummuk 'āktux? Kaxīy.

³⁷Ha Yeyox te:

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok Pit, tu tik putuk, nōm te hāpxop xap max xok, ³⁸tu hāpxa xexka tu' xok, ha hām xexka putuk, ha hāpxop xap max te

tikmū'ūn max putuk, Topa te nōm xat, ha mīxux kummuk te Hāmgāyāgnāg yōg tikmū'ūn kummuk putuk, ³⁹ha tik gāy te Hāmgāyāgnāg mūn putuk. Yā tikmū'ūn te hāpxop ta nūnnāhā', ha kaxīy hām xexka nōg putup, 'ihā pexkox yōg nū'pok xop nūn, nūy mō'pot. ⁴⁰Kāmānat xop te mīxux kummuk mōy, nūy kuxap kopa mō'pok, pu mō'xut, ha kaxīy pexkox yōg nū'pok xop te hāpxopmā kummuk xop mōy putup, nūy kuxap xe'ēgnāg kopa mō'pok. ⁴¹'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu pexkox yōg xop nū'pok putup, nūy tikmū'ūn kummuk xeh ya'oma', 'ūp-tup nōg tu', yā mō'pok putup, pu tu pip hok, 'ihā 'āte yāy yōg tikmū'ūn xat. Yā nōm kummuk xop te' nōy pu hāpkummuk yūmmūgāhā'. Yā' kummuk xop xohix te hāpxopmā kummuk ya'oma'mōg, ⁴²nūy kuxap xe'ēgnāg kopa mō'pok. Tu potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. ⁴³Ha Topa yōg tikmū'ūn xexkanāp-tup xe'ēgnāg, māyōn putuk, tu' yōg 'Ātak Topa mūtik pip putup pexkox tu'. 'Āxop te hām'āpax, 'āpu 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Tu hāpxop takat xexka 'āktux

⁴⁴Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik te hāpxaha 'ihā hāpxop te takat xipihī hāpkox kopah, tu xe' xaptop, tu' kuxa hittup xexkah, hu' mōg mō'ka'ok, tuyāy hāpxop xohix hāmenex hāmāxap, nūy tayūmak punethok pop, tuk-nāy tu hāpxa pa yāy pu'. Ha kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tuyāy yōg hāpxop xohix xaxok, 'ūhittup tu', nūy Topa pu tu' yīpkox pi'. Ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. 'Ūkux.

Tute kupxat xap max 'āktux

⁴⁵Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy tu tikmū'ūn xat 'āktux, hu:

—Tik te' xap max pop, yā kupxat xap max pop, nūy xe nōmenax, tayūmak

xexka hā' nōy yānān, ⁴⁶tu nōm xap max xipihī, hu' mōg, tu yāy yōg hāpxop xohix hāmenex, nūy tayūmak xexka pop, nūy ta tu' xap max pa'. Ha kaxīy tikmū'ūn te hāpxop xohix xaxok, nūy Topap-xehnāg pu' yīpkox pi'. 'Ūkux.

Tute māpxamut 'āktux

⁴⁷—Topa te hāpxopmāhā', tuyāy yōg tikmū'ūn xat hā kaxīy: Tikmū'ūn te māpxamut kōnāg xexka kopah, tu mām xohix pop, ⁴⁸ha nū'xip 'īhā hāpkux ha' nūnnāhā', tu hām tu' mām, nūy mām mō'pot. Tu' yīy max ya'oma'mōg manax kopah, tu' yīy kummuk ya'oma'mōg kōnāg kopah. Ha kaxīy Topa te' hep xop xohix mō'pot putup, ⁴⁹ha kaxīy mō'āgmūg xohix kux putup, 'īhā pexkox nū'pok xop te' hep xop xohix mō'pot, ⁵⁰tu' yīy kummuk xop ya'oma' mō'pok, tu kuxap xe'ēgnāg kopa mō'pok putup, ha potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. 'Ūkux. Kaxīy.

Tute hām'āktux xe'e 'āktux

⁵¹Ha Yeyox te yāy yōg tikmū'ūn yīkopit, hu:

—'Ok yūmmūg hāpxopmā'ax 'āte xa' xuktux? Kaxīy.

Ha:

—Yā 'āte' yūmmūg. Kaxīy.

⁵²Ha:

—Yā tik te hāmyūmmūg xop tek mūtik hāpkumep, nūy 'ūgmūn puxehnāg pu tu yīpkox pi', puxix mīptut xuxyā putuk, tu hāpxop kutut xex, yāy pet kopa' xex, xix hāpxop tup xex, nūy kūnāy tu' mōy. Kaxīy.

Yeyox te kōmēn Nāyane tu' xip

⁵³Tu hām'āktux kux, tu ta' mōg, ⁵⁴tuyāy yōg kōmēn ha' mōg, tu' mōg tu mōktu' xupep, tu Topa pet kopa tikmū'ūn yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te hām'āpak, tu' yēy, tu:

—'Ok hāmyūmmūg 'ūm 'ōhōm? Tute xīy 'ōhōm te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? ⁵⁵Yā Yoye kutok, nōm te mīmpe mīy'ax, ha' tut Mānix, ha' taknōy xop yūmmū'āte' yūmmūg. 'Ūxohix te: Tiak, xix Yoye, xix Xīmām, xix Yot. ⁵⁶Yā' hex xop nūnte 'āti kamah. 'Ū 'ūm te Yeyox ka'ogāhā', pu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? Yā tikmū'ūn puxet te' mīy hok. 'Īntu'. Kaxīy.

⁵⁷Tup-tup nōg, yīy Yeyox te:

—Tik te Topa pupi hām'āktux, yā hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix te' xexka 'āktux, pāyā yāy xape xop tek-tōgnāg 'āktux, xix kōmēn yōg tikmū'ūn tek-tōgnāg 'āktux kamah. Kaxīy.

⁵⁸'Ap hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg'ah, tikmū'ūn 'ūm kuxa mām 'ohnāg hah.

'Enot te Yoām putex, nōm tep-tox pix

14 Hāpxip 'īhā 'Enot te hāpxexka Ganinet yōg tikmū'ūn hā gohenanok, tu nōm tikmū'ūn xat, ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, ha 'Enot te' xupak, ²yīy kāmānat xop pu hām'āktux, hu:

—Hamūn! 'Ōhōm yā Yoām, nōm tep-tox pix! Yā' xok, pa' putpu' hi', hu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg nōmhā, tikmū'ūn te nōm mīy hok. Kaxīy.

³⁻⁴Hōmā 'Enot te yāy taknōy Pinip xetut mūg, ha' xuxet'ax 'Enonit, ha Yoām te' māmōg pax, tu: “Yāyta hok! Topa yōg xat'ax te' xat hok, pu yāy taknōy xetut mūy hok!” Kaxīy. Ha 'Enot gāy, 'ūyāy tap-tup tu', hu' xat, pu xonat xop Yoām mūy, ha' mūg, tu' yīm kīy, tu kanet ha mō'tat, ha' kopa' xip.

⁵Yā 'Enot tep-tex putup, pa Yoneo yōg tikmū'ūn yīpkutuk, tikmū'ūn te Yoām 'āktux max hah, tu: “'Ōhōm te Topa pupi hām'āktux!” Kaxīy. Tu' xexka pe'paxex. ⁶'Āmnīy puxet 'īhā 'Enot te 'āmuk xexka mīy, nūy yāy yōg hāmyāxatamuk xohix hā' hittup, ha 'Enonit kutok hex te hāmyāg, 'ūxexka xop keppa' hāmyāg, ⁷ha 'Enot tep-tup pax, hu hām'āktux xex,

tu Topa 'āxet'ax 'āktux nūy hām'āktux xeh 'ūtuk tup hex pu', hu:

—Topa tek yūmmūg, 'āte xa' hōm hāpxop xohix xatep-tup. Kaxīy.

⁸Ha tukūm te' tut tu' xak, pu tu hāmyūmmūgā, ha' tut te hāmyūm-mūgāhā, yīy putpu' nūn 'Enot keppah, tu:

—'Āte Yoām putox putup, tu nōm tat putup kănēy pet xax yīmū nōmhā'. Kaxīy.

⁹Ha 'Enot kuxa hittup 'ohnāg, pāyā yāyhāhup, hām'āktux xex tu', ¹⁰hu' xat, pu Yoām putox xax, ¹¹ha' xak, tu kănēy pet xax yīmū' yūm, tu' tuk tup hex pu' hōm, ha homi' tut pu' hōm. ¹²Ha Yoām yōg tik xop te' xokxax paha', tu' mōgāhā, tu mōktu nō hāpkot, tu hāpkot kux, 'ihā' mōg, nūy Yeyox pu' xuktux.

Yeyox te tikmū'ūn xīnnāhā'

¹³Ha' xupak, tu ta' mōg, tu mīpkox hā mō'nāhā, nūy kōnāg yīmū' mōg, tu yāp-xehnāg mōg, hām panip ha' mōg, tu mōktu' xupep, pa tikmū'ūn te' yūmmūg, tuyāy pip'ax nīm, tu hāmnak hā' pe' mōg, ¹⁴ha Yeyox te mīpkox mōktu' xupep, tu ta tikmū'ūn pēnāhā, yā tikmū'ūn xohix xexkah, ha' kuxa ka', tu' pakut xop hit-tupmāhā. ¹⁵Ha 'āmāxak 'ihā' yōg tik xop nūn, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Māyōn mog, ha hām panip tu yūmūg pip. 'Āpu tikmū'ūn mō'pok, pu' xip tu xexka ha mōg, nūy tu' xit'ax pop kōmēn tu'. Kaxīy.

¹⁶Pa Yeyox te:

—'A' mōg putup'ah. 'Āpu, nōmhā xīnnā'. Kaxīy.

¹⁷Ha:

—'Ūxit'ax yāk-tōgnāg: yā pām te 5 pip, xix mām 2 mām. Kaxīy.

¹⁸Ha:

—Paxnū! Kaxīy.

¹⁹Tu' xat pu tikmū'ūn te mīxux yīmū' mām, tu pām pop, xix māhām, tu pekkox tu' pēnāhā, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—'Āmax Topah. Xate tikmu'ūn xohix pu' xit'ax popmāhā. Yā' puxi! Kaxīy.

Tu pām koxip, tuyāy yōg tik xop pu' popmāhā, ha tikmū'ūn xohix xexka pu' popmāhā, ²⁰ha' māhā, tu nō hi ka'ok, pāyā' pip xit'ax punethok, yīy tik xop te manax hā' tat, tu mōktu manax te 12 nū' tihigāhā, ²¹ha tikmū'ūn xohix xexka te' māhā, tik xohix te 5.000 te' māhā, ha 'ūn xit kamah, xix kaxxop, pāyā 'ap tikmū'ūn te nōm mō'kupix'ah.

Yeyox te kōnāg xexka yīmū hāpkumep

²²Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox te' xat, pu yāy yōg tik xop mīpkox hā mōxakux, nūy tu mōg hāmāxap, nūy kōnāg xexka xak, 'ihā Yeyox te tikmū'ūn xat pu yāy pet ha mōg, ²³ha' mōg, ha Yeyox te yīk-tix tu' mōg, tu mōktu yīmū' xip, tu Topa pu hām'āktux 'ūp-xehnāg hā, ha mōktu yā 'āmnīy, hap-xet xip, ²⁴'ihā mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, tu kōnāg xexka kote' xup, ha 'āmuuh ka'ok, tu kōnāg mahap-nām, ha' mōg putux, ²⁵ha hāptup 'ihā māyōn xupep putup, 'ihā Yeyox te kōnāg xexka yīmū hāpkumep, ²⁶ha tik xop te' pēnāhā, tu' kuxānōg xexkah, tu:

—Yā' koxuk 'ōhōm! Kaxīy.

Tu' yīy ka'ok, 'ūkuxānōg tu', ²⁷'ihā Yeyox te:

—'Ākuxānōg hok! Yākmūn xe'e! 'Ūkyīpkutuk hok! Kaxīy.

²⁸Yīy Pet te:

—'Āmūn xe'e', 'āpuk xat, 'ū kōnāg xexka yīmū hāpkumep kamah, nūy 'āhakmōg! Kaxīy.

²⁹Ha:

—Mā! Kaxīy.

Ha' mōg, pa 'āmuuh gāy te mō'ko'uk, ³⁰yīy Pet te' yīpkutuk, tu kōnāg hā mō'nā'ax, hu' yīy ka'ok tu:

—Yāyā, 'ūkxut! Kaxīy.

³¹Hāpxip 'ohnāg 'ihā Yeyox yīm yok, tu Pet yīm tu' mūg, tu' xut, tu:

—Ākuxa yūm pu'uk 'ūgkopah. Teptu 'ākuxa tek yīkopit, 'ākuxānōg tu'? Kaxīy.

³² Tu mīpkox hā' mōxakux, ha 'āmuuh kux, ³³ ha tik xop kuxa te' yēy, tu:

—Āmūn yā Topak-tok xe'e! Kaxīy.

Yeyox te hāpxexka Gēnēyane tu hāpxopmā'ax

³⁴ Tu kōnāg xexka xak, tu hāpkux tu' mōxaha', tu hāpxexka Gēnēyane tu' mōxaha', ³⁵ ha' yōg tikmū'ūn te Yeyox pēnāhā', tu' yūmmūg, tu' pakut xop xohix pu' xuktux, nōm te hāmhūmnāg tu' pip, ha' pakut xop nūnnāhā Yeyox hah, ³⁶ tu' xak, pu tux hok, pu topixxax 'āpit. Ha tikmū'ūn te' xupit, hu' hittup.

Yeyox te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax 'āktux

15 Ha Paniye xop xix tik xop te hāmyūmmūg nūn, tu ta Yenoyanēn tu' nūn, nūy Yeyox mūtik hām'āktux, tu' yīkopit, hu:

²—Teptu 'ōg tik xexka xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat hok? 'Ap yāy yīm pix'ah, nūy kūnāy tu tu' xit, tu kaxīy mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha:

—Teptu 'āxop te Topa yōg hām'āktux tu 'āyīpkox hok, pa mōnāyxop yōg hām'āktux tu 'āyīpkox pip? ⁴ Yā Topa te: “‘Ōg 'ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu'.” Kaxīy. Tu xe: “Pūyā tu xok tik te' tak 'āktux kummuk, xi' tut 'āktux kummuk.” Kaxīy. ⁵ Pa 'āxop te tikmū'ūn yūmmūgāhā', hu: “Tikmū'ūn 'ūm yōg tayūmak pip, tu' tak 'ūm hā tu te hok, xi' tut hā tu te hok, nūy Topa pu' hōm, puxix hāpxopmā max, ⁶ 'ihā' tak, pe' tut hā te 'ohnāg. Kaxīy. Yā kaxīy 'āxop te Topa yōg hām'āktux putup nōg, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax tat. ⁷ 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Yā tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu 'āxop 'āktux, hu:

⁸ “Topa te hām'āktux, tu tikmū'ūn 'āktux, hu:

‘Nūhū tikmū'ūn tek mūn 'āktux max, pāyā' kuxa tek nīm pax.

⁹ Tu yā hitop hā hām'āktux, nūy nūk-tetex 'ūgkeppah.

Yā Topa yōg hām'āktux xaxogāhā', nūy yāy yōg hām'āktux 'ūyānān tu hāmyūmmūgā'.” Kaxīy. Tu ta tu' kux.” Kaxīy.

Yeyox te' kuxa kummuk 'āktux

¹⁰ Tu xe tikmū'ūn xānāhā', hu:

—'Ūg 'āpax, nūy hāmyūmmūg:

¹¹ 'Ūxit'ax te tikmū'ūn kuxa kummugā 'ohnāg. 'Āmhok. Pa yāy yīy'ax te' kuxa kummugāhā'. Kaxīy.

¹² Ha tik xop te nū mūtik hāpkumep, tu' nūn, tu' yīkāgnāg hā' pip, tu:

—Yāyā', 'ok xate hāmyūmmūg? Yā Paniye xop te 'ōg hām'āktux putup nōg, tu' gāy. Kaxīy.

¹³ Ha:

—Yōgnū 'Ātak te pexkox tu' xip, tu mīxux puknōg xohix mōy putup, nōm xok 'ohnāg tu'. ¹⁴ Pūyā' pi'! 'Ōm te' pa hok xop putuk, tu' nōy mōgāp-tup, pāyā hāmpēnā 'ohnāg, hāmyūmmūg 'ohnāg tu', hu' pēnā hok nōy mōgā', puxi' pēnā hok 2 te hāpkox kopa nā'. Kaxīy.

¹⁵ Ha Pet te:

—'Āpu hām'āktux 'ūgmū'a yūmmūgā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha:

—'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tikmū'ūn nōy putuk. ¹⁷ Hāpxop te' yīkox hā mō'nāhā', tu' tex ha' mōg, ha mōktu mō'yōn, ha' kux, ¹⁸ pa' yīy'ax te' kuxa kopa pip hāpxopmā'ax 'āktux, tu' kummugāhā', ¹⁹ yā' kuxa kopa' pip hāpxopmā'ax te' nōy hā' xupxet, xi' nōy putex, xix hāpxopmā kummugāhā', yā hāmpēpaxex kummuk te' xupxetnāhā', xi' koitnāhā', xi' kupexyāhā'. ²⁰ Hā kaxīy 'ūkuxa kopa' pip hāpxopmā'ax te tikmū'ūn kummugāhā', pa tu yīm

pix hok, nŷy tu xit, yā hāpkummugā
'ohnāg. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Tu yā 'ūn puknōg 'āktux

²¹ Tu ta' mōg, tu kōmēn Tinok ha' mōg, xix kōmēn Xinōm ha' mōg, ²² ha hāpx-exka Kānā'āg yōg 'ūn xip, tu ta' nūn tu nūktu Yeyox yīka' xip, tu' yīy ka'ok, tu:

—Notot! Mōnāyxop Namix hā 'āmōkputox xe'ēgnāg, tuk kuxa ka'! Yāmiy kummuk tek kutok hex kopā' xip, ha' xok putūmnāg. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox yīy 'ohnāg, yīy tik xop te' yīka' nūn, tu:

—'Āpu' xat, pu mōg. Yak mūk pe' nūn, tu' yīy ka'ok! Kaxīy.

²⁴ Ha:

—Topa te nūgkutināhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn puxehnāg hah, nŷy nōm tikmū'ūn xaxok xop xax. Kaxīy.

²⁵ Ha 'ūn te' kopaxux hā' nāhā' Yeyox keppah, tu:

—Notot, 'āhā 'ātehet! Kaxīy.

²⁶ Ha:

—'A' max'ah 'ūk-tok yōg xit'ax xut, nŷy kokex pu mō'yōn. Kaxīy.

²⁷ Ha 'ūn te:

—Hamūn. 'Ap koit'ah, pāyā pāmnāg te hām tu' nāhā', 'ihā kaxxop xit, puxix kokex mā'. Kaxīy.

²⁸ Ha:

—Xok 'ūm, 'ākuxa yūm ka'ok xexka 'ūgkopah. Pūyā Topa' mīy xate nōm putup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā kaxxop hex hittup.

Yeyox te tikmū'ūn punethok hittupmāhā'

²⁹ Ha ta' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka Ganinet ha' mōg, tu mōktu yīktix tu mō'kanīn, tu' yūm, ³⁰ ha tikmū'ūn punethok te hāpkumep hok xop nūn-nāhā', xi' pa hok xop, xi' yīy hok xop, xi' pakut xop xohix nūnnāhā', tu Yeyox keppa nū'xok, ha' xohix hittup-māhā'. ³¹ Ha tikmū'ūn te' yēy, 'ihā hāp-

kumep hok xop te hāpkumep, xi' pa hok xop te hāmpēnāhā', xi' yīy hok xop te hām'āktux, ha tikmū'ūn te Topa pu hām'āktux, hu:

—Topah, yā 'āmax, 'āmūn yā 'Iyaet yōg Topah, tu tikmū'ūn hittupmāhā'. Kaxīy.

³² Yeyox te yāy yōg tik xop xānāhā', tu:

—'Āte tikmū'ūn kuxa ka'. Yā' pip 'ām-nīy tikoxyuk hā, 'ap hāpxop 'ūm pip'ah, puyī' mā'. 'Āte' xat putup'ah, pu mōg, ka puāthāat kopā' xakux, 'ūpu'uk tu'. Kaxīy.

³³ Ha:

—Pi'yā' xip 'ūxit'ax xohix, puyīy tikmū'ūn xohix xīnnā'? Yā kōmēn tu hāptox tu' pip. Kaxīy.

³⁴ Ha:

—'Ōg pām xohix te xīy? Kaxīy. Ha: — Pām xohix te 7, xix māhām. Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat, pu hām tu' māhām, ha' mām, ³⁶ ha pām pop, xix māhām, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topah, yā 'āmax. Xatek mū'ā 'ūkxit'ax punethok hōm. Yā' puxi'. Kaxīy.

Tu pām koxip xix māhām, tu tik xop pu' popmāhā', pu tu tikmū'ūn xohix pu' nīm. ³⁷ Ha' xohix te' māhā', tu' hi ka'ok. Yā' pip pām punethok, yīy tik xop te' xuk manax xohix te 7 kopah, ha nū' tihi'. ³⁸ Yā tik xop te' māhā', 'ūxohix te 4.000, ha 'ūn te' māhā kāmah, xix kaxxop, 'ap nōm xop mō'kupix'ah.

³⁹ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat pu mōg, ha' mōg, ha Yeyox te mīpkox hā mō'nāhā', tu kōnāg yīmū' mōg, tu mōktu hāpxexka Māganāg tu' xupep.

'Ūxexka xop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak

16 Paniye tik xop xix Xanoxeo tik xop te Yeyox ha' mōg, nŷy nū mūtik hām'āktux, nŷy yīkopit, tu ta tu' xak pu pexkox yōg hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pu' xexka xop hāmyūmmūg, nŷy

Topa Yeyox ka'ogā' yūmmūg, ²pa Yeyox te:

—'Āmnīy hā 'āxop te: “Hāptup 'ihā' max. Yā hōnhā pexkox xax 'āta'.” Kaxīy. ³Tu hāptup 'ihā pexkox pēnāhā, tu: “Tex tip-tup. Yā pexkox xax 'āta xim-nīy.” Kaxīy. 'Āxop te pexkox pēnāhā, xayīy yūmmūg, pa hōnhā Topa te hāpxopmā max xe'ēgnāg, ha 'āxop te' pēnāhā, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. ⁴Hōnhā' kummuk tikmū'ūn, tu' kuxa mām 'ohnāg. 'Āxop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg xax, pa Yōn yōg hāpxopmā'ax puxehnāg pēnāp-tup. Kaxīy.

Tu' mōg, tu tikmū'ūn nīm.

Yeyox te Paniye xop xix Xanoxeo xop 'āktux

⁵Ha tik te nū mūtik hāpkumep te mīp-kox hā kōnāg yīmū' mōg, tu pām xaxok, tu' paxmōg 'ohnāg.

⁶Ha Yeyox te:

—'Ōg pa 'āti', nūy Paniye xop yōg pām yōg tokatogā'ax pa hok, xix Xanoxeo xop yōg. Kaxīy.

⁷Ha tik xop te yāy mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, tu:

—Tu te' xuktux, yūmū'āte pām xaxok hah. Kaxīy.

⁸Ha Yeyox te' xupak, tu' yīkopit, hu: Tep tu yāy tukmīy hām'āktux hā, pām xaxok tu'? 'Ākuxa mām pu'uk! ⁹'Ok hāmyūmmūg hok? 'Ok xaxok? Yā 'āte pām te 5 koxip, nūy tik xohix te 5.000 xīnnā, ¹⁰xix 'āte' koxip pām te 7, nūy tik xohix te 4.000 xīnnā. 'Ok xate' xaxok? Manax xohix te xīy nū'tihi pām hā? ¹¹'Ok hāmyūmmūg hok xate'? 'A pām 'āktux 'ohnāg. 'Ōg pa 'āti', nūy Paniye xop xix Xanoxeo xop yōg tokatogā'ax pa hok! Kaxīy.

¹²Ha tik xop te hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Paniye xop yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux, xix Xanoxeo yōg, tu pām xe'e 'āktux 'ohnāg.

Pet te Yeyox yā Kunnix 'āktux

¹³Tu ta' mōg Yeyox, Pinip yōg kōmēn Xeyanet ha' mōg, tu' mōg tu mōktu kōmēn kūnāpa' xip, ha' pip tik xop te nū mūtik hāpkumep xop, ha Yeyox te' yīkopit, hu:

—Tikmū'ūn tep-tep 'āktux 'ā'? 'Ū 'ūm Tikmū'ūn Kutok? Kaxīy.

¹⁴Ha:

—Tikmū'ūn 'ūm te: “'Ōhōm Yoām, nōm tep-tox pix,” kaxīy, ha ta' nōy te: “'Ōhōm 'Enit,” kaxīy, ha ta' nōy te: “'Ōhōm yā Yenemīn, 'ok pe tik nōy te Topa pupi hām'āktux,” Kaxīy.

¹⁵Ha:

—Xix 'āxop? 'Āxop tep-tep 'āktux? 'Ū 'ūm 'ūgmūn? Kaxīy.

¹⁶Ha Xīmām Pet te:

—'Āmūn yā Kunnix, Topa yōg hāmyāyikutnā'ax, yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

¹⁷Ha:

—'Ākuxa hittup Xīmān, Yoām ku-tok. Yā tikmū'ūn te xa nōm tup yūmmūgā 'ohnāg. 'Āmhok, pa 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tu xa hāmyūmmūgāhā', ¹⁸yīy 'āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āmūn Pet, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: Mīkaxxap. Kaxīy. Tikmū'ūn te mīkaxxap yīmū' pet, nūy mīptut ka'ogā', ha kaxīy 'āte 'ōg hām'āktux'ax hā tikmū'ūn kuxa mām-māhā, puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop nōy nā' mōg, tu mōktu yā' xohix xexkah, ha yāmīy kummuk xop xohix te' kuxyā 'ohnāg, yā' pip ka'ok, tu nōāp-tup 'ohnāg. ¹⁹'Āte xa pipkup mōhāmyīnnīn'ax hōm putup, xayīy pexkox mō'yīnnīn xi' xōn, xayīy Topa mūtik xat. Xate' tux hok pu mōnāy hām xexka hā, hu ta kama mō'nā pexkox hā. Xate' tux hok puyīy mōtutnā hok hām xexka hā, hu ta mō'nā hok kama pexkox hā. Kaxīy.

²⁰Tu tik xop xat, puyīy tikmū'ūn pu hām'āktux hok, puyīy Topa Yeyox yāykutnā yūmmūg hok.

**Yeyox te yāy xok'ax 'āktux,
xi' putpu' hi'ax 'āktux**

²¹Nōm 'āmnīy 'ihā Yeyox te hām'āktux xe'e', 'üyōg tik xop pu hām'āktux xe'e', hu:

—Ügmōg Yenoyanēn tu', ha 'ōnte Yoneo xexka xop tek xüygāp-tup, xix 'āmānex xexka xop tek xüygāp-tup, xix tik te hām'yūmmūg xop tek xüygāp-tup. 'Ükxok putup, ha 'āmnīy tikoxyūk nōg, 'ihā Topa tek hīnnāp-tup putpu'. Kaxīy.

²²Ha Pet te Yeyox xapit, tu' mōgāk-tōgnāg, nūy yā tup-xet hā hām'āktux, tu:

—Pūyā Topa 'ātux hok xa 'āxok hok! Kaxīy hok! Kaxīy.

²³Ha Yeyox te yōkānām, tu Pet mānōg, hu:

—Mōy, 'ükxāmpa mōg, nūy 'āpep! Xate Hāmgyāgnāg! Xatek putup 'ūxax Topa yōg putat. Xate hāmpē'āpaxex tikmū'ūn putuk, pa Topa te hāmpē'paxex nōy. Kaxīy.

²⁴Tu yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn 'ügmūn mütik hāpkumep putup, puxix yāy pe tu paxex kutōgnāg, tu mōktu yā yāy putup'ax xaxok, kaxīy tute yāy yōg mīpkupnix tat, nūy xūy, 'ügmūn putuk, tuk mūn mütik hāpkumep.

²⁵Tikmū'ūn te yāy xaxok hok, puxi' kuxa tu hi 'ohnāg, pāyā yāy xaxok pax, puxi' kuxa tu hip-tup mō kuma' mōg. ²⁶'Ok max tikmū'ūn putexop, tu hām xexka yōg tayūmak xohix xexka pop, pāyā' xok? 'A' max'ah. Yā' xok, tu tayūmak xohix xaxok, tu yā' hok xe'ēgnāg, ha tayūmak xohix te tikmū'ūn putpu hīnnā hok. ²⁷Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putup putpu', 'Ükxexkap-tup 'Ātak Topa putuk, tu pexkox yōg nū'pok xop mütik nūn putup, tu tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yūm-

mūg, 'ok pe hāpxopmā max 'ok pe hāpxopmā kummuk. ²⁸'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn tihi', tu' xakix putup'ah 'ihāk nūn, 'ügmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putpu', nūy 'ühep xop xohix xat. 'Ükux. Kaxīy.

Yeyox xix Mōyyex xix 'Enit

17 Āmnīy te 6 nōg, 'ihā Yeyox te Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yōām, pa' nōy xop mōgā hok, tu yīktix tox mō'kanīn, tu mōktu mōxaha', ²ha Yeyox tu' pēnāhā', ha' pa te yāyhā yānām putuk, māyōn yānām putuk, ha' yōg top-ixxax te yāyhām-nok, kūyānām putuk. ³Ha tik tikoxyuk te mōnāyxop hittap Mōyyex pēnāhā', xix mōnāyxop hittap 'Enit pēnāhā', ha Yeyox mütik hām'āktux hā' nōy yānān. ⁴Ha Pet te:

—Yāyā', yā' max yūmūg pip nūnte!' 'Ok xate putup, 'ünūnteh 'āte 'āpet 3 mīy? 'Āpet puxet, xi' nōy mōnāyxop Mōyyex pet puxet, xi' nōy mōnāyxop 'Enit pet puxet. Kaxīy.

⁵Pet te hām'āktux, 'ihā hāmgyōy xexka te kūyānām mō'nīy, ha ta Topa yīy, tu:

—'Öhōm 'ügmūn, 'āte 'ōm mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa hittupmāhā'. 'Üxupax! Kaxīy.

⁶Ha tik xop te Topa yīy'ax 'āpak, 'ihā' kuxānōg xexkah, tu hām tu' xakux, ha' kuxa te' yēy, ⁷ha Yeyox nūn, tu nōm hā' xupit, tu:

—'Āpu, 'āyok, 'ākuxānōg hok. Kaxīy.

⁸Ha' yok, tu' yōkānām, tu hāmpēnāhā', tu Yeyox puxet pēnāhā'.

⁹Ha' xat, pu yīktix tu yīxox, ha ta' mōg, 'ihā Yeyox te' xat pu tikmū'ūn pu' xuktux hok. Yā Yeyox te' putpu' hi, 'ihā yāy tik xop te hāpxopmā'ax xohix 'āktux. ¹⁰Yīy tik xop te' yīkopit, hu:

—Teptu tik xop te hām'yūmmūg te 'Ēnit 'āktux, tu nōm nūn putup hāmāxap 'āktux? Kaxīy.

¹¹Ha:

—Hamūn. Mōnāyxop 'Enit nūn hāmāxap, nūy Topa yōg hāmāykutnā'ax keppa mōg, ¹²pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Mōnāyxop 'Enit nūn tap, 'ap tikmū'ūn te' yūmmūg'ah, tuk-tex'ex kummuk, tu Tikmū'ūn Kutok kute'ex kummuk putup kamah, hak xūy xexkap-tup. Kaxīy.

¹³Yīy tik xop te hāmāyūmmūg. Yā Yeyox te Yoām 'āktux, nōm tep-tox pix.

Yeyox te tik kutok hittupmāhā'

¹⁴Ta putpu' mōg tikmū'ūn hah, tu' mōxaha', 'ihā tik te Yeyox ha' nūn, tu' kakak hā' nāhā', ¹⁵tu:

—Yāyā', 'āpu xōnnū kuxa ka'! 'Ūpakut, tu hām tu' nāhā', xix kuxap kopa' nāhā', xix kōnāg kopa' nāhā', tu yāy pu xu'ux, ha yikonnop te' yīkox hā' xupep, 'ūyīy xax tu' xupep, ¹⁶ha' nūnnāhā' ōg tik xop hah, pāyā' hittupmā yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁷Ha Yeyox te:

—'Āxop kummuk xop! 'Ākuxa mām 'ohnāg! Yā 'āmnīy xohix hā 'āte 'āxop hā' tot. Hām 'ūm hā' kux'ax? 'Āk-tok nūnnā'. Kaxīy. Ha' nūnnāhā'.

¹⁸Ha Yeyox te' xat, ha yāmīy kummuk mōg, 'ihā tik tup hittup.

¹⁹Ha tik xop te Yeyox yīka' nūn, tup-xet hā' pīp, 'ihā' yīkopit, hu:

—Teptuk mū'āte yāmīy kummuk xut hok? Kaxīy.

²⁰Ha:

—'Ākuxa mām pu'uk, hu' xut hok. 'Ūxaxok hok: Tikmū'ūn kuxa mām kutōgnāg, mīpkup mōytat xap kutōgnāg putuk, puxi' xat, pu yīktix mōg, nūy kōnāg xexka kopa yūm, hu' yūm'ax. Yā kaxīy 'āxop ka'ok, nūy hāpxopmā ka'ok xohix. ²¹Topa mūtik hām'āktux pax, 'ihā xit hok, hu ta nū yāmīy kummuk paxux. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux, tu yāy xok'ax 'āktux

²²Ha ta 'āmnīy 'ūm 'ihā nōm tik xop te yāy tu nū'nāhā hāpxexka Ganinet tu', ha Yeyox te:

—Timū'ūn te' gāyxop mōgāp-tup 'ūghah, ²³hak putex putup, yāk mūn Tikmū'ūn Kutok. 'Āmnīy tikoxuyuk nōg putup, 'ihāk hip-tup putpu'. Kaxīy.

Ha tik xop kuxa hittup 'ohnāg.

Yeyox te Topa pet tu pago

²⁴Tu ta' mōg kōmēn Kapānān tu', Yeyox mūtik mōg, ha tik tihi', tu Topa pet pupi tayūmak pop, tu Xīmām Pet yīkopit, hu:

—'Ok 'āxop xuxyā te Topa pet tu tayūmak hā pago? Kaxīy.

²⁵Ha:

—Yā' pago. Kaxīy.

Tu mīptut hā mō'nāhā', 'ihā Yeyox te hām'āktux hāmāxap, hu:

—Xīmām, xatep-tep mūn pe'āpaxex? 'Ū 'ūm te gohet pu tayūmak hā pago? 'Ok pe tikmū'ūn, 'ok pe puknōg xop?

²⁶Ha:

—Puknōg xop. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn. Yīy tikmū'ūn te pago hok, ²⁷pa yūmū'āte tikmū'ūn gāyāp-tup'ah, yīy mōg, nūy māpxamut. Yā mām te māxap mō'xuk, puxi' yīkox tu' xut'ax tayūmak, nūy Topa pet tu tayūmak hā pago. Mōg, nūy yūmūg pupi pago. Kaxīy.

Pīyā tik xexka nām?

18 Tu hām'āktux kux, 'ihā tik xop nūn, tu Yeyox yīkopit, hu:

—'Ū 'ūm yā Topa yōg tikmū'ūn xat'ax, 'ihā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat? Kaxīy.

²Ha kaxxop xānāhā', tu tik xop keppa' nūnnāhā', ³tu:

—'Ūxaxok hok: 'Āxop kuxa te kaxxop kuxa putuk hok, hu ta pexxok hā mōxakux 'ohnāg, 'ihā Topa te yāy yōg

tikmū'ūn xat. ⁴Topa yōg tikmū'ūn xe'e kuxa te kaxxop kuxa putuk, tu yāy kutōgnāg pe'paxex, tu Topa pu' yīpkox pip, yā nū kaxxop putuk. ⁵Ha tikmū'ūn te kaxxop putup, 'ūgmūn putup tu', kopxik xip nōm tikmū'ūn mūtik kamah.

Hāpkummuk mī'yax hā' yāy pu hāpkummūgāhā'

⁶—Kaxxop kuxa mām ka'ok 'ūgkopah, ha tikmū'ūn te' mōgāhā', nūy Topa yōg putat xax, puxix Topa te nōm tikmū'ūn kummugāp-tup 'ūyānān tu'. Yā' max māykox hīy, xix mīkaxxap putux, nūy nō kōnāg kox kopa nū'xok, puyīy tu xok. ⁷Yā' kummuk tikmū'ūn te kaxxop mōgā kummuk! Topa te nōm tikmū'ūn kummugāp-tup xe'e!

⁸—Pax xa 'āyīm 'ākummugā, xa hāpkummuk mīy, pax xa 'āpata 'ākummūgā', xa hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy xak, nūy putyōn. Yā' max pexkox hā mōnāy 'āyīm hok xix 'āpata hok hā. Pāyā' kummuk 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āyīm 2, xix 'āpata 2. Yā nōm kuxap xok 'ohnāg. ⁹Pax xa 'āpa 'ākummugā', xa hāpkummuk mīy, 'āpu' xut, nūy putyōn. Yā' max 'āpap-xet hā pexkox hā mōnāy, tu ta' kummuk 'āpa 2 hā Hāmgyāgnāg Pet ha 'āmōg, ha 'āputyōn kuxap kopah. Yā nōm kuxap xok 'ohnāg.

Yeyox te kahnēn te yāyxaxogāhā 'āktux

¹⁰—'Ōg pa 'āti! Kaxxop pe'āpaxeh kutōgnāg hok. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūyōg nū'kutnā'ax te 'āmnīy xohix hā 'Ātak Topa keppa' xip pexkox tu'. ¹¹Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, nūy tikmū'ūn kummuk xop xax, nūy pipi', puyīy tu kuxa hi xe'ēgnāg.

¹²—'Āxop tep-tep pe'āpaxex? Tikmū'ūn yōg kahnēn xohix te 100, ha ta kahnēn puxet te yāy xaxok. Putep mūn mī'yax 'ūxuxyā? Tu kahnēn te 99 nīm, nūy kahnēn puxet xax. ¹³'Āte xa

xe hāpxe'e 'āktux: 'Ūxipihi', 'ihā' xuxyā kuxa hittup xexka kahnēn puxet hā, tu' hittup kutōgnāg kahnēn te 99 hā. ¹⁴Hā kaxīy 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tup-tup nōg, pu tikmū'ūn kutōgnāg yāy xaxok, kahnēn putuk, nūy hāpkummuk mīy.

¹⁵—'Ānōy te xa hāpkummugāhā', 'āpu, mōg, nūy hāpkummugā'ax yūmmūgā'. 'Āp-xet hā mōg, nūy nū mūtik hām'āktux. 'Ānōy yīpkox pip, puxix 'āmūn hā 'āxape 'ūxeheh. ¹⁶'Ānōy yīpkox hok, 'āpu mōg, 'ānōy puxet mūtik 'āmōg, nūy hāpkummugā'ax yūmmūgā', xa hām'āktux hā nōy yānān. Yā Topa tappet te: "Ok pe tikmū'ūn 2 tihi', 'ok pe tikmū'ūn 3 tihi', tu hām'āktux puxet, puxix tik pa te hāmyūmmūg kopit max, tu nōm tikmū'ūn hām'āktux puxet ha' kopit max." Kaxīy. ¹⁷Pa tikmū'ūn yīpkox hok, 'āpu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop pu' xuktux. 'Ūkuxa mām ka'ok xop pu' yīpkox hok, puxix 'ōm 'āxop hā tu puknōg, 'āyuhuk putuk, xix tik te gohet puknōg pupi tayūmak pop putuk, yā' puknōg.

Tu' xat pu mīy, xi' xat hok puyīy mīy hok

¹⁸—Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: 'Āxop te' xat hok pu mīy hok hām xexka tu', puxix Topa' xat hok pu mīy hok pexkox tu' kamah. 'Āxop te' xat pu mīy, puxix Topa' xat pu mīy kamah pexkox tu'.

¹⁹—'Āte kama xa hām'āktux, hu: Xatix te Topa ta tu' xak pu hāpxopmā', tup-tox puxet hā' xax, xix kuxap-xet hā' xax, puxix 'Ātak Topa xip pexkox tu', tu hāpxopmāp-tup xa'. ²⁰Yā tikmū'ūn 2 pe 3 te yāy tu' xakux, kopxik xip nōm tikmū'ūn mūtik. Kaxīy.

Kāmānat kummuk 'āktux

²¹Ha ta Pet te Yeyox yīka' nūn, tu:

—Yāyā, hāpkummuk mīy'ax xohix te xīy 'āte' xaxogā'ax, pu tu kux? Yāk taknōy tek kummugāhā', tu xek kummugāhā', tu mōktu yā' xohix. Hām 'ūm hā 'āte' xaxogā kux'ax? 'Ok xaxogā'ax xohix te 7? Kaxīy.

²² Ha:

—'Āmhok. 'Ūxaxogā 'ūxohix te 7, tu xe xaxogā 'ūxohix te 7, tu' xe xaxogā', tu mōktu xe xaxogā te homi' 70, yā' xohix te 490 xate xaxogāp-tup. ²³ Yā Topa te' xat kaxīy, yīy 'āte xa hām'yūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu: Hāpxexka yōg tik te' xat'ax, tu kāmānat xop xānāhā' pu nū', pu tayūmak te ta nemēn hā pago, ²⁴ yīy kāmānat puxet nūnnāhā', ha ta nemēn tayūmak xohix xexka punethok, ²⁵ pāyā' hok, 'ap xip'ah tayūmak, yīy tik te' xat'ax te' xat pu nōm kāmānat hāmenax, xi' xetut, xik-tok xop, xi' yōg hāpxop xohix, pu tu' hok hā' hām, nūy tayūmak xexka hā' yānān, nūy tu pago. ²⁶ Pa kāmānat kopaxux hā' nāhā', tu' xat'ax tu' xak, pu mīy hok, tu: "Ūgmūn hā tot, nūy 'ūghip, 'ū xa pago. Yā 'āte tayūmak xohix xexka hā xa pagop-tup. Kaxīy.

²⁷ —Ha' xat'ax te kāmānat kuxa ka', tu te ta nemēn'ax yōg tayūmak xaxogāhā', ha' mōg, ²⁸ pa kāmānat nōy pēnāhā', 'īhā' mōg, ha ta nemēn tayūmak kutōgnāg te 10 'ūnōy pu', yī' nōy māykox mūg, tu' nuhuk, tu: "Hōnhā 'ā' pago. 'Āte hōnhā yāy yōg tayūmak putup!" Kaxīy.

²⁹ —Ha' nōy te' kopaxux hā' nāhā', tu tu' xak, hu: "Ūgmūn hā' tot, nūy 'ūghip, xa pago, yā 'āte xa tayūmak xohix hā pagop-tup." Kaxīy

³⁰ —Pap-tup nōg, tu' mōg, tu kanet hā mō'tat, tu' kopa' xix, puyīy tayūmak xohix hā pago. ³¹ Ha ta kāmānat xop te' pēnāhā', tup-tup nōg, tu' gāy, hu tik te' xat'ax ha' mōg, tu tu' xuktux, ³² ha' xat'ax te kāmānat kummuk xānāhā', tu:

—“Āxupkumīy, 'ākummuk! 'Āte 'ōg ta nemēn xaxogāhā', ha' kux, xate 'ā' xak

hah, ³³ pa 'ākummuk, tu 'ānōy kuxa ka 'okpa 'āte 'ākuxa ka.'” Kaxīy.

³⁴ —Tu' gāy xexkah, tu' xat, pu kāy mōgā kanet hah, nūy nō kummugā kanet kopah, ha mōktu tayūmak xohix ta nemēn hā' pago. 'Ūkux. Kaxīy.

³⁵ Tu hām'āktux kux, tu:

—Ha kaxīy 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tu' pēnānā' xip. 'Āxop te 'ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā hok, puxix Topa 'ōg kummuk mīy'ax xaxogā hok kamah. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te' yīpxox xop 'āktux, nōm te yāy xetut nīm

19 Tu hām'āktux kux, tu' mōg, tu hāpxexka Ganinet nīm, tu ta' mōg, tu mōktu hāpxexka Yonex tu' xup, tu kōnāg xexka Yohnām xatapa' xip, ² ha tikmū'ūn xohix te' pe' mōg, ha' pakut xop hittupmāhā', ³ ha Paniye yōg tik xop mōxaha kamah, tu' yīkopit, nūy hām'āktux 'ax hā' kupeh, hu' yīkopit, hu: —'Ok yūmū yōg xat'ax te' tux hok, pu tik yāy xetut nīm? Kaxīy.

⁴ Ha:

—'Ok 'āxop te mō'kupix hok Topa yōg tappet? Ha kax'āmī', hu: "Topa te tik mīy hāmāxap, xik-nāy tu 'ūn mīy." Kaxīy. ⁵ Ha Topa te: "Pūyā tik yāy tak nīm, xix yāy tut nīm, nūy tu' xetut mūy, nūy nū mūtik yāytax, ha yāyhā' yīn puxet." Kaxīy. ⁶ Ha kaxīy Topa te yāyta tix hā' mīy yāp-xet, yā' yīpxox xi' xetut yāyhāp-xet. Yīy Topa te' xat hok puyīy tu yāyx-atat hok. Kaxīy.

⁷ Ha Paniye xop te:

—Teptu Mōyyex te' tux hok pu mōnāyxop tu xetut nīm? Teptu' tux hok pu' xetut pu tappet hōm hāmāxap, nūy kūnāy tu' nīm? Kaxīy.

⁸ Ha:

—Mōyyex te' tux hok 'āxop kuxa kummuk hah. Pa Topa te tik mīy xi' 'ūn, puyīy yāy mūtik nox tu ti ka'ok. ⁹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūxetut xonnix hok, ha'

yīpxox te' nīm, puxix tik te hāpkummuk mīy, 'ūhūn nōy mūg tu'. Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Tik te yāy xetut nīm hok, puxi' max tu yāyta hok. Kaxīy.

¹¹ Ha Yeyox te' yānān, hu:

—Topa te tikmū'ūn xohix pu hāmyūm-mūgā'ah, pa' yāg kutōgnāg pu hāmyūm-mūgāhā'. ¹² Tik xop yāg te yāyta 'ohnāg. 'Ūtut te' put kaxīy hah, 'ap yāyta'ah. Ha tikmū'ūn yāg yāyhā 'Ennōk, hu' yāyta 'ohnāg. Ha' yāg kutōgnāg yāyta 'ohnāg, nūy Topa pu' yīpkox pi', Topa te' xat hah. Tikmū'ūn hām'āpax, puxi' yōg hām'āktux yūmmūg. Kaxīy.

Yeyox xix kaxxop

¹³ Hāpxip kutōgnāg ha ta tikmū'ūn te kaxxop nūnnāhā', tu Yeyox ha' nūnnāhā', pu tup-tox yīmū' yīm nōm, nūy Topa pu hām'āktux kaxxop pupi', pa tik xop te' mānōg, tu' xat hok, pu Yeyox ha nūnnā hok, ¹⁴ yīy Yeyox te:

—Ūtux hok pu kaxxop nūnnā', 'ūmānōg hok. Yā Topa te kaxxop kuxa tu' xat putup, puyī' yīpkox pi'. Ha' yīpkox pip xop xohix xat putup, nōm te kaxxop putuk tu hām'āpak. Kaxīy.

¹⁵ Tup-tox yīmū' yīm nōm, tu ta' mōg.

Tu tep-texop xexka 'āktux

¹⁶ 'Āmmīy nōy 'īhā tik nūn, yā Yeyox ha' nūn, tu' yīkopit, hu:

—Notot, 'ātep-tep mīy'ax, nūy tuk kuxa hi xe'ēgnāg mō' kumak mōg? 'Āte hāpxopmāhā hā xīy? Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te hām'āktux hā' yānān, hu:

—Teptuk yīkopit, nūy hāmmax 'ūm yūmmūg? Topap-xehnāg max. 'Āhi xe'ēgnāg putup, 'āpu, Topa yōg xat'ax pu 'āyīpkox xip. Kaxīy.

¹⁸ Ha:

—'Ūxat'ax 'ūm? Kaxīy.

Ha:

—“Ūp-tex hok,” xix “‘ānōy hā' xupxet hok,” xix “‘ānōy yōg hāpxop hā' xupxet hok,” xix “koit hok,” ¹⁹ xix “‘ōg 'ātak pu 'īpkox pi', xix 'ātut pu 'īpkox pi',” xix “‘ānōy putup pax, xate yāy putup'ax putuk.” Kaxīy.

²⁰ Ha tik te:

—Yā 'āte' xat'ax xohix puk yīpkox xip tap. 'Ātep-tep mīy'ax homi', nūy hāpxopmā max? Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—Mōy, 'ōg hāpxop xohixnāg hāmenax hāmāxap, xayīy Topa hā 'āmax xe'ēgnāg, tu 'ōg tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu' nīm, xayīy pexxox yōg hāpxop pop 'ūyānān tu', nūy kūnāy tuk pe mōg. Kaxīy.

²² Ha tik te hām'āpak, tu' mōg, tu Yeyox nīm, 'ūkuxa hittup 'ohnāg tu'. Yā 'ūptexop xexkah, ²³ yīy Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Ūptexop kutōgnāg te Topa yōg putat hā' mōg, 'ūyōg xat'ax pu' yīpkox pip hok tu'. ²⁴ Yā xok xexka kāmēn te 'āmuxnāg ta kup kox ha mō'tat hok, ha tap-texop 'ūm te Topa pu' yīpkox pip hok kamah. Kaxīy.

²⁵ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāp-kumep xop te' xupak, tu' yēy, tu:

—Yā kaxīy tikmū'ūn 'ūm mō'nā hok pexxox kopah! Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te' pēnāhā', tu:

—Hamūn. Tikmū'ūn 'ūm mō tu nā hok, pa Topa te' ka'ogā'ax pu mōnāy. Kaxīy.

²⁷ Ha Pet te:

—'Ūgmū'āte' xohix nīm, nūy 'āpek mōg. 'Ok mū'āte hāpxop 'ūm popmāp-tup 'ūyānān tu'? Kaxīy.

²⁸ Ha:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, ha 'āmñīy xe'e mō'nāp-tup, 'īhāk yūm putup, tik te' xat'ax yōg mīmpe max yīmūk yūm putup, nūy 'Iyaet xop te 12 yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, ha 'āxop mām putup kamah, mīmpe max te 12 yīmū 'āmām putup,

nũy kama' kopit. ²⁹Tikmũ'ũn xohix tek mũn hã mĩptut 'ũm nĩm, xi' taknõy nĩm, xi' hex nĩm, xi' tutnõy nĩm, xi' pit nĩm, xi' tak nĩm, xi' tut nĩm, xik-tok nĩm xix hãm nĩm, puxi' xohix pop, tu mőkту tehomip te 10 pop, tu' kuxa hip-tup xe'ëgnãg, ³⁰pa tikmũ'ũn te mãxap yãyhã ka'ax putup, ha ta' ka'ax xop yãyhã mãxap putup. Kaxiỹ.

Yeyox te kãmānat xop 'ãktux

20 Yeyox te hãm'ãktux'ax hã hãmỹummũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', tu hãpxa xuxyã 'ãktux, nũy Topa yã yõg kãmānat pu pago 'ãktux, tu hãmỹummũgãhã, tu Topa te yã yõg tikmũ'ũn xat yũmmũgãhã', hu:

—Tik yõg mĩnta 'op kup punethok, ha' ta mĩnta', yĩ' mõg hãptapkoa 'ihã', nũy kãmānat xop xax, nũy nõ nũnnã', pu mĩnta ta put, nũy nũnnã'. ²Yã 'ãmniỹ xohix 'ihã' mõg, tu tayũmak 'ãnuk puxet hã' pago kãmānat pu', 'ãmniỹ puxet yõg tayũmak te takat hã' pago kãmānat pu', hu hõnhã' mõg kamah, nũy kãmānat xop xãnã'. ³Ha mãyõn te pexkox puka' yũm 'ihã' mõg, tu' putpu' mõg, nũy kãmānat xop nõy xãnã', pu nũy tu hãm, ha kãmēn yõg hãmnuhnõg tu' tihi', yãmhook tu' pip, ⁴yĩy hãpxa xuxyã te: “Mõg, nũy 'ãhãm yõg hãm tu', ha 'ãte xa pago maxp-tup.” Kaxiỹ.

⁵—Ha' mõg. Mãyõn yãykote' yũm 'ihã' xuxyã mõg 'ũxeheh, xix mãyõn he 'ihã' putpu' mõg, nũy kãmānat xop nõy xãnã', pu nũy tu hãm, tu' nũn, ⁶ha xe' mõg 'ãmãxak 'ihã', tu kãmēn yõg hãmnuhnõg tu' mõg, tu tik xop nõy pẽnãhã', ha yãmhook pip, yĩy: “Tep tu 'ãpip 'ihã mãyõn mõg? 'E 'ãhãm 'ohnãg.” Kaxiỹ.

⁷—Ha: “Yã tik tek mũk xãnã 'ohnãg,” kaxiỹ. Ha' xuxyã te: “Mõy, nũy 'ãhãm kamah yõg hãm tu', nũy mĩnta nũnnã'.” Kaxiỹ.

⁸—'ãmniỹ 'ihã' xuxyã te kãmānat te mãxap xat, nõm te kãmānat xohix xat 'ũxuxyã pupi', yĩy: Kãmānat xohix xop xãnã', nũy tu pago. Kãmānat nõm hãm ka'ax pu' pago hãmãxap, tuk-nãy tu kãmānat nõy xohix hãm'ax pu' pago, tu mőkту kãmānat hãm hãmãxap pu' pago 'ũka'ax hã.” Kaxiỹ.

⁹—Ha kãmānat xop te 'ãmãxak 'ihã' nũn, nũy tu hãm. 'Ŭxohix te tayũmak 'ãnuk puxet paha', ¹⁰yĩy kãmānat xop te mãxap hittup, tu' hipnãm, nũy tayũmak xexka tu pop, pa' xohix te tayũmak 'ãnuk puxet paha kamah. ¹¹Tu' paha', tu' gãy, tu' xuxyã pu hãm'ãktux, ¹²hu: “Nũ xop te ka'ax hã' nũn, nũy tu hãm, tu 'ot puxet hã' hãm, pak mũg hãm xexkah, mãyõn tox hãk mũg hãm, ha mãyõn pukpex tek mũg mõ'hap koxũgnãg, 'ihãk mũg hãm, pãyã yũmũ'ãte tayũmak kutõgnãg pop, nõm xop te' ka'ax hã' nũn putuk.” Kaxiỹ.

¹³—Ha' xuxyã te: “Nãy. 'Ŭg'ãpax. 'ãte hãmỹok mĩy, 'ũyã tu 'ãxop pu pago max. 'ãte 'ãxãnãhã', tu xa hãm'ãktux, tu tayũmak 'ãnuk puxet hã pagop-tup, ha 'ãnũn, tu 'ãhãm, nũy pa tayũmak, ¹⁴hu pa 'õgnũ tayũmak, nũy ta 'ãpet ha mõg. Yã 'ãte kãmānat xohix pu tayũmak puxet hã pagop-tup, 'ãxop pu pago putuk. ¹⁵Yã tayũmak yõgnũ', 'ãte 'ãxop xohix pu pagop-tup, 'ãxop hã yãyputuk, 'ũyĩy pago. 'Ok xate 'ãnõy yĩpkumĩy, 'ãte nõm xop ha hãmmaxnãhã', ha' yĩp-kumĩy?” Kaxiỹ. 'Ŭkux.

¹⁶Yeyox te hãm'ãktux kux, tu:

—Yã kaxiỹ tikmũ'ũn te mãxap xop yãyhãp-tup 'ũka'ax xop, ha ta tikmũ'ũn ka'ax xop yãyhãp-tup hãmãxap xop, Kaxiỹ.

Yeyox te yã xok'ax 'ãktux 'ũxeheh

¹⁷Tu putat hã pepi' mõg, nũy kãmēn Yenoyanēn ha' mõg, yã yõg tikmũ'ũn mũtik mõg, ha nõm mõg putat tu', nũy tup-xet hã hãm'ãktux, 'ihã hãpkumep, tu:

¹⁸—Pēnā! Kōmēn Yenoyanēn ha yūmū mōg. 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, hak mōgāp-tup 'āmānex xexka xop hah, xix tik te hāmyūmmūg xop hah, ha tak putex putup, ¹⁹tuk mōgāp-tup 'ūpuknōg xop hah, hak kute'ex kummuk putup, tuk kix putup, tuk xup putup mīpkupnix tu', nūy 'ūkputex, pa 'āmniy tikoxyuk hā' nōg putup, 'ihā putpuk hip-tup. Kaxīy.

**Tiak xix Yoām mūg tut te
Yeyox pu hām'āktux**

²⁰Hāpxip kutōnāg ha ta Yemeneo xetut nūn, tuk-tok pit 2 nūnnāhā', tu Yeyox keppa nū' xup, nūy ta tu' xax, yīy Yeyox te:

²¹—Xatep-tep putup? Kaxīy.

Ha:

—'Āpu, hām'āktux xeh 'ūgmūtik, puk kutok pit puxet 'āyīm xe'e hā' yūm, xi' nōy 'āyīm xax hā' yūm, 'ihā xate yāyhā 'āxexka xe'ēgnāg, nūy tikmū'ūn xohix xat. Kaxīy.

²²Ha Yeyox te 'ūn kutok 2 pu hām'āktux, hu:

—Xate hāmyūmmūg 'ohnāg, tu 'ā' xak pu 'āxexkānā'. Tikmū'ūn te' hep kohāgnāg xo'op, ha kaxīy 'ūkxūy xexka putup. 'Ok xatix 'āxūy xexka hā' tot? Kaxīy.

Ha:

—'Ūgmū'āte nōā'tot. Kaxīy.

²³Yīy Yeyox te:

—Yā' xo'op putup hep xūy, hu 'āxūy putup, 'ūkxūy putuk, pa 'āte yāykutnā hok, xak yīm xe'e hā' yūm, xix yīm xax hā' yūm. Yōgnū 'Ātak te' yīmōgātux, pu' mām. Kaxīy.

²⁴Ha tik xop te 10 te hām'āpak, hu' gāy 'ūtahnōy 2 tu', ²⁵yīy Yeyox te' xohix xānāhā', pu' yīkahnāg nū', ha:

—Gohenanok xop te tikmū'ūn xat, ha' xexka xop te tikmū'ūn xat, ²⁶pa 'āxop kopa kaxīy mīy hok. 'Āmhok. Tikmū'ūn 'ūm te yāy xexkānāp-tup, puxi' nōy hā tu' tehet, 'ūyōg kāmānat putuk, ²⁷ha

tikmū'ūn te yāyhāp-tup hāmāxap, puxi' nōy xop tu hok hā' hām. ²⁸'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, pak nūn hok, puyīy tikmū'ūn 'ā' hāpxopmā'. 'Āmhok. Yāk nūn 'ūhep xohix xop pu hāpxopmā', nūy 'ūkxok, nūy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Kaxīy.

**Yeyox te tik pēnā hok
pu' pa max nāhā'**

²⁹Tu hāpxip 'ihā' mōg, tu kōmēn Yenikot nīm, ha tikmū'ūn xohix xexka te' pe' mōg, ³⁰ha tik 2 pa hok mām, putat yīka te tu' mām, tu tikmū'ūn yīy 'āpak, tu Yeyox nūn yūmmūg, hu' yīy ka'ok, tu:

—Notot, yā mōnāyxop Namix hā 'āmōkputox, 'ūg 'ūm kuxa ka'! Kaxīy.

³¹Ha tikmū'ūn te' mānōg, tu:

—'Āhup, 'āyīy hok! Kaxīy. Pāyā' yīy ka'ok 'ūxeheh, tu:

—Notot, yā mōnāyxop Namix hā 'āmōkputox, 'ūg 'ūm kuxa ka'! Kaxīy.

³²Yīy Yeyox hup, tu tik pa hok xānāhā', tu' yīkopit, hu:

—Xatep tek mūn putup, 'ūmīy xa'? Kaxīy.

³³Ha:

—Notot, 'ūgmūg 'ūm pa nā', 'ūgmūg hāmpēnā'! Kaxīy.

³⁴Ha Yeyox te' kuxa ka', tu' pa 'āpit, ha hāpxip 'ōhnāg 'ihā' pa', tu hāmpēnāhā', tu Yeyox pe' mōg.

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' xupep

21 Ha ta' mōg, tu mōktu kōmēn Yenoyanēn yīka' pip, 'ihā' pip'ax Metpaye tu' mōxaha', ha yīktix 'Onimet yīka' yūm, tu' yōg tik 2 mō'kutnāhā', pu' keppa mōg, ²tu' xat, hu:

—Mōg, nōm xip tu xexka ha mōg, tu mōktu mōxaha', ha yohmēn hex pēnāp-tup, hak-tok te nū mūtik tihi', ha' mīm tu' hīy, ha mōy hīy'ax koa', nūy nūnnā'.

³Tikmū'ūn te xa' yīkopit, 'āpu yīy, tu:

“'Ūgmūg xuxyā te yohmēn putup, tu'

putpu' nūnnāp-tup," kaxīy, ha 'ātux hok putup xa yohmēn 2 nūnnā'. Kaxīy.

⁴Ha hāpxopmāhā', tu Topa yōg hām'āktux hittap hā yohmēn nūnnāhā'. Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmī', ⁵hu:

"Pu, Xiām yōg kōmēn kopa' pip xop pu hām'āktux, hu:

Hōnhā tik te tikmū'ūn xat'ax xupēp, tu yāk-tōgnāg, tu yohmēn yīmū' yūm, tu yohmēn kutok yīmū' yūm." Kaxīy.

⁶Ha ta tik xop mōg, tu Yeyox keppa' mōg, tu' xat'ax mīy, ⁷tu yohmēn nūnnāhā', xik-tok nūnnāhā', tu yāy kap xix yohmēn yīmū', pu Yeyox yīmū' yūm, ha' yūm, ⁸ha tikmū'ūn xohix yāy yōg kap mō'yōn hām tu', pu yohmēn mōy yīmū' mōg, ⁹ha mōktu tikmū'ūn te' keppa' mōg, xix tikmū'ūn te' pe' mōg, yīy ka'ok, tu:

—Mōnāyxop hittap Namix mōkputox xexka xe'ēgnāg! Pūyā Topa xa hām-maxnā! Yā xa' hōm yāy 'āxet'ax, xa nū! Yā Topa mūn xexka xe'ēgnāg! Kaxīy.

¹⁰Tu kōmēn Yenoyanēn tu' mōxaha', 'ihā tikmū'ūn xohix te' xupak, tu:

—Putep mūn mīy? 'Ū 'ūm 'ōhōm? Kaxīy.

¹¹Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik mōxaha, tu:

—Yā nō'ōm Yeyox, tu Topa pupi hām'āktux, yā hāpxexka yōg kōmēn Nāyane yōg tihik. Kaxīy.

Yeyox te Topa pet xexka hā mō'nāhā'

¹²Yeyox te Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn papuk, nōm te' kopa hāpxop hāmenax, tu tayūmak yānān'ax xop yōg mīmpe putxok, xix yāy yūm'ax putxok kamah, tu tik xop te putuxnāg hāmenax yōg yūm'ax putxok.

¹³Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha: "Ūkpet xexka 'āxet'ax Topa pu hām'āktux'ax pet," kaxīy, pa 'āxop te Topa pet xexka

kummugāhā', ha yāyhā hāpxupxet pet! Kaxīy.

¹⁴Ha tikmū'ūn pa hok xop nūn, xix tikmū'ūn te hāpkumep hok xop nūn, Topa pet xexka ha' nūn, puyīy Yeyox hit-tupmā', ha' hittupmāhā', ¹⁵yīy 'āmānex xexka xop gāy, xix tik te hāmyūmmūg xop gāy, 'ihā Yeyox te hāpxopmā max xe'ēgnāg, ha' pēnāhā', ha kaxxop yīy ka'ok Topa pet xexka kopah, tu:

—Mōnāyxop hittap Namix mōkputox xexka xe'ēgnāg! Kaxīy. Ha' xexka xop te' xupak.

¹⁶Tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate kaxxop yīy 'ūm 'āpak? Kaxīy.

Ha:

—Yā 'āte' xupak. 'Ok 'āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Yā: "Topa te kaxxop pu hāmyūmmūgāhā', pu tu Topa 'āktux māynāg." Kaxīy.

¹⁷Tu ta' nīm, tu kōmēn nīm kamah, tu' pip'ax Metān ha' mōg, tu mōktu' pip'ax tu' xip 'āmnīy tox hā.

Yeyox te piget kup māmōg

¹⁸Hāptup 'ihā' mōg, Yenoyanēn tu putpu' mōg, ha putup te Yeyox putex, ¹⁹ha ta mīnta kup piget pēnāhā', ha putat puka' yūm, yī' mōg, pa mīnta 'ūm ta 'ohnāg, 'ūxux puxet mō'tat, yīy Yeyox te' kup xat, hu:

—Mīnta 'ūm ta hok! Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā mīnta kup yā tām-nāg, ²⁰ha tik xop te' pēnāhā', tu' kuxa te' yēy, tu:

—Yā' kup tām-nāg mō'ka'ok! Kaxīy.

²¹Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ākuxa mām ka'ok xix yāy kuxa yīkopit hok, hu ta mīnta kup nakgā kamah, tu' xat'ax hā' nakgāhā', pāyāp-xet'ah. 'Āxop te yīktix xat'ax, pu 'āpep, nūy kōnāg xexka kopa mō'yāyikutnā', puxix mō'kutnā'. ²²'Ākuxa mām ka'ok, puxix Topa xa' hōm hāpxop 'ūm 'āxop te ta tu' ākax. Kaxīy.

Yeyox te' xat'ax

²³ Tu Topa pet xexka ha' mōg putpu', tu hām'yūmmūgāhā', 'ihā 'āmānex xexka xop nūn, xix Yoneo xexka xop nūn, tu Yeyox yīka' pip, tu' yīkopit, hu:

—Tep te xa' hōm yāy 'āxet'ax, xayīy hāpxopmā ka'ok xix hām'yūmmūgā'? Kaxīy.

²⁴ Ha:

—'Āte 'āyīkopit'ax kamah, xa 'āxop hām'āktux 'ūyānān tu', kopxix xa hām'āktux, tup-tep te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, ha xa' xuktux. ²⁵ 'Āyīy! Tep te Yoām pu 'āxet'ax hōm, pu tup-tox pix? 'Ok pe Topa te tu' hōm? 'Ok pe tikmū'ūn te tu' hōm? Kaxīy.

Ha' xexka xop te yāy pu hām'āktux hā' nōy yānān, hu:

—Pax 'ū yūmū'āte: Topa te tu 'āxet'ax hōm," kaxīy, puxi' yānān tu' yīkopit, hu: "Tepu 'ākuxa mām 'ohnāg Yoām kopah?" kaxīy. ²⁶ Pax 'ū yūmū'āte: "Tikmū'ūn te' xuxet'ax tu' hōm," kaxīy, puxix tikmū'ūn gāy, ha yūmū'āte' yīp-kutuk. Yā' xohix te Yoām pe'paxex 'ūx-exkah, tu pe'paxex Yoām te Topa pupi hām'āktux. Kaxīy.

²⁷ Hu' yānān tu hām'āktux, hu:

—'Ap yūmmūg'ah 'āte'. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'A 'āte xa hām'āktux putup'ah kamah, tu yāy 'ūm 'āxet'ax 'ā' hōm 'āktux putup'ah. Kaxīy.

Tik kutok 2

²⁸ Tu xe hām'yūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Xatep tep pe'āpaxex? Tik kutok pit 2, tuk-tok hāmāxap xat, nūy: "Xōnnū', mōy nōmhā nūy yōgnū mīnta 'op yōg hāpxa'ax tu 'āhām." Kaxīy.

²⁹ —Hak-tok te māxap te: "Ap 'ūgmōg putup'ah." Kaxīy.

—Pa hāpxip kutōgnāg 'ihā yāyhāhup, tu' mōg.

³⁰ —Ha' tak tek-tok kuhnōy xat kamah, pu mōy tu hām, hak-tok te kuhmōy te: "Yāk mōg." Kaxīy.

—Pa' mōg 'ōhnāg. Kaxīy.

³¹ Tu hām'āktux kux, tu' xexka xop yīkopit, hu:

—'Ūk-tok te xīy te' tak pu' yīpkox xip? Kaxīy.

Ha:

—Yāk-tok te māxap. Kaxīy. Yīy Yeyox te:

—Gohet pupi tayūmak pop xop xi' xotit xop te Topa pu' yīpkox pip, pāyā 'āyīpkox 'ohnāg. ³² Yā Yoām tep-tox pix, tu 'ākeppa' mōg nūy xa Topa yōg putat mūg, ha 'ākuxa mām 'ōhnāg Yoām kopah, pāyā tayūmak pop xop xi' xotit xop kuxa mām ka'ok. Ha 'āxop te' yūm-mūg, tu yāyhāhup 'ohnāg, nūy hāpkum-muk mīy kux, nūy 'ākuxa mām ka'ok Yoām kopah. Kaxīy.

Tute kāmānat kummuk 'āktux

³³ Tu xe:

—'Ūg 'āpax! Hām'āktux'ax nōy hā 'āte xa hām'yūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax xa hām'yūmmūgā', hu: Tikmū'ūn te hāpxaha', tu mīnta 'op xok, tu hāmpak'ax hā' yīmmap, tu mīkaxxap xox tix hā' tat'ax mīy, pu tox hep 'op ton-nok, nūy' hep xut, nūy ta hep xupyāg mīy, xix mīptut tox mīy, nūy hāpxa xexka pēnā', ha tikmū'ūn nōy pu' nīm, tayūmak hā' nōy yānān tu', tu ta hāp-kumep hāptox tu'. ³⁴ Ha ta hām'yāxata-muk 'ihā' xuxyā te kāmānat tikoxyuk nū'pok, pu tu' xuxyā yōg tayūmak nōm pupi pa'. ³⁵ Pa hāpxa xexka yōg kāmā-nat te' mūg, tup-xet kix, xi' nōy putex, xi' nōy mīkaxxap hā' tux. ³⁶ Hāpxip 'ihā' xuxyā te xe kāmānat xop nū'pok, tu ta kāmānat punethok nū'pok, pu tu' xuxyā pupi tayūmak pop, ha hāpxa xexka yōg kāmānat xop te xe hāpxopmā kummuk.

³⁷ Yīy hāpxip 'ihā' xuxyā te nū yāy kutok kutnāhā', tu hāmpē'paxex, hu: "Yāk kutok xexka pe'paxex'ax, 'ap kummugāp-tup'ah." Kaxīy. ³⁸ Ha ta' nūn, pa hāpxa xexka yōg kāmānat te' pēnāhā', tu: "Yā' xuxyāk-tok xe'e! 'Āpu yūmūp-tex, nūy hāpxa xexka pa'!" Kaxīy.

³⁹ —Tuk-tok mūg, tu hāpxa xexka kūnāpa ha' mōgāhā', tu' mōg, tup-tex, ha' xok. 'Ūkux. Kaxīy.

⁴⁰ Yeyox te' yīkopit, hu:

—Tep mūn mīy'ax 'ūxuxyā', 'ihā' putpu' nūn, nūy hāpxa xexka yōg kāmānat xop 'ūyānān tu' kummugā'? Kaxīy.

⁴¹ Ha tikmū'ūn te:

—Ya' kix'ax, nūy hāpxa xexka hōm tikmū'ūn nōy pu', pu tu' xuxyā pu hāpxa yōg tayūmak hā pago hāmyāxatamuk xohix 'ihā'. Kaxīy.

⁴² Yīy Yeyox te xe' yīkopit, hu:

—'Ok āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Ha: "Tikmū'ūn pet, tu mīm xexka putup nōg, pa hōnhā yāyhā mīptut māykup xix mīptut koxuk, yā mīm xexka xe'ēgnāg. Topa mūn te' xexkānāhā', ha yūmūg kuxa te' yēy." Kaxīy.

⁴³ Tu hām'āktux kux, tu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'A Topa te 'āxop 'ūm xat putup'ah, pāyā' nōy xat putup, nōm te Topa pu' yīpkox pīp, tu hāpxopmā max. ⁴⁴ Tikmū'ūn te mīkaxxap hā' nā', puxix tu yāy koxyo. Mīkaxxap te tikmū'ūn yīmū' nā', puxix yā' xohix koxyoynām. Kaxīy.

⁴⁵ Ha 'āmānex xexka xop xix Paniye xop te Yeyox yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu hāmyūmmūg. Yā' xexka xop 'āktux 'ihā hām'āktux hā hāmyūmmūgāhā', ⁴⁶ yī' gāy, tu' mūg putup, pa tikmū'ūn yīpkutuk, ha Yeyox yā' xexka pe'paxex, tu: "Yeyox te Topa pupi hām'āktux xe'e." Kaxīy.

Tik te' xat'ax te 'āmuk xexka mīy

22 Yeyox te xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy Topa yā' hep xop xohix xānā' 'āktux, tu:

² —Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pīp, ha kaxīy hāpxexka 'ūm yōg tik te' xat'ax te 'āmuk xexka mīy, 'ūk-tok pīt te yāytap-tup hah, ³ yī' tak te kāmānat mō'pok pu tikmū'ūn xānā', pāyā' 'ap nūn putup'ah, ⁴ yīy kāmānat nōy mō'pok, pu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu: "Āte 'āmuk xexka mīy tap, tu mūnūytut tak kix, xix mūnūytut kutok kix, xa nū', nūy 'āxit!" Kaxīy.

⁵ —Pāyā tikmū'ūn tep-tup nōg, tu yāy kuxop punethok, tup-tup-nōg. 'Ūpxet te' yōg hāpxa xexka ha' mōg, xi' nōy te' yōg mēn ha' mōg, ⁶ ha tikmū'ūn nōy te kāmānat xop mūg, tu' kix kakixnāg, tu' kix ha mōktu' xakix. ⁷ Ha hāpxexka yōg tik te' xat'ax gāy xexkah, hu' xat, pu tu kummuk xop kix 'ūyānān tu', xi' yōg pīp'ax mō'xut kuxap hā', pu tu nōg. ⁸ Ha' xat'ax te kāmānat xop xe xānāhā', tu: "Xōnnū te yāytaha', ha 'āte' mīy 'āmuk xexka, tu tikmū'ūn xānāhā' put nū', pāyā' kummuk, tu' nūn 'ohnāg, ⁹ pa hōnhā mōg, putat hā mōg, nūy tikmū'ūn xohix xānā'." Kaxīy.

¹⁰ —Ha putat hā' mōg, tu tikmū'ūn xohix xānāhā' put nū', tu tikmū'ūn max xānāhā', xix tikmū'ūn kummuk xānāhā', yā' xohix xānāhā', ha' xat'ax yōg mīptut max ha' mōg tikmū'ūn xohix, nūy 'āmuk xexka mā', ha mōktu mīptut xexka nū'xīmnāg. ¹¹ Ha tik te' xat'ax xexka te hām'āta kox hā mō'nāhā', nūy nūy tikmū'ūn pēnā', tu tik puxet pēnāhā', 'a 'āmuk xexka yōg topixxax max mō'tat'ah. Yā mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat 'ōhnāg, ¹² yīy tik te' xat'ax te: "Tep te xīy hā mō'ānāhā', pa 'āmuk xexka yōg topixxax mō'tat hok?"

—Ha tik yīy kīy ka'ok, tu' yīy 'ōhnāg, ¹³ yīy tik te' xat'ax te kāmānat xat, tu:

“Ūyīm kīy, xī' kup kīy, tu' putyōn hāp-koxtap kopah, ha' potap-tup, 'ūxūy xexka tu'.” Kaxīy. Ūkux.

¹⁴ Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Topa te tikmū'ūn punethok xānāhā', pak-tōgnāg hā yīmōgatux. Kaxīy.

Tik xop te' puknōg yōg gohet 'āktux

¹⁵ Ha Paniye xop mōg, tu yāy mūtik hām'āktux, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax hā' yīkopit, nūy tu' kummugā', ¹⁶ hu yāy tik xop nū'pok 'Enot xop mūtik, nūy Yeyox tu yīkopit. Yā tik xop pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu:

—Notot, yūmū'āte 'āyūmmūg, ha hāpxe'e 'āktux, tu hāmyūmmūgā max, pu tu tikmū'ūn Topa yōg hāmputup'ax yūmmūg. Yā tikmū'ūn 'ūm pu 'āyīpkox 'ohnāg, nūy hāpxopmā'ax hitop hā' kopit hok, yīy yūmū'āte 'āyīkopit, ¹⁷ hu: Xatep-tep mūn pe'āpaxex? 'Ok yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu tayūmak hā pago hok gohet puknōg pu'? 'Ok pe' xat pu pago? Xatep-tep mūn pe'āpaxex? Kaxīy.

¹⁸ Tu yā mō'āmā', pāyā Yeyox te' yūm-mūg, hu:

—'Āxop pa max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Tep tuk yīkopit putup xate'?

¹⁹ Paxnū tayūmak! Kaxīy.

Ha ta' paxnūn, tu tu' mūg, ²⁰ yīy Yeyox te' yīkopit, hu:

—'Ūxuxet'ax nūhū tik koxuk? Kaxīy.

²¹ Ha:

—Yā' puknōg yōg gohet te tikmū'ūn xat'ax koxuk. Kaxīy.

Yīy Yeyox te:

—Gohet pu' hōm gohet yōg yā hāpxop, xix Topa pu' hōm Topa yōg hāpxop. Kaxīy.

²² Ha' xupak, tu' yēy, tu' yīkopit kux, tu ta' mōg.

Xanoxeo xop te put pu' hi'ax 'āktux

²³ Hāpxip 'īhā Xanoxeo xop nūn, tu' kuxa mām 'ohnāg putpu' hi'ax kopah, tu nūktu Yeyox yīka' nūn, ²⁴ tu:

—Notot, Mōyyex te yūmū'ā hāmyūm-mūgāhā', hu: “Tik 'ūm xok, 'īhā' xetut tek-tok put hok, puxix tik taknōy xe' xetut mūy, nūy nū mūtik yāytax, pu ta tu tuk-tok put, pūyik-tok 'ūyīpxox nōm te māxap yōg hāpxop pop.” Kaxīy. ²⁵ Yā yūmūg tikmū'ūn kopa' pip taknōy 'ūxohix te' 7 'axa', ha' taknōy nōm hāmāxap te yāytaha', ha' xetut tek-tok put 'ohnāg, ha' yīpxox xok, ha ta' taknōy tu' kuhmōy te' mūg, ²⁶ tu nū mūtik yāytaha', ha' xetut tek-tok put 'ohnāg, ha' yīpxox xok kamah, ha' taknōy tu' kuhmōy te' mūg, tu nū mūtik yāytaha', ha mōktu' taknōy xohix te 7 te 'ūn mūtik yāytaha', tu' xok, ha' xetut tek-tok put 'ohnāg. ²⁷ Yā 'ūn te ka'ax ha' xok kamah. ²⁸ Ūtaknōy 'ūm yā 'ūn hā' xetut xe'e? Pax pu tikmū'ūn putpu hi, puxi' taknōy 'ūm 'ūxetut mūy? Yā' taknōy xohix te 'ūn mūtik yāytaha'. Yā yāyta xohix. Ta tu' kux. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te' yānān hā hām'āktux, hu:

—'Āxop te yā yāy pu mō'āmā', 'ap Topa yōg tappet 'ūm yūmmūg'ah, xix Topa yōg hāpka'ok'ax yūmmūg 'ohnāg.

³⁰ Ūxakix xop te' putpu' hip-tup, hu ta pexkox yōg nū'pok xop putuk, tu yā yāyta 'ohnāg. ³¹ 'Āte yā xa putpu yāy hi'ax yūmmūgā'ax. 'Ok 'āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Yā Topa te: ³² “Ūgmūn yā mōnāyxop 'Amanām yōg Topa, xix mōnāyxop 'Iyak yōg Topa, xix mōnāyxop Yako yōg Topah.” Kaxīy. Yā' hi xop mūn hā Topah, pa' xakix xop 'ap hā Topa'ah. Kaxīy.

³³ Ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ax 'āpak, tu' yēy.

Topa yōg xat'ax te mǎxap

³⁴ Ha Paniye xop te hām'āpak kamah, tu yāy tu nū' nāhā', 'ihā hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Xanoxeo xop pu hām'āktux hā tu' hupmāhā', ³⁵ ha Paniye xop yōg tik 'ūm te' xat'ax yūmmūg max, tu Yeyox yōg hāmyūmmūgā'ax yīkopit putup, hu:

³⁶ —Notot, pi'yā' mūn 'ūxat'ax xohix hā' mǎxap? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—“Ōgnū Topa mūn putup pax, 'ākuxa xexka hāp-tup pax, xix 'āp-tox xexka hāp-tup pax.” ³⁸ Yā' xat'ax xohix hā' mǎxap. ³⁹ Ha' xat'ax kūnāy tu te' nōy putuk, tu: “Ānōy putup pax, xate yāy putup pax putuk.” Kaxīy. ⁴⁰ Yā' xat'ax 2 te Mōyyex yōg xat'ax xohix yūmmūgāhā', ha tik hittap xop te Topa pupi hām'āktux, tu' yūmmūgāhā' kamah. Kaxīy.

Yeyox te Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux

⁴¹ Ha Paniye xop te yāykotinnāhā', 'ihā Yeyox te' yīkopit, hu:

⁴² —'Āxop tep-tep mūn pe'āpaxex Topa yōg hāmyāyikutnā'ax tu? Tik 'ūm mūn hā 'ūmōkputox 'ōhōm? Kaxīy.

Ha:

—Yā mōnāyxop hittap Namix hā' mōkputox. Kaxīy.

⁴³ Ha xe' yīkopit, hu:

—Tep tu Topa Koxuk te mōnāyxop hitap Namix pu hāmyūmmūgāhā', puyīy Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux, hu: “'Ūkxuxyā'.” Kaxīy. ⁴⁴ Yā Namix te: “Topa tek xuxyā pu hām'āktux, hu: 'Yūhūm 'ūgyīm xe'e hā, 'ihā 'āte' gāyxop nōā'.” Kaxīy. ⁴⁵ Yīy mōnāyxop Namix te hāmyāyikutnā'ax pu: “'Ūkxuxyā'.” Kaxīy. 'Ok yāyikutnā'ax yā mōnāyxop Namix hā' mōkputox xe'e? Kaxīy.

⁴⁶ 'Ap yānān tu hām'āktux yūmmūg'ah, hu' yēy, tu xep yīkopit 'ohnāg.

Yeyox xix Yoneo xexka xop

23 Ha Yeyox te hām'āktux yāy mūtik hāpkumep xop pu', xix tikmū'ūn xohix pu', tu:

² —Tik xop te hāmyūmmūg, xix Paniye xop te Mōyyex yōg xat'ax yūmmūgāhā', ha Topa te yāy 'āxet'ax hōm puyīy hāmyūmmūgā', ³ yīy 'āyīpkox pi', nūy tu 'ūm hāpxopmā max, pāyā' xexka xop yōg hāpxopmā'ax hitop tat hok, 'ūyāy yōg hām'āktux pu' yīpkox 'ohnāg hah. ⁴ Yā' xat, pu tikmū'ūn hāpxop putux tat, ha hā tu te 'ohnāg. ⁵ Tu hāpxopmāhā', pu tikmū'ūn pēnā', tu Topa yōg tappet tox kax'āmi', nūy kux tu' tat, xi' yīm kō'ō tu tu mō' tat. 'Ok 'āxop te' pēnā hok? Ha kayak xexka mō'tat, ⁶ tu 'āmuk xexka ha' mōg pax, tu yāy mām'ax max xak, nūy ta tu' mām, tu Topa pet kopa' xexka xop yōg mām'ax yīmū' mām. ⁷ Tup-tup tikmū'ūn te: “Notot!”, kaxīy, kōmēn kopah, nūy tu' xexkānā'. ⁸ 'Ūtux hok pu tikmū'ūn 'āxānā hok, hu: “Notot,” kaxīy. Yā 'āxop te 'ānōy hā yā 'āxape', hak mūn puxet te 'āxop yūmmūgāhā'. ⁹ 'Ōg 'Ātak xe'e te pexkox tu' xip, yīy hām tu' xip tik xānā hok, hu: “Ātak,” kaxīy. ¹⁰ Tu 'ānōy xānā hok, hu: “Yā yūmmūg xuxyā',” kaxīy. Yā Kunnix mūn puxet 'āxop hā' xuxyā'. ¹¹ Tikmū'ūn te hāpxopmāhā', nūy tu' nōy hā tu tehet, puxix yā 'ākopa 'ūxexkah. ¹² Tikmū'ūn te yāy xexka pe'paxex, pūyā yāy yāyhāhup kutōgnāg, ha Topa te' xexkānāp-tup.

Yeyox te' xat hok pu mō'āmā hok

¹³ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa hitop tu max, pāyā 'ākux mūn kummuk. Tikmū'ūn kuxa te Topa xak, puyīy yōg putat hā mōg, pa 'āxop te' xat hok, pu mōg hok, 'ihā kama 'āmōg 'ohnāg.

¹⁴ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa hitop tu max, pāyā

'áktux mün kummuk. ¹⁵ Yā 'āxop te hāp-kumep hāpxexka xohix tu', tu kōnāg xexka xohix mep, puyīy tikmū'ūn puxet 'ōg hāpxopmā'ax tat, tu' tat, puxix yā tu' kummuk xexkah, ha ta 'āxop kummuk mīax, nūy yā 'āxohix 'āpet Hāmġāyāgnāg mūtik.

¹⁶ —Yā 'ākuxānōg 'āpa hok xop, tu tikmū'ūn pa hok xop mōgāhā', yā tikmū'ūn yūmmūgā kummuk, tu: "Tikmū'ūn te Topa pet xexka 'áktux, nūy nōy pu hām'áktux xeh, puxix yā' hitop hā' xex, 'ap ta nemēn'ah. Yā' max tu' mīy hok. Pāyā tikmū'ūn te Topa pet xexka yōg pipkup yānām 'āta 'áktux, nūy hām'áktux xeh, puxix hām'áktux xex ka'ok, tu ta nemēn. Pūyā tu' mīy," kaxīy. ¹⁷ 'Āxop putox kummuk xix 'āpa hok! Pi'yā' mün yā' xexkah, 'ok pe pipkup yānām 'āta', 'ok pe Topa pet xexkah? Yā' pet yā' xexkah!

¹⁸ 'Āxop te hāmyūmmūgāhā kamah, hu: "Tikmū'ūn te mīmpe pipkup mō'hap'ax 'áktux, nūy hām'áktux xeh, puxix tu' hitop hā yā' xex, 'ap ta nemēn'ah. Pa tikmū'ūn te xokxop mō'hap'ax 'áktux, nūy hām'áktux xeh, puxix tu ta nemēn, nūy tu' mīy.", kaxīy. ¹⁹ 'Āpa hok xop! Pi'yā' mün te māxap, 'ok pe xokxop mō'hāp'ax, 'ok pe mīmpe mō'hāp'ax, nūy Topa pu' haxyā'? Yā mīmpe te māxap!

²⁰ Yīy 'āte xa hāpxe'e 'áktux: Tikmū'ūn te mīmpe 'áktux, nūy hām'áktux xeh, puxix xokxop mō'hap'ax xohix 'áktux, tikmū'ūn te mīmpe yīmū mō'hāp tu'. ²¹ Tikmū'ūn te Topa pet xexka 'áktux, nūy hām'áktux xeh, puxix kama Topa 'áktux, yā' xip yāy pet tu'. ²² Tikmū'ūn te pexkox 'áktux, nūy hām'áktux xeh, puxix Topa xip'ax xe'ēgnāg 'áktux kamah, xix Topa mün 'áktux, yā' xip pexkox tu'.

²³ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āxop te Topa pu mīxux kutīgnāg popmāhā', 'ūyāg te 9 'ōgnū', tu' yāg puxet hōm Topa pu', tu mīxux 'otāg

yōg yāg hōm, xix mīxux 'emanox yōg yāg hōm, xix mīxux kōmīn yōg yāg hōm Topa pu', tu yā tu' hōm māynāg, pāyā hāpxopmā max'ax xaxok, xix hāmyok mīy'ax xaxok, xix hāmmāxnā'ax xaxok, xix 'āyīpkox pip'ax Topa pu xate' xaxok. 'Āpu hāpxopmā max, xix hāpxop hōm Topa pu kamah, xayīy hāpxopmā max xohix xaxok hok! ²⁴ 'Āpa hok xop te tikmū'ūn mōgā kummuk! Tikmū'ūn te kumāyōynāg xut nūy putyōn, pāyā' xok xexka kāmēn tōmāhā', ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā'ax kutīgnāg mīy māynāg, pāyā hāpxopmā'ax max 'āxop te' xaxok!

²⁵ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa mün max, pāyā 'ākuxa mün kummuk! Yā 'āxop te kāmēy pet xax pix, xix kāmēy xām pix, pāyā kāmēy kox kopa yā' īgā', ha kaxīy 'ākuxa kummuk. Yā 'āxop te 'ānōy hā yīpkumīy, xi' yōg hāpxop hā' xupxet, xix 'ānōy yōg hāpxop hā xupkumīy kamah. ²⁶ Paniye pa hok 'āxop! Kāmēy kox pix hāmāxap, puxix tu xām max kamah.

²⁷ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa mün max, pāyā 'ākuxa mün kummuk! Yā' xukpot putuk, hāptopa mün max, pāyā' kopa' xuk xokxax, xi' kup, yāk-tox xe'ēgnāg. ²⁸ Ha kaxīy 'āxax max, pāyā 'ākuxa kopa 'ākummuk, yā 'āxop te koit, tu hāpxopmā kummuk xohix.

Topa te' kuxa kummuk xop nōāp-tup

²⁹ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniy xop! 'Āpa mün max, pāyā 'ākuxa mün kummuk! 'Āxop te xukpot māynāg 'āhā mīy, nūy Topa pupi hām'áktux xop no hāpkot, ha tik xop hittap te Topa pupi hām'áktux, tu' max, ha 'āxop te xukpot maxnāhā', ³⁰ tu: "Pax 'ūgmūg pip hōmā', 'ihā tik xop te Topa pupi hām'áktux, kopxix tu mōnāyxop yōg hāpxopmā kummuk tat hok, nūy tu tik max xop kix. 'Āmhok!" kaxīy. ³¹ Hamūn. 'Āxop yā mōnāyxop kummuk

hā 'āmōkputox, ha Topa pupi hām'āktux xop kix, ³² ha 'āxop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax kummuk tat, nūy tu' mīy kamah. ³³ 'Āxop te kāyā gāynām xop putuk, xix kāyā gāy hā 'āk-tok! Ha Topa te 'ākummugāp-tup 'ūyānān tu', xa' xupmā hok Hāmāyāgnāg Pet tu'. ³⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āte xa ha mō'pok putup, tik te Topa pupi hām'āktux xop, xix tik te hāmūmmūg xop, xix tik te hāmūmmūgā'ax xop, ha 'āxop te' yāg kix putup, xi' yāg xupmāp-tup mīpkup-nix tu', xi' yāg kix kakixnāg putup Topa pet kopah, tu kōmēn xohix tu 'ūpapuk putup. ³⁵ Yīy Topa te 'āxūyāp-tup, xix 'ōg mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax kummuk hā 'āxūyāp-tup. Ha mōnāyxop hit-tap max 'Ameo putex, hōmā, hāmāx-atamuk hittap 'ihāp-tex, xix mōnāyxop Manakit kutok Yakanit putex, 'ihā Topa pet xix mīmpe mō'hāp'ax tu yāy kote' xip, tu hāpkummuk mīy 'ōhnāg, yīy Topa te 'āxūyāp-tup. ³⁶ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yā Topa te yā hōnhā' pip xop xūyāp-tup 'ūyānān tu', nūy mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax kummuk hā pago. Kaxīy.

Yeyox te mō tikmū'ūn yāy xe'ēgnāg

³⁷ Yeyox te hām'āktux kux, tu kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Ūg 'āpax! Topa te xa mō tik xop pok, pu xa Topa pupi hām'āktux, ha 'āxop te' kix, tu mīkaxxap hā' tux, pāyā 'āte mō'āyāy xe'ēgnāg. Xokakkak tek-tok xānāhā', nūy mō'tat yāy kaka', ha kaxīy 'āte tikmū'ūn xānāhā', pāyāk ha 'ānūn putup 'ohnāg! ³⁸ Yīy 'āpet hōgnāg putup. ³⁹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek pēnāp-tup 'ūxeheh, 'ihāk mūn 'āktux, hu: “Pūyā Topa tu hāmmaxnā! Yā tu yāy 'āxet'ax hōm pu nū!” Kaxīy

Yeyox te Topa pet xexka nōg'ax 'āktux

24 Hāpxip 'ihā Yeyox te Topa pet xexka kopa' xupep, tu' nīm, tu ta'

mōg, 'ihā yāy yōg tikmū'ūn mōxaha', tu' yīka' pip, tu tu' mūg Topa pet xexkah, ² yīy Yeyox te:

—'Ok 'āxop te' pēnāhā'? 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yā' koxyōy putup Topa pet, tu mōktu yōg mīkaxxap xohix hām tu nū'nāp-tup. Kaxīy.

Yeyox te hāpkummugā'ax 'āktux

³ Hāpxip 'ihā Yeyox te yīktix 'Onimet yīmū' yūm, ha yāy yōg tikmū'ūn nūn, nūy yā tup-xet hā hām'āktux hā' nōy yānān, ha:

—Hām 'ūm hā Topa pet koxyōy putup? Hāpxopmā'ax 'ūm te xīy pēnā'ax, 'ihā' putpu 'ānūn, nūy hāpxopmā xe'ēgnāg xohix tu kuxyā'? Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—'Ōg pa mōxip, pu tikmū'ūn yā 'āmō'āmā hok! ⁵ Yā tik punethok nūn putup, tuk 'ūm 'āxet'ax 'āktux putup, nūy yā tu' koit, hu: “'Ūgmūn yā Kun-nix. Yā Topa tek mūn yāykutnāhā', 'ūnū'.” Kaxīy. Tu tikmū'ūn xohix mōgāp-tup kummuk. ⁶ Xate yāykix'ax 'āpak putup, ha tikmū'ūn te xa yāykix'ax 'āktux putup. Yā 'ākuxānōg hok. 'Ūyāykix xexkap-tup, pāyā 'a hāmāxatamuk xohix xox putox'ah. ⁷ Ha hāpxexka 'ūm yōg xonat xop te hāpxexka nōy yōg xonat mūtik yāykix putup, ha' hep xop te' hep xop nōy mūtik yāykix putup, ha hām yāynuhuk putup, xix hām'hōgnāg, ha putup te tikmū'ūn kix putup. ⁸ Yā nōm xūy hāmāxap, tu 'ūn tek-tok put xūy putuk.

⁹ —Hak-nāy tu' gāy xop te 'āxop mūg putup, nūy 'ākix kakixnāg, tu' xat putup, pu 'ākix. Yā' xohix te 'āp-tup nōg 'ūgmūn hā. ¹⁰ Yīy tikmū'ūn punethok tek nīm putup, tu Topa yōg putat xak putup, tu yāy xape kummugāp-tup, 'ūp-tup 'ohnāg tu', ¹¹ 'ihā yā tik xop nūn, nōm te yā mō'āmā', nūy Topa pupi hām'āktux, pāyā' mō'āmā', yā yāy pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn punethok mōgāp-tup kummuk,

tu yā' koit tu'. ¹²Ha tikmū'ūn te hāpx-opmā kummuk putup, tu mōktu hāpx-opmā kummuk xexkah, yī' kuxa mām ka'ok xop kuxa teknōg, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu yā' nōy putup pax xaxok putup. ¹³Pa tikmū'ūn te Topa yōg putat hā' mō kuma' mōg, puxix Topa' mōy hāpkummuk miy'ax xop kopah, tu' hīnnāp-tup xe'ēgnāg. ¹⁴Yīy hām'āpak max'ax 'āktux putup hām xexka xohix tu', puyī' hep xop xohix hām'āpax, nūy tu hāmyūmmūg. Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pīp. Ha hāmyāxatamuk xohix xox putox mō'nā'ax. Kaxīy.

Tute hāpxūy xexka 'āktux

¹⁵Tu xe hām'āktux, hu:

—Topa pet kopa' xip hām'āta yīkox 'āxet'ax Topa xip'ax. Hōmā mōnāyxop hittap Nanī'eo te Topa pupi hām'āktux, tu Topa yāy xip'ax 'āktux, tu yā hāpxop yāy 'īgā xexka 'āktux, ha Topa yāy xip'ax kopa' xip putup. (Pūyā tikmū'ūn mō'kupix, nūy hāmyūmmūg.) ¹⁶Tikmū'ūn te hāpxexka Yonex tu' pīp, puxix yīktix tu nūmān. ¹⁷Tikmū'ūn te mīptut pepi tu' pīp, puxix tu nūmān, yā' hok tu 'ānūmān, pāyā hāpxop 'ūm pa hok, nūy mōg mō'ka'ok. ¹⁸Tikmū'ūn te hāpxa xexka tu' pīp, puxix yāy pet ha tu mōg hok, nūy yāy xax pa'. 'Āmhok. ¹⁹Ha 'ūn mūnōp xop xūy xexkap-tup, 'ok pek-tok xuk, 'ok pek-tok yāy yōgtat hep xo'opmāhā'. ²⁰Topa tu' xax, xayīy hām 'āxi hok 'ihā 'ānūmān, nūy nit xap 'ihā 'ānūpa hok. ²¹Yā' xūy xexka nām putup nit xap 'ihā', xix hām 'āxi 'ihā'. Hōmā Topa te hām xexka mīy, xix hōnhā, 'ūxūy kutōgnāg, pāyā nōm xūy xexkanām. ²²Yīy Topa te' xūy'ax yōg 'āmnīy xohix kuxyāhā', pu tikmū'ūn nōā'tot. Pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn yīmōgatux, pu tu kuxa hi xe'ēgnāg, yīy 'āmnīy xohix hā' kuxyāhā'.

²³—Tikmū'ūn 'ūm te xa: “'Ūpēnā'! Topa yōg hāmyāyikutnā'ax xip!” kaxīy, xix: “Nāy, yā 'ōnte' xip!” kaxīy, 'āpu 'āyīpkox hok. ²⁴Yā tik te mō'āmā'ax xop punethok nūn putup, tu Topa pupi hām'āktux 'ohnāg, xix yā hāmyāyikutnā'ax 'ohnāg. Pāyā hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg putup, tikmū'ūn puxet te nōm miy hok, tu' miy pu tikmū'ūn pēnā', puyīy nō tikmū'ūn mōgā kummuk. Yā' xak, nūy Topa yōg tikmū'ūn mōgā kummuk kamah, mō'āmā'ax hā', puyīy Topa yōg putat xax. ²⁵'Ūg'āpax, nūy hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā'ax yūmmūg tap.

²⁶—Tikmū'ūn te: “'Ūpēnā'! Hām panip tu' xip!” kaxīy, 'ihā 'āmōg hok. Yā' koit. Xix: “'Ūpēnā'! Tute yāy xaptop 'ōnte'!” kaxīy, 'ihā 'āyīpkox hok. 'Āmōg hok. Yā' koit. ²⁷Tex yānām te pexkox xexka tupmā mō'ka'ok, ha kaxīy 'ūgnūn putup, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn putup.

²⁸—Kuptap xop te yāy tu nū'nāhā', nūy xok yīn xakot. Kaxīy.

Tikmū'ūn Kutok nūn putup

²⁹Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūxūy'ax yōg 'āmnīy xohix nōg putup, 'ihā māyōn xok putup, xix māyōnhex. Māyōnnāg xop te hām tu nū'nāp-tup, ha hām'nōgnōy yōg xexka xop yāynuhuknām putup, ³⁰'ihā tikmū'ūn te hāpxopmā'ax xe'ēgnāg pēnāp-tup pexkox tu', hak nūn'ax 'āktux. Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn. Ha Topa hā' gāy xop tek pēnāp-tup, hu 'ātu potap-tup, ha hām'gōy xexka kopak yīxop-tup, 'ūkxexka xe'ēgnāg tu', ³¹ha mīxuxxop tut kāyāp-tup, ha yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu pexkox yōg xop nū'pok putup, nūy Topa yōg tikmū'ūn yīmōgatux'ax nūnnā', ha hām xexka tu' xexka xop xohix mōxap-tup, nūy yāy tu nūnnāy. Kaxīy.

Yeyox te piget kup 'áktux

³²Yeyox te xe hām'áktux, nūy hāmyūmmūgā', hu:

—Mīnta kup piget te xa hāmyūmmūgāhā', Ūmīxux xokax, yā mīxux puk 'īhā 'áxop te hāmyūmmūg. Yā hām-pukpex mō'nāp-tup. ³³Ha kaxīy 'áxop te hāpxopmā'ax xexka pēnāhā', 'īhā hāmyūmmūg kamah. Yā' xūy'ax yōg 'ām-nīy mō'nāp-tup. ³⁴Āte xa hāpxe'e 'áktux, 'ūxaxok hok: Tikmū'ūn 'ūm pīp nōmhā, 'ap xakix putup'ah, 'īhā nōm 'ām-nīy mō'nāhā'. ³⁵Pexkox te yāyxaxogā'ax, xix hām xexka te yāyxaxogā'ax, pāyā yōgnū hām'áktux xip ka'ok, tu' nōg 'ohnāg. Kaxīy.

Hām 'ūm hā Tikmū'ūn Kutok nūn putup

³⁶Tu xe hām'áktux, hu:

—Āmnīy 'ūm 'īhāk nūn putup, yā 'Ātak Topa puxet te' yūmmūg. Pexkox yōg nū'pok xop te' yūmmūg 'ohnāg, xik mūn yā Topak-tok, pāyā 'ātep yūmmūg'ah kamah. ³⁷Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn putup, 'īhā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax. Hōmā hāmyāxatamuk xohix 'īhā mōnāy xop hittap Nōe xip, ³⁸'īhā tikmū'ūn hittap xit pax, xix yā' xo'op pax, xix yāyta pax, tu mōktu Nōe te mīptut xexka hā mō'nāhā', nōm te kōnāg yīmū' mōg, ³⁹ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' yīpkox 'ohnāg, ha tex xexka nāhā', ha kōnāgkox xet xexkah, tu hāmnak hā' xupep, tu tikmū'ūn xohix kopugnām, ha' xakix. Hā kaxīy putpuk nūn putup, yākmūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn 'īhā ⁴⁰tik 2 te hāpxa xexka tu' hām, hap-xet mōgāp-tup, ha ta yā' nōy te nox xip. ⁴¹Ūn 2 te xuxnāg xetox xap kōnōnnāhā', hap-xet mōgāp-tup, ha ta' nōy te' nox xip. ⁴²Ōg pa mōxip! Yāy 'ūm pupi hāmpēnā max. 'A 'áxop

te 'ām-nīy 'ūm yūmmūg'ah 'īhā 'āxuxyā nūn. ⁴³Ūxaxok hok. Pax pu tikmū'ūn te hāpxop hā' xupxet'ax nūn yūmmūg, puxix tu pēnānā' pi' kamah, puyīy tu' xupxet hok. ⁴⁴Yīy 'áxop pēnānā' pi' kamah. 'A' yūmmūg'ah 'ām-nīy 'ūm 'īhāk nūn. Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putup, 'īhā yā 'áxop tek hip 'ohnāg. Kaxīy.

Kāmānat max xix kāmānat kummuk 'áktux

⁴⁵Tu xe hām'áktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tep te kāmānat max? Kāmānat max yā tik te hāmyūmmūg, tu yā hāmyōk mīy pax. Ha' xat, pu kāmānat xop tu pēnānā' pi', nūy tu xīnnā max. ⁴⁶Ha' xuxyā nūn, 'īhā hām max, yī' kuxa hit-tup. ⁴⁷Āte xa hāpxe'e 'áktux: 'Ūxuxyā te kāmānat max xexkānāp-tup, pu tu hāpxa xexka yōg hāpxop xohix pēnā'. ⁴⁸Pa kāmānat kummuk te hāmpē'paxex, hu: “Ak xuxyā nūn putup'ah,” kaxīy, ⁴⁹tu yā hāpkute'ex kummuk, tu kāmānat nōy kix, tu yā' xit xexkah, tu yā' xo'op xexkah, tu mōktu yā' paptux, tikmū'ūn paptux xop mūtik. ⁵⁰Ha' xuxyā nūn, ha ta kāmānat te' hip 'ohnāg, tu yā' nūn yūmmūg 'ohnāg, ⁵¹puxi' xuxyā gāy nām, tu kāmānat xūygā'ax 'ūyānān tu', tu' mōgā'ax, nūy tu kummugā tikmū'ūn kummuk mūtik, nōm pa max, pāyā' kuxa kummuk. Ha' potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

'Ūn te yāyta hok te' 10

25 Yeyox te hām'áktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu 'ūn tuk tup xop te yāyta hok 'áktux, nūy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā', puyīy tu' xuxyā nūn'ax hip, ha:

—Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup hā kaxīy. 'Ūn te yāyta hok te 10 te 'āmuk xexka ha' mōg, 'ām-nīy 'īhā' mōg, tu

kuyānām tat'ax pop, nūy tik te yāyta'ax hip putat kopah, puyīy tik yāyta'ax mōgā 'āmuk xexka hah, ²ha ta 'ūn te 5 pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, ha ta 'ūn te 5 pa te hāmyūmmūg, ³ha 'ūn xop pa te hāmyūmmūg 'ohnāg te kuyānām tat'ax pop, pāyā' hep tox xaxok, ⁴pa' nōy xop te kānēy tat kamah, ha yā' hep tox kopa' xup, nūy tat'ax hā' pux.

⁵—'A tik te yāyta'ax 'ūm nūn'ah, yīy kūmīm tetet' kix, ha mō'yōn putat pukah.

⁶—'Āmnīy kote 'īhā tikmū'ūn yīy ka'ok, hu: "Tik te yāyta'ax nūn! Mā', yūmū nū mūtik mōg!" Kaxīy.

⁷—Ha 'ūn xop yāykoaxak mō'ka'ok, tu kuyānām mō'xup. ⁸Ha 'ūn pa te hāmyūmmūg 'ohnāg te' nōy xop pu hām'āktux, hu: "'Ā' hōm 'ōg hep tox, 'ū mōy yāy yōg ta'ax hā' pux. Yāk mū yōg kuyānām xakix." Kaxīy.

⁹—Ha:

—“Ak mū'āte xa popmāp-tup'ah. Yāk-tōgnāg 'ūm hep tox. 'Āxop putup, mōy mōg kōmēn hah, nūy 'ūm pa'." Kaxīy.

¹⁰—Ha' mōg, tu' paha', 'īhā tik te yāyta'ax xupep. Ha 'ūn pa te hāmyūmmūg te nū mūtik mōg 'āmuk xexka hah, tu mōktu' mōxaha', tu' mōxakux, ha ta mō'yāy yīnnīn.

¹¹—Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'ūn xop nōy mōxaha 'ūyānān tu', tu hāptopa' pip, tu' xānāhā, hu: "Yāyā', Yāyā', hāpxōn! Yāk mūg nūn!" Kaxīy.

¹²—Ha tik te yāyta'ax te: "'A 'āte 'āxop 'ūm yūmmūg'ah. Mōy, nūy 'āpep! Kaxīy. 'Ūkux.

¹³Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Yīy 'āpa mōxip! Yā hām 'ūm hāk nūn 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

Kāmānat tikoxyuk 'āktux

¹⁴Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā, nūy yūmūg hām max 'āktux, nūy Topa pu yūmūg hām max 'āktux, hu:

—Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat kaxīy: Tik te hāpkumep putup, ha kāmānat xop xānāhā, pu hāpxa xexka pēnānā 'āti', ¹⁵tu tu tayūmak popmāhā, tu tik te hāmyūmmūg xexka pu' hōm tayūmak te 5.000, tu' nōy te hāmyūmmūg miāx pu tayūmak te 2.000 hōm, tu tik te hāmyūmmūg kutōgnāg pu tayūmak te 1.000 puxet hōm, tu ta' mōg. ¹⁶Ha kāmānat te 5.000 paha', tu' mōg, tu hāpxop hāmenax, tu mōktu tayūmak nōy te 5.000 paha'. ¹⁷Ha kāmānat nōy te 2.000 paha', tu' mōg, tu hāpxop hāmenax, tu mōktu tayūmak nōy te 2.000 paha'. ¹⁸Pa tik te 1.000 paha', tu' mōg, tu hāpkot, tu' xuxyā yōg tayūmak xap-top hām kopah.

¹⁹—Hāpxip punethok tap 'īhā' xuxyā nūn, nūy ta yāy yōg tayūmak pop, ²⁰ha kāmānat te 5.000 paha', tu' nūn hāmāxap, tu tayūmak te 10.000 hōm 'ūxuxyā pu', tu: "'Ūpēnā! Xate 'ā' hōm tayūmak te 5.000. 'Āte hāpxop nōy yānān hā tayūmak te 5.000 nōy paha'." Kaxīy.

²¹—Ha: "Yā' max! 'Āhām max. Xate hāmyok mīy tayūmak kutōgnāg hā, yīy 'āte 'āxexkānāhā, xayīy hāpxop punethok pēnā max. 'Āpu yūmū'āte 'āmuk xexka mīy!" Kaxīy.

²²—Ha kāmānat te 2.000 paha', tuknāy tu' nūn, tu: "Xate 'ā' hōm tayūmak te 2.000. Yā 'āte hāpxop nōy yānān hā tayūmak te 2.000 nōy paha'. 'Ūpēnā!" Kaxīy.

²³—Ha' xuxyā te: "Yā' max! 'Āhām max! Tayūmak kutōgnāg hā xate hāmyok mīy, yīy 'āxexkānāhā, xayīy hāpxop 'ūm xexka pēnā max. 'Āpu yūmū'āte 'āmuk xexka mīy!" Kaxīy.

²⁴—Ha kāmānat te 1.000 puxet paha', tu' nūn, tu: "'Āte 'āyūmmūg. Xate 'ūm kuxa ka 'ohnāg. 'Ūnōy te hāpxop xap xok, ha xate' nūnnāhā, ²⁵yīy 'ūgkuxānōg, tu 'ōg tayūmak xap-top hāpkox hā mō'tat. 'Ūpēnā 'ōgnū tayūmak, nūy pa'." Kaxīy.

²⁶—Ha' xuxyā te: “Āhām kummuk, 'āteknōg tu'. Xatek yūmmūg, ha 'āte hāpxop xap xok 'okpa hāpxop ta nūn-nāhā'. ²⁷Teptu xate tayūmak xex hok tayūmak xut'ax pet kopah? 'Üyīy putpu nū', tu yōgnū tayūmak paha', 'ünōg nōy nā' mōg, tu mōktu yā' kux.” Kaxīy. Tu yōkāmā' tu kāmānat nōy pu' xat, hu:

²⁸—“Kāmānat kummuk yōg tayūmak xut, nūy kāmānat nōy pu' hōm, nōm te tayūmak te 10.000 pop. ²⁹Yā tikmū'ün te punethok pop, puxix tu xe' pop, tu mōktu yā' xohix pop, pa tikmū'ün te' pa hok, puxi' yōg hāpxop kutōgnāg xut kamah, pu tu' hok xip. ³⁰Yā kāmānat kummuk, tu' hitop hā' hām. 'Āpu, nōm mō'yōn hāptopa', puyīy hāpkoxtap kopa tu xip ka'ok. 'Ōnte potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. Kaxīy. 'Ūkux.

³¹Yeyox te hām'āktux, nūy hāmyūm-mūgā kux, tu:

—Yāk mūn Tikmū'ün Kutok, tu yā put-puk nūn putup, tu' xat xe'ēgnāg putup, 'īhāk nūn, ha pexkox yōg nū'pok xop te nū mūtik nūn putup, hāk yūm putup, nūy tu hep xop xohix xat. ³²Ha' hep xop xohix te yāy tu nū'nāp-tup 'ūgkeppah, ha 'āte tikmū'ün yāg mō'pot putup. Yā kaxīy tik pēnā'ax te kahnēn mō'pot xix mot, ³³tu kahnēn mō'pot, pu tu yīm xe'e hā mō'xip, xix mot mō'pot, pu tu yīm xax hā mō'xip, ha 'āte' yīpkox pip xop mō'xip putup 'ūgyīm xe'e hā, tu' yīpkox hok xop mō'xip putup 'ūgyīm xax hā, ³⁴ha 'āte hām'āktux putup, tikmū'ün tek yīm xe'e hā' pip pu hām'āktux putup, hu: “Mā! 'Ōgnū 'Ātak te 'āxop ha hāmmaxnāhā'. Mā', nūy pexkox yōg hāpxop xohix pop. Yā Topa te xa' xex tap 'īhā hām xexka xip 'ohnāg. ³⁵Yā 'āxop tek xīnnāhā 'īhā putup tek putex, tu 'ā' xo'opmāhā', 'īhā 'āte kōnāg tat xak, tuk xānāhā', 'ūxihip 'āpet kopa, 'īhā 'āte xa hak puknōg. ³⁶Ak xax 'ūm xip'ah, ha 'ā' āxax 'ūm hōm, 'ūyīy mōktat, tuk pakut, hak pēnā max. Kanet

kopak xip, ha 'āxop 'ūg ha mōg, nūy mōy mōgnīynām.” Kaxīy.

³⁷—Ha tikmū'ün max te: —Yāyā', hām 'ūm hāk mū'āte 'āpēnāhā', 'īhā putup te 'āp-tex, ha 'āxīnnāhā'? ³⁸Hām 'ūm hā 'āmūn 'ūgmū'ā hā puknōg, ha 'āxānāhā', xa 'ūgmūg pet kopa xhip? Hām 'ūm hāk mū'āte xa topixxax 'ūm nīm, xa mō'tat? ³⁹Hām 'ūm hā 'āpakut, hak mū'āte 'āpēnā max? Hām 'ūm hā kanet kopa 'āxip, hak mūg mōg, nūy mō'āniynām?” Kaxīy.

⁴⁰—Ha 'āte hām'āktux'ax hā' nōy yānān putup, tu: “'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek xape 'ūm kutīgnāg hā 'ā tehet, huk mūn yā 'ātehet kamah. Kaxīy.

⁴¹—Tu tikmū'ün kummuk pu hām'āktux putup, nōm tek yīm xax hā' pip, hu: “Mōy, nūy 'āpep! Yā Topa te xa hāpkummugāhā'. Mōg, pu kuxap xe'e mō'āhap mō kuma mōg. Topa te kuxap mīy tap nūy Hāmgyāgnāg xūygā', nūy 'ūyōg nū'pok xop kummuk xūygā'. ⁴²Ya putup tek putex, pak xīnnā 'ohnāg, ha 'āte kōnāg tat xak, pa 'ām xo'opmā 'ohnāg. ⁴³Ūgmūn xa hāk puknōg, pa 'āxop te 'ūkxānā 'ohnāg, 'ūxihip 'āpet kopah. 'Ak xax 'ūm xip'ah, 'a 'āxax 'ūm nīm'ah, 'ū mōktat. 'Ūkpakut, xix kanet kopak xip, pāyā 'āxop tek pēnā 'ohnāg.” Kaxīy.

⁴⁴—Yīy tikmū'ün te: “Yāyā', hām 'ūm hāk mū'āte 'āpēnāhā', ha putup te 'āp-tex, ha xate kōnāg tat xak, xikmū'ā hā 'āpuknōg, xix 'āxax hok, xix 'āpakut, xix kanet kopa 'āxip, hak mū'āte xa hā te 'ohnāg?” Kaxīy.

⁴⁵—Ha 'āte: “'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek xape kutīgnāg hā 'ā te 'ohnāg, hu tu 'ā te 'ohnāg kamah.” Kaxīy. Tu ta tu' kux.

⁴⁶Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Tikmū'ün kummuk xūy putup mō'kuma' mōg, ha' kuxyā 'ohnāg, pāyā tikmū'ün max hi xe'ēgnāg mō'kuma' mōg, ha' kux 'ohnāg kamah. Kaxīy.

'Ūxexka xop te hāpxopmā kummuk 'āktux

26 Yeyox te hāmyūmmūgā kux, tu ta yāy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

²—'Āxop te hāmyūmmūg, yā 'āmñīy 2 nōg, puxix tikmū'ūn 'āmuḱ xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy, ha tikmū'ūn tek mōgāp-tup, nūy mīpkupnix tu Tikmū'ūn Kutok putex, yāk putex putup. Kaxīy.

³Tu hām'āktux, 'ihā 'āmānex xexka xop yāy tu nū'nāhā', xi' xexka xop yāy tu nū'nāhā', tu ta 'āmānex xat'ax Kaxpax pet xexka kopa yāy tu nū'nāhā', ⁴nūy hāmpē tu paxex, nūy putep te xīy Yeyox putex'ax yūmmūg, nūy xaptop hā' mūy, ⁵tu:

—'Āmuḱ xexka mīy 'ihā 'ap putex putup'ah. Nāy, pu 'āmuḱ xexka tu kux, kopxi' xat, nūy 'ūp-tex, nūy ta tu tikmū'ūn gāyā hok. Kaxīy.

Yeyox te' pip'ax Metān tu' xip

⁶Hāpxip 'ihā Yeyox te xip tu xexka Metān kopa' xip, tu Ximām pet kopa' xip, ha' xuxet'ax nōy te: 'Ūyāy xax kunut nām. Kaxīy. ⁷Ha 'ūn te nōm mō'nāhā', tu Yeyox yīka' mōg. Ha naxnāg 'anamax tat, ha' hep haxyā max xup, takat xexkah. Ha Yeyox xit 'ihā 'ūn te' hep pux, yā Yeyox putox yīmū' pux. ⁸Ha' yōg tik xop te' pēnāhā', tu' gāy, tu' mānōg, hu:

—Teptu 'ūn te' hep haxnāg xaxogāhā'? Yā takat xexkah! ⁹'Ūyōg naxnāg hāmenax, puxix tayūmak xexka pa', nūy tu tikmū'ūn hok xop pu' nīm. Kaxīy.

¹⁰Pa Yeyox te hāmyūmmūg, tu:

—Teptu xate 'ūn hā 'āgāy? Yā tute hāpxopmā māynāg! ¹¹Hāmyāxatamuk xohix hā' hok xop te 'āmūtik pip, pāyāk mūn'ah, ¹²yīy 'ūn te' pux, nūy 'ūgyīn haxyā max, puyīy nō hāpkot. ¹³'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te hām'āpak max'ax 'āktux putup, tu hām xexka xohix tu' xuktux putup, yā kama 'ūn yōg

hāpxopmā'ax 'āktux putup, nūy 'ūn xaxogā hok. Kaxīy.

Yot te hāpkummugāhā'

¹⁴Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox yōg tik 'āxet'ax Yot 'Ixkanot mōg, nūy 'āmānex xexka xop mūtik hām'āktux, ¹⁵tu:

—Tayūmak xohix te xīy 'ā' hōm putup, 'ūyīy 'āxop mōgā', xayīy Yeyox mūy? Kaxīy.

Ha' xexka xop te' yōg tayūmak mō'kupix, tu tayūmak te 30 xut, tu tu' hōm. ¹⁶Yīy Yot mōg, tu hāmpē'paxex, tu' xak, nūy gāy xop mōgā', pu ta Yeyox mō'tat kanet hah.

Yoneo xop te 'āmuḱ xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy

¹⁷'Āmnīy nōg 'ihā Yoneo yōg tikmū'ūn te 'āmuḱ xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy, tu pām tokatok hok māhā', ha 'āmñīy te māxap Yeyox yōg tik xop te Yeyox ha' mōg, tu' yīkopit, hu:

—Xatep-tep putup? Piyā' mīy'ax 'āmuḱ xexkah, nūy tu pām tokatok hok mā 'āmñīy hā? Kaxīy.

¹⁸Ha:

—Kōmēn ha mōg, tu tik 'ūm xax, nūy tu' xax, hu: "Ūgmūg xuxyā te' xat, 'ū xa hām'āktux, hu: Yā hōnhā yōgnū tik xop xik mūn te 'āmuḱ xexka mīy putup, tu 'āpet kopa 'āte' mīy putup." Kaxīy.

¹⁹Ha' yōg tik xop te hām'āpak, tu' mīy, tu 'āmuḱ xexka mīy tik pet kopah.

²⁰Ha 'āmñīy hā Yeyox xix tik xop mām, 'āmuḱ tu' xakot, nūy tu xit, ²¹tu' xit, 'ihā Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āp-xet 'ūm te' gāy xop mōgāp-tup 'ūghah. Kaxīy.

²²Ha tik xop kuxa hittup 'ohnāg, yā' xohix te yāy yīkopit, tik puxet hāmāxap te' yīkopit, hak-nāy tu' nōy, xi' nōy te' yīkopit, tu mōktu xohix, tu:

—'Ū 'ūm? Yāyā', xatep-tep pe'āpaxex? 'Ok 'ūgmūn tik kummuk? Kaxīy.

²³Ha Yeyox te:

—Tik te' gāy xop mōgā'ax, tu pām xup kănēy pet xax kopah, 'ūgmūtik tu pām xup nōmhā. ²⁴ 'Ūkxok putup, yā Topa yōg tappet te hām'āktux tap, pāyā tik kummuk xūy putup, nōm tek kummugāp-tup! 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, hak kummugāp-tup, yā hāpx-opmā'ax kummuk. Pax pu' tut te nōm put hok, puxix hāpkummuk mīy hok. Kaxīy.

²⁵ Ha Yot te' yīkopit kamah, tik te' mōgā'ax kummuk te hām'yīkopit, hu:

—Yāyā', xatep-tep pe'āpaxex? 'Ok yāk-mūn tik kummuk? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn. Xate' xuktux. Kaxīy.

Yūmūg xuxyā xit'ax

²⁶ Ha' xit, 'ihā Yeyox te pām paha', tu Topa tu:

—'Āmax Topah! Xatek mū'ā hāpxop xit'ax hōm. Puxi'. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu tik xop pu' popmāhā, tu:

—'Ūpa', nūy mā'. Yāk yīn. Kaxīy.

²⁷ Tuk-nāy tu kănēy paha', tu Topa pu:

—'Āmax Topah! Xatek mū'ā' hep max hōm, 'ū xo'op. Puxi'. Kaxīy.

Tu yāy yōg tik xop pu' hōm, tu:

—'Ūpa', nūy 'āxop xohix xo'op. ²⁸ Yāk hep 'āta', ha yā' xohix pupi nū'nāhā', pu Topa te hāpkummuk mīy'ax xax-ogā', pu tu kux. 'Ūghep 'āta hā Topa te' pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik. ²⁹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āte mīnta hep xupyāg xe' xo'op hok, pāyā yōgnū 'Ātak mūtik 'ūkti', kopxi' xo'op, 'ihā 'Ātak te yāy yōg tikmū'ūn xat xe'e'. Kaxīy.

³⁰ Ha Topa puk-tex, tuk-tex kux, tu ta' mōg 'Onimet yōg yīktix hah.

Yeyox te Pet pu hām'āktux

³¹ Tu ta' mōg, 'ihā Yeyox te tik mūnōm xop pu hām'āktux, hu:

—Hōnhā 'āmniy 'ihā', 'āxop xohix nū'pap-tup, tuk nīm putup. Yā Topa yōg tappet te hām'āktux tap, tu: "Āte kahnēn

yōg pēnā'ax putex, yīy kahnēn nū'paha'." Kaxīy. Yīy hām'āktux hittap hā 'āxop tek nīm putup nōmhā, ³² pāyā putpuk hi', kopxix 'ākeppak mōg hāpxexka Ganinet hah. Kaxīy.

³³ Yīy Pet te:

—'Ak mūn'ah! 'Āte 'ānīm 'ohnāg. 'Ūnōy xohix te 'ānīm, kopxix 'ānīm hok. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ūg 'āpax, nūy tu xaxok hok! 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yā hōnhā, 'āmniy 'ihā, xate koit putup, tuk yūmmūg hok 'āktux, tu' xuktux putup tikoxyuk, 'ihā xokakkak tak xatap-xet. Kaxīy.

³⁵ Ha Pet te:

—'Āmhok! 'Āte koit 'okpa 'āmūtik 'ūkxok! Pāyā 'āyūmmūg hok 'āte hām'āktux 'ohnāg! Kaxīy.

Ha tik xop xohix te:

—Ya hamūn! Kaxīy.

Yeyox te Topa pu hām'āktux Yetxēm tu'

³⁶ Ha ta' mōg tu mōktu Yetxēm tu' mōxaha', ha Yeyox te:

—Nāy, māhām, 'ihāk mōg 'ākeppah, nūy Topa pu hām'āktux. Kaxīy.

³⁷ Tu Pet mōgāhā nū mūtik, xix Yemeneo kutok 2, tu' kuxa teknōg, 'ūxūy xexka tu', ³⁸ tu:

—'Ūgkuxa xūy xexka tu mōktuk kuxa teknōg, tuk xok putūmnāg. Nūnte' tihi', nūy pēnānā 'āti 'ūgmūtik. Kaxīy.

³⁹ Tu ta' keppa' mōg kutōgnāg, tu nū'xup hām tu', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ātak, 'ūkxūy xexkah, 'ap hā' tot'ah. 'Ūktux hok 'ūkxūy hok, kopxik hittup. Pāyāk tux hok 'ūkxūy, kopxik xūy. 'Āpuk xat, yāk yīpkox xip 'āmūn pu'. Kaxīy.

⁴⁰ Tu put pu' nūn, tu tik tikoxyuk pēnāhā', ha mō'yōn, kūmīm te' kix hah, yīy Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxop te pēnānā 'āti hok, nūy yāk mūtik pēnā kutōgnāg? ⁴¹ Mō'ōn hok, pāyā Topa pu hām'āktux pax, xayīy hāp-

kummuk mīy hok. 'Ākuxa te hāpxopmā maxp-tup, pāyā 'āyīn pu'uk. Kaxīy.

⁴² Tu xe' mōg, tu:

—'Ātak, xatek putup 'ūkxūy, kopxik xūy. Yāk yīpkox xip. Kaxīy.

⁴³ Tu xe putpu' nūn, ha tik xop mō'yōn 'ūxeheh, yā kūmīm xūy xexkah, tu' pa xax mōm. ⁴⁴ Yīy Yeyox xe' mōg, tu Topa pu hām'āktux.

⁴⁵ Tu putpu' nūn tik xop hah, tu nūktu' yīkopit, hu:

—'Ok 'ūm yāykoax hok, 'āteknōg tu'? Hāmpēnā! Yā hōnhā' gāy xop nūn, nūy 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok mūy, nūy tikmū'ūn kummuk mōgā 'ūghah.

⁴⁶ 'Ayok, 'āpu yūmū mōg. Yā tik kummuk nūn nōmhā. Kaxīy.

'Ūgāy xop te Yeyox mūg

⁴⁷ 'Ap hām'āktux kux'ah, 'īhā Yot nūn, yā Yeyox yōg tihik, tu tikmū'ūn punethok nūnnāhā', ha mīkax xexka taha', xix mīm kix'ax taha'. 'Āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te mō'pok. ⁴⁸ Yā Yot te' xexka xop pu hām'āktux tap, tu: "Āte tik puxet yāy kep ha' mūg putup, nūy tu 'āneo, xayī' mūy. 'Āte Yeyox mūn kep ha' mūg putup, xayī' pēnā', nūy mūy. Kaxīy. ⁴⁹ Tu' xupep, tu Yeyox ha' nūn, tu:

—Yāyā', pūyā Topa 'ākuxa yūmmā'! Kaxīy.

Tu yāykep ha' mūg. ⁵⁰ Ha Yeyox te:

—'Ūkxape', xate hāpxopmā'ax. Pūyā hāpxopmā mō'ka'ok, nūy ta tu kuxyā'. Kaxīy.

Ha' gāy xop te' mūg, tu' yīm kīy. ⁵¹ Pa tik puxet te Yeyox mūtīk hāpkumep, tu mīkax xexka xut, tu 'āmanex xat'ax yōg kāmānat yīpkox xak, ⁵² ha Yeyox te:

—'Ōg mīkax mō'xix 'ūxax kopah. Yā tik te mīkax xexka hāp-tex, puxi' nōy putex mīkax xexka hā 'ūyānān tu'. ⁵³ Āte yāy yōg 'Ātak tu' xax, puxix nū'pok pexkox yōg xonat xop xohix, pu tu 'āhā tu tehet. ⁵⁴ Pa Topa yōg tappet te hām'āktux tap,

yī' tux hok pu tu hāpxopmā nōmhā, nūy hām'āktux hittap hā hāpxopmā'. Kaxīy.

⁵⁵ Tut xexka xop yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Āxop nūn, tu mīkax xexka taha', xix mīm topnāg paha', nūy tuk mūy. 'Āxop tep-tep pe'āpaxex? 'Ok yākmūn tik kummuk, tik te hāpxop hā' xupxet putuk? Yā 'āmnīy xohix 'īhā Topa pet xexka kopak xip, nūy hāmyūmmūgā', ha 'āxop te 'ūgmūg 'ohnāg. ⁵⁶ Pāyā hōnhā Topa te' tux hok pu hāpxopmā kummuk, yā Topa pupi hām'āktux xop te tappet tu kax'āmi tap, yīy Topa yōg hām'āktux hittap hāk mūg nōmhā. Kaxīy.

Ha yāy yōg tik xop te hām'āpak, tu nū'paha'.

Yoneo xexka xop te Yeyox yīkopit

⁵⁷ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūg, tu Kaxpax pet ha' mōgāhā', ha Kaxpax yā 'āmānex xop xat'ax, ha tik xop te hāmyūmmūg pip, xix Yoneo xexka xop nūn, tu yāy tu nū'nāhā Kaxpax pet kopah. ⁵⁸ Ha Pet te Yeyox pe' mōg, hāp-tox tu' pe' mōg, tu' pet yōg hāmnuknōg tu mōktu' xupep, tu mō'nāhā', tu mōktu' yūm xonat xop mūtīk, nūy 'ūyōg hāpxopmā'ax pēnā', ⁵⁹ ha' xexka xop xak nūy Yeyox kupeh, nūy tup-tex, tu' koit'ax hā' kupex, ⁶⁰ pāyā tep tup-tex'ax 'ūm yūmmūg 'okpa tik punethok te koit, ha hām'āktux hā' nōy yānān punethok. Hāpxip 'īhā tik 2 te hām'āktux, ⁶¹ tu:

—Yeyox te yāy ka'ok'ax 'āktux, tu: "Āte Topa pet xexka koxyōy'ax, tu xe' pet'ax 'āmnīy tikoxyuk hā." Kaxīy.

⁶² Ha Kaxpax yok, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yā tik te 'ākupeh. 'Ok xate yāy 'āktux hok, nūy yūmūg yūmmūgā'? 'Ok pe tik te hāpxe'e 'āktux, 'ok pe yā xa' koit? Kaxīy.

⁶³ Pa Yeyox yīy 'ohnāg, yīy 'āmānex xop xat'ax te hām'āktux 'ūxeheh, hu:

—Topa te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax 'ūyīy 'āyīkopit, hu 'āxat. 'Āyīy. 'Ok Topa

xe'ëgnāg te 'āyāykutnāhā? 'Ok yā 'āmūn Topak-tok xe'e'? Kaxīy.

⁶⁴ Ha Yeyox te:

—Ya hamūn. Xate' xuktux. Pāyā 'āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop te Tikmū'ūn Kutok pēnāp-tup, ha Topa xe'ëgnāg yīm xe'e hak yūm putup pexkox tu', tuk yīxop-tup, hāmōy xexka hāk yīxop-tup. Kaxīy.

⁶⁵ Ha 'āmānex xop xat'ax te yāy xax pot, nūy yāy kuxa xūy'ax tu' mūg, tu:

—Puxi! Yā Topa 'āktux kummuk pax 'ōhōm! 'Āxop te' xupak nōmhā. ⁶⁶ Hu putep 'āktux'ax? Kaxīy.

Ha:

—Yā hāpkummuk mīy xexka! Pūyā tu' xok! Kaxīy.

⁶⁷ Tu mō yīy hep yōn, xi' payīn kix, 'īhā' yīkopit, ⁶⁸ hu:

—'Āmūn yā Topa yōg hāmyāykutnā'ax. 'Āpu, Topa pupi hām'āktux, nūy 'āyīy: 'Ū 'ūm te 'ākix? Kaxīy.

Pet te Yeyox yūmmūg hok 'āktux

⁶⁹ Ha ta' xip Pet hāptopa', ha ta kāmā-nat hex te:

—'Āxip kama Ganinet yōg Yeyox mūtik. Kaxīy.

⁷⁰ Ha:

—Xatep-tep mūn 'āktux? 'A 'āte' yūm-mūg'ah. Kaxīy.

⁷¹ Tu hāmyīkox tu' mōg, ha ta kāmā-nat hex nōy te' pēnāhā, tu xonat xop pu hām'āktux, hu:

—'Ōhōm xip Nāyane yōg Yeyox mūtik. Kaxīy.

⁷² Ha Pet te xe:

—'Ak mūn'ah. Topa tek yūmmūg. 'Ap 'ūkxip'ah. Yā 'āte 'a kāy yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁷³ Hāpxip kutōgnāg 'īhā tik xop te Pet yīka' nūn, tu:

—'Āyīy'ax te Ganinet xop yīy'ax putuk! Yā Yeyox mūtik xate hāpkumep. Kaxīy.

⁷⁴ Yīy Pet te:

—Topa tek yūmmūg. 'Āte nōm kāy yūmmūg 'ohnāg. Pax 'ū koit 'āte', puxix Topa 'ūkxūygā'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā xokakkak tak xataha', ⁷⁵ ha Pet te Yeyox yōg hām'āktux'ax xutigāhā, ha: “Xate yā koit putup 3, xate hām'āktux putup 'ūgyūmmūg hok te 3, 'īhā xokakkak tak xatap-xet.” Kaxīy.

Tu ta' mōg, tu pota punethok.

Xonat xop te Yeyox mōgāhā Pinat keppah

27 Hāptup, māyōn te hāpkanet tu' xupep 'īhā, 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop xohix te yāy tu nū'nāhā, nūy Yeyox putex, ² tu' kīy, tu Gohenanok Pinat ha' mōgāhā.

Yot te yāy putex

³ Hōmā Yeyox yōg tik Yot te' mōgā kummuk, nūy tu tayūmak pa', tu' xexka xop yōg hāmpē'paxex yūmmūg nōmhā, yā Yeyox putex putup, ha yāyhāhup xexkah, tu tayūmak te 30 paxmōg, nūy mōy putpu' hōm 'ūxexka xop pu', tu' xexka xop pu hām'āktux, ⁴ hu:

—'Āte hāpkummuk mīy 'īhā 'āxop mōgāhā tik max, xa tup-tex. Kaxīy.

Ha:

—Patīy! 'Āpu, yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat! Kaxīy.

⁵ Ha Yot te tayūmak hā putnū Topa pet xexka kopah, tu ta' mōg, tu yāy māy hīy, tu' xok xe'e'.

⁶ Ha 'āmānex xexka xop te tayūmak paha', tu:

—'Ap max'ah, yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu tayūmak hōm hok Topa pu'. Yā nūhū tayūmak tu tik putex. Yūmū'ātep-tep mūn mīy'ax? Kaxīy.

⁷ Hu tayūmak paha', tu 'Onet yōg hām xexka paha', puyī' xukpot mīy, pu tu' puknōg xop nō hāpkot. ⁸ Yīy tikmū'ūn te' xukpot 'āxet'ax, hu: “'Ūhep 'āta'ax tu hahām.” Kaxīy. Yā hōmā 'ūxuxet'ax

'ūhep 'āta, xix hōnhā'. ⁹Hōmā tik hittap Yenemīn te Topa pupi hām'āktux, yīy: "Tikmū'ūn te tayūmak te 30 paha', tu te tik hāmenax tayūmak te 30 hā, 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te yā pagop-tup, ¹⁰tu tayūmak hā' nōy yānān, nūy 'Onet yōg hām paha'. Yā Topa tek xat tap, yīy 'āte' mīy." Kaxīy. Ha Topa yōg hām'āktux hitap hā' xexka xop te hām paha nōmhā.

Yeyox te Pinat keppa' xip

¹¹Ha Yeyox te Gohenanok Pinat keppa' xip, ha' yīkopit, hu:

—'Ok xate Yoneo yōg tikmū'ūn xat xe'e'? Kaxīy.

Ha:

—Xate' xuktux. Kaxīy.

¹²Pāyā' yīy 'ohnāg 'ihā 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te' kupex, ¹³yīy Pinat te:

—'Ok xate hām'āpak hok? Yā 'āxat'ax xop te 'ākupex! Kaxīy.

¹⁴Pāyā' 'ap yīy'ah, ha Gohenanok kuxa te' yēy.

Pinat te' xat, pu Yeyox putex

¹⁵Hāmyāxatamuk xohix 'ihā', 'āmūk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy 'ihā', Pinat te tik kummuk xut kanet kopah, tikmū'ūn te ta tu' xak, ha' xut. ¹⁶Ha tikmū'ūn xohix te tik kummuk Mahamax yūmmūg, ¹⁷tu yāy tu nū'nāhā Gohenanok pet tu', ha Pinat te tikmū'ūn yīkopit, hu:

—'Āxop tep-tep putup? Piyā' mūn 'āte' xut'ax? 'Ok pe Mahamax xut'ax, 'ok pe Yeyox xut'ax? Yā' xuxet'ax nōy Kunnix. Kaxīy.

¹⁸Ha' xexka xop te Yeyox yīpkumīy, tup-tex putup, ha Pinat te' yūmmūg. ¹⁹Tu yāy yōg yūm'ax xexka yīmū' yūm, nūy tu' xat, nūy tu' yīkopit, ha yāy xetut te hām'āktux nū'kutnāhā', tu:

—Tik max koa pu mōg. Yā 'āmnīy kote 'ihāk yōnkup, tuk xūy xexkah nōm tik max hah. Yī' xut, pu mōg. Kaxīy.

²⁰Ha 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te tikmū'ūn hām'āktux hā' gāyāhā', puyīy tikmū'ūn Pinat tu' xax pu Mahamax xut, nūy tu' xax, pu Yeyox putex. ²¹Ha Gohenanok te:

—Tik 'ūm 'āte' xut'ax pu mōg? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu, Mahamax xut. Kaxīy.

²²Ha xe' yīkopit, hu:

—'Ātep-tep mūn mīy'ax Yeyox hā? Yā yāy 'āxet'ax nōy Kunnix. Kaxīy.

Ha:

—Mīpkupnix tup-tex! Kaxīy.

²³Ha Pinat te xe' yīkopit, hu:

—'Ūyōg hāpkummuk mīy'ax 'ūm texīy? Kaxīy.

Pāyā' tikmū'ūn yīy ka'ok, tu:

—Mīpkupnix tup-tex! Kaxīy.

²⁴Yīy Pinat kuxa teknōg tikmū'ūn gāy hah, tu' xat, pu kōnāg tat, pu tu' yīm pix tikmū'ūn keppah, tu:

—'Āxop te tik max putex putup. 'Ak mūn'ah! 'Ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah. 'Āpu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat! Kaxīy.

²⁵Ha' yānān, tu:

—Pūyā Topa 'ūgmūg kummugā 'ūyānān tu', xik mūk kutok xupep tup xop kummugā kamah! Kaxīy.

²⁶Yīy Pinat te Mahamax xut tikmū'ūn pu', tu' xat, pu tu' Yeyox kix xikot hā, ha' mōgāhā', nūy mīkupnix tup-tex.

Xonat xop te Yeyox kute'ex kummuk

²⁷Hāpxip kutōgnāg 'ihā Pinat yōg xonat xop te Yeyox mōgāhā Gohenanok Pinat pet xexka hah, ha xonat xop te yāy tu nū'nāhā', tu Yeyox yīmmap hā' pip, ²⁸tu Yeyox xax xut, tu kap 'āta hā mō'tat, ²⁹tu mīmyām xox hā' kux xax mīy, tup-tox yīmū' yūm, tu mīm xahix Yeyox yīm xe'e kopa' hōm, tu nūktu nūktettex Yeyox keppah, nūy tuk-tex'ex kummuk, tu:

—Pūyā Yoneo xop tu xat mō'kuma' mōg' Kaxīy.

³⁰Tu yāy yīy hep mō'yōn, nūy tu hupmā', tu mīm xahix paha', tu nōmp-tox hā' tak, ³¹tuk-te'ex kummuk kux, tu kap xut, tu xe yāy xax hā mō'tat, tu' mōgāhā', nūy mīpkupnix tup-tex.

Yeyox te mīpkupnix tu' xup

³²Tu ta' mōg, 'ihā tik nūn, 'ūxuxet'ax Xīmām, yā Xīnēn yōg tihik, ha' xat, pu mīpkupnix tat, tu' taha'. ³³Ha' mōg, tu mōktu xip'ax tu' mōxaha', ha' xuxet'ax Gok, tu tikmū'ūn yīy'ax hā: “Ūp-tox kup.” Kaxīy. ³⁴Tu xupyāg kanop peo mūtik, tu Yeyox pu' xo'opmāhā', ha yā xo'op kutōgnāg, tup-tup nōg. ³⁵Ha xonat te Yeyox xup mīpkunix tu', tu' xax koxip, tu mō'xap yōn, nūy xonat puxet te' xax max pa', ³⁶tu' mām, tu' pēnānā' pip, ³⁷tu mīmpehnāg yīmū kax'āmi', tu mīpkupnix tu' xup, nūy Yeyox yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūgā', ha: “Nūhū Yeyox, tu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xat.” Kaxīy. ³⁸Ha tik kummuk 2 xup kamah, nūy mīpkupnix tu' kix, ha hāpxop hā' xupxet pax. Ūp-xet te Yeyox yīm xe'e hā' xup, xi' nōy te' yīm xax hā' xup.

³⁹Ha tikmū'ūn te putat hā' mōg, tu mōktu' pēnāhā', tuk-te'ex kummuk, tup-tox mahap, tu Yeyox 'āktux kummuk, tu:

⁴⁰—Kāy te yāy 'āktux ka'ok, nūy Topa pet xexka koxyōy, tuk-nāy tu' pet 'ām-nīy 2 hā'! Paxpu Topak-tok xe'e', puxix tu mīpkupnix tu' yīxox, nūy yāy hā tu' tehet, nūy tu xok hok! Kaxīy. ⁴¹Ha 'āmānex xexka xop, xix tik te hāmyūm-mūg xop, xix Yoneo xexka xop tek-te'ex kummuk kamah, tu:

⁴²—Hamūn te tikmū'ūn punethok mōy, pāyā yāy mūn xut yūmmūg'ah. 'Ok 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat xe'e'? Paxpu mīpkupnix tu yīxox, puxix 'ūgmū kuxa mām ka'ok 'ōm kopah! ⁴³Ūkuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu yā Topak-tok 'āktux. Nāy! 'Āpu yūmū' hip, puyīy Topa' xut nōmhā'! Kaxīy.

⁴⁴Ha tik te hāpxupxet'ax 2 te hāp-kute'ex kummuk kamah, tu hām'āktux kummuk.

⁴⁵Māyōn te nūktu yāy kote' yūm, tu ta' xok, ha hām xexka xohix hāpkoxtap.

⁴⁶Ha māyōn he tu ta' putpu' hi 'ūxeheh, ha Yeyox yīy ka'ok, tu:

—“Enix, 'Enix, nēmā xamatān'!”

Kaxīy. Tu tikmū'ūn yīy'ax hā: “Yā yōgnū Topah, tep texīy hā xatek nīm?” Kaxīy.

⁴⁷Ha tikmū'ūn 'ūm te' xupak, tu:

—Yā 'Enit mūn xānāhā'! Kaxīy.

⁴⁸Ha tik mōg mō'ka'ok, tu hāpxop patok, 'ūhep xupyāg kummuk hā' patok, nūy Yeyox pu' xo'opmā', ⁴⁹pa tikmū'ūn nōy te:

—Nāy! Pa nū 'Enit, puyī' xut! Kaxīy.

⁵⁰Ha Yeyox yīy ka'ok 'ūxeheh, tu' xok xe'e'.

⁵¹Hāpxip 'ohnāg 'ihā Topa pet xexka yōg topixxax mō'yīnnīn'ax te yāy pot, 'ūxax pepi yāy pot hāmāxap, tu mōktu kakak yāy pot mōg. Ha hām yāynuhuk, ha mīkaxxap xexka yāy pot, ⁵²ha' xukpot te yāy xōn, ha Topa yōg tikmū'ūn xakix hittap xop punethok te putpu' hi', ⁵³tu hāpkox kopa' mōxaha', tu hāpkumep, ha Yeyox te putpu' hi, 'ihā' nōm xop te kōmēn Yenoyanēn hā' mōxakux, yā Topa yōg kōmēn, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā'.

⁵⁴Hāpxexka Hōm yōg kapitām xip, yā' puknōg, xix xonat xop te pēnānā' pip, tu hāpxopmā'ax xe'ēgnāg xohix pēnāhā', xix hām yāynuhuk pēnāhā', tu kuxānōg, tu:

—Yā hamūn yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

⁵⁵Ha ta 'ūn xop te hāptox hā yā' pēnāhā', yā nōm te Yeyox mūtik hāpkumep tap, tu Ganinet tu' mōxaha', tu Yēyox hā' tehe'. ⁵⁶Ūxohix te: Mānix Mānanēn, xix Mānix yā Tiak xix Yoye hā' tut, xix Yemeneo xetut, yāk-tok pit 2 te Yeyox yōg tik xop kopa' tihi'.

⁵⁷ Hāpxip kutōgnāg yā 'āmāxak, 'ihā Yoye nūn, tuptexop xexkah. Yā kōmēn 'Ānimātex yōg tihix, tu kama' mōg Yeyox pehe', ⁵⁸ tu' mōg, tu Pinat tu' xak, puyī tux hok pu Yeyox xokxax hā hāpkot, ha' tux hok, ⁵⁹ yīy Yoye te' xokxax kīy topixxax xexkap-nok hā', yā' xax tūm-nāg. ⁶⁰ Ha Yoye te yāy yōg mīkaxxap kox xexka hā mō'tat, tu nō kopa hāpkot, ha mīkaxxap putux yīkūy, nūy nō kox mō'yīnnīn, tu ta' mōg, ⁶¹ 'ihā Mānix Mānanēn xix Mānix nōy mām, tu mīkaxxap kox xexka yīka' mām.

Xonat xop te' xukpot tu pēnānā' pip

⁶² Hāptup nōy yā nit xap, 'ihā 'āmānex xexka xop xix Paniye xop te yāy tu nū'nāhā Pinat mūtīk, tu:

⁶³ —Gohenanok: hōmā kāy te koit pax, tu: “Āmnīy 3 nōg, 'ihā putpuk hip-tup.” Kaxīy. ⁶⁴ Yīy xa' xak, xa xonat xop mō'pok xukpot ha, 'āmīy 3 hā', ka' yōg tik xop te' xokxax xut, nūy nō tu' xupxet, nūy tikmū'ūn pu: “Yā' hi putpu!” Kaxīy. Yā' koit'ax xexka nō'ōm. Kaxīy.

⁶⁵ Ha Pinat te:

—Xonat xop mōgā pu pēnānā' pi', pu hāpxopmā kummuk hok. Kaxīy.

⁶⁶ Ha ta' mōg, tu puk hi hā mīkaxxap hāmīyinnīn'ax muk, puyīy tikmū'ūn yīkūy hok, nūy tu' xōn hok, ha xonat xop te' pēnānā' pip.

Yeyox te putpu' hi'

28 Hāptup nōy yā ye nomīn, ha māyōn xupep 'ihā Mānix Mānanēn xix Mānix nōy mōg, mīkaxxap kox xexka ha' mōg, nūy pēnā'. ² Hāpxip 'ohnāg 'ihā hahām yāynuhuk, ha pekkox yōg nū'kutnā'ax nūn, tu mīkaxxap xexka xut, nōm te mīkaxxap kox mō'yīnnīn, ha' xut, tu mīkaxxap yīmū' yūm. ³ Tu tex yānām putuk, yā topixxax tūmnāg pon-nok, yā hām 'āxi yōg hāpxop xapxūy'ax putuk. ⁴ Ha xonat xop te yā yīpkutuk xexkah, tu' yāy pu xu'uxnām, tu' xakix

kōmnāg, ⁵ ha nū'kutnā'ax te 'ūn xop pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxānōg hok! 'Āxop te Yeyox xak, nōm te mīpkupnīx tu' xok. 'Āte' yūm-mūg. ⁶ 'Ap xip'ah. Yā' hi putpu', tu xa hām'āktux tap. Mā', nūy pēnā'! Yā hōmā' xip mīkaxxap xexka kox kopah, pāyā 'ap xip'ah nōmhā. ⁷ Yīy mōg mō'ka'ok, nūy tik xop pu hām'āktux, hu: “Yā putpu' hi', tu 'ākeppa' mōg hāpxexka Ganinet hah. 'Ōnte 'āxop te' pēnā'ax.” Kaxīy. 'Āxutīgā max, xayī' xaxok hok! Kaxīy.

⁸ Ha ta' mōg 'ūn xop, tu' mōg mō'ka'ok, tu kuxānōg, pāyā' kuxa hittup xexkah, tu tik xop ha' mōg, nūy tu' xuktux. ⁹ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Yeyox te 'ūn mūtīk yā' tihī', tu:

—Pūyā Topa 'ākuxa māmā'! Kaxīy.

Ha' yīkahnāg ha' mōg, tu tu nūktettex, tu' nōy pata mūg, tu' kuxa te' yēy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—'Ākuxānōg hok. Mōg, nūy mōy 'ūkxape xop pu hām'āktux, pu Ganinet ha mōg, nūy 'ūgmūn pēnā'. Kaxīy.

Xonat xop te xupmāhīy hā mō'āmā'

¹¹ Ha 'ūn xop mōg, ha xonat xop te kōmēn ha' mōg, nūy 'āmānex xexka xop pu hām'āktux, tu hāpxopmā'ax xohix 'āktux. ¹² Yīy yāytu nū'nāhā Yoneo xexka xop mūtīk, nūy hāpxopmā'ax 'ūm te xīy 'āktux, tute tayūmak xexka popmāhā xonat xop pu', ¹³ tu' xat, hu:

—Mōg, nūy tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, nūy yā tu te mō'āmā', hu: “Yeyox yōg tik xop te' xokxax hā' xupxet 'āmīy koxtap hā, hak mūg mōkyōn.” Kaxīy. ¹⁴ Gohenanok te 'ōg hām'āktux 'āpax, kopxik mūg hām'āktux, puyīy 'āxop kummugā hok. Yā 'āxutīgā hok! Kaxīy.

¹⁵ Ha xonat xop te tayūmak pop, tu' mōg, tu nōm hām'āktux'ax 'āktux 'ūxohix pu', yīy hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn te' xuktux pax.

Tik xop te Yeyox pēnāhā'

¹⁶ Ha ta tik xop te Ganinet ha' mōg, tu mōktu yīktix tu' mōxaha', yā Yeyox te' xat tap, puyīy yīktix ha mōg, yī' mōg, ¹⁷ tu Yeyox pēnāhā', tu nūktettex, ha' kuxa te' yēy, pa tik 'ūm kuxa te yāy yīko-pit. 'Ap mām'ah, ¹⁸ yīy Yeyox te:

—Topa tek ka'ogāhā 'ū xat pexkox tu', xix hām xexka xohix tu xat. ¹⁹ 'Āmōg,

nūy hep xop xohix ha 'āmōy, nūy hāmyūmmūgā', puyī' yōgnū tikmū'ūn. 'Āpup-tox pix kamah. Yā Topa te 'āxop pu' hōm yāy 'āxet'ax, xa yōgnū tikmū'ūn putox pix, ²⁰ tu hāmyūmmūgā', puyīy tu yīpkox pi' yōgnū xat'ax pu'. 'Ūxaxok hok. Yā 'āxop mūtik 'ūkxip mō'kumak mōg putup. Yā hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā 'āmūtik 'ūkpīp putup, nūy 'ānīm hok. Kaxīy. Tu ta tu' kux.

MĀ'AK TE TOPA YŌG HĀM'ĀPAK MAX 'ĀKTUX

Yoām tep-tox pix, tu hām'āktux

1 Nūhū', yā Yeyox Kunnix yōg hām'āpak max'ax, yā Topak-tok yōg. ²Hōmā 'ūhittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, hu Yeyox Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux, hu nō kax'āmīx tappet tu, hu:

“Topa te: 'Āte tik mōkutnāp-tup, puyīy 'ūg pupi hām'āktux, puyīy 'ākeppa mōg, puyīy xa hāmmaxnā'. ³Tute hām'āktux ka'ok putup hām panip xexka tu', hu hām'āktux, hu: Yūmūg xuxyā nūn putup. 'Āpu yā tu hāmmaxnā'. 'Āpu yā hāmmax mīy.” Kaxīy.

⁴Hāpxip 'ihā' nūn Yoām, nōm tep-tox pix. 'Ūnūn, tu nūktu' xupep hām panip xexka tu', tu tikmū'ūn putox pix, tu hām'āktux, hu:

—'Āpu yā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, ha 'āte 'āp-tox pix putup, puyīy Topa 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. Kaxīy.

⁵Ha ta' nūn hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn xohix xix kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix, nūy Yoām yōg hām'āktux 'āpax. 'Ūnūn xohix, nūktu' mōxaha', tu Yoām yōg hām'āktux 'āpak, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, ha Yoām tep-tox pix kōnāg kox Yohnām kopah. ⁶Yoām te' tat topixxax, yā kāmēn xe hā' mīy, tu xokxax hāg-nāy hīy, tu kunīt māhā', tu puk hep xup. ⁷Yoām te:

—Hāpxip 'ihā' nōy tek pe' nūn putup. Yā' ka'ok nō'ōm, ha tak pu'uk. 'Ūxexka xop te' yōg pataxax ko'a, pu' max, pak pu'uk, hu yōg pataxax ko'a, pu' kummuk. ⁸'Āte 'āp-tox pix kōnāg hā, pa tute 'āxop ha Topa Koxuk nū'kutnāp-tup, nūy 'āxop ka'ogā'. Kaxīy.

Yoām te Yeyox putox pix

⁹Ha ta' xip Yeyox kōmēn Nāyane tu' hāpxexka Ganinet kopah, tu ta' nūn, tu nūktu' xupep Yoām tu', ha Yoām te Yeyox putox pix kōnāg kox Yohnām kopah, ¹⁰tup-tox pix kux, ha kōnāg kopa' xupep Yeyox, tu' pēnāhā', ha ta pexkox xōn, ha ta' yīxohoh Topa Koxuk, yā kuxxuxtut putuk. 'Ūnūn, tu nūktu Yeyox yīmū' xupep. ¹¹Ha ta pexkox kopa Topa te:

—Xōnnē', 'āte mō'āyāy xe'ēgnāg. Xatek kuxa hittupmāhā'. Kaxīy.

Hāmgyāgnāg te Yeyox xapit

¹²Hāpxip 'ihā' Topa Koxuk te Yeyox mōkutnāhā hām panip xexka tu', ¹³ha ta' mōg, tu' xip, ha Hāmgyāgnāg te Yeyox xapit, puyīy hāpkummuk mūn mīy, pa' mīy 'ohnāg, ha ta' pip xokxop gāy, pa pexkox yōg nū'pok xop te Yeyox pēnā max. Yā' xip Yeyox 'āmīy xohix te' 40 hā.

Yeyox te hāpxopmā kōnāmāhā hāpxexka Ganinet tu'

¹⁴Hāpxip ha ta xonat te Yoām mūg, tu kanet ka'ok kopa' xix, 'ihā putpu' nūn Yeyox, tu nūktu' xupep hāpxexka Ganinet tu', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ¹⁵tu:

—Hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup, ha' yīpkox pip putup. 'Āpu yā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. 'Āpu yā 'ākuxa mām Topa yōg hām'āktux kopah, puyīy Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

¹⁶Ta' mōg Yeyox kōnāg xexka Ganinet kux tu', pa' pip tik tix, yā Xīmām Pet xix taknōy 'ūxuxet'ax 'Ānene', ha kōnāg xexka tu mō tutpanip yōn. Yā māpxexex putuk, hu mām xukpax. ¹⁷Ha Yeyox te:

—Mā, nūy 'ūg pe mōg. 'Āxop te mām xuk, pa 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup, xayīy 'ūg ha tikmū'ūn nūnnā'. Kaxīy.

¹⁸ Ha tik te tutpanip nīm, tu ta' mōg Yeyox peheh,

¹⁹ tu' mōg, pa' pip tik tix nōy, yā Tiak xi' taknōy Yoām, yā Yemeneo kutok, tu mīpkox kopa' mām, tu tutpanip māynāg mīy, ²⁰ ha Yeyox te tik xānāhā', ha' tak nīm xix kāmānat xop nīm mīpkox kopah, tu Yeyox pe' mōg.

Tik kopa' xip yāmīy kummuk

²¹ Tu' mōg Yeyox xix yōg tihik, tu mōktu' mōxaha kōmēn Kapānām tu', tu' nox pip. Nit xap ha ta' mōg Yeyox, tu Yoneo xop yōg Topa pet hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', ²² ha tikmū'ūn te' xupak, tu hāmyūmmūg'ax putuppax. Yā Yeyox 'ūka'ok, tu hāmyūmmūg, tu hāmyūmmūgā max, 'ap tik te hāmyūmmūg xop putuk'ah.

²³ Ha ta' nūn tihik, ha' kopa' xip yāmīy kummuk, ha tik te hām'āktux ka'ok, hu:

²⁴ —Kōmēn Nāyane yōg Yeyox, putep mūn mīy putup? 'Ok 'ānūn, nūy 'ūkputex? 'Āte 'āyūmmūg. Topa te 'āyāyikut-nāhā'! Kaxīy.

²⁵ Pa Yexox te yāmīy kummuk xat, hu:

—Hām'āktux hok, nūy ta 'āpep! Kaxīy.

²⁶ Yāmīy kummuk te tik yāy nuhugāhā', tu hām'āktux ka'ok, tu ta hāptopa' xupep, ²⁷ ha tikmū'ūn kuxa te' yēy, tu' yīkopit, hu:

—Pute 'ūm? 'Ok tute hāpxop tup yūmmūgāhā'? Tute yāmīy kummuk xat, ha' yīpkox pip, nūy xupep. Kaxīy.

²⁸ Hāpxip kutōgnāg 'ihā tikmū'ūn xohix te' yūmmūg hāpxexka Ganinet xexka tu', Yeyox te hāpxopmā max xe'ēgnāg.

Yeyox te Xīmām Pet xetut mūktut hittupmāhā'

²⁹ Tu ta' mōg Jesus xix Tiak xix Yoām, tu mōktu' mōxaha Xīmām Pet pet hā, yā 'Ānene pet kamah. ³⁰ 'Ūxip Xīmām Pet xetut mūktut, tu' pip, tu' xax pukpex, ha tikmū'ūn te nōm 'āktux mō'ka'ok, ³¹ ha ta' mōg Yeyox 'ūn yīkāgnāg, tu' nōy yīm

mūg, tu' yīm xīnnāhā', ha' yūm, tu' xuxi', tu' nōy pu' hām mīptut kopah.

Yeyox te tikmū'ūn pakut xohix hittupmāhā'

³² 'Āmāxāgnāg, ha ta tikmū'ūn te' nūn-nāhā tikmū'ūn pakut xohix xix yāmīy kummuk te tikmū'ūn kopa' pip xop nūn-nāhā Yeyox tu' ³³ ha ta' nūn kōmēn yōg tikmū'ūn xohix xexka', tu nūktu mīptut yīkāgnāg tu' pip, nūy pēnā, ³⁴ ha Yeyox te tikmū'ūn pakut xohix hittupmāhā', tu hāmpakut xohix mōy, tu yāmīy kummuk xohix mōy, ha yāmīy kummuk xohix te Yeyox yūmmūg, yīy Yeyoy te nōm xat, pu hām'āktux hok.

Yeyox xip hāpxexka Ganinet tu'

³⁵ Hāptup nūn, ha ta Yeyox yāy koxak, tu ta' mōg, tu mōktu hām panip xexka tu' xupep, tu Topa pu hām'āktux, ³⁶ pa Xīmām Pet te Yeyox xak xi' xape xop te' xak punethok, ³⁷ tu' nūn, tu nūktu' xip-ihī', tu:

—Tikmū'ūn xohix te 'āxak. Kaxīy.

³⁸ Ha Yeyox te:

—'Āpu yūmū mōg xiptuxexka xohix mōyāykohip, tu' tikmū'ūn nōy hah, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux hatō'a kamah. Yā 'ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn xohix pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Kaxīy.

³⁹ Tu ta' mōg, tu hāpkumep punethok hāpxexka Ganinet xexka tu', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux punethok Yoneo xop yōg Topa pet xohix kopah, tu yāmīy kummuk mōy.

Yeyox te tik xax kunutnām tapmāhā'

⁴⁰ Ha ta' nūn tihik, tu' xax kunutnām, 'ūnūn, tu nūktu Yeyox yīkāgnāg 'ūkopaxux hā' xip, tu ta tu' xak, hu:

—'Āte' yūmmūg. Xatep-tup, nūy ta 'ūkxax tapmā yūmmūg. Kaxīy.

⁴¹ Ha' kuxa ka' punethok, tu' nōy yīmū yāy yīm xix, hu:

—Hamūn, 'ātep-tup. 'Āxax tap. Kaxīy.
⁴²Hāpxip 'ohnāg 'ihā' xax kunutnām tap. Yā' hittup.

⁴³⁻⁴⁴Ha Yeyox te' xat ka'ok, hu:

—'Ūxupax. Tikmū'ūn pu nū hāpx-opmā'ax 'āktux hok. Mōg 'āmānex hah, puyīy 'āxax pēnā'. 'Āpu 'āmānex pu hāpxop hōm, puyīy Topa pu nōm hōm, xayīy Mōyyex yōg xat'ax mīy. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg, 'āxax tap. Kaxīy.

Tu tik xat, pu mōg. ⁴⁵Ha ta' mōg tihik, tu' xohix pu hām'āktux kōnāmāhā', hu:

—Pēnā', Yeyox tek xax tapmāhā'. Kaxīy.

Hā kaxīy Yeyox te kōmēn xohix hā' mō'nā xaptop 'ohnāg. Yā tikmū'ūn te Yeyox yūmmūg, yīy ta' nox xip hām panip xexka tu', ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy Yeyox xax.

Yeyox te tik hāpkumep hok hittupmāhā'

2 'Āmnīy xohix nōg, 'ihā putpu' mōg Yeyox kōmēn Kapānām tu', tu nūktu mīptut hā mō'nāhā'. Pa hāpxip 'ihā tikmū'ūn te hām'āktux, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg, 'ūxip Yeyox, ²tu ta' nūn tikmū'ūn, yā yāytunū'nāhā' 'ūxohix, ha mōktu mīptut hā nū'xīmnāg xix hāmyīkox yīka nū'xip kama hāptopah, ha Yeyox te tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ³ha ta' nūn tik te' 4, tu tik hāpkumep hok nūnnāhā', yā tutpe hā mō'tat. ⁴Ūnūn pa' pip tikmū'ūn xohix, yīy ta' Yeyox ha' mōg 'ohnāg mīptut kopah, hu ta' pepi' mōg, tu mōktu mīptut yīmū' mām, tu hāpxax mōy Yeyox xuka', tu ta' hām tu tutpe hā tik pakut xix Yeyox keppa', ⁵ha Yeyox te' yūmmūg tik kuxa mām ka'ok. Yeyox te tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

—'Ūgnix, Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux. Kaxīy.

⁶Ha ta' pip tik te hāmyūmmūg xop, tu' kuxa kopa' yīkopit, hu: ⁷“Texīy hām'āktux? Tute Topa 'āktux kummuk!

Tep te hāpkummuk mīy'ax xaxogā yūmmūg? Yā Topap-xehnāg te!” Kaxīy.

⁸Pa Yeyox te tik yōg hāpe'paxex'ax yūmmūg, tu:

—Texīy 'ākuxa kopa 'āyīkopit? ⁹Hām'āktux 'ūm yāyaxat 'ohnāg? 'Ok pe tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu: “'Āte 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux,” kaxīy, 'ok pe hām'āktux, hu: “'Āpu 'āyīpxit, nūy pepix xhip, nūy 'ōg tutpe pepix xup, nūy ta' mōg”? Kaxīy. ¹⁰'Āte hāpxopmā putup, ha 'āxop te' pēnāp-tup, hu' yūmmūg, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax nūnte hām xexka tu'. Kaxīy.

Tu tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

¹¹—'Āpu 'āyīpxit, nūy pepi xhip, nūy 'ōg tutpe pepi' xup, nūy ta' mōg yāy pet hah. Kaxīy.

¹²Hāpxip 'ohnāg 'ihā tik te hāpkumep hok yīpxit, nūy pepi' xip, nūy yāy yōg tutpe pepi' xup, tu ta' mōg, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', tu' kuxa te' yēy, tu Topa 'āktux max, hu:

—Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax nōy hā kaxīy pēnā 'ohnāg! Kaxīy.

Yeyox xix Nemi'

¹³Ta xe' mōg Yeyox, tu mōktu' xup pep kōnāg xexka Ganinet tu', ha ta' nūn tikmū'ūn xohix Yeyox hah, ha' xohix pu hāmyūmmūgāhā'.

¹⁴Tu ta' mōg, pa' xip Nemi', yā 'Āppeo kutok, tu' yūm gohet pupi tayūmak pop'ax pet kopah, ha Yeyox te Nemi pu hām'āktux, hu:

—Mā, nūy 'ūkpe mōg. Kaxīy.

Nemi pepi' xip, tu ta' pe' mōg, tu mōktu Nemi pet hā' mōxaha', ¹⁵ha hāpxip 'ihā' xit Yeyox xix yāy yōg tik xop xix gohet pupi tayūmak pop'ax xop xix hāpkummuk mīy'ax xop nōy, ¹⁶ha ta' nūn tik te hāmyūmmūg xop xix Paniye xop nūn, tu nūku' pēnāhā', Yeyox xit tik mūtik xix

gohet pupi tayūmak pop'ax xop mūtik, tu Yeyox yōg tik xop pu' yīkopit, hu:

—Teptu Yeyox xit 'ūkummuk xop mūtik? Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te' xupak, tu tik te hāmyūmmūg xop pu hām'āktux, hu:

—Nonot xop te' hittup xop hā te 'ohnāg, pa pakut xop hā tehet. Hā kaxīy 'ūgnūn, nūy hāpkūmmuk mīy'ax xop xānā', pa' max xop xānā' 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox te' xit hok 'āktux

¹⁸ Ha ta' pip Yoām mūtik mōg xop xix Paniye xop, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux.

Ha ta' xip Yeyox, ha ta' nūn tikmū'ūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—Yoām mūtik mōg xop xit hok, nūy Topa pu hām'āktux xix Paniye xop te' kamah. Texīy 'ōg tik te' 12 xop xit hok 'ohnāg, nūy Topa pu hām'āktux? Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn te yāyta pēnāhā', ha' xip tik te yāytap-tup. 'Ok tikmū'ūn xit hok nōmhā'? 'Āmhok, yā' xit. ²⁰ Nāy, pu tik te yāyta mōg, ha tikmū'ūn xit hok nōmhā'. Hā kaxīy 'ūkxip, 'ihā yāy yōg tik te' 12 xit hok 'ohnāg. Nāy, 'ūgmōg putup, 'ihā' xit hok putup. Kaxīy.

²¹ Tu Yeyox te xe:

—Tikmū'ūn te' xap 'ohnāg topixxax yāg tup, yā' pix 'ohnāg, xix topixxax kunox. Ka' xap, ha' pix, puxix yāg yāy nū'nā', ha topixxax yāy pot. ²² Ha ta' pux 'ohnāg tikmū'ūn te xupyāg tup xokxax kox kutut kopah. Ka' pux, puxix xupyāg xokxax kox koxyōy, ha' xaxok xupyāg, ha' kummuk xokxax kox. Pa' pux xupyāg tup xokxax kox tup kopah, pu' max. Hā kaxīy tikmū'ūn te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat, xix kama yōgnū hāpxopmā'ax tat, pu' kummuk. Kaxīy.

Yeyox te 'āmnīy hām hok 'āktux

²³ Nit xap, yā 'āmnīy hām hok, ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu

mōktu xuxnāg ta xe tox yōg hām mep, tu xuxnāg ta xe tox mep, nūy mā', ²⁴ ha ta' nūn Paniye xop tu' yīkopit, hu:

—Teptu 'ōg tik xop te' mep 'āmnīy hām hok 'ihā'? Yā' kummuk. Yūmū yōg xat'ax kax'āmi tappet tu', tu' xat, pu hām hok 'āmnīy hām hok 'ihā'. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āxop te' mōkupix tappet tu'? Putep mūn mīy Namix? Yā putup tep-tex Namix xix yāy yōg tihik. ²⁶ Namix mōg, tu mōktu Topa pet hā mō'nāhā', pa' mām pām, yā Topa keppa' mām, ha Namix te' pām pop tu' māhā', tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy mā', 'ihā 'āmānex yā 'Amit, tu 'āmānex xop xohix xat 'ūkax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet tu'. 'Ūxat, pu 'āmānex te nōm pām mā', pa' nōy mā hok, pa Namix te' māhā'. Kaxīy.

²⁷ Ha Yeyox te xe:

—Topa te tikmū'ūn pu 'āmnīy hām hok mīy, pa 'ap 'āmnīy hām hok pu tikmū'ūn mīy'ah. Yā 'āmnīy hām hok te tikmū'ūn yōg kāmānat putuk, pa tikmū'ūn te 'āmnīy hām hok yōg kāmānat putuk 'ohnāg, ²⁸ ha tak mūn Tikmū'ūn Kutok te' xat 'āmnīy hām hok yōg hāpxopmā'ax. Kaxīy.

Yeyox xix tik yīm te nū' yāy nūnnāhā'

3 Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu Yoneo xop yōg Topa pet hā xe mō'nāhā', pa' xip tihik, tu' yīm te nū' yāy nūnnāhā', ² ha ta' pip tikmū'ūn, tup-tup, nūy Yeyox hāpkummuk mīy pēnā' nit xap 'ihā', nūy hām'āktux, hu:

—Yeyox te' xat'ax mīy 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha Yeyox te tik pu hām'āktux, hu:

—Mā'. Kaxīy.

⁴ Tu ta tikmū'ūn pu hām'āktux hu:

—Putep xat Topa yōg xat'ax yōg tappet? Putep xat, puyīy tikmū'ūn hāpxopmā nit xap 'ihā', yā 'āmnīy hām hok 'ihā': 'ok pe hāpxopmā max, 'ok pe hāpxopmā kummuk? 'Ok pe tikmū'ūn hīn-

nāhā, 'ok pe tikmū'ūn nīm, puyīy xakix? Kaxīy.

Pa tikmū'ūn te hāmaāktux 'ohnāg. ⁵Ha' gāy Yeyox, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tikmū'ūn te hāmyūmmūg putup 'ohnāg hah.

Ta Yeyox te tik pu:

—'Āpu yā 'ūyoa 'āyīm. Kaxīy.

Ha' yoa', ha' yīm hittup.

⁶Hāpxip ha ta' mōg Paniye xop, tu mōktu xat'ax xexka 'Enot yōg xop mūtik hām'āktux, tu hām'āktux texīy Yeyox putex putup.

Yeyox te pakut xop nōy hittupmāhā'

⁷Ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka Ganinet kux tu'. Ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, yā hāpxexka Ganinet yōg xop, xix hāpxexka Yonex yōg, ⁸xix kōmēn Yenoyanēn yōg, xix hāpxexka 'Inumēn yōg, xix kōnāg kox Yohnām kūnāpa yōg xop, xix kōmēn Tinok yōg, xix Tinok yīmap pip xop, xix kōmēn Xinōm yōg, xix Xinōm yīmap pip xop. Yā' xohix te Yeyox yōg hāpxopmā'ax 'āpak, hu' nūn, nūy Yeyox pēnā', ⁹ha ta yāy yōg tik xop mō'pok Yeyox te, puyīy mīpkox nūnnā', puyīy tikmū'ūn xohix Yeyox mō'yōn hok. ¹⁰Yā tikmū'ūn xohix hittupmāhā Yeyox te', yīy ta tikmū'ūn pakut xohix nūn, nūy yāy mō'yōn, nūy Yeyox 'āpit, puyīy hit-tupmā'. ¹¹Ha ta' pip tikmū'ūn, tu' kopa' pip yāmīy kummuk, tu' nūn, tu nūktu kup tomāhā Yeyox keppah, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Āmūn yā Topak-tok! Kaxīy.

¹²Pa Yeyox te yāmīy kummuk xat ka'ok, hu:

—Hām'āktux hok, yāg-mūn yā Topak-tok 'āktux hok. Kaxīy.

Yeyox te yāy yōg tik te 12 yīymōgātux

¹³Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu yīk-tix tu' pūnānep, tu' nōy xānāhā', ha ta' nūn, ¹⁴ha Yeyox te tik te 12 yīmōgātux,

puyīy Yeyox mūtik mōg, puyīy Yeyox tik mō'pok, puyīy tik Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, yā' xuxet'ax Yeyox yōg mō'pok xop. ¹⁵Yeyox te nōm ka'ogāhā, pu yāmīy kummuk mōy. ¹⁶Tik te 12 xop kopa' pip yā Xīmām, kama' xuxet'ax Pet, ¹⁷xix Tiak xi' taknōy Yoām, yā Yemeneo kutok, yā Tiak xix Yoām 'āxet'ax nōy Motnēy, yā tikmū'ūn yīy'ax kopa yā' yāy no'ok kutok, ¹⁸xix 'Ānene', xix Pinip, xix Matōmēo, xix Māteo, xix Tōmē', xix 'Appeo kutok Tiak, xix Tanep, xix Xīmām, yā tutep-tup, puyīy 'Iyaet xop yāyhā xexkah, ¹⁹xix Yot 'Ixkanot, yā tute' gāy xop mōgāhā Yeyox hah, puyīy xūygā'.

Yeyox xix Hāmgāyāgnāg

²⁰Ha ta' nūn Yeyox, tu nūktu mīptut hā mō'nāhā', ha tikmū'ūn xohix nūn, ha Yeyox xit putup, pa yā' xit 'ohnāg, yā tikmū'ūn xohix pip. ²¹Ha ta' nūn Yeyox xape xop, nūy Yeyox mōgā', yā' xupak tikmū'ūn te' xuktux Yeyox putox kummuk, ²²ha kōmēn Yenoyanēn yōg tik te hām yūmmūg xop te:

—Yeyox kopa' xip Meyemo', yā yāmīy kummuk xop yōg xat'ax, ha Meyemo te Yeyox ka'ogāhā', puyīy yāmīy kummuk mōy. Kaxīy.

²³Ha Yeyox te tikmū'ūn xohix xānāhā', nūy hāmyūmmūgā', tu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'. Tute:

—Texīy Hāmgāyāgnāg te tikmū'ūn kopa yāy xut? ²⁴Hāpxexka yōg tikmū'ūn te yāy pot, nūy yāy kix, tu hāpxip 'īhā' xakix 'ūxohix. ²⁵Ūxape xop te yāy pot, nūy yāy kix, tu hāpxip 'īhā' nōg 'ūxape xop. ²⁶Hā kaxīy Hāmgāyāgnāg xop te yāy pot, nūy yāy kix, puxix xakix 'ūxohix.

²⁷—Ūxupxet te hāpxop hā' xupxet putup mīptut kopah, pa' xip tik ka'ok mīptut kopah. Texīy hāpxop xupxet putup? Yā tik ka'ok poxit hā' hīy hāmāxap, tu nōmhā' xupxet. Hā kaxīy

'āte Hāmgāyāgnāg hīy, nūy tikmū'ūn kopa yāmīy kummuk mōy.

²⁸—'Āpu 'ūxaxogā hok. Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xohix xaxogā yūmmūg, pu tu' kux. Tikmū'ūn te Topa 'āktux kummuk, ha Topa te' xaxogā yūmmūg, pu tu' kux. ²⁹Pa tikmū'ūn te Topa Koxuk 'āktux kummuk, ha Topa te' xaxogā yūmmūg 'ohnāg. Yā' xip 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax mōkuma' mōg, tu' kux 'ohnāg. Kaxīy.

³⁰Hā kaxīy hām'āktux Yeyox. Hamūn, tikmū'ūn te hām'āktux, 'ūxip yāmīy kummuk Yeyox kopah. Pa 'āmhok, yā Topa Koxuk te' kopa' xip.

Yeyox mūktut xi' taknōy xop

³¹Ha ta' nūn Yeyox mūktut xi' taknōy xop, tu nūktu hāptopa' pip, tu' nōy mō'kutnāhā', puyīy Yeyox xānā'. ³²Ha ta kopa' mām tikmū'ūn Yeyox mūtik, tu hām'āktux, hu:

—Hāptopa' pip 'ātut xix 'ātaknōy xop, tu 'āxānāhā'. Kaxīy.

³³Ha:

—Tep-te 'ūktut putuk xik taknōy xop putuk? Kaxīy.

³⁴Tu' yāy yīmap xop pēnāhā', tu:

—Pēnā nūhū', yāg tut xik taknōy xop.

³⁵Nōm te' mīy Topa te nōm putup, yāg taknōy xop xik hex xik tut yāg xape xop. Kaxīy.

Hāpxopxap

4 Ta xe tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā Yeyox te kōnāg xexka Ganinet kux tu', ha ta' pip tikmū'ūn xohix, yīy ta' mō'nāhā mīpkox hā, tu' yūm, ha' pip tikmū'ūn hām'hūmnāg hām kux tu', ²ha Yeyox te hām'āktux'ax hā hāpxop xohix yūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgāhā', tu:

³—'Ūgxupex, 'ūmōg tihik, nūy hāpxopxap mō'pok, ⁴tu hāpxopxap mō'pok, ha yāg te nū'nāhā putat kopah, ha ta'

nūn putuxnāg, tu' xohix māhā', ⁵ha ta' yāg nōy te nū'nāhā hām kutōgnāg kopa mīkaxxap yīmū' yūm, tu hāpxip kutōgnāg 'ihā' xokax hām tūnēmnāg tu', ⁶pa māyōn xip, ha mō'hap, tu' nak, yā' yīpxatit kutōgnāg, hu' nak, ⁷ha ta' yāg nōy te nū'nāhā mīmyām kup kakak, tu' xokax, tu' tuk, ha mīmyām kup tuk, tu' nōy mō'nīy, ha' ta 'ohnāg, ⁸ha ta' yāg nōy te nū'nāhā hām max kopah, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup puxet te mīnta te' 30 popmāhā', ha ta kup nōy ta' tu 60, ha ta kup nōy ta tu 100. Kaxīy.

⁹Tu xe:

—'Āyīpkox pip, nūy ta 'āpu yā xupax. Kaxīy.

Yeyox te hāpxopxap 'āktux

¹⁰Ha ta' mōg tikmū'ūn punethok, ha ta' yāg xip Yeyox mūtik xix Yeyox yōg tik te 12 xop mūtik, tu yāy tu nū'nāhā', nūy Yeyox mūtik hām'āktux, tu:

—Hāmyūmmūg'ax 'ūm yūmmūgāhā xate? Kaxīy.

¹¹Ha:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip? Topa te xa' mūg. Pa Topa te 'āxop kūnāpa pip xop pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, ¹²puyīy hāmpēnā', pa hāmyūmmūg 'ohnāg, puyīy hām'āpak, pa hāmyūmmūg 'ohnāg, puyīy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax nīm hok, puyīy Topap-tuppax hok, puyīy Topa tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā hok, pu tu' kux 'ohnāg. Kaxīy.

¹³Tu xe:

—'Āxop te hām'āktux'ax yūmmūg 'ohnāg. Texīy 'āxop kūnāpa pip xop te nōm yūmmūg? Kaxīy.

¹⁴Tu xe:

—Tik te hāpxopxap mō'pok. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha hāpxopxap te Topa yōg hām'āktux putuk, ¹⁵ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā putat kopah, ha ta'

nūn putuxnāg, tu' māhā'. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, pa Hāmġāyāgnāg nūn, tu Topa yōg hām'āktux'ax xut. ¹⁶Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā hām kutōgnāg kopa mīkaxxap yīmū' yūm, tu' xokax, tu' nak mō'ka'ok 'ūyīpxatit kutōgnāg hah. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tu' kuxa hittup, ¹⁷pa hāpxip 'īhā tikmū'ūn te' kuxa mām xop kute'ex kummuk, ha' kuxa mām kux. ¹⁸Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā mīmāyām kup kakak, tu' xokax, ha mīmāyām te' nōy mō'nīy, ha' ta 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, ¹⁹pa hām xexka yōg hāpxopmā'ax pe'paxex punethok, tu 'ūp-texop xexkap-tup, tu hāpxop xohix putup, hu Topa yōg hām'āktux xaxok, tu hāpxopmā max mīy'ah. ²⁰Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā hām max kopah, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup puxet te mīnta te' ³⁰popmāhā', ha ta kup nōy ta' tu 60, ha ta kup nōy ta' tu 100. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa mām nōm kopah, tu hāpxopmā max punethok. Kaxīy.

Kuyānām

²¹Tu Yeyox te xe:

—'Ok tikmū'ūn te kuyānām tat'ax xex manax kopah? 'Āmhok. 'Ok tikmū'ūn te kuyānām tat'ax xex mīmpe mō'yōn'ax kakak? 'Āmhok. Pa tikmū'ūn te kuyānām tat'ax yōg yūm'ax yīmū' xex, ha nōmhā kuyānām max, ha tikmū'ūn te hāpxop pēnāhā'. ²²Hā kaxīy tikmū'ūn te hāpxopmā xaptop hōnhā', ha tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg, pa hāpxip 'īhā tikmū'ūn xohix te' pēnāp-tup. ²³'Āyīpkox pip, nūy ta 'āpu yā xupax. Kaxīy.

²⁴Ta Yeyox te xe:

—'Āpu 'ākuxa hā' xupax. Xate 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit, puxix Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit, yā' yāy putuk, yā Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit xe'ēgnāg

putup. ²⁵Tikmū'ūn yōg hāpxop pip, puxix hāpxop nōy pop putup. Tikmū'ūn yōg hāpxop kutōgnāg pip, puxix nōm xaxok putup.

Hāpxopxap

²⁶Tu Yeyox te xe:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip? Yā' putuk, tik te hāpxopxap mō'pok, ha' xokax, tu' tuk. ²⁷Texīy 'ūxokax? Texīy 'ūtuk? Tik te' yūmmūg 'ohnāg. 'Āmnīy hā mō'yōn, tu hāptup hā hāpkumep, 'īhā' tuk. ²⁸Hāpxopxap te hām hā' mōxaha', tu' xokax, tu' tuk, ha' tut pip, ha' xap ta punethok. ²⁹Yā' ta, ha tik te' mep kupukhe hā, tu' nūnnāhā'. Hā kaxīy Topa yōg tikmū'ūn xohix nōy nā' mōg, Topa te nōm xat. Kaxīy.

Mōytat xap

³⁰Tu Yeyox te xe:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip? Texīy 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup? ³¹Yā hāpxopxap putuk, yā mōytat xap putuk. Yā' kutōgnāg mōytat xap, pa hāpxopxap nōy xohix 'ūxexkah. ³²Tikmū'ūn te mōytat xap xok, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup tox, ha ta' kup nōy kutōgnāg, ha mōytat kup māg xexkah, ha ta' nūn putuxnāg, tu yāy pet mīy mīm māg tu'. Hā kaxīy Topa yōg tikmū'ūn xop kutōgnāg hāmāxap, pa' xohix nōy nā'mōg tu mōktu' xohix. Kaxīy.

³³Hā kaxīy Yeyox te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā punethok hām'āktux'ax hā, yīy tikmū'ūn te hāmyūmmūg. ³⁴Yā tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pa yāy yōg tik te 12 xop mūtik hām'āktux nōy, nūy hāmyūmmūgā'.

Yeyox te 'āmuuh xat xix kōnāg tot

³⁵'Āmnīy ha ta yāy yōg tik xop pu Yeyox te:

—'Āpu yūmū kōnāg xexka xak, nūy kūnāpa mōg. Kaxīy.

³⁶Ha Yeyox yōg tik xop te tikmū'ūn mō'pok hatō'ah, ha' mōg, ha ta' mōg tihik Yeyox hah, tu yōg mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg Yeyox mūtik, ha ta mīpkox xape mōg kama nūmūtik, ³⁷pa hāpxip 'ihā'āmuuh xexka nūn, ha ta' nūn kōnāg tot xexka', tu nūktu mīpkox hā' mōxaha', ha mīpkox te kōnāg hā nū'xip, ³⁸ha Yeyox mō'yōn mīpkox xahixpa tu', tup-tox tep-tox yūm'ax yīmū' yūm, ha Yeyox yōg tik xop te' nuhuk, ha' koxak, ha hām'āktux, hu:

—Yāyā, yūmūg xakix putup. 'Ok 'ūgmūg kuxa ka? Kaxīy.

³⁹Ha Yeyox yok, tu 'āmuuh xat xix kōnāg tot, puyīy tu xuxix, ha' xuxix, tu nū'yēy. ⁴⁰Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu yīkopit, hu:

—Texīy 'ākuxa nōg? 'Ok 'ākuxa mām 'ohnāg? Kaxīy.

⁴¹Ha tik kuxanōg, tu:

—'Ū'ūm tihik? Yā tute 'āmuuh xat xix kōnāg tot, ha' xuxix, tu nū'yēy! Kaxīy.

Tik kopa' pip yāmīy kummuk

5 Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop mīpkox hā, tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka Ganinet kux tu' hāpxexka Yenax tu', ²tu mīpkox nīm, tu ta' mōg, pa' xip tihik, ha tik kopa' pip yāmīy kummuk. ³Yā tik pet yūm xukpot tu', ha' nūn. Yā' gāy, ha tikmū'ūn te' hīy yūm-mūg 'ohnāg māxap hā. ⁴Yā tikmū'ūn te' mūg punethok, nūy māxap hā' hīy 'ūyīm xī' pata', pa tik te' koxyo' 'ūxohix, tu' mōg. Yā tikmū'ūn te' hīy yūmmūg 'ohnāg. ⁵Hāptup 'ihā' xip tihik yīktix tu' xix xukpot tu' xix 'āmñīy 'ihā kamah, tu' xahok ka'ok, tu yāy po'oxnām mīkaxap hā. ⁶Ta Yeyox pēnāhā hāptox tu, tu ta' nōy ha' nūn mō'ka'ok, nūktu Yeyox pu nū'xup, ⁷tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Yeyox, yā Topa xexka xe'ēgnāg kutox, 'āte xa tatu' xak: 'Āpu yā 'ūgkummugā hok! Kaxīy.

⁸Yā hamūn, Yeyox te: “Yāmīy kummuk, tik kopa 'āpep!” Kaxīy.

⁹Tu Yeyox te:

—'Āxuxet'ax texīy? Kaxīy.

Ha:

—'Ūkxuxet'ax 'Ūxohix Xop, yā 'ūgmūgmūn punethok. Kaxīy.

¹⁰Tu xe:

—'Āpu 'ūgmūg mō'pok hatō'a hāptox tu'. Kaxīy.

¹¹Ha ta' pip xapup xohix, tu' xit yīktix tu' hām'hūmnāg.

¹²Ha yāmīy kummuk te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūgmūg xat, 'ūyīy xapup hā mōxān' Kaxīy.

¹³Ha Yeyox te' xat, ha tik nīm, tu ta' mōg, tu mōktu xapup hā' mōxaha'. Yā' xohix xapup, yā' xohix te' 2000 kōmnāg, tu ta' mōg mō'ka'ok, tu mō'yīyxoho', tu mōktu kōnāg xexka hā' mōxaha', tu' xakix xit hā.

¹⁴Ha ta' nū'paha xapup pēnā'ax xop, tu nōm 'āktux kōmēn yōg tikmū'ūn pu xix hām panip yōg tikmū'ūn pu', ¹⁵ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy hām pēnā', tu' nūn, tu nūktu Yeyox yīka' pip, tu tik pēnāhā', pa' pip'ah yāmīy kummuk tik kopah, ha tikmū'ūn kuxa te' yēy. Yā tik yūm, tu' xax taha', tup-tox max. ¹⁶Ha ta tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax xohix 'āktux nōm te tik pēnāhā xix xapup, ¹⁷tu Yeyox pu tatu' xak, puyīy mōg hatō'ah, ¹⁸ha ta' mōg Yeyox, tu mīpkox hā mō'nāp-tup, ha tik nūn, tu:

—'Ūgmōg putup 'āmūtik. 'Ok max? Kaxīy.

¹⁹Pa Yeyox te:

—'Āmhok. 'Āpu mōg yāy pet hah, nūy 'āxape xop pu' xuktux yūmūg xuxyā Topa te xa' mīy. Kaxīy.

²⁰Ha ta' mōg tihik, tu mōktu hām'āktux Kōmēn te' 10 tu', xix kōmēn

yīkak, yā' xuktux Yeyox te' mīy, ha tikmū'ūn xohix tep-tup pax.

Yax te Yeyox xānāhā'

²¹ Ha ta' mōg Yeyox mīpkox hā, tu kōnāg xexka xak putpu', tu mōktu' xup-pet, ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy Yeyox pēnā', ²² ha ta' nūn tihik 'ūxuxet'ax Yax, yā Yoneo xop yōg Topa pet yōg tik xat'ax, 'ūnūn, tu nūktu Yeyox pata yīka' mōhāmniy, ²³ tu:

—'Ūk-tok hex xok putūmnāg. 'Āpu mōg, nūy 'ūyīmū 'āyīm nōm, puyīy xuxix, puyīy hi'! Kaxīy.

²⁴ Ha ta' mōg Yeyox tik mūtik xix tikmū'ūn xohix mūtik. Yā tikmū'ūn xohiynāg, hu yāy mō'yōn.

Yeyox te 'ūn pakut hittupmāhā'

²⁵ Ha ta' nūn 'ūhūn, yā' pakut, yā 'ūn hep kux 'ohnāg hāmāxatamuk xohix te' 12 hā. ²⁶ Yā nonot punethok te tu' pop-māhā hehmēn, yīy tayūmak noa'. Yā' hittup 'ohnāg, pa' pakut xexka nōy nā' mōg. ²⁷ Tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, ha 'ūn te' xupak, tu ta' mōg, tu tikmū'ūn xohix kopa' mōg, tu Yeyox pe' mōg, tu' topixxax 'āpit. ²⁸ Yā 'ūn te hāmpe'paxex, hu: "Āte 'ūyōg topixxax 'āpit, kopxix hit-tup." Kaxīy. ²⁹ Hāpxip kutōgnāg 'īhā' hep kux, ha 'ūn te' yūmmūg 'ūhittup xe'e', ³⁰ ha Yeyox te' yūmmūg yāy kopa' xupet hāpka'ok. Yeyox yōkānām, tu tikmū'ūn pu' yīkopit, hu:

—'Ū'ūm te yōg topixxax 'āpit? Kaxīy.

³¹ Ha Yeyox yōg tik te 12 xop te:

—Tikmū'ūn xohix te yāy mō'yōn 'āyīmap. Texīy xate' yīkopit? Kaxīy.

³² Pa Yeyox yōkānām, nūy pēnā nōm te' xupit,

³³ ha 'ūn te' yūmmūg, hu' nūn, tu nūktu Yeyox pata yīka mōhāmniy, tu' yīpkutuk, hu yāy puxu'ux, tu hāpxopmā xohix 'āktux. ³⁴ Ha Yeyox te:

—Tukūm, 'ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, hu 'āhittup. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. Mōg! 'Āhittup! Kaxīy.

Yeyox xix Yax kutok

³⁵ Yeyox te 'ūn mūtik hām'āktux, ha ta' nūn Yax yōg kāmānat, yā Yax pet tu' nūn, nūktu:

—Yax, 'āk-tok hex xok. 'Āpu notot Yeyox xānā hok. Kaxīy.

³⁶ Pa Yeyox te nūmūtik hām'āktux 'ohnāg, pa Yax pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ākuxa nōg hok. 'Āpu 'ākuxa yūm ka'ok! Kaxīy.

³⁷ Yeyox te tikmū'ūn xohix xat, pu mōg hok yāy mūtik, pa' xat, pu mōg Pet xix Tiak xix Yoām, ³⁸ tu ta' mōg, tu mōktu Yax pet hā' mōxaha', pa' pip tikmū'ūn, tu' potaha', tu' xaho ka'ok, ³⁹ ha Yeyox te:

—Texīy 'āxop potaha', nūy xaho ka'ok? 'Ūk-tok hex xok tāmānāg 'ohnāg. Yā mō'yōn. Kaxīy.

⁴⁰ Ha tikmū'ūn yīxix, pa Yeyox te xohix xat, pu hāptopa mōg. Yā' mōg 'ūxohix. Ha ta' mōxaha Yeyox xix yāy yōg tik te' 3 xik-tok hex mūktak xi' tut 'ūk-tok hex yōg mīptut kox hā, ⁴¹ ha Yeyox tek-tok yīm mūg, tu:

—“Tanita kōmīy” Kaxīy. Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: “Nixix, 'āpu 'āk-nihāxip!” Kaxīy.

⁴² Yā hāpxip 'ohnāg 'īhāk-tok hex yīpxit, nūy pepi' xip, nūy hāpkumep, ha tikmū'ūn te' yēy. Yāk-tok hex yōg hāmāxatamuk xohix te 12, ⁴³ ha Yeyox te tikmū'ūn xat, puyīy tikmū'ūn pu nōm 'āktux hok, tu' xat, puk-tok hex pu xi'ax hōm.

Yeyox xip Nāyane tu'

6 Tu ta' nūn putpuk Yeyox xix yāy yōg tik xop kōmēn Nāyane tu', tu nūktu kōmēn hā' mōxaha'. ² Nīt xap 'īhā' mōg, tu mōktu Yoneo xop yōg Topa pet hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu

hāmyūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te' xupak, tu hām'āktux'ax putup nōg, tu:

—Texīy tik te hāpxop xohix yūmmūg? Tep te tik pu hāmyūmmūgāhā'? Texīy tik te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? ³Yūmū'āte tik yūmmūg. Yā mīmpe mīy, yā Mānix kutok, yā taknōy 'ūxuxet'ax Tiak, xix Yoye', xix Yot, xix Xīmām. Yā' hex tihi nūnteh kamah. Kaxīy.

Yā tikmū'ūn te' yūmmūg putup'ah, Yeyox yā Topak-tok. ⁴Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn te yāy xape 'āpak 'ohnāg nōm te Topa pupi hām'āktux. Kaxīy.

⁵Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pa' mīy kutōgnāg. Yā' pakut xop yīmū' yīm xex, nūy hittupmā' yā 'a' xohix'ah hittupmāhā' kōmēn Nāyane tu'. ⁶Yā tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg, ha Yeyox kuxa hittup 'ohnāg.

Yeyox yōg tik te 12 xop mōg

Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu xiptux-exka xohix yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā' kōmēn Nāyane yīkak. ⁷Tu ta' xānāhā yāy yōg tik te 12 xop, ha' nūn, ha Yeyox te nōm ka'ogāhā', puyīy yāmīy kummuk mōy. Tute tik mō'pok, pu mōg 'ūtix tu pe' tix hā kaxīy, puyīy yāmīy kummuk mōy. ⁸Yeyox te:

—Hāpxop tat hok, yā xit'ax tat hok, xix tayūmak tat hok, pa mīm hām tonnognā 'āmōg. ⁹Āpu pataxax tat. 'Āpu kāmīn puxehnāg mō'tat. Kaxīy. ¹⁰Tu xe:

—Āxop mōg putup, tu kōmēn hā 'āmōxap-tup, tu mīptut hā' 'āmōxap-tup. 'Āpu nox pi' mīptut puxet kopah, tu mōktu 'āmōg, tu kōmēn nīm. ¹¹Pa kōmēn yōg tikmū'ūn te 'āp-tup nōg, tu hām'āktux'ax putup nōg, nūy ta mōg. 'Āpu nox pi' hok. 'Āxop te yāy pataxax tu hāpxut nuhuk putup, xayīy hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn. Kaxīy.

¹²Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Āpu 'āyāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Kaxīy.

¹³Tik te yāmīy kummuk mōy, tu tikmū'ūn punethok pakut putox pix heptox hā, tu nōm hittupmāhā'.

Yoām xok

¹⁴Ha ta' xip 'Enot, yā tikmū'ūn yōg xat'ax xexkah, tu nōm hāpxopmā'ax 'āpak, yā tikmū'ūn xohix te Yeyox yūmmūg, tu hām'āktux punethok. Tikmū'ūn yāg te:

—Yā' putpu' hi Yoām nōm tep-tox pix, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Kaxīy.

¹⁵Ha ta yāg te:

—Yā 'Enit. Kaxīy.

Ha ta yāg nōy te:

—Yā tute Topa pupi hām'āktux, yā Topa pupi hām'āktux xop hittap putuk. Kaxīy.

¹⁶Ha 'Enot te' xupak, tu:

—Yā Yoām nōm tep-tox pix. Hōmā 'āte' xat, pup-tox xax, ha' kuyut, pa hōnhā putpu' hi! Kaxīy.

¹⁷Hamūn, hōmā 'Enot te' xat, puyīy xonat Yoām mūy, puyīy 'ūyīm hīy, puyīy kanet ka'ok kopa' xix. Texīy? Yā hōmā 'Enot xix 'Enonit te yāy taha', pa 'Enonit yā 'Enot taknōy Pinip xetut, ¹⁸yīy ta Yoām te 'Enot pu hām'āktux, hu: “Yā' max'ah. Topa yōg xat'ax kax'āmīx tappet tu, tu' xat, xayīy yāyta hok 'ātaknōy xetut mūtik!” Kaxīy.

¹⁹Yīy ta' gāy 'Enonit, tu Yoām putup nōg, hup-tup, puyīy Yoām putex. Pa 'āmīhok, ²⁰yā 'Enot te Yoām yīpkutuk, yā tute' yūmmūg yā' max xe'ēgnāg Yoām, ha Yoām putex putup'ah. Yoām te 'Enot pu hām'āktux punethok, ha 'Enot kuxa hittup 'ohnāg, pa 'Enot te 'nōy yōg hām'āktux'ax putuppax.

²¹Pa hāpxip 'ihā 'Enot te yāy yōg hāmyāxatamuk yōg 'āmuk xexka mīy, ha ta' nūn gohet yōg xexka xop, yā' xat'ax xexka xop, xix xonat yōg xat'ax xop, xix hāpxexka Ganinet yōg xat'ax xop.

²²Ha ta' nūn 'Enonit kutok hex, nūktu' hāmyā max, ha 'Enot tep-tuppax xexka',

yā hāmyā max. 'Enot tek-tok hex pu hām'āktux, hu:

—Xate putep-tup? 'Āte xa' hōm putup. Kaxīy.

²³ Tu xe hām'āktux xex, hu:

—Xate putep-tup? Yā 'āte xa popmāp-tup hāpxop xohix, tu mōktu yōg hāpxop xahix, yā' xahix yōgnū hāhām, xi' xahix yōgnū tikmū'ūn! Kaxīy.

²⁴ Ha ta' mōg 'ūk-tok hex, nūy tut mūtik hām'āktux, nūy yīkopit, ha' tut te:

—'Āpu tatu' xax Yoām putox nōm tep-tox pix. Kaxīy.

²⁵ Ha putpu' nūn 'ūxat'ax tu', tu:

—'Ā' hōm mō'ka'ok Yoām putox kănēypetxax yīmū' yūm! Kaxīy.

²⁶ Ha ta' kuxa hittup 'ohnāg 'Enot, pa yā hām'āktux xex tu Topa 'āxet'ax 'āktux ha tikmū'ūn xohix te' xupak, yīy ta' hōm putup, ²⁷ hu hāpxip 'ohnāg 'ihā xonat mō'kutnāhā', puyīy Yoām putox nūnnā', ha ta' mōg xonat kanet ka'ok tu', tu Yoām putox xak, ²⁸ tu kănēypetxax yīmū' nūnnāhā', tuk-tok hex pu' hōm, ha ta' mōg, tu' tut pu' hōm. ²⁹ Ha ta' yūmmūg Yoām mūtik mōg xop, tu ta' nūn, tu nūktu Yoām xokxax paha', tu ta' mōg, tu mōktu mīkaxxap kox kopa' xix xukpot tu'.

Yeyox te tikmū'ūn xohix pu' xit'ax popmāhā'

³⁰ Ha ta' nūn Yeyox yōg tik te 12 xop Yeyox hah, tu nūktu yāy yōg hāpx-opmā'ax xohix 'āktux xix yōg hāmyūm-mūg'ax xohix, ³¹ pa' pip tikmū'ūn xohix, tu xohix te hāpkumep, yīy ta' xit 'ohnāg Yeyox yōg tik xop, yā tikmū'ūn xohix pip. Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu yūmū mōg hām panip xexka tu', nūy hām hok. Kaxīy.

³² Tu ta' mōg, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg, tu kōnāg xak. ³³ Pa tikmū'ūn punethok te mōg'ax pēnāhā', yā' Yeyox pēnāhā xix tik xop. Ha ta' nūn xiptux-exka xohix yōg tikmū'ūn, tu pata hā'

nūpaha hām kux tu', tu nūktu' mōx-aha', tu' nōy hip. ³⁴ Ha ta' xupep mīpkox kōnāg xexka kux tu', ha Yeyox te' pēnāhā tikmū'ūn xohix, tu' kuxa ka'. Kahnēn yōg pēnā'ax xip'ah. Hā kaxīy tikmū'ūn putuk. Yā' hittup 'ohnāg, yīy' kuxa ka', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā hāpxop punethok.

³⁵ Māyōn mō'nāp-tup 'ihā' nūn Yeyox yōg tik xop, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Māyōn mō'nāp-tup, yā hām panip xexka nūnteh, yā xit'ax pip 'ohnāg.

³⁶ 'Āpu yā tikmū'ūn xat, pu mōg hāpxa'ax tu' xix xiptuxexka tu', puyīy xit'ax pop. Kaxīy.

³⁷ Pa Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pu xit'ax popmā'. Kaxīy.

Ha tik xop te:

—Texīy pām popmā tikmū'ūn xohix pu'. 'Ūyōg tayūmak xohix, yā tayūmak 'ānuk xohix te' 200, yā tayumak yānām ponnok. Kaxīy.

³⁸ Ha:

—Pām xohix texīy pip 'ōhnū'? Mōy pēnā' Kaxīy.

Tik mōg, tu putpu' nūn, tu:

—Yā pām te' 5 xix mām tix. Kaxīy.

³⁹ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat, puyīy xux yīmū' mām, puyīy yānōm xohix hā' mām, ⁴⁰ ha' yānōm hā' mām, yā' yānōm kopa' mām xohix te' 100 xi' nōy kopa' mām xohix te' 50 hā kaxīy. ⁴¹ Ha Yeyox te' pām te' 5 pop xix mām tix, tu pexkox pēnāhā', tu:

—Topa, xate nū' popmāhā'. Yā 'āmax. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu popmā'. Tik te' popmāhā'. Ha ta mām tix koxip, tu' popmāhā kamah, ⁴² ha tikmū'ūn xohix te' māhā', tu mōktu xe xit putup'ah. Puxix. ⁴³ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu pām yāg pop xix mām yāg. Yā pām yāg hā nū'xip manax xohix te' 12 xix

mām hā, ha' nūnnāhā'. ⁴⁴Hamūn, yā' xohix te pām māhā', yā' tik xohix te' 5000.

Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā

⁴⁵Hāpxip 'ihā Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux hu:

—'Āpu mīpkox hā mōxakux, nūy mōg kūnāpa hāpkux nōy tu' xiptuxexka Metxax tu', ha 'āte tikmū'ūn mō'pok putup. Kaxīy.

⁴⁶Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, ha ta' mōg Yeyox, tu yīktix yokoma', nūy Topa pu hām'āktux. ⁴⁷'Āmnīy 'ihā' pip Yeyox yōg tik xop mīpkox kopa kōnāg xexka kote', ha ta yāp-xehnāg xip Yeyox hāpkux tu', ⁴⁸tu yāy yōg tik xop pēnāhā'. Tik te mīpkox hā mōgāhā', pa yā mōg putux, yā 'āmuuh te ha' nūn. Hāmāyākuhmōy ha ta' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka yīmū' mōg pata hā, tu nōā' yēn putup.

⁴⁹Ha tik te' pēnāhā yā Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā, ha hāmpe'paxex yā yāmīy putuk, tu' xahok. ⁵⁰Yā' xohix te' pēnāhā', tu' yīpkutuk. Pa hāpxip 'ihā Yeyox te:

—'Ākuxa nōg hok! Yāg mūn. 'Ūgyīpkutuk hok! Kaxīy.

⁵¹Tu ta mīpkox hā mō'nāhā Yeyox, tu' xip yāy yōg tik xop mūtik, 'ihā' kux 'āmuuh. Ha tik xop kuxa te' yēy, ⁵²yā tik te' yūmmūg 'ohnāg texīy Yeyox te tikmū'ūn te' 5000 xitnāhā', yā tik putox ka'ok.

Yeyox te tikmū'ūn hittupmāhā Yēnēyane tu'

⁵³Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu kōnāg kox kux tu' mōx-aha' hāpxexka Yēnēyane tu', tu mīpkox tutxit hā hīy kōnāg kux tu', ⁵⁴tu ta' mōg, pa tikmū'ūn pip, tu Yeyox pēnāhā', ⁵⁵tu ta' mōg, tu' pet xohix ha' xupaha', tu tikmū'ūn pakut tutpe hā' put nūn, tu nūktu Yeyox ha' nūnnāhā', ha Yeyox te nōm hittupmāhā'. ⁵⁶Tu ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep xiptuxexka xohix tu' xix

kōmēn xohix tu' xix yānōm xohix tu', pa' pip tikmū'ūn xohix, tu' nūnnāhā' tikmū'ūn pakut, tu nūktu nāpet hām tu' xex, tu Yeyox tu' xak, pu tux, puyīy pakut xop Yeyox yōg topixxax kuyāg 'āpit, ha pakut xohix te' xupit, tu' hittup.

Yoneo xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat

7 Ha ta' nūn Paniye xop xix tik te hāmyūmmūg xop, yā kōmēn Yenoyanēn tu' nūn, tu nūktu Yeyox ha yāy tu nū'nāhā'. ²Yā hōmā nōm te' pēnāhā Yeyox yōg tik xop xit 'ūyīm xut putūynāg hā, yā 'ap yīm pix'ah. Yā Paniye xop te tikmū'ūn xat, pu yāy yīm pix. ³Yā Yoneo xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat, ha Paniye xop te Yoneo xop kopa' xip, tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat punethok, tu yāy yīm pix max, tu nōmhā' xit, ⁴tu nāpet tu' nūnnāhā hāpxop, tu nōm pix 'ūxohix, tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax nōy tat. Yā kōnāg xo'op'ax pix xix nax xix kanenām.

⁵Tu ta' yīkopit Paniye xop te xix tik te hāmyūmmūg xop te', hu:

—Texīy 'ōg tik xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat 'ohnāg, hu yāy yīm xut putūynāg hā' xit? Kaxīy.

⁶Ha Yeyox te:

—'Āpa max, pa yā 'ākuxa kummuk. Hōmā 'Iyait te 'āxop 'āktux! Tute kax'āmi, hu: "Topa te: 'Tikmū'ūn tek mūn 'āktux max, pa yā' kuxa tek mūn xak 'ohnāg. ⁷Tikmū'ūn tek mūn pu nūktet-tex, pa yā' kummuk. Yā tikmū'ūn te yāy yōg hām'āktux'ax'āktux, tu: Yā Topa yōg xat'ax nūhū'." Kaxīy.

⁸Tu Yeyox te xe:

—'Āxop te Topa yōg xat'ax mīy 'ohnāg, nūy mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. Kaxīy.

⁹Tu Yeyox te xe:

—'Āxop te Topa yōg xat'ax nīm pax, nūy yāy yōg xat'ax mīy. ¹⁰Yā hōmā Mōyyex te' xat, hu: "'Āpu 'ātak

mō'yāy xe'ēgnāg, nūy nōm pu hāpxopmā max. 'Āpu 'ātut mō'yāy xe'ēgnāg, nūy nōm pu hāpxopmā max." Kaxīy. ¹¹ Pa 'āxop te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', hu: "Ūxip tikmū'ūn yōg hāpxop, tu Topa pu' hōm, tu yāy 'ātak pu' hōm 'ohnāg xi' tut pu' hōm 'ohnāg. Nōmhā' max. ¹² Nōmhā' hōm hok." Kaxīy. ¹³ Pa 'āmhok, hām'āktux kummuk. Hā kaxīy 'āxop te Topa yōg hām'āktux 'āpak 'ohnāg, pa yāy yōg ham'āktux 'āpak, tu 'āk-tok pu nōm yūmmūgāhā', tu 'āxop te hāpxopmā kummuk nōy punethok hā kaxīy. Kaxīy.

Tep te hām kummugāhā?

¹⁴ Yeyox te xe tikmū'ūn xānāhā', ha' nūn, ha hām'āktux, hu:

—'Āpu yōg hām'āktux'ax 'āpax max, nūy hāmyūmmūg: ¹⁵⁻¹⁶ Tikmū'ūn hāp-topa' pip hāpxop, tu tikmū'ūn hā' mōx-aha', tu' kopa' pip nōmhā. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugā 'ohnāg. Pa hāpxop pip tikmū'ūn kopah tu' mōx-aha', tu mōktu hāptopa' pip. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugāhā'. Kaxīy.

¹⁷ Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu mīptut hā mō'nāhā', ha ta' nūn Yeyox yōg tik xop, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax yīko-pit, ¹⁸ ha Yeyox te:

—'Āxop te tikmū'ūn xohix putuk, yā hāmyūmmūg 'ohnāg. Hāpxop te hāp-topa' pip, tu tikmū'ūn yīkox hā' mōx-aha', tu kopa' pip. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugā 'ohnāg. ¹⁹ Yā' kuxa hā' mōxa 'ohnāg, pa yā' tex hā' mōxaha', tu hāpxip 'ihā' mōg hāptopah. Kaxīy. Yā Yeyox te' xuktux, yā' max xit'ax xohix.

²⁰ Yeyox te xe:

—Hāpxop 'ūm te tikmū'ūn kummugāhā'? Hāpxop 'ūm te tikmū'ūn kopa' pip, tu' mōxaha', tu' mōg hāptopah? ²¹ Yā' pip hāpxop kummuk tikmū'ūn kuxa kopah, yā tikmū'ūn te hāmpēpaxex kummuk, nūy hāpxop kummuk mīy, yā' xupxet, tu tikmū'ūn

putex, ²² tu' nōy hā' xupxet, tu' xupkūmīy, tu hāpkummugā pax, yā' koit, tu hām kute'ex pax, tu' yīpkumīy, tu' mānōg kummuk, tu yāy xexka pēpaxex, tup-tox kummuk. ²³ Yā nōm xohix hāpxop kummuk te tikmū'ūn kopa' pip, tu' mōxaha', tu mōktu hāptopa' pip. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugāhā'. Kaxīy.

Ūn puknōg

²⁴ Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu hāpx-exka tu' mō'nāhā' kōmēn Tinok yīkak, tu mīptut hā mō'nāhā', tu yāy xaptop putup, pa 'ām hok, yā tikmū'ūn xohix te' yūmmūg. ²⁵ Ha ta' nūn 'ūhūn, hak-tok hex kopa' xip yāmīy kummuk. Yā tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, ha 'ūn te' xupak, hu' nūn, tu nūktu' kopaxux hā' xip Yeyox yīkak. ²⁶ Yā 'ūn puknōg, yā hāpx-exka Xitpenīy yōg, tu Yeyox tu' xak, puyīy yāmīy kummuk xut 'ūk-tok hex kopah. ²⁷ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn tek-tok pu xit'ax hōm hāmāxap. 'Āp max'ah kaxop yōg xit'ax paha', tu kokex pu' hōm. Hā kaxīy Yoneo yōg hāpxop hōm hok puknōg xop pu'. Kaxīy.

²⁸ Pa 'ūn te:

—Yāyā, hamūn, pa kokex kutok te mīmpe xit'ax kaka' pip, ha kaxop yōg pām yāgnāg xaha', ha' māhā'. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Xate hām'āktux max. 'Āpu mōg yāy pet hah. Xip'ah yāmīy kummuk 'āk-tok kopah. Yā' mōg. Kaxīy.

³⁰ Tu ta' mōg 'ūhūn yāy pet hah, tu nūktu' xupep, pa' xip 'ūk-tok hex, tu mīmpe mō'yōn'ax yīmū' pip, ha yāmīy kummuk xip'ah 'ūkopah.

Tik yīpkox hok, tu hām'āktux yūmmūg 'ohnāg

³¹ Ha ta' xip Yeyox kōmēn Tinok yīkak, tu ta' mōg, tu kōmēn Xinōm hā' tep, tu Kōmēn te' 10 yōg hāpxexka tep, tu

mōktu kōnāg xexka Ganinet tu' xupep.
³² Ha ta' nūn tikmū'ūn, tu' nūnnāhā tihik, yā' yīpkox hok, tu hām'āktux yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te Yeyox pu' xak, puyīy tik yīmū' yīm xex, puyīy hittupmā'. ³³ Ha ta' mōg Yeyox xix tihik tikmū'ūn xohix kūnāpah. Yeyox te yāy yīpkutok hā' nōy yīpkox 'āpit, tu' yīynīn, tu' yīkox hep hā' nōy yōyxōg 'āpit yāy yīpkutok yā, ³⁴ tu pexkox pēnāhā pepix, tu xit xut xexkah, tu:

—“Epatah!” Kaxīy. Yā tikmū'ūn yī'ax hā: “Pu yā 'āyīpkox xōn, nūy hām'āpax!” Kaxīy. ³⁵ Ha' yīpkox max, tu hām'āpak, ha' yōyxōg max, tu hām'āktux max.

³⁶ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat puyīy nōm 'āktux hok. Yeyox te' xat punethok hā kaxīy, pa tikmū'ūn te nōm 'āktux punethok, ³⁷ ha tikmū'ūn te' xupak, tu' kuxa te' yēy, tu:

—Tik te hāpxopmā max xe'ēgnāg' Tute tik yīpkox hok xupakgāhā', tu tik te hām'āktux yūmmūg 'ohnāg xat, puyīy hām'āktux! Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn te' 4,000 pu xit'ax popmāhā'

8 Hāpxip ha ta' yāy tu nū'nāhā tikmū'ūn xohix, tu yōg xit'ax pip'ah. Ha' xip Yeyox, tu yāy yōg tik te 12 xop xānāhā', tu:

² —Āte tikmū'ūn kuxa ka', yā 'āmnīy tikoyuk hā' pip tikmū'ūn 'ūgmūtik, ta hōnhā 'ūyōg xit'ax 'ūm pip'ah. ³ Ūmā hok, ha 'āte tikmū'ūn mō'pok 'ūpet hah, puxix xakux putat kopah, 'ūpu'uk tu'. Yā hāptox tu' nūn tikmū'ūn. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Tep-te tikmū'ūn pu xit'ax hāmenex nūnte hām panip xexka tu'? Yā' pip'ah xit'ax. Yā tikmū'ūn xohix. Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te:

—Pām xohix texīy 'ōgnū? Kaxīy.

Ha:

—'Ūxohix te' 7. Kaxīy.

⁶ Ha tikmū'ūn xat, pu hām tu' mām, tu pām te' 7 pop, tu Topa pu hām'āktux, hu: —Xate 'ūgmū'ā pām popmāhā'. 'Āmax. Kaxīy.

Yeyox te pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu popmā'. ⁷ Ha ta' pip mām kamah, yā' xohix'ah, ha Yeyox te Topa pu mām 'āktux, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu' popmā', ⁸ ha tikmū'ūn te' māmā', tu mōktu xe xit putup'ah, yā puxix, ha Yeyox yōg tik xop te' xit'ax yāgnāg yāy tu nū'xok manax te' 7 hā nū'xip. ⁹ Yā tikmū'ūn xohix te' 4.000 te' māmā pām xix māmām.

Ha ta' tikmū'ūn mō'pok hatō'a Yeyox te', ¹⁰ tu ta' mōg yāy yōg tik xop mūtik, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg tu mōktu' mōxaha hāpxexka Namānot tu'.

Peniye xop te Yeyox tu' xak, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg

¹¹ Ha ta' nūn Paniye xop, tu Yeyox mūtik hām'āktux, tup-tup, puyīy Yeyox hām'āktux kummuk, hu ta tu' xak, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn pēnā', puyīy tikmū'ūn yūmmūg Topa te Yeyox ka'ogāhā', ¹² ha Yeyox te xit xut xexka, tu:

—Teptu tikmū'ūn te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak, puyīy tikmū'ūn pēnā'. 'Āte xa hām'āktux, 'āte xa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg putup'ah, xayīy pēnā'. Kaxīy.

¹³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg, tu kōnāg xexka xak.

Paniye xop yōg pām tokatokgā'ax xix 'Enot yōg

¹⁴ Ha Yeyox yōg tik xop yōg pām 'ūm xip'ah, yā' xaxok. Yā pām puxet xip mīpkox kopah, ¹⁵ ha Yeyox te:

—Pa 'ātix. 'Ūkummuk Paniye xop yōg pām yōg tokatokgā'ax xix 'Enot yōg. Kaxīy.

Yā 'ap tokatokgā'ax 'āktux'ah, pa yā 'ūyōg hāmyūmmūgā'ax.

¹⁶ Ha Yeyox yōg tik xop te yāy mūtik hām'āktux punethok, tu:

—Hamūn. Yūmū yōg pām 'ūm xip'ah, yīy ta nōm 'āktux. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te' xupak, tu:

—Teptu yāy mūtik hām'āktux pām 'ūm xip'ah? 'Ok 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg yōgnū hām'āktux? Texīy 'āp-tox ka'ok? ¹⁸ 'Āpa te hāmpēnā 'ohnāg, xix 'āyīp-kox te hām'āpak 'ohnāg. 'Ok 'ūxutigāhā ¹⁹ 'āte pām te' 5 koxip, nūy tikmū'ūn te' 5.000 pu' popmā? 'Ūmā kux, ha pām yāgnāg xe' pīp, manax hā nū'xip. 'Āxop te manax xohix texīy pop? Kaxīy.

Ha':

—12. Kaxīy.

²⁰ Ha Yeyox te xe:

—'Āte pām te' 7 koxip, nūy tikmū'ūn te' 4.000 pu' popmā'. 'Ūmā kux, ha pām yāgnāg xe' pīp, manax hā nū'xip. 'Āxop te manax xohix texīy pop? Kaxīy.

Ha':

—7. Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āxop te hāmyūmmūg nōmhā? Kaxīy.

Yeyox xix tik pa hok Metxax tu'

²² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu' mōxaha xiptuxexka Metxax tu', ha ta' nūn tikmū'ūn, tu tik pa hok nūnnāhā', tu Yeyox tu' xak, puyīy 'ūyīm xex tik yīmū', nūy hittupmā'. ²³ Ha Yeyox te' nōy yīm mūg, tu ta' mōg tik mūtik tikmū'ūn xohix kūnāpa', tu yīy pu'ūn tik pa kopah, tu nōy yīmū yāy yīm xex, tu:

—'Ok hāpxop pēnāhā? Kaxīy.

²⁴ Ha tik te hāmpēnāhā', tu:

—'Āte pēnāhā tihik, pa yā mīm te hāp-kumep putuk. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te xe yāy yīm xex tik pa yīmū', ha tik te hāmpēnā mō'ka'ok, tu hāmpēnā max xe'ēgnāg. Yā' hittup. ²⁶ Ha

Yeyox te tik xat, pu' pet ha mōg, puyīy xiptuxexka tu mōg hok.

Pet te hām'āktux max

²⁷ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop tu xiptuxexka Pinip yōg Xeyanet tu'.

Yeyox te tik pu hām'āktux, hu:

—Putep xuktux tikmū'ūn? 'Ū'ūm 'ūgmūn? Kaxīy.

²⁸ Ha tik te:

—Yā' yāg te: "Yā Yoām, nōm tep-tox pix." Kaxīy. Ha ta' yāg nōy te: "Yā 'Enit." Kaxīy. Ha ta' yāg nōy te: "Yā nōm te Topa pupi hām'āktux." Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Xix 'āxop, putep xuktux 'āxop, 'ū'ūm 'ūgmūn? Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yā Topa te 'āyāykutnāhā'. Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te tik xat, puyīy nōm 'āk-tux hok.

Yeyox te' xuktux 'ūxok putup, tu putpu' hip-tup

³¹ Tu ta hām'āktux Yeyox te yāy yōg tik xop pu, tu:

—'Ūgmūn, yā Tikmū'ūn Kutok, tuk xūy xexkap-tup, yā Yoneo xop yōg xexka xop tek putup nōg putup, xix 'āmānex xexka xop te', xix tik te hāmyūmmūg xop te', tu' nōy xat putup, puyīy 'ūkputex. 'Ūkxok xe'e putup, pa 'āmnīy tikoyuk nōg, 'thā putpuk hip-tup. Kaxīy.

³² Yā hām'āktux xe'e Yeyox te', ha Pet te:

—'Āmhok. Kaxīy hok! Kaxīy.

³³ Ha Yeyox yōkānām, nūy yāy yōg tik xop pēnā', nūy Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ōg hām'āktux'ax yā Hāmgyāgnāg yōg. 'Āpu 'ūkxāmpa mōg! Xate hāmpē'āpaxex, yā tikmū'ūn te hāmpē'paxex putuk, yā 'ap Topa te hāmpē'paxex putuk'ah. Kaxīy.

³⁴ Tu ta tikmū'ūn xānāhā Yeyox te, xix yāy yōg tik xop xānāhā', ha' nūn, ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpkumep putup, puxix yāy kutōgnāg pe'paxex, puxix yāy yōg putup'ax mīy 'ohnāg, nūy 'āmnīy xohix hā' yāy yōg mīpkupnix tat, nūy xūy, nūy 'ūkxūy putuk, tuk mūn mūtik hāpkumep putup nōmhā'. ³⁵ Ha tikmū'ūn te' yāy xaxok hok, puxix tu' hi xe'e 'ohnāg, pa tikmū'ūn xok 'ūgmūn hah, puxix tu hip-tup mōkuma' mōg, tu hi kux 'ohnāg. ³⁶ Teptu hām xexka yōg hāpxop xohix pop, pāyā' xok? 'Ūp-texop, tu' xok, tu hāpxop xohix xaxok, 'ūxok tu', puxix' hok xe'ēgnāg. ³⁷ 'Ok max, pu tikmū'ūn putexop xexkah, tu hām xexka yōg tayūmak xohix xexka pop, pa' xok? 'A' max'ah. Yā' xok, tu tayūmak xohix xaxok, tu hok xe'ēgnāg, ha tayūmak xohix te tikmū'ūn putpu' hīnnā hok. ³⁸ Tikmū'ūn tek mūn hā yāyhāhup, xix yōgnū hām'āktux ha yāyhāhup, yā 'ūnōy xop pu yāyhāhup, hu: "Agmūn Yeyox yōg'ah." Kaxīy. Kopxix 'āte nōm hā yāyhāhup, 'ūyānān tu'. 'Ātak Topa pu 'āte nōm xop hā yāyhāhup, 'ihāg nūn, tu: "Ōhōm 'a' yōg'ah." Kaxīy. 'Ihāg xexka xe'ēgnāg nūn 'ātak Topa putuk, xix pekkox yōg nū'pok xop putuk.

9 Tu ta xe hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa hām'āktux, yā' pip tikmū'ūn nūnteh, tu xakix hāmāxap'ah, pa' pēnāp-tup hāmāxap Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat xe'e putup, ha' yīpkox pip putup. Kaxīy.

Yeyox, xix Mōyyex, xix 'Enit

² Ta 'āmnīy xohix te' 6 nōg, 'ihā' mōg Yeyox, tu Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, tu' nōy mōgā 'ohnāg, tu' mōg yīk-tix tox tu', tu' mōxaha', ha' xīp Yeyox tik keppah, tu yāyhā kuyānām putuk, ³ ha' topixxax yāyhā 'ūmnok tūmnāg, tu yōg kuyānām pip. Yā tikmū'ūn te topixxax pix hā kaxīy yūmmūg 'ohnāg. ⁴ Ha tik tikoyuk te' pēnāhā 'Enit te Yeyox mūtik hām'āktux, xix Mōyyex te', ⁵ ha Pet te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, yā' max yūmūg pip nūnteh. 'Ūgmū'āte xa' mīy putup 'āpetnāg, yā 'ōgnū', xix Mōyyex yōg, xix 'Enit yōg. Kaxīy.

⁶ Yā' kuxa nōg tihik, yīy hām'āktux hitop Pet te'. ⁷ Hāpxip 'ihā' nūn hāmōy xexkah, nūktu kūyānām mō'nīy, ha Topa te hām'āktux hāmōy xexka kopah, hu:

—Yā 'ūgkutok pit nō'ōm. 'Āte mō'yāy xe'ēgnāg. 'Āpu 'ūyōg hām'āktux 'āpax! Kaxīy.

⁸ Ha tik te yāy yīmap pēnāhā mō'ka'ok, pa Yeyox puxet pēnāhā'. Yā' nōy pip'ah.

⁹ Tu ta yīktix hā kukpa yīxohoh Yeyox xix tihik, ha Yeyox te:

—'Āpu hāmpēnā'ax 'āktux hok. Nāy. 'Ūgmūn Tikmū'ūn Kutok te putpuk hip-tup, ha nōmhā nōm 'āktux putup. Kaxīy.

¹⁰ Ha tik te nōm 'āktux 'ohnāg, pa yāy yīkopit, hu:

—Putep xuktux 'ūputpu' hip-tup? Kaxīy.

¹¹ Tu Yeyox pu yīkopit, hu:

—Teptu tik te hāmūmmūg xop te hām'āktux 'Enit nūn putup hāmāxap? Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te:

—Hamūn, 'Enit nūn hāmāxap, nūy hāmmaxnā'. Pa Topa tappet tu hām'āktux 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok xūy putup, ha tikmū'ūn tek putup nōg putup, ¹³ pa 'āte xa hām'āktux, hōmā yā' nūn 'Enit nūnteh, ha tikmū'ūn te' kute'ex kummuk pax. Yā hōmā Topa tappet tu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn te 'Enit kute'ex kummuk putup. Kaxīy.

Yeyox te kaxxop hittupmāhā'

¹⁴ 'Ūpip Yeyox yōg tik xop, tu tik te hāmūmmūg xop mūtik hām'āktux, ¹⁵ ha tikmū'ūn xohix pip 'ūyīmap, tu Yeyox pēnāhā', hu' nūn, nūy Yeyox mūtik hām'āktux. ¹⁶ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Putep 'āktux 'āxop yāy mūtik? Kaxīy.

¹⁷ Ha ta' xip tihik tikmū'ün kopah, tu:

—Notot, 'āte yāy kutok pit nūn-nāhā, yā' kopa' xip yāmīy kummuk, ha 'ūgkutok te hām'āktux yūmmūg 'ohnāg.

¹⁸ Yāmīy kummuk te' mūkpa, tu hām tu mō'yōnpax, ha' yīkox hā' konnoppax, tu' xox hā' nōy nahatpax, hu' pu'uk 'ūgkutok. Ha 'āte yāy kutok nūnnāhā, puyīy 'ōgnū tik xop yāmīy kummuk xut, pa' xut yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox te:

—Yā tik kuxa mām kutōgnāg 'ūgkopah! 'Āmnīy xohix texīy hāg nox xip'ax 'āxop mūtik, xayīy 'ākuxa mām? 'Āmnīy xohix texīy hā 'āte 'ōg hāpkummuk hā tot putup? 'Āpu' nūnnā 'āk-tok. Kaxīy.

²⁰ Yā' nūnnāhā, ha yāmīy kummuk te Yeyox pēnāhā, tu kaxxop yāy nuhugā ka'ok, ha' nāhā, tu' yōkanām nā' mōg, tu' yīkox hā konnop. ²¹ Ha Yeyox te 'ātak pu hām'āktux, hu:

—Hāmyāxatamuk xohix texīy hā' kummuk hā kaxīy? Kaxīy.

Ha 'ātak te:

—Yā hōmā yā' pu'ūgnāg xix hōnhā.

²² Yā yāmīy kummuk te mō nōy yōn punethok kuxap kopah, xix kōnāg kopah, nūy putex. Xate hāpxopmā yūmmūg, hu tak mū'ā teh. 'Āpu 'ūgmūg kuxa ka'. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte xa hāpxopmā yūmmūg? 'Ok 'ākuxa yūm ka'ok? Yā 'āte' kuxa mām ka'ok xop pu hāpxopmā xohix yūmmūg. Kaxīy.

²⁴ Ha hām'āktux ka'ok, hu:

—Yā 'ūgkuxa yūm 'ākopah. 'Āpu 'ūgka'ogā, 'ūyīy 'ūgkuxa yūm ka'ok punethok. Kaxīy.

²⁵ Ha tikmū'ün xohix yīnnāhā' tu' nūn, ha Yeyox te yāmīy kummuk xat, hu:

Yāmīy kummuk, xate' nōy yīpkox hogāhā'. Yāmīy kummuk, 'āpep, nūy putpu mōnā hok. Kaxīy.

²⁶ Ha yāmīy kummuk te hām'āktux ka'ok, tu kaxxop yāy nuhugā xexkah, tu ta' mōg, ha ta' pip kaxxop, ha tikmū'ün te:

—Yā' xok. Kaxīy.

²⁷ Pa Yeyox te' nōy yīm hā' mūg, tu' yīm xīnnāhā, hak-nīhā' xip.

²⁸ Ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu mīptut hā mō'nāhā, ha Yeyox yōg tik xop te:

—Teptuk mū'āte yāmīy kummuk xut yūmmūg 'ohnāg?

²⁹ Ha:

—Tikmū'ün te Topa pu hām'āktux. Hā kaxīy nōm yāmīy kummuk xut. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux 'ūxok putup, tu putpu' hip-tup

³⁰ Tu ta' mōg Yeyox yāy yōg tik xop mūtik, tu mōktu hāpxexka Ganinet tu hāpkumep. Yeyox te yāy xaptop putup, puyīy tikmū'ün pēnā hok, ³¹ yā yāy yōg tik xop pu hāmyūmmūgāhā, tu:

—Tik te' gāy xop mōgāp-tup, puyīy 'ūgmūy, nūy 'ūkputex, yā Tikmū'ün Kutok putex, hak xok putup, pa 'āmnīy tikoyuk nōg 'ihā putpuk hip-tup. Kaxīy.

³² Pa tik te Yeyox yōg hām'āktux yūmmūg 'ohnāg, pa' kuxa nōg, hu xe yīkopit 'ohnāg.

Tik 'ūm xexkanām

³³ Ta' mōg Yeyox yāy yōg tik xop mūtik, tu mōktu kōmēn Kapānām tu' mōxaha', tu mīptut hā' mōxaha'. Yeyox te tik te 12 xop pu hām'āktux, hu:

—'Āxop te putep yāy mūtik hām'āktux putat kopah? Kaxīy.

³⁴ Pa yā' yēy. Yā tik te hām'āktux, hu:

—Tik 'ūm xexkanām Yeyox yōg tik xop kopah? Kaxīy.

³⁵ Yeyox yūm, tu' xānāhā yāy yōg tik xop, ha' nūn, ha:

—'Ok xatep-tup, xayīy xexkah? 'Āpu yāy kutōgnāg pe'āpaxeh, nūy nōy pu 'āhām, yā' xohix yōg kāmānat. Kaxīy.

³⁶ Yeyox te kaxxop paha', tu tik xop kopa' xix, tu' nōy yīmū' yīm xex, tu:

³⁷ —Tikmū'ūn 'ūm te kaxxop te kaxīy putup, nūy kaxxop pēnā', 'ūkputuppax tu'. Yā nōm tek putup kamah. Tikmū'ūn 'ūm tek putup, yā Topap-tup kamah, yā nōm te nūgkutnāhā'. Kaxīy.

Tikmū'ūn te yūmūg hā' gāy 'ohnāg, puxix yūmūg hā xape'

³⁸ Ha Yoām te:

—Yāyā', 'Ūgmū'āte' pēnāhā tihik, ha yāmīy kummuk mōy. Tute:

“Yeyox te 'ā yāy 'āxet'ax hōm, 'ūyīy yāmīy kummuk mōy. Yāmīy kummuk, 'āpep!” Kaxīy.

Hak mū'āte:

“Āmhok! 'Ūmōy hok!” Kaxīy.

Yā tik xip'ah 'ūgmūg xop kopah. Kaxīy.

³⁹ Ha Yeyox te:

—Kaxīy hok. Yā' max. 'Āte yāy 'āxet'ax hōm, puyīy yāmīy kummuk mōy, puxix tik 'ūgmūn 'āktux kummuk putup'ah.

⁴⁰ Yā yūmūg hā' gāy 'ohnāg, puxix yūmūg hā xape tikmū'ūn. ⁴¹ 'Āpu 'ūxaxok hok, tikmū'ūn te xa kōnāg tat, 'ūkuxa mām 'ūgkopah tu', puxix Topa nōm hā maxnā'. Kaxīy.

Pa 'ātix. Hāpkummuk mīy hok

⁴² Tu xe:

—Tikmū'ūn 'ūm te' kuxyāhā kaxxop kutōgnāg kuxa yūm'ax 'ūgkopah. Yā' max, pu nōm kummuk xop xuknīkup tu mīkaxxap xexka hīy poxit hā, nūy kōnāg xexka kopa mō'yōn. ⁴³ Paxpu 'āyīm te 'ākummugā', xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy 'ūxak, nūy putyōn. Yā' max, pexkox hā mōnāy 'āyīm puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āyīm tix pip. Yā kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁴ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁵ Paxpu

'āpata te 'ākummugā, xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy 'ūxak, nūy putyōn. Yā' max, pexkox hā mōnāy 'āpata puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āpata tix pip. ⁴⁶ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁷ Paxpu 'āpa te 'ākummugā, xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu 'ūxut, nūy putyōn. Yā' max, Topa yōg xop hā mōnāy 'āpa puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āpa tix pip. ⁴⁸ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg.

⁴⁹ Kuxap te pipkup kopit, pe' max pe' kummuk. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. ⁵⁰ Tikmū'ūn te' putyōn 'āmoxuxpex kummuk. Hā kaxīy Topa te hāpkummuk mīy xop putyōn putup. Pa 'āpu hāmmax mīy, nūy tikmū'ūn pu hāmmaxnā'. Kaxīy.

'Ok 'īpxox te' xetut nīm, pu' kummuk

10 Tu ta' mōg Yeyox hāpxexka Yonex tu', tu kōnāg kox Yohnām xak. Ha ta' yāy tu nū'nāhā tikmū'ūn xohix Yeyox yīmāp 'ūxehet, ha xe tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. Yā Yeyox te hāmyūmmūgā pax. ² Ha ta' nūn Paniye xop, tup-tup, puyīy Yeyox koit, tu:

—Putep kax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet tu? Topa te putep xat? 'Ok xat, pu tik xetut nīm? Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—Mōyyex te putep xat? Kaxīy.

⁴ Ha:

—Mōyyex te' xat, pu tik tappet kax'āmi, nūy xetut nīm, puyīy xetut mōg. Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te:

—Hamūn. Hōmā tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg, yīy' xat'ax te kaxīy kax'āmi'. ⁶ Pa 'āmhok. Hōmā Topa te' mīy hāhām xix hāpxop xohix, 'īhā Topa yōg tappet te: “Topa te' mīy tihik xix 'ūhūn, ⁷ yīy ta tik te' tak nīm xi' tut, nūy xetut mūtik yāy-

tax, ⁸ ha nōmhāp-xet. Yā' tix'ah 'īpxox xix xetut, yāp-xet. ⁹ Yā Topa te yāytagāhā', ha tikmū'ūn te nōm nīmāhā', pu' kummuk. Kaxīy.

¹⁰ Ta' mōg Yeyox xix yāy yōg xop, tu nūktu mīptut hā' mōxaha', ha Yeyox yōg tik xop te:

—Putep xuktux hato'ah? Kaxīy.

¹¹ Ha Yeyox te:

—'Īpxox te' xetut nīm, nūy nōy mūy, yā hāpkummuk mīy. Yā' nōy hā' xupxet.

¹² Ha ta' xetut te 'īpxox nīm, nūy nōy mūy, hā hāpkummuk mīy. Yā' nōy hā' xupxet. Kaxīy.

Yeyox xix kakxop

¹³ Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te kakxop nūn-nāhā Yeyox tu', puyīy Yeyox kakop pu hāmmaxnā', pa Yeyox yōg tik xop te:

—'Āmhok, 'ūnūnnā hok. Kaxīy.

¹⁴ Pa Yeyox te' xupak, tup-tup nōg, tu:

—'Ūtux, puk ha nū' kakxop. Hām'āktux hok, hu: “'Ūnūnnā hok.” Kaxīy. Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip. Yā nōm xop te kakxop putuk. ¹⁵ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Kakxop yīpkox pip Topa xat'ax pu', ha Topa tep-tup, pu tikmū'ūn yīpkox pip kamah, kakxop putuk, nūy Topa yōg tikmū'ūn kopa' pi'. Kaxīy.

¹⁶ Yeyox te kakxop yīmū' yīm xex, tu kakxop pu hāmmaxnāhā'.

Tik 'ūp-texop xexka'

¹⁷ Tu ta xe' mōg Yeyox, tu' mōg kutōgnāg, ha ta nū'xupaha tihik, tu nūktu Yeyox keppa' kopaxux hā' xip, tu:

—Notot max, 'āte putep mūn mīy putup, nūy hi xe'ēgnāg mōkumakmōg, ha' kux 'ohnāg? Kaxīy.

¹⁸ Ha Yeyox te

—Teptu xate: “Notot max”? Kaxīy. Yā Topa 'ūmax, yāp-xet 'ūmax, ha ta' nōy max 'ohnāg. ¹⁹ Xate' yūmmūg Topa te' xat, hu: “Tikmū'ūn putex hok, 'ānōy hā xupxet hok, hām xupxet hok, 'ānōy hā

kupex kummuk hok, koit hok, 'ōg 'ātak tu 'āyīpkox pi' xix 'ātut tu'.” Kaxīy.

²⁰ Ha tik te:

—Notot, 'āte' mīy xohix. Yā hōmā 'ūgmūn yā kakxop xix hōnhā hā' mīy xohix. Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te tik pēnāhā', tu mō'yāy xe'ēgnāg, tu:

—Xate hāpxopmā'ax puxet xip'ax hok. Mōg, nūy 'ōg hāpxop xohix hāmenex, nūy tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu' nīm, nūy pi' 'ōg hāpxop max xe'ēgnāg pexxok kopah, nūy nū', nūy 'ūkpe mōg. Kaxīy.

²² Yā tik te hām'āktux 'āpak, tu' yēy, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu ta' mōg nūpeheh. Yā 'ūp-texop xexkānām.

²³ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop te' yīmap pēnāhā', tu:

—Yā 'ūp-texop xexka kutīgnāg te Topa yōg putat hā' mōg, Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pip hok tu'. Kaxīy.

²⁴ Ha Yeyox yōg tik xop te' yēy, ha Yeyox te:

—'Ūgnix mūnōm xop, yā tikmū'ūn kutīgnāg te Topa yōg putat hā' mōg, nūy Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pi'. Yā hāpxopmā ka'ok. ²⁵ Xok xexka kāmēn te 'āmuxnāg ta kup kox hā mō'tat hok, ha tap-texop xexka xop te Topa yōg putat hā mōg 'ohnāg, tu Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pip 'ohnāg.

²⁶ Ha Yeyox yōg tik xop kuxa te' yēy, tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ok Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit 'ohnāg? Kaxīy.

²⁷ Ha Yeyox te' nōy pēnāhā, tu:

—Hamūn, Topa tep-texop xexka xop kuxa kummuk xit yūmmūg, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu', pa yā tikmū'ūn te kuxa kummuk xit yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

²⁸ Ha Pet te:

—Xate' yūmmūg, 'ūgmū'āte yāy yōg hāpxop xohix nīm, nūy 'āpek mūg mōg. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, tikmū'ūn te' yāy pet nīm, nūy 'ūkpe mōg, pe' taknōy nīm, pe' pit, pe' tutnōy, pe' hex, pe' tut, pe' tak, pek-tok, nūy 'ūkpe mōg, nūy 'ūkpuhi hāpxopmā', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ³⁰ Ha Topa te nōm pu popmāp-tup nūnte hām xexka tu', yā' popmāp-tup 'ūpet xohix te' 100, xī' taknōy 100, xī' pit 100, xī' tutnōy 100, xī' hex 100, xī' tut 100, xīk-tok 100, xix hām te' 100, ha tikmū'ūn te nōm kute'ex kummuk xexkap-tup. Hāpxip 'ihā Topa te nōm hīnnāp-tup, puyiy hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. ³¹ Yā tikmū'ūn te māxap yāyhā ka'ax putup, ha ta ka'ax xop yāyhā māxap putup. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux 'ūxok putup, tu putpu' hip-tup

³² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu putat hā' mōg kōmēn Yenoyanēn tu', ha Yeyox yōg tik xop te Yeyox pe' mōg, ha tikmū'ūn te' pe' mōg kamah, ha Yeyox yōg tik xop kuxa te' yēy, ha tikmū'ūn kuxa nōg, ha Yeyox te yāy yōg tik xop mōgāhā', tu tikmū'ūn nīm, tu:

³³ —'Ūyūmmūg? Yūmūg mōg kōmēn Yenoyanēn tu', ha ta 'ōnte tik te 'āmānex xexka xop mōgāp-tup xix tik te hāmyūm-mūg xop mōgāp-tup, puyiy 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok mūy, tu hām'āktux putup, hu:

—'Āpu 'ūp-tex! Kaxīy.

Tu puknōg xop puk hōm putup, ³⁴ hak mūn 'āktux kummuk putup, tu' yīpu'īn putup, tuk kix putup, tuk putex putup, hak xok putup. Pa 'āmniy tikoyuk nōg putup, 'ihā putpuk hip-tup. Kaxīy.

Tiak tep-tup hāpxop xix Yoām te'

³⁵ Hāpxip 'ihā' nūn Yemeneo kuto Tiak xix Yoām, nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, 'ūgmū'ātep-tup, xayiy hāpxopmā'. Kaxīy.

³⁶ Ha Yeyox te:

—Putep putup? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—Hāpxip 'ihā 'āyūm putup 'ūxexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū', nūy yāy yōg tikmū'ūn xat. 'Āpuk mūg xat, 'ū mām yāpxet 'āyīm xe'e ha xī' nōy 'āyīm xax ha 'ōnteh. Kaxīy.

³⁸ Ha Yeyox te:

—'Āxop te' yūmmūg 'ohnāg 'āxop te nōm putup. Hāpxip 'ihā tikmū'ūn tek xūygāp-tup, tuk kute'ex kūmmuk putup, tup-tex putup. 'Ok 'āxop te' xūy hā kaxiy tot kamah? Kaxīy.

³⁹ Ha:

—Yā hamūn. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Yā hamūn. Tikmū'ūn te 'āxop xūygāp-tup, tu 'āxop kute'ex kummuk putup, tu 'āxop kix putup, ⁴⁰ pa 'a 'āte' xat'ah, pa Topa te' xat, pu tikmū'ūn mām 'ūgyīm xe'e ha xix 'ūgyīm xax hah, yā 'ūnōy yōg xip'ax. Kaxīy.

⁴¹ Ha ta' xupak Yeyox yōg tik te 10 te', hu' gāy.

⁴² Ha Yeyox te yāy yōg tik xohix xānāhā', yiy ta' nūn. Yeyox te:

—'Āxop te' yūmmūg, 'ūxat'ax xop te' xat pax 'ūkuxa mām kūnāpa pip xop.

⁴³ Pa 'āxop kopa hā kaxiy yā' kummuk. 'Āpu Topa kopa kuxa mām xop xat pax hok. 'Ok xatep-tup, xayiy 'āxexka'? 'Āpu tikmū'ūn pu hāpxopmā max, yā tikmū'ūn yōg kāmānat max putuk. ⁴⁴ 'Ok xatep-tup, xayiy 'āxexka'? 'Āpu tikmū'ūn xohix yōg kāmānat putuk. ⁴⁵ Yā 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok nūn nūnte hām xexka tu', nūy tikmū'ūn pu hāpxopmā max, yā tikmū'ūn yōg kāmānat putuk. 'Ūgnūn, nūy tikmū'ūn pupik xok, nūy tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

Yeyox xix Matimēo yā pa hok

⁴⁶ Tu ta' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenikot

tu'. 'Ūpip kōmēn tu', tu ta' mōg kōmēn kūnāpa', ha ta' mōg tikmū'ūn xohix kamah, pa' xip tihik, yā pa hok, yā' xuxet'ax Matimēo, yā Timeo kutok. Tik yūm putat pukah, tu tayūmak xak, puyīy tikmū'ūn tayūmak nīm. ⁴⁷ Ha tikmū'ūn te hām'āktux Yeyox te kōmēn Nāyane tu' nūn, ha Matimēo te' xupak, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Yeyox, yā Namix mōkputox, 'āpu 'ūgmūn kuxa ka'! Kaxīy.

⁴⁸ Ha tikmū'ūn te:

—'Āyīy hok! Kaxīy.

Pa tik yīy ka'ok nōy nā' mōg, hu:

—Namix mōkputox, 'āpu 'ūgmūn kuxa ka'! Kaxīy.

⁴⁹ Ha Yeyox hup, tu:

—'Āpu tik pa hok nūnnā'. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te tik pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxa nōg hok. 'Āpu 'āyok. Tute 'āxānāhā', xa nū'! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Matimēo te yāy kayak putxok, tu pepi' xip, tu ta' mōg Yeyox hah, tu mōktu' xupep.

⁵¹ Ha Yeyox te:

—Putep putup, 'ū mīy? Kaxīy.

Ha:

—Notot, 'ātep-tup, 'ūyīy hāmpēnā 'ūx-ehēh. Kaxīy.

⁵² Ha Yeyox te:

—Mōg! 'Āpa hittup, 'ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopa hah. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā Matimēo te xe hāmpēnāhā', tu ta' mōg Yeyox peheh.

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' nūn

11 Ta xe' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu kōmēn Yenoyanēn yīka' pip yīktix 'Onimet Kup tu' xiptuxexka Metpaye yīka' xix xiptuxexka Metān yīka'. Ha Yeyox te yāy yōg xop xat, ² hu:

—Mōg xiptuxexka tu'. Xiptuxexka tu 'āmōxap-tup, pa' xip putup yomēnnāg, yā' hīy, yā tikmū'ūn te nōm yīmū' yūm 'ohnāg. 'Āpu 'ūko'a', nūy nūnnā'.

³ Ka tikmū'ūn te: “Teptu 'ūmōgāhā?” Kaxīy. Ha 'āxop te hām'āktux putup, hu: “Yā 'ūgmūg xuxyā tep-tup. Hāpxip 'ihā' nūnnāp-tup 'ūgmū'āte'.” Kaxīy.

⁴ Ha ta' mōg, pa' xip yomēnnāg, 'ūhīy hāmyīkox yīka'. Tik te' ko'a', ⁵ ha ta' nūn tikmū'ūn, tu:

—Teptu yomēn ko'a'? Kaxīy.

⁶ Ha tik te:

—Yā 'ūgmūg xuxyā tep-tup. Hāpxip 'ihā' nūnnāp-tup 'ūgmū'āte'. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu yomēnnāg mōgā'. Kaxīy.

⁷ Ha ta' mōg tihik, tu yomēnnāg nūnnāhā Yeyox tu', tu yāy yōg kayak xex yomēnnāg yīmū', ha Yeyox te nōm yīmū' yūm. ⁸ Ha ta tikmū'ūn xohix te putat yīmū' yāy yōg kayak xatat ha' mōg, ha ta tikmū'ūn xohix nōy te mīm tu' mep mīm-māg, tu nōm putat yīmū' xatat ha' mōg. ⁹ Ha ta' mōg tikmū'ūn Yeyox keppah, ha ta' mōg tikmū'ūn nōy Yeyox peheh. 'Ūx-ohix te hām'āktux ka'ok, hu:

—Yā' max xe'ēgnāg Topah! Topa te nū'ākutnāhā', tu 'āka'ogāhā'! ¹⁰ Yā' max xe'ēgnāg, xate yāy yōg tikmū'ūn xat kōnāmāhā', hā yīpkox pip. Xate mōnāyxop Namix putuk, yā tikmū'ūn xat putup. Yā' max xe'ēgnāg Topah! Kaxīy.

¹¹ 'Ūnūn Yeyox, tu nūktu' xupep kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg, tu mōktu Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu hāpxop xohix yīmap pēnāhā'. 'Āmāxak'ax ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu nūktu xiptuxexka Metān hā' moxaha'.

Piget kup

¹² Hāptup ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha Yeyox putup xūy, ¹³ pa hāptox tu' pēnāhā piget kup, ha yōg mīxux punethok, ha ta' mōg, nūy piget ta pēnā', tu' mōg, pa piget ta pēnā 'ohnāg, yā mīxux pēnāhā', yā piget ta yōg mō'āgmūg'ah, ¹⁴ ha Yeyox te piget kup pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn te 'ōg mīnta xe māp-tup'ah. Kaxīy.

Ha Yeyox yōg tik xop te' xupak.

Yeyox xip Topa pet xexka tu'

¹⁵ Ūnūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg Topa pet xexka tu', ha' nūn Yeyox, pa' pip tikmū'ūn, tu' nōmenex, tu' pop tayūmak Topa pet xexka kopah, ha Yeyox te' xohix papuk, ha ta' mōg hāptopah, ha ta' mām tikmū'ūn, tu tātūmak nōy yānān, ha Yeyox te yōg mīmpe xit'ax putxok, ha ta' mām tikmū'ūn, tu kuxxuxtut hāmenex, ha Yeyox te yōg mīmpe yūm'ax putxok, ¹⁶ tu' xat, pu Topa pet xexka kopa hāpxop tat hok, ¹⁷ tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', hu:

—Topa yōg tappet tu' kax'āmi Topa yōg hām'āktux. Yā Topa te: “Ūkpet 'āxet'ax putup ūhep xop xohix yōg Topa pu hām'āktux'ax pet.” Kaxīy. Pa 'āxop te' mīy xupxet'ax pet, nūy yāy xaptop! Kaxīy.

¹⁸ Yā 'āmānex xexka xop te' xupak xix tik te hāmyūmmūg te', tu hāmpē'paxex texīy Yeyox putex, pa' yīp-kutuk, yā tikmū'ūn tep-tup pax Yeyox yōg hāmyūmmūg'ax.

¹⁹ 'Āmāxak ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop kōmēn kūnāpa'.

'Āpu 'ākuxa mām Topa kopah

²⁰ Hāptup ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu piget kup yīka' mōg, tu' pēnāhā', yā' nak piget kup, yā' xexka 'ūnak, ²¹ ha Pet te' xutigāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, pēnā'. Hōmā xate piget kup māmōg, ha ta' hōnhā' nak. Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

'Ākuxa mām Topa kopah, ²³ hu ta yīktix pu hām'āktux, hu: “Āpep, nūy mōg kōnāg xexka tu'”, kaxīy, puxix' mōg putup kōnāg xexka tu'. 'Ākuxa mām

ka'ok Topa kopah, puxix mōg kōnāg xexka tu'. ²⁴ Yā 'āte xa hām'āktux: 'Āxop te Topa pu hām'āktux, nūy tatu hāpxop 'ūm xak. 'Āpu 'ākuxa mām Topa kopah, nūy yūmmūg xe'e Topa te xa' popmāp-tup, ha Topa te xa' popmāp-tup 'ūxohix. ²⁵ 'Āxop te Topa pu hām'āktux. 'Āpu 'ūxaxogā', 'ūnōy te 'ākute'ex kummuk. 'Āpu 'ūxaxogā', putu' kux, ha ta pexkox tu Topa te' xaxogap-tup 'ōg hāpkummuk mīy'ax, putu' kux. ²⁶ Xate tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'ohnāg, puxix 'Ātak pexkox yōg te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'ohnāg. Kaxīy.

Tep-te Yeyox pu yāy 'āxet'ax hōm

²⁷ Ta' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg tu mōktu Topa pet xexka hā' mōxaha', ha ta' nūn 'āmānex xexka xop xix tik te hāmyūmmūg xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

²⁸ —Tep-te xa yāy 'āxet'ax hōm, xayīy hāpxopmā nūhū? Tep-te' xat, xayīy mīy? Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—'Āte xa yīkopit kamah. 'Āxop te hām'āktux xe'e, kopxix xa nōm 'āktux. ³⁰ 'Āpu hām'āktux: Tep-te Yoām pu yāy 'āxet'ax hōm, puyīy tikmū'ūn putox pix? 'Ok pe Topa te 'ok pe tikmū'ūn te'? Tep-te' xat? Kaxīy.

³¹ Ha yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Yūmū'āte hām'āktux yā Topah, puxix yīkopit putup, hu: “Teptu 'ākuxa mām 'ohnāg Yoām kopah?” ³² Pa yūmū'ate hām'āktux yā tikmū'ūn, puxix xok 'ūm? Kaxīy.

Yā nōm te tikmū'ūn yīpkutuk. Yā tikmū'ūn te hāmpē'paxex Yoām te Topa pupi hām'āktux. ³³ Ha:

—'Īntu', 'ap yūmmūg'ah 'ūgmū'āte'. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Tep-te 'ā yāy 'āxet'ax hōm, 'ūyīy hāpxopmā nūhū'? 'Āte xa nōm 'āktux putup'ah kamah. Kaxīy.

Kāmānat kummuk

12 Hāpxip 'īhā Yeyox te tikmū'ūn pu hām'āktux'ax hā hāmyūm-mūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Tik yōg mīnta 'op tox pip hām xa'ax xexka kopah, tu hām pak'ax mīy tu' yīmap, tu hep tat'ax xexka mīy, nūy nōm kopa xupyāg mīy, tu mīptut tox mīy, nūy nōm kopa tik xix, puyīy hāpxop xohix pēnā'. Tik te kāmānat pu' hōm hām xa'ax, puyīy pēnā', tu ta' mōg hato'a'. ²Hāpxip 'īhā mīnta yāy koxuk, ha hām xa'ax yōg xuxyā te tik nū'kutnāhā', puyīy mīnta yōg tayūmak pop, ³ha ta' mōg, pa kāmānat te tik mūg, tu' kix, tu nū'kutnāhā', 'ūhok tat. ⁴Ha hām xa'ax yōg xuxyā te xe tik nōy nū'kutnāhā', pa kāmānat xop te nōm hāpkute'ex kummuk kamah, tu tik putox kix. ⁵Ha hām xa'ax yōg xuxyā te tik nōy nū'kutnāhā', pa kāmānat xop tep-tex. Ha xe' punethok mō'pok, pa kāmānat xop te yāg kute'ex kummuk, tu' yāg kix, ha' xakix. ⁶Nōmhā' xip yāp-xet, puyīy mō'kutnā', yā hām xa'ax yōg xuxyā kutok pit, ha hām xa'ax yōg xuxyā te hāmpēpaxex hu: “Kāmānat tek-tok 'āpak putup.” Kaxīy, tuk-tok nū'kutnāhā', ⁷pa kāmānat xop te yāy mūtik hām'āktux, hu: “Yā hām xa'ax yōg xuxyāk-tok. 'Āpu yūmūp-tex, nūy pa hām xa'ax, nūy yūmū yōg hām xa'ax.” Kaxīy.

⁸—Kāmānat tek-tok mūg, tuptex, tu xok-xax putyōn hām xa'ax nāpah. Kaxīy.

⁹Tu Yexox te xe:

—Putep mūn mīy putup hām xa'ax yōg xuxyā nōmhā'? Yā' mōg putup, nūy kāmānat kix, ha' xakixp-tup, ha kāmānat nōy pu hām xa'ax hōm putup. ¹⁰'Ok 'āxop te mō'kupix Topa yōg tappet tu'. Yā' kax'āmi, hu: “Mīptut mīy'ax te mīkaxxap paha', tu hāmpēpaxex, yā'

kūmmuk, tu' putyōn. Pa 'āmhok, yā' max xe'ēgnāg mīkaxxap, ¹¹Yā Topa te' mīy, yā' max xe'ēgnāg!” Kaxīy.

¹²Ha ta' yūmmūg nōmhā Yoneo xop yōg xexka xop te', yā Yeyox te nōm xop 'āktux. Yā nōm tep-tup, nūy Yeyox kute'ex kummuk, pa 'āmhok, 'ūmīy 'ohnāg, yā tikmū'ūn yīpkutuk. Yā hāpxop mīy 'ohnāg, tu ta' mōg hato'a'.

'Ok max gohet pu tayūmak pagok

¹³Hāpxip 'īhā tik te nū'pok Paniye xop xix 'Enot xop, puyīy Yeyox koit'ax xak. ¹⁴Ūnūn tu nūktu:

—Notot, 'ūgmū'āte' yūmmūg xate hāpxe'e 'āktux, tu tikmū'ūn yīpkutuk 'ohnāg. Xate' xexka xop yīpkutuk 'ohnāg, pa xate tikmū'ūn pu' yūmmūgāhā Topa te nōm putup. 'Āpu hām'āktux: putep xuktux yūmū yōg Topa yōg tappet tu'. 'Ok pe' max gohet pu tayūmak tanemēn'ax pagok, yā Hōm xop yōg xat'ax Xet pu pagok? 'Ok pe' kummuk? Kaxīy.

¹⁵Pa Yeyox te' yūmmūg, tik pa max, pa yā' kuxa kummuk. Yeyox te:

—Teptu 'āxop te' xak 'āte' koit. Paxnū tayūmak 'ānuk, 'ū pēnā'. Kaxīy.

¹⁶Ha ta' mōg, tu putpu' nūnnāhā', ha Yeyox te:

—'Ūm yōg 'āxet'ax kax'āmi tayūmak 'ānuk tu'? Xix 'ūm yōg xumix xip tayūmak 'ānuk tu'?

Ha:

—Yā gohet yōg xat'ax Xet yōg. Kaxīy.

¹⁷Ha Yeyox te:

—'Āpu gohet yōg xat'ax pu gohet yōg xat'ax yōg hāpxop pagok. 'Āpu Topa pu Topa yōg hāpxop pagok kamah. Kaxīy.

Ha' kuxa te' yēy.

Texīy tikmū'ūn te putpu' hix

¹⁸Ha ta' nūn Xanuxeo xop, yā Xanuxeo xop te hāmpēpaxex tikmū'ūn putpu' hip-tup'ah. Ūnūn, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux hu:

¹⁹—Notot, hōmā Mōyyex te yūmū'ā tappet kax'āmi, hu: “Ūxok tihik, ha ta' xip xetut, pak-tok 'ūm xip'ah. Mōyyex te' xat, tik taknōy te xetut hokyūm mūtik yāytaha', pu' max, nūy nōy xok pu' pop kaxxop. ²⁰Hōmā' pip 'ūtaknōy xohix te' 7. Tik māxap te 'ūn mūtik yāytaha', pak-tok 'ohnāg, tu' xok. ²¹Ha' taknōy 'ūg-nāy tu' te' yāytaha', tuk-tok put 'ohnāg, tu' xok, ha' taknōy yāykote hā kaxiy kama'. ²²Hā kaxiy 'ūxohix te' 7 te yāytaha 'ūn mūtik, 'ūk-tok 'ūm pop 'ohnāg, tu' xakix 'ūxohix. Hāpxip 'ihā' xok kama 'ūhūn. ²³Hāpxip 'ihā Topa te tikmū'ūn xohix putpu' hīnnāp-tup, 'ū'ūm yōg xetut nōmhā'? Yā xohix te' 7 te yāytaha 'ūn mūtik! Kaxiy.

²⁴Ha Yeyox te:

—'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg! Texiy? Yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg Topa yōg tappet. 'Āxop te' yūmmūg 'ohnāg Topa 'ūka'ok xexka'. ²⁵Yā xakix xop putpu' hip-tup. Topa yōg nū'pok xop te yāyta 'ohnāg pexkox tu'. Hā kaxiy tikmū'ūn te yāyta 'ohnāg pexkox tu'. ²⁶Hōmā Mōyyex te' kax'āmi tappet tu', tu putpu' hīnnā'ax kax'āmi'. 'Ok 'āxop te nōm mōkupix 'ohnāg? Yā 'ūkax'āmi Topa te mīm pahok kup puk kopa Mōyyex pu hām'āktux, hu: “Ūgmūn yā 'Amanām yōg Topah, xix 'Iyak yōg, xix Yako yōg.” Kaxiy. ²⁷Hā kaxiy Topa te' xuktux 'ap xakix xop yōg Topa'ah, pa yā hi xop yōg. 'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg. Kaxiy.

Topa yōg xat'ax xexkanām

²⁸Ha ta' xip tihik, tu' xip tik te hāmyūmmūg xop kopah, tu hām'āktux 'āpak, tu' yūmmūg Yeyox te hām'āktux max. Tik te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Topa te tikmū'ūn xat. Xat'ax 'ūm xexkanām? Kaxiy.

²⁹Ha Yeyox te:

—Yā Topa te tikmū'ūn xat, hu: “Iyaet xop, 'āpu 'ūxupax. Yūmūg xuxyā yā

yūmū yōg Topa yāp-xet, yā' nōy xip'ah. ³⁰'Āpu 'āxuxyā Topap-tuppax 'ākuxa xexka hā xix 'ākoxuk xexka hā xix 'āp-tox xexka hā xix 'ōg ka'ok'ax xexka hā.” Kaxiy. ³¹Ha Topa te xe tikmū'ūn xat, yā xat'ax 'ūk-nāy tu'. Topa te: “'Āpu 'ānōy putup pax xate yāy putup pax putuk.” Kaxiy. Yā' xat'ax tix 'ūxexkanām, ha ta xat'ax nōy 'ūxexka'. Kaxiy.

³²Ha tik te:

—Notot, yā hām'āktux max! 'A' koit'ah. Yā' xip Topap-xet, ha ta' nōy 'ūm 'ap xip'ah. ³³Yā' max yūmū'āte Topap-tuppax yāy kuxa xexka hā xix yāy putox xexka hā xix yāy ka'ok'ax xexka hā. Yā' max kama yūmū'āte yāy nōy putup pax yūmū'āte yāy putup pax putuk. Yā' max xexka yūmū'āte xat'ax tix mīy nō'ōm, ha ta' max miāx yūmū'āte xokxop mō'hap, nūy Topa pu haxyā'. Kaxiy.

³⁴Ha Yeyox te' yūmmūg tik te hāmyūmmūg, yā hām'āktux max. Yeyox te:

—'Āxip Topa yōg xop yīka' Topa te nōm xat, ha' yīpkox pip. Kaxiy. Ha tikmū'ūn kuxa nōg, hu xe hāpxop nōy yīkopit 'ohnāg.

Topa yōg yāykutnā'ax

³⁵'Ūxip Yeyox Topa pet xexka tu', tu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Teptu tik te hāmyūmmūg xop te tikmū'ūn pu' yūmmūgāhā Topa yōg yāykutnā'ax yā Namix mōkputox? ³⁶Pa Topa Koxuk te Namix kax'āmiyāhā', ha tute kax'āmi', hu: “Yūmūg xuxyā Topa te 'ūgxuxyā pu hām'āktux, hu: Yūhūm 'ūgyīm xe'e tu', ha 'āte puknōg gāy xop xix putup 'āpata yīkāgnāg.” Kaxiy. ³⁷Yā Namix te: “'Ūkxuxyā.” Kaxiy. Yā Topa yōg yāykutnā'ax xānāhā, hu: “'Ūkxuxyā.” Kaxiy. Texiy Topa yōg yāykutnā'ax yā Namix mōkputox? Kaxiy.

Yeyox xix tik te hāmyūmmūg xop

Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox yōg hām'āktux putup pax. ³⁸ Ha Yeyox te:

—Pa 'ātix, tik te hāmyūmmūg xop tep-tup pax, nūy hāpkumep, nūy topixxax xe'ēgnāg ta', puyīy tikmū'ūn nōm 'āktux max, yā nōm 'āpak nāpet tu'. Tik te hāmyūmmūg xop te' pop 'ūxexka xop yōg pip'ax Yoneo xop yōg Topa pet kopa ³⁹ xix 'āmuk xexka tu', ⁴⁰ tu hokmām xop yōg hāpxop pop, tu' xupxet, tu Topa pu hām'āktux, puyīy tikmū'ūn hāmp'e'paxex yā' max. Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax yānān xexkap-tup! Kaxīy.

Ūn hok yūm te tayūmak nīm

⁴¹ Ūxip Yeyox Yoneo yōg Topa pet kopa tayūmak tat'ax mīpkox yīkak, tu' pēnāhā tikmū'ūn nūn, nūy tayūmak nīm tayūmak tat'ax kopah. Tikmū'ūn punethok 'ūp-texop xexka te tayūmak xohix nīm, ⁴² ha ta' nūn 'ūhūn, yā hok yūm, yā hām hōgnāg. Ūnūn, tu nūktu tayūmak 'ānuk tix mō'tat mīpkox kopah, yā tayūmak kutōgnāg. ⁴³ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop xānāhā, tu:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux, nū 'ūn hok yūm, yā hām hōgnāg, pa yā hāpxop xohix mō'tat, pa nōm nōy xohix te hāpxop kutōgnāg mō'tat. ⁴⁴ Yā 'ūp-texop xexka xop yōg hāpxop punethok, tu tayūmak yāgnāg xut, nūy mō'tat, ha yōg hāpxop punethok pip, pa 'ūn hok yūm te yāy yōg hāpxop xohix mō'tat, ha' nōg. Kaxīy.

Topa pet xexka kōyyōy putup

13 Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha tik xop te:

—Yāyā, pēnā Topa pet xexka 'ūmax xe'ēgnāg, yā mīptut max!

² Ha Yeyox te:

—Ok mīptut max xe'ēgnāg pēnāhā? Hāpxip 'īhā yōg mikaxxap te' nōy yīmū' mām putup'ah, yā' xohix xexka koxyo'y putup! Kaxīy.

Tikmū'ūn te 'āxop xūyḡāp-tup

³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu yīktix 'Onimet yīmū' mām, ha Pet te' yīkopit, xix Tiak te, xix Yoām te, xix 'Ānene te', hu:

⁴ —Hām'ūmhā nōm hāpxopmāp-tup? Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax 'ūm pēnāp-tup, 'īhā nōm hāpxopmāp-tup? Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā, hu:

—Pa 'ātix, nūy hāmyūmmūg, nūy 'ākuxa mām hok koi'tax kopah. ⁶ Yā' nūn putup 'ūxohix, tu hām'āktux putup, hu: “Ūgmūn nō'ōm, Topa tek mūn yāy kutnāhā, yā Yeyox 'ūgmūn!” Kaxīy. Ha tikmū'ūn xohix kuxa mām putup koi'tax kopah. ⁷ Āxop te' xupak putup hām-nūhūn xexka hām'hūmnāg, yā tikmū'ūn te yāy kix kakīynāg. Ha tikmū'ūn nūn putup, tu: “Yā yāy kix kakīynāg tikmū'ūn hāptox tu.” Kaxīy. Āpu 'ākuxa nōg hok. Yā tikmū'ūn te yāy kix putup te kaxīy, pa hāpkux 'ohnāg. ⁸ Hāpxexka yōg tikmū'ūn te hāpxexka nōy yōg tikmū'ūn mūtik yāy kix putup, ha ta' hep xop te' hep xop nōy mūtik yāy kix putup, ha ta hām xexka yāy nuhuk nām panip putup, ha ta hām'hōgnāg, ha putup te tikmū'ūn kix putup. Ūn tek-tok put putup, tu' xūy xexka'. Hā kaxīy tikmū'ūn xūy putup, ha mōktu hāpkux.

⁹ Pa 'ātix, tikmū'ūn te 'āxop mōḡāp-tup 'ūpa te hāmyūmmūg xop tu', puyīy 'āxop kopit, yā 'āxop kummugāp-tup. Ha tikmū'ūn nūn putup kamah, nūy 'āxop kix xikot hā Yoneo xop yōg Topa pet kopah. Yā 'ākuxa mām 'ūḡkopah, yīy ta' nūn putup tikmū'ūn, nūy 'āxop mōḡā gohenanok tu' xix gohet yōg xat'ax xexka tu', puyīy 'āxop kopit, ha 'āxop te nōm pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ¹⁰ ha tikmū'ūn te' hep xop xohix xexka pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux putup hāmāxap, hak-nāy tu hāpkux. ¹¹ Tikmū'ūn te 'āxop mūg, nūy 'āxop

mōgā' gohet yōg xexka xop tu'. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. 'Āpu hāmpē'āpaxe hok, hu: "Āte putep xuktux putup?" Kaxīy. Pa 'āmhok, 'āmōg putup gohet yōg xexka tu', ha Topa te xa hām'āktux'ax hōm putup, xayīy hām'āktux, yā 'ōg hām'āktux 'ohnāg, pa yā Topa Koxuk mūn yōg. ¹²Tikmū'ūn punethok te yāy taknōy mōgāp-tup gohet yōg xexka xop tu', puyīy nōm kix, ha ta 'ātak te yāy kutok mōgāp-tup kamah xī' tut te', puyīy nōm kix. Ha tak-tok te 'ātak mōgāp-tup kama xī' tut, puyīy nōm kix, ha' xakix putup 'ūxohix. ¹³'Ākuxa mām 'ūgkopah, yīy tikmū'ūn te 'āp-tup nōg putup, pa 'āpu 'ākuxa mām ka'ok mōkuma'āmōg, ha Topa te 'āhīnnāp-tup. Kaxīy.

'Ūxūy xexka'

¹⁴Yeyox te xe:

—'Āxop te' pēnāp-tup hāpxop yāy 'īgā xexka 'ūnōy yōg xip'ax tu'—xate nū mōkupix, 'āpu hāmyūmmūg—'āxop pip hāpxexka Yonex tu', nūy ta mōg mō'ka'ok yīktix tu'. ¹⁵'Āxop mām mīp-tut yīmū, nūy ta mōg mō'ka'ok. Mīptut hā mōxa hok, nūy hāpxop pa'. ¹⁶'Āxop pip hāpxa tu', nūy ta mōg mō'ka'ok, yāy pet hā mōxa hok, nūy topixxax pa' ¹⁷Yā' kummuk xekap-tup 'ūn tek-tok xuk xop pu' xix 'ūn tek-tok put xop pu'. ¹⁸'Āpu Topa pu hām'āktux, nūy ta tu' xak, puyīy tikmū'ūn 'āxop kummugā mō'āgmūg pukpex 'īhā'. ¹⁹Yā nōm 'ām-nīy hā 'āxop xūy xekap-tup, pa hōmā Topa te' mīy hām xexka xix hōnhā' xūy kutōgnāg. ²⁰Topa te' xat, xayīy 'āmnīy xohix'ah hā 'āxop xūy putup. Topa te' xat hok, puxix xakix xohix xexka'. Pa' pip Topa kopa kuxa mām ka'ok xop, yā Topa te nōm yīmōgātux, nūy nōm hīnnā', hu' xat putup, puyīy 'āmnīy xohix'ah hā' xūy.

²¹—Tikmū'ūn te hām'āktux putup, hu: "Mū, nūy pēnā', Topa yōg yāy kutnā'ax xip nūnteh." Kaxīy. Ha ta' nōy te hām'āktux putup, hu: "Mōg, nūy pēnā',

Topa yōg yāy kutnā'ax xip 'ōnteh, yā' xip Yeyox." Kaxīy. 'Āpu 'āyīpkox pip hok. Yā' koit. ²²Yā nōm koit xop te Topa pupi hām'āktux xop putuk putup, tu Topa yōg yāy kutnā'ax putuk putup, tu hāpx-opmā ka'ok xe'ēgnāg, nūy Topa putuk, puyīy tikmū'ūn kuxa' yēy. Nōm tep-tup, nūy Topa yōg yīmōgātux xop kuxa mām koit'ax kopah. ²³Pa 'ātix. 'Āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā' hōnhā'. Hāpxip 'īhā nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup, tu' yūm-mūg putup. Kaxīy.

Tikmū'ūn Kutok putpu' nūn

²⁴Yeyox te xe:

—Yā' xūy xexka nōg putup, ha ta māyōn yāyhāp-tup hāpkoxtap, ha ta māyōn hex yānām pip putup'ah, ²⁵ha ta māyōnnāg pip pexkox yo'oma', pa xakux putup, ha ta hāpxop xohix ka'ok nuhuk putup pexkox yo'oma' xix pexkox kopah, ²⁶ha ta pexkox tuk yīxop-tup, yā Tikmū'ūn Kutok, tu hāmōy xexka kopak yīxop-tup, yā' max xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāp-tup, ²⁷ha 'āte yāy yōg pexkox yōg nū'pok xop mō'pok putup hāpxexka xohix tu'. 'Ūmōg putup, nūy Topa yōg yīmōgātux xop nūnnā', puyīy xohix yāy tu nū'nā'. Kaxīy.

Piget kup

²⁸Yeyox te xe:

—'Āpu hāmyūmmūg. 'Ūxip piget kup, tu yōg mīmāg tup, tu yōg mīxux xupep. 'Āxop te' pēnāhā' tu' yūmmūg mō'āgmūg pukpex, yā tex tihix. ²⁹Hā kaxīy xate nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup 'āte xa nōm 'āktux, tu' yūmmūg putup 'ūgnūn putup putpu'. ³⁰'Āpu hāmyūmmūg, hōnhā' pip tikmū'ūn, ha ta' yāg te nōm hāpxopmā'ax xohix pēnāp-tup, pa yā' yāg te' pēnāp-tup 'ohnāg, pa xakix putup hāmāxap. ³¹'ūnōg putup hāmōgnōy xix hām xexka', pa yōgnū hām'āktux pip mōkuma'mōg, tu' nōg putup 'ohnāg. Kaxīy.

Hām'ūmhā

³² Yeyox te xe:

—Hām'ūmhā tikmū'ūn te nōm hāpx-opmā'ax pēnāp-tup? Hāptup 'ūm, pe 'ām-nīy 'ūm? Māyōn yūm 'ūm? Yā pexkox nū'pok xop te' yūmmūg 'ohnāg, ha Topak-tok te' yūmmūg 'ohnāg, pa 'ātak Topa puxehnāg te' yūmmūg. ³³ Pa 'ātix. 'Āpu 'ūkhip, nūy hāmpēnā'. Yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. Hām'ūmhā nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup? Yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. ³⁴ Yā hā kaxīy putuk. Tik mōg putup hāptox tu', tu kāmānat xex, puyīy hām, tu hāmyīkox pēnā'ax xat, puyīy hāmpēnā', tu ta' mōg tihik. ³⁵ Hām'ūmhā putpu' nūn putup tihik, 'ok pe 'āmāxak, 'ok pe 'ām-nīy kote hā, 'ok pe xokakkak tak xata hā, 'ok pe hām yāy kuhmōy hā? Yā kāmānat te' yūmmūg 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg, hām'ūmhā 'ūgnūn putup putpu'. ³⁶ 'Ūgnūn putup, pa tikmū'ūn mō'yōn, yā' kummuk. ³⁷ 'Āte xa hām'āktux, xix tikmū'ūn xohix pu nōm 'āktux, hu: “Pa 'ātix!” Kaxīy.

'Ūp-tup, nūy Yeyox putex

14 Hōnhā 'ām-nīy tix 'īhā 'āmuk xexka xip'ax, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn xix Pām Tokatok Hok. Ha 'āmānex xexka xop tep-tup xix tik te hāmyūmmūg xop tep-tup, puyīy xonat xop Yeyox mūy, puyīy kīy, 'ūp-tex putup hah, ² tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Pa 'ām-hok hōnhā'ah. Yā 'āmuk xexka xip. Hōnhā yūmū'āte Yeyox putex, puxix tikmū'ūn gāy xexkah. Nāy, pu 'āmuk xexka mā kux. Kaxīy.

Yeyox xip xiptuxexka Metān tu'

³ 'Ūxip Yeyox xiptuxexka Metān tu' Xīmām pet kopah, yā Xīmām xax kunut-nām. Ha ta' nūn 'ūhūn, tu mīkaxxap koxnāg max nūnnāhā', yā mīkaxxap 'anamax hā' mīy, ha' kopa' xip hep

haxnāg max 'ūxuxet'ax nān, yā takat xexkah. 'Ūn nūn, tu nūktu mīkaxxap koxnāg koxyōy, tu Yeyox putox yīmū hep pux. ⁴ Ha ta' pip tikmū'ūn, tu' gāy, tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Yā' kummuk. Teptu hā kaxīy hep haxnāg max putyōn? ⁵ Yā hep nōmenex, pu' max, nūy tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu nōm popmā'. Yā yōg tayūmak xexkah, yā yōg tayūmak 'ānuk, yā yānām ponnok hā mīy, yā xohix te' 300 'ūyōg tayūmak 'ānuk. Kaxīy.

Yā tikmū'ūn te 'ūn mānōg, ⁶ pa Yeyox te:

—'Ūmānōg hok' Teptu 'āxop gāy xexkah? 'Ūn te hāpxopmā max. ⁷ Yā' hok xop pip mōkuma'mōg 'āxop kopah. 'Āxop tep-tup, nūy ta nōm hā tehet, pak xip ka'ok 'ohnāg 'āxop kopah. ⁸ 'Ūn te hāpxopmā max yūmmūg, hu' mīy. 'Ūkxok putup, hak hāpkot putup, yīy ta hōnhā 'ūn tek yīn muk, nūy haxyā max, xokxax putuk. ⁹ 'Āte xa' hāpxe'e 'āktux tikmū'ūn te hāpxexka xohix tu' Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux putup, tu nū 'ūn 'āktux putup kamah.

Yot te gāy xop mōgāp-tup Yeyox ha

¹⁰ Ha ta' mōg Yot 'Īxkanot, yā' xip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah, tu' mōg, tu mōktu 'āmānex xexka xop mūtik hām'āktux, nūy gāy xop mōgā Yeyox ha, puyīy xūy-gā', ¹¹ ha 'āmānex xexka xop te' xupak, hu' kuxa hittup, tu:

—'Ūgmū'āte xa tayūmak popmāp-tup. Kaxīy.

Hā kaxīy Yot te gāy xop mōgāp-tup Yeyox ha, puyīy xūy-gā'? Yā Yot te hāmpēpaxex.

'Āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn

¹² 'Āmuk xexka xip 'āxet'ax Pām Tokatok Hok, yā 'ām-nīy māxap, 'īhā Yoneo xop te kahnēn kutok kix 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn pu'. Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Pi'yā xatep-tup? Pi'yā 'ūgmū'āte 'āmuk xexka Nōa' Yēn mīy putup? Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te yāy yōg tik mō'pok, tu' xat, hu:

—Mōg kōmēn tu'. 'Āmōg putup, pa' mōg putup tihik, tu naxtox hā kōnāg tat putup. 'Āpu nōm pe mōg. ¹⁴ Tik te mīptut hā mō'nāp-tup. 'Āpu nōm hā mōxā kamah, nūy xuxyā pu hām'āktux. 'Āpu hām'āktux, hu: “Yāyā te' yīkopit. Pi'yā yūm hām'āta kox? 'Ūgmū'āte 'āmuk xexka Nōa' Yēn mīy putup 'ōnteh, 'ūgmūn xix yāy yōg tik xop.” Kaxīy. ¹⁵ Ha tik te xa' mūg hām'āta kox max, yā pepi' yūm, ha' pip mīmpe max. 'Ōnte 'āxop te' mīy putup 'āmuk xexkah. Kaxīy.

¹⁶ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik tix, tu mōktu hāpxop xohix pēnāhā Yeyox te nōm xuktux, tu 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn mīy.

¹⁷ 'Āmāxak ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu hām'āta kox hā' mōxaha', ¹⁸ tu mīmpe xit'ax tu' mām, tu' xit, ha Yeyox te:

—Hamūn, 'āte xa hām'āktux. 'Ūxip tihik 'āxop kopah, tuk mūtik xit. Tute' gāy xop nūnnāp-tup, puyīy 'ūgxūyāgā'. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox yōg tik xop kuxa hittup 'ohnāg, ha yāp-xet te:

—Yāyā, 'ū'ūm? 'Ok 'ūgmūn? Kaxīy.

Ha ta' nōy te yīkopit, ha' nōy te, tu mōktu xohix te' yīkopit kamah.

²⁰ Ha Yeyox te:

—Yā tik puxet 'āxop kopah, yā nōm te pām pix putup kănēy pet xax kopah. ²¹ Yā 'ūkxok putup, yā Tikmū'ūn Kutok xok putup. Yā hā kaxīy Topa yōg tappet te nōm 'āktux. Tik te gāy xop mōgāp-tup Tikmū'ūn Kutok ha, puyīy xūyāgā'. Yā' kummuk xexka nōm pu'. 'Ūtut te nōm put 'ohnāg, pu' max! Kaxīy.

Pām mähā', tu xupyāg xo'op, nūy Yeyox pe'paxeh

²² 'Ūxit Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha Yeyox te pām paha', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Xatek mū'ā pām popmāhā'. 'Āmax. Yā' max. Kaxīy.

Yeyox te pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu nōm popmāhā', tu:

—'Āpu 'ūpop. Nūhū yā 'ūgyīn. Kaxīy.

²³ Tu kănēy xo'op'ax paha', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topa, yā' max, 'āmax. Kaxīy.

Tu ta yāy yōg tik xop pu' hōm, ha' xo'op. ²⁴ Ha Yeyox te:

—Nūhū yā 'ūkhep 'āta. 'Āte yāy hep 'āta tikmū'ūn xohix pupi nū'nāp-tup. 'Ūkhep 'āta yā pa'ax tup Topa yōg xix tikmū'ūn yōg. ²⁵ 'Āte xa hām'āktux xe'e', 'āte xe xupyāg xo'op putup'ah. Nāy, pu Topa yāy yōg tikmū'ūn xat putup, ha' yīpkox pīp, 'ihā xe' xo'op. ²⁶ Ha' xohix te Topa puk-tex, tu ta' mōg yīktix 'Onimet tu'.

Yeyox te Pet pu hām'āktux

²⁷ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—'Āxop xohix tek nīm putup. Yā Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn te kahnēn pēnā'ax putex putup, ha ta kahnēn xumāp-tup.” Kaxīy. ²⁸ Pa putpuk hip-tup 'ūgmūn, tu tak mōg putup 'āxop keppa hāpxexka Ganinet tu'. Kaxīy.

²⁹ Ha Pet te:

—'Āmhok! 'Āte 'ānīm putup'ah. Nōm xohix te 'ānīm putup, kopxix 'ānīm putup'ah. Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux xe'e: 'āmnīy ha ta hām'āktux tikoyuk xate, hu: “'Āte Yeyox yūmmūg 'ohnāg!” Kaxīy. Hāpxip 'ihā xokakkak tak xatap-tup tix. Kaxīy.

³¹ Pa Pet te xe hām'āktux ka'ok, hu:

—Āmhok! Āte nōm 'āktux putup'ah, 'āyūmmūg 'ohnāg. 'Ūkxok 'āmūtik, kopxix nōm 'āktux putup'ah. Kaxīy.

Ha ta nōm 'āktux kamah Yeyox yōg tik xohix xop.

Yeyox xip mīm mātiknāg Yetxēm tu'

³²Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop mūtik mīm mātiknāg tu' 'ūxuxet'ax Yetxēm, tu' mōg, tu mōktu' mōxaha', ha Yeyox te:

—Māhām nūnteh, 'ihāg mōg, nūy Topa pu hām'āktux. Kaxīy.

³³Tu ta' mōg Yeyox, tu' mōgāhā Pet, xix Tiak xix Yoām, tu hāpxip 'ihā Yeyox kuxa hittup 'ohnāg kōnāmāhā', tu' kuxanōg xexkah, ³⁴tu:

—Ūgkuxa hittup 'ohnāg, yāg xok putup putuk. 'Āpu nox 'āti nūnteh, nūy 'ūkhip. Pa 'ātix. Kaxīy.

³⁵Tu ta' mōg kutōgnāg, tu mō hām nīy, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topa, xate' xat, kopxik xūy putup'ah. ³⁶Tak yōgnū 'ātak, xate hāpxopmā xohix yūmmūg. 'Āpu xat, 'ūyīy xūy hok. Pa 'ātep-tup'ah 'āte nōm putup, pa 'ātep-tup xate nōm putup. Kaxīy.

³⁷Tu ta' nūn putpu', tu nūktu yāy yōg tik tikoyuk pēnāhā', ha mō'yōn, ha Yeyox te Pet pu:

—Xīmām, 'ok mō'ōn? 'Ok māyōn mōg kutōgnāg hāg hip 'ohnāg? ³⁸'Āpu 'āpa ka'ok, nūy Topa pu hām'āktux, puyīy nōy 'āxapit hok, xayīy hāpkummuk mīy. 'Ākoxuk tep-tup, nūy mō'yōn hok, pa 'āyīn tep-tup, nūy mō'yōn, yā 'ākoxuk ka'ok, pa 'āyīn pu'uk. Kaxīy.

³⁹Tu ta xe' mōg Yeyox, nūy Topa pu hām'āktux, tu yōg hām'āktux 'āktux 'ūxe-het, yā' yāy putuk, ⁴⁰tu ta xe' nūn putpu', pa' pip yāy yōg tik xop, tu mō'yōn. Yā kūmīm tep-tex xexkah, tu' pa ka'ok yūmmūg 'ohnāg, tu yānān hām'āktux yūmmūg 'ohnāg.

⁴¹Ha ta' xe' mōg Yeyox, tu xe' nūn putpu', yā' nūn tikoyuk, tu:

—'Ok mō'ōn kux'ah, 'ok kūmīm te 'āp-tex? Puxix! Yā nōmhā'! Yā nōmhā tik nūn, nūy hāpkummuk mīy xop nūnnā', puyīy 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok xūygā'. ⁴²Pepix 'āpip. 'Āpu yūmū mōg. Pēnā', 'ūnūn tihik, tu' gāy xop nūnnāhā, puyīy 'ūkxūygā'! Kaxīy.

Tikmū'ūn te Yeyox mūg

⁴³Yeyox te hām'āktux, 'ihā' xupep Yot, yā nōm te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, ha nūmūti' mōxaha tikmū'ūn, ha' taha mīkaxxexka xix mīptopnāg. Yā 'āmānex xexka xop te nū'pok, xix tik te hām yūmmūg xop te', xix Yoneo xop yōg xexka xop te'. ⁴⁴Yā Yot tep-tup, nūy gāy xop mōgā', puyīy Yeyox xūygā', hu nūmūtik hām'āktux, "Āte tik kep hā' mūg putup. 'Āpu nōm mūy, nūy mōgā'. Yā nō'ōm." Kaxīy.

⁴⁵Hāpxip 'ihā' nūn Yot, tu nūktu Yeyox yīkagnāg xip, tu:

—Yāyā'! Kaxīy.

Tu' nōy kep hā' mūg, yā xape xop putuk. ⁴⁶Ha tikmū'ūn te Yeyox mūg, tu' hīy. ⁴⁷Ha ta' xip tihik, tu mīkaxxexka xut, tu tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat yīpkox xak, ⁴⁸ha Yeyox te tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxop nūn, tu' taha mīkaxxexka xix mīptopnāg, nūy xupxet hīy? Yā' putuk. ⁴⁹Hōmāg xip ka'ok 'āxop kopah, nūy 'āxop pu hām'yūmmūgā' Topa pet xexka tu', pa 'āxop tek hīy 'ohnāg. Pa hōmā 'ūhittap nōm te kax'āmi Topa yōg tappet tu', ha ta hōnhā nōm putuk. Kaxīy.

⁵⁰Ha Yeyox yōg tik xop te Yeyox nīm, tu hāpxūmānām.

⁵¹Yā' xip tik tukkup, tu komenok pon-nok hā' taha', ha tikmū'ūn te' hīy putup, ⁵²pa tik te' nīm komenok, tu' xaxtop, tu ta' mōxupaha'

Yoneo xop yōg xexka xop te Yeyox kopit

⁵³ Hāpxip 'ihā tikmū'ūn te Yeyox mōgāhā tik te 'āmānex xop xat pet tu', tu mōktu' mōxaha', ha' pip 'āmānex xexka xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, xix tik te hāmyūmmūg xop.

⁵⁴ Ha ta' xip Pet, tu hāptox tu Yeyox pe' mōg, tu mōktu' xupet tik te 'āmānex xop xat pet yōg hāmuñnōg tu', tu' yūm kuxap yīkak xonat xop mūtik, nūy xapuk. ⁵⁵ Ha ta' pip 'āmānex xexka xop, xix tik pa te hāmyūmmūg xop te hāmp'e'paxex, texīy Yeyox 'āktux kummuk putup, puyīy putex. Pa 'ām'hok, 'ap yūmmūg'ah. ⁵⁶ Tikmū'ūn xohix te' kupex, tu' koit, pa' yāy yōg hām'āktux te' nōy yōg putuk 'ohnāg.

⁵⁷ Yā tikmū'ūn tek-nihā' pip, tu' koit, hu:

⁵⁸ —'Ūgmū'āte Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, yā tute: “Tikmū'ūn te Topa pet xexka mīy, ha ta' 'āte' koxyōy putup, pa 'āte xe' mīy putup 'āmnīy tikoyuk hā. Yā tikmū'ūn te nōm mīy putup 'ohnāg.” Kaxīy.

⁵⁹ Tikmū'ūn te hām'āktux, pa' yōg kupex'ax te yāy putuk 'ohnāg.

⁶⁰ Ha tak-nihā' xip tik te 'āmānex xop xat tikmū'ūn kopah, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate hām'āktux yānān 'ohnāg? Kaxīy.

⁶¹ Pa' yēy. Yā hām'āktux yānān 'ohnāg, ha tik te 'āmānex xop xat te xe:

—'Ok Topa te 'āyāykutnāhā'? 'Ok Topa xe'ēgnāg kutok? Kaxīy.

⁶² Ha Yeyox te:

—Yā hamūn. 'Āxop xohix tek pēnāp-tup, yā Tikmū'ūn Kutok pēnāp-tup. 'Ūgyūm putup Topa ka'ok yīm xe'e tu'. 'Āxop te kamak pēnāp-tup, 'ūkxip putup pexkox kopah, tu ta' yīxop-tup hāmgyōy xexka kopah! Kaxīy.

⁶³ Ha tik te 'āmānex xop xat te yāy top-ixxax pot, yā' gāy, tu:

—Puxix. Yā hām'āktux kummuk!

⁶⁴ Tute Topa 'āktux kummuk. 'Āxop te' xupak. Putep hāmp'e'āpaxex nōmhā'? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox putup nōg, tu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūp-tex! Kaxīy.

⁶⁵ Ha tikmū'ūn te yīynīn xōn kōnāmāhā Yeyox tu', tu' nōy putox mō'nīy, tu' kix, tu:

—'Āpu hām'āktux. Tep-te 'ākix? Kaxīy.

Ha ta' pip xonat, tu Yeyox kix yāy yīm hā.

Pet te hām'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg

⁶⁶ Ha ta' xip Pet kukpa hāmuñnōg tu', ha' nūn tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat hex, ⁶⁷ tu nūktu Pet pēnāhā', tu:

—Hōmā 'āxip kōmēn Nāyane yōg Yeyox mūtik, yā yōg xop kopa 'āxip. Kaxīy.

⁶⁸ Pa Pet te:

—'Ap 'āte nōm yūmmūg'ah. Putep 'āktux? Kaxīy. Tu ta' mōg Pet hāmpak'ax mō'nīnyīn'ax tu', 'ihā xokakkak tak xataha'. ⁶⁹ Ha kāmānat hex te Pet pēnāhā', ha yīka' nōy pip, ha kāmānat hex te:

—Hamūn, tihik 'ōhōm yā Yeyox yōg xop kopa' xip. Kaxīy.

⁷⁰ Pa Pet te:

—'Āk mūn'ah. Kaxīy.

Hāpxip 'ihā tikmū'ūn te:

—Hamūn. 'Ūgmū'āte' yūmmūg xe'e. 'Āxip Yeyox yōg tik xop kopah. Hamūn, 'āmūn yā hāpxexka Ganinet yōg tihik kamah. Kaxīy.

⁷¹ Ha Pet te:

—'Āte xa hām'āktux, ha Topa te' xupak, tu' yūmmūg. 'Āxop te tik 'āktux, pa 'āte nōm yūmmūg 'ohnāg! 'Āte' koit, puxix Topa 'ūgkix! Kaxīy.

⁷²Hāpxip 'ohnāg 'ihā xe' xataha xokakkak tak, ha Pet te' xutigāhā', yā hōmā Yeyox te: "Xate hām'āktux tikoyuk, hu: 'Āte Yeyox yūmmūg 'ohnāg! Kaxīy. 'Ihā xokakkak tak xatap-tup tix." Kaxīy.

Ha Pet kuxa hittup 'ohnāg, hu' potaha'.

Yeyox xip Pinat keppah

15 Māyōn xupep 'ihā yāytunū'nāhā 'āmānex xexka xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, xix tik te hāmyūm-mūg xop, tu hām'āktux tik pa te hāmyūmmūg xop mūtik.

Ha ta xonat xop te Yeyox hīy, tu ta' mōgāhā Pinat hah, tu mōktu Pinat pu Yeyox hōm. ²Ha Pinat te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate Yoneo xop xat? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn. Xate hām'āktux. Kaxīy.

³Ha 'āmānex xexka xop te Yeyox 'āktux kummuk punethok. ⁴Ha Pinat te xe yīykopit, hu:

—'Ok xate hām'āktux hā yānān 'ohnāg? 'Āpu 'ūxupax, nōm xop te hām'āktux 'ākummuk! Kaxīy.

⁵Pa Yeyox te xe hām'āktux yānān 'ohnāg, yīy Pinat kuxa kopa' yēy.

Tikmū'ūn te hām'āktux Yeyox 'ūkummuk

⁶Āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn xip, ha tikmū'ūn te ta tu' xak, yīy ta Pinat te tik xut kanet ka'ok kopah, pu mōg. Yā hāmyāxatamuk xohix hā kaxīy. ⁷Ha ta' xip tihik 'āxet'ax Mahamax kanet ka'ok kopa yāy xape xop mūtik. Yā hōmā tikmū'ūn te gohet yōg xop mūtik yāy kix, ha Mahamax te tikmū'ūn kix, ha' xakix.

⁸Ha ta' nūn nōmhā tikmū'ūn, nūy ta tu' xak, puyīy tik xut kanet ka'ok kopah, pu mōg, Yā hāmyāxatamuk nōy xohix putuk. ⁹Ha Pinat te:

—'Ok 'āxop tep-tup, 'ūyīy xut, pu mōg Yoneo xop yōg xat'ax Yeyox? Kaxīy.

¹⁰Yā Pinat te' yūmmūg 'āmānex xexka xop Yeyox hā yīpkumīy, hu Yeyox nūn-nāhā Pinat hah, ¹¹tu hām'āktux hā tikmū'ūn gāyāhā', puyīy ta tu' xak, puyīy Pinat Mahamax xut pu mōg, 'ap Yeyox'ah, ¹²ha Pinat te:

—'Āxop te putep-tup, 'ū mīy tik mūtik? Yā 'āxop te nōm xānāhā nōm te Yoneo xop xat. Kaxīy.

¹³Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu mīpkup nix yīmūp-tex pipkup hā. Kaxīy.

¹⁴Ha Pinat te:

—Tepu, putep kummuk mīy? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te hām'āktux ka'ok nōy nā' mōg, hu:

—'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex! 'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex! Kaxīy.

¹⁵Ha Pinat tep-tup, nūy tikmū'ūn kuxa hittupmā', hu Mahamax xut, pu mōg, tu hāpxip 'ihā xat, puyīy xonat Yeyox kix xikot hā, tu xonat xop pu Yeyox hōm, pup-tex.

Xonat te Yeyox kute'ex kummuk

¹⁶Ha ta' mōg xonat xop, tu Yeyox mōgāhā gohenanok pet tu', tu mōktu' mōxahā', ha xonat xohix te yāy tu nū'nāhā'. ¹⁷Hāpxip 'ihā xonat te Yeyox pu mō xax tat, yā topixxax tox 'āta', puyīy xexka xop putuk, tu Yeyox putox yīmū' xix kuxxax, puyīy xexka xop putuk, yā mīmyāmtoxmāg hā' mīy.

¹⁸Xonat te:

—'Āmax xe'ēgnāg! Xate Yoneo xop xat! Kaxīy.

¹⁹Xonat te Yeyox putox kix mīm xahix hā, tu mōg yīyhep yōn, tu kopaxux tu' pip Yeyox keppah, yā' xexka xop keppa putuk, yā' xexka xop 'āpak putuk, ²⁰tu Yeyox kute'ex kummuk kux, tu topixxax tox 'āta xut, tu mō xax tat, yā Yeyox yōg, tu Yeyox mōgāhā hāptopah, nūy mīp-kupnix yīmūp-tex.

Yeyox putex mīpkupnix yīmū'

²¹ Tu ta' mōg, tu putat hā' mōg, pa' xip tihik 'āxet'ax Xīmām, yā hām panip tu' nūn, tu kōmēn tu' mōg, yā kōmēn Xinēn yōg tihik, yā 'Anexān mūktak xix Hop mūktak. Ha ta' xat xonat te, pu Xīmām mīpkupnix tat, ha' taha', ²² ha xonat xop te Yeyox mōgāhā hām tu' 'āxet'ax Gok, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: "Hām tu' xip putox kup." Kaxīy. Tu' mōg tu' mōktu' mōxaha', ²³ ha xonat te Yeyox pu' hōm xupyāg xix hehmēn, yā xupyāg hā' kanop hehmēn, pa yā' xo'op'ah, ²⁴ ha xonat te Yeyox xix mīpkupnix yīmū' pipkup hā, tu mō' xap yōn, nūy xonat puxet pu Yeyox xax hōm, ha ta' nōy pu' nōy hōm hā kaxīy. ²⁵ Yā māyōn te pexkox puka' yūm 'ihā mīpkupnix yīmū' xup Yeyox pipkup hā.

²⁶ Ha ta' ōm xip, tu' kax'āmi, hu: "Tik te Yoneo xop xat". Kaxīy. Tu nōm xix mīpkupnix yīmū'.

²⁷ Ha xonat xop te mīpkupnix yīmū xupxet tix kix pipkup hā, yāp-xet xup Yeyox yīm xe'e tu', ha ta' nōy xup 'ūyīm xax tu'. ²⁸ Hā kaxīy Topa yōg tappetxax te hām 'āktux xe'e'. Yā Topa yōg tappetxax te, "Yā' xip 'ūkummuk xop mūtik."

²⁹ Ha ta' nūn tikmū'ūn, tu nūktu Yeyox mānōg, tup-tox mahap, tu:

—'Ūgāynām! Tute hām'āktux Topa pet xexka koxyōy yūmmūg, tu xe' mīy yūmmūg 'āmnīy tikoyuk hā' ³⁰ Pu yā yīyxox mīpkupnix tu', nūy xok hok. Kaxīy.

³¹ Ha ta' Yeyox mānōg kama 'āmānex xexka xop te' xix tik te hām'yūmmūg xop te, tu:

—Tute tikmū'ūn hīnnā yūmmūg, pa yāy hīnnā yūmmūg 'ohnāg! ³² Topa te 'āyāyikutnāhā, ha xate Yoneo xop xat. 'Āpu mīpkupnix tu yīyxox. 'Ūgmū'āte' pēnāp-tup, huk mūg kuxa mām putup 'ākopah! Kaxīy.

Ha ta' xupxet te Yeyox kute'ex kummuk kamah.

Yeyox xok

³³ Māyōn te yāykote' yūm, pa hām xohix tu hāpkoxtap, tu mōktu māyōn he'.

³⁴ Ha māyōn he 'ihā Yeyox te hām'āktux ka'ok, hu:

—“Enix, 'Enix, nēmā xamatān?” Kaxīy. Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: “Yōgnū Topa, yōgnū Topa, teptuk nīm?” Kaxīy.

³⁵ Ha tikmū'ūn te' xupak, tu:

—'Ūxupax! Tute 'Enit xānāhā! Kaxīy.

³⁶ Ha 'ōm xip, tu ta' mōg, tu tohok hā xupyāg kummuk xup, tu mīm hā' xuhmīy, tu' nūnnāhā', tu Yeyox pu' hōm, pu xo'op. Tute:

—'Āpu yūmū'āte pēnā'. 'Ok 'Enit nūn, nūy mīpkupnix tu' xut? Kaxīy.

³⁷ Ha Yeyox te hām'āktux ka'ok, tu' xok xe'e'.

³⁸ Ha ta' Topa pet xexka yōg topixxax mōhāmnnīyīn'ax pot 'ūpepīx mōktu' kakak. ³⁹ Ha ta' xip xonat yōg kapitām Yeyox keppah, tu Yeyox te hām'āktux ka'ok 'āpak, tu Yeyox xok pēnāhā', tu:

—Hamūn, tihik nūhū' yā Topak-tok! Kaxīy.

⁴⁰ Ha ta' pip 'ūhūn hāptox miāx tu', tu' pēnāhā', yā 'ūn xop kopa' pip Mānix Mānanēn, xix Xanomē', xix Manix, yā Yoye mūktut xix Tiak mūktut, yā Tiak yā tuk-tup. ⁴¹ Yā hōmā 'ūn te Yeyox mūtik mōg pax tu hāpxexka Ganinet tu', tu Yeyox pu hāpxop max mīy. Ha ta' pip kama 'ūn nōy xohix. Yā' nūn Yeyox mūtik kōmēn Yenoyanēn tu'.

Yeyox yīn xix mīkaxxap kox kopah

⁴²⁻⁴³ 'Āmāxak 'ihā' nūn Yoye', yā kōmēn 'Animātex yōg tihik, yā' xexkah, tu tik pa te hām'yūmmūg xop kopa' xip. Yā tute' hip Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip. Yā xexta pet 'āmāxak 'ihā Yoneo xop te hāmmaxnāhā nit xap pu', yīy ta Yoye kuxanōg 'ohnāg, hu ta' mōg Pinat hah, nūy ta tu Yeyox xokxax xax. ⁴⁴ Pinat te' xupak Yeyox xok

xe'e nōmhā, tu' yēy, yā' xok mō'ka'ok. Pinat te' xānāhā Hōm yōg xonat xop yōg xat'ax, yīy ta' nūn, tu' nūktu' xupep. Ha Pinat te:

—'Ok xok tāmnāg Yeyox? Kaxīy.

⁴⁵ Ha:

—Hamūn. Kaxīy.

Ha Pinat te Yoye pu xokxax hōm.

⁴⁶ Ha ta' mōg Yoye, tu' topixxax paha', tu ta' mōg, tu' mīpkupnix tu Yeyox yīn putxok, tu' topixxax hā' kīy, tu' nūn, tu' nūktu' mīkaxxap kox kopa' xix, tu' mīkaxxap xexka yōkānāmāhā hāmyīkox kopah, ⁴⁷ ha Mānix Mānanēn te' pēnāhā xix Mānix te', yā Yoye mūktut. Yā Yeyox yīn pēnāhā' xix mīkaxxap kox.

Yeyox te putpu' hix

16 Nit xap 'āmnīy tuknōg nōg 'ihā' mōg Mānix Mānanēn, xix Xanomē', xix Mānix, yā Tiak mūktut, tu' hep hāynāg max paha', nūy Yeyox yīn muk. ² Yenomīy māyōn xupep 'ihā' mōg mīkaxxap kox tu', ³ tu' putat kopa yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ū'ūm tek mū'ā mīkaxxap xexka yōkānāmāp-tup, nūy xut hāmyīkox tu'? Kaxīy.

⁴ Yā' xexkanām mīkaxxap, yīy nōm 'āktux. Pa' pēnāhā', pa' xip'ah hāmyīkox tu'. Tep-te' yōkānāmāhā'? ⁵ 'Ūn te' mīkaxxap kox hā' mōxaha', pa' yūm tihik, tu' yōg topixxax tox ponnok, yā' yūm 'ūn yīm xe'e tu', yīy 'ūn te' yīpkutuk xexkah. ⁶ Pa' tik te:

—'Ākuxanōg hok! 'Āte' yūmmūg, 'āxop te' xak kōmēn Nāyane yōg Yeyox. 'Ap xip'ah nūnteh. Yā putpu' hi'. Pēnā 'ūyōg xip'ax nūnteh. ⁷ Mōg, nūy Pet pu hām'āktux xix Yeyox yōg tik nōy pu'. 'Āpu hām'āktux, hu: "Yeyox te' 'ākeppa mōg hāpxexka Ganinet tu'. 'Āxop te' pēnāp-tup 'ōnteh. Yā Yeyox te' xa nōm 'āktux hōmā." Kaxīy.

⁸ Ha ta' mōg 'ūhūn, tu' mōg mō'ka'ok, yā' yīpkutuk, yā' kuxanōg, hu' yēy, yā hām'āktux 'ohnāg.

Yeyox te Mānix Mānanēn pu yāy mūg

⁹ Hāptup yenomīy 'ihā putpu' hix Yeyox, tu' Mānix Mānanēn pu yāy mūg hāmāxap. Yā hōmā Yeyox te' mōy yāmīy kummuk te' ⁷ Mānix Mānanēn kopah, ¹⁰ ha ta' mōg, pa' pip Yeyox mūtik mōg xop, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu' potaha', ha Mānix Mānanēn te:

—'Ūputpu' hix Yeyox. Kaxīy.

¹¹ Ha' xupak, yā putpu' hi', tu' tikmū'ūn pu yāy mūg, pa' kuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah.

Yeyox te yāy yōg tik tix pu yāy mūg

¹² Hāpxip 'ihā Yeyox te' yāy yōg tik tix pu yāy mūg. Yā tik mōg hām panip tu', tu' Yeyox pēnāhā', ¹³ tu' putpu' nūn, tu' nūktu' Yeyox yōg tik nōy pu nōm 'āktux, pa' kuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah.

Yeyox te yāy yōg tik te

11 xop pu yāy mūg

¹⁴ Ha ta' mōg Yeyox, tu' yāy yōg tik te 11 xop pu yāy mūg. Yā' xit tihik, ha' nūn Yeyox, tu' tik pu yāy mūg, tu:

—Teptu 'ākuxa mām 'ohnāg. Tikmū'ūn te: "Ūgmū'āte' pēnāhā Yeyox. Yā putpu' hi'". Kaxīy. Pa' 'ākuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah. Yā' kummuk. Kaxīy.

¹⁵ Tu xe:

—'Āpu mōg hāpxexka xohix xexka tu', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux tikmū'ūn xohix xexka pu'. ¹⁶ Tikmū'ūn 'ūm kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, hap-tox pix, puxix Topa kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. ¹⁷ Topa te' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāp-tup, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Yā yāmīy kummuk mōy putup, tu' yīy'ax tup punethok hā' xuktux putup. ¹⁸ Kāyā gāy tep-top, puxix xūy 'ohnāg. Hep kummuk xo'op nōm te' tikmū'ūn kix, puxix xūy

'ohnāg, tu pakut xop yīmū yāy yīm xex,
puxix hittup.

Yeyox mōg pexkox tu'

¹⁹Yūmūg xuxyā Yeyox te hām'āktux
kux, ha' nōy te' mōgāhā pepix pexkox
tu', ha' yūm Topa yīm xe'e tu'. ²⁰Ha
ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu tikmū'ūn

pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āk-
tux hāpxexka xohix tu'. Ha yūmamūg
xuxyā te yōg hām'āktux ka'ogāhā', yā
nōm mō'nīgnām, puyiy hāpxopmā ka'ok
xe'ēgnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg
'ūxe'e yōg hām'āpak max'ax.

Tu ta tu' kux.

NOK TE YEYOX 'ÄKTUX

Nok te Teop pu kax'ämi'

1 Teop: —Hömā tikmū'ün te hāpxopmā ka'ok pēnāhā', tu' pēnā hāmāxap, tu nōm hāpxopmā'ax 'äktux, ²ha tik xop te nōm hām'äktux kax'ämi tappet tu', ³yīy 'äte mō'kupix punethok, tu hām'āpak, tu' yīkopit, nūy nōmhā yūmmüg max, tu hāmpē'paxex, hu: Yā' 'äte hāpxopmā'ax xohix kax'ämi', tu tappet tu kax'ämi', nūy xa mō'kutnā', ⁴xa 'ākuxa yūm ka'ok, nūy hāpxopmā'ax kopa' yūm ka'ok, tikmū'ün te xa nōm yūmmügāhā'.

Pexkox yōg nū'kutnā'ax te Yakanit pu hām'äktux

⁵Hömā 'Enot te hāpxexka Yonex yōg tikmū'ün xat, 'ihā Yakanit xip, tu 'Amit xop yōg 'āmanex, 'ūxetut 'äxet'ax 'Iyamet, ha 'Iyamet pa 'āmānex kutok hex. ⁶Yā' max Yakanit xi' xetut, tu hāpxopmā max, ha Topa te' pēnāhā', tu' xat, ha' yīpkox pip xi' xetut, 'ūmīynāg hu' mīy, ⁷pa 'Iyamet ka'ok, tuk-tok 'ohnāg, 'ük-tok pip 'okpa kutut 'Iyamet xi' yīpxox.

⁸'Ämniy 'üm 'ihā Yakanit te 'āmānex yōg hām hā' hām, tu Topa pet kopa' hām, ha 'Amit yōg xop xohix hām, ha nōm xop te mō' xap yōn, tu' xap tu' yūmmügāhā', ha' xut Yakanit, nūy hām, 'ünōy yānān tu', ⁹pu mīm xax 'üm puk, nūy haxyā, xix mīm hep 'üm puk, nūy Topa pu' haxyā', ha Yakanit te Topa pet xexka ha' mō'nāhā', ¹⁰ha Yoneo yōg tikmū'ün tek-nihā' pip hāptopa', tu Topa pu hām'äktux pax, 'ihā 'āmānex xop te mīm hep puk, mīmpe yīmū' yūm ha' puk, nūy Topa pu' haxyā'. ¹¹Hāpxip 'ohnāg 'ihā Yakanit te pexkox yōg nū'kutnā'ax pēnāhā, ha mīmpe puk'ax yīka' xip, 'üyīp xe'e hā' xip, ¹²ha' kuxānōg, tu' kuxa te' yēy, ¹³pa nōm nū'kutnā'ax te:

—'Äkuxanōg hok, nūy 'āka'ok. Topa te 'ōg hām'äktux'ax 'āpak, ha 'äxetut te 'äk-tok pit put putup, ha xate' xuxet'ax mīy putup Yoām. ¹⁴'Äk-tok put 'ihā 'ākuxa hittup putup, ha tikmū'ün hittup putup kamah, ¹⁵yā Topa te 'äk-tok pit xexka mīy putup, 'ütut tex kopa' xip 'ihā Topa Koxuk te 'äk-tok ka'ogāp-tup, yīy xupyāg xat hok puyīy xo'op hok, ¹⁶tu 'Iyaet yōg tikmū'ün punethok mōgāp-tup, tu 'Iyaet yōg Topa ha mōgāp-tup. ¹⁷Yā Topa te 'äk-tok nū'kutnāp-tup tikmū'ün hah, pu yāy pupi hām'äktux. Hömā mōnāyxop hittap 'Enit te Topa pupi hām'äktux, tu' ka'ok, ha kaxiy 'äk-tok ka'ok putup, tu' tak xop pu: "Äpu, yāyhāhup," kaxīy, puk-tok tu gāy kuxyā', nūy nōm putup pax 'ūxeheh, ha 'äk-tok te' yīpkox 'ohnāg xop pu hupmāp-tup, pu hāmpē'paxex, nūy yāy hāmyoa', 'Iyaet yōg tikmū'ün xat'ax nūn ha hāmyoa'. Kaxīy.

¹⁸Ha Yakanit te:

—'İntu'. 'Atep yūmmüg'ah. 'Ügkuxa yūm 'ohnāg hām'äktux kopah. 'Ügkuxa te xa tu' pa yūm ka'ok, 'ügkutut xik xetut hah. Kaxīy.

¹⁹Ha nōm nū'kutnā'ax te:

—'Ügmün Gamineo. Topa keppak xip, tu Topa puk hām, ha xa nūgkutnāhā', 'üyīy xa hāmyūmmügā', tu xa hām'āpak max 'äktux, ²⁰pāyā xate 'ātu 'āpa yūm ka'ok, tu kuxa yūm 'ohnāg. Xapi 'āyīy hok, tu mōktu 'äxetut te 'äk-tok put, yīy ta 'āyīy'ax 'ūxeheh, ta tu 'äte' koit 'ohnāg hah. Kaxīy. Tu' mōg pexkox ha' put pu'.

²¹Ha tikmū'ün te hāptopa' pip, tu Yakanit hip, tu' hip, tu xe' hip, pa' nūn 'ohnāg, ha' yēy. ²²Ha ta Yakanit te Topa pet xexka kopa' xip, tu hāptopa' mōg, tu' yōyxōg ka'ok, tu' yīy tapax 'ohnāg, ha tikmū'ün te:

—'Üpēnā', Yakanit te Topa pet kopa' xip, 'ihā hām yāy koxuk pēnāhā'. Kaxīy. Ha' yīm xix, 'üyīy hok tu'.

²³Tu 'āmānex yōg hām'ax kux, tu ta' mōg, tu mōktu yāy pet tu' xupēp.

²⁴ Hāpxip kutōgnāg 'ihā' xetut te kopak-tok yūm, tu mēy te 5 hā' yāy pet kopa' xip, tu hāpkumep 'ohnāg, tu:

²⁵ —Hōmā 'āte yāyhāhup, 'ūgkutok 'ohnāg tu', pa Topa tek pēnāhā', tuk kuxa ka', tu yōgnū yāyhāhup nōah, yā hōnhāk kutok yūm 'ūgkopah. Kaxīy.

Pexkox yōg nū'kutnā'ax te Mānix pu hām'āktux

²⁶ Tuk-tok xuk mēy te 6 'ihā Topa te nū Gamineo kutnāhā', tu hāpxexka Ganinet yōg kōmēn Nāyane tu nū'kutnāhā', ha ta' nūn pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu nūktu Nāyane tu' xupep, ²⁷ tu 'ūn yāyta hok ha' mōg, ha' xuxet'ax Mānix, tu mōnāyxop Namix xop yōg Yoye mūtik yāy tap-tup, pāyā' hok yūm. ²⁸ Ha Gamineo te Mānix pet ha mō'nāhā', tu:

—'Āneo. Topa te xa hāmmaxnāhā', tu nū mūtik tihi'. Kaxīy.

²⁹ Pa Mānix kuxānōg, tu yāy pu hām'āktux, hu: Putep mūn 'āktux nō'ōm? Kaxīy. ³⁰ Ha nū'kutnā'ax te:

—Mānix, Topa te xa hāmmaxnāhā', yīy 'ākuxānōg hok. ³¹ Xate 'āk-tok pit put putup, tu' xuxet'ax mīy putup Yeyox.

³² Ha tikmū'ūn xohix xat putup, yā' xuxet'ax nōy te: Topa Xe'ēgnāg kutok pit. Kaxīy. Hōmā mōnāyxop Namix te tikmū'ūn xat, ha kaxīy 'āk-tok te tikmū'ūn xat putup, ³³ tu mōnāyxop hittap Yako mōkputox xat putup, tu hāmāxatamuk xohix hā tikmū'ūn xat putup mōg kuma' mōg, 'ap xat kux putup'ah Yeyox. Kaxīy.

³⁴ Pa Mānix te:

—'Intu'. 'Ātep yūmmūg'ah. 'Ūgkutok put te xīy? Yāk hok yūm. 'Āte tik 'ūm mūtik 'ūgnōm 'ohnāg. Kaxīy.

³⁵ Ha nōm nū'kutnā'ax te:

—Topa Koxuk ka'ok, tu 'āk-tok putnāp-tup, 'ihā hok yūm, yīy 'āk-tok max xe'ēgnāg, yā Topak-tok xe'ēgnāg.

³⁶ Yūmmūg. 'Āxape Iyamet kutut, tuk-tok te' kopa' yūm, ha mēy te 6

'ūk-tok xuk, 'ūk-tok nōm hāmāxap xuk.

³⁷ Topa te hāpxopmā'ax xohix. Kaxīy.

³⁸ Ha Mānix te:

—Hamūn. 'Āte Topa puk kopaxux hāk xip, tu nūk xup, tu Topa tu hāpxopmāhā'. Xate hām'āktux max. Kaxīy.

Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax mōg.

Mānix mōg 'Iyamet pet hah

³⁹ 'Āmnīy kutōgnāg 'ihā Mānix yok, tu ta' mōg mō'ka'ok, tu hāpxexka Yonex yōg kōmēn tu' mōg, tu hām xanep tu' mōg, ⁴⁰ tu mōktu Yakanit pet tu' xupep, tu mō'nāhā', tu 'Iyamet pu 'āneo, ⁴¹ ha' xupak, tuk-tok te' tut tex kopa' hittup, tu yāy xit, ⁴² ha 'Iyamet yīy ka'ok, hu:

—Topa te 'ūn xop pu hāmmaxnāhā', ha xa hāmmaxnā xexkah. Xate 'āk-tok put putup, ha Topa te nōm pu hāmmaxnāp-tup kamah. ⁴³ Tik tek xat mūk tut nūn. Putep tuk ha 'ānūn? 'Ap yūmmūg'ah 'āte pute 'ūm. 'Ūgkuxa te' yēy. ⁴⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āte 'ōg 'āneo 'āpak, 'ihāg kutok tek tex kopa' kuxa hittup, tu yāy xit. ⁴⁵ Topa te hām'āktux, ha 'ākuxa yūm ka'ok, hu' hip, pu Topa hāpxopmā', ha 'ākuxa hittup. Kaxīy.

Mānix tek-tex

⁴⁶ Ha Mānix te:

—'Ūgkuxa te 'ā Topa xexka 'āktux,

⁴⁷ tuk koxuk te Topa tu' hittup kamah, hak hīnnāhā',

tuk pēnā max, ⁴⁸ 'ihāk mūn kutōgnāg,

yā Topa hā kāmānat hex,

yīy tikmū'ūn xohix te hām'āktux putup mō'kuma' mōg, hu:

“Topa te Mānix pu hāmmaxnāhā'.” Kaxīy.

⁴⁹ Ha Mānix te xe':

—Topa ka'ok xe'ēgnāg, tu tek mūn pu hāpxopmāhā',

yā Topa max xe'ēgnāg,

⁵⁰ tu yāy yōg tikmū'ūn kuxa ka', nōm xop yīpkox pip Topa pu',

ha tikmū'ūn kuxa ka', xik-tok xop,

xik mōkputox kuxa ka' Topa te',
nōm xop yīpkox pip Topa pu' kuxa ka',
⁵¹ ha hāpxopmā max xe'ēgnāg, tu' gāy
nām xop hā hāpxummāhā',
nōm xop te hāmpē'paxex, hu: "Ūgmūn
xexkah." Kaxīy.

⁵² Topa te' xexka xop xupepmāhā, puk-
tōgnāg xop yāyhā tu xexkah,

⁵³ ha' hok xop pu hāpxop punethok
popmāhā',

tup-texop xexka pu hāpxop popmā
'ohnāg,

tu': "Mōg, mōg!" Kaxīy. Tu' xupepmāhā'.

⁵⁴ Tu hām'āktux xex mōnāyxop pu', tu'
xutīgāhā',

tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn mō'nīynām,

tu' yōg kāmānat xop xaxok 'ohnāg, tu
mō'nīynām.

⁵⁵ Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā',

Topa te mōnāyxop 'Amanām pu
hām'āktux xex, tu' xaxok 'ohnāg.

Ta tu' kux. Kaxīy.

⁵⁶ Mēy 3 hā Mānix te 'Iyamet mūtik
tihi', ha mēy 3 kux, 'ihā yāy pet ha' mōg,
tu' mōg tu mōktu xupep 'ūyāy pet tu'.

'Iyamet tek-tok 'āxet'ax Yoām put

⁵⁷ 'Āmnīy xohix nōg 'ihā 'Iyamet tek-
tok put, ha' pit, ⁵⁸ ha' xape xop xix
tikmū'ūn te' yīmap hā' pip te' xupak, tu
Topa te nōmhā hāmmax mīy yūmmūg,
ha 'Iyamet kuxa hittup xix tikmū'ūn.

⁵⁹ Tikmū'ūn nūn, 'āmnīy te 7 nōg 'ihā'
nūn, 'Iyamet pet ha' nūn, nūy 'ūk-tok pit
yāy xax xak kutōgnāg, tu' xuxet'ax mīy
putup Yakanit, 'ūtak 'āxet'ax hā xanāp-
tup, ⁶⁰ pāyā' tut tep-tup nōg, tu:

—'Āmhok, kaxīy hok! 'Āte' xuxet'ax
mīy'ax yāy xe'e tu Yoām. Kaxīy.

⁶¹ Ha tikmū'ūn te:

—Putep xuktux? Yoām te xīy? 'Āxape
'ūm 'āxet'ax Yoām? 'Ap xip'ah. Teptu'
xuxet'ax mīy putup Yoām? 'Ū 'ūm te nō
Yoām? Kaxīy.

⁶² Tu' yīm xix, pu Yakanit tek-tok
'āxet'ax yūmmūgā',

⁶³ ha Yakanit kax'āmi putup, yīy tik
'ūm te tappet tu' hōm, xix tappet kup,
ha Yakanit kax'āmi', hu: "Ūxuxet'ax pi'
Yoām." Kaxīy. Ha tikmū'ūn kuxa te' yēy.

⁶⁴ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Yakanit yōyxōg
pu'uk, tu hām'āktux, tu Topa max 'āktux,
hu:

—'Ūmax Topah. Kaxīy.

⁶⁵ Ha tikmū'ūn te Yakanit pet tu' yīmap
hā' pip, tu kuxānōg, tu tikmū'ūn pu'
xuktux, tu Yonex yōg hām xanep tu
tikmū'ūn pip xop pu' xuktux, ha' xohix
te nōmhā yūmmūg, ⁶⁶ hu' kuxa te' yēy,
tu hāmpē'paxex, hu:

—Kakxop xe'e', tu' tuk kux, 'ihā tik
xexka putup. Kaxīy.

Yā Topa te nōm ka'ogāhā', tu nū mūtik
tihi'.

Yakanit te Topa pupi hām'āktux

⁶⁷ Ha' tak Yakanit te Topa Koxuk hā
nū' xip, tu Topa pupi hām'āktux, hu:

⁶⁸ —'Āpu yūmū'āte Topa max 'āktux, yā
'Iyaet yōg Topa max,
tu' nūn, nūy yāy yōg tikmū'ūn mōy pu
mōg,

⁶⁹ tu tik xe'ēgnāg yāykutnāhā', tu nū'
kutnāhā',

ha' ka'ok, hamūn yā mōnāxop Namix hā
mōkputox,

tu yūmmūg yōg tikmū'ūn mōy gāy xop
kopah, 'ūmōg.

⁷⁰ Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā'

Topa te tik max xop yīymōgātux,
puyīy yāy pupi hām'āktux, puyīy
mōnāyxop pu hām'āktux,

tu Topa te' mōy putup 'āktux,

⁷¹ tu Topa te hām'āktux xex 'āktux, hu:

Topa te 'āmōy putup gāy xop kopah,

nōm xop te 'āxop putup nōg. Kaxīy.

⁷² Topa te mōnāyxop kuxa ka', tu yāy yōg
hām'āktux xex,

tu' pa'ax max xutīgāhā',

⁷³ tu mōnāyxop hittap 'Amanām mūtik
hām'āktux,

tu nōm pu hām'āktux xex,

yā yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex,

⁷⁴nūy gāyxop kopa yūmūg mōy, pu
Topa keppa yūmūk pip,
nūy 'āktettex, nūy Topa pu hāpxopmā',
tu' yīpkutuk 'ohnāg,

⁷⁵ūyīy hāmyok mīy, 'ūyīy tu max
xe'ēgnāg, Topa putuk,
yūmūg hī'ax tox hā yūmūg max, mōg
kuma' mōg.

⁷⁶Ha 'āmūn, xōnnū', 'āxuxet'ax nōy mīy
putup, hu:

Topa xe'ēgnāg pupi hām'āktux'ax. Kaxīy.
Xate Topa keppa 'āmōg, nūy 'ūyōg putat
max mīy,

⁷⁷nūy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

"Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa
max tat 'ūyānān tu',
tu 'ōg kummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu
tu kux."

⁷⁸Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn kuxa ka',
hu tik nū'kutnāhā', ha yūmūg ha' nūn,
tu yūmūg yūmmūgāhā'.

⁷⁹Tu' nūn putup, tu hāmyūmmūg hā
tikmū'ūn kuxa hittupmāhā',
tu tikmū'ūn te hāpkoxtap ta ka' mām xop
pu hāptupmāhā',

ha kaxīy Topa te yāy yōg putat
yūmmūgāhā',

tu yūmūg kuxa māmāhā'. Ta tu' kux.
Kaxīy.

⁸⁰Ha Yakanit kutok pīt 'ūtuk, tu mōktu
xiptap ka'ok, tu' tuk kux, tu hām panip
xexka kopa' xip, tu mōktu' xupēp, pu
'Iyaet yōg tikmū'ūn pēnā'.

Mānix tek-tok put

2 Hāmyāxatamuk 'ūm 'ihā hāpxexka
Hōm yōg xat'ax xexka 'āxet'ax 'Agōy,
tu hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix xat, pu
yāy yōg kōmēn tu mōg, puyīy gohet te
tikmū'ūn mō'kupix, nūy tikmū'ūn xohix
te xīy yūmmūg, ²ha Hōm yōg gohet te
tikmū'ūn mō'kupix hāmāxap, 'ihā Kinīn
te hāpxexka Xit yōg tikmū'ūn xat. ³Ha
tikmū'ūn mōg, pu tu mō'kupix, ha yāy
yōg kōmēn tu' mōg.

⁴Yoye xip, tu hāpxexka Ganinet yōg
kōmēn Nāyane tu' xip, tu' mōg, tu mōktu
hāpxexka Yonex yōg kōmēn Menēg
tu' xupēp. Hōmā, hāmyāxatamuk xohix
'ihā, mōnāyxop hittap Namix mūk tut
te' put, tu Menēg kopa Namix put, ha
Namix mūn te 'Iyaet yōg tikmū'ūn hit-
tap xat, yīy hōnhā Yoye mōg Menēg
tu', Namix mōkputox 'ūm tu', tu' mōg,
⁵tu' xetut mūtik mōg, ha Mānix tek-
tok xuk xexka, ha' mōg. ⁶Yoye mōg, xix
Mānix, tu ta' mōg, tu mōktu Menēg tu'
mōxaha', tu tihi 'ihāk-tok nāhā'. ⁷Kōmēn
yōg 'amuk nū'xip, yīy Mānix tek-tok pīt
māxap put, tu mūnūytut pet kopa' put, tu
topixxax hā' kīy, tu mūnūytut yōg mīp-
kox xit'ax kopa' xex.

Tik xop te kahnēn pēnā max 'ihā pekkox yōg nū'pok xop nūn

⁸Ha kōmēn kūnāpa' pip tik xop te
kahnēn pēnāhā', 'āmnīy tox ka'ok hā'
pēnāhā', ⁹'ihā pekkox yōg nū'kutnā'ax
nūn, ha Topa yōg kuyānām te' yīmap
'ūxakot, ha kuxānōg xexkah, ¹⁰ha
nū'kutnā'ax te:

—'Ākuxānōg hok! 'Ūg 'āpax! 'Āte xa
hām'āpak max 'āktux, nūy tikmū'ūn kuxa
xohix hittupmā': ¹¹Yā hōnhā, 'āmnīy
'ihā, Namix yōg kōmēn Menēg kopa'
nāhā' Kunnix, nō'om 'axop hā 'āxuxyā'.
Topa te nōm yāy'kutnāhā', tu 'Iyaet
yōg tikmū'ūn ha nū'kutnāhā'. Hamūn
te tikmū'ūn kuxa kummuk xit putup,
nūy 'ūyānān tu' kuxa max mō'tat nō'om.
¹²'Āmōg, nūy xax, nūy xipi'. Pēnā'!
Kakxop te mūnūytut yōg mīpkox kopa'
pip, ha topixxax hā' kīy, ha kaxīy xate
nō kakxop yūmmūg'ax. Kaxīy.

¹³Hāpxip 'ohnāg 'ihā pekkox yōg
nū'pok xohix pip, 'ūnōy mūtik pip, tu
Topa 'āktux max, hu:

¹⁴—Topa mūn xexka xe'ēgnāg pekkox
kopah,
tu tikmū'ūn kuxa māmāhā hām tu',

mō'yāy xe'ēgnāg tu' kuxa māmāhā'.
Kaxīy.

¹⁵ Ha pexkox yōg nū'pok xop mōg, tu pexkox ha' mōg putpu', ha kahnēn pēnā xop te yāy pu hām'āktux hu:

—Topa te yūmūg yūmmūgāhā'. 'Āpu mōg, yūmūg mōg kōmēn Menēg tu', nūy pēnā'. Kaxīy.

¹⁶ Tu ta' mōg mō'ka'ok, tu mōktu mōx-aha kōmēn Menēg tu', tu Mānix pēnāhā', xix Yoye pēnāhā', xix kaxxop, ha kaxxop te mūnūytut yōg xit'ax kox kopa' pip.

¹⁷ Ha' pēnāhā', tu hāpxopmā'ax ka'ok 'āktux, tu kaxxop 'āktux, ¹⁸ ha tikmū'ūn te' xupak, tu kahnēn pēnā xop yīy'ax 'āpak, tu' kuxa te' yēy, ¹⁹ ha Mānix hāmp'e'paxex nām, tu' xutīgāhā'. ²⁰ Ha kahnēn pēnā'ax xop put pu' mōg, tu Topa 'āktux, hu:

—Topa mūn 'ūxexkah. Kaxīy. Tu Topa 'āktux max, tu:

—Pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux hāmāxap, hāpxip 'ihāk mū'āte' pēnāhā'. Yā xexka xe'ēgnāg Topah! Kaxīy.

Yā' xuxet'ax mīy Yeyox

²¹ Ha 'āmnīy te 8 nōg, 'ihā kaxxop pit yāy xax xak kutōgnāg, tu' xuxet'ax mīy Yeyox. Hōmā pexkox yōg nū'kutnā'ax te Yoye pu' xat, 'ihā Mānix te yāy kutok xuk, ha' xat tap pu' xuxet'ax mīy Yeyox, yīy hōnhā' mīy.

Yoye xix Mānix te Yeyox tat Topa pet xexka tu'.

²² Ha 'āmnīy te 40 hā Mānix yīpkox pip, tu Mōyyex yōg xat'ax pu' yīpkox pip, 'ap Topa pet xexka kopa mō'nā'ah, ha 'āmnīy te 40 nōg, 'ihā' mōg, Yoye mūtik mōg, tu kaxxop tat, tu kōmēn Yenoyanēn tu' xupep, nūy xōnnū hōm Topa pu'. ²³ Yā Topa te' xat, hu: "Iyaet yōg tikmū'ūn kutok māxap 'ūpit, puxix 'ūk-tok yā Topa xe'ēgnāg yōg." Kaxīy. ²⁴ Yīy

putuxnāg 2 popmāhā', 'ūk-tok tu' yānān popmāhā', yā Topa te' xat.

²⁵ Ha Xīmēām te Yenoyanēn tu tihi', 'ūkutut, tu' max, tu hāpxopmā max, tu Topa xak, tu hāmmax hip, pu Topa 'Iyaet yōg tikmū'ūn mōy puknōg xop kopah, ha' hip, ha Topa Koxuk te Xīmēām ka'ogāhā', ²⁶ tu' kuxa pu hāmyūmmūgāhā', hu: "Ap 'āxok putup'ah tu mōktu Topa te yāy yōg tik nū'kutnāhā', hak-nāy tu 'āxok putup." Kaxīy. Hāmyāxatamuk xohix punethok hā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te Topa yōg hāmyāy'kutnā'ax hip, ha Topa te hām'āktux xex mōnāyxop hittap pu', ²⁷ ha Topa Koxuk te Xīmēām mōgāhā', Topa pet xexka ha' mōgāhā', ha' mōg, tu mōktu Topa pet xexka tu' xupep, ha Yoye xix Mānix te kaxxop putmōg, tu Topa pet xexka tu' mōxakux kamah, Topa te' xat ha. ²⁸ Ha Xīmēām te kaxxop put, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Āmax Topah!

²⁹ Hōmā xate hām'āktux xex, tu hām'āktux hittap hā' mīy nōmhā, hak kuxa hittup yīk mōg putup, yīk tux hok 'ū mōg, yāk kuxa yūm hāk mōg.

³⁰ Āte nō kaxxop pēnāhā', xate nōm nū'kutnāhā', pu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' max tat,

³¹ ha tikmū'ūn xohix te Topa yōg tik pēnāp-tup, xix' hep xohix xop te' pēnāp-tup,

³² ha Xate nōm nū'kutnāhā' puknōg xop hah,

nūy nōm kuxa kummuk tupmā', pu puknōg xop xohix 'ōg putat max hā mōg,

pu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkanā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

³³ Ha Yeyox mūg tak te' xupak, xix' tut te' xupak, tuk-tok pit ha kuxānōg, tu' yēy. ³⁴ Ha Xīmēām te:

—Püyā Topa 'āxop ka'ogā', yā' max xe'e Topah! Kaxiy.

Tu Yeyox mūg tut Mānix pu hām'āktux, hu:

—Topa te 'āk-tok pit nū'kutnāhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn hah, ha' yāg tep-tup putup, ha' yāg tep-tup nōg putup, ³⁵ ha Topa te 'āk-tok hā tikmū'ūn yāy kuxa kummuk yūmmūgāp-tup, ha yāy yōg hāmpēpaxex yūmmūg putup. Tikmū'ūn te mīkax xexka hā' xuhmīy, ha' xūy, ha kaxiy tikmū'ūn te 'ākuxa xūygāp-tup, yīy 'ākuxa teknōg putup. Kaxiy.

³⁶ Ha 'ūn xip, 'ūxuxet'ax 'Ān, tu Topa pupi hām'āktux. 'Ūkutut 'Ān, tu 'Axe h yōg Pānēo hāk-tok hex. Hōmā, hāmāxatamuk xohix 'ihā 'Ān te yāy-taha', tu' yīpxox mūtik tihi hāmāxatamuk te 7 hā, ha' xok, ha 'Ān hok yūm, ³⁷ tu hāmāxatamuk te 84 hā āyā' hok yūm, xix hōnhā' hok yūm, tu kōmēn Yenoyanēn kopa' xip, tu Topa pet xexka kopa' xip, tu 'āmnīy hā' xip, xix hāptup, tu hāpkumep 'ohnāg, tu Topa max 'āktux, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux. ³⁸ Tu hōnhā kaxop 'āktux Yenoyanēn yōg tikmū'ūn pu', tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkānā'ax 'āktux, tu tikmū'ūn pu hām'āktux, nōm te Topa yōg hāmāyākutnā'ax hip pu' xuktux.

Yoyex xix Mānix te' putpu' mōg Nāyane tu'

³⁹ Ha Yoye te Topa yōg xat'ax mīy, xix Mānix te' mīy, tu' mīy kux, tu ta Ganinet tu putpu' mōg, tu mōktu yāy pet tu' mōxaha', ha' pet te kōmēn Nāyane kopa' yūm.

⁴⁰ Ha kaxxop tuk tu mōktu ka'ok, tu hāmāyūmmūg, ha Topa te nōm pu hāmmaxnāhā'.

Yeyox mōg Topa pet xexka tu'

⁴¹ Hāmāxatamuk xohix nōg 'ihā' mōg, nūy Yoneo xop yōg 'āmur xexka 'āxet'ax Nōā'yēn mīy, tu' mōg, 'ūtak xix' tut te

kōmēn Yenoyanēn tu mōg, ⁴² ha kaxxop yōg hāmāxatamuk te 10 xix' 2 mīy, 'ihā Yoneo xop yōg kaxxop pit tuk tup mōg, tu Yenoyanēn tu' mōg, 'ūyāy tak mūtik mōg, nūy 'āmur xexka mīy, nūy yāy yōg tikmū'ūn mūtik mīy, ha Yeyox mōg kamah, ⁴³ ha ta' mōg, tu' pip, ha 'āmur xexka mīy, tu 'āmnīy xohix hā' mīy, ha' kux, ha ta' mōg, tu yāy pet ha' mōg. 'Ap Yeyox mōg'ah, pāyā' tak xix' tut te' yūmmūg'ah, ⁴⁴ hu hāmpe'paxex, hu: "Yeyox tek xape mūtik mōg." Kaxiy. Tu' mōg 'āmnīy puxet hā', tuk-tok pit xak, tu' xape xop kopa' xak, xix' nōy xop kopa' xak, ⁴⁵ pāyā 'a' xip'ah, ha putpu' mōg Yenoyanēn tu', nūy xax, ⁴⁶ tu 'āmnīy tikoyuk hā' xak, tu' xipihī', ha Yeyox te Topa pet xexka kopa' yūm, ha hāmāyūmmūgā xop te' xakot, ha Yeyox te hām'āpak, tu' yīkopit, ⁴⁷ ha nōm xop te hām'āpak hā' yānān, tu' yōg hām'āktux ka'ok 'āpak, yā hāmāyūmmūg xexkah, yī' yēy. ⁴⁸ Ha Yeyox mūk tak te' pēnāhā', xix' tut, ha' yēy, ha Mānix te:

—Xōnnū', teptu' mīy xate'? Pēnā', 'ātak xik-mūn te 'āxak, yāk kuxa hittup 'ohnāg xa tu'. Kaxiy.

⁴⁹ Ha Yeyox te:

—Teptu' āxop tek xak? Topa yā yōgnū 'Ātak xe'e', yīy 'āte yōgnū 'Ātak pet xexka kopak xip. 'Ūyūmmūg hok xate'? Kaxiy.

⁵⁰ 'A' tak tek-tok pit hām'āktux yūmmūg'ah, xix' tut te' yūmmūg'ah.

⁵¹ Ha Yeyox mōg, 'ūyāy tak mūtik mōg, xix' tut mūtik mōg, tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Nāyane tu' mōxaha', tu nōm pu' yīpkox pip, ha' mūg tut te hāmpe'paxex, tu' xutīgāhā'.

⁵² Ha Yeyox tuk tu mōktu xexkah, tu hāmāyūmmūg tu mōktu hāmāyūmmūg xexkah, ha Topa tep-tup pax, xix tikmū'ūn xohix tep-tup pax.

Yoām te Topa pupi hām'āktux

3 Ha Hōm yōg tik te tikmū'ūn xat'ax yā 'āxet'ax Timet Xex, tu' xat hāmāyā-

atamuk xohix te 15 hā, 'ihā Pōn Pinat mūn te hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn xat, ha 'Enot te hāpxexka Ganinet yōg tikmū'ūn xat, ha' taknōy Pinip te hāpxexka 'Itonet xix Tanakōnit yōg tikmū'ūn xat, 'ihā Nixān te 'Aminēn yōg tikmū'ūn xat. ²Tu' xat 'ihā 'Anān yā Topa yōg 'āmānex xexkah, xix Kaxpax kamah, ha Topa te Yoām mō'kutnāhā, tu hām panip xexka tu mō'kutnāhā, puyiy Topa pupi hām'āktux, ha Yoām yā Yakanit kutok. ³Tu' mōg, tu kōnāgkox xexka Yohnām yīka' mōg, tu hām'āktux, tu Topa te hām'āktux 'āktux, tu tikmū'ūn pu' xuk-tux, tup-tox pix 'āktux, hu:

—'Āpu yāyhāhup, nūy kummuk mīy kux, ha 'āp-tox pix, pu Topa 'ōg kummuk mīy'ax xaxogā, pu tu kux. Kaxīy.

⁴Hōmā mōnāyxop hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn pu' xuktux, tu tappet tu' kax'āmi', hu:

“'Ūg'āpax. Tik yīy ka'ok, tu hām panip xexka kopa' yīy ka'ok, hu: 'Āpu Topa yōg putat max mīy, tu' yōg putat yoa',

⁵yīktix tu mōm yūm, ha' xut, nūy kox kotit kopa mōm tox yūm,

'ūkohe xit, nūy ta' yoa',
'hāpkummuk xit tap, nūy ta tupmā'.

⁶Ha' hep xop xohix te nōm pēnāp-tup, Topa te nōm tik nū'kutnāp-tup, pu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'.” Kaxīy.

⁷Ha hāpxexka yōg tikmū'ūn punethok nūn nūktu Yoām hah, puyiy Yoām putox pix, pāyā' mānōg, tu:

—'Āxop yā kāyāk-tok xop putuk! 'Ākummuk! Pīyā' xat, xa nū, nūy hāp kummuk mīy tu kux, xayiy xupmān, ka Topa xatu' gāy, hu 'ākummugā 'ūyānān tu'? ⁸'Āpu yāyhāhup, tu 'ōg hāpxopmā kummuk kux, nūy hāpxopmā max, pu tikmū'ūn xohix' pēnā', nūy xate yāyhāhup yūmmūg, ha hāmpē'āpaxeh hok, hu: 'Amanām mūn yā 'ūgmū'ā hā mōnāyxop, yīy Topa tekmūg

kummugāp-tup'ah. Kaxīy. Yā' koit. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa mūn yā' ka'ok, nū mīkaxxap hā 'Amanām mōkputox xop mīy'ax! ⁹Mīnta kup 'ūm te mīnta pip hok, puxix tikmū'ūn 'ūkup xax, tu kuxap kopa mō'pok, nūy mō'hap, ha kaxīy Topa te nōm tikmū'ūn pu hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu', yā hōnhā' kummugāp-tup, ha' xūy xuxix tapax 'ohnāg. 'Āpu hōnhā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Kaxīy.

¹⁰Ha tikmū'ūn te Yoām pu hām'āktux, hu:

—Putep mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy.

¹¹Ha:

—Tikmū'ūn xax 2 pip, pūyā' koxip, nūy 'ūnōy pu' xax nīm, 'ūnōy hok hōm. Ha tikmū'ūn xit'ax pip, pūyā' koxip, nūy 'ūnōy pu' hōm, 'ūnōy hok pu' xit'ax hōm. Kaxīy.

¹²Ha tik te Hōm yōg gohet pupi tayūmak pop, tu' nūn, pup-tox pix, ha Yoām pu hām'āktux, hu:

—Notot, putep mūn mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy.

¹³Ha:

—'Ōg kapitām te 'āxop xat, 'āpu' mīy, tu nōm tayūmak pop puxehnāg, pāyā tayūmak te xexka nōy pop hok, ka tikmū'ūn yōg tayūmak hā xupxet. Kaxīy.

¹⁴Ha xonat xop te kama' yīkopit, hu:

—Putep mūn mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy. Ha Yoām te:

—'Ānōy xop yōg tayūmak mōy hok 'āgāy tu', tu kupex hā' yōg tayūmak xut hok. 'Ōg yāy yōg tayūmak pa', ha puxi'. Kaxīy.

¹⁵Ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn te' hip, 'ihā Yoām pe'paxex, hu: “Ok nō'ōm Kunnix? 'Ok Topa te nōm yāy'kutnāhā xe'e'?” Kaxīy. ¹⁶Ha Yoām te tikmū'ūn pu hām'āktux 'ūxeheh, hu:

—'Āte 'āp-tox pix, pa' nōy nūn putup, tu' ka'ok, hak mūn pu'uk, tuk kopaxux hāk yūm putup, nūy tu pataxax koah, pāyāk-tōgnāg, huk yāyhāhup. Nō'ōm te

Topa Koxuk yīxōnnāp-tup, puyīy 'ākuxa ka'ogā', nūy 'ākuxa kummuk tupmā', tu' yīpkox 'ohnāg xop nōap-tup kuxap hā.
¹⁷ Tu pēnēn pa', nūy xap mō'po'ok, nūy xuxnāg xetox xap xeh miptut kopah, tu' xux puk putup, tu kuxap hā' puk putuk, ha nōm kuxap xok 'ohnāg, yī' xūy xuxix tapax 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁸ Tu hām'āktux punethok, nūy tikmū'ūn ka'ogā', tu hām'āpak max 'āktux. ¹⁹ Pa Yoām te' xexka 'Enot mănōg, yī' gāy. Hōmā 'Enot te' taknōy xetut 'Enonit mūg, ha Yoām te' yūmmūg, tu:

—'Āmhok. Xate hāpxopmā kummuk! Topa tep-tup nōg, xix hāpxopmā kummuk xohix xate' mīy Topa tep-tup nōg. Kaxīy.

Ha 'Enot gāy, tu' xat pu' mūy, tu kanet kopa' xix. ²⁰ Ha 'Enot te hāpxopmā kummuk tu mōktu xohix nōg nōy nā' mōgāhā', tu Yoām xix kanet kopah.

Yoām te Yeyox putox pix

²¹ Yoām te tikmū'ūn xohip-tox pix, tu Yeyox putox pix kamah, ha Yeyox te Topa pu hām'āktux, 'ihā pexkox xōn, ²² ha Topa Koxuk yīxohoh Yeyox hah, putuxnāg putuk tu' yīxohoh, ha Topa yīy, tu pexkox kopa' yīy, tu:

—'Āmūn 'ūgkutok, yā mō'āyāy xe'ēgnāg, yā xatek-kuxa hittupmāhā'. Kaxīy.

Yeyox yōg mōnāyxop xohix

²³ Ha Yeyox yōg hāmyāxatamuk te 30, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn hāmp'e'paxex, hu: Nō'ōm Yoye kutok, kaxīy. Ha Yoye te 'Enix kutok, ²⁴ ha Mātat kutok, ha Nemi' kutok, ha Māxix kutok, ha Yānāy kutok, ha Yoye kutok, ²⁵ ha Mātatit kutok, ha 'Āmōy kutok, ha Nāōm kutok, ha 'Exnix kutok, ha Nāgax kutok, ²⁶ ha Māt kutok, ha Mātatit kutok, ha Xēmēy kutok, ha Yoye kutok, ha Yot kutok, ²⁷ ha Yoānāg

kutok, ha Hex kutok, ha Yonomameo kutok, ha Xanatit kutok, ha Nenix kutok, ²⁸ ha Mēkix kutok, ha 'Anix kutok, ha Koxāg kutok, ha 'Enmānāo kutok, ha 'Eh kutok, ²⁹ ha Yoyoe' kutok, ha 'Eniex kutok, ha Yōy kutok, ha Mātat kutok, ha Nemi' kutok, ³⁰ ha Ximeām kutok, ha Yona kutok, ha Yoye kutok, ha Yonāg kutok, ha 'Enitkiy kutok, ³¹ ha Mēnea' kutok, ha Mēnā' kutok, ha Mātat kutok, ha Nātāg kutok, ha Namix kutok, ³² ha Yexe' kutok, ha 'Omet kutok, ha Moax kutok, ha Xat kutok, ha Nāxōg kutok, ³³ ha 'Āmīnanap kutok, ha 'Atmiy kutok, ha 'Ahnīy kutok, ha 'Exnōg kutok, ha Pet kutok, ha Yonah kutok, ³⁴ ha Yako' kutok, ha 'Iyak kutok, ha 'Amām kutok, ha Tet kutok, ha Nākoh kutok, ³⁵ ha Xenok kutok, ha Haga'ok kutok, ha Panek kutok, ha 'Ep kutok, ha Xat kutok, ³⁶ ha Kaxnāg kutok, 'Ahpaxat kutok, ha Xēy kutok, ha Nōe' kutok, ha Namēk kutok, ³⁷ ha Mētoyānēg kutok, ha 'Ēnōk kutok, ha Yanet kutok, ha Māneneo kutok, ha Kaxnāg kutok, ³⁸ ha 'Enōy kutok, ha Xet kutok, ha 'Anāo kutok, ha Topak-tok.

Yeyox te hām panip xexka tu' xip

4 Ha Topa Koxuk te Yeyox kuxa ka'ogāhā', ha' xip kōnāg xexka Yohnām tu', ha Topa Koxuk te' mōgāhā', ha ta' mōg tu mōktu hām panip xexka tu' xupep, ² ha Hāmgāyāgnāg te Yeyox xapit puyīy hāpxopmā kummuk, 'āmnīy te 40 hā' xapit, ha Yeyox xit 'ohnāg, ha putup tep-tex, ³ yīy Hāmgāyāgnāg te:

—'Ok 'āmūn yā Topak-tok xe'e? Pax xa Topa hā 'āktok, 'āpu' xat, pu nūhū mīkaxxap yāyhā pām, xayī' mā, nūy 'āhi'. Kaxīy.

⁴ Pa Yeyox te:

—'Ap xat putup'ah 'āte'. Yā Topa tap-pet te: "A tikmū'ūn kuxa te pām puxet hā' hi'ah, yā pām puxet hā' kuxa hi 'ohnāg." Kaxīy.

⁵ Ha Hāmgāyāgnāg te Yeyox mōgāhā yīktix yīmū', tu hām xexka xohix tu' mūg, ⁶ tu:

—Hām xexka xohix 'āte xa' hōm'ax xix tayūmak xohix xa' hōm'ax, xa' xat tikmū'ūn xohix, 'ūgmūn te hām xexka yōg xop xohix xat hah, yā hām xexka xohix yōgnū, hu 'āte xa' hōm'ax. ⁷ 'Ākopaxux hā' nū' 'āxup 'ūgmūn pu', xik mūn xexka 'āktux, hata hām xexka xohix 'ognū'! Kaxīy.

⁸ Pa Yeyox te:

—'A nūk xup putup'ah. Topa tappet te: "Topa tu nū 'āxup, tu nōm tu hāpxopmā'. 'Ūnōy tu nū 'āxup hok, nūy nōm pu 'āyīp-kox pip hok." Kaxīy.

⁹ Ha Hāmgāyāgnāg te kōmēn Yenoy-anēn ha' mōgāhā', tu Topa pet xexka tu' mōgāhā', tu' mōg tu mōktu Topa pet xexka yīmū' pip, tu:

—Pax xa yā Topa-tok xe'e', 'āpu, mō'āyōn, nūy hahām tutnāy. ¹⁰ Yā Topa yōg tappet te: "Topa te pexkox yōg xop nū' pok'ax 'āha, puyīy 'āpēna max, ka mīkaxxap hā 'āpata xūy." Kaxīy. ¹¹ Topa tappet te xe hām'āktux, hu: "Pexkox yōg nū'pok xop te 'ātat'ax yāy yīm hā, xayīy 'āpata xūy hok mīkaxxap tu'." Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te: "Ōgnū Topa hā hāpkute'ex hā gāyā hok." Kaxīy.

¹³ Ha Hāmgāyāgnāg te' xapit kux, hu' mōg, tu Yeyox nīm nōmhā.

Yeyox mōg hapxexka Ganinet tu', tu hāpxopmā kōnāmāhā'

¹⁴ Ha Yeyox mōg, tu ta putpu' mōg, Ganinet tu', tu mōktu xupep, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux hāpxexka xohix tu', ¹⁵ ha Yoneo yōg Topa pet kopa hāmyūm-mūgāhā', ha tikmū'ūn xohix te nōm 'āk-tux max.

Yeyox xip kōmēn Nāyane tu'

¹⁶ Ha Yeyox mōg, tu ta tu' mōg, tu mōktu kōmēn Nāyane tu' xupep, tu yāy yōg hām tu' xupep, tu nit xap xohix 'ihā' mōg, tu Topa pet ha' mōg, tu hōnhā' mōg, tu mōktu xupep, tu mō'nāhā', tuknīhā' xip, nūy Topa tappet mō'kupix, ¹⁷ ha tik te mōnāyox hit-tap 'Iyait yōg tappet paha', tu Yeyox pu' hōm, pu mō'kupix. Hōmā 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu' kax'āmi, ha hōnhā Yeyox te tappet paha', tu hām'āktux xak tappet kopah, tu' xipihī', tu mō'kupix, hu:

¹⁸ "Topa Koxuk tek mūn ka'ogāhā', tuk yāykutnāhā', 'ū hām'āpak max 'āktux,

'ū 'hok xop pu hām'āktux, hak mūn tu' xat, 'ū kanet kopa' pip xop pu hām'āktux, hu:

"Topa te kanet xōn xa 'āmōg." Kaxīy.

Hak mūn nūgkutnāhā' 'ūpa hok xop pu', 'ū hām'āktux, pu hāmpēnā max. Kaxīy.

Ha nūgkutnāhā' 'ū kuxa hittup 'ohnāg xop pu hām'āktux, hu: 'Ūnīm, 'ūkummuk xop nīm. Kaxīy.

¹⁹ Yā hōnhā Topa te tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg,

tu hāpxopmā max tikmū'ūn pu', tu' kuxa kummuk xit,

nūy kuxa max tat ūyānān tu'."

Ta tu' kux. Kaxīy.

²⁰ Ha Yeyox mō'kupix kux, tu tappet mō'xex, tu Topa pet yōg tik pu' hōm, tu' yūm, ha tikmū'ūn xohix te' pēnā ka'ok,

²¹ ha Yeyox te:

—'Āxop te Topa te hām'āktux 'āpak, 'āte xa mō'kupix nōmhā, yā hōmā Topa te' xuktux, tuk mūn 'āktux, tu Topa tappet hā 'ūgmūn 'āktux, yā hōnhāk nūn. Kaxīy.

²² Ha tikmū'ūn xohix te' xupak, tu' yēy, tu Yeyox 'āktux max, hām'āktux max hah, tu:

—'Ok hamūn yā Yoye kutok pit? Yamūn. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—Pe 'āxop tekmūn pu hām'āktux'ax, tu tikmū'ūn yāy yōg hām'āktux hā' xuk-tux'ax, hu: Notot, 'ōg yāy yōg hehmēn xo'op. Kaxīy. Tu xe': Xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg kōmēn Kapānān kopah. 'Āpu, 'ōg kōmēn kopa' mīy kamah. Kaxīy.

²⁴ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn xohix te Topa yōg tik xop putup pax, nōm te Topa pupi hām'āktux, pāyā yāy xape 'ūm putup nōg, xix nōm xop te kōmēn kopa tihī tep-tup nōg, 'īhā nōm tik te Topa pupi hām'āktux. ²⁵ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hōmā 'ūn hok mām punethok hāpxexka 'Iyaet kopah, 'īhā mōnāyxop hittap 'Enit te Topa pupi hām'āktux, yā 'Iyaet yōg tihik, ha tehex 'ohnāg, yā hāmāxatamuk tikoyuk hā hāmhōgnāg, ²⁶ pa Topa te nū 'Enit kutnā 'ohnāg 'Iyaet yōg hāpxexka tu', tu 'Iyaet yōg 'ūn hok mām ha nū'kutnā 'ohnāg. 'Āmhok. Topa te' puknōg 'ūn hok yūm hah mō'kutnāhā', tu kōmēn Xanep yōg 'ūn ha mō'kutnāhā', ha Xanep te hāpxexka puknōg Xinōm tu' yūm, ²⁷ ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn yāy xax kunut punethok, 'īhā mōnāyxop 'Eniyeo te Topa pupi hām'āktux, tu 'Iyaet yōg tihik kamah, pa Topa te nōm hittupmā 'ohnāg. 'Āmhok. Pa hāpxexka Xit yōg tik puknōg 'āxet'ax Naamā, tu yāy xax kunut nām, ha Topa te' hittupmāhā'. Hamūn. Kaxīy.

²⁸ Ha tikmū'ūn te' xupak, hu' gāy, ²⁹ tuknīha' pip, tu Yeyox mūg, tu' yīkūy, tu kōmēn kūnāpa hā' yīkūy, tu yīk-tix pepi' mōgāhā', ha kōmēn te yīktix yīmū' yūm, ha tikmū'ūn te hām tu Yeyox putyōn putup. ³⁰ Pāyā Yeyox te tikmū'ūn xop kotit hā' mōg, tu' mōg, tu' xupaha',

Yāmīy kummuk te tik kummugāhā'

³¹ Tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Kapānān tu' xupep, ha Kapānān te

hāpxexka Ganinet kopa' yūm, ha Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā', nit xap 'īhā' yūmmūgāhā', ³² ha tikmū'ūn kuxānōg, Yeyox te hāmāyūmmūgā hah. Tikmū'ūn xexka xop te hām'āktux ka'ok, ha kaxīy Yeyox te hām'āktux ka'ok kamah, 'ūxat'ax tu'. ³³ Ha tik xip, tu Topa pet kopa' xip, ha yāmīy kummuk te tik kopa' xip, yīy tik yīy ka'ok, tu:

³⁴ —Nāyane yōg Yeyox, 'ok xatek mūp-tex putup? 'Āte 'āyūmmūg. 'Āmūn yā Topa yōg nū'kutnā'ax xe'e! Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te' mǎnōg, tu:

—'Āyīy hok, nūy tik nīm, nūy 'āpep! Kaxīy.

Ha yāmīy kummuk te mō tik yōn hām tu', tu' xupep, tu tik xūyā 'ohnāg, ³⁶ ha tikmū'ūn xohix kuxānōg, tu' yēy, tu' nōy pu hām'āktux, hu:

—Hām'āktux 'ūm nūhū? Yeyox te yāmīy xat, tu' xupepmāhā', yāy yōg hām'āktux'ax hā' xupepmāhā', tik te tikmū'ūn xat'ax putuk. Kaxīy.

³⁷ Ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux punethok, tu kōmēn Kapānām yīka' xuktux,

**Yeyox te tikmū'ūn
punethok hittupmāhā'**

³⁸ Ha Topa pet tu' xip, tu ta' mōg tu mōktu Xīmām pet tu' xupep, ha' xetut mūg tut pakut, tu' xax pukpex nām, ha Yeyox tu' xak pu tu hittupmā', ³⁹ yīy' mōg, tu mīmpe yīka' xip, tu' xat pu tu xax 'āxi', ha xuxi', ha 'ūn yok, tuknīhā' xip, tu hāpxop xit'ax puk.

⁴⁰ Ha mǎyōn mō'nāhā 'īhā tikmū'ūn te pakut xop popnūn Yeyox hah, ha' xape xop te tikmū'ūn pakut popnūn, ha Yeyox te pakut xop yīmū' yīm nōm, tu' xohix hittupmāhā', ⁴¹ tu yāmīy kummuk xop xupepmānām, ha' yīy ka'ok, tu:

—'Āmūn yā Topak-tok xe'e! Kaxīy.

Ha Yeyox te' xat, hu:

—'Āyīy hok! Kaxīy.

Tu' tux hok pu hām'aktux hok, yāmīy kummuk te Yeyox yūmmūg hah, tu Yeyox yā Kunnix yūmmūg, yā Topa te' yāykutnāhā xe'e, ha' yūmmūg, yīy Yeyox te' tux hok pu yīy hok.

Yeyox te hām'āpak max'ax 'āktux

⁴²Hāptup 'ihā Yeyox te kōmēn kopa' xip, tu ta' mōg tu mōktu hām panip tu' xupep, ha tikmū'ūn te' xak, tu' xipihī, tu: —'Āmōg hok 'ūxeheh! Kaxīy.

⁴³Pāyā Yeyox te:

—Topa te nūgkutnāhā pu hām'āpak max 'āktux, puyīy Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pī', yā Topa te tikmū'ūn xat xe'ēgnāg, ha kōmēn nōy yōg tikmū'ūn pu 'āte' xuktux putup, huk mōg. Kaxīy.

⁴⁴Tu ta' mōg, tu 'Iyaet yōg hāpxexka Ganinet ha hāpkumep, tu Yoneo yōg Topa pet ha' mōg, tu hām'āpak max 'āktux Topa pet kopah.

Yeyox te yāy yōg tik xop yīmōgatux

5 'Āmnīy 'ūm 'ihā Yeyox te kōnāg xexka Gēnēyane yōg hāpkux tu' xip, tu hām'āktux, ha tikmū'ūn punethok pīp, tu' xupak xūy, hu Yeyox yīkāgnāg hā' pīp, nūy xupak max, ²ha Yeyox te' pēnāhā', tu kōnāg tu mīpkox hā' mōg pēnāhā', tu nōm mīpkox 2 pēnāhā', ha tikmū'ūn te mīpkox hā mōxakux, nūy kōnāg yīmū mōg, nūy māpxamut, tu' nīm nōmhā, nūy māpxamut'ax pix, ³ha Yeyox mōg, tu mīpkox kopa' yūm, tu Xīmām yōg mīpkox kopa' yūm, tu Xīmām tu' xak, pu mīpkox te kōnāg xet hā' mōg kutōgnāg. Ha' mōg, ha Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā'.

⁴Tu hām'yūmmūgā kux, tu Xīmām pu':

—Mōg, kōnāg xexka tu' mōg, xayīy mām pop, pu 'āxape xop māpxamut. Kaxīy.

⁵Ha:

—Yāyā, 'āmnīy tox hāk mūg mām xut 'ohnāg, pāyā xate' xat, yīk mū'āte māpxamut'ax putyōn kōnāg kopah. Kaxīy.

⁶Tu' mīy, tu mām xohix punethok pop, māpxamut hu' pop, ha mām putux ha' koxyōy, ⁷yīy' xape xop xānāhā', pu mō'nīynām, ha mō'nīynām, tu mām pop, tu mīpkox nōy te kōnāg yīmū' mōg kopa' xex, ha mīpkox putux nām, yīy mō'nāhā 'ūptux hah. ⁸Ha Xīmām te' pēnāhā', 'ihā' kopaxux hā' nāhā', nūy Yeyox keppah 'ūxup, tu:

—Yāyā, 'āmōg, tuk nīm, 'ūgkummuk hah! Kaxīy.

⁹Tu kuxānōg, xi' xape xop kuxānōg māpxamut xexka hah, ¹⁰ha Yemeneo kutok Tiak xi' taknōy Yoām, tu kuxānōg kamah, tu Xīmām mūtik mām pop, ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxānōg hok. Hōmā xate mām pop. Hōnhā xix hāptup 'ihā xate tikmū'ūn nūnnāp-tup pax 'ūgmūn hah. Kaxīy.

¹¹Ha mīpkox yīkūy, tu hāpkux ha' yīkūy, tu' nīm, tu ta Yeyox mūtik mōg.

Yeyox te tik xax tapmāhā'

¹²Ha 'āmnīy 'ūm 'ihā Yeyox te kōmēn 'ūm tu' xip, ha tik xip, yā yāy xax kunut, tu Yeyox pēnāhā', tu' kopaxux ha' nāhā', tu:

—Notot, 'ok xatek putup 'ūghittupmā'? Kaxīy.

¹³Ha Yeyox te yāy yīm yok, tu' xupit, tu:

—'Āte 'āp-tup, 'āhittup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā tik hittup, ha' xax tup. ¹⁴Ha Yeyox te' xat, hu:

—Tik 'ūm pu 'īy hok, pa mōg 'āmānex hah, pu 'āxax pēnā', ha xokxop 'ūm Topa pu mō'hap. Hōmā Mōyyex te' xat, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg'ax, tu Topa te 'āhittupmā yūmmūg'ax. Kaxīy.

¹⁵Pāyā tikmū'ūn xohix te' xupak, tu' nūn, pu Yeyox yōg hām'āktux 'āpax, pu Yeyox hittupmā', ¹⁶pāyā Yeyox mōg, tu hām panip xexka ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux.

Yeyox te tik te hăpkumep hok hittupmăhă'

¹⁷ Āmnîy nŏy 'îhă Yoneo yŏg Paniye xop, xix hămyŭmmŭg xop te hăpxexka Ganinet yŏg kŏmĕn xohix tu' pip, xix hăpxexka Yonex yŏg kŏmĕn xohix tu' pip, xix kŏmĕn Yenoyanĕn tu' pip, tu' nŭn tu nŭktu mŏxaha mĭptut tu', tu' măm, nŭy Yeyox 'ăpax, ha tikmŭ'ŭn yŭmmŭgăhă', ha Topa te Yeyox ka'ogăhă pu pakut xop hittupmă', ¹⁸ ha tik xop nŏy nŭn, tu tik pakut tat, tu tutpe hă tat, yă tik te hăpkumep hok, ha' nŭn tu nŭktu mŏxaha mĭptut tu', tu mŏxakux putup, nŭy tik pi Yeyox keppa', pâyă mĭptut nŭ'xip, ¹⁹ tu' xak, pâyă' mŏxa 'ohnăg, hu mĭptut tu pepi' mŏg, tu hăpxax mŏy, tu tik pakut te hăm tu' năhă', tu mĭptut kopa' năhă', ha Yeyox keppa' pip, ²⁰ ha' pĕnăhă', ha' kuxa măm ka'ok Yeyox kopah, yĭy tik pakut pu hăm'ăktux, hu:

—Āmŭn, 'ăte xa hăm'ăktux, Topa te 'ŏg hăpkummuk mĭy'ax xaxogăhă', pu tu' kux. Kaxĭy.

²¹ Ha hămyŭmmŭg xop xix Paniye xop tep-tup nŏg, tu hăm'ăktux hă' nŏy yănăn, tu' yăy pu yĭkopit, hu:

—Tik 'ŭm 'ŏhŏm? Topap-xehnăg te hăpkummuk mĭy'ax xaxogă 'ăktux, pâyă Yeyox te yăy 'ăktux, hu Topa 'ăktux kummugăhă'. Tik 'ŭm 'ŏhŏm? Kaxĭy.

²² Ha Yeyox te' yŭmmŭg, tu hămpe'paxex yŭmmŭg, hu:

—Putep mŭn tu 'ăpe'ăpaxex 'ăkuxa kopah? ²³ Pi'ya xatep-tup, pe 'ăte mĭy'ax kummuk xaxogă 'ăktux, pe 'ăte' kup yok, nŭy hăpkumep 'ăktux. Pi'ya xatep-tup? ²⁴ Āte xa hăm'ăktux, xa hămyŭmmŭg. 'Ŭgmŭn yă tikmŭ'ŭn kutok pit. 'Ŭgka'ok, ha Topa te' yăy 'ăxet'ax hŏm 'ă', 'ŭyĭy hăpkummuk mĭy'ax xaxogă 'ăktux. 'Ĭy hok, nŭy tak 'ăpax. Kaxĭy.

Tu tik te hăpkumep hok pu:

—Āyok, nŭy 'ăgnĭhăxip, tutpe tu pepi' xup, nŭy 'ăpet ha mŏg. Kaxĭy. Tu' xat'ax hă hittupmăhă'.

²⁵ Ha hăpxip 'ohnăg 'îhă' yok, tukniha' xip, tu tutpe pepi' xup, tu yăy pet ha' mŏg, tu Topa max 'ăktux. ²⁶ Ha tikmŭ'ŭn kuxănŏg, tu Topa max 'ăktux, hu:

—Hŏnhă yŭmŭ'ăte hăpxopmă max xe'ĕgnăg pĕnăhă'! Kaxĭy.

Yeyox xix Nemix

²⁷ Ha ta' mŏg, Yeyox mŏg, tu tik nŏy pĕnăhă', ha tik te gohet pupi tikmŭ'ŭn yŏg tayŭmak pop, tu' xuxet'ax Nemix, tu gohet yŏg pet kopa' yŭm, ha Yeyox te nŏm pu:

—Ŭkpe mŏg. Kaxĭy.

²⁸ Ha' yok, tukniha'xip, tu hăpxop xohix nĭm, nŭy Yeyox mŭtik mŏg. ²⁹ Tu 'ămuk xexka mĭy yăy pet tu', Yeyox tu' mĭy, ha tik punethok pip, tu gohet pupi tayŭmak pop, tu mĭmpe xit'ax yĭmap măm, ³⁰ ha Paniye xop tep-tup nŏg, xix hămyŭmmŭg xop tep-tup nŏg kamah, tu tik xop yĭkopit, nŏm xop te Yeyox mŭtik hăpkumep xop, hu:

—Tep tu 'ăxit nŏm tayŭmak pop xop mŭtik, xix tik kummuk xop mŭtik xit? Kaxĭy.

³¹ Ha Yeyox te' xupak, hu:

—Tikmŭ'ŭn hittup xop 'a' hehmĕn putup'ah, 'ap notot xănă'ah, pâyă pakut xop mŭn te hehmĕn putup, hu notot xănăhă'. ³² Ha kaxĭy 'ŭgnŭn nŭy tikmŭ'ŭn kummuk xop xănă', pu nŭ', nŭy yăyhăhup, nŭy hăpkummuk mĭy'ax nĭm, pâyă tikmŭ'ŭn 'ŭm te yăy pe'paxex, hu: "Ŭgmax." Kaxĭy. 'A 'ăte xop xănă'ah pu nŭ'. Kaxĭy.

Yeyox te' xit hok 'ăktux

³³ Ha tikmŭ'ŭn te:

—Tik xop te Yoăm mŭtik hăpkumep, Yoăm nŏm tep-tox pix, ha 'ămnĭy punethok hă' xit hok, nŭy Topa pu hăm'ăktux, ha Paniye xop yŏg mŭtik

hāpkumep xop xit hok kamah, pāyā 'ōg tik xop xit hok'ah, xi' xo'op. Kaxīy.

³⁴Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Tik te yāytaha', ha' xape xop hit-tup, tu 'āmuk xexka mīy, ha' xape xop xit punethok, 'ihā' xip, 'ihā tik te yāyta' xip, ³⁵pāyā hāpxip 'ihā tik nōy te nōm mōgāhā', ha' mōg, 'ihā' xape xop kuxa teknoğ, tu' xit 'ohnāg. 'Ūgmōg, puxix yōg tik xop xit hok kamah. Kaxīy. ³⁶Tu xe hāmyūmmūgāhā', tu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux, tu hām'āpak'ax tup 'āktux, hu:

—Tikmū'ūn xax kunox. 'Ok 'ūn te ta tu mō'yāg nōm, tu 'ūn 'ūm tu' yāg tup paha', pu tu xax kunox tu mō'xeh? 'Ap pa'ah. Topixxax tup ka'ok, ha' xax kunox pu'uk, tu yāy pot'ax. Kaxīy Yoām yōg tik xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax hittap tat, ha yōg tik xop te yōgnū hāpxopmā'ax tat, yā hāpxopmā'ax tup tat. ³⁷Ha tikmū'ūn te' hep xupyāg mīy, tu xokxax tup hā' xuk, pāyā 'ū 'ūm te xupyāg tup xuk, tu xokxax kutut hā' xuk? Yāmhook. Xokxax tup ka'ok, ha' xax kutut pu'uk, tu' yāy pot'ax, ha xupyāg nū'nā'ax, tu mōktu nōg, ³⁸yīy tik te' hep xupyāg tup mīy, mūy xokxax tup hā' xuk. ³⁹Ha tik te xupyāg kutut putup, tu ta' hep tup putup nōg, tu: “Nōm kutut nōm 'ūmax. 'A' tup max'ah.” Kaxīy Yoām yōg tik xop te hāpxopmā'ax hittap tat putup, tu nōm tup putup nōg. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te nit xap 'āktux

6 'Nit xap te Yoneo yōg tikmū'ūn hā hāptup xe'e', ha nit xap 'ūm 'ihā Yeyox hāpkumep, tu hāpxop yāy koxuk mep, ha xuxnāg xetox ta', xi' xap te' kopa' xip, ha tik xop te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' xap mōy, tu' xap yōg xax nak mōy, tu' yīm hā kuyōnnāhā', tu' xap xut, tu' māhā'. ²Ha Paniye xop pip, tu' yīkopit, hu:

—Tep tu xate xuxnāg ta xetox xap mōy nit xap 'ihā'? Mōnāyxop hittap Mōyyex te' xat hok pu yūmūg xut hok nit xap 'ihā'. Nō'ōm yā Topa yōg hāptup xe'e'. Kaxīy.

³Ha Yeyox te:

—'Ok 'āxop mō'kupix Topa yōg tap-pet? Hōmā putup te mōnāyxop hittap Namix putex, xix tik xop te Namix mūtik hāpkumep kix kamah, ⁴tu Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu pām pop, ha pām te Topa keppa' mām, ha Topa te' tux hok pu tikmū'ūn nōm mā hok, 'āmānex xop yāp-xet te' māhā', pāyā mōnāyxop hittap Namix te' māhā', tu nōm xop te mūtik hāpkumep pu' popmāhā', ha' māhā'. 'Ūkux. Kaxīy.

⁵Tu xe':

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, hu nit xap xohix hāk xuxyā'. Kaxīy.

Tik yīm xe'e nīā'

⁶Ha nit xap nōy 'ihā Yeyox te Topa pet ha' mōg, tu' mōg, tu mōktu xupep Topa pet tu', tu mō'nāhā', tu hāmyūmmūgāhā', ha tik 'ūm xip, ha' yīm xe'e nīā', tu' pu'ūgnāg, ⁷ha tik xop te hāmyūmmūg te' pēnāhā', xix Paniye xop te' pēnāhā', nūy Yeyox pēnā', nūy tik hittupmā pēnā', 'ok pe nit xap 'ihā' hittupmā', pu Yeyox kupēh, ⁸pāyā Yeyox te nōm pe'paxex yūmmūg, hu tik te yīm nīā' pu hām'āktux, hu:

—'Āyok, nūy 'ā'kihāxip, pu tikmū'ūn 'āxakot. Kaxīy.

Ha' yok, tuk-nīhā'xip, ⁹ha Yeyox te:

—'Āte 'āyīkopit, putep xat Mōnāyxop Mōyyex? Mōyyex te putep tux hok pu mīy hok nit xap hā? 'Ok xat pu hāpxopmā max, 'ok pe hāpxop mā kummuk? 'Ok xat pu tik kōnāg kopa tu' xut pu tu xok hok, pe tik nīm pu tu xok? Kaxīy.

¹⁰Tu' pēnā ka'ok, tu tikmū'ūn yīmmap xop pēnā ka'ok, tu tik yīm nīā' pu hām'āktux, hu:

—'Īm yoah. Kaxīy.

Ha' yok, ha' hittupmāhā'. ¹¹ Ha tikmū'ūn xexka xop gāy, tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu Yeyox kummugāp-tup 'āktux.

**Yeyox te yāy yōg tik
xop te 12 yīmōgatux**

¹² Ha 'āmnīy 'ūm 'īhā Yeyox te yīktix tox tu' mōkānīn ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux, ha 'āmnīy tox hā Topa pu hām'āktux. ¹³ Ha hāptup, tu tik te mütik hāpkumep xop xānāhā', tu tik te 12 yīmōgatux nūy mō'pok, tu' xuxet'ax mīy yāy yōg mō'pok xop. Kaxīy. ¹⁴ Ha' xohix te: Xīmām, 'ūxuxet'ax nōy Pet xix' taknōy 'Ānene', xix Tiak, xix Yoām, xix Pinip, xix Matōmēo, ¹⁵ xix Māteo xix Tōmē, xix 'Appeo kutok Tiak, xix Xīmām nōy, nōm te yāy yōg Yoneo xop xexkanāp-tup, ¹⁶ xix Tiak kutok Yot, xix Yot nōy, 'ūxuxet'ax nōy 'Ixkanot, nōm te' gāy xop mōgāhā Yeyox hah.

**Yeyox te hāmyūmmūgāhā'
xix hittupmāhā'**

¹⁷ Ha Yeyox te yīktix yīxohoh, xix' yōg tik xop yīxohoh, tu hām yok tu' mōg, ha tikmū'ūn punethok te Yeyox mütik hāpkumep, tu' pip, yā hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn, xix kōmēn Yenoyanēn yōg, xix kōmēn Tiro yōg, xix Xīnōm yōg, nōm kōmēn 2 te kōnāg kox xexka hūmnāg tu' mām, ¹⁸ ha' nūn, tu Yeyox te hām'āktux 'āpak, pūyī' pakut xop hittupmā', ha tikmū'ūn te yāmīy kummuk kopa' pip xop nūn, ha' hittupmāhā'. ¹⁹ Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox 'āpit putup, Yeyox mūn ka'ok hah, yīy tikmū'ūn kuxa hittup.

Tikmū'ūn kuxa hittup xi' teknōg

²⁰ Yeyox te yāy mütik hāpkumep xop pēnāhā', tu:

—'Ākuxa hittup 'āhok xop nōmhā. Yā Topa te 'āxop xat, ha Topa yōg tikmū'ūn xe'e'.

²¹ —'Ākuxa hittup 'āp-tup xūy xop nōmhā. Topa te 'ātex hi ka'ok putup.

—'Ākuxa hittup 'āpota xop nōmhā. Topa te 'āxop kuxa hittupmāp-tup.

²² —'Ākuxa hittup 'īhā tikmū'ūn te 'āp-tup nōg, tu 'āxop māmōg, 'ūkpe 'āmōg hah, hak mūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu 'ākeppak mōg. ²³ 'Ākuxa hittup 'īhā 'āp-tup nōg. Yā pūn, pūn 'ākuxa hittup tu', yā Topa te xa' hōm putup pexkox yōg hāpxop xohix. Hamūn. Hōmā mōnāyxop kummuk tep-tup nōg Topa pupi hām'āktux xop kamah.

²⁴ —Pa 'ākuxānōg 'āptexop xexka tu'. Hōnhā xate hāpxop xohix pip, yā' puxi'.

²⁵ —'Ākuxānōg 'āxop hi ka'ok nōmhā, putup te 'ākix putup hah.

—'Ākuxānōg 'āxop yīxix nōmhā, 'āpotap-tup tu'.

²⁶ —'Ākuxānōg 'īhā tikmū'ūn xohix te xa 'āktux max. Hōmā mōnāyxop kummuk te' koit'ax xop 'āktux max kamah.

Xatu' gāyxop putup pax

²⁷ —'Ūg 'āpax. 'Āte xa hapxe'e 'āktux. 'Āpu, tikmū'ūn gāy xop putup pax, tu hāpxopmā max 'āp-tup nōg xop pu',

²⁸ nōm xop te xa hāpkummugāhā', yīy 'āxop te nōm pu hāmmaxnā', tu Topa tu' xak pu nōm hā hāmmaxnā', nōm xop te 'āxūygā pu hāmmaxnāhā'. Nōm xop te xa': "Pūyā Topa xa hāpkummugā'."

Kaxīy. Pāyā 'āxop te nōm pu: "Pūyā Topa xa hāmmaxnā'." Kaxīy. ²⁹ Tik 'ūm te 'āpayīn kix, 'āpu tux hok pu 'āpayīn-nag nāg nōy kix kamah, ha tik 'ūm te 'ōg kāmīn xut, 'āpu' tux hok pu 'ōg kayak xut nūy paxmōg kamah. ³⁰ Tik 'ūm te 'āxak pu hāpxop 'ūm hok hōm, 'āpu, tu' hōm, ha tik te 'ōg hāpxop xut, 'āpu' tux hok pu' xut, yīy putpu' xak hok 'ōg hāpxop. ³¹ Xatep-tup, pu 'ānōy xa hāmmaxnā', yīy 'ānōy pu hāmmaxnā hāmāxap.

³² —'Āxop te 'āxape xop putup pax, tu' puknōg xop putup nōg. Teptu 'āmpē'āpaxex, hu: Topa tek mūn pu

hāmmāxnāp-tup, 'ūgmūn max hah? Kaxīy. 'Āmhok, yā' koit. Tikmū'ūn kummuk te yāy xape xop putup pax kamah, pa Topa te nōm hā hāmmāxnā 'ohnāg. ³³ Tikmū'ūn te xa hāpxopmā max, ha xate nōm pu hāpxopmāhā 'ūyānān tu'. Teptu 'āmpē'āpaxex, hu: Topa te 'ā hāmmāxnāp-tup, 'ūgmūn max hah. Kaxīy. 'Āmhok. Tikmū'ūn kummuk te' xapep-tup pax kamah, tu hāpxopmā max 'ūyānān tu', pa Topa te nōm xop pu hāmmāxnā 'ohnāg. ³⁴ Xate hāpxop 'ūm hōm, tu ta' putpu' paha', tu 'āmpē'āpaxex, hu: Tik te pagop-tup. Kaxīy. Teptu 'āmpē'āpaxex, hu: "Topa te 'ā hāmmāxnāp-tup, yāk mūn te hāpxopmā max." Kaxīy. 'Āmhok. Tik te hāpkummuk mīy, tu hāpxop 'ūm hōm kamah, tu' nōy xop pu' hōm, nūy ta put pu pa'. ³⁵ A 'āmūn'ah. 'Ōg hāpxop xak hok, nūy put pu pa'. 'Āpu' puknōg xop putup pax, tu hāmmāxnā', tu hāpxop hōm, pāyā' xak hok 'ūyānān tu', ha Topa te xa hāmmāxnāp-tup, yīy 'āxop yā Topa xe'ēgnāg hā 'āktok xop, yā Topa mūn max, tu hāmmāxnāhā tik max xop pu', xix tik kummuk xop pu'. ³⁶ Topa yā 'Ātak, tu tikmū'ūn kuxa ka', 'āpu tikmū'ūn nōy kuxa ka kamah, 'Ātak Topa putuk 'ūkuxa ka', yā Topa max xe'ēgnāg.

Topa te hāpxopmā'ax xohix kopit putup

³⁷ —'Ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy hām'āktux kummuk, puyīy Topa 'ōg hāpxopmā'ax kopit hok. 'Ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', ha Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu' kux. ³⁸ 'Ānōy pu' hōm, ha Topa te xa' hōm putup, ha xate hāpxop punethok pop putup, yā Topa te hāpxop punethok xa popmāhā', yīy 'āyīm 2 nū'xip putup. 'Ōg panat hā 'ānōy pu hāpxop xap hāmenex, puxix nōm panat hā xa hāmenex hāpxop xap

kama 'ūyānān tu'. 'Ānōy puk-tōgnāg hōm, puxix xa' hōm 'ūk-tōgnāg kamah. 'Ānōy pu punethok hōm, puxix xa' hōm punethok 'ūyānān tu'. Kaxīy.

³⁹ Tu xe hām 'āktux, hu:

—Tik pa hok te' nōy pa hok mūg, puyīy mōgā', puxix tik 2 hāpkox ha' mōnāy. ⁴⁰ Tik te hāmyūmmūgā'ax, tu hāmyūmmūg xexkah, ha tik te tap-pet mīy yā hāmyūmmūg kutōgnāg, pāyā tappet mīy kux, tute hāmyūmmūg xexkap-tup, nūy hāmyūmmūgā kamah. ⁴¹ Xate 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kummuk pēnāhā'. Teptu xate' pēnā hok yāy yōg hāmpxopmā'ax kummuk? ⁴² Hu hām'āktux hok 'ānōy pu', hu: "Nāy, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup." Kaxīy, 'ihā 'āpa te hāmyūmmūg 'ohnāg. Xate' yūmmūg hok? Yāy yōg hāpxopmā kummuk kux hāmāxap, xayīy kūnāy tu 'ānōy yōg hāpxopmā kummuk kuxyā'.

Mīm kup max xix mīm kup kummuk 'āktux

⁴³ —Mīm kup max te mīnta max taha', 'ap mīnta kummugā'ah, ha' kup kummuk te mīnta max ta 'ohnāg. ⁴⁴ Tikmū'ūn te mīnta pēnāhā', nūy tu' kup kopit. Mīnta tu max, puxix' kup tu max, ha mīnta tu kummuk, puxix' kup tu kummuk. 'A tikmū'ūn te tepta xut'ah mīmyām kup tu', tu xupxak xak 'ohnāg mīmyām kup tu'. ⁴⁵ Tik max te hāpxopmā max, 'ūkuxa max tu' mīy, ha tik kummuk kuxa kummuk, tu hāpxopmā kummuk. 'Ūyīy'ax te yāy kuxa kopa hāpxop yūmmūgāhā'.

Tikmū'ūn pet max xix' kummuk 'āktux

⁴⁶ —'Āxop te: "Āmūn yāk xuxyā'," kaxīy, pāyā 'āyīpkox 'ohnāg. 'Āte 'āxat, pāyā xate' mīy 'ohnāg. ⁴⁷⁻⁴⁸ 'Āte xa hāmyūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy ta tikmū'ūn yīpkox pip 'āktux. Tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, pūyā' yīpkox pi', puyīy tu ta hāmyūmmūg, tu tik pet max putuk.

Ha hāpkot, tu mīkaxxap tu' xupep, pu tu kox tox tu nōm mō'tat, tu nō māykup mō'xix mīhīm, ha' ka'ok, ha tex mō'yūm tu' xupep, tu nū'xip, tu mīptut kopa' xup, tu' xet xexkah, pāyā mīptut kopa mō'yūm hām hā, tu' nak, tu' ka'ok, ha kaxīy tik nūn, 'ūgha' nūn, nūy yōgnū hām'āktux 'āpax, tuk xupak, tu' yīp-kox pip, tu' ka'ok kamah, mīptut max mō'yūm hām hā putuk. ⁴⁹Pāyā tik nōy pet, tu 'ap hāpkot'ah, tu mō'tat mīhīm hām pepi', tu mō'xix hām tu', ha' pu'uk, ha tex gāy te mīptut xit, ha' topaha', tu hāpxop patōnnāhā', tu' koxiyōy mīptut. Ha kaxīy tik te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox 'ohnāg, tu pu'uk kamah, mīptut kummuk putuk. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te kāmānat hittup māhā'

7 Ha Yeyox te hām'āktux kux, tu tikmū'ūn pu hām'āktux kux, tu ta' mōg tu mōktu xupep kōmēn Kapānān tu', ²ha tik puxet yā Hōm yōg gohet hā kāmānat, ha' hām max, yīy' xat'ax tep-tup pax, ha' pakut, tu' xok putūmnāg, ³ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, yīy gohet yōg tik te Yoneo xexka xop tu' xak, pu nū', pu Yeyox tu' xax, pu mōg, nūy tik pakut hittupmā'. ⁴Ha Yeyox ha' nūn, tu' mōxaha', tu tu' xak, hu:

—Gohet yōg tihik max, 'āpu, nōm mō'nīynām. ⁵Tute yūmū yōg tikmū'ūn putup pax, tu Topa pet mīy yūmū yōg tikmū'ūn pu'. Kaxīy.

⁶Ha ta' mōg, 'ūxexka xop mūtik mōg, tu gohet yōg kāmānat ha' mōg, ha' pet hūmnāg tu' yūm, ha gohet yōg tik te' xape nū'pok, tu Yeyox ha nū'pok, nūy yāy pupi hām'āktux, nūy Yeyox pu' hām'āktux, hu:

—'Ānūn hok, 'āxexka tu', hak-tōgnāg, hu 'āte yāyhāhup 'ākeppah. ⁷'Āte hām'āktux yūmmūg'ah. 'Āka'ok, nūy hāmpakut'ax mānōg, pu mōg. 'Āpu, hāmpakut'ax xat, puyīy kāmānat hittup, nūy xat'ax hā' hittup. ⁸Yūmmūg, gohet

yōg xexka xop tek xat kamah, ha 'āte yōgnū xonat xop xat, ha' yīpkox pip. 'Āte xonat pu: “Mōg, mōg,” kaxīy, ha' mōg, ha xonat nōy pu: “Mā', 'ānū'!” kaxīy, ha' nūn, ha 'āte kāmānat pu' xat, hu: “'Ūmīy,” kaxīy, ha' mīy. Puxi'. Kaxīy.

⁹Ha Yeyox hup, tu tik pakut ha' mōg'ah, tu gohet yōg tik te hām'āktux 'āpak, tu' hittup, tu tikmū'ūn te' pe' mōg xop pu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tik kuxa yūm ka'ok yōgnū hām'āktux'ax kopah. Yā' puknōg, pāyā Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk, yūmū yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk. Kaxīy.

¹⁰Ha gohet yōg tik xape xop putpu' mōg, kāmānat pet ha' mōg, tu' mōg tu mōktu mōxaha', ha kāmānat xip, tu' hittup nōmhā, 'ūxat'ax hā Yeyox te nōm hittupmāhā'.

Yeyox te' putpu hīnnāhā 'ūn kutok pit

¹¹Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox mōg, tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Nāiy tu', ha' xop te Yeyox mūtik hāpkumep xop pip, xix tikmū'ūn punethok pip, ¹²tu kōmēn yīka' pip, 'ihā tikmū'ūn nūn, tu kōmēn yīka' nūn, nūy tik nō hāpkot. 'Ūn hok yūm, tuk-tok pit puxehnāg, ha' xok, ha tikmū'ūn punethok te 'ūn mūtik nūn, nūy tuk-tok nō hāpkot, ¹³ha Yeyox te' pēnāhā', tu 'ūn kuxa ka', hu:

—'Āpota hok, 'ūxak hok. Kaxīy.

¹⁴Tu' mōg, tu tik xok yōg mīpkox 'āpit, ha tikmū'ūn hup, tu' mōg 'ohnāg, yīy Yeyox te:

—'Ūgnix! 'Āte 'āxat, hu: 'Āyok. Kaxīy.

¹⁵Ha put pu hi', tu' yoah, tu' yūm, tu hām'āktux, ha Yeyox te' mūk tut pu' hōm, ha' hittup. ¹⁶Ha' xohix kuxānōg, tu Topa 'āktux max, hu:

—Topa te nū tik yāykutnāhā', puyīy yāy pupi hām'āktux, tu' nūn, nūy tikmū'ūn pu hām'āktux, ha' xexkah!

Topa nūn, nūy yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām. Kaxīy.

¹⁷ Ha kaxīy tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, tu hāpxexka xohix kopa hām'āktux, xix hāpxexka hāmhūmnāg tu hām'āktux.

Yoām te mō tik pok

¹⁸ Tik xop te Yoām mūtik hāpkumep, tu nōm tep-tox pix mūtik hāpkumep, ha tik xop te Yoām pu hām'āktux, tu Yeyox te tik xok putpu' hīnnā 'āktux, ha Yoām te' yōg tik 2 mōg yīmōgatux, ¹⁹ tu Yeyox ha mō'pok, nūy yīkopit, hu: “Ok 'āmūn tihik, Topa te nōm yāykutnāhā? 'Ok pe Topa te' nōy nū'kutnā'ax?” Kaxīy. ²⁰ Ha tik xop te Yeyox ha' mōg, tu hām'āktux, tu Yoām te hām'āktux 'āktux, hu:

—Ok 'āmūn yā tihik, Topa te nōm yāykutnāhā? 'Ok pe Topa te' nōy nū'kutnāp-tup? Ūkux. Kaxīy.

²¹ Īhā Yeyox te tikmū'ūn punethok hittupmāhā nōmhā, tu yāmīy kummuk kopa' pip xop hittupmāhā', xi' pa hok xop hittupmāhā', ²² tu hām'āktux hā' nōy yānān Yoām yōg tik xop mūtik, hu:

—Putpu mōg, nūy Yoām pu hām'āktux, tu hāpxopmā'ax xohix pēnā'ax 'āktux, hu: 'Ūpa hok xop te hāmpēnāhā, xix hāpkumep hok xop te hāpkumep, xix yāy xax kunut xop yā' xax tup, xi' yīpkox hok xop te hām'āpak, ha' xok tihik, tu putpu hī', ha' hok xop te hām'āpak max'ax 'āpak. ²³ Ha tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok 'ūgmūn kopah, tu' kuxa hittup, tuk yīkopit 'ohnāg. Ūkux. Kaxīy.

²⁴ Ha Yoām yōg tik xop mōg, ha Yeyox te Yoām 'āktux tikmū'ūn pu', hu:

—Āmōg hām panip tu', nūy Yoām pēnā'. Putep xate pēnāhā? 'Ok mōg nūy mīxux tox pēnā? 'Ok 'āmuuh te nōm mīxux nuhuknām? 'Ap pēnā'ah. ²⁵ Xatep-tep pēnāhā? 'Ok mōg nūy tik pēnā', tik te topixxax maxnāg mō'tat? Āmhok. Yoām te xoktut xax mō'tat, 'ap xax max'ah. Yūmmūg. Tikmū'ūn nōy te topixxax max xe'e mō'tat, tu mīptut max xe'e kopa

tihi', tu 'āmuk xexka mīy pax, tu' xexka xop mūtik tihi', pāyā panip xexka tu' ti'ah xexka xop, ha Yoām hok xip, tu panip xexka tu' pet. ²⁶ Pāyā xatep-tep pēnāhā? 'Ok tik te Topa pupi hām'āktux pēnāhā? Hamūn. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yoām mūn te Topa pupi hām'āktux xe'e'. ²⁷ Xate' yūmmūg. Hōmā tik hittap te Yoām 'āktux, tu Topa yōg tappet tu kax'āmi', hu: “Topa te hām'āktux, ha tik te' nōm pupi hām'āktux. Topa te nōm tik 'ākeppa mō'kutnāp-tup, nūy 'ōg putat maxnā.” Kaxīy.

²⁸ —'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tik xop hittap xexkak-tōgnāg, ha Yoām xexka xe'e', pāyā tik kutōgnāg, tu' yīpkox xip, Topa te nōm xat hah, nō'ōm xexka xe'ēgnāg. Kaxīy.

²⁹ Ha tik xop te gohet pupi tayūmak pop, tu Yeyox yōg hām'āktux 'āpak. Hōmā Topa te nōm xat, ha' yīpkox pip, ha Yoām tep-tox pix.

³⁰ Pāyā Paniye xop xix yūmmūgā xop yīpkox 'ohnāg, yīy Yoām tep-tox pix 'ohnāg kamah.

³¹ Ha Yeyox te xe hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', hu:

—Hōnhā tikmū'ūn tep-tep putuk?

³² Tu kaxxop putuk, nōm te hāmnuhnōg tu' mām, ha hām kute'ex, tu' nōy pu' yīy ka'ok, hu: “Ūgmū'āte kāyāhā', yāyta'ax kāyā putuk, payā 'āxop te hāmyā 'ohnāg, hakmū'āte kāyāhā, nō hāpkot kāyā'ax putuk, pāyā 'āxop tek mū mūtik pota 'ohnāg.” Kaxīy. ³³ Yoām tep-tox pix, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux, tu' hep xupyāg xo'op hok, ha 'āxop te: “Yāmīy kummuk te nōm kopa' xip.” Kaxīy. Pāyā' koit. ³⁴ Ūgnūn, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, tuk xit xi' xo'op, ha 'āxop tek mūn kummuk 'āktux, hu: “Pēnā', 'ūxit xexka nām, tu xo'op xexka nām kamah, tu tix kummuk hā' xape, xix tik xop te gohet pupi tayūmak pop xop hā' xape.” Kaxīy. ³⁵ Tukmūn 'āktux kummuk, pāyā Topa te hāmyūmmūg, ha tikmū'ūn yāg

te nôm hâmyümmüg putup, tu nôm max 'äktux, tu' hâpxe'e 'äktux. Ta tu' kux. 'Ükux. Kaxîy.

Yeyox te Paniye tik pet ha' mōg

³⁶ 'Ämnîy 'Üm 'ihâ Paniye xop yōg tik te Yeyox xānāhā, pu yāy pet tu' xit, ha' mōg, tu mō'nāhā, tu' yüm, tu' xit, ³⁷ ha kōmēn yōg xotit xip, ha tikmü'ün te nôm pu hām'äktux, hu: 'Ok yümmüg xate'? Yeyox te tik pet kopa' xit. Kaxîy. Yîy nax töynāg paha', yā naxnāg max, takat xexkah, ha hâpxop hax max kopa' xuk, tu kamah takat, ³⁸ ha Yeyox yikāgnāg hā' xip, tu potaha', ha' pa hep te Yeyox pata tu' nāhā, tu' pa hep hā' pata pix, hu Yeyox pata nakgāhā, tu yāy xetox hā 'üktux tu' nakgāhā, tu Yeyox pata hax, tu hâpxop hax max pux, tu Yeyox pata tu' pux. ³⁹ Ha Paniye yōg tik te' pēnāhā, tu hāmpē'paxex, hu: "Ok yüm-müg hok Yeyox te'? Paxpu tu Topa pupi hām'äktux xe'e, puxix 'ün xotit yümmüg, hu' tux hox pu tu' xupit hok." Kaxîy.

⁴⁰ Ha Yeyox te Paniye yōg tik pu hām'äktux, tu:

—Xīmām, 'äte xa hām'äktux putup. Kaxîy.

Ha:

—'Äyîy. Kaxîy.

⁴¹ Ha hām'äktux, nüy Topa yōg hâpx-opmā'ax yümmügā, hu:

—Hōmā tik 2 ta nemēn tik nōy pu', tu' nōy pu ta nemen tayūmak hā, ha tik 'üm ta nemēn tayūmak te 500, ha' nōy ta nemēn tayūmak te 50. ⁴² Pâyā' nôm tik te tayūmak 'üm xip'ah, 'ap pagok yüm-müg'ah, ha tik max te' homip tu' kax 'ohnāg, ha' kux. 'Äte xa yikopit, hu: Tik 'üm kuxa hittup xe'e, nüy tik max tup-tup pax xexkah, pe tik ta nemēn tayūmak te 50, pe tik ta nemēn tayūmak te 500? Putep pe'äpaxex? Kaxîy.

⁴³ Ha Xīmām te:

—Nôm tik ta nemēn kutōgnāg 'ükuxa hittup kutōgnāg, ha tik ta nemēn xexka

kama' kuxa hittup xexkah, hu tik max tup-tup pax xexkah. Kaxîy.

Ha:

—Hamün. ⁴⁴ Nü 'ün pēnā'. 'Äpet tu mōknāhā, ha kōnāg 'üm xate tat'ah, puk pata pix, ha 'ün tek pata pix, yāy pa hep hā' pix, tu xetox hā' nakgāhā, ⁴⁵ hak müg 'ohnāg yāy kep ha, nüy 'aneo, pâyā 'ün tek pata hax punethok. ⁴⁶ Xate 'ä' hōm'ah mîxux hep tox, puk xe 'ännut, pâyā 'ün te hâpxop hax max hep pux 'ükpata tu', ⁴⁷ yîy 'äte xa hâpxe'e 'äktux: Topa te 'ün kuxa kummuk xit nüy kuxa max tat 'üyānān tu', yîy ha Topap-tup pax xexkah. Topa te tikmü'ün yōg kummuk mîy'ax xexka xaxogāhā, yîy ha Topap-tup pax xexka 'üyānān tu', ha Topa te tikmü'ün yōg kummuk mîy'ax kutōgnāg xaxogāhā, yîy ha Topap-tup pax kutōgnāg. Kaxîy.

⁴⁸ Tu 'ün pu hām'äktux, hu:

—Topa te 'ög kummuk mîy'ax xaxogāhā, ha' kux. Kaxîy.

⁴⁹ Ha tikmü'ün te Yeyox mütik mām te:

—'Ü 'üm nühü'? Topap-xehnāg te hâp-kummuk mîy'ax xaxogā 'äktux. Yeyox te' xaxogā 'äktux hok! Kaxîy.

⁵⁰ Ha Yeyox te 'ün pu hām'äktux, hu:

—'Äkuxa yüm ka'ok 'ügmün kopah, yā' puxi'. Mōg. Püyā 'äkuxa yüm. Kaxîy.

Ha' mōg.

'Ün xop te Yeyox mütik hâpkumep

8 Hâpxip kutōgnāg 'ihâ Yeyox hâp-kumep, tu kōmēn xohix kotit hā' mōg, xi' xip tu xexka xohix kotit hā' mōg, tu hām'āpak max'ax 'äktux, tu Topa te yāy yōg tikmü'ün xat 'äktux, tu nôm xop yîpkox pip 'äktux, ha tik te 12 nü mütik mōg, ² ha 'ün xop mōg kamah. Hōmā Yeyox te nôm xop hittupmāhā, tu yāmîy kummuk mōy 'ükopah, ha 'ün xohix te: Mānix 'äxet'ax Mānanēn, ha Yeyox te yāmîy kummuk te 7 mōy 'ükopah, ³ ha 'ün nōy Yoān, tu Koy xetut, ha' xat'ax 'Enot yōg kāmānat te māxap, tu nôm yōg

hāpxop pēnāhā', ha 'ūn nōy Xoyān, xix 'ūn punethok te Yeyox mō'nīynām, tu tik te 12 mō'nīynām kamah, tu yāy yōg hāpxop tu' popmāhā'.

Tik te hāpxop xap xok

⁴ Ha tikmū'ūn punethok nūn, yā kōmēn xohix yōg tikmū'ūn, tu Yeyox ha' nūn, tu yāy tu nū'nāhā', ha Yeyox te' yūmmūgāhā', tu hām'āktux hā' hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', puyīy tikmū'ūn Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pi', hu:

⁵ —Tik 'ūm mōg nūy hāpxop xap xok, tu' xap nāhā hām kopah, nūy tu' xok, ha' yāg te putat yīka tu' xok, yīy tikmū'ūn te pata hā' totnok, tu' koxyōy, ha putuxnāg te' māmām, ⁶ ha' xap yāg te mīkax xap tu' nāhā', tu' xokax, pāyā hāmnaq, ha' tap, tu yāy xaxogāhā'. ⁷ Ha' xap yāg te mīmīyām xop kopa' nāhā', tu' xokax, tu' tuk, tu mīmīyām mūtik tuk, tu mōktu xexkah, pāyā' xut 'ohnāg, mīmīyām kopa' xip tu'. ⁸ Ha' xap yāg te hām max tu' nāhā', tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu xohix xexkah, tu' xap max xohix punethok hōm. Yā' xap puxet te' xap te 100 popmāhā'. Ta tu' kux. Kaxīy. Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūg'āpax, xa 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Yeyox te hāmyūmmūgāhā'

⁹ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāp-kumep, tu' yīkopit, hu:

—'Ok hām'āktux 'ūm nūhū'? Teptu xate hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'? Kaxīy. ¹⁰ Ha Yeyox te:

—Topa te xa hāmyūmmūgāhā', tu yāy yōg tikmū'ūn xat, hu' yūmmūgāhā', puyīy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, pāyā 'a' tikmū'ūn nōy pu hāmyūmmūgā'ah, yīy Topa te nōm pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pu tu pa pip, pāyā 'a hāmpēnā'ah, xix hām'āpak, pāyā 'a yūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pu tu pa

pip, pāyā 'a hāmpēnā'ah, xix hām'āpak, pāyā 'a' yūmmūg'ah.

¹¹ —Nōm hām'āktux te 'āyūmmūgāhā kaxīy: Mīxux xap te Topa yōg hām'āktux 'āktux. ¹² Hāpxop xap te putat yīka tu' nāhā', hā kaxīy tik 'ūm te Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, pāyā Hāmgāyāgnāg te hām'āktux putup nōg, tu' kuxa kopa' xut, yīy' kuxa yūm 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah, ha Topa te' kuxa kummuk xit 'ohnāg. ¹³ Ha hāpxop xap te mīkaxxap tu' nāhā', hā kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux 'āpak, tu' kuxa hittup, pāyā' kuxa yūm kutōgnāg, tu mōktu' xūy, hu' xaxok, tu Topap-tat xak. ¹⁴ Ha' xap te mīmīyām xop kopa' nāhā', hā kaxīy tikmū'ūn te nōm hām'āktux'ax 'āpak, pāyā yāy yōg hāpxop xak punethok, tu hāp-kute'ex punethok, tu' kuxa yūm 'ohnāg, hu Topap-tat hā' mōg pu'ūgnāg. ¹⁵ Ha hāpxop xap te hām max tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip hām'āktux xe'e pu', tu' kuxa yūm ka'ok hām'āktux'ax kopah, tu' xaxok 'ohnāg, tu Topa yōg putat hā' mōg, yā' mōg kumak mōg. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Kūyānām 'āktux

¹⁶ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tikmū'ūn te kuyānām ta'ax yūm mīpe yīmū', pu tikmū'ūn xohix pu tupmā', 'ap mīmpe kaka' yūm'ah, xix mana kopa' yūm 'ohnāg. ¹⁷ Ha kaxīy Topa te hāpxopmā'ax xaptop'ax yūmmūgāp-tup, tu tikmū'ūn xohix yūmmūgāp-tup.

¹⁸ —Paxip, 'ūg'āpax max. Tikmū'ūn te hāmyūmmūg, Topa te nōm pu hāmyūmmūgāp-tup, pu tu hāmyūmmūg xohix, pāyā tikmū'ūn nōy te hāmyūmmūg 'ohnāg, Topa te nōm pu hāpxaxogāp-tup. Kaxīy.

Yeyox mǔg tut nūn xi' taknōy xop

¹⁹ Yeyox mǔg tut nūn, xi' taknōy xop nūn tu nūktu Yeyox tu' mōxaha', pāyā 'ā' pēnā'ah, tikmū'ūn punethok hah, ²⁰ ha tik te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ātut nūn xix 'ātaknōy xop nūn, tu nūktu hāptopa' tihi', tu 'āhip, nūy 'ā mūtik hām'āktux. Kaxīy.

²¹ Pa Yeyox te:

—Yā tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, yāk tut, xik taknōy, xik hex, tuk mūn hā' xape'. Kaxīy.

Yeyox te 'āmuuh xat, pu tu' xuxi'

²² 'Āmnīy 'ūm 'ihā Yeyox te kōnāg xexka ha' mōg, tu ta mīpkox xup hā nōm mō'nāhā', xix yāy mūtik hāpkumep xop te' mōxakux, nūy kōnāg yīmū' mōg, ha Yeyox te:

—'Āpu, yūmū mōg nūpehe, kōnāg xexka xatapak hāpkux nōy tu'. Kaxīy.

Tu' mōg, ²³ 'ihā Yeyox pip mīpkox kopah, tu mō'yōn, ha 'āmuuh ka'ok mō'ko'uk kōnāg xexka tu', ha kōnāg te mīpkox mahap, tu' mōm tu mīpkox kopa mō'nāhā', ha mīpkox putux, tu kōnāg kopa mō'nāp-tup, yīy tik xohix xok'ax, tu kuxānōg, ²⁴ tu Yeyox yīka ha' mōg, tu' tuhuk, ha' yāy koxak, yīy:

Yāyā', Yāyā', yūmūg xakix putup! Kaxīy.

Ha yāy koxak, tu 'āmuuh xat, xix kōnāg gāy xat, pu tu xuxi', ha' xuxi', ²⁵ ha Yeyox te tik xop pu hām'āktux, hu:

—Piya' kuxa mām 'ūgkopah? Kaxīy.

Ha Yeyox yīpkutuk, tu yāy pu hām'āktux, hu:

—'Ū 'ūm nō'ōm? Tu 'āmuuh gāy xat, xix kōnāg gāy xat, ha' yīpkox pip, tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te yāmīy kummuk xupepmāhā'

²⁶ Yeyox mōg, xix' yōg tik xop te nōm mūtik mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Yenax tu, ha Ganinet yōg kōnāg

xexka kux tu' yūm, ²⁷ ha Yeyox te mīp-kox kopa' xupep, tu' mōg hām nak ha', ha kōmēn yōg tihik nūn tu nūktu Yeyox hah, tu 'āmnīy xohix hā xax top, tu' pet xip 'ohnāg, pāyā' xukpot tu' xip, yāmīy kummuk xop te' kuxa kopa' pip hah. ^{28–29} Hāpxip punethok 'ihā yāmīy kummuk xop te' kummukgāhā', ha' gāy, yīy tikmū'ūn te tik yīm hīy, xi' kup hīy, pip kup mūg xap hā' hīy, pāyā' tik te' koxyōy, ha yāmīy kummuk te panip xexka tu' mōgāhā', yīy Yeyox te yāmīy xat pu mōg, ha tik te Yeyox pēnāhā' tu' yīy ka'ok, tu kopaxux ha' nāhā', tu nū'xup, tu:

—Yeyox, 'āmūn yā Topa xe'ēgnāg kutox. Xatep-tep tup? 'Āte xa tu' xak 'ūgkummugā hok. Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te' yīkopit, hu:

—'Ok 'āxuxet'ax te xīy? Kaxīy.

Yā yāmīy punethok te tik kopa tihi', hu' yānān tu hām'āktux, hu:

—'Ūkxuxet'ax 'Ūxohix Xop. Kaxīy.

³¹ Tu Yeyox tu' xak pu Hāmāyāgnāg Pet ha mō'pok hok.

³² Ha xapup punethok te yīktix tu' pip, tu hām'hūmnāg, yīy yāmīy te tu' xak, pu' tux hok pu tu xapup xop kopa' mōg, ha' tux hok pu mōg, ³³ tu tik nīm, tu mōktu xapup xop hā mōxakux, ha xapup xop te yīktix tu' yīxo mō'ka'ok, tu kōnāg xexka tu' mōxaha', tu kōnāg kopa nām, tu' xakix.

³⁴ Ha tik xop te xapup pēnāhā', tu xapup xakix pēnāhā', tu nū'paha', tu' mōg, tu kōmēn ha' mōg, nūy 'ūkopa hām'āktux, xix hāpxexka tu' hām'āktux, ³⁵ ha tikmū'ūn nūn nūy tu pēnā', tu Yeyox ha' nūn, tu tik pēnāhā', yāmīy kummuk te' nīm, ha' nūn, ha topixxax mō'tat, tu' Yeyox yīkāgnāg hā' yūm, ³⁶ ha tik xop te xapup xop pēnā'ax mōg, tu tikmū'ūn nōy pu hām'āktux, tute tik hit-tup 'āktux, ³⁷ ha Yenax yōg tikmū'ūn te xapup tu Yeyox yīpkutuk, hu nōm xat pu mōg, pu hāpxexka nīm, ha Yeyox 'ūpapak ha' mōg, tu kōnāg xexka ha'

mōg, tu mīpkox tu mō'nāhā', nūy mōg,
³⁸ ha tik hittup, tu Yeyox tu' xak, hu:

—'Ūktux hok 'ū mōg 'āxop mūtik.
 Kaxīy.

Pāyā Yeyox te:

³⁹—Yāy pet ha mōg, Topa te xa hām-
 maxnāhā', yīy tikmū'ūn pu hām'āktux,
 Kaxīy.

Ha ta' mōg, tu tikmū'ūn xohix pu hāpx-
 opmā'ax xe'ēgnāg 'āktux, Yeyox te nōm
 hāpxopmāhā.

Yeyox te 'ūn hittupmāhā' xix kaxxop hex

⁴⁰ Ha ta' mōg Yeyox, tu hāpkux nōy
 ha' mōg put pu', tu mīpkox hā' mōg, tu
 kōnāg xexka yīmū' mōg, tu mōktu xu-
 pep hāpkux tu', xix yāy mūtik hāpkumep
 xop mōxa kamah, ha tikmū'ūn xohix te'
 hip, hu' hittup, ⁴¹ ha tik nūn, 'ūxuxet'ax
 Yax, 'ūxexkah, tu Yoneo yōg tikmū'ūn
 xat, tu kōmēn yōg Topa pet kopa' xat'ax,
 tu' kopaxux ha' nāhā', tu Yeyox tu' xak,
 pu' pet ha mōg, ⁴² hak-tok hex puxehnāg,
 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix te 12, 'ūtuk
 tup, tu' pakut, tu' xok putūmnāg, yīy
 Yeyox mōg.

Ha tikmū'ūn xohix te nū mūtik mōg,
 yā' xohix punethok, tu yāy tu nū'nāhā',
 tu' mūg ka'ok, ⁴³ 'ihā 'ūn nūn, tu' pakut,
 yā 'ūn yōg hāmpakut'ax, ha yāy hep 'āta
 xupep, ha hāmyāxatamuk xohix te 12
 hā' pakut, 'ihā 'ūn te notot xop xohix tu'
 kax, pu tu hittupmā', ha 'ūn te tayūmak
 xohix hā pago, tu' hitop popmāhā notot
 xop pu', pāyā hittup 'ohnāg, ⁴⁴ hu Yeyox
 pe' mōg, tu' yōg topixxax 'āpit, tu' hittup,
⁴⁵ ha Yeyox te:

—'Ū 'ūm tek 'āpit? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn xohix te:

—'Intu. 'Ākmūn'ah. Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yāyā', tikmū'ūn xohix te 'āyīmap
 pip, tu 'āmūg ka'ok. Kaxīy.

⁴⁶ Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn 'ūm nōm tek 'āpit, 'a' yūm-
 mūg. Topa tek ka'ogāhā' 'ū hittupmā', ha
 tikmū'ūn 'ūm nōm tek 'āpit xe'e', 'ūyīy
 hittupmā'. Kaxīy.

⁴⁷ 'Ap 'ūn te yāy xaptop yūmmūg'ah,
 hu' nūn, tu kuxānōg, tu yāy nuhuk,
 tu' kopaxux ha' nāhā' Yeyox keppah, tu
 hām'āktux, tu Yeyox xax 'āpit 'āktux, ha
 tikmū'ūn xohix te' xupak. ⁴⁸ Ha Yeyox te:

—Nixix, 'ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopah,
 yīy Topa te 'āhittupmāhā', Mōg 'āpet
 hah, 'ihā 'ākuxa yūm. Kaxīy.

⁴⁹ Tu hām'āktux 'ihā tik nūn, yā Yax
 yōg kāmānat, tu nōm pu hām'āktux, hu:

—Yax, 'āk-tok hex yā' xok. 'Ūtux hok
 pu Notot put pu mōg, mō'kutnā' pu yāy
 xip'ax tu xihip. Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox te' xupak, tu Yax pu
 hām'āktux, hu:

—'Ākuxānōg hok, 'ākuxa yūm ka'ok,
 ha Topa te 'āk-tok hittupmāp-tup hok'ah.
 Kaxīy.

⁵¹ Tu' mōg tu mōktu Yax pet tu' xupep,
 ha tikmū'ūn mōxaha kamah, ha Yeyox
 te' tux hok pu tikmū'ūn mōxakux hok,
 tu Pet yīmōgatux, xix Tiak, xix Yoām,
 pu yāy mūtik mōg, ha' mōxakux Yeyox
 mūtik, xix kaxxop hex mūg tak xi' mūg
 tut mōxakux.

⁵² Pa tikmū'ūn nōy 'ap mōxakux'ah, tu
 hāptopa' pip, tu kaxxop hex hā' potaha',
 ha Yeyox te:

—'Āpota hok. Kaxxop hex 'ap xok
 xe'e'ah, yā mō'yōn. Kaxīy.

⁵³ Ha tikmū'ūn yīxix kummuk, tu
 Yeyox 'āktux kummuk, tu:

—Yā' xok xe'e'! 'Ūgmū'āte' yūmmūg!
 Kaxīy.

⁵⁴ Pa Yeyox mōg, tu kaxxop yīm mūg,
 tu' yīy ka'ok, tu:

—Nixix, 'āyok nūy 'āknīhā xihip!
 Kaxīy.

⁵⁵ Ha' put pu hi', tu' yok, tuknīhā'xip,
 ha' xat, pu xit'ax hōm kaxxop pu', puyīy
 mā'. ⁵⁶ Ha' tak xi' tut kuxānōg, tu' kuxa
 hittup, pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn 'ūm pu' xuktux hok!
Kaxīy.

Yeyox te tik te 12 mō'pok

9 Yeyox te yāy yōg tik xop te 12 xānāhā', tu yāy 'āxet'ax hōm pu yāmīy kummuk xohix xit tikmū'ūn kopah, nūy tu tikmū'ūn pakut xop hitupmā', ²Ha' xat, pu Topa yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, xi' xat, pu 'yīpkox pip 'āktux, xi' xat pu tikmū'ūn pakut xop hittupmā', ³tu:

—'Āhok mōg, tu hāpxop 'ūm ta hok, xi' kup hā tu 'āmōg hok, xi' tut ta hok, xix topixxax nōy ta hok. ⁴Ha tikmū'ūn te: "Ūkpet kopa 'āxip'ax," kaxīy, 'āpu xihip ka'ok, tu' nīm hok, 'ihā kōmēn kopa 'āti'. ⁵Pa tikmū'ūn te: "Mōg, mōg," kaxīy, 'āpu mōg mō'ka'ok, tu nōm tikmū'ūn nīm, tu hāpkōnōn 'āpata ha' xit, nūy tikmū'ūn kummuk 'āktux. Ta tu' kux. Kaxīy.

⁶Tu mō'pok, ha' mōg, tu hāpkumep, tu' xip tu xexka xohix kotit kopa' mōg, tu hām'āpak max 'āktux, hu Topa te tikmū'ūn xat 'ātux, ha yīpkox pip 'āktux, tu kōmēn yōg pakut xop hittupmāhā', ⁷tu hāpxopmā ka'ok.

'Īhā tikmū'ūn nōy te Ganinet yōg gohenanok pu Yeyox 'āktux, tu' yōg hāpxopmā'ax 'āktux, ha gohenenaok 'āxet'ax 'Enot, tu:

—Pi'ya nō'ōm? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn yāg te Yōam putpu hi 'āk-tux, nōm tep-tox pix, ⁸ha' yāg te:

—Mōnāyxop hittap 'Enit te put pu hi 'āktux. Yā' xohix te hāmpē'paxex, hu: "Ū'ūm nōm Yeyox?" Kaxīy. ⁹Yīy 'Enot te:

—'Āte' xat pu mōy Yoām putox xak, pu tu xok, hap-tex, pa 'ū'ūm nō'ōm, tu hāpxopmā ka'ok? Kaxīy.

Tu' xak, nūy Yeyox pēnā'.

Yeyox te tikmū'ūn xohix xexka xīnnāhā'

¹⁰Ha Yeyox yāy yōg mō'pok xop nūn, tu putpu' nūn, tu nūktu hām'āktux

Yeyox pu', tu hāpxopmā ka'ok 'āktux, ha Yeyox te tik xop te 12 mōgāhā', 'ap nōy mōgā'ah, tu' mōg tu mōktu kōmēn kutōgnāg Metxax tu' mōxaha', ¹¹pa tikmū'ūn te' yūmmūg, tu' pe' mōg, ha Yeyox kuxa hittup, tu:

—'Ok 'āxop nūn? Kaxīy.

Tu hāmyūmmūgāhā', hu:

—Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. Kaxīy.

Tu' pakut xop hittupmāhā'.

¹²Ha 'āmniy, yīy mō'pok xop te 12 te:

—Putup te' kix tikmū'ūn, 'āpu mō'pok pu mōg putpu', nūy xip tu xexka kopa hāpxop pop, nūy mīptut 'ūm kopa nū'xok, nūnte hām panip hah. Kaxīy.

¹³Pa Yeyox te:

—'Āpu, 'ūxinnā', puyīy tu hi ka'ok. Kaxīy. Ha:

—'Ūxit'ax 'ūm? 'Ap xip'ah. 'Ūgmū'āte pām xohix te 5 pip, xix mām tix mām, ha tikmū'ūn xohix xexka punethok. Pi'yā' mōg putup, nūy pām xohix pop, nūy tikmū'ūn pu popmā', nūy tu' xīnnā'? 'Ap kōmēn xexka yūm'ah. Kaxīy.

¹⁴Ha tikmū'ūn yōg tik xop xohix te 5.000, ha Yeyox te yāy yōg mō'pok xop xat, pu tikmū'ūn hām tu mō'xip, ha' yāg puxet te 50 mō'xip, xi' nōy te 50 mō'xip, tu mōktu xohix.

¹⁵Ha mō'pok xop yīpkox pip, ha tikmū'ūn xohix te hām tu' mām, ¹⁶ha Yeyox te pām xohix te 5 pop, xix mām 2, tu pexkox ha' pēnāhā', tu Topa 'āktux max, hu:

—Topa 'āmax. Xatek mūg hāpxop max xohix popmāhā'. Puxī'. Kaxīy.

Tu yāy yōg mō'pok xop pu pām koxip, tu xe' koxip, tu nōg nōy nā' mōg tu mōktu xohix, nūy tikmū'ūn xohix xīnnā', ¹⁷ha' xohix te' māhā', tu' hi ka'ok, pāyā pām pip punethok, ha tikmū'ūn xit tap 'īhā tik xop te pām pop, tu manax kopa' xex, ha manax te 12 nū'xip pām hah, xix mām hah.

Pet te' Yeyox yā Kunnix 'āktux

¹⁸ Āmnīy nōy 'īhā Yeyox puxehnāg xip, tu Topa pu hām'āktux, ha yāy yōg mō'pok xop nūn, tu Yeyox yīkāgnāg hā' pip, ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn te putep 'āktux 'ā'? Kaxīy.

¹⁹ Ha tik xop te:

—Ūyāg te 'āmūn yā Yoām 'āktux, nōm tep-tox pix, ha' yāg nōy te 'āmūn yā 'Enit 'āktux, hōmā nō'ōm 'Enit te Topa pupi hām'āktux, ha' yāg nōy te: “Yeyox yā tik hittap nōy, tu Topa pupi hām'āktux, yā putpu hi nōmhā.” Kaxīy.

²⁰ Ha:

—Xix 'āxop? Putep 'āmpē'āpanōm? 'Ok pek mūn? Kaxīy.

Ha Pet te:

—'Āmūn yā Kunnix, Topa te xa yāykutnāhā'. Kaxīy.

Yeyox te' xok'ax 'āktux, xi' putpu' hi'ax 'āktux

²¹ Ha Yeyox te:

—Nāy, hām'āktux hok tikmū'ūn nōy pu'. Kaxīy.

²² Tu xe hām'āktux, hu:

—Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk xūy xexkap-tup, ha Yoneo xexka xop tek mūn putup nōg, xix 'āmānex xexka xop, xix hāmyūmmūg xop tek mūn putup nōg, tuk putex putup, ha 'āmnīy tikoyuk nōg, 'īhā put puk hip-tup. Kaxīy.

²³ Tu hāpxip kutōgnāg 'īhā xe hām'āktux, tu' xohix pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpkumep putup, puxix yāy pe'paxexk-tōgnāg, tu mōktu yāy putup'ax xaxok, nūy 'ām-nīy xohix hā' yāy yōg mīpkupnix tat, nūy xūy, nūy 'ūgmūn putuk xūy, tuk mūn mūtik hāpkumep xe'ēgnāg. ²⁴ Ha tikmū'ūn te yāy xaxok hok, puxix tu' hi xe'e 'ohnāg, pa tikmū'ūn xok 'ūgmūn hah, puxix tu hip-tup mō kuma' mōg, tu' hi kux 'ohnāg. ²⁵ Teptu hāpxexka yōg hāpxop xohix pop, pāyā' xok? 'Ūp-

texop xexkah, tu' xok, tu hāpxop xohix xaxok, 'ūxok tu', puxix yā' hok xe'ēgnāg. ²⁶ Tikmū'ūn tek mūn hā yāyhāhup, xix yōgnū hām'āktux hā yāyhāhup, 'ūnōy xop pu yāyhāhup, hu: “Akmūn Yeyox yōg'ah”, kaxīy, kopxix 'āte nōm tikmū'ūn hā yāyhāhup 'ūyānān tu'. 'Ātak Topa pu 'āte nōm xop hā yāyhāhup, 'īhāk nūn, hu: “ōhōm 'ā' yōg'ah,” kaxīy, 'īhāk xexka xe'ēgnāg nūn, 'Ātak Topa putuk, xix pexkox yōg nū'pok xop putuk. ²⁷ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop 'āyāg xok putup hok, tu mōktu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat xe'ēgnāg. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox xix Mōyyex xix 'Enit

²⁸ Ha 'āmnīy te 8 nōg, 'īhā Yeyox te Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, ha yīktix tu mō'kānīn ha' mōg tu pūnānep, nūy Topa pu hām'āktux. ²⁹ Yeyox te hām'āktux 'īhā' pa yānām putuk, ha topixxax tūm-nāg, tu kuyānān putuk. ³⁰ Hāpxip 'ohnāg 'īhā tik 2 tihi', tu Yeyox pu hām'āktux hā' nōy yānān, tik puxet 'āxet'ax Mōyyex, ha' nōy 'āxet'ax 'Enit, yā Yoneo yōg tikmū'ūn hā mōnāyxop hittap, hōmā Topa te' mōgāhā' pexkox tu', nūy tihi' hāmyāxatamuk xohix hā, ³¹ ha Topa yōg yānām xe'ēgnāg te pexkox tu' xakot, ha tik 2 te Yeyox xok'ax 'āktux, tu' xok putup kōmēn Yenoyanēn kopa 'āktux, tu Topa tep-tup kaxīy 'āktux, ³² 'īhā Pet xi' nōy xop mō'yōn ka'ok, tu yāy koxak, tu Yeyox xexka xe'ēgnāg pēnāhā', tu tik 2 xexka xe'ēgnāg pēnāhā', ³³ ha tik hittap 2 mōg putup, 'īhā Pet te:

—Yāyā', yā' max nūntek mūg pip. 'Āpu, yūmū mīptut kumex tikoyuk mīy, yāpxet 'ā pu', xix nōy Mōyyex pu', xix' nōy 'Enit pu'. Kaxīy.

Pāyā hāmyūmmūg 'ohnāg. ³⁴ Tu hām'āktux, 'īhā hāmgōy xexka nūn, tu tik 2 xaxogāhā', tu mō'nīy, ha tik xop kuxānōg, 'īhā hāmgōy kopa' xip, hāmpēnā 'ohnāg hah, ³⁵ ha Topa yīy, tute hāmgōy xexka kopa hām'āktux, hu:

—Nūhū 'ūgkutok pit xe'ēgnāg. 'Āte nōm yāykutnāhā'. 'Ūxupax!. Kaxīy.

³⁶ Tu hām'āktux kux, ha Yeyox puxe-nāg xip, ha yāy yōg mūtik hāpkumep xop yīy 'ohnāg, 'ap hām'āktux'ah, tu hāpxopmā 'ūm pēnā'ax 'āktux 'ohnāg 'ūnōy xop pu nōmhā.

Yeyox te kaxxop pit hittupmāhā'

³⁷ Hāptup 'ihā yīktix tu 'ūyīxohoh, ha tikmū'ūn xohix punethok pip, tu Yeyox hīp, ³⁸ ha tik xip, tu' yīy ka'ok tu:

—Notot, mā! 'Ūgkutok pit puxe-nāg pakut. ³⁹ Yāmīy kummuk te' pakutnāhā', ha' yīy ka'ok, tu hām tu' nāhā', tu yāy pu xu'ux, ha yīkonnop te yīkox tu' xupep, 'ūyīy xax tu' xupep. Yā yāmīy te' xūyghāhā', tu' nīm 'ohnāg. ⁴⁰ 'Āte 'ōg tik te 'āmūtik hāpkumep xop tu' xak, tu nōm xop tu' xak, pu yāmīy xit pu mōg, pāyā 'ap xit yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁴¹ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg, tu' kummuk 'āmīy xohix hā, 'āte 'āxop nōā'tot. Hām 'ūm hā' kux'ax? Kaxīy.

Tu' tak pu hām'āktux, hu:

—'Āk-tok putnū'. Kaxīy.

⁴² Ha' putnūn, 'ihā yāmīy kummuk 'ūkopa nuhukgāhā', tu hām tu' putxok, ha Yeyox te yāmīy xat pu mōg, yī' mōg, ha kaxxop hittup, ha Yeyox te' tak ha' mōgāhā'. ⁴³ Ha tikmū'ūn xohix kuxānōg, Topa mūn xe'ēgnēg ka'ok hah, tu' yēy,

Yeyox te' xok'ax 'āktux 'ūxeheh

Tikmū'ūn kuxa te' yēy, 'ihā Yeyox te yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

⁴⁴ —'Ūg'āpax, 'ūxaxok hok! 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, ha tik puxet te gāy xop mōgāp-tup 'ūghah, 'ūkoit'ax hāk mōgāp-tup, pu tuk putex. Kaxīy.

⁴⁵ Ha' xupak, pāyā nōm hām'āktux ka'ok, yīy tik xop kuxa yūm 'ohnāg, hu' yūmmūg'ah, 'ap yīkopit putup'ah.

'Ū 'ūm xexkah?

⁴⁶ Tik xop te yāy mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, nūy pi'yā tik yāy xexka yūm-mūg, nūy pi'yāk-tōgnāg yūmmūg, hu: — 'Ūgmūn yāk xexkah, kaxiy, ha' nōy te: — 'Ap 'ūxexka'ah, yāk-tōgnāg, pāyā' nōy yā' xexkah. Kaxīy. ⁴⁷ Ha Yeyox te' yūmmūg, ha kaxxop te' yīka' xip, yī' put, ⁴⁸ tu:

—Tikmū'ūn tek putup, ha 'āte kaxxop putup, nōm yīpkox pip, puxix nōm tikmū'ūn yā kaxxop putup kamah. Tikmū'ūn tek putup, puxix 'Ātak Topa putup kamah, nōm te nūgkutnāhā'. 'Ūk-tōgnāg xop yīpkox pip, nōm xop te yāyhāp-tup xexkah xop, 'āxop mūtik. Kaxīy.

Tikmū'ūn te 'āxop tukmīy hok, puxix 'āxop mūtik tu hāpxopmā'

⁴⁹ Ha Yoām te:

—Yāyā', 'ūgmū'āte tik pēnāhā', tu yāmīy kummuk xit, tu xa' xuktux, tu 'āxuxet'ax 'āktux hā' xut, hak mū'āte' tux hok pu mīy hok, hamūn tek mūk mūtik hāpxopmā 'ohnāg hah. Kaxīy. ⁵⁰ Ha Yeyox te hām'āktux Yoām pu', xix yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūtux hok pu mīy. Tik te 'āxop mūtik yāy tu yānān hok, puxix tu 'āmūtik hāpxopmā'. Kaxīy.

Xāmānit yōg tikmū'ūn te Yeyox putup nōg

⁵¹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'ūxexka xop te Yeyox putex putup, yā' xok'ax hūm-nāg, ha' yūmmūg, hu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg putup, ⁵² tu tik xop mō'pok hāmāxap, ha' mōg, tu mōktu hāpxexka Xāmānit tu' mōxaha', nūy pip'ax xax, tu' mōg, nūy 'āmuk xax, ⁵³ pāyā hāpxexka yōg tikmū'ūn tep-tup nōg, tu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg pēnāhā', hup-tup nōg. ⁵⁴ Ha Tiak xix Yoām gāy, tu:

—'Ok xatep-tup 'ügmü'äte' xat, pu kuxap pexkox tu nū'yōn, nūy tikmū'ün kummuk kix? Kaxīy.

⁵⁵ Pa Yeyox te' mănōg, tu' yokānām, ⁵⁶ tu' kep ha' mōg, tu xip tu xexka, nōy ha' mōg, ha yāy mütik hāpkumep xop mōg kamah.

Tikmū'ün te Yeyox pe' mōg putup

⁵⁷ Tu' mōg, 'ihā tik te Yeyox pu hām'āktux hu:

—'Āte 'āmütik hāpkumep putup, yā' hām 'üm tu 'āmōg'ax 'ügmōg kamah. Kaxīy.

⁵⁸ Ha Yeyox te:

Kokexmax hex pet, xix putuxnāg xohix pet, pak mūn yā Tikmū'ün Kutok, 'āk pet 'üm pip'ah 'ū kopak pihi'. Kaxīy.

⁵⁹ Tu tik nōy xānāhā, hu:

—'Ügmütik hāpkumep, kaxīy.

Pa' nōy te:

—Nāy. Yāy pet hak mōg tap nūy 'ātak nō hāpkot, nūy 'āmütik hāpkumep kūnāy tu'. Kaxīy.

⁶⁰ Ha:

—Pūyā xakix xop 'ünōy xop nō hāpkot, pa nū, nūy 'ügmütik hāpkumep, nūy Topa yāy yōg tikmū'ün xat 'āktux. Kaxīy.

⁶¹ Ha tik nōy te:

—'Ügmōg 'āpehe, pak tux hok 'ū xape xop pu 'āneo, nūy hāpkumep'ax 'āktux. Kaxīy.

⁶² Ha:

—Tik hām, tu ta' taxutnak nīm, nūy hām kumāgnāg mōg, puxix Topa nōm xe homip xat putup 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox te tik te 72 mō'pok

10 Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox te tikmū'ün pēnāhā, tu tik nōy yīmōgātux, ha tik xohix te 72 yīmōgātux, tu tik 2 mō'pok, xix tik 2 nōy mō'pok, xix tik 2 nōy gā hu mō'pok, tu mōktu xohix, nūy 'ūkeppa' mōg kōmēn xohix hah, xix xip'ax xohix hah, ² 'ihā' xat, hu:

—Hāpxop xohix ta', xix yīmpa', pa kāmānat pip'ah pu hāpxop nūnnā'. 'Āpu, Topa tu' xax, pu tikmū'ün nū'pok, pu hāpxop nūnnā'. 'Āpu, Topa tu' xax, pu tikmū'ün nū'pok, pu hām'āpak max 'āk-tux. ³ Mōg. 'Āxop yā' gāy hok xop, kah-nēn putuk, ha 'āte mō'āpok hām gāy xop kopah, nōm gāy xop te kokex gāy putuk. ⁴ Tayūmak paxmōg hok, xix tuhut, xix pataxax tat hok. Putat kopā' hip hok, nūy hām'āktux hā' nōy yānān. ⁵ Mīptut 'üm tu 'āmōxap-tup, hu ta hām'āktux hāmāxap, hu: "Pūyā' kuxa mām nū mīptut kopah," kaxīy, tuknāy tu' mōxa'ax. ⁶ Tikmū'ün max te mīptut kopa tihi', puxi' kuxa mām, pa tikmū'ün kummuk tihi', puxi' kuxa mām 'ohnāg, pa 'ākuxa mām pax putup.

⁷ —Mīptut kopa' nox pihi', hu ta' mōg hok mīptut nōy tu', pāyā pi', nūy' xit, nūy xo'op. Mīptut yōg tikmū'ün te 'āp-tup, pu pihi', hu ta pi'. Yā' max tikmū'ün hām punethok, tu' xit max kamah. ⁸ Tikmū'ün te 'āp-tup, tu xa' hōm xit'ax, 'āpu, 'ūpa', nūy mā', 'ihā kōmēn tu' pip. ⁹ Kōmēn yōg pakut xop hittupmā', tu hām'āktux, hu: "Hōnhā Topa te 'āxop xat nūnte'. 'Āpu 'āyīpkox pi'," kaxīy.

¹⁰ —Pa kōmēn tu mōxaha, ha nōm tikmū'ün te 'āp-tup nōg, 'āpu kōmēn kotit hā mōg, nūy hām'āktux, hu: ¹¹ "Ap max'ah kōmēn, tu Topa yōg hām'āktux putup nōg, yīy kōmēn yōg hāpkōnōn tek mūk pata tu' mōy, nūy Topa gāy 'āktux. Pāyā' xaxok hok. Hōnhā Topa te 'āxop xat nūnte, ha 'āxop tep-tup nōg, tu yīp-kox 'ohnāg." Kaxīy.

Tu xe hām'āktux, hu:

¹² —'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'ihā Topa te kōmēn kummuk yōg tikmū'ün kopit putup, tu' kummukgāp-tup 'ūyānān tu', tu kōmēn kummuk yōg tikmū'ün kuxa kak-tōgnāg, ha kōmēn hittap Xonōm yōg tikmū'ün kuxa ka xexka putup. Kaxīy.

Kōmēn xexka yōg tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg

¹³ Tu xe:

—Kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn xūy putup, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn xūy kamah. Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg kōmēn kopah, pāyā hāpkummuk hā yāy-hāhup 'ohnāg, hu hāpkummuk mīy pax. Paxpu Topa hāpxopmā xe'ēgnāg kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn keppah, xix kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn keppah, puxix yāyhāhup xexkah, nūy tu kummuk mīy kux, tu xagok hā mō'tat'ax, tu putok hā yāy mō'nīy, pu tikmū'ūn xohix yā yāyhāhup pēnā'. ¹⁴ Hāptup mō'nāp-tup 'ihā Topa te hāpxopmā'ax xohix kopit putup, tu kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn kuxa kak-tōgnāg, xix kōmēn Konay yōg tikmū'ūn kuxa kak-tōgnāg, pāyā kōmēn Tinok yōg tikmū'ūn kuxa ka xexkah, xix kōmēn Xinōm yōg tikmū'ūn kuxa ka xexkah. ¹⁵ Ha kōmēn Kapānān yōg tikmū'ūn kummuk te pekkox ha' mōg putup, pāyā yāyhāhup 'ohnāg, nūy tu kummuk mīy kux, yīy Topa te mō'pok putup Hāmgyāgnāg pet hah. Kaxīy.

¹⁶ Tu yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn te 'ōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pīp, puxik mūn pu yīpkox pīp kamah, yāy putuk yīnmūn. Tikmū'ūn te 'āp-tup nōg, puxik mūn putup nōg kamah. Tikmū'ūn tek mūn putup nōg, puxix Topap-tup nōg kamah, nōm tek mūn nūgkutnāhā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tik te 72 nūn putpu'

¹⁷ 'Āmnīy 'ūm 'ihā tik xop put pu' nūn nām, tik xop te 72 nūn, tu' kuxa hittup xexkah, tu:

—Yāyā! Xate 'āxuxet'ax 'ā' hōm, 'ūyīy yāmīy kummuk xop xit, hak mūk'āte' xit, pu mōg xupaha! Kaxīy.

¹⁸ Ha Yeyox te:

—Hamūn. 'Āte Hāmgyāgnāg pēnāhā'. Tex yānām te hām tu' xakot mō'ka'ok, hā kaxīy Hāmgyāgnāg te pekkox tu' nāhā', tex yānām putuk. ¹⁹ 'Ūg'āpax, 'āte yāy 'āxet'ax xa' hōm, xa nō kāyā gāy ton-nok, nūy tup-tex, xī' xok pata kuhmīy tonnok nūy tup-tex, nūy Hāmgyāgnāg yōg hāpxopmā'ax kuxyā', pu 'āxūygā hok, ²⁰ pa 'ākuxa hittup hok, 'āxop ka'ok tu'. 'Āmhok. Topa te 'āxuxet'ax mō'kupix pekkox kopah, yā' xīp'ax max xa' pop-māhā' pekkox tu', pu 'āhittup. Kaxīy.

Yeyox kuxa hittup xexkah

²¹ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Topa Koxuk te Yeyox kuxa hittupmāhā', ha Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ātak, 'āmūn yā pekkox hā 'āxuxyā', xix hām xexka hā 'āxuxyā'. 'Āmax, xate tikmū'ūn 'ūk-tōgnāg xop pu hāmīyūm-mūgāhā', tu tikmū'ūn xexka xop pu' xap-top, puyīy tu yūmmūg hok. Hamūn. Kaxīy xatep-tup. Kaxīy.

²² Tu xe:

—Yōg 'Ātak te 'ā' popmāhā hāpxop xohix, 'ū puxehnāg 'ātak yūmmūg, xix tik xop 'āte hāmīyūmmūgā xop te 'Ātak Topa yūmmūg. Kaxīy.

²³ Tu yāy yōg xop xānāhā', nūy tup-xehnāg pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxa hittup, hāpxopmā pēnā nūy, ha tikmū'ūn kuxa hittup te nōm pēnāhā kamah. ²⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hōmā, hāmīyāxatamuk xohix 'ihā tik te Topa pupi hām'āktux, nūy tikmū'ūn pu' xuk-tux, tu nōm hāpxopmā'ax xe'ēgnāg xak, nūy pēnā', ha' xat'ax xop hittap te' pēnāp-tup kamah, pāyā' pēnā'ah, tu hām'āktux 'āpak putup, pāyā' xupak'ah, ha 'āxop te' xupak nōmhā. Kaxīy.

Xāmānit yōg tik max

²⁵ Tik te hāmīyūmmūg xip, tu Yeyox yīkopit putup, tu ta' nūn, nūy Yeyox yīkopit, tu:

—Notot, 'ātep-tep mūn mīy'ax nūy Topa mūtik 'ūghi xe'ēgnāg mōg kumak mōg, ha' kux 'ohnāg? Kaxīy.

²⁶ Ha:

—Tep-te 'ūmāgāhā Topa yōg tappet hā? Topa tep-tep xat xa'? 'Ok xate' yūm-mūg? Kaxīy.

²⁷ Ha tik te:

—Yamūn. Topa tappet te Topap-tup pax xat hāmāxap, tu tikmū'ūn te Topap-tup pax xat, tu' kuxa hāp-tup pax xat, tup-tup pax ka'ok xat, tup-tox hāp-tup pax xat, tu yā' nōy putup pax xat, yāy putup pax putuk. Kaxīy.

²⁸ Ha:

—Yamūn. 'Āpu mīy, tu hip-tup 'ap nōg'ah Topa mūtik. Kaxīy.

²⁹ Ha' nōy te yāy pe'paxex max, hu:

—'Ū 'ūm tek mūn hāk nōy? Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te hām'āktux hā hāmyūm-mūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy 'ūnōy pu hāmmaxnā'ax 'āktux, hu:

—Kōmēn Yenoyanēn te yīktix yīmū' yūm, ha ta Yoneo yōg tik te kōmēn tu kekpa' mōg, tu kōmēn Yenikot ha' mōg putup, 'ihā tik kummuk xop te' mūg, tu' yōg topixxax hā' xupxet, tu' kix kak-ixnāg, tu' nīm, ha' xok putūmnāg. ³¹ Ha 'āmānex puxet tep-tat hā' nūn, tu Yenikot ha' mōg, tu tik pēnāhā', pāyā nōā'yēn, tu' mōg, ³² ha Nemix xop yōg tik kama' nūn, tu tu' pēnāhā', tu nōā'yēn, tu' mōg. ³³ Pa hāpxexka Xāmānit yōg puknōg te putat hā' nūn, tu nūktu xupep, tu tik pēnāhā', tu tik kayax punethok ha' kuxa ka', ³⁴ tu hūmnāg tu' xip, tu heptox hā kayax ku'uk, tu topixxax ponnok hā' kīy, tu kāmānok yīmū tu yāy keppa' yūm, tu' mōg, tu mōktu pip'ax tu' xupep, tu 'āmuk ha' mōg, nūy ti ka'ok, tu tik pakut pēnāmax. ³⁵ Hāptup nōy 'ihā' puknōg te' pip'ax tu tu pagok, tu tayūmak hōm, tu: “'Ūpēnā max, xa tik hāpxop xex, nūy ta' xīnnā'. Putpuk nūn putup, tu xa' hōm'ax tayūmak nōy.” Ta tu' kux. Kaxīy.

³⁶ Tu tik te hāmyūmmūg pu' yīkopit, hu:

—Putep 'āmpē'āpaxex? 'Ū 'ūm te tik hā' xape', nōm hāpxupxet xop te' kix kak-ixnāg? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—Tik puknōg te nōm tik kuxa ka', hu' nōy hā' xape'. Kaxīy.

Ha:

—Hamūn. Mōg, nūy kaxīy 'ānōy pu hāpxopmā'. Kaxīy.

Yeyox te Mā'at xix Mānix pet ha' mōg

³⁸ Yeyox mōg, tu ta' mōg, xix yāy yōg mūtik hāpkumep xop, tu ta' mōg, tu mōktu xip tu xexka tu' mōxaha', ha 'ūn xip, 'ūxuxet'ax Mā'at, tu' xānāhā', pu nū', ha' nūn, tu ta tu' pip, ³⁹ ha 'ūn tutnōy 'āxet'ax Mānix, tu Yeyox nūktu keppa' yūm, nūy yōg hām'āktux 'āpak, ⁴⁰ 'ihā Mā'at te 'āmuk xexka, tup-xehnāg te 'āmuk, tu hāpxop kutet, hu Yeyox yīkāgnāg ha' nūn, tu:

—Yāyā', putep 'āpe'āpaxex: 'ok max yāk puxet te 'āmuk? 'Āpu, 'ūktutnōy xat, pu nū', nūy hāk tehet. Kaxīy. ⁴¹ Ha Yeyox te:

—Mā'at, Mā'at 'āyāykuxop punethok, ⁴² pa hāpxop puxet 'ūmax, ha 'ātutnōy te nōm hāpxop max xe'ēgnāg yāykutnāhā', tu Topa yōg hām'āktux 'āpak hāmāxap, ha tik 'ūm te' kuxa kopa' xut 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox te Topa pu hām'āktux'ax yūmmūgāhā'

11 'Āmnīy puxet 'ihā Yeyox xip, tu yāy yōg xop mūtik 'āti', tu Topa pu hām'āktux, ha' yōg tik puxet te:

—Yāyā', 'ūgmūk yūmmūgā kamah, 'ūyīy Topa pu hām'āktux. Hōmā Yoām te yāy yōg tik xop yūmmūgāhā'. Kaxīy.

² Ha Yeyox te:

—'Āpu Topa pu hām'āktux kaxīy, hu: “'Ātak,

pūyā tikmū'ūn xohix kuxa' yēy 'ākeppa, nūy 'āmax xe'ēgnāg 'āktux.

Pūyā hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn 'ōg xat'ax pu' yīpkox pi'.

³Āmnīy xohix 'ihāk mūk 'ā hāpxop 'ūm nū'kutnā, puyīy' mā',

⁴hak mū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Tikmū'ūn nōy tek mū'ā kummugāhā', hak mū 'āte nōm mīy'ax xaxogāhā' kamah,

tu xa tu' xak, xak mūg kopitnā hok. 'Ūkux." Kaxīy.

⁵Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy tikmū'ūn kuxa teknōg hok 'āktux, hu:

—'Āmnīy kote 'ihā 'āmōg'ax 'āxape pet hah, tu mōktu xupep, nūy ta tu' xak, hu: "Hāpxop hak nūn, 'ōgnū 'ihā tu' hōm, ⁶'ūkxape nūn, tu' xit pip 'ohnāg." Kaxīy.

⁷—'Ok 'āxape te xa hām'āktux'ax kummuk? Hu: "Mōg, 'āpep, 'āmnīy koxtap hah, hak kutok tek mūn mūtik nōm, xa' xōn putup'ah 'āte', tu hāpxop xit'ax xa' hōm putup'ah." Kaxīy. 'Ok 'āxape te xa' xuktux'ax kaxīy? 'Āmhok.

⁸—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxape yok putup hok, pāyā xate tu' xak, tu xe' xak, tu xe' xak, puxix 'āxape tu' yok'ax, tukniha' xip, tu' pa'ax hāpxop nūy xa' hōm, 'āmōg xak tu'. Ta tu' kux. ⁹Yā 'āte xa hāpxe'e 'āktux, hu: 'Āpu Topa tu' xax, ha xa' hōm putup, 'ūxa' mōg, tu' xip-ihī'. Hāptopa tu xip, tu' xānā', puxix xa hāpxōn. ¹⁰Tikmū'ūn xohix te tu' xak, tu' xipihī', ha mō'yinnīn'ax xōn putup, 'ihā tikmū'ūn 'ūm te hāptopa' xip tu' xānāhā'.

¹¹'Āk-tok 'ūm te xa tu' xak hu: 'Ām mām 'ūm hōm. Kaxīy. Xate nōm pu kāyā gāy hōm 'ohnāg 'ūyānān tu'. 'Āmhok. ¹²'Āk-tok te xa tu' xak'ax puyīy xok xu'uk tu' hōm. Xate nōm pu' hōm xok pata kuhmīy 'ohnāg 'ūyānān tu'. 'Āmhok. ¹³'Āxop kummuk, tu hāpxopmā kummuk, pāyā 'āk-tok pu hāpxop max popmāhā', ha 'Ātak Topa te pexkox kopa' xip, tu' max xe'ēgnāg, tu xa yāy Koxuk nū'kutnāp-

tup, nōm xop te ta tu' xak ha nū'kutnāp-tup, tikmū'ūn xop te 'Ātak Topa ta tu' kax, puyīy nū'kutnā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox xix Meyemo

¹⁴Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox te yāmīy kummuk xit, tu yāmīy yīy hok xit pu mōg, tu' mōg, 'ihā tik te hām'āktux max, ha tikmū'ūn kuxa te' yēy. ¹⁵Pa' yāg te:

—Meyemo te yāmīy xit, hu' yōg xat'ax, tu Yeyox xat pu yāmīy xit tikmū'ūn kopah, pu tu hittupmā'. Kaxīy.

¹⁶Ha' yāg te' yīkopit putup, tu Yeyox tu' xak, hu:

—'Āpu, yī' mā' hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, 'ūgmū'ā' pēnā, nūy 'ūgmū'ā yūmmūg, 'ūyīy Topa te 'āp-tup pax yūmmūg. Kaxīy. ¹⁷Pa Yeyox te tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex yūmmūg, tu:

—Hāpxexka yōg tikmū'ūn yāykix, puxi' nōg. 'Ūxape xop yāykix yāy mūtik, puxix hāpxummānām. ¹⁸Pax pu Hāmgāyāgnāg yōg yāmīy yāykix, puxix 'ūnōg kamah. 'Āxop tek mūn 'āktux, tu Meyemo tek xat 'āktux, 'ū xit yāmīy kummuk. ¹⁹Xate yā koit. 'Ōgnē tik xop te yāmīy kummuk xit kamah. 'Ū 'ūm te 'āxop ka'ōgāhā', xa mōy? 'Ap Hāmgāyāgnāg'ah. Topa te 'āka'ogā hok'ah. Ha kaxīy 'ūxohix te 'āxop te koit'ax yūmmūg. ²⁰Topa tek mūn ka'ōgāhā 'ū yāmīy xupepmā', ha kaxīy 'ūxohix te' yūmmūg, tu Topa ka'ok yūmmūg, tu yāy yōg tikmū'ūn xat kamah yūmmūg, nūnte 'āxop te' pēnāhā'.

²¹—Tik ka'ok xup mīkax xexkah, tu yāyhā pēnānā' xip, ha' nūn 'ohnāg kummuk xop, nūy xupxet, ²²pa tik ka'ok xexka nūn, nōm ta tut, tu' nōy yāyhā topoh, tu yāy mūg, tu mīkax xexka xut, 'ūxexka tu', tu' nōy yōg hāpxop xohix hā' xupxet, tu' pop, tu yāy yōg tik xop pu' koxip.

²³—Tikmũ'ün tek mün mütik hāpx-opmā hok, puxik mütik yāy tukmīy. Tikmũ'ün tek mün mō'nīynām hok pu hāpxop nūnnā', puxix hāpxummāhā'. Kaxīy.

Yāmīy kummuk te put pu' nūn

²⁴Tu xe hām'āktux, hu:

—Yāmīy kummuk te tikmũ'ün kopa' xip, tu' mōg, nūy 'ünīm, tu hāmnak tu hāpkumep, tu' xip'ax nōy xak, nūy xihip. 'Ūxipihok, puxix yāy pu hām'āktux, hu: Put puk mōg putup nōm tikmũ'ün hah, nūy xihip. Kaxīy. ²⁵Tu' nūn tu nūktu xupep, pa tik te yāy kopa' xit, ha' max nōmhā, ²⁶yīy yāmīy mōg, tu yāy nōy xop te 7 xānāhā' pu nū mütik nūn, ha yāmīy kummuk xe'e, tu tikmũ'ün ha' mōxaha', tu kopa' pip, ha tikmũ'ün kuxa te' yēy. Hōmā 'ükopa' xūy kutōgnāg, pāyā hōnhā' xūy xexkah. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tikmũ'ün kuxa hittup xe'e

²⁷Hāpxip kutōgnāg 'ihā tikmũ'ün xohix xexka pip, ha 'ün xip kamah, tu' yīy ka'ok, hu:

—'Ūn kuxa te 'āput hittup, xix xa pu yāy xo'opmāhā', tu' kuxa hittup. Kaxīy.

²⁸Ha Yeyox te:

—Hamūn, pāyā hittup'ax xexka tikmũ'ün kuxa te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip. Kaxīy.

Tikmũ'ün te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg xak

²⁹Ha tikmũ'ün te yāy tu nū'nāhā', tu Yeyox 'ūxakot ha' pip, tu' xak pu tikmũ'ün pu hāpxopmā ka'ok, puyīy' pēnā', nūy Topa tep-tup yūmmūg, yīy Yeyox te:

—Hōnhā' pip tikmũ'ün kummuk, tu Topa tu' xak pu nōm pu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pāyā 'ap hāpxopmāp-tup'ah, ha mōnāyxop hittap Yōn yōg hāpxopmā ka'ok puxehnāg pēnāp-tup.

³⁰Hōmā Yōn te kōmēn xexka Nīn yōg tikmũ'ün pu hām'āktux, tu Topa ta tu' gāy 'āktux. Yā hōnhā 'ūgmūn, Tikmũ'ün Kutok te tikmũ'ün pu hām'āktux nōmhā, tu Topa te ta tu' gāy 'āktux kamah.

³¹'Āmnīy mō'nāp-tup 'ihā Topa te 'Iyaet yōg tikmũ'ün yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xūygāp-tup, ha 'ün hittap te hāpx-exka Xamah yōg tikmũ'ün xat, tu hōnhā' pip tikmũ'ün kummuk 'āktux'ax. Hōmā, yā hittap, tu' nūn, nūy Xanomām yōg hām'āktux 'āpak, ha 'Iyaet yōg tikmũ'ün xat, tu hāmyūmmūg xexkah. Pāyā nūn-tek xip, tuk mūn hāmyūmmūg yīn koxuk xe'ēgnāg. ³²'Āmnīy mō'nāp-tup 'ihā Topa te hōnhā' pip tikmũ'ün yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xūygāp-tup, ha Nīn yōg tikmũ'ün te hōnhā' pip tikmũ'ün kummuk 'āktux'ax, yāyhāhup 'ohnāg hah. Hōmā Yōn te Topa pupi hām'āktux, nūy ta tikmũ'ün pu' xuktux, tu Topa te Nīn yōg tikmũ'ün tu' gāy 'āktux, ha nōm tikmũ'ün te yāyhāhup, tu hāpkummugā'ax kux, pa hōnhā' pip tikmũ'ün te yāyhāhup 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy pax, ha Yōn xexka kutōgnāg, yāk mūn xexka xe'ēgnāg. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te Topa yōg kūyānām 'āktux

³³Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tikmũ'ün te kūyānām tat'ax paha', tu mīmpe yīmū' xix, nūy hāptupmā max, yīy tikmũ'ün te mīptut ha mōx-akux, tu hāmpēnām max, pa nax kopa' xuk 'ohnāg kūyānām tat'ax, ka mō'nīy. Yā kūyānām max te hāptupmāhā', ha tikmũ'ün xohix tep-tup pax. ³⁴'Ūpa te kūyānām putuk. 'Ūpa tup te' kuxa hittupmāhā', pāyā' pa ku'uk te' kuxa hittupmā 'ohnāg, tu yāyhā hāpkoxtap. ³⁵'Ōg pa 'āti', 'ōg kūyānām tat'ax xaxok hok, ka yāyhā hāpkoxtap, kaxīy Topa yōg hāmyūmmūg xaxok hok kamah, xayīy Topa yōg putat hā mōg kuma mōg. ³⁶Kūyānām te mīptut kopa' xakot, tu

hāptupmāhā', ha kaxīy 'āte hām'āktux'ax hā xa hāmyūmmūgāhā', pūyīy hāmyūmmūg, nūy yōgnū hām'āktux pu' yīpkox pi', nūy 'ākuxa tu hittup. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te' xexka xop pu hām'āktux

³⁷ Tu hām'āktux kux, 'ihā Paniye xop yōg tik te' xānāhā', pu' xit, ha ta' mōg tik pet hah, tu' xit, ³⁸ ha Paniye yōg tik te:

—Pute 'ūm? Teptu 'āxit, pāyā 'ap yāy yīm 'ūm pix'ah? Kaxīy.

³⁹ Ha:

—'Āte xa hāmyūmmūgāhā'. 'Āxop te kānēy xām pix, xix kānēy xo'op'ax xām pix, pa 'āxop kuxa kopa tupmā 'ohnāg, ha yāy 'īgā, yā 'ākopa kummuk xix yāykix yāy tukmīy pax. ⁴⁰ 'Āp-tox kummuk xop, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Topa te 'ākuxa mīy xix 'āyīn xax mīy, pūyīy 'ākuxa tup, xix 'āxax, pu tu' max. ⁴¹ 'Āpu, 'ōg hāpxop hōm 'ūhok xop pu', nōm hāpxop xate kānēy kopa' xex, tu tu' hok hōm, nūy 'ākuxa tupmā'.

⁴² —'Ākuxānōg, 'āxop Paniye xop! Xate mīxux xuxpex te 100 pop, 'ūmā yīmū putup, tu Topa pu popmāhā te 10, pa xate hāmyok mīy'ax xaxok, xix Topap-tup pax xate' xaxok. Yā' max hām-max xohix mīy, tu' xaxok 'ohnāg.

⁴³ —'Ākuxānōg 'āxop Paniye xop! 'Āxop te mīmpe yūm'ax max xak, Topa pet kopa tu' xup, tu' yūm, tup-tup pu tikmū'ūn 'āxānā', hu: Notot. Kaxīy. Nūy 'āxexka 'āktux kōmēn tu'.

⁴⁴ —'Ākuxānōg, 'āxop te xukpot putuk, ha tikmū'ūn te 'āyīmū hāpkumep, tu' xukpot pēnā'ah. 'Ūkux. Kaxīy.

⁴⁵ Ha hāmyūmmūg xop yōg tik te:

—Nāy, xatek mūg mānōg kamah! Kaxīy.

⁴⁶ Ha:

—'Ākuxānōg, 'āxop hāmyūmmūg xop! 'Āxop te tikmū'ūn xat, tu hāpxop putux tatnāhā', ha 'īm hā' tot 'ohnāg, pa 'āxop te nōm mō'nīynām 'ohnāg. ⁴⁷ 'Ākuxānōg! Hōmā tikmū'ūn hittap te

Topa pupi hām'āktux, nūy tikmū'ūn pu' xuktux, ha 'ōg mōnāyxop hittap te' kix, ha 'āxop te nōm hām'āktux xop pu xukpot maxnāhā', ⁴⁸ pu tikmū'ūn xohix yūmmūg, yā 'āxop te 'ōg mōnāyxop kummuk putuk. Mōnāyxop te' kix, ha 'āxop te' yōg xukpot maxnāhā', ⁴⁹ yīy Topa te hāmyūmmūg, tu hām'āktux, hu: "Āte yāy pupi hām'āktux'ax xop mō'pok putup, pu tikmū'ūn pu hām'āktux, ha tikmū'ūn te' yāg kix putup, xī' yāg xūygāp-tup." Kaxīy. ⁵⁰ Yīy Topa te hōnhā' pip tikmū'ūn xūygāp-tup, 'ūyānān tu' xūygāp-tup, yā hāmyāxatamuk xohix xexka hā tikmū'ūn kummuk te Topa yōg tik xop kix. ⁵¹ Tikmū'ūn hittap te 'Ameo putex hām'āxap, yā 'Anāo kutok 'Ameo putex, tu Topa yōg xop xohix kix, tu mōktu Yakanit putex, nōm Topa pet kopa' xip, nūy nōm pu xokxop mō'hap nūy haxyā', pāyā tik kummuk te Topa pet kopap-tex. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā hōnhā Topa te tikmū'ūn xūygāp-tup, hāpkummuk xohix mīy ha' xūygāp-tup, nūy hāpkummugā'ax hā pago.

⁵² —'Ākuxānōg, 'āxop hāmyūmmūg xop! Topa te xa' hōm pipkup mō'hāmyīnnīn'ax, nūy hāmyūmmūg'ax xōn, pāyā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' xat hok pu tikmū'ūn yūmmūgā hok kamah. 'Ūkux. Kaxīy.

⁵³ Tu' mōg, ha hāmyūmmūg xop xix Paniye xop gāy, tu Yeyox 'āktux kummuk, tu' xupmāhīy, tu' yīkopit, ⁵⁴ tu Yeyox yōg hām'āktux'ax hā' kopit, tu' xupak, pūyīy hām'āktux kummuk.

Yeyox te Mō'āmā'ax 'Āktux

12 —'Ōg pa 'āti'! Paniye xop mō'āmā', yā' pa mūn max, pāyā' kuxa kummuk, tu' koit pax, tu pām yōg tokatogā'ax putuk, ha pām kopa' xip, tu' mōmmāhā tu mōktu xexkah, ha kaxīy Paniye xop mō'āmā tikmū'ūn kopah, tu mō'āmā mūn mīy. ² Tikmū'ūn kummuk

te yāy yōg hāpkummuk mīy'ax xaptop, tu mō'nīy, pa Topa te tikmū'ūn xohix tu' mūg putup, pu tikmū'ūn xohix' pēnā'.³ Tikmū'ūn yīy pu'ūgnāg 'āmnīy koxtap hā, pa Topa te tikmū'ūn xohix pu' xupakgāp-tup, ha hām'āktux'ax pu'uk mīptut kopah, pa tikmū'ūn xohix te' xuktux'ax ka'ok, tu hām'āktux'ax ka'ok hā' xupak putup. Kaxīy.

Tep-te' yīpkutuk?

⁴Tu xe hām'āktux, hu:

—'Āxop tek mūn hā 'āxape'. Tik xop kummuk yīpkutuk hok. Nōm te 'āyīn xe'ep-tex, pa 'ākoxuk putex 'ohnāg, ⁵pa Topa mūn ka'ok xe'ēgnāg, yīy nōm yīpkutuk, nō'ōm te 'āp-tex'ax, tu mō'ākutnā'ax Hāmāyāgnāg Pet ha, pu' xihip. Hamūn. Topa mūn yīpkutuk.

⁶—Putuxnāg xop 'a' takat'ah, tu tayūmak kutōgnāg hā' nōy yānān, pāyā Topa te nōm xop xaxok 'ohnāg, ⁷tu 'āxe mō'kupix, tu' xohix te xīy yūmmūg. 'Ākuxānōg hok. Topa te putuxnāg xop xohip-tup kutōgnāg, tu 'āxop mūn putup xexkah. Kaxīy.

Yā' max Kunnix 'āktux 'ānōy pu'

⁸Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūgmūn ya Tikmū'ūn Kutok, tu xa hām'āktux nām. Tikmū'ūn te' xohix pu hām'āktux, hu: 'Ūgmūn yā Yeyox yōg, kaxīy, kopxix 'āte hām'āktux putup, tu pexkox yōg nū'pok xop pu' xuktux putup, hu: Hamūn yā yōgnū'. Kaxīy.

⁹Pa tikmū'ūn te' xohix pu hām'āktux, hu: 'Ak mūn yā Yeyox yōg'ah, kaxīy, tuk mūn hā yāyhāhup tu' xuktux, kopxix 'āte hām'āktux putup, tu pexkox yōg nū'pok xop pu hām'āktux putup, hu: "Hāmūn 'ap yōgnū'ah." Kaxīy.

¹⁰—Tikmū'ūn tek mūn 'āktux kummuk, puxix Topa xaxogāp-tup, pa tikmū'ūn te Topa Koxuk 'āktux kummuk, puxix Topa xaxogāp-tup 'ohnāg.

¹¹—Yūmū yōg tik te tikmū'ūn xat'ax te 'āxop mōgāp-tup Topa pet hah, nūy 'āyīkopit, tu gohenanok keppa 'āyīkopit, xix 'ūxexka xop keppa 'āyīkopit, pa kuxānōg hok, tu xutigāhok, hu: "Pute 'ūm 'āte 'āktux putup, 'āte 'ūggā'?" Kaxīy.
¹²Yā Topa Koxuk te xa hāmyūmmūgāp-tup, tu hām'āktux'ax xa hāmyūmmūgāp-tup. Kaxīy.

'Ūptexop xexka pa te hāmyūmmūg 'ohnāg

¹³Ha tik te tikmū'ūn mūtik tihī', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, 'āpu, 'ūktaknōy mānōg, nūy hāmyūmmūgā'. Hōmāk mūg tak xok, hak taknōy te 'ātak yōg hāpxop xohix pop, tu' yāgnāg 'a' hōm putup'ah. 'Āpu, tu' xat, pu hāpxop koxip. Kaxīy.

¹⁴Ha Yeyox te:

—'Ak pa te hāmyūmmūg'ah, nūy hāpxop koxip. Kaxīy.

¹⁵Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūg'āpax max. 'Āxupkūmīy hok. 'Ānōy yōg hāpxop putup hok. Tikmū'ūn hi xe'e', puxix 'ūptexop xi' hok xop te yāy putuk, yīy 'āxupkūmīy hok, xa' hi xe'e'. Kaxīy.

¹⁶Tu tikmū'ūn yūmmūgāhā', hām'āktux'ax hā' hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy xupkūmīy hok 'āktux, hu:

—'Ūptexop yōg hahām xexkah, ha hāpxop ta xohix xexkah, tu ta hāpxop nūnāhā', tu mīptut kutōgnāg kopa nū'xok hā' xohix, ha nū'xip, ¹⁷yīy hāmpē'paxex, hu: "Yōgnū hāpxop punethok 'āte nūnnāhā', pi'yā' xex putup 'āte'? Īntu'. ¹⁸Nāy. 'Āte mīptut kutōgnāg koxyōy'ax, nūy 'nōy xexka mīy, nūy yōgnū hāpxop xohix nū'xok, ¹⁹tu yāy pu hām'āktux'ax, hu: 'Ūghittup xexkah, tuk mūn 'ūptexop xexkah, yā hōnhā puxi', 'ak hām putup'ah 'ūxeheh. 'Ūkux. 'Ūkteknōg, huk xit'ax punethok, xix' xo'op'ax punethok, tuk kuxa hittup."

Kaxīy. ²⁰Pa Topa te: “Āp-tox kummuk, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Hōnhā, 'āmnīy hā, 'āxok putup, ha 'ū 'ūm te' pop'ax 'ōgnū hāpxop, 'ōg hāpxop xate nōm nū'xok?” Ta tu' kux. Kaxīy.

²¹Tu xe:

—Kaxīy 'ūptexop xohix xakix, nōm xop te Topa keppa 'ūhok xop. Kaxīy.

Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Topa kopah

²²Tu yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: 'Āxutigāhok, yīy: “Putep mūn 'āte' mā'ax?” Kaxīy, xix: 'Āte pi'ya' mūn tat'ax topixxax?” Kaxīy. ²³'Āhi'ax mūn max xexkah, ha 'āxit'ax max kutōgnāg, xix 'āyīn max xexkah, ha topixxax max kutōgnāg. ²⁴Putuxnāg katāmnāg pēnā'. Yā hāpxop xap xok 'ohnāg, tu hāpxop ta'ax nūnnā 'ohnāg, nūy pet kopa nū'xok, pa Topa te nōm pu hāpxop hōm, pūyī' mā'. 'Ūyūmmūg hok, xate? Topa te putuxnāg xop putup pax kutōgnāg, pa 'āxop putup pax xexkah. ²⁵Tik te: “Ūkxok putup, pāyā 'ūghi'ax tox xak, nūy hāmyāxatamuk kutōgnāg nōy hi'.” Kaxīy. Pa' xutigā'ax hā tik hi tox 'ohnāg. ²⁶Tikmū'ūn te hāxopmā kutōgnāg 'a' yūmmūg'ah, nūy tu hi tox, hu hāpxomā xexka yūmmūg 'ohnāg, hu xutigā hok. ²⁷'Āpu mīnnut pēnā'. 'Ūtuk max, tu' hām 'ohnāg, tu topixxax xap 'ohnāg yāy pu', ha' xax max. Hōmā mōnāyxop hittap Xanomām yāp-texop xexkah, tu topixxax max mō'tat mōg kuma', pa Xanomām xax 'ānuk kutōgnāg, ha mīnnut xax 'ānuk xe'e'. ²⁸Topa mūn te xax max hōm mīnnut xop pu', pu mō'tat, tu hōnhā' xip, pa hāptup 'ihā' tu tap, ha kuxap kopa mō'yōn. Yūmmūg hok xate? Topa te xa' hōm putup topixxax max kamah, xa mō'tat. 'Ākuxa yūm pu'uk Topa kopah. ²⁹'Ākuxānōg hok, tu yāy yōg hāpxop xak hok, nūy xit, nūy xo'op. ³⁰'Āmhok. Tikmū'ūn te Topa yūmmūg'ah,

hu ta' xak, pāyā Topa yā 'Ātak xe'e', tu pexkox tu' xip, tu 'āpēnā max, tu 'āxix ka'ok, ³¹tu yāy yōg tikmū'ūn xat, yīy 'īpkox pi' Topa pu hāmāxap, ha ta xa' popmāp-tup hāpxop xohix. Kaxīy.

Pexkox yōg hāpxop xohix

³²Tu xe:

—'Ākuxānōg hok. 'Āxop yā 'Ātak Topak-tok xop, ha mō'āyāy xe'ēgnāg, hu 'āxat xe'ēgnāg kamah. ³³'Ōg hāpxop xohix hāmenax, nūy tayūmak pop, nūy hok xop pu' nīm. 'Āpu 'āxap tuhut nūy tayūmak tat, nūy mō'xuk ponnok, ha hāmyāxatamuk nōg putup, 'ihā' tut ponnok tup, yīy 'ōg tayūmak xeh, nūy mō'xuk pexkox kopah, ha tik kummuk te nō' xupxet 'ohnāg, ha' kut te' mā 'ohnāg. ³⁴'Ākuxa te yāy yōg hāpxop xak, yīy xeh pexkox kopah, nūy yāy mūn mōg putup pexkox ha kamah, 'Ūkux. Kaxīy.

Kāmānat xop te' pēnānā' pip

³⁵Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy tikmū'ūn mō'ōn hok 'āktux, hu:

—'Āyok, mōg 'āxax tat, nūy hām, tu 'ōg kūyānām mō'tat. ³⁶Kāmānat hām 'ihā yāy xuxyā' hip, yā' xuxyā xape yāytaha', yīy 'āmuk xexka ha' mōg, tu putpu' nūn tu nūktu yāy pet ha' nūn, tu hāptopa ha' xānāhā', ha kāmānat xop te hāpxōn, tu hāpxōn mō'ka'ok. ³⁷Kāmānet xop hām max yāy xuxyā pu', puxix yāy kuxa hit-tup, ha nōm xuxyā kuxa hittup pax, hu kāmānat xop pu hāpxop popmāp-tup, tu' xat pu' xi'tax puk, ha kāmānat xop pu' hōm, ³⁸yīy kuxa hittup, 'ūyōg hāpxop pēnā max hah, tu mō'yōn 'okpa 'ām-nīy koxtap, 'ihā' xuxyā xupep. ³⁹'Ūxaxok hok. Paxpu mīptut xuxyā hāmyūmmūg, tu hām 'ūm hā tik te hāpxupxet nūn yūmmūg, puxi' xuxyā yāy pet pēnā max, puyīy tik tu nō hāpxop hā xupxet hok. ⁴⁰'Āxop kamah mō'ōn hok, nūy 'āmnīy xohix hā pēnāmax. 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn

Kutok, tuk nūn putup putpu', ha hām 'ūm hāk nūn putup, 'ap 'āxop tek yūmmūg'ah 'ūgnūn'ax, hu 'ōg pa 'āti! Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Kāmānat max

⁴¹ Ha Pet te:

—Yāyā', 'ok xatek mūg puxehnāg pu' hāmyūmmūgāhā', tu hām'aktux hā hāmyūmmūgāhā', pe tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgāhā'? Kaxīy.

⁴² Ha hām'aktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik te hāmyūmmūg, tu hām max yāy xuxyā pu', ha' xuxyā kuxa yūm ka'ok nō'ōm kopah, tu' xat, puyīy kāmānat xop hā māxap, nūy hāpxop xohix pēnā max, tu 'āmnīy xohix 'ihā tikmū'ūn kāmānat xop xīnnā max. ⁴³ Ha' xuxyā nūn putpu', tu kāmānat pēnāhā', ha' hām max, hu' kuxa hittup xexkah. ⁴⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūxuxyā te kāmānat pu hām'aktux putup, hu: "Hōmā xate yōgnū hāpxop pēnā max. Hōnhā yōg hāpxop xohix pēnā'ax, nūy xeh max, tu yōgnū kāmānat xop xohix xat'ax kamah." Kaxīy. ⁴⁵ Paxpu kāmānat hāmpē'paxex, hu: "Yāk xuxyā mōg, tu putpu' nūn 'ohnāg," kaxīy, tu' pīt xop kute'ex kummuk, xi' hex xop kute'ex kummuk, xix kenmuk xo'op xexka tu mōktu' paptux, tu' xīt xexkah, tu' hām 'ohnāg, ⁴⁶ puxi' xuxyā nūn mō'ka'ok, 'ap kāmānat te' yūmmūg'ah, ha' gāy, tu: Mōg, mōg, nūy 'āpep! Kaxīy. Tu' kix hā' yānān putup, 'ūyīpkox 'ohnāg hah.

⁴⁷ —Kāmānat te yāy xuxyā pu' hām, tu hāmyūmmūg, tu' xuxyāp-tup'ax yūmmūg, ha' yīpkox 'ohnāg, puxi' xuxyā te' kix kakixnāg, 'ūp-tox ka'ōgnāg hā' kix putup. ⁴⁸ Pa kāmānat nōy te yāy xuxyā pu' hām, tu' nōm tep-tup'ax yūmmūg 'ohnāg, hu 'ūhām kummuk, puxi' xuxyā te' kix kutōgnāg putup. Topa te tikmū'ūn hōm punethok, puxi' xat pu tu' hām punethok 'ūyānān tu'.

Tikmū'ūn te Yeyox hā yāy tukmīy

⁴⁹ Tu xe:

—'Ūgnūn nūy Topa gāy 'āktux, ha Topa gāy tikmū'ūn kummuk tu'. Kuxap te hāmpuk, hā kaxīy Topa te nōm tikmū'ūn xūygāp-tup. Paxpu hāmpuk nōmhā, kopxik hittup. ⁵⁰ Tikmū'ūn te kōnāg kox hā' mōxakux pup-tox pix, ha kaxīy tikmū'ūn tek xūygāp-tup, tu mōktu' xūy xexkah, yīk kuxa teknōg. ⁵¹ 'Ok 'ampe'āpaxex, hu: "Yeyox nūn pu hāpxexka xohix yōg kuxa māmā," kaxīy? 'Āmhok. 'Ap hamūn'ah. 'Ūgnūn pu tikmū'ūn te yāytuk-mīy, ⁵² 'Ūxape xop te 5 te yāytuk-mīy putup, ha 3 yāytuk-mīy putup 2 nōy mūtik, ha 2 yāytuk-mīy putup 3 mūtik. ⁵³ Yā 'ātak xop tek-tok pit xop mūtik yāytuk-mīy putup, hak-tok pit xop te' tak xop mūtik tuk-mīy putup yāy tu', 'ūtut xop tek-tok hex xop mūtik yāytuk-mīy putup, hak-tok hex xop te' tut xop mūtik tuk-mīy putup yāy tu', ha' yīpxox mūk tut xop te' xetut xop mūtik yāytuk-mīy putup, ha' xetut xop te' yīpxox mūk tut xop mūtik kūmīy putup. Kaxīy.

⁵⁴ Tu tikmū'ūn pu hām'aktux kamah, hu:

—'Āxop te texgōy pēnāhā', tu: "Tex tip-tup." Kaxīy. Yā tehex xe'ēgnāg. Yamūn. ⁵⁵ Ha 'āmuuh xexka mō'ko'uk, ha: "Hāmpukpex mīy putup." Kaxīy. Yā' pukpex. Yamūn. ⁵⁶ 'Ok hāmyūmmūg hok xate? Yā 'āpa hitop tu max, pāyā 'ākuxa kummuk! Tu hām yōg hāpxop yūmmūg, xix hāmnōgnōy yōg, pa hōnhā Topa te hāpxopmā ka'ok, ha xate' yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

'Ūgāy kuxyāhā'

⁵⁷ Tu hām'aktux kux putup, hu:

—Teptu 'āxop te yāy yīkopit hok, nūy hāpxopmā'ax yūmmūg hāmāxap, pe' kummuk, pe' max? ⁵⁸ Tik te 'ākupep, tu pa te hāmyūmmūg xop ha 'āmōgāp-tup,

'āpu, nūmūtik mōg, 'ihā yāykix kuxyāhā', ka hāmyūmmūg xop xa' hōm xonat xop pu, pu mōg 'ātat hah, nūy xip ka'ok.
⁵⁹'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Xate 'ā xupap-tup hok, 'ihā xate pago hok tayūmak xexka hā. Kaxīy.

'Āpu, hāpkummuk mīy kux, ka 'āxok

13 Ha' nūn tikmū'ūn, tu hām'āktux Yeyox pu', tu hāpxexka yōg tikmū'ūn xat'ax Pinat 'āktux, ha hōmā' xat pu xonat xop tik xop kix, ha hāpxexka Ganinet yōg tik xop xakix, 'ihā hāpxop mō'hap, nūy Topa pu' haxyā'.
²Ha Yeyox te:

—Ganinet yōg tik xop xakix. Putep hāmp'e'āpaxex? 'Ok tik xop kummuk xe'e 'ōhōm? 'Ok Ganinet yōg tikmū'ūn nōy max? ³'Āmhok. Xate yāyhāhup hok, nūy 'ōg hāpkummukgā kux hok, hu ta xakix putup kamah, tik xop putuk. ⁴'Ok xate xip'ax Xino'e yōg tik te 18 yūmmūg? Mīptut tox te yāy koxyōy, tu tik yīmū' koxyōy tu tu' nāhā', tu' kix. 'Ok tik kummuk xe'e nō'ōm? 'Ok kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn nōy max? ⁵'Āmhok. Xate yāyhāhup hok, nūy 'ōg hāpkummukgā hup hok, hu ta xakix putup kamah, tik xop te 18 putuk. Kaxīy.

⁶Tu hām'āktux'ax hā' hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā, nūy tikmū'ūn yāyhāhup 'āktux, pu tu hāpkummuk mīy kux, hu:

—Tik te hāpxa'ax tu' xip, ha nanūy kup xip, pa mīnta 'ūm xip 'ohnāg, ⁷ha kāmānat te hāpxop pēnāhā', ha' xuxyā te: “Pēnā! Hāmyāxatamuk tikoyuk hā 'āte mīnta ta xak, pa' xip 'ohnāg. Mōg, tu' kup xak, 'ūkummuk hah, pu mīnta kup nōy xok hām kopah.” Kaxīy. ⁸Pa kāmānat te: “Nāy, 'ūxup nōg, tu hāmyāxatamuk nōy hip. 'Āte' kup yīmap kot putup, tu 'anop hāpkox kopa' xuk putup, ⁹ha hāmyāxatamuk nōy nōg, kopxix tu ta' pēnā', pe tut max, tu mīnta punethok 'ūta xupep.

'Ūkup kummuk, tu mīnta 'ohnāg tu ta panipnāg, kopxi' xak.” Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te 'ūn hittupmāhā 'ihā nit xap

¹⁰Hāpxip kutōgnāg 'ihā, nit xap 'ihā, Yeyox te Topa pet kopa hāmyūmmūgāhā', ¹¹ha 'ūn xip, tu hāmyāxatamuk xohix te 18 hā xām xok, ha yāmīy kummuk te' pakutnāhā', ha' xām yok 'ohnāg, ¹²ha Yeyox te' pēnāhā', tu' xānāhā', hu: —Mā', yā hāg, Kaxīy.

Tu xe':

—Topa te 'āhittupmāhā! Kaxīy.

¹³Tu 'ūn yīmū' yīm xex, ha' yok, tu Topa max 'āktux. ¹⁴Pa tik te Topa pet kopa' xat, tu' gāy, Yeyox te nit xap hā' tikmū'ūn hittupmā', ha' gāy, tup-tup nōg, hu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Āmnīy te 6 hā tikmū'ūn hām, tu' nūn, pūyīy hittupmā', pa 'ap nit xap'ah. Kaxīy. Nō'ōm Yoneo xop yōg hāptup xe'e', ha Yoneo yōg tikmū'ūn hām 'ohnāg nit xap 'ihā'.

¹⁵Ha Yeyox te:

—Xate mō'āmā'. 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Tikmū'ūn te mūnūytut tak xip, 'ok pe yohmēn xip, tu' hīy tu' xix hāmpak'ax kopah, tu nit xap 'ihā koah, nūy mōgā kōnāg hah, pu' xo'op, yā' max, ¹⁶pa 'ūn xip, tu mōnāyxop hittap 'Amanām hā' mōkputox, ha Hāmgāyāgnāg te' xām hīy ka'ok, tu hāmyāxatamuk xohix te 18 hā' hīy. Teptu 'āxop tek tux hok pu' xut hok pu mōg? Kaxīy.

¹⁷Ha' gāy xop te yāyhāhup, tu' yīy 'ohnāg, 'ihā tikmū'ūn te Yeyox yōg hāpxopmā'ax xohix putup pax, tu' kuxa hittup.

Mōytat xap

¹⁸Ha Yeyox te hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā',

—Topa te tikmū'ūn xat te xīy? 'Ok xate' yūmmūg? 'Āte xa hāmyūmmūgā'ax, hu: ¹⁹Tik te mīpkup mōytat xap paha',

tu hāpkot, ha' kopa' xok, ha xokax, tu' tuk, tu mōktu mōytat kup xupax, ha putuxnāg te yāy pet mīy mīmāg kopah. Kaxīy tikmū'ūn kutōgnāg te Topa pu' yīpkox pip hāmāxap, hak-nāy tu tikmū'ūn nōy yīpkox pip, ha tikmū'ūn nōy xohix nōg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu xohix. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tokatogā'ax

²⁰ Tu xe' yīkopit, hu:

—Topa te tikmū'ūn xat te xīy? 'Āte xa hāmýūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax xa hāmýūmmūgā' hu: ²¹ 'Ūn te pām yōg tokatogā'ax paha', tu' xap xoxitix tinik kōnōn kopa' kanop, tu mōktu 'ūpo-hot, ha pām mōmmāhā'. Kaxīy tikmū'ūn kutōgnāg yīpkox pip hāmāxap, ha' nāg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu xohix yīpkox pip. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Hāmýīkox kutōgnāg

²² Yeyox te hāpkumep xix yāy yōg tik xop, tu ta kōmēn tu' mōg, xix xip tu xexka tu' mōg, tu hāmýūmmūgāhā', tu kōmēn xexka Yenoyanēn ha' mōg, ²³ ha tikmū'ūn 'ūm te' yīkopit, hu:

—Yāyā', 'ok tikmū'ūn kutōgnāg te' kuxa kummuk xit, nūy tu kuxa max 'ūyānān tu' tat? Kaxīy.

²⁴ Yīy Yeyox te:

—'Āpu, hāpxopmā punethok, nūy hāmýīkox kutōgnāg hā' mōxakux. Tikmū'ūn punethok mōxakux putup, pa' mōxakux 'ohnāg, tu ta yā 'ātihi'.

²⁵ —Ha mīptut xuxyā yok putup, tu mō'yīnnīn'ax hā mō'yīnnīn, 'ihā 'āxop tihi' hāptopa, tu' xānā-tup, hu: “Hāpxōn, hāpxōn,” kaxīy, pa' xuxyā te: “Kōmēn 'ūm yōg 'āxop? 'Āte 'āyūmmūg'ah, 'apxōn putup'ah, xayīy pexkox ha mōxakux hok.” ²⁶ Ha 'āxop te hām'āktux putup, hu: “'Ūgmū'āte hāpxop māhā 'āmūtik, nūy ta xo'op. Xate yōg kōmēn kopak hāmýūmmūgāhā'.” Kaxīy. ²⁷ Ha' yānān tu hām'āktux putup, hu: “'A 'āte 'āxop

yūmmūg'ah. Mōg, mōy, nūy 'āpep, yā 'āxop te hāpkummuk mīy pax!” Kaxīy.

²⁸ Ha Topa te' xat yāy yōg tikmū'ūn pexkox tu', ha 'āxop te pēnāp-tup hāptox tu', tu mōnāyxop pēnāp-tup, ha pexkox kopa' pip, ha mōnāyxop hit-tap 'Amanām pēnāp-tup, xix mōnāyxop 'Iyak, xix mōnāyxop Yako pēnāp-tup pax xix Topa pupi hām'āktux xop pēnāp-tup, 'ihā hāptopa 'ātihi', ha mō'āxakux putup, pa mō'āxakux 'ohnāg, tu potap-tup, hu 'āxox kāyāhā', 'āxūy xexka tu'. ²⁹ Ha hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn nūn putup, hāptox tu' nūn putup, nūy 'āmuk xexka mīy, tu' mām putup, nūy tu' xit, tu Topa pu' yīpkox pip. ³⁰ Pa nōm xop mōxa tap xop hā' ka'ax putup, ha nōm ka'ax hā nōm nūn, tu' māxap putup. Ta tu' kux. Kaxīy.

³¹ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Paniye yōg tikmū'ūn nūn, tu:

—Mōy, mōg. 'Ūxat'ax 'Enot te 'āp-tex putup! Kaxīy.

³² Ha Yeyox te:

—Mōg, 'āte mō'āpok, xa nōm mō'āmā'ax pu hām'āktux, hu: 'Āte' xupepmāhā yāmīy kummuk, tu tikmū'ūn hittupmāhā', 'āte' hōnhā' mīy, xix hāptup hā, nūy hāptup nōy, kopxix hāpxopmā'ax kux. ³³ 'Ūgmōg putup kōmēn Yenoyanēn hah, yā hōnhā 'āte hāpkumep putup, xix hāptup, xix hāptup nōy hāpkumep putup, nūy Yenoyanēn tuk xupep, pu tikmū'ūn tek putex, tu Topa pupi hām'āktux xop kix, yā hōmā nōm xop xohix kix Yenoyanēn kopah.

³⁴ —'Ūg'āpax, kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn! 'Āxop te Topa pupi hām'āktux xop punethok kix, Topa te kōmēn ha nū' pok tik xop, ha xate mīkaxxap xexka tux hā' kix. Xokakkak tek-tok xānāhā', nūy mō'tat yāy kaka, hā kaxīy 'āte kōmēn yōg tikmū'ūn xānāhā', pāyā 'ūgha 'ānūn putup 'ohnāg. ³⁵ Yīy 'āpet 'ūhok yūm putup, ha xatek pēnāp-tup 'ūxeheh, 'ihā

'ā 'āktux, hu: “Topa te yāy 'āxet'ax hōm xa', pu nū'. Pūyā xa hāmmax nā'.” Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te tik hittupmāhā'

14 Ha nit xap nōy 'ihā Yeyox te Paniye yōg tik ha' mōg, tu' pet ha' mōg, ha yā' xexkah, ha tikmū'ūn te' pēnā ka'ok Yeyox, ² ha tik nūn, 'ūyīp-kup mōm, xix patakup, tu Yeyox ha' nūn, ³ ha Yeyox te hāmyūmmūg xop pu hām'āktux, xix Paniye xop pu hām'āktux, hu:

—Mōnāyxop hittap Mōyyex te Topa yōg xat'ax kax'āmi'. 'Ok xat hok pu tikmū'ūn hittupmā hok nit xap hā? Kaxīy.

⁴ Ha' yīy 'ohnāg, yīy Yeyox te tik pakut mūg, tu' hittupmāhā', tu' pet ha mō'kutnāhā', ⁵ tu' xexka xop pu hām'āktux, hu:

—Pe 'āk-tok te hāpkox kopa mō'nāhā', pe 'ōg mūnūytut tak te hāpkox kopa mō'nāhā' nit xap hā, 'ok hāpxip 'ohnāg 'ihā xate' xut'ax pu mōg? Yā' xut'ax mō'ka'ok. Yā kaxīy 'āte tikmū'ūn hittup-māhā nit xap 'ihā. Kaxīy.

⁶ Ha' xutigāhā', tu hām'āktux yūmmūg 'ohnāg.

Yeyox te 'āmuk xexka hā' mōg'ax 'āktux

⁷ 'Ūyūm Yeyox, tu' xexka xop pēnāhā', ha' yūm'ax max yāy kutnāhā yāy pu', ha tikmū'ūn te' mūtik mām yūmmūgāhā', tu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā, hu:

⁸ —Tikmū'ūn yāytaha', ha' nōy te 'āxānāhā pu 'āmuk xexka ha mōg, 'āpu mōg, pa' yūm'ax max xak hok yāy pu'. 'Āmhok. Peyā tik xexka mōg kamah, ha 'āk-tōgnāg, ⁹ puxix mīptut xuxyā xa hām'āktux, hu: “Āpu, yūm'ax nōy xax nūy tu yūm. Tik xexka te nū yūm'ax max putup, nūy tu yūm.” Kaxīy. Ha xate yāyhāhup, tu' yūm'ax nōy xak. ¹⁰ Kaxīy

mīy hok. Pa tik te 'āxānāhā pu mōg 'ūpet hah, 'āpu, mōg, pa' yūm'ax kum-muk yāy kutnā', nūy yūm, ha tikmū'ūn te xa hām'āktux'ax hu: “Āmūn tek mūn hā 'āxape', mā', nūy 'ūyūm'ax max yīmū' yūm.” Kaxīy. Ha 'āhittup xexkah, yā tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', tu 'āxape te 'āp-tup pax pēnāhā, ha 'āhittup. ¹¹ Kaxīy Topa te' hupmāp-tup tikmū'ūn te yāy xexka pe' paxex, ha tikmū'ūn te yāy pe'paxex-tōgnāg te yāyhāp-tup xexkah. Ūkux. Kaxīy.

¹² Tu Paniye yōg tik pu hām'āktux, tu tik te' xānāhā pu hām'āktux hu:

—Xate 'āmuk xexka mīy, 'āpu 'āxape xop xānā hok pu tu' xit, xix 'ānōy xop xānā hok, xip-texop xexka te 'āyīmap pip xānā hok, yā' xohix xāna hok, ka nōm xop te' yānān tu 'āxānā', nūy pago. ¹³ Pa 'āmuk xexka xate' mīy, 'āpu hāpxop hok xop xānā', xix hāpkumep hok xop xānā', xi' pa hok xop xānā'. ¹⁴ Hamūn. Ha Topa te xa hāmmaxnāp-tup, 'ūhok xop te xa pago 'ohnāg hah, yā Topa mūn te xa pago putup, 'ihā tikmū'ūn te hāmyok mīy xop hi' putpu'. Ūkux. Kaxīy.

'Āmuk xexkah

¹⁵ Tik te mīmpe xit'ax tu' yūm, tu' xupak, tu hām'āktux Yeyox pu', hu:

—Tikmū'ūn kuxa hittup, nōm te Topa yōg 'āmuk xexka māp-tup. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy Topa te tikmū'ūn xānā 'āktux, hu:

—Tik te 'āmuk xexka mīy, tu tikmū'ūn punethok xānāhā', pu' pet ha' nū', nūy xit, ¹⁷ tu 'āmuk xexka mīy, ha' puk, ha kāmānat xat, pu tikmū'ūn yūmmūgā', hu: “Yā' puk, mā', nūy xit.” Kaxīy.

¹⁸ —Pa tikmū'ūn tep-tup nōg, yīy tik puxet te: “Āte hām max nōmenax, tu tayūmak 'ūyānān tu' hōm, nūy pop. Ūgmōg putup, nūy pēnā', 'a' māp-tup'ah.” Kaxīy.

¹⁹—Ha' nōy te: “Āte mox te 10 pop. 'Ūgmōg putup nūy pēnā', 'ak xit putup'ah.” Kaxīy.

²⁰—Ha nōy te: “Āte yāytaha, huk mōg putup'ah.” Kaxīy.

²¹—Ha kāmānat nūn put pu', tu yāy xuxyā pu' xuktux, ha' gāy, tu: “Mōg, 'āmō'ka'ok, kōmēn kotit ha mōg, nūy kōmēn yōg tikmū'ūn hok xop nūnnā', 'ūk pet tu nūnnā'.” Kaxīy.

²²—Ha' mīy, tu hāpxip kutōgnāg 'ihā putpu' nūn, tu: “Xate' xat, ha 'āte' mīy, pa 'āmuk xexka punethok.” Kaxīy.

²³—Ha' nōy xe mō'kutnāhā', hu: “Mōg, putat xexka hā mōg, xix putat kutōgnāg hā mōg, nūy tikmū'ūn xapit, tu nūnnā', pu 'āmuk xexka xohix mā'. ²⁴'Āte hāpxe'e 'āktux xa', hu: 'Ūxexka xop 'āte' xānāhā', hap-tup nōg, hu' yōg 'āmuk xexka māp-tup 'ohnāg.” Ta tu' kux. Kaxīy.

Tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep'ax

²⁵'Āmnīy nōy tu ta hāpkumep, ha tikmū'ūn punethok te' mūtik hāpkumep, ha' yōkānām, tu hām'āktux, hu:

²⁶—Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpkumep putup, pūyāk putup pax xexkah, tu yāy yōg xape xop putup kutōgnāg. Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpkumep, pūyā yāy tak putup kutōgnāg, xi' mūg tut, xi' xetut, xik-tok, xi' tutnōy xop, xi' pīt xop, xi' hex xop putup kutōgnāg, xix yāy pe'paxex kutōgnāg, nūy 'ūkputup xexkah. ²⁷Tikmū'ūn te yāy yōg mīpkup-nix tat hok, tu' xūy hok 'ūgmūn putuk, puxix yōgnū tikmū'ūn mūtik hāpkumep hok. ²⁸Xate mīptut tox mīy'ax, hu 'āyūm hāmāxap, nūy yāy yīkopit, hu: Tayūmak xohix te xīy yōgnū? Kaxīy. Tu 'ōg tayūmak mō'kupix. Paxpu 'ōg tayūmak punethok, 'āpu, mīptut mīy. ²⁹Paxpu mīptut hām tu' xup, pa 'ōg tayūmak kutōgnāg, puxix mīptut kuxyā hok, ha' nōy te xa 'āktux'ax kummuk, hu: ³⁰“Ūpa

te hāmyūmmūg 'ohnāg 'ōhōm. 'Ūyōg tayūmak xohik-tōgnāg, pāyā mō'kupix yūmmūg 'ohnāg kamah.” Kaxīy. Ta tu' kux.

³¹Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Hāpxexka yōg tik te' 'xa'tax, tu xonat xop xohix te 10,000 mō'pok, nūy hāpxexka nōy yōg xonat xop mūtik yāykix, pa xonat xop nōy xohix te 20,000, yīy tik te tikmū'ūn 'xa'tax yūm, nūy yāy yīkopit hāmāxap, hu: “Ok yōgnū xonat xop ka'ok, pe xonat nōy xop ka'ok?” Kaxīy.

³²Xonat xop nōy ka'ok, puxix tik xop mō'pok hāpxexka nōy hah, pu ta' xexka xop tu' xax, pu yāykix kuxyā', ha hāptox tu mō'pok'ax, nūy gāy kuxyā'.

³³—Kaxīy 'āxop te yāy yōg hāpxop xohix nīm hok, hu 'ūgmūn mūtik xate hāpkumep hok kamah. Kaxīy.

'Āmot Xuxpex

³⁴Tu xe hām'āktux, hu:

—'Āmot xuxpex mūn max, pa yāy xuxpex nōg, puxix max'ah 'ehe', ³⁵ha tikmū'ūn tep-tup nōg, hu hāptopa mō'yōn. 'Ūg'āpax, nūy 'āyīpkox pī'. Kaxīy.

Kahnēn te yāy xaxok

15 Hāpxip kutōgnāg 'ihā tik xop nūn, nūy Yeyox yīy 'āpax, tu gohet pupi tikmū'ūn yōg tayūmak pop, ha Yoneo yōg tikmū'ūn te nōm tik xop putup nōg, ²ha Paniye xop xix hāmyūmmūg xop te Yeyox 'āktux kummuk, hu:

Nū tik te tik kummuk hā' xape, tu nōm mūtik xit. Yā kummuk Yeyox. Kaxīy.

³Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā', tu Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu kahnēn 'āktux hā hāmyūmmūgāhā', nūy tu Topa te tikmū'ūn kummuk xak 'āktux, hu:

⁴—Tikmū'ūn yōg kahnēn te 100, tu kahnēn puxet xaxok, hu' mōg, tu' xip'ax kox, tu kahnēn xop te 99 nīm, nūy kah-

nën puxet xak, tu' xak, tu möktu xipihī,
⁵tu xipihī', tu ta' kuxa hittup xexkah, tu'
 nūn putpu', tu kahnēn te' yīpak hā' tat,
⁶tu' nūn tu nūktu xupep yāy pet tu', tu'
 xape xop xānāhā', xix hām yīmap ha' pip
 xop xānāhā', tu: "Ākuxa hittup 'ūgmütik!
 Yā 'āte yāy yōg kahnēn xipihī!" Kaxīy. Ta
 tu' kux.

⁷—Kaxīy pexkox kopa' pip xop kuxa
 hittup xexkah, tik kummuk yāyhāhup
 ha' hittup xexkah, pa' kuxa hittup
 kutōgnāg 'ihā tik xop te yāy pe'paxex,
 hu: "Ūgmax." Kaxīy.

⁸Ha Yeyox te tayūmak hā hāmyūm-
 mūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax
 yūmmūgā', nūy Topa te tikmū'ūn kum-
 muk xak 'āktux, hu:

—Ūn puxet te tayūmak 'ānuk te 10
 pip, tup-xet xaxok, tu' xak, tu kuyānām
 hā' xak, tu' pet kunut xit max, tu' xak,
⁹tu' xipihī', tu' paha', tu' kuxa hittup,
 tu' xape xop xānāhā', xix hām hūmnāg
 ha' pip xop, tu: 'Ākuxa hittup 'ūgmütik,
 'āxop. 'Āte yāy yōg tayūmak 'ānuk xip-
 ihī!' Kaxīy. Ta tu' kux.

¹⁰—Kaxīy pexkox yōg mō'pok xop
 kuxa hittup, tik kummuk ta yāyhāhup
 ha' kuxa hittup. Kaxīy.

Tik kutok xupaha'

¹¹Tu xe hām'āktux nūy hāmyūm-
 mūgā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūm-
 mūgā', nūy Topa te tikmū'ūn kummuk
 putup 'āktux, pu tu yāyhāhup, xix hāp-
 kummuk mīy kux. Tu hām'āktux, hu:

—Tik tek-tok pit 2, yā' xip tap, ¹²hak-
 tok te' nōy hā' kuhmōy te yāy tak pu
 hām'āktux, hu: "Ātak, 'āxok, kopxix 'āte
 'ōg hāpxop pop, 'ūyāg pop'ax, pa hōnhā
 'āte' yāg putup, yā tayūmak putup tek
 putex. 'Āte' hip putup'ah, xa 'āxok. 'Ā'
 hōm nōmhā, 'ūyīy nōmenax, nūy tayū-
 mak pop, nūyk mōg hāptox tu'." Kaxīy.

—Ha' tak te hāpxop xohix koxip, tuk-
 tok te kuhmōy tu tu' yāg popmāhā'.
¹³Hāpxip kutōgnāg 'ihāk-tok te 'ūyāg

tayūmak pop, tu' mōg hāptox tu', tu
 möktu hāpxexka puknōg tu' xupep, tu
 hāpkummuk mīy pax, tu tayūmak xexka
 xaxogānāg, ha' nōg.

¹⁴—Ha' hok, 'ūyōg tayūmak hoknāg,
 ha hām hōgnāg hāpxexka xohix tu',
 yīy putup tep-tex, xix hāpxexka yōg
 tikmū'ūn xohix kix, ¹⁵ha hāpxop 'ūm
 xak, nūy mā', tu: 'Ūm hōm. 'Ūgmā',
 kaxīy, ha' nōy te yāy yōg hām tu
 mō'kutnāhā', pu xapup pēnā', ¹⁶ha putup
 tep-tex, hu xapup xit'ax xak, pa' hōm
 'ohnāg tik te', ¹⁷yīy yāy koxak, tu yāy
 mütik hām'āktux, hu: "Ātak yōg kāmā-
 nat xop xit punethok, tu tu' hix ka'ok,
 ha putup tek putex. ¹⁸Put puk mōg
 'ātak hah, yāy 'Ātak pet hak mōg'ax, tu
 hām'āktux'ax, hu: "Ātak, 'āte hāpkum-
 muk mīy pax, tu yāyhāhup Topa tu', xix
 xa tu', ¹⁹Āmax, hak mūn kummuk, tu
 xa' hupmāhā', puk mūn yā 'āk-tok 'āk-
 tux. 'Ūktux hok puk hām 'ōg kāmānat
 xop mütik." Kaxīy. ²⁰Tu putpu' mōg yāy
 tak pet hah.

—Tu möktu' pet tu' xupep, hak-tok
 te hāptox tu' xip, 'ihā' tak te' pēnāhā',
 tuk-tok te' nōy hā' kuhmōy kuxa ka', tu'
 mōg mō'ka'ok, tuk-tok mūg yāy kep hah,
 nūy tu 'āneo, ta tu' kuxa hittup tu 'āneo,
²¹hak-tok te: "Ātak, 'āte hāpkummuk
 mīy pax, tu Topa pu hāpkummugāhā',
 xix 'āmūn pu', tu xa hupmāhā' puk mūn
 yā 'āk-tok 'āktux." Kaxīy.

²²—Pāyā' tak te kāmānat xat, tu:
 "Mō'ka'ok, mōg, tu topixxax max popnū',
 pu xōnnū tat, ha hāpxop 'ūm yānām
 paxnū pu xōnnū tu yīpkutok ha mō'tat,
 ha pata xax max popnū', pu' tat, ²³ha
 mūnūytut kutok tuktap max nūnnā', tup-
 tex. 'Āpu yūmū nō 'āmuk xexka mīy
 'ūghittup tu'. ²⁴Xōnnē nūn, ha yūmūg
 kuxa hittup. Hōmā' xok putuk, tu' hit-
 tup nōmhā, hōmā' xupaha, tu' putpu' nūn
 nōmhā." Kaxīy.

—Tu 'āmuk xexka mīy!

²⁵—Hak-tok te māxap xip, hāpxa xexka tu' xip, tu putpu' nūn yāy pet hah, tu kāyā 'āpak, xix hāmyā 'āpak, ²⁶yīy: “Pute 'ūm nūhū? Tep tu tikmū'ūn kāyāhā yīy hāmyā?” Kaxīy.

²⁷—Ha: “Ātaknōy nūn, ha 'ātak xat pu mūnūytut kutok putex, 'ūkuxa hittup tu, 'ūk-tok putpu' nūn ha' kuxa hittup.” Kaxīy.

²⁸—Pak-tok te māxap gāy, tu' mō'nāp-tup'ah mīptut hā', ha' tak nūn, tu ta tu' xapit, pu mōnāy, ²⁹pak-tok te: “Hāmyāxatamuk xohix hā xatek-xat, hak yīpkox xip, tu' mīy, pāyā xate hāpxop 'ūm 'a' hōm'ah, xate mot kutok kutōgnāg 'a' hōm 'ohnāg, puk xape xop mūtik 'āmuk xexka mīy, ³⁰pa 'āk-tok nōy nūn, tu' xotit xop punethok pēnāhā', tu 'ōg tayūmak hā' pagok, ha tayūmak nōg, ha 'āha' nūn putpu', ha xate 'āmuk xexka mīy!” Kaxīy.

³¹Ha' tak te: “Xōnnū! Hāmyāxatamuk xohix hā 'ūgmūtik 'āxip, ha 'āte yāy yōg hāpxop xohix popmāp-tup xa'. ³²Yā' max yūmūg kuxa hittup, nūy 'āmuk xexka mīy, 'ātaknōy put pu' nūn, ha yūmūg kuxa hittup. Yā' xok putuk, pāyā' hi', tu' xupaha', pāyā' putpu' nūn.” Kaxīy. Tu ta tu' kux. Kaxīy Yeyox te tikmū'ūn yūm-mūgāhā', tu Topa te tikmū'ūn kummuk xak 'āktux, puyīy yāyhāhup, xix hāp-kummuk mīy kux, nūy tu kuxa hittup.

Kāmānat te māxap te hāpkohe' mīy

16 Yeyox te xe hām'āktux yāy yōg tik xop pu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmūgā', hu:

—Ūptexop xexka xip, ha tik te nō pēnānā' xip, yā kāmānat te māxap, ha tik nōy nūn, tup-texop xexka pu hām'āktux, hu: “Nōm kāmānat te māxap te 'ōg hāpxop xohix pēnāhā, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' kmū'ūn kummuk xak 'āktux, puyīy yāyhāhup, xix hāpkummuk mīy kux, nūy tu kuxa hittup.

Kāmānat te xaxogānāg 'ōg hāpxop.” Kaxīy.

²Hap-texop te yāy yōg kāmānat ha' xānāhā', tu: “Xatep-te' mūn mīy? Tikmū'ūn te 'ākummuk 'āktux. Hōnhā xate nō pēnā kux. Puxi'.” Kaxīy.

³—Ha kāmānat te yāy pu hām'āktux, hu: “Ātep-te mūn mīy'ax? 'Ūkxuxyā tek mūn putup nōg. 'Ak mūn ka'ok'ah, 'ūyīy mū' hāpxa'. Hāpxop 'ūhok tu' kax 'ātep-tup'ah, 'āte yāyhāhup tu'. ⁴Nāy. 'Āte' yūmmūg. 'Ūkxape xe'e xop max, ha 'āte nōm xop pu hām'āktux hā hāmmaxnā'ax, puk mūn pu hāmmax hā yānān, 'ū pet kopak xhip, 'ihāk xuxyā tek xat pu mōg.” Kaxīy.

⁵—Hu' xuxyā yōg kāmānat nōy ha' xānāhā', xix kāmānat nōy ha' xānāhā', tu mōktu xohix, tu 'ōm te māxap pu hām'āktux, hu: “Hāpxop xohix te xīy xate ta nemēn yūmūg xuxyā pu?” Kaxīy.

⁶—Ha' nōy te: “Hep tox yōg kāmānēy te 100 'āte ta nemēn.” Kaxīy.

—Ha: “Ta nemēn yōg pa' tappet, tu mō'kupix, hu: 50 'ūyānān tu', nūy 'ōg hāpxop yāggā xate ta nemēn.” Kaxīy.

⁷—Tu tik tek-nāy tu' xānāhā', tu: “Xate ta nemēn hā xīy hāpxop?” Kaxīy.

—Ha: “Āte ta nemēn xuxnāg yōg panat xohix te 1.000.” Kaxīy.

—Ha xe': “Ōgnū ta nemēn yōg pa' tappet, nūy mō'kupix ha' yūm, hu: 800 nūy 'ōg 'ūyānān tu'.” Kaxīy.

⁸—Ha' xuxyā te hāmyūmmūg, tu' yōg kāmānat te hāpkohe mīy yūmmūg, tu hāmyūmmūg 'āktux kamah. Ta tu' kux.

—Kaxīy Topa hā' puknōg xop te hāmyūmmūg xexkah, pāyā Topa yōg tikmū'ūn te hāmyok mīy, tu hāmyūmmūg kutōgnāg, ⁹yīy 'āte xa hām'āktux: Yā' max tikmū'ūn te tayūmak hā hāmmaxnā', nūy' xape xop pu hāpxopmā max, puyīy nōm xop mō'ānīnām 'ūyānān tu', 'ihā 'ōg tayūmak nōg, puxix 'āmōgā pexkox hah,

xa xhip ka'ok. ¹⁰Tik te hāmyok mīy, tu hāpxop kutōgnāg pēnā max, puxix hāpxop xexka pēnā max kamah. Kaxīy tik kummuk te hāpxop kutōgnāg pēnā kummuk, puxix hāpxop xexka pēnā kummuk kamah. ¹¹Tik te hāpkohe' mīy, tu tayūmak hā' pēnā kummuk, puxix kamah Topa yōg hāpxopmā max pēnā kummuk. ¹²Xate 'ānōy yōg hāpxop pēnā kummuk, puxix tikmū'ūn kuxa 'ākopa yūm 'ohnāg, tu hāpxop max xa' hōm putup 'ohnāg kamah. 'Āmhok.

¹³—Tikmū'ūn te yāy xuxyā 2 pu' hām hok, ka xuxyāp-xet putup pax, 'ihā' nōy putup nōg. Ha tikmū'ūn xupkūmīy, puxix tayūmak tu' hām, pa tikmū'ūn te Topa xak, puxix Topa tu' hām. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te hām'āktux

¹⁴Ha Paniye yōg xop te' xupak, tu Yeyox hah yīxix kummuk, hu' xox yīxix, tu tayūmak hā kūmīy, hu' gāy, tu' yīxix kummuk. ¹⁵Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn te 'āpēnāhā', tu: 'Ūmax, kaxīy, 'āhā, pāyā Topa te 'ākuxa kopa pēnāhā', tup-tup nōg, 'ākuxa kummuk hah.

¹⁶—Hōmā mōnāyxop hittap Mōyyex te Topa yōg xat'ax kax'āmi, ha' nōy xop te Topa pupi hām'āktux, nūy tikmū'ūn pu' xuktux, tu hāmyāxatamuk xohix hā hāmyūmmūgāhā', tu mōktu Yoām xip, nōm tep-tox pix, ha hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha hām'āpak max 'āktux, ha' xohix yīpkox pip, puyīy Topa yōg putat ha' mōg.

¹⁷—Ha pexkox te yāy xagogāp-tup, xix hahām, pāyā Topa yōg hām'āktux xip ka'ok, ha' xaxogā 'ohnāg.

¹⁸—Tikmū'ūn te' xetut nīm, tu 'ūn nōy mūg, yā hāpxopmā kummuk, ha tik nōy te' nōy xetut mūg, nūy yāytax, yā hāpxopmā kumuk kamah, tu' nōy hā' xupxet. Kaxīy.

Ūptexop xexka xix Nay

¹⁹Tu xe hām'āktux, nūy hāmyūm-mūgā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūm-mūgā', puyīy Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pip, hu:

—Ūptexop xip, tu topixxax max tat, tu ta' mīy pax 'āmuk xexkah, ²⁰ha tik hok xip, tu' pakut, tu' pip 'ūptexop yōg hāmyīkox tu', 'ūxuxet'ax Nay, 'ūkayax punethok tu' pip, ²¹tu' xi'ax 'ūm xak, putup tep-tex hah, ha kokex xop te tik kayax xup, tu' yōyxōg hā' xup. ²²Hāpxip kutōgnāg tik hok 'āxet'ax Nay xok, ha pexkox yōg nū 'pok xop te' put, tu' tat, tu pexkox ha mō'tat, ha mōnāyxop hittap 'Amanām mūtik tihi pexkox kopah, tu' hittup, 'ihā 'ūp-texop xok kamah, ha nō hāpkot, ²³ha' xakix xop yōg pip'ax tu' mōg, tu' xūy xexkah, tu mōnāyxop hittap 'Amanām pēnāhā', ha hāptox tu' xip pepi', pa Nay te 'Amanām mutik pepi' tihi', ²⁴yīp-texop te' xānā ka'ok, hu: “Yā 'āmāxap 'Amanām!’” kaxīy, ha: “Putep mūn putup xate?” Kaxīy. Ha' nōy te: “Ūg 'ūm kuxa ka', 'ūkxūy hah. 'Āpu, Nay nū'kutnā', nūy yīpkutok hā 'ūgyōyxōg 'ūm pix, kōnāg hā' pix. Yāk xūy xexka kuxap kopah.” Kaxīy.

²⁵—Pa 'Amanām te: “Xōnnū', Topa te xa hāmmaxnāhā hām tu', 'ihā Nay ha hāpkummugāhā', yā hōnhā' hittup pax 'ihā 'āxūy, ²⁶ha hāpkanet xexka xip, ka mōnāy 'ūghah, ha kamak mōg 'ohnāg 'āha ku'u mōnāy.” Kaxīy.

²⁷—Hap-texop te: “Nay nū'kutnā 'ūk-tak pet hah. ²⁸Ūktaknōy xohix te 5 tihi', yīy mō'kutnā hām tu', ka nū pip'ax ha' nūn, hu' xūy.” Kaxīy.

²⁹—Pa 'Amanām te: “Āmhok. 'A mō'kutnāp-tup'ah 'ātaknōy xop hah. Yā' xip Topa tappet, nūy mō'kupix, nūy yīpkox pi'. Yā' puxi'.” Kaxīy.

³⁰—Ha' nōy te: Yāk-tōgnāg, 'ap punet'ah. Ūktaknōy xop kuxa mām 'ohnāg Topa yōg tappet kopah. 'Āpu,

mō Nay kutnā', nūy taknōy xop ha' mōg. Pax pu tik xok xe'e', tu put pu hi', tuk taknōy xop pu hām'āktux, puxi' kuxa mām ka'ok hām'āktux'ax kopah, tu yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux." Kaxīy.

³¹ —Pa 'Amanām te: "Ūkuxa mām 'ohnāg Topa yōg tappet kopah, hu' mām hok tikmū'ūn hām'āktux'ax kopa kamah, tu tik xop tu putpu hi' āpak'ax, 'ihā' kuxa mām 'ohnāg." Ta tu' kux.

Hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu' kux

17 Yeyox te yāy yōg mūtik hāp-kumep xop pu hām'āktux, hu:

—'Āmnīy xohix 'ihā hāpxopmā'ax kummuk te' kummugā'ax, pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, nūy nōy kummugā', puxix Topa nōm xūygā xexka. ²Yā' max nōm tik te' kummugā mūg, nūy mīkax xexka hīy 'ūmāyko tu', tu kōnāg xexka kopa tu' xok, ha' kummuk nōm te tikmū'ūn kutōgnāg pu hāpkummuk mīy'ax yūmmūgāhā'. ³Ōg pa 'āti!' 'Ānōy te hāpkummugāhā'. 'Āpu' mānōg, pu yāyhāhup, ha ta xaxogā'. ⁴'Ānōy te xa hāpkummugā pax, tu xe' mīy pu tu 7, 'ihā xa tu' xak pu kummugā'ax xaxogā'. 'Āpu' 'ānōy kuxa ka', nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Kaxīy.

Ūkuxa yūm ka'ok

⁵Ha yāy yōg xop te:

—'Ūgmū kuxa mām kutōgnāg. 'Āpuk mū kuxa mām mā', pu tu mām ka'ok. Kaxīy.

⁶Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa mām kutōgnāg? Pēnā mīm xexka kup 'āxet'ax mōyatat, ha mīm xap kutōgnāg. Pax xa kuxa mām kutōgnāg kaxīy, hu ta mīm xexka kup nōy piget pu' xat, hu: "Hām tu yāy xut, nūy kōnāg xexka kopa 'āxip, nūy kōnāg kaka yōg

hām kopa 'āxok," kaxīy, puxix mīm xexka kup yīpkox pi', nūy' mīy. Kaxīy.

Kāmānat hām'ax

Tu xe:

⁷—Ōg kāmānat te hāpxa', pe mūnūy-tut pēnā', tu 'āmnīy hā putpu' nūn 'āpet tu', pāyā xate' xapit hok pu yūhūm, nūy xit. ⁸'Āmhok, pāyā' xat, hu: "Hāpxop 'ūm puk, tu mōktu max, tu hāpxop ke'et, tu kānēy yīmū' xak-nāy 'ūkxit. 'Ūkxit kux yīy ta 'āxit 'ūk-nāy tu xix xo'op." Kaxīy. ⁹Tu 'ōg kāmānat pu hām'āktux hok, nūy: "Puxi', 'āhām max," kaxīy. 'Āmhok. ¹⁰Kaxīy 'āxop yā Topa hā kāmānat xop. Topa xat'ax xohix pu 'āyīpkox pip, xapix tu hām'āktux, hu: "Ūgmūg hām kummuk Topa pu', 'ūxat'ax mīy puxehnāg tu'." Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn xax kunut xop hittupmāhā'

¹¹Tu ta hāpkumep, tu kōmēn Yenoy-anēn ha' mōg, ha hāpxexka Xamānit te' keppa' yūm, xix hāpxexka nōy Ganinet te' xām pa' yūm. ¹²Tu' mōg tu mōktu' xupet xip tu xexka tu', ha tik te 10 pip, tu pakut, tu yāy xax kunutnām, kayax punethok tu', hāptox tu' pip xip'ax tu', ¹³tu' xānāhā', hu:

—Yeyox, Notot! 'Ūgmū kuxa ka'! Kaxīy.

¹⁴Ha' pēnāhā', tu:

—Mōg, 'āmānex xop ha mōg pu 'āpēnā'. Kaxīy.

Ha' mōg. 'Ūmōg, 'ihā' hittup, ha' xax tap tup xupet tu max, ¹⁵Ha tik puxet yā hāpxexka Xamānit yōg, yā' puknōg, tu yāy xax tap max pēnāhā', yī' putpu' nūn, tu' yīy ka'ok, tu Topa max 'āktux, 'ūhittup tu', ¹⁶tu' kopaxux ha' nāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu: 'Āmax xe'ēgnāg! Kaxīy.

¹⁷Ha:

—Tik xohix te 10 hittup. Pi'yā' pip nōm tix xohix te 9? ¹⁸Tu putpu' nūn 'ohnāg, tu Topa max 'āktux 'ohnāg, pāyā'

puknōg puxehnāg te Topa max 'āktux. Kaxīy.

¹⁹Tu' puknōg pu:

—'Āyok, nūy mōg, 'ākuxa yūm ka'ok, yīy Topa te 'āhittupmāhā'. Kaxīy.

Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup

²⁰Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox te hāmyūmmūgāhā', yīy Paniye yōg xop te' yīkopit, hu:

—Hām ūm 'ihā Topa te hām xexka xohix yōg tikmū'ūn xat putup hām tu'? Kaxīy.

Ha:

Tikmū'ūn te' xak, tu' pēnāp-tup, ²¹'A hām'āktux putup'ah, hu: "Hēnā', 'ūxip nūnte'," kaxīy. 'Āmhok. Xix 'ap hām'āktux putup'ah, hu: "Pēnā', 'ōnte' xip," kaxīy. 'Āmhok. Tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg 'ihā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. 'Āmhok. Yā Topa te tikmū'ūn kuxa kopa' xat. Kaxīy.

²²Tu yāy yōg mūtik mōg xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, ha 'ām-nīy punethok nōg putup, 'ihā xe 'āxop tek mūn pēnāp-tup, pāyā 'ak pēnā'ah, ²³ha tikmū'ūn te xa hām'āktux putup, hu: "Hēnā', Yeyox xip," kaxīy. Ha' nōy te: "Pēnā', 'ōnte' xip," kaxīy. Pak xip putup'ah. 'Āmōg hok nūy pēnā'. 'Ak xip putup'ah. ²⁴'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, huk nūn putup mō'ka'ok, 'ūgnūn putup tex yānām xexka putuk, ha hāpx-exka xohix yōg tikmū'ūn tek pēnāp-tup, ²⁵pa hōnhāk xūy nām putup hāmāxap, ha tikmū'ūn tek putup nōg. ²⁶Hōmā tikmū'ūn hittap te mōnāyxop Nōe putup nōg kamah, ²⁷tu' xit, tu' xo'op, tu yāy-taha', tu hāmyāxatamuk xohix hā' yīp-kox pip 'ohnāg Topa yōg hām'āktux pu', tu mōktu Nōe te mīptut xexka hā mō'nāhā', nōm mīptut te kōnāg hā' mōg ha mō'nāhā', ha tex xexkah, ha kōnāg kox xohix nū'xip, tu' hāmnak hā' xupep nām, ha mōktu tikmū'ūn xohix xakix

kōnāg kopah. ²⁸Ha tikmū'ūn hittap te mōnāyxop No putup nōg kamah, tu' xit, tu' xo'op, tu hāpxop hāmenax, tu' hām, tu' pet punethok, tu hāmyāxatamuk xohix hā' yīp-kox pip 'ohnāg Topa yōg hām'āktux pu', ²⁹tu mōktu No te kōmēn Xonōm nīm, ha hāpxip 'ohnāg 'ihā kuxap te pexkox tu' xakot, xix mīkax xap pukpex te pexkox tu' nāhā', tu tikmū'ūn koxyōy, 'ūpuk ha' nōa'. ³⁰Kaxīy tikmū'ūn te hāpxopmāp-tup 'ihāk nūn, hak mūn yā Tikmū'ūn Kutok, ³¹tuk nūn 'ihā xup-mān mō'ka'ok, pe yā mīptut kopa' pip, pe yā hām tu tihi'. 'Ūhip hok, 'ōg hāpxop nīm, pūyā' pi', pāyā 'āxupmān mō'ka'ok, ka 'āxok. ³²Mōnāyxop te xa No xetut 'āktux, tu' yōkānām hu' xok, 'ūxaxok hok nō'om! ³³Tikmū'ūn xak, pūyīy hi, puxix tu' xok, pa tikmū'ūn xok puxix hi xe'ēgnāg. ³⁴'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūgnūn putup, 'ihā tikmū'ūn 2 mō'yōn, ha yā mōgāp-tup 'ūpxet, tu' nōy nīm putup, ³⁵ha 'ūn 2 te xuxnāg xetox xap koxyōy putup, nūy nō pām mīy, hā mōgāp-tup 'ūn puxet, tu' nōy nīm putup, ³⁶ha tik 2 hām putup, hā mōgāp-tup tik puxet, tu' nōy nīm putup. Kaxīy.

³⁷Ha' yōg xop te Yeyox yīy'ax 'āpak, hu' yīkopit, hu:

—Yāyā', pi'ya' xip nūhū'? Kaxīy.

Ha:

—Kuptap xop te yāy tu nū' nāhā' nūy xokxax tu hāmhumnāg pip. Kaxīy.

Tik pa te hāmyūmmūg xix 'ūn hok yūm

18 Yeyox te hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', pūyīy tikmū'ūn Topa pu hām'āktux pax, nūy kuxa teknōg hok, tu:

²—Tik pa te hāmyūmmūg, tu' xip kōmēn kopah, tu' kuxānōg 'ohnāg, hu Topa yīpkutuk hok, xix tikmū'ūn yīpkutuk 'ohnāg. ³Ha kōmēn kopa' xip 'ūhūn, tu' hok yūm, tu 'āmnīy xohix hā tik pa

te hāmyūmmūg ha' mōg, nūy ta tu' xak, hu: “Āpu, mōknīynām. Tikmū'ūn kummuk hupmā, pu tu 'ā hāpkummugā kux,” kaxīy. Pa tik te hāpkohe' mīy, tu' kuxyā 'ohnāg.

⁴—Ha 'āmnīy xohix hā tik te' kuxyā 'ohnāg, pa 'āmnīy xohix hā 'ūn nūn, nūy ta tu' xax, pu hāpkummuk mīy kuxyā', hu 'āmnīy xohix hā' mīy, tu mōktu tik te yāy pu hām'āktux, hu: “Āte Topa yīp-kutuk 'ohnāg, tu tikmū'ūn puk yīpkox 'ohnāg kamah, ⁵pa 'ūn te 'a' xak pu' kummuk mīy xop kuxyā', tuk kuxa teknōg, 'ūn nūn kux 'ohnāg hah. Puxi'. Āte 'ūn mō'nīynām putup, puk putox kummugā hok.” Kaxīy. Ta tu' kux.

⁶Tu xe:

—Tik pa te hāmyūmmūg, pāyā hāpkohe' mīy, ha 'ūn te ta tu' xak, tu xe tu' xak, tu' hup 'ohnāg, tu mōktu tik te mō'nīynām. ⁷'Ok Topa te yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām hok, mō nōm yāy xe'ēgnāg tu'? Hamūn. Yā' yīmō-gatux, tu mō'nīynām xe'ēgnāg, nōm xop te 'āmnīy xohix hā ta tu' xak, xix hāptup xohix hā, pu tu mō'nīynām. ⁸'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa te hāpkummuk mīy xop kuxyāhā', nūy yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām mō'ka'ok. 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putup putpu'. 'Ok tikmū'ūn kuxa mām putup 'ūgkopa 'ihāk nūn? 'Īntu! Kaxīy.

Paniye yōg tihik, xix tik te gohet pupi tāyūmak pop

⁹Tu hām'āktux nōy hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', pu tikmū'ūn yāy pe'paxex max hok, nūy nōy pe'paxexk-tōgnāg hok kamah, tu:

¹⁰—Tik 2 mōg, tu Topa pet xexka ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux, ha tik puxet Paniye xop yōg, xi' nōy te gohet pupi tayūmak pop, ¹¹ha Paniye yōg tik te yāy pe'paxex max, tu Topa pu hām'āktux, tu yāy pu' xuktux, hu:

“Topah, 'ūgmūn max. Tikmū'ūn xohix kummuk pax, tu hāpxop hā' xupxet, xi' nōy hā' xupxet, tu hāpkummuk mīy, nū tik kummuk putuk, tik te gohet pupi tāyūmak pop putuk, yā' kummuk, ha tak mūn max. ¹²'Ūkxit hok xegōn pet xohix 'ihā', xix kīn pet xohix 'ihāk xit hok, nūy ta Topa pu hām'āktux, tu yōg tayūmak yāg 'āte Topa pu' hōm, yā tayūmak xohix te 10 yōgnū', hu Topa pup-xet hōm. Puxi. 'Ūkux.” Kaxīy. Pa Topa te nōm pe'paxex kummuk.

¹³—Ha tik te gohet pupi tayūmak pop, tu yāyhāhup, tu hāptopa tu' xip 'ūgnīha', tu Topa yīpkutuk, hu pexkox pēnāp-tup 'ohnāg, tu nū' xup, tu yāy kep to'ok, tu: “Topa, 'ūg 'ūm kuxa ka', 'āte hāpkummugā pax hah.” Kaxīy. Ta tu' kux.

¹⁴Tu xe:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tik te gohet pupi tayūmak pop, tu te yāy pet ha' mōg putpu', ha Topa te' kuxa yūmmāhā', pa Paniye yōg tik kuxa yūm 'ohnāg, Topa te' kuxa yūmmā 'ohnāg hah. Tik te yāy xexka pe'paxex, puxix Topa' hupmā', ha tik te yāk-tōgnāg pe'paxex, puxix tu yāyhā' xexkah. Kaxīy.

Yeyox xix kaxxop

¹⁵Ha 'ūn xop tek-tok tat Yeyox hah, pu' xupit, pūyīy kaxxop pu hām 'ūm maxnā', ha yāy yōg mūtik hāpkumep xop te' pēnāhā', tu 'ūn xop mānōg, ¹⁶pa Yeyox te' xānāhā', hu:

—Mā'. Pūyā kaxxop nū 'ūghah, tu' tux hok pūyīy nū', yā Topa te' xat putup kaxxop kuxa tu'. ¹⁷'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūxaxok hok: Kaxxop yīpkox pip Topa yōg xat'ax pu', ha Topa tep-tup pu tikmū'ūn yīpkox pip kamah, kaxxop putuk, nūy Topa yōg tikmū'ūn kopa' pi'. Kaxīy.

Ūp-texop xexka

¹⁸Ha Yoneo yōg tik te' xat'ax, tu' nūn, tu Yeyox yīkopit, hu:

—Notot, xate yūmmūgā'ax, yā 'āmax. 'Ātep-tep mūn mīy'ax nūy 'ūghi xe'ēgnāg mō'kumak mōg? Kaxīy.

¹⁹ Ha:

—Tep tu xatek mūn 'āxet'ax max? 'Ap xip'ah tikmū'ūn kuxa max. Topa mūn puxehnāg max. ²⁰ Xate Topa yōg xat'ax xohix yūmmūg, hu: "Ānōy' hā' xupxet hok, xip-tex hok, xix 'ānōy yōg hāpxop hā' xupxet hok, xi' koit hok, xix 'ōg 'ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu 'āyīpkox pi'." Kaxīy.

²¹ Ha tik te:

—'A' yūmmūg. Hāmyāxatamuk xohix hā 'āte' xat'ax yūmmūg, tuk yīpkox xip. Kaxīy.

²² Ha' xupak, tu:

—Pāyā hāpxopmā'ax puxet xate' xaxok, 'ap mīy'ah. Mōy, nōmenax 'ōg hāpxop xohix, nūy tayūmak pop, tu' nīm 'ūhok xop pu', ha Topa te pexkox yōg hāpxop xa' xex putup pexkox kopa, ha nūn tu nūktu 'Ūkpe mōg. Kaxīy.

²³ Ha tik te hām'āpak, tu' kuxa hit-tup 'ohnāg, 'ūp-texop xexka tu', tu Yeyox nīm. ²⁴ Ha Yeyox te' pēnāhā', tu:

—'Ūp-texop te yōg hāpxop nīm putup hok, puxix Topa yōg xat'ax pu' yīpkox hok kamah. ²⁵ Ha xoktut kāmēn te 'āmuxnāg ta kup kox hā mō'tat 'ohnāg, yā hāpxopmā ka'ok miāx, pāyā 'ūp-texop te Topa pu' yīpkox xip, yā hāpxopmā hok xe'ēgnāg. Kaxīy.

²⁶ Ha yāy yōg xop te' xupak, tu:

—'Ū 'ūm mūn te Topa pu' yīpkox xip'ax? Yā hāpxopmā ka'ok xexkah. Kaxīy.

²⁷ Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn 'a' ka'ok'ah, pa Topa mūn ka'ok xexkah, nūy tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Kaxīy.

²⁸ Ha Pet te:

—Pēnā', 'ūgmūg yāy pet nīm, nūy 'āpek mōg. Kaxīy.

²⁹ Ha:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te yāy pet nīm, tu' xetut nīm, tu' tak yīmot nīm, tu' tut nīm, tuk-tok nīm, tu' nīm nūy yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, puyīy Topa nōm xat, ³⁰ puxix Topa nōm pu hāmmax hā' yānān putup hām tu', ha' hi xe'ēgnāg putup pexkox tu', ha' kux 'ohnāg. Kaxīy

Yeyox te' xok'ax 'āktux, xi' putpu hi'ax

³¹ Ha' mōg, ha Yeyox te yāy yōg tik xop xapit, tu:

—Pēnā', pūm, yūmū mōg kōmēn Yenoyanēn tu', pu tik kummuk 'ūk-putex. Hōmā tik xop te Topa pupi hām'āktux, tu kax'āmi tappet tu', tuk mūn Tikmū'ūn Kutok 'āktux. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hāk kummugāp-tup, ³² ha puknōg xop hak mōgāp-tup, pu 'ā tu yāyhāhupmā', tu' yīy hep nū'xok putup, ³³ tu 'ā' kix kakixnāg putup, tuk putex putup, 'ūtik xok xe'e', ha 'āmñīy tikoyuk nōg 'ihā putpuk hip-tup. Kaxīy.

³⁴ Pa yāy yōg tik xop te hāmyūmmūg 'ohnāg. Hām'āpak, tup-tox ka'ok.

Yeyox te tik pa hok pu' pa nāhā'

³⁵ Ha ta' mōg, tu mōktu mōxa kōmēn Yenikot hām'hūmnāg tu', ha tik pa hok yūm, tu putat yīka te tu' yūm, nūy hāpxop hok xak, ³⁶ tu hām'āpak nīm 'ihā tikmū'ūn xohix xexka nūn, tu' yīkopit, hu:

—Tep ha' mōg tikmū'ūn xohix? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—Kōmēn Nāyane yōg Yeyox te putat ha' nūn. Kaxīy.

³⁸ Ha tik pa hok te' xānāhā', hu:

—Yeyox, 'āmūn yā mōnāyxpox hittap Namix hā 'āmōkputox, 'ūg 'ūm kuxa ka'. Kaxīy.

³⁹ Ha tikmū'ūn nōy te' keppa' pip, tu:

—Puxi', 'āyīy hok. Kaxīy.

Pa' yīy nōy ka'ok, hu:

—'Āmūn yā mōnāyxpox hittap Namix hā 'āmōkputox. 'Ūg 'ūm kuxa ka'. Kaxīy.

⁴⁰Ha Yeyox tu tu' hup, tu' xat, pu nūnnā', hu nūnnāhā', ha' yīka' xip, ha Yeyox te:

⁴¹—Xatep-tek putup 'āte xa' mīy? Kaxīy.

Ha:

—Notot, 'Āte hām 'ūm pēnāp-tup. Kaxīy.

⁴²Ha Yeyox te:

—'Āpu, hāmpēnā'. 'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, yīy Topa te 'āpa maxnāhā'. Kaxīy.

⁴³Hāpxip 'ohnāg 'ihā hāmpenā max, tu' kuxa hittup xexkah, tu Topa max 'āk-tux, xix Topa ka'ok 'āktux, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', hu Topa max 'āktux kamah.

Yeyox xix Yakeo

19 Yeyox te kōmēn Yenikot tu' xupep, tu' kotit ha' mōg, ²ha tik 'āxet'ax Yakeo xip. Hamūn te puknōg yōg gohet pupi tayūmak pop, tu tikmū'ūn yōg tayūmak pop, tup-texop xexkah, ³tu Yeyox pēnāp-tup, nūy tu' yūmmūg, pāyāk-tōgnāg, 'a' tox'ah, ha tikmū'ūn xexka punethok, yīy' pēnā 'ohnāg. ⁴Tikmū'ūn xop mōg 'ihā tik yokoma' mōg, tu mōktu' nōy hip, tu' kup xexka pīget pepi' mōg, tu' xip ha mōkahmāg, nūy Yeyox pēnā', putat ha' nūn hah, ⁵tu' xupep, tu mōkahmāg tu' pēnāhā', tu Yakeo pu hām'āktux, hu:

—Yakeo, hām tu 'ānū mō'ka'ok, Hōnhā 'ūkxi'ax 'āpet kopah. Kaxīy.

⁶Ha' kuxa hittup, tu hām tu' nāhā', tu hām tonnok, tu yāy pet ha' mōgāhā', 'ūkuxa hittup tu'. ⁷Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tup-tup nōg, hu:

—Yeyox te tik kummuk hā' xape', tu tik te hāpxop hā' xupxet mūtik mōg, nūy xihip, nūy tu xit. Kaxīy.

⁸Ha' xit kux 'ihā Yakeo yok, tu hām'āktux Yeyox pu, nūy tikmū'ūn xupax, tu:

—Yōgnū hāpxop xohix 'āte' koxip putup, nūy xahix nīm 'ūhok xop pu'.

Hōmā 'āte' nōy yōg tayūmak puxet hā' xupxet, kopxix hōnhā nōm pu tayūmak tehomi te 4 popmāp-tup, 'ūnōy yānān tu'. Kaxīy.

⁹Ha Yeyox te:

—Hōnhā Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', xix 'āxape kuxa kummuk xit kamah, 'āxape te 'āpet kopa tihi'. 'Āmūn yā mōnāy xop hittap 'Amanām hā 'āmōkputox kamah. ¹⁰'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, nūy tikmū'ūn xax, nūy xaxnām, nōm tikmū'ūn te Topa yōg putat xak, 'ū mōgā, puyīy Topa yōg putat ha' mōg 'ūxeheh. Kaxīy.

Tayūmak 'ānuk te

¹¹Ha hām'āpak tikmū'ūn te', 'ihā Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūm-mūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', pūyīy Topa pu hāpxopmā max, ha kōmēn Yenoyanēn hām hūm-nāg tu Yeyox xip, tu yāy yōg xop yūm-mūgāhā', ka' pe'paxex, hu: “Topa te tikmū'ūn xop xohix xat putup nōmhā,” pāyā 'ap xohix xat'ah nōmhā, ¹²yīy Yeyox te:

—Tik te' xat'ax yāy kutok mōg hāpxexka nōy tu', hāptox tu' mōg, nūy yāyhā hāpxexka yōg tik te tikmū'ūn xohix xat, nūy hāmyāxatamuk kutōgnāg nōg, puxix putpu nū'. ¹³Tu kāmānat te 10 xānāhā', tup-xet pu tayūmak puxet hōm, xix kāmānat tuk-nāy tu' hōm tayūmak puxet, tu mōktu xohix pu tayūmak puxet hōm, tu: “Hāpxop hāmenax nūy tayūmak punethok pop, tu mōktu 'ūkxupep put pu'.” Kaxīy.

¹⁴—Tu' mōg, pāyā 'ūyōg tikmū'ūn tep-tup nōg, tu tik xop mō'pok hāptox tu', 'ōm xat'ax ha mō'pok, nūy nō: “'Ūgmū'āte 'āp-tup nōg. 'Āpu, xihip hāptox tu'. Putpu 'ānūn hok, nūy mū'ā xat.” Kaxīy.

¹⁵—Pa hāmyāxatamuk kutōgnāg nōg 'ihā' xupep putpu', tu kāmānat te 10 xānāhā', nōm xop te' yōg tayūmak pop,

tu hāpxop hāmenax xi' nō' nōy yānān nūy tayūmak xexka pop, ha' xat'ax te tik xop te 10 xānāhā nūy' yīkopit, nūy tayūmak xohix te xīy tik xop te' pop yūmmūg. ¹⁶ Ha kāmānat hāmāxap nūn, tu: “Āte 'ōg tayūmak hā tayūmak nōy te 10 pop,” kaxīy.

¹⁷ Ha' xat'ax te:

—Yā' max, 'āhām max. 'Āte mō'ākutnāp-tup kōmēn xohix te 10 hah, xa pēnāhā xip. Kaxīy.

¹⁸ —Ha kāmānat tuk-nāy tu' nūn, tu: “Ōg tayūmak hā 'āte tayūmak nōy te 5 pop.” Kaxīy.

¹⁹ —Ha: “Āte mō'ākutnāp-tup kōmēn xohix te 5 hah, xa pēnāhā xip.” Kaxīy.

²⁰ —Ha kāmānat te ka'ax tu' xip, tu' nūn, tu: “Nō pa 'ōg tayūmak. 'Āte topixxax hā' kīy, tu' xaptop, ²¹ ūgkuxānōg tu'. 'Āte 'āyīpkutuk, 'āmūn xupkūmīy hah. Xate 'ānōy yōg tayūmak paha', ha tik nōy te hāpxop xap xok, ha 'āmūn te nō nūnnāhā.” Kaxīy.

²² —Ha' xat'ax te: “Āhām kummuk. 'Āte 'ākopit'ax, 'ōg hām'āktux'ax hā 'āte 'āhām kummuk yūmmūg. Xatek xupkūmīy 'āktux, tu 'ātu hāpxop nūnnā 'āktux. ²³ Pax xa yōgnū tayūmak ma'āg kopa' xex, pu tikmū'ūn nōy hāpxop hāmenax, puxix tayūmak tu xohix punethok nōmhā.” Kaxīy.

²⁴ —Tu tikmū'ūn te' yīmmap tu' ōm pip pu hām'āktux, hu: “Tayūmak xut tik tu', tu tik nōy pu' hōm, tik te tayūmak te 10 pop pu' hōm.” Kaxīy.

²⁵ —Ha tikmū'ūn te: “Yā' pip tayūmak punethok, yā' pip tayūmak te 10.” Kaxīy.

²⁶ —Ha: “Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te hāpxop punethok pip ha hāpxop nōy nā' mōg'ax tu mōktu yā' xohix, ha hāpxop xohix xut'ax, tu' hok tu'. ²⁷ Tik xop nūnnā nōmhā, tik xop tek putup nōg, tuk mūn te' xat putup nōg. 'Āpu, 'ūnūnnā, nūy 'ūgkeppa' kix.” Ta tu' kux.

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' xupep

²⁸ Tu hām'āktux kux, 'ihā' mōg, tu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg, ha' yōg mūtik hāpkumep xop te' pe' mōg, ²⁹ tu' mōg, tu' xip'ax Metpaye te hām'hūmnāg tu' pip, xi' xip'ax Metān te hām'hūmnāg tu' pip, tu yīktix 'Onimet yīka' pip, ha yāy yōg tik 2 mō'pok, pu mōg nū peheh, tu:

³⁰ —'Āmōg xip tu xexka tu', tu yohmēnnāg tuk tup pēnāp-tup, ha tikmū'ūn 'ūm te' yīmū' yūm hok. 'Ūxut, nūy nūnnā'. ³¹ Tik te 'āyīkopit, 'āpu, tu hām'āktux, hu: “Ūgmūg xuxyā tep-tup, puyīy nō yīmu' yūm.” Kaxīy.

³² Ha' mōg, tu Yeyox te' xat'ax hā' mīy. ³³ Tu yohmēnnāg xut, 'ihā yohmēn xuxyā nūn, tu:

—Tep tu' xut 'āxop te nū yohmēn? Kaxīy. ³⁴ Ha:

—'Ūgmūg xuxyā tep-tup, 'ūg mūg xut, yīk tux hok 'ū xut. Kaxīy. Ha' tux hok, ha' hīy'ax koah.

³⁵ Tu Yeyox ha' nūnnāhā', tu topixxax te yohmēn yīmū' yūm, tu' yūm, ³⁶ tu' mōg, ha tikmū'ūn te nū yāy xex topixxax putat kopah, ha Yeyox te nūktu yīmū' mōg, ³⁷ tu yīktux 'Onimet tu hām'hūmnāg tu' xip, ha tixmū'ūn xohix xexka te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' kuxa hittup xexkah, tu Topa max 'āktux, xix Topa ka'ok 'āktux, tu' yīy ka'ok hāpxopmā max xe'ēgnāg pēnāhā tu', ³⁸ tu hām'āktux, hu:

—Pūyā Topa tik te' xat'ax pu hāmmax nā'. Yā yāy 'āxet'ax tu hōm pu nū', ha pexkox kopa' pip xop kuxa mām, yā Topa xexka xe'ēgnāg. Kaxīy.

³⁹ Ha Paniye yōg xop te tikmū'ūn mūtik pip, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, 'āpu 'ōg tik xop mānōg, pu yīy hok. Kaxīy.

⁴⁰ Ha:

—Āte xa hām'āktux: Pax pu tik xop yīy hok, puxix mīkaxxap yīy ka'ok, 'ūhit-tup tu'. Kaxīy.

Yeyox te Kômên Yenoyanên ha' potaha'

⁴¹Tu' mōg, tu kômên Yenoyanên te hām̃hūmnāg tu' xip, tu kômên pēnāhā', hu' potaha', ⁴²tu kômên yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Pax xa hām̃yūmmūg, tu hām̃max xak, nūy tu kuxa mām, puxix Topa xa hām̃maxnā', pāyā hām̃yūmmūg 'ohnāg xate', ⁴³ha hām̃yāxatamuk 'ūm nōg 'īhā' puknōg gāy xop te kômên yīmmap tu' pip putup, ha 'ānū'pap-tup, pāyā 'ānū'pa 'ohnāg, ⁴⁴ha kômên koxyōy putup, xix tikmū'ūn te kômên kopa' pip kix putup, xix kaxxop, tu mīptut yōg tiyot xohix koxyōy putup, 'āxop te hām̃yūmmūg 'ohnāg hah. Topa te 'āha' nūn, pāyā 'āxop te hām̃yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox xip Topa pet xexka kopah

⁴⁵Hāpxip 'ohnāg 'īhā Yeyox te Topa pet xexka ha' mō'nāhā', tu tikmū'ūn te' kopa' pip xop papuk, nōm xop te hāpxop hāmenax Topa pet xexka kopa' papuk, ⁴⁶tu:

—Hōmā tik te Topa tappet hā' kax'āmi, hu: “Tikmū'ūn te Topa pet xexka hā' mōxakux nūy Topa pu hām'āktux,” kaxīy, pāyā 'āxop tep-tūynāg, ha yāyhā hāpxupxet pet. Kaxīy.

⁴⁷'Āmnīy xohix hā Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā' Topa pet kopah, ha Yoneo yōg 'āmānex xop, xix hām̃yūmmūg xop, xix tikmū'ūn xexka xop te Yeyox putup nōg, tup-tex putup, ⁴⁸'īhā tikmū'ūn xohix kuxa mām ka'ok Yeyox yōg hām'āktux'ax kopah, yī' xexka xop te' xaptop, tu' gāy.

Topa te Yeyox tu' hōm yāy 'āxet'ax

20 'Āmnīy puxet 'īhā Yeyox xip Topa pet xexka kopah, tu tikmū'ūn yūmmūgāhā', xix hām'āktux max 'āktūx, ha Yoneo xexka xop nūn, xix 'āmānex xexka xop nūn, xix hām̃yūmmūg xop

nūn, xix tikmū'ūn xat'ax xop nūn, ²tu Yeyox yīkopit, hu:

—'Ū 'ūm te xa' hōm yāy 'āxet'ax, xa hām̃yūmmūgā tikmū'ūn? Kaxīy.

³Ha' nōy yānān tu' yīkopit, hu:

—'Āpu 'ā' hām'āktux: ⁴'Ū 'ūm te Yoām nū'kutnāhā', pup-tox pix tikmū'ūn? 'Ok Topa te nū'kutnāhā', pe tikmū'ūn te nū'kutnāhā'? 'Āyīy. Kaxīy.

⁵Ha' xexka xop te yāy pu hām'āktux hā' nōy yānān, tu:

—Yūmū'ātep-putep mūn 'āktux'ax? Pe yūmū'āte Topa te' xat 'āktux, puxix tu hām'āktux, hu: “Putep-te xīy 'ākuxa yūm 'ohnāg 'ūp-tox pix'ax kopah?” Kaxīy. ⁶Pe yūmū'āte tikmū'ūn te' xat'ax 'āktux, puxix tikmū'ūn mīkaxxap pop, nūy nō' yūmūg kix. Yoām putup pax tu', yā' xohix te hām̃pe'paxex, hu: “Yoām te Topa pupi hām'āktux.” Kaxīy.

⁷Hu' xexka xop te hām̃yūmmūg, pa hām'āktux 'ūm putup'ah, hu:

—'Īntu', 'ap yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁸Ha Yeyox te:

—'A 'āte xa hām'āktux putup'ah kamah, tu 'ū 'ūm te 'ā' xat 'āktux putup 'ohnāg. Kaxīy.

Kāmānat xop Kummuk

⁹Tu hām'āktux hā tikmū'ūn yūm-mūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy yāy xok'ax 'āktux, 'īhā' xuxyāk-tok 'āktux, hu:

—Tikmū'ūn 'ūm te mīnta 'op xap xok punethok, tu yāy yōg hāpxa'ax hōm tikmū'ūn nōy pu', ha tik te pupi pagok, ha' nōy yōg hahām, ha ta hāpxexka nōy ha' mōg, tu mōktu mōxaha', tu hām̃yāxatamuk xohix hā' nox xip, ¹⁰ha hām̃yāxatamuk xohix nōg, 'īhā hāpxa'ax xuxyā te mīnta 'op yōg tayūmak xak, hu yāy yōg hām tu kāmānat nū'kutnāhā', tu nū'kutnāhā', pūyīy mīnta 'op yōg tayūmak pop, ha' nūn tu nūktu xup, pāyā tikmū'ūn xop te' kix kak-ixnāg, tu yā' hok mō'kutnāhā yāy pet

hah. ¹¹ Ha nôm xuxyâ te xe nû'kutnâhâ', tu kâmanat nôi nû'kutnâhâ' nûy tayûmak pop, ha' nûn tu nûktu xupap, pâyâ tikmû'ün xop te' kix kakixnâg kamah, tu' hupmâhâ', tu yâ' hok mō'kutnâhâ yây pet hah. ¹² Ha hâpxa'ax xuxyâ te xe nû'kutnâhâ', ha tikmû'ün te' kix kamah, xix mō'kutnâhâ'. ¹³ Yî' xuxyâ te: “Âte putep mûn mîy'ax? Tikmû'ün te kâmanat xop putup nōg, tu' yîpkox 'ohnâg. Nây, 'âte 'ügkutok pit mō'kutnâ'ax, nôm te mâxap mō'kutnâ'ax, pûyîy tikmû'ün nôm tu' yîpkox pi'. 'Ûxexka pe'paxex tu'.” Kaxîy. Tu nû'kutnâhâ', ha' nûn, tu nûktu xupap 'ütak yōg hahâm tu'.

¹⁴ —Ha tikmû'ün te hâm pupi pagok, tu' kummuk, tu hâpxa'ax xuxyâk-tok xe'e pênâhâ', tu yây pu hâm'âktux, hu: “Ôhôm 'ûxuxyâk-tok te mâxap. 'Âpu, yûmûp-tex, pûyîy yûmû yōg yâyhâ hâpxa'ax.” Kaxîy.

¹⁵ —Tu hâpxa'ax tu hâptopa mōgâhâ', tup-tex, ha' xok. Putep mûn pe'âpaxex, putep mûn mîy putup mînta xuxyâ te'? ¹⁶ 'Ûnûn putup tikmû'ün kummuk hah, tu' kix'ax, pu tu xakix xe'ëgnâg, tu mînta yōg hâpxa'ax hōm putup tikmû'ün nôi pu'. Ta tu' kux. Kaxîy.

Ha tikmû'ün te' xupak, tu:

—'Âmhok! Pûyâ Topa tux hok pu' hōm hok! Kaxîy.

¹⁷ Pa Yeyox te' pênâ ka'ok, tu:

—Hōmâ tik te Topa pupi hâm'âktux, tu tappet hâ kax'âmi', hu: “Tikmû'ün te mîptut xexka mîy'ax, tu mîm xexkap-tup nōg, pa Topa te' mîy mîptut mâykup xix mîptut koxuk, yîy mîm xexka xe'ëgnâg.” Kaxîy. ¹⁸ Tikmû'ün te nôm mîm xexka tu' nâhâ', tu yây putex, pa mîm xexka te tikmû'ün yîmû' nâhâ', tu' koxyōy'ax tu mōktu' xok xe'e'. Kaxîy.

Gohet puknōg pu tayûmak hōm

¹⁹ Ha tik te hâmyûmmûg xop gây, xix 'âmânex xexka xop gây, tu Yeyox te' xuk-tux kummuk yûmmûg, tu' mûg putup

nōmhâ, nûy 'ûp-tex, pâyâ tikmû'ün yîp-kutuk, ²⁰ yî' xexka xop te' hip, tu Yeyox pênânâ' pip, tu tik xop mō'pok, pu tu' pênâ max, yâ' pa max, pâyâ kuxa kummuk, tu Yeyox yōg hâm'âktux 'âpak, nûy yây xexka xop pu' xuktux, xaptop hâ hâm'âktux'ax, pûyî' xexka xop Yeyox kuxep, nûy mûg, nûy gohet yōg xonat pupi' mûg, ²¹ ha' pênâ'ax xop te Yeyox ha' mōg, tu:

—Notot, xate tikmû'ün yûmmûgâ'ax, tu' yûmmûgâ max, hak mû'âte' yûmmûg, ha xatep-tup tikmû'ün xohix, tu hâpxe'e 'âktux pax, hu tikmû'ün xohix mōgâhâ, hâmyok mîy hâ nō mōgâhâ'. ²² 'Äyîy. 'Ok Topa yōg xat'ax te' xat hok, 'û puknōg yōg gohet pu tayûmak hōm hok, 'ok pe' xat 'û tu' hōm? Kaxîy.

²³ Pa Yeyox te nôm tik xop yâ mō'âmâ'ax yûmmûg, tu nôm pênâ'ax yōg hâmp'e'paxex yûmmûg, 'ap max'ah, yîy hâm'âktux, hu:

²⁴ —'Ä' mûg tayûmak 'ânuk. Putep koxuk nûhû? Kaxîy.

Ha:

—Gohet yōg tik te' xat'ax koxuk. Kaxîy.

²⁵ Yîy:

—Gohet pu' hōm gohet yōg hâpxop, xix Topa pu' hōm Topa yōg hâpxop. Kaxîy.

²⁶ Ha tik pênâ'ax xop te' yêy, tu' yîy 'ohnâg, Yeyox te hâmyûmmûg, yî' yîy 'ohnâg.

Yeyox te putpu hi'ax 'âktux

²⁷ Ha Xanoxeo yōg tik xop nûn, ha nôm xop te putpu tikmû'ün hi'ohnâg 'âktux, tu Yeyox yîkopit, hu:

²⁸ —Notot, xate tikmû'ün yûmmûgâ'ax. Hōmâ mōnâyxop hittap Mōyyex te' xat'ax kax'âmi', tu: “Tik te yâytaha', tu' xok, tuk-tok 'ohnâg, pûyâ yây taknōy 'ûxetut mûy, nûy yây taknōy nôm xok pupik-tok put.” 'Ûkux. Kaxîy.

²⁹ Tu xe hâm'âktux, hu:

—'Ūtaknōy xop xohix te 7 tihi 'āxa', ha 'ōm te māxap te yāytaha', tu' xok, pāyāk-tok xip 'ohnāg, ³⁰ ha' taknōy tek-nāy tu' yāytaha', tu' taknōy nōm xok xetut mūg, tu' xok kamah, tuk-tok xip 'ohnāg. ³¹ Ha' taknōy tek-nāy tu', tu' taknōy nōm xok yōg xetut mūg, tu' xok, tuk-tok 'ohnāg, tu mōktu taknōy xop xohix te 7 te 'ūn mūg, tu' xok, tuk-tok 'ohnāg, ³² ha' taknōy xop xetut puxet xok, 'ūka'ax hā' xok 'āxa'. ³³ Hāptup mō'nāp-tup, 'ihā Topa te putpu' hinnāp-tup tikmū'ūn xakix xop. Tep te' xetut mūg'ax? Yā' taknōy xop xohix te 7 te 'ūn puxet hā' yīpxox. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—Hōnhā tikmū'ūn te yāytaha', ³⁵ pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn xexkānāp-tup, pu tu hi 'ap kux'ah, hu yāytap-tup 'ohnāg, ³⁶ tu pexkox yōg nū 'pok xop putuk, yā Topa hāk-tok xop xe'e', 'ūhi putpu hah, tu xakip-tup 'ohnāg, ³⁷ ha mōnāyxop hittap Mōyyex te putpu hi'ax 'āktux, 'ihā Topa yā mōnāyxop yōg Topa 'āktux, tu 'Amanām yōg Topa 'āktux, xix 'Iyak yōg Topa 'āktux, xix Yako yōg Topa 'āktux, ³⁸ yīy Topa te tikmū'ūn hi'ax xop yōg Topa, 'ap xakix xop yōg Topa'ah, yā 'ūxohix te Topa tu' hi xe'e'. Kaxīy.

³⁹ Ha hāmyūmmūg xop te:

—Xate hām'āktux max, xate yā hāmyūmmūgā max. Kaxīy.

⁴⁰ Ha' yēy, hu xe' yīkopit 'ohnāg.

Topa yōg hāmyāykutnā'ax 'āktux

⁴¹ Yīy Yeyox te' yānān tu' yīkopit, hu:

—Tep te xīy Topa tappet te: “Topa yōg hāmyāykutnā'ax te mōnāyxop hittap Namix hā' mōkputox?” ⁴² Namix mūn tek-tex'ax yōg tappet tu kax'āmi, hu: “Topa xe'ēgnāg tek xuxyā pu hām'āktux, hu: “Ūgyīp xe'e ha 'āyūm, ⁴³ tu mōktu 'āte tik xop te 'āha gāy nōa,’” kaxīy. ⁴⁴ Yūmmūg. Namix te yāy xuxyā 'āktux, tu kama yāy mōkputox 'āktux. Tep tu Namix te' mōkputox'ax yā' xuxyā 'āktux? Kaxīy.

Yeyox te tik te hāmyūmmūg xop 'āktux

⁴⁵ Ha tikmū'ūn xip, 'ihā Yeyox te yāy yōg xop pu hām'āktux, tu:

⁴⁶ —Ōg pa mōxip! Hāmyūmmūg xop te topixxax tox mō'tat, tup-tup, pu tikmū'ūn 'āneo kōmēn kopah, ha' yūm'ax max xak, tu Yoneo xop yōg Topa pet kopa mīmpe max xak, nūy mähām, tu 'āmuk xexka ha' mōg pax, ha tikmū'ūn te: “'Ūxexka 'ōhōm.” Kaxīy. ⁴⁷ Ha Topa pu hām'āktux kumaknāg, pu tikmū'ūn pēnā', tu 'ūn hok mām xop tu' mōy tayūmak xexkah, tu mō'āmā hā Topa pu hām'āktux. Pa Topa te hāmyūmmūg, tup-tup nōg, hu' xūygāp-tup, Topa te mō'āmā'ax xop xūygāp-tup xexka. Kaxīy.

'Ūn hok yūm te Topa pu tayūmak hōm

21 Ha Yeyox te Topa pet xexka kopa' xip, tu tikmū'ūn pēnāhā', ha 'ūp-texop xexka nūn, tu tayūmak punethok mō'tat Topa pet yōg mīpkox kopah, ² ha Yeyox te 'ūn pēnāhā kamah, 'ūn hok yūm ha' pēnāhā', ha tayūmak ka'ok 2 hōm. ³ Yīy:

—'Āte xa hāpxe'e 'aktux: Nūhū 'ūn te tayūmak kutōgnāg hōm, pāyā' xexkah, 'ūxohix tu', ⁴ ha 'ūp-texop xexka xop te tayūmak xexka hōm, pāyāk-tōgnāg, 'ūyāg tu', ha 'ūn 'ūhok te yāy yōg tayūmak xohix hōm. Kaxīy.

⁵ Ha tikmū'ūn te Topa pet xexka 'āktux, tu mīkaxxap max hā' pet 'āktux, hōmā tikmū'ūn hittap te' xap popmāhā, ha nō' pet, ha Yeyox te:

⁶ —Hāmyāxatamuk mō'nāp-tup, 'ihā' puknōg gāy xop te Topa pet koxyōy putup, ha' yōg mīkaxxap max xohix putyōn putup. Kaxīy.

Hāpkummugā'ax 'āktux

⁷ Ha tikmū'ūn te' yīkopit, hu:

—Yāyā, hām 'üm hā' mīy'ax? 'Ok hāpxopmā'ax pēnāp-tup, nūy tu hām 'üm hā' yūmmūg? Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox te:

—'Ög pa 'āti', ka tikmū'ün kummuk xop putat kummuk hā 'āmögā', yā mō'āmā'ax hā 'āmögā'ax, tu: “'Ügmün yā Topa yög hāmyäykutnā'ax 'äxet'ax Kun-nix” kaxīy, xix: “'Hönhāk nūn,” kaxīy. 'Ög pa'āti! Nöm tikmū'ün pe 'āmög hok! ⁹ Ha xa hām'äktux'ax, tu tikmū'ün xop xohix yäykix'ax 'äktux, pa 'äkuxänög hok. Yā yäykix punethok putup, pāyā 'ap 'āmnīy mög putöynāg'ah. Kaxīy.

¹⁰ Tu xe:

—Hāpxexka yög tikmū'ün te yāy nōy yög tikmū'ün gāyā'ax, xix gohet te yāy nōy gāyā'ax. ¹¹ Ha hāmyäynuhuk xexka putup, xix hāmhögnāg, ha tikmū'ün te' xit'ax xak putup, pāyā hāmhögnāg, xix hāmpakut xexka pip putup, ha tikmū'ün te hāpxopmā'ax pēnāp-tup, ha pexkox tu yīmū nāp-tup, ha tikmū'ün xohix kuxänög putup.

¹² —Ha' gāy xop te 'āmüg putup hāmāxap, tu 'äxüygāp-tup, xix yāy tu nū'nā'ax pet ha 'āmögāp-tup, nūy 'äyīkopit, tu' xat'ax xop ha 'āmögāp-tup, 'üg-mün hāh, ¹³ yīy 'äxop te hām'apak max 'äktux'ax, ¹⁴ hu xutigāhok, 'äkuxänög hok, nūy: “Putep mün 'äktux'ax 'äte?” Kaxīy. 'Ämhok. ¹⁵ Hāpxip 'ohnäg 'ihā 'äte 'äyümmügāp-tup, ha hām'äktux max'ax, pu tu 'äkupex xop yēy. ¹⁶ Ha yāy 'atak te 'āmüg putup, xix 'ätaknōy xop, xix 'äxape xop, tu 'āmüg putup, tu kanet ha mögāp-tup, pūyīy 'ap-tex, tu 'äxop yāg putex putup, ¹⁷ ha tikmū'ün xohix te 'ap-tup nōg, 'äxop yā yögnū tikmū'ün hah, ¹⁸ pa Topa te 'āpēnā max, tu 'āpēnānā' xip, yīy 'äxe te 'ap-tox tu 'ap nāp-tup'ah, nūy tu yāyxaxok hok, ¹⁹ yīy Topa yōy putat xak hok, nūy 'āhi xe'ēgnāg. Kaxīy.

Gāy xop te Yenoyanēn koxyōy putup

²⁰ Tu xe hām'äktux, hu:

—'Äxop te kōmēn Yenoyanēn pēnāp-tup, ha' puknōg yög xonat xop te kōmēn Yenoyanēn xakot putup, nūy kōmēn koxyōy, tu' koxyōy putup, hōnhā xate' yūmmūg. ²¹ Pūyā hāpxexka Yonex kopa' pip tikmū'ün nū'mān, tu yīktix tu' mög nū'paha', pūyā kōmēn kopa' pip tikmū'ün yāy papuk, pūyā kōmēn tu hāptopa' pip tikmū'ün kōmēn tu mō'xakux hok. ²² Ha Topa gāy Yoneo yög tikmū'ün mütik, tu' xüygāp-tup. Hōmā tik te Topa pupi hām'äktux, tu tappet tu' kax'āmi', yā Topa yög hām'äktux hittap hā' pēnāp-tup nōmhā. ²³ Pa 'ün tek-tok xuk yāy kopah, tu' xūy xexkap-tup, xix 'ün tek-tok pu yāy xo'opmāhā', tu' xūy xexkap-tup. Nū tikmū'ün xohix potap-tup, ha hāpxexka xohix yög tikmū'ün xūy putup, yā Topa te' xüygāp-tup xexka, ²⁴ ha' kix'ax mīkax xexka hā, yī' yāg'ax tikmū'ün 'üyāg, tu' yāg nōy mūg putup, tu hāpxexka puknōg ha' mögāp-tup. Hāmpuknōg xop te kōmēn Yenoyanēn tonnok putup, nōm xop te Topa yūmmūg 'ohnäg, tu möktu Topa te puknōg xop pu hām'äktux, hu: “Puxi.” Kaxīy.

²⁵ Tu xe hām'äktux, hu:

—Tikmū'ün te hāpxopmā'ax ka'ok pēnāp-tup, māyōn tu hāpxopmā'ax pēnāp-tup, xix māyōn hex tu', xix māyōnnāg tu', ha hāpxexka yög tikmū'ün xohix kuxa teknōg, tu kōnāg xexka yo'ok xexka 'āpak'ax, hu' kuxänög. ²⁶ Tik xop kuxa teknōg putup, 'ükuxänög tu', ha hāpxop te hāmönögnōy tu' pip xop te yāy nuhuk putup, ²⁷ hak mün yā Tikmū'ün Kutok, tuk nūn putup put pu', 'ihā tikmū'ün tek pēnāhā', hāmgyōy xexka kopak nūn putup, 'ügka'ok xe'ēgnāg tu', tuk xexka xe'ēgnāg nūn putup. ²⁸ 'Äxop te nōm hāpxopmā'ax ka'ok pēnā', 'āpu pexkox yokomak pēnā'. Yā 'äxuxyā' nūn, pu 'āmōy, nūy 'äxūy kuxyā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tute piget kup 'äktux

²⁹Yeyox te hām'äktux nōy hā hāmyümmügāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yümmügā', hu:

—Mīm kup piget pēnā', xix mīm kup xohix pēnā', ³⁰'ümīxux xupep, 'ūxokax puk tup, 'ihā xate' yümmüg, yā hām pukpex xupep. ³¹Kaxīy 'äxop te hāpxopmā'ax ka'ok pēnāhā', 'ihā hāmyüm-müg, tu Topa nūn yümmüg, ha' nūn, pu yāy yōg tikmū'ün xat, yā' hāmhūmnāg.

³²—'Äte xa hāpxe'e 'äktux: Hōnhā' pip tikmū'ün yāg te hāpxopmā'ax xohix pēnāp-tup. ³³Pax pu yōgnū hām'äktux'ax nōg, puxix pexkox xix hahām nōg hāmāxap, hām'äktux'ax ka'ok xe'ēgnāg hah. Kaxīy.

Pu tikmū'ün yā' pēnānā' pip

³⁴Tu hām'äktux kux, tu:

—'Ög pa mōxip! Yāy pupi' pēnā max, pu yāy yōg hāpxop xak'ax 'āhīy hok, pu 'āmuk xexka xix kenmuk xo'op xexka 'āhīy hok, ka 'äxop hāmyüm-müg 'ohnāg, 'ihā Topa yōg hāptup xe'e mō'nāhā'. ³⁵Yā mō'nāp-tup hāpxexka xohix tu', xix tikmū'ün xop xohix tu', ha pāmāg te xokxop müg, 'ūxaptop ha' müg, kaxīy Topa yōg 'āmnīy mō'nāp-tup, 'ihā tikmū'ün pa pip 'ohnāg. ³⁶'Ög pa mōxip, xix yāy pupi' pēnā max. Topa pu hām'äktux, pūyīy 'āka'ogā', pu hāpxopmā kummuk tu hāpxupmā', nūy 'ūg-mūn keppa' pi', 'ūgmūn yā Tikmū'ün Kutok hah. Ta tu' kux. Kaxīy.

³⁷'Ämnīy xohix hā Yeyox te Topa pet xexka kopa hāmyümmügāhā', tu 'āmāxak xohix 'ihā' mōg, tu yīktix 'Onimet yīmū' mōg, nūy yīmū' pi', ³⁸ha māyōn kūynāg xut xohix, 'ihā' putpu' nūn, tu Topa pet xexka ha' nūn, nūy hāmyümmügā', ha tikmū'ün xohix xexka nūn, māyōn xupep 'ihā' nūn, nūy Yeyox te hām'äktux 'āpax.

Yoneo xexka xop te Yeyox putex putup

22 Ha Yoneo yōg tikmū'ün te 'āmuk xexka mīy putup, 'ūxuxet'ax pām tokatok hok, ha' xuxet'ax nōy te Nōa'yēn, ²ha 'āmānex xexka xop xix hāmyümmüg xop te Yeyox putex putup, tu' xaptop hāp-tex putup, tikmū'ün yīpkutuk tu'. Yā tikmū'ün te Yeyox putup pax.

Yot pa mūn max, pāyā' kuxa kummuk

³Ha Hāmgyāgnāg te Yot kuxa kum-mugāhā, ha Yeyox yōg tik xop mütik hāpkumep. ⁴Pāyā' mōg, tu 'āmānex xexka xop mütik hām'äktux, ha yāy yānān, ha Yot te:

—'Äte 'äxop mō'nīynām'ax, xayīy Yeyox mūy. Kaxīy.

⁵Ha' hittup, tu tu' hōm'ax tayūmak, ⁶ha Yot te tayūmak putup, hu hāmp'e'paxex punethok, nūy xexka xop mō'nīynām, pu' xaptop hah Yeyox mūy, pūyīy tikmū'ün yümmüg hok.

'Ämuk xexka Nōa'yēn mīy

⁷Ha 'āmnīy punethok nōg, 'ihā Yoneo xop te 'āmuk xexka Nōa'yēn mīy, tu pām tokatok hok māhā', tu kahnēn kutok putex, tu mō'hap, pu tikmū'ün xohix' mā', ⁸ha Yeyox te Pet xix Yoām mō'pok, tu:

—Mōg, nūy yūmū'ā 'āmuk xexka mīy, nūy yūmüg mā'. Kaxīy.

⁹Ha:

—Pi'yā' mīy'ax? Kaxīy.

¹⁰Ha:

—'Üg'āpax. Kōmēn xexka tu mōnāy, tu tikmū'ün 'üm pēnāp-tup, ha nax tox hā kōnāg tat, tu 'āha' nūn putup. 'Üpe mōg, tu mōktu mōxaha mīptut tu', tu' mōxakux, ¹¹tu mīptut xuxyā pu hām'äktux, hu: "Ügmüg xuxyā tek müg xat, pu 'āyīkopit, hu: Pi'a' xip mīptut 'üm kox, pu 'äte 'āmuk xexka 'äxet'ax Nōa'yēn mīy yāy yōg tik xop mütik?" Kaxīy. ¹²Ha xa' müg putup hāpkox

xexkah, yā mīmpe yūm'ax punethok, xix mīmpe xit'ax punethok mām, ha mīptut mōkānīn yīmū' yūm. 'Ōnte 'āmuk xexka mīy, 'ūxuxet'ax Nōā'yēn. Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te' xat kux, 'ihā Pet mōg, xix Yoām, tu' xat'ax xohi' mīy, yā Yeyox yōg hām'aktux'ax hā hāpxopmāhā, tu 'āmuk xexka mīy nōm mīptut kopah.

Yūmūg xuxyā yōg xit'ax

¹⁴ Tu' mīy kux, ha Yeyox yūm, tu mīmpe xit'ax yīmū' yūm, ha yāy yōg mō'pok xop te nū mūtik mām, ¹⁵ ha:

—'Āte' xak, 'ūxit 'āxop mūtik, nūy 'āxop mūtik 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn mīy hāmāxap, tuk-nāy tuk xūy putup, ¹⁶ tu xa hām'aktux, hu: 'Ak 'ūm xit 'āmuk xexka 'ūxeheh nūnte, pāyā tikmū'ūn te Nōā'yēn xe'e yūmmūg, kopxik xit putup, 'ihā Topa yōg tikmū'ūn xohix yīpkox pip. Kaxīy.

¹⁷ Tu kănēy paha', tu Topa pu:

—'Āmax! Kaxīy.

Tu xe:

—'Ūpa kănēy, xayīy 'āxop xohi xo'op.

¹⁸ 'Āte xa hām'aktux: 'A 'āte mīnta hep xupyāg xe xo'op putup'ah, pa Topa yōg tikmū'ūn xohix yīpkox pip, kopxi' xo'op putup 'ūxeheh. Kaxīy.

¹⁹ Tu pām paha', tu' koxip, tu Topa pu: 'Āmax! Kaxīy. Tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā, tu:

—Nūhū 'ūgyīn, yāk xok 'āxop pupi', 'ūkoxip, nūy tak xaxok hok. Kaxīy.

²⁰ Ha' xit kux, 'ihā Yeyox te:

—Nū kănēy pa kamah, yā' hep te' kopa' xup. Topa te pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik, hak hep 'āta nū'nāhā 'āxop pu', pu pa'ax tup mīy. ²¹ Pa tik mō'āmā'ax te yūmūk mūtik xit, tu gāyxop mōgāp-tup 'ūghah. ²² 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk xok putup, pa Topa gāynām, tu tik mō'āmā'ax hā' gāy. Kaxīy.

²³ Yeyox yōg tik xop te yāy yīkopit, hu:

—Pi'yā' nōm te' kummugā'? Kaxīy.

Pi'yā' tik te' xohix xat'ax

²⁴ Tu kamah hām'aktux hā' nōy yānān, nūy tik 'ūm 'ūxohix xat'ax yūmmūg, ²⁵ yīy Yeyox te:

—Hāmpuknōg xop yōg tik te' xat, ha' yōg tikmū'ūn yīpkox pip, tu' yōg gohenanok 'āxet'ax mīy, hu: Tik te tikmū'ūn hā' xape'. Kaxīy. ²⁶ Pa 'āxop kopa 'ānōy xat hok. Pūyā' xat'ax hāpxopmā 'ūnōy xop pu', 'ātaknōy tu' ka'ax putuk, yā yāyhā'ax kutōgnāg, nūy tikmū'ūn xohix pu yīpkox pi'. ²⁷ Pi'yā mūn xexka? 'Ok tik te mīmpe tu' yūm, nūy tu xit, pe tik te hāpxop tat nūy nōy xīnnā'? Nōm te' yūm yā' xexkah, pāyā 'āxop xohix pu 'āte hāpxopmāhā'.

²⁸ 'Āxop tek mūtik hāpkumep, tuk mūtik hāpxopmāhā' xix 'āxūy. ²⁹ Yōg 'ātak te 'ā yāy 'āxet'ax hōm 'ū tikmū'ūn xat, yā kaxīy 'āte yāy 'āxet'ax xa' hōm, xa tikmū'ūn xat, ³⁰ nūy 'ūgmūtik 'āxit xi' xo'op, yōgnū hāpxexka tu' āxit'ax, xa' yūm'ax max yīmū' yūm, nūy 'Iyaet yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit.

Yeyox te Pet pu hām'aktux

³¹ Tu xe:

—Xīmām, 'ūg'āpax max. Hāmgāyāgnāg te 'āp-tup, nūy 'ānuhuk. Tikmū'ūn te xuxnāg nuhuk, pēnēn hā nuhut, hā kaxīy Hāmgāyāgnāg te 'āxut putup, ³² pa 'āte Topa pu hām'aktux, ta tu 'ā xak, pu 'āka'ogā', nūy 'ākuxa yūmmā ka'ok. 'Ūg ha 'ānūn'ax putpu', 'āpu 'ānōy xop ka'ogā'. Kaxīy.

³³ Ha Xīmām Pet te:

—'Āte 'āmūtik 'ūgmōg, tu kanet hak mōg'ax 'āmūtik nōmhā, nūy xok 'āmūtik. Kaxīy.

³⁴ Yīy:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, Pet: Xate tikmū'ūn yīpkutuk, huk nīm putup, tu hām'aktux putup, tu: "Yeyox 'ātep yūm-mūg'ah." Kaxīy. Tu xe' xuktux putup,

tu xe' xuktux putup. Xate koit kux, 'ihā xokakkak te xatap-xehnāg putup. Kaxīy.

Yeyox te yāy yōg tik xop yūmmūgāhā'

³⁵ Tu yāy yōg xop pu hām'āktux hu:

—Hōmā 'āte mō'āpok, 'ūhok mō'āpok, 'ap pata xax 'āptat'ah, xix tayūmak 'ap tat'ah, xix xagok 'āxop tep tat'ah. 'Ok putup te 'āp-tex 'ihā 'āmōg? Kaxīy.

Ha:

—'Āmhok, yā puxi'. Kaxīy.

³⁶ Ha:

—Pa hōnhā 'ōg tayūmak tat, xix xagok mō'tat. 'Ōg kayak hāmēnax, nūy tayūmak pa', nūy mīkax xexka 'ūm pa', tu' mō'tat. ³⁷ Hōmā tik hittap xop te Topa pupi hām'āktux, tu' yōg hām'āktux yā tappet tu kax'āmi', hu: "Tik te' kummuk xop mūtik mōg." Kaxīy. Huk mūn 'āktux, ha Topa yōg hām'āktux hittap hā tikmū'ūn kummuk te hāpxopmāp-tup nōmhā, 'ūkxok hāh hāpxopmāp-tup. Kaxīy.

³⁸ Ha' yōg tik xop te:

—Hēnā', mīkax xexka 2 tihi'. Kaxīy.

Ha: —Puxi'. Kaxīy.

Yeyox te yīktix 'Onimet tu' xip

³⁹ Tu' mōg, tu 'āmniy hā yīktix 'Onimet ha' mōg, tu 'āmāxak xohix 'ihā' mōg, ha' yōg tik xop te' mūtik mōg, ⁴⁰ tu yīktix yīmū' mōxaha', ha Yeyox te:

—Topa tu' xax, pu 'āka'ogā', xa hāp-kummuk mīy hok. Kaxīy

⁴¹ Tup-xehnāg ha' mōg kutōgnāg, tu' kopaxux hā' xip, tu Topa mūtik hām'āktux, hu:

⁴² —'Ātak, 'āte xa tu' xax 'ūyīk xūy hok. Ka 'āte yāy yōg putup'ax mīy, 'ūyā 'ōg putup'ax mīy hāmāxap. Kaxīy.

⁴³ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax xupep, tu Yeyox ka'ogāhā', ⁴⁴ ha' xūy xexka, hu hāmpukpex hep te' xax tu' nāhā', yā' hep punethok, 'ūhep 'āta putuk, tu hām tu nū' nāhā'.

⁴⁵ Ha Topa pu hām'āktux nām, tu' kux, tuknīhā' xip, tu yāy yōg tik xop xak, tu' pipihi', ha mō'yōn ka'ok, 'ūkuxa teknōg tu mō'yōn, ⁴⁶ ha:

—Te xīy hu mō'ōn? 'Āyok, 'āknīhā 'ati', nūy Topa tu' xax, pūyīy 'āka'ogā', xa hāp-kummuk mīy hok. Kaxīy.

Xonat xop te Yeyox mūg, tu' kīy

⁴⁷ Yeyox te hām'āktux, 'ihā tik xop nūn, ha Yot te' nūnnāhā', 'āmniy xohix hā tu Yeyox mūtik mōg, hu yāy kep ha' mūg, nūy tu 'āneo. ⁴⁸ Pa Yeyox te:

—Xatep-tep mūn mīy putup, Yot? 'Ūg-mūn yā Tikmū'ūn Kutok. 'Ok xatek mūg yāy kep hah, mō'āmā'ax hak mūg, nūy gāy xōp tuk mūg? Kaxīy.

⁴⁹ Ha tik xop te' pēnāhā', nōm tik te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' pēnāhā', tu hāmyūmmūg, hu:

—Yāyā, 'ok xatek putup 'ūkix mīkax xexka hā? Kaxīy.

⁵⁰ Hu tik te mīkax xexka paha', tu 'āmānex xat'ax yōg kāmānat yīpkox xak, tu' yīpkox xaxit, 'ūyīpxe'e hā nōm xip, ⁵¹ ha:

—Hup! Kaxīy.

Tu' yīpkox 'āpit, tu' tapmāhā', ⁵² tu 'āmānex xop pu hām'āktux, xix Topa pet yōg kapitām pu' xuktux, xi' xexka xop pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'ānūn, nūy tik te hāpxop hā' xupxet'ax mūy? Tep tu 'āxop te mīkax xexka tat, xix mīhīm? ⁵³ 'Āmniy xohix hā 'āte tikmū'ūn yūmmūgāhā', Topa pet xexka kopa hāmyūmmūgāhā', ha 'āxop tek mūg 'ohnāg. 'Āka'ok nōmhā, xix Hāmgāyāgnāg ka'ok nōmhā, nōm te hāp-koxtap kopa' xip. Kaxīy.

Pet te Yeyox yūmmūg hok 'āktux

⁵⁴ Ha' mūg, tu' mōgāhā' 'āmānex xat'ax pet hah, ha Pet te hāptox tu' pe' mōg, ⁵⁵ ha 'āmānex yōg kāmānat xop te kuxap xexka mīy hāptopa', tu kuh xexka yīmmap ha' mām, ha Pet te kāmā-

nat xop mütik mām, ⁵⁶ ha kāmānat hex te Pet pēnāhā, kuxap yōg kuyānām hā' pēnāhā, tu:

—Nū kāy te Yeyox mütik hāpkumep! Kaxīy.

⁵⁷ Pa Pet te:

—'Āmhok! 'Āte nō'ōm 'ap yūmmūg'ah! Kaxīy.

⁵⁸ Hāpxip kutōgnāg 'ihā tik te' pēnāhā, tu:

—Xate Yeyox yōg tik xop mütik ti kamah. Kaxīy.

Pa Pet te:

—'Ak mūn'ah. Kaxīy.

⁵⁹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā yā 'ūnōy te:

—Hamūn, tute Yeyox mütik hāpkumep! 'Ūyī'ax yā hāpxexka Ganinet yōg kamah! Kaxīy.

⁶⁰ Pa Pet te xe hām'āktux, hu:

—Pute 'ūm? Xate putep mūn xuktux? 'A 'āte' yūmmūg'ah! Kaxīy.

Ha hāpxip 'ohnāg 'ihā xokakkak tak xataha', ⁶¹ ha Yeyox te ha' yokānām, tu Pet pēnā ka'ok, ha Pet te Yeyox yōg hām'āktux pe'paxex. Yā hōmā Yeyox te hām'āktux, hu: “Xate koit tikoyuk putup, tuk mūn yūmmūg hok 'āktux, 'ihā xokakkak tak xatap-xehnāg.” Kaxīy.

⁶² Ha Pet te yāyhāhup xexkah, tu hāp-topa' mōg, tu' pota punethok.

Xonat xop te Yeyox kix

⁶³ Ha tik xop te Yeyox mūg, tuk-tex'ex kummuk, tu' kix, ⁶⁴ tu topixxax hā Yeyox pa mō'nīy, tu' yīkopit, hu:

—'Āpu, 'ūgmū'ā Topa pupi hām'āktux. 'Ū' ūm nōm te 'ākix? Kaxīy.

⁶⁵ Tu hām'āktux hā Yeyox kuxa xūygāhā, 'āmniy tox hā' xūygāhā'.

Yoneo xexka xop te Yeyox yīkopit

⁶⁶ Ha māyōn xupep, 'ihā' Yoneo xexka xop te yāy tu nū' nāhā ta tu 'āmānex xexka xop mütik, xix hāmyūmmūg xop mütik yāy tu nū' nāhā, ha Yeyox

mōgāhā, 'āmānex xat'ax pet ha' mōgāhā, puyī' yīkopit. ⁶⁷ Tu:

—'Ok 'āmūn yā Kunnix? 'Ok Topa te xa yāykutnāhā? 'Āpu, 'ūgmū'ā' xuktux. Kaxīy.

Pa Yeyox te:

—'Ākuxa mām 'ohnāg yōgnū hām'āktux tu'. ⁶⁸ 'Āte 'āyīkopit, puxix 'āxop 'ap hām 'ūm 'āktux putup'ah, ⁶⁹ pak mūn yā Tikmū'ūn Kutok, yā hōnhāk yūm'ax Topa yīpxe'e hah, Topa ka'ok xe'ēgnāg yīpxe'e hak yūm'ax. Kaxīy.

⁷⁰ Ha' xexka xop te:

—'Ok 'āmūn yā Topak-tok xe'ēgnāg? Kaxīy.

Ha:

—Xate' xuktux. Kaxīy.

⁷¹ Ha' xexka xop te:

—Puxi! Kāy yāy yī'ax hā 'ūgmū'āte' xupak! Kaxīy.

Pinat te Yeyox yīkopit

23 Ha' xexka xop xohix 'ūknīha' tihi', tu Yeyox mōgāhā gohenanok ha', 'ūxuxet'ax Pinat, ² ha' kupex nām, hu:

—Kāy te tikmū'ūn yūmmūgā kummuk, tu' xat hok pu tayūmak hōm hok gohet pu', tu yāy mūn yā tik te tikmū'ūn xat'ax 'āktux, tu Topa te' yāykutnā 'āktux. Kaxīy.

³ Ha Pinat te Yeyox yīkopit, hu:

—'Ok xate Yoneo yōg tikmū'ūn xat xe'ēgnāg? Kaxīy.

Ha:

—'Ā xate' xuktux. Kaxīy.

⁴ Yīy Pinat te 'āmānex xop pu hām'āktux, xix tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Yeyox te hāpkummugā 'ohnāg. Yā' max. Kaxīy.

⁵ Pāyā' xexka xop te:

—Yā' kummuk ta pax! Tute tikmū'ūn gāyāhā, tu hāmyūmmūgā'ax hā' gāyāhā hāpxexka xohix tu', yā Yonex tu', xix Ganinet tu', xix nūnte kamah. Kaxīy.

⁶ Ha Pinat te' xupak, tu' yīkopit, hu:

—'Ok kāy mūn yā Ganinet yōg? Kaxīy.

⁷ Ha' kupex'ax xop te:

—Hamūn. Kaxīy.

Yīy Pinat te' xat, pu 'Enot ha' mōgā', ha 'Enot te Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xat, tu kōmēn Yenoyanēn tu' xip. ⁸ Ha xonat xop te' mōgāhā', tu mōktu mōx-aha 'Enot pet hah, ha' pēnāhā', hu' kuxa hittup, tu 'āmnīy xohix hā' pēnāp-tup, pāyā pēnā 'ohnāg, yā hōnhā pēnā'ax, ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux 'Enot pu', ha 'Enot xak, puyīy Yeyox hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, ⁹ hu' yīkopit, tu xe yā' yīkopit, pāyā Yeyox te' yēy. ¹⁰ Ha 'āmānex xexka xop xix hāmyūmmūg xop tihī', tu Yeyox kupex nām. ¹¹ Ha 'Enot tup-tup nōg, xix yōg xonat xop, tu' kute'ex kummuk, tu' xexka xop yōg topixxax mūn mō'tat nūy Yeyox kummukgā', tu put pu' mōgāhā Pinat hah. ¹² Hōmā 'Enot gāy Pinat hā', xix Pinat gāy 'Enot hā', pa hōnhā yāy tu' gāy xit, tu yāyhā' xape.

Pinat te' xat pu Yeyox putex

¹³ Ha Pinat te 'āmānex xop xānāhā', xī' xexka xop xānāhā', hay yāy tu nū'nāhā', ¹⁴ ha:

—'Āxop te nūktu tik nūnnāhā', tu' kupex, tu tikmū'ūn gāyā 'āktux, pa 'āte' yīkopit, ha yā' max, 'ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah, ¹⁵ ha 'Enot te yīkopit kamah, tu' put pu nū'kutnāhā'. Hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg, puyīy tu xok, ¹⁶ Yīy 'āte' xat putup pu' kix xikot hā, nūy xut pu mōg. Kaxīy.

¹⁷ Hāmyāxatamuk xohix 'ihā Pinat te tik kummuk xut, 'āmuk xexka Nōa'yēn 'ihā' xut, tu kanet kopa' xip tik xut, pu mōg, ha Yoneo yōg tikmū'ūn te yāy'kutnā tik puxet, pu mōg, ha Pinat te Yeyox xut putup pu mōg, ¹⁸ pa Yoneo yōg tikmū'ūn xohix yīy ka'ok, hu:

—'Ūmōgā Yeyox, nū' putex. 'Ūgmū'ātep-tup nōg, pa Mahamax xut pu mōg. Kaxīy.

¹⁹ Ha Mahamax te' nōy putex, tu kanet kopa' xip, tu tikmū'ūn gāyāhā', pu tu' kix gohet yōg xonat xop.

²⁰ Pa Pinat te:

—Nāy. Hāmpē'āpaxex max, 'ūyā xa' xut tik max, tu Yeyox xa' xut'ax. Kaxīy.

²¹ Pa tikmū'ūn tep-tup nōg, tu' yīy ka'ok, tu:

—'Ūp-tex, 'ūp-tex, mīpkupnix hāp-tex! Kaxīy.

²² Ha Pinat te xe hām'āktux tikmū'ūn pu', hu:

—Putep mūn mīy Yeyox te', xap-tex? Yā' max, hāpkummuk mīy 'ohnāg tute', yīy 'āte' xut'ax pu mōg. Kaxīy.

²³ Ha xe tikmū'ūn yīy ka'ok, tu Yeyox putup nōg 'āktux, ²⁴ yīy Pinat te' xat, pu Yeyox putex, xix Mahamax xut pu mōg, ²⁵ ha' xut tik kummuk Mahamax, pu tikmū'ūn gāy Yeyox mōgā'.

Mīpkupnix tu Yeyox putex

²⁶ Ha' mōgāhā', 'ihā xonat xop te Xinēn yōg tik Ximām xat, pu mīpkupnix tax, tu Yeyox pe' mōg, tu' taha'. ²⁷ Ha tikmū'ūn xohix xexka te' pe' mōg, xix kōmēn yōg 'ūn xop, tu' potahā' mōg, ²⁸ ha Yeyox te' hā yokānām, tu:

—'Ūgmūn hā 'āpota hok, pāyā yāymūn hā 'āpotaha', xix 'āk-tok hā potaha'. ²⁹ 'Āmnīy mō'nāp-tup, 'ihā tikmū'ūn te hām'āktux, hu: "Ūhūn kuxa hittup, nōm tek-tok 'ohnāg, ha kama' kuxa hittup nōm 'ūn tek-tok yāy xo'opmā hok." Kaxīy. ³⁰ Ha tikmū'ūn kuxa teknōg'ax, tu: "Pūyā yīktix 'ūgmūk tu' nāy, nūy mōknīy." Kaxīy. ³¹ Yā hōnhā mīm yīxux, ha' puk putup. Putep mūn mīy'ax mīm nak hā? Yā' puk putūmnāg. Kaxīy hōnhā tik max xok. Putep mūn mīy'ax tik kummuk hā? Kaxīy.

³² Ha xonat xop te tik kummuk 2 mōgāhā', nūy tu' kix Yeyox mūtik, ³³ ha' mōg tu mōktu yīktix hām'ūmnāg tu' mōxaha, ha yīktix 'āxet'ax Gok, 'ūkuxoh tox putuk tu', ha xonat xop te Yeyox yīm

xuhmīy, xix pata xuhmīy, pu mīpkupnix tu' xup, ha Yeyox te yāy kote' xip: yā tik puxet te 'üyīpxe'e hā' xup, xix tik nōy te 'üyīpxax hā' xup.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Ātak, 'üyōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu ta tu' kux, hāmyūmmūg 'ohnāg hah. Kaxīy.

Ha xonat xop te Yeyox xax koxip, pāyā' max, 'ükoxyoyp putup'ah, hu mō'xap yōn, nūy tik yāykutnā', pu pa'. ³⁵ Ha tikmū'ün xohix mō'xip, tu' pēnāhā', ha' xexka xop kute'ex kummuk, tu:

—Tute tikmū'ün hīnnāhā putpu'. Pūyā yāy xit hōnhā', nūy mōg, puyīy tu' xok hok! Pax pu yā Kunnix, nōm Topa te yāykutnāhā', puxix yāy xit hōnhā' nūy mōg! Kaxīy.

³⁶ Ha xonat xop kama xox yīxix kummuk, tuk-tex'ex kummuk, tu' xupyāg kummuk xo'opmāp-tup, ³⁷ tu:

—'Ok xate Yoneo tikmū'ün xat xe'e'? 'Āpu, mīpkupnix tu yāy xit. Kaxīy.

³⁸ Ha tappet tu kax'āmi', tup-tox yīmū' hīy, mīpkup nix tu' hīy, tu kax'āmi', hu: "Nūhū tik te Yoneo yōg tikmū'ün xohix xat." Kaxīy.

³⁹ Ha tik nōy te mīpkupnix tu' xup, tuk-te'ex kummuk kamah, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āmūn yā Kunnix? 'Ok Topa te xa yāykutnahā'? 'Āpu yāy xit, xikmūg mōy kamah. Kaxīy.

⁴⁰ Pa tik nōy te' mǎnōg, hu:

—'Ok xate Topa yīpkutuk hok? Hōnhā' 'āxok, xate hāpkummugāhā' tu xok.

⁴¹ 'Ügmū'āte hāpkummuk mīy punethok, yīk mūg kix, pa nū tik te hāmyok mīy, tu hāpkummugā' ohnāg. Kaxīy.

⁴² Tu Yeyox tu' xak, hu:

—Yeyox, 'ükxaxok hok, 'ihā xate yāy yōg tikmū'ün xohix xat. Kaxīy.

⁴³ Ha:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hōnhā' xatek mūn mütik 'āxip putup pexkox kopah. Kaxīy.

Yeyox xok

⁴⁴ Ha mǎyōn te pexkox kote' yūm, 'ihā hāpkoxtap te hāpxexka xohix tu' xip, tu 'ot 3 hā' xip mǎyōn he', ⁴⁵ 'ihā mǎyōn kuyānām xok, ha Topa pet xexka yōg topixxax yāy koxip, nōm te hāmyīkox mō'yīnnīn. ⁴⁶ Ha Yeyox yīy ka'ok, tu:

—'Ātak, 'āte xa' hōm yāy koxuk!. Kaxīy.

Tu hām'āktux kux, tu' xok xe'e'. ⁴⁷ Ha xonat xop yōg kapitām te Topa max 'āktux, tu:

—Yamūn! Nū tik te hāpkummugā' ohnāg! Kaxīy.

⁴⁸ Ha tikmū'ün xohix xexka nūn, tu yāy tu nū'nāhā', tu' pēnāhā', tu' kuxānōg, tu yāy kep to'ok, tu' yēy, 'ükuxa teknōg tu'. ⁴⁹ Ha tikmū'ün te Yeyox hā' xape pip, xix 'ün pip, nōm xop te' pe' mōg, tu Ganinet tu' pip kōnāmāha', tu Yeyox mütik hāpkumep tap, tu hāpxopmā'ax xohix pēnāhā' nōmhā'.

Yoye te Yeyox nō hāpkot

⁵⁰ Ha tik max xip, 'ūxuxet'ax Yoye, tu hāpxexka Yonex tu' nāhā', tu kōmēn 'Animātex yōg tihik, tu Yoneo xexka xop mütik mōg, yā' max, tu hāmyok mīy, ⁵¹ tu' xexka xop yōg hāpxopmā'ax putup nōg, tu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu' xak, pu Topa pu' yīpkox pi', ⁵² tu' mōg Pinat hah, tu ta tu' xak, pu Yeyox xokxax tu' hōm, puyīy nō hāpkot, ha' hōm. ⁵³ Ha mīpkupnix tu' xup Yeyox, ha Yoye te' xokxax xut, tu topixxax max hā' kīy, tu mīkax xap kox kopa nō hāpkot, ha' hok xip, mīkax xap 'ükox, 'ūxokxax nōy te' kopa' xip 'ohnāg. ⁵⁴ Yā xexta pet, 'ihā Yoneo yōg tikmū'ün te nit xap yōg hāpxop mīy, yā 'āmāxak, 'ihā nit xap mō'nāhā'.

⁵⁵ 'Ühūn xop te Ganinet tu' pip tap, tu Yeyox pe' nūn pax, tu xukpot pēnāhā', ha Yoye te Yeyox xokxax xex mīkax xap kox kopa ha' pēnāhā', ⁵⁶ tu putpu' mōg,

tu hāpxop hax max'ax mīy, nūy xokxax xutxok.

Tu nit xap hā' hip. Yā hōmā, hāmyāx-atāmuk hittap 'ihā', Topa te Yoneo xop xat hok, pu tu nit xap 'ihā hām hok.

Yeyox te putpu' hi'

24 Ha yenomīn 'ihā, māyōn te hāp-kanet tu' xupep 'ihā, 'ūn xop te xokpot ha' mōg, tu hāpxop hax max'ax tat, ²tu' mōg tu mōktu mōxaha mīkax xap kox tu'. Hōmā mīkax xap te mō kox nīy, pāyā hōnhā' yīkūy tap, tu mīkax kox xōn, ha 'ūn xop te' kox kopa pēnāhā'. ³Ap Yeyox xokxax 'ūm xip'ah, tu mīkax xap kox kopa' xip 'ohnāg, ⁴yīy 'ūn te: “Pute 'ūm?” Tu hāpe'paxex, 'ihā tik 2 te' yīka' tihi', 'ūpata hā' tihi', yā' yōg top-ixxax tūmnāg, kuyānām putuk, ⁵ha 'ūn xop kuxānōg, tu nūktettex, tu yāy pa mō'nīy, tu' yēy, ha pexkox yōg xop te:

—Tep tu 'āxop te yāy hi'ax xop xak hām xukpot tu'? ⁶Ap xip'ah Yeyox, yā' putpu' hi'! 'Ok 'āxop te' xaxok? Tute xa hām'āktux 'ihā hāpxexka Ganinet tu' tihi', ⁷ha tik kummuk te' mō'āmā', nūy gāy xop mōgā Yeyox hah. Yeyox yā Tikmū'ūn Kutok, tu xa hām'āktux, tu yāy yōg xok'ax 'āktux, tu mīpkunīx hā' xok'ax xa' xuktux, tu putpu' hi'ax 'āmnīy tikoyuk 'ihā xa hām'āktux. Kaxīy.

⁸Ha 'ūn xop te hāmpē'paxex, tu: “Hamūn! Hōmā Yeyox tek mū'ā hām'āktux.” Kaxīy. ⁹Tu putpu' mōg, tu Yeyox yōg tik xop te 11 pu hām'āktux, xix tikmū'ūn te nōm mūtīk hāpkumep pu' xuktux. ¹⁰Nōm 'ūhūn 'āxet'ax Manix Mānanēn, xi' nōy 'āxet'ax Yoān, xi' nōy 'āxet'ax Mānix, ha Mānix yā Tiak mūk tut, ha 'ūn xop te Yeyox yōg mō'pok xop pu hām'āktux, ¹¹pa tik xop kuxa mām 'ohnāg 'ūn yōg hām'āktux tu', tu: “Yā' xupmāhīy!” Kaxīy. ¹²Pāyā Pet yok, tu' mōg mō'ka'ok 'ūxukpot tu', tu' xupep, 'ihā pēnā tu' mōg, nūy mīkax kox kutōgnāg hā' mōnāy, tu topixxax

te xokxax kīy'ax pēnāhā', yāp-xehnāg yūm, tu putpu' nūn mīptut tu', tu' kuxa te' yēy.

'Ēmā'ox yōg putahat

¹³'ihā tik 2 hāpkumep, tu xip tu xexka 'Ēmā'ox ha' mōg, ha mō'āgmūg 2 kōmēn Yenoyanēn tu', ¹⁴ha yāy pu hām'āktux, tu hāpxopmā'ax xohix 'āktux, ¹⁵tu hām'āktux, 'ihā Yeyox xip, hāpxip 'ohnāg 'ihā' xip, tu tik mūtīk mōg, ¹⁶ha tik xop te' pēnāhā', pāyā' yūmmūg'ah. ¹⁷Ha Yeyox te:

—Tep-tep 'āktux 'āxop te', 'ihā hāp-kumep? Kaxīy.

Ha tik xop hāpkumep kux, 'ūhit-tup 'ohnāg tu', ¹⁸ha tik puxet 'āxet'ax Kene'op, tu:

—Tikmū'ūn xohix te kōmēn kopa' pip, tu hāpxopmā kummuk yūmmūg. 'Ok 'āp-xehnāg te' yūmmūg hok? Kaxīy.

¹⁹Ha:

—Hāpxopmā'ax tute xīy? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Kōmēn Nāyane yōg Yeyox te Topa pupi hām'āktux, tu hāpxopmā ka'ok, Topa keppa' mīy, xix tikmū'ūn keppa' mīy, tu hāmyūmmūgā ka'ok kamah, ²⁰ha 'āmānex xop xik mū yōg xexka xop te xonat xop pu' hōm, pu tup-tex, tu mīpkupnīx hāp-tex, ha' xok xe'ēgnāg, ²¹pak mū'āte hāmpē'paxex tap, hu: “Pe Yeyox yā Topa yōg mō'kutnā'ax, ha' yāy kutnāhā', pu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkānā'!” Hamūn, pāyā' xok, ha hōnhā 'āmnīy tikoyuk nōg. ²²Yā hōnhā 'ūn te hām'āktux, hak mū kuxānōg. Māyōn xupep 'ihā 'ūn mōg, 'ūxukpot ha' mōg, ²³pāyā Yeyox xokxax xip 'ohnāg, mīkax xap kox kopa' xip 'ohnāg, ha putpu' nūn, tu pexkox yōg mō'pok xop 'āktux, tu' pēnāhā nō'om, ha Yeyox putpu' hi'ax 'āktux, ²⁴ha tik te xukpot ha' mōg kamah, ha' kox xip, pāyā 'ap pēnā'ah Yeyox. Kaxīy.

²⁵Ha Yeyox te:

—'Āp-tox kummuk, 'ākuxa yūm pu'uk hām'āktux'ax kopah! Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet hā kax'āmi', pāyā 'ākuxa yūm 'ohnāg hām'āktux'ax kopah. ²⁶Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Topa te yāykutnāhā', pu tu' xūy, nūy yāyhā tu xexkah. Kaxīy.

²⁷Tu Topa tappet hā tik 2 yūm-mūgāhā', tu mōnāyxop Mōyyex yōg xat'ax hā hāmyūmmūgāhā', tu mōktu tik xohix te Topa pupi hām'āktux xop 'āktux, tu kama yāy mūn 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux hittap hā hāmyūm-mūgāhā', nūy yāy mūn 'āktux.

²⁸Ha mōktu xip tu xexka tu' mōxaha', ha Yeyox mōg'ax nō pehe', ²⁹pa tik 2 te:

—Nāy, 'āmōg hok! 'Ūgmū 'ātu' xip, nūy mōhōn nūnte', yā hōnhā 'āmāxak. Kaxīy.

Yīy Yeyox te tik mūtik mōg, ³⁰tu nōm mūtik xit, tu pām paha', tu Topa pu: "Āmax," kaxīy, tu pām koxip, tu yāy xape pu' popmāhā', ³¹ha Topa te tik pa maxnāhā', ha Yeyox yūmmūg, ha hāpxip 'ohnāg 'ihā Yeyox xip 'ohnāg, yā yāy xax-ogāhā', ³²ha yāy pu hām'āktux, hu:

—Yāk kuxa hittup xexka 'ihā hām'āktux putat kopah, tu Topa tappet hittap hā hāmyūmmūgāhā'! Kaxīy. Ha' nōy te: Yamūn! Kaxīy.

³³Tu' yok mō'ka'ok, tu Yenoyanēn tu' mōg, tu mōktu mōxaha', ha tik te 11 te yāy tu nū'nāhā', xi' mūtik pip xop, ³⁴tu:

—Hamūn! yā Yeyox te putpu' hi xe'ēgnāg! Yā Ximām te' pēnāhā'! Kaxīy.

³⁵Ha tik 2 te Yeyox 'āktux, tu Yeyox te putat kopa hāmyūmmūgā 'āktux, tu pām koxip tu ta 'ōm xip hok 'āktux.

Yeyox xip tik xop mūtik

³⁶Ha hāpxip 'ohnāg 'ihā', hām'āktux 'ihā', Yeyox te nōm xop kopa' xip, tu:

—Pūyā Topa 'ākuxa māmā'! Kaxīy.

³⁷Pāyā tik xop kuxānōg, tu' koxuk yīp-kutuk, pāyā 'a' koxuk'ah, ³⁸ha Yeyox te:

—Teptu 'ākuxānōg? Putep mūn hāp-kīy hā xate'? ³⁹Mā, 'ūgyīm pēnā', xik

pata pēnā', yā 'ūgmūn yīnmūn. Mā', nūy 'ūg 'āpit. 'Ūkoxuk te' yīn xip 'ohnāg, xi' kup tox xip 'ohnāg, pak yīm pip, xik pata pip, xik yīn xe'e xip! Kaxīy.

⁴⁰Tu hām'āktux kux, 'ihā yāy yīm tu' mūg, xix yāy pata tu' mūg, tikmū'ūn te mūtik hāpkumep tu' mūg, ⁴¹ha tikmū'ūn kuxa hittup xexka nām, tu' yēy, hu yāy kuxa yīkopit, yīy Yeyox te:

—'Ūpuk? Kaxīy.

⁴²Ha tu' hōm māhām, ha mō'hap kuxap xox yā' tu', ⁴³ha' māhā', 'ihā tikmū'ūn xohix te' pēnāhā'. ⁴⁴Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āmūtik 'ūkxip, tu 'āxop hāmyūmmūgāhā', tu Topa tappet hā 'āyūmmūgāhā', xayīy 'āyūmmūg, ha mōnāyxop hittap Mōyyex te' xat'ax kax'āmi', xix tik xop te Topa pupi hām'āktux te kax'āmi', ha kaxīy 'ūkxū'ax xik xok'ax kax'āmi', yak mūn Kunnix. Kaxīy.

⁴⁵Tu yāy yōg xop putox maxnāhā', pu tu hāmyūmmūg, nūy Topa yōg hām'āktux hittap hā hāmyūmmūg, ⁴⁶tu xe hām'āktux, hu:

—Topa yōg tappet te Kunnix 'āktux, 'ūxuxet'ax nōy yā Topa yōg hāmyāykutnā'ax, ha tappet te' xok'ax 'āktux, tu nō hāpkot'ax 'āktux, tu 'āmnīy tikoyuk nōg 'ihā putpu' hi'ax 'āktux, yāk mūn 'āktux, ⁴⁷tu' xat, pu hām'āktux, pūyīy hām'āpak max'ax 'āktux hām xexka xohix tu', 'ūhep xohix pu', tu kōmēn Yenoyanēn kopa hām'āktux'ax hāmāxap, pu tikmū'ūn yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, pūyīy Topa xaxogā', pu tu' kux. ⁴⁸Āxop te nōmhā hāpxopmā'ax xohix pēnāhā xi' xupak, ⁴⁹Nāy, 'ūhip, yā Topa te 'āxop pu hām'āktux xex, ha 'āte xa nū'kutnāp-tup, pa kōmēn Yenoyanēn kopa 'āti', 'ūhip tu', tu mōktu Topa te 'āxop ka'ogāhā', tu Topa Koxuk nū'kutnāp-tup, pu 'āka'okgā', ha 'āxop te hāpka'ok'ax mō'tat putup, topixxax putuk. Kaxīy.

Yeyox mōg pepi pexkox tu'

⁵⁰ Tu' xip tu xexka Metān tu' mōgāhā',
tu' yīm kute tex pepi', tu:

—Pūyā Topa xa hāmmaxnā! Kaxīy.

⁵¹ Tu hām'āktux 'ihā pepi' mōg, tu
pexkox ha' mōg, ⁵² ha nōm tikmū'ūn te'

kopaxux ha' mōxip, tu nūktettex, tu' yēy,
tu Yenoyanēn tu' putpu' mōg, tu' kuxa
hittup xexkah, ⁵³ tu 'āmñīy xohix hā' pip
Topa pet xexka kopah, nūy Topa max
'āktux pax.

Tu ta tu' kux.

YOĀM TE TOPA YŌG HĀM'ĀPAK MAX'AX KAX'ĀMI'

Topa yōg hām'āktux te tikmū'ūn hīnnāhā'

1 Hōmā 'ūhittap 'ap xip'ah hām xexka', ha ta' xip Yeyox, tu Yeyox 'āxet'ax nōy hā: Topa yōg Hām'āktux. Kaxīy. Yā tikmū'ūn pu Topa mūg. Topa yōg Hām'āktux te Topa mūti' tihi', tu Topa putuk, yā Topa xe'e'. ²Topa te hām xexka mīy, ha Topa mūti' tihi Topa yōg Hām'āktux. ³Topa te Yeyox ka'ogāhā', puyīy hāpxop xohix xexka mīy. 'Ok Topa te yāpxehnāg hā' mīy hāpxop? 'Āmhok. 'Ok Topak-tok mūti' mīy hāpxop xohix xexka'? Hamūn, 'ūmīy hāpxop xohix xexka nūmūtik. ⁴Topa yōg Hām'āktux te yōnnā' xohix hīnnāhā', ha' hi'ax te kuyānām putuk tikmū'ūn kuxa kopah, tu tikmū'ūn pu hāptupmāhā', puyīy hāmyūmmūg, ⁵ha mō yānām yōn hāpkoxtap kopah, ha hāpkoxtap te kuyānām putex 'ohnāg. Hā kaxīy Yeyox nūn, tu nūktu tikmū'ūn kuxa kopa hāptupmāhā', pa' kummuk xop te Yeyox hupmā yūm-mūg 'ohnāg.

⁶Ha ta' xip tihik 'ūxuxet'ax Yoām, ha Topa te' yāykutnāhā', tu' xut tikmū'ūn kopah, tu nū'kutnāhā tikmū'ūn hah.

⁷Ha ta' nūn Yoām, nūy tikmū'ūn pu Topak-tok 'āktux, yā nōm te kuyānām putuk 'āktux, puyīy tikmū'ūn xohix hām'āktux 'āpax, nūy tu' kuxa mām ka'ok. ⁸Yoām te kuyānām putuk'ah, pa' nūn, nūy nōm te kuyānām putuk 'āktux. ⁹Nōm te kuyānām xe'e putuk, tu ta' nūn, tu nūktu tikmū'ūn xohix tu' xupep, yā' nūn Yeyox.

¹⁰Kuyānām, yā Topa yōg Hām'āktux, yā Topak-tok, tu' xip nūnte hām xexka tu'. Hōmā Topa te yāy kutok ka'ogāhā', puyīy hām xexka mīy, pa tikmū'ūn te Topak-tok yūmmūg 'ohnāg nōmhā'.

¹¹Yā' nūn Topa yōg Hām'āktux, tu nūktu yāy yōg hām xexka tu' xupep pa' xape xop tep-tup nōg, ¹²pa tikmū'ūn yāg te Yeyox putup, tu' kopa' kuxa mām, ha Topa te nōm xop ka'ogāhā', puyīy yāyhā xape xop Topa yōg, yā Topak-tok xop. ¹³Yā Topa hā xape xop. 'Ok 'ūtut te' put xi' tak te nō' tehe', yīy yāyhā xape xop Topa hā? 'Āmhok. 'Ok tut tep-tup xi' tak, hu' put? 'Āmhok. Pa yā Topa mūn hā xape xop. Yā Topa tep-tup, ha yāyhā Topa xape xop.

¹⁴Ha ta' nūn Topa yōg Hām'āktux hām xexka tu' nūnteh, ha' tut te' put, yā tikmū'ūn Yeyox, tu tikmū'ūn mūti' tihi'. Yā' max xe'ēgnāg, yā' max tikmū'ūn xohix pu', tu hāpxe'e 'āktux, yā Topa te yāy kutok pit puxet 'ūmax xe'ēgnāgāhā', yā Topa te' maxnāhā tikmū'ūn xohix pu', ha hāmyok xohix 'āktux.

¹⁵Ha ta' nūn Yoām, tu nūktu hām'āktux ka'ok, hu:

—Hōmā 'āte xa hām'āktux hu: “Ūg pe' nūn putup tihik. Hamūn xexka', ha tak mūn kutōgnāg, yā 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg pa yōgnū xohix miāx.” Kaxīy.

¹⁶Ūkuxa max xe'ēgnāg, hu yūmmūg xohix pu hāmmaxnāhā', tu xe hāmmaxnā mōkuma'mōg

¹⁷Hōmā Topa te Mōyyex pu yāy yōg xat'ax popmāhā', puyīy Mōyyex Yoneo xop xat, pa Topa te Yeyox Kunnix pu hāmmaxnāhā', yīy ta Yeyox te tikmū'ūn pu hāmmaxnāhā', tu hāpxe'e 'āktux.

¹⁸Tikmū'ūn te Topa pēnā 'ohnāg, pa Topak-tok puxehnāg te Topa putuk, tu Topa mūti' tihi', ha tikmū'ūn te Topak-tok pēnāhā', hu ta tu' yūmmūg Topah. Yā tute yūmū'ā Topa mūg.

Yoām te tikmū'ūn putox pix, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux

¹⁹Ha ta' pip Yoneo xexka xop kōmēn Yenoyanēn tu', tu mō'pok 'āmānex xop

xix Nemi yōg xop, puyīy Yoām yīkopit.
Ha ta' nūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—'Ū'ūm 'āmūn? Kaxīy.

²⁰ Ha Yoām te hām'āktux xe'e, hu:

—'Ak mūn Kunnix'ah, yā Topa te Kunnix yāykutnāhā, puyīy tikmū'ūn kuxa kummuk xit. Kaxīy.

²¹ Ha xe' yīkopit hu: 'Ū'ūm 'āmūn? 'Ok 'Enit? Kaxīy.

Ha Yoām te:

—'Āmhok. Kaxīy.

Ha xe:

—'Ok 'āmūn nō'ōm, tu Topa pupi hām'āktux? 'Ok putpu 'ānūn? Kaxīy.

Ha:

'Āmhok. Kaxīy.

²² Ha:

—'Āpu hām'āktux, 'ū'ūm 'āmūn? 'Ūgmū'āte 'āyūmmūg putup, hu mōg, hu nōm te nūg mūg pok xop pu hām'āktux. Putep 'āktux? Kaxīy.

²³ Ha Yoām te:

—Yā yānmūn xupep'ax 'ūgmūn, tu hām'āktux ka'ok hām panip xexka tu', hu: 'Āpu 'āxop putat yoa'. Yūmūg xuxyā nūn. Yā 'ōg hāpxopmā'ax yoa'. Kaxīy.

Yā hām'āktux te' putuk 'Iyait yōg, nōm te Topa pupi hām'āktux.

²⁴ Yā Paniye xop te Yoām yīkopit, ²⁵ hu:

—'A 'āmūn yā Kunnix'ah Topa te nōm yāy kutnāhā, xix 'ap 'Enit'ah, xix 'ap nōy'ah nōm te Topa pupix hām'āktux. Tepete 'āxat xate tikmū'ūn putox pix? Kaxīy.

²⁶ Ha Yoām te:

—'Ātep-tox pix kōnāg hā, pa 'āxop kopa' xip nō'ōm, pa yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg, ²⁷ hak pe' nūn putup nō'ōm. Hamūn xexka', hak-mūn kutōgnāg, hu yōg pataxax ko'ap-tup 'ohnāg. Yāktōgnāg 'ūgmūn. ²⁸ Yā nōm hāpxopmāhā xiptuxexka Metān tu' kōnāg kox Yohnām xatapah. Yā Yoām te tikmū'ūn putox pix 'ōnteh.

Nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup kahnēn xok putuk

²⁹ Hāptup 'ihā' nūn Yeyox Yoām hah, ha Yoām te' pēnāhā, tu:

—'Ūpēnā' nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup Topa yōg tihik kahnēn xok putuk. Tute tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit putup. ³⁰ Hōmā 'āte nōm 'āktux, hu: "Tik tek pe' nūn putup, tu' xexkah, ha tak mūn kutōgnāg. Yā 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg, pa yōgnū xohix miāx." Kaxīy. ³¹ Hōmā 'a' yūmmūg'ah nōm tihik, pak nūn, nūy tikmū'ūn putox pix, puyīy tikmū'ūn nōm yūmmūg. Kaxīy.

³² Tu xe: 'Āte' pēnāhā Topa Koxuk te pexkox tu' yīxohoh, yā kuxxuxtut putuk, tu nūktu tik tu' xupep, tu nōm yīmū' xip ka'ok. ³³ Yā 'āte' yūmmūg'ah tihik, pa Topa te nūgkutnāhā, 'ūyīy tikmū'ūn putox pix. Topa te: "Xate pēnāp-tup Topa Koxuk yīxop-tup, tu nūktu tik yīmū' xip ka'ok putup, ha nōm te tikmū'ūn pu' hōm putup Topa Koxuk." Kaxīy. ³⁴ 'Āte nōm pēnāhā, tu xa' xuktux, tihik yā Topak-tok. Kaxīy.

Yeyox yōg tik xop te māxap

³⁵ Hāptup 'ihā xe' xip Yoām tik tix mūtik, yā Yoām mūtik mōg xop kopa' pip, ³⁶ ha' nūn Yeyox, tu nōā'yēn, ha Yoām te Yeyox pēnāhā, tu hām'āktux, hu:

—Nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup, kahnēn xok putuk, yā' yīy 'ohnāg, yā Topak-tok. Kaxīy.

³⁷ Ha tik tix te' xupak, tu ta' mōg Yeyox hah, nūy Yeyox pe' mōg, tu' mōg, ³⁸ Ha Yeyox yōkāmān, tu tik tix pēnāhā, tu:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

Ha:

—Notot, pi'yā 'āpet yūm?

³⁹ Ha Yeyox te:

—Mā, nūy pēnā'. Kaxīy.

Ta' mōg Yeyox xix tik tix, tu' pet pēnāhā' māyōn he 'ihā' tihi', 'ihā mōktu yā 'āmāxak.

⁴⁰Yā tik tix, ha yāp-xet 'āxet'ax 'Ānene', yā Xīmām Pet taknōy. Yā hōmā tute Yoām yōg hām'āktux 'āpak, hu Yeyox pe' mōg.

⁴¹Tu ta' mōg 'Ānene', nūy yāy taknōy xax, tu' xipihī', tu:

—Ūgmū'āte Kunnix xipihī', yā Topa te nōm yāykutnāhā'. Kaxīy.

⁴²Tu ta' nūn 'Ānene', tu' taknōy Xīmām nūn nā nā' nūn, tu nūktu Yeyox tu' mōx-aha', ha Yeyox te Xīmām pēnāhā', tu:

—Āmūn yā Xīmām, yā Yoām kutok. 'Āte xa 'āxet'ax nōy hōm, yā Xep. Kaxīy.

Yā Xep, yā 'āxet'ax nōy hā: Pet, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: mīkaxxap. Kaxīy.

Yeyox te' xānāhā Pinip xix Nātānāyet

⁴³Hāptup 'ihā Yeyox mōg putup hāpx-exka Ganinet tu', tu Pinip xak, tu' xipihī', tu:

—Mā, 'ūg pe mōg! Kaxīy.

⁴⁴Yā Pinip yōg kōmēn Betxax. Yā 'Ānene yōg kōmēn kamah, xix Pet yōg kamah.

⁴⁵Ha ta' mōg Pinip, tu Nātānāyet xak, tu mōktu' xipihī', tu:

—Ūgmū'āte' xipihī nō'ōm. Hōmā 'ūhit-tap Mōyyex te nōm kax'āmi Topa yōg xat'ax yōg tappet tu', xix Topa pupix hām'āktux xop te nōm kax'āmi kamah. Yā Yeyox, yā Yoye kutok, yā kōmēn Nāyane yōg tihik. Kaxīy.

⁴⁶Ha Nātānāyet te:

—Ok 'ūm max tikmū'ūn 'ōnte Nāyane kopah? 'Āmhok. Kaxīy.

Ha Pinip te:

—Pu yūmū mōy, pēnā'. Kaxīy.

⁴⁷Tu ta' mōg, pa' xip Yeyox, tu' nōy nūn pēnāhā', tu:

—Pēnā' Iyaet xop yōg tik xe'e, yā tik te' koit 'ohnāg. Tik te hāpxopmā yok. Kaxīy.

⁴⁸Ha Nātānāyet te:

—Teptu xatek yūmmūg? Texīy? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āte 'āpēnāhā', yā 'āxip piget kup kakak, ha Pinip te 'āxānāhā'

⁴⁹Ha Nātānāyet te:

—Notot, 'āmūn Topak-tok. Xate Iyaet xop xat.

⁵⁰Ha Yeyox te:

—'Āte xa' xuktux 'āte 'āpēnāhā piget kup kakak, yīy 'ākuxa yūm 'ūgkopah. 'Ok kaxīy 'ākuxa yūm? Yā' max nūhū', pa xate xe' pēnāp-tup hāpxopmā max xohix xe'ēgnāg. ⁵¹'Āte xa hām'āktux xe'e xate pexkox xōn pēnāp-tup, ha ta pexkox yōg nū'pok xop pepi' mōg putup, tu putpu' yīxop-tup, tu nūktuk mūn xuka' xup putup, yā Tikmū'ūn Kutok xuka' xup putup.

Yeyox te yāyta pēnāhā'

2 'Āmnīy tix nōg, 'ihā tikmū'ūn yāy-tap-tup kōmēn Kānā tu' hāpxexka Ganinet kopah, tu 'āmuk xexka mīy, ha Yeyox mūktut xip. ²Ha tikmū'ūn te' xānāhā Yeyox xix yōg tik te 12 xop, pu tu xit. Yīy ta' mōg, tu mōktu' mōxaha'. ³Ha tikmū'ūn xohix te xupyāg xo'op, ha mōktu' kox, ha ta' xip Yeyox mūktut, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Ūkox xupyāg. 'Ūnōg. Kaxīy.

⁴Ha Yeyox te:

—Māy, hōnhā 'ūkxat hok, 'ūyīy hāpx-opmā xate nōm putup. 'A hōnhā'ah. Pa hāpxip, 'ihā Topa tek xat putup. Kaxīy.

⁵Ha' tut te kāmānat pu:

—Āpu hāpxopmā tute 'āxop xat. Kaxīy.

⁶Ha ta' pip naxtox xexkanām mīkaxxap hā nō'ōm 'ūxohix te' 6, ha Yoneo xop te nōm hā yāy pix, xix nax pix, xix kānēy pix, nūy yāy yōg xat'ax mīy. Yā' xexkanām naxtox. Naxtox puxet te' tat nīt xohix te' 80, xi' nōy 100.

⁷Ha Yeyox te kāmānat xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu kōnāg pux, pu naxtox hā nū'xih. Kaxīy.

Ha' pux ha nū'xīmāg.

⁸ Ha Yeyox te:

—'Āpu' hep kutōgnāg xut, nūy pax mōg, nūy 'āmuk xexka yōg xat'ax pu' hōm. Kaxīy.

Ha' xut, tu' pax mōg, ⁹ ha xat'ax te' hep xo'op, pa 'ap kōnāg'ah, yā yāyhā xupyāg. Hām 'ūm tu' nūn 'ūhep? Yā' yūmmūg 'ohnāg, pa kāmānat te' yūmmūg nōm te' hep xut, ha 'āmuk xexka yōg xat'ax te tik te yāyta xānāhā', ¹⁰ tu:

—Tikmū'ūn xohix te' popmāhā xupyāg max hāmāxap, ha tikmū'ūn te nōm xo'op, tu mōktu hix ka'ok, hak-nāy tu' popmāhā xupyāg kummuk, pa nōmhā' pip xupyāg max 'ohnū'. Kaxīy.

¹¹ Yā hā kaxīy Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hāmāxap, yā kōmēn Kānā tu' mīy hāpxexka Ganinet tu' Yeyox max xe'ēgnāg, ha Yeyox yōg tik xop kuxa mām Yeyox kopah.

¹² Hāpxip 'ihā' mōg Yeyox, xi' tut, xi' taknōy xop, xix Yeyox yōg tik xop, tu' nox tihi kōmēn Kapānām tu'.

Yeyox mōg Topa pet xexka tu'

¹³ Hāpxip 'ihā Yoneo xop te' mīy putup 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn. Ha ta' mōg Yeyox kōmēn Yenoyanēn tu', tu' mōg, tu mōktu' xupep. ¹⁴ Tu ta' mōg Topa pet xexka tu', pa' kopa' pip tikmū'ūn, tu nōmenex mūnūytut pit, xix kahnēn, xix kuxxuxtut, tu tayūmak hā' nōy yānān, ha mīmpe xit'ax 'ihā' mām, ¹⁵ ha Yeyox te xikot mīy poxit hā, tu hāptopa papuk kahnēn xix mūnūytut pit, tu tayūmak nū'xok, yā tayūmak hā' nōy yānān xop yōg, tu' yōg mīmpe xit'ax nū'xok kamah. ¹⁶ Tikmū'ūn te kuxxuxtut nōnenex, ha Yeyox te nōm pu:

—'Āpu kuxxuxtut mōgā nūpeheh. 'Ūmīy hok nāpet nūnte 'ātak pet kopah. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox mūtik mōg xop te' xutigāhā', yā Topa yōg tappet tu' kax'āmi hu: "Yā kuxap putuk 'ūgkuxa kopah, yā 'āte Topa pet putuppax, tu Topa pet hā yīpkumīy." Kaxīy.

¹⁸ Ha Yoneo xexka xop te:

—'Āpu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, 'ūyīy yūmmūg Topa te nū'ākutnāhā', xayīy xohix papuk Topa pet kūnāpah. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox te:

—'Āxop te nū' pet putxok, kopxix xe' mīy'ax 'āmīy tikoyuk hā. Kaxīy.

²⁰ Ha:

—'Ok xate' mīy'ax 'āmīy tikoyuk hā? Tikmū'ūn te Topa pet xexka mīy hāmyāxatamuk xohix te' ⁴⁶ hā. Kaxīy.

²¹ Pa 'āmhok, Yeyox te yāy yīn 'āktux, yā Topa xip Yeyox kopah, Topa pet putuk. ²² Hāpxip ha ta Yeyox putpu' hi', 'ihā Yeyox yōg tik xop te' xutigāhā Yeyox yōg hām'āktux, hu' kuxa mām ka'ok Topa yōg hām'āktux kopa xix Yeyox yōg hām'āktux kopah.

Yeyox te tikmū'ūn xohix yūmmūg

²³ 'Ūxip Yeyox kōmēn Yenoyanēn tu', 'ihā tikmū'ūn te' mīy 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn, ha Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok. Yā tikmū'ūn te' mīy yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te' pēnāhā', hu' xohix kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ²⁴ Pa Yeyox kuxa yūm 'ohnāg tikmū'ūn kopah xix yōg hāmyūmmūg kopah, tute tikmū'ūn xohix yūmmūg tu'. ²⁵ 'Ok Yeyox pu tikmū'ūn yūmmūgāhā'? 'Āmhok. Yā tute tikmū'ūn xohix kuxa yūmmūg.

Yeyox xix Nīkonēm

3 'Ūxip tihik 'ūxuxet'ax Nīkonēm, yā Yoneo xop yōg xat'ax xop yōg tihik, yā Paniye xop kopa' xip. ² 'Āmīy 'ihā' nūn Yeyox hah, nūy hām'āktux, hu:

—'Ūgmū'āte' yūmmūg Topa te nū'ākutnāhā'. Yā xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Paxpu Topa 'āyōkāmū mōg

hok, ha ta hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux hāpxop xe'e. Tep-te Topa pēnāp-tup xix yāy yōg tikmū'ūn, 'īhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup, ha' yīpkox pip? Yā nōm nāhā 'ūxeheh. 'Ap nōy te' pēnāp-tup'ah. Kaxīy.

⁴ Ha Nikonēm te:

—Tep texīy tik xiptap 'ūm nāhā 'ūxeheh? 'Ok 'ūtut hā mō'nāhā 'ūxeheh, ha xe' put? Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yūmūg xakux. Yūmūg tut te yūmūg pop, ha ta Topa Koxuk te yūmūg mīy Topa yōg tikmū'ūn. Hā kaxīy yūmūg xakux 'ūxeheh, yā yūmūg xakux tix. Yūmūg xe xakux 'ohnāg, kopxix yūmūg mōxakux 'ohnāg Topa yōg tikmū'ūn xop kopah. ⁶ 'Ūn tek-tok pop, ha' hi 'ūk-tok. Ha ta Topa Koxuk te' hīnnāhā Topa yōg tikmū'ūn. ⁷ 'Āte xa hām'āktux, hu: “'Āpu nāhāy 'ūxeheh. Hām'āktux hok hu: Xok 'ūm?” Kaxīy. ⁸ 'Āmuuh mōg hām 'ūm tup-tup, ha xate 'āmuuh 'āpak. Pi'a' nū? Xate' yūmmūg'ah. Pi'a' mōg? Xate' yūmmūg'ah. Yā xate' pēnā 'ohnāg. Hā kaxīy xate' yūmmūg 'ohnāg, Topa Koxuk te' mīy Topa yōg tikmū'ūn, tu' hīnnāhā nōm xakux 'ūxeheh.

⁹ Ha Nikonēm te:

—Texīy? Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—Xate 'Iyaet yōg tikmū'ūn pu hām'yūmmūgāhā, pa' yūmmūg 'ohnāg Topa Koxuk te' mīy Topa yōg tikmū'ūn. ¹¹ Hamūn, 'āte xa hām'āktux xe'e'. 'Ūgmū'āte hām'yūmmūg, hu nōm 'āktux, tu hāmpēnāhā, hu nōm 'āktux, pa 'āxop te yōgnū hām'āktux 'āpak 'ohnāg. ¹² 'Āte xa hām xexka yōg xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux, pa 'ākuxa yūm 'ohnāg. 'Āte xa pexkox yōg xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux. Texīy 'ākuxa yūm putup? 'Ap yūm putup'ah. ¹³ Tikmū'ūn

te pexkox tu' mōg 'ohnāg, tu yīxo 'ohnāg hām xexka tu', tu pexkox yōg xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux 'ohnāg. 'Ūkpuxet yā Tikmū'ūn Kutok te nōm 'āktux, pexkox tuk yīxohoh tu'.

¹⁴ —Hōmā 'ūhittap Mōyyex te kāyā komut mīy hām panip xexka tu', tu mīm yīpaka' xup. Hā kaxīy tikmū'ūn tek mūn yīpaka xup putup, yā Tikmū'ūn Kutok yīpaka xup putup, ¹⁵ puyīy xohix 'ūm 'ūkuxa mām 'ūgkopah, tu' hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. ¹⁶ Yā Topa te mō'yāyxe'ēgnāg hām xexka yōg xohix xop, hu yāy kutok pit puxehnāg nū'kutnāhā' hām xexka tu', puyīy xohix 'ūm 'ūkuxa mām ka'ok Topak-tok kopah, hu' xakix ka'ok putup'ah, pa' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg putup, ha' kux 'ohnāg. ¹⁷ Topa te yāy kutok nū'kutnāhā hām xexka tu', nūy nōm hā hām xexka yōg xohix xop kuxa kummuk xit, nūy kuxa maxnā, nūy nōm yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok.

¹⁸ —Topa te' kuxa mām xop yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān 'ohnāg, pa' yānān 'ūkuxa mām 'ohnāg xop yōg hāpkummuk mīy'ax hā, yā' kuxa mām 'ohnāg Topak-tok puxet kopa hah. ¹⁹ Teptu Topa te hāpkummuk mīy'ax hā yānān? Yā Yeyox nūn, yā kūyānām nūn putuk, tu nūktu' xupep nūnte hām xexka tu', pa tikmū'ūn tep-tup hāpkoxtap, 'ap putup'ah kūyānām, yā Yeyox putup'ah, hāpkummuk mīy tu'. ²⁰ Yā hāpkummuk mīy'ax xop tep-tup nōg kūyānām, tu' mōg 'ohnāg kūyānām hah, nūy hāpkummuk mīy'ax pēnā hok. ²¹ Pa hām'yoa'ax xop mōg Yeyox hah, yā kūyānām putuk hah, puyīy xohix pēnā, yā Topa 'āpak, hu hām'yok mīy. Kaxīy.

Yeyox xix Yoām, yā nōm tep-tox pix

²² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu hāpxexka Yonex tu' mōx-aha', tu' nox tihi', tu tikmū'ūn putox pix. ²³ Ha ta' xip Yoām, yā 'Ēnōm tu' xip,

yā Xanīn yīkak, tu tikmū'ūn putox pix, kōnāg punethok hah, ha ta' nūn 'ūxohix, hap-tox pix. ²⁴Yā xonat te Yoām mō'tat putup kanet ka'ok hā, pa hōnhā' xip'ah kanet kopah.

²⁵Ha ta' pip Yoām mūtik mōg yāg xop, tu yāy mănōg kōnāmāhā Yoneo puxet mūtik. Yā Yoneo xop yōg 'āmuk xexka tu yāy mănōg, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Yāy Pix. Kaxīy.

²⁶Ta' nūn Yoām mūtik mōg xop Yoām hah, tu:

—Yāyā, hōmā' xip tihik 'āmūtik kōnāg kox xatapa', yā hōmā xate nōm 'āktux. Hōnhā tik tep-tox pix, ha tikmū'ūn xohix te ha nū' yāy xix. Kaxīy.

²⁷Ha Yoām te:

—Pexkox yōg Topa te tikmū'ūn xexka mīy, ha tikmū'ūn xohix te nōm pe' mōg, pa' xexka mīy hok, puxix tikmū'ūn nōm pe' mōg 'ohnāg. ²⁸Hōmā 'āte xa yāy 'āktux, hu: “'Ūgmūn 'ap Kunnix'ah, yā 'āte tikmū'ūn kuxa kummuk xit 'ohnāg, pa Topa te nūgkutnāhā, 'ū mōg hāmāxap, hak-nāy tu nōm nūn.” Kaxīy. Ha xate' xupak, tu' yūmmūg. ²⁹Yā hā kaxīy putuk: Tikmū'ūn te yāytap-tup, ha 'ūn te yāytaha yā tik te yāytaha yōg. Ha ta' xip tik te yāytaha xape', tu hām'āktux 'ohnāg, pa hām'āpak, tu tik te yāytaha yōg hām'āktux 'āpak, hu' kuxa hittup xexka', tu' yāykūmīy 'ohnāg. Yāg mūn putuk. 'Āte tik te yāytaha xape putuk, tuk kuxa hittup xexka nōmhā, yā tikmū'ūn xohix te Yeyox pe' mōg. ³⁰Yā' max, nōm xexka nōy nā' mōg, pu tikmū'ūn xohix nōm pēnā', ha ta' max, 'ūgmūn kutōgnāg nōy nāg mōg, pu tikmū'ūn 'ūgmūn pēnāk-tōgnāg.

Nōm te pexkox tu' yīxohoh

³¹Hōmā nōm xip pepi', tu' yīxohoh. Hamūn 'ūxexkanām, ha ta' xohix nōy 'ap xexka'ah. Hām xexka yōg tikmū'ūn yā hām xexka yōg xop xe'e', tu hām xexka yōg tikmū'ūn yōg hāpxop 'āk-

tux. Ha ta nōm te pexkox tu' yīxohoh yā' xexkanām. ³²Tute hāpxop pēnāhā pexkox tu', tu' pēnā'ax 'āktux, tu' xupak'ax 'āktux, pa tikmū'ūn te yōg hām'āktux kopa' kuxa mām 'ohnāg. ³³Pa tikmū'ūn 'ūm te 'ūyōg hām'āktux kopa' kuxa mām, puxix hām'āktux hu: “Topa 'ūmax xe'e'.” Kaxīy. ³⁴Topa te yāy kutok nū'kutnāhā', ha tute Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha Topa te nōm pu' hōm Topa Koxuk, ha nōm hā nū'xīmnāg Topa Koxuk hā, tu Topa Koxuk 'āpaknām. ³⁵Yā' tak Topa te yāy kutok mō'yāy xe'ēgnāg, tu' nōy pu hāpxop xohix popmāhā', puyīy 'ūxohix xop xat. ³⁶Tikmū'ūn 'ūm kuxa yūm Topak-tok kopah, tu' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Ha ta' nōy 'ūm te Topak-tok pit 'āpak 'ohnāg, tu' a' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg putup'ah, pa Topa te nōm tu' gāy mōkunā'mōg, ha' kux 'ohnāg.

Yeyox xix hāpxexka Xāmānit yōg 'ūhūn

4 Ta tikmū'ūn xohix te hām'āktux, ha Paniye xop te' xupak. Yā hām'āktux Yeyox mūtik hāpkumep xop xohix nōy nā' mōg xexka', ha ta Yoām mūtik hāpkumep xop xohix tapax 'ohnāg. Tikmū'ūn te kama' hām'āktux, Yeyox te tikmū'ūn xohip-tox pix, ha ta Yoām te tikmū'ūn tīgnāg putox pix. ²Pa 'āmhok. Yeyox te 'ap-tox pix'ah, pa Yeyox yōg tik xop tep-tox pix.

³Ha Yeyox te nōm 'āpak, tu ta' mōg hāpxexka Yonex kūnāpah, tu putpu' mōg hāpxexka Ganinet tu'. ⁴Pa' xip hāpxexka Xāmānit, ha nōm hā yāykutut, yā Topa tep-tup.

⁵Tu ta' nūn, tu nūktu kōmēn Xik tu' xupap hāpxexka Xāmānit kopah, yā Yako yōg hām yīkah. Yā hōmā Yako te yāy kutok Yoye pu hām hōm. ⁶Yā' xip Yako yōg kōnāg xupup kox, ha ta' tuknōg Yeyox,

hu kōnāg xupup kox kux tu' yūm, 'ihā māyōn te yāy kote' yūm.

⁷ Ha ta' nūn 'ūhūn hāpxexka Xāmānit yōg, nūy kōnāg tat xut. Ha Yeyox te:

—'Ā kōnāg 'ūm tat, 'ū xo'op. Kaxīy.

⁸ Yā Yeyox yōg tik xop 'ap xip'ah. 'Ūmōg kōmēn tu', nūy yāy xit'ax pop.

⁹ Ha 'ūn te:

—'Āmūn yā Yoneo xop kopa 'āxip, pak mūn yā Xāmānit xop kopak xip. Teptu 'ātu 'ākax, hu: "Ā kōnāg 'ūm tat?" Kaxīy.

Yā Xāmānit xop te hāpxopmā 'ohnāg Yoneo xop mūtik.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—'Ok xate' yūmmūg Topa te tikmū'ūn pu nōm hok hōm, tu nū' nōm kutnāhā? 'Ok xate' yūmmūg 'ūgmūn 'ū'ūm? Xate' yūmmūg, nūy ta 'ātu 'ākax, yīy 'āte xa' hōm kōnā'āg, nōm te tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg. Kaxīy.

¹¹ Ha 'ūn te:

—Notot, naxtox 'ūm yūm hok, ha kōnāg xupup kox tox. Tep hā' xut xate kōnā'āg, nōm te tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg? ¹² Yūmū yōg mōnāyxop Yako te yūmū'ā hōm nūhū' kōnāg xupup kox. Yako te' xo'op nūhū' kōnā'āg, xik-tok te', xix yōg xokxop tut xop te'. 'Ok 'āmūn xexka', ha ta Yakok-tōgnāg? Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te:

Tikmū'ūn te' xo'op kōnā'āg nūhū', pa hāpxip 'ihā kōnāg tup-tup xūy 'ūxeheh. ¹⁴ Pa 'āte tikmū'ūn pu kōnāg nōy hōm, ha tikmū'ūn te nōm xo'op, tu xe kōnāg putup xūy pip putup'ah. 'Āte tikmū'ūn pu' hōm nō'ōm kōnā'āg, ha nōm te nā-gyīkox putuk tikmū'ūn kuxa kopah, tu tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁵ Ha 'ūn te:

—'Ā' hōm nō'ōm kōnā'āg, ha xe kōnāg putup xūy 'ūm pip putup'ah, ha 'āte put-puk nūn putup'ah nūnteh, nūy kōnāg tat xut. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—Mōg, nūy 'āyīpxox xānā', pu nū'. Kaxīy.

¹⁷ Ha 'ūn te:

—'Ap xip'ah 'ūgyīpxox. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

¹⁸ —Hamūn, xate hām'āktux xe'e', 'a' xip'ah 'āyīpxox. Pa hōmā xate 'āyīpxox mūtik yāytaha', tu' nīm, nūy nōy mūtik yāyta', tu mōktu 'āyīpxox xohix te' 5 te kaxīy, ha ta hōnhā 'ātihi tik mūtik, pa yā 'a' īpxox'ah. Xate hām'āktux xe'e', 'ap koit'ah. Kaxīy.

¹⁹ Ha 'ūn te:

—'Āte' yūmmūg nōmhā, xate Topa pupi hām'āktux, yā 'ūgyūmmūg xexkah. ²⁰ 'Ūgmū yōg mōnāyxop te Topa pu nūktettex yīktix tu' nūhū', pa 'āxop te' xuk-tux, 'ūmax, pu Topa pu nūktettex kōmēn Yenoyanēn tu'. Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—Nixxix, 'ūxupax. Hāpxip puxix tikmū'ūn te Topa pu nūktettex putup, pa yīktix tu nūktettex hok, xix Yenoyanēn tu' nūktettex hok. ²² 'Āxop te Topa pu nūktettex, pa nōm yūmmūg 'ohnāg. 'Ūgmū'āte Topa pu nūktettex, tu nōm yūmmūg. 'Ūgmūg xop yā Yoneo xop, ha ta' xip tik puxet Yoneo xop kopah, tu nōm te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, tu' kuxa maxnāhā'. ²³ Pa hāpxip 'ihā, yā hōnhā 'ihā tikmū'ūn te Topa pu nūktettex putup, tu Topa 'āktux max xe'ep-tup yāy kuxa kopah, tu Topa yōg hāmyūmmūg xe'e' yūmmūg putup. Topa tep-tup, puyīy tikmū'ūn Topa pu nūktettex hā kaxīy. ²⁴ Topa yā' koxuk, 'ap yīn xip'ah. Yā' max, pu tikmū'ūn Topa pu nūktettex yāy kuxa hā, tu Topa yōg hāmyūmmūg xe'e' yūmmūg. Kaxīy.

²⁵ Ha 'ūn te:

—'Ūnūn putup nō'ōm. Topa te nōm nū'kutnāp-tup, yā' xuxet'ax Kunnix, yā Topa te nōm yāy'kutnāhā'. 'Āte' yūmmūg 'ūnūn putup, tu yūmū'ā hāpxop xohix xexka yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te:

—Yā hamūn, yāg mūn, nōm te 'āmūtik hām'āktux. Kaxīy.

²⁷ Ha ta' nūn Yeyox yōg tik xop, tu nūktu' pēnāhā' Yeyox te hām'āktux 'ūn mūtik, tu' yēy, tu 'ūn pu' yīkopit 'ohnāg, hu: “Putep putup?” Kaxīy. Tu Yeyox pu' yīkopit 'ohnāg, hu: “Tep mūn 'āktux?” Kaxīy.

²⁸ Ha 'ūn te yāy yōg naxtox nīm, tu ta' mōg kōmēn tu', tu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

²⁹ —Mā, nūy pēnā tihik, tute' xuktux 'āte hāpxopmā xohix xexka'. 'Ok nō'ōm yā Kunnix, yā Topa te nōm yāykutnāhā'? Kaxīy.

³⁰ Ha ta' mōg tikmū'ūn, nūy Yeyox pēnā'.

³¹ Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop, tu Yeyox mūtik hām'āktux, hu:

—Yāyā, 'āpu 'āxit'ax mā'. Kaxīy.

³² Ha:

—'Ūxip xit'ax yōgnū' xate' yūmmūg'ah. Kaxīy.

³³ Ha Yeyox yōg tik xop te yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ok tikmū'ūn te tu' hōm 'ūxit'ax? Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—Pute 'ūm 'ūgxit'ax? Yā 'āte hāpxopmā Topa te nōm putup. Yā 'ūgxit'ax putuk. Topa te nūgkutnāhā', hak hām kuxyāp-tup. Yā 'āte Topa puk hām, yā' xit'ax putuk. Yā 'āxop tep-tuppax 'āxit'ax, ha 'ātep-tuppax 'ūghām Topa te nōm putup. ³⁵ Xate hām'āktux, hu: “Māyōn-hex 'ānuk xohix te' 4 nōg putup, 'ihā' ta' mīnta'.” Kaxīy. Pa 'āte xa hām'āktux, hāmpēnā! Hōnhā 'ūta'. 'Ūnūnnā', pu' max hōnhā'. Pēnā tikmū'ūn nūn hōnhā, nūy kuxa mām 'ūgkopah, yā mīnta ta nūnnā putuk hōnhā. ³⁶ Tikmū'ūn te mīnta ta nūnnāhā', ha xuxyā te tu' pago. Hā kaxīy nōm te 'ātu tikmū'ūn nūnnāhā', puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, yīy ta' kuxa hittup nōm te hāpxop xap xok xix nōm te mīnta ta

nūnnāhā', yā' hittup 'ūtix. Hā kaxīy tik te tikmū'ūn puk mūn yūmmūgāhā', ha ta' nōy te tikmū'ūn māmāhā 'ūgkopah, yā' kuxa hittup 'ūtix. ³⁷ Yā hām'āktux xe'e': “Tik te hāpxop xap xok, ha ta' nōy te mīnta ta nūnnāhā'”. Kaxīy. Hā kaxīy tik te tikmū'ūn puk mūn yūmmūgāhā', ha ta' nōy te tikmū'ūn kuxa māmāhā 'ūgkopah. ³⁸ 'Āte mō 'āxop pok, xa mīnta ta nūnnā'. Xate hāmxa 'ohnāg. 'Ūnoy te hām xaha', ha xate mīnta nūnnāhā'. Yā xate tikmū'ūn kuxa māmāhā 'ūgkopah. Kaxīy.

³⁹ Ha ta' kuxa mām ka'ok Yeyox kopa kōmēn Xāmānit yōg tikmū'ūn xohix. Yā 'ūn te hām'āktux, hu: “Mā, nūy pēnā tihik, tute hām'āktux 'āte hāpxopmā xohix xexka'”. Kaxīy. ⁴⁰ Ta' nūn kōmēn Xāmānit yōg tikmū'ūn, tu nūktu Yeyox tu' kax, pu nox xip. Ha' nox tihi' nūmūtik 'āmnīy tix hā.

⁴¹ Ha xe xape xohix te Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ⁴² tu 'ūn pu hām'āktux, hu:

—Hōmā 'ūgmū'āte 'ōg hām'āktux 'āpak, pa hōnhā Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, hu' yūmmūg Yeyox te hām xexka yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

Yeyox te tik xexkak-tok hittupmāhā'

⁴³ 'Āmnīy tix nōg, ha ta' mōg Yeyox hāpxexka Ganinet tu'. ⁴⁴ Yā, hōmā Yeyox te' xuktux hu: “'Ūxape xop te Topa pupi hām'āktux xop 'āpak 'ohnāg yāy yōg hām tu', pa hām nōy yōg tikmū'ūn te nōm 'āpak. Kaxīy.

⁴⁵ Ta' nūn Yeyox, tu nūktu' xupep hāpxexka Ganinet tu', ha Ganinet yōg tikmū'ūn tep-tup Yeyox. Yā hōmā Ganinet yōg tikmū'ūn te' pēnāhā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok kōmēn Yenoyanēn tu', 'ihā' xip 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn.

⁴⁶ Ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu' xupep kōmēn Kānā tu' hāpxexka Ganinet

kopah. Yā hōmā Yeyox te kōnāg hā xupyāg mīy Kānā tu', yā yāyhā xupyāg.

Ha ta' xip Kānā tu kōmēn Kapānām yōg tik xexka' hak-tok pakut. ⁴⁷Tik te Yeyox nūn 'āpak, tu ta' mōg, tu mōktu Yeyox tu' kax, pu nū', nūyk-tok pit hit-tupmā', yā 'ūxok putūmnāg. ⁴⁸Ha Yeyox te:

—'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, ha ta 'ākuxa yūm 'ohnāg. Kaxīy.

⁴⁹Ha tik te:

—Yāyā, mā hōnhā mō'ka'ok. 'Ūxok putūmnāg 'ūgkutok! Kaxīy.

⁵⁰Ha Yeyox te:

—Mōg, 'āk-tok hip-tup. Kaxīy.

Ha tik kuxa yūm Yeyox yōg hām'āktux kopah, tu ta' mōg, ⁵¹pa yōg kāmānat xip putat kopah, tu hām'āktux, hu:

—'Ūhi 'āk-tok. Kaxīy.

⁵²Ha tik te:

—Pi'yā' yūm māyōn, 'ihā' hittup kōnāmāhā'? Kaxīy.

Ha:

—Yā māyōn te yāy kote' yūm, 'ihā xuxi'. Kaxīy.

⁵³Ha tik te' yūmmūg yā māyōn te yāy kote' yūm 'ihā Yeyox te: “Āk-tok hip-tup”. Kaxīy.

Ha tik kuxa mām Yeyox kopah, xix' xape xop kuxa mām kamah.

⁵⁴Yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg tix hāpxexka Ganinet tu'. Yā hōmā Yeyox xip hāpxexka Yonex tu', tu ta' nūn hāpxexka Ganinet tu'.

Yeyox te' hittupmāhā tik yīn mōg hok

5 Hāpxip 'ihā' xip'ax Yoneo xop yōg 'āmuk xexka kōmēn Yenoyanēn kopah, ha ta' mōg Yeyox Yenoyanēn tu', tu mōktu' xupep. ²'Ūxup puxhep max kōmēn yōg hāmpak'ax yīkox yīkah. Yā hāmīkox 'ūxuxet'ax kahnēn yōg hāmīkox, ha puxhep max 'ūxuxet'ax Metex, yā Yoneo xop yīy'ax kopah. Yā' pip kuxkaxax xohix te' 5 puxhep max

yīmap. ³Ha kuxkaxax kopa' pip pakut xop, yā' pa hok xop xix hāpkumep hok xop xix yīn mōg hok xop. 'Ūxohix te kōnāg yo'ok hip. ⁴Hāpxip ha ta' xupep pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu kōnāg kanop, ha ta pakut xop mōg kōnāg hah, ha nōm mō'nāhā hāmāxap, puxix tu' hittup.

⁵Ha ta' xip tihik, tu' pakutpax hāmyāx-ata muk xohix te' 38 hā. ⁶Ha Yeyox te' pēnāhā', tu' yūmmūg tik pakut mōkuma'mōg, ha Yexox te:

—'Ok xatep-tup 'āhittup? Kaxīy.

⁷Ha tik pakut te:

—Yāyā, 'ap xip'ah 'ūnōy, nōm tek mōgāhā puxhep max tu', 'ihā kōnāg yo'ok. 'Āte mīkaxxap ku'īn hāg yīxohoh, pa' nōy xupep hāmāxap. Kaxīy.

⁸Ha Yeyox te:

—Pu 'āg-nihā xip! 'Ōg 'ixtet pa', nūy ta mōg! Kaxīy.

⁹Ha tik hittup mō'ka'ok, tu 'ixtet paha', tu ta' mōg. ¹⁰Pa' pip Yoneo xop, tu tik pu hām'āktux, hu:

—Hōnhā nit xap. Yā' kax'āmi tikmū'ūn yōg xat'ax yōg tappet tu', tu hām'āktux, hu: “Nīt xap hā 'ixtet tat hok”. Kaxīy.

¹¹Ha tik te:

—Tik tek hittupmāhā', tu 'ā hām'āktux, hu: “Pu 'ōg 'ixtet pa', nūy ta mōg. Kaxīy.

¹²Ha:

—'Ū'ūm tihik nō'ōm, nōm te hām'āktux hu: “Pu 'ōg 'ixtet pa'”? Kaxīy.

¹³Pa tik te' yūmmūg 'ohnāg, yā' mōg Yeyox. Yā' pip tikmū'ūn xohix 'ōnteh, yīy ta' mōg.

¹⁴Hāpxip 'ihā' mōg Yeyox Topa pet xexka ha', tu mōktu tik xipihī', tu:

—'Āpu yāy pēnā', yā 'āhittup. Pu 'ūxe hāpkummuk mīy hok. Hāpkummuk mīy, nūy ta putpu 'āpakut xexkanām. Kaxīy.

¹⁵Ta' mōg tihik, tu Yoneo xop pu hām'āktux hu:

—Yeyox tek hittupmāhā'. Kaxīy.

¹⁶Yīy ta' gāy Yoneo xop, hu Yeyox kute'ex kummuk. Yā nit xap 'ihā tik hittupmāhā'.

¹⁷Pa Yeyox te tu hām'āktux, hu:

—Yōgnū 'ātak hām mōkuma'mōg, tu' hup 'ohnāg, ha tak hām kamah. Kaxīy.

¹⁸Yīy ta' gāy xexka Yoneo xop, hu Yeyox putex putup. Yā Yeyox te nit xap yōg xa'ax koxyōy, tu Topa 'āktux hu: “Yognū 'ātak”. Kaxīy. Yā Topa putuk Yeyox. Yīy ta' gāy Yoneo xop.

Topak-tok te' xat

¹⁹Ha Yeyox te:

—'Āte hām'āktux xe'e, 'ap koit'ah. 'Ügmün, yā 'ātak kutok pit, tu yāp-xehnāg hā hāpxopmā 'ohnāg, pa yōg 'ātak te hāpxopmā', ha 'āte' pēnāhā', tu kama' mīy, hā' putuk. ²⁰Ātak te mōgyāy xe'ēgnāg, yā mō yāy kutok yāy xe'ēgnāg, tuk-tok pu yāy yōg hāpxopmā'ax xohix mūg, puyīy pēnā'. Hōnhā tute tikmū'ün pu hāpxopmā'ax mūg, ta hāpxip 'ihā hāpxopmā'ax max xe'ēgnāg mūg putup, xayīy 'ākuxa yēy. ²¹Yōgnū 'ātak te xakix xop putpu' hīnnāhā', yā tute' hīnnāhā', xixk mūn Topak-tok te tikmū'ün hīnnāhā kamah, tu tikmū'ün 'üm putup tu nōm hīnnāhā'. ²²Yōgnū 'ātak te tikmū'ün yōg hāpxopmā'ax kopit 'ohnāg, nūy yōg hāpkummuk mī'ax hā yānān 'ohnāg. Tute yāy kutok xat, pu kopit, ²³puyīy 'ügmün pe tu paxeh xexkah, yā tikmū'ün te 'ātak pe'paxex xexka putuk. Tikmū'ün 'üm tek-tok pe'paxex xexka 'ohnāg, tu 'ātak pe'paxex xexka 'ohnāg kamah. Yā 'ātak te yāy kutok nū'kutnāhā'.

²⁴—Nūhū yā hām'āktux xe'e'. Tikmū'ün 'üm te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu Topa kopa' kuxa mām ka'ok, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Topa te nūgkutnāhā'. 'Āte nōm yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup'ah, ha' xakix xe'e putup'ah, pa' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. ²⁵Nūhū hām'āktux xe'e. Hāpxip 'ihā, yā hōnhā

'ihā kamah, xakix xop te Topak-tok yōg hām'āktux 'āpak putup, tu' xupak xop hip-tup. ²⁶'Ātak kopa' xip 'ūhi'ax, yā tute hi'ax hōm. Tute yāy kutok pu' hōm, ha' xip 'ūhi'ax Topak-tok pit kopah. 'Ügmün, yā Topak-tok, tu hi'ax hōm kamah, ²⁷ha 'ātak te yāy kutok xat, pu tikmū'ün yōg hāpkummuk mīy'ax kopit. Hamün, 'ügmün yā Tikmū'ün Kutok.

²⁸—Texīy 'ākuxa te' yēy? Hāpxip 'ihā xukpot tu xakix xohix xop te yōgnū hām'āktux 'āpak putup, ²⁹tu xukpot nīm putup, tu ta' mōg. Nōm te hāpxopmā max te putpu' hip-tup, tu hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, ha ta nōm te hāpkummuk mīy te putpu' hip-tup, ha' kopit putup 'üyōg hāpkummuk mīy'ax, nūy hāpkummuk mīy'ax hā yānān.

Yeyox te' xat

³⁰Yeyox te xe:

—'Āte yāp-xehnāg hā hāpxopmā 'ohnāg, pa Topa te hām'āktux, ha 'āte' xupak 'ūxohix xexkah. Hā kaxīy 'āte tikmū'ün yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' kopit xe'e'. 'Āte' mīy 'ohnāg 'āte nōm putup, pa 'āte' mīy Topa te nōm putup. Tute nūgkutnāhā 'ügmün.

³¹—'Āte yāy 'āktux, ha ta 'āxop hām'āktux, Yeyox max'ah, yā hām'āktux 'ap xe'e'ah. ³²Pa' nōy tek mūn 'āktux kamah. Yā 'ātak tek mūn 'āktux kamah. 'Āte' yūmmūg tutek mūn 'āktux xe'e'. ³³Hōmā 'āxop te mō' nōy pok Yoām hah, ha Yoām tek mūn 'āktux xe'e'. ³⁴'Ap 'ātep-tup'ah, pu tikmū'ün tek mūn 'āktux. Pa 'āte xa Yoām 'āktux, xayīy 'āxop Yoām yōg hām'āktux 'āpax, puyīy Topa 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'üyānān tu'.

³⁵—Yoām te kuyānām tat'ax putuk, ha xatep-tup, tu 'ākuxa hittup Yoām yōg kuyānām kopah. Yā kuyānām xip, ha tikmū'ün te hāmyūmmūg, tu Topa yōg putat max pēnāhā'. Yā' xip Yoām, ha tikmū'ün tek mūn yūmmūg xix hām-

max yūmmūg. ³⁶Yoām tek mūn 'āktux, yā' max. Pa 'āte hāpxopmā max. Yā' max xe'ēgnāg. Yōg 'ātak te nūgkut-nāhā, 'ūyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Nōm te xak mūn mūg, ha xate' yūmmūg yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā'. ³⁷'Ātak tek mūn 'āktux max kamah. Tute nūgkut-nāhā nūnteh. 'A xate Topa te hām'āktux 'āpak'ah, tu Topa pēnā 'ohnāg, ³⁸ha 'ap xip ka'ok'ah Topa yōg hām'āpak max'ax 'ākuxa kopah, 'ākuxa mām 'ohnāg Topa yōg hām'āpak max'ax kopah hah. Topa te nūgkutnāhā, pa 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgkopah. ³⁹'Āxop te Topa yōg tappet mōkupix punethok, tu hāmp'e'āpaxex Topa yōg tappet mōkupix, xayīy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg. Pa 'āmhok. Yā Topa yōg tappet tek mūn 'āktux, ⁴⁰pa 'a 'āxop tep-tup'ah, nūy 'ūg ha nū', nūy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg.

⁴¹—'A 'āte' xak'ah, pu tikmū'ūn 'ūg-mūn 'āktux max. ⁴²Yā 'āte 'āxop yūmmūg, yā 'āxop te Topap-tuppax 'ohnāg 'ākuxa hā. ⁴³Yōgnū 'ātak te 'ā' hōm yāy yōg xuxet'ax, ha 'āte yāy 'ātak pupik xip, pa 'a 'āxop tek mūn pa 'ohnāg 'ākuxa hā. Yā 'āxop tek putup nōg. Ha ta' nōy nūn, yā 'ūyāy yōg xuxet'ax hā' nūn, ha ta 'āxop nōy pap-tup 'ākuxa hā, tu' nōy putup pax putup. ⁴⁴'Āxop tep-tup, pu tikmū'ūn 'āxop 'āktux max, pa 'āxop tep-tup'ah, pu Topa mūn 'āxop 'āktux max. Texīy 'ākuxa mām putup? ⁴⁵Hāmp'e'āpaxex hok 'āte yōgnū 'ātak pu 'āxop 'āktux kummuk putup. 'Āmhok. 'Ākuxa mām Mōyyex kopah, ha Mōyyex te Topa pu 'āxop 'āktux kummuk putup. ⁴⁶'Ākuxa mām xe'e Mōyyex kopah, nūy ta 'āxop kuxa mām 'ūgkopah, tuk mūn 'āpak. Hamūn Mōyyex tek mūn kax'āmi'. ⁴⁷Pa 'ākuxa mām xe'e 'ohnāg Mōyyex yōg tappet kopah. Texīy 'āxop kuxa mām putup yōgnū hām'āktux kopah, tu nōm 'āpak? Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn pu xit'ax nīm

6 Hāpxip 'ihā' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka xak, yā kōnāg xexka 'āxet'ax Ganinet yōg xix 'āxet'ax nōy yā Timenit. ²Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox pe' mōg. Yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu pakut xop hittupmāhā, ha tikmū'ūn te' pēnāhā, hu' pe' mōg.

³Ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop yīktix tu', tu' mām. ⁴Ha' xip'ax Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn. ⁵Ha Yeyox te' pēnāhā, pa' nūn tikmū'ūn xohix, ha Yeyox te Pinip pu hām'āktux, hu:

—Pi'yā yūmmū'āte' pop'ax xit'ax tikmū'ūn xohix pu? Kaxīy.

⁶Yā Yeyox te nōm 'āktux, nūy Pinip yōg hāpxopmā'ax kopit. Yā Yeyox te' yūmmūg tute hāpxopmāp-tup.

⁷Ha Pinip te:

—Pām yōg tayūmak xohix. Yā tik hām mey te' 4, nūy tayūmak pop, nūy nōm hā' pop pām, ha ta tikmū'ūn te pām kutōgnāg māp-tup. Kaxīy.

⁸Ha 'Ānene te hām'āktux, yā 'Ānene te Yeyox yōg tik xop kopa' xip, yā Pet taknōy. 'Ānene te:

⁹—'Ūxip nūnte kakxop pit, tu yōg pām te xemat hā' mīy, tu' xohix te' 5, xix yōg mām tix pip kamah. Tu texīy tikmū'ūn xohix pu? Kaxīy.

¹⁰Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūxat, pu tikmū'ūn māhām. Kaxīy. Yā' xux xohix pip. Ha' xat, ha' mām tikmū'ūn, yā' xohix te' 5.000 ti-hik, ha 'ūn pip kamah xix kakxop. ¹¹Ha Yeyox te pām pop, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ūmax pām xix māhām. Puxi'. 'Āmax. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu tikmū'ūn pu' nīm, tu mām koxip kamah, tu tikmū'ūn pu' nīm, ha tikmū'ūn te xohix pop, hu ta' kux, 'ap nōy putup'ah. Puxix. ¹²Tu' mā kux, tu'

hix ka'ok, ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu:

—Āpu yā 'āxit'ax yāg xohix mām tikmū'ūn te nōm putup'ah. Nōm putyōn hok. Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox yōg tik xop te' xit'ax yāg mām, tu manax hā' tat, yā manax xohix te' 12, tikmū'ūn te nōm mā 'ohnāg. Yā Yeyox te pām xemat te' 5 hā' mīy xohix.

¹⁴ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā, yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Tikmū'ūn te:

—Topa yōg tappet tu' xuktux, 'ūnūn putup tik te Topa pupi hām'aktux hām xexka tu'. Hamūn, Yeyox yā nō'ōm. Kaxīy.

¹⁵ Tikmū'ūn tep-tup, nūy Yeyox mōgā mō'ka'ok, nūy Yeyox mīy tikmū'ūn yōg xat'ax, pa Yeyox te' yūmmūg, hu ta' mōg yīktix tu', tu yāp-xehnāg xip.

Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā

¹⁶ Āmāxak ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu yīktix tu' yīxoho' tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka tu', ¹⁷ tu mīpkox tu' mōxaha', tu nōm mōxakux, tu kōnāg tu' mōg kōmēn Kapānām tu'. 'Āmnīy, ha ta' xupep 'ohnāg Yeyox yāy yōg tik xop tu'. ¹⁸ Pa 'āmuuh xexka te mō'kouk, ha kōnāg tot xexkah, ¹⁹ ha Yeyox yōg tik xop te mīpkox mōgāhā, tu mōktu 5 kīnōm ha' mōg pe' 6 ha' mōg, tu' pēnāhā, pa' xip Yeyox, ha kōnāg yīmū' hāpkumep, yā' kōnāg yīmū' mōg pata hā, tu mīpkox yīka' nūn, ha ta' yīpkutuk Yeyox yōg tik xop, ²⁰ ha Yeyox te:

—Ūgyīpkutuk hok, yāg mūn. Kaxīy.

²¹ Tu ta mīpkox hā mō'nāhā Yeyox, yīy ta' hittup Yeyox yōg tik xop, yā mō'nāhā, ta hāpxip 'ohnāg ha ta' xupep mīpkox hāpkux nōy tu'.

Tikmū'ūn te Yeyox xak

²² Hāptup ha ta tikmū'ūn te kōnāg xexka xatapa' pip hāpkux nōy tu', tu' pēnāhā mīpkox kutōgnāg yāp-xehnāg

mōg nōm te Yeyox yōg tik xop tat, pa Yeyox mō'tat 'ohnāg.

²³ Ha ta' nūn kōmēn Timenit tu' mīpkox xape xohix, tu nūktu' mōxaha hāpkux tu'. Yā hōmā tikmū'ūn te pām māhā 'ōnteh. Yā Yeyox te Topa pu pām 'āk-tux 'ōnteh. ²⁴ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā 'ap xip'ah Yeyox, ha Yeyox yōg tik xop 'ap pip'ah kamah. Tikmū'ūn te mīpkox tu' mōxaha', tu ta' mōg kōmēn Kapānām tu', nūy Yeyox xax.

Yeyox te pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā'

²⁵ Tu ta' mōg tikmū'ūn, tu kōnāg xexka xak, tu mōktu' mōxaha hāpkux nōy tu', tu Yeyox xak, tu' xipihī', tu Yeyox pu:

—Notot, hām'ūmhā 'āxupez nūnteh? Kaxīy.

²⁶ Ha:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āxop tek xak, xayīy pām mā', tu mōktu 'āhix ka'ok. 'Āte hāpxopmā', pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. 'Ūgka'ok, pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. ²⁷ Āpu pām xax hok, yā hāpxip kutōgnāg 'ihāg-nox pām. 'Āpu pām nōy xax, yā' nōy xip ka'ok hāmyāx-atamuk xohix kux 'ohnāg hā. 'Ūgmūn, yā Tikmū'ūn Kutok, tu xa' popmāp-tup pām nō'ōm. Hamūn, Topa tek xat, 'ū' hōm nō'ōm. Kaxīy.

²⁸ Ha tikmū'ūn te:

—Topa te putep putup, pu tikmū'ūn mīy? Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Topa tep-tup nūhū'. Tutep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām nōm kopah Topa te nōm nū'kutnāhā'. Kaxīy.

³⁰ Ha tikmū'ūn te:

—Āpu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, puyīy tikmū'ūn kuxa mām 'ākopah. Putep mūn mīy putup? ³¹ Hōmā 'ūhittap yūmū yōg mōnāyxop te' māhā nōm te pām putuk 'ūxuxet'ax māmā', yā hām panip xexka tu' māhā'. Hāmūn, Topa

yōg tappet te: “Topa te pexkox tu' putxok pām, puyīy tikmū'ūn mā'. Kaxīy.

³² Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'A' Mōyyex te xa' pōpmā 'ohnāg pexkox yōg pām, pa yōgnū 'ātak te xa' popmāhā pexkox yōg pām xe'e'. ³³ Topa te pām 'ūm popmāhā? Yā nōm te pexkox tu' nūn, ha nōm te tikmū'ūn xohix hīnnā mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

³⁴ Ha tikmū'ūn te:

—Notot, 'āpu 'ūgmū'ā popmā' nō'ōm pām. 'Āpu nōm popmā mōkumamōg. Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te:

—'Āte pām putuk nō'ōm pexkox yōg. Pām te tikmū'ūn hīnnāhā, ha 'āte tikmū'ūn hīnnāhā, puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg. Tikmū'ūn tek ha' nūn, puxix putup xūy nōāp-tup 'ūkuxa kopah. Tikmū'ūn tek mūn kopa' kuxa mām, puxix kōnāg putup xūy putuk nōāp-tup 'ūkuxa kopah, yā 'a xe kōnāg putup xūy putuk xip putup'ah 'ūkuxa kopah. ³⁶ Pa 'āte xa' xuktux, 'āxop tek pēnāhā, pa 'ākuxa mām ka'ok 'ohnāg. ³⁷ Yōgnū 'ātak te 'ā' popmāhā tikmū'ūn, puyīy' kuxa mām 'ūgkopah, ha nōm tek ha' nūn putup, ha 'āte xohix pop putup, tu 'ātep-tup nōg 'ohnāg putup, yā yōg xop, 'āte mō nōm yāy xe'ēgnāg. ³⁸ Hamūn, 'āte pexkox tuk nūn tuk yīxoho', nūy mīy Topa te nōm putup. Yā tute nūgkutnāhā. 'Ak nūn'ah, nūy mīy 'āte nōm putup. ³⁹ Topa te nūgkutnāhā, 'ūyīy hāpxopmā, yā 'āte yāy yōg tikmū'ūn xaxok 'ohnāg. Yā nōm te' kuxa mām'ax xaxok putup'ah, ha Hāmgyāgnāg te nōm pop putup'ah. 'Ātak te 'ā nōm popmāhā, ha 'āte nōm putpu' hīnnāp-tup hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā'. ⁴⁰ Hamūn, yōgnū 'ātak tep-tup hā kaxīy. 'Ūp-tup, puyīy nōm hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, yā nōm xohix te Topak-tok pēnāhā, hu' kuxa mām Topak-tok kopah. Ha ta hāmyāxatamuk

xohix xox putox 'ihā putpu' hīnnāp-tup 'āte'. Kaxīy.

⁴¹ Ha Yoneo xop te Yeyox 'āktux kum-muk kōnāmāhā. Yā Yeyox te: “'Ūgmūn yā pām putuk, nōm te pexkox tu' yīx-hoho”. Kaxīy.

⁴² Ha Yoneo xop te:

—Yā tihik nūhū, yā Yeyox. 'Ok Yoyek-tok? Yūmū'āte' yūmmūg 'ūyōg 'ātak xi' tut. Teptu hām'āktux pexkox tu' yīxoho? Kaxīy.

⁴³ Ha Yeyox te:

—'Āhup. Yāy mūtik hām'āktux kum-muk hok! ⁴⁴ Yōgnū 'ātak tek ha tikmū'ūn nūnnāhā, yā' kuxa mām 'ūgkopah. Ha Topa te tikmū'ūn nūnnāp-tup'ah, yā' kuxa mām putup'ah 'ūgkopah. Ha ta hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā 'āte yāy yōg xop putpu' hīnnāp-tup. ⁴⁵ Hōmā 'ūhittap tik te Topa pupi hām'āktux xop te' kaxāmi, hu: “Topa te tikmū'ūn xohix xexka pu hāmyūmmūgāhā. 'Ūxohix te 'ātak 'āpak, hu hāmyūmmūg, yā nōm xohix 'ūg ha' nūn putup. ⁴⁶ 'Ap 'āte hām'āktux'ah tik 'ūm te Topa pēnāhā'. Nōm te Topa ha' nūn, yā nōm puxehnāg te Topa pēnāhā.

⁴⁷ —'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok 'ūgkopah, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. ⁴⁸ 'Ūgmūn yā pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā. ⁴⁹ Hōmā 'ūhittap mōnāyxop te pām māmā māhā hām panip xexka tu', pa' xaxix pax. ⁵⁰ Pa tikmū'ūn 'ūm te pām nōy māhā, puxix xaxix ka'ok putup 'ohnāg. ⁵¹ 'Ūgmūn yā pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā, ha' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. 'Āte pexkox tuk yīxohoh. Tikmū'ūn 'ūm te' māhā, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Pute 'ūm pām nō'ōm 'āte tikmū'ūn pu nōm hōm? Yā yāy yōg yīn. 'Āte yāy yīn hōm, puyīy tikmū'ūn xohix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

⁵² Ha ta' gāy Yoneo xop, tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Texīy tik te yūmū'ā yāy yīn hōm, 'ū mā'? Kaxīy.

Yā tikmū'ūn kuxa mām'ax te' putuk tikmū'ūn te Yeyox yīn mähā'.

⁵³ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tikmū'ūn te Tikmū'ūn Kutok yīn mā 'ohnäg, yāg yīn mā 'ohnäg, pixix hi xe'ēgnäg mōkuma'mōg 'ohnäg. Tikmū'ūn te Tikmū'ūn Kutok hep 'āta xo'op 'ohnäg, puxix hi xe'ēgnäg mōkuma'mōg 'ohnäg.

⁵⁴ 'Ūxohix tek yīn mähā', tuk hep 'āta xo'op, puxix hi mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnäg, ha ta hām'yāxatamuk xohix xox putox 'ihā 'āte nōm putpu' hīnnāp-tup.

⁵⁵ Hamūn, 'ūgyīn yā xit'ax xe'e, xik hep 'āta yā hep xe'e'. ⁵⁶ Tikmū'ūn 'ūm tek yīn mähā' xik hep 'āta xo'op, yā nōm kuxa mām 'ūgkopah, hak xip ka'ok nūmūtik. ⁵⁷ Yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā', tuk hīnnāhā'. Hā kaxīy 'āte tikmū'ūn hīnnāhā', nōm tek yīn mähā', yā' kuxa mām 'ūgkopah. ⁵⁸ 'Āte pām putuk, tu pexkox tuk yīxohoh, yā' putuk'ah pām nōy. Mōnāyxop te nōm mähā', pa' xakixpax. 'Ūxohix 'ūm tek yīn mähā', yā' kuxa mām 'ūgkopah, puxix hi xe'ēgnäg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnäg. Kaxīy.

⁵⁹ Hā kaxīy hām'āktux Yeyox Yoneo yōg Topa pet kopah kōmēn Kapānām tu'.

Yeyox yōg hām'āktux'ax te tikmū'ūn hīnnāhā'

⁶⁰ Yā hām'āktux 'āpak tikmū'ūn xohix, nōm te Yeyox pe' mōg, tu:

—Yā tute yūmū'ā hām'yūmmūg ka'ok yūmmūgāhā'. 'Ū'ūm te nōm 'āpak, nūy yīpkox pi'? Yā tik 'ohnäg. Kaxīy.

⁶¹ Hā kaxīy hām'āktux kummuk Yeyox pe' mōg xop. Tikmū'ūn te Yeyox pu hām'āktux 'ohnäg, pa Yeyox te tikmū'ūn yōg hām'āktux'ax yūmmūg, tu:

—'Ok yōgnū hām'āktux te 'āxop kuxa nōā'? ⁶² Paxpu 'āxop te' pēnāhā 'ūgmūn,

yā Tikmū'ūn Kutok pēnāhā', 'ihāg mōg pepix putpu' yāy yōg xip'ax tu', nūy ta putep pe 'āxop paxex putup? ⁶³ Tikmū'ūn koxuk pip, puxix hi tikmū'ūn. Yōgnū hām'āktux te' koxuk putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā'. ⁶⁴ Pa' pip 'āxop kopah tikmū'ūn kuxa mām 'ohnäg. Kaxīy.

Yā hōmā 'ūhittap Yeyox te' yūmmūg mōkuma'mōg yāg xop kuxa mām 'ohnäg, tu kama' yūmmūg tik te' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy xūygā'.

⁶⁵ Ha Yeyox te:

—Hamūn 'āte xa hām'āktux, Topa tek ha tikmū'ūn nūnnāhā, puxix 'ūg ha nū'. Pa Topa tek ha tikmū'ūn nūnnā 'ohnäg, puxix nūn 'ohnäg, yā 'ūgkopa' kuxa mām putup'ah. Kaxīy.

⁶⁶ Yīy ta Yeyox nīm tikmū'ūn xohix te', tu xe Yeyox pe' mōg 'ohnäg, ⁶⁷ ha Yeyox te yāy yōg tik te 12 xop pu:

—'Ok 'āxop tek nīm putup kamah, nūy ta mōg? Kaxīy.

⁶⁸ Ha Xīmām Pet te:

—Tep pek mūg mōg putup? 'Ōg hām'āktux'ax tek mūg hīnnāhā', hak mūg hi hām'yāxatamuk xohix kux 'ohnäg hā. ⁶⁹ 'Ūgmū'āte' yūmmūg 'āmūn yā Kunnux, ha Topa te 'āmūn yāykutnāhā'. Yā Topa tu 'ānūn. Kaxīy.

⁷⁰ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte 'āxop yīmōgātux tikmū'ūn kopah? Pa 'āxop kopa' xip yāp-xet, yā Hāmgyāgnäg xop yōg tik te 'āxop kopa' xip. Kaxīy.

⁷¹ Hamūn, Yeyox te Yot 'āktux, yā Xīmām kutok Yot, yā' xip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah, pa hāpxip 'ihā Yot te' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy Yeyox xūygā'.

Yeyox xix' taknōy xop

7 Ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep hāpxexka Ganinet tu'. 'A' putup'ah, nūy hāpkumep hāpxexka Yonex tu', yā Yoneo xexka xop tep-tup, nūy Yeyox putex Yonex tu'. ² Hāpxip kutōgnäg 'ihā' xip'ax

'āmuk xexka 'āxet'ax Mīptutnāg Yōg 'Āmuk Xexka'. ³Ha ta' pip Yeyox taknōy xop, tu:

—Āpu mōg Yonex tu', puyīy 'āmūtik hāpkumep xop pēnā' xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. ⁴Xatep-tup, pu tikmū'ūn 'āyūmmūg, ha ta yāy yōg hāpxopmā'ax xaptop putup'ah. Xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Āpu 'ūmīy, puyīy tikmū'ūn xohix pēnā', nūy 'āyūmmūg. Kaxīy.

⁵Yā 'a' taknōy xop mūn te Yeyox kopa kuxa mām 'ohnāg

⁶Ha Yeyox te:

—Hōnhā 'ūmīy hok pu' max. 'Ap xe'e'ah hōnhā, pa 'āmnīy xohix 'ūxe'e 'āxop yōg. ⁷Tikmū'ūn xohix te 'āxop putup nōg yūmmūg 'ohnāg, pa tikmū'ūn xohix tek putup nōg, yā 'āte hām'āktux punethok tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. ⁸Āpu mōg 'āmuk xexka hah. 'Ap 'ūg-mōg putup'ah nōmhā. 'A 'āmnīy xe'e'ah yōgnū'. Kaxīy.

⁹Hā kaxīy Yeyox te hām'āktux, tu' nox xip hāpxexka Ganinet tu'.

Yeyox mōg 'āmuk xexka hah

¹⁰Ha ta' mōg 'ūtaknōy xop 'āmuk xexka hah, ha hāpxip 'ihā' mōg kama Yeyox, pa yāy xaptop, yā tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg. ¹¹Ha Yoneo xexka xop te Yeyox xak 'āmuk xexka tu', tu tikmū'ūn yīykopit, hu:

—Pi'yā' xip Yeyox? Kaxīy.

¹²Ha tikmū'ūn te hām'āktux pū'ūgnāg punethok, ha' yāg te:

—Yā tik max nō'ōm. Kaxīy.

Pa' yāg nōy te:

—Tute mō'āmā'. Kaxīy.

¹³Pa' xohix te hām'āktux pū'ūgnāg, yā hām'āktux xaptop, Yoneo xexka xop yīp-kutuk tu'

¹⁴Hāpxip 'āmuk xexka kote 'ihā' mōg Yeyox, tu mōktu Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāh kōnāmāhā', ¹⁵ha Yoneo xexka xop te' yēy, tu:

—Texīy kāy te hāmyūmmūg xexka', pa tappet mīy 'ohnāg? Kaxīy.

¹⁶Ha Yeyox te:

—'A 'āte yāy yōg hāmyūmmūg yūmmūgā'ah, pa Topa yōg, yā tute nūg mūn kutnāhā'. ¹⁷Tikmū'ūn 'ūm tep-tup, nūy mīy Topa te nōm putup, puxix yūmmūg putup 'āte Topa yōg hāmyūmmūg 'āktux, 'a yōg'ah.

¹⁸Tikmū'ūn 'ūm te yāy yōg hāmyūmmūg 'āktux, puxip-tup, pu tikmū'ūn hāmpē'paxex yā' xexka nō'ōm. Ha ta' nōy tep-tup, pu tikmū'ūn hāmpē'paxex yā' xexka Topah. Yā Topa te nū nōm kutnāhā', yā tik yok, yā' koit 'ohnāg. ¹⁹Hōmā Mōyyex te xa' popmāhā Topa te nōm xat. Hamūn, pa 'āxop xohix te' mīy 'ohnāg Topa yōg xat'ax. Teptu 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex? Kaxīy.

²⁰Ha tikmū'ūn te:

—Yāmīy kummuk xip 'ākopah. Tep-te 'āp-tex putup? Kaxīy.

²¹Ha Yeyox te:

—'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg puxet, yīy 'āxop kuxa te' yēy. ²²Hōmā 'ūhittap mōnāyxop tek-tok pit xop xax mep 'ūyīmap hāmāxap, ha ta hāmyāxatamuk punethok nōg, 'ihā Mōyyex te' xat, pu' mīy nō'ōm, yīy ta hōnhā 'āxop te' mīy 'āmnīy hām hok 'ihā'. ²³'Āxop tek-tok pit xax mep 'ūyīmap 'āmnīy hām hok 'ihā', nūy Mōyyex yōg xat'ax mīy. Texīy 'āxop gāy, yā 'āte tik hittupmāhā 'āmnīy hām hok 'ihā'? ²⁴'Āxop te hāmpēnāhā mō'ka'ok, tu yōgnū hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok, tu hām'āktux mō'ka'ok 'ūgkummuk. Kaxīy hok! 'Āpu yōgnū hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok hok! Kaxīy.

'Ok Topa te Yeyox yāykutnāhā'?

²⁵Ha ta kōmēn Yenoyanēn yōg yāg xop te:

—'Ok nō'ōm tihik? 'Ok tikmū'ūn te' kāy putex putup? ²⁶Pēnā! Tute tikmū'ūn xohix mūtik hām'āktux, pa tikmū'ūn te

Yeyox pa 'ohnāg, yā' mūg 'ohnāg. 'Ok xexka xop te' yūmmūg 'ohnāg yā Yeyox, Topa te nōm yāykutnāhā'? ²⁷ 'Ūnūn nō'ōm, Topa te nōm yāykutnāhā', puxix tikmū'ūn yūmmūg putup'ah 'üyōg xip'ax, xix hām tu' nūn yūmmūg putup'ah, pa yūmmūg xohix te' yūmmūg Yeyox yōg xip'ax, xix yōg hām tu' nūn, xix yōg 'ātak, xī' tut. Kaxīy.

²⁸ Ha ta' xip Yeyox Topa pet xexka kopah, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Ok 'āxop tek mūn yūmmūg xe'e'? 'Ok 'āxop te' yūmmūg hām tuk nūn? 'Ak puxet nūn'ah, yā Topa xe'e te nūgkutnāhā', pa 'āxop te Topa yūmmūg 'ohnāg. ²⁹ Pa 'āte nōm yūmmūg. Yā 'āte nōm tuk nūn, ha tute nūgkutnāhā'. Kaxīy.

³⁰ Ha tikmū'ūn te' kax, pu xonat xop Yeyox mūy, pa' mūg 'ohnāg, yā Yeyox mūg yōg 'āmnīy xe'e xupēp 'ohnāg. ³¹ Pa tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu:

—Kunnix nūn, yā Topa te nōm yāykutnāhā', ha' nūn, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Yā Yeyox te' mīy punethok te kaxīy. Kaxīy.

Xonat xat, pu Yeyox mūy

³² Yā tikmū'ūn xohix te hām'āktux pū'ūgnāg te kaxīy, ha Paniye xop te' xupak, hu xonat xat xix 'āmānex xexka xop te xonat xat, pu Yeyox mūy.

³³ Ha Yeyox te:

—Hāpxip kutōgnāg hāg xip'ax 'āxop kopah, tu tak mōg putup nōm hah, yā nōm te nūgkutnāhā', yā nōm hak mōg putup. ³⁴ 'Āxop tek xak putup, pak xipi tapax 'ohnāg. Yā 'ūgmōg putup nōm hām tu', pa 'āmōg yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

³⁵ Ha Yoneo xexka xop te yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Pi'yā' mōg putup? Texīy yūmū'āte nōm xipi tapax 'ohnāg? 'Ok mōg putup kōmēn tu' hāpxexka Genex tu'? Yā Yoneo xop pip 'ōnteh. 'Ok Genex yōg xop

pu hāmyūmmūgāp-tup? ³⁶ Putep 'āktux? Tute: “'Āxop tek xak putup, pak xipi tapax 'ohnāg. 'Āmōg yūmmūg 'ohnāg.” Kaxīy. Putep xuktux Yeyox? Kaxīy.

Kōnāg kox putuk tikmū'ūn kuxa kopah

³⁷ Ta 'āmuk xexka yōg 'āmnīy xox putox, yā 'āmuk xexka yōg 'āmnīy xexka', 'ihā' xip Yeyox, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Ūm te kōnāg putup xūynāg putuk 'ākuxa kopah. Mā 'ūg ha, nūy xo'op putuk. ³⁸ Yā Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn 'ūm 'ūgkopa' kuxa mām, tu' kuxa kopa' mōg putup kōnāg kox xexka punethok putuk, yā kōnāg xet putuk, tu hāptopa' mōg putup”. Kaxīy.

³⁹ Yā Yeyox te Topa Koxuk 'āk-tux, yā kōnāg kox putuk Topa Koxuk tikmū'ūn kuxa kopah, tu tikmū'ūn hīn-nāhā'. 'Ūkuxa mām xop te Topa Koxuk pap-tup. Pa nōm 'āmnīy 'ihā Yeyox te hām'āktux, 'ihā' hōm 'ohnāg Topa Koxuk. Nāy, pu Yeyox xok, tu putpu' hi', tu yōg hām xe'ēgnāg tu' mōg hāmāxap, tuk-nāy tu Topa Koxuk hōm putup.

Tikmū'ūn hāmpē'paxex'ax yāy pot

⁴⁰ Tikmū'ūn te' xupak, ha punethok te: —Yā tute Topa pupi hām'āktux xe'e'. Kaxīy.

⁴¹ Ha ta' yāg te:

—Nōm yā Kunnix, yā Topa te nōm yāykutnāhā'. Topa yōg tappet te hām'āktux Kunnix nūn putup. Kaxīy.

Pa tikmū'ūn nōy te:

—'A' Ganinet tu' nūn putup'ah Kunnix. ⁴² Topa yōg tappet te hām'āktux Kunnix te Namix yōg xupēpmā xop kopa' xip putup, tu nāp-tup kōmēn Menēg tu', yā Namix yōg xip'ax Menēg. Kaxīy.

⁴³ Ha tikmū'ūn hāmpē'paxex'ax yāy pot. ⁴⁴ Yā yāg xop tep-tup, pu xonat Yeyox mūy, pa' mūg 'ohnāg.

**Yoneo xexka xop kuxa mām
'ohnāg Yeyox kopah**

⁴⁵ Ha ta' mōg putpu' xonat xop 'āmānex xexka xop hah, tu paniye xop ha' mōg, ha' yīkopit, hu:

—Teptu Yeyox nūnnā 'ohnāg? Kaxīy.

⁴⁶ Ha xonat xop te:

—Yā hām'aktux max Yeyox te'. Tep-te hām'aktux nōm tik yōg hām'aktux putuk? Yā tik 'ohnāg. Hām'ūmhā hām'aktux nōm tik yōg hām'aktux putuk? Yā hām'aktux 'ohnāg. Kaxīy.

⁴⁷ Ha Panixet xop te:

—'Ok 'ākuxa mām 'ūyōg mō'āmā'ax kopa kamah? ⁴⁸ Tik xexka 'ūm kuxa yūm kāy kopah, xix Paniye 'ūm? Hām'ūmhā? Yā tik xexka 'ohnāg xix Paniye 'ohnāg kuxa mām kāy kopah. 'Āmhok. ⁴⁹ Tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg Mōyyex yōg xat'ax, yīy Topa te nōm xūyḡap-tup. Kaxīy.

⁵⁰ Pa' xip Nīkonēm, yā hōmā Yeyox ha' mōg Nīkonēm, yā Paniye xop kopa' xip. Tute:

⁵¹ —Yūmū yōg xat'ax te hām'aktux, hu: “Āpu tik yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap, tuk-nāy tu' xuktux 'ūkummuk tihik.” Kaxīy.

⁵² Ha' nōy te:

—'Ok hāpxexka Ganinet tu 'ānūn kamah Yeyox putuk? Āpu mōkupix max Topa yōg tappet, ha xate' yūmmūg putup Topa pupi hām'aktux xop te hāpxexka Ganinet tu' nūn 'ohnāg. Kaxīy. ⁵³ Ha ta' nūn tikmū'ūn yāy pet hah.

'Ūn te' nōy hā' xupxet

8 Ha ta' mōg tikmū'ūn xohix xexka yāy pet hah, ha ta' mōg Yeyox yīk-tix 'Onimet Kup tu' ² Hāptup māyōn xup-pet 'ihā' mōg Yeyox tu mōktu putpu' xupet Topa pet xexka tu', pa tikmū'ūn xop xexka te Yeyox xakot, ha Yeyox yūm, tu tikmū'ūn pu hām'yūmmūgāhā kōnāmāhā'. ³ Ha ta' pip kama tik te

hām'yūmmūg xop xix Paniye xop, tu' nūnnāhā 'ūhūn. Hōmā 'ūn te' nōy hā' xupxet, ha tikmū'ūn te' pēnāhā'. Nōm te 'ūn xix tikmū'ūn keppah, hak-nīhā' xip.

⁴ Ha nōm xop te Yeyox pu hām'aktux, hu:

—Notot, nū 'ūn te' nōy hā' xupxet, ha tikmū'ūn te' pēnāhā'. Yā' xonnix.

⁵ Ha ta hōmā Mōyyex te' kax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet tu', tu kax'āmi, pu tikmū'ūn 'ūn te kaxīy tu' mikaxxap hā tux, tu nōp-tex. Putep xuktux 'āmūn nōmhā'. Putep mūn mīy putup yūmū'āte? Kaxīy.

⁶ Yā Paniye xop yōg hām'aktux te pamāg putuk. Yā 'ūp-tup, puyīy Yeyox hām'aktux kummuk, puyīy tikmū'ūn xuktux Yeyox 'ūkummuk. Pa Yeyox nū'xup, tu' yīm kutok hā' kax'āmi hām tu'. ⁷ Ha tik te xe' yīkopit punethok, ha' yok Yeyox, tu:

—'Ok xip nūnte tik te hāpkummuk mīy 'ohnāg? 'Ūxip, puxix mō xap yōn hāmāxap putup. Kaxīy.

⁸ Yeyox nū'xup 'ūxeheh, tu xe kax'āmi hām tu', ⁹ ha' xupak xop 'ūp-xet hu' mōg, yā kutut mōg hāmāxap, tu mōktu tik xip 'ohnāg Yeyox mūtik xix 'ūn mūtik. Yā' xip Yeyox xix 'ūhūn, ¹⁰ ha Yeyox yok, tu:

—Nīxxix, pi'yā' mōg tihik? Pi'ā' pip tik te hām'aktux 'ākummuk? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Yāyā, 'ūmōg ka'mām, yā' pip'ah. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn, 'a 'āte hām'aktux'ah 'ākummuk, 'a yā 'ākummuk'ah. Mōg, nūy xe hāpkummuk mīy hok. Kaxīy.

**Yeyox te tikmū'ūn xohix
yōg kūyānām putuk**

¹² Ta xe' xip Yeyox xix tikmū'ūn, ha Yeyox te:

—'Āte kūyānām putuk tikmū'ūn xohix pu'. Nōm te 'ūg pe' mōg, yā' xip kūyānām putuk 'ūkuxa kopah, yā hi'ax kux 'ohnāg

yōg kuyānām, ha nōm xop 'a' pip'ah hāp-koxtap kopah. Kaxīy.

¹³ Ha Paniye xop te:

—Nōmhā 'āp-xehnāg te yāy 'āktux, yīy 'ōg hām'āktux 'ūxe'e 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁴ Ha Yeyox te:

—Paxpuk puxehnāg te yāy 'āktux, puxix 'ūxe'e yōg hām'āktux. Hamūn, 'āte' yūmmūg hām tuk nūn, xix hām tuk mōg putup kama' yūmmūg. Pa xate' yūmmūg 'ohnāg hām tuk nūn, xix hām tuk mōg putup kama xate' yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵ 'Āxop te hām'āktux mō'ka'ok 'ūnōy kummuk, yā 'āxop te tikmū'ūn xohix putuk. Pa 'āte hām'āktux 'ohnāg 'ūnōy kummuk. ¹⁶ Paxpu 'āte hām'āktux 'ūnōy kummuk, kopix 'ūnōy yōg hāpxopmā'ax kopit xe'e'. 'Ūgpuxehnāg xip 'ohnāg, pa yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik. Tute nūgkut-nāhā'. ¹⁷ Yā 'ūkax'āmi 'ōg xat'ax yōg tap-pet tu', 'ūtix te pēnā xop 'āktux, ha hām'āktux tix te yāy putuk, puxi' xe'e 'ūyōg hām'āktux. ¹⁸ 'Āte yāy 'āktux, ha yōgnū 'ātak tek mūn 'āktux kamah, yā hām'āktux tix te yāy putuk. Tute nūgkut-nāhā' Kaxīy.

¹⁹ Ha nōm te:

—Pi'yā' xip 'ōg 'ātak? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Ap 'āxop tek yūmmūg'ah xix yōgnū 'ātak 'ap yūmmūg'ah kamah. Paxpu 'āxop 'ūgyūmmūg, hu ta yōgnū 'ātak yūmmūg kamah. 'A 'āxop tek 'ūgyūmmūg'ah. Kaxīy.

²⁰ Hā kaxīy Yeyox te xohix pu hāmyūmmūgāhā Topa pet xexka kopah. 'Ōnte tikmū'ūn te mīpkox kopa tayūmak nīm. 'A' xonat te Yeyox mūg'ah, yā yōg 'āmnīy xe'e'ah, yī' mūg 'ohnāg.

'Ū'ūm Yeyox

²¹ Ta xe hām'āktux Yeyox tikmū'ūn mūtik, hu:

—'Ūgmōg putup nūpeheh, ha xatek xak putup, pa' pip 'ōg hāpkummuk mīy'ax, 'īhā 'āxakix putup, hu 'āmōg

yūmmūg 'ohnāg yōgnū xip'ax, tu 'a' nōm tu 'āmōg putup'ah. Kaxīy.

²² Ha Yoneo xexka xop te:

—Tute hām'āktux: "Āmōg yūmmūg 'ohnāg yōgnū xip'ax. Putep xuktux? 'Ok yāy putex putup? Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—'Ōg pip'ax pip nūnte hām xexka tu', pa 'ūkxip'ax pip pepix pexkox tu'. 'Ōgnū pip'ax yā hām xexka', pa 'ūkxip'ax xip'ah hām xexka tu'. ²⁴ Hā kaxīy 'āte xa hām'āktux, 'ūpip 'ōg hāpkummuk mīy'ax, 'īhā 'āxakix putup. 'Āxop kuxa mām 'ohnāg 'ūgmūn kopah, 'īhā 'ōg hāpkummuk mīy'ax pip ka'ok 'āxop mūtik. Hamūn, 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgmūn kopah, yā 'ūkxuxet'ax nōy yā 'ūgmūn yāg mūn. Kaxīy.

²⁵ Ha nōm te:

—'Āmūn 'ū'ūm? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte xa nōm 'āktux punethok ²⁶ 'Āte xe xa hām'āktux punethok, tu xe 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup punethok, nūy hām'āktux 'āxop te hāpkummuk mīy punethok. Topa te nūgkutnāhā', yā' xe'e', ha 'āte nōm yōg hām'āktux 'āpak, tu nōm 'āktux tikmū'ūn xohix pu', tu hāpxop nōy 'āktux 'ohnāg. Kaxīy.

²⁷ Ha tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg Yeyox yōg hām'āktux, yā Yeyox yōg 'ātak 'āktux'ax yūmmūg 'ohnāg. ²⁸ Ha Yeyox te:

—'Āxop tek mūn Tikmū'ūn Kutok xup putup pepix mīpkupnix tu', hak xup putup, tuk xok putup, 'īhā 'āxop te' yūmmūg putup 'ūgmūn yāg mūn, tu 'āxop te' yūmmūg putup 'āte yāp-xehnāg hā hāpxopmā 'ohnāg, pa yōgnū 'ātak yōg hāmyūmmūg 'āktux 'āte', tu hāpxop nōy 'āktux 'ohnāg, ²⁹ ha Topa te nūgkutnāhā', yā' xip 'ūgmūtik, tuk nīm putup'ah. Yā hamūn, 'āte hāpxopmā', hā Topa tep-tuppax, ha hāpxop nōy mīy 'ohnāg. Kaxīy.

³⁰Ha tikmū'ūn te' xupak Yeyox yōg hām'āktux, ha' punethok kuxa mām Yeyox kopah.

Nōm te hok hā hām putuk

³¹Ha Yeyox te Yoneo xop yōg kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux, hu:

—'Āxop te yōgnū hāmyūmmūg tu 'ip-kox pip, tu' mīy, nūy ta 'āxop yā yōgnū xop. ³²'Āxop te nōm te hok hā hām putuk, ha' nōy te 'āxop xatpax. Pa 'āxop te' yūmmūg putup hāmyūmmūg'ax xe'e, ha hāmyūmmūg xe'e'ax te 'āxop mōy putup, xayīy mōg, tu xe nōm te hok hā hām xop putuk'ah. Kaxīy.

³³Pa tikmū'ūn te:

'Amanām yōg xupepmā xop kopak mūg pip, tu nōm te hok hā hām putuk 'ohnāg. Yā' nōy tek mūg xatpax 'ohnāg. Teptu xate hām'āktux, 'ūgmūg mōy, nūy ta mōg? Kaxīy.

³⁴Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux hāmyūmmūg xe'e'. Tikmū'ūn 'ūm te hāpkummuk mīy, ha hāpkummuk mīy'ax putup xūy'ax te tikmū'ūn xatpax, ha tikmū'ūn te nōm te hok hā hām putuk. ³⁵'A' nōm te hok hā hām xip ka'ok'ah xuxyā xop kopah, pa' mōg putup. 'A' xip ka'ok'ah. Ha tak-tok xip ka'ok xuxyā xop kopah, tu' mōg putup'ah, yā' xip ka'ok. ³⁶Pak mūn Topak-tok te 'āxop mōy, xa mōg, yā 'āmōg putup xe'e', tu nōm te hok hā hām putuk putup 'ohnāg, ha hāpkummuk mīy'ax te 'āxop xat putup 'ohnāg. ³⁷'Āte' yūmmūg 'āxop yā mōnāyxop 'Amanām yōg xupepmā xop. Pa 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex. 'Āxop te yōgnū hāmyūmmūg pa 'ohnāg, hup-tup, nūy 'ūkputex. ³⁸Yōgnu 'ātak te 'ā' mūg hāpxop punethok, ha 'āte xa nōm 'āktux, pa 'āxop te' mīy 'ōgnū 'ātak yōg xat'ax. Kaxīy.

³⁹Ha tikmū'ūn te:

—Yōgnū 'ātak yā 'Amanām. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

Paxpu 'āxop yā 'Amanām yōg xop, nūy ta hāpxopmā yā 'Amanām putuk. ⁴⁰Topa te 'ā hām'āktux, ha 'āte xa nōm 'āktux, yā hāpxop nōy 'āktux 'ohnāg. Pa 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex, yā 'a 'Amanām putuk'ah. ⁴¹'Āxop te hāpxopmā 'ōgnū 'ātak putuk. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—Topa mūn yā 'ūgmū yōg 'ātak, yā Topap-xehnāg, yāg mūg yā Topak-tok xe'e, yā 'ap 'āmūn putuk'ah. Kaxīy.

⁴²Ha Yeyox te:

—Paxpu Topa yā 'ōgnū 'ātak, nūy ta 'āxop putuppax 'ūgmūn. Hamūn, 'āte Topa tuk nūn, tu nūktuk xupep nūnteh. 'A 'āte nū yāy kutnā'ah, pa yā Topa te'. ⁴³Teptu 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg yōgnū hām'āktux. 'Ok 'āxop te nōā' tot 'ohnāg yōgnū hām'āktux? ⁴⁴'Āxop yā Hāmgāyāgnāg kutok, tu 'āxop te' mīy 'ōgnū 'ātak te nōm putup. Yā hām xexka yōg hāmyāxatamuk tox hā Hāmgāyāgnāg te' kixpax. Tuteptup nōg hok'ah hāmyūmmūg'ax xe'e, yā Hāmgāyāgnāg 'ūyok 'ohnāg, tu' koitpax, yā Hāmgāyāgnāg te kaxīy, tu' koitpax, yā koit'ax xohix xexka mīy. Koit'ax yā Hāmgāyāgnāg kutok. ⁴⁵'Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' koit 'ohnāg, pa 'āxop kuxa mām 'ohnāg yōgnū hāmyūmmūg'ax kopah. ⁴⁶Pi'yā 'āxop kopa te' xuktux'ax 'āte hāpkummuk mīy? Yā tik te nōm 'āktux 'ohnāg. 'Āte hāpxe'e 'āktux. Teptu 'āxop tek kopa 'ākuxa mām 'ohnāg? ⁴⁷Topa yōg tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip. Pa 'āxop 'a' Topa yōg'ah, hu 'āyīpkox pip 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox xix 'Amanām

⁴⁸Ha Yoneo xexka xop te:

—'Ok 'ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux 'āmūn te Xāmānit xop kopa 'āxip, ha' xip yāmīy kummuk 'ākopah? Yā hamūn. Kaxīy.

⁴⁹Ha Yeyox te:

—'Ap xip'ah yāmīy kummuk 'ūgkopah. 'Āte yōgnū 'ātak max 'āktux, ha ta 'āxop tek mūn 'āktux kummuk. ⁵⁰ 'A 'āte' xak 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn 'ūgmūn 'āktux max. 'Āte' xak 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn 'ūgmūn xexka mīy. Yā' nōy puxet tek mūn 'āktux max, tuk xexka mīy, tu 'ōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xuktux 'āxop kohe', pak mūn yok. ⁵¹ 'Āte hāpxe'e 'āktux. Nōm 'ūm te yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg yā xakix xe'e putup 'ohnāg. Kaxīy.

⁵² Ha Yoneo xop te:

—'Ūgmū'āte' yūmmūg nōmhā' 'ūxip yāmīy kummuk 'ākopah. 'Amanām xok, xix tik te Topa pupi hām'āktux xop xakix kamah, pa xate' xuktux, hu: “Nōm 'ūm te yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix xakix xe'e putup 'ohnāg. ⁵³ Yūmū yōg 'ātak 'Amanām xok. Xate putep mūn 'āktux? 'Ok 'āmūn xexka', pa 'Amanām kutōgnāg? Yā Topa pupi hām'āktux xop xakix kamah. 'Ok xate hāmpē'āpaxex 'āx-exkanām? Kaxīy.

⁵⁴ Ha Yeyox te:

—Paxpu 'āte yāy max 'āktux, tu yāy xexka mīy, puxix tu' kummuk, yā hām'āktux kummuk. Pa yōgnū 'ātak tek mūn max 'āktux, tuk xexka mīy. Yā yōgnū 'ātak te' mīy. Yōgnū 'ātak yā 'āxop te' xānāhā', hu: “Topa yūmū yōg”. ⁵⁵ Pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg hok'ah, pa 'āte nōm yūmmūg. Paxpu 'āte hām'āktux nōm yūmmūg 'ohnāg, kopxix koit, yā 'āxop putuk. Pa 'āte nōm yūmmūg, tu yōg hām'āktux'ax 'āpak, tuk yīpkox pip. ⁵⁶ Hōmā 'ūhittap 'ōg 'ātak 'Amanām kuxa hittup yā tute' yūmmūg 'āte hāpxopmā'ax, tu' yūmmūg, hu' kuxa hittup. Kaxīy.

⁵⁷ Ha Yoneo xop te:

—'A 'ōg hāmyāxatamuk te 50'ah. 'Ok xate 'Amanām pēnāhā'? Kaxīy.

⁵⁸ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Hōmāg xip ha kunāy tu' xip 'Amanām. 'Ūgxiip mōkumakmōg. Kaxīy.

⁵⁹ Ha tikmū'ūn te mīkaxxap pop, nūy nō Yeyox tux, nūy putex, pa Yeyox te yāy xaptop, tu ta' mōg Topa pet xexka kūnāpah.

Yeyox xix tik pa hok

9 Ta xe hāpkumep Yeyox, pa' xip tihik, tu' pa hok. 'Ūtut te' put, 'ihā' pa hok, tu yōg hāmyāxatamuk tox hā' pa hok. ² Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop, tu Yeyox pu' yīkopit, hu:

—Yāyā', tep-te hāpkummuk mīy, yīy tik pa hok, 'ihā' tut te' put? 'Ok pe tik te hāpkummuk mīy, 'ok pe' tak xi' tut? Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—'A' tik te yāy pa hokgā'ah, xi' tak te' pa hokgā'ah, xi' tut te' pa hokgā'ah. Yā tik pa hok, puyīy tikmū'ūn yūmmūg Topa ka'ok xexka te tik pu' mīy putup hāpxop max xe'ēgnāg. ⁴ 'Āpu yūmū hām mōkumakmōg. Yā Topa te nūgkutnāhā', 'ū hām. 'Āpu yūmū hām. Hāpxip 'ihā yūmūg hām putup 'ohnāg, yā 'āmnīy putuk 'ihā tikmū'ūn hām 'ohnāg. ⁵ 'Ūkxiip nūnte hām xexka tu', tu 'āte tikmū'ūn pu Topa mūg xix hāmmax mūg. Yā 'āte kuyānām putuk, yā tikmū'ūn pu hāpxop xohix tupmāhā'. Kaxīy.

⁶ Ta Yeyox te mō' yīyhep yōn hām tu', tu hām kotinnāhā', tu putōy mīy, tu putōy hā tik pa mō'nīy, ⁷ tu tik pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy yāy pa pix puxhep Xino'e tu'. Yā kōnāg kox te puxhep xetnāhā'. Kaxīy.

Yā Xino'e te tikmū'ūn yīy'ax hā: “Mōkutnāhā” Kaxīy.

Ha ta' mōg tihik, tu yāy pa pix, tu hām-pēnāhā', tu putpu' nūn, tu nūktu' xupep.

⁸ Ha ta' pip tik xape xop xix tikmū'ūn nōy. Hōmā nōm te tik pēnāhā', 'ihā tik te

ta tu hāpxop kax xix tayūmak xak. Ha' xohix te:

—'Ok nō'ōm tihik. 'Ok hōmā' yūm, tu ta tu' kax, nūy tayūmak pop? Kaxīy.

⁹ Ha' yāg te:

—Hamūn nō'ōm. Kaxīy.

Ha ta' yāg nōy te:

—'Āmhok, yā nōm putuk. Kaxīy.

Pa tik te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

¹⁰ Ha tikmū'ūn te:

—Texīy xate hāmpēnāhā nōmhā'? Tep-te 'āpa mīy? Kaxīy.

¹¹ Ha tik te

—'Ūxip tihik 'ūxuxet'ax Yeyox, tu putōy mīy, tu nōm mōg pa nīy, tuk xat hu: "Mōg, nūy yāy pa pix puxhep Xino'e tu". Kaxīy. Ha tak mōg, tu yāy pa pix, tu hāpxip 'ohnāg 'ihā 'āte hāmpēnāhā'. Kaxīy.

¹² Ha tikmū'ūn te:

—Pi'yā' xip nōm tihik? Kaxīy.

Ha tik te:

—'Īntu', 'a 'ātep yūmmūg'ah. Kaxīy.

Paniye xop te' yīkopit

¹³ Ha ta tik mōgāhā tikmū'ūn te Paniye xop hah. ¹⁴ Yā nit xap, yā Yoneo xop yōg 'āmnīy hām hok 'ihā Yeyox te putōy mīy, tu tik pa mīy. ¹⁵ Ha Paniye xop te xe tik hā' yīkopit, texīy hāmpēnāhā nōmhā'. Ha tik te:

—Yā tute putōy hā mō 'ūgpa nīy, ha 'āte yāy pa pix, hu nōmhā hāmpēnāhā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha Paniye yāg xop te:

—Nōm te' nōy pa mīy, 'ap Topa yōg tik'ah. Yā tute 'āmnīy hām hok yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg. Kaxīy.

Pa yāg nōy te:

—'Ok tik kummuk te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg texīy mīy? 'Āmhok. Kaxīy.

Yā yāg tep-tup nōg Yeyox, ha ta yāg tep-tup, yā nōm putox puxet 'ohnāg.

¹⁷ Ha Paniye xop te xe:

—Tep-te xa 'āpa mīy? Xate putep mūn 'āktux? Texīy nō'ōm tihik? Kaxīy.

Ha tik te xe:

—Yā nōm te Topa pupi hām'āktux xop kopa' xip. Kaxīy.

¹⁸ Ha Yoneo xop yōg xexka xop kuxa mām 'ohnāg. Hōmā tik pa hok, pa hōnhā hāmpēnāhā', pa nōm kuxa mām 'ohnāg, hu' xānāhā tik yōg 'ātak xi' tut, ¹⁹ yīy ta' nūn, tu nūktu' mōxaha'. Ha Yoneo xexka xop te:

—'Ok nūhū 'āk-tok pit? Xate hām'āktux, xate' put, tu ta pa hok. Texīy hōnhā hāmpēnāhā'? Kaxīy.

²⁰ Ha' tak xi' tut te:

—Hamūn, 'ūgmūg kutok, hak mū'āte' yūmmūg 'ūnāhā', tu ta' pa hok, ²¹ pak mū'āte' yūmmūg'ah tu texīy tu hōnhā hāmpēnāhā', tuk mū'āte' yūmmūg'ah, tep-te tu pa mīy. 'Āpu 'ūgmūk-tok yīko-pit. Yā' xiptap, tu hāmyūmmūg. Tute xa hām'āktux putup. Kaxīy.

²² Yā 'ātak te Yoneo xexka xop yīp-kutuk xi' tut te', hu kaxīy hām'āktux. Yā Yoneo yōg xexka xop te' xat, pu tikmū'ūn Yoneo xop yōg Topa pet hā mōxa hok nōm te hām'āktux Yeyox yā Kunnix, yā Topa nū nōm kutnāhā'. ²³ Yīy ta hām'āktux hā kaxīy 'ātak xi' tut, yā hām'āktux hu: "Yā' xiptap. 'Āpu' yīko-pit". Kaxīy.

²⁴ Ha Yoneo xexka xop te xe' xānāhā tihik, yā' tut te nōm put, tu ta pa hok. Ha ta tik nūn, ha' nōy te:

—'Āpu hām'āktux xeh Topa kep-pah. 'Āpu koit hok. 'Ūgmū'āte' yūmmūg 'ūkummuk Yeyox, yā hāpkummuk mīy. Kaxīy.

²⁵ Ha tik te:

—'Āte' yūmmūg'ah 'ok pe tu' max, 'ok pe tu' kummuk nō'ōm, pa 'āte' yūmmūg hōmā 'ūkpa hok, pa hōnhā 'āte hāmpēnāhā'. Kaxīy.

²⁶ Ha: Texīy? Putep mūn mīy? Tep texīy 'āpa mīy? Kaxīy.

²⁷ Ha tik te:

—'Āte xa hām'āktux, pa 'āyīpkox 'ohnāg. Tep texīy 'āxop te xe yīkopit? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—'Ok xatep-tup, nūy Yeyox mūtik mōg? Kaxīy.

²⁸ Tuk-te'ex kummuk, tu:

—Yeyox mūtik 'āmōg, pak mūg mōg Mōyyex mūtik. ²⁹ 'Ūgmū'āte' yūmmūg Topa te Mōyyex mūtik hām'āktux, pa nō'om, yā hām 'ūm tu' nūn? Yā' yūm-mūg'ah. Kaxīy.

³⁰ Ha tik te:

—Texīy 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg? 'Āxop te' yūmmūg'ah hām 'ūm tu' nūn, pa tutek pa mīy. ³¹ Yūmū'āte' yūmmūg Topa te hāpkummuk mīy'ax xop 'āpak 'ohnāg, pa Topa te' nōy xop 'āpak, yā nōm te Topa 'āpak, tu' yīpkox pip, tu' mīy Topa te nōm putup. ³² Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xexka 'ihā tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, yā nōm putuk 'ohnāg. 'Ok xate' xupak tikmū'ūn te' pa mīy, nōm nāhā, hu ta pa hok? 'Āmhok. ³³ Paxpu Topa yōg tik 'ohnāg 'ōhōm, puxix hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg. Kaxīy.

³⁴ Ha:

—'Āmūn, 'ānāhā hāpkummuk mīy'ax mūtik, tu hāpkummuk mīypax. 'Ok xatek mū'ā hāmyūmmūgā? 'Āmhok. Kaxīy.

Tu' ta tik putyōn Yoneo xop yōg Topa pet kūnāpah, tu' xat, pu xe mō'nā hok.

Pa hok xop putuk

³⁵ Yā' putyōn, ha Yeyox te' xupak, tu ta' mōg, nūy tik xax, tu' xipihī, tu:

—'Ok 'ākuxa yūm ka'ok Tikmū'ūn Kutok kopah? Kaxīy.

³⁶ Ha tik te:

—Yāyā, 'āpu hām'āktux, 'ū'ūm nō'om? 'Ūgkuxa yūm putup nōm kopah. Kaxīy.

³⁷ Ha Yeyox te:

Yāk mūn, 'āte 'āmūtik hām'āktux nōmhā. Kaxīy.

³⁸ Ha tik te:

—Yāyā, 'ūgkuxa yūm ka'ok 'ākopah. Kaxīy.

Tu' kopaxux hā' xip Yeyox keppah.

³⁹ Ha Yeyox te:

—'Ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy tikmū'ūn xatat. Tikmū'ūn yāg te hām'āktux, hu: "Ūgmū'āte Topa yōg hām'āktux yūm-mūg kutōgnāg, pak mū'ātep-tup, 'ū hāmyūmmūg". Kaxīy. Yā nōm te' pa hok xop putuk, pa hāpxip 'ihā hāmpēnāhā'. Ha ta tikmū'ūn yāg nōy te hām'āktux hitop, hu: "Ūgmū'āte Topa yōg hām'āktux yūmmūg". Kaxīy. Yā nōm te' pa hok xop putuk. Kaxīy.

⁴⁰ Ha Paniye xop te' xupak, ha' yāg te' yīkopit, hu:

—Texīy, 'ok 'ūgmūg pa hok xop putuk? Kaxīy.

⁴¹ Ha Yeyox te:

—'Āxop te hām'āktux Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, pap-tup, nūy hāmyūmmūg, nūy ta' pa hok xop putuk, tuk-nāy tu hāmpēnāhā', yā 'āmax Topa keppah. Pa 'āxop te kaxīy 'ohnāg. Yā 'āxop te hitop 'āktux Topa yōg hām'āktux yūmmūg, nūy ta' pa hok xop putuk, tu 'ākummuk Topa keppa mōkuma 'āmōg. Kaxīy.

Kahnēn

10 Ta xe tikmū'ūn pu hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa' yūmmūgāp-tup hāpxop, tu hāpxe'e 'āktux putup. 'Ūxip kahnēn yōg hāmpak'ax, ha' xupxet te hāmpak'ax 'ātex, pa hāmpak'ax yīkox hā' xupep 'ohnāg, ² pa kahnēn yōg pēnā'ax te hāmpak'ax yīkox hā' xupep, ³ ha hāmyīkox pēnā'ax te hāpxōn, ha' xupep kahnēn yōg pēnā'ax, tu kahnēn xānāhā', yā xuxet'ax xohix hā' xānāhā kahnēn, ha kahnēn te' xupak, hu' pe' mōg, ha kahnēn yōg pēnā'ax te kahnēn mōgāhā hāptopah, ⁴ tu hāptopa' pip, tu' pēnā'ax te māxap tu' mōg, ha kahnēn te' pe' mōg, kah-

nën te' yūmmūg pēnā'ax yōg hām'āktux tu', ⁵ ha kahnēn te' nōy pe' mōg 'ohnāg. 'Ūnōy te kahnēn xānāhā', pa kahnēn nūpanām, kahnēn te' yūmmūg 'ohnāg 'ūnōy yōg hām'āktux tu'. Kaxīy.

⁶ Yeyox te nōm 'āktux, nūy tikmū'ūn pu hāpxop nōy yūmmūgāhā', pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te hāmpē'paxex texīy hām'āktux.

Yeyox te kahnēn yōg pēnā'ax max putuk

⁷ Ta xe hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Kahnēn te hāmpak'ax yīkox hā mōxakux hāmpak'ax kopah. Yā' pip 'ūkopah, ha' nōy te kahnēn koxyōy 'ohnāg. Hā kaxīy 'āte yōg kuxa mām ka'ok xop pēnāhā', ha' nōy te nōm koxyōy 'ohnāg. ⁸ Kahnēn te xupxet 'āpak 'ohnāg. Hā kaxīy yōg kuxa mām ka'ok xop te nōm te koit hā' yūmmūgā xop 'āpak 'ohnāg. ⁹ Kahnēn te hāmpak'ax yōg hāmyīkox hā mōxakux hāmpak'ax kopah, tu ta' mōg nōmhā hato'ah kamah, nūy tu xit. 'Ūnōy te kahnēn koxyōy 'ohnāg. Hā kaxīy 'āte yōg kuxa mām xop pēnāhā', ha' nōy te nōm koxyōy 'ohnāg. ¹⁰ Ha ta xupxet nūn, nūy tu xupxet, nūy kahnēn kix, nūy xohix koxyōy. Hā kaxīy 'ūnōy tep-tup, nūy yōg kuxa mām ka'ok xop kix, nūy koxyōy. Pa 'āte yōg kuxa mām ka'ok xop pēnā max, ha' kuxa mām, tu' hittup, yā' kuxa hittup xexkah.

¹¹ —Ta 'āte kahnēn pēnā'ax max putuk kamah. Kahnēn pēnā'ax max te kahnēn pupi tu xok, yā 'āte tikmū'ūn pupik xok putup. ¹² Ha ta' xip kāmānat. Xuxyā te nōm pu pago, pu tu kahnēn pēnā', pa 'ap kahnēn yōg pēnā'ax xe'e'ah, yā kāmānat, yā 'ūyōg'ah kahnēn. Ta kokexkata nūn, ha ta mōxupaha kāmānat, yīy ta kokexkata te kahnēn pop, ha kahnēn xohix nūpānām. ¹³ Kāmānat mōxupaha'. Hamūn, tayūmak tu' hām, tu kahnēn putuppax 'ohnāg. ¹⁴⁻¹⁵ Pa 'āte kahnēn

yōg pēnā'ax max putuk. Yōgnū 'ātak tek yūmmūg, ha 'āte yāy yōg 'ātak yūmmūg. 'Āte yāy yōg kuxa mām xop yūmmūg, ha yōg kuxa mām ka'ok xop tek yūmmūg, ha 'āte mō nōm yāyxe'ēgnāg, hu nōm pupik xok putup.

¹⁶ —Ha ta kahnēn nōy xohix pip hāmpak'ax kūnāpah. Hā kaxīy tikmū'ūn panip xop kuxa mām ka'ok putup 'ūgkopah. Nōm tek mūn 'āpak putup, ha' kuxa mām ka'ok xop nōy mōxakux putup, ha xohix kuxap-xet, tup-tox puxet, ha 'āte xohix xexka pēnāp-tup.

¹⁷ —'Āte' tux hok, pu tikmū'ūn 'ūkputex, puxix tikmū'ūn 'ūkputex, ha putpuk hip-tup. Hā kaxīy 'ātak Topa tek mōyāy xe'ēgnāg. ¹⁸ 'Āte tux hok, pu tikmū'ūn 'ūkputex hok, puxix tikmū'ūn 'ūkputex hok. 'Ātep-tup, puxix tikmū'ūn 'ūkputex. Topa te' xat, ha 'ātep-tup, kopxik xok putup, tu putpuk hip-tup. Kaxīy.

¹⁹ Tikmū'ūn te' xupak Yeyox yōg hām'āktux, tu yāy yōg hāmpē'paxex'ax te yāy putuk 'ohnāg. ²⁰ Tikmū'ūn punethok te:

—Yā' xip yāmīy kummuk Yeyox kopah! 'Ūp-tox kummuk! Teptu 'āxop te nōm 'āpak? Kaxīy.

²¹ Ha ta tikmū'ūn nōy te:

—Tik te hām'āktux max hā kaxīy 'ohnāg nōm kopa' xip yāmīy kummuk. Texīy tute tik pa hok pu' pa mīy? Kaxīy.

Yoneo xop te Yeyox putup nōg

²² Ha ta' xip 'āmuk xexkah kōmēn Yenoyanēn tu', yā Topa pet xexka yōg 'āmuk xexkah. Yā hōmā 'ūhittap tikmū'ūn te xe' mīy Topa pet xexka', tu nō 'āmuk xexka mīy. Yā hām'āxīynāg. ²³ Ha ta' hāpkumep Yeyox te Topa pet xexka kux kaxax kaka', yā kux kaxax 'āxet'ax Xanomām Yōg Kux Kaxax. ²⁴ Ha ta' nūn Yoneo xop, tu nūktu Yeyox xakot, tu:

—'Āmnīy xohix texīy hāg mū'āte' hip'ax, nūy hāmyūmmūg? 'Āpu hāpxe'e

'āktux. 'Ok 'āmūn yā Kunnix, Topa te nōm yāykutnāhā? Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte xa hām'āktux, pa 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgkopah. 'Āte hāpxopmā max yōgnū 'ātak te nōm putup, ha 'āxop te' pēnāhā, tu nōm hāg yūmmūg'ax. ²⁶ Pa 'āxop tep-tup 'ohnāg, nūy 'ākuxa mām, 'a 'āxop te yōgnū kahnēn putuk'ah tu', yā yōgnū kuxa mām ka'ok xop putuk'ah. ²⁷ 'Āte yāy yōg kuxa mām ka'ok xop xānāhā, ha nōm tek 'āpak, tu' yīpkox pip. 'Āte nōm yūmmūg, ha nōm tek pe' mōg, yā kahnēn putuk, yā kahnēn te kahnēn pēnā'ax pe' mōg putuk. ²⁸ Yā yōg kuxa mām ka'ok xop, ha' nōy te nōm pop putup'ah. 'Āte yāy yōg xop hīnāhā, ha' pip hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā Topa yīka', yā' xakix xexkap-tup'ah. ²⁹ Yōgnū 'ātak 'ā kuxa mām xop popmāhā. Ha yōgnū 'ātak 'ūxexkanām. 'Ūkuxa mām xop yā yōgnū 'ātak yōg, ha' nōy te nōm pop putup'ah. ³⁰ Yōgnū 'ātak 'ūxexka xik mūn yā yāy putuk. Kaxīy.

³¹ Ha Yoneo xop te mīkaxxap pop, nūy Yeyox tux, nūy putex. ³² Ha Yeyox te:

—'Āte hāpxopmā max punethok 'āxop kopah. Yā yōgnū 'ātak te' xat, 'ū mīy. Hāpxopmā'ax 'ūm 'ūkummuk, yīy 'āxop tek tux putup mīkaxxap hā? Kaxīy.

³³ Ha Yoneo xop te:

—'Ūgmū'ātep-tup, nūy 'ātux mīkaxxap hā. Yā xate hāpxop kummuk mīy, yā Topa 'āktux kummuk, yā xate' xuktux 'āmūn yā Topah, pa 'āmhok, yā tihik 'āmūn. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Ūkax'āmi 'ōg xat'ax yōg tappet tu', hu: "Āxop te Topa putuk". Kaxīy. ³⁵ Tu xe:

—Topa te nōm pu' hōm yāy yōg hām'āktux, tu nōm xānāhā, hu: "Topa putuk xop". Kaxīy. Yā' kax'āmi Topa yōg tappet tu nō'om, ha Topa yōg tappet te' koit 'ohnāg. ³⁶ Ha Topa tek mūn yāykutnāhā, tu nūgkutnāhā nūnte hām xexka

tu', ha 'āte' hām'āktux 'ūgmūn yā Topak-tok. Texīy 'āxop tek mūn 'āktux kummuk? ³⁷ Paxpu 'āte yōgnū 'ātak pu hāpxopmā 'ohnāg, ha ta 'āpu 'ākuxa mām hok. ³⁸ Pa 'āte yōgnū 'ātak pu hāpxopmāhā. 'Āxop tek kopa 'ākuxa mām 'ohnāg, pa 'āpu 'ākuxa mām yōg hāpxopmā'ax kopah, yā yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg kopah, nūy yūmmūg xe'e yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik, xik xip yōgnū 'ātak mūtik. Kaxīy.

³⁹ Ha Yoneo xop te xonat xat, pu Yeyox mūy, pa Yeyox te tikmū'ūn kopa' xip, tu' mōg, ⁴⁰ tu mōktu kōnāg kox Yohnām xak putpuk, tu mōktu' xupēp Yoām yōg xip'ax tu', yā hōmā Yoām te tikmū'ūn putox pix nōnteh, ha Yeyox te' nox xip. ⁴¹ Ha ta' nūn tikmū'ūn punethok, tu nūktu Yeyox tu' mōxaha', tu hām'āktux, hu:

—Yoām te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, pa Yoām te Yeyox 'āktux, ha hām'āktux xohix 'ūxe'e, yā' koit 'ohnāg. Kaxīy.

⁴² Ha ta tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

Nay xok

11 Ha ta' xip tihik 'āxet'ax Nay, yā' xip xiptuxexka Metān tu', tu' pakut. Ha ta kama' tihi' Metān tu Mānix xi' tutnōy, yā Mā'at. ² Yā hōmā Mānix te hep haxnāg max pux, yā' takat, tu Yeyox pata yīmū' pux, tu' xe hā' pata nagāhā, yā Mānix te Yeyox putuppax. Manix taknōy yā Nay pakut. ³ Mānix te' nōy mō'kutnāhā xix Mā'at te', puyīy Yeyox xānā, hu:

—Yāyā, yā 'āxape 'ūpakut. Xate nōm mō'yāy xe'ēgnāg. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Yā' pakut, pa' pakut, puyīy tikmū'ūn pēnā' Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Tikmū'ūn te' pēnāp-tup yā' max xe'ēgnāg Topa xix Topak-tok. Kaxīy.

⁵Yeyox te mō'yāy xe'ēgnāg Mā'at xi' tutnōy xix Nay. ⁶Nay pakut, ha Yeyox te' xupak, tuk-nāy tu' nox xip 'āmnīy tix hā, yā' mōg'ah Nay hah. ⁷'Ūnōg 'āmnīy tix, ha Yeyox te yāy yōg tik te 12 xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu yūmū mōg hāpxexka Yonex tu' Kaxīy.

⁸Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Yāyā, hōmā hāpxip kutōgnāg 'ihā Yoneo xop tep-tup, nūy mikaxxap hā 'āp-tex 'ōnteh. 'Ok xatep-tup, nūy putpu mōg. 'Āmōg hok! ⁹Ha Yeyox te:

—Māyōn mōg puxet yōg 'ot xohix te' 12. Tik 'ūm te hāpkumep hāptup hah, hu nāp-tup'ah, yā hāmpēnāhā 'ihā' xip kuyānām. Kuyānām xip 'ihā 'āte hāpxop-māhā'. ¹⁰Pa tik 'ūm te hāpkumep 'āmnīy 'ihā, hu' nāp-tup, yā hāpkoxtap. Hāpxip 'ihā hāpkoxtap'ax, 'ihā 'āte hāpxopmā 'ohnāg. Kaxīy.

¹¹Tu xe:

—Yūmūg xape Nay te mō'yōn, pak mōg putup, nūy tuhuk. Kaxīy.

¹²Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Yāyā, mō'yōn, puyā xip, 'ūhittup putup. Kaxīy.

¹³Pa Yeyox te xok'ax 'āktux, yā' xok, pa Yeyox yōg tik xop te hāmpē'paxex, Yeyox te mō'yōn'ax 'āktux. ¹⁴Yiy Yeyox te hām'āktux ka'ok, hu:

—Nay 'ūxok. ¹⁵'Ak xip'ah Nay mūtik, 'ihā' xok, pak kuxa hittup, yā 'āte 'āxop kuxa māmāp-tup. 'Āpu yūmū mōg Nay hah. Kaxīy.

¹⁶Ha Tōmē', yā' xuxet'ax nōy te 'Ūk-tonnix, yā Tōmē te:

—'Āpu yūmū mōg yāyā mūtik, nūy xakix nūmūtik. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn hīnnāhā'

¹⁷Ha ta' mōg Yeyox, tu' xupak tikmū'ūn te hām'āktux hōmā 'āmnīy te' 4 'ihā Nay hāpkot. ¹⁸Xiptuxexka Metān xix kōmēn Yenoyanēn yōg kinōm te' 3 kōmnāg. ¹⁹Yiy ta' mōg Yoneo xohix,

nūy Mā'at kuxa hittupmā' xix Manix kuxa hittupmā', yā' taknōy xok, ha' potaha'. ²⁰'Ūnūn Yeyox, ha Mā'at te' xupak, tu ta' mōg, nūy yāy tu xakux, pa Mānix nox xip yāy pet tu'. ²¹Ha ta' mōg Mā'at Yeyox hah, tu mōktu' xupep, tu:

—Yāyā, pax xa xip nūnteh, puxix 'ūk-taknōy xok 'ohnāg. ²²Pa 'āte' yūmmūg, xate Topa tu' xak hāpxop 'ūm nōmhā, puxix xa hāpxopmā'. Kaxīy.

²³Ha Yeyox te:

—'Ātaknōy te putpu' hip-tup. Kaxīy.

²⁴Ha Mā'at te:

—'Āte' yūmmūg, hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā putpu' hip-tup. Kaxīy.

²⁵Ha Yeyox te:

—'Āte tikmū'ūn putpu' hīnnāhā', tu hi'ax hōm, yā hām'hīnnā'ax xip 'ūgkopah. Tikmū'ūn 'ūm kuxa mām 'ūgkopah, hu' hip-tup. Tikmū'ūn xakix, puxix tu hip-tup. ²⁶Ha tikmū'ūn 'ūm pip, tu' kuxa mām ka'ok 'ūgkopah, puxix tu xok xexka putup 'ohnāg. 'Ok 'ākuxa mām nū' hām'āktux kopah? Kaxīy.

²⁷Ha Mā'at te:

—Yāyā, hamūn, 'ūgkuxa yūm. 'Āte' yūmmūg, 'āmūn yā Kunnix, yā Topak-tok, tu 'ānūn nūnte hām xexka tu'. Kaxīy.

Yeyox potaha'

²⁸Tu ta' nūn Mā'at, tu nūktu' xupep, tu' tutnōy Mānix mūtik hām'āktux, yā' tix te yāy mūtik hām'āktux, 'ap nōy xip'ah. Mā'at te:

—Yāyā xip, tu 'āxak. Kaxīy.

²⁹Ha Mānix te' xupak, tu ta' mōg mō'ka'ok, nūy Yeyox ha mōg. ³⁰Yā Yeyox xupep 'ohnāg xiptuxexka tu', pa' xip nōm xip'ax tu', yā hōmā hām'āktux Mā'at mūtik 'ōnteh.

³¹Ha ta' pip Yoneo xop mīptut kopah, nūy Mānix kuxa hittupmā', tu Mānix pēnāhā'. Yā' yok Mānix, tu ta' mōg mō'ka'ok hāptopah, ha Yoneo xop te hāmpē'paxex Mānix mōg xukpot tu', nūy pohoh.

³² Ta' mōg Mānix, tu mōktu Yeyox ha' xupep, tu Yeyox pēnāhā', tu hām tu' xip Yeyox pata yīkak, tu:

—Yāyā, pax xa xip nūnte, puxix 'ūk-taknōy xok 'ohnāg. Kaxīy.

³³ Mānix potaha', ha Yeyox te pota pēnāhā' xix Yoneo xop pota pēnāhā nōm nūn Mānix mūtik, tu' kuxa ka' xexkah,

³⁴ tu:

—Pi'yā 'āxop te nō hāpkot? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Yāyā, mā, nūy pēnā'. Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox potaha'

³⁶ Yīy Yoneo xop te:

—'Ūpēnā', Yeyox te Nay mō'yāy xe'ēgnāg xexka'. Kaxīy.

³⁷ Pa' yāg te:

—'Ok tute tik pa hok pu' pa mīy? Hamūn. Paxpu Nay hittupmā, puxix tu xok 'ohnāg. Kaxīy.

'Ūputpu' hi Nay

³⁸ Ha' kuxa ka' xexka 'ūxehet Yeyox, tu ta' mōg xukpot tu', ha' xip Nay yōg mīkaxxap kox, ha mīkaxxap te mōhām-nīnyīn mīkaxxap kox. ³⁹ Ha Yeyox te xat, hu:

—'Āpu' xut mīkaxxap. Kaxīy.

Ha Mā'at, yā tik mūktutnōy te:

—Yāyā, 'ūhax kummuk xexka'ax. Yā' xok hōmā 'āmniy te' 4. Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte xa hām'āktux, 'ākuxa yūm, hu ta' pēnāp-tup Topa te hāpxopmā max xe'ēgnāg mīy putup? Kaxīy.

⁴¹ Ha tikmū'ūn te mīkaxxap yōkānāmāhā', ha Yeyox te pepi pēnāhā', tu:

—Yōgnū 'ātak, 'āmax, xate yōg hām'āktux 'āpak. ⁴² 'Āte' yūmmūg, xate yōg hām'āktux 'āpak mōkuma'āmōg. Pa 'āte nū 'āktux, puyīy tikmū'ūn hām'āktux 'āpax, hu' kuxa mām 'ūgmūn kopah, yā xate nūgkutnāhā'. Kaxīy.

⁴³ Ta hāpxip 'ihā Yeyox te' xānā ka'ok, hu:

—Ney, 'āpep, nūy nū'! Kaxīy.

⁴⁴ Ha ta nōm xok xupep, yā' yīm kīy xix pata', yā xakix xop yōg topixxax kīy'ax hā, xix pa yīn kīy kamah. Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūko'a', nūy xut, pu mōg. Kaxīy.

Tikmū'ūn tep-tup puyīy xonat Yeyox putex

⁴⁵ Yā' pip Yoneo punethok, tu' pēnāhā', hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. Yā' nūn, nūy Manix mūtik pip, tu' pēnāhā' Yeyox te Nay putpu' hīnnāhā', hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

⁴⁶ Ha ta' yāg mōg putpu', nūy Paniye xop pu Yeyox yōg hāpxopmā'ax 'āktux, tu hām'āktux, ⁴⁷ yīy ta' yāy tu nū'nāhā' Paniye xop xix 'āmānex xexka xop xix tik pa te hāmyūmmūg xop, tu:

—Putep mūn mīy putup yūmū'āte'? Tik te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok. ⁴⁸ Yūmū'āte' tux hok, pu mīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hā kaxīy, puxix tikmū'ūn xohix xexka kuxa mām ka'ok putup Yeyox kopah, ha ta' nūn putup Hōm yōg xop, tu yūmū yōg Topa pet koxyōy putup, xix yūmūg xop xohix xexka kix putup. Kaxīy.

⁴⁹ Pa' xip yāp-xet 'ūxuxet'ax Kaxpax, yā nōm hāmyāxatamuk 'ihā 'āmānex xop xat Kaxpax te', tu:

—'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg. ⁵⁰ 'Ok 'āxop te hāmpē'āpaxex 'ohnāg? Yā' max, pu tik puxet tikmū'ūn pupi' xok, pa yā' kummuk, pu yūmūg xohix xexka xakix. Kaxīy.

⁵¹ Yā Kaxpax te yāy yōg hāmpē'paxex'ax 'āktux 'ohnāg, pa yā nōm hāmyāgxtamuk 'ihā 'āmanex xop xat Kaxpax te', tu Topa pupi' hām'āktux, tu Yeyox xok'ax 'āktux. Yā Yeyox te Yoneo xop pupi' xok putup. ⁵² Yā Yeyox te Yoneo xop pupi' xok putup, tu' xok putup, nūy yāytunū'xoh nōm nōy kamah, yā hām panip tu' pip hāpxexka xohix tu', yā Topak-tok xop, tu Yoneo

xop hā' mīy putup xi' nōy hā', pu tu' pip puxet, yā xop puxet.

⁵³ Ha ta Yoneo xexka xop te yāy mūtik hām'āktux kōnāmāhā nōmhā texīy Yeyox putex putup, ⁵⁴ yīy ta Yeyox te yāy xaptop hā hāpkumep hāpxexka Yonex tu', tu hāpxip 'ihā' mōg, tu mōktu' xupep hām nak yīka', tu' nox xip kōmēn 'Epayīy tu' yāy yōg tik xop mūtik.

⁵⁵ Ha ta hāmhumnāg Yoneo xop yōg 'āmuk xexka xuxet'ax Nōā'yēn, ha ta' mōg tikmū'ūn punethok kōmēn Yenoy-anēn tu', nūy yāy pix, nūy Yoneo yōg xat'ax mīy.

⁵⁶ Ha ta tikmū'ūn te Yeyox xak kōmēn tu', tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Putep hāmpē'āpaxax, 'ok nūn putup Yeyox 'āmuk xexka hah? Kaxīy.

⁵⁷ Ha ta' xat 'āmānex xexka xop te' xix Paniye xop te', pu tikmū'ūn 'ūm Yeyox pēnā', mā', nūy nōm 'āktux, puyīy xonat xat, pu Yeyox mūy.

Yeyox xip xiptuxexka Metān tu'

12 Ta xe 'āmnīy te' 6 'ihā' xip'ax 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn, ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu' xupep xiptuxexka Metān tu', yā Nay pet yūm Metān tu', yā hōmā Yeyox te nōm putpu' hīnnāhā'. ² Ha ta' puk 'āmuk, tu Mā'at te xit'ax nūnnāhā', nūy tikmū'ūn pu' nīm, ha ta' yūm Nay mīmpe xit'ax tu' Yeyox mūtik, ³ ha Manix te' paha hep haxnāg max takat xexkah, yā' kit xahix, yā mīn-nut nān hā' mīy. Manix te nōm pux Yeyox pata yīmū', tu yāy xe hā' pata nagāhā'. 'Ūhax māynāg 'ūhep yōg, tu hāpxip 'ihā' mīptut hā nū'xip 'ūhax max. ⁴ Ha ta' xip Yot 'Ixkanot, yā Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, yā' gāy xop mōgāp-tup, puyīy Yeyox xūyā'. ⁵ Yot te:

—Teptu hep haxnāg nōmenex 'ohnāg, nūy 2 xēmān yōg hām hā' pop tayūmak, nūy hok xop pu tayūmak nīm? Kaxīy.

⁶ Yā Yot te hām'āktux te kaxīy, pa hok xop putuppax 'ohnāg, pa' xupxet putup,

yā tute' tat tayūmak Yeyox yōg xix Yeyox yōg tik xop yōg, tu nōm hā tat'ax kopa yāy pu tayūmak mōypax.

⁷ Ha Yeyox te:

—Pu yā xip 'ūhūn. Hām'āktux kum-muk hok. Tute hep tat, nūy 'ūgyīn muk, yā 'ūkxok putup. ⁸ 'Ūhok xop pip ka'ok mōkuma'mōg 'āxop kopah, pa noxk xip ka'ok 'ohnāg 'āxop kopah. Kaxīy.

'Ūxexka xop tep-tup, nūy Nay putex

⁹ Ha ta tikmū'ūn xohix xexka te' xupak hatō'a Yeyox xip xiptuxexka Metān tu', tu ta' mōg, nūy Yeyox pēnā' xix Nay pēnā', yā putpu' hi'. ¹⁰ Yīy ta 'āmānex xexka xop te yāy mūtik hām'āktux texīy yīp-tex Nay kamah. ¹¹ Yā Yeyox te Nay putpu' hīnnāhā', ha Yoneo punethok te' pēnāhā', tu' xupak, hu yāy yōg xexka xop nīm, nūy kuxa mām Yeyox kopah, yīy ta' xexka xop tep-tup nūy Nay putex.

Yeyox te kōmēn

Yenoyanēn ha mō'nāhā'

¹² Hāptup ha ta' pip tikmū'ūn 'āmuk xexka tu' 'āxet'ax Nōā'yēn, tu' xupak Yeyox nūn kōmēn Yenoyanēn tu'. ¹³ Ha tikmū'ūn xohix te' pop patxap kup māg, tu ta' mōg Yeyox hah, tu' mōg, tu hām'āktux ka'ok hu:

—'Ūmax xe'ēgnāg Topah. Topa, 'āpu nōm pu hāmmaxnā' xate nū nōm kut-nāhā', yā tute 'Iyaet xop xat. Topa, 'āpu nōm pu hāmmaxnā'. Kaxīy.

¹⁴ Ha Yeyox te' paha yomēn kutok, tu nōm yīmū' yūm. Yā Topa yōg tappet te: ¹⁵ “Kōmēn Xiām yōg tikmū'ūn, 'āpu 'ākuxa nōg hok. 'Ūnūn 'ōg tik xexkah, yā yomēn kutok yīmū' yūm”. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox yōg tik xop te nōm kax'āmi xutigā 'ohnāg, pa Yeyox mōg putup pepi pexkox tu', 'ihā' yūmmūg putup Topa yōg tappet yōg hām'āktux xix tikmū'ūn te hāpxopmā yūmmūg putup kamah.

¹⁷ Yā tikmū'ūn te' pēnāhā Yeyox te Nay xānāhā mīkaxxap kox kopah, tu putpu' hīnnāhā, ha tikmū'ūn te' xape xohix pu nōm 'āktux. ¹⁸ Ha' nōy te' xupak Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, hu ta' mōg Yeyox hah. ¹⁹ Yīy ta yāy mūtuk hām'āktux Paniye xop te', hu:

—Pēnā'. Tikmū'ūn tek mūg 'āpak 'ohnāg, pa tikmū'ūn xohix xexka te Yeyox pe' mōg. Kaxīy.

Genex yōg xop mōg, nūy Yeyox pēnā'

²⁰ Yā' pip tikmū'ūn xohix Yenoyanēn tu 'āmuk xexka tu', tu Topa pu nūktettex, ha nōm xop kopa' xip hāpxexka Genex yōg xop, ²¹ tu' nūn, tu nūktu Pinip ha' mōxaha', tu:

—Yāyā, 'ūgmū'ātep-tup, nūy Yeyox pēnā'. Kaxīy.

Yā Pinip yōg kōmēn yā Metxax, yā hāpxexka Ganinet kopa' xip.

²² Tu ta' mōg Pinip, tu mōktu 'Ānene pu' xuktux nō'ōm, ha ta' mōg tik tix, tu mōktu Yeyox pu' xuktux nō'ōm, ²³ ha Yeyox te:

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok. Hāpxip kutōgnāg 'ihāg xok putup, hak-nāy tu Topa te 'ūkxexka mīy putup, ha tikmū'ūn xohix tek mūn 'āktux max putup. ²⁴ Tikmū'ūn te hāpxop xap xok. Yāktōgnāg hāpxopxap, pa hāpxip 'ihā yāyhā kup, tu mīnta ta xohix popmāhā, yā' max xe'ēgnāg. Hā kaxīy putuk 'ūgmūn. 'Ūkxok putup, pa putpuk hip-tup, ha nōmhā' max xe'ēgnāg. ²⁵ Hā kaxīy kama tikmū'ūn. Tikmū'ūn te yāy yōg putup'ax mīy 'ohnāg, puxi' pop putup hāpxop max xe'ēgnāg, yā Topa yīka' pip putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Ha ta' nōy te yāy yōg putup'ax mīy, puxi' pop putup'ah hāpxop max xe'ēgnāg, yā Topa yīka' pip putup'ah hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ²⁶ Yōgnū kāmānat te yāy putup'ax mīy'ah, pa' mīy 'āte nōm putup, tuk pe' mōg putup, nūy 'ūgmūtik

pip, ha Topa te nōm xexka mīy putup. Kaxīy.

Yeyox te hām'āktux 'ūxok putup

²⁷ Tu Yeyox te xe:

—Hōnhā 'ihāg kuxa hittup 'ohnāg. 'Āte putep 'āktux putup? 'Ok 'āte hām'āktux putup, hu: “Yōgnū 'ātak, 'āpu 'ūkxūy xut”. Kaxīy. 'Āmhok, 'āte nōm 'āktux putup'ah. Pak nūn, nūy tu xok. ²⁸ 'Ātak, 'āpu 'āxexka nōy nā mōg tikmū'ūn xop kopah! Kaxīy.

Ha ta' hām'āktux Topa pexkox tu', hu:

—'Āte yāy xexka mīy nōy nāg mōg tikmū'ūn xop kopah, tu xe' mīy putup. Kaxīy.

²⁹ Ha tikmū'ūn te' xupak, tu hām'āktux, hu:

—Yā tex tīnnāhā'. Kaxīy.

Pa' nōy te:

—Yā pexkox yōg nū'pok xop te hām'āktux. Kaxīy.

³⁰ Pa Yeyox te:

—Topa te hām'āktux, xayīy 'āxop xupax. Kaxīy.

³¹ Hāpxip kutōgnāg, 'ihā Topa te hep yāy koxuk xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā' yānān. Hāpxip kutōgnāg 'ihā Topa te' pu'ugāp-tup nōm te Topap-tup 'ohnāg xop xat. ³² 'Āte mīpkupnix yīmūg xup putup, tu yāy pu' pop putup tikmū'ūn xohix hāpxexka xohix tu'. Kaxīy.

³³ Yā Yeyox te hām'āktux hā kaxīy, hu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā te kaxīy xok putup.

³⁴ Ha tikmū'ūn te:

—Pak mū'āte' mōkupix xat'ax yōg tap-pet tu Kunnix xip'ax hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, pa xate hām'āktux Tikmū'ūn Kutok xup putup mīpkupnix yīmū', tu' xok putup. 'Ū'ūm Tikmū'ūn Kutok? Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te:

—Hāpxip kutognāg hāg xip'ax nūnteh. 'Āpu 'ūg 'āpax, nūy hāmyūmmūg,

'ihāg xip nūnteh. Yā 'āte kuyānām putuk. 'Ūkxip, ha tikmū'ūn te hāmyūm-mūg. Kuyānām xip, ha tikmū'ūn te hāmpēnāhā'. ³⁶'Āpu 'ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah, 'ihāg xip, nūy hāmyūmmūg. Kaxīy.

Yoneo xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah

Yeyox te hām'āktux kux, tu ta' mōg, tu yāy xaptop, ³⁷tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', pa' kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah. ³⁸Yā hōmā 'ūhittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, yā hōnhā putuk hāpxopmā'ax. 'Iyait te: "Topah, 'ū'ūm kuxa mām yūmū yōg hām'āktux kopah? Yā' kuxa mām 'ohnāg. Tep-te' yūmmūg, yā Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? Yā' yūmmūg 'ohnāg". Kaxīy.

³⁹Hā kaxīy 'ūkuxa mām yūmmūg 'ohnāg. Hamūn, 'Iyait te:

⁴⁰"Topa te tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg 'ohnāg mīy,

tu tikmū'ūn putox ka'ok mīy,

puyīy tikmū'ūn pa hāmyūmmūg 'ohnāg,

puyīy tikmū'ūn hāmyūmmūg hok,

puyīy tikmū'ūn hāpkummuk mīy kux hok,

puyīy Topa tikmū'ūn kuxa kummuk xit hok."

Kaxīy.

⁴¹'Iyait te hām'āktux, tute' yūmmūg Yeyox 'ūmax xe'ēgnāg tu', hu Yeyox 'āktux.

⁴²Pa Yoneo xexka xohix xop kuxa mām Yeyox kopah, pa nōm te Paniye xop yīpkutuk, hu hām'āktux xaptop, puyīy Paniye xop xat hok, pu Yoneo xop yōg Topa pet hā mōxakux hok. ⁴³Yā' xexka xop tep-tup punethok, pu tikmū'ūn nōm 'āktux max, pap-tup kutōgnāg, pu Topa nōm 'āktux max.

Yeyox yōg hām'āktux'ax te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit

⁴⁴Ha ta xe hām'āktux Yeyox, hu:

—Tikmū'ūn 'ūm kuxa mām 'ūgkopah, yā' kuxa mām kama nōm kopah, nōm te nūgkutnāhā'. ⁴⁵Tikmū'ūn 'ūm tek pēnāhā', yā nōm pēnāhā kamah, nōm te nūgkutnāhā'. ⁴⁶'Ūgnūn hām xexka tu', tuk mūn, yā hām xexka yōg tikmū'ūn yōg kuyānām putuk, yā' kuxa mām 'ūgkopa xop kuxa te hāpkoxtap kopa' pip 'ohnāg. ⁴⁷Tikmū'ūn 'ūm te yōgnū hām'āktux 'āpak, pa' yīpkox 'ohnāg, kopxix yōg hāpxopmā'ax kopit putup'ah. Yā 'ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, tu' kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok. ⁴⁸Tikmū'ūn 'ūm tek putup nōg, xix yōg hām'āktux putup nōg, puxix Topa hām'āktux putup, hu: "Yā' kummuk nō'ōm. Nōm te Yeyox yōg hām'āktux 'āpak 'ohnāg. Kaxīy Topa te hām'āktux putup hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā'.

⁴⁹Hamūn 'āte yāp-xehnāg hā hām'āktux 'ohnāg, pa yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā', tu 'ā' hōm hām'āktux'ax, 'ūyīy tikmū'ūn pu nōm 'āktux. ⁵⁰Ha 'āte' yūmmūg Topa yōg xat'ax te tikmū'ūn mōgāhā', puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. Yōgnū 'ātak te 'ā' hōm hām'āktux'ax, 'ūyīy tikmū'ūn pu nōm 'āktux.

Yeyox te yāy yōg tik xop pata pix

13 Hāmhūmnāg, yā 'āmniy puxet 'ihā' xip'ax 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn 'ihā Yeyox te' yūmmūg, hāpxip 'ihā hām xexka nīm putup, nūy yāy 'ātak ha mōg. Tute mō'yāy xe'ēgnāg yāy yōg kuxa mām xop, tu mō'yāy xe'ēgnāg kux 'ohnāg.

²Ta' xit Yeyox yāy yōg tik te 12 xop mūtik. Hōmā Hāmğāyāgnāg te Yot 'Ixkanot mōgāhā', pu hāmpē'paxex texīy

gāy xōp mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy' xūyḡā'. ³Ha Yeyox te' yūmmūg yāy yōg 'ātak te tu' popmāhā 'ūxohix xexkah, puyīy nōm xat. Yeyox te' yūmmug Topa tu' nūn, tu Topa ha' mōg putup putpu'. ⁴Yeyox yūm mīmpe xit'ax tu', tu tak-nīhā' xip, tu topixxax xut 'ūyīmū nō'ōm, tu topixxax yāy nagā'ax paha', tu nō yāy kunāy hīy, ⁵tu' pux kōnā'āg pa pix'ax kopah, tu yāy yōg tik xop pata pix kōnāmāhā', tu topixxax yāy nagā'ax hā nagāhā' nōm tek-nāy hīy hā, ⁶tu' xupep Xīmām Pet yīkak, pa Pet te:

—Yāyā, 'āmḡok. 'Ok 'ūkḡata pix putup? Kaxīy.

⁷Ha Yeyox te:

—Hōnhā xate' yūmmūg'ah 'āte hāpx-opmāhā', pa hāpxip 'īha' yūmmūg putup xate'. Kaxīy.

⁸Ha Pet te:

—Xatek pata pix putup 'ohnāg. 'Āmhok!

Pa Yeyox te:

Paxpu 'āpata pix 'ohnāg, ha ta 'āmūn yā yōg'ah. Yā 'āxip'ah yōg tik xop kopah. Kaxīy.

⁹Ha Xīmām Pet te:

—Yāyā, 'āpu 'ūkḡata pix, xik yīm xik putox! Kaxīy.

¹⁰Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn te tatxok, hu' xexka tup. 'A xe tatxok putup'ah, pa' pata pix putup 'ūxeheh. 'Āxop xohix kuxa tup, pa yāp-xet 'āmḡok, yā' xutputux. ¹¹Hamūn, Yeyox te' yūmmūg nōm te' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy xūyḡā'. Hā kaxīy hām'āktux hu: "Āxop xohix kuxa tup, pa yāp-xet, 'āmḡok, yā' xutputux". Kaxīy.

¹²Yeyox te' pata pix kux, tu topixxax mō'tat putpu', tu ta' mōg yāy yōg xip'ax tu' mīmpe tu' xit'ax tu', tu:

—'Ok 'āxop te' yūmmūg teptu 'āte 'āpata pix? ¹³'Āxop tek xānāhā, hu: "No-tot", Kaxīy, xix: "Yāyā". Kaxīy. Hamūn, yāg mūn. ¹⁴'Āte 'āxop xat, tu 'āte

'āxop pu hāmyūmmūgāhā', tu 'āpata pix kamah. Yā 'ūkxexka', pa 'āpata pix, yīy ta 'āxop te' nōy pata pix, pu' max. Yā 'āte 'āxop hāg teheh. 'Āpu tikmū'ūn hā 'āte-het. ¹⁵'Āte hāpxopmā', xayīy 'āxop pēnā', nūy mīy kamah. ¹⁶'Āte xa hāpxe'e 'āk-tux nōm te' xat yā' xexka', pa kāmānat yāk-tōgnāg. Nōm te mō nōy kutnāhā' yā' xexka', pa nōm mōg yāk-tōgnāg. 'Ūkxexka', pa yā kāmānat putuk. Yā 'āte 'āpata pix, yā kāmānat putuk. 'Āte 'āxop hāg teheh. 'Āpu kāmānat putuk kamah, nūy tikmū'ūn hā 'ātehet. ¹⁷'Āxop te' yūmmūg nōm hāpxop xe'e nōmhā. 'Āxop te' mīy, nūy ta 'ākuxa hittup.

¹⁸—'Āte 'āxop xohix xexka 'āktux 'ohnāg, tu tap-xet 'āktux. 'Āte yāy yōg yīmōgātux xop yūmmūg. Pa Topa yōg tappet te: "Tik xit 'ūgmūtik, tu 'ā tu' gāy". Kaxīy. Ta hōnhā' gāy. ¹⁹'Āte nōm 'āktux hōnhā. Hāpxip 'īhā 'āxop te nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup. 'Āte nōm 'āk-tux hōnhā, xayīy 'ākuxa mām putup, tu' yūmmūg putup 'ūg'āxet'ax 'ūgmūn yāg mūn. Kaxīy. ²⁰'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āte mō'pok tihik, ha ta xohix 'ūm te nōm putuppax yāg putuppax putuk. Ha nōm tek putuppax te Topap-tuppax kamah, yā Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn.

Yot te' gāy xop mōgāp-tup

²¹Yeyox te hām'āktux kux, tu' kuxa hittup 'ohnāg tu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' xip 'ūp-xet 'āxop kopah, tu nōm te' gāy xop mōgāp-tup 'ūg hah, puyīy 'ūgxūyḡā'. Kaxīy.

²²Ha Yeyox yōg tik xop te yāy pēnāhā', tu' kuxa te' yēy. Putep 'āktux? ²³Ha ta' xip tihik Yeyox yōg tik xop kopah. Yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg, ha' yūm Yeyox yīkak, ²⁴ha Xīmām Pet te nōm pu' yīm mahap, tu:

—'Āpu 'ūyīykopit, putep xuktux. Kaxīy.

²⁵Ha nōm mōg Yeyox yīkāgnāg, tu:

—Yāyā, 'ū'ūm nō'ōm? Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te:

—'Āte pām mō'tat putup hep kopah, tu pām hōm putup nōm tik pu'. Hamūn nō'ōm. Kaxīy.

Tu pām paha', tu mō'tat hep kopah, tu Yot pu' hōm, yā Ximām 'Ixkanot kutok.

²⁷ Ha Yot te pām paha', tu hāpxip 'ohnāg 'ihā Hāmġāyāgnāg te Yot hā mō'nāhā', ha Yot te Hāmġāyāgnāg 'āpak. Ha Yeyox te:

—Xatep-tup, nūy hāpxopmā'. 'Āpu 'ūmīy mō'ka'ok. Kaxīy.

²⁸ Pa xohix te mīmpe xit'ax tu' mām, tu' yūmmūg 'ohnāg, putep xuktux Yeyox Yot pu'. ²⁹ Yā Yot te Yeyox yōg tik xop yōg tāyūmak tat'ax pēnāhā', ha yāg te hāmp'e'paxex Yeyox te Yot xat, pu mōg, nūy pām pop 'āmuk xexka pu', ha ta yāg te hāmp'e'paxex Yeyox te' xat, pu mōg, nūy tayūmak popmā 'ūhok xop pu'.

³⁰ Yot te pām paha', tu ta' mōg hāp-topah. Yā 'āmniy.

'Ūxat'ax tup

³¹ Ha Yeyox te:

—Hōmā tikmū'ūn te' pēnāhā', 'ūmax xe'ēgnāg Tikmū'ūn Kutok. Tikmū'ūn tek yūmmūg, hu' yūmmūg Topa 'ūmax xe'ēgnāg. ³² Tikmū'ūn tek yūmmūg, hu' yūmmūg Topa 'ūmax xe'ēgnāg, yīy ta Topa te tikmū'ūn puk mūn mūg 'ūgmax xe'ēgnāg. Hāpxip kutōgnāg 'ihā Topa te nōm mīy putup. ³³ 'Ūkxape xop, hāpxip kutōgnāg hak xip kux'ax 'āxop kopah. 'Āxop tek xak'ax, pa 'āxop tek mōg'ax yūmmūg 'ohnāg. Yā hōmā 'āte Yoneo xop pu nōm 'āktux. ³⁴ 'Āte xa' hōm xat'ax tup, hu:

—'Āpu 'ānōy putuppax, 'āte 'āxop putuppax putuk. ³⁵ 'Āxop te 'ānōy putup-pax, puxix tikmū'ūn xohix yūmmūg 'āxop pip yōg tik xop kopah. Kaxīy.

Yeyox te Pet mūtik hām'āktux

³⁶ Ha Ximām Pet te:

—Yāyā, piyā 'āmōg? Kaxīy.

Ha Yeyox te

—'Ūkpe 'āmog yūmmūg 'ohnāg, pa hāpxip 'ihāg pe 'āmōg putup. Kaxīy.

³⁷ Ha Pet te

—Texīy 'āpek mōg yūmmūg 'ohnāg hōnhā? 'Āte xa tuk xok putup. Kaxīy.

³⁸ Ha Yeyox te:

—'Ok xate 'ā tu 'āxok putup? 'Āmhok. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, xate hām'āktux tikoyuk putup, hu: "Ākxip'ah 'ūgmūn Yeyox yōg tik xop kopah". Kaxīy. Hak-nāy tu xokakkak pit xatap-tup. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn mōgāhā yāy tak hah

14 Ta Yeyox te:

'Ākuxa nōg hok. 'Āpu 'ākuxa māhām Topa kopah. 'Āpu 'ākuxa māhām 'ūgkopah kamah. ² Yōgnū 'ātak pet kopa' pip pip'ax punethok. 'Ūgmōg putup, nūy 'āpip'ax max mīy. Paxpu te kaxīy 'ohnāg, kopxix xa' xuktux 'ohnāg nūhū'. ³ 'Ūgmōg putup, tu' max mīy putup 'āpip'ax, tu putpuk nūn putup, tu 'āxop mōgāp-tup, xayīy pip 'āpip'ax tu 'ūgmūtik. ⁴ 'Āxop te' yūmmūg putahat nō' mōg 'ūkxip'ax tu'. Kaxīy.

⁵ Ha Tōmē te:

—Yāyā, 'ūgmū'āte' yūmmūg'ah. Piyā' yūm 'āxip'ax? Texīy 'ūgmū'āte' yūmmūg putahat? Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

'Āte putat putuk, tu putat mōg yōgnū 'ātak hah. Hā kaxīy 'āte tikmū'ūn mōgāhā yāy tak hah. 'Ap xip'ah putat nōy. 'Āte tikmū'ūn pu hāpxe'e yūmmūgāhā', tu tikmū'ūn hīnnāhā', puyīy hi max, ha' kux 'ohnāg. ⁷ 'Āxop te' yūmmūg, tu yōgnū 'ātak yūmmūg putup kamah. Hamūn, 'āxop te' yūmmūg yōgnū 'ātak. Kaxīy.

⁸ Ha Pinip te:

—Yāyā, 'āpu 'ūgmū'ā 'ōg 'ātak mūg. 'Ūgmū'āte xa tuk kax putup'ah hāpxop nōy. Kaxīy.

⁹ Ha Yeyox te:

—'Āmnīy xohix hāg xip 'āxop mütik. Pinip, 'ok xatek yūmmūg 'ohnāg? Tikmū'ūn 'ūm tek pēnāhā', hu yōg 'ātak pēnāhā kamah. Teptu xate' xuktux, hu: "Āpu 'ūgmū'ā 'ōg 'ātak mūg"? Kaxīy.¹⁰ Pinip, 'ok 'ākuxa yūm 'ohnāg, 'ūkxip yōgnū 'ātak mütik, ha yōgnū 'ātak xip 'ūgmütik, tu yā kuxap-xet. 'Āte xa hām'āktux, 'a yōg'ah hām'āktux. Pa yōgnū 'ātak xip 'ūgmütik, tu hāpxopmā max xe'ēgnāg.¹¹ Āpu 'ākuxa mām nū hām'āktux kopah. Yā 'ūkxip yōg 'ātak mütik, ha yōg 'ātak xip 'ūgmütik, tu yā kuxap-xet. Pa yōg hām'āktux kopa 'ākuxa mām 'ohnāg, pa 'āpu 'ākuxa mām yōg hāpxopmā'ax kopah.¹² 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, tikmū'ūn 'ūm kuxa mām 'ūgkopah, yā nōm te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg mīy putup, 'ūgmūn putuk. Yā 'āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg mīy, pa nōm te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok mīy putup, yōgnū 'ātak hak mōg putup hah.¹³ 'Āxop te Topa tu' xak hāpxop 'ūm, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, kopxix xa' popmāp-tup nōm hāpxop xohix. Topa te 'ā' popmāp-tup, ha 'āte xa nōm popmāp-tup. Hā kaxīy 'āxop te Topa max xe'ēgnāg yūmmūg putup.¹⁴ 'Āxop te 'ā tu' xak hāpxop 'ūm, kopxix nōm mīy putup. Kaxīy.

Topa te Topa Koxuk hōm putup

¹⁵ Tu Yeyox te xe:

—'Āxop tek putuppax, nūy ta mīy putup 'āte nōm xat.¹⁶ 'Āte Topa tu' xak, ha tute xa Topa Koxuk hōm putup nōm te 'āxop hā' tep-tup, tute xa nōm hōm putup. Yāg mūn putuk, yā Topa Koxuk, yā hāpxe'e yōg, ha tute 'āxop mütik nox xip'ax mōkuma'mōg hāmāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.¹⁷ Ha ta' kuxa mām 'ohnāg xop te Topa Koxuk pa yūmmūg 'ohnāg. Topa Koxuk pēnā 'ohnāg tu'. Pa 'āxop te Topa Koxuk yūmmūg, yā' xip 'āxop mütik hah. Kaxīy.

¹⁸ Tu xe:

—'Āte 'āxop nīm tāmnāg putup'ah, yā 'āxop te' hok pip xop putuk putup'ah. 'Āte 'āxop nīm putup, tuk mōg putup, pak nūn putup putpuk 'ā hah.¹⁹ Hāpxip 'īhā' kuxa mām 'ohnāg xop tek pēnāp-tup'ah, pa 'āxop tek pēnāp-tup, tu 'āxop pip putup, 'ūkxip putup hah.²⁰ Nōm 'āmnīy 'īhā 'āxop te' yūmmūg putup 'ūkxip yōgnū 'ātak mütik, ha 'āxop pip 'ūgmütik, yā kuxap-xet, hak xip 'āxop mütik.

²¹ —Tikmū'ūn 'ūm te yōgnū xa'ax pop, tu nōm mīy, yā tutek putuppax, ha yōgnū 'ātak te nōm putuppax putup, nōm tek putuppax, ha 'āte nōm putuppax putup kamah, tu yāy mūg putup 'ōm pu'.

²² Yot xip, yā 'a' Yot 'Ixkanot'ah, pa' nōy, yā Yot te:

—Yāyā, texīy xate 'ūgmū'ā yāy mūg, pa' kuxa mām 'ohnāg xop pu yāy mūg 'ohnāg? Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn 'ūm tek putuppax, yā nōm te yōgnū hām'āktux pap-tup, tu' mīy putup, ha yōgnū 'ātak te nōm putuppax, tu' nūn putup, tu nūktu nōm ha' xupep, tu' xip putup nūmütik.²⁴ Tikmū'ūn 'ūm tek putup nōg, puxix yōgnū hām'āktux 'āpak 'ohnāg, yā' yīpkox 'ohnāg. 'Āxop te hām'āktux 'āpak. 'A' yōg'ah hām'āktux, pa yōg 'ātak yōg. Tute nūgkutnāhā 'ūgmūn.

²⁵ —'Āte xa nōm hāpxop 'āktux nōmhā, tuk xip 'āxop mütik nōmhā.²⁶ Yōgnū 'ātak te Topa Koxuk nū'kutnāp-tup, ha tute 'āxop hā' tep-tup, yā 'āte 'āxop hāg teheh putuk, 'īhā 'ākuxa mām 'ūgkopah. Topa Koxuk tek mūn pupi' xip putup. Tute xa hāpxop xohix yūmmūgāp-tup, tu 'āxop pu xutīgāhā yōgnū hām'āktux xohix:

²⁷ —'Āte 'ākuxa māmāhā'. 'Ūgkuxa yūm ka'ok, ha 'āte 'ākuxa māmāhā', 'ūkputuk. 'Āte hām xexka yōg kummuk xop kuxa māmāhā 'ohnāg. 'Āpu 'ūyīpku-

tuk hok. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. ²⁸ 'Āxop te' xupak, yā 'āte xa' xuktux hu: "Ūgmōg putup, pa 'āhak nūn putup putpu'. 'Āxop tek putuppax, nūy ta 'ākuxa hittup, yāg mōg putup yāy yōg 'ātak hah. 'Ūkx-exka, pa nōm xexka nām. ²⁹ Hōnhā 'āte xa hām'āktux hāptup yōg hāpxopmā'ax. Hāpxip 'ihā 'āxop te nōm pēnāp-tup, tu 'ākuxa mām putup 'ūgkopah. ³⁰ 'Āte xe hām'āktux kutignāg, yā Topa hā puknōg xop yōg xat'ax nūn hōnhā. Nōm tek xat 'ohnāg, ³¹ pa' max, pu tikmū'ūn xohix yūmmūg 'āte yōgnū 'ātak putuppax, nūy mīy tute nōm xohix xat. 'Āpu yūmū mōg. Kaxīy.

Yeyox te tox kup kūnīy putuk

15 Ta Yeyox te:
—'Āte xa' yūmmūgāp-tup hāpxop. 'Āte tox kup kūnīy xe'e putuk, yā mīnta 'op yōg, ha ta yōgnū 'ātak te tox pēnā'ax putuk. ² 'Ūgkopa kuxa mām xop te tox māg max putuk xix tox yīpkup max. 'Ūgkopa kuxa mām xop te hāpxopmā max, ha nōm te mīnta ta pōpmā putuk. Ha tak kopa kuxa mām hok xop te tox māg kummuk putuk xix tox yīpkup kummuk. 'Ūgkopa kuxa mām hok xop te hāpxopmā max'ah, tu mīnta ta popmā 'ohnāg putuk. 'Ūkuxa mām xop kuxa mām 'ūgkopah. Hā kaxīy tox māg te tox kup xahix tu' pip xix tox yīpkup te'. Yōgnū 'ātak tep-tup'ah kuxa mām hok xop. Hā kaxīy tox pēnā'ax te mīm māg kummuk mep, tu' putyōn xix yīpkup kummuk. 'Ūkuxa mām hok xop te' kuxa mām xop nīm, ha' max nōmhā. Hā kaxīy tox māg kummuk pip'ah xix tox yīpkup kummuk pip'ah, ha ta tox yīpkup max te mīnta ta punethok popmāhā nōmhā. ³ Hōmā 'ākuxa mām yōgnū hām'āktux kopah, ha yōgnū 'ātak te 'ākuxa kummuk xit. ⁴ 'Āpu 'ā tu pip ka'ok, ha 'āte 'āxop tuk xip ka'ok putup. 'Āxop 'ā tu 'āpip ka'ok 'ohnāg, nūy ta hāpxopmā max 'ohnāg, tu 'āxop te'

mīy 'ohnāg putup Topa te nōm putup. Hā kaxīy tox māg te tox kup xahix tu' pip'ah xix tox yīpkup, puxix mīnta ta popmā hok.

⁵ —'Āte tox kup xahix putuk, ha 'āxop te tox māg putuk xix tox yīpkup. 'Āxop te 'ā tu 'āpip ka'ok, nūy 'ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah, tu 'āxop tuk xip ka'ok, nūy hāpxopmā max xohix 'āxop mūtik, ha ta 'āxop hāpxopmā max punethok, nūy mīy Topa te nōm putup. Pa 'āxop te 'ā tu 'āpip ka'ok'ah, nūy ta hāpxopmā max hok, tu' mīy 'ohnāg Topa te nōm putup. Hā kaxīy tox kup xahix xix tox māg xix tox yīpkup. ⁶ Tox pēnā'ax te' putyōn tox māg kummuk xohix xix tox yīpkup kummuk xohix, ha' nak, ha tikmū'ūn te nōm yāy tu nū'xok, tu kuxap kopa mō'pok, ha' puk. Hā kaxīy putuk 'ūkuxa mām hok xop, yā 'ātu' pip ka'ok 'ohnāg. ⁷ 'Āxop nox pip 'ā tu', ha yōgnū hām'āktux te' nox xip 'āxop tu', 'ihā 'ā tu' xak xate nōm putup, ha 'āte xa' popmāp-tup 'ūxohix. ⁸ 'Āxop te hāpxopmā max punethok, yīy tikmū'ūn te' pēnāp-tup, yā' max xe'ēgnāg Topah. Hā kaxīy kama tikmū'ūn te' pēnāp-tup 'āxop mōg Yeyox mūtik, yā mīnta max punethok putuk. ⁹ 'Āte mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, yā yōgnū 'ātak te mōg mūn yāy xe'ēgnāg putuk. 'Āpu nox pi 'ūgmūtik, 'ūyīy mō 'āxop yāy xe'ēgnāg. ¹⁰ 'Āxop te' mīy 'āte nōm xat, nūy ta nox 'āpip putup 'ūgmūtik, ha 'āte mō 'āxop yāy xe'ēgnāg putup. Yā 'āte' mīy yōg 'ātak te nōm xat. Hā kaxīy putuk 'āxop xik mūn.

¹¹ —'Āte xa nōm hāpxop 'āktux, nūy 'ākuxa hittupmā', ha 'ākuxa hittup xexka'. ¹² 'Āte 'āxop xat, hu: 'Āpu 'ānōy putuppax 'āte 'āxop putuppax putuk. ¹³ Tikmū'ūn te yāy xape pupi' xok, puxix yāy xapep-tuppax xexkanām. Yā tikmū'ūn xohix te yāy xape pupi' xakix 'ohnāg. ¹⁴ 'Āxop te yōgnū xat'ax mīy, 'ihā 'ūkxape 'āxop. ¹⁵ 'Āte 'āxānā kux, hu: "Yōgnū kāmānat xop". Kaxīy. Yā kāmānat xop te' yūmmūg 'ohnāg

'ūxat'ax xop yōg hāpxopmā'ax. Pa 'āte 'āxop xānāhā, hu: “'Ūkxape xop”. Kaxīy. 'Āte 'āxop pu' xuktux yōg 'ātak te nōm 'āktux. ¹⁶'Āxop tek mūn yāyikutnā 'ohnāg, pa 'āte 'āxop mūn yīmōgātux, tu mō 'āxop pok, xayīy hāpxopmā max punethok, yā mīnta ta punethok putuk. 'Āxop te hāpxopmā max putup, ha tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup, hu' kuxa mām ka'ok putup, tu 'ā tu nox pip ka'ok putup. Ha 'āxop te yōg 'ātak tu' xak hāpxop 'ūm, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha tute xa' popmāp-tup hāpxop xohix. ¹⁷'Āte 'āxop xat, 'āpu 'ānōy putuppax. Kaxīy.

Tikmū'ūn te' kute'ex kummuk putup Yeyox yōg xop

¹⁸ Tu Yeyox te xe:

—'Ūkuxa mām hok xop te 'āxop putup nōg. 'Āpu hāmyūmmūg, nōm tek putup nōg hāmāxap.

¹⁹ Paxpu 'āxop kuxa mām hok xop kopa pip, nūy nūmūtik mōg, puxix 'āxop putuppax, yā yāy yōg xop putuppax. Pa 'āxop pip'ah nōm xop kopah. Pa 'āte 'āxop yāyikutnāhā kuxa mām hok xop kopah. 'Āmūn 'ap kuxa mām hok xop'ah. Hā kaxīy nōm te 'āxop putup nōg. ²⁰Hōmā 'āte xa hām'āktux. 'Āpu hām'āktux'ax xaxok hok. 'Ūxat'ax xop yā' xexka', pa kāmānat xop yāg-tōgnāg. Tikmū'ūn tek kute'ex kummuk, puxix 'āxop kute'ex kummuk putup kamah. Tikmū'ūn te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix 'ōg hām'āktux 'āpak putup kamah, tu' yīpkox pip. ²¹Tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk te kaxīy, 'āxop yōgnū hah. Yā nōm te' yūmmūg 'ohnāg Topah. Tute nūgkutnāhā'. ²²Paxpuk nūn 'ohnāg, puxix tikmū'ūn yāy hāpkummuk mīy'ax yūmmūg 'ohnāg. Pak nūn, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. Nōmhā tikmū'ūn te' yūmmūg yāy yōg hāpkummuk mīy'ax. ²³Tikmū'ūn tek putup nōg, xix yōg

'ātak putup nōg kamah. ²⁴'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg tikmū'ūn kopah, yīy tikmū'ūn te' pēnāhā', tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg, hu' yāyhāhup. Tik nōy te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, 'ak putuk'ah. Pa tikmū'ūn te' pēnāhā 'āte hāpxopmā max, tuk putup-nōg xix yōg 'ātak putup nōg kamah. ²⁵Hōmā 'ūhittap Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn tek putup nōg, pa 'āte hāpkummuk mīy 'ohnāg”. Kaxīy. Hamūn, hōnhā tikmū'ūn te kaxīy putuk, yā Topa yōg tappet te' koit 'ohnāg.

²⁶—Ta Topa Koxuk te xa hā' tep-tup, yā' xe'e Topa Koxuk. Hōnhā' xip yōgnū 'ātak mūtik, ha 'āte xa nōm nū'kutnāp-tup, ha tutek mūn 'āktux putup. ²⁷Ha 'āxop tek mūn 'āktux putup kamah, yā 'āxop pip 'ūgmūtik hāmyāxatamuk xohix hā nūnte hām xexka tu'.

16 Ta Yeyox te xe:
—'Āte xa' xuktux hāpxop xohix, xayīy putat max xak hok. ²Tikmū'ūn te 'āxop xat putup, xa mōxa hok Yoneo yōg Topa pet hā. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te 'āxop kix putup, ha 'āxop xakix putup, ha tikmū'ūn te hāmpe'paxex putup Topa pu' hām. ³Yā tikmū'ūn te' mīy putup yōgnū 'ātak kopa' kuxa mām 'ohnāg tu', xik mūn kopa' kuxa mām 'ohnāg tu'. ⁴Pa 'āte xa hām'āktux tikmū'ūn te 'āxop kummugāp-tup. Hāpxip ha ta tikmū'ūn te 'āxop kummugāp-tup, ha 'āxop te' xuktux putup, hu: “Yā hamūn Yeyox te nōm 'āktux hōmā. Yā hōnhā te kaxīy”. Kaxīy.

Topa Koxuk te hāpxopmāp-tup

Ta Yeyox te xe:

—Hōmā 'āte xa nōm 'āktux 'ohnāg, yāk xip 'āxop kopah. ⁵Pa hāpxip 'īhāg mōg putup, yā nōm hak mōg putup, nōm te nūgkutnāhā', pa 'āxop te' yīkopit 'ohnāg, hu: “Tep hah?” Kaxīy. ⁶Pa hōnhā 'āte xa nōm 'āktux, ha 'ākuxa hit-tup 'ohnāg. ⁷Pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' max noxk xip nūnteh, pa' max xe'ēgnāg

'ūgmōg. Paxpuk mōg 'ohnāg, puxix Topa Koxuk nūn putup'ah, nūy 'āxop hā tu tehet. Pak mōg, koxix nū nōm kutnāp-tup 'āxop hah. ⁸Ha ta' nūn putup Topa Koxuk, tu nūktu tikmū'ūn pu hām yūmmūgā', hu: "Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, tu tikmū'ūn te hām yok yūmmūg 'ohnāg, ha Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup, tu nōm xūygāp-tup." Kaxīy. ⁹Topa Koxuk te hām'āktux putup, hu: "Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. Yā Yeyox kopa' kuxa mām 'ohnāg." Kaxīy. ¹⁰Yāy yōg 'ātak hak mōg putup, ha ta Topa Koxuk nūn putup, tu nūktu tikmū'ūn pu hāmyok yūmmūgāp-tup, tu' xuktux putup, hu: "Yā' yok Yeyox". Kaxīy. ¹¹Topa Koxuk te hām'āktux putup, Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup, tu nōm xūygāp-tup. Hamūn, Topa te' kuxa mām hok xop yōg xat'ax yānān, pu tu' kux, tu nōm xūygāhā', pu tu' kux.

¹²—Ūpip yōgnū hām'āktux nōy punethok. 'Āxop pu nōm yūmmūgāhā', pu' max, pa hōnhā 'āxop te hamyūmmūgā'ax xohix hā tot 'ohnāg. ¹³Pa hāpxip 'ihā' nūn putup Topa Koxuk, tu xa hāmyok yūmmūgāp-tup. Tute 'āxop mōgāp-tup putat max hā, yā xa' yūmmūgāp-tup hāmyok xohix xexkah. Tute yāy yōg hām'āktux 'āktux putup'ah, pa hām 'āpak 'āktux putup, tu xa nōm 'āktux putup, tu hāptup yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup. ¹⁴'Āte tu' popmāp-tup hām'āktux, ha tute xa nōm 'āktux putup. Hā kaxīy xate' yūmmūg putup 'ūgmax xe'ēgnāg. ¹⁵Yōgnū 'ātak yōg hāpxopmā'ax xohix xexka yā yōgnū kamah. Hā kaxīy 'āte xa hām'āktux Topa Koxuk te' pop putup yōg hāpxop, tu xa nōm yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

'Ūkuxa hittup 'ohnāg, tu' kuxa hittup

¹⁶Ta Yeyox te xe:

—Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup. Kaxīy.

¹⁷Ha Yeyox yōg tik yāg xop te:

—Teptu hām'āktux? 'Ūxuktux, hu: "Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup". Kaxīy. Texīy hām'āktux? 'Ūxuktux, hu: "Hamūn, yōgnū 'ātak hak mōg putup". Kaxīy. ¹⁸Teptu 'ūxuktux, hu: "Hāpxip kutōgnāg"? Kaxīy. 'Īntu', putep mūn 'āktux? Yūmū'āte' yūmmūg'ah. Kaxīy. ¹⁹Nōm tep-tup, nūy Yeyox yīkopit, ha Yeyox te' yūmmūg, tu:

—Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup. 'Ok kaxīy 'āxop te yāy yīkopit? ²⁰'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āte 'āxop mūtik tip-tup'ah, ha 'āxop potap-tup, tu 'ākuxa hittup 'ohnāg putup, pa' kuxa mām hok xop kuxa hit-tup'ax. 'Ākuxa hittup 'ohnāg putup, pa hāpxip 'ihā 'ākuxa hittup putup. ²¹'Āte xa' yūmmūgāp-tup hāpxop. Yā 'ūn tek-tok put putuk, yāk-tok put putup, ha' xūy. Pak-tok xip, ha ta' xūy xaxok, tu' hittup, 'ūk-tok pit xip hah, yā' xip 'ūk-tok pit nōy hām xexka tu'. ²²Yā 'āxop putuk. Hōnhā 'ākuxa hittup 'ohnāg, pa hāpxip 'ihā 'āxop hak nūn putup putpuk, ha 'ākuxa hittup putup, ha tikmū'ūn te 'ākuxa hittup'ax nōā' yūmmūg putup'ah.

²³—Hāpxip 'ihā 'āxop tek mūn tu' xak putup hāpxop 'ohnāg, pa 'āte xa' xuktux 'āxop te yōgnū 'ātak mūn tu' xak putup hāpxop, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha tute xa' popmāp-tup hāpxop xohix. ²⁴Hōmā tu yā hōnhā 'āxop te Topa tu' xak 'ohnāg hāpxop, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah. 'Āpu ta tu' xax, xayīy 'ākuxa hittup xexkanām.

Yeyox te' kuxa mām hok xop pop

²⁵'Āte xa hāmyūmmūgāhā, tu' xuktux tikmū'ūn te tox māg putuk xix kahnēn putuk. Hōnhā 'āte hām'āktux

hã kaxiy. Pa hãpxip 'ihã kaxiy'ah, pa xa yây 'atak yümmügâp-tup mō'ka'ok. ²⁶'Āmnīy xupep 'ihã yōgnū 'atak tu' xak putup hãpxop 'āxop te', tu 'ākuxa mām 'ügkopah, ha 'āte xa hām'āktux'ah 'āte yây yōg 'atak tu' xak, pu xa' hōm hãpxop. ²⁷Hamūn, yōgnū 'atak te mō 'āxop yây xe'ēgnāg, 'āxop tek putuppax hah, xix 'ākuxa mām hah. Yā 'ākuxa mām, tu' yümmüg 'āte Topa tuk nūn. ²⁸Hamūn, 'āte Topa tuk nūn, tu nūktuk xupep nūnte hām xexka tu', pa hōmāg mōg putup, yā hām xexka nīm putup, nūy yây yōg 'atak ha mōg putpu'. Kaxiy.

²⁹Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Nōmhã xate hām'āktux mō'ka'ok, 'ap xate hām'āktux nōy hã yümmügā 'ohnāg. ³⁰'Ügmū'āte' yümmüg xate' yümmüg hãpxop xohix xexka'. 'A xatep-tup'ah tikmū'ün te xa hām'yümmügāhā'. Yā xate' yümmüg tikmū'ün yōg hāmpe'paxex'ax xohix xexkah. Nōmhāg mū'āte' yümmüg Topa tu 'ānūn. Kaxiy.

³¹Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa mām hōnhã. ³²Hãpxip kutōgnāg 'ihã 'āxop te hãpxumā'ax yây pet tu', kōpxix puxet hã xip putup. Pa 'a 'ükpuxet xip'ah, pa yây yōg 'atak xip putup 'ügmutik. ³³'Āte xa nōm 'āktux, xayiy 'ākuxa mām, yā 'ākuxa mām ka'ok 'ügkopah. 'Ükuxa mām hok xop te 'āxüygâp-tup, pa 'ākuxa nōg hok, yā 'āte' kuxa mām hok xop pop, yā 'āte' xut. Kaxiy.

Yeyox te Topa pu hām'āktux

17 Ta hām'āktux kux Yeyox, tu pepi' pēnāhã pexkox tu', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Tak, 'āmnīy nō'om xupep xate nōm 'āktux. 'Āpu 'ügexexka xe'ēgnāg mīy, puyiy tikmū'ün pēnā 'ügmax xe'ēgnāg. Yā tikmū'ün te' yümmüg putup kama 'āxexka xe'ēgnāg xix 'āmax xe'ēgnāg. ²Xatek mūn mīy 'ükxexka', yā tikmū'ün

xohix yōg xexka', tu tikmū'ün xohix hīn-nāhā', hã hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Xate 'ā' popmāhā 'ūxohix, ha' kuxa mām 'ügkopah. Yā 'āte nōm hīn-nāhā', ha' kux 'ohnāg. ³Texiy tikmū'ün hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg? Yā tikmū'ün te 'āyümmüg, yā Topa yüm-müg. 'Ap xip'ah Topa xe'e nōy. Texiy tikmū'ün hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg? Yā tikmū'ün tek mūn yüm-müg. Xate nügkutnāhā'. ⁴'Āte tikmū'ün pu 'āmax xe'ēgnāg yümmügāhā'. 'Āte hãpxopmā kux xate 'ā nōm xax. ⁵Tak, 'ükxip putup nōnteh 'āmütik. 'Āpu 'ā' hōm hãpxop max xe'ēgnāg nōnteh, yā 'ükxexka mīy. Hōmā 'ūhittap 'a hām xexka xip'ah, hak max xe'ēgnāg xix xexka'. 'Āpu 'ām popmā 'ūxeheh nō'om.

⁶—Xate tikmū'ün yīmōgātux hām xexka yōg tikmū'ün kopah, tu 'ā tikmū'ün popmāhā', pu 'ügkopa kuxa mām, ha 'āte tu 'āyümmügāhā', yā yōgnū tikmū'ün, ha xate 'ā' popmāhā nō'om, ha nōm te 'ōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, ⁷tu nōm te' yümmüg xate 'ā' popmāhā hām'ākux xohix, tuk ka'ogā punethok. ⁸Xate 'ā' popmāhā hām'āktux, ha 'āte tikmū'ün pu nōm 'āktux, tu' yümmüg xe'e', 'ātuk nūn, tu' kuxa mām xate nügkutnāhā'.

⁹—'Āte yây yōg kuxa mām xop 'āktux. 'A 'āte puknōg xop 'āktux'ah. Pa 'āte yây yōg xop 'āktux xate 'ā nōm popmāhā', yā 'ōg kuxa mām ka'ok xop kamah. ¹⁰'Üxohix xexka yōgnū tikmū'ün xix 'ōgnū kamah, ha tikmū'ün xohix xexka 'ōgnū xix yōgnū kamah, ha tikmū'ün te' pēnāhā', tu' yümmüg 'āte hãpxopmā xe'ēgnāg. ¹¹Hãpxip kutōgnāg 'ihã 'ā hak mōg putup, tu 'ap 'ükxip putup'ah hām xexka tu'. Pa yōgnū xop te' kuxa mām hok xop mütik yây kotinnāp-tup. 'Āpu yōg xop hã 'ātehet. 'Āpu nōm pēnā max, 'āka'ok hah. Yā 'āka'ok, ha xatek ka'ogāhā hã kaxiy. 'Āpu nōm pēnā max, pu' xohix tu' kuxap-xet, yā yümüg putuk. ¹²'Ükxip yōg xop mütik, tu nōm hãg

teheh, tu' pēnā max. Xatek ka'ogāhā', hā kaxīy 'āte nōm hāk teheh, tu nōm xaxok 'ohnāg, yā' kuxa mām kux putup'ah, pa yā tik puxet xaxok. Yā hōmā 'ūhit-tap Topa yōg tappet te: "Ūxaxogāp-tup yāp-xet". Kaxīy. Hā kaxīy 'āte' xaxok tik puxet. ¹³Hōnhā 'ā hak mōg putup. Tak, 'āte 'āmūtik hām'āktux hōnhā, puyīy' kuxa mām xop kuxa hittup xexka' 'ūgkuxa hittup putuk. ¹⁴Āte yāy yōg xop pu 'ōg hām'āktux hōm, ha' kuxa mām hok xop te' kuxa mām xop putup nōg. 'A' kuxa mām hok xop'ah nō'om, yāg mūn putuk. 'A' kuxa mām hok xop yōg'ah 'ūgmūn. ¹⁵'A 'āte xa tuk kax'ah, xayīy yāy yōg xop mōy 'ūkuxa mām hok xop kopah. 'Āmhok, 'ūmōy hok. Pa 'āte xa tuk kax, xayīy nōm pēnā max, puyīy Hāmgyāgnāg nōm pop hok. ¹⁶'Ūgmūn 'a' kuxa mām hok xop yōg'ah. Hā kaxīy nōm xop 'a' kuxa mām hok xop yōg'ah kamah. ¹⁷Āte hāpxe'e 'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, tu' yīpkox pip, tu' mīy, tu 'āputuk. 'Ātep-tup nō'om. ¹⁸Āte yāy yōg xop mō'pok hāpxexka xohix tu. Xate nūgkutnāhā hām xexka tu', yā yāy putuk. ¹⁹Āte xa yāy mūn hōm, nūy mīy xate nōm putup, puyīy nōm xa yāy mūn popmā', nūy mīy xate nōm putup.

²⁰—Āte yāy yōg xop 'āktux 'āmūtik. Nōm te hām'āpak max'ax 'āktux putup, ha ta' nōy xop kuxa mām putup 'ūgkopah, ha 'āte nōy xop 'āktux 'āmūtik kamah. ²¹Tak, 'āte xa tuk kax, puyīy nōm xop xohix tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax yā yūmūg putuk. 'Āxip 'ūgmūtik, hak xip 'āmūtik. 'Ātep-tup, puyīy nōm xop tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax, puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn yūmmūg xate nūgkutnāhā'. ²²Xatek mīy 'ūkxexka', tuk max xe'ēgnāg mīy. Hā kaxīy 'āte yāy yōg xop max xe'ēgnāg mīy, puyīy tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax yūmūg putuk. ²³Ūkxip nūmūtik, ha 'āxip 'ūgmūtik, puyīy nōm xop tu kuxap-xehnāg, puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn

yūmmūg xate nūgkutnāhā puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn yūmmūg xate mōg mūn yāy xe'ēgnāg. ²⁴Tak, xate 'ā nōm tikmū'ūn popmāhā', ha 'ātep-tup, puyīy nōm nox pi' 'āmūtik 'ūkxip'ax tu', puyīy' pēnā 'ūkxexkah, tuk max xe'ēgnāg. Yā xatek mīy 'ūkxexkah, tuk max xe'ēgnāg mīy. Hamūn, hōmā 'ūhittap hām xexka 'ap xip'ah, ha xate mōg mūn yāy xe'ēgnāg. ²⁵Tak, xate hāpxopmā yok. 'Ūkuxa mām hok xop te 'āyūmmūg 'ohnāg, ha ta 'āte 'āyūmmūg, ha yāy yōg xop te' yūmmūg xate nūgkutnāhā'. ²⁶Āte nōm pu 'āmūn yūmmūgāhā', tu xe nōm xop pu xe 'āmūn yūmmūgāp-tup punethok, puyīy' nōy putuppax xatek putuppax putuk. 'Āte xe tu 'āmūn yūmmūgāp-tup punenthok, nūy noxk xip nūmūtik. Kaxīy.

Ūgāy xop te Yeyox mūg

18 Yeyox te Topa pu hām'āktux kux, tu ta' mōg yāy yōg tik te 12 xop mūtik, tu mōktu kōnāg kox Xet xak, ha ta' xip mīm mātiknāg max, ha Yeyox te nō' mōxakux yāy yōg tik xop mūtik. ²Pa Yot te mīm mūtiknāg yūmmūg. Tute' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy Yeyox xūygā'. Yā mīm mūtiknāg yūmmūg. Yā Yeyox xix yāy yōg tik xop te yāy tu nū'nā punethok 'ōnteh. ³Ha ta' nūn Yot xonat xop mūtik xix Topa pet xexka yōg xonat xop mūtik. Yā 'āmānex xexka xop te nū'pok Topa pet xexka yōg xonat xop xix Paniye xop te, ha mīkaxxaxka taha' xix mīm topnāg pop xix kuyānām tat'ax tat. ⁴Ha Yeyox te hāmūmmūg hāpxopmā'ax xohix, hu ta' nōy ha' mōg, tu:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

⁵Ha nōm te:

—Yā Yeyox mūn xak kōmēn Nāyane yōg Yeyox. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

Yā' xip Yot 'ūgāy xop mūtik.

⁶Ha Yeyox te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

Ha nōm xop te' xām hā' mōg, tu hām tu' xakux.

⁷ Ha Yeyox te xe:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

Ha nōm te:

⁸ —Yā Yeyox xak kōmēn Nāyane yōg. Kaxīy.

⁹ Yā hōmā Yeyox te Topa pu hām'āktux hu: “Tak, xate 'ā' popmāhā nōm xop, ha 'āte' xaxok 'ohnāg”. Kaxīy. Yā nōmhā putuk hāxpomā'ax.

¹⁰ Ha' xip Xīmām Pet, tu' xut yāy yōg mīkaxxexka', tu' xak 'āmānex xexka yōg kāmānat yīpkox. Yā kāmānat 'ūxuxet'ax Mā'ok. ¹¹ Ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Āpu mō'tat 'ōg mīkaxxexka 'ūxax hā. 'Ok xate hāmpē'āpaxex 'āte xūy hā tot putup'ah? Yā yōgnū 'ātak te 'ā xūy hōm putup. Kaxīy.

Yeyox te 'Ānān ha' mōg

¹² Hāpxip 'ihā xonat xop te Yeyox mūg xix xonat xop yōg kapitām te' xix Topa pet xexka yōg xonat xop te', tu Yeyox kīy, ¹³ tu ta' mōgāhā 'Ānān hah. 'Ānān yā Kaxpax xuxyā, ha Kaxpax te 'āmānex xop xat nōm hāmyāxatamuk hā. ¹⁴ Hōmā Kaxpax te Yoneo xop pu' xuktux 'ūmax, pu tik puxet te tikmū'ūn xohix xexka pupi' xok.

Pet te hām'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg

¹⁵ Ha Xīmām Pet te Yeyox pe' mōg, ha ta' nōy te' pe' mōg, yā' nōy xip Yeyox yōg tik xop kopah, yā tik te 'āmānex xop xat hā xape' hu mō'nāhā tik te 'āmānex xop xat pet yōg hāmnuhnōg hā, yā Yeyox mūti' mōxaha', ¹⁶ ha ta' nox xip Pet hāp-topa hāmpak'ax yīykox tu', tu 'ūn mūtik hām'āktux nōm te' yīykox pēnāhā', tu Pet nūnnāhā 'ūkopah, ¹⁷ ha 'ūn te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxip Yeyox yōg tik xop kopah?

Kaxīy.

Ha Pet te:

—'Āmhok. 'Ak mūn'ah. Kaxīy.

¹⁸ 'Ūxapxūy, yī' kuhu' xonat te', xix mīptut pēnā'ax xop te' xix mīptut yōg hāmnuhnōg pēnā'ax xop te', tu kuxap xakot, tu nō xapuk. Ha Pet te kama nūmūtik xip, tu' xapuk.

Yeyox mōg tik te 'āmānex xop xat hah

¹⁹ Ha ta tik te 'āmānex xop xat te Yeyox yīkopit, hu:

—Texīy 'ōg tik xop. Xate putep mūn yūmmūgāhā? Kaxīy.

²⁰ Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte hām'āktux punethok tikmū'ūn xop kopah, ha' xohix te' xupak. 'Āte Yoneo yōg Topa pet kopa hām'āktux Yoneo xohix pu', ha' xohix te' xupak. 'Āte hām'āktux xaptop 'ohnāg. ²¹ Hamūn, teptu xatek yīkopit? 'Āpu' xupak xop yīkopit. Nōm te yōg hām'āktux 'āpak, hu hāmyūmmūg. Kaxīy.

²² Yeyox te hām'āktux, ha xonat xip, yā nōm te mīptut pēnāhā' xix mīptut yōg hāmnuhnōg pēnāhā', tu' yīm hā Yeyox kix, tu:

—Texīy xate hām'āktux kummuk tik te 'āmānex xop xat pu'? Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—Paxpu hām'āktux kummuk, puxix' max, xa xuktux yā hām'āktux kummuk. Pa 'āte hām'āktux max. Teptu xatek kix? Kaxīy.

²⁴ Yīy ta mō Yeyox kutnāhā 'Ānān te', yīy ta' mōg Yeyox, tu pipkup mākxap hā' kīy, ha' mōg, tu mōktu Kaxpax ha' xupep. Yā Kaxpax te 'āmānex xop xat.

Pet te xe' xuktux Yeyox yōg tik'ah

²⁵ Ha ta' nox xip tu kuxap hā xapuk, ha nōm te:

—'Ok 'āxip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah? Kaxīy.

Ha Pet te:

—'Āmhok, 'ak mūn'ah. Kaxīy.

²⁶ Ha ta' xip tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat, yā hōmā Pet te' nōm yōg xape yīpkox xak. Kāmānat te:

—'Ōk 'āte 'āpēnāhā Yeyox mūtik mīp-tut yōg hāmnuhnōg kopah? Kaxīy.

²⁷ Ha Pet te:

—'Āmhok! Kaxīy.

Ha hāpxip 'ohnāg 'ihā xokakkak pit xataha'.

Yeyox mōg Pinat hah

²⁸ Māyōn kutōgnāg ha ta' mōg Yeyox gohenanok pet tu'. Pa Yoneo xop mōxa 'ohnāg. Yā Yoneo xop yōg xat'ax te' tux hok, pu tu mōxa hok Hōm xop pet kopah, 'ihā 'āmuk xexka mīy, yā 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn. ²⁹ Ha ta' mōg Pinat mīptut kūnāpah, nūy Yoneo xop mūtik hām'āktux, tu:

—Texīy hu' nūnnā'? Putep kummuk mīy? Kaxīy.

³⁰ Ha Yoneo xop te:

—Hāpkummuk mīy 'ohnāg, kopxi' nūnnā 'ohnāg ā hah. Kaxīy.

³¹ Ha Pinat te:

—'Ūpip 'āxop yōg xat'ax, yā nōm kax'āmi tappet tu'. 'Āpu 'ūyōg hāpx-opmā'ax kopit. Kaxīy.

Ha Yoneo xop te:

—'Āmhok, 'āpu 'ūkopit. 'Ūgmū yōg xat'ax te' xat 'ohnāg tikmū'ūn putex. Kaxīy.

³² Hamūn. Hōmā Yeyox te hām'āktux mīpkupnix yīmū' xok putup. Yā Hōm xop te tikmū'ūn kix mīpkupnix yīmū', pa Yoneo xop te tikmū'ūn kix 'ohnāg mīpkupnix yīmū'. Yā Yeyox te hām'āktux xe'e'.

³³ Ha Pinat te putpu mō'nāhā mīptut hā, tu Yeyox pu hām'āktux hu:

—'Ōk xate Yoneo xop xat? Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Ok yā 'āp-xet te hāmpe'āpaxex, huk yīkopit, pe' nōy te xa' xak, yīy xatek yīkopit? Kaxīy.

³⁵ Ha Pinat te:

—'Ok hāmpe'āpaxex Yoneo xop kopak xip? 'Āmhok. 'Āxape xop te 'ānūn-nāhā nūnteh. Putep kummuk mīy xate'? Kaxīy.

³⁶ Ha Yeyox te:

—'Ūkxexkah, tu yāy yōg xop xat. Pa 'āte hām xexka yōg xexka xop putuk'ah. Hā kaxīy 'āte xat'ah. Paxpu hām xexka yōg xexka xop putuk, puxix yōg xop yāy kix 'ūgāy xop mūtik, puyī' nōy 'ūgmōgā hok Yoneo xop hah. Pa 'ām hok. 'Āte hām xexka yōg xexka xop putuk'ah. Kaxīy.

³⁷ Ha Pinat te:

—'Ok 'āmūn xexka'? Kāxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn, xate nōm 'āktux 'ūkxexka'. 'Ūgnūn hām xexka tu', tuk nāhā', nūy hāpxe'e 'āktux, yā hāpxe'ēgnāg. Hāmyoa'ax yōg tikmū'ūn te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip. Kaxīy.

³⁸ Ha Pinat te:

—Pute 'ūm hāmyok? Yā' xip'ah hāmyok. Pute 'ūm hāpxe'e? Yā' xip'ah hāpxe'e'. Kaxīy.

Yoneo xop tep-tup nōg Yeyox

Tu ta' mōg hāptopa Pinat, nūy Yoneo xop pu hām'āktux, hu:

—'Ap kummuk'ah tihik. ³⁹ Pa 'ōg hāpx-opmā'ax te kaxīy. Yā hāmyāxatamuk xohix 'ihā' mīy 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn, 'ihā 'āte kanet ka'ok kopa' xut tik puxet, pu mōg. Pi'yā 'āxop tep-tup? 'Ok mōg putup nōm te Yoneo xop xat? Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yoneo xop te hām'āktux ka'ok, hu:

—'Āmnok, 'a' mōg putup'ah. 'Āpu Mahamax xut, pu mōg. Kaxīy.

Yā' xupxet Mahamax.

19 Ha Pinat te' xat ha xonat te Yeyox kix xikot hā. ²Ha xonat xop te' mīy 'ūkuxxax, yā mīmyām tox māg hā' mīy, tu mōktu Yeyox putox yīmū' xix, puyīy xexka xop putuk, tu Yeyox pu mō' xax tat topixxax 'āta', puyīy xexka xop putuk. ³Tu' nūn xonat, tu hāpkute'ex, hu:

—'Āmax. Xate Yoneo xop xat. Kaxīy.

Tu' yīm hā Yeyox kix. ⁴Ha ta' mōg hāptopa 'ūxehet Pinat, tu Yoneo xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūxupax. 'Āte tik yōg hāpkummuk mīy'ax xak, pa' pipi 'ohnāg. 'A' kummuk'ah tihik. 'Āte nōm hā' nūnnāp-tup, xayīy yūmmūg 'āte yōg hāpkummuk mīy'ax pipi 'ohnāg, ti xūygāp-tup'ah. Kaxīy.

⁵Ha ta' mōg Yeyox hāptopah, hap-tox yīmū' yūm 'ūkuxxax, yā mīmyām tox māg hā' mīy, ha mō'tat topixxax 'āta'. Ha Pinat te:

—'Ūpēnā' tihik! Kaxīy.

⁶Ha 'āmānex xexka xop te hām'āktux ka'ok xix Yoneo xexka xop te', hu:

—'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā, 'āpu mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā. Kaxīy.

Ha Pinat te' xat, hu:

—'Āpu 'ūmōgā, nūy mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā. 'Āte Yeyox yōg hāpkummuk mīy'ax pipi 'ohnāg, hu' xūygāp-tup'ah. Kaxīy.

⁷Pa Yoneo xop te hām'āktux yānān, hu:

—'Ūkax'āmi 'ūgmū yōg xat'ax, tu nōm te' xat, pup-tex. Hamūn, tute hām'āktux, "Ūgmūn yā Topak-tok". Kaxīy.

⁸Ha Pinat te' xupak, tu' kuxa nōg nōy nā' mōg. ⁹Tu xe mīptut hā mō'nāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Hām 'ūm tu 'ānūn? Kaxīy.

Pa Yeyox te hām'āktux 'ohnāg.

¹⁰Ha Pinat te:

—'Ok hām'āktux 'ohnāg? 'Ok xate' yūmmūg, 'āte' xat, xa mōg, pa' xat hok,

xa mōg hok. 'Āte' xat, puxix xonat 'āp-tex mīpkupnix yīmū'. Kaxīy.

¹¹Ha Yeyox te:

—Topa te' xat, xa' xat, pa' xat hok, xa' xat 'ohnāg. Xate hāpkummuk mīy, pa' nōy te hāpkummuk xexka mīy, nōm te 'āhak mōgāhā'. Kaxīy.

¹²Ha Pinat te' xupak, hup-tup, nūy Yeyox xat pu mōg. Pa Yoneo xop te hām'āktux ka'ok, hu:

—Paxpu Yeyox xat, pu mōg, hu ta Hōm xop xape 'ohnāg 'āmūn. Hōm xop tep-tup nōg nōm te yāy xexka mīy. Kaxīy.

¹³Ha Pinat te' xupak, tu ta xe mō'nāhā mīptut hā, tu ta Yeyox mōgāhā hāptopah, tu pa te hām'yūmmūg xop yōg mīmpe yīmū' yūm hām tu 'ūxuxet'ax Mīkax Pet Xax. Yā 'āxet'ax nōy yā Gabatah, yā Yoneo xop yīy'ax kopah. ¹⁴Māyōn te yāykote' yūm'ax. Hāpxip 'ihā 'āmuk xexka mīy'ax, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn. Ha Pinat te Yoneo xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūxip nūnte 'ohnū xexka'. Kaxīy.

¹⁵Pa Yoneo xop te:

—'Āpu 'ūp-tex, 'āpu 'ūp-tex, 'āpu 'ūp-tex mīpkupnix yīmū'! Kaxīy.

Ha Pinet te:

—'Ok 'ātep-tex'ax mīpkupnix yīmū tik te 'āxop xat? Kaxīy.

Ha 'āmānex xexka xop te:

—Yā Hōm xop yōg xexkap-xehnāg tek mūg xat. Puxix. Kaxīy.

¹⁶Ha Pinat te xonat xop pu Yeyox hōm, pup-tex mīpkupnix yīmū pipkup hā. Ha xonat xop te Yeyox pēnāhā'.

Yeyox putex mīpkupnix yīmū'

¹⁷Ha ta' mōg Yeyox, tu mīpkupnix taha', tu' mōg, tu mōktu' xupap hām tu, yā hāhām 'ūxuxet'ax putox kup, yā Yonet xop yāy yīy'ax tu Gok.

¹⁸Ha xonat te pipkup hā' xuhnīy Yeyox mīpkupnix tu', ha' xup. Ha xonat te pipkup hā' xuhmīy kama tik tix nōy

mīpkupnix nōy tu', hak-tetex tik tix, yāp-xet xup Yeyox yīpxax tu' xi' nōy xup Yeyox yīpxe'e tu', ha Yeyox xup yāykote'. ¹⁹Ha Pinat te' kax'āmi', tu' xat, pu nōm xix Yeyox yōg mīpkupnix xox putox tu'. 'Ūkax'āmi, hu: "Kōmēn Nāyane yōg Yeyox. Tute Yoneo xop xat". Kaxīy. ²⁰Ha Yoneo punethok te nō mōkupix. Hāmhūmnāg yūm kōmēn, tu yōg tikmū'ūn te' yīy'ax tikoyuk hā hām'āktux, yīy ta Pinat te nōm kax'āmi 'ūyīy'ax tikoyuk hā', yā Yoneo xop yōg yīy'ax hā xix Hōm xop yōg yīy'ax hā xix Genex xop yōg yīy'ax hā. ²¹Pa 'āmānex xexka xop te Pinat pu hām'āktux, hu:

—'Ūkax'āmi hok, hu: "Tute Yoneo xop xat". Kaxīy. 'Āpu 'ūkax'āmi, hu: "Tik te hām'āktux hu: "Āte Yoneo xop xat". Kaxīy.

²²Ha Pinat te:

—Puxix. 'Āte xe kax'āmip-tup'ah. Kaxīy.

²³Yā xonat te pipkup hā' xuhmīy Yeyox, tu Yeyox yōg topixxax mōy, tu mō topixxax koxip, tu mōktu topixxax xop te' 4 mīy xonat te' 4 pu'. Nōm te' paha Yeyox yōg kayak, yā 'ūyōg xap'ax xip'ah. ²⁴Ha xonat xop te yāy mūtik hām'āktux, hu: 'Āpu yūmū kayak koxip hok. 'Āpu yūmū mō xap yōn, puyīy xonat puxet pa'. Yā hōmā 'ūhittap 'ūkax'āmi Topa yōg tappet tu', hu: "Nōm te mō'koxip yōgnū topixxax, tu mō xap yōn, nūy yōg kayak pa". Kaxīy. Hamūn, 'ūkax'āmi xe'e'. Hā kaxīy, yīy ta xonat te' mīy.

²⁵Ha ta' xip Yeyox yōg mīpkupnix yīkāgnāg hā Yeyox mūktut xix Yeyox mūktut tutnōy, yā Mānix, yā Konop xetut, ha Mānix Mānanēn xip kamah. ²⁶Ha Yeyox te' pēnāhā yāy tut xix tik te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg.

Yeyox te:

—Māy, nō'ōm 'āk-tok pit. Kaxīy.

²⁷Tu xe hām'āktux 'ūnōy pu', nōm te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, hu:

—Nō'ōm 'ātut. Kaxīy.

Ha tik te 'ūn mōgāhā yāy pet hah.

Yeyox xok

²⁸Ha Yeyox te' yūmmūg 'ūhām kux, tu hām'āktux, hu:

—Kōnāg putup tek putex. Kaxīy.

Yā Topa yōg tappet yōg hām'āktux putuk. Hōmā 'ūhittap nōm te' kax'āmi Topa yōg tappet tu'.

²⁹Ha ta' xip naxtox, ha kopa' xup xupyāg kummuk, ha 'ōm te tok hā hep tit, tu nōm mīm hā' xuhmīy, tu' xix Yeyox yīkox xax tu'. ³⁰Ha Yeyox te xo'op, tu:

—'Ūkhām kux. Kaxīy.

Tup-tox put xok, tu' xok, ha ta' mōg 'ūkoxuk.

Xonat te Yeyox xuhmīy

³¹Ta Yoneo xop te Pinat pu' xak. 'Ūp-tup, puyīy xonat xop xakix xop kup kūnākohoh. 'Ūp-tup kamah, puyīy mīpkupnix tu' mōy 'ūxakix xop. Yā xexta pet, ha nōm tep-tup nōg 'ūxakix xop kutetex pepix mīpkupnix yīmū nit xap hā. Nit xap yā Yoneo xop yōg 'āmnīy tuknōg, yā hām hok, ha nōm nit xap xexkah.

³²Ha ta' mōg xonat xop, tu tik puxet kup xa'ah, tu tik nōy kup xa'ah nōm xakix Yeyox mūtik. ³³Xonat nūn Yeyox hah, tu' pēnāhā' 'ūxok tāmnāg, yīy' kup xa'a 'ohnāg. ³⁴Xonat puxet te Yeyox puka xuhmīy pox xexka hā, tu hāpxip 'ohnāg 'īhā' xupep hep 'āta xix kōnā'āg.

³⁵Tak mūn Yoām. 'Āte hāpxop xohix pēnāhā', tu nōm kax'āmi, xayīy 'ākuxa mām Yeyox kopah. 'Āte' yūmmūg, yā hām'āktux xe'e'. 'Ap koit'ah. ³⁶Yā xonat te Yeyox kup xa'a 'ohnāg. Yā Topa yōg tappet te hām'āktux putuk. Yā Topa yōg tappet te: "Ūkup xa'ap-tup hok". Kaxīy. ³⁷Yā Topa yōg tappet hām'āktux nōy putuk. Yā Topa yōg tappet te: "Nōm te' pēnāp-tup, yā 'ūxuhmīy pox xexka hā". Kaxīy.

Yeyox hăpkot

³⁸ Hōmā kōmēn 'Animātex yōg Yoye te Yeyox pe' mōg. Pa Yeyox pe' mōg yāy xaptop, yā Yoneo xexka xop yīpkutuk. Ta' mōg Yoye', tu mōktu Pinat tu' kax Yeyox yīn, ha Pinat te:

—Mōy pa'. Kaxīy.

Yīy ta' mōg Yoye', tu' paha Yeyox yīn, tu' mōgāhā'.

³⁹ Hōmā ha ta' mōg Nikonēm 'ām-nīy 'ihā', tu Yeyox mūtik hām'ăktux. Tu ta' mōg Nikonēm, yā Yoye mūtik mōg. Nikonēm te' mōgāhā mīm kōnyōn hax max, yā' xohix te' 45 kit, yā' xuxet'ax 'anoex xix mīha'. ⁴⁰ Ta nōm tik tix te Yeyox yīn kīy topixxax tox hā, tu kopa' mām mīm kōnyōn hax max. Hā kăxīy Yoneo xop te' mīy, nūy yīn hăpkot. ⁴¹ Ha ta' yūm xukpot max hām tu Yeyox putex yīkăgnāg, ha xukpot tu' yūm mīkaxxap kox, yā mīkaxxap kox tūmnāg. ⁴² Hăptup yā Yoneo xop yōg 'āmniy hām hok, yā nit xap, ha Yeyox yīn yūm mīkaxxap kox kopah. Yā hām hūmnāg mīkaxxap kox.

Mīkaxxap kox kox

20 Ye nomīy hăptup'ax, yā hăp-koxtap ha ta' mōg Mānix Mānanēn, tu mōktu' xupep mīkaxxap kox tu', tu' pēnāhā', pap xip hok mīkaxxap xexka hām mō'yīnnīn mīkaxxap yīkox tu'. Putep-te' xut? ² Ta' mōg mō'ka'ok, tu Xīmām Pet mūtik hām'ăktux, xix' nōy mūtik hām'ăktux, yā nōm xip Yeyox yōg tik xop kopah, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Manix Mānanēn te:

—Tikmū'ūn te' xut Yeyox yīn mīkaxxap kox kopah, hak mū'āte' yūmmūg'ah hām 'ūm tu' yūm 'ūyīn. Kaxīy.

³ Ha ta' mōg Pet xi' nōy mīkaxxap kox hah. ⁴ Ūmōg mō'ka'ok 'ūtix, pa' nōy mōg mō'ka'ok xe'e', tu mōktu' xupep hāmāxap, ⁵ tu' mō' pa yūm, hu mīkaxxap kox hā mō' pa yūm, tu' pēnāhā top-

ixxax tox, pa mō'nā 'ohnāg. ⁶ Hăpxip kutōgnāg 'ihā' xupep Xīmām Pet, tu mō'nāhā mīkaxxap kox hā, tu' pēnāhā topixxax yūm. ⁷ Ha' xip topixxax tox nōy nōm te Yeyox putox kīy, yā' kīy, tu yāp-xehnāg tu' xip, yā topixxax nōy mūtik xip'ah. ⁸ Ha nōm te mīkaxxap kox hā' xupep hāmāxap, tu mō'nāhā', tu' pēnāhā', tu' kuxa yūm. ⁹ Pa nōm xop te' yūm-mūg xe'e 'ohnāg. Yā Topa yōg tappet te: “Ūputpu' hi'ax”. Kaxīy.

¹⁰ Tu ta' mōg putpu' Yeyox yōg tik xop yāy pet hah.

Yeyox te Mānix Mānanēn pu' yāy mūg

¹¹ Ha ta' xip Mānix mīkaxxap kox yīkak hăptopah, tu potaha', tu mō' pa yūm, tu kopa' pēnāhā'. ¹² Pa' pip pexkox yōg nū'pok xop yōg tik tix, tu topixxax ponnok mō'tat, tu' mām Yeyox yīn xip'ax tu', yā yāp-xet xip Yeyox pata xip'ax tu', ha' nōy xip Yeyox putox xip'ax tu', ¹³ tu: —Yāhāg, teptu 'ăpotaha'? Kaxīy.

Ha:

Tikmū'ūn te' mōgāhā 'ūkxuxyā'. 'A 'āte' yūmmūg'ah hām 'ūm tu' yūm. Kaxīy.

¹⁴ Tute hām'ăktux, tu yōkănām, tu Yeyox pēnāhā, pa Yeyox yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵ Ha Yeyox te:

—Yāhāg, teptu 'ăpotaha'? Tep mūn xak? Kaxīy.

Yā 'ūn te hămp'e'paxex yā tihik nōm te xukpot pēnāhā', tu:

—Ok xate nōm mōgāhā'? 'Āpu 'ā' xuk-tux. Pi'yā yūm, hak mōg putup, nūy pa'. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—Mānix! Kaxīy.

Ha Mānix te hā' yōkănām, tu hām'ăktux Yoneo xop yāy yī'y'ax hā, hu:

—Hamōn! Kaxīy.

Yā tikmū'ūn yī'y'ax hā, “Yāyā”. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te:

—Āpu 'ūgmūg hok. Yāg mōg putup putpu' yōgnū 'ătak hah. 'Āpu mōg 'ūkxape xop hah, nūy hām'ăktux 'ūgmōg

yāy yōg 'ātak hah, yā 'ōgnū, yā yōgnū Topa, yā 'ōgnū. Kaxīy.

¹⁸ Ha ta' mōg Mānix Mānanēn Yeyox yōg tik xop hah, tu mōktu hām'āktux, yā yāy Yeyox pēnāhā', tu Yeyox yōg hām'āktux 'āktux.

Yeyox te yāy yōg tik xop pu yāy mūg

¹⁹ Ye nomīy yōg 'āmāxak, ha ta' yāy tu nū'nāhā Yeyox yōg tik xop, tu mōhāmīyinnin pipkup hā, yā Yoneo xexka yīpkutuk. Ha ta' nūn Yeyox, tu nūktu' xip yāy yōg xop kopah, tu:

—'Ākuxa nōg hok. Kaxīy.

²⁰ Yā tute hām'āktux, tu nōm pu yāy yīm mūg xix yāy puka mūg, yā kayax mūg, ha nōm te yāy xuxyā pēnāhā', hu' hittup xexka'. ²¹ Ha Yeyox te:

—'Ākuxa nōg hok. Yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā'. Hā kaxīy 'āte 'āxop mō'pok kamah. Kaxīy.

²² Tute hām'āktux, tu' nōy yīmū' xitxok, tu:

—'Āpu 'ūpa Topa Koxuk. ²³ 'Āxop te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux, puxix Topa hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux kamah. Pa 'āxop te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok 'ohnāg, ha' kux 'ohnāg, puxix Topa hāpkummuk mīy'ax xaxok putup'ah, ha' kux 'ohnāg kamah. Kaxīy.

Yeyox xix Tōmē

²⁴ Ha ta' xip Tōmē Yeyox yōg tik xop kopah, yā kama 'ūxuxet'ax kutonnix. 'Ap xip'ah 'ihā' xupēp Yeyox. ²⁵ Ha Yeyox yōg tik xop te Tōmē pu hām'āktux hu:

—'Ūgmū'āte yāy xuxyā pēnāhā'. Kaxīy.

Ha Tōmē te:

—'Āte' pēnā 'ohnāg 'ūyōg kayax 'ūyīm tu', pipkup te nōm xuhmīy, kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah. Tuk yīpkutok hā kayax 'āpit 'ohnāg, kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah, tuk yīm hā 'āpit 'ohnāg 'ūpuka', kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah. Kaxīy.

²⁶ Xēmān puxet nōg, 'ihā yāy tu nū'nāhā Yeyox yōg tik xop mīptut kopah, ha' xip Tōmē nūmūtik. Nōm te mōhām-nīnyīn pipkup hā, pa Yeyox nūn, tu nūktu nōm xop kopa' xip, tu:

—'Ākuxa nōg hok. Kaxīy.

²⁷ Tu Tōmē pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'āyīm xix nūnte. 'Āpu 'ūgyīm pēnā'. 'Āpu 'āyīm hāg 'āpit 'ūkpuka'. 'Āpu 'ākuxa yūm 'ohnāg kuxyā'. 'Āpu 'ākuxa yūm. Kaxīy.

²⁸ Ha Tōmē te: Yāyā, yōgnū Topah. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa yūm, xate hāmpēnāhā tu'? 'Ūhittup tikmū'ūn kuxa mām, pa' pēnā 'ohnāg. Kaxīy.

³⁰ Ta Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg nōy punethok, pa nōm kax'āmi 'ohnāg nū tappet tu'. ³¹ Pa hāpxopmā'ax kax'āmi, xayīy 'ākuxa mām, yā Yeyox yā Kunnix, yā Topa te nū'kutnāhā'. Yā' kax'āmi, xayīy 'ākuxa mām, yā Yeyox yā Topak-tok. 'Ākuxa mām Yeyox kopah, nūy ta hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg.

Yeyox te yāy yōg tik te 7 pu yāy mūg

21 Ta Yeyox te yāy yōg tik xop pu yāy mūg 'ūxeheh konāg xexka Timenit yōg hāpkux tu'. Yā' yāy mūg hā kaxīy. ² 'Ūpip Xīmām Pet, xix Tōmē 'ūxuxet'ax Kutonnix kamah, xix Nātānāyet, yā xiptuxexka Kānā yōg tihik hāpxexka Ganinet tu', xix Yemeneo kutok xop, xix tik tix nōy, yā Yeyox yōg tik xop kopa' pip. ³ Ha Xīmām Pet te' nōy pu hām'āktux, hu:

—'Ūgmōg, nūy mām xuk. Kaxīy.

Ha xape xop te:

—'Āpu yūmū mōg. Kaxīy.

Tu ta' mōg ka'mām, tu mōktu mīp-kox tu' mōxaha', tu' mōxakux, tu ta' mōg kōnāg xexka tu', tu mām xuk 'āmniy tox hā, pap xuk 'ohnāg. ⁴ Māyōn xupēp, 'ihā' xip Yeyox hām kux tu', pa Yeyox yōg tik

xop te' yūmmūg 'ohnāg, yā' xip Yeyox.

⁵ Ha Yeyox te:

—'Ūkxape xop, 'ok mām 'ūm xuk hok? Kaxīy.

Ha nōm te:

—'Ap xuk'ah. Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

—'Āpu mō māpxuk'ax yōn mīpkox yōg yīpxe'e hā' yūm, tu 'āxop te' pipip-tup. Kaxīy.

Ha nōm te' mīy, ha mām nū'xīmānāg 'ūxuk'ax hā, ha tik te mām xuk'ax mōy yūmmūg 'ohnāg. ⁷ Ha' xip tihik, yā Yeyox yōg tik xop kopa' xip, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Tute Pet pu hām'āktux, hu:

—Yā yūmmūg xuxyā nō'ōm. Kaxīy.

Ha Xīmām Pet xaxtop, hu mō top-pixxax tat, tu' pūn kōnāg kopah. ⁸ Ha ta xape te yā' pip mīpkox kopah. Ha ta mīpkox xix hāpkux yōg mēn xohix te' 100. Ha ta' mōg, tu māpxuk'ax nūn-nāhā kōnāg kopah, yā mām nū'xīmānāg. ⁹ Tu' mōg, tu mōktu' mōxaha hāpkux tu', tu hāpkux tu' mōg, tu mōktu kuxap pēnāhā', tu mām pugā pēnāhā xix pām.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—Putnū' māhām 'āxop te' xuk. Kaxīy.

¹¹ Ha ta mō'nāhā Xīmām Pet mīpkox hā, tu māpxuk'ax yīkūy, tu' nūnnāhā', yā mām nū'xīmānāg mām xohix te' 153. 'Ūxohix māhām, pa māpxuk'ax yāy pot 'ohnāg. ¹² Ha Yeyox te:

—Mā, nūy 'āxit. Kaxīy.

Ha tik te' yīkopit 'ohnāg, hu:

—'Ū'ūm 'āmūn? Kaxīy.

Yā hā kaxīy yīkopit 'ohnāg, pa' yūmmūg, yā' xuxyā'. ¹³ Yeyox te pām pop, tu tik pu' popmāhā', tu mām pop, tu tik pu' popmāhā'.

¹⁴ Hāmūn, Yeyox te putpu' hi', tu yāy yōg tik xop pu yāy mūg tikoyuk.

Yeyox xix Pet

¹⁵ Ta' xit kux, ha Yeyox te Xīmām Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok xatek putuppax xexka, pa 'ōm putuppax kutōgnāg? Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yāyā, hāmūn, xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pu yōg hām'āktux yūmmūgā', nūy nōm pēnā'ax putuk. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—Xīmām, yā Yoām Kutok, 'ok xatek putuppax? Kaxīy.

Ha:

—Yāyā, hāmūn, xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pēnā' kahnēn pēnā'ax putuk. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te xe hām'āktux, hu:

Xīmām, yā Yoām kutok, 'ok xatek putuppax? Kaxīy.

Ha Pet kuxa hittup 'ohnāg, Yeyox te' yīkopit tikoyuk hah tu:

—Yāyā, xate' yūmmūg hāpxop xohix xexkah. Xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pēnā', kahnēn pēnā'ax putuk. ¹⁸ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Hōmā 'ātuktup, tu yāy kūnāy hīy, nūy ta mōg, tu hāpkumep hām xohix tu' xatep-tup. Pa hāpxip 'ihā 'ākutut'ax, tu 'āyīm yoap-tup, ha' nōy te 'āyīm kīy putup, tu 'āmōgāp-tup hām tu xatep-tup'ah. Kaxīy.

¹⁹ Hā kaxīy Yeyox te hām'āktux hā kaxīy Pet putex putup, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūxexka Topah. Yeyox te Pet pu hām'āktux hu:

—'Āpu 'ūkpe mōg. Kaxīy.

Yeyox te tik nōy 'āktux

²⁰ Pa Pet te yōkāmām, tu tik nōy pēnāhā', yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Yā hōmā nōm xip Yeyox yīkāgnāg, tu' yīkopit, hu: "Yāyā, tep-

te' gāy xop mōgāp-tup 'ā ha, puyīy 'āxūygā'?" Hā kaxīy nōm te hām'āktux hōmā. ²¹Ha Pet te nōm pēnāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, xix 'ōhōm tihik. Tikmū'ūn te nōm pu putep mūn mīy putup? Kaxīy.

²²Ha Yeyox te:

—Paxpu 'ātep-tup tik nox xhip nūnte, ha mōktuk nūn putpuk, ha ta xate' yūmmūg putup'ah. 'Āpu 'ūkpe mōg! Kaxīy.

²³Yīy ta Yeyox mūtik mōg xop kopa hām'āktux punethok, yā hām'āktux tik xok putup'ah. Pa 'āmhok. Yeyox 'ap xuktux'ah 'ūxok putup'ah. Pa Yeyox te: “Paxpu 'ātep-tup tik nox xhip nūnteh, ha mōktuk nūn putpuk, ha ta xate' yūmmūg putup'ah”. Kaxīy.

²⁴Nō'ōm tihik yāg mūn. 'Āte hāpxop xohix xe'e 'āktux, tu nōm kax'āmi nūnteh. Yūmū'āte' yūmmūg 'ūxe'e nū hām'āktux.

'Ūkux

²⁵Yeyox te hāpxopmā nōy punethok kamah. 'Ūkax'āmi Yeyox yōg hāpxopmā'ax xohix xexka', puxix pīp'ax tappet xohix xexkah. 'Āte hāmpēpaxex hām xexka putuk'ah tappet xohix. Yā hām xexka kutōgnāg, pa nōm tappet xexkah.

Tu ta tu' kux.

Yeyox yōg mō'pok xop te hāpxopmāhā'

1 Teop:

Hōmā 'āte xa kax'āmi hāmāxap tappet tu', nūy Yeyox yōg hāpxopmā'ax xohix 'āktux xa', xi' yōg hāmūmmūg'ax xohix 'āktux, ²ha Yeyox te yāy yōg tik xop yīmōgatux, tu mō'pok, pu hām'āpak max 'āktux, ha Topa Koxuk te Yeyox ka'ogāhā', ha Topa te Yeyox mōgāhā pepi pexkox tu', ³nōm xok, tu putpu' hi', ha tikmū'ūn punethok te' pēnāhā', tu 'āmnīy te 40 hā' pēnāhā', yīy ta' xohix te hāmūmmūg, yā' hi putpu' Yeyox. Tute Topa te tikmū'ūn xat xe'ēgnāg 'āktux, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, ⁴tu yāy yōg mō'pok xop mūtik tihi', tu:

—Nāy, Yenoyanēn kopā nox pi'. Hōmā 'Ātak Topa te hām'āktux xex, hu: “Āte yāy Koxuk Xe'ēgnāg nū'kutnāp-tup tikmū'ūn xohix hah,” kaxīy. 'Āte xa hām'āktux, ha' xupak, hu' hip kōmēn Yenoyanēn kopah. ⁵Yoām te kōnāg hāp-tox pix, pa hāpxip kutōgnāg 'ihā 'āte Topa Koxuk xa nū'kutnāp-tup, 'āp-tox pix'ax putuk nū'kutnāp-tup, puyīy 'āka'ogā'. Kaxīy.

Yeyox te pexkox ha' mōg

⁶Ha mō'pok xop te nū mūtik pip, tu:

—Hām 'ūm hā xate' puknōg xop mōy putup, nōm puknōg xop te yūmū yōg hām tu' pip? 'Ok hōnhā nō' nōy yānān putup, nūy yūmū yōg tikmū'ūn 'Iyaet xexkānā'? Kaxīy.

⁷Ha Yeyox te:

—'Āmnīy 'ūm hā' xexkānāp-tup, 'Ātak puxet te' yūmmūg. 'Ap nōy 'ūm te' yūmmūg'ah. 'A 'Ātak Topa te 'āyūmmūgāp-tup'ah. ⁸Pa Topa Koxuk yīxop-tup, yā kaxīy Topa te 'āka'ogāp-tup, xak mūn 'āktux tikmū'ūn pu', kōmēn Yenoyanēn kopah hām'āktux putup, xix hāpxexka Yonex tu', xix hāpxexka Xāmānit tu',

xix hāpxexka xohix tu hām'āktux putup. Kaxīy.

⁹Tu hām'āktux kux, ha Topa te' mōgāhā pepi', pexkox ha' mōg, ha yāy yōg mō'pok xop te' pēnāhā', ha hāmōy xexka te' xaxogāhā', pāyā' kopā' mōg, tu mōktu' xupēp. ¹⁰Ha Yeyox yōg mō'pok xop te' pēnā ka'ok, Yeyox pēnāp-tup tu', tu pepi pēnā', 'ihā pexkox yōg mō'pok xop 2 mōxa mō'ka'ok, tu topixxax ponnohnāg mō'tat, ¹¹tu:

—Ganinet yōg tihik, tep mūn xak xate pexkox kopah? Topa te Yeyox mōgāhā pexkox hah, ha xate' pēnāhā', ha hāmōy xexka kopā' putpu' nūn putup. Kaxīy.

Tik xop te Mātīt yāykutnāhā'

¹²Ha yīktix 'Onimet tu' pip tik xop, tu ta' mōg, tu mōktu Yenoyanēn tu' mōx-aha'. Putahat 'ap tox'ah, yā' hūmnāg, kinōm puxet. ¹³Tu mōktu' mōxaha mīp-tut tox tu', tu mīpku'ūn tu mō'kānīn, tu mīptut kox tu' mōgāhā', tu' mōxakux. Tik xohix te: Pet, xix Yoām, xix Tiak, xix 'Anene', xix Pinip, xix Tōmē', xix Matēmēo, xix Māteo, xix 'Appeo kutok Tiak, xix Xīmām, nōm te Yoneo xop xexkanāp-tup, xix Tiak nōy kutok Yot. ¹⁴Tu' kuxap-xet, xip-tox puxet, ha 'ūn xop nū mūtik yāy tu nū'nāhā', xix Mānix, Yeyox mūg tut, xix Yeyox taknōy xop. 'Ūxohix te Topa xak, tu nōm pu hām'āktux pax.

¹⁵Hāpxip 'ihā yāy tu nū'nāhā', 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix te 120, ha Pet tek-nihā' xip, tu hām'āktux, hu:

¹⁶⁻²⁰—'Ūnōy mūnōp xop, hōmā, hāmāxatamuk xohix punethok 'ihā, Topa Koxuk te hām'āktux, tu mōnāyxop Namix hā hām'āktux, ha kax'āmi' 'ūkte'ex yōg tappet tu', hu:

“Pūyā yāy hām'ax tu' xut, puyīy kāmānat nōy hām,” kaxīy. Tu kax'āmi', ha hāmāxatamuk xohix nōg, ha Topa yōg hām'āktux hittap hā' mīy nōmhā. Yeyox

te Yot xānāhā', pu yūmūg mūtik 'āti', tu hāpxopmāhā', yā yūmūg hā' xape'.

—Pāyā Yot te' gāyxop mōgāhā Yeyox hah, nūy tayūmak pop, tu hām hā' nōy yānān, tu yōkānām tu' nāhā', ha' yōn yāy koxyōy. Ha Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix te' xupak, tu nōm hām 'āxet'ax mīy 'Axenām, yāy yīy'ax hā: "Ūhep 'āta'ax tu hahām," kaxīy.

²¹ —Āpu, tik nōy yāy kutnā', pu Yot pupi hāpxopmā', tik te yūmūg mūtik hāpkumep hāmāxatamuk 3 hā, 'ihā Yeyox te yūmūg mūtik hāpkumep. ²² Tik te Yoām putox pix'ax pēnāhā', tu Yeyox te pexkox tu' mōg pepi' pēnāhā', yā' xohix pēnāhā', pu Yeyox yā putpu' hi 'āktux, yūmūg mūtik tu hām'āktux. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

²³ Ha tik xop te tik 2 yīmōgatux, 'ūxuxet'ax Yoye Maxamax, yā 'āxet'ax nōy Hāmāyok, xix Mātīt, ²⁴ tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topa 'āxexkah, yūmū'āte xa tu' xak, xate tikmū'ūn kuxa xohix yūmmūg hah, hukmū'ā yūmmūgā': Pi'ā' mūn putup xate'? 'Ok pe Maxamax, 'ok pe Mātīt? ²⁵ Yot te Hāmāyāgnāg pet ha' mōg, 'āpu yūmū'ā' nōy yāy kutnā', pu Yot pupi hāpxopmā', nūy Yeyox yōg mō'pok xop kopa' xihip, nūy Yot hā' yānān hāpxopmā', Kaxīy.

²⁶ Tu mō'xap yōn, puyī' xap hāmāyūm mūgā', ha' xut Mātīt, ha Mātīt te nōm tik te 11 mūtik hāpxopmāhā'.

Topa Koxuk te tikmū'ūn ha yīxohoh

2 Hāpxip 'ihā Yoneo xop te 'āmuk xexka mīy, 'ūxuxet'ax Pētekot, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix te yāy kotīn-nāhā mīptut puxet kopah, ² tu' mām, tu mō'ka'ok tīnnā ka'ok 'āpak, yā 'āmuuh gāy putuk, tu' xupap mīptut kopah, tu mīptut kopa nū'xip, ³ ha' yōyxōg punethok pēnāhā', yā kuxap putuk, tu hāpxummāhā', tu mōktu 'ūp-tox xohix xuka' mām, ⁴ ha Topa Koxuk te pexkox

tu' yīxohoh, tu' xohix ka'ogāhā', pu tu hām'āktux. Yā Topa Koxuk te' yīgāhā'.

⁵ Ha hāpxexka xohix yōg Yoneo xop te Yenoyanēn kopa' tihī', nōm te Topa xak, ⁶ tu' xupak, tu yāy tu nū'nāhā', tu' nūn, tu nūktu mōxaha', tu yāy yīy'ax xohix 'āpak, tu' yēy, ⁷ tu kuxānōg, tu:

—Pēnā', 'ōhōm Ganinet yōg tihik, tu' yīy, pāyā' yīy'ax puknōg xohix hā hām'āktux. ⁸ Pute 'ūm? Yūmūg nūn, tu hām'āpak, tu yāy yīy'ax hā hām'āpak. ⁹ Yā' yīy'ax xohix te: Pat yōg, xix Met yōg, xix 'Enamīt yōg, xix Mēyopatām yōg, xix Yonex yōg, xix Kapanox yōg, xix Po'ōn yōg, xix 'Ax yōg yīy'ax, ¹⁰ xix Pinik yōg, xix Pānpit yōg, xix 'Eyit yōg, xix Nip yōg, xix Xinēn yōg, xix nōm te Hōm tu' pip xop yāy yīy'ax nōm xop nūn, tu nūktu Yenoyanēn tu' mōxaha', tu' pip. ¹¹ Yā' yāg Yoneo, xi' yāg yā' puknōg xop, nōm te Topa xak, xix Yoneo mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. Yā Kenet yōg, xix 'Anap yōg, yūmū'āte Topa yōg hāpxopmā max xē'ēgnāg 'āpak, tu yāy yīy'ax hā' xupak. Kaxīy.

¹² Hu kuxānōg, tu yāy pu yīkopit, hu:

—'Īntu', pute 'ūm nūhū'? Kaxīy.

¹³ Ha tik yāg kute'ex kummuk, tu:

—Yā mīnta hep xupyāg xo'op, hu nō paptux! Kaxīy.

Pāyā 'ap paptux'ah.

Pet te hām'āktux

¹⁴ Ha Pet yok, tuk-nīhā' xip tik te 11 kopah, tu' yīy ka'ok tu:

—Yonex yōg tihik, xix kōmēn Yenoyanēn kopa' ti xop kamah: 'Ūg'āpax, 'āte 'ūm mūgā' āpax. ¹⁵ 'A tik xop paptux'ah. 'Āmhok. Yā hōnhā māyōn te pexkox puka' yūm. ¹⁶ Pa hōmā tik hittap Yoeo te Topa pupi hām'āktux, hu:

¹⁷ "Hōmā, hāmāxatamuk xohix nōg putup,

'ihā Topa te yāy Koxuk yīxōnnāp-tup 'ūhep xop xohix hah,

ha 'āk-tok pit xix 'āk-tok hex te Topa pupi
hām'āktux putup,

ha' xiptap xop te yāy koxuk hā' pēnāp-
tup, ha kutut xop te nō yōnkup
putup.

¹⁸ Ha 'āmniy 'ūm 'ihā Topa te yāy Koxuk
yīxōnnāp-tup yāy yōg kāmānat xo-
hix hah, tik xop xix 'ūn xop,
ha Topa pupi hām'āktux putup.

¹⁹ Ha Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg xa'
mūg putup pekkox tu' xix hām tu',
ha' hep 'āta pēnāp-tup, xix kuxap, xix
kugōy.

²⁰ Māyōn yānām xok putup hāpkoxtap
hah,

ha māyōn hex yāyhā' hep 'ātap-tup,
ha 'āmniy 'ūm puxet 'ihā Topa nūn
putup,
tu hām tu' nūn putup, pu hāpxopmā'ax
xohix kopit.

²¹ Tikmū'ūn 'ūm te Topa 'āxet'ax hā'
xānā', pu' xut, puxix Topa nōm xut
putup, pe tihik, pe 'ūhūn." Kaxiy.

²² Pet te xe:

—'Iyaet yōg tikmū'ūn, 'āyīpkox pi',
tu hām'āpax. Topa mūn te Nāyane
yōg Yeyox yāykutnāhā', tu 'āxop ha
nū'kutnāhā', nūy xa' mūg. Tu Yeyox
hā hāpxopmā max xe'ēgnāg 'āxop kep-
pah, ha hāmyūmmūg xate'. ²³ Topa te
hāmyūmmūg, tu Yeyox hōm 'āxop xohix
pu', ha 'āxop tep-tup nōg, tu tik kummuk
xop pu' hōm Yeyox, pu mīpkupnix tup-
tex. ²⁴ Pa Topa te putpu' hīnnāhā'. 'Ūxok
xe'e', pāyā Topa mūn ka'ok, tu putpu'
hīnnāhā'. Yā Yeyox te Topa hāk-tok xe'e'.

²⁵ Hōmā mōnāyxop Namix te Topa pupi
hām'āktux, tu Yeyox 'āktux kamah, 'a
yāy 'āktux'ah, hu:

"'Āmniy xohix hā 'ātek xuxyā pēnāhā',
'ūgyīp xe'e hā' xip, nūy mōknīnām, huk
kuxānōg 'ohnāg.

²⁶ Huk kuxa hittup, xik yīy'ax hittup.

Hōmāk xok putup, pāyāk kuxa yūm
ka'ok, tu hāmmax hip, tuk hittup.

²⁷ Xatek koxuk nīm putup'ah. 'Ap xukpot
tuk nīm putup'ah.

Xatek hep kutox 'āta tux hok, puk-tox
'ohnāg,

yāk mūn tik max xe'ēgnāg.

²⁸ 'Ōgnū putat xe'ēgnāg hāk mōg. Xate 'a'
mūg putahat. 'Ūgyīkāgnāg hā 'āxip,
yīk kuxa hittup," kaxiy.

²⁹ Tu xe:

—'Ūnōy mūnōm xop, 'āte xa hāpxe'e
'āktux: Mōnāyxop hittap Namix xok, ha
nō hāpkot, ha' yōg hāpkox xip 'ūxukpot
tu', tu yā' xip hōnhā. ³⁰ Namix te Topa
pupi hām'āktux, tu Topa te hām'āktux
xex yūmmūg, tu Topa yā' koit 'ohnāg
yūmmūg, yā yāy 'āxet hā Topa te
hām'āktux xex, hu: "Āte 'āmōkputox
xekanāp-tup, pu tikmū'ūn xohix tu xat,"
kaxiy. ³¹ Hōmā kumak Namix te hōnhā
yōg hāpxopmā'ax pēnāhā', tu' koxuk hā'
pēnāhā', tu Topa yōg hāmyāykutnā'ax
pēnāhā', tu' yōg putpu' hī'ax pēnāhā',
ha Topa te Yeyox nīm 'ohnāg xukpot
kopah, ha Namix te' pēnāhā', tu Yeyox
yāy hep 'āta kutox 'ohnāg pēnāhā'.

³² Hamūn, Topa te Yeyox hīnnāhā' putpu',
hak mūg xohix te' pēnāhā'. ³³ Yīy Topa te'
xexkānāhā' 'ūyīpxe'e hah, tu hām'āktux
xex, tu hām'āktux, hu: "Āte Topa Koxuk
yīxōnnāp-tup tikmū'ūn hah," kaxiy. Ha
hōnhā 'āxohix te' pēnāhā', tu' xupak.

³⁴ Namix mūn te pekkox ha 'a' mōg'ah.
'Ap pepi' mōg'ah, pāyā hām'āktux, hu:
"Topa te hām'āktux 'ūkxuxyā pu', hu:
—'Ūgyīpxe'e hā yūhūm. ³⁵ Āte xa tu'
gāy xop hupmāp-tup, xayī' xat, ha 'āmūn
pu' yīpkox pi'," kaxiy. ³⁶ Iyaet yōg
tikmū'ūn, 'āxop te Yeyox putex mīp-
kupnix tu'. Āte xa hām'āktux xe'e', 'ap
koit'ah: Topa te Yeyox yāykutnāhā',
puyīy 'āxop hā 'āxuxyā xe'ēgnāg. Tu yā
Topa yōg hāmyāykutnā'ax xe'e'. Tu ta tu'
kux. Kaxiy.

³⁷ Ha' xohix te' xupak, tu yāyhāhup, tu'
kuxa te' xak, tu hām'āktux Pet pu', xix
mō'pok xop xohix pu', hu:

—'Ūnōy mōnōm xop, putep mūn mīy'ax? Kaxīy.

³⁸ Ha Pet te:

—'Āpu yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, hap-tox pix, xa Yeyox yā 'āxuxyā 'āktux, ha Topa te 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu' kux, ha xa nū'kutnāp-tup yāy Koxuk Xe'ēgnāg. ³⁹ Topa te xa hām'āktux xex, hu: "Āte yāy Koxuk mō'kutnāp-tup xa', xix 'āk-tox hah, yā' xohix hah, nōm te hāptox tu' pīp, Topa te nōm xop xānāhā." Kaxīy.

⁴⁰ Ha Pet te hām'āktux punethok, nūy tu ka'ōgā', tu' xānāhā', hu:

—'Ānūn, tu tikmū'ūn kummuk nīm, Topa te tikmū'ūn kummuk xūygāp-tup hah. Kaxīy.

⁴¹ Ha tikmū'ūn xohix xexkah te hām'āpak, tu' yīpkox pīp, hap-tox pix, yā yāy koxuk xop xohix te 3.000.

⁴² Ha Yeyox yōg mō'pok xop te hāmyūmmūgāhā mōkuma' mōg. Tu 'āmniy xohix hā Topa pu hām'āktux, tu nū mūtik hām'āktux xi' xit, nūy Yeyox nōm te' pupi' xok pe'paxeh.

Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok

Yeyox Kunnix kopah

⁴³ Ha tikmū'ūn kuxānōg, 'ihā Yeyox yōg mō'pok xop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok, ⁴⁴ ha' kuxa mām ka'ok Yeyox kopa', tu yāy mūtik pīp, tu hāpxop xohix koxip yāy pu', ⁴⁵ ha tik xop te yāy yōg hāpxop xohix hāmenex, nūy 'ūhok xop xohix pu' nīm, tu' xup-kumīy 'ohnāg. ⁴⁶ 'Āmniy xohix hā yāy tu nū'nāhā' Topa pet xexka kopa', tu yāy mūtik xit yāy pet kopa', nūy Yeyox xok'ax pe'paxeh, tu' kuxa hittup, yā kuxap-xet, ⁴⁷ tu Topa 'āktux max, ha tikmū'ūn xohix tep-tup, ha 'āmniy xohix hā Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' kuxa max tat, tu' xohix nāg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu xohix.

Topa te tik te hāpkumep hok hittupmāhā'

3 Māyōn he 'ihā Pet mōg xix Yoām, tu Topa pet xexka ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux Yoneo xop mūtik. ² Tik 'ūm te hāpkumep hok, tu' xip. 'Ūtut te' put tu hāpkumep hok, yāy hi'ax tox hā. 'Āmniy xohix hā tikmū'ūn te Topa pet xexka mō'yinnīn'ax tu' tat, nō'om mō'yinnīn'ax 'āxet'ax "Ūmax", ha tikmū'ūn nūn, ha tik te tu' kax, pu tu hāpxop 'ūm hok popmā', ³ ha Pet mōg nōmhā, xix Yoām, tu Topa pet xexka hā' mōxaha', ha tik te hāpkumep hok te' pēnāhā', tu:

—'Ām hok hōm hāpxop 'ūm! Kaxīy.

⁴ Ha tik 2 te' pēnāhā', tu' pēnā ka'ok, tu:

—Hēnā! Kaxīy.

⁵ Ha tik te hāpkumep hok te' pēnā ka'ok, nūy hāpxop 'ūm pa'. ⁶ Ha Pet te hām'āktux, hu:

—'Ap pīp'ah tayūmak, 'ūyā xa hāpxop 'ūm nōy hōm. Yā Nāyane yōg Yeyox Kunnix tekmu'ā yāy 'āxet'ax hōm, 'ū 'āxat, hu: 'Āpu, 'āk-nihā xhip, nūy hāpkumep! Kaxīy.

Tu' yīy'ax hā' hittupmāhā'.

⁷ Tu' yīpxe'e mūg, tuk-nihā' xip, ha' nōy yok mō'ka'ok, tu' kup ka'ok xi' pata ka'ok, ⁸ tu' hittup xexka', hu: Pūn, pūn, pūn, kaxīy, tu Topa 'āktux max. ⁹ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu hāpkumep pēnāhā', tu Topa 'āktux max 'āpak, ¹⁰ tu tik tupmāhā yūmmūg, hu hām'āktux, hu:

—'Āmniy xohix hā' yūm, tu ta tu' xak Topa pet xexka mō'yinnīn'ax 'Ūmax tu'! Kaxīy.

Tu' yēy.

Pet te hām'āktux Topa pet xexka kopa'

¹¹ Ha tik te Pet yāy kep hā' mūg, xix Yoām, ha tikmū'ūn kuxānōg, tu' nūn, tu yāy tu nū'nāhā', Xanomām yōg hāptopa hāmyīkox tu yāy tu nū'nāhā', ¹² ha Pet te tikmū'ūn pēnāhā', tu hām'āktux, hu:

—Iyaet yōg tihik: Teptu 'ākuxānōg, tuk pēnā ka'ok? Putep pe'āpaxex? 'Ak mūg ka'ok'ah, 'ak mūg max xe'e'ah, nūy tik hittupmā'. ¹³Mōnāyxop hittap 'Amanām yōg Topah, xix Mōnāyxop 'Iyak yōg, xix Mōnāyxop Yako yōg Topah, xix mōnāyxop xohix yōg Topah, yā Topa te' yōg Kāmānat Xe'ēgnāg Yeyox xexkanā xe'ēgnāg, pa 'āxop tep-tup nōg, tu' puknōg xop ha' mōgāhā'. Pinat pa te hāmyūmmūg, tu' xut putup, pu mōg, pāyā xatep-tup'ah. ¹⁴Ūmax xe'ēgnāg Yeyox, pāyā xatep-tup nōg, hu Pinat tu' xak, pu tik kummuk xut 'ūyānān tu', pu mōg, nōm te' nōy putex. ¹⁵Yeyox te' xohix hīnnāhā', ha xatep-tex Yeyox, pa Topa te' putpu' hīnnāhā', hak mū'āte' pēnāhā'. ¹⁶Yā Yeyox mūn ka'ok, tu tik hittupmāhā'. Tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopa', ha tik pata kup ka'ogā xe'e'. 'Āxop te' pēnāhā', tu' yūmmūg.

¹⁷—Ūnōy mūnōm xop, hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, xix 'āxexka xop te hāmyūmmūg 'ohnāg. ¹⁸Hōmā tik xop hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn hittap pu hām'āktux, hu: “Topa te Kunnix yāykutnāhā', pu nū'kutnā 'āxop hah,” kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox xok mīpkupnix tu' nōmhā. ¹⁹Āpu yāyhāhup, nūy 'ōg hāpkummuk mīy kux, tu Topa ha mōg, puyīy Topa 'ōg mīy'ax kummuk xaxogā', pu tu' kux, ²⁰puyīy Topa 'ākuxa ka'ogā', tu Yeyox yāykutnā tap, nūy xa nū'kutnā', tu nū'kutnāp-tup putpu', ²¹pa hōnhā pexkox tu' xip, tu Topa yōg hāptup xe'e hip. Yā Topa pupi hām'āktux xop te' xuktux tap. ²²Mōnāyxop hittap Mōyyex te Yeyox 'āktux kamah, tu: “Hōmā Topa te tik te yāy pupi hām'āktux yāykutnāp-tup, 'āxop kopa' yāykutnāp-tup, tu tik puxet xānāp-tup, puyī' pupi hām'āktux, 'ūkputuk. 'Ūxupax, nūy xat'ax xohix mīy. ²³Tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux 'ax

'āpax, tu 'āyīpkox hok, puxix nōm xop yīpkox pip hok xop kix putup,” kaxīy. ²⁴Ha tik xop xohix te hām'āktux, yā' xohix te' xuktux, yā' Xāmō'eo, yā' xohix te' xuktux. ²⁵Āxop xik mū'ūg yā nōm tik xop hāk mōkputox, ha hōmā Topa te pa'ax mīy yūmūg mōnāyxop mūtik, tu mōnāyxop 'Amanām pu hām'āktux, hu: “Āmōkputox te' hep xop xohix hā hāmmaxnāp-tup,” kaxīy.

²⁶—Tu nū Kāmānat Xe'ēgnāg Yeyox kutnāhā 'āxop ha hāmāxap, puyīy 'āhit-tupmā' xa hāpxopmā kummuk kux. Kaxīy.

Pet xix Yoām te Yoneo xexka xop keppa' tihi'

4 Hāpxip 'ohnāg 'ihā Yoneo yōg 'āmānex xop nūn, xix Topa pet xexka yōg xonat xop kapitām, xix Xanoxeo xop nūn, ²ha Pet xix Yoām te hām'āktux tikmū'ūn pu', tu hāmyūmmūgāhā, tu Yeyox yōg putpu' hi'ax 'āktux, ha' xexka xop gāy, ³tu Pet mūg xix Yoām, tu 'āmnīy hā kanet ha' mō'tat, ha' tihi', ha 'āmnīy, yā hāptup hip. ⁴Pa nōm te hām'āpak kuxa mām ka'ok Pet yōg hām'āktux kopa', ha' kuxa mām tik xop xohix nōy nā' mōg, tu mōktu 5.000, yā' xohix xexka punethok.

⁵Hāptup 'ihā Yoneo xexka xop xix tik xop te hāmyūmmūg xop te yāy tu nū'nāhā Yenoyanēn kopa', ⁶tu Yoneo 'āmānex xexka xop mūtik pip, 'ūxohix te: 'Anān, yā 'āmānex xop xohix xat'ax, xix Kaxpax mūtik pip, xix Yoām, xix 'Anexān, xi' xape xop, ⁷tu Pet xix Yoām xānāhā', tu' yīkopit, hu:

—Putep te 'āxop xat, xa tik pakut hit-tupmā'? Putep hā 'āxop te nōm tik hit-tupmāhā? Kaxīy.

⁸Ha Topa Koxuk te Pet ka'ogāhā', ha hām'āktux ka'ok, hu:

—Tikmū'ūn xexka xop, xix tik xop te hāmyūmmūg xop: 'Ūg'āpax! ⁹Āxop tek mūn yīkopit, hu: “Putep te 'āxop xat,

xa nôm tik hittupmâhâ? Putep hâ 'âxop te' hittupmâhâ?" Kaxîy. ¹⁰ 'Ûg'âpax, 'âte xa hâmyümmûgâ'ax, xa hâmyümmûg, puyîy 'Iyaet yôg tikmû'ûn hâmyümmûg. 'Âxop te Nâyane yôg Yeyox Kunnix putex mîpkupnix tu', ha Topa te' hînnâhâ putpu', hamûn te nôm tik hittupmâhâ', Yeyox 'âxet'ax 'âktux hâ' hittupmâhâ'. Pênâ'. Nômhâ' xip, tu hâpkumep. ¹¹ Yeyox yâ mîptut hâ' mâykup putuk, xix koxuk. 'A 'âxop te Yeyox putup nôg, pa Topa te' xexkanâhâ xe'ëgnâg. ¹² 'Ok xip tik nôy te tikmû'ûn kuxa kummuk xit, nûy yânân tu' kuxa max tat? 'Ok xip hâpxexka xohix tu'? 'Ap xip'ah. Yeyox yâp-xet xip. Topa te Yeyox 'âxet'ax hôm tikmû'ûn pu', pu Yeyox yûmûg kuxa kummuk tu xit, nûy nô max tat 'ûyânân tu'. Kaxîy.

¹³ Ha' xexka xop te Pet pênâhâ xix Yoâm, ha' yîpkutuk 'ohnâg, yîy hâmp'e'paxex, hu:

—Tappet xax yûmmûg kutôgnâg, pâyâ tute Yeyox mûtik hâpkumep, yâ' yôg tik xop, kaxîy.

¹⁴ Ha tik tupmâhâ' xip, ha' xexka xop te' pênâhâ', hu yâyhâhup, tu' yîy 'ohnâg, ¹⁵ tu:

—'Âpep, nûy hâptopa môg. Kaxîy.

Ha' môg, ha' xexka xop te yây mûtik hâ'm'âktux hâ' nôy yânân, ¹⁶ hu:

—Putep mûn mîy'ax? Pet xix Yoâm te hâpxopmâ ka'ok xe'ëgnâg. Tep tu yâ' koit? Yâ Yenoyanên yôg tikmû'ûn xohix te' pênâhâ', tu' yûmmûg. ¹⁷ 'Âpu, nôm tik 2 xat hok, pu Yeyox 'âxet'ax 'âktux hok tikmû'ûn pu', pu tikmû'ûn Yeyox xaxok. Kaxîy.

¹⁸ Tu Pet xânâhâ xix Yoâm, tu' xat hok, hu:

—Yeyox 'âxet'ax 'âktux hok, xix tikmû'ûn pu Yeyox yûmmûgâ hok. Kaxîy.

¹⁹ Pa Pet xix Yoâm te:

—'Âxop pa te hâmyümmûg: Pi'yâ' max, 'ok pe 'âxop puk yîpkox pip, 'ok pe

Topa puk yîpkox pip? 'Âxop te hâmyümmûg. ²⁰ 'Ûgmû'âte Yeyox 'âxet'ax 'âktux putup mô'kuma' môg, Topa te' xat, hak mûg yîpkox pip Topa pu hâmaxap, hu hâpxopmâ'ax pênâhâ 'âktux putup, xix hâpxopmâ'ax 'âpak 'âktux putup kamah. Kaxîy.

^{21–22} Ha tik hittup yôg hâmyâxatamuk te 40, yîy tikmû'ûn xohix te Topa 'âktux max, hâpxopmâ ka'ok xe'ëgnâg hah, ha' xexka xop te Pet xüyâp-tup, xix Yoâm, pâyâ tikmû'ûn yîpkutuk, hu' mîy 'ok pa' gây, tu Pet xupepmâhâ xix Yoâm.

Yeyox yôg tik xop te Topa pu hâ'm'âktux

²³ Ha' môg, tu mœktu mœxaha' xape pet tu', tu' xexka xop yôg hâ'm'âktux'ax 'âktux 'ûxape xop pu', tu 'âmânex xexka xop yôg hâ'm'âktux'ax 'âktux, xix tik xop te hâmyümmûg yôg hâ'm'âktux'ax 'âktux.

²⁴ Ha' xupak, tu Topa pu hâ'm'âktux, tu yây yîy puxet hâ hâ'm'âktux, hu:

—Topah, 'âxexka xe'ëgnâg, xate pekkox mîy, xix hahâm, xix kônâg xexka', xix hâpxop xohix te kopa' pip mîy. ²⁵ Hôma 'Âkoxuk Xe'ëgnâg te hâ'm'âktux, tu' xat, pu 'ôg kâmânat Namix hâ'm'âktux, hu: "Tep tu' puknôg xop gây? Ha' hep xop xohix te hâmp'e'panôm, hu: "Ûkxexka", kaxîy, pak-tôgnâg, tu xe: "Ûgka'ok", kaxîy, pâyâ' pu'ûgnâg. ²⁶ Hâpxexka xohix yôg xexka xop te yây tu nû'nâhâ', nûy Topa hâ kumîy, nûy Topa yôg hâmyâykutnâ'ax mûtik yây tuk-mîy," kaxîy.

²⁷ —'Ap koit'ah. Yâ Yenoyanên yôg xexka xop, yâ Yoneo yôg tikmû'ûn xi' puknôg xop, xix Pinat, xix 'Enot, tu yây tu nû'nâhâ', nûy 'ôg Kâmânat Xe'ëgnâg hâ kumîy, pâyâ xate Yeyox yâykutnâhâ', tu nôm xexkanâ xe'ëgnâg. ²⁸ Hôma xate hâmp'e'apaxex, tu hâ'm'âktux tap, yîy 'ôgnû hâ'm'âktux hittap hâ Yoneo yôg tikmû'ûn kummuk te Yeyox kummugâhâ

nōmhā, xi' puknōg kummuk xop te' kummugāhā nōmhā. ²⁹Tu' gāy, tu' yīy gāynām, yīg mū'āte xa tu' xak, xak mūg ka'ogā', 'ūyīy hāpxopmā max, nūy nōm xexka xop yīpkutuk hok, nūy 'ōgnū hām'āktux 'āktux pax. ³⁰Yā 'āka'ok, hu tikmū'ūn hittupmāhā, tu hāpxopmāhā, xix hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn pēnā', tu 'ōg Kāmānat Xe'ēgnāg Yeyox hā hāpxopmāhā'. Kaxīy.

³¹Tu Topa pu hām'āktux kux, ha mīp-tut yāy nuhuk, ha Topa Koxuk te' xohix ka'ogāhā', hu Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu' yīpkutuk 'ohnāg.

'Ūkuxa mām ka'ok xop te hāpxop xohix koxip

³²Yā' kuxa mām ka'ok, tu' kuxap-xet, xip-tox puxet. 'Ap hām'āktux'ah, hu: "Yōgnū", kaxīy. 'Āmhok. Pāyā hāpxop xohix yā yāy yōg, tu' xupkumīy 'ohnāg. ³³Ha Yeyox yōg mō'pok xop te hām'āktux ka'ok, tu yūmūg xuxyā Yeyox putpu hī'ax 'āktux, ha Topa te' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā', ha tikmū'ūn tep-tup pax. ³⁴'Ap hok xop pip'ah, pap-te xop te mīptut hāmenex xix hahām, tu tayūmak pop, tu' xape xop pu' popmāhā', ³⁵Ha' mō'pok xop te' pop, tu' hok xop pu' popmāhā'.

³⁶Ha Xip yōg tik yā Nemi hā' mōkputox, tu' xuxet'ax Yoye Maname', ha' xuxet'ax te tikmū'ūn yīy'ax hā: "Nōm te' nōy ka'ogāhā'", ³⁷tu yāy yōg hām hāmenex, tu tayūmak paha', tu mō'pok xop pu' hōm.

'Ānānīn xix Xapit

5 Tik 'āxet'ax 'Ānānīn, xi' xetut 'āxet'ax Xapit, tu yāy yōg hām hāmenex, ²ha' nōmenex, tu tayūmak paha', tu mō'pot, tu' yāg xaptop, tu' yāg nōy paxnūn mō'pok xop hah, Yā mō'āmā', hu:

—Yā tayūmak xohix, yā' kux, 'ap nōy xip'ah. Kaxīy.

Ha' xetut te yā' koit yūmmūg, tu mō'āmā kamah. ³Pa Pet te:

—'Ānānīn, tep tu xate Hāmgyāgnāg yōg hām'āktux 'āpak, tu 'āyīpkox xip nōm hām'āktux kummuk pu'? Yā Topa Koxuk pu yā' koit, tu tayūmak yāgnāg xaptop, tu' yīy 'ohnāg! ⁴Hahām 'ōgnū, xix tayūmak xohix 'ōgnū'. Putep mūn pe'āpaxex 'ākuxa kopah? Xate tikmū'ūn pu' koit'ah, pa Topa mūn pu' koit. Kaxīy.

⁵Ha' xupak, tu hām tu' nāhā', tu' xok xe'e', ha nōm te' xupak kuxānōg xexka'. ⁶Tik xiptap te 'Ānānīn kīy topixxax hā, tu mō'tat, tu nō hāpkot.

⁷Ha 'ot 3 nōg, 'īhā' xetut mō'nāhā', 'ap te yīpxox xok'ax yūmmūg'ah, ⁸ha Pet te:

—Pu, 'āyīy. 'Ōgnū hahām yōg tayūmak xohix te xīy? Kaxīy.

Ha:

—Hamūn. Yā tayūmak xohix, 'ap nōy xip'ah. Kaxīy.

⁹Pa Pet te:

—Tep tu 'āyīpxox te koit, xix 'āmūn? 'Ok Topa Koxuk pu' koit, nūy nō gāyā'? 'Ūxupax: Tik te 'āyīpxox nō hāpkot, tu ta' nūn, tu nū', tu mō'ātāt putup kama hāp-topa'. Kaxīy.

¹⁰Pet te hām'āktux kux, 'īhā' xetut te hām tu' nāhā', Pet pata yīka' nāhā', tu' xok, ha tik xiptap nūn, tu' pēnāhā', tu hāptopa mō'tat, tu' yīpxox yōkāmā' xe nō hāpkot. ¹¹Ha' kuxa mām ka'ok xop kuxānōg xexka', ha tikmū'ūn xohix te' xupak, tu kuxānōg kamah.

Ha hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg

¹²'Ūkuxa mām ka'ok xop te yāy tu nū'nāhā' Topa pet kux kaxax kaka hah, ha' kux kaxax 'āxet'ax Xanomām yōg, ha Yeyox yōg mō'pok xop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg tikmū'ūn kopah, puyī' pēnā', ¹³yīy tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg xop kuxānōg, tu' kuxa mām xop yīpkutuk, 'ap te yāy tu nū'nā'ah nōm xop mūtik, pāyā' xohix te nōm hāp-tup pax. ¹⁴Ha tikmū'ūn punethok kuxa mām

ka'ok yūmūg xuxyā kopah, tu' nūn, tu' nōy tu' mōxaha', tu yāy tu' nū' kuxa mām ka'ok xop xok, tik xop xix 'ūn xop, ¹⁵ ha tikmū'ūn te' pakut xop tat putat kopah, tu mīm xix 'extet tu' xex, pu Pet koxuk kopa nāy, nūy hīttupmā'. ¹⁶ Ha kōmēn punethok te Yenoyanēn yīka' pip, ha kōmēn nōy yōg tikmū'ūn nūn Yenoyanēn tu', tu' pakut xop tat, xix yāmīy kummuk kopa' pip xop tat, ha' hittupmāhā'.

'Ūxexka xop te tik xop kummugāhā'

¹⁷ Pa tik te 'āmānex xop xat'ax te' yīp-kumīy, xix Xanoxeo xop te' yīpkumīy, ¹⁸ tu' xat, pu Yeyox yōg mō'pok xop mūy, tu kōmēn yōg kanet ha mō'tat, tu' xex. ¹⁹ Pa 'āmīy koxtap 'ihā pekkox yōg nū'kutnā'ax nūn, tu hāmīyinnīn'ax xōn, tu tik xop mōy kanet kopah, tu hāptopa' mōgāhā', tu' xat, hu:

²⁰ —Mōg, mōg, Topa pet xexka ha mōg, nūy Yeyox 'āktux, nōm te tikmū'ūn xop xohix hīnnā'ax. Kaxīy.

²¹ Ha hām'āpak, tu' mōg, tu māyōn xup-pet 'ihā tikmū'ūn yūmmūgāhā Topa pet xexka kopah.

Ha ta tik te 'āmānex xop xat'ax nūn, xi' yōg xop xohix, tu Yoneo xexka xop xohix xānāhā', pu yāy tu nūnnāy, ha' xat, hu:

—'Āpu, kanet tu nūnnāy Yeyox yōg mō'pok xop. Kaxīy.

²² Ha xonat xop mōg kanet hah, tu' xak, pāyā 'ap tī'ah, yīy putpu' nūn, tu' xexka xop pu' xuktux, ²³ hu:

—Pipkup ka'ok hā mō'yīnnīn, ha' xōn ha' xīy 'ohnāg, ha xonat xop te hāmīyinnīn'ax yīka' pip, nūy pēnā', hak mū'āte kanet yōg hāmīyinnīn'ax xōn, pāyā 'ap tik 'ūm xip'ah kanet kopah. Kaxīy.

²⁴ Ha Topa pet xonat xop yōg kapitām te' xupak, xix 'āmānex xexka xop te' xupak kamah, tu:

—'Ihok, pute 'ūm? Kaxīy.

²⁵ Ha tik 'ūm nūn, tu:

—Hōmā 'āxop te tik tigāhā kanet kopah, yā hōnhā Topa pet xexka tu' pip, tu tikmū'ūn yūmmūgāhā'. Kaxīy.

²⁶ Ha xonat xop te tikmū'ūn yīpkutuk, tu hāmpē'paxex, hu "Pe yā 'ā mīkaxxap tux!" kaxīy. Hu mō'pok xop xūygā 'ohnāg, pāyā' mūg, tu' nūnnāhā', ²⁷ tu' xexka xop keppa' xex, ha tik te 'āmānex xop xat'ax te' yīkopit, hu:

²⁸ —'Ok 'āyīpkox hok? Hōmāg mū'āte xa' xat, hu: "Āyīy hok, Yeyox 'āxet'ax hā yūmmūgā hok!" kaxīy. Pa 'āxop te tikmū'ūn xohix yūmmūgāhā Yenoyanēn kopah, nūy 'ūgmūg kupex Yeyox xok'ax hah, pu tikmū'ūn 'ūgmūg 'āktux kummuk. Kaxīy.

²⁹ Pa Pet xix mō'pok xop te hām'āktux hā' nōy yānān, tu:

—'Ūgmū'āte Topa yīy'ax 'āpak, tu Topa puk yīpkox pip hāmāxap, tuk-nāy tu tikmū'ūn puk mūg yīpkox pip. ³⁰ 'Āxop te Yeyox putex mīpkupnix tu', pipkup hā' xup mīpkupnix tu', nūy tup-tex, ha mōnāyxop yōg Topa te' putpu' hīnnāhā', ³¹ tu' xexkanāhā yāy yīpxe'e hā', nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. ³² 'Ūgmū'āte' pēnāhā', xix Topa Koxuk te' pēnāhā', tu hām'āpak, tu xe hām'āktux, ha Topa te yāy Koxuk Xe'ēgnāg nū'kutnāhā tikmū'ūn hah, nōm xop kuxa mām ka'ok xop ha nū'kutnāhā'. Kaxīy.

³³ Ha' xupak, tu' gāynām, tu' kix putup, ³⁴ pa Paniye xop yōg tik xip, 'ūxuxet'ax Gāmāniet. 'Ōhōm tik te hāmīyūmmūg xexka', tu Topa yōg xat'ax yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn xohix tep-tup pax. Hak-nīhā' xip, tu' xat, hu:

—'Āpu, tik xop hāptopa mōgā'. Kaxīy.

Ha' mōgāhā Yeyox yōg mō'pok xop. ³⁵ Ha Gāmāniet te' xexka xop pu hām'āktux, hu:

—'Iyaet yōg tik xop, 'ōg pa mōxip, xayīy 'āmpē'āpaxeh, nūy hāpkummuk 'ūm mīy hok. ³⁶ Hōmā Teot te tikmū'ūn xat putup, tu tik xop te 400 mōgāhā',

hap-tex, ha nôm xop te' pe' mōg te' xaxok, ha' kux. ³⁷ Ha hāpxip 'ihā gohet te tikmū'ün mō'kupix, tu tikmū'ün xohix te xīy yūmmūg putup, hu mō'kupix, 'ihā Ganinet yōg Yot xip, ha tikmū'ün punethok te Yot pe' mōg, ha' xok, ha tikmū'ün te yīkām xupmāhā'. ³⁸⁻³⁹ Yīy hōnhā 'āte xa hām'āktux, hu: Tik xop nīm, tu' kummugā hok. Pi'yā? 'Ok pe Topa te nôm nū'pok, 'ok pe tik 'üm te nū'pok? 'Āte' yūmmūg'ah. Yī' hip, ka Topa mütik yūmmūg yāy tuk-mīy. Kaxīy.

Ha' xexka xop te Gāmāniet yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, ⁴⁰ tu Yeyox yōg mō'pok xop xānāhā', tu' kix xokxax hā', tu' xat, hu:

—Yeyox 'āxet'ax 'āktux hok! Kaxīy.

Tu' tux hok, pu mōg.

⁴¹ Ha' mōg, tu' kuxa hittup. Yā' xexka xop te' xūygāhā', Yeyox xūy putuk tu' xūygāhā', yī' hittup. ⁴² Tu 'āmnīy xohix hā hāmyūmmūgāhā Topa pet xexka kopah, xix mīptut xohix kopah, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux. Topa te nôm yāykut-nāhā xe'ēgnāg.

Tik te 7 te mō'pok xop hā' tehe'.

6 Hāpxip 'ihā' kuxa mām ka'ok xop xohix nōy nā' mōg. Ha Genex yīy'ax yōg tikmū'ün te:

—'Āmnīy xohix hā 'āxop tek xit'ax popmāhā yūmū yōg hok mām xop pu', pāyā 'ūgmūg yīy'ax xop xate' xaxok, tuk xit'ax 'ohnāg hōm, 'ihā Yoneo yīy'ax hok mām xop pu' popmāhā'. Kaxīy.

² Ha mō'pok xop te 12 te' kuxa mām ka'ok xop xohix xānāhā', tu:

—Topa tek-mūg xat, 'ūyōg hām'āktux yūmmūgā', hak mū'āte Yeyox tu hāpxop-māhā'. 'Ap hāmyūmmūgā kux putup'ah, nūy kuxa mām ka'ok xop tu' xit'ax popmā'. ³ 'Āpu, tik max te 7 yīmōgatux 'āxop kopah, pu hāpxop popmā', puyīy 'ün xop xaxogā hok, ⁴ pak mū'āte Topa pu hām'āktux pax putup, tu Topa yōg hām'āktux yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

⁵ Ha' xohix te nôm hām'āktux putup, hu' kuxa hittup, tu tik xop yīmōgatux, tu 'Extep yāykutnāhā hāmāxap. Yā' kuxa yūm ka'ok, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā'. Ha tik nōy yīmōgatux 'Extep mütik, tik xohix te: Pinip, xix Ponok, xix Nīkānōg, xix Tīmām, xix Pām, xix kōmēn 'Ātikit yōg Nīkonao, yā Nīkonao te Yoneo xop hā' puknōg tap, pāyā hōmā nôm xop kopa mō'nāhā', tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. ⁶ Ha tik te 7 mōgāhā mō'pok xop hah, tu' keppa tigāhā', ha Topa pu hām'āktux, tup-tox yīmū' yīm nôm, pu Topa Koxuk ka'ogā'. ⁷ Ha tikmū'ün punethok te Topa yōg hām'āktux 'āpak, ha Yenoyanēn yōg tikmū'ün punethok kuxa mām ka'ok, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix nōy nā' mōg. 'Āmānex xop kama te Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pip.

'Ūgāy xop te 'Extep mūg ka'ok

⁸ Ha 'Extep te hāpxopmā xe'ēgnāg, pu tikmū'ün pēnā', ha Topa te' ka'ogāhā', tup-tup pax, ⁹ ha Topa pet 'āxet'ax Nimet yōg, ha' yōg xop nūn, tu hām'āktux hā' nōy yānān 'Extep mütik, ha tik xohix te: Xinēn yōg, xix 'Anexanīt yōg, xix Xinix yōg, xix 'Ax yōg. 'Ūxohix te hām'āktux hā' nōy yānān nām 'Extep mütik. ¹⁰ Pa 'Extep te hāmyūmmūg xexka', yā Topa Koxuk te nôm pu hāmyūmmūgāhā', ha' nōy xop te' yēy, tu' gāy. ¹¹ Tu' nōy xop pu tayūmak xaptop hā' hōm, tu' xat, hu:

—'Āmōg, nūy yā' koit. Kaxīy.

Ha' mōg, tu' koit, hu:

—'Extep te hām'āktux kummuk, tu Topa 'āktux kummuk xix Mōnāyxop Mōyyex 'āktux kummuk. Kaxīy.

¹² Tu' yīy hā tikmū'ün gāyāhā', xi' xexka xop, xix hāmyūmmūg xop, tu' koit hā' xohix gāyāhā', tu 'Extep mō'tat, tu' xexka xop keppa' xix, ¹³ ha tik xop te koit hā hām'āktux, hu:

—'Extep te hām'āktux kummuk, tu' xuktux pax, ha' kux 'ohnāg, tu Topa

pet xexka 'äktux kummuk, xix Möyyex yög xat'ax 'äktux kummuk. ¹⁴Kāy te hām'äktux, hak mū'äte hām'āpak, ha: Nāyane yög Yeyox te Topa pet xexka koxyöy putup, tu Möyyex yög hāpx-opmā'ax hittap nōāp-tup, nūy yā' xat'ax puknög hā' nōy yānān. Kaxīy.

Pāyā' koit.

¹⁵Ha tikmū'ün xexka xop te 'Extep pēnā ka'ok, ha' pa hittup xe'ēgnāg, tu pekkox yög mō'kutnā'ax putuk.

'Extep te yāy pupi hām'äktux

7 Ha tik te 'āmānex xop xat'ax te 'Extep yīkopit, hu:

—'Ok tik te hāpxe'e 'äktux? Kaxīy.

²Ha 'Extep te:

—'Ükxape xop xi' tak mūnōm xop, 'üg'āpax: Topa xexka xe'ēgnāg te pekkox kopa' xip, tu hām'äktux mōnāyxop 'Amanām pu', ha hāpxexka Mēyopotām tu' xip hāmāxap. ³Ha hām'äktux, hu: “Ög hām nīm, xix 'āxape xop nīm, nūy mōg hām 'üm tu 'äte xa' mūg putup,” kaxīy. ⁴Ha' xip hāpxexka Kānet tu', tu' mōg, tu mōktu xupep kōmēn 'Anāg tu', tu' tihī, ha yāy tak xok, ha Topa te mō'kutnāhā 'ög hām hah, nūnte'. ⁵Pa Topa te 'Amanām pu hām 'ohnāg hōm, hām 'üm kutōgnāg tu' hōm 'ohnāg, ha 'Amanām te' puknög yög hām tu' xip, pa Topa te hām'äktux xex, hu: “Hōmā 'äte xa nū hām hōm putup, tu 'āxok tehomip, 'āmōkputox pu' hōm putup,” kaxīy. Pāyā 'Amanām kutok hok. ⁶Ha Topa te xe hām'äktux 'Amanām pu', hu: “'Äk-tok xupep-tup xop te' puknög yög hām tu' pip putup, ha hāmyāxatamuk xohix te 400 hā' puknög xop te' xūygāp-tup, ha' hok hā' hām putup. ⁷'Ükpa te hāmyūmmūg, ha hāmyāxatamuk te 400 nōg, 'ihā 'äte' gāy xop 'üyānān tu' xūygāp-tup, ha 'āmōkputox xupepmāp-tup, puk xax nūnte, nūy tu nūk tetex,” kaxīy. ⁸Ha Topa te pa'ax mīy 'Amanām mūtik, pu tuk-tok xupep-tup xop xohix hāmyūm-

mūg, yā Topa yög tikmū'ün xe'e', ha Topa te' xat, hu: “'Äxop yāy nāg xax xak kutōgnāg 'üyīmap. Puyā 'āk-tok pit xupep-tup xop xohix yāy xax mep, ha 'a' kux'ah,” kaxīy. Ha 'Amanām tek-tok 'Iyak put, ha 'āmnīy te 8 nōg, 'ihāk-tok pit yāy xax yīmap tu' xak, ha 'Iyak tek-tok pit Yako put, ha Yako tek-tok put te 12, tuk-tok pit xohix yāy xax 'üyīmap tu' mep kutōgnāg.

⁹—Ha mōnāyxop Yako kutok pit xop te' taknōy yīpkumīy, tu' taknōy Yoye putup nōg, hu' nōmenex hāpxexka 'Eyt yög puknög xop pu', tu tayūmak pop, ha' mōgāhā', tu ta tu' mōg, tu mōktu xupep 'Eyt tu', ha Yoye kuxa teknōg, pāyā Topa te Yoye mūtik tihī', ¹⁰tu hāpkummuk tu' xut, tu mō'nīynām, puyīy hāmyūmmūg xexka', ha 'Eyt yög tik te tikmū'ün xat'ax te Yoye putup pax, tu' xexkanāhā yāy pet kopah, xix hāpxexka 'Eyt kopah. ¹¹Ha hāmyāxatamuk 'üm hā hām'hōgnāg, 'ap xit'ax pip'ah, ha putup te' kix 'Eyt yög tikmū'ün, xix Kānā'āg yög tikmū'ün, ha mōnāyxop te yāy xit'ax xak, pāyā xipi'ah. ¹²Pa tik 'üm te hām'äktux Yako pu', hu: “Yā' pip xit'ax 'Eyt kopah.” Kaxīy. Ha Yako tek-tok pit te 10 mō'pok 'Eyt tu', ha' taknōy te 10 mōg hāmāxap, tu ta tu' xit'ax xak. ¹³Tuk-nāy tu' mōg 'ūxe-heh, ha Yoye te hām'äktux yāy taknōy xop pu', hu: “'Ügmūn yā 'ātaknōy Yoye!” kaxīy. Ha tik te' xat'ax 'āxet'ax Pana'o', tu Yoye xape xop yūmmūg. ¹⁴Ha Yoye te yāy tak xānāhā', xi' xape xop xohix, pu nū', 'ūxohix te 75. ¹⁵Hu' nūn, tu ta tu' nūn tu nūktu mōxaha 'Eyt tu', ha hāpxip 'ihā Yako xok xix Yoye', xi' taknōy xop. ¹⁶Ha' yīnxax tat Xikēg tu putpu', tu nō hāpkot. Hōmā 'Amanām te nōm xukpot pop, tu tayūmak hā' yānān 'Emōg kutok mūtik.

¹⁷—Ha 'Iyaet yög tikmū'ün xop xohix nōy nā' mōg, tu mōktu xohix xexka', ha hāmyāxatamuk xohix nōg, 'ihā Topa te yāy yög hām'äktux xutigāhā', tu hām

xexka hōm 'Amanām mōkputox pu'.¹⁸ Ha tik puknōg nōy xip 'Eyit tu', nōm te Yoye yūmmūg 'ohnāg,¹⁹ tu kokexmax putuk, tu' gāynām, tu yūmmūg mōnāyxop xūygāhā', tu' xat 'ūgāy tu', hu: "Ūtut tek-tok pit put, puyā' nīm hāptopa', puyī' xok!" kaxīy. ²⁰Ha Mōyyex mūg tut te' put, ha' māynāg, Topa te nōm putup pax, ha māyōn hex 'ānuk te 3 hā yāy tak pet kopa' xip, ²¹ha hāptopa' xupep, tu' xex, ha nōm xat'ax kutok hex te' xipihī', tup-tup, 'ūmax hah, tu' nōy yāy. ²²Ha' puknōg xop te Mōyyex pu hāmyūmmūg'ax hāmyūmmūgāhā', puyīy hāmyūmmūg xexka', ha hām'āktux ka'ok, xix hāpxopmā ka'ok kamah. Kaxīy.

²³Extep te xe:

—Hāmyāxatamuk te 40 nōg, 'hā Mōyyex mōg, nūy xape xop pēnā', ²⁴tu' pēnāhā', ha tik puknōg te 'Iyaet yōg tik kummugāhā', ha Mōyyex te' xape mō'nīynām, tu 'Eyit yōg puknōg 'ūyānān tu' kix, ha' xok. ²⁵Ha Mōyyex te hāmpēpaxex, hu: "Topa tek putup, 'ūxape xop mō'nīynām," kaxīy. Pāyā tik 'ūm te Mōyyex yōg hāmpēpaxex yūmmūg 'ohnāg. ²⁶Ha hāptup nōy 'hā tikmū'ūn yāykix, ha Mōyyex te' pēnāhā', tu' nōy nīmāp-tup, hu: "Āxop yā xape'. Putep tu yāykix?" kaxīy.

²⁷—Pa' nōy tep-tup nōg, tu: "Ū 'ūm 'āmūn? Ū 'ūm te 'āxexkanāhā', xayīy hāpxopmā'ax tu kopit? 'Āpa te hāmyūmmūg 'ohnāg. ²⁸Hōmā xate 'Eyit yōg tik putex. 'Ok hōnhā xatek mūn putex'ax?" kaxīy. ²⁹Ha Mōyyex kuxānōg, tu' xupaha hāptox hah, tu' nōy yōg hāpxexka Mīni'ān tu' xip, tu hāpkumep, tuk-tok pit 2 pop.

³⁰—Ha hāmyāxatamuk te 40 nōg, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax nūn, ha Mōyyex te' pēnāhā', tu hām panip xexka yōg yīktix Xīnāy yīmū' pēnāhā', ha mīxux te kuxap xakot, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te' kopa' xip, ³¹ha' pēnāhā', tu kuxānōg,

tu hūmnāg tu' mōg, tu Topa yīy'ax 'āpak, ha: ³²"Ūgmūn yā Mōnāyxop hā Topah, xix Mōnāyxop 'Amanām hā Topah, xix Mōnāyxop 'Iyak hā, xix Mōnāyxop Yako hā Topa kamah," kaxīy. Ha Mōyyex kuxānōg xexka', tu yāy puxu'ux nām, 'ap pēnāp-tup'ah, ³³ha Topa te: "Hām te 'āk-nīhā 'āxip hām tu', mō'ānā hok, Topa xip tu'. ³⁴'Āte yāy yōg tikmū'ūn xūy pēnāhā' 'Eyit kopah, hu' kokōn 'āpak, tuk nūn, 'āhak nūn, nūy mō'ākutnā 'Eyit tu'." kaxīy.

³⁵Extep te xe:

—Hōmā tikmū'ūn te Mōyyex putup nōg, tu: "Ū 'ūm te 'āxexkanāhā', xayīy kopit?" kaxīy. Pa hōnhā Topa te Mōyyex nū'kutnāhā tikmū'ūn hah, nūy Mōyyex xexkānā', nūy tikmū'ūn mōy hām puknōg kopah, ha Topa te pexkox yōg nū'kutnā'ax nū'kutnāhā', nōm te mīxux kopa' xip, pu Mōyyex mūtik tu ti', tu mō'nīynām. ³⁶Ha Mōyyex te 'Iyaet yōg tikmū'ūn hittap mōy hāpxexka 'Eyit kopah, tu hāmyāxatamuk te 40 hā' mōgahā', tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hāpxexka 'Eyit tu', xix kōnāg xexka 'Āta tu', xix hām panip xexka tu', puyīy nōm tikmū'ūn pēnā'. ³⁷Hamūn, Mōyyex te tikmū'ūn hittap pu hām'āktux, hu: "Topa te tik yāy'kutnāp-tup puyīy tu pupi hām'āktux, 'āxape xop kopa yāy'kutnāp-tup, 'ānōy, 'ūkputuk," kaxīy. ³⁸Mōyyex xix tikmū'ūn te hām panip xexka tu' pip, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux yīktix Xīnāy yīmū', tu Mōyyex pu hām'āktux, xix yūmmūg mōnāyxop pu', ha Mōyyex te Topa yōg xat'ax pop, nūy yūmmūg xohix pu' popmā'.

³⁹—Mōnāyxop te Mōyyex yōg hām'āktux 'āpak, pāyā' yīpkox 'ohnāg, tu' nīm, tu hāpxexka 'Eyit xak, tu 'Eyit tu' mōg putup putpu', ⁴⁰tu hām'āktux 'Anām pu', ha 'Anām te 'Iyaet yōg tikmū'ūn hā 'āmānex xat'ax hāmāxap, ha hām'āktux, hu: "Āpu, Topa komut

'üm pipkup hā mīy, 'üyīy heyah, puyīy yūmūg xohix tu mōgā'. Pi'yā' mōg Mōyyex, nōm tek mūg mōgāhā'? 'Ap yūmmūg'ah," kaxīy. ⁴¹Ha mūnūytut kutok komut mīy, pipkup yānāmānāg 'āta hā' mīy, hu nō heyah, ha xokxop mō'hap nōm mūnūytut kutok komut keppah, tu' haxyāhā', tu' kuxa hittup. ⁴²Pa Topa te nōm topa komut xop putup nōg, hu tikmū'ūn nīm, 'ūgāy tu', ha' kuxa mām ka'ok māyōn kopah, xix māyōn hex kopah, xix māyōnnāg kopah, ha Topa pupi hām'āktux xop hittap te tappet tu kax'āmi', Topa pupi kax'āmi', hu:

"Hāmyāxatamuk te 40 hā 'āxop te 'a' mō'hap 'ohnāg xokxop, 'ūhax, hām panip xexka kopah 'a mō'hap'ah. 'Āmhok.

⁴³'Āxop tep-tup puknōg xop yōg topah-nāg komut xop, 'ūxuxet'ax Mōnok, yā topahnāg komut Hēnpāg yōg māyōn-nāg 'āxop tep-tup pax, tu hāpxop 'üm 'āyīm hā' mīy putup, hu nō heyah.

'Āte mō'ākutnāp-tup Maminōn kūnāpa', hāptox tu'." Kaxīy.

⁴⁴—Mōnāyxop te Topa pet mīy hām panip xexka kopah, ha Topa te Mōyyex yūmmūgāhā', ha' mīy, topixxax ka'ok xexka hā' mīy. ⁴⁵Ha mōnāyxop te Topa pet tat, ha Yoyoe te mōnāyxop mōgāhā', ha yāy yōg hām tu nū'tat, 'īhā Topa te' puknōg xop xohix hām kopa' mōy, nūy mōnāyxop pu' hōm. Ha mōnāyxop pip, ha hāmyāxatamuk xohix mōg, ha Namix te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat. ⁴⁶Ha Topa te Namix putup pax, ha Topa pet max xexka mīy putup, mōnāyxop Yako yōg Topa pu' mīy putup, ⁴⁷pāyāk-tok Xanomām te' mīy.

⁴⁸—Pa Topa xexka xe'ēgnāg te mīptut 'üm kopa' ti'ah, nōm mīptut yīm hā' mīy, ha tik te Topa pupi hām'āktux, tu:

⁴⁹"Pexkox xexka yāk xip'ax xe'ēgnāg, ha hahām yāk mūn hā hāptonnok'ax. Xate 'a mīptut 'üm mīy putup, puk pip'ax? 'Ak pip putup'ah.

⁵⁰'Ūgyīm te hāpxop xohix mīy." Kaxīy.

⁵¹Yā 'Extep te hām'āktux kux, tu:

—'Āyīpkox 'ohnāg! 'Ākuxa mām 'ohnāg Topa kopah! Yā 'āmniy xohix hā Topa Koxuk pu 'āyīpkox 'ohnāg, mōnāyxop yīpkox hok, xix 'āxop. ⁵²Mōnāyxop te Topa pupi hām'āktux xop kix, nōm te Yeyox nūn'ax 'āktux, ha 'āxop te Topak-tok hōm hām puknōg yōg xop pu', puyīp-tex. ⁵³Pexkox yōg nū'pok xop te xa Topa yōg xat'ax hōm, pa 'āxop tep-tup nōg. 'Ūkux. Kaxīy.

⁵⁴Ha' xexka xop te hām'āpak, tu' gāynām, tu' xox kāyānām, 'ūgāy tu'. ⁵⁵Pa Topa Koxuk te 'Extep ka'ogāhā', tu mō pexkox kāgmāg, tu Topa yōg yānām xe'ēgnāg pēnāhā', tu Yeyox pēnāhā kamah, ha Topa yīpxe'e hāk-nīhā' xip, ⁵⁶tu:

—'Āte pexkox kopa' pēnāhā', tu Yeyox pēnāhā', yā Tikmū'ūn Kutok, tu Topa yīpxe'e hāk-nīhā' xip. Kaxīy.

⁵⁷Pa Yoneo xexka xop gāynām, tu' yīy ka'ok, tu mō yīpkox yīnnīn, nūy hām'āpak hok, tu mō' nū'paha', ⁵⁸tu kōmēn Yenoyanēn kopa' xut, hak-nāpa' mōg, ha mīkax xexka tux, nūy putex, ha tik xop te' pēnāhā', tu' xax mōy, tu tik xīptap 'āxet'ax Xaot pata yīka mō'yōn.

⁵⁹Ha mīkaxxap xexka tux nām, 'īhā 'Extep te Yeyox xānāhā', hu:

—Yāyā Yeyox, 'āte xa 'ūgkoxuk hōm, pa! Kaxīy.

⁶⁰Tu' kopaxux hā' xip, tu' yīy ka'ok, hu:

—Yāyā, 'āpu 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux! Kaxīy.

Tu hām'āktux kux, tu' xok.

Ha Xaot te' pēnāhā', tu 'Extep xok'ax putup, yī' kuxa hittup.

**Ha Xaot te' kuxa mām
ka'ok xop kummugāhā'**

8 Ha Yoneo xop te' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā' kōmēn Yenoyanēn kopah, ha nū'paha', tu mō tika' mōg hāpxupmāhā tu', hāpxexka Yonex tu' mōg, xix hāpxexka Xāmānit tu' mōg, ha mō'pok xop te 12 nox pip Yenoyanēn kopah. ²Tik xop max te Topap-tup pax, tu 'Extēp nō hāpkot, tu mō'nīy, tu ta pota ka'ok.

³Pa Xaot te hāpkummugāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop xūyghāhā', tu' pet kopa' mōy, tu' yīm kīy ka'ok, tu kanet kopa' xex, tik xop xix 'ūn xop.

**Tik xop te hām'āpak max
'āktux kōmēn Xāmānit kopah**

⁴Ha nōm nū'paha te Topa yōg hām'āktux 'āktux putat tox hā, xix kōmēn xohix kopah. ⁵Ha ta' mōg Pinip, tu mōktu Xāmānit tu' xupep, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux. Yā 'ōhōm Yoneo yōg tikmū'ūn xat'ax xe'ēgnāg. ⁶Ha Xāmānit yōg tikmū'ūn kuxap-xet, xip-tox puxet, tu Pinip yōg hām'āktux 'āpak, tu hāpxopmā xe'ēgnāg pēnāhā'. ⁷Ha Pinip te yāmīy kummuk mōy Xāmānit yōg tikmū'ūn kopah, ha yāmīy kummuk yīy ka'ok, tu' mōg, ha hāpkumep hok xop hittup, tu hāpkumep, yāy hi ha' mōg. ⁸Yīy Xāmānit yōg tikmū'ūn kuxa hittup xexkah.

⁹⁻¹¹Pa tik 'āxet'ax Xīmām te' xut mīhīm, tu hāmyāxatamuk xohix hā kugōy hāp-tex, tu yāy 'āktux xexka', ha Xāmānit yōg tikmū'ūn kuxānōg Xīmām hā, 'ūxut mīhīm hah, tu' yīpkox pip Xīmām pu', tu: "Yā Topa mūn te Xīmām ka'ogāhā xexka'!" kaxīy.

¹²Pa Pinip nūn, tu Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux, ha tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, hap-tox pix, tik xop

xix 'ūn xop. ¹³Ha Xīmām kuxa yūm ka'ok kamah, hap-tox pix, ha Pinip pe' mōg, tu hāpxopmā xe'ēgnāg pēnāhā', tu tikmū'ūn hittupmā'ax pēnāhā', tu kuxānōg.

¹⁴Ha Yeyox yōg mō'pok xop pip Yenoyanēn kopah, tu Xāmānit yōg tikmū'ūn yāyhā Yeyox yōg xop yūm-mūg, tu Pet xix Yoām mō'pok. ¹⁵Ha' mōg, tu mōktu mōxaha Xāmānit tu', tu Topa tu' xak, puyīy yāy Koxuk nū'kutnā nōm tikmū'ūn hah. ¹⁶Hōmā xix hōnhā Topa te yāy Koxuk Xe'ēgnāg nū'kutnā hok Xāmānit yōg tikmū'ūn hah, pa kōnāg hāp-tox pix puxehnāg, 'ihā Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux. ¹⁷Ha Pet xix Yoām tep-tox yīmū' yīm xex, ha Topa te tikmū'ūn ha nū'kutnāhā yāy Koxuk Xe'ēgnāg.

¹⁸⁻¹⁹Ha Xīmām te' pēnāhā', tu mō'pok xop tep-tox yīmū' yīm xex pēnāhā', yā Topa te yāy Koxuk nū'kutnāhā tikmū'ūn hah, ha Xīmām te' pēnāhā', hu hām'āktux, hu:

—'A' nōmenex nōm hāpka'ok'ax, yīy xa tayūmak hā' nōy yānān 'ūyīy tikmū'ūn putox yīmūg yīm xeh, puyīy Topa Koxuk 'ūka'ogā'. Kaxīy.

²⁰⁻²¹Pa Pet te' māmōg, tu:

—Topa te 'ōg tayūmak nōāp-tup, xix 'āmūn nōāp-tup kamah! Xate hāmpē'āpaxex tayūmak hā' nōy yānān, nūy Topa Koxuk pa'. Topa te' hok tu nū'kutnāhā', pāyā xa nū'kutnā hok, 'ākuxa kummuk hah. Topa te 'āka'ogāp-tup 'ohnāg. ²²'Āpu, yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, tu Topa tu' xax, pu 'ōgnū hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. ²³'Āte 'āyūmmūg. 'Ōgnū hāpkummuk mīy'ax te 'āhīy yāy pu'. 'Āmūn yīpkumīy xexka nām. Kaxīy.

²⁴Ha Xīmām te tu' xak, hu:

—'Āpu, Topa tu' xax, 'ūgmūn pupi tu' xax, pu tu nū hok hāpxopmā'ax kummuk, nōm hāpxopmā'ax kummuk xate hām'āktux. Kaxīy.

²⁵ Ha Pet xix Yoām te Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu ta' mōg putpu Yenoyanēn tu', hu putat tox hā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, nūy xip tu xexka xohix kopa' xuktux.

Pinip te hāpkumep

²⁶ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te Pinip pu hām'āktux, hu:

—'Āyok, nūy mōg Yenoyanēn yōg putat hā, nūy mōy kōmēn Gayat tu 'āpep. Kaxīy.

Ha putat te hām panip xexka kopa' xip.

²⁷ Ha ta' yok, tu' mōg, tu hāpxexka yōg 'Etxop yōg tapāyōg pēnāhā', ha tapāyōg yā 'Ennōk, tu 'Etxop yōg xat'ax hex Kānax hā kāmānat, tu hāpxexka yōg tayūmak xex, tu' pēnā max, tu' mōg Yenoyanēn tu', nūy Topa xax, nūy Topa pu nū' xup.

²⁸ Tu putpu' nūn, tu te hāpxop yīkūy'ax yīmū' yūm, tu' nūn, tu mō'kupix, tu Topa pupi hām'āktux'ax 'Iyait yōg tappet mō'kupix, ²⁹ ha Topa Koxuk te Pinip pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy nū mūtik mōg hāpxop yīkūy'ax yīmū'. Kaxīy.

³⁰ Ha' mōg mō'ka'ok, tu tapāyōg mō'kupix 'āpak, tu:

—'Ok yūmmūg xate hāpxop mō'kupix'ax? Kaxīy.

³¹ Ha' nōy yānān, tu:

—'Ap yūmmūg'ah. 'A tik 'ūm tek yūm-mūgā'ah. Kaxīy.

Tu' xānāhā', pu mōg, pu yāy mūtik mōg. Ha hāpxop tat'ax yīmū' mām, tu' nōy mūtik mōg. ³² Ha mō'kupix hā kaxīy: "Tikmū'ūn te kahnēn mōgāhā', nūy putex, hā kaxīy tikmū'ūn te nōm tik mōgāhā', nūy putex.

Tikmū'ūn te kahnēn kutok xax xaxit, ha' yīy hok, yā kaxīy nōm tik yīy 'ohnāg.

³³ Tu' hok tu yāyhāhup, hāpkummuk mīy 'ohnāg tu', yīy tik xop te hāpkohe' mīy, 'ihā tik max pu hāpkummugāhā'.

'Ū 'ūm te tik mōkputox 'ūm pēnāhā'? 'Ap xip'ah, tik xok hah." Kaxīy.

³⁴ Ha tapāyōg te:

—'Āyīy, tik 'ūm 'ōhōm? 'Ok pe 'Iyait te yāy kax'āmi', 'ok pe' nōy pupi kax'āmi'? Kaxīy.

³⁵ Ha Pinip te hām'āktux, tu hāmyūm-mūgāhā', tu nōm tappet hittap hā Yeyox 'āktux, tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux hittap hā hāmyūmmūgāhā'.

³⁶ Ha' mōg putat hā, tu kōnāgkox pēnāhā', ha tapāyōg te:

—Pēnā! Kōnāgkox! 'Āpu, kōnāg hāk putox pix! Kaxīy.

³⁷ Ha Pinip te:

—'Āte 'āp-tox pix'ax. 'Ok 'ākuxa yūm ka'ok xe'e? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Hamūn! 'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'Ōhōm yā Topak-tok xe'ēgnāg. Kaxīy.

³⁸ Ha hāpxop yīkūy'ax tu' xakux, ha Pinip te tapāyōg putox pix kōnāg hā.

³⁹ Ha kōnāgkox tu' xupep, tu putpu' nūn, ha Topa Koxuk te Pinip putmōg, yīy tapāyōg te' pēnā hok, tu' kuxa hit-tup hā' mōg yāy pet hah. ⁴⁰ Ha tik 'ūm te Pinip pēnāhā kōmēn 'Ayot tu', ha kōmēn xohix tu hām'āktux hā' mōg, tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu' mōg, tu mōktu xupep Xeyanet tu'.

Xaot te hāpkummuk mīy'ax hā yāyhāhup

9 Pa Xaot gāy, tu' yīy gāyām, tu:

—'Āte Yeyox mūtik mōg xop xohix kix putup! Kaxīy.

Tu' mōg tik te 'āmānex xop xat'ax hah, ² tu tappet pop, pu kōmēn Namān yōg xexka xop tu' mūg, nūy Yeyox yōg putat hā' mōg xop mūy, nūy tik xop xix 'ūn xop mūy, nūy kīy, tu nūktu Yenoyanēn ha' mōgā'.

³ Tu ta' mōg Namān yōg putat hā' mōg, ha kōmēn hāmhūmnāg tu' xip, ha hāpxip

'ohnäg 'ihā kuyānām xexka xakot Xaot yīmap. ⁴Ha Xaot te hām tu' nāhā, tu yānmūn xupep'ax 'āpak, ha:

—Xaot, Xaot, tep tu xatek xūygāhā'? Kaxīy.

⁵Ha Xaot kuxānōg, tu:

—'Ū 'ūm 'āmūn? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—'Ūgmūn yā Yeyox. Xatek mūn xūygāhā', ⁶pa 'āyok, nūy 'āk-nihā xīhip, tu mōg tu mōktu kōmēn Namān tu xupep. 'Ōnte tik 'ūm te xa hāmūmmūgāp-tup. Kaxīy.

⁷Ha tikmū'ūn te Xaot mūtik hāp-kumep, tu' hip, tu' yēy. Tu' yīy'ax 'āpak, pāyā 'a tik 'ūm pēnā'ah. ⁸Ha Xaot yok, tuk-nihā' xip, pāyā hāmpēnā hok, ha tik te Xaot yīm mūg, tu' mōgāhā', tu mōktu mōxaha Namān tu'. ⁹Ha 'āmniy 3 hā Xaot te hāmpēnā hok, tu' xit hok, xi' xo'op hok kamah.

¹⁰Ha kōmēn Namān kopa' xip tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, 'ūxuxet'ax 'Ānānīn, ha yāy koxuk hā hām'āpak, ha yūmūg xuxyā te' xānāhā', hu:

—'Ānānīn! Kaxīy.

Ha:

—Te 'ūm? Kaxīy.

¹¹Ha yūmūg xuxyā te' xat, hu:

—'Āyok, nūy mōg putat yok hā Yot pet hah, nūy Tax yog tik 'āxet'ax Xaot xax. 'Ūpēnā! Tute Topa mūtik hām'āktux!

¹²Tu' yōtkup hā tik 'āxet'ax 'Ānānīn pēnāhā', ha' nūn, tu' xupep, tup-tox yīmū' yīm xex, pu xe hāmpēnā'. Kaxīy.

¹³Pa 'Ānānīn te' yānān, hu:

—Yāyā', tikmū'ūn te Xaot 'āktux kum-muk. Tute 'ōg tikmū'ūn xūygāhā Yenoy-anēn kopah, ¹⁴tu Yenoyanēn tu' xip, tu tappet pop Yoneo yōg 'āmānex xexka xop tu', tu' nūn, nūy mūy, nūy kīy, nōm xop te 'āxānāhā'. Kaxīy.

¹⁵Pa yūmūg xuxyā te:

—'Āmōg. 'Āte Xaot yāyikutnāhā, puk mūn 'āktux hāmpuknōg xop pu', xi' xexka xop pu', xix Yoneo yōg tikmū'ūn

pu', ¹⁶tu' xūy putup 'ūgmūn hā, ha 'āte tu nōm 'āktux putup. Kaxīy.

¹⁷Ha 'Ānānīn mōg, tu mīptut tu' xu-pep, tu mō'nāhā', tu Xaot putox yīmū' yīm xex, tu:

—'Ūgnōy Xaot, xate yūmūg xuxyā Yeyox pēnāhā putat kopah, hak xat xa', pu xe pēnā', pu Topa Koxuk 'ākuxa ka'ogā'. Kaxīy.

¹⁸Hāpxip 'ohnäg 'ihā 'ūxax 'ūm te Xaot pa tu' nāhā', ha' xax yā māpxax putuk, ha Xaot te hāmpēnā max, tu' yok, tuk-nihā' xip, hāp-tox pix, ¹⁹ha' xit, xi' xo'op, tu mōktu ka'ok.

Xaot te kōmēn Namān tu' xip

'Āmnīy kutōgnäg 'ihā Xaot te nōm xop kuxa mām ka'ok xop mūtik tihi Namān kopah. ²⁰Tu' mōg Topa pet hah, nūy Yeyox 'āktux, tu hāmūmmūgāhā', hu:

—Yeyox yā Topak-tok xe'ēgnäg! Kaxīy.

²¹Ha' xohix kuxānōg, hu yāy pu hām'āktux, hu:

—'Ok yā Xaot xe'e'? Hōmā Xaot kuxa yūm 'ohnäg Yeyox kopah, tu' gāynām nōm xop tu', nōm xop te Yeyox 'āxet'ax hā Topa xānāhā', ha' nūn, nūy mūy, nūy kīy, nūy Yenoyanēn yōg 'āmānex xop ha' mōgā'. Pāyā hōnhā Xaot kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu Yeyox 'āktux! Kaxīy.

Tu' kuxa te' yēy.

²²Ha Xaot ka'ok, tu hām'āktux max, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux, tu yā Topa yōg hāmāyikutnā'ax 'āktux, ha tikmū'ūn te Namān kopa' pip te' yēy.

²³Hāpxip kutōgnäg 'ihā Yoneo gāy xop te yāy tu nū'nāhā', nūy Xaot putex. ²⁴Tu' xaptop hā' pip Namān yōg mō'yīnnīn'ax tu', tu' Xaot hip, tu 'ām-nīy xohix hā' hip, xix hāptup xohix hā mō'yīnnīn'ax hā pēnānā' pip, nūy Xaot mūy, nūy putex, pa tik 'ūm te Xaot pu' xuktux. ²⁵Ha 'āmniy koxtap 'ihā tik xop te Xaot mūtik hāpkumep te Xaot xix manax kopah, pu' gāy xop 'ūp-tex hok,

'ūxaptop tu' xix, tu hāpxux 'ihā' yūm, pu tu xupmān, ha' xut, ha' xupaha'.

Xaot te kōmēn Yenoyanēn tu' xip

²⁶ Tu ta' mōg, tu mōktu xupep Yenoyanēn tu', tu nōm xape xop pēnāp-tup, pāyā nōm xop kuxānōg, tu hāmpē'paxex, hu: "Xaot te yā mō'āmā'. Tute' koit. 'A Yeyox yōg'ah." Kaxīy. Tu' yīpkutuk. ²⁷ Pa Maname nūn, nūy Xaot mō'niynām, tu' mōgāhā mō'pok xop hah, ha mō'pok xop te' pēnāhā, ha Maname te nōm xop pu hāmyūmmūgāhā'. Yā hōnhā Xaot te Yeyox 'āktux, tu yūmūg xuxyā yōg hām'āktux'ax 'āktux Namān kopah, tu' yīpkutuk 'ohnāg.

²⁸ Ha Xaot te nōm xop mūtik nox tihi', tu yūmūg xuxyā 'āktux Yenoyanēn xohix kopah, ²⁹ tu' yīpkutuk 'ohnāg, tu hām'āktux hā' nōy yānān Genex yī'ax xop mūtik, ha nōm gāy xop te Xaot putex putup. ³⁰ Pāyā' xape xop te' yūmmūg, tu Xaot mōgāhā Xeyanet tu', tu yāy yōg hām ha' kutnāhā kōmēn Tax tu'.

³¹ Ha hāpxexka Yonex yōg kuxa mām ka'ok xop hittup, tu' kuxa mām, xix hāpxexka Ganinet yōg xop kuxa mām, xix hāpxexka Xāmānit yōg xop, tu' hittup, 'ūgāy nōg hah, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, tu yūmūg xuxyā Yeyox yōg putat hā' mōg, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha tikmū'ūn nūn, tu nōm xop xohix nōy nā' mōg.

Pet te kōmēn Nit tu' mōg, xix kōmēn Yop tu'

³² Ha Pet te hāpkumep punethok, tu kōmēn xohix tu' mōg, tu 'āmniy ha ta' mōg, tu mōktu xupep kōmēn Nit tu', tu' kuxa mām xop xape xop mūtik pip. ³³ Ha tik 'ūm 'āxet'ax 'Ēnēy xip, tu hāmyāxata-muk xohix te 8 hā hāpkumep hok, tu mīmpe mō'yōn'ax yīmū' pip. ³⁴ Ha Pet te:

—'Ēnēy, Yeyox Kunnix te 'āhittup-māhā'. 'Ayok, nūy 'āk-nihā xip, xa 'ōg komenok yūm. Kaxīy.

Ha' yok, tuk-nihā' xip. ³⁵ Ha Nit yōg tixmū'ūn xohix te' pēnāhā', xix Xanōn yōg xop te' pēnāhā', hu' kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah, tu yāyhā Yeyox yōg tikmū'ūn.

³⁶ Ha 'ūn 'ūm xip, Yop kopa' xip, tu' xuxet'ax Tamit, yā' xuxet'ax nōy Nok, nōm tikmū'ūn yī'y'ax hā: "Mūnūy." Kaxīy. Ha Nok kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah. Nōm 'ūn max, tu hāpxopmā max, ha tikmū'ūn te' yūmmūg, ha hāpxop hok popmāhā', 'ūhok xop pu' nīm. ³⁷ Tu 'āmniy 'ūm 'ihā' pakut, tu' xok, ha' pix, tu mīpku'īn yīmū' put mōg, tu' mōg, tu mō'tat pepi mīptut nōy yīmū' mōg'ax kopah, tu' xex. ³⁸ Ha Pet te Yop tu' yīkā' xip, ha' kuxa mām ka'ok xop te tik 2 mō'pok, ha Pet xānāhā', tu ta' mōg, tu mōktu Pet ha mōxaha', tu:

—Mā'! 'Ānūn mō'ka'ok! Kaxīy.

³⁹ Ha' yok, tu yōkāmū' nūn, tu nūktu mōxaha mīptut tu', ha 'ūn hok mām xop te Pet yīmap hā' potaha'. Hōmā Nok te topixxax xap, 'ūhok mām xop pupi' xap, yā hōnhā Pet tu nōm xax mūg, nūy Pet tu Nok mūn max mūgā'. ⁴⁰ Ha Pet te' xohix xat, hu:

—Hāptopa 'āmōxān. Kaxīy.

Ha' mōg, yīy Pet te' kopaxux hā' xip, tu Topa pu hām'āktux, tu hām'āktux kux, tu pepi' mōg, tu Nok yīnxax xat, hu:

—Tami't, 'āyok, nūy pepi xip. Kaxīy.

Ha' pa ka'oa', tu' yūm. ⁴¹ Ha Pet te' yīm hā' mūg, tu' yoa', tu 'ūn xop xānāhā', xi' kuxa mām ka'ok xop, tu:

—'Ūpēnā'! Yā' hi'! Kaxīy.

⁴² Ha Yop yōg tikmū'ūn xohix te' yūm-mūg, hu' kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah, ⁴³ ha 'āmniy xohix hā Pet te Yop kopa' nox xip, Xīmām mūti ti', ha xokxax hā hām Xīmām, tu xokxax xut, tu' hīy, tu' xup, ha' nak.

Pet xix Kohnēn

10 Ha tik puknōg 'ūm 'āxet'ax Kohnēn, tu kōmēn xexka

Xeyanet kopa' pet, tu 'Itat yōg xonat xop hā kapitām. ²Tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, xik-tok te', xi' xetut te', xi' xape xop xohix te Topa xak, nōm te Kohnēn pet kopa' tihi'. Tu Yoneo hok pip xop pu hāpxop hok nīm, tu' xupkumīy 'ohnāg, tu 'āmnīy xohix hā Topa pu hām'āktux. ³Ha māyōn he 'ihā Kohnēn te pexkox yōg nū'kutnā'ax pēnāhā, yāykokuk hā' pēnāhā, tu' pēnā max, ha' nūn Kohnēn hah, tu hām'āktux, hu:

—Kohnēn. Kaxīy.

⁴Ha' nōy te' yēy, tu kuxānōg xexka', tu' pēnā ka'ok, tu:

—Pute 'ūm nūhū'? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Topa te 'ōg hām'āktux'ax 'āpak, tu 'ōg hāpxopmā max pēnāhā, tu 'āxaxok 'ohnāg. ⁵Āpu, tik 'ūm mō'pok kōmēn Yop tu', pu Xīmām Pet xānā, ⁶ha Xīmām nōy pet tu' xip, nōm Xīmām nōy te xokxax hā' hām, tu' xut, tu' hīy, tu' xup, ha' nak, ha Xīmām pet te kōnāg xexka kux tu' yūm. Kaxīy.

⁷Tu' mōg, pexkox yōg nū'kutnā'ax mōg, ha Kohnēn te' yōg kāmānat 2 mō'pok, xix xonat xe'ep-xet mō'kutnāhā, ha xonat te Topa xak kamah. ⁸Ha Kohnēn te mō'pok xop pu hāmyūm-mūgāhā, tu tu pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux 'āktux, tu Yop tu mō'pok.

⁹Ha hāptup ha ta' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Yop tu', 'ihā Pet te māyōn te yāy kote' yūm 'ihā pepi' mōg, tu mīptut xanep yīmū' yūm, nūy Topa pu hām'āktux. ¹⁰Ūp-tup tep-tex, ha' xit putup, pa' xit'ax puk 'ohnāg, yī' hip, tu yāy kokuk hā' pēnāhā, ha pexkox xōn, ¹¹ha Pet te' pēnāhā, ha pexkox tu top-ixxax xexka yīxohoh, tu' kuxyā hā' hīy, ¹²tu xokxop kopa' xex, xix putuxnāg, xi' kep hā' mōg xop. ¹³Ha yānmūn xupep'ax te:

—Pet, 'āyok, nūy kix, nūy mā'! Kaxīy.

¹⁴Pa Pet te:

—'Ak mūn'ah. 'Āte' mā xet'ah xokxop mā hok xop. Kaxīy.

¹⁵Ha' yānmūn xupep'ax te xe':

—Topa te nōm putup, yī' max. Kaxīy.

¹⁶Ha' yīxohoh, tu' nūn tehomip tikoxyuk, ha pexkox tu' mōg, tu yāy xaxogāhā.

¹⁷Pa Pet te' yēy, tu:

—Topa tep-tep 'ūgyūmmūgāp-tup? Kaxīy.

Tu hāmpe'paxex, 'ihā Kohnēn yōg kāmānat nūn, tu nūktu mōxaha, tu Xīmām pet xak, tu yā' xipi', tu mīptut yōg mō'yīnnīn'ax tu' tihi', ¹⁸tu' xānāhā, hu:

—'Ok xip Xīmām Pet? Kaxīy.

¹⁹Ha Pet te hāpxopmā'ax pe'paxex, 'ihā Topa Koxuk te:

—'Ūpēnā! Yā tik 3 te 'āxak. ²⁰Āpu, nāhāy, nūy nōm xop mūtik mōg. 'Ākuxānōg hok, 'āte nōm tik nū'pok 'āhā. Kaxīy.

²¹Ha Pet yīxohoh, tu:

—Yāk mūn Xīmām Pet. Tep ha 'ānūn? Kaxīy.

²²Ha' nōy te:

—'Āhak nūn. Kapitām Kohnēn tek mūg nū'pok, yā' māx, tu hāmyok mīy, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te nōm putup pax, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te' xat, hāk mūg nū'pok, ha 'āxānāhā, pu Kohnēn pet ha mōg, 'ūyīy 'ognū hām'āktux'ax 'ūm 'āpax. Kaxīy.

²³Ha Pet te tik 3 tu' kax, pu' xit, nūy mōhōn yāy pet kopah.

Hāptup ha ta' mōg Kohnēn yōg tik mūtik, ha' xape xop mōg kamah, ²⁴tu mōktu hāptup nōy 'ihā' mōxaha Xeyanet tu', ha Kohnēn te' hip, tu' xape xop xohix mūtik hip, ²⁵ha Pet nūn tu nūktu mō'nāhā, ha Kohnēn te' kopaxux hā' nāhā, tu nū'xup, nūy heyak, ²⁶pa Pet te:

—Xihip 'āk-nihā'. Yāk mūn tihik kamah. Kaxīy.

²⁷ Tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu mō'nāhā', tu tikmū'ūn punethok pēnāhā',
²⁸ tu hām'āktux, hu:

—Yoneo yōg xat'ax xate' yūmmūg, ha' xat hok, hu: “Mōnā hok tik puknōg pet kopah,” kaxīy. Pa Topa tek mūn yūmmūgāhā', hu: “Hāmpē'āpaxeh hok, hu: —Topa te' puknōg xop putup nōg, kaxīy. Āmhok. Topa te nōm putup, puyīy yāyhā yāy yōg tikmū'ūn,” kaxīy.
²⁹ Xatek xānāhā', āhak nūn. Putep hā xatek xānāhā'? Kaxīy.

³⁰ Ha Kohnēn te:

—Hōmā, 'āmnīy te 4 'ihā, māyōn he 'ihā, 'āte Topa pu hām'āktux, tu tik 'ūm pēnāhā', ha' yōg topixxax te yānām putuk, ³¹ ha: “Kohnēn, Topa te 'ōg hām'āktux'ax 'āpak, tu 'ōg hāpxop popmā'ax pēnāhā'. ³² 'Āpu, Yop tu mō'pok, pu Xīmām Pet xānā', ha kōnāg xexka kux tu' xip Xīmām nōy pet kopah, ha Xīmām te xokxax hā' hām, tu' xut, tu' hīy, tu' xup, ha' nak,” kaxīy. ³³ Hāpxip 'ohnāg 'ihā 'āte 'āxānāhā', ha 'ānūn, hak mūg hittup. Hōnhāk mūg pip, ha Topa tek mūg pēnāhā', hak mū'āte 'ōgnū hām'āktux'ax 'āpak putup, Topa te nōm 'āxat, xa' xuktux. Kaxīy.

Pet te puknōg xop pu hāmyūmmūgāhā'

³⁴ Ha Pet te hām'āktux, hu:

—Hōnhā 'āte hāmyūmmūg. Yā Topa te' xohip-tup, 'ok pe Yoneo yōg tikmū'ūn, 'ok pe' puknōg, ha Topa pu' nōy putuk.
³⁵ Topa te hāmyok mīy'ax xop xohip-tup pax, ha tikmū'ūn 'ūm xohix te Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, puxix Topa nōm putup, ³⁶ tu yāy pupi hām'āktux'ax nū'kutnāhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn hah, tu Yeyox Kunnix nū'kutnāhā', ha Yeyox te' kuxa mām yūmmūgāhā', xix yāy kep hā' mūg'ax kama yūmmūgāhā', 'ūyīy yūmūg hittup. Yā Yeyox yūmūg xohix hāg xuxyā'. ³⁷ Yoām te hām'āpak max'ax 'āktux hāmāxap, tup-tox pix, tu Topa

yōg hām'āktux'ax 'āktux hāpxexka Gannet kopah, xix hāpxexka Yonex xohix kopah. ³⁸ Hak-nāy tu Topa te Nāyane yōg Yeyox ha yāy Koxuk nū'kutnāhā', nūy nō ka'ogā', ha yāyhā ka'ok xe'ēgnāg, tu hāpkumep hāpxexka xohix tu', tu hāpxopmā max, tu tikmū'ūn xohix hit-tupmāhā', Hāmgāyāgnāg te nōm xop kummugāhā', yā Topa te Yeyox mūtik xip. ³⁹ Hak mū'āte' pēnāhā Yoneo yōg hāpxexka tu', xix Yēnoyānēn kopah, pa Yoneo yōg tikmū'ūn te Yeyox putex mīp-kupnix tu'. Kaxīy.

⁴⁰ Tu xe:

—Pa 'āmnīy 3 nōg, 'ihā Topa te' hīn-nāhā putpu', hak mū'āte' pēnāhā'. ⁴¹ Yāk mūg xit xi' xo'op Yeyox mūtik. 'Ap tikmū'ūn xohix te' pēnā'ah. ⁴² Ha Topa tek mūg xat, 'ū hām'āpak max'ax 'āktux, nūy tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, nūy tikmū'ūn xohix yūmmūga', ha Topa te Yeyox putpu nū'kutnāp-tup, pu tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, xi' puknōg yōg, 'ūxakix xop, xi' hi xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup. ⁴³ Hōmā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox 'āktux, hu: “Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax, pu tu' kux, nōm xop kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, 'ūka'ok hah,” kaxīy.

Topa Koxuk te Yoneo hā' puknōg xop ka'ogāhā'

⁴⁴ 'Ap Pet te hām'āktux kux'ah, 'ihā Topa Koxuk te' puknōg xop ha yīxohoh, nōm te hām'āpak ha' yīxohoh, ⁴⁵ ha Yoneo yōg kuxa mam ka'ok xop te' yēy, tu:

—Topa te kama' puknōg xop ha yāy Koxuk nū'kutnāhā'! Kaxīy.

⁴⁶ Ha' puknōg xop te yāy pu' puknōg yīy'ax hā hām'āktux, Topa te' ka'ogāhā, puyī' xuktux, nūy Topa 'āktux max nōmhā'. ⁴⁷ Ha Pet te:

—'Ū 'ūm te' puknōg xop pup-tox pix'ax xat hok? 'Ak mūn'ah. Yā Topa te yāy

Koxuk nū'kutnāhā' puknōg xop hah, 'ūg-mūg putuk! Kaxīy.

⁴⁸ Hu' xat, hu:

—Kōnāg hāp-tox pix, puyīy Yeyox yā yāg xuxyā 'āktux. Kaxīy.

Ha Kohnēn te' xak, pu tu 'āmniy kutōgnāg hā' nox xihip yāy pet kopah, ha' nox xip.

Pet te hāpxopmā'ax 'āktux

11 Ha hāpxexka Yonex kopa' pip Yeyox yōg mō'pok xop, xi' xape xop, tu' puknōg xop kuxa mām ka'ok'ax 'āpak, ² ha Pet nūn, tu nūktu xupep Yenoyanēn tu', ha' xape xop te' puknōg xop te yāyhā Yoneo hāmāxap putup, hu' māmōg, ³ tu:

—Tep mīy xate'? Tep tu 'āxit hām-puknōg xop mūtik, nōm te yāy xax yīmap tu' mep 'ohnāg? Kaxīy.

⁴ Pa Pet te tik xop yūmmūgāhā', hu:

⁵ —'Āte Topa pu hām'āktux Yop kopah, tu yāy koxuk hā' pēnāhā', ha pexkox tu topixxax xexka yīxohoh, tu' kuxyā hā' hīy, tu' nūn tu nūktu 'ūgha' nūn. ⁶ 'Āte' pēnā ka'ok, ha koxxop gāy xop kopa' xuk, xi' kep hā' mōg xop, xix putuxnāg, ⁷ ha' yānmūn xupep'ax te: "Pet, 'āyok, nūy kix, nūy mā'!" kaxīy. ⁸ Pa 'āte: "Ak mūn'ah. 'Āte' mā xet koxxop nōm mā hok xop," kaxīy. ⁹ Ha' yānān, hu: "Topa te nōm putup, yī' max," kaxīy. ¹⁰ Ha' xe yīxohoh te 3, ha pexkox tu' mōg putpu', tu yāy xaxogāhā'. ¹¹ Ha Xeyanet yōg tik 3 nūn, tu nūktu mōxahā', tik puknōg te nōm mō'pok 'ā', ¹² 'ihā Topa Koxuk te: "Mōy, 'āmōg, tu' yīkopit hok." Kaxīy. Ha tak mūg mōg, nū' xape te 6 mūtik mōg, tu mōktu mōxaha tik puknōg pet tu'. ¹³ Ha tik puknōg te hām'āktux, hu: "Hōmā 'āte pexkox yōg nū'kutnā'ax pēnāhā mīptut kopah, ha' xat, hu: 'Āpu, tik 'ūm Yop tu mō'pok, pu Xīmām Pet xānā'. ¹⁴ Pet te xa Topa yōg hām'āpak'ax yūmmūgāp-tup, xix 'āxape, pu 'ākuxa

mām ka'ok nōm hām'āktux'ax kopah, pu Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy nō max tat 'ūyānān tu', kaxīy." ¹⁵ Yīy 'āte hām'āktux, 'ihā Topa Koxuk te' puknōg xop tu' yīxohoh, 'ūgmūg putuk. Hōmā Topa Koxuk te yūmū'ā tu' yīxohoh, tu yūmū'ā tu' xip hām tu kamah. ¹⁶ 'Āte hāmpe'paxex. Yūmūg xuxyā te hām'āktux, hu: "Yoām tep-tox pix kōnāg hā, pa 'āte xa nū'kutnāp-tup Topa Koxuk, puyīy 'āka'ogā'," kaxīy. ¹⁷ Hōmā yūmūg kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah, ha Topa te yūmū'ā nū'kutnāhā yāy Koxuk. Yā hōnhā' puknōg xop kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopa kamah, ha Topa te yāy Koxuk nū'kutnāhā kamah, yā' nōy putuk. 'Āte Topa mutik yāy tuk-mīy putup'ah. Kaxīy.

¹⁸ Ha' mō'pok xop te' xupak, tu' māmōg kux, tu' yēy. Tu Topa 'āktux max, hu:

—Yā Topa te' puknōg xop pu hūp-māhā', pu hāpkummuk mīy kux, nūy hi xe'ēgnāg! Kaxīy.

'Ātikit yōg xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah

¹⁹ Tikmū'ūn te 'Extēp putex Yenoyanēn tu', ha' gāy xop te' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā', tu' xūygāhā', ha' xup-māhā hāptox tu', hāpxexka Penix tu', xix hāmyīn yūm Xip tu', xix kōmēn 'Ātikit tu', tu hām'āpak max'ax 'āktux hā' mōg, tu Yoneo yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, 'ap puknōg xop pu hām'āktux'ah. ²⁰ Pāyā Xip yōg tihik, xix kōmēn Xinēn yōg tik mōg, tu ta' mōg, tu mōktu mōx-aha 'Ātikit tu', tu hām'āktux hā' mōg, tu yūmūg xuxyā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux Genex yōg puknōg xop pu' kamah, ²¹ ha Topa te' kuxa mām ka'ok xop mō'nīynām, tu' ka'ogāhā', ha' puknōg xop punethok kuxa mām ka'ok yūmūg xūxyā Yeyox kopah, tu hāpkummuk mīy kux.

²²Ha' kuxa mām ka'ok xop te' xu-pak Yenoyanēn kopah, tu mō Maname kutnāhā 'Ātikit tu'. ²³Ha ta' mōg, tu mōktu xupep 'Ātikit tu', tu Topa te nōm xop ha hāmmaxnā pēnāhā', ha' kuxa hittup xexka', tu hāmyūmmūgāhā', nūy ka'ogā', puyī' kuxa mām xe'e yūmūg xuxyā kopah, mō kuma' mōg. ²⁴'Umax Maname', yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha' kuxa yūm ka'ok xe'e, ha' puknōg xop xohix nūktu Yeyox tu yāy kotinnāhā'.

²⁵Ha ta' mōg Maname', tu mōktu xupep Tax tu', nūy Xaot xax, ²⁶tu' xipihī', tu' nūnnāhā 'Ātikit tu', ha hāmyāxata-muk puxet hā Xaot xix Maname te' kuxa mām ka'ok xop mūtik nūn tu nū'nāhā', tu nōm xop xohix pu hāmyūmmūgāhā', ha nū mūtik yāy kotinnāhā', ha 'Ātikit yōg tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy kōnāmāhā', tu: "Kunnix yōg xop." Kaxīy.

²⁷Ha Topa pupi hām'āktux xop te Yenoyanēn tu' pip, tu ta' nūn tu nūktu mōxaha 'Ātikit tu', ²⁸ha tik te Topa pupi hām'āktux 'āxet'ax 'Āg, tu' yok, tuk-nīhā' xip, tu hām'āktux, Topa Koxuk te' yūm-mūgāhā', ha 'Āg te:

—'Ūxit'ax nōg putup, yā hāmhōgnāg, ha putup te' kix putup tikmū'ūn xop xohix te hām xexka xohix kopa' pip. Kaxīy.

Ha hāmhōgnāg, 'ihā Kanao te Hōm yōg tikmū'ūn xat.

²⁹Ha 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop te:

—'Āpu, yūmūg tayūmak 'ūm mōgā', pu Yenoyanēn yōg xape xop pu' popmā'. Kaxīy.

³⁰Ha' mōgāhā', ha Maname xix Xaot mōg Yonex tu', nūy tayūmak mōgā tik pēnā max'ax xop pu'.

'Ūgāy xop te xe hāpkummugāhā'

12 Yā 'Enot te Yoneo yōg tikmū'ūn xat, tu hāpkummugāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop xūygāhā', ²tu Yoām taknōy Tiak putex mīkax xexka hā. ³Ha Yoneo xop hittup, yīy 'Enot te' pēnāhā',

tu xe' nōy putex putup, hu Pet mūg kamah, ha kanet ha mō'tat, 'ihā Yoneo yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Pām Tokatok Hok māhā'.

⁴⁻⁶Ha 'Enot te Pet xix kanet kopah, ha xonat xop yāg te 4 te' pēnānā' pip, ha 'Enot te Pet putex putup hāptup 'ihā', 'āmuk xexka kux, 'ihāp-tex putup, yī' kuxa mām ka'ok xop te Topa pu hām'āktux, tu 'āmnīy tox hā Topa tu' xak, Pet pupi' xak, 'ihā Pet mō'ōn kanet kopah, ha pipkup māg xap 2 hā' hīy, ha xonat 2 te hāmyīnnīn'ax yīka' tihi', nūy pēnānā' ti'. ⁷Hāpxip 'ohnāg 'ihā pexkox yōg nū'kutnā'ax xip, ha kuyānām xexka', ha pexkox yōg mō'kutnā'ax te Pet nuhuk, tu:

—'Ūpitnāy, nūy mōg mō'ka'ok! 'Āyok, nūy 'āk-nīhā xihip! Kaxīy.

Ha pipkup māg xap 2 te' yīy yāy ko'a'.

⁸Ha nū'kutnā'ax te:

—'Āxax mō'tat, tu 'āpata xax tat. Kaxīy.

Ha' tat, ha nū'kutnā'ax te:

—Kap mō'tat tu mōyāy nīy, tuk pe mōg. Kaxīy.

⁹Ha' pe' mōg, pa Pet te hāmpē'paxex, tu yāy koxuk hā' pēnā'ax pe'paxex. ¹⁰Ha tik te xonat hā' yēn, tu' mōg, tu xonat nōy hā' yēn, ha pipkup mō'yīnnīn'ax yāy xōn, ha kōmēn kotit hā' mōg, ha nū'kutnā'ax te yāy xaxogāhā'. ¹¹Ha Pet te hāmyūm-mūg, 'ap yōtkup'ah, tu:

—Topa te pexkox yōg nū'kutnā'ax nū'kutnāhā' 'ūghah, pu 'Enot yōg kanet kopak xut, ha 'Enot tek xūygāp-tup hok! 'Ap Yoneo yōg tikmū'ūn tek xok'ax pēnāp-tup'ah. Kaxīy.

¹²Tu ta' mōg, tu hāmpē'paxex, tu mōktu xupep Mānix pet tu', yā Yoām Mā'ak mūg tut, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix te yāy tu nū'nāhā', tu Topa pu hām'āktux pax, tu Pet pupi hām'āktux.

¹³Ha Pet te hāptopa tu' xānāhā', hu:

—Hāpxōn! Kaxīy.

Ha kakxop hex 'äxet'ax Hone nün,
¹⁴tu Pet yīy'ax yūmmūg, tu' kuxa hittup
 xexka', hu' mōg mō'ka'ok 'ūxape xop tu',
 tu:

Ya' xip Pet! Kaxīy.

¹⁵Ha' kuxa mām ka'ok xop te:

—'Āp-tox kummuk! 'Ap hamūn'ah!
 Kaxīy.

Pa Hone te:

—Hamūn! 'Āte' yīy'ax 'āpak! Kaxīy.

Tu xe' xuktux, ha' xape xop te:

—'Ōhōm yā pexkox yōg nū'kutnā'ax,
 nōm te Pet pēnā max. Kaxīy.

¹⁶Pāyā Pet te:

—Hāpxōn, hāpxōn! Kaxīy.

Tu xe:

—Hāpxōn! Kaxīy.

Ha hāpxōn, tu' pēnāhā', tu' yēy. ¹⁷Ha
 Pet te' yīm nuhuk, tu:

—'Āyīy hok, pu xonat xop nūn hok.
 Kaxīy.

Tu hām'āktux pu'uk, hu:

—Topa te hāpxopmā max, puk mūn
 xut. Mōg, Tiak pu hām'āktux, nūy kanet
 kopak xut 'āktux 'ūxape xop pu'. Kaxīy.

Tu' mōg, tu mōktu xupaha'.

¹⁸Ha hāptup ha ta xonat xop te Pet xak
 kanet kopah, pāyā 'ap xip'ah, ha xonat
 xop kuxānōg, tu:

—Pi'yā' xip Pet? Kaxīy.

¹⁹Ha 'Enot te' xat, pu tu Pet xax,
 ha' xak, pāyā 'a' pēnā'ah, yīy 'Enot gāy
 xexka', tu xonat xop mūg, tu' yīkopit, tu'
 kix kakixnāg, ha' xakix.

Ha 'Enot mōg, tu ta' mōg tu mōktu
 Xeyanet tu', tu 'āmniy xohix hā' nox xip.

'Enot xok

²⁰Tu ta tu' gāy Tinok yōg tikmū'ūn
 tu', xix Xinōm yōg tikmū'ūn tu', hu
 'ap hāpxop mōgāp-tup'ah. Ha nōm
 tikmū'ūn kuxānōg, tu' gāy kux xak, pu
 'Enot te hāpxop xe mōgā'. Ha yāy tu
 nū'nāhā' 'Enot pet xexka kopah, tu 'Enot
 yōg kāmānat Manax yūmmūgāhā', pu
 'Enot pu nōm tikmū'ūn pupi hām'āktux.

²¹Hāptup nōy 'ihā 'Enot te tik te' xat'ax
 yōg topixxax max mō'tat, tu' xat'ax
 yōg mīmpe' yūm'ax yīmū' yūm, nūy
 tu tikmū'ūn xat, tu hām'āktux tox, tu
 hām'āktux kux, ²²ha tikmū'ūn yīy ka'ok,
 tu:

—Topahnāg 'ūm yīy'ax putuk, 'ap tik
 yīy'ah. Kaxīy.

²³Ha hāpxip 'ohnāg 'ihā pexkox yōg
 nū'kutnā'ax te 'Enot kix, tu' pakutnāhā',
 ha puxō'ōy te' māhā', ha' xok, Topa 'āk-
 tux max 'ohnāg tu'.

²⁴Ha' kuxa mām ka'ok xop mōg hāp-
 tox tu', tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax
 'āktux, ha tikmū'ūn punethok kuxa mām
 ka'ok Yeyox Kunnix kopah.

²⁵Ha Maname xip Yenoyanēn tu', xix
 Xaot, tu' yōg hām'ax kux, tu' mōg, tu
 ta' mōg tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu', tu
 Yoām Mā'ak mōgāhā'.

Maname xix Xaot te hāpkumep kōnāmāhā'

13 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop
 kopa' xip Topa pupi hām'āktux'ax
 xop, xix hāmyūmmūgā'ax xop. 'Ūxohix
 te: Maname', xix Xīmām Tapāyōg, xix
 Xinēn yōg Noxit, xix Xaot, xix Mānā'ēm.
 Hōmā 'Enot mūg tut te Mānā'ēm paha',
 ha 'Enot mūtik yāy tu tittap, tu' taknōy
 putuk, pāyā 'a' taknōy'ah. ²Hāptup 'ūm
 'ihā nōm tik xop te Topa pu nūktettex,
 tu' kuxa te' yēy, tu' xit hok, nūy Topa pu
 hām'āktux, ha Topa Koxuk te:

—'Āte Maname yāykutnāhā', xix Xaot
 yāykutnāhā', tu nōm xānāhā', pu tu
 hāpxopmā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux
 hāptox tu'. Kaxīy.

³Ha' xohix te Topa pu hām'āktux, hu'
 xit hok, tu Maname putox yīmū' yīm xex,
 xix Xaot, tu hāptox tu mō'pok.

Tu Xip tu' tihī'

⁴Topa Koxuk te mō Maname kutnāhā',
 xix Xaot, ha' mōg tu mōktu mōxaha
 kōmēn Xeneo tu', tu mīpkox hā' mōg,

nôm mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, tu mōktu mōxaha hāmyīn yūm Xip tu',⁵ tu ta' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Xanamīn tu', tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux Yoneo yōg Topa pet kopah, ha Yoām Mā'ak te mō'nīynām. ⁶Tu ta' mōg hāmyīn yūm tu', tu mōktu mōxaha kōmēn Pap tu'.

Ha Yoneo yōg tik yā' xut mīhīm, 'ūxuxet'ax Mayeyox, tu Topa pupi hām'āktux'ax putuk, pāyā mō'āmā'. 'A' max'ah Mayeyox. ⁷Tu tik nōy mutik xip, 'āxet'ax Xet Paot, tu Xip yōg tikmū'ūn xat, tu hāmyūmmūg xexkah, tu Maname tu' xānāhā xix Xaot, nūy Topa yōg hām'āktux'ax 'āpax max. ⁸Ha Mayeyox 'āxet'ax nōy 'Enip, ha tikmū'ūn yīy'ax hā: "Ūxut mīhīm," kaxīy. Tutep-tup nōg, tu Xet Paot xut putup, puyīy Topa yōg hām'āktux 'āpax hok. ⁹Ha Xaot 'āxet'ax nōy yā Paot kamah, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', yīy mīm pēnā ka'ok, ¹⁰tu:

—'Āmūn yā Hāmgāyāgnāg yōg. 'Ākuxa kummuk, yā hāmmax hā 'āpuknōg. Xate koit pax. Topa te' yōg putat yok mīy, pāyā xate' kohe' mīy. Paxīp! 'Āhup! ¹¹Hōnhā Topa te' ākix, ha hāpxip kutōgnāg 'īhā xate hāmpēnā hok putup, tu 'āmnīy xohix hā māyōn 'ūm pēnāp-tup 'ohnāg. Kaxīy.

Ha hāpxip 'ohnāg 'īhā hāmpēnāmnok, tu' pa hok, tu tikmū'ūn xak, puyi' yīm hā' mōgā', ¹²Ha Xet Paot te Topa yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', hu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu Topa yōg hāmyūmmūgā'ax 'āpak, tu' yēy.

Tu hāpxexka Pixit yōg kōmēn 'Ātikit tu' tihī'

¹³Ha kōmēn Pap tu' tihī', ha ta' mōg Paot xi' xape xop, tu mīpkox hā' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Pānpit yōg kōmēn Pehek tu', tu mīpkox hā' mōg 'ūxehēh, pa Yoām Mā'ak te' nīm, tu putpu' mōg, tu mōktu' xupep Yenoyanēn tu'.

¹⁴Ha ta' mōg Maname xix Paot, Pehek tu' pip, tu' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Pixit yōg kōmēn 'Ātikit tu', tu Yoneo yōg Topa pet hā' mōxakux, nit xap 'īhā', ha Yoneo xop yōg hāptup xe'e', ha' mām, ¹⁵ha Yoneo yōg tik te Mōyyex yōg xat'ax mō'kupix, xix Topa pupi hām'āktux xop yōg tappet mō'kupix, tu mō'kupix kux, ha Topa pet yōg tik te' nōy xat, te:

—'Ūgnōy xop, 'āyīy, nūy 'ōgnū hām'āktux hā tikmū'ūn ka'ogā'. Kaxīy.

¹⁶Ha Paot tek-nīhā' xip, tu' yīm xix, pu' nōy tu: "Īy hok!" kaxīy. Tu hām'āktux, hu:

—'Iyaet yōg tihik, xik nōy xop, nōm te Topa xak, nōm kuxa te' yēy Topa kepah, 'ūg 'ūm 'āpax: ¹⁷Hōmā hāmyāxata-muk punethok hā, 'Iyaet yōg Topa te mōnāyxop hittap yīmōgatux, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkanāhā hāpxexka 'Eyit kopah, tu' puknōg yōg hāpxexka tu' mōy, tu yāy yōg ka'ok'ax hā' mōy. ¹⁸Ha tikmū'ūn max 'ohnāg, pāyā hāmyāx-atamuk te 40 hā Topa te hāpkum-muk mīy'ax xop hā' tot, hām panip xexka tu nō'ātot, tu mō'nīynām, tu' nīm 'ohnāg, ¹⁹tu' puknōg hep xop te 7 kix hāpxexka Kānā'āg kopah, tu' yōg hām pop, tu tikmū'ūn pu' hōm, pu tikmū'ūn mōkputox xohix pi' ²⁰hāmyāxatamuk te 450 hā.

Ha hāmyāxatamuk te 450 nōg, ha Topa te tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg ka'ok xop yīmōgatux, puyīy tikmū'ūn xat, xix Topa pupi hām'āktux'ax Xāmō'eo yāykutnāhā, puyi' xat. ²¹Pa tikmū'ūn te tik te' xat xexka xak, ha Topa te Xao yāykutnāhā', yā Meyamīy yōg Kix kutok pit, ha' xexkanāhā', tu tikmū'ūn pu' hōm, ha hāmyāxatamuk te 40 hā Xao mūn te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat. ²²Ha Xao xok, ha Topa te Namix yāykutnāhā', puyīy tikmū'ūn xat, tu hām'āktux, hu: "Āte Namix putup pax, tuk kuxa hittup Yexe kutok pit hā. Yā' max. 'Āte' xat, ha' mīy." kaxīy. ²³Ha Namix mōkputox yā

Yeyox, ha Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn ha nū'kutnāhā', pu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'.²⁴ Yoām nūn hāmāxap, tup-tox pix, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, hu: "Āpu, yāyhāhup, nūy hāpxop kummuk mīy kux," kaxīy. ²⁵ Pāyā Yoām te hāpxopmā kux, tu: "Tep kunāy tu hāmpē'āpaxex? 'Ak mūn yā Topa yōg hāmyāykutnā'ax'ah, pa' nōy tek pe' nūn putup, nōm 'ūm xexka xe'ēgnāg. 'Āte yāy kopaxux hāk yūm putup, nūy tu pataxax koa', pāyāk kutōgnāg, hu yāyhāhup." Kaxīy.

²⁶ Yā Paot te xe:

—Ūgnōy mūnōm xop, 'Amanām mōkputox, xix nōm nōy xop te Topa xak, nōm kuxa te' yēy Topa keppah: Topa te hām'āpak max'ax nū'kutnāhā 'āhah. ²⁷ Pāyā Yenoyanēn kopa tihi tikmū'ūn te hāmyūmmūg 'ohnāg, xi' yōg xexka xop, ha nit xap xohix 'ihā Topa pet ha' mōg, Yoneo xop yōg hāptup xe'e 'ihā' mōg, tu Topa yōg tappet mō'kupix'ax 'āpak, pāyā' yīpkox 'ohnāg, hu Yeyox putup nōg. Hōmā Topa pupi hām'āktux xop hittap te Yeyox xok'ax 'āktux, ha hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn gāy xop tep-tex, Topa yōg hām'āktux hittap hāp-tex. ²⁸ Yā' gāy nām Yeyox tu', tu Pinat tu' xak, pu Yeyox putex, pāyā Yeyox te hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg. ²⁹ Ha hōmā, Yeyox mūg tut te nōm put 'ohnāg, 'ihā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox xūy'ax kax'āmi', tu tappet tu' kax'āmi', ha hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn te Yeyox putex mīpkupnix tu', Topa yōg hām'āktux hittap hāp-tex, ha mīpkupnix tu' xut, tu nō hāpkot. ³⁰ Pa' Topa te' putpu' hīnnāhā', ³¹ ha 'āmñīy xohix hā' mōg, ha' xape xop te' pēnāhā', nōm te hāmyāxatamuk 3 hā hāpkumep Yeyox mūtik, tu Ganinet tu' pip hāmāxap, tu' nūn, tu nūktu Yenoyanēn tu', tu Yeyox putpu hi yā' pēnāhā', nūy tikmū'ūn nōy pu hām'āktux.

³²—Hak mū'āte hām'āpak max. 'ax xa nūnnāhā'. Hōmā Topa te yūmūg mōnāyxop pu hām'āktux xex, ³³ tu hōnhā' mīy Yeyox hīnnā'ax hā, ha hōmā Topa te hām'āktux xex, ha Topa yōg hām'āktux'ax kax'āmi 'ūktex yōg tappet 2 kopah, hu:

"Āmūn yā 'ūgkutok.

Hōnhā 'āte 'āmūn yāg kutok 'āktux." Kaxīy.

³⁴—Tu Yeyox kutox 'ohnāg 'āktux, tu putpu' hi 'āktux, hu:

"Hōmā 'āte Namix pu hām'āktux xex, nūy tu hāmmaxnā xe'ēgnāg." Kaxīy.

³⁵ Tu xe hām'āktux, hu:

"Xatek hep kutox putup'ah, tu' tux hok puk hep kutox hok, 'ūgmūn yā 'ōg kāmānat max xe'ēgnāg hah." Kaxīy.

³⁶ Tu xe:

—Ha Namix te Topa pu hāpxopmāhā', tu hāpxopmā kux, tu' xok, ha mōnāyxop mūtik nō hāpkot, hak-tox, ³⁷ pāyā Topa te Yeyox hīnnāhā putpu', 'ak-tox'ah. ³⁸ Ūnōy mūnōm xop, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup: Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, tu Yeyox puxet hā' xaxogāp-tup, pu tu' kux. ³⁹ Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa nōm hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. Mōyyex yōg xat'ax hittap pu'uk, tu hāpkummuk mīy'ax 'ūm xaxogā hok, pāyā Yeyox ka'ok. ⁴⁰ Ōg pa mōxip! 'Āyīpkox pip, nūy Topa gāy'ax pēnā hok, ha Topa tappet te: ⁴¹ "Nāy, xa hip, 'āxop yīxix kummuk xop, 'āxop kuxa mām 'ohnāg xop.

'Āpu 'ākuxa yēy, nūy yāy xaxogā', ha' kux.

Hōnhā 'āte hāpxopmāp-tup, ha tik 'ūm te xa hām'āktux'ax, pāyā 'ākuxa mām 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy."

⁴² Tu hām'āktux kux, ha tikmū'ūn te Paot tu' xak, pu nit xap nōy 'ihā hām'āktux 'ūxeheh. Tu' mōg. ⁴³ Ha Yoneo yōg tikmū'ūn punethok yīpkox pip, xi' puknōg te Topa xak xop, nōm te

Yoneo xop hā' mōxakux, tu Paot pe' mōg, xix Maname', nūy hām'āktux'ax 'āpax, ha tikmū'ūn yūmmūgāhā', puyī' kuxa mām ka'ok xe'ēgnāg Yeyox kopah.

⁴⁴ Ha nit xap nōy 'ihā kōmēn 'Ātikit yōg tikmū'ūn xohix te yāy tu nū'nāhā', nūy Topa te hām'āktux 'āpax, ⁴⁵ ha Yoneo xop te' xohix pēnāhā', tu' yīp-kumiy, tu Paot māmōg, hu:

—Paot te mō'āmā', yā' kummuk. 'Ūxu-pax hok. Kaxīy.

⁴⁶ Pa Paot te hām'āktux ka'ok xix Maname', tu' yīpkutuk 'ohnāg, tu:

—Hōmā Topa tek xat, hu: “Āpu, yōgnū hām'āktux'ax 'āktux Yoneo xop pu hāmāxap,” kaxīy. Pāyā 'āyīpkox 'ohnāg, tu 'ākuxa hi xe'ēgnāg putup nōg, yīk mūg mōg hāmpuknōg xop hah, 'ūyīy hām'āpak max'ax 'āpax, nūy yīpkox pi', nūy kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ⁴⁷ Ūgmūg xuxyā tek xat, hu: “Āte mō'āpok pu' puknōg xop pu hāmyūm-mūgā', xa' hittupmā', nūy nōm xop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xix hāpxexka xohix yōg xop pu hām'āktux, 'ūyīy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu',” kaxīy. Ūkux.

⁴⁸ Ha' puknōg xop te hām'āpak, tu' kuxa hittup, tu Topa yōg hām'āktux 'āktux max. Hōmā Topa te nōm yīmōgatux, pu' kuxa tu mām ka'ok Yeyox kopah, nūy hi xe'ēgnāg mō'kuma' mōg.

⁴⁹ Ha Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux hāpxexka xohix tu', ⁵⁰ pāyā Yoneo xop te Yoneo xexka xop xix 'ūn xexka xop pu hām'āktux, hu:

—Āpu, tik kummuk xat, pu mōg hāp-tox tu'. Kaxīy.

Ha 'ūn xop te Paot putup nōg, xix Maname', tu' xat, pu mōg hāp-tox tu'. ⁵¹ Ūmōg, tu hāmnak ha pataxax mōy, tuk-to'ok, pu hāpkōnōn nūnnāy, nūy Yoneo xop yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux. Tu' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn 'Ikōn tu', ⁵² ha' kuxa mām ka'ok xop

kuxa hittup xe'ēgnāg, yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā'.

Tu 'Ikōn tu' tihi'

14 Tu kōmēn 'Ikōn tu' tihi', tu Topa pet hā' mō'nāhā', tu hām'āktux max, yīy Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xexka', xix Genex yōg puknōg xop xohix xexka kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ² Pa Yoneo yōg tik 'ūm kuxa mām 'ohnāg, tu' kuxa mām xop putup nōg, hu' kummuk 'āktux 'ūpuknōg xop pu', nūy gāyā'. ³ Ha 'āmniy punethok hā' tihi', tu yūmūg xuxyā 'āktux, tu' xuxyā te hāmmaxnā 'āktux, yā hāpxe'e 'āktux, ha Yeyox te mō'pok xop yōg hām'āktux putup, hu' ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn xohix pēnā'. ⁴ Ha tikmū'ūn te hāmpē'panōm, ha' yāg te: “Yoneo xop mūn max,” kaxīy. Ha' yāg nōy te: “Hamūn'ah. Pāyā Yeyox yōg tik xop mūn max,” kaxīy.

⁵ Ha' puknōg xop xix Yoneo xop xi' yōg xexka xop te mō'pok xop kummugāp-tup, tu mīkaxxap xexka hā' tux putup, nūy kix, ⁶ ha' xupak, tu nū'paha', tu mōktu mōxaha hāpxexka Nikōn yōg kōmen Nixtat tu', xix kōmēn Nep tu', xix hām yīmap tu', ⁷ tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux.

Tu kōmēn Nixtat xix kōmēn Nep tu' tihi'

⁸ Ha Nixtat kopa' xip tik 'ūm te hāp-kumep 'ohnāg, ha hāmyāxatamuk xohix hā' mōg 'ohnāg, 'ūhi'ax tox hā, yā' yūm ka'ok, ⁹ tu Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa yūm ka'ok 'ūhittupmā'ax kopah, ha Paot te' pēnā ka'ok, tu' nōy kuxa yūm ka'ok pēnāhā', ¹⁰ tu' yīy ka'ok, tu:

—Āk-nīhā xihip! Kaxīy.

Ha' yok, tuk-nīhā' xip mō'ka'ok, tu' mōg kōnāmāhā nōmhā, tu hāpkumep. ¹¹ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu' yīy ka'ok, tu hām'āktux Nikōn yīy'ax hā, hu:

—Yā topahnāg te mōxaha', tu tikmū'ūn mūtik yāy putuk! Kaxīy.

¹² Tu Maname pu' mīy 'ūxuxet'ax nōy, hu: “Yop”, xix Paot pu' hu: “Mēkot”, hām'āktux punethok hah. ¹³ Ha topahnāg Yop yōg 'āmānex nūn, ha topahnāg pet te kōmēn kunāpa' yūm, ha mūnūy-tut pit nūnnāhā', xix mīnnut max, tu hāmp'e'paxex, hu: “Nōm tik 2 yā topahnāg, ha 'āte mūnūytut pit kix putup, nūy nōm topahnāg 2 pu mō'hap, nūy haxyā', nūy heyah Nixtat yōg tikmū'ūn mūtik,” kaxīy. ¹⁴ Pa tik nōy te mō'pok xop pu' xuktux, ha' xupak, hu yāy tu topixxax pot, nūy kuxa hittup 'ohnāg 'āktux, tu tikmū'ūn ha' mōg, tu' yīy ka'ok, tu:

¹⁵ —'Āhup! Putep mūn mīy putup? 'Ak mūn yā Topa'ah, yāk mūn tihik, 'āxop putuk, tu hām'āpak max'ax ha xa' nūnnāhā', xa 'ānīm hāpxop 'ūm 'āyīm hā' mīy, nūy heyah, xa Topa xe'ēgnāg xax, yā' hi xe'ēgnāg, nōm te hām'nōgnōy mīy, xix hahām, xix kōnāg xexka', xix hāpxop xohix kopa' pip. ¹⁶ Hōmā tikmū'ūn xop xohix te hāpxopmā xohix, 'ap Topa te' kuxyā'ah, pa' tux hok pu mīy, nūy yāy putat hā' mōg, ¹⁷ ha xa' nū'kutnāhā' tehax, xayīy hāpxop ta nūnnāy 'āpet hah, nūy 'āxit, nūy 'ākuxa hittup. Kaxīy.

¹⁸ Ha Paot te Nixtat yōg tik xat hok, pu mō'hap hok yāy pu', xix Maname pu', nūy heyah. ¹⁹ Ha 'Ātikit yōg Yoneo xop nūn, xix 'Ikōn yōg xop, tu Nixtat yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, tu' gāyāhā Yeyox yōg mō'pok xop hā', ha tikmū'ūn te mīkaxxap xexka tux punethok, nūy Paot putex, ha hām tu' nāhā', tu' xok putūmnāg, ha tikmū'ūn te Paot hām manit ha' mōg, tu kōmēn kotit hā' xut, tuk-nāpa' mōg, tu hāmp'e'paxex, hu: “Nōmhā' xok xe'e',” kaxīy. ²⁰ Pa' kuxa mām ka'ok xop te yāy tu nū'nāhā', tu Paot yīmap hā' pip, ha Paot yūm, tu' yok, tuk-nīhā' xip, tu' xupep putpu kōmēn tu', tu hāptup 'ihā Maname mūtik mōg, tu mōktu mōxaha Nep tu'.

Tu Xit xix 'Ātikit ha putpu' mōg

²¹ Tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āk-tux, ha Nep yōg tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha hām'āktux kux, ha putpu' mōg, tu mōktu mōxaha Nixtat tu', tu' mōg tu mōktu mōxaha 'Ikōn tu', tu' mōg, tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu'. ²² Tu hām'āktux xe'e', tu hām'yūmmūgāhā', puyī' ka'ogā', nūy kuxa māmā ka'ok Yeyox kopah, ha hām'āktux, hu:

—Nōm xop te Yeyox pu yīpkox pip, puxi' xūy'ax hā' tot, 'ihā pexkox ha' mōg. Kaxīy.

²³ Ha Paot te tik pēnā max xop yīmō-gatux, 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix kopa' yīmōgatux, tu' xat, pu' nōy xop pēnā max, nūy tu xeh, ha Topa pu hām'āktux, hu' xit hok hā hām'āktux, tu' pēnā max xop pu:

—'Ākuxa mām ka'ok Topa kopah. Pūyā hōnhā Topa 'āmōgā', xix 'āpēnā', xix 'ānīm hok! Kaxīy.

²⁴ Tu ta' mōg, Pixit kotit hā' mōg, tu mōktu mōxaha Pānpit tu'. ²⁵ Tu' mōg, tu mōktu mōxaha Pehek tu', tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, tu' mōg, tu mōktu mōxaha 'Atat tu', tu hāpxopmāhā', tu yā' kux, ²⁶ tu mīpkox hā' mōg, nōm te kōnāg yīmū' mōg, ha mōktu mōxaha hāpxexka Xit yōg kōmēn 'Ātikit tu putpu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg 'āktux, nūy kuxa mām ka'ok xop pu' xuktux. Hōmā 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop te Topa tu' xak, pu Paot pēnā max, xix Maname pēnā max, ha mō'pok, pu hām'āpak max'ax 'āktux kōmēn xohix tu', tu' mōg tap, tu hāpxopmāhā', tu ta putpu' nūn 'ūxeheh. ²⁷ Ha 'Ātikit tu' mōxaha', tu' kuxa mām ka'ok xop xānāhā', ha' nūn tu nūktu nū'nāhā', ha tik te hām'āktux, tu Topa yōg hāpxopmā'ax xohix 'āktux, tu Topa te' puknōg xop pu yāy yōg putat yok mīy 'āktux, tu' puknōg kuxa mām ka'ok Yeyox kopa 'āktux. ²⁸ Tu 'āmniy xo-

hix hā' nox ti kuxa mām ka'ok xop mūtik
'Ātikit kopah.

**Tu Kōmēn Yenoyanēn xop
mūtik yāykotīnnāhā'**

15 Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yonex yōg
tikmū'ūn nūn, tu nūktu mōxaha
'Ātikit tu', tu' nōy xop yūmmūgāhā', hu:

—'Āxop yā puknōg. 'Āpu, tik xop nāg
xax mep 'ūyīmap, puyīy Topa 'āxop kuxa
kummuk xit, nūy 'ākuxa max tat 'ūyānān
tu'. Mōyyex yōg xat'ax hittap te' āxat,
yīy hōmā xix hōnhā, hāmyāxatamuk xo-
hix punethok hā, Yoneo tik xop xohix te'
mīy, yā kakxop pit 'ihā' mīy. Kaxīy.

² Pa Paot xix Maname te:

—Kaxīy hok! 'Āmhok! Topa te' puknōg
xop xat 'ohnāg, pu yāy xax xak. Kaxīy.

Tu hām'āktux hā' nōy yānān nām
punethok, ha' kuxa mām ka'ok xop te
Paot xix Maname yīmōgatux, tu mō'pok,
xix 'Ātikit yōg nōy xop mō'pok, pu' mōg
Yenoyanēn tu', nūy Yeyox yōg tik xop
yīkopit, xix tik pēnā max xop yīkopit.

³ Tu ta' mōg, Penix kotit hā' mōg, xix
Xāmānit kotit hā' mōg, tu' puknōg xop te
Topa ha' mōg 'āktux, ha' kuxa mām xop
xohix hittup xexka'. ⁴ Ha mōktu mōx-
aha Yeyoyanēn tu', ha' kuxa mām ka'ok
xop hittup xexka kamah, xix Yeyox yōg
mō'pok xop, xix tik pēnā max xop, ha
Paot te Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux,
Topa te hāpxopmā Paot hā, xix Maname
hā, yī' xuktux. ⁵ Pa Paniye yōg kuxa mām
ka'ok xop tek-nīhā' pip, tu:

—Topa te' xat, pu tik xop nāg xax
yīmap mep. 'Āpu, hāmpuknōg yōg tik
xop xax mep kutōgnāg, nōm xop kuxa
mām ka'ok Yeyox kopah, puyīy Mōyyex
yōg xat'ax hittap xohix pu' yīpkox pi'.
Kaxīy.

⁶ Ha mō'pok xop, xix tik pēnā max xop
nūn, tu nūktu nū'nāhā', nūy hāmpē tu
pānōm. ⁷ Tu hām'āktux hā' nōy yānān
nām, ha Pet tek-nīhā' xip, tu:

—'Ūkxape xop: Hōmā Topa tek
yāykutnāhā 'āxop kopah, 'āxop te'
yūmmūg, ha mōgkutnāhā', 'ū hām'āpak
max'ax 'āktux hāmpuknōg xop pu', ha'
puknōg xop te hām'āpak, tu' yīpkox
pip, tu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

⁸ Topa te tikmū'ūn xop kuxa yūmmūg,
tu Topa Koxuk nū'kutnāhā' puknōg
xop hah, 'ūgmūg putuk, ⁹ ha' puknōg
xop te Yoneo yōg tikmū'ūn mūtik
yāy putuk Topa pu', tu' kuxa mām
ka'ok Yeyox kopah, ha Topa te' yōg
hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu'
kux. ¹⁰ Tep tu 'ākuxa mām 'ohnāg Topa
yōg hāpxopmā'ax kopah? Mōyyex yōg
xat'ax xohix tox xexka', yūmmūg'āte yāy
yūmmūgā hok, 'ap mīy yūmmūg'ah, xix
mōnāyxop te' mīy hok kamah. Tep tu
'āxop te' puknōg xop xat, 'ihāg mū'āte
Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy hok? 'Ap
max'ah nūhu'. ¹¹ Pāyā yūmmūg xuxyā
Yeyox te' hok hā hāmaxnāhā', tu
yūmmūg kuxa kummuk xit, xi' puknōg
xop kuxa kummuk xit kamah, nūy
yānān tu' kuxa max tat, yā yāy putuk.
Yūmmūg xuxyā Yeyox te' hok hā' yānān,
nōm xop kuxa mām ka'ok nōm kopah.
Kaxīy.

¹² Ha tik xop yīy 'ohnāg, yīy Maname
yōg hām'āktux'ax 'āpak, xix Paot yōg,
ha Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg, puyī'
puknōg xop pēnā', ha tik mō'pok'ax te'
xuktux, ¹³ tu hām'āktux kux, ha Tiak te:

—'Ūkxape xop, 'ūg'āpax: ¹⁴ Xīnām te
xa hām'āktux, hu: "Topa te' puknōg xop
mō'yāy xe'ēgnāg, tu 'ā' hāmyūmmūgāhā
hāmāxap, tu nōm xop yīmōgatux hām-
puknōg xop kopah, ha yāyhā Topa yōg
tikmū'ūn," kaxīy. ¹⁵ Hōmā tik hittap te
Topa pupi hām'āktux kamah, hu:

¹⁶⁻¹⁸ "Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā,

Topa te hām'āktux, hu:
'Hōmā 'āte mōnāyxop Namix
xexkanāhā',
ha' yōg tikmū'ūn tek xak,
ha hōnhāk nūn putup,

tu Namix mōkputox puxet xexkanāp-tup, puyī' hep xohix xop 'ūk xax, ha 'āte nōm puknōg xop mō'yāy xe'ēgnāg, tu' nōy yāy, nūy yāy 'āxet'ax mīy yōgnū tikmū'ūn," kaxīy. 'Ūkux.

¹⁹ Ha Tiak te xe hām'āktux, hu:

—'Āte 'āpekpaxex. Yā' max hām-puknōg xop kuxa mām ka'ok xop te Yoneo yōg xat'ax mīy hok, xix mōnāyxop yōg hāxpomā'ax tat hok kamah, nūy kuxa mām puxehnāg Yeyox kopah. ²⁰ 'Āpu, yūmū'āte tappet kax'āmi' kuxa mām ka'ok xop pu', nūy tu' xat hok, pu' mā hok topa komut xop xit'ax, xix xok xop 'ūm māy mūg tup-tex mā hok, xix xokxop hep 'āta mā hok, xi' nōy hā' xupxet hok. ²¹ Yā nit xap xohix 'ihā Yoneo xop te Mōyyex yōg xat'ax mō'kupix Topa pet kopah, tu Mōyyex te hām'āktux 'āktux kōmēn xohix kopah. Yā' puxi'. 'Ūkux. Kaxīy.

Tu tappet tu kax'āmi'

²² Ha mō'pok xop, xix tik pēnā max xop, xi' kuxa mām ka'ok xop xohix te Tiak yōg hām'āktux'ax 'āpak, tup-tox puxet, hu tik 2 yīmōgatux, pu Paot xix Maname mūtik mōg, tu 'Ātikit tu mō'pok, ha tik 2 'āxet'ax Yot Maxamax, xix Xinax, ha' xape xop tep-tup pax, tu nōm pe'paxex max. ²³ Ha kax'āmi' kuxa mām ka'ok xop pu', tu tik hā mō tappet kutnāhā', ha tappet tu kax'āmi', hu:

“Yeyox yōg mō'pok xop xix tik pēnā max xop te 'āneo, 'ūkxape xop pu 'āneo, 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop, xix Xit yōg kuxa mām ka'ok xop, xix Xinix yōg kuxa mām ka'ok xop pu 'āneo.

²⁴ 'Ūgmū'āte' nōy xop yōg hām'āktux'ax 'āpak, nōm te nūnte' tihi', tu 'āhā' mōg, tu 'āxat, hu: “Āpu, tik xop xohix yāy xax mep kutōgnāg, pu Topa 'ākummuk mīy'ax xaxogā 'ūyānān tu', kaxīy. Ha 'ākuxa hittup 'ohnāg. 'Ak mū'āte nōm Yoneo tik xop mō'pok'ah,

'ak mūn te 'āxat'ah. ²⁵ Hu hōnhāk mū'āte xohix te tik 2 yīmōgatux, pu xa mō'pok, ha Paot, xix Maname mūtik mōg. 'Āxohix te Paot putup pax, xix Maname', tu nōm pe'paxex max. ²⁶ Yā' hi Yeyox tu', yā yāy xuxyā', yīy xe yāy yōg'ah. Yeyox te' xat, pu mōg, ha' mōg, 'ok pe' hi', 'ok pe' xok. ²⁷ Hak mū'āte Xinax mō'pok, xix Yot, ha xa' xohix hāmyūmmūgāp-tup. ²⁸ Ha Topa Koxuk te 'āxat hāmāxap, hak-nāy tuk mū'āte, hu: ²⁹ 'Ūmā hok topa komut xop xit'ax, xix xokxop 'ūm māy mūg tup-tex mā hok, xix xokxop hep 'āta mā hok, tu 'ānōy hā xupxet hok. Puxi', yā' max. Ha' kux.” Kaxīy.

³⁰ Ha ta' mōg tik xop, tu mōktu mōx-aha 'Ātikit tu', ha' kuxa mām ka'ok xop te yāy tu nū'nāhā', nūy mō'pok yōg tappet mō'kupix, ³¹ tu mō'kupix kux, ha' kuxa hittup xexka'. ³² Ha Yot xix Xinax yā Topa pupi hām'āktux xe'e', tu' xape xop ka'ogāhā'. ³³ 'Āmnīy kutōgnāg 'ihā' tihi', tu putpu' mōg, tu mōktu mōxaha Yenoy-anēn tu'. ³⁴ Pa Xinax mōg'ah, tu' nox xip 'Ātikit tu'.

³⁵ Ha Paot xip 'Ātikit tu', xix Maname', tu' nox tihi', tu hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, 'ūnōy xop mūtik.

Paot xix Maname te yāy xatat

³⁶ Ha 'āmnīy punethok nōg, ha Paot te Maname pu hām'āktux, hu:

—'Āpu, yūmū mōg putpu', nūy xape xop xohix pēnā', nūy kōmēn xohix kopa' pēnā', nūy Topa yōg hām'āktux'ax xe 'āktux. Kaxīy.

³⁷ Ha Maname te Yoām Mā'ak mōgāp-tup, ³⁸ pa Paot tep-tup nōg. Hōmā Yoām Mā'ak te' nīm Pānit tu', tu hāxpomā 'ohnāg. ³⁹ Ha Paot te hām'āktux hā' nōy yānān Maname mūtik, tu' gāy, ha Maname gāy, tu yāy xatat, ha Maname te Yoām Mā'ak mōgāhā', tu' mōg, tu mīpkox hā' mōg, nōm te kōnāg xexka

yīmū' mōg, tu mōktu mōxaha hāmyīn yūm 'āxet'ax Xip tu'. ⁴⁰Pa Paot te Xinax yāykutnāhā pu mōg, ha' nōy xop te:

—Pūyā Topa 'āmūtik mōg. Kaxīy.

⁴¹Ha' mōg, tu Xit kotit hā' mōg, xix Xinit kotit hā' mōg, tu' kuxa mām xop ka'ogāhā'.

Tīmōn te Paot mūtik mōg, xix Xinax

16 Tu' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Nep tu', xix kōmēn Nixtat tu', ha tik 'ūm xip, 'ūxuxet'ax Tīmōn, tu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu' mūg tut Yoneo hex, pāyā' tak Genex yōg, tu Yoneo xop hā' puknōg. ²Ha Nixtat tu' pip xape xop te Tīmōn putup pax, xix 'Ikōn yōg xop te', ³ha Paot te' mōgāp-tup yāy mūtik, hu' nōy yāy xax yīmap xak kutōgnāg, nūy Yoneo xop gāyā hok, yā' xohix te Tīmōn mūg tak yā' puknōg yūmmūg. ⁴Ha ta' mōg kōmēn tu', tu Yeyox yōg mō'pok xop, xix Yenoyanēn yōg tik pēnā max xop pupi hāmyūmmūgāhā', tu' xape xop pu hāmyūmmūgāhā', ⁵Ha' xape xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, 'ihā' xohix nōy nā' mōg.

Tik xop te kōmēn Tonot ha' mōg

⁶Ha ta' mōg, tu mōktu hāpxexka Pinik kotit hā' mōg, xix hāpxexka Ganax kotit hā' mōg, ha Topa Koxuk te hām'āktux xat hok, hu:

—'Ax yōg kōmēn kopa hām'āktux hok! Kaxīy.

⁷Ha ta' mōg, tu mōktu mōxaha Mīy tu', tu' mōg putup Mitīn tu', pa Yeyox Koxuk te' xat hok, pu mōg hok. ⁸'Ap mōg'ah, tu Mīy hā' yēn hā' mōg, tu mōktu Tonot tu' mōxaha'. ⁹Ha 'āmnīy hā Paot te yāy koxuk hā hāpxexka Māxenōn yōg tik pēnāhā', hak-nīhā' xip, tu Paot tu' xak, hu:

—Mā'! Māxenōn tu 'ānū', nūy mōy 'ūg-mūg nīynām. Kaxīy.

¹⁰Hāpxip 'ohnāg 'ihā Paot koxuk te' pēnā kux, hak mūg mōg putup Māxenōn tu', tu hāmp'e'paxex, hu: “Topa tek mūg xānāhā', 'ū Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux Māxenōn yōg tikmū'ūn pu,” kaxīy. (Hak mūn Nok te kax'āmi'.)

Tu kōmēn Pinio tu' tihi'

¹¹Tuk mūg pip Tonot kopah, tuk mūg mōg mīpkox hā, kōnāg xexka yīmū' mōg, tu mōktu hāmyīn yūm 'āxet'ax Xāmōtanax tu' mōxaha'. Hāptup 'ihāg mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Nēyap tu'. ¹²Tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Māxenōn yōg kōmēn te māxap Pinio tu', ha' yōg gohet yā hāpxexka Hōm yōg, ha 'āmnīy punethok hak mūg tihi Pinio kopah. ¹³Tu nit xap 'ihāk mūg mōg kōmēn kunāpa', tu Topa yōg hām'āktux'ax pet xak, nūy Topa pu hām'āktux, 'ihā kōnāgkox tu' mōxaha', hu kōnāg kux tuk mūg mām, ha 'ūn pip, hak mū'āte 'ūn mūtik hām'āktux. ¹⁴Ha kōmēn Tittit yōg 'ūn xip, tu topixxax max hāmenex, 'ūxuxet'ax Nit, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa kepah, tu Yeyox hām'āpak max'ax 'āpak, ha Topa te' kuxa tupmāhā', yīy Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox xip, ¹⁵hap-tox pix, xi' xape xop 'ūpet kopa tihi' xop putox pix, ha' xak, hu:

—'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, yīy 'ūkpet ha mōg, nūy nox pi'. Kaxīy.

Hak mūg mōg Nit pet hah.

Tu kanet kopa' tihi kōmēn Pinio tu'

¹⁶'Āmnīy kutōgnāg nōg, 'ihāk mūg mōg Topa pet hah, ha' mīm hex te putat hā' nūn, tu yāmīy pupi hām'āktux, tu hāpxopmā'ax pēnā hok 'āktux, tu hām'āktux hā tayūmak xexka pop, tu tik xop 'ūm pu' popmāhā', tu nōm tik xop pu' hok hā' hām. ¹⁷Tu Paot pe' mōg, xik mūg pe' mōg, tu' yīy ka'ok, hu:

—Nū tik xop te Topa xe'ēgnāg hā kāmānat, hu xa hāmyūmmūgāp-tup, nūy Topa yōg putat hā 'āmōgā'. Kaxīy.

¹⁸Tu xe hām'āktux hā kaxīy, 'ām-nīy xohix hā' xuktux, ha hām'āktux kux 'ohnāg, yīy Paot gāy, tu' yōkānām, tu yāmīy kummuk mănōg, hu:

—Hōmā Yeyox te yāmīy kummuk mōy tikmū'ūn kopah, tu' mōg pexkox tu', tuk mū'ā yāy 'āxet'ax hōm, pu yāmīy kummuk mōy, hu 'āte 'āxat, hu: 'Āpep, nūy mīm hex 'āpe' nīm. Kaxīy.

Ha' nīm, tu' mōg xupaha'. ¹⁹Pa tik xop nōy te mīm yōg tayūmak xak, hu' gāy xexkah, tu Paot mūg, xix Xinax, tu' xexka xop keppa' mōgāhā', ha' xexka xop te kōmēn yōg hāmnuknōg tu' pip, ²⁰ha tik xop gāy, tu' kupex, hu:

—Nū tik yā Yōneo yōg xop, tu kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn gāyāhā', tu hāpxopmā kummuk yūmmūgāhā', ²¹ha Hōm yōg gohet te nōm hāpxopmā'ax putup nōg, tu' xat hok, 'ū mīy hok, hak mū'āte Hōm yōg tikmū'ūn. Kaxīy.

²²Ha tikmū'ūn te yāy tu nū'nāhā', tup-tox puxet, nūy Paot kix, xix Xinax kix, ha kōmēn yōg xexka xop te tik yōg top-ixxax koxip, tu' mōy, tu' xat, pu kix mīm mūnāg hā. ²³Tu' kix kakixnāg, tu kanet ha' mōgāhā', tu kanet yōg xonat xat, hu:

—Pēnā ka'ok, pu tu xupa hok! Kaxīy.

²⁴Ha hām'āpak, tu kanet hā mō'tat, tu' kopa tigāhā', tu' xex, tu tik kup hīy mīm ka'ax tu', ha' mōg 'ohnāg, tu' pip.

²⁵Ha 'āmnīy kote 'ihā Paot xix Xinax te Topa pu hām'āktux, tuk-tex, nūy Topa 'āktux max, ha kanet kopa' pip tikmū'ūn te' xupak. ²⁶Hāpxip kutōgnāg 'ihā hām yāy nuhuk nām, ha mīptut yōg hāpkopa mīkaxxap nuhut, ha mō'yinnīn'ax te yāy xōn, ha tikmū'ūn te kanet kopa' pip, ha' hīy'ax koa', nōm te kanet kopa' xup, ha' mōxaha'. ²⁷Ha kanet yōg xonat te yāy koxak, tu kanet mō'yinnā'ax pēnāhā', pa yāy xōn, ha xonat te hāmpe'paxex, hu: “Yā' xohix nū'paha'!” Kaxīy. Hu yāy pu-

tex putup mīkax xexka hā, ²⁸pa Paot yīy ka'ok, tu:

—Yāy xuhmīy hok! Yāg mūg xohi' pip! Kaxīy.

²⁹Ha' nōy te:

—Kuyānām paxnū'. Kaxīy.

Tu mō'nāhā', tu kuxānōg, tu yāy puxu'uxnām, tu' kopaxux hā' nāhā Paot keppah, xix Xinax keppah, ³⁰tu' yok, tuk-nīhā' xip, tu hāpkopa' mōy, tu:

—Ūgnōy, 'āte putep mīy'ax, puyīy Topa 'ūgkuxa kummuk xit, nūy 'ātu' gāy hok? Kaxīy.

³¹Ha Paot xix Xinax te:

—'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgmūg xuxyā Yeyox kopah, puxix Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy yānān tu 'ākuxa max tat, 'āmūn, xix 'āxape te 'āpet kopa' pip. Kaxīy.

³²Ha tik xop te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux kanet yōg xonat pu', xix' xape xop pu'. ³³'Āmnīy kote 'ihā' xonat te' nōy yōg kayax pix, ha Paot xix Xinax te xonat putox pix, xi' xape xop, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ³⁴Ha xonat te yāy pet ha' mōgāhā', tu hāpxop pop nūn, ha' māhā', ha xonat kuxa yūm ka'ok Topa kopah, xi' xape xop kamah, hu' kuxa hittup.

³⁵Hāptup ha ta Hōm yōg xexka xop te' xat, hu:

—Kanet kopa' mōy tik 2, pu mōg, tu nūmān. Kaxīy.

³⁶Ha xonat te Paot pu hām'āktux, hu:

—Tik xexka xop te 'āmōy putup, ha 'ānūpap-tup, hu mōy, xa 'ākuxa mām. Kaxīy.

³⁷Pa Paot te:

—'Āmhok! Kaxīy hok! Hōmā tik tek mūg kix kakixnāg, ha kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn te' pēnāhā'. Hak mūg yīkopit 'ohnāg, tuk mū yōg hāpxopmā'ax kopit, 'okpak mūg hāpxexka Hōm yōg tihik, ha kanet kopak mūg tigāhā', yā hōnhā nūmān yāy xaptop tu'! 'Āmhok! 'Ak mūg mōg putup'ah. 'Āpu, tik xānā', pu nū', pu

nūy 'ūgmūg mōy kanet kopah, nūy hāp-topak mūg mōgā'. Kaxīy.

³⁸ Ha xonat xop te Hōm yōg xexka xop pu hām'āktux, ha' xexka xop kuxānōg, Paot xix Xinax yā hāpxexka Hōm yōg tik hah. ³⁹ Ha' nūn, tu tik 2 pu hām'āktux, hu:

—'Āgāy hok 'ātu'. 'Āte nūktu yāyhāhup hok'ah. Kaxīy.

Tu kanet kopa' mōy, tu ta' mōg, tu kōmēn kunāpa' mōgāhā', tu:

—'Āmōg. Kaxīy.

⁴⁰ Ha' mōg, tu Nit pet ha' mōg, tu' xape xop mō'nīnām, tu' mōg.

Tu kōmēn Texanōn tu' tihi'

17 Tu ta' mōg, kōmēn 'Āppip kotit hā' mōg, xix kōmēn 'Aponōn kotit hā' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Texanōn tu', ha Yoneo yōg Topa pet yūm, ² ha nit xap yā Yoneo yōg hāptup xe'e', yīy nit xap xohix 'ihā Paot te Yoneo yōg Topa pet ha' mōg, hu hōnhā' mōg, tu nit xap ³ 'ihā hām'āktux hā' nōy kutnāhā'. Kaxīy.

⁴ Ha tik 'ūm te:

—Hamūn! Kaxīy.

Hu Paot xix Xinax mūtik yāy kotīn-nāhā', ha Genex yōg puknōg xop te Topa xak, xix 'ūn xexka xop, tu nōm tik mūtik yāy kotīnnāhā'.

⁵ Pa Yoneo xop te' yīpkumīy, tu tik kummuk yīmōgatux, nōm hām hok xop, tu hāpkute'ex kummuk pax, 'ap max'ah, tu kōmēn xohix kopa hāpkummugāhā', tu kōmēn xohix gāyāhā', tu Paot xak xix Xinax, hu Yaxām pet hā' mōxakux. ⁶ Pāyā 'ap ti'ah, yīy Yaxām mūg, tu' xut yāy pet kopah, tu' xape xop mōy kamah, tu kōmēn yōg xexka xop keppa' mōgāhā', tu:

—Nū tik te hām xexka xohix tu hāpkummugāhā', tu nūktu nūn kamah, ⁷ tu Yaxām pet kopa' tihi', ha' xohix te hāpxexka Hōm yōg Xex putup pax, pa tik xop kummuk te hāpkummuk yūmmūgāhā',

hu: “Hōm yōg Xex tek mūg xat 'ohnāg. Yā Yeyox tek mūg xat xe'ēgnāg! Kaxīy.”

⁸ Ha Texanōn yōg tikmū'ūn te hām'āpak, xix kōmēn yōg xexka xop, hu' gāy, ⁹ tu tayūmak xak Yaxām tu hāmāxap, xi' nōy xop tu', puyīy Paot xix Xinax mōy, puyīy kōmēn Texanōn nīm. Ha pago, tu nū'paha'.

Tu kōmēn Menet tu' tihi'

¹⁰ Ha 'āmnīy hā' kuxa mām ka'ok xop te Paot xix Xinax mōgāhā', tu' mōg tu mōktu mōxaha kōmēn Menet tu', tu Yoneo yōg Topa pet hā' mōxakux.

¹¹ Ha Menet yōg Yoneo xop te hāmyok mīy, pa Texanōn yōg xop te hāpkohe' mīy. Yā Menet yōg tikmū'ūn te Topa yōg tappet mō'kupix nām, puyīy Paot yōg hām'āktux kopit, nūy hāmyūmmūg, nūy hāpxe'e yūmmūg. ¹² Hū Menet yōg tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, xix Genex yōg 'ūn xexka xop, xix tik xop. ¹³ Ha Paot te hām'āpak max'ax 'āktux, ha Texanōn yōg Yoneo xop te hām'āpak, hu' gāy, tu' nūn, tu nūktu tikmū'ūn gāyāhā'. ¹⁴ Ha' xape xop te Paot xut, tu:

—Mōg, mōg, pu 'āp-tex hok! Kaxīy.

Ha' mōg, kōnāg xexka ha' mōg, pāyā Xinax nox xip, xix Tīmōn, tu Menet kopa' tihi'. ¹⁵ Ha nōm xape xop te Paot mōgāhā kōmēn xexka 'Atēn tu', tu putpu' mōg Menet tu', tu Paot pupi hām'āktux, nūy Xinax xānā', xix Tīmōn, pu kōmēn 'Atēn tu' mōg mō'ka'ok.

Tu kōmēn 'Atēn tu' xip

¹⁶ Ha Paot te 'Atēn tu tik 2 hip, tu kōmēn xexka pēnāhā', tu topahnāg komut pēnāhā', ha nōm komut yīm hā' mīy, nūy heyah, ha kōmēn nū'xip nōm hāpxop hā, yīy Paot kuxa hittup 'ohnāg. ¹⁷ Tu' mōg Yoneo yōg Topa pet hah, nūy Yoneo xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān nām, xix nōm xop te Topa xak xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān. Tu

nāpet ha' mōg kamah, ha 'āmnīy xohix hā hām'āktux hā' nōy yānān 'Atēn yōg tikmū'ūn mūtik. ¹⁸Tu hām'āktux, tu hāmyūmmūg'ax xop 'āxet'ax 'Epikoneo xop mūtik hām'āktux, xix 'Extox xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ha' yāg te' yīkopit, hu:

—Kāy te hām'āktux punethok. Putep mūn 'āktux putup? Kaxīy.

Ha' yāg nōy te' yānān, hu:

—Tute topahnāg puknōg 'āktux. Kaxīy.

Ha Paot te Yeyox 'āktux, tu Yeyox putpu' hi 'āktux. ¹⁹Ha tik xop te hāmyūmmūg te Paot yīm mūg, tu 'Axenop yōg hāmyūmmūg xop ha' mōgāhā', pu hām'āktux'ax 'āpax, tu' yīkopit, hu: koneo xop mūtik hām'āktux, xix 'Extox xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ha' yāg te' yīkopit, hu:

—Kāy te hām'āktux punethok. Putep mūn 'āktux putup? Kaxīy.

Ha' yāg nōy te'

—'Ok hāmyūmmūg'ax tup nūhū xate hāmyūmmūgāhā'? ²⁰Āpu, 'āyīy, tu hāmyūmmūg'ax puknōg 'āktux, nūy 'ūgmū yūmmūgā'. Kaxīy. ²¹Yā 'Atēn yōg tikmū'ūn hām hok, xix puknōg xop te kōmēn kopa' tihi' hām 'ohnāg, pa hām'āpak pax, nūy tu xe' xuktux, tu 'āmnīy xohix hā hām'āpak tup 'āpak, xi' xe' xuktux. ²²Ha Paot te hām'āktux, ha 'Anenop xop te Paot xakot, ha Paot te:

—'Atēn yōg tikmū'ūn: 'Āxop te 'ōg topahnāg komut xop xohix xak. ²³Āte hāpkumep, tu topahnāg komut punethok pēnāhā', nōm mīy nūy heyah, ha 'āte topahnāg yōg mīmpe pēnāhā', ha tikmū'ūn te topahnāg pu hāpxop 'ūm hōm, tu mīmpe yīmū' xix, ha tik 'ūm te mīmpe yīmū' kax'āmi', hu: "Nūhū topa puknōg pu," kaxīy. 'Āte xa nōm puknōg 'āktux putup.

²⁴—Topa xe'ēgnāg te hām xexka mīy, xix hāpxop xohix mīy, hu pexkox xix

hahām xat. 'A' pet mīy xak'ah tikmū'ūn yīm hā. Yā mīptut kopa ti 'ohnāg. 'Ūx-exka xe'ēgnāg Topah. ²⁵Tu hāpxop 'ūm xak 'ohnāg, yā hāpxop xohix mīy, nūy tikmū'ūn pu' xit xut popmāhā', xi' hi'ax, xix hāpxop xohix yā' hok popmāhā'.

²⁶Tu tik puxet mīy hāmāxap, tu nōm hā' mīy tikmū'ūn xohix, xi' hep xohix, pu yōg hām tu 'āti', ha Topa te tikmū'ūn pu hām 'ūm hā' xakux'ax xat, tu' pip'ax 'ūm xat, pu mōg hāpxexka pu kopa 'āti'.

²⁷Puyīy tikmū'ūn Topa xax, nūy xipi', pāyā tikmū'ūn yīka hā Topa xip. ²⁸Hōmā 'ōgnū tik te hāmyūmmūg te kax'āmi', hu: "Topa hā yūmū'āte' xit xut, xix yūmūg mōg, xix yūmūg tihi'," kaxīy. Ha' nōy te: "Yūmū'ā Topa hā kutok xe'e'," kaxīy.

²⁹Hamūn, yūmū'ā Topa hā kutok, hu: "Topa te pipkup yānām putuk," kaxīy. Xix hāmpē'āpaxex hok, hu: "Topa te mīkaxxap putuk," kaxīy. 'Āmhok. Tik 'ūm te Topa xe'e mīy 'ohnāg. ³⁰Hōmā tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ah, ha Topa te nōā'tot, pa nōmhā Topa te' xat, xa yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, pu Topa 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux.

³¹Yā Topa pa te hāmyūmmūg, tu hāptup puxet yāykutnāhā', 'ihā' tute hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tik te hāmyok mīy hā' kopit putup, tu Yeyox yāykutnāhā, pu tu kopit, ha' putpu nōm hīnnāhā', nūy tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgā'. Kaxīy.

³²Ha tikmū'ūn te' xupak, ha' yāg te:

—Putep te hām'āktux? 'Ūxok, tu putpu' hi'?" Kaxīy.

Tu' yīxix kummuk. Ha' yāg nōy te:

—Yā' max. Hāptup 'ūm nōy 'ihā xe xa 'āpak putup. Kaxīy.

³³Ha Paot mōg, ³⁴pāyā tik 'ūm kuxa mām ka'ok, 'ūxohix te: 'Axenop yōg Nionīy, xix 'ūn Nām, xi' nōy xop kuxa mām ka'ok.

Tu kōmēn Konīn tu' tihi'

18 Ha Paot te 'Atēn tu' xip, tu ta' mōg, tu mōktu xupep kōmēn Konīn tu'. ²Ha Pō'ōn yōg Yoneo xip, 'āxet'ax 'Ak, xi' xetut Pinixit, tu hāpxexka 'Itat tu' tihi', tu hāpxip kutōgnāg nūn. Hōmā hāpxexka Hōm yōg tik te tikmū'ūn xat'ax Kanao Xex te Yoneo xop nūmāhā, ha hōnhā Paot mōg 'Ak hah, xi' xetut hah. ³Ha Paot xix 'Ak te yīmāgkox xexka mīy hā' hām, tu topixxax ka'ok hā' mīy, tu' nōmēnex, tu tayūmak pop, ha Paot te 'Ak mūtik tihi'. ⁴Ha nit xap xohix 'ihā Paot mōg Yoneo yōg Topa pet hah, tu hām'āktux hā' nōy yānān nām Yoneo xop mūtik, xix Genex yōg xop mūtik hām'āktux, nūy hām'yūmmūgā'.

⁵Ha Xinax xix Tīmōn te Māxenōn tu' tihi', tu' nūn, tu nūktu mōxaha Konīn tu', 'ihā Paot te hām'āktux Yoneo xop pu', hu:

—Yeyox yā Kunnix, yā Topa te' yāykutnāhā'. Kaxīy.

⁶Pa tikmū'ūn tep-tup nōg, tu' yīp-kox 'ohnāg, tu' māmōg, tu Yeyox 'āktux kummuk, yīy Paot te yāy yōg topixxax kuto'ok, tu:

—Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy hāpkummuk mīy'ax hā' yānān. Kaxīy.

Tu xe hām'āktux, hu:

—Xate Topa yōg putat yok max putup nōg. 'Ak yāy kuxop'ah, huk mōg Yoneo xop hā' puknōg xop hah. Kaxīy.

⁷Tu' mōg Tix Yox pet hah, ha Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, yā yāy pet te Yoneo yōg Topa pet yīka' yūm. ⁸Ha Kinix te Topa pet yōg xop xat, tu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, xi' xape xop kamah, ha Konīn yōg tikmū'ūn punethok te Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa mām ka'ok, hap-tox pix.

⁹Ha 'āmnīy koxtap 'ihā Yeyox te Paot pu hām'āktux, ha Paot te yāy koxuk hā' xupak, yīy:

—'Ākuxānōg hok, xix yāy xaptop hok.

¹⁰Yā 'āmūtik 'ūktihi', tu 'āpēnānāg xip, pu tik 'ūm 'āmūy hok. Yā yōgnū tikmū'ūn punethok pip nū kōmēn tu'. Kaxīy.

¹¹Ha' xip hām'yāxatamuk puxet xi' xahi', tu Topa yōg hām'āktux'ax yūm-mūgāhā Konīn yōg tikmū'ūn pu'.

¹²Ha Gat te hāpxexka Genex yōg tikmū'ūn xat, ha Yoneo xop te yāy tu nū'nāhā, nūy Paot kupeh, tu' mūg, tu' mōgāhā kōmēn yōg xexka xop keppah, nōm xop pa te hām'yūmmūg keppah, puyi' yīkopit. ¹³Ha' kupex, hu:

—Kāy te Topa xak'ax yūmmūgāhā tikmū'ūn pu', pāyā tik te yūmmūg xat te' xat hok, kāy te hām'yūmmūgā kummuk hah. Kaxīy.

¹⁴Ha Paot te' yīkox xix, 'ūyīy putup tu', pāyā Gat te hām'āktux Yoneo xop pu', hu:

—Nāy. 'Ok pe kāy tep-tex, 'ok pe nō xupxet, kopxi' kopit, ¹⁵pāyā 'āxop yīy'ax 'āte yūmmūg'ah, xix 'ōg xat'ax puknōg 'āte kama yūmmūg'ah, xi' xuxet'ax 'ūm 'āte' yūmmūg'ah. 'Ak kopit putup'ah 'āte'. Kaxīy.

¹⁶Tu papuk hāpxupmāhā, ha' mōg, tu' gāy. ¹⁷Ha' xohix te Topa pet xop xat'ax Xox mūg, tu' kix Gat keppah, pāyā Gat te' pēnā hok, tu nūpe mō'kep, tu nūpe mō'kut.

Tu kōmēn 'Ātikit tu putpu' mōg

¹⁸Ha 'āmnīy xohix nōg, 'ihā Paot te mīpkox hā' mōg, nōm te kōnāg yīmū' mōg, ha mōktu xupep hāpxexka Xit tu', ha Pinixit xix 'Ak te nūmūtik mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Xēnkenex tu', ha Paot te' xe mep, tu' xut xok nām, Topa pu hām'āktux xex tu'. ¹⁹Tu' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn 'Ep tu', tu Pinixit xix 'Ak nīm, tu' mōg Yoneo yōg Topa pet hah, tu hām'āktux hā' nōy yānān Yoneo xop mūtik. ²⁰Tu' mōg putup, pa Yoneo xop te:

—Nāy! 'Āmōg hok! Kaxīy.

²¹ Pāyā' mōg putup, hu:

—Topa tek putup, kopxix putpu 'āhāk nū'. Kaxīy.

Tu mīpkox hā' mōg. ²² tu mōktu xupep kōmēn Xeyanet tu', ha' mōg kuxa mām ka'ok xop hah, tu' mōg, tu mōktu mōx-aha 'Ātikit tu', ²³ tu 'āmnīy punethok hā' tihī', tu' mōg, tu hāpxexka Ganax kotit hā' mōg, xix Pinik kotit hā' mōg, tu' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā'.

'Apot te kōmēn 'Ep tu' xip

²⁴ Ha kōmēn xexka 'Anexānit yōg Yoneo pit nūn kōmēn 'Ep tu', 'ūxuxet'ax 'Apot, tute Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux max, tu Topa yōg tappet hittap yūm-mūg xe'e'. ²⁵ Tu Topa yōg putat yūmmūg, tu' hittup, tu Yeyox 'āktux, tu Topa yōg hāmyūmmūg'ax yūmmūgāhā', pa Yoām puxet yōg putox pix'ax yūmmūg, tup-tox pix'ax nōy yūmmūg'ah, 'ūp-tox pix nūy Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux yūm-mūg'ah. ²⁶ Tu hām'āktux, tu' yīpkutuk 'ohnāg Yoneo yōg Topa pet kopah, ha Pinixit xix 'Ak te' xupak, tu yāy pet ha' mōgāhā', nūy Topa yōg putat yūmmūgā xe'e'. ²⁷ Ha 'Apot te hāpxexka Genex tu' mōg putup, ha 'Ep yōg kuxa mām ka'ok xop te mō'nīynām, tu tappet kaxāmi Genex yōg kuxa mām ka'ok xop pu', puyī' nū' nūnānām yāy nōy putuk. Ha' mōg, tu mōktu xupep Genex tu', tu nōm xop mō'nīynām punethok 'ūyānān tu', tu hāmyūmmūgāhā', tu' ka'ok, tu' nōy xop ka'ogāhā', ha Topa te hāmmaxnāhā'. ²⁸ Ha Yoneo xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān nām, tu Topa yōg tappet hā Yeyox yā Kunnix 'āktux, tu Topa te nōm yāykutnāhā' āktux, ha Yoneo xop te' yēy, tu' yīy 'ohnāg.

Paot te 'Ep tu' xip

19 'Apot te Konīn tu' xip, 'ihā Paot yīnāpa' nūn kōmēn xohix yīktix yīmū' pip tu', tu nūktu xupep 'Ep tu', tu' kuxa mām xop pipihī', ² tu' yīkopit, hu:

—'Ok Topa Koxuk te 'ākuxa ka'ogāhā', 'ihā 'ākuxa mām ka'ok tap Yeyox kopah? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Topa Koxuk 'ūm? 'Ak mū'āte' yūm-mūg'ah. Kaxīy.

³ Ha Paot te:

—'Āp-tox pix'ax te xīy? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Yoām yōg putox pi'ax. Kaxīy.

⁴ Ha Paot te:

—Yoām tep-tox pix, xa yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, xa kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, nōm te Yoām pe' nūn. Kaxīy.

⁵ Ha' xupak, hap-tox pix, 'ihā Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux. ⁶ Ha Paot tep-tox yīmū' yīm xex, ha Topa Koxuk te nōm xop ha yīxohoh, ha' yīy'ax puknōg xohix hā hām'āktux, tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. ⁷ Ha tik xohix ya'omi' mōg te 12.

⁸ Ha Paot mōg Yoneo yōg Topa pet hah, tu māyōn 'ānuk 3 hā hām'āktux hā' nōy yānān tikmū'ūn mūtik, nūy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux. ⁹ Pa tikmū'ūn yīpkox pip 'ohnāg, tu' kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah, tu Topa yōg putat 'āktux kummuk tikmū'ūn nōy pu', yīy Paot mōg, tu' kuxa mām ka'ok xop mōgāhā', tu 'ām-nīy xohix hā Tinān yōg tappet mīy'ax pet kopā hāmyūmmūgāhā'. ¹⁰ Hāmyāx-atamuk 2 hā hāmyūmmūgāhā', ha hāpxexka 'Ax yōg tikmū'ūn xohix te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, Yoneo xop te' xupak, xi' puknōg xop.

Xep kutok put te 7

¹¹ Ha Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu Paot ka'ogāhā, pu hāpxopmā'. ¹² Ha nōm tikmū'ūn te Paot yōg topixxax yāg pop, tu' pakut xop pu' popmāhā', ha hāmpakut'ax te' pakut xop tu' xupepmāhā', ha' hittup, xix yāmīy kummuk xop tu' xupepmāhā' kamah. ¹³⁻¹⁴ Ha Yoneo yōg taknōy xop te 7 pip,

tu Yoneo yōg 'āmānex xop xat'ax Xep kutok, tu hāpkumep pax, nūy yāmīy kummuk xupepmā', tu Yeyox 'āxet'ax yūmmūg, 'ihā hāmpē'paxex, hu: "Yeyox 'āxet'ax yā' ka'ok. 'Apu, yāmīy kummuk tikmū'ūn kopa' xut Yeyox 'āxet'ax 'āktux hā'," kaxīy. Hu yāmīy tu' xat, hu:

—'Āte 'āxat, Yeyox 'āxet'ax hā, yā Paot te nōm 'āktux. Pu 'āpep xa mōg. Kaxīy.

¹⁵ Pāyā yāmīy kummuk te:

—Yeyox 'āte' yūmmūg, xix Paot yūmmūg, pa 'ū 'ūm 'āxop? 'Āte 'āyūmmūg'ah. Yeyox te 'āxop pu yāy 'āxet'ax hōm 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁶ Ha tik nōm yāmīy kummuk kopa' xip te' yok mō'ka'ok, tu nōm taknōy xop te 7 kix kakixnāg, yīy kayax taha', tu' xax top hā mīptut tu nū'paha'. ¹⁷ Ha 'Ep yōg tikmū'ūn xohic te' yūmmūg, Yoneo xop xix Genex yōg xop te' yūmmūg, tu' kuxānōg, tu Yeyox 'āxet'ax ka'ok 'āktux, tu' kuxa te' yēy. ¹⁸ Ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu' nūn, ha nōm te hōmā mīhīm, tu hōnhā yāy-hāhup, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, nūy tu mīy kux. ¹⁹ Tu' mīm xop yōg tappet xax xohix popnūn, tu kuxap kopa mō'pok, ha' mō'xut, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', ha tappet xax xohix yōg tayūmak te 50.000. ²⁰ Yā kaxīy hā tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu xe hām'āktux hāptox tu', ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok, tu' yīpkox pip.

Nemēn te 'Ep yōg tikmū'ūn gāyāhā'

²¹ Ha hāpxip kutōgnāg 'ihā Paot mōg putup Yenoyanēn tu', Māxenōn kotit hā' mōg putup, xix hāpxexka 'Akax kotit hā' mōg putup, tu hām'āktux, hu:

—Yenoyanēn tuk mōg, nūy mōy tu 'āpep, tuk-nāy tu 'āte Hōm pēnāp-tup kamah. Kaxīy.

²² Tu Timōn xix 'Enax mō'pok hāpxexka Māxenōn tu', tu hāpxip kutōgnāg 'ihā Hōm yōg hāpxexka 'Ax tu' tihi'.

²³ Ha 'Ep yōg tikmū'ūn te Topa yōg putat tu' gāy, ²⁴ ha tik 'ūm 'āxet'ax Nemēn, tu topahnāg hex Niām komut mīy, xi' pet komut mīy, pu heyeh, tu pipkup yānām ponnok hā' mīy, tu tayūmak xexka pop. ²⁵ Tu tik te topahnāg komut mīy xop xānāhā', ha yāy tu nū'nāhā', ha Nemēn te:

—Tik xop: Yūmmūg hām, nūy tayūmak xexka pop, 'āxop te' yūmmūg. ²⁶ Pa Paot te hām'āktux, ha tikmū'ūn xohix te hām'āpak, ha hām'āktux, hu: "Tik te' yīm hā' mīy nōm topahnāg komut. 'Ap Topa xe'e'ah, yā hāpxop mō'āmā'ax, yīy hāpxop te mō'āmā'ax nīm," kaxīy. Ha tikmū'ūn punethok yīpkox pip, hu topahnāg komut xop hāmenex putup'ah. ²⁷ Hak kuxānōg, pu tikmū'ūn topahnāg 'a pop putup hok, xix Niān pet 'a' putup hok, xix topahnāg hex Niān mūn putup hok, 'ihā hāpxexka 'Ax xohix te nōm pu heyah, xix hāpxexka nōy xohix te'. Yīy yūmū'āte tayūmak xak. Kaxīy.

²⁸ Ha' xupak, tu' gāy xexkah, tu' yīy ka'ok, hu:

—'Ep yōg Niān xexka xe'ēgnāg! Kaxīy.

²⁹ Ha tikmū'ūn xohix te hām'āktux punethok kōmēn xohix kopah, hu hām'āpak 'ohnāg, tu yāy tu nū'nāhā mīptut xexka kopah, tixmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet kopah, ha Māxenōn yōg tik 2 tihi'. Yā Paot mūtik hāpkumep, ha tikmū'ūn gāy, tu nōm tik 2 mōgāhā tikmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet hah, ³⁰ ha Paot mōg putup, nūy tikmū'ūn pu hām'āktux, pa' kuxa mām ka'ok xop te' tux hok, pu mōg hok. ³¹ Ha 'Ax yōg xexka xop te Paot hā' xape, tu' xak, hu:

Tikmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet ha 'āmōg hok pu gāyxop 'āpenā hok! Kaxīy.

³² Ha tikmū'ūn yīy ka'ok, tu hām'āktux punethok, hu hām'āpak 'ohnāg, tu tep tu yāy tu nū'nāhā' yūmmūg 'ohnāg. ³³ Ha Yoneo xop te Topa pet xop xat'ax 'Anexān xut, tu' kopa' mōgāhā', pu hām'āktux tikmū'ūn pu', ha 'Anexān yīm

xix, hām'āktux putup tu', pu 'Ep yōg tikmū'ūn gāy hok Yoneo xop tu'. ³⁴Pa tikmū'ūn te 'Anexān yā Yoneo yūmmūg, tu' yīy ka'ok, tu xe' yīy xexka', tu xe' yīy, tu yānmūn xupep'ax puxet putuk, tu 'ot 2 hā te:

—'Ep yōg Niān yā' xexka xe'ēgnāg. Kaxīy.

³⁵Ha kōmēn yōg kaxāmi'ax te:

—'Āhup, 'āhup! Kaxīy.

Tu xe' xuktux, hu:

—'Ep yōg tikmū'ūn: 'Ū 'ūm te kōmēn 'Ep yūmmūg hok? Yā' xohix te' yūmmūg, ha 'Ep te topahnāg hex Niān pet xexka xix, tu topa xap xix, nōm te pexkox tu' nāhā', yā' xohix te' yūmmūg, ³⁶yā' yūmmūg tap, yīy 'āhup, nūy hāp-kummuk mīy hok. ³⁷Xate tik 2 nūn-nāhā', ha 'ap kummuk'ah, tu topa hex Niān 'āktux kummuk 'ohnāg, tu topa hex Niān yōg hāpxop 'ūm hā' xupxet 'ohnāg. ³⁸Nemēn te hām'āktux 'ūm putup, xix yāy xop te', puxix tik pa te hāmyūm-mūg tu' xax, puyī' kopit, yīy mōg, nūy tik 'ūm kupeh. ³⁹Pe hāpxopmā'ax nōy kopit putup, puxix tikmū'ūn xohix kopit. ⁴⁰'Āte koit'ah, pa 'āte gohet yōg hāmp'e'paxex yīpkutuk, pax pu: "Ep yōg tikmū'ūn yāykix kakixnāg," kaxīy, puxix xonat xop nū'pok 'Ep tu, puyīk yīkopit, tep tu 'āgāy nām. Pāyā 'ap yūmmūg'ah 'āte'. Kaxīy.

⁴¹Tu hām'āktux, tu:

—Mōg. Kaxīy.

Ha' mōg.

Paot te Māxenōn tu' xip, xix Genex tu' xip

20 Ha Paot te' kuxa mām ka'ok xop xānāhā', tu hām'āktux hā' kā'ogāhā', tu:

—'Ūgmōg. Kaxīy.

Tu ta' mōg hāpxexka Māxenōn tu'.

²Tu hām xohix kotit hā hāpkumep, tu hām'āktux hā' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā', tu' mōg tu mōktu hāpxexka

Genex tu' xupep. ³Tu' xip māyōn 'ānuk 3 hā, ha' mōg, ha Yoneo xop tep-tex putup, ha mīpkox te kōnāg yīmū' mōg hā' mō'nāhā', nūy hāpxexka Xit kotit hā' mōg, tu Māxenōn tu putpu' nūn putup. ⁴Ha Paot mūtik nūn kōmēn Menet yōg Pihok-tok Xopat, xix kōmēn Texanōn yōg 'Ānixtah, xi' yōg Xegōn, xix kōmēn Nep yōg Gax, xi' yōg Tīmōn, xix hāpxexka 'Ax yōg Tikik, xi' yōg Tonop, ⁵tu Paot keppa' mōg, hak mūn Nok te kax'āmi', hak mū'āte Paot hip kōmēn Tonot tu'. ⁶Ha Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax "pām tokatok hok" kux, hak mūg pip Pinio tu', tu mīpkox hāk mūg mōg, tu kōnāg yīmū' mōg, ha 'ām-nīy te 5 nōg, 'ihāk mūg mōg tu mōktu mōxaha Tonot tu', ha' nōy xop mūtik yāy tu nū'nāhā', tu' pip 'ām-nīy te 7 hā.

Paot te Tonot tu' xip

⁷Tu yenomīy 'ihāk mūg yāy tu nū'nāhā', tu pām koxip, nūy mā', nūy Yeyox yā yūmūg pupi' xok pekpaxeh, ha Paot mōg putup hāptup 'ihā', hu hām'āktux tox, tu 'ām-nīy kote 'ihā hām'āktux, tu' kux 'ohnāg. ⁸Ha kuyānām tat'ax punethok te mīptut nōy yīmū' mōg'ax kopa' pip, hak mūg yāy tu nū'nāhā', ⁹ha tik xiptap 'Ettik xip, tu mīptut tox yāy yīmū' mōg'ax 3 kopa' xip, tu yanēn kox yīmū' yūm, ha kūmīm tep-tex, ha mō'yōn, Paot yōg hām'āktux tox hah, ha hām tu' nāhā', tu' xok. ¹⁰Ha Paot te mīptut yīmū tu' yīxohoh, tu 'Ettik mūg, tu' nōy xop pu hām'āktux, hu:

—Kuxānōg hok! Yā' koxuk te' kopa' xip, yā' hi'! Kaxīy.

¹¹Tu xe pepi' mōg, tu pām koxip, tu' māhā', nūy Yeyox pe'paxeh, tu hām'āktux yūmūg xape xop mūtik, ha xokakkak xataha', 'ihā hām'āktux kux, tu' mōg. ¹²Ha 'Ettik hi', yīy tikmū'ūn kuxa hittup xexka', tu' yāy pet ha' mōg.

Tu Mīnet ha' mōg

¹³ Hak mūn Nok te xe kaxāmi', tuk mūg mōg mīpkox hā, tu' mōg, tu mōx-aha hāmyīn yūm 'Axox tu', tu Paot hip, 'īhā Paot te hām tu yā' mōg. ¹⁴ Tu' xup-ep, 'ūgmū'āte ta tu yāy tu nū'nāhā', hak mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Mītinēn tu'. ¹⁵ Tuk mūg mōg mīpkox hā, tu Kiox hā' yēn, tu hāptup nōy kōmēn Xāmōy tu' mōxaha', tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Mīnet tu'. ¹⁶ Ha Paot mōg putup nōg kōmēn 'Ep tu', nūy mōg mō'ka'ok, nūy kōmēn Yenoyanēn tu 'āmōxān, nūy Yoneo yōg 'āmuk xexka Pētekot mīy.

Paot te hām'āktux

¹⁷ Tu kōmēn Mīnet tu' xip, tu 'Ep yōg tik pēnā max xop xānāhā', ¹⁸ ha' nūn, ha Paot te:

—Hōmāg nūn 'Ax tu hāmāxap, ha xatek yūmmūg, tu yōgnū hāpxopmā'ax yūmmūg kamah, 'īhā hāmyaxatamuk xohix hāk xip 'āxop mūtik. ¹⁹ Tu hāpxopmāhā Topa tu', tuk kutōgnāg, tuk kuxa hittup 'ohnāg, yā Yoneo xop tek kummugāhā'. ²⁰ Ha xa hām'āktux xe'e, tu Topa yōg hām'āktux'ax xohix 'āktux, tu' xaxok 'ohnāg, tu xa hāmyūmmūgāhā', nūy 'āka'ogā', nūy mō'ānīynām, ha tikmū'ūn tek xupak, 'īhā 'āte kōmēn kotit hā xa hāmyūmmūgāhā', xix mīp-tut xohix kopa hāmyūmmūgāhā kamah. ²¹ Tu xa hām'āktux xe'e', tu Yoneo yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, xix Genex yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, tu Topa pu yāy-hāhup 'āktux, tu 'ōg hāpkummuk mīy kux 'āktux, tu 'ākuxa mām ka'ok Yeyox kopa 'āktux. ²² Yā hōnhā 'ūg'āpax: 'Ūgmōg Yenoyanēn tu', ha Topa Koxuk tek xat, ha nōm puk yīpkox xip, tu 'a' hāmyūmmūg'ah, 'ok pek hip-tup, 'ok pek xok putup, ²³ pāyā Topa Koxuk te 'ā hām'āktux kōmēn xohix tu', hu: “Kanet kopa 'āxix putup, xix 'āxūy putup,”

kaxīy. ²⁴ Pa 'ak kuxānōg'ah, 'a yāy mūn tuk hi'ah, pāyā Topa tuk hi'. 'Ok pek hi', yā' māk, pek xok, yā' max, 'ūyīy yāy yōg hāpxopmā'ax kux. Yeyox tek yāykut-nāhā', 'ūyīy Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha'āte hāpxōpmāhā', yā Topa te' hep xop xohix pu hāmmaxnāhā'.

²⁵ —Hōmā 'āte Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, tu nūktu 'āxop pu hām'āktux, tu hōnhā hāmyūmmūg: Yā 'āxop tek 'ūm pēnāp-tup'ah 'ūxeheh. ²⁶⁻²⁷ 'Ūg'āpax: 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'āte 'āxop pu hām'āktux, tu Topa yōg hām'āktux'ax xohix 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux 'ūm xaxok 'ohnāg. Tik 'ūm yīpkox hok, puxix yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat. ²⁸ Pēnā ka'ok! Topa Koxuk te 'āxat, pu' kuxa mām ka'ok xop pēnā max, nūy ka'ogā'; Yā Topak-tok xok nōm pupi', tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy nōm xop kuxa tupmā'. ²⁹ 'Ūgmōg, ha nōm 'ākopa' pip putup, kokex gāy nām putuk, tu' nūn putup, nūy kuxa mām ka'ok xop kix 'āxop kopah. Kokex gāy te kahnēn kix, hā kaxīy nōm gāy xop te' kuxa mām ka'ok xop kix putup. ³⁰ Ha tik kummuk te 'āxop kopa' pip putup, tu hām'āktux hā mō'āmāp-tup, ha' kuxa mām ka'ok xop mōgāp-tup, pu Topa yōg putat xax. ³¹ 'Ōg pa mōxip! Pēnā max! 'Ūxaxok hok! Hāmyāxatamuk tikoyuk hā 'āte xa hāmyūmmūgāhā', 'ok pe 'āmnīy tox hā, 'ok pe hāptup tox hā, 'āte' xohix yūmmūgāhā', tuk potaha', 'āp-tup pax tu'.

³² —Yā hōnhā 'āte: 'Āxop yā Yeyox yōg tikmū'ūn. Pūyā Topa 'āpēnā max, xix nū mūtik ti', xix xa hāmyūmmūgā', xix 'āxex, xix xa hāmmaxnā', xix xa pexkox yōg hāpxop popmā' yāy yōg tikmū'ūn mūtik. ³³ 'Ak xupkumīy'ah, tuk nōy yōg hāpxop putup 'ohnāg, tuk nōy yōg tayūmak yīpkumīy 'ohnāg, tuk nōy yōg topixxax yīpkumīy 'ohnāg. ³⁴ 'Āmhok. 'Ūghām punethok, nūy tayūmak pop, nūy hāpxop 'ūm pop, nūy mā', tu' nōy xop pu' popmāhā', ³⁵ nūy xa hāmyūm-

mūgā 'ūghām'ax hā, xayīy nōm hāpxop 'ūm pip hok xop pu' hōm, xi' pakut xop pu' hōm, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax xutigā, hu: "Tikmū'ūn te hāpxop 'ūm pa', puxi' kuxa hittup kutōgnāg, pa tikmū'ūn te hāpxop 'ūm hōm, puxi' kuxa hittup xexka'," kaxīy. 'Ūkux.

³⁶ Tu hām'āktux kux, tu' kopaxux hā' xip, tu Topa pu hām'āktux 'ūnōy xop mūtik. ³⁷ Ha' potaha', tu yāy kep hā' mūg. ³⁸ Yā' kuxa te Paot xak, hām'āktux'ax hah. Yā' xuktux, hu: "A xe xatek 'ūm pēnāp-tup'ah," kaxīy. Ha' mōgāhā mīp-kox hah.

Paot te Yenoyanēn ha' mōg

21 Hak mūg mōg mīpkox hā, tu kōnāg xexka xak, mīpkox te kōnāg yīmū' mōg hā' xak, tuk mūg mōg tu mōktu hām'yīn yūm Kox tu' mōxaha', tu hāptup nōy ha tak mōg tu mōktu mōxaha hām'yīn yūm Honex tu', tu xek mūg mōg, tu mōktu kōmēn Pa'at tuk mūg mōxaha'. ² Ha mīpkox nōy mōg Penix tu', hak mū'āte' xipihī, tu nōm mīpkox hāk mūg mōg, ³ tu hām'yīn yūm Xip pēnāhā', tu 'īpxax ha' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Xit tu', tu kōnāg hā' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Tinok tu', pu mīpkox hāpxop pop'ax xupepmāhā kōmēn Tinok tu', ⁴ ha' kuxa mām ka'ok xop pipihī, tu 'āmnīy xohix te 7 hā' nox pip kuxa mām ka'ok xop mūtik, ha Topa Koxuk te Paot xūy'ax yūmmūgāhā' kuxa mām ka'ok xop pu', yīy: "Yenoyanēn tu 'āmōg hok!" kaxīy. ⁵ Pa xemān nōg, 'īhāk mūg mōg, ha' nōy xop tek mūg mōgāhā kōmēn kunāpa', xi' xetut xop te', xix kaxxop te', hak mūg kopaxux hā' pip, tu Topa pu hām'āktux hāpkux tu', ⁶ tu yāy kep mūg, xix yāy hax, tu 'āneo, nūy mōg, hak mūg mōg mīpkox hā, pa' nōy xop te putpu' mōg yāy pet hah.

⁷ Ūgmūg pip kōmēn Tinok tu', tu mōktu mōxaha kōmēn Tonēmāy tu', tu' kuxa mām xop yōg xape xop pēnāhā',

tu' nox pip 'āmnīy tox hā. ⁸ Hāptup 'īhāk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Xeyanet tu', tu Pinip pet tu' nox pip. Pinip te hām'āpak max 'āktux pax. Hōmā 'ūkuxa mām ka'ok xop te tik te 7 yīmō-gatux, pu hāpxop xit'ax popmā', nūy hok xop pu' popmā', tu Pinip yāykut-nāhā kamah. ⁹ Ha Pinip kutok hex te 4, 'ap yāyta'ah, 'ūxohix yā Topa pupi hām'āktux. ¹⁰ Hak mūg nox pip Pinip pet kopah, 'īhā tik te Topa pupi hām'āktux nūn, 'ūxuxet'ax 'Ag, tu Yonex tu' xip, ¹¹ tu' nūn, tu nūktu xupep Xeyanet tu', tu Paot yōg nāy hīy'ax paha', tu nō yāy yīm kīy, xi' kup kīy, tu:

—Topa Koxuk te hām'āktux, hu: "Hā kaxīy Yenoyanēn yōg Yoneo gāy xop te Paot kīy putup, nūy puknōg xop ha mōgā'," kaxīy.

¹² Ha' xupak, ha tikmū'ūn xik mū'āte Paot tu' xak, hu:

—Yenoyanēn tu 'āmōg hok! Kaxīy.

¹³ Ha Paot te:

—'Āxop tep-tep mūn mīy? Tep tu 'āpotaha', tuk kuxa xūygāhā? 'Ak kuxānōg'ah. 'Ok pe kanet kopak xip, 'ok pek xok Yenoyanēn tu', 'āte Yeyox tu hāpxopmāhā', nūy Yeyox 'āxet'ax 'āktux max. Kaxīy.

¹⁴ Tu hām'āktux kux, hak mū'āte' hup, tu:

—Pūyā Topa yāy putup'ax mīy. Kaxīy.

¹⁵ Tuk mūg mōg, tu yāy yōg hāpxop pop, tu' xuk, nūy Yenoyanēn tu' mōg.

¹⁶ Ha kōmēn Xeyanet yōg kuxa mām ka'ok xop 'ūm 'ūgmūg mūtik mōg, tuk mūg mōgāhā hām'yīn yūm Xip yōg Mēnān hah, ha' kuxa yūm ka'ok tap, hām'yāxatamuk xohix hā' yūm, ha' pet kopak nox pip.

Paot te Tiak pēnāhā'

¹⁷ Tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', ha' nōy xop tek mūg pēnāhā', tu' kuxa hittup. ¹⁸ Hāptup 'īhāk mūg mōg Tiak pet hah, ha Paot

tek mûg mûtik mûg, ha tik pênâmax xop xohi' pip. ¹⁹ Ha Paot te 'âneo, tu Topa te hâpxopmâ max xohix 'âktux, tu Paot ka'ogâhâ pu hâpxopmâ'ax hâmpuknûg xop kopa 'âktux. ²⁰ Ha' xupak, tu' kuxa hittup xexka', tu Topa 'âktux max, tu Paot pu hâmp'âktux, hu:

—'Ûgnûy: Yoneo xop punethok kuxa mâm ka'ok Yeyox kopah, ha xate' yûm-mûg, ha Mûyyex yûg xat'ax xohix pu' yîpkox pip kamah, nûy mâynâg mîy. ²¹ Ha tikmû'ûn te 'âmûn 'âktux, tu 'âkupex, hu: "Paot te Yoneo xop yûm-mûgâ kummuk, tu nûm xop te hâmpuknûg kopa' pip pu hâmyûmmûgâhâ', hu: "Âpu, Mûyyex yûg xat'ax nîm, tuktok pit nâg xax yîmap mep hok, tu mûnâyxop yûg hâpxopmâ'ax hittap tat hok kamah," kaxîy. Pâyâ tikmû'ûn te koit. ²² Putep mûn mîy? 'Ânûn, ha' xohix te hâmyûmmûg putup. ²³ Nây, 'ûg'âpax, nûy mîy: Nûnte' pip tik te 4, nûm tik te Topa pu hâmp'âktux xex. ²⁴ 'Âmûg, tu nûm tik mûgâhâ', tu tik xemep'ax hâ' pago, pu Yoneo yûg tikmû'ûn xohix pênâ', nûy 'âyîpkox xip Mûyyex yûg xat'ax pu' yûmmûg. ²⁵ Yâk mû'âte' puknûg xop pu tappet kax'âmi', tu' xat, pu topa komut xop xit'ax mâ hok, xix xokxop hep 'âta mâ hok, xix xokxop 'ûm mây mûg tup-tex mâ hok, xi' nûy hâ' xupxpet hok. Kaxîy.

²⁶ Yîy Paot mûg, tu tik te 4 mûgâhâ', tu hâptup nûy 'îhâ yây pix tik te 4 mûtik, tu Mûyyex yûg xat'ax pu' yîpkox xip, tu' mîy, tu tik te Topa pet xexka xop xat'ax pu' xuktux, tu 'âmñîy 'ûm pix'ax kux putup yûmmûgâhâ', ha 'âmñîy te 7 mûnâp-tup, 'îhâ yây pix kux putup. Ha Paot te xokxop 'ûm putex putup, nûy Topa pu mûhap, nûy tu' hâxyâ'.

Yoneo gây xop te Paot mûg

²⁷ Ha xemân puxet hâ' nûg putup, ha Paot te Yoneo yûg Topa pet xexka

kopa' xip, 'îhâ 'Ax yûg Yoneo xop te' pênâhâ', tu Yoneo yûg tikmû'ûn gâyâhâ', tu hâmp'âktux hâ nûktu' xohix gâyâhâ', tu Paot mûg, ²⁸ tu:

—'Iyaet yûg tihik, mâ! Nû tik te hâmyûmmûgâ kummuk hâpxexka xohix tu', pu Mûyyex yûg xat'ax xaxogâ', tu Topa pet xexka 'âktux kummuk, tu Genex yûg puknûg xop nûnnâhâ', pu Topa xip'ax yâyhâp-tup-tûynâg. Kaxîy.

²⁹ Hûmâ Yoneo yûg tikmû'ûn te Paot pênâhâ kûmên kopah, ha 'Ep yûg tik puknûg 'âxet'ax Tonop mûgâhâ', ha hâmp'e'paxex, hu: "Paot te' mûgâhâ Topa pet xexka kopa kamah," kaxîy. Pâyâ' mûgâ'ah. ³⁰ Ha nûm tikmû'ûn xohix gây, tu yây tu nû'nâhâ mû'ka'ok, tu Paot mûg, tu Topa pet xexka kopa' xut, tu yâykumîy hâptopah, ha hâpxip 'ohnâg Topa pet xexka mû'yînnî. ³¹ Ha tikmû'ûn te Paot putex putup, ha tik 'ûm te xonat yûg Kononeo pu hâmp'âktux, hu:

—Yenoyanên yûg tikmû'ûn xohix gây nâm! Kaxîy.

³² Ha xonat xop yûg Kononeo te xonat xop xat, xix kapitâm xop, ha' nûn mû'ak'ok, ha Yoneo yûg tikmû'ûn te' pênâhâ', hu Paot kix kux. ³³ Ha Kononeo te Paot mûg, tu' xut gây xop kopah, tu pipkup mûg xap hâ' hîy, tu' yîkopit, hu:

—'Û 'ûm nûhû'? Kaxîy.

Tu xe:

—Putep mûn mîy? Kaxîy.

³⁴ Ha nûm tikmû'ûn gây te hâmp'âktux hâ' yânân, yîy Kononeo te hâmp'âpax 'ohnâg, hu' xat, hu:

—Kây mûgâ xonat pet ka'ok hah. Kaxîy.

³⁵ Ha' mûgâhâ mîptut mîpku'ûn tu', pa nûm tikmû'ûn tep-tex putûmnâg, yîy xonat xop te Paot pupi tu pepi' xup, tu mîptut hâ mûxakux. ³⁶ Ha Yoneo yûg tikmû'ûn xohix te' pe' mûg, tu' yîy ka'ok, tu:

—'Ûp-tex! 'Ûp-tex! Kaxîy.

Paot te yāy pupi hām'āktux

³⁷ Ha xonat pet ha' mōgāhā, 'ihā Paot te:

—'Ok xatek tux hok 'ū hām'āktux? Kaxīy.

³⁸ Ha Kononeo te:

—Xate Genex yīy'ax yūmmūg. 'Ok 'āmūn yā 'Eyit yōg tihik, nōm te tik te 4.000 mōgāhā hām panip tu', nūy gohet mūtik yāykix? Kaxīy.

³⁹ Ha Paot te:

—'Ak mūn'ah. Yāk mūn Tax yōg Yoneo, tu hāpxexka Xinit tuk nāhā', ha Tax mūn kōmēn xexka hok'ah. 'Ok xatek tux hok, 'āte hām'āktux tikmū'ūn pu'? Kaxīy.

⁴⁰ Ha Kononeo te:

—'Āpu, 'āyīy. Kaxīy.

Ha Paot te mīpku'ūn yīmū' xip, 'ihā' yīm xix, pu tikmū'ūn yīy hok, ha Paot te hām'āktux tikmū'ūn pu', Yoneo xop yāy yīy'ax hā hām'āktux, hu:

22 —'Ūnōy mūnōm xop, xi' tak mūnōm xop, 'ūg'āpax 'āte hām'āktux. Kaxīy.

² Ha Yoneo yōg tikmū'ūn te yāy yīy'ax 'āpak, tu:

—Nāy, hup, nūy 'īy hok. Kaxīy.

Tu' yīy 'ohnāg, ha Paot te:

³ —'Ūgmūn Yoneo, tu kōmēn Tax yōg tihik, tu hāpxexka Xinit tuk nāhā', pa kōmēn Yenoyanēn kopak tittap, ha hāmyūmmūgā'ax Gāmāniet te 'ā hāmyūmmūgāhā', tu mōnāyxop hittap yōg hāpxopmā'ax xohix 'ā hāmyūmmūgāhā', ha 'āte Topa xak 'āxop xohix putuk, tu' xat'ax mīy māynāg. ⁴ Hōmāg gāy, tu' kuxa mām ka'ok xop kix putup, Yeyox yōg putat putup nōg tu'. 'Ate' mūg, tu kanet kopa' xex nōm xop, 'ok pe tihik, 'ok pe 'ūhūn. ⁵ Ha tik te 'āmānex xop xat'ax te' yūmmūg, xix tik te hāmyūmmūg xop te' yūmmūg. 'A 'āte mō'āmā'ah, pāyā hāpxe'e 'āktux. Nōm xop te 'a' popmāhā tappet, tu kōmēn Namān yōg

Yoneo xop pu kax'āmi', 'ūyīy kuxa mām ka'ok xop mūy, tu' kīy, nūy kix. Kaxīy.

⁶ Tu xe hām'āktux, hu:

—Tu tak mōg, tu kōmēn Namān tu hām'hūmnāg tuk xip, māyōn yāy kote' yūm 'ihāk xip, ha hāpxip 'ohnāg 'ihā kuyānām xexka te pexkox tu' xakot. ⁷ Hak nāhā hām tu', tu yānmūn xupep'ax 'āpak, ha: "Xaot, Xaot, teptu xatek xūygāhā'?" Kaxīy.

⁸ —Ha 'āte: "Ū 'ūm 'āmūn?" kaxīy.

—Ha tute: "Ūgmūn Nāyane yōg Yeyox. Xatek xūygāhā'," kaxīy.

⁹ —Ha tikmū'ūn te 'ūgmūtik mōg te kuyānām pēnāhā', pāyā 'a' yīy'ax 'ūm 'āpak'ah. ¹⁰ Ha 'āte' yīkopit, hu: Yāyā', putep xatek putup 'ū mīy xa'?" kaxīy.

—Ha: "Āyok, nūy mōg, tu mōktu xupep Namān tu', ha tik 'ūm te xa hām'āktux putup, tu Topa yōg xat'ax xa hāmyūmmūgāp-tup," kaxīy.

¹¹ —Yā 'āte hāmpēnā hok nōm kuyānām xexka hah, yīy tikmū'ūn tek mōgāhā', yīm hā Namān tu'. ¹² Ha tik te Topa xak, 'ūxuxet'ax 'Ānānīn, ha Namān yōg Yoneo xop xohix te nōm 'āktux max. ¹³ Hak ha' nūn, tuk yīkāgnāg xip, tu hām'āktux, hu: "Ūgnōy Xaot, Topa te 'āpa maxnāhā', xa xe hāmpēnā'," kaxīy.

—Hak pa max, ha 'āte 'Ānānīn pēnāhā', ¹⁴ ha: "Hōmā hāmyāxatamuk xohix 'ihā mōnāyxop yōg Topa te xa yāykutnāhā', xa Topa yōg putup'ax mīy, nūy tik te hāmyok mīy 'āxet'ax Yeyox pēnā', nūy nōm yīy'ax 'āpax, ha hōnhā xate' xupak, xi' pēnāhā', xix hāmyūmmūg, ¹⁵ tu Yeyox yōg hām'āpak māx'ax 'āktux putup tikmū'ūn xohix pu', tu hāpxopmā'ax xohix pēnā'ax 'āktux putup. ¹⁶ Putep hip xate'? 'Āpu, 'āte 'āp-tox pix putup, pu Topa 'ākuxa maxnā', nūy 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 'ihā Yeyox yā 'āxuxyā 'āktux," kaxīy.

¹⁷ Tu xe hām'āktux, hu:

—Tuk nūn putpu', tu nūktu xupep kōmēn Yenoyanēn tu', tu Topa pu

hām'āktux Topa pet xexka kopah, tu yāy koxuk hā Yeyox pēnāhā', ¹⁸ ha hām'āktux, hu: "Mōg, Yenoyanēn kunāpa 'āmōg, yā tikmū'ūn tek mūn 'āktux'ax putup nōg," kaxīy.

¹⁹ —Ha 'āte: "Yāyā', tikmū'ūn te 'āte hāpkummugāhā yūmmūg, ha 'āte' kuxa mām ka'ok xop mūg Topa pet kopah, ha' yūmmūg kamah, yā 'āte kanet ha' mō'tat, tu' kix nōm xop kuxa mām ka'ok 'ākopah, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg. ²⁰ Tikmū'ūn te 'ōg nū'kutnā'ax 'Extep putex, 'īhāk xip, tu pekpaxex max, tup-tup, tu tikmū'ūn yōg topixxax pēnāhā' nōm te 'Extep putex," kaxīy.

²¹ —Ha Yeyox te: "Āmōg, 'āte 'āmōgāp-tup hāptox tu', hāmpuknōg xop hah," kaxīy. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

²²⁻²³ Ha tikmū'ūn te Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīy 'ohnāg, pa Paot te' puknōg xop 'āktux, yīy ta tikmū'ūn gāy, tup-tup nōg, tu' yīy ka'ok tu:

—'Ūp-tex! 'Ūp-tex! Kaxīy.

—Tik kummuk putex! Kaxīy.

—Pūyā tu xok! Kaxīy.

Tu topixxax tox mahap, tu hāpkōnōn mō'pok pepi', 'ūgāy tu'. ²⁴ Ha xonat xop yōg Kononeo te' pēnāhā', hu Paot xut mō'ka'ok, tu' xat, pu xonat pet xexka ka'ok ha' mōgā', ha xe' xat, pu' kix xokxax hā, ha:

—'Ūxūy hā hām'āktux putup, tu 'ōg hāpxopmā'ax kummuk 'āktux putup. Kaxīy.

²⁵ Ha xokxax xit hā' hīy, nūy nō' kix 'īhā' Paot te Kapitām yīkopit, hu:

—'Ok Hōm yōg gohet te' xat, pu Hōm yōg tik 'ūm kix, 'īhā hāpkummuk mīy 'ohnāg? Kaxīy.

²⁶ Ha xonat xop yōg Kapitām te' xupak, tu Kononeo pu hām'āktux, hu:

—Nāy, paxip. Putep mūn mīy putup? Kāy yā Hōm yōg tihik! Kaxīy.

²⁷ Ha nōm Kononeo nūn, tu Paot yīp-kopit, hu:

—'Āyīy. 'Ok 'āmūn yā Hōm yōg tihik? Kaxīy.

Ha:

—Ya hamūn. Kaxīy.

²⁸ Ha Kononeo te:

—'Āte tayūmak xexka hā pago, nūy yāyhā Hōm yōg tihik. Kaxīy.

Pa Paot te:

—Yā Hōm yōg 'ūgnāhā', xik mūg tak, xik mūg tut. Yāk mūn Hōm yōg tik xe'e'. Kaxīy.

²⁹ Ha xonat xop nōm te' kix putup nū'paha', 'ūkuxānōg tu', ha Kononeo kuxānōg kamah, Paot kīy huh, 'īhā Hōm yōg gohet te' xat hok puyīy Hōm yōg tik kix hok.

Paot te' xexka xop keppa' xip

³⁰ Hāptup 'īhā Kononeo te Paot xut, tu Yoneo xop yōg tik xop pa te hāmyūmmūg ha' mōgāhā', xix 'āmānex xexka xop keppah, pu' yīkopit, nūy Paot yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg. Ha Paot te Yoneo xexka xop keppa' xip.

23 Tu tik xop pa te hāmyūmmūg pēnā ka'ok, tu:

—'Ūnōy mūnōm xop, Topa tek kuxa yūmmūg, ha hāmyok mīy 'ūghi'ax tox hā. Kaxīy.

² Ha tik te 'āmānex xop xat'ax 'Ānānīn, tu' xat, pu Paot yīkox kix, ³ ha Paot te:

—Pūyā Topa 'ākix! 'Āpa max, pāyā 'ākuxa kummuk! Xate' nōy mōgāhā mō'āmā'ax hā. 'Āyūm, nūy hāpxopmā'ax kopit, nūy Mōyyex yōg xat'ax hā' kopit, pa Mōyyex te' kix'ax xat hok. Kaxīy.

⁴ Ha tik nōy te:

—Teptu xate 'āmānex xop xat'ax mānōg? Kaxīy.

⁵ Ha Paot te:

—'Ūgnōy, 'āte' yūmmūg'ah. 'Ok tik te 'āmānex xop xat'ax nō'ōm? Topa yōg tap-pet tek xat, hu: "Tik te 'āxop xat'ax 'ūm 'āktux kummuk hok," kaxīy.

⁶⁻⁸ Tu' xexka xop pēnāhā', ha' yāg Paniye xop, ha' yāg Xanaxeo xop. Paniye

xop xohix kuxa mām ka'ok putpu' hi'ax kopah, hu: "Tikmū'ūn xohix xakix, tu' putpu' hip-tup," tu xe: "Yā' pip koxuk, xix pexkox yōg nū'pok xop," kaxīy. Pa Xanoxeo xop xohix kuxa mām 'ohnāg, tu: "Āmhok. 'A' koxuk 'ūm xip'ah. Yā' xakix xe'e, tu' putpu' hip-tup 'ohnāg," kaxīy. Yīy Paot yīy ka'ok, tu:

—Ūnōy mūnōm xop: 'Ūgmūn Paniye yōg, huk kuxa yūm ka'ok putpu' hīnnā'ax kopah. Xatek yīkopit, 'ok pe' xakix xop putpu' hip-tup, 'ok pe' hip-tup hok. Kaxīy.

Ha Paniye xop te hām'āktux hā' nōy yānān Xanoxeo xop mūtik, tu' gāy nām. ⁹Tu' yīy ka'ok, tu yāykix putup Paot hā, ha tik te hāmyūmmūg yok, yā kama Paniye yōg, tu:

—Yā' max Paot! 'Ok pe koxuk 'ūm, 'ok pe pexkox yōg nū'kutnā'ax 'ūm te kāy pu hām'āktux, kopxix Topa mūtik yūmūg kumīy putup hok. Kaxīy.

¹⁰Ha' gāy xexkah, yīy xonat yōg Kononeo te Paot hā' yīpkutuk, tu' xat, pu' xut, tu xonat pet ka'ok ha' mōgāhā'.

¹¹'Āmnīy koxtap 'ihā Yeyox xip Paot yīka', tu:

—'Ākuxānōg hok! 'Āmūn tek mūn pupi hām'āktux, tu 'ūgmūn 'āktux putup kōmēn Yenoyanēn tu', xix hāpxexka Hōm tu kamah. Kaxīy.

Ha' xaptop hā Paot putex putup

¹²Hāptup 'ihā Yoneo xop te yāy tu nū'nāhā', tu hām'āktux xex, tu Topa 'āxet'ax 'āktux hā hām'āktux xex, tu:

—Paot putex hok, kopxik xit hok! Kaxīy.

¹³Yā tik te 40 tep-tex putup, ¹⁴tu' mōg 'āmānex xexka xop hah, xix tik xop te hāmyūmmūg hah, tu:

—'Ūgmū'āte hām'āktux xex Topa pu', hu: "Paot putex hok, kopxik xit hok," kaxīy. ¹⁵'Āmōg, Hōm yōg xonat xop yōg Kononeo hah, nūy tu' xax, pu Paot nūnnāy, 'ūyīkopit nūy, pāyā mō'āmā'.

'Ūgmū'ātep-tex putup putat hā, 'ūxaptop huh 'ūp-tex putup. Kaxīy.

¹⁶Pa Paot 'ūptix te' xupak, tu' mōg tu mōktu xupex xonat pet ka'ok xexka tu', tu Paot pu' xuktux, ¹⁷ha Paot te xonat yōg Kapitām xānāhā', hu:

—Nū tik tuktup mōgā 'āxop yōg Kononeo hah, puyīy hām'āpak'ax 'āpax. Kaxīy.

¹⁸Ha' mōgāhā' nōm Kononeo hah, tu:

—Paot te kanet kopa' xup, tuk xānāhā' pu tik tuktup mōgā 'āhah. Kaxīy.

¹⁹Ha Kononeo te tik tuktup yīm hā' mūg, tu' xut, tu' yīkopit, hu:

—Xate putep 'āktux putup? Kaxīy.

²⁰Ha tik tuktup te:

—Yoneo xop te yāy tu nū'nāhā', nūy 'āmūn tu' xax, xa hāptup 'ihā Paot mōgā', pu xe' yīkopit. Pāyā mō'āmā'. 'A' yīkopit putup'ah, pāyāp-tex putup. ²¹Yā tik te 40 te hām'āktux xex Topa pu', tu' xit hok xi' xo'op hok, nūy Paot putex. Yā hōnhāp-tex putup. Kaxīy.

²²Ha Kononeo te tik tuktup pu hām'āktux, hu:

—Hām'āktux hok, 'a' xaptop hok'ah. Kaxīy.

Ha Paot mōgāhā Gohenanok Penik hah

²³Tu Kapitām 2 xānāhā', tu' xat, hu:

—'Āmnīy koxtap 'ihā mōg kōmēn Xeyanet tu', yā hōnhā kāmānok te 200 pop, xix xonat xop te 200 pop kamah, pu kāmānok yīmū' mām, ha xonat nōy te 200, te yā' pata hā' mōg, tu pox tox tat pop. ²⁴Ha Paot pu kāmānok nūnnāy, tu Gohenanok Penik ha' mōgā'. Kaxīy.

²⁵Tu Gohenanok Penik pu tappet kax'āmi', hu:

²⁶"'Ūgmūn Kononeo Kanao Nix, 'āte Gohenanok xe'e Penik pu kax'āmi', nūy hāmyūmmūgā', tu 'āneo.

²⁷Yoneo xop te nū tik mūg, nūy putex, hak xut Yoneo gāy xop kopah. Yā hāpxexka Hōm yōg tik 'āxa. ²⁸Tu'

mōgāhā Yoneo yōg pa te hāmyūmmūg xop hah, nūy Paot yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg. ²⁹Ha Yoneo xop te yāy yōg xat'ax hā' yīkopit, tu' kupex, tu Paot yōg hāmyūmmūg'ax puknōg 'āktux, pāyā kāy te tik 'ūm putex 'ohnāg, tu yā' xupxet 'ohnāg, 'a' kummuk'ah, 'ap putex putup'ah 'āte', yā kanet kopa' xix 'ap putup'ah 'āte kamah. ³⁰Ha Yoneo xop tep-tex putup 'ūxaptop huh, yīy hāpxip 'ohnāg 'āte xa mōgāp-tup, pu Yoneo xop kupeh, ha xate' kopit. Tu ta tu' kux." Kaxīy.

³¹Ha ta 'āmnīy koxtap 'ihā xonat xop te kāmānok yīmū' mām xop mōg, ha xonat xop te pox tox tat mōg, tu' pata hā' mōg, tu putpu' mōg Yenoyanēn tu', ³²ha kāmānok yīmū' mām xop te Paot mūtik mōg. Tu' mōg, ³³tu mōktu mōx-aha kōmēn Xeyanet tu', tu Gohenanok Penik pu tappet hōm, tu Paot mōgāhā Penik keppah. ³⁴Ha tappet mō'kupix hāmāxap, tuk-nāy tu' yīkopit, hu:

—Pi'yā 'ōgnū hahām? Kaxīy.

Ha Paot te:

—Yā Xinit. Kaxīy.

³⁵Ha Penik te:

—Nāy, 'āte 'ōg hām'āktux'ax 'āpak putup, 'ihā kupeh'ax xop nū'. Kaxīy.

Tu' xat, pu Paot xix 'ūxat'ax 'Enot yōg kopit'ax pet kopah, ha' mōgāhā', tu' xix.

Yoneo xop te Paot kupex

24 'Āmnīy te 5 nōg, 'ihā tik te 'āmānex xop xat'ax 'Ānānīn nūn, tu nūktu xupep kōmēn Xeyanet tu', xix Yoneo xexka xop nūn, xix tik gāy xop yōg hām'āktux'ax Tet nūn, nūy Paot kupeh. ²Ha' xānāhā', ha Tet te nōm Gohenanok pu hāmyūmmūgāhā' hu:

—Gohenanok Penik: Tikmū'ūn xohix te 'āp-tup pax, 'ōg hāpxopmā'ax max hah, ha Yoneo yōg tikmū'ūn kuxa xohix mām, tu' hittup, xate hāmyūmmūg hah, ³yīy tikmū'ūn xohix te 'āmūn 'āktux max. Yā' puxi'. ⁴Āte hām'āktux

kutōgnāg putup. 'Ūg'āpax, kopxix hāpxip kutōgnāg hām'āktux kux. ⁵Paot te hām'āktux kummuk, tu' yīy hā nūktu tikmū'ūn xohix gāyāhā', tu hāpxexka xohix tu' mōg, yā Nāyane yōg xop xohix xat. ⁶Hōmā tute Yoneo yōg Topa pet xexka yāyhāp-tūynāg putup, tu tik puknōg mōgāhā Topa pet xexka kopah, pak mū'āte' mūg, nūy hāpxopmā'ax kummuk kopit 'ūgmū yōg xat'ax hā. ⁷Pa 'āxop yōg Kononeo gāy, tu Paot xut, tu' mōgāhā', tu' xat, pu nū nōm xop kāy kupeh, nūy Paot kupeh 'ākeppah. ⁸Āpu, 'ūyīkopit, nūy hāpxopmā'ax kummuk yūmmūg. Kaxīy.

⁹Ha Yoneo xop te:

—Ya hamūn! 'Ap koit'ah! Kaxīy. Pāyā' koit.

Paot te yāy 'āktux Penik keppah

¹⁰Ha Gohenanok Penik te tu' yīm xix, nūy Paot pu:

—'Āyīy, kaxīy.

Ha Paot te:

—Gohenanok Penik, hāmyāxatamuk xohix hā xatek mū yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit max, yāk hittup, nūy xa hām'āktux. ¹¹'Āmnīy xohix te 12 'ihā 'āte Yenoyanēn tu' xupep nūy nūk xup Topa pu', 'ūxohix te' yūmmūg. ¹²'Āte hām'āktux hā' nōy yānān 'ohnāg tikmū'ūn mūtik, tuk yīy hā gāyā 'ohnāg Topa pet xexka kopah, 'a kōmēn kopa hāk 'ūm gāyā'ah. ¹³Yoneo xexka xop te koit. ¹⁴Pa Yeyox yōg putat hāk xip, tu Topa xak, tu nōm pu nūk xup, tuk yīpkox xip Mōyyex yōg xat'ax xohix pu', xix Topa pupi hām'āktux xop xohix pu'. ¹⁵Tuk kuxa yīm ka'ok: yā tikmū'ūn te hāmyok mīy te putpu' hip-tup, xix tikmū'ūn te hāpkohe mīy te putpu' hip-tup kamah, ha nōm Yoneo xop te yāy putpu' hi'ax hip kamah, tu hāmmax hip. ¹⁶Yāk hāmyok mīy, ha Topa tek yūmmūg, xix tikmū'ūn. Kaxīy.

¹⁷Tu xe hām'āktux, hu:

—Ha hāmyāxatamuk xohix nōg, 'ihāk nūn, tu nūktu xupep yōgnū hāpxexka tu', nūy hāpxop hok popmā Topa pu', xix yōgnū tikmū'ūn pu', ¹⁸'ihā 'Ak yōg Yoneo xop nūn, tuk pēnāhā Topa pet xexka kopah, ha 'āte yāy pix, Topa yōg xat'ax tek xat hah, hak yīy 'ohnāg, yāk puxehnāg xip. ¹⁹Pi'yā' pip 'Ax yōg Yoneo xop hōnhā? 'Ap nūn'ah, nūy 'ūgkupeh. ²⁰Hōmā Yoneo xexka xop tek yīkopit. 'Āpu, nōm xexka xop 'ūyānān tu' yīkopit, 'ok pe 'āte hāpxe'e 'āktux, 'ok pe 'āte koit. ²¹Pāyā hōmā nōm xop te yōgnū hām'āktux'ax putup nōg, 'ihā 'āte hām'āktux, hu: "Hōnhā xatek yīkopit, 'ok pe xakix xop putpu' hip-tup, 'ok pe putpu' hip-tup hok," kaxīy. Tu ta tu' kux. ²²Ha Penik te hāmyūmmūg, tu Topa yōg putat yūmmūg max, pāyā 'ap Paot yīkopit putup'ah, hu:

—Nāy, 'ūhip, pu xonat xop yōg Kononeo Nix nū'. 'Ūnūn, yīy ta 'āte 'ākopit. Kaxīy.

²³Tu' xat, ha Paot xix mīptut kopah, pu xonat pēnā', pāyā hāpkumep mīptut xexka kopah, tu hāpxopmāp-tup, puxi' mīy, ha' tux hok kamah pu' xape xop pēnā', nūy hāpxop 'ūm popmā Paot pu'.

Paot te yāy pupi hām'āktux Penik keppah, xix Nonoxit keppah

²⁴'Āmnīy kutōgnāg 'ihā' nōg, ha Penik nūn, xi' xetut Nonoxit nūn kamah, nōm Yoneo hex, ha Paot xānāhā', ha Paot te tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox Kunnix kopa 'āktux, ha' xupak. ²⁵Ha Paot te:

—Topa te' xak, pu tikmū'ūn xohix hāmyok mīy, ha' yōg hāpxopmā'ax xohix kopit putup, 'ok pe' max, 'ok pe' kum-muk. Kaxīy.

Ha Penik kuxānōg, tu Topa te' kopit'ax yīpkutuk, hu:

—Mōg, mōg! Kaxīy.

Tu xe:

—Hāptup nōy kopxix 'āxānā'. Kaxīy.

²⁶Pāyā tayūmak 'ūm hip, pu Paot tu tayūmak 'ūm xax, yīy xānā punethok, hām'āktux hā' nōy yānān nām huh, pa yā Paot te tu' hōm 'ohnāg.

²⁷Ha hāmyāxatamuk 2 nōg, ha Penik mōg kuma' mōg, ha Pox Pex nūn 'ūyānān tu', ha Penik te Paot xix mīptut kopah, nūy Yoneo xop kuxa hittupmā'.

Paot te Hōm yōg tik te' xohix xat'ax tu' xak, puyī' xut pu mōg

25 Ha Pex nūn tu nūktu kōmēn Xeyanet tu' xupep, ha 'āmnīy 3 nōg, 'ihā' mōg tu mōktu Yenoyanēn tu' xupep. ²Ha 'āmānex xexka xop te hāmyūmmūgāhā', xix Yoneo xexka xop te hāmyūmmūgāhā', tu Paot 'āktux, tu' kupex, tu' xak, ³pu Paot nūnnāy Yenoyanēn tu', 'ūxaptop putex putup ha putat kopah. ⁴Pa Pex te:

—'Āmhok. Yā' xip Xeyanet tu', hak mōg putup putpu Xeyanet tu'. ⁵Nāy, pax xa Paot kupex, hu ta mōg 'ūgmūtik, nūy kupeh. Kaxīy.

⁶Ha 'āmnīy te 10 nōg, 'ihā Pex te Xeyanet tu putpu' nūn, tu hāptup nōy 'ihā' xat pu Paot nūnnāy. ⁷Ha' nūn, ha Yenoyanēn yōg Yoneo xop te' kupex nām, tu yīkopit, pāyā hām'āktux hā koit, ha Pex te' gāy xop yōg hām'āktux 'āpak, tu:

—'Īntu'. 'Āte hāmyūmmūg'ah, 'ok pe Paot te hāpkummuk mīy, 'ok pe' mīy hok? Kaxīy.

⁸Ha Paot te:

—'Āte hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg, 'ok pe Yoneo yōg Topa pet xexka tu', 'ok pe Hōm yōg gohet puknōg tu'. Kaxīy.

⁹Pa Pex te Yoneo xop kuxa hittupmāp-tup, hu:

—'Ok mōg putup Yenoyanēn tu', 'āte 'āyīkopit? Kaxīy.

¹⁰Pa Paot te:

—'Ak mōg putup'ah. 'Āte Xex putup, pu yōgnū hāpxopmā'ax kopit. Yā' max. 'Āte hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg, ha

xate' yūmmūg. ¹¹ Pax pu Yoneo xop koit hok, kopxix xupap-tup hok. Yā 'āte' xok'ax yīpkutuk 'ohnāg. Pax pu Yoneo xop koit, ha 'āte hāpkummuk 'ūm mīy hok, 'āpu' xat puk putex hok. 'Āte Hōm yōg tik te' xohix xat'ax putup, yā 'āte Xex putup, puk yīkopit. Kaxīy.

¹² Ha Pex te' xexka xop mütik hām'āktux hā' nōy yānān, ha hām'āktux kux, tu Paot pu hām'āktux, hu:

—Xate Xex mūn putup, hu Xex ha 'āmōg. Kaxīy.

Paot te 'Aginip keppa' xip

¹³ Hāpxip kutōgnāg 'ihā' 'Aginip nūn, tu tikmū'ūn xat, tu' nūn tu nūktu kōmēn Xeyanet tu' xupap, xix Menenīn, tu Pex ha' nūn, nūy 'āneo. ¹⁴ Tu' tihi', 'āmñīy xohix hā' tihi', ha Pex te Paot 'āktux 'Aginip tu', tu hām'āktux, hu:

—Tik 'ūm xip, ha Penik te mīptut kopa' xix, tu' xut pu mōg 'ohnāg. ¹⁵ Hōmā 'ūkxip Yenoyanēn tu', ha Yoneo yōg 'āmānex xexka xop te' kupex, tup-tex putup, ¹⁶ pa 'āte: “Hōm yōg gohet te' xat hok pu tik 'ūm 'ūhok tup-tex hok. 'Āmhok. Hōm yōg gohet te' xat, pu' kupex xop kāy ha' nūn, nūy kupex, pu kāy yā yāy 'āktux, nūy kupex xop yōg hām'āktux hā' yānān,” kaxīy. ¹⁷ Ha' nūn yāy tu nū'nāhā', ha 'āte' hip putup'ah, tu hāptup nōy hā' xat, pu Paot nūnnāy, 'ūyī' yīkopit. ¹⁸ Ha' kupex xop te' kupex, pa kāy te hāpkummuk mīy 'ohnāg, tup-tex 'ohnāg, tu' xupxet 'ohnāg, ¹⁹ pāyā Yeyox 'āktux, nōm xok, ha Yoneo xop te hām'āktux hā' nōy yānān nām Paot mütik, ha Paot te: “Yeyox hi putpu'. 'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox putpu' hi'ax kopah,” kaxīy. ²⁰ 'Āte hāmpe'paxex, hu: “Pute 'ūm nūhū'? Kaxīy. Tuk yīkopit, pāyā' yīkopit yūmmūg'ah, hu Paot pu: “Ok mōg putup Yenoyanēn tu', 'āte 'āyīkopit?” kaxīy. ²¹ Pa Paot te: “Āmhok. 'Ak mōg putup'ah. 'Āte Xex putup, puk

yīkopit,” kaxīy. 'Āte' xat, pu nūnte' xix, pu Xex ha mō'kutnā'. Kaxīy.

²² Ha 'Aginip te:

—'Āte kāy yōg hām'āktux 'āpak putup. Kaxīy.

Ha Pex te:

—Hāptup 'ihā hām'āpak putup. Kaxīy.

²³ Hāptup 'ihā 'Aginip nūn, tu tik te' xat'ax yōg topixxap max mō'tat, tu Pex yōg mīptut hām'āta kox xexka hā' mō'nāhā', tu kōmēn yōg xexka xop xix xonāt yōg Kononeo xop mütik mōxakux, ha Pex te' xat, pu Paot nūnnāy, ha' nūn.

²⁴ Ha Pex te:

—'Āxexka 'Aginip, xix 'āxexka xop xohix: 'Āxop te kāy pēnāhā', yā Yoneo yōg tikmū'ūn xohix te' xak, nūy tup-tex. ²⁵ Ha 'āte' yīkopit, ha hāpkummuk xexka 'ūm mīy 'ohnāg, pup-tex, ha yūmmūg xat'ax xexka Xex mūn putup, pu' yīkopit, yīy Xex ha 'āte mō'kutnāp-tup. ²⁶ Tu tappet tu kax'āmi putup Xex pu kamah. Pute 'ūm 'āte kax'āmi'? 'Ap yūmmūg'ah 'āte'. Hu 'āte Paot xat, pu hām'āktux, xayīy yīkopit. Tu' yīkopit kux, kopxix kax'āmi', ²⁷ nūy tappet hā Paot yōg hāpkummuk mīy'ax Xex pu hām'yūmmūgā'. Kaxīy.

Paot te yāy pupi hām'āktux 'Aginip keppah

26 Ha 'Aginip te Paot pu hām'āktux, hu:

—'Āpu, 'āyīy. Kaxīy.

Ha Paot te' yīm pepi' xix, tu hām'āktux, hu:

²⁻³ —'Āxexka 'Aginip, xate Yoneo xop xat, tu Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg, yīk kuxa hittup, tu kupex xop pu hām'āktux hā' yānān putup. 'Ūghip, nūy 'ūg'āpax.

⁴ —Yoneo xop xohix tek yūmmūg, yā yōgnū hām tuk xip hāmāxap, tuk nūn Yenoyanēn tu', 'ihāk mūn kaxxop tuk-tup, xi' xiptap. ⁵ Yoneo xop tek yūmmūg, hak mūn Paniye xop yōg, nōm xop te Topa xak xe'ēgnāg. ⁶ Yā hōnhā xatek yīkopit Topa te hām'āktux xex hā, ha

Topa te mōnāyxop pu hām'aktux xex, hu: "Tikmū'ūn xohix te putpu' hip-tup," kaxīy. ⁷Hōmā Topa te hām'aktux xex, ha Yoneo yōg tikmū'ūn xohix te' xak, tu 'āmnīy xohix hā Topa pu nūk tetex, pa Yoneo xop tek kupex, 'ihāk kux yūm ka'ok putpu' hi'ax kopah, xix hāmmax hip. ⁸Teptu hāmpe'āpanōm? 'Ok Topa te hāpxopmā'ax ka'ok mīy hok? Yā' mīy. 'Ok Topa te putpu 'āhinn'āp-tup hok? Yāp-tup. Kaxīy.

⁹⁻¹⁰Tu xe hām'aktux, hu:

—Hōmā 'āte hāmpe'paxex, hu: "Yeyox mūn kummuk," kaxīy. Tu Yeyox 'aktux kummuk, tu' kuxa mām ka'ok xop xex kanet kopah, ha Yoneo yōg 'āmānex xop tek xat, tu 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'ūyīy tu xeh, tu' kix, tuk hittup. ¹¹Tu' kix kakixnāg Yoneo yōg Topa pet kopah, tu Yeyox 'aktux kummuk yīgāhā', tu' gāynām, tu' pek mōg hāptox tu', nūy mūy, nūy xūygā'.

Paot te yāy kuxa yūm 'aktux

¹²—Yā 'āmānex xexka xop te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, tu kax'āmi tappet tu', ha 'āte nōm tappet mōgāhā', tuk mōg'ax Namān tu', ¹³tu putat hāk mōg, māyōn te yāy kote' yūm 'ihā', 'āte kuyānām ka'ok pēnāhā', ha pexkox tu' xakot, ha māyōn yānām kutōgnāg, pa Topa yōg yānām xexka', hak nōy xop te' pēnāhā kamah. ¹⁴Hak mūg xohix hām tu' xakux, ha 'āte yānmūn xupep'ax 'āpak, ha Yōneo xop yāy yīy'ax hā hām'aktux, hu: "Xaot, Xaot: Teptuk xūygāhā'? Yā tu nō yāy mūn xūygāhā'," kaxīy.

¹⁵—Ha 'āte: "Ū ūm 'āmūn?" kaxīy.

—Ha:

"Ūgmūn yā Yeyox, ha xatek xūygāhā' kuxa mām ka'ok xop hā. ¹⁶Pa 'āyok, tuk-nīhā xip. 'Āhak nūn, nūy xā yāykutnā', xak mūn pu hāpxopmā', xak mūg pēnāhā hāmāxap, ha xa' mūg putup 'ūxeheh, xak mūn 'aktux tikmū'ūn pu'. ¹⁷Yā 'āte mō'akutnāp-tup Yoneo yōg

tikmū'ūn hah, xix hāmpuknōg xop hah, tu 'āpēnānā' xip, nūy 'āxut nōm gāy xop kopah. ¹⁸'Āte nōm tikmū'ūn kuxa hittupmāp-tup, 'ōg hām'aktux'ax hā' hittupmāp-tup, pu hāpkoxtap 'ūkuxa nīm, ha Topa yōg yānām xe'e te' kuxa hittupmāp-tup, pu yōgnū putat hā' mōg, ha xate hām'aktux hā, 'āte nōm tikmū'ūn mōy putup Hāmgyāgnāg tu', puyīy Topa' kummuk mīy'ax xax-ogā', pu tu kux, puyīy yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, nōm xop kuxa mām ka'ok 'ūgmūn kopah." Ūkux. Kaxīy.

¹⁹Tu xe:

—'Ok yūmmūg, 'āxexka 'Aginip? Ūgmūg xuxyā tek xat pexkox tu', hak yīpkox xip. ²⁰Tu hām'aktux Namān tu hāmāxap, tuk-nāy tu Yenoyanēn tu hām'aktux, xix hāpxexka Yonex tu', xi' puknōg xop punethok pu', tu yāyhāhup yūmmūgāhā', pu hāpkummuk mīy kux, nūy Topa ha mōg, puyīy hāmyok mīy, pu' xohix te yāyhāhup pēnā'. ²¹Pāyā Yoneo xop tek putup nōg, tuk mūg, 'ihā Topa pet xexka kopak xip, hak putex putup. ²²Pa Topa tek ka'ogāhā', yīy 'āte hām'aktux kux 'ohnāg, tu' xohix pu hāmyūmmūgāhā', tu Topa tappet hittap puxehnāg hā hāmyūmmūgāhā'. Hōmā Mōyyex te hām'aktux, xix Topa pupi hām'aktux xop te hām'aktux kamah, yīy 'āte tikmū'ūn xohix pu hām'aktux hāmāxap, ²³nūy Yoneo yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit, xi' puknōg xop kuxa kummuk xit, yā hōnhā' hep xop xohix kuxa max yānān'ax. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

²⁴Tu hām'aktux kux, ha Pex yīy ka'ok, tu:

—Paot, 'āp-tox kummuk! Xate tappet punethok mō'kupix, ha tappet te 'āp-tox kummugāhā'! Kaxīy.

²⁵Pa Paot te:

—'Ap 'ūkputox kummuk'ah. Yā hāpxe'e 'aktux. Kaxīy.

²⁶Tu 'Aginip pu hām'aktux, hu:

—'Āte yāyhāhup 'ohnāg, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg. 'Aginip, xate hāmyūmmūg kamah. Topa te' xaptop hā' mīy 'ohnāg. ²⁷Hōmā Topa pupi hām'āktux xop te Topa te hām'āktux 'āktux. 'Aginip, 'ok 'ākuxa yūm ka'ok Topa pup hām'āktux xop kopah? Yā' yūm. 'A' yūmmūg. Kaxīy.

²⁸ Ha 'Aginip te:

—Nāy, 'ok 'āpe'āpaxex, hu: “Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'Aginip te yāhāp-tup Kun-nix yōg”? Āmhok! 'A yāyhāp-tup'ah 'āte'. Kaxīy.

²⁹ Ha Paot te:

—Yā' max 'āmūn yāyhā Kunnix yōg. 'Ok pe hāpxip kutōgnāg 'ihā, 'ok pe hāpxip tap 'ihā, 'ātep-tup 'āxohix yāyhā Kunnix yōg, 'ūkputuk, pa kupuk māg xap hā' hīy'ax 'a' putup'ah. Kaxīy.

³⁰ Ha 'Aginip tek-nihā' xip, xix Pex, xix Menenīn, xi' xexka xop xohix te nū mūtik mām xop, ³¹ tu' mōg, tu hām'āktux hā' nōy yānān, hu:

—Nūhū tik max, ha' max'ah tik xix kanet kopah, tup-tex mūn kummuk. Yā tik te hāpxopmā max. Kaxīy.

³² Ha 'Aginip te Pex pu hām'āktux, hu:

—Kāy xupa'ax, pāyā Xex mūn ha' mōg putup, pu hāpxopmā'ax tu' kopit. Pūyā' mōg! Kaxīy.

Paot te kōmēn Hōm ha' mōg

27 Ha Paot mōgāp-tup hāpxexka 'Itat tu' (hak mūn Nok te xe kax'āmi', tuk mōg Paot mūtik), mīpkox hāk mūg mōg, nōm mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, ha xonat xop te 100 yōg kapitām te Paot pēnānā' xip, tu' kāy nōy xop pēnāhā kamah, yā Kapitām Yot te xonat xop 'Īpet yōg. ² Hak mūg mōg kōmēn 'Anamātīn yōg mīpkox hā, tu hāpkux te hāpkūyāgnāg hāk mūg mōg, ha hāpxexka Māxenōn yōg 'Anixtah te kōmēn Texanōn, tu' xip, tu' nūn, tuk mūg mūtik mōg. ³ Ha hāptup 'ihā kōmēn Xinōm tu' mōxaha', ha Yot max Paot tu',

tu hām tu' mōg tux hok, pu mōg, nūy xape xop pēnā', pu nōm Paot mō'nīynām, nūy nō hāpxop tu' popmā', ha 'āmnīy hā' xape pet tu' nox xip, tu mō'yōn. ⁴ Tu hāptup 'ihāk mūg mōg mīpkox hā, tu hāmyīn yūm Xip tu' yīpxe'e hāk mūg mōg, 'āmuuh ka'ok tu' keppa mō'kouk hah. ⁵ Hak mūg mōg kōnāg xexka xak tu', ha hāpxexka Xinix yīkāgnāg, xix hāpxexka Pēnpit, tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Nix yōg kōmēn Mīha tu'. ⁶ Ha xonat yōg Kapitām te kōmēn 'Anexānit yōg mīpkox xipihi', ha' nūn, tu hāpxexka 'Itat ha' mōg putup, hak mūg mōg nōm mīpkox hā.

⁷ Tuk mūg mōgnāg, pak mūg mōg pu'ūgnāg, 'āmuuh ka'ok hah, ha 'āmnīy punethok 'ihā mōxaha hāmyok tu, kōmēn Xinit keppah, pa 'āmuuh gāy, ha mīpkox mōg 'ohnāg, hak mūg mōg yīpxax hah, hāmyīn yūm Kenet tu', ha kōmēn Xanmōn yīkāgnāg. ⁸ Ha mīpkox te hām tu' xupep, tu hāpkux yīkāgnāg hā' xip, tu' mōgnāg mōg, tu mōktu mōxaha hāmyīkox Kōnāg Xexka Yīkox Max tu', ha kōmēn Nayet te hām hūmnāg.

⁹ Tuk mūg pip 'āmnīy xohix hā, ha hāmyāxatamuk ka'ax, yā Yoneo xop te 'āmuk xexka 'āxet'ax “yāy kuxa māxnā'ax” mīy tap, ha hōnhā 'āmuuh gāy 'āxi mō'kouk, ha tex gāy, hu kōnāg xexka gāyāhā', ha Paot te tik te mīpkox mōgāhā pu hām'āktux, hu:

¹⁰ —Tihik, hōnhā mīpkox hāk mōg max'ah, 'āmuuh ka'ok hah, Tu' gāy, hak mūg kix putup kōnāg gāy hā, ha kōnāg te mīpkox kopa' pip hāpxop koxiyōy putup, xix mīpkox, xix tikmū'ūn kix putup kamah. Kaxīy.

¹¹ Pāyā Kapitām Yot te hāmpē'paxex, hu:

—Paot te mīpkox mōg'ax yūmmūg kutōgnāg, pa mīpkox xuxyā te' yūm-mūg xexka', xix mīpkox yōg tik mōgā'ax. Kaxīy.

Hu' yīpkox pip 'ohnāg Paot pu'. Ha mīpkox xuxyā xi' mōgā'ax mōg putup.
¹²Hāmyīkox Kōnāg Xexka Yīkox Max mūn max'ah, pu māyōn 'ānuk mēy 3 hāk nox pi', nūy 'āmuuh gāy kux'ax hip, nūy hām'āxi hāk pip, hu kōmēn Penix tu' mōg putup, nūy hāmyīn yūm Kenet yōg hāmyīkox tuk nox pi'. Penix te mō'koux yok ha' yūm, hu' max, pu māyōn 'ānuk nūn 3 hāk pip.

'Amuuh gāy te mō'koux

¹³Ha 'āmuuh te mō'koux ha' xuxi', ha hāmpē'panōm, hu: "Yā hōnhā' max 'āmuuh," kaxīy. Ha pipkup putux te mīpkox hām tu' xup kōnāg kopah, ha' xut, tu' mōg, tu Kenet yōg hāpkux hām hūmnāg hā' mōg. ¹⁴Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'āmuuh gāy te hām tu' xupep, 'āmuuh 'āxet'ax Nōnet, tu' gāy xē'ēgnāg, ¹⁵ha tik te mīpkox 'ūm mōgā hok, yā 'āmuuh te nuhuknām, yīy mīpkox yāy tu' mōgāhā'. ¹⁶Ha hāmyīn yūm Kanap tuk mūg mōg, pu 'āmuuh hēnāhā', ha' mōg, 'ihā 'āmuuh te xuxik-tōgnāg, mīpkox kutōgnāg te kōnāg kopa' xip, ha' xut, kōnāg hā nōm nūnnāhā', tu mīpkox xexka kopa pepi' xex, tu' hīy. ¹⁷Ha' hīy kux, hak mūg mīpkox xexka hīy ka'ok poxīt xexka ka'ok hā, nōm kup tu' hīy ka'ok, pu 'āmuuh koxyōy hok, hak mūg kuxānōg, Nip yōg hāpkux kummuk yīpkutuk tu', tu mīpkox yōg topixxax xexka keppa nūnnāhā', 'āmuuh te nōm mō'koux, tu' mōgāhā', pu Nip tu mōg hok. ¹⁸Ha 'āmuuh gāy te mīpkox mō'yōn, tu mahamnām kōnāg yīmū', ha mīpkox te hāpxop punethok tat, tup-tux, hak mūg kuxānōg, tuk mū'āte nōm hāpxop mō'pok kōnāg tu', pu mīpkox te tutnap. ¹⁹Tu 'āmnīy 3 hāk mū'āte yāy yōg yīm hā mīpkox yōg hāpxop xupepmāhā'.

²⁰'Āmnīy xohix hāk mū'āte māyōn pēnā 'ohnāg xix māyōnnāg, ha ta 'āmuuh ka'ok, hak mū'āte hāmpēkxax xakix putup.

²¹'Āmnīy punethok hāk mūg xit 'ohnāg, yīy Paot yok, tuk-nīhā' xip nōm tik xop kopah, tu:

—'Āxop, teptu 'āyīpkox 'ohnāg 'ūgmūn pu'? Teptu Kenet tu' nox 'āpip hok? 'Āte 'āyummūgāp-tup, pāyā xatep-tup nōg, yā hōnhā hāpxop punethok xaxogāhā' kōnāg xexka kopah. ²²Pa 'ākuxānōg hok! 'Ap tik 'ūm xok putup'ah, pa mīpkox mūn yāy koxyōy putup. ²³'Āte Topa pu hāpxopmāhā', yīy 'āmnīy koxtap hā pexkox yōg nū'kutnā'ax tek ha' nūn, tuk yīka' xip, ²⁴tu 'ā hām'āktux, hu: "Paot, 'ākuxānōg hok. Xate Xex keppa xip putup, ha Topa te mīpkox kopa tikmū'ūn pēnānā' xip, xayīy 'āxakix hok, yā' hip-tup," kaxīy. ²⁵Yīy 'ākuxa hittup, Topa te hām'āktux xex hah, 'ihāk kuxa yūm ka'ok Topa kopah. ²⁶Pa mīpkox te hāmyīn yūm yōg hāpkux ha' mōg putup. Kaxīy.

²⁷Ha 'āmnīy te 14 nōg, 'ihāk mū'āte kōnāg xexka Mēnitehān tuk mōxaha', ha 'āmuuh ka'ok te mīpkox yāy mōgāhā', ha 'āmnīy kote 'ihā mīpkox yōg tik xop te hāmpē'paxex, hu:

—Hām 'ūm xip tu hām hūmnāg. Kaxīy.

²⁸Tu kōnāg yōg mēt mō'kupix, ha kōnāg xet yōg mēt xohix te 36, ha xe' mōg, tu kōnāg yōg mēt xe mō'kupix, ha mēt te 27. ²⁹Ha hāpkux yōg mīkaxxap xexka yīpkutuk, tu mīpkox te mīkax tu yāy koxyōy yīpkutuk, yīy mīpkox yōg pipkup putux te 4 kōnāg kopa mō'pok, nōm poxīt hīy'ax mīpkox nā'kup tu nō'hāp, pu mīpkox tu mōg hok. Ha Topa tu' xak, pu hāptup mōnāy. ³⁰Pa mīpkox yōg tik xop te nū'pap-tup, tu mīpkox kutōgnāg te kōnāg yīmū mōg hā' mōxakux, tu tu' xaptop hā' mōgāp-tup, tu hām'āktux, nūy mō'āmā', hu:

—'Ūgmūg mōg, nūy pipkup nōy mō'yōn kōnāg xexka kopah, pu mīpkox tu mōg kux. Kaxīy.

Pāyā' koit. ³¹Ha Paot te xonat yōg Kapitām pu hām'aktux, xix xonat xop pu', hu:

—'Ūxat, pu' xohix mīpkox kopa' pi', ka 'āxop xakix. Kaxīy.

³²Ha Kapitām te' xat, pu mīpkox kopa' pi', ha xonat xop te mīpkox kutōgnāg xit xak, ha yāy xe'e tu' mōg, ha kōnāg gāy te' xupepmāhā'.

³³Ha hāptup 'ihā Paot te:

—'Āpu, 'āxit. 'Āmnīy te 14 hā 'āxop xit 'ohnāg, 'ākuxānōg tu'. ³⁴Yīy xa hām'aktux, xa 'āxit, nūy yāy ka'ogā'. Topa te hām'aktux xex, 'ap 'āxaxok putup'ah, 'ap xakix putup'ah, xix 'ap xūy putup'ah. Kaxīy.

³⁵Tu hām'aktux kux, tu pām paha', tu Topa 'aktux max, tu' koxip, tu' māhā', ha' xohix te' pēnāhā'. ³⁶Tu' kuxa hittup, tu' xit. ³⁷Yā nōm xop te mīpkox kopa' pīp xop xohix te 276. ³⁸Tu' xit, tu' hi ka'ok, tu pām xap xuxnāg te xetox pop, tu kōnāg xexka tu mō'pok, pu mīpkox tu tutnep.

Tikmū'ūn xohix te hāmnak tu' mōxaha'

³⁹Tu hāptup ha ta hām pēnāhā', hām 'ūm 'ap yūmmūg'ah, pa hāpkux pēnāhā', ha' max, ha hāpkux tu mīpkox mōgāp-tup. ⁴⁰Ha pipkup te nīpkox putux yāhā', ha' mōg 'ohnāg, ha kōnāg xexka kopa mō'pok, tu mīmpe nōm mīpkox mōgā'ax ko'a', ha topixxax xexka hīy 'āmuuh te nōm tōmāhā', tu hāpkux ha' mōg. ⁴¹Pa mīpkox xupup te 'āmot yīmū' pīp, tu' mōg 'ohnāg, ha mīpkox ta kup te kōnāg yīmū' xup, tu yāy mahap, ha kōnāg xexka gāy te' koxyōy.

⁴²Ha xonat xop te tikmū'ūn nōm kanet kopa' pīp xop kix putup, pu tu nū'pa hok, ⁴³pāyā xonat yōg Kapitām te Paot putup pax, tup-tex putup'ah, hu' xat hok, pu nōm xop kix hok, tu xe' xat, pu kōnāg tu tuk-nīhām mōg. ⁴⁴Ha nōm mōg yūm-

mūg hok xop te mīmpe hā' mōg, ha' xohix te nū'paha', tu hāpkux tu' mōxaha'.

Paot te Māot tu' xip

28 Hak mūg nū'paha', tu hām 'ūm yūmmūg, ha hāmīyīn yūm 'āxet'ax Māot. ²Ha Māot yōg tikmū'ūn tek mūg kuxa ka', tu kuxap xexka mīy, hām 'āxi hah, ha tex tihix, ha' xap tep-tex. ³Ha Paot te kuh pop, tu kuxap yīmū' mō'pok, ha kāyā gāy kuh tu' xupep, pukpex tu' xupep hah, tu Paot yīm putop, tu ta tu' xup. ⁴Ha Māot yōg tikmū'ūn te' pēnāhā', tu' nōy pu hām'aktux, hu:

—'Ōhōm tik kummuk putuk. 'Āte nōm tik te' nōy putex pekpaex. Kōnāg xexka gāy tu' xupaha', pa Topa tep-tup nōg, tu kāyā pup-tōmāhā'. Kaxīy.

Ha kaxīy nōm tikmū'ūn te Paot pe'paxex kummuk.

⁵Pāyā Paot te' yīm puhmīy, tu nō kāyā mō'yōn kuxap kopah, tu' pakut 'ohnāg, tu' xūy 'ohnāg. ⁶Ha tikmū'ūn te Paot yīm mōm hip, tu' xok tu' nā' pēnāp-tup, tu xe' hip, pāyā Paot hittup pax, tu' pakut 'ohnāg, yīy tikmū'ūn te' yēy, hu:

—Hamūn yā topahnāg 'ūm! Kaxīy.

⁷Ha Māot yōg xexka Pup, tup-texop xexkah, yā' yōg hām punethok pīp, tu yāy pet ha tuk mūg xānāhā', 'ū non pix, ha 'āmnīy 3 hāk mūg pīp. ⁸Ha Pup mūg tak pakut, ha' xax pukpex, tu' xakuk xi' ta hep, ha Paot mōg, tup-tox yīmū' yīm xex, tu Topa pu hām'aktux hā' hittupmāhā', hā xax xuxi'. ⁹Ha Māot yōg tikmū'ūn pakut xop te' xupak, tu' nūn, ha' hit-tupmāhā'. ¹⁰Ha' kuxa hittup xexka', tuk mūg hāpxop hok pōpmāhā', ha mīpkox kopak mūg mōg, ha nōm xop te hāpxop punethok 'ūgmū'ā' nīm.

Tu Māot nīm, nūy Hōm ha' mōg

¹¹Ha mīpkox nōy te hāmīyīn yūm Māot tu' xip, hām 'āxi' yōg mēy 3 hā' xip, tu kōmēn xexka 'Anexānit tu' nūn, ha mīpkox 'āxet'ax "topak-tonnix", kaxīy. Ha

měj 3 nōg, hak mŭg mōg mīpkox hā.
¹²Tu ta kōmēn Xinakox tuk-mŭg mōg, tuk pip 'āmnīy 3 hā. ¹³Tu hām hūm-nāg tu' mōg, tu 'Itat yōg kōmēn Hey pēnāhā', ha hāptup nōy 'īhā 'āmuuh max te mō'koux, tuk mŭg mōgā mō'ka'ok, tu mōktu 'āmnīy 2 hā kōmēn Potep tuk mŭg mōxaha'. ¹⁴Tuk mŭg kuxa mām ka'ok xop xape pipihi', hak mŭ'āte' pet tu' pip 'āmnīy te 7 hā, tuk mŭg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn xexka Hōm tu'. ¹⁵Hak xape xop te' xupak, tu' nūn, tu nŭktu 'Ap yōg hām nākox tu' mōxaha', xix Mēn tikoyuk tu' mōxaha', ha Paot ka'ogāhā', ha Paot te Topa 'āktux max, tu yāy kuxa hittup xexkah.

Tu Hōm tu' xip

¹⁶Tu Hōm kopak mŭg mōxaha', ha Paot te xonat puxehnāg mŭtik tihi mīptut kopah, pu pēnānā' xip. Ha Paot te mīptut xuxyā pu tayūmak hōm nŭy mīptut kopa 'āti'.

¹⁷Ha 'āmnīy 3 nōg, 'īhā Paot te Hōm yōg Yoneo xop xānāhā', ha yāy tu nū'nāhā', ha Paot te:

—'Ūnōy mŭnom xop, Yoneo xop tek mŭg, pāyā 'āte hāpxopmā 'ūm kummuk 'ohnāg tikmŭ'ūn tu', xix mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax 'āte kummugā 'ohnāg, ha kanet kopak xix, tu' puknōg xop hak mōgāhā'. ¹⁸Hak yīkopit, tuk xupagāp-tup, 'āte hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg hah, 'ūyīk xok. ¹⁹Pa Yoneo xop tek putup nōg, yāk putex putup, yīy 'āte tu' xak, pu Xex 'ūgyīkopit, yāg gāy 'ohnāg Yoneo yōg tikmŭ'ūn tu'. ²⁰Tu 'āpēnāp-tup, nŭy xa hām'āktux, hak hīy kupuk māg xap ha Yeyox hā, yā 'Iyaet yōg tikmŭ'ūn xohix te nōm hip, hāmmax hip tu'. Kaxīy.

²¹Ha' nōy te:

—'Ak mŭ'āte tappet 'ūm mō'kupix'ah, ha Yonex yōg xop te nū tappet kutnā 'ohnāg, ha Hōm yōg nōy xop te 'ākum-muk 'āktux 'ohnāg. ²²Hak mŭ'āte 'ōg hām'āktux'ax 'āpak putup, nŭy hām yūm-

mŭg. Teptu Yoneo xop xohix te Yeyox xop putup nōg? Kaxīy.

²³Ha Yoneo xop te hāptup 'ūm nūn, Yoneo xop punthok nūn, nŭy hām'āpax, tu yāy tu nū'nāhā Paot pet tu', ha Paot te Topa te yāy yōg tikmŭ'ūn xat yūm-mŭgāhā', tu hāptup tox hā hām'āktux, tu 'āmnīy 'īhā hām'āktux kux, tu Yeyox 'āk-tux, tu Mōyyex yōg xat'ax hā hām yūm-mŭgāhā', xix Topa pupi hām'āktux xop hā hām yūm mŭgāhā kamah, nŭy Yeyox yā Topa yōg hām yāy kutnā'ax 'āktux. ²⁴Ha' yāg kuxa mām ka'ok, pa' yāg kuxa mām 'ohnāg, ²⁵tu yāy pu hām'āktux, tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu hām'āktux 'īhā' mōg, Ha Paot te:

—Hōmā Topa Koxuk te hām yūm mŭg, yīy 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu mōnāyxop pu hām'āktux, hu:

²⁶“'Āmōg, tikmŭ'ūn hah, tu hām'āktux, hu:

'Āxop te hām'āpak, pāyā hām 'ūm 'āpak 'ohnāg, tu hāmpenāhā', pāyā hām 'ūm pēnā 'ohnāg.

²⁷Yā tikmŭ'ūn putox ka'ok, tu mō'yāy yīpkox yīnnīn, nŭy hām'āpak hok,

xi' pa kīy kamah, nŭy hāmpenā hok, ka hām yūm mŭg, xix yāyhāhup, ka Topa yōg putat hā' mōg 'ūxeheh, 'āte nōm hittupmā'ax,

pāyāp-tup nōg. Yā Topa te' xuktux tap.” Kaxīy.

²⁸Ha Paot xe hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa te hām'āpak max'ax nŭ'kutnāp-tup hām-puknōg xop hah, ha' yīpkox pip, puyīy Topa 'ūkuxa kummuk xit, nŭy kuxa max tat 'ūyānān tu'. Kaxīy.

²⁹Ha Yoneo xop mōg, tu hām'āktux hā' nōy yānān nām hā' mōg.

³⁰Hām yāxatamuk 2 hā Paot te' yōg mīptut kopa' xip, ha' xape xop nūn, nŭy Paot pēnā', ha' kuxa hittup, tu Topa te yāy yōg tikmŭ'ūn xat 'āktux pax.

³¹ Tu Topa te Yeyox yāykutnāhā 'āktux Ha Nok te Yeyox yōg mō'pok xop yōg
tikmū'ūn pu', ha' puknōg xop te' tux hok, hāpxopmā'ax 'āktux kux.
pu mīy, 'ihā' xohix te' yūmmūg.

PAOT TE HÔM YÔG KUXA MÂM KA'OK XOP PU KAX'ÂMI'

1 'Ûgmün yâ Paot, Yeyox Kunnix tu hâpxopmâhâ', ha Topa tek yâykut-nâhâ', tuk xânâhâ', nüy mögkutnâ', 'âte hâmpak max'ax 'âktux, hu xa kax'âmi nühû tappet.

² Hôma, hâmyâxatamuk xohix 'ihâ Topa te mônâyox hittap pu hâmpak max'ax 'âktux xex, ha Topa yôg pupi hâmpak max'ax 'âktux xop hittap te' xuktux, tu tappet tu kax'âmi', hu: "Topa te tik xop mō' pok putup, pu xa hâmpak max'ax 'âktux," kaxiy.

³ Yiy Topa tappet te Topak-tok 'âktux, tu yūmūg xuxyâ Yeyox Kunnix 'âktux, hak mū yôg tikmū'ün kutok pit, yâ mônâyox hittap Namix mōkputox Yeyox. ⁴ Tu' max xe'ēgnâg, Topa putuk tu', yâ Topak-tok xe'e', tu' xok xe'e', yiy Topa te hâpxopmâ ka'ok xe'ēgnâg, tu' hînnâhâ putpu', pu' xohix yūmmūg, yâ Yeyox mūn Topa hâk-tok. ⁵ Yâ Topa tek yâykutnâhâ', nüy nūgkutnâ', tu 'â yâ yâxet'ax hōm 'ū puknōg xop xohix kuxa māmā kamah, pu tu' yīpkox pi hâmpak max'ax pu', ⁶ ha 'âxop kuxa mām ka'ok kamah, kōmēn Hōm tu 'âpip, ha Topa te 'âxânâhâ', xa Yeyox Kunnix hâ 'âxape'.

⁷ Kaxiy 'âte kax'âmi tappet, tu kōmēn Hōm yôg kuxa mām ka'ok xop pu ka'âmi', yâ Topa te mō 'âxop yâ xe'ēgnâg, tu 'âxop xânâhâ', xayiy yâyhâ' yôg tikmū'ün.

Püyâ Topa yūmūg Tak xik-tok Yeyox Kunnix xa hāmmaxnâ', xix 'âkuxa māmā'.

Paot te Topa pu hām'âktux, tu' max 'âktux

⁸ 'Âte Topa pu hām'âktux pax hāmāxap, hu: 'Âmax, Topah! kaxiy. Tu Yeyox Kunnix hâ' xuktux, tu xa hâk hittup kamah. Yâ hām xexka

xohix yôg tikmū'ün xa hām'âktux max, 'âkuxa mām ka'ok hah. ⁹ Topa tu 'âte hâpxopmâhâ, nüy mīy māynâg, tu hām'âpak max'ax 'âktux, tu Topak-tok 'âktux, ha' yūmmūg Topa te', tu 'âte hâpxe'e' 'âktux yūmmūg. 'Ap 'âte koit'ah, yâ 'âxaxok 'ohnâg. ¹⁰ Tu Topa tu' xak pax, puyiy ka'ogâ', tu' xak kamah, pu tu mögkutnâ 'âhah, yâ Topa te mō yūmūg yâ xe'ēgnâg. ¹¹ 'Âhak mōg putup pax. 'Âte' xak, 'üyiy 'âhak mōg, nüy xa hāmmax nâ', nüy 'âka'ogâ' ¹² pu yūmūg xohix mō' yâ nīynām: 'Âxop te mōgniynām, xik mūn te mō'āniynām, hu Topa yôg putat hâ yūmūg mōg kumak mōg.

¹³ 'Ûkxape xop, 'âte xa hām'âktux xe'e': 'Ûgmōg putup 'âhah, yâ 'āmniy xohix hâk mōg putup, pak mōg 'ohnâg. 'Âhak mōg, 'okpa 'âte' xak, nüy kama 'āmōgâ'. Hōma 'âte' puknōg xop mōgâhâ', nōm xop te Yoneo yôg tikmū'ün hâ' puknōg, Topa yôg putat hâ' mōgâhâ', yâ kaxiy 'âte' xak, nüy 'āmōgâ kamah. ¹⁴ Topa te mögkutnâhâ, 'âte hâmpak max'ax 'âktux, huk yiy hok'ah. Yâ hām'âktux putup Yoneo yôg tikmū'ün pu', xix puknōg xop xohix pu'. 'Âte ta nemēn, nüy hām'âpak max'ax 'âktux 'ūxohix pu'. 'Ap tayūmak ta nemēn'ah. Yâ' nōy, yiy hām'yūmmūg xop pu 'âte hām'âktux, xix hām'yūmmūg 'ohnâg xop pu 'âte hām'âktux kamah, tu hām'âpak max'ax 'âktux putup 'ūxohix pu', ¹⁵ xix 'âxop pu' xuktux'ax kamah, ha kōmēn xexka Hōm tu 'âpip, yīk mōg putup 'ōgnū kōmēn Hōm tu', nüy xa hām'âktux hām'âpak max.

Hām'âpak max'ax mūn ka'ok

¹⁶ Topa tek xat 'âte hām'âpak max 'âktux, pu tikmū'ün kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, pu tu' kuxa kumuk xit, nüy kuxa max tat 'üyānān tu'. Yâ hām'âpak'ax ka'ok, ha 'âte yâyhāhup 'ohnâg, nüy hām'âpak max'ax 'âktux. Ha Yoneo xop te hām'âpak hāmāxap,

yâ hām'āpak'ax ka'ok, tu Yoneo yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit, xix yā' puknōg xop kuxa xit kamah, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', yā' nōy putuk.
¹⁷Topa tep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Puxi', ha nōm tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg. Yā hām'āpak max xe'e'! Hōmā tik te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', nūy tikmū'ūn pu' xuktux, hu: "Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Topa kopah, puxix Topa' kuxa kummuk tupmā', pu tu max, puyīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg," kaxīy.

Yā' hep xop xohix te hāpxopmā kummuk

¹⁸Topa gāy tikmū'ūn kuxa kummuk hah, yūmū'āte' yūmmūg, yā Topa tep-tup hok, pu tikmū'ūn hāpxopmā kummuk hok. Yā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax, tu Topa hā' puknōg, puxi' nōy Topa yūmmūg hok kamah.
¹⁹Ha Topa gāy, tu' yānān tu' kummugāhā, tu' xūygāhā, tu nōm tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā tap, 'ūkuxa kopa' yūmmūgāhā, puyīy tikmū'ūn Topa yūmmūg max, ²⁰'ihā' pēnā hok, ha hāmnōgnōy mīy, xix hahām, ha tikmū'ūn xop xohix te hāmnōgnōy pēnāhā', xix hahām, tu Topa te' mīy yūmmūg, hu Topa xexka xe'ēgnāg yūmmūg, xix Topa ka'ok xe'ēgnāg yūmmūg, xix Topa xok hok yūmmūg. Tep te xīy tikmū'ūn te Topa yūmmūg hok? Yā Topa hi xe'ēgnāg. ²¹Yā hāmyūmmūg, pāyā tikmū'ūn te Topa xaxok, tu nōm pu hām'āktux 'ohnāg, hu: "Āxexka Topah, xix 'āmax, xatek mū'ā hāpxop xohix popmāhā'," kaxīy. 'Āmhok, 'ap xuktux'ah, pap-tox kummuk, tu hāmpē'paxex 'ohnāg, tu mōktu hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ūkummuk tu'.
²²Tu yāy hāmyūmmūg pe'paxex, 'ūhi-top tu hāmpē'paxex, 'ūpa te hāmyūmmūg 'ohnāg tu', tup-tox kummuk. ²³Yā Topa hi xe'ēgnāg, pa tikmū'ūn te nīm,

nūy topa komut xop pu nūktetex 'ūyānān tu', ha' komut xop te tikmū'ūn putuk, xix putuxnāg putuk, xix xokxop putuk, xi' kep hā' mōg xop putuk.

²⁴Yīy Topa te tikmū'ūn putox kummuk xop nīm, pu yāy putup'ax mīy, hu hāpxopmā kummuk, tu yāy kummugāhā', ²⁵tu Topa nīm, tu hāpxop pu nūktetex 'ūyānān tu', nōm hāpxop Topa te' mīy, ha Topa xe'ēgnāg nīm, tu' xaxok, nūy 'ūkoit'āx putup 'ūyānān tu', pa Topa mūn max, tu' hi xe'ēgnāg, ha' nōg 'ohnāg. Hamūn!

²⁶Yīy Topa te' nīm, ha hāpxopmā kummuk, tu' nōy pu' hupmāhā', ha 'ūn xop te 'ūn nōy pēnāhā', nūy nū mūtik tu yāyhā' xupxet, ²⁷ha tik xop te tik nōy pēnāhā', nō mō'āmā, nūy nū mūtik tu nōm kummuk, tu 'ūn putup nōg, pu nū mūtik tu nōm, pa tik xop putup, yā' kummuk, hu yāy pu hāpkummugāhā', yīy Topa te' kummugāhā', ha' pago.

²⁸Tikmū'ūn kummuk te Topa xaxok, tu hāmyūmmūg putup 'ohnāg, yīy Topa te' nīm, pu hāmpē'panōm kummuk, nūy hāpxopmā kummuk. ²⁹Yā' kummuk xe'ēgnāg, 'ūxonnix, tu' xupkumīy nām, tu' nōy pe'paxex kummuk, tu' nōy pu hāpkummugāhā', tu' yīpkumīy, tu yāykix, tu' nōy putex, tu yāy tuk-mīy, tu' koit, tu' xupmāhiy kummuk pax, ³⁰tu' nōy 'āktux kummuk, tu Topap-tup nōg, tu yāy mūn pe'paxex xexka', 'ihā' nōy pe'paxex kutōgnāg, tu hāpkummuk mī'ax xak, tu yāy tak xi' tut pu' yīp-kox 'ohnāg, ³¹tu hāpkummuk mīy pax, tu hām'āktux xex, pāyā' xaxok, hu' hitop tu' xex, yā' mīy 'ohnāg, tu' nōy kuxa ka 'ohnāg. ³²Tu Topa yōg xat'ax yūmmūg, ha' xat hok pu' mīy hok, ka Topa te: "Pūyā tu' xok 'ūyānān tu'," kaxīy, pa' yīp-kox 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy pax, tu' nōy xop pu hāpkummuk yūmmūgāhā', yā' nōy xapit, puyīy hāpxopmā kummuk kamah.

Topa te hâpkummuk mîy ha' pago

2 'Ok 'âxop te 'ânôy yôg hâpxopmâ'ax kopit? Yâ' kummuk 'âktux, pa 'âxop te hâpkummuk mîy 'ânôy putuk, hu yây yôg hâpxopmâ'ax kopit'ax kamah. Yâ 'âtix kummuk. Tep te xîy 'âxop kama hâpkummuk mîy? ²Topa mûn max, ha yûmû'âte' yûmmûg, ha' kopit max, tu' xat hok puyî' xohix hâpkummuk mîy hok, ha' kummugâp-tup 'üyânân tu'. ³Pa 'âxop te hâpxopmâ kummuk, 'îhâ 'ânôy tu: "Ûmîy hok' Yâ Topa tep-tup nôg hâpxopmâ'ax kummuk, hu 'âxüygâp-tup," kaxîy. 'Ok xate hâmp'e'âpaxex, hu: "Topa tekmûn pênâ'ah?" Kaxîy. Yâ' koit! Yâ' pênâhâ! 'Ûxohix te Topa pu yây putuk, yîy Topa te yâ 'ôg hâpxopmâ'ax kopit putup kamah, tu 'ôg hâpkummuk mîy'ax hâ 'âxüygâp-tup. ⁴Topa pe'âpaxek-tôgnâg hok! Yâ' max xe'ëgnâg Topa, tu' hip, xayî pênâ', nûy yây-hâhup, nûy hâpkummuk mîy'ax nîm. Yâ 'âxop te hâmyûmmûg. ⁵'Âyîpkox hok, puxix Topa 'âxüygâ, 'âxüy kutôgnâg nâ' môg, tu môktu 'âxüy xexka, 'îhâ Topa te' hep xop xohix yôg hâpxopmâ'ax kopit, pu' xohix hâmyûmmûg: Yâ Topa te hâmyok mîy, ⁶tu' xohix yôg hâpxopmâ'ax yûmmûg, tu pagop-tup 'üyânân tu', yâ tikmû'ûn te hâpxopmâ kummuk, puxix Topa' kummugâ', ha tikmû'ûn te hâpxopmâ max, puxix Topa hâmmxnâ'. ⁷Tikmû'ûn yâg te' xak, nûy hâpxopmâ max, xî' xak, nûy tu max xe'ëgnâg, Topa putuk, xî' xak, pu Topa te: "Âxop yâ yôgnû!" kaxîy. Tu hâmmx hip, yîy nôm xop hînnâp-tup xe'ëgnâg nûy Topa mûtik tu tihî'. ⁸Pa tikmû'ûn nôy te yây pe'paxex puxet, nûy yây putup'ax mîy, xix hâpxe'ep-tup nôg, nûy hâpxopmâ kummuk pax, ha Topa gâyâhâ', ha hâpkummugâp-tup 'üyânân tu', nûy pago. ⁹Tikmû'ûn xohix te hâpxopmâ kummuk, puxix Topa'

yânân tu' xüygâ', yôgnû Yoneo yôg tikmû'ûn hâmmxap, hak-nây tu' puknôg xop xüygâ'. ¹⁰Tu tikmû'ûn max pu hâmmxnâp-tup 'üyânân tu', pu tu yâyhâ max xe'ëgnâg, Topa putuk, ha' xekânâp-tup, xî' kuxa mâp-tup. Yâ hâmmxnâp-tup 'üyânân tu', tu Yoneo yôg tikmû'ûn pu hâmmx nâp-tup hâmmxap, xik-nây tu' puknôg xop pu hâmmxnâp-tup. ¹¹Yâ Topa pu 'ûhep xohix te yây putuk, tu hâpxopmâ'ax xohix kopit nûy yûmmûg, 'ok pe hâpxopmâ max, pe tu kummuk, nûy tu pago.

¹²Hâm puknôg xop te Mōyyex yôg xat'ax yûmmûg hok, tu hâpxopmâ kummuk, ha Topa te' yôg hâpxopmâ'ax kopit, tu tikmû'ûn yây xat'ax hâ' kopit, 'îhâ' xat'ax yûmmûg 'ohnâg, ha: "Ûkummuk!" kaxîy. Ha Yoneo yôg tikmû'ûn te Mōyyex yôg xat'ax yûmmûg, tu hâpxopmâ kummuk, puxix Topa' yôg hâpxopmâ'ax kopit, tu yây yôg xat'ax hâ' kopit, hu: "Ûkummuk!" kaxîy. ¹³Tikmû'ûn te hâpxopmâ max, puxix Topa tep-tup pax, 'ok pe' xat'ax yûmmûg, 'ok pe' xat'ax yûmmûg hok, ha tikmû'ûn te hâpxopmâ kummuk, puxix Topa tep-tup nôg, 'ok pe' xat'ax yûmmûg, 'ok pe' xat'ax yûmmûg hok. ¹⁴Hâm puknôg xop te Mōyyex yôg xat'ax yûmmûg'ah, pa' puknôg te hâpxopmâ max, puxix tu' mîy, Topa yôg xat'ax mîy, 'îhâ' yûmmûg hok. ¹⁵'Ûyûmmûg. Topa te yây yôg xat'ax yûmmûgâhâ', nôm xop kuxa kopa' yûmmûgâhâ', yî' kuxa kopa' yûmmûg, 'ok pe hâpxopmâ max, 'ok pe' kummuk. ¹⁶Hâptup puxet mō'nâ'ax, 'îhâ Topa te Yeyox xat, pu tikmû'ûn xop xohix yôg hâpxopmâ'ax kopit, nûy hâmp'e tu pânôm yûmmûg, nûy hâmp'e tu pânôm xaptop'ax xohix yûmmûg, ha 'âte hâmp'âpak, max'ax hâ hâmp'âktux, yâ Topa te hâmp'e'pânôm xohix kopit putup, tu hâmp'âpak max'ax hâ' kopit putup.

Yoneo xop xix Mōyyex yōg xat'ax

¹⁷ Ha 'āxop te: “Ūgmū'ūg Yoneo xop yōg,” kaxīy. 'Ākuxa mām ka'ok Mōyyex yōg xat'ax kopah, mōnāyxop hittap Mōyyex te kax'āmi', ha 'ākuxa mām ka'ok nō'om kopah, tu: “Ūgmū'ūg yā Yoneo xop yōg, ha Yoneo yōg tikmū'ūn yā Topa hā tikmū'ūn xe'e',” kaxīy. Yā' hitop tu yāy mūn xexka pe' āpaxex. ¹⁸ Tu Topa yōg putup'ax yūmmūg, xayī' mīy māynāg. Tu hāmmax'ax yūmmūg, xayīy hāpxopmā max. Pāyā hitop tu hāmyūmmūg, ¹⁹ hu yāy pe'āpaxex hitop, hu: “Āte hāmyūmmūg, hu hāmyūmmūg hok xop pu hāmyūmmūgā'ax,” kaxīy. ²⁰ 'Ākuxa mām ka'ok 'ūxat'ax kopah, yā hāmmax xohix yūmmūgāhā', xix hāpxe'e yūmmūgāhā', yīy 'āxop te' tuktup xop pu hāmyūmmūgā'ax, xix hāmyūmmūg hok xop pu hāmyūmmūgā'ax. ²¹ Pāyā yāy pu hāmyūmmūgā'ax xate' xaxok, tu Topa yōg hām'āktux 'āktux, pāyā' mīy 'ohnāg. 'Āxop te: “Āxupxet hok!” kaxīy, tu 'ānōy pu' xat, pu tu' xupxet hok, 'ihā xate' xupxet. ²² Tu' xat hok, pu' nōy hā' xupxet hok, pa 'āxop te 'ānōy hā' xupxet kamah. Tu topa komut xop putup nōg, pāyā topa komut pet tu xate' xupxet, nūy puknōg xop gāyā'. Yā 'ākummuk! ²³ 'Āxop te yāymūn xexka pe'āpaxex, Topa te xa' hōm yāy xat'ax hah, pāyā 'a' mīy'ah, 'āyīpkox 'ohnāg tu', yī' puknōg xop te Topa 'āktux kummuk, yā 'āxop te Topa pu' hupmāhā', ha' yāyhāhup. ²⁴ Topa yōg tappet te: “Ūpuknōg xop te Topa 'āktux kummuk, 'āxop Yoneo xop te hāpxopmā kummuk hah,” kaxīy.

²⁵ Yoneo yōg yūmmūg tikmū'ūn te kaxxop pit xop yāy nāg xax yīmap tu' mep, puyīy tikmū'ūn te hāmyūmmūg. Yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Yoneo xop te' xat'ax pu' yīpkox pip, puxix tu max, pa' yīpkox hok, puxix yāy xax mep 'ūhitop tu'. ²⁶ 'Ūpuknōg xop te' xat'ax pu' yīpkox pi', puxix tu Topa hā tikmū'ūn xe'e', 'ihā

yāy xax yīmap mep 'ohnāg. ²⁷ Ha kaxīy puknōg xop te yūmmūg yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy hāpxopmā'ax yūmmūg, tu yāy xax yīmap tu' mep 'ohnāg, pāyā Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pip, nūy hāpxopmā max, pa yūmmū'āte Topa yōg xat'ax yūmmūg max, tu' pit xop yāy xax mep, pāyā' yīpkox hok, tu hāpxopma kummuk, puxi' puknōg xop te yūmmū yōg hāpxopmā'ax kopit putup. ²⁸ Yoneo yōg tikmū'ūn yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Piyā' Yoneo xop yōg? Tikmū'ūn te xīy yā Topa yōg xe'e'? Tikmū'ūn te' xax xak puxet, tu yāyhā 'ohnāg Topa yōg tikmū'ūn. 'Āmhok. ²⁹ Pa tikmū'ūn kuxa te Topa xak, nō'om te Yoneo xop yōg xe'e', ha Topa Koxuk te' kuxa tupmāhā, pu tu Topa hā tikmū'ūn, 'ūxat'ax te' mīy hok hah. Yā Topa tep-tup, tu' max 'āktux. 'Ap tikmū'ūn nōy te hām'āktux'ah.

3 Tikmū'ūn 'ūm te' yīkopit, hu: “Ok max 'ūgmūn yā Yoneo xop yōg?” kaxīy. Xix: “Ok max Yoneo xop pit yāy nāg xax yīmap nūy xak?” kaxīy. ² Yā' max xe'e'. Topa tek mū yōg Yoneo xop pu yāy yōg hām'āktux 'āktux, 'ūyīy tu xeh max. ³ Tikmū'ūn 'ūm te hām'āktux, hu: “Pa Yoneo yōg tikmū'ūn punethok yīpkox pip 'ohnāg, tu Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox 'ohnāg,” kaxīy. 'A' yūmmūg, pa Topa mūn max, tu Yoneo yōg tikmū'ūn pu hām'āktux xex, tu' xaxok 'ohnāg. ⁴ Hamūn! Topa te hāpxe'e' 'āktux, tu hāmyok mīy, tu' koit 'okpa tikmū'ūn xohix te mō'āmā', yīy Topa tappet te: “Yā Topa te hāmyok mīy, tu hāpxe'e' 'āktux, tu' koit 'ohnāg, pu' pa te hāmyūmmūg xe'e' yīkopit, tu: 'Ūmax,”

Kaxīy.

⁵ Yūmmū'āte hāpxopmā kummuk, kopxix tikmū'ūn nōy pu Topa mūy, yā hāmyok mīy Topa te', ha yūmmū yōg hāxopmā'ax kummuk hā yūmmū'āte hāmyūmmūgāhā'. Yā tikmū'ūn

punethok te hitop tu hām'āktux, hu: "Pūyā Topa 'ūgkummugā hok, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy hā' pago', 'Ap max'ah Topa 'ūgkummugā'! Kaxīy. ⁶Nāy, Topap-xehnāg te hāmyok mīy' Yā Topa mūn pa te hāmyūmmūg xe'ēgnāg, nūy tikmū'ūn xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, xi' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. Paxpu Topa hāpxopmā kummuk, puxix tu tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit hok.

⁷Āte xe hām'āktux, hu: Yāk mūn te koit, pāyā Topap-xehnāg te koit 'ohnāg. Tikmū'ūn xohix te yā koit pax, hu hāmyūmmūg. Yā Topap-xehnāg mūn max xe'ēgnāg. Ha tikmū'ūn 'ūm te hitop tu yīkopit, hu: "Teptu Topa te' yānān tuk kummugāhā', 'āte koit hah?" Kaxīy. ⁸Tikmū'ūn nōy te hitop tu hām'āktux, hu: Yā' max yūmū'āte hāpkummuk mīy, puyīy Topa hāmmāxnā', yā' yānān tu hāmmāxnā', kaxīy. Ha tikmū'ūn nōy tekūn kummuk 'āktux, hu: "Paot te nōm 'āktux." Kaxīy. Tu' koit. Topa te hām'āktux kummuk xop hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu'.

'Ūxohix te hāpxopmā kummuk

⁹Ok Topa tekū yōg Yoneo xop pe'paxex max, xi' puknōg xop pe'paxex kummuk? 'Āmhok! Yā' xohix te yāy putuk Topa pu', 'ūxohix te hāpxopmā kummuk putup pax, ha' kuxa hīy ka'ok, ¹⁰yīy Topa yōg tappet te:

"Tikmū'ūn yok 'ūm 'ap xip'ah.

¹¹tu yā hāmyūmmūg 'ohnāg, xix Topa xak 'ohnāg.

¹²'Ūxohix te Topa nīm, tu Topa yōg putat xak.

'Ū 'ūm te hāpxopmā max? 'Ap xip'ah, 'ap puxehnāg xip'ah.

¹³'Ūyīy'ax te xukpot hax xūy, yā' kummuk, tu yā mō'āmā pax,

'Ūyīkox te kāyānox yīkox putuk, nūy tu yīy'ax hāp-tex.

¹⁴Tu' mānōg, hu: 'Pūyā Topa 'āxat hā 'āp-tex!' kaxīy.

¹⁵Yā' xak, nūy tikmū'ūn xūyγā', nūy putex,

¹⁶tu hāpku'tex kummuk pax nā' xip, tu hāpkoxγōy pax,

¹⁷tu' nōy kuxa yūmmā 'ohnāg,

¹⁸tu Topa yīpkutuk 'ohnāg, nūy tu nūktettex,

yā' kuxa te' yēy 'okpa Topa xip." Kaxīy.

¹⁹Yūmū'āte hāmyūmmūg, tu Topa te' xat'ax hōm yūmmūg, ha Yoneo yōg tikmū'ūn pu' hōm, tu' hōm puyī' xohix yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy yāy-hāhup Topa tu', ha Topa te tikmū'ūn xohix, xi' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpxopmā kummuk yūmmūg, nūy yānān tu' kummugā'. ²⁰Paxpu tikmū'ūn Topa xat'ax pu' yīpkox pi', puxi' kuxa tupmā hok. 'Āmhok. 'Ūxat'ax te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', pāyā' kuxa kummuk tupmā 'ohnāg.

Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' kuxa kummuk tupmā'

²¹Pa Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk tupmā nōmhā', tu' xat'ax hok hā' tupmāhā', ha Mōyyex yōg xat'ax te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', xix tik hittap xop te Topa pupi hām'āktux, tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā kamah, yīy Topa yōg tappet te: Ya hamūn! Kaxīy. ²²Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa max. 'Ūkuxa yūm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, yīy Topa te' tupmāhā'. Yā' hep xohix te yāy putuk, yā Yoneo yōg tikmū'ūn, xix nōm xop te Yoneo xop hā' puknōg, yā yāy putuk. Ha Topa te' kuxa mām ka'ok xop xohix tupmāhā', pu tu kuxa max. ²³'Ūhep xop xohix te Topa yōg putat xak, tu' nīm, tu hāpxopmā kummuk pax, hu Topa putuk 'ohnāg. ²⁴Pa Topa te hāmmāxnāhā', tu nōm kuxa kummuk tupmāhā', 'ūhok hā' tupmāhā', yā Yeyox

Kunnix xok hâ' tupmâhâ', pu tu kuxa max. Yeyox Kunnix xok, nûy tikmũ'ûn kuxa kummuk xit, nûy kuxa max tat 'ûyânân tu'. ²⁵Topa te tu' mûg Kunnix tu: "Ûpênâ'," kaxîy, tu nôm yâykut-nâhâ', pu mîpkupnix tu tu' xok, puyîy Topa tikmũ'ûn yôg hâpkummugâ'ax xaxogâ', pu tu kux, Yeyox Kunnix xok'ax hâ Topa te' xaxogâhâ', tu hâmyok mîy xe'êgnâg tu' xaxogâhâ', tikmũ'ûn kuxa mām ka'ok hâ' xaxogâhâ'. Hô mā Topa te nōā'tot tikmũ'ûn yôg hâpxopmā'ax kummuk, tu 'ap koit'ah, ²⁶pa hōnhâ Kunnix mûg, ha' xok tikmũ'ûn pupi', pu tikmũ'ûn xohi' yūmmûg, nûy: "Yā Topa te hâmyok mîy, hamûn, Topa max xe'êgnâg," kaxîy. Ha hâmyūmmûgâhâ', puyîy yūmmûg. Yā Topa te tikmũ'ûn kuxa kummuk tupmâhâ', tu' kuxa mām ka'ok xop tupmâhâ', nôm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

²⁷Putep te xîy yā yāy pe'āpaxex? Putep te xîy 'âyôgkânāmnām hâ 'āxip? 'Ok yūmũ'âte hâmyok mîy, pu Topa yūmûg putup? 'Ok yūmûg yîpkox pip Topa yôg xat'ax pu', nûy yūmûg kuxa tupmā'? 'Āmhok. 'Ap kaxîy'ah. Pâyā yūmûg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, hu Topa te yūmûg kuxa tupmâhâ', pu tu kuxa max. ²⁸Hu' yūmmûg, Topa te' kuxa yūm'ax puxeñnâg hâ tikmũ'ûn kuxa tupmâhâ', tu' xat'ax hâ' tupmā 'ohnâg, tu' yîpkox pip'ax hâ' tupmā 'ohnâg. ²⁹'Ok Topa te Yoneo xop puxet hâ yā Topah? 'Ok pe Topa te' puknôg xop hâ yā kamah? Hamûn! Yā' hep xohix xop hâ Topah. ³⁰Topap-xet, tu Yoneo yôg tikmũ'ûn kuxa tupmâhâ', 'ūkuxa mām ka'ok hâ' tupmâhâ', tu' puknôg xop kuxa mām xop kuxa tupmâhâ'. ³¹'Ok Topa te' xat'ax nōā', puyîy tikmũ'ûn kuxa mām ka'ok Yeyox kopah? 'Āmhok. Topa te' nōā' 'ohnâg, hak mû'âte' xat, puyî' yîpkox pi', nûy māynâg mîy.

Paot te mōnāyxop 'Amanām 'āktux

4 'Āpu yūmũ'âte 'Amanām 'āktux, nôm te Yoneo yôg tikmũ'ûn xohix hâ mōnāyxop hāmāxap. Putep 'āktux'ax yūmũ'âte'? ²Yā Topa te 'Amanām max 'āktux. Teptu Topa te' xuktux? 'Ok hâpxopmā'ax hâ' xuktux? 'Āmhok. Yā' hok tu Topa te mō'yāy xe'êgnâg, yîy 'Amanām te yāy mûn kutôgnâg pe'paxex. ³Yā Topa yôg tappet te: "Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yîy Topa te' kuxa kummuk tupmâhâ', pu tu kuxa max." Kaxîy. ⁴Tikmũ'ûn hām, hu tayūmak paha', 'ūhok hâ' pa 'ohnâg, pâyā hām'ax tu' paha'. ⁵Ha tikmũ'ûn kuxa kummuk, 'ap hâpxopmā max yūmmûg'ah, pa' kuxa yūm ka'ok Topa kopah, puxix Topa pēnâ', nûy kuxa yūm'ax pēnâ', tu' hok hâ' kuxa kummuk tupmâhâ'. 'Ok Topa te tikmũ'ûn kuxa kummuk xohix tupmâhâ'? 'Āmhok. Pa nôm xop te hâpxopmā max hok, tu' kuxa mām ka'ok, yā Topa te nôm kuxa tupmâhâ'. ⁶Hô mā mōnāyxop hit-tap Namix te hām'āktux, tu tikmũ'ûn hit-tup'ax 'āktux, Topa te' yôg hâpkummuk mîy'ax xaxogâhâ', yā hâpxopmā'ax hok hâ' tupmâhâ', ha' hittup tikmũ'ûn, yîy Namix te:

⁷"Tikmũ'ûn kuxa hittup, Topa te 'ûyôg hâpkummuk mîy'ax

xaxogâhâ hah, pu tu kux.

⁸Tikmũ'ûn kuxa hittup, Topa te' yôg hâpkummuk mîy'ax

mō'kupix 'ohnâg, ha' hittup," kaxîy.

⁹Pi'yā' tikmũ'ûn hittup? 'Ok Yoneo yôg tikmũ'ûn puxet hittup? 'Ok pe' puknôg xop hittup kamah? Namix te putep 'āktux? Yā Namix te' hep xop xohix 'āktux, nôm kuxa mām ka'ok xop 'āktux, yîy Topa yôg tappet te xe: "Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yîy Topa te' kuxa tupmâhâ', pu tu kuxa max," kaxîy.

¹⁰Hām 'ûm hâ Topa te' tupmâhâ'? Pi'yā'? 'Ok pe 'Amanām te yāy nâg xex xak 'ûyîmap tu hāmāxap, hak-nây tu' tup-

mâhâ? 'Ok pe Topa te 'Amanâm kuxa tupmâ hāmāxap, hak-nây tu yây xax xak 'üyīmap tu? Yâ Topa te' tupmâ hāmāxap, ¹¹hak-nây tu 'Amanâm te yây xax yīmap tu' xak, puyīy tu yây kuxa yūm'ax yūmmūgā', yā' kuxa yūm 'ax ha Topa te 'Amanâm putup, tu' kuxa tupmâ hāmāxap, pu tu max, yīy 'Amanâm te yūmū' hā mōnāyxop, ha yūmūg kuxa mām ka'ok hā yūmūg kuxa tupmāhā yāy pu', pa yūmūg yāg te yây xax 'üyīmap tu' mep hok. ¹²Ha 'Amanâm te Yoneo yōg tikmū'ūn hā mōnāyxop yā kamah, nōm xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, tu 'Amanâm putuk, Topa yōg putat hā' mōg 'Amanâm putuk tu', ha kaxīy 'Amanâm kuxa yūm ka'ok hāmāxap, tuk-nây tu yây nāg xex yīmāp tu' xak.

Topa te hām'āktux xex

¹³Topa te 'Amanâm pu hām'āktux xex, xix 'Amanâm mōkputox pu hām'āktux xex kamah, nūy tu hām xexka hōm'ax 'ōm pu', xi' mōkputox pu', puyīy yāy yōg nū hām xexkah, ha hām'āktux xex, 'Amanâm kuxa yūm ka'ok hah. Teptu hām'āktux xex 'Amanâm pu? 'Ok xex 'ūxat'ax mīy hah? 'Āmhok. Topa mūn te hām'āktux xex hāmāxap, 'Amanâm kuxa yūm ka'ok hah, hak-nây tu 'Amanâm te' xat'ax pu' yīpkox xip. ¹⁴Yoneo yōg tikmū'ūn yīpkox pip Mōyyex yōg xat'ax pu'. Paxpu Topa te hām'āktux xex 'üyīp-kox pip xop pu', puxik-tōgnāg, pu' kuxa mām ka'ok, puxix Topa hām'āktux hitop tu' xex. ¹⁵Ūxat'ax te Topa te hāmyok mīy 'āktux. Tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg Topa yōg xat'ax pu', nūy tu hāpxopmā kummuk, puxix yāy tu Topa gāyāhā', ha Topa te' kummugāp-tup 'üyānān tu'. Paxpu' xat'ax tu xip hok, puxix tikmū'ūn hāmyūmmūg 'ohnāg, nūy xat'ax pu' yīp-kox pi', puxix Topa tu gāy hok kamah.

¹⁶Ūyūmmūg. 'Amanâm kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yīy Topa te hām'āktux

xex xe'e', tu' hok hōm'ax 'Amanâm mōkputox pu', nōm xop kuxa mām ka'ok xop pu' hok hōm, nōm te Topa yōg putat hā' mōg, 'Amanâm putuk, ha yūmū'ā hā 'ātak, yā yūmūg kuxa kama mām ka'ok.

¹⁷Ha Topa yōg tappet te: “Ūhēp xop xohix te 'Amanâm 'āktux putup, hu: “Amanâm yā yūmū'ā hā mōnāyxop, yā yūmūg kuxa mām ka'ok kamah, 'Amanâm putuk,” kaxīy. Yīy Topa te hām'āktux xex ka'ok, ha 'Amanâm kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yā Topa xexkah, tu tikmū'ūn xakix'ax hīnnāhā', tu hām xexka xohix yōg hāpxop mīy, tu hāpxop hok hā' mīy, 'ūxat'ax hā' mīy. ¹⁸'Amanâm kutut, xi' xetut kutut, 'ūka'ok, tuk-tok 'okpa Topa te ta tu hām'āktux xex, hu: “Āmōkputox xohix xexka pip punethok,” kaxīy. Yīy 'Amanâm kuxa yūm ka'ok, tu hāmmax hip, pa' kutut xe'e 'Amanâm, ¹⁹üyōg hāmyāxatamuk xohix te 100, ha' yīn pu'uk, pa' kuxa yūm ka'ok, tu' yīkopit 'ohnāg, 'ihā' xetut ka'ok yūmmūg, ²⁰tu' hittup, tu' kuxa yūm ka'ok, Topa te hām'āktux xex tu', tu nōm pu: “Āmax. Xate 'ā' hōm putup 'ūgkutok pīt. Ya hāmūn. Puxi,” kaxīy. ²¹Tu hāmyūmmūg, hu: “Topa te 'ā' hōm putup 'ūgkutok pīt, tu' ka'ok xe'ēgnāg, nūy tu 'ā' hōm,” kaxīy. ²²Hu' kuxa yūm ka'ok Topa kopah, ha Topa te' kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max. ^{23–24}Topa yōg tappet te 'Amanâm 'āktux, tu yūmū'ā 'āktux kamah, yā Topa te' kuxa mām ka'ok xop xohix kuxa tupmāhā', 'ū tu kuxa max, ha yūmūg kuxa mām ka'ok Topa kopah, nōm te yūmūg xuxyā hīnnāhā' putpu', yā Yeyox Kunnix mūn hīnnāhā', ²⁵ha te Topa tux hok, pu tikmū'ūn putex, ha yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg yōg hāpxopmā'ax kummuk tu' xok hā' pago, ha Topa te putpu' hīnnāhā', nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā Topa tu'.

Topa te yûmûg kuxa kummuk tupmâhâ'

5 Topa te yûmûg kuxa kummuk tupmâhâ', yûmûg kuxa mām ka'ok hah. Yā Topa gāy kux, ha yûmûg kuxa mām, nûy tu hittup. Yûmûg xuxyā Yeyox Kunnix te yûmûg kuxa mām māmâhâ', ²tu yûmûg mōgāhâ', 'ûmōg Topa yōg putat hā. Yā yûmûg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, yīy Topa te yûmû'ā hāmmaxnāhâ', ha Topa yōg putat hā yûmûg mōg kumak mōg. Yā yûmûg kuxa hittup, 'ihā' mām ka'ok, tu hāmmax hip, nûy yāyhā tu max xe'ēgnāg, Topa putuk. ³Yûmû'āte' hip kamah, 'ihā yûmûg xûy, pāyāk kuxa hittup, 'ihāk xûy kamah. Yā kaxīy yûmûg xûy hā' tot. ⁴Yûmû'āte nōā' tot, ha Topa te' pēnāhâ', tu yûmûg putup, yīy yûmû'āte hāmmax hip, nûy yāyhā Topa putuk. ⁵Yûmûg kuxa teknōg 'ohnāg, yā Topa te hām'āktux, tute mō yûmûg yāy xe'ēgnāg 'āktux, ha Topa Koxuk te yûmûg kuxa yûmmûgāhâ', tu Topa te mō yûmûg yāy xe'ēgnāg yûmmûgāhâ', ha Topa te yāy Koxuk nû'kutnāhâ yûmû'ā', yīy hāmmax hip.

⁶Hômā yûmû'āte Topa hāk puknōg, tu hāpxopmā max hok, ha Kunnix xok, yûmûg pupi' xok, yûmûg kuxa kummuk, yī' xok, ha Topa te 'āmniy puxet yāy kutnāhâ', ha Kunnix xok nō'ôm 'āmniy 'ihā', nûy yûmûg kuxa ka'ogā', 'ûyīy yûmûg hāpxopmā max. ⁷Tikmû'ûn 'ûm te' nōy pupi' xok'ax? 'Ok tik te hāmyok mīy pupi' xok'ax? Yā' ka'ok, nûy nōy yānān tu' xok, pa tikmû'ûn kutōgnāg te tik max 'ûyānān tu' xok'ax. ⁸Pa Topa te mō yûmûg yāy xe'ēgnāg, tu yûmûg yûmmûgāhâ', yā Kunnix te yûmûg pupi' xok tap, 'ihā yûmûg kummuk nām! ⁹Ha' xok, nûy yûmûg kuxa kummuk tupmā', pu tu kuxa max, puyīy Topa gāy kuxyā yûmûg pupi'. ¹⁰Hômā Topa te yûmû'ā tu' gāy, pa Topak-tok xok, nûy yûmûg kuxa kummuk xit, nûy kuxa max tat

'ûyānān tu', ha hōnhā Topa te yûmû'ā hāk xape', ha Kunnix hi putpu', tu yûmûg kopa' xip. ¹¹Yûmûg kuxa hittup xe'e', yā Topa yûmû'ā hāk xape, xix Yeyox Kunnix te yûmûg kuxa hittupmāhâ', yā yûmûg xuxyā', tu Topa gāy kuxyāhâ', yīy Topa hā yûmûg xape'.

'Anão xix Kunnix

¹²Tik te māxap puxet te hāpxopmā kummuk hām xexka tu', hu' xok, hāpxopmā kummuk tu' xok, yī' hep xop xohix xakix'ax, 'ûxohix te hāpxopmā kummuk tu'. ¹³Hômā, hāmyāxatamuk xohixnāg hā, 'ap xip'ah Topa yōg xat'ax, ha' hep xop xohix te hāpxopmā kummuk, pāyā Topa te hāpxopmā'ax kummuk mō'kupix 'ohnāg, yā tikmû'ûn te' yōg xat'ax yûmûg hok. ¹⁴Mōnāyxop hāmāxap 'Anão 'a' yīpkox pip'ah 'ûxat'ax pu', tu hāpkummuk mīy, ha' hep xop xohix te hāpxopmā kummuk, hu' xakix nām, 'ihā 'Anão xip hāpxexka tu', ha' xohix xakix, tu mōktu mōnāyxop hittap Mōyyex xip, nōm te Topa yōg xat'ax kax'āmi', yā' xohix xakix.

'Anão yā tikmû'ûn kummuk hā mōnāyxop hāmāxap, ha Yeyox Kunnix 'ûk-nāy tu' nûn, nûy yāyhā tikmû'ûn kuxa tup xop hā mōnāyxop. ¹⁵Ûyûmmûg. Topa te hāmmax nāhâ', pāyāp-xe'ah. Topa te hām hok hā' hāmmaxnāhâ', pa 'Anão te hāpkummugāhâ'. Ya hamûn. 'Ûhep xop xohix xakix, 'Anão te hāpkummuk mīy, ha' xakix, pa Topa mûn max xe'ēgnāg, tu hāmmaxnāhâ hām hok hā', tu tikmû'ûn kuxa kummuk xit, Yeyox xok hā' xit, nûy kuxa max 'ûyānān tu' tat, Yeyox Kunnix te tikmû'ûn mō'yāy xe'ēgnāg hah. ¹⁶Ûyûmmûg. Tik puxet te hāpkummuk mīy, ha Topa gāy, tu: "Yā' kummuk 'ōhôm!" kaxīy. Pa Topa te hāpkummuk mīy'ax xop pu hāmmaxnāhâ', 'ûhok hā hāmmax nāhâ', tu hāpkummuk mīy'ax xexka xaxogāhâ', tu' kuxa kummuk xit, 'ûhok hā' xit, nûy

kuxa max tat tu' yānān. ¹⁷Hamūn. Tik puxet te hāpkummuk mīy, yī' hep xop xohix xakix'ax. Yā hāpxopmā xexkah, tu' xohix pu hāpkummugāhā'. Pa tik nōy te hāpxopmā xexka xe'ēgnāg, 'ūxuxet'ax Yeyox Kunnix, tu hāmma xexka nāhā' 'ūxohix pu', nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopa' xop pu hāmmaxnāhā', ha Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa max, ha Kunnix te yūmū'ā xexkānāp-tup, 'ūyīy nū mūtik yūmūg hi xe'ēgnāg, nūy hi mōkumak mōg.

¹⁸Tik puxet te hāpkummuk mīy, yī' hep xop xohix xakix'ax, ha hāpxopmā'ax max puxet nōy te' xohix kuxa tupmāhā', tu' hīnnāhā'. ¹⁹Tik puxet te' hep xop xohix pu hāpkummugāhā', tu Topa pu' yīp-kox xip 'ohnāg, hu yāy putox xop xohix pu hāpkummugāhā', yā' hep xop xohix te hāpkummuk mīy kamah. Pāyā tik puxet nōy te' xohix pu hāmmaxnāhā', tu' yīp-kox xip Topa pu', hu hāmmaxnāhā', tu' kuxa kummuk tupmāhā'.

²⁰Topa te' xat'ax hōm, nūy hāpkummuk yūmmūgā', ha hāpxopmā'ax kummuk te' nōy nā' mōg tu mōktu yā' xohix, pa Topa te hāpxopmā hok hā hāmmaxnāhā', tu nōy nā' mōg tu mōktu xohix xexkah. ²¹Hōmā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, ha' kuxa hīy ka'ok, pa hōnhā Topa te hāmmaxnāhā', tu' hok hā tikmū'ūn kuxa kummuk tupmāhā', pu tu max, puyīy hāmyok mīy, nūy tu hi xe'ēgnāg mō kuma' yūmūg xuxyā mūtik, nūy Yeyox Kunnix mūtik hāpxopmā'ax xohix xat.

Kunnix tek mūg kuxa tupmāhā'

6 Yūmū'ātep-tep 'āktux'ax? 'Ok max, yūmūg hāpxopmā kummuk pax, puyīy Topa hāmmaxnā xexka'? ²'Āmhok! Kaxīy hok! Yā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha Topa te yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa tup, nūy hāpxopmā kummuk putup hok, nūy kuxyā'. Tikmū'ūn xok,

tu hāpxopmā kux, ha kaxīy yūmū'āte hāpxopmā kummuk tu kux kamah, ³Yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik nūy. Yā yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmūg hāpxopmā kummuk tu kux, ha tikmū'ūn te yūmūg putox pix, puyī' xohix hāmyūmmūg. Yā Kunnix xok yūmūg pupi', pu yūmūg kuxap-xet yāy kuxa mūtik. ⁴Yeyox Kunnix xok, ha nō hāpkot yūmūg pupi kamah, pu yūmū yōg hāpxopmā'ax kummuk xaxogā'. Ha yūmūg putox pix, nūy yūmū'ā hāmyūmmūgā', 'ūyīy hāpkummuk mīy kux. Ha Topa yūmūg Tak te Kunnix putpu hīnnāhā', tu yūmūg ka'ogāhā kamah, 'ūyīy yūmūg hi xe'e Yeyox mūtik, nūy tu hāpxopmā max.

⁵Yā Kunnix xok, yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmū'ā hāpxopmā kummuk tu kux, ha' putpu' hi yūmūg pupi kamah, 'ūyīy yūmūg hi xe'e'. ⁶Tu hāmyūmmūg. Hōmā yūmū'āte hāpxopmā kummuk, tu' mīy pax, pa Kunnix te mīpkupnix yīmū tu' xok, yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa tupmā', pu hāpkummuk yūmūg kuxa hīy hok, pu yūmū'ā hāpxopmā kummuk tu kux, nūy yānān tu hāpxopmā max. ⁷Tikmū'ūn xok, tu hāpkummuk mīy kux. ⁸Kunnix xok yūmūg pupi', 'ūyīy hāpkummuk mīy tu kux, tu' putpu' hi yūmūg pupi kamah, 'ūyīy hi mō'kumak mōg yāy mūtik. ⁹Ūyūmmūg. Topa te Kunnix hīnnāhā' putpu', yīy xe xok putup 'ohnāg. Yā Topa te' hīnnāhā', pu tu hi mō'kuma' mōg. ¹⁰Yā' xok, ha hāpkummuk mī'ax xop te xe Kunnix putex 'ohnāg, 'ap xep xok putup'ah, pa Topa tu' hi xe'ēgnāg. ¹¹Yā Kunnix xok 'āxop pupi', nūy 'ōg kummuk mīy'ax kuxyā'. 'Ūxaxok hok! Hōnhā Kunnix hi xe'e Topa tu', ha 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, nūy Topa tu 'āhi xe'e kamah.

¹²Hāpkummuk mīy hok, xix yāy putup'ax mīy hok, xayīy yāy kummugā hok. ¹³Topap-xehnāg pu 'īpkox pi', pu tu 'āxat. Yā xa hāmmaxnā xexka! Tu

'āhinnāhā', ha Topa tu 'āhi, nūy hāmyok mīy, yīy 'ānōy pu 'āyīpkox hok, xayīy hāpkummuk mīy hok. ¹⁴Tikmū'ūn kummuk pu 'āyīpkox hok. Yā yūmūg xat hok. Pa Topa te yūmūg hīnnāhā', 'ap xat'ax te yūmūg hīnnā'ah, pa Topa te yūmū'ā hāmmāxnāhā', tu' hok hā' nāhā', ha yūmūg hi xe'ēgnāg.

Yūmū'ā Topa hā kāmānat xop

¹⁵Mōyyex yōg xat'ax tap, ha Topap-xehnāg te nōmhā yūmūg xat, tu yūmū'ā hāmmāxnāhā'. 'Āxop te-putep pe'āpaxex? 'Ok Topa te yūmūg kuxa tupmāhā', 'ūyīy yūmūg hāpkummuk mīy? 'Ap hamūn'ah! Yām'hok! ¹⁶'Āxop te hāmyūmmūg. Tik te' nōy pu' hām, puxix yā' nōy yōg kāmānat, tu' yīpkox pīp, tu hām'āpak, nūy tu hām max. Ha kaxīy tikmū'ūn te Topa pu' yīpkox pīp, tu Topa hā 'ūyōg kāmānat, ha nōm pu hāmmāxnāhā', tu' kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa max. Pāyā tikmū'ūn yīpkox hok, puxix tu hāpxopmā kummuk, tu yāy kuxa tupmā hok. Yīy Topa te nōm putup nōg, 'ūkuxa kummuk hah. Yā yāy kummugāhā'. ¹⁷Nū mōy Topa pu hām'āktux, nūy: "Āmax Topah!" kaxīy. Yā hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk, pāyā hōnhā Topa pu 'āyīpkox pīp, hām'āpak max 'āpak'ax tu', ha tikmū'ūn te xa hāmyūmmūgāhā', tu xa hāpxe'e yūmmūgāhā', yīy 'ākuxa tep-tup, tu' hittup xexka'. ¹⁸Hōmā 'ākuxa hittup 'ohnāg, hāpxopmā kummuk tu', pāyā nōmhā Topa yōg putat hā 'āmōg, nūy hāpxopmā max, nūy Topa yōg putup'ax māynāg mīy, hu 'ākuxa hittup xexka'. ¹⁹'A 'āxop te hāmyūmmūg'ah, yīy 'āte hām'āktux'ax hā xa hāmyūmmūgāp-tup. Hōmā 'āxop te' xak, nūy hāpkummuk mīy, tu' mīy pax, tu 'ānōy hā'xupxet, tu 'ānōy kummugā pax, Hu mōy, hōnhā xax, nūy Topap-xehnāg pu hāpxopmā

max, xayīy 'āhi xe'e', xayīy 'ānōy pu hāmmāxnā'.

²⁰Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk pax, tu Topa pu 'āyīpkox 'ohnāg. ²¹Nāy 'ūxutigā', nūy 'ōg hāpxopmā'ax kummuk pe'āpaxeh. 'Ok 'āhittup, 'īhā hāmpē'āpaxex? 'Ok pe xate yāyhāhup? Yā xate yāyhāhup, hāpxopmā kummuk tu'. Hōmā 'ākuxa hittup 'ohnāg, yā Hāmgyāgnāg Pet ha 'āmōg'ax. ²²Pa Topa te 'ākuxa ka', tu 'ākuxa kummuk tupmāhā', xa kuxa max, nūy Topap-xehnāg pu 'āxop hāpxopmā max, nūy 'āhi xe'ēgnāg mō kuma 'āmōg. ²³Tikmū'ūn te hāpxop kummuk hā yāy kummugāhā 'ūyānān tu', nūy pago, hu ta xakix. Pa Topa te hāmmāxnāhā', 'ūhok hā hāmmāxnāhā', nūy tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg. Yeyox Kunnix xok hā' hīnnāhā', nō'ōm yūmūg xuxyā xe'e', ha yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik.

Paot te yāyta'ax xop hā hāmyūmmūgāhā'

7 'Ūkxape xop, 'āxop xohix te' xat'ax yūmmūg, hu hām'āktux yūmmūg kamah yōgnū'. 'Ūxat'ax yā' xat tikmū'ūn xohix, ha ta' xakix xop 'ap xat'ah. ²'Ūyūmmūg. 'Ūn yāytaha', ha' xat'ax te 'ūgmīy ka'ok, tu' yīpxox mūggā ka'ok, pa' yīpxox xok, puxix 'ūhiy'ax koa', ha ta' nīm, tu' hok yūm. ³Kaxīy, 'ūn te tik nōy mūtik nōm 'īhā' yīpxox xip, puxix tikmū'ūn te: "Yā 'ūn kummuk, tu' nōy hā' xupxet," kaxīy. Pa 'ūn yīpxox xok, puxix tup-xehnāg, nūy hok yūm, tu nōm pu' yīpkox xip kux, yā' max, 'ūn te tik nōy mūy, nūy nū mūtik yāytax. ⁴'Ūkxape xop, yā kaxīy 'āxop te 'āhok pīp xop putuk. Yā Kunnix xok 'īhā Mōyyex yōg xat'ax pu 'āyīpkox kux, nūy hōnhā Kunnixp-xet pu 'āyīpkox pī'. Yā 'āxop te Kunnix hā' yīn xexka', tu yā hōnhā 'ūyōg, ha putpu' hi', 'ūyīy yūmūg hāpxopmā max Topa pu'. ⁵Hōmā yūmū'āte hāpxopmāhā', tu yā yāy yōg putup'ax

xohix mîy, tikmû'ün xop xohix putuk, yûmû'âte' mîy, ha' xat'ax te hâpkummuk mîy xat hok, 'ûmîy hok, hu hâpkummuk mîy putup xûy, tu mōktu yûmûg xakix. ⁶Pa hōnhā yûmûg hok pip, ha yûmûg hîy'ax koa', yûmûg hok pip, nûy Topap-xehnâg pu hâpxopmā max. Topa Koxuk te yûmûg hînnāhā xe'e', tu yûmûg putox kummuk tupmāhā, ha' xat'ax hittap te yûmûg xat kux. ⁷Yûmû'âtep-tep 'āk-tux'ax? 'Ok xat'ax kummuk? 'Āmhok' Yā' max, pâyā' xat'ax tek mûn pu hāmyûm-mûgāhā, 'û yûmmûg, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. 'Ūxat'ax tek xat hok, 'ûyîy hâpxop putup xûy hok. Paxpuk xat hok, kopxix hâpxop putup xûy hok, pa hōnhā 'âte hāmyûmmûg, hu hâpxop putup xûy xe'e'. ⁸Yî' xat'ax tek xat, 'ûyîy tuk nōy yōg hâpxop putup xûy hok, hu 'âte hâpxop putup xûy. Pax puk xat hok, kopxix Topa yōg hāmpē'paxex yûmmûg hok, xix yāy yōg hâpxopmā'ax kummuk yûm-mûg hok. Yā Topa pa te hāmyûmmûg xe'ēgnâg, hu' xat, 'ûyîy hâpxopmā max. ⁹Hômā 'âte' xat'ax yûmmûg 'ohnâg, tu hāmpē'paxex, hu: “Yā 'âte hâpxopmā max,” kaxîy. Pa Topa tek xat, 'ûyîy hâpkummuk mîy hok, ha 'âte' xupak, tu hāmyûmmûg, tu yāy kuxa kummuk yûmmûg, ¹⁰hu yāy kuxa tu teknōg. Yā Topa te' xat'ax hōm, puyîy tikmû'ün hînnā', pak yûmmûgāhā, 'û yûmû yāy yōg hâpxopmā'ax kummuk. ¹¹'Āte hâpkummuk mîy, hu yāy pu mō'āmā', tu yāy mûn max pek'paxex, pâyā' koit. Hu 'âte yāy kuxa putex, tu: “Āte Topa yōg xat'ax mîy hok.” Kaxîy.

¹²Yā Topa yōg xat'ax max xe'ēgnâg, tu hâpxe'e'. ¹³Tepte xîy? 'Ok hâpxop max tek kummugāhā? 'Āmhok! Pâyā' 'âte hâpkummuk mîy, ha Topa yōg xat'ax max, tu yōgnû hâpxopmā'ax kopit, nûy 'ûgmûn yûmmûgā', yā 'âte hâpkummuk mîy xe'e'.

Tikmû'ün kuxa te yāy tuk-mîy

¹⁴Yûmû'âte hāmyûmmûg. 'Ūxat'ax yā Topa yōg, hak mûn pu'uk, hu hâpxopmā kummuk pax, tu hâpxopmā kummuk mō kumak mōg. ¹⁵'Īntu'. 'Āte hâpxopmā maxp-tup, pâyā 'ap mîy'ah, tu hâpxopmā kummuk putup nōg, pâyā 'ûmîy. ¹⁶Tu hâpxopmā kummuk, 'îhā nōm putup nōg, kopxix: Yā hamûn. Topa yōg xat'ax max xe'e'. Kaxîy. ¹⁷'Ak mûn te' mîy'ah, pâyā hâpkummuk tek kuxa kopa' xip mûn te' mîy. ¹⁸'Āte' xak, nûy hâpxopmā max, pâyā 'a' mîy yûmmûg'ah 'âte', 'ûgkuxa kummuk tu'. ¹⁹Tu' xak, nûy hâpxopmā max, pâyā 'a' mîy'ah, tu' yānān tu hâpxopmā kummuk. ²⁰'A 'âte hâpkummuk mîy putup'ah, pâyā' mîy, yîy hâpkummuk tek kuxa kopa' xip tek kummugāhā, ²¹yîy 'âte hāmyûmmûg. 'Āte hâpxopmā max putup, 'îhā hâpxopmā kummuk 'ûp-xehnâg. ²²'Ūgkuxa te Topa yōg xat'ax hā' hittup, ²³pâyā 'âte hâpkummuk mîy pax, 'ûgkuxa kummuk tu'. Tu hâpxopmā max xak, pâyāg kuxa kummuk tuk hîy, 'û hâpxopmā max hok. ²⁴Huk hittup 'ohnâg. 'Ū 'ûm mûn tek ka'ogā'ax, 'âte hâpxopmā max? ²⁵Topa tek ka'ogāp-tup, yîy 'âte: “Topa 'āmax,” kaxîy. Yā Yeyox Kunnix te 'û 'ûm hā 'ātehet.

Kaxîy 'ûgkuxa kopa 'âte' xak, nûy Topa yōg xat'ax 'ûgyîpkox xihîp, nûy 'ûgmāynâg mîy, pâyā 'âte' mîy yûmmûg'ah, hu hâpkummuk mîy pax.

Topa Koxuk tek mûg ka'ogāhā'

8 Topa te yûmûg kummuk 'ûm 'āk-tux'ah nōmhā, yā yûmûg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mûtik, ha Topa te yûmûg 'ûm 'āktux kummuk 'ohnâg Yeyox Kunnix hah. ²Topa Koxuk te yûmûg hînnā xe'e Yeyox Kunnix mûtik, tu yûmûg mōy, pu' xat'ax yûmûg kuxa hîy hok, 'ûyîy yûmûg hâpkummuk mîy hok, nûy yûmûg xakix hok kamah.

³ Ūxat'ax te yūmūg 'ūm kuxa tupmā'ah. Yūmū'āte yāy putup'ax mīy, yīy hāpxopmā kummuk pax, pa Topa ka'ok, tu yūmūg kuxa tupmāhā, pu tu kuxa max, tu hāpxopmā'ax kummuk 'āktux kummuk kamah, huk-tok pit nū'kutnāhā, ha yāyhā tīkmū'ūn kutok nūy hāpkummuk kuxyā, ⁴ ūyīy yūmūg hāpxopmā max, nūy tu' xat'ax xohix pu yūmūg yīpkox pi', yā' xat'ax max xe'e'. Ha Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā, 'ūyīy yāy putup'ax mīy hok. ⁵ Tīkmū'ūn te yāy putup'ax mīy, puxix tute hāpkummuk mīy, pa tīkmū'ūn te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, puxix tu hāpxopmā max, Topa Koxuk pekpaex tu'. ⁶ Tīkmū'ūn te yāy putup'ax mīy, puxix tu xakix, hāmpē'paxex kummuk tu', pa tīkmū'ūn te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, nūy hāpxopmā max, puxix tu hi xe'e', tu' kuxa mām max, Topa Koxuk pe'paxex tu'. ⁷ Yīy tīkmū'ūn gāy, tu Topap-tup nōg, nūy yāy putup'ax mīy, tu yā hāmpē'paxex kummuk, tu Topa yōg xat'ax pu' yīpkox 'ohnāg, tu' mīy 'ap yūmmūg'ah, ⁸ yīy Topa te nōm xop putup hok, nōm te yāy putup'ax mīy pax.

⁹ Pa 'āxop te yāy putup'ax mīy 'ohnāg. 'Āmhok. 'Āxop te Topa Koxuk pu 'āyīpkox pip. 'Āxop te nōm pu 'āyīpkox pi', puxix Topa Koxuk 'ākopa xip. Tīkmū'ūn te Kunnix Koxuk xip hok, puxix Kunnix yōg hok. ¹⁰ Kunnix te 'ākopa' xip, puxix Topa Koxuk 'āhīnnā', Topa te 'ākuxa tupmāhā hah, pa 'āyīn xok putup, xate hāpkummuk mīy pax hah. ¹¹ Topa Koxuk te Yeyox Kunnix hīnnāhā' putpu, tu 'ākopa' xip, yīy kamah hīnnāp-tup putpu 'āxop yīn, yā hōnhā' xip 'ākopah.

¹² Ūkxape xop: Yā Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā, yīy yūmū'āte tu ta nemēn. 'Āpu yūmū'ā yāy yōg putup'ax mīy hok. ¹³ 'Āxop te' mīy, hu ta xok, pa Topa Koxuk pu 'āyīpkox pip, hu ta yā hi xe'ēgnāg. ¹⁴ Tīkmū'ūn te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, yā 'ōhōm Topak-tok xe'ēgnāg. ¹⁵ Yā Topa Koxuk te 'ākuxa

kummugā 'ohnāg, pa' hittupmāhā, nūy tu kuxānōg hok. Ūyūmmūg. Yūmū'āte yāyhā Topak-tok xop, pu yūmūg ka'ogā, 'ūyīy Topa pu hām'āktux, hu: "Tak, yōgnū 'Ātak!" kaxīy. ¹⁶ Ha Topa Koxuk te yūmūg koxuk pu hām'āktux, nūy yūmū'ā Topak-tok xop 'āktux. ¹⁷ Yūmūg yā Topak-tok xop, hu pexkox yōg hāpxop max xohix pop putup, Topa te nōm xex yāy yōg tīkmū'ūn pu', ha yūmū'āte pop putup Kunnix mūtīk. Yā Topa te nōm hāpxop max xex Kunnix pu', tu pexkox kopa' xex, ha yūmū'āte hāpxop mō'koxip putup Kunnix mūtīk. Nōm mūtīk yūmūg xūy, kopxix yūmūg yāyhā max xe'ēgnāg Kunnix putuk.

Yūmū'āte yāyhāp-tup max xe'ēgnāg

¹⁸ 'Āte hāmpē'paxex, hu: Yūmūg xūy kutōgnāg nōmhā, tuk kuxa hittup xe'ēgnāg putup hōmā, 'īhā hāptup xe'e nōy punethok mō'nāhā, 'īhā yūmūg yāyhāp-tup max xe'ēgnāg. ¹⁹ Topa te yōnnā'ī xohix mīy, ha' hip, tu' xak, pu Topa nōm tu yāy yōg kutok xop mūg. ²⁰ Hōmā hāpxopmā'ax xohix yāyhā hitop, Topa tep-tup hah, ha hāmmax hip, ²¹ puyīy Topa tux hok, pu tik-tox hok, 'ū yāyhā max xe'ēgnāg, Topak-tok xop xohix mūtīk. ²² Yūmū'āte hāmyūmmūg, nōm yōnnā'ī xop tu' kokōn, tu' xūy, 'ūn tek-tok put putup, tu' xūy, tu' kokōn, ha kaxīy yōnnā'ī xohix xūy pu Topa' hittupmā'. ²³ Pāyā' hok pip'ah. 'Āmhok. Yā yūmū'āte kopa yā' kokōn kamah, ha Topa te yūmū'ā yāy Koxuk hok hōm hāmāxap, ha' hip, nūy yūmūg yāyhā Topak-tok xop, yā yūmūg tupmāhā, 'ūyīy yūmūg tup mō'kumak mōg. ²⁴ Yā yūmūg kuxa tupmāhā, yūmūg kuxa mām ka'ok ha' tupmāhā, ha yūmū'āte hāmmax hip. 'A hōnhā yūmū'āte' pēnā'ah, tuk kuxa mām ka'ok, hu hāmyūmmūg, yā yūmū'āte' pēnāp-tup. Pax pu tīkmū'ūn hāmpēnā', puxi' hip 'ohnāg. ²⁵ Pa tīkmū'ūn te'

pênâ hok, puxix tu kuxa mām ka'ok, tu hāmmāx hip, puyīy Topa 'ā' mīy.

²⁶Ha Topa Koxuk te mō yūmūg nīynām, yūmūg kuxa pu'uk hah. Ha yūmū'āte Topa mūtik hām'āktux yūm-mūg'ah, yīy Topa Koxuk te Topa tu ta tu' xak, yūmūg pupi tu' xak, 'ūkokōn 'ihā yūmūg pupi' xak, nūy 'ūyīy hok hā hām'āktux, nūy Topa pu hām'āktux.

²⁷Ha Topa te tikmū'ūn kuxa kopa pēnāhā, tu yāy Koxuk pe'paxex tu' yūm-mūg, ha yāy Koxuk xe'ēgnāg te Topa tu' xak, yāy yōg tikmū'ūn pupi' xak, tu Topa yōg putup'ax yūmmūg. ²⁸Topa te yūmū'ā hāmmāxnāhā, tu hāmmāxnāp-tup mō'kuma' mōg, tu hāpxopmā'ax xohix hā yūmū'ā hāmmāxnāhā. Yā yūmū'āte Topap-tup pax xexka', yūmūg yīmōgatux hah, tu yūmūg xānāhā, mō yūmūg yāy xe'ēgnāg tu', ha yūmū'āte' yūmmūg, hu yūmūg kuxa mām. ²⁹Topa te yūmūg yīmōgatux tap, tu yāy pu yūmūg pop, 'ū yūmūg yāyhā 'āhā tuk-tok putuk, pu Kunnix yā māxap, ha yūmūg xohix yā nōm mō nū kuhmōy. ³⁰Ha Topa te yāy pu yūmūg pop tap, xix yūmūg xānāhā, xix yūmūg kuxa tupmāhā, pu tu kuxa max, 'ūyīy yūmūg yāyhā max xe'ēgnāg, Kunnix putuk.

Topa te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg Yeyox Kunnix hā

³¹Hamūn, yīy yūmū'ātep-tep 'āktux'ax? Topa te yūmū mūtik tihi', yīy tikmū'ūn kummuk te hitop tu yūmū'ā hāpkummugāhā. ³²Topa te yāy kutok pit puxet kumīy 'ohnāg, pa yūmū'ā' hōm. 'Ūk-tok hōm yūmū'ā', puxix tu hāpxop xohix yūmū'ā' hok popmāp-tup kamah. ³³Topa te yāy yōg tikmū'ūn yīmōgatux. 'Ok tik 'ūm xip, nūy 'ūkummuk 'āktux? 'Ap tik 'ūm xip'ah, yā Topa mūn te' kuxa tupmāhā, pu tu kuxa max. ³⁴Yīy tikmū'ūn 'ūm 'a' kummuk 'āktux'ah. Kunnix xok, yā putpu' hi', tu Topa yīpxe'e hā' xip,

tu yūmūg pupi Topa tu ta tu' xak, ³⁵tu mō yūmūg yāy xe'ēgnāg. 'Ap tikmū'ūn 'ūm xip'ah, xix hāpxopmā'ax 'ūm xip'ah, nūy Topa pu' hupmā hok, puyīy Topa yūmūg putup hok. Yūmūg xūy xix hāpxop xak'ax tat punethok, xix tikmū'ūn te yūmūg xūygāhā, ha putup te yūmūg kix, ha topixxax 'ūm yūmūg xip hok, xix tikmū'ūn kummuk te' xak, nūy yūmūg kix, puxix Kunnix mūn mō yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmūg nīm 'ohnāg. ³⁶Topa yōg tappet te: "Āmnīy xohix hā tikmū'ūn te yūmūg putup nōg, tu yūmūg kix putup, yūmū'ā yā Topa hā tikmū'ūn hah. Tikmū'ūn te kahnēn mōgāhā, nūy putex, ha taxīy yūmūg mōgāhā, nūy yūmūg kix," kaxīy.

³⁷Pāyā tute yūmūg nōā hok, Yeyox Kunnix te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg hah, yīy yūmūg kuxa hittup xexka', 'ihā pexkox ha yūmūg mōg kumak mōg. ³⁸Yīy 'āte hāmyūmmūg. Kunnix te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmūg nīm 'ohnāg. Pe yūmūg hi', pe yūmūg xakix, puxix Kunnix yūmūg nīm hok. Pexkox yōg xop xix yāmīy xop te yūmūg nīm mā hok, ha hōnhā Kunnix te yūmūg mūtik tihi', tu hāptup hā yūmūg mūtik hi putup, xix hāptup nōy xohix hā Kunnix te yūmūg 'ūm nīm putup'ah, mō yūmūg yāy xe'ēgnāg tu'. ³⁹Yā pexkox yōg xop te Kunnix nīm māp-tup hok yūmū'ā, xix hām xexka xix hām kaka' pip xop te yūmū'ā nīm māp-tup hok kamah. 'Ap xip'ah hāpxopmā'ax te Topa pu hupmāhā, puyīy yūmūg nīm, ha mō yūmūg yāy xe'ēgnāg, yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā Topa te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg.

Topa xix yāy yōg tikmū'ūn

9'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūgmūn yā Kunnix yōg, hu 'ap koit'ah. Topa Koxuk tek kopa' xip, tuk kuxa pu hāmyūmmūgāhā, tu: "A xatep koit'ah," kaxīy. ²'Ūgkuxa hittup 'ohnāg, yāk kuxa xūy, 'ihā 'āte yāy yōg tikmū'ūn

pe'paxex. Yāk xape xe'e Yoneo yōg tikmũ'ūn, 'ūgmũg hep puxet tu'. ³ 'Āte hām'āktux'ax hu: Pūyā Topa 'ūgkum-mugā, nūy 'ūkxape hā hāmmaxnā! Tu xe hām'āktux'ax, hu: Pūyā Kunnix 'ūgnīm, nūy tuk xape mō'nīnām 'ūyānān tu'. ⁴ Nō'om yā Topa yōg tikmũ'ūn, ha' yīmō-gatux, pu Topa hāk-tok xop, ha Topa te' xexkanāhā, yāy mūtik, tu' pa'ax mīy nōm xop mūtik, tu tu' xat'ax hōm. Yā 'ōm te Topa xak, tu' yēy Topa keppah, ha Topa te nō'om mūtik hām'āktux xex. ⁵ Ha mōnāyxop hittap mōkputox, ha Kunnix mūn kama mōnāyxop hā mōkputox. Pūyā' xohix Topa xexka 'āktux mō kuma' mōg, 'ūxexka xe'ēgnāg hah. Hamūn.

⁶ Pa 'a Topa te hām'āktux hitop tu' xex'ah. 'Āmhok. 'Ap kaxīy'ah, pāyā 'Iyaet yōg tikmũ'ūn xohix 'a Topa yōg'ah. 'Āmhok. Topa te 'a xohix yīmōgatux'ah. ⁷ Yā Mōnāyxop hittap nām 'Amanām mōkputox, pāyā' yāg Topa hā yāy kutok xop. 'Ap xohix'ah. Yīy hōmā Topa te 'Amanām pu hām'āktux, hu: "Āk-tok 'Iyak mōkputox yā 'āmōkputox xe'e', 'ap nōy xop 'ūm 'āmōkputox'ah. Yā' puknōg," kaxīy. ⁸ Yīy Topa te 'Amanām mōkputox xohix 'ap putup'ah, pa hām'āktux xex 'Amanām mūtik hu: "Āk-tok 'Iyak mōkputox, nō'om 'āmōkputox xe'e', 'āte xa hām'āktux xex hah," kaxīy. ⁹ Tu hām'āktux xex, hu: "Hāpxip 'īhā' putpuk nūn'ax, ha 'āxetut Xat tek-tok put putup," kaxīy.

¹⁰ Ha 'Iyak xetut Hemek, tuk-tok pit 2 pop, ha' tak 'Iyak 'ūp-xet, ¹¹⁻¹² pa Topa tek-tok puxet yāykutnā tap, hak-tok 2 te' tut tex kopa tihi', 'īhā Topa te' tut pu hām'āktux, hu: "Āk-tok hāmāxap te' taknōy pu' hām putup, tu' taknōy 'ūk-nāy tu' nāhā pu' hām putup," kaxīy. Pa Topa te hām'āktux, 'īhāk-tok 2 te' tut tex kopa' tihi', tu hāpxopmā 'ohnāg, pe' māk, pe' kummuk, pa Topa te' yāykutnā tap, ¹³ yīy Topa yōg tappet te: "Āte Yako putup pax, tu 'Eyao putup nōg," kaxīy.

¹⁴ Yūmũ'āte putep 'āktux'ax? 'Ok Topa te hāpxopmā kohe? 'Āmhok. ¹⁵ Tu Mōnāyxop Mōyyex pu hām'āktux, hu: "Ātep-tup, nūy tikmũ'ūn 'ūm kuxa ka', kopxi' kuxa ka'. Yā puxi'," kaxīy. ¹⁶ 'Ūyūmmũg. Topa te nōm tikmũ'ūn kuxa ka', 'ok pe tikmũ'ūn tep-tup, 'ok pep-tup hok, 'ok pe tikmũ'ūn te hāpxopmāhā, pe hāpxopmā hok, pāyā Topa te' kuxa ka'. ¹⁷ Topa yōg tappet te Pana'o hittap 'āktux, ha Topa te nōm pu hām'āktux, hu: "Āte 'āxexkanāhā, nūy xa hām'yūmmũgā, xayīy 'ūgmūn ka'ok yūmmũg, puyīy hām xexka xohix yōg tikmũ'ūn tek xuxet'ax yūmmũg," kaxīy. ¹⁸ Yīy Topa tep-tup, nūy tikmũ'ūn kuxa ka', puxi' kuxa ka', tup-tup, nūy tikmũ'ūn nōy kuxa mām māh hok, puxi' mām 'ohnāg.

Topa te tikmũ'ūn kuxa ka', tu hāpkummuk hā' yānān kamah

¹⁹ Pa tikmũ'ūn te: "Ok Topa te hāp-kohe mīy, 'īhā tikmũ'ūn kummuk 'āktux? Topa te tikmũ'ūn kuxa mām māh hok, puxix tikmũ'ūn kuxa mām 'ohnāg, Topa mūn tep-tup hah," kaxīy. ²⁰ Nāy. Yāy pe'āpaxex xexka hok. 'Āk-tōgnāg, ha Topa mūn xexka xe'ēgnāg. Xate putōy putuk, nōm hā tikmũ'ūn te nax mīy. Pax pu putōy te: "Tep tu xāhā nax?" kaxīy. ²¹ Nāy. Tikmũ'ūn te putōy hā nax mīy, yā hām'yok mīy, tu' nax hu' mīy, tu naxtox nūnnāp-tup, hu' mīy. 'Ūp-tup, hu' mīy, ha' yāg māynāg, xix 'ūnōy max miāx.

²² Ha kaxīy Topa te hām'yok mīy. Tute' xohix pu' gāy yūmmũgāp-tup, pu' xohix Topa yā 'ūka'ok yūmmũg, yīy tikmũ'ūn kummuk hā' tot, tu nōm koxyo'y'ax. ²³ Tu' max xe'ēgnāg, tu yūmũ'ā hāmmaxnāhā, tu yūmũ'ā hām'yūmmũgāhā, 'ū yūmmũg. Yīy Topa te yūmmũg kuxa ka', 'ū yūmmũg yāyhā max xe'ēgnāg kamah, hamūn mūtik, ²⁴ tu yūmmũg xānāhā, Yoneo yōg tikmũ'ūn kopa 'ūyāg xānāhā, xi' puknōg xop kopa 'ūyāg xānāhā'. ²⁵ Hōmā 'Oyex

te Topa pupi hām'aktux, tu tappet tu kax'āmi', hu:

“Āte' puknōg xop putup, yā yōgnū tikmū'ūn,

hōmā 'āte tu nōm xop putup nōg,

pāyā hōnhā nōm mō'yāy xe'ēgnāg.

²⁶Ōnte Topa xe'ēgnāg te nōm xop pu hām'aktux tap, tu:

'Yā 'āxop puknōg, 'ap yōg'ah tikmū'ūn, kaxīy.

Yā 'ōnte Topa xe'ēgnāg te yāy yōg tikmū'ūn 'aktux putup,

yā Topa hi xe'ēgnāg,” kaxīy.

²⁷Ha 'Iyait kama te Topa pupi hām'aktux, tu: “Yoneo yōg tikmū'ūn xohix punethok yā 'āmot xap xohix punethok putuk, pa 'ātek-tīgnāg yīmōgatux, nūy kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'.

²⁸Ūgnūn mō'ka'ok, tu' hep xop xohix tu pagop-tup, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu',” kaxīy. ²⁹Hōmā 'Iyait te Topa pupi hām'aktux, tu: “Pax pu Topa xe'ēgnāg yūmūg mōkputox xohix kix, puxix yūmū yōg kōmēn te Xonōm putuk, xix Gōmōg putuk, yā' hok yūm,” kaxīy.

'Iyaet yōg tikmū'ūn te hām'āpak max'ax 'āpak

³⁰Yūmū'ātep tep 'aktux'ax? Nūhū': Yā' puknōg te Topa xak ohnāg, tu hāpxopmā max hok Topa pu', pa Topa te' kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max, 'ūkuxa mām ka'ok tu', ³¹īhā Yoneo yōg tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax xak, nūy Topa pu' xat'ax hā yāy kuxa tupmā', tu' tupmā hok. ³²Tep tu' tupmā hok? 'Ūkuxa mām 'ohnāg, tu hāpxopmā punethok, nūy yāyhā 'ūmax, hu' kuxa mām 'ohnāg Topa kopah. Tu tikmū'ūn putuk, nōm tikmū'ūn te mīkaxxap xexka yīmū hām tu' nāhā', ha mīkaxxap yīmū' nāhā'. ³³Yā Topa yōg tappet te Kunnix 'aktux, 'īhā mīkaxxap xexka 'aktux, tu:

“Pēnā! Yīktix Xiām tu 'āte mīkaxxap xexka mō'yūm,

pu tikmū'ūn hām tu nā', mīkaxxap te' kup hā' tak, ha' nāhā',

ha tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok mīkaxxap kopah,

puxix tu yāy pu' hūpmā hok,” kaxīy.

Yā tappet te Kunnix 'aktux, nūy tikmū'ūn kuxa mām'ax yūmmūgā'.

10 'Ūkxape xop, 'āte' xak, puyīy yōgnū tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha 'āte Topa tu' xak pax tikmū'ūn pupi', ²tu hāmyūm-mūg, ha Topap-xehnāg xak, pa hāmyūm-mūg 'ohnāg. ³Ap kuxa tupmā yūm-mūg'ah, tu yāy pe'paxex hā yāy kuxa kummuk tupmāp-tup, pa Topap-xehnāg te tikmū'ūn kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max. ⁴Ha Kunnix nūn, nūy mīpkupnix tu' xok yūmūg pupi', puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok 'ōm kopah, puxix Topa' kuxa tupmā', pu tu kuxa max, yīy Yoneo xop hitop tu' xat'ax mīy. Yā' kuxa tupmā hok.

Topa te tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit'ax

⁵Mōnāyxop hittap Mōyyex te' xat'ax 'aktux, hu: “Tikmū'ūn yīpkox pip 'ūxat'ax pu', puxi' xat'ax nōm hīnnāp-tup,” kaxīy. Ha kaxīy 'ūxat'ax te tikmū'ūn kuxa tupmāhā Topa pu', 'īhā tikmū'ūn te nōm pu' yīpkox pip, ha Mōyyex te' xuk-tux. ⁶Pa Topa yōg tappet te hām'aktux nōy yā kamah, tu Topa te' tikmū'ūn kuxa tupmā 'aktux, tu Topa te' kuxa mām ka'ok xop kuxa tupmā 'aktux, hu: “'Ūyīp-kopit hok, hu: “'Ū 'ūm te pexkox tu' mōg putup, nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā'?”” kaxīy. Tu Kunnix nū'kutnā'ax 'aktux, yā' nūn tap, nūy yūmūg kuxa tupmā'. ⁷Tu xe' yīkopit, hu: “'Ū 'ūm te xakix xop pet ha' mōg putup, nūy yūmūg kuxa tupmā'?” kaxīy. Yā Topa te Kunnix putpu' hīnnā tap 'aktux. ⁸Tu xe hām'aktux, hu: “Topa te hām'aktux, tu hām'aktux 'ūm mō'kutnāhā xa', ha 'āxop te hām'āpak, tu xe' xuktux, yā 'ākuxa

kopa' xip," kaxīy. Hak mū'āte Topa yōg hām'āktux'ax xa' xuktux, xayīy 'ākuxa yūm ka'ok Topa kopah. ⁹'Ok xatep-tup, pu Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'? Xatep-tup, 'āpu 'ānōy pu hām'āktux, hu: Yeyox mūn yāk xuxyā'! Kaxīy. Tu 'ākuxa yūm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, Topa te' putpu hīn-nāhā hah. Xate hāpxopmā kaxīy, puxix Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ¹⁰Yūmūg kuxa mām ka'ok, ha Topa te yūmūg kuxa tupmā', pu tu kuxa max, yūmū'āte' yīkox hā xuktux, puxix Topa yūmūg kuxa kummuk xit. ¹¹Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok nōm kopah, puxix tu yāy pu hupmā hok," kaxīy. ¹²Ha' hep xop xohix pu hāmmaxnāhā', nōm xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, tu Topa pu yāy putuk, Yoneo yōg tikmū'ūn xi' puknōg xop. Topa yā yūmūg xuxyā', tu hāmmaxnāhā 'ūhep xop xohix pu', nōm xop te Topa tu' xak, pu hāmmaxnā'. ¹³Topa yōg tappet te xe: "Topa te' hep xop xohix kuxa kummuk xit putup, nūy kuxa max yānān tu' tat, nōm xop te Topa tu' xak, pu' xit," kaxīy.

¹⁴Pa' hep xop punethok te ta tu' xak hok, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu', hu hām'āpak 'ohnāg. Tu hām'āpak hok, tikmū'ūn te hām'āktux 'ohnāg hah. ¹⁵Tu hām'āktux hok, tikmū'ūn te mō'kutnā 'ohnāg hah. Topa yōg tappet te: "Yā' max tikmū'ūn nū', nūy hām'āpak'ax max 'āktux," kaxīy.

¹⁶'A' xohix tep-tup'ah. Hōmā mōnāyxop hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu kax'āmi', tu: "Topah, pi'yā' yīpkox 'ūm pip 'ūgmū'āte hām'āktux?" kaxīy. ¹⁷Yīy tikmū'ūn te Kunnix 'āktux'ax 'āpak hāmāxap, tuk-nāy tu' kuxa yūm ka'ok nōm hām'āktux'ax kopah.

¹⁸Pa 'āte xe' yīkopit, hu: 'Ok tikmū'ūn te hām'āpak hok? HamŪn. Yā' xupak. Topa yōg tappet te:

"Tikmū'ūn xohix te' yīy'ax 'āpak, yā hām xexka xohix yōg tikmū'ūn te nōm hām'āktux'ax 'āpak."

Kaxīy.

¹⁹Hak yīkopit, hu: "'Ok Yoneo yōg tikmū'ūn te hām 'ūm yūmmūg hok?" kaxīy. Yā' yūmmūg. Pa hōmā mōnāyxop hittap Mōyyex te Topa yōg hām'āktux kax'āmi', tu:

"'Āte 'āyīpkumīygāp-tup, 'ūpuknōg xop hā 'āyīpkumīygāp-tup, 'ūpuknōg xop yā' hep puxet 'ohnāg, pāyā 'āte 'āyīpkumīygā-tup,

'īhā puknōg xop yāyhā yōgnū tikmū'ūn. 'Āte 'āgāyāp-tup nōm puknōg xop hah, nōm puknōg xop pa te hāmyūmmūg 'ohnāg hā

'āte 'āgāyāp-tup," kaxīy.

²⁰Ha mōnāyxop hittap 'Iyait kuxānōg 'ohnāg, tu Topa pupi hām'āktux tikmū'ūn pu', tu:

"Nōm xop tek 'ūm xak hok, pak xipihī'," kaxīy.

²¹Tu Yoneo xop 'āktux, hu:

"'Āte tikmū'ūn xānāhā', mō'yāy xe'ēgnāg tu',

pāyā' yīpkox 'ohnāg, xix hām'āpak 'ohnāg," kaxīy.

Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa ka'

11 'Āte xe' yīkopit, hu: 'Ok Topa tep-tup hok yāy yōg tikmū'ūn? 'Ūp-tup! 'Ūgmūn kama nōm Yoneo tikmū'ūn yōg. 'Ūgmūn 'Iyaet yōg tihik, yāk mūn mōnāyxop 'Amanām mōkputox, xix Meyamīy yōg xop kopak xip. ²Topa te Yoneo tikmū'ūn putup hok'ah, tu nōm yīmōgatux tap. Hōmā mōnāyxop hittap 'Enit te 'Iyaet yōg tikmū'ūn 'āktux kummuk Topa pu', ³tu: "Topah, tikmū'ūn te 'ōg tik xop kix, nōm xop te 'āmūn pupi hām'āktux, ha 'ōg mīmpe koxyōy, tu mīmpe hāpxop mō'hap'ax Topa pu' koxyōy, hak mūn puxehnāg xip, hak putex putup kama nōmhā," kaxīy. ⁴Ha Topa te' yānān tu hām'āktux, hu: "'Āte

tik max xop xohix te 700 yîmôgatux, ha topa komut Mat pu nûktettex 'ohnâg," kaxîy. ⁵Yâ hõnhâ kaxîy kamah. Topa te tikmû'ûn kutôgnâg xop yîmôgatux, tu nôm xop ha hâmmaxnâhâ, tu' kuxa ka', ⁶tu' yîmôgatux 'ûkuxa ka tu'. Pax pu Topa hâpxopmâ max hâ' yîmôgâtux, puxix tu tikmû'ûn kuxa ka hitop tu', pâyâ Topa te' hok hâ hâmmaxnâhâ'.

⁷Yîy Yoneo xop te' xak, puyîy 'ûxat'ax hâ' kuxa tupmâ Topa pu', pâyâ' hitop tu' xak. Ha tikmû'ûn kutôgnâg Topa te yîmôgatux, nûy 'ûkuxa tupmâ yâymûn pu', ha Yoneo nøy xop xexka te Topa pu' yîpkox 'ohnâg. ⁸Topa yôg tappet te: "Topa te nôm xop putox ka'ogâhâ', yâ hõnhâ hâmyûmmûg 'ohnâg," kaxîy. ⁹Ha Mõnâyxop Namix te:

"Pûyâ Topa 'ûyôg hâpxopmâ'ax kummuk hâ' pago.

Pûyâ yây yôg kummûk'ax hâ' kummuk xop mûg ka'ok.

¹⁰Pûyâ' pênâ hok, xix hâpxop xak'ax tu' hittupmâ hok," kaxîy.

¹¹'Âte xe' yîkopit. Yoneo yôg tikmû'ûn te Kunnix putup nôi, yîy Topa te nôm pu hâpkummugâhâ'. 'Ok Topa tep-tup hok? Yâp-tup! Pâyâ Topa te' hip, pu tu' puknôg xop yîpkox pi', puyîy Yoneo yôg tikmû'ûn yîpkumîy puknôg xop hâ, nûy tu' yîpkox pi kamah Topa pu'. ¹²Yoneo yôg tikmû'ûn te hâpxopmâ kummuk, yîy Topa te' hep xop xohix ha hâmmaxnâhâ', tu hâmmaxnâp-tup xexka', 'ihâ Yoneo yôg tikmû'ûn kama' yîpkox pip, 'ihâ Yoneo yôg tikmû'ûn punethok yîpkox pip hâmpâpak max ta tu'. Yâ Topa te' xohix te xîy mõi'kupix, pu yîpkox pi'.

Topa te Yoneo xop hâ' puknôg xop kuxa kummuk xit'ax

¹³'Âte' puknôg xop pu hâmpâktux nômhâ. Topa te mōgkutnâhâ' puknôg xop hah, pu hâmpâpak max'ax 'âktux, hak kuxa hittup. ¹⁴Pûyâ Yoneo yôg tikmû'ûn 'ûpuknôg xop pênâ', nûy kuxa

mâm ka'ok yûmmûg, hu' yîpkumîy, yâ 'âte' xak, pu' yîpkumîy, pu Topa 'ûkuxa kummuk xit, nûy kuxa max yânân tu mõi'tat. ¹⁵'Ûpuknôg xop yâyhâ Topa hâ' xape', 'ihâ Topa te Yoneo xop putup nôi, tu Yoneo yôg tikmû'ûn xohix putup 'ûxehh, puxix Topa' xakix xop putpu' hînnâ'.

¹⁶Tikmû'ûn te pâm koxip, nûy Topa pu 'ôm yâg hõm, puxix pâm xohix Topa yôg. Tikmû'ûn te yîpxatit hõm Topa pu', puxix mîm xexka kup kama Topa yôg, xix mîmmâg kamah. Yâ mõiâyxop hitap te mîm yîpxatit putuk, ha mîmmâg te hõnhâ yôg Yoneo xop putuk. ¹⁷Mîm xexka kup 'Onimet, tu hâmpak'ax xuka' yûm, ha' mîmmâg 'um xak, ha 'Onimet kup puknôg tu mîmmâg xut, 'ûkup te hâmhipak tu' yûm ha' xut, ha' mîmmâg xut, nûy kup nøy putox tu' hîy, pu tu tox, mîmmâg nøy putuk. 'Âxop puknôg xop te 'Onimet puknôg putuk, Topa te xa hâmmaxnâhâ', tu xa hâmmaxnâhâ Yoneo xop putuk. ¹⁸Yîy Yoneo xop yâk-tôgnâg pe'âpaxeh hok: 'A 'âxop te yîpxatit putuk'ah. 'Âmhok. Pâyâ 'âxop te mîmmâg putuk, yâ mîmmâg te' yîpxatit tu' tup.

¹⁹Pa 'âxop te: "Tikmû'ûn te mîmmâg xe'e' xut, nûy nôi puknôg hîy 'ûp-tox tu', pu tu tox. Ha kaxîy Topa te yây yôg Yoneo xop mõi, nûy 'ûgmûg nøy hâ' yânân, puk mûg yâ yây yôg tikmû'ûn, mõi 'ûgmûg yây xe'êgnâg tu'," kaxîy. ²⁰Hamûn. Hâpxip kutôgnâg 'ihâ Topa tep-tup nôi, 'ûkuxa mâm 'ohnâg hah, ha 'âkuxa mâm ka'ok, yîy Topa te 'âp-tup pax, pa yây pe'âpaxeh xexka hok. 'Âkuxânôg, ka 'âkuxa mâm kux. ²¹Hõnhâ Topa te yây yôg Yoneo xop putup nôi. 'Âkuxa te Topa nîm, puxix Topa kamah 'âp-tup nôi. ²²Topa te hâmyok mîy, tu tikmû'ûn kuxa ka kamah. Tu hâmyok mîy 'ihâ tikmû'ûn kummuk xûygâhâ', tu' yânân tu' kummugâhâ', tu 'âkuxa ka', 'âyîpkox pip hah. 'Âyîpkox hok, puxix Topa 'âmõi kamah.

²³ Yoneo yôg tikmũ'ün te yây putat kum-muk nîm, nûy kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, puxix Topa' putpu' kuxa māmā', yây yôg xip'ax tu'. Ha tikmũ'ün te mîm-māg xe'e hîy putpu', puyîy xip ka'ok. Kaxîy Topa te Yoneo xop māmā'ax 'ûx-ehēh. ²⁴ 'Āxop puknôg, tu 'Onimet mîm-māg putuk. Tikmũ'ün te mîmmāg xut, nûy kup xe'e tu' hîy, pu tu' kup xe'e hā' mîmmāg. Yoneo yôg tikmũ'ün te 'Onimet kup xe'e putuk, ha Topa te yâ yâg putup nôg, tu' xep-tup'ax kamah, puyîy yây mûn hā tikmũ'ün xe'e 'ûxeheh.

Yâ Topa mûn max xe'ëgnāg

²⁵ 'Ūkxape xop, 'ûg'āpax: Hōnhā Yoneo yôg tikmũ'ün yîpkox 'ohnāg, pa hāptup nōy xohix 'ihā' yîpkox pip putup, 'ihā' puknôg xop xohix punethok te Topa yôg putat hā' mōg, ha Topa te' xohix te xîy mō'kupix, pu mōg. 'Āte xa hām'āktux'ax 'āktux, xayîy yây yôg hāmyūmmūg pe'āpaxeh hok. Ha Topa te hām'āktux xe'e, nûy yây yôg tikmũ'ün pu hāmyūmmūgā'. ²⁶ Tu Yoneo yôg tikmũ'ün xohix mōy putup, hāpkummūgā'ax tu' mōy putup, yîy Topa yôg tappet te: "Tik te yîktix Xiām tu' xip, tu' nûn putup, nûy tikmũ'ün kuxa kum-muk xit, nûy Mōnāyxop Yako mōkputox kuxa kummuk xit.

²⁷ 'Āte hāmpa'ax mîy putup tikmũ'ün mûtik, 'ihā 'āte' kuxa kummuk xit, tu' kuxa max yānān tu' tat," kaxîy.

²⁸ Yoneo xop te Topa hā' puknôg, hām'āpak maxp-tup nōg tu', ha kaxîy 'āxop yâ Yoneo xop'ah, nûy Topa hā 'āxape', pa Topa te Yoneo xop yîmōgatux tap, mōnāyxop hittap ha' yîmōgatux, tu hām'āktux xex, hu: "Āte 'āmōkputox hāk xape mōg kumak mōg, tuk kux 'ohnāg," kaxîy. ²⁹ Topa te Yoneo yôg tikmũ'ün yîmōgatux, tu mō'yây xe'ëgnāg, ha' hupmā 'ohnāg, yâ Topa te' kuxyā 'ohnāg,

tu nōm hā hāmmāxnāp-tup. ³⁰ Hōmā 'āxop puknôg, 'ap Yoneo xop'ah, 'āyîp-kox 'ohnāg Topa pu', ha Topa te 'ākuxa ka', Yoneo xop yîpkox 'ohnāg ha 'ākuxa ka'. ³¹ Yā Topa te 'ākuxa ka', ha Yoneo xop yîpkox 'ohnāg nōmhā, pu Topa kama nōm xop kuxa ka'. ³² Yā' hep xop xohix yîpkox 'ohnāg Topa pu', yîy Topa te' hîy, yây yôg hāpxopmā'ax ha' hîy, ha Topa te' xohix kuxa ka', pu' xohix tu' mûg.

Pûyā Topa max xe'ëgnāg 'āktux

³³ Topa te yâ xohix ha hāmmāxnā xe'ëgnāg, pexkox yôg hāpxop xexka xe'ëgnāg hā, ha hāmyūmmūg xe'ëgnāg. 'A tikmũ'ün te Topa yôg hāpxopmā'ax xohix yūmmūg'ah, nûy tu nōy pu' yūmmūgā'. 'Āmhok. ³⁴ Yîy Topa yôg tappet te:

"Tikmũ'ün 'ūm te Topa yôg hāmpē'paxex yūmmūg'ah,

tu Topa pu hāmyūmmūgā' 'ohnāg,

³⁵ tu Topa pu hāpxop hōm 'ohnāg kamah, pu tu ta nemēn, nûy yānān tu' pago. 'Āmhok." Kaxîy.

³⁶ Yā Topa-xet te hāpxop xohix mîy, tu hāpxop xohix hinnāhā', tu yāymûn pu' mîy, xix yây pu hinnāhā'. Yā Topa mûn xexka xe'ëgnāg. Pûyā tikmũ'ün te nōm xexka 'āktux mō kuma' mōg! Hamûn!

'Āpu yūmũ'āte Topa tu hāpxopmā'

12 Yîy 'āte xak xape xop xapit, xayîy Topap-xehnāg pu yāymûn hōm, tikmũ'ün te hāpxop hok hōm putuk. Yā 'āxop te ta nemēn, Topa te 'ākuxa ka hah, xayîy nōm puxehnāg pu 'āyîpkox pi'. Yā Topa tep-tup pax. Hamûn. Yā kaxîy 'āxop te Topa pu nū'āktettex xe'e'. ² Hām xexka tu' pip tikmũ'ün yâ Topa hā' puknôg, yîy nōm pu 'îpkox hok, nûy yôg hāpxopmā'ax tat hok. Pa Topa te 'āp-tox maxnā'ax, xayîy Topa yôg putup'ax yūmmūg, nûy hāpxopmā max. Topa te nōm putup, yîy 'ā māynāg mîy Topa tu'.

³Topa tek mûn ha hâmmâxnâhâ', tuk ka'ogâhâ', yîy xa hâmmâktux, hu: 'Âmpe'âpaxeh max, nûy yây yôg hâpxopmâ'ax kopit max. Topa te 'âkuxa mâmâmâ ka'ok, xayîy 'âxop xohix hâpxopmâ max, Topa te yâ 'âxat hah. ⁴Tikmû'ûn yîn puxet, tu' kup punethok, xix hâpxop te yîn kopa' pip punethok, xi' mîy'ax punethok. ⁵Kaxîy yûmûg xohix punethok, pâyâ yûmûg kuxap-xet Kunnix kuxa mûtik, yâk puxet, yâ 'âyîn putuk. ⁶Topa te yûmûg xohix ka'ogâhâ', tu' hok hâ ka'ogâhâ', nûy hâpxopmâ', tu' hok hâ yây yûmûg ka'ogâhâ'. Tu tikmû'ûn puxet ka'ogâhâ', pu Topa pupi hâmmâktux. Pûyâ nôm tikmû'ûn hâmmâktux, Topa te' kuxa mâmâmâ ka'ok hah. ⁷Xix tikmû'ûn nôy ka'ogâhâ', pu' nôy hâ tu tehet. Pûyâ nôm tikmû'ûn hâ tu' tehet. Xix tikmû'ûn nôy ka'ogâhâ', pu hâmyûmmûgâ'. Pûyâ hâmyûmmûgâ'. ⁸Xix tikmû'ûn nôy ka'ogâhâ', pu tu' xape xop mō'nîynâm, nûy ka'ogâ'. Pûyâ mō'nîynâm. Xi' nôy ka'ogâhâ', pu hâpxop hok popmâ'. Pûyâ' popmâ', nûy tu' xup-kumîy hok. Xi' nôy ka'ogâhâ' pu tu' xat. Pûyâ tu' xat max. Xi' nôy ka'ogâhâ', pu tu' nôy kuxa ka', nûy tu hittupmâ'. Pûyâ tu hittup, 'ûnôy kuxa ka 'îhâ'.

⁹Âxape hâ mō'âmâ hok, pa nôm putup pax xe'e'. Hâpkummuk'ax putup hok, nûy tu hâmmâx xax, nûy hâpxopmâ max mō kuma' mōg. ¹⁰Âxop xohix Kunnix hâ 'âxape', yîy 'âxop xohix hâ yây xape'. 'Âpu, yây putup pax, nûy 'ânôy pe'âpaxeh xexkanâ xip. ¹¹Hâpxopmâ max, tu tuknôg hok, nûy Topa pu hâpxopmâ, 'âkuxa hittup tu'. ¹²'Âkuxa hittup 'îhâ Yeyox Kunnix nûn'ax hâ' hip, tu hâpxopmâ ka'ok hâ' tot, nûy hâmmâx hip, xix Topa pu hâmmâktux mō kuma mōg, yâ' kux hok. ¹³'Âxupkumîy hok, tu 'âxape hok xop pu hâpxop hōm, xi' puknôg xop xânâ', pu 'âpet kopa' mōy mō'xip.

¹⁴Topa tu' xax, pu hâmmâxnâ tikmû'ûn kummuk hah, nûy nôm xop te 'âkummugâ xop ha hâmmâxnâ', ha Topa tu' xax hok, puyîy nôm pu hâpkummugâ 'ûyânân tu'. 'Âmhok. ¹⁵Tikmû'ûn potaha', 'âpu nû yôkâmû poho kamah. Tikmû'ûn hittup, 'âpu nû mûtik 'âhittup kamah. ¹⁶'Ânôy mûtik 'âti max, ha yây tukmîy hok. Yây pe'âpaxeh xexka hok, pa' nôy te 'âxat'ax pu 'âyîpkox pi', nûy nôm pu 'âhâm max. Yây pe 'âpaxeh hok, hu: Yâ puxehnâg 'âte hâmyûmmûg. Kaxîy.

¹⁷Tikmû'ûn te xa hâpkummugâ', 'âpu, 'âyânân tu hâpkummugâ hok. 'Âpu, hâpxopmâ max, puyî' xohix yûmmûg, tu: "Hâpxopmâ max 'ôhôm," kaxîy, nûy xa hâmmâktux max. ¹⁸'Ûxax, nûy tikmû'ûn xohix mûtik yâykix ta tu yâytuk-mîy 'ohnâg, nûy 'âxohix kuxa mâmâmâ'. ¹⁹Tikmû'ûn te xa hâpkummugâ', 'âpu 'ûyânân tu' kummugâ hok. 'Âmhok. Pûyâ Topa' kummugâ', ha Topa yôg tappet te Topa yôg hâmmâktux 'âktux, tu: "Ûgmûn yâ Topah, tu hâpkummugâp-tup 'ûyânân tu', nûy tu pago," kaxîy. ²⁰Ha Topa yôg tappet te xa hâmyûmmûgâhâ', hu: "Tikmû'ûn te xa tu' gây, tup-tup xûy, 'âpu, tu' hōm hâpxop, puyî' mâ'. 'Ûgây xop te kōnâg tat xak, 'âpu, kōnâg tat, nûy hōm, puyî' xo'op. Kaxîy xate' gây xop kuxyâhâ', pu yâyhâhup xexka', yâ' payîn pukpex," kaxîy. ²¹Tux hok, xa hâpkummuk mîy hok, pa hâpxopmâ max, xayîy hâmmâx mîy.

Gohet yôg tik xop pu 'âyîpkox pi'

13 Pûyâ' xohix gohet pu yîpkox pi', nûy tik xop te tikmû'ûn xat'ax pu yîpkox pi'. Yâ Topa te' tux hok pu tu tikmû'ûn xat. ²Tikmû'ûn te gohet xop pu' yîpkox hok, puxix Topa pu' yîpkox hok kamah, ha Topa te nôm tikmû'ûn yôg hâpxopmâ'ax kummuk kopit, tu' xûygâp-tup, pu tu pago. ³Tikmû'ûn te hâpxopmâ max, puxix gohet yîpkutuk

hok, ha tikmũ'ün te hăpxopmă kummuk, puxi' yîpkutuk. Xatep-tup nŭy 'ăkuxănôg hok, 'ăpu hăpxopmă max, puyîy tik te 'ăxat'ax 'ămax 'ăktux. ⁴ 'Ôhôm te Topa pu' hăm, nŭy xa hămaxnă'. Xate hăpkummuk mîy, 'ăpu 'ăxat'ax yîpkutuk, tute 'ăxüygă'ax, xa tu pago. Topa te' xat'ax xop xat, pu' yănân tu tikmũ'ün kummuk pu hăpkummugă'. ⁵ Yîy 'ăxat'ax xop pu 'ăyîpkox pi', Topa te 'ăxat hah, 'ăkuxa te 'ăxat hămăxap, ha 'ăxüygă hok kamah.

⁶ Ôg tayûmak hă pago kama gohet pu', gohet te nôm tayûmak xak hah. Yă' xat'ax xop te Topa pu hăpxopmăhă', 'îhă 'ăxat. ⁷ Hu pago tayûmak hă xate ta nemen, xix' xat'ax xop pe'ăpaxex xexka kama xate ta nemên.

'Ănôy ha hămaxnă'

⁸ Tikmũ'ün pu ta nemên hok, pap-tup pax xexka'. Tikmũ'ün te Topa yôg xat'ax măynăg mîy, 'îhă' nŭy putup pax. ⁹ 'Ūxat'ax te: "Ănôy hă xupxet hok," kaxîy, xix: "Ūp-tex hok," kaxîy, xix: "Hăpxop hă xupxet hok," kaxîy, xix: "Ănôy yîpkumîy hok," kaxîy. Yă' xat'ax xohix te yûmũ'ă hămyûmmügăhă', ha hămyûmmüg'ax puxet, hu: 'Ănôy putup pax, yă yăy mŭn putup pax putuk. Kaxîy. ¹⁰ Tikmũ'ün te' nŭy putup pax, puxi' nŭy pu hăpkummugă 'ohnăg, yîy tikmũ'ün te' xat'ax pu' yîpkox pip, 'îhă' nŭy putup pax xe'e'. ¹¹ 'Ăpu, 'ănôy putup pax. Yă hăptup xe'e mŏ'nă'ax, puxix Kunnix nŭ', nŭy yăy yôg tikmũ'ün yăy tu nŭ'xok, 'ăkuxa tuknôg hok, nŭy tikmũ'ün mŏ'yôn putuk hok. Yă hŏmă yûmüg kuxa măm ka'ok Yeyox kopah, ¹² pa yă hăptûmnăg, ha hăptup te hăpkanet hă mŏ'nă'ax, ha kaxîy yûmüg xuxyă xupet putup. 'Ăpu, yûmũ'ăte hăpkummuk mîy kux, nŭy 'ămnîy koxtap kopa yôg hăpxopmă'ax kuxyă', nŭy hăpkummuk mŭtik yăy tuk-mîy măyôn xupet 'îhă'. ¹³ Yîy hămyok mîy nŏmhă, yăy xaptop hok. Hăpkute'ex kummuk hok, xix kenmuk xo'op hok,

nŭy 'ăpaptux hok, xix 'ŭpênă pax hok, xayîy hăpkummuk mîy hok, xix 'ănôy hă xupxet hok, xix hămpe'ăpaxeh kummuk hok, xix yăykix hok, xix 'ăyîpkumîy hok. ¹⁴ Yă yûmüg xuxyă Yeyox Kunnix te 'ăpupi' xip, nŭy 'ăxeh, yî' tux hok pu xeh, ha yăy pu 'îpkox pip hok, nŭy yăy yôg putup'ax mîy hok, ka hăpkummuk mîy.

'Ănôy yôg hăpxopmă'ax kopit hok

14 'Ăxop kopa' pip tikmũ'ün kuxa măm pu'uk, 'ăpu nŏm putup pax, pa hăm'ăktux hă' nŏy yănân hok, 'ŭyôg hămpe'paxex hă yăy tuk-mîy hok. ² Tikmũ'ün kuxa yûm ka'ok, puxi' xit'ax xohix măhă', pa tikmũ'ün kuxa yûm pu'uk te xogyîn mă 'ohnăg. ³ Tikmũ'ün yăg te hăpxop xohix măhă'. Pŭyă' nŏy mŭn putup, nŏm te xogyîn ma hok, nŭy nŏm pe'paxeh kutôgnăg hok. Tikmũ'ün yăg te xogyîn mă 'ohnăg. Puyă' nŏy putup, nŏm te hăpxop xohix măhă', pu nŏm pe'paxex kutôgnăg hok. Topa te nŏm putup pax, yă' puxi'. ⁴ 'Ok yăy pe'ăpaxex xexka', nŭy 'ănôy yôg kămănat yôg hăpxopmă'ax kopit? Yûmüg xuxyă te' kopit putup, nŭy hămyûmmüg, 'ok pe kămănat hăm max, pe' hăm kummuk. Yă' hăm maxp-tup. Topa te' ka'ogă'ax, puyîy hăpxopmă max.

⁵ Tikmũ'ün yăg te hăptup tuknôg putup, 'îhă' nŏy te 'ămnîy xohip-tup, ha 'ămnîy xohix te yăy putuk hamŭn pu'. Pŭyă tikmũ'ün kuxa xohix măm ka'ok, nŭy hămyûmmüg, nŭy yăy yôg hăpxopmă'ax yûmmüg, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. ⁶ Tikmũ'ün te hăptup tuknôg putup, puxix mŏy Topa xexka 'ăktux, 'îhă nŏm hăptup putup, ha tikmũ'ün te hăpxop xohix mă', puxix Topa xexka 'ăktux, 'îhă hăpxopmăhă', hu: "Ămax Topah, tu hăpxop xohix 'ă' hŏm, nŭy 'ŭkxînnă'," kaxîy. Ha tikmũ'ün te xogyîn mă hok, puxix tu Topa xexka 'ăktux 'îhă' mă hok, tu: 'Ămax Topah, xa hăm yôg hăpxop punethok 'ă' hŏm, nŭy ŭkxînnă',"

kaxîy. ⁷ Tikmû'ûn puxehnâg hâ 'ap hi'ah, tup-xehnâg hâ 'ap xok'ah, pâyâ Topa te yûmûg xat, 'ok pe yûmûg hi', pe yûmûg xakix. ⁸ Yûmûg hi, kopxix Topa tu yûmûg hi'. Yûmûg xakix, kopxix Topa tu yûmûg xakix. Yâ kaxîy, pe yûmûg hi', pe yûmûg xakix, kopxix Topa yôg yûmû'â'. ⁹ Kunnix xok, tu putpu' hi', nûy tu yâyhâ nôm hi xop yây xuxyâ', xi' xakix xop yây xuxyâ kamah. ¹⁰ Xix 'âmûn, tep tu xate 'âxape yôg hâpxopmâ'ax kopit, nûy hâpxopmâ'ax 'âktux kummuk? 'Ânôy 'âktux kummuk hok. Yûmûg xohix te Topa keppak pip putup, pu yûmûg yôg hâpxopmâ'ax xohix kopit, nûy hâmyûm-mûg, 'ok pe yûmû'âte hâpxopmâ max, pe hâpxopmâ kummuk. ¹¹ Yîy Topa yôg tappet te Topa yôg hâm'âktux 'âktux. Ha Topa te:

“Âte xa hâpxe'e 'âktux, tu xa hâm'âktux xex:

Yâk hi mômumak môm,
yîy 'ûhep xohix xop tek keppa nûktettex
putup, nûy tu kuxa' yêy,
tutek mûn ha Topa xe'egnâg 'âktux
putup,” kaxîy.

¹² Yîy yûmûg xohix te Topa keppak pip putup, nûy yây yôg hâpxopmâ'ax 'âktux.

'Ânôy kummugâ hok

¹³ 'Âxape kummuk 'âktux hok. 'Âmhok, hâpxopmâ hok, nûy 'ânôy pu hâpkummugâ hok, puyîy hâpkummuk mîy hok. ¹⁴ 'Ûgkuxap-xet yûmûg xuxyâ kuxa mûtik, hu 'âte hâmyûmmûg, ha hâpxop xit'ax xohix max, 'üyî' mâ', pa tikmû'ûn yâg te: “Nôm te xokxop mâ hok xop. Yâ' kummuk tikmû'ûn te' mâ',” kaxîy, puxix nôm xit'ax yâ nôm tikmû'ûn hâ 'ûmâ hok. ¹⁵ Xate nôm hâpxop mâ', hu ta 'âxape kuxa hittupmâ hok, tu' kummugâhâ, hu nôm putup nôm. 'Âxit'ax hâ 'âxape pu hâpkummugâ hok, ka tute Topa yôg putat xak. 'Ok yûmmûg xate'? Yâ Kunnix te 'âxape pupi' xok, nûy nô hâmmxnâ', pa xate'

kummugâhâ 'âxit'ax hâ. 'Âpu 'ânôy kuxa putex hok! ¹⁶ Xate hâpxopmâhâ', tu hâmp'e'âpaxex, hu: “Yâ 'âte hâpxopmâ max,” kaxîy. Yâ' max, pa 'âxape mûtik hâm'âktux hok, nûy nôm yânân hok. Yâ 'âxape te hâmp'e'âpaxex nôm. 'Âyîy hok, xayîy 'âxape gâyâ hok, ka 'âxape 'ôg hâpxopmâ'ax kopit kummuk. ¹⁷ Topa te yây yôg tikmû'ûn xat, tu tikmû'ûn kuxa tu' xat, tu putep mûn mâ'ax 'ap xat'ah, xix putep xo'op'ax 'ap xat'ah. 'Âmhok. Topa te tikmû'ûn xat, pu max, tu' xat, pu tu kuxa yûm ka'ok, tu' xat, pu tu kuxa hittup xexka', ha Topa Koxuk te' kuxa hittupmâ'ax, tu hâpxopmâ'ax max hâ' kuxa yûmmâ'ax. ¹⁸ Ha tikmû'ûn te Kunnix pu hâpxopmâ kaxîy, puxix Topa nôm 'ûmax 'âktux, ha tikmû'ûn xohix te nôm 'ûmax 'âktux kamah.

¹⁹ 'Âpu yûmû'âte hâxopmâ maxnâ', nûy kuxa yûmmâ', nûy yûmûg xape ka'ogâ'. ²⁰ Pa nûy ta nôm kummugâ hok. 'Âxit'ax hâ 'ânôy kummugâ hok. 'Âmhok. 'Ôg pa 'âti'! 'Ânôy yâ Topa yôg, ha Topa te nôm putup pax, 'üyôg hah, ha' kummugâ hok, nûy 'âxit max. ²¹ Topa tep-tup tikmû'ûn te xogyîn mâ hok, xix ta hep xupyâg xo'op hok, ka' nôm hâ hâpkummugâhâ'. ²² Xate hâpxopmâhâ', tu' max pe'âpaxex, 'âkuxa yûm ka'ok, hu 'âxit, xi' xo'op, ha xate' yûmmûg, xix Topa te' yûmmûg. Puxi'. Tikmû'ûn kuxa yûm ka'ok yây yôg hâpxopmâ'ax kopah, puxix tu kuxa hittup xexka', ha' kuxa te yây mûn tu: Yâ' max. 'Âte hâpxopmâ max hânâh,” kaxîy. ²³ Pa tikmû'ûn kuxa yûm pu'uk, tu yây mûn yîkopit, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk, 'û hâpxop 'ûm mâ', puxix Topa' tux hok pu' mâ hok, 'ûkuxa yûm 'ohnâg hah. Tikmû'ûn kuxa yûm pu'uk, 'îhâ hâpxopmâ', puxix hâpkummuk mîy, 'ûkuxa yûm pu'uk tu'.

'Âpu, 'ânôy yôg putup'ax mîy

15 Topa tek xat, 'üyîy yûmûg xape xop môm'nîynâm, nôm xop kuxa

mâm pu'uk mō'nīnām, nūy nō ka'ogā', nūy yūmūg yāy yōg putup'ax mīy hok. ²'Ānōy yōg putup'ax mīy, nūy nōm ha hāmmāxñā', pu tu kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah. ³Kunnix te yāy yōg putup'ax mīy 'ohnāg, yīy Topa yōg tappet te Kunnix 'āktux, tu hām'āktux, hu: "Tikmū'ūn te 'ākummuk 'āktux, puxik mūn kummuk 'āktux kamah," kaxīy. ⁴Hōmā tik xop hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', ha mō'yūmūg nīynām, 'ūyīy nōā'tot, ha Topa yōg tappet te yūmūg ka'ogāhā', 'ū Kunnix putpu nūn'ax hip. ⁵Topa te 'āka'ogāhā', xix xa hā' totnāhā'. Pūyā Topa 'āxop kuxa puxetnā', xix 'āp-tox puxetnā kamah, xayīy Yeyox Kunnix yōg hāpxopmā'ax tat, ⁶nūy Topa yūmūg Tak max 'āktux, nūy 'āyīy'ax puxet hā Topa max 'āktux, yā 'ōhōm yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā 'Ātak.

Yā hām'āpak max 'āktux Yoneo xop hā' puknōg xop pu'

⁷Āpu, 'āxape putup, yā kaxīy Kunnix te 'āp-tup, tu mō'āyāy xe'ēgnāg. 'Āxape putup pax, pu tikmū'ūn te: "Topa mūn max xe'ēgnāg!" kaxīy. ⁸Āte xa hāpxe'e 'āktux: Kunnix te Yoneo xop tu hāpxopmāhā', tu nōm xop ha hāmmāxñāhā', pu nōm xop yūmmūg, tu Topa te hāmyok mīy yūmmūg. Yā Topa te' yōg hām'āktux xex, tu mōnāyxop hittap pu' xex, tu' xaxok 'ohnāg, tu māynāg mīy. ⁹Ha Kunnix te hāxopmāhā', pu' puknōg xop yūmmūg kamah, yā Topa te puknōg xop kuxa ka', puyīy Topa max 'āktux, yīy Topa yōg tappet te:

"Yā 'āmax Topah, yīy 'āte' puknōg xop pu hām'āktux putup, tuk-tex putup, nūy 'āmax 'āktux," kaxīy. ¹⁰Tu xe hām'āktux, hu:

"Pūyā' puknōg xop kuxa hittup Yoneo xop mūtik. Yā Topa te Yoneo yōg tikmū'ūn yīmō-gatux," kaxīy.

¹¹Tu xe:

"Pūyā' puknōg xop xohix Topa xexka 'āktux,

pūyā' hep xop xohix Topa pu hām'āktux punethok,

nūy tu: "Āmax xe'ēgnāg,' kaxīy, Topa pu'," kaxīy.

¹²Ha mōnāyxop hittap 'Iyait te Topa yōg tappet tu kax'āmi', hu:

"Yexe mōkputox 'ūm nūn putup, nūy puknōg xop xat, ha' hittup, tu' hip, pu mōkputox nū'," kaxīy.

¹³Yā Topa te yūmūg kuxa hittupmāhā', pūyā 'ākuxa māmā, xayī' hip, Yā yūmū'ā' hōm putup pexkox yōg hāpxop xohix, ha yūmū'āte' hip, nūy pop. Yā Topa Koxuk te 'āka'ogāhā', xa hāmmāx hip kamah, nūy pexkox yōg hāpxop tu pop.

Paot te hāpxe'e 'āktux

¹⁴Ūkxape xop, 'ūgkuxa yūm ka'ok 'ākopah, yā 'ākuxa max, tu hāmyūmmūg, ha 'āte 'āyūmmūg, ha hāmyūmmūg max, nūy 'ānōy pu hāmyūmmūgā'. ¹⁵Pa 'āte xa kax'āmi tappet, tu xa hāpxe'e 'āktux, tuk kuxānōg 'ohnāg, nūy xa xax-ogā hok. Yā Topa tek yāykutnāhā', 'ū hāpxopmā nōm pupi', tuk hittup xexka'.

¹⁶Yā hāpxopmāhā Yeyox Kunnix tu', nūy hāmpuknōg yōg xop mō'nīnām, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, 'āmānex putuk tu', puyī' puknōg xop kuxa mām ka'ok Topa kopah. Yā mō'yāy xe'ēgnāg, ha Topa Koxuk te nōm xop yīmōgatux, nūy Topa kuxa hittupmā'. ¹⁷Ūghittup xexka', Topa tu 'āte hāpxopmāhā', tuk kuxa hittup. Yāk kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik. ¹⁸Ap 'ūgkuxānōg'ah, tu hām'āktux xe'e', nūy Kunnix te hāpxopmā'ax 'āktux, 'a 'āte hām'āktux nōy 'āktux 'ūm putup'ah, pa Kunnix 'ūgmūg 'ūm hā hāpxopmā ka'ok, puyī' puknōg xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, 'āte hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', puyī' puknōg xop yīpkox pi Topa pu'. ¹⁹Topa

Koxuk te mögkutnâhâ, tuk ka'ogâhâ, 'âte hâpxopmâ xe'ëgnâg, puyî' puknôg xop pênâ, hak ka'ogâhâ, 'û hâpxopmâ ka'ok xe'ëgnâg. Yâ kaxîy tikmû'ûn 'ûm te' mîy hok, yîk xip Yenoyanên tu', tuk môg, tuk xupep hâpxexka 'Init tu', nûy hâmpâpak max'ax xohix 'âktux, nûy Kun-nix 'âktux. ²⁰'Âte hâpxopmâ punethok, nûy hâmpâpak max'ax 'âktux, nûy Kun-nix 'âktux puknôg xop pu', nôm xop te Kunnix 'âxet'ax 'âpak hok pu' xuktux, nûy nøy yôg hâpxopmâ'ax mîy hok. 'Âte putup'ah, 'ûnôy te hâpxopmâ hâmpâxap, 'ûg-nây tu hâpxopmâ'.

²¹ Ha Topa yôg tappet te:

"Tikmû'ûn 'ûm te nôm 'âktux 'ohnâg, pâyâ' puknôg te' pênâp-tup, ha hâmpâpak 'ohnâg xop te hâmyûmmûg putup," kaxîy.

Paot te kômên xexka Hôm tu' môg putup

²² 'Âmnîy xohix hâ 'âte' xak, nûy 'âhak môg, pâyâk môg'ah. ²³ 'Âte hâpxopmâ kux nûnte, kopxix 'âhak môg. Yâ 'âte' hip hâmyâxatamuk xohix hâ, 'ûg 'âha môg. ²⁴ Huk môg putup nômhâ. 'Ûgmôg putup hâpxexka 'Expân hah, tu 'âp-tup, xa mögnîynâm, 'ûyîy 'Expân tuk môg, tu 'âxop mûtik 'ûkxip putup hâmpâxap. ²⁵ Hônâk môg Yenoyanên tu', nûy Topa yôg tikmû'ûn tu hâpxopmâ. ²⁶ Yâ hâpxexka Mâxenôn yôg kuxa mām ka'ok xop, xix hâpxexka Genex yôg kuxa mām ka'ok xop te tayûmak pop, nûy Topa yôg tikmû'ûn pu' popmâ Yenoyanên tu', nûy hok xop pu' popmâ'. ²⁷ Nôm kuxa mām xop te' popmâp-tup, nûy hok xop pu' popmâ'. Yâ' max 'û popmâ', Yoneo xop pu' yânân tu' popmâhâ'. Yâ Yoneo xop te' puknôg xop ha hâmmâxnâhâ, yî' puknôg xop te tu ta nemên, nûy yânân tu' hok xop pu hâpxop popmâ'. ²⁸ 'Âte hâpxopmâ kux, kopxi' hok xop pu hâpxop popmôg, tu 'Expân hak môg putup, tuk môg putat hâ, kopxix 'âhak môg kamah.

²⁹ 'Ûgmôg, nûy 'âha hâmmâxnâ', pu Kun-nix 'âha hâmmâxnâ xexka'.

³⁰ 'Ûkxape xop, 'âte 'âxapit, yûmûg xuxyâ te mô yûmûg yây xe'ëgnâg hah, xix Topa Koxuk te mögyây hah, xa mögnîynâm, nûy Topa puk 'âktux nâm, puk mûn ka'ogâ', ³¹ tuk pênâ max, tuk mögnîy, puyîy Yoneo yôg kuxa mām hok xop tek kummugâ hok. 'Âpu, Topa tu' xax kamah, puyîy Yenoyanên yôg kuxa mām ka'ok xop 'ûgputup, 'âte hâpxopmâ max hah. ³² Topa tek putup, kopxik môg 'ûm 'âhah, tuk hittup xexka', nûy 'âmûtik 'ûktihi', nûy 'âmûtik 'ûghittup. ³³ Pûyâ Topa 'âkuxa māmâ', xix 'âmûtik tihi'. Hamûn!

Paot te' xape xop pu 'âneo

16 Pep yâ yûmûg xape hex, tu' max, tu kômên Xênkenex yôg kuxa mām ka'ok xop pu hâpxopmâhâ', tu' hok xop pu hâpxop popmâhâ', ² yîy nôm putup, nûy nô tu 'âtehet, yâ yûmûg xuxyâ 'ûyôg kamah. Pûyâ' xohix hâ tu' tehet, yâ tikmû'ûn punethok hâ' xape, xik mûn hâ' xape'. ³ 'Âte Pinixit xix 'Ak pu 'âneo hôm, yâk mûn mûtik Topa tu hâpxopmâhâ', tu yâk mûn hâ 'ûkxape xe'e'. ⁴ Tu 'â' xok'ax, yîy 'âte nôm pu: 'Âmax xe'e', kaxîy. 'Âte' puknôg xop yôg kuxa mām ka'ok xop xohix mûtik hâmpâktux, hu: 'Âmax xe'e! Kaxîy. ⁵ 'Âte' kuxa mām ka'ok xop pu 'âneo hôm kamah, nôm xop te 'Ak pet tu yây tu nû'nâhâ'.

'Âte 'Ëpên pu 'âneo hôm kamah, hak mûn hâ 'ûkxape', tu 'Ax yôg tik te mâxap, nûy kuxa yûm Yeyox kopah. ⁶ 'Âte Mânix pu 'âneo hôm, ha 'âxop pu hâpxopmâhâ punethok. ⁷ Xix 'Ânenôn xix Yôn pu 'âneo hôm, ha kama Yoneo yôg tihik, 'ûgmûn putuk, tuk mûn mûtik pip kanet kopah. Yeyox yôg mô'pok xop te' yûmmûg max, ha' kuxa mām ka'ok hâmpâxap, hak-nây tuk kuxa yûm ka'ok kamah.

⁸ 'Âte 'Âpit pu 'âneo hôm, hak mûn hâ yâ 'ûkxape' xe'e, yâg mûg kuxap-xet

yūmūg xuxyā kuxa mūtik. ⁹ Xix 'Ohmān pu 'āneo hōm, hak mū mūtik hāpxop-māhā, tu Kunnix tu hāxopmāhā, xix 'Ex-tak pu 'āneo hōm, hak mūn hā 'ūkxape xe'e'. ¹⁰ Xix 'Apet pu 'āneo hōm, yā Kunnix tu hāpxopmā xexka', ha tikmū'ūn te' yūmmūg. Xix 'Anixtop pet kopa' pip xop pu 'āneo hōm. ¹¹ Xix 'Enoniām pu 'āneo hōm kamah, ha Yoneo yōg tik kamah, xix Nāxix pet kopa' pip xape xop pu 'āneo hōm kamah.

¹² Xix Tinipēn xix Tinipox pu 'āneo hōm, yā Topa tu hāpxopmāhā, xix Pex, hak mūn hā 'ūkxape', tu yūmūg xuxyā tu hāpxopmāhā xexka'. ¹³ Xix Hop pu 'āneo hōm, yā hāpxopmāhā xexka Topa tu', xi' tut pu 'āneo, yāk mūn hā yā' tut. ¹⁴ 'Āte 'Axīn pu 'āneo hōm, xix Penegōn pu' hōm, xix 'Ehēm pu' hōm, xix Pa'ot pu' hōm, xix 'Ehām pu' hōm, xix yūmūg xape xop te' pet kopa' pip pu 'āneo hōm. ¹⁵ Xix Pinot pu 'āneo hōm, xix Yonit pu' hōm, xix Neneo pu' hōm, xi' hex pu' hōm, xix 'Onīm pu' hōm, xix Topa yōg tikmū'ūn xohix pu 'āneo hōm, nōm te' mūtik pip xop pu 'āneo hōm kamah.

¹⁶ Yāy kep ha yāy mūg, nūy tu 'āneo. Yā Kunnix yōg tikmū'ūn xohix te 'āxop pu 'āneo hōm.

Paot te hāmyūmmūgāhā'

¹⁷ 'Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux: 'Og pa mōxip! Tikmū'ūn kummuk te xa hām'āktux hā' nōy yānān, puyīy 'āgāyā', puyīy yāy xakot, ha Topa yōg hām'āktux yūmmūgā kummuk. 'Āpu, 'ūnīm nōm kummuk xop. ¹⁸ Tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk ha xīy, puxix Kunnix yūmūg xuxyā tu hāpxopmā 'ohnāg, pāyā hāpxop xak, nūy xit. Tu hām'āktux māynāg, nūy yā tikmū'ūn pu mō'āmā', nūy tikmū'ūn hāmyūmmūg hok xop pu mō'āmā'. ¹⁹ Tikmū'ūn xohix te 'āyīpkox pip'ax yūmmūg, ha hām'āpak max'ax pu 'āyīpkox pip, 'āyīy xa tuk hittup, tup-tup, xa hāmyūmmūg, nūy hāpx-

opmā max, pāyā 'a 'āte putup'ah, xa hāpxopmā kummuk yūmmūg. 'Āmhok. ²⁰ Topa te yūmūg kuxa māmāhā', tu hāpxip kutōgnāg 'ihā Hāmāyāgnāg koxyōy putup, pu 'āxop totnok nām, tu' nōā'.

Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox xa hāmmaxnā'!

²¹ Tīmōn tek mūtik hāpxopmāhā', tu xa 'āneo hōm, xix Noxix, xix Yaxām, xix Xoxix, te 'āneo hōm kamah. Nū tik xop xohix Yoneo xop, 'ūgmūn putuk.

²² 'Ūgmūn Tex, tu Paot pupi tappet kax'āmi', tu 'āxop pu 'āneo hōm, yāk mūn Kunnix yōg, 'āxop putuk.

²³ Xix Gax te 'āneo, hak mūg pip Gax pet tu', ha' kuxa mām xop te nū pet tu ta tu yāy tu nū'nāhā', tu nū'āktettex. Xix 'Enax te 'āneo, ha kōmēn yōg tayūmak xex, xix Koat te 'āneo, ha yūmū'ā hā' xape'.

²⁴ Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop xohix ha hāmmaxnā'! Hamūn!

Paot te Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux

²⁵ 'Āpu yūmūg Topa xexka 'ūm 'āk-tux! Tu 'ākuxa māmā'ax ka'ok, xayīy 'ākuxa mām ka'ok mō' kuma' mōg. Yā hām'āpak'ax te' xuktux, 'āte nōm te xa' xuktux, tu Yeyox Kunnix xa' xuktux. Hōmā Topa te hāpxaptop, ²⁶ pa hōnhā hāmyūmmūgāhā, tu tik xop hittap hā' yūmmūgāhā, nōm xop te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', pu Topa yōg tikmū'ūn hāmyūmmūg, ha Topa hi xe'ēgnāg mō' kuma' mōg, tu' xat, pu' hep xop xohix pu' xuktux, pu hām xexka xohix yōg tikmū'ūn pu' xuktux, puyī' xohix yīpkox pi', xi' kuxa mām ka'ok hām'āpak max'ax kopah.

²⁷ Topap-xehnāg, 'ūnōy 'a' ti'ah, ha hāmyūmmūg xe'ēgnāg. Pūyā' xohix Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux, Yeyox Kunnix ha hām'āktux.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE KONĪN XOP PU KAX'ĀMI' I

1 'Ūgmün Paot, ha Topa tek mün yāykutnāhā', tu nūgkutnāhā 'āte hāpxopmā Yeyox Kunnix pu', tu xa kax'āmi', yūmūg xape Xox mūtik 'āte xa ka'āmi', ²nūy tappet xa mō'kutnā', nūy kōmēn Konīn yōg kuxa mām ka'ok xop xohix hah mō'kutnā', 'ākuxa xohip-xet Kunnix kuxa mūtik hah. Yā 'āxop Kunnix yōg xop, nūy Topa hā tikmū'ün xe'e'. Hak mū'āte tappet mō'kutnā'ax kamah 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix hah, nōm xop te yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tu' xak, pu tu' kox ka'ogā'. Yā Yeyox Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xohix hā' xuxyā'.

³Pūyā Topa yūmūg Tak 'ākuxa māmā', nūy tu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūtik xa hāmmāxnā'.

Topa te Kunnix hā yūmū'ā hāmmāxnāhā'

⁴Topa te xa hāmmāxnāhā', hak hitup, tu: 'Āmax, Topah! Kaxīy. Yā Topa te xa hāmmāxnāhā', Yeyox te 'āxop pupi' xok ha hāmmāxnāhā'. ⁵Yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, pu hām'āktux ka'ok ha 'āyummūgāhā, xa hāmyūmmūg xohix. ⁶'Ākuxa mām ka'ok hām'āpak'ax kopah, ha Kunnix 'āktux, ⁷yīy Topa te xa hāmmāxnā xexkah, 'ihā 'āxop te Topa yōg hāptup mō'nā'ax xexka hip, 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix nūn putup putpu'. ⁸Ha 'āka'ogāp-tup, 'ihā nūn'ax hip, xayīy 'ākuxa tu max, 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xupep, nūy 'ūhep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. ⁹Topa xip ka'ok, tu mō'āgmūg xohix hā' xip ka'ok, tu yūmūg mūtik tihi', tu yūmūg xānāhā, 'ū nū', nūy yūmūg kuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik, nūy Topak-tok Yeyox Kunnix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet.

'Ūkuxa mām ka'ok xop te yāy tuk-mīy

¹⁰'Ūkxape xop, 'āte 'āxop tu' xak, xap-tox puxet xix kuxap-xet, nūy yāy mūtik ta tuk-mīy hok. Yā yūmūg xuxyā te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'āte xa' xak, xayīy 'āgāy hok. ¹¹Kono xape te xa 'āktux, tu 'āxop te yāy tuk-mīy'ax 'āktux, ¹²ha kaxīy tikmū'ün 'ūm te: "Ūgmün yā Paot yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Ūgmün yā 'Apot yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Ūgmün yā Pet yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Pak mün yā Kunnix yōg," kaxīy. ¹³'Ok 'āxop te Kunnix yōg tikmū'ün koxip putup yāy pu? 'Ok 'ūgmün te mīpkupnix tuk xok 'āxop pupi'? 'Āmhok! 'Ok 'āte yāy 'āxet'ax hōm, pu tikmū'ün 'ūm 'āp-tox pix? 'Ap hōm'ah. Kunnix puxet te yāy 'āxet'ax hōm, pup-tox pix. 'Ak mūn'ah.

¹⁴'Āte Kinix xix Gax putox pix, pāyā tikmū'ün nōy putox pix 'ohnāg, yīy 'āte: 'Āmax Topah! Kaxīy. Tuk hittup. ¹⁵Yā tikmū'ün te hām'āktux hok, hu: "Paot te yāy 'āxet'ax hōm puyīp-tox pix," kaxīy. Yā' koit. ¹⁶Nāy. 'Āte 'Exteo putox pix kamah, xi' xape xop, pap-tox nōy 'ap pix'ah 'āte'. ¹⁷Kunnix te nū 'ūm kutnā'ah 'ūp-tox pix. 'Āmhok. Pa nūgkutnāhā', 'ūyīy 'āte hām'āpak max'ax 'āktux, 'āte hām'āktux max pu kaxxop tuk-tup yūmmūg max, nūy Kunnix xexkanā'. Yā yūmūg pupi' xok mīkupnix tu', yā hām'āpak max'ax 'ōhōm.

Topa te Kunnix hā tikmū'ün pu hāmyūmmūgāhā'

¹⁸Tikmū'ün kuxa yūm 'ohnāg hām'āpak'ax max kopah, puxi' yīxix, tu hām'āktux'ax putup nōg, tu: "Āp-tox kummuk!" kaxīy, tu' yīpkox 'ohnāg. Pa yūmū'āte' xupak, tu: Hamūn! Yā hāmyūmmūg xe'e! kaxīy, tuk yīpkox pip hām'āktux'ax ka'ok pu', ha Kunnix yūmūg pupi' xok 'āktux, ha Topa ka'ok, hu yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Yā hām'āktux'ax

ka'ok, tu yūmū'ā hā hām'āpak max xe'e'.

¹⁹ Yā Topa yōg tappet te:

“Āte hām'āktux tox xop yōg hām'āktux kuxyāp-tup,” kaxīy.

²⁰ Piyāp xip tikmū'ūn te hitop tu yāy pe'paxex, hu: “Āte hāmyūmmūg,” kaxīy. Piyāp xip tikmū'ūn te hitop tu yāy pe'paxex, hu: “Āte hām'āktux max,” kaxīy. Yā' mōg, tu' yīpkox 'ohnāg. Topa te hām'āktux hitop'ax tu' mūg, hap-tox kummuk xop yōg hām'āktux.

²¹ Topa te hāmyūmmūg, tu' tux hok, pu tikmū'ūn hāmyūmmūg hok, nūy hāmpē'paxex'ax hā Topa mūn yūmmūg hok, 'ihāk mū'āte hām'āpak max'ax 'āktux, puyīy tikmū'ūn yūmmūg, ha Topa te tikmū'ūn hā tu tehet, nōm xop kuxa mām ka'ok hām'āpak max kopah, hā tu tehet, 'ihā' kuxa kummuk xit, nūy nō kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'.

²² Yoneo xop te Topa yōg hāpxopmā xe'ēgnāg xak, nūy pēnā', nūy hām'āpak max'ax yūmmūg, ha Genex yōg puknōg xop te hāmyūmmūg xak, ²³ pak mū'āte Kunnix 'āktux, ha mīpkupnix tu' xok yūmmūg pupi', yā hām'āpak max. Pa Yoneo xop tep-tup nōg, xī' puknōg xop te hām'āpak'ax 'āktux kummuk, ²⁴ pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn xānāhā', pe Yoneo yōg tikmū'ūn, pe' puknōg, ha' yīmōgatux, pu hām'āpak max'ax 'āpax, ha Topa te Kunnix nū'kutnāhā', pu yāy yōg tikmū'ūn ka'ogā', nūy yāy yōg tikmū'ūn yūmmūgā'. ²⁵ Ha tikmū'ūn 'ūm te hitop tu hām'āktux, hu: “Yā hām'āpak'ax kummuk, tu hāmyūmmūgā hok,” kaxīy. Nāy, tikmū'ūn te hām'āktux kohe'. Nōm hām'āpak'ax yā Topa yōg hāmyūmmūg'ax xe'e'. Ha' nōy 'ūm te: “Yā hām'āpak max'ax pu'uk, tu' ka'ogā hok,” kaxīy. Pa Topa te' xuktux, yīy hām'āpak'ax ka'ok.

²⁶ Ūkxape xop, hāmpē'āpaxeh nōmhā. Hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu tikmū'ūn nōy xat 'ohnāg, ha Topa te 'āxānāhā', yā tikmū'ūn te xa 'āktux

'ūnōy pu', hu: “Hāmyūmmūg kutōgnāg 'ōhōm,” kaxīy. Tu xa pe'paxex 'ohnāg.

²⁷ Pa Topa te nōm tikmū'ūn pu' hup-māhā', 'ihā 'āyīmōgatux, 'āk-tōgnāg hah 'āyīmōgatux, xix 'āpuk'uk hah 'āyīmōgatux. ²⁸ Hōmā 'āxop yā hām'hok xop, yā Topa hā' puknōg 'āxop, yīy Topa te 'āyīmōgatux, nūy nōm tikmū'ūn xop yōg hāmpē'paxex kuxyā', ²⁹ pu tikmū'ūn 'ūm te yāy mūn xexka pe'paxeh hok Topa keppah. ³⁰ Pa Topa te 'āxop hā yāykotīn-nāhā', tu yāy tu nū' xok Kunnix hā', ha Kunnix te hāmyūmmūg xohix, tu yūmmūg hīnnāhā', 'ū tu hi xe'e', yā Topa te mō yūmmūg yāy, tu yūmmūg kuxa tupmāhā', pu Topa hā yūmū'ā tikmū'ūn. Yā Kunnix te mīpkupnix tu' xok, nūy yūmmūg yōg hāpxopmā'ax kummuk hā' pago.

³¹ Yīy Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn te hāmpē'paxex xexka putup, pūyā Topa yōg hāpxopmā'ax pe tu paxeh xexkah, nūy yāy yōg hāpxopmā max pe tu paxeh 'ohnāg,” kaxīy.

Paot te Kunnix xok'ax 'āktux

2 Ūkxape xop, hōmā 'āte xa hām'āktux, tu xa Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. Hōmā, hāmyāx-atamuk xohix hā Topa yīy 'ohnāg, tu hām'āktux 'ohnāg, pāyā hōnhā Topa te hām'āktux, yīy 'āte xa' xuktux Topa pupi', tu hām'āktux max, puyīy kakxop tuktup kama yūmmūg max. ² Yā 'āte hām'āktux'ax nōy putup 'ohnāg, nūy Yeyox Kunnix puxet 'āktux, nūy Yeyox xok'ax puxet 'āktux. Yā mīpkupnix tu' xok, yūmmūg pupi' xok, nūy yūmmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ³ Hōmā 'āhak mōg, tu tak pu'uk, tuk kuxānōg, ⁴ tu Topa yōg hām'āktux xa' xuktux, xix xa hāmyūmmūgāhā', pāyā 'ap hām'āktux max'ah, puyīy tikmū'ūn te: “Yā hāmyūmmūg 'ōhōm!” kaxīy. Āmhok, pa Topa Koxuk tek ka'ogāhā', 'ūyīy Yeyox Kunnix 'āktux, hak ka'ogāhā kamah, 'āte hāpxopmā

ka'ok, pu tikmū'ūn pēnā', nūy: "Yā Topa te Paot nū'kutnāhā', pu yāy pupi hām'āktux yūmū'ā', tu hāpxopmā ka'ok xe'e'," kaxīy. ⁵Yīy 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, hu 'ākuxa mām 'ohnāg tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax puknōg kopah, yā Topap-xet kopa 'ākuxa mām ka'ok, 'ūka'ok hah.

Topa te hāmyūmmūg xe'ēgnāg

⁶Ha 'āte' kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux, nōm xop te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, ha 'āte Yeyox Kunnix 'āktux, 'ōhōm yūmūg pupi tu xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, pāyā hām xexka yōg tikmū'ūn te hām'āktux kohe', tu Yeyox Kunnix putup nōg, xi' xexka xop tep-tup nōg, ha tikmū'ūn te nōm xat'ax xop pu' yīpkox pip putup 'ohnāg. ⁷Yā 'āte Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha hāmyūmmūg xe'e'. Hōmā hāmyāx-atamuk xohix 'īhā', 'ap hām 'ūm xip'ah, pāyā Topa te hāmpē'paxex, tu yūmū'ā ha hāmmaxnā xexkap-tup, hu: "Pūyā yāy kutok tikmū'ūn pupi tu xok, nūy nō kuxa kummuk xit," kaxīy. Pāyā' xaptop, tu' xuktux 'ohnāg, tu' yūmmūgā 'ohnāg. ⁸Pax pu Topa hā' puknōg xop yūmmūg, puxix yūmūg xuxyāp-tex hok, 'ūgāy tup-tex. Pāyā' kuxa mām 'ohnāg, hu yūmūg xuxyā max xe'ēgnāg putex. ⁹Pa Topa yōg tappet te hāmmaxnā xexka 'āktux, tu yūmūg xuxyā xok yūmūg pupi'ax 'āktux, hu:

"Tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg, tu' xupak 'ohnāg, tu' pe'paxex 'ohnāg, pa Topa te hāmpē'paxex, nūy yāy yōg tikmū'ūn pu hāmmax nā xexkah, nūy tup-tup pax xop pu hāmmaxnā xexkah," kaxīy.

¹⁰Yā hōmā Topa yīy 'ohnāg, pa hōnhā yāy Koxuk te yūmū'ā hām'āktux, nūy yūmūg yūmmūgā', puyīy xehomip xaptop 'ohnāg. Yā Topa Koxuk te tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex xohix yūm-

mūg, tu Topa yōg putup'ax xohix yūm-mūg, xix Topa yōg hāmpē'paxex xohix yūmmūg. ¹¹Tikmū'ūn yāp-xet te yāy yōg hāmpē'paxex xohix yūmmūg, yāp-xehnāg te hāmyūmmūg, ha Topa Koxuk yāp-xehnāg te Topa yōg hāmpē'paxex yūmmūg. ¹²Ha Topa te yāy Koxuk xe'ēgnāg yūmū'ā nū'kutnāhā', tu' koxuk puknōg yūmū'ā nū'kutnā 'ohnāg, yā Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hām'āktux yūmmūgā'.

¹³Yīk mū'āte Topa Koxuk yōg hām'āktux'ax 'āktux putup, xa tikmū'ūn yōg hām'āktux'ax pu 'āyīpkox hok. Yā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux, tu Topa Koxuk yōg hām'āktux'ax yūmmūgāhā', tu Topa yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', nōm xop te Topa Koxuk pu' yīpkox pip. ¹⁴Pa Topa Koxuk te tikmū'ūn 'ūm kopa' xihip hok, puxix tu nōm ka'ogā hok. Nōm tikmū'ūn yā Topa hā' puknōg, tu' yōg hām'āktux 'āpak, pāyā' yūmmūg 'ohnāg. Yā' Koxuk xe'ēgnāg te Topa yōg tikmū'ūn yāp-xet ka'ogāhā'. ¹⁵Topa Koxuk te tikmū'ūn kopa xihip, puxix tikmū'ūn pa hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā'ax xohix kopit, xix hāmyūmmūg, pe' max, pe' kummuk. Pa' puknōg xop te nōm tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit hok. ¹⁶Yīy Topa yōg tappet te:

"Ōk tikmū'ūn 'ūm te Topa yōg hāmpē'paxex yūmmūg? 'Ok tikmū'ūn 'ūm te Topa pu hāmyūmmūgāhā'? 'Āmhok.

Topa yāp-xehnāg te yāy yōg hāmpē'paxex yūmmūg, xix yāy pu hāmyūmmūg xe'ēgnāg," kaxīy.

Pa Kunnix te hāmyūmmūg, tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy putox puxet Kunnix putox mūtik.

Yūmū'ā Topa hā kāmānat

3 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yā 'āxop tek mūn hā 'āxape', pa 'āte xa hām'āktux

yūmmūg, 'okpa Topa Koxuk te 'ākopa' xip. Yā 'āxop te hāmpē'āpanōm kummuk, Topa hā' puknōg xop putuk 'āxop te hāmpē'āpanōm, nōm te Topa pu' yīpkox 'ohnāg, xix kaxxop putuk hāmpē'āpanōm, nōm xop te Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, yā kaxxop putuk, 'ākuxa mām pu'uk tu'. ²Kaxxop pu'ūgnāg te' yōktat hep xo'op, tu' xit'ax ka'ok mā hok, ha kaxīy 'āxop pu'uk, tu Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, hōmā xix hōnhā 'ākuxa mām pu'uk. ³Āxop te Topa hā' puknōg xop putuk, tu hāpxopmā kummuk, tu' yāykix pax, xix yīpkumīy pax, tu Topa hā' puknōg xop putuk, tu hāpxopmā kummuk. ⁴Tikmū'ūn puxet te: "Ūgmūn yā Paot yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Pak mūn yā 'Apot yōg," kaxīy. Yā Topa hā' puknōg xop putuk hāpxopmāhā'.

⁵'Apot yā 'a' xexka'ah, xik mūn 'ak xexka'ah. Yāk mū'āte Kunnix tu hāpxopmāhā', puxi'. Tu xa hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'ākuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah. Yūmūg xuxyā tuk mū'āte hāpxopmāhā', yāk mūg xat, 'ūyōg kāmānat hah. ⁶Tikmū'ūn te hāpxa xexka hā' hām, ha tik hāmāxap te hāpxop xap xok, ha' nōy kūnāy tu' hām, tu kōnāg hā hāpxop xokax pix, puyīy tu tuk mō'ka'ok. Ūtix hām, pāyā Topa te hāmmaxnāhā'. Ha kaxīy 'āte xa hām'āpak max 'āktux, ha 'Apot te xa hāmyūm-mūgāhā'. Tikmūg hām, pāyā Topa te xa hāmmaxnāhā', tu 'ākuxa māmāhā'. ⁷Kāmānat xop 'a' xexka'ah, pāyā Topa mūn xexka xe'ēgnāg, tu hāmmaxnāhā'. ⁸Ha kāmānat xop xohix yāy putuk, ha Topa te' hām'ax tu' pagop-tup, tu kāmānat hām xexka tu' pagop-tup punethok, ha kāmānat hām kutōgnāg tu' pagoktōgnāg putup. ⁹Yā 'Apot xik mūn hām Topa tu', 'āxop ha tikmūg hām, puyīy Topa 'āka'ogā', yīy 'āxop te hāpxa putuk, ha Topa te xa hāmmaxnāhā', ha 'āxop te mīptut putuk kamah, yā Topa yōg

mīptut. ¹⁰Ūxuxyā te' xat, pu mīptut max mīy, tu tik puxet xat hāmāxap, pu mīkaxxap mīm mōg hāpkox kopah, pu nō māykup mō'tat, ha' nōy kūnāy tu' xat, pu nōm mō'xix hāpkox kopah. Ha Kaxīy Topa tek ka'ogāhā', pu hām'āpak max 'āktux hāmāxap, puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha 'Apot kūnāy tu' nūn, nūy kuxa mām ka'ok xop yūmmūgā max. ¹¹Mīptut xuxyā te māykup ka'ok putup, yā māykup te mīptut ka'ogāhā', pu tu yūm ka'ok. Ha kaxīy Topa te Yeyox Kunnix yāykutnāhā', pu yāp-xehnāg hā yūmūg pupi tu' xok, nūy yāp-xehnāg hā' kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. 'Ap nōy xip'ah. ¹²Ha tikmū'ūn yāg te pipkup yānām 'āta hā hām'āta max mīy, xi' nōy te pipkup yānām ponnok hā' mīy, xi' nōy te xap max hā hām'āta mīy. Ha' nōy te mīmpe hā hām'āta kummuk mīy, xi' nōy te xuxnak hā' mīy, xi' nōy te xuxnāg xux hā hām'āta' mīy. Hā kaxīy Topa yōg kāmānat hām kamah. 'Ūyāg hām max, tu Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu Topa yōg tikmū'ūn ka'ogāhā' pu tu hāmyūmmūg. Ha' yāg nōy hām kummuk, yīy Topa yōg tikmū'ūn pu'uk, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. ¹³Ūxuxyā te mīptut kummuk mīy, puxix kuxap hā mō'xut mō'ka'ok, ha' nōg. Hā kaxīy Kunnix yōg hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'ihā Topa te yāy yōg kāmānat xop yōg hāpxopmā'ax xohix kopit. Kāmānat hām kummuk, puxi' yōg hāpxopmā'ax xaxogā'. ¹⁴Ūxuxyā te mīptut max mīy, puxix kuxap hā mō'xut 'ohnāg, yā' yūm ka'ok. Kaxīy kāmānat hām max Topa tu', puxix Topa yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy nō kāmānat ha hāmmaxnā xexka'. ¹⁵Mīptut kummuk mō'xut kuxap hā, puxix kāmānat te hām'hok xip, tu tayūmak pop 'ohnāg, pāyā' xok'ah. Kaxīy Topa yōg kāmānat hām kummuk, puxix yāy kuxa tup, Topa te' tupmā hah, tu Topa yōg putat hām'hok hā' mōg, pāyā Topa te nōm kāmānat pu pexkox

yōg hāpxop 'a' hōm putup'ah. ¹⁶Yā 'āxop Topa pet xe'e', 'ākopa' xip tu', ha 'āxop te hāmyūmmūg, ha Topa Koxuk te 'ākopa' xip, ¹⁷yīy Topa te 'āpēnā max, 'ākopa' pet tu'. Tikmū'ūn gāy te 'ākoxyōy putup, puxix Topa' yānān tu 'ūkoxyōy, 'āxop yā Topa pet xe'e'.

¹⁸Pūyā 'āmūn yāy hā mō'āmā hok. Tikmū'ūn te hāmpē'paxex, hu: "Āte hāmyūmmūg xexka!" kaxīy, pāyā' hitop tu hāmpē'paxex, yā Topa te: "Ōhōm hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu," kaxīy. ¹⁹⁻²⁰Topa hā' puknōg xop te: "Yā hāmyūmmūg nō'ōm," kaxīy, puxix Topa te: "Pūyā yāy hā mō'āmā', hāmyūmmūg hok tu!" kaxīy. Yīy Topa yōg tappet te: "Topa te yāy mūn hā' puknōg xop yūmmūg, tu' yōg hāmpē'pānōm yūmmūg, ha hāmyūmmūg 'ūhitop tu', tup-tox kummuk xop putuk," kaxīy. ²¹Pūyā tikmū'ūn yāy mūn xexka 'āktux hok, tu yāy yōg hāpxopmā'ax tu' kuxa hittup hok. Yā hāpxop xohix 'ōgnū', pu Topa xa hāmmāxnā'. ²²Yīy Paot, xix 'Apot, xix Pet, 'ūxohix te 'āpēnā max, ha Topa te hām xexka mīy, nūy 'ākuxa hittupmā'. Tu 'ākuxa hinnāhā', xayīy 'āxakix 'īhā, 'āmōg pexkox hah. Yā hōnhā Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, xix hōmā mō'āyāy xe'ēgnāg, xix hāptup 'īhā mō'āyāy xe'ēgnāg putup. Yā' xohix 'ōgnū', ²³ha 'āxop yā Kunnix yōg tikmū'ūn, ha Kunnix yā Topa yōg hāmyāy kutnā'ax xe'ēgnāg.

Yeyox yōg mō'pok xop

4 'Ūgmū'āte xa hā Kunnix yōg kāmā-nat, tu hāpxopmāhā', nūy Kunnix pupi xa hāmyūmmūgā', nūy xa Topa yōg hām'āktux xe'e' 'āktux, ²Yīy Topa tek mūg xat 'ū hāpxopmā max, nūy xa hāmyūmmūgā' max, ha yūmūg xuxyā tek mū yōg hāpxopmā'ax pēnāp-tup, nūy yūmmūg, 'ok pek mū'āte hāpxopmā max, 'ok pek mū'āte hāpxopmā kum-

muk. ³Āxop tek mūg hām'ax pēnāp-tup. Pūyā tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg tuk mūg hām'ax pēnā'. Yā' hitop. 'Āte yāy yōg hām'ax pēnā hok yāy pu kamah. ⁴Ūgkuxa te' mīy max 'āktux, pa yūmūg xuxyā puxet tek hām'ax pēnāhā', tu' yūmmūg, 'ok pek hām max, pek hām kummuk. ⁵Yīy 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy nō 'āktux kummuk. Nāy, 'ūhip, pu Topa' kopit, 'īhā nū'. Tute hāpxop xaptop'ax mūg putup, xix tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex yūmmūg putup, 'īhā Topa te hāpxopmā'ax max pu pago.

⁶Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux tap, tuk mūn 'āktux, xix 'Apot 'āktux. 'Ātek mūg 'āktux, xayīy 'āxop hāmyūmmūg, ha tappet te' xat, hu: "Tappet yōg hām'āktux pu 'īpkox pi'," kaxīy. Yā' kummuk, tik 'ūm 'āktux max, 'īhā' nōy 'āktux kummuk. ⁷'Ok 'āxop te yāy xexka pe'āpaxex? 'Ok 'āxop te 'ānōy kutōgnāg pe'āpaxex? Yā' kummuk. Topa mūn te xa hāmmaxnāhā', tu' hok hā hāmmaxnāhā', xayīy yāy hitop xexka 'āktux hok!

⁸Āxop yā yāy pe'āpanōm 'ūptexop, tu yāy pe'āpanōm 'āxexka xop, tuk mūg pe'āpanōm kutōgnāg xop, Pāyā yāy mō'āmā'. 'Ūyā yūmūg xohix xexka xop! ⁹Āte hāmpē'paxex. Yāk mū'ā mō'pok xop, pe Topa hā yūmūg ka'ax xop, nūy tikmū'ūn 'ūgmūg kix, 'īhā xohix te' pēnāhā', xix pexkox yōg nū'pok xop xohix te' pēnā kamah. ¹⁰Ha Topa hā' puknōg xop te: "Ūp-tox kummuk," kaxīy, huk mūg 'āktux, tu 'āxop 'āktux max, pāyā yūmūg xohix Kunnix yōg tikmū'ūn. Hak mūg pu'uk, pa 'āka'ok, ha 'āp-tup pax, pak mūg putup nōg. ¹¹Yā putup tek mūg kix, hak mū'āte kōnāg tat'ax xak. 'Ūgmūg xax kunox, ha' gāy xop tek mūg kix, tu mūg xūygāhā', 'ak pet 'ūm yūm'ah. ¹²Tuk mūg hām punethok nūy xit, 'īhā tikmū'ūn te: "Pūyā Topa 'ākix!" kaxīy. Hak mū'āte hām'āktux hā' yānān, hu: "Pūyā Topa

xa hāmmāxnā!" kaxīy. Hak mūg kummugāhā', pāyāk mū'āte' gāy xop yōg hām'āktux kummuk hā' tot, tu hāmmax hip. ¹³Ha' gāy xop tek mū'ā hāpkummugāhā', tuk mūg mānōg, 'ihāk mūg yīy pu'uk, nūy nōy gāy xuxyā'. Yā Topa hā' puknōg xop tek mūg putup nōg, tu: "Mōg, nūy 'āpep!" kaxīy.

¹⁴'Āte xa kax'āmi', nūy xa hāmyūmmūgā'. 'Āte 'āxop putup pax, 'ūgkutok putuk hah, 'a 'āte xa' hupmāputup'ah. ¹⁵Yā tik punethok te xa hāmyūmmūgā'ax, pak mūn puxet hā 'ōg 'ātak. 'Āte xa hā 'ātak, xa hām'āpak max'ax 'āktux tu', ha 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah. ¹⁶Hu 'āte xa' kax, pu hāpxopmā max, nūy 'ūgmūn putuk. Yā 'āte hāpxopmā max, ¹⁷hu 'āte Timōn mō'kutnāhā', tuk mūn hā 'ūgkutnā', pu hāpxopmā nū mūtik, hak mūg tix hām max yūmūg xuxyā pu'. 'Āxutigāp-tup, xayīy Topa yōg putat hā 'āmōg ka'ok, yā 'ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha taxīy 'āte hāmyūmmūgāhā', 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix pu hāmyūmmūgāhā'.

¹⁸'Āxop yāy xexka pe'āpanōm, kopxix 'āhak mōg hok. ¹⁹Topa 'ūgputup, 'ū mōg, yā hāpxip kutōgnāg kopxik mōg, nūy nōm xop te hāpxopmā'ax yūmmūg. Ha' yīy ka'ok, yāy xexka pe'āpanōm tu'. 'Āpu hāpxopmā ka'ok kamah! ²⁰Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, puyīy yīpkox pi' xe'e', nūy hāpxopmā max. Tikmū'ūn te hitop tu hām'āktux, tu hāpxopmā max hok, puxix tu yīpkox 'ohnāg. ²¹Pi'yā' mūn xatep-tup? 'Ok 'ūgmōg, nūy xikot hā 'ākix'ax? 'Ok pep-tup, 'ūyīy'ax pu'uk hā 'āhittupmāhā'? Piya' mūn xatep-tup? Yā xatep-tup 'ūg 'āhittupmā', yīy hāpxopmā max.

Tik te' nōy hā' xupxet

5 Tikmū'ūn te 'āxop 'āktux kummuk, yā 'āxop 'ūm yōg tik 'ūm te' nōy hā' xupxet kummuk, yā' xonnix kummuk, ha tikmū'ūn nōy te Topa hā' puknōg

te' mīy 'ohnāg. Yā tik te yāy tak xetut mūg, nūy nū mūtik 'ānōm, tu hāpkummuk mīy pax. ²Tep te xīy 'āxop te yāy mūn max pe'āpanōm? Yā 'ākummuk! 'Āpu yāyhāhup, nūy tik kummuk xupmā. ³'Ūyāk xihip nōmhā 'āxop mūtik! 'Āte tik yōg hāpxopmā'ax kummuk kopit, 'ihā hāptox tuk xip, ha yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'āte tik hāpxopmā'ax kummuk kopit. ⁴'Ūyāk xihip 'āxop mūtik, 'ihā 'āxop te yāy kotinnāhā', ha yūmūg xuxyā te 'āka'ogāp-tup, ⁵xa tik kummuk hōm Hāmgāyāgnāg pu'. Pūyā tu xok, pāyā Topa te' kuxa kummuk xit, pu' koxuk tu xip ka'ok, 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix nūn putpu'.

⁶'Āxop yāy mūn max pe'āpaxex. 'Ap max'ah. Xate hām hittap yōg hām'āktux yūmmūg, yīy: "Pām yōg tokatogā'ax kutīgnāg te pām xexkanāhā'," kaxīy. ⁷Yā tokatogā'ax te hāpkummuk mīy'ax putuk, yīy hāpkummuk mīy kux, nūy tu max, tu pām putuk'ax, pām tokatok hok putuk, yā' tūmnāg. Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'ūgmū yōg Yoneo xop te 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn mīy putup, 'ihā kahnēn putex, pu' xohix' mā'. Ha Kunnix te yūmū yōg kahnēn xe'e', tu mīpkupnix tu' xok tap yūmūg pupi', hu yūmūg hā kahnēn xe'e'. ⁸'Āpu yūmūg Kunnix pekpaxeh, nōm te yūmūg pupi' xok pekpaxeh, yā 'āmuk xexka Nōā'yēn putuk, yīy yūmū'āte hāpkummuk mīy kux, ha pām yōg tokatogā hok putuk. Yā pām te hāmyok mīy'ax 'āktux, xix hāmmaxnā'ax 'āktux.

⁹'Āte xa kax'āmi tap, pu tikmū'ūn kummuk mūtik 'ākotinnā hok, nōm tikmū'ūn te' nōy hā' xupxet. ¹⁰'Āxop te hām xexka tu' pip, yīy hāpkummuk mīy xop te xa yāy kote' pip. Yī' xohix tu 'āxop 'āxatat hok. Ha nōm kummuk xop te' nōy hā' xupxet, xi' nōy yōg hāpxop putup pax, xix hāpxopmā kummuk xix topa komut pu nū' xup. ¹¹Pa tikmū'ūn te yāy 'āktux, tu' kuxa yūm ka'ok'ax 'āk-

tux, tu hām'aktux max, pāyā' nōy hā' xupxet kummuk, xi' xupkumīy, xix topa komut pu nū'xup, xix kenmuk xo'op tu mōktu paptux, xi' nōy kupex, xix hāpxop hā' xupxet, puxix nōm tu 'āxatat, nūy nū mūtik 'āxit hok.

¹²⁻¹³ 'Āte Topa hā' puknōg xop yōg hāpxopmā'ax kopit hok. Yā Topa mūn te' kopit putup. Pa 'āxop te yāy yōg hāpxopmā'ax kopit'ax. Yā' max xa' kopit. Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn kummuk xupmā', puyīy 'āxop mūtik tu ti hok," kaxīy.

Tikmū'ūn te' nōy kumīy kummuk

6 'Āxape te xa hāpkummugā', 'āpu 'āxape nōy ha mōg, 'āxape pa te hāmyūmmūg ha 'āmōg, pu 'ātix kopit. 'Āmōg hok Topa hā' puknōg xop hah, pu tu' kopit, pāyā 'āxape ha 'āmōg, tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopa ha 'āmōg. ² 'Ok yūmmūg hok xate'? Topa yōg tikmū'ūn te Topa hā' puknōg xop hāpxopmā'ax kopit putup. 'Ok 'āpa te hāmyūmmūg hok? ³ Yā yūmū'āte pexkox yōg nū'pok xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup kamah, hu yāy xape yōg hāpxopmā'ax kopit'ax nōmhā, puyī' nōy hā tu xape 'ūxeheh. ⁴ 'Āxape te 'akte'ex kummuk, yā hāpxopmā'ax kutīgnāg, ha 'āxape kummugāp-tup 'ūyānān tu', puxix tik puknōg tu' xax hok, puyīy tu' kopit. Kaxīy hok. ⁵ 'Ok yāyhāhup hok xate'? 'Ok 'āxop mūtik xip hok tik pa te hāmyūmmūg, puyīy 'ātix hu' kopit max? ⁶ Yā' xip! 'Āte' yūmmūg! Pa 'āxop gāy, tu' kuxa mām hok xop ha 'āmōg, nūy tu' xax, pu 'ōg hāpxopmā kummuk'ax kopit.

⁷ 'Āxop yāytukmīy tik puknōg kep-pah, yā' kummuk. 'Ok xate hāmyūmmūg'ax xohix xaxok? 'Ūtux hok pu 'āxape 'ākummugā'. 'Ūtux hok pu 'āxape 'ōg hāpxop pa'. ⁸ Pa 'āxop te 'āxape pu kummugā pax, ha' nōy yānān tu 'ākummugā pax. 'Āhup! Puxi!' 'Āxop xape xop. ⁹⁻¹⁰ Tikmū'ūn kummuk te pexkox ha'

mōg 'ohnāg, nōm xop Topa pu' yīpkox 'ohnāg, 'ap mōg putup'ah hāpkummuk mīy'ax xop xohix, nōm te' nōy hā' xupxet, xix nōm te topa komut pu nū'xup, xix nōm te' nōy xetut hā' xupxet, xi' nōy yīpxox hā' xupxet, xix nōm tik te tik nōy pēnā kummuk, xix 'ūn te 'ūn nōy pēnā kummuk xix nōm te hāpxop hā' xupxet, xix nōm xupkumīy, xix nōm te kenmuk xo'op tu mōktu paptux, xix nōm te' nōy kupex, xix nōm te hāpxopmā kummuk pax. ¹¹ Hōmā 'āxop 'ūm te hāpxopmāhā kaxīy, pa Topa te 'ākuxa tupmāhā', xa 'ākuxa max, ha hōnhā 'āxop te Topa hā tikmū'ūn, yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā 'āxop yā Topa yōg tikmū'ūn, xix Topa Koxuk hā 'āxop yā Topa yōg tikmū'ūn.

Topa tu hāpxopmā max

¹² Pa tikmū'ūn 'ūm te hām'aktux'ax, hu: "Āte yāy putup'ax xohix mīy'ax," kaxīy. Hamūn. Pāyā yāy putup'ax mīy, puxix xa kummugā'ax. 'Āte hāpxopmā'ax xohix kamah, pa 'āte' tux hok, pu nō hāpxopmā'ax 'ūgkummugā hok. ¹³ Pa tikmū'ūn nōy te hām'aktux'ax, hu: "Topa te hāpxop xi'tax mīy pu tikmū'ūn mā', ha Topa te tikmū'ūn tex mīy, puyīy tikmū'ūn nō tu xit," kaxīy. Hamūn. Pa Topa te tikmū'ūn tex nōāp-tup, xi' xi'tax nōāp-tup kamah. Yā yūmūg yīn mīy, 'ūyīy yūmūg hāpxopmāhā yūmūg xuxyā tu', yūmūg yīn 'ūm mīy'ah, 'ūyīy yūmūg nōy hā' xupxet. 'Āmhok. Yā yūmūg yīn yā yūmūg xuxyā yōg. ¹⁴ Topa te yūmūg xuxyā putpu' hīnnāhā, hu yūmūg hīnnā'ax putpu kamah, 'ūka'ok tu'.

¹⁵ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? 'Āxop yā Kunnix hā 'āyīn puxet, Yā' kummuk xexka, xa Kunnix yōg tik te xotit mūtik 'ānōm. Yā' xotit hā' yāyhā yīn puxet. Pūyā Topa 'ātux hok, xayīy 'ānōm hok! ¹⁶ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Yā tik te xotit mūtik nōm, puxix 'ūn hā' yīn puxet, Topa yōg tappet te: "Yā' tix te yāyhā' yīn puxet," kaxīy. ¹⁷ Pa tikmū'ūn

kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix tu kuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik.

¹⁸ ūg'āpax, xayīy 'ānōy hā 'āxupxet hok. Hāpkummuk mīy'ax nōy tikmū'ūn yāy yīn kummugā'ah, pa tikmū'ūn xonnix, puxix yāy yīn kummugā'. ¹⁹ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Yā Topa Koxuk xip 'ākopah, ha Topa te nū'kutnāhā', pu 'āmūtik tu xip ka'ok, 'āxop yā yāy mūn xat'ah, 'āmhook, yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. ²⁰ Topa te 'āpop, tu hāpxopmā ka'ok, nūy 'ākuxa tupmā', yā yāy kutok xok 'āxop pupi', nūy 'ākuxa tupmā', yīy hāpkummuk mīy hok, puyī' puknōg xop pēnā', tu: "Āxop yōg Topa max, tu 'āka'ogāhā', xayīy hāpxopmā max!" kaxīy.

Tikmū'ūn te yāyta'ax

7 'Āxop te 'ā' kax'āmi tappet tu, tu tap-pet tu yāy 'āktux, tuk yīkopit, tu: "Ok max tikmū'ūn yāytax?" kaxīy. Yā' max pu yā tik yāytax hok, nūy yā' hok xip, ² pa tikmū'ūn punethok te' nōy hā' xupxet, yīy 'āte: Yā' max tik yāy yōg 'ūn mūy, pu 'ūn kamah yāy yōg tik mūy. ³ 'Āte xe' xat, pu' yīpxox yāy xetut mūtik tu nōm max, xi' xat, pu' xetut yāy yīpxox mūtik tu nōm max. ⁴ Ūxetut yīn yā' yīpxox yōg yīn, yī' yīpxox te' xat, ha' yīpxox yīn yā' xetut yōg yīn, yī' xetut te' xat. ⁵ Xatix yāy mūn hōm, nūy 'ū nū mūtik 'ānōm, nūy 'āti ka'ok. Pa Topa pu hām'āktux pax, 'ihā 'āp-tox puxet xix 'ākuxap-xet, hu ta hāpxip kutōgnāg 'ihā 'āhok 'ānom. Pa hām'āktux kux, 'ihā nū mūtik 'ānōm 'ūxeheh, pu Hāmgyāgnāg xatix kummugā hok, 'ānōm putup hah.

⁶ 'Āxep xat'ah 'āte nōmhā, pāyā xa hāmyūmmūgāhā'. ⁷ 'Ātep-tup, pu tikmū'ūn xohi' hok pi', 'ūgputuk nūy, pa Topa te tikmū'ūn xohix ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā max, tu tik puxet ka'ogāhā pu' hok xip, xi' nōy ka'ogāhā pu yāyta max.

⁸ Yīy 'āte' hok pip xop pu hām'āktux, puyī' hok pi', hu yāyta hok 'ūg putuk nūy. Ha' hok mām xop pu 'āte hām'āktux kamah, pu' hok mām. ⁹ Yāytap-tup te 'āp-tex, 'āpu yāytax. Yāyta'ax 'ūmax, yāytap-tup xūy mūn yā' kummuk, yā kuxap putuk 'ākopah.

¹⁰ Ha 'āte tikmū'ūn yāyta xop pu hām'āktux, yā yūmūg xuxyā te' xat, pu tu yāy xatat hok. ¹¹ Yāy xatat, puxi' hok xip, tu' nōy mūg hok, tu mōktu xe yāy yīpxox mūg, xix yāy xetut mūg, nūy nū mūtik tu ti ka'ok 'ūxeheh.

¹² Tikmū'ūn nōy pu 'āte hāmyūm-mūgāhā', 'ap Topa te' xat'ah. Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Kunnix kopah, ha 'ūn mūg, nōm kuxa yūm 'ohnāg, tu' yīpxox mūtik tip-tup, puxix 'āti'. Pūyā' xetut nīm hok. ¹³ Ha 'ūn nōy kuxa yūm ka'ok Kunnix kopah, tu tik mūg, nōm kuxa yūm 'ohnāg, ha' yīpxox te nū mūtik nōm putup, puxix 'āti'. Pūyā' yīpxox nīm hok. ¹⁴ Yā Topa te' yīpxox ha hāmmaxnā'ax, tu' xetut kuxa yūm'ax hā hāmmaxnā'ax, tu 'ūn nōy ha hāmmaxnā'ax, 'ūyīpxox kuxa yūm'ax hā hāmmaxnā'ax, puyīy tuk-tok xohix hu Topa yōg, ka Topa hā' puknōg xop putuk, nōm te Topa yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵ Pe' yīpxox kuxa yūm hok te' xetut nīm putup, pe' xetut kuxa yūm hok te' yīpxox nīm putup, pūyā 'ā' nīm, ha' kux. Pūyā' kuxa mām ka'ok xop pip. Yā Topa te yūmūg kuxa mām-māhā', 'ūyīy nōy xop mūtik tu ti max. ¹⁶ 'A xate hāmyūmmūg'ah, 'a 'ānōy kuxa yūmmūg'ah. 'Ok pe' kuxa yūm'ax Kunnix kopah, 'ok pe' kuxa yūm hok. Pūyā mōg, 'ūgmīy hok.

Topa pu' yīpkox xihip

¹⁷ Pūyā tikmū'ūn xohix hāpxopmā max. Topa te' xānāhā', pu tu hāpxopmā max tikmū'ūn kopah. Pūyā tu pip ka'ok, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax mīy. Yā 'āte tikmū'ūn kuxa mām xop xohix pu hāmyūmmūgāhā'. ¹⁸ Tik te yāy nāg xax

yīmap tu' xak tap, 'ihā Topa te' xānāhā', puxi' xak hok, nūy koex xut. Ha tik te yāy xax xak 'ohnāg 'ihā Topa te' xānāhā', puxi' xak hok, nūy xax xak hok. ¹⁹Yā' xax xak'ax, xi' xax xak hok, yā Topa pu yāy putuk, pa Topa yōg xat'ax pu 'ip-kox pi', nūy hāpxopmā max. ²⁰Pūyā' xohix hāpxopmā max, Topa te' xānāhā', pu tu hāpxopma max tikmū'ūn kopah. Pūyā tu' pip ka'ok, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax mīy. ²¹'Ok 'āhām 'āxat'ax pu, 'ihā Topa te' 'āxānāhā'? 'Ok 'āhok hā 'āhām, tu tayūmak 'ūm pa hok? 'Ūxutigā hok, pa mōg'ax nūy 'ānōy pu 'āhām, nūy tayūmak pop, puxi mōy, tu' hām. ²²Yā yūmūg xuxyā te 'ākuxa kummuk xut, 'ihā 'āxānāhā', tu' xut, xa mōg, xayīy yūmūg xuxyā hā 'āptix, nūy nōm pu 'āyīpkox xihip. Kamah tik hām 'ūnōy pu', nūy tayūmak pop, yā kamah Kunnix hā 'ūp-tix, nūy yūmūg xuxyā pu' hām 'ūhok hā, nūy nōm pu' yīpkox xip. ²³Topa te yāy kutok nū'kutnāhā', pu 'āxop pupi tu xok. Yā yāy kutok yāp-xehnāg, ha Topa te mō'yāy xe'ēgnāg, pāyā nū'kutnāhā', pu 'āxop pupi tu xok, puyīy 'āxop hā 'āxuxyāp-xet. ²⁴Topa te 'āxānāhā', tu 'āyīmōgatux. 'Āpu pi ka'ok, nūy Topa pu 'āhām mō kuma mōg.

²⁵'Ūkxape xop: Xatek yīkopit, hu: "Ok max tikmū'ūn yāytax?" kaxīy. Topa tek xat'ah, 'ūyīy 'āte' hok pip xop pu hām'āktux, pāyā 'āte hāmpē'paxex max, ha Topa tek kuxa ka', yīy 'āte nōm xop pu hāmyūmmūgā'ax. ²⁶Hōnhā' gāyxop te yūmūg xūygā punethok, yī' max, pu tu tik yāyta hok. ²⁷'Ok xate 'ūn mūg'ax, nūy yāytax? 'Āpu, yāyta'. 'Ok yā' hok 'āxip? 'Āpu 'āhok xihip. ²⁸Yā' max pu' xetut mūy, yā hāpkummuk 'ohnāg. 'Ūn hok yūm yāytax, hu ta hāmmax mīy, pāyā' yāykuxop'ax punethok, ha 'āte 'āp-tup'ah, xa yāykuxop.

²⁹'Ūkxape: 'Āte xa hām'āktux, nūy xa hāmyūmmūgā'. Yā hāmyāxatamuk xohix yōg 'āmnīy xox putox, ha hāpxip

kutōgnāg 'ihā tikmū'ūn xohix hok pip'ax putuk hāpxopmāp-tup, 'ok pe' yāyta', 'ok pe' yāyta'ok. ³⁰Ha' kuxa hittup 'ohnāg xop te' kuxa hittup xop putuk'ax, xi' kuxa hittup xop te' kuxa hittup 'ohnāg xop putuk'ax, xix hāpxop pop xop te hāmhōgnāg pip xop putuk'ax, ³¹ha nōm xop te hāpxop hā' hām xop te' nōy xop putuk'ax, nōm xop te' yāykuxop 'ohnāg putuk'ax. Yā hāpxip kutōgnāg 'ihā hām xexka nōg putup.

³²'Āte 'āp-tup nōg, xa yāy kuxop, nūy hāpxop xak'ax tat. 'Ūhok pip xop te yūmūg xuxyā xak, nūy tu hām max, puyīy tu xuxyā kuxa hittupmā'. ³³Pa' yīpxox xop te hāpxop xak'ax tat, puyī' xetut kuxa hittupmā'. ³⁴Tu yūmūg xuxyā pu hāpxopmā kamah, yīp-tox tix, xi' kuxa tix. Ha' xetut xop te yūmūg xuxyā pu hāpxopmāp-tup, yāp-tixix, pa' yīpxox kuxa hittupmāp-tup kamah, hu yāykuxop, tup-tox tix, xi' kuxa tix.

³⁵'Āte 'āxop hāk putup, nūy mō'ānīynām, yīy xa hāmyūmmūgāhā'. 'A 'āte 'ākummugāp-tup'ah, pāyā 'āp-tup, xa 'āxop hāpxopmā max, nūy tu māynāg mīy, nūy 'ākuxa hittup, nūy 'ap-tox puxet hā, xix 'ākuxa 'ākuxap-xet hā Topa xa tu hām.

³⁶Tik te yāyta'ax, pa yāyta hok pe'paxex, tu' xetut 'ap nōm yūmmūg'ah, tu' mūg putup, pūyā' mūy. 'Ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah. ³⁷Pa tik te' hok xip putup tu yāy hok, tu' max pe'paxex, pu' xetut nīm, nūy nū mūtik nōm 'ohnāg, puxix yāyta hok, pāyā' hok xihip. ³⁸Tik te' xetut xip tap mūg, nūy nū mūtik yāytax, yā hāpxopmā max, pa tik te' mūg 'ohnāg, nūy yā' hok xip, yā hāpxopmā max xe'ēgnāg.

³⁹'Ūn te' yīpxox mūg, nūy nīm hok, pa' yīpxox xok, puxix tu kux. Yā' max. pu' nōy mūy, nūy xe yāytax, nūy nōy kuxa yūm ka'ok'ax mūtik yāytax. ⁴⁰Pa 'āte hāmpē'paxex, hu: Yā' max xe'e, pu'

hok tu xip ka'ok. Yā kaxīy Topa Koxuk te 'ā hāmyūmmūgāhā'.

**Tikmū'ūn te xogyīn hōm
topa komut xop pu'**

8 'Āxop tek yīkopit, hu: “Ok max, 'ūgmūg xit'ax xohix mā?” kaxīy. Yīy 'āte hāpxop xit'ax 'āktux putup, tikmū'ūn te' xit'ax hōm topa komut xop pu'. Tikmū'ūn te hāpxe'e 'āktux, hu: “Yūmūg xohix te hāmyūmmūg,” kaxīy. Pa hāmyūmmūg'ax kutōgnāg te hāpkummugāhā', 'ihā tikmū'ūn yāy mūn xexka pe'paxex, pāyā tikmū'ūn te' nōy putup pax, tu' nōy ka'ogāhā', tu hāmyūmmūg xe'e'.² Tikmū'ūn te yāy pe'paxex, hu: “Āte hāmyūmmūg!” kaxīy, puxix hāmyūmmūg 'ohnāg,³ pa tikmū'ūn te Topap-tup pax, puxix yā Topa te nōm yūmmūg.

⁴Āte xa topa komut 'āktux'ax. Yūmū'āte' yūmmūg. Topa komut xop 'ap xe'e'ah. Yā mō'āmā'ax xop, Topa yāp-xehnāg xip pexkox tu',⁵ pa Topa hā' puknōg xop te komut xop 'āxet “topah”, ha topa komut pip punethok, hāmnoğnōy tu' pip, xix hām tu' pip, ha kamah tikmū'ūn xuxyā punethok pip.⁶ Pa yūmū'āte Topap-xehnāg yūmmūg, yā Kunnix hā mūnūn tu yūmūg 'Ātak, tu hāpxop xohix mīy, ha Topa tu yūmūg hī'. Ha yūmūg xuxyā yāp-xet xip kamah, yā Yeyox Kunnix, tu hāpxop xohix mīy kamah, yāy Tak mūtik, xī' hep xohix xop mīy, hu yūmūg mīy kamah.

⁷Pāyā' kuxa mām ka'ok xop yā xohix te' yūmmūg'ah, 'ūyāg te topa koumut xop pe'paxex tap, xix hōnhā pe'paxex kamah, tu hāpxop xit'ax pe'paxex, hu: “Yā tikmū'ūn te nōm xit'ax hōm topa komut pu',” kaxīy. Tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu' tux hok pu tu xit hok, 'ap xit'ax māp-tup'ah.⁸ Pa hāpxop xit'ax 'ūm te yūmūg kuxa tupmā 'ohnāg, pu Topa yūmmūg putup! 'Āmhok. 'Ok pe' xit'ax mā', 'ok pe' xit'ax mā hok, puxix yūmūg kuxa kummūg 'ohnāg.

⁹Ōg pa 'āti', yāy putup'ax mīy hok, ka xate 'āxape pu'uk pu hāpkummugā', tu' mōgā kummuk, pu tu yāy pu hāpkummuk mīy.¹⁰ 'Āxape kuxa yūm pu'uk, ha' kuxa te' tux hok pu' xit'ax 'ūm mā hok, tu 'āxit pēnāhā', xate komut xop yōg xit'ax māhā', puxix 'āxape' māp-tup, 'ihā' kuxa te' tux hok pu' mā hok.¹¹ Ha Kunnix xok 'āxape pu'uk pupi', pāyā 'āxape te Topa yōg putat xak, nūy 'āpe mōg, nūy 'āmūn pu' yīpkox xip, yīy ta 'ānōy mōgā kummuk,¹² tu 'āxape kummugāhā', hu Kunnix pu hāpkummugāhā kamah, Kunnix te 'āxape pupi' xok hah.¹³ Yīy 'āte xogyīn mā hok, kak xape mōgā kummuk, pu tu yāy kuxa pu hāpkummuk mīy, 'ūkxit hah.

Yeyox te mō tik kutnāhā'

9 'Ok 'āte yāy xat hok? Yāk xat. 'Ok Yeyox Kunnix te nūgkutnā hok? Yā nūgkutnāhā'. 'Ok 'āte yūmūg xuxyā Yeyox pēnā hok? Yā' pēnāhā'. Yeyox pu 'āte hāpxopmāhā', 'ihā xa hām'āpak'ax max 'āktux, yīy 'ākuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah.² Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā', pāyā' kuxa mām xop nōy tek mūn pu' yīpkox 'ohnāg, ha 'āxop tek mūn pu 'āyīpkox pip, yā 'āmōg Topa yōg putat hā, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', hu hāmyūmmūg, yā yūmūg xuxyā te nūgkutnāhā', 'āte hām'āpak max'ax 'āktux.

³Tikmū'ūn tek kummuk 'āktux, kopxix yāy 'āktux,⁴ hu: 'Ok tux hok 'ā' hōm 'ūkxit'ax, xix xo'op'ax 'ūghām hah? ⁵Pax 'ūkxetut mūy, ha' kuxa mām ka'ok, 'ok 'āxop tek tux hok 'āte nōm mōgā', pu nū mūtik mōg, nūy hām'āpak max'ax 'āktux? Yā mō'pok xop nōy te' xetut xop mōgāhā', yā yūmūg xuxyā Yeyox taknōy xop te' mōgāhā', xix Pet kama te' xetut mōgāhā'.⁶ Yā Maname xik mūn puxet hām, 'ūgmūg yīm hāk mūg hām, nūy xit, nūy tu pip'ax tu' pago. Yeyox yōg mō'pok xop nōy te' hok hā hāpxop pop,

hāmyūmmūgā'ax tu' pop. ⁷ 'Ok xonat 'ūm hām, 'ok yāy yīm hā' hām, nūy xit, nūy pip'ax tu' pago? 'Ap hām'ah! Yā gohet te' pago. Tikmū'ūn 'ūm te yāy yōg mīnta xut hok, nūy mā'? Yā' māhā'. 'Ūxohix te yāy yōg kup tu' xut mīnta, tu' māhā'. Maket 'ūm te' yōg mūnūytut hep xo'op hok? Yā' xo'op!

⁸ 'Ūxohix te' yūmmūg, yā hāpxopmā'ax max, pu yāy hām'ax hā tu xit, xix tu pet, yīy Mōyyex yōg xat'ax kamah yā hām'āktux, ⁹ tu: "Mūnūytut tak yīkox hīy hok, puyī' xit hok, 'ihā' xuxnāg xetox xap mōy tu' tonnok. Pūyā' xux mā'," kaxīy. 'Ok Topa te hām'āktux, tu mūnūytut tak putup pax'ax 'āktux? 'Āmhok. ¹⁰ Pa yūmū'ā' xuktux, 'ūyīy yūmūg yāy hām'ax hā yūmūg xit, xik pet. Tikmū'ūn te hām'āpak max'ax 'āktux, puxix tik putuk, nōm te hāpxop xap xok, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūgāhā', puxix tik putuk, nōm te hāpxop ta'ax nūnnāhā', yā' xohix te yāy hām'ax hā' xit, xi' pet. Kaxīy Maname xik mūn hām, nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux. Yā' hām'ax xe'e! ¹¹ 'Ūgmū'āte xa hām'āpak max'ax 'āktux. 'Ok 'axop tek mū'ā ta nemēn hok, nūy hāpxop 'ūgmū'ā popmā 'ūyānān tu'? Yā 'āxop te ta nemēn. ¹² Yūmūg xuxyā yōg tik mō'pok xop te' hīp, xa tu' popmā hāpxop. Yā' max, pa 'āxop tek mū'ā ta nemēn hāmāxap.

Pāyāk mū'āte xa tu' xak hā hām'hōgnāg, nūy 'āxop pu hupmā hok, nūy Topa puk mūg hām max. ¹³ 'Āxop te hāmyūmmūg. 'Āmānex xop te Topa pet xexka kopa' hām, tu Topa pet tu' xit'ax pop, nūy mā', ha tikmū'ūn te xokxop mō'hap, nūy Topa pu hāxyā', ha 'āmānex xop te xogyīn yāg paha', tu' māhā'. ¹⁴ Ha kaxīy yūmūg xuxyā te' xat, pu' yōg kāmānat xop kama tu xit, tu yāy yōg hām'āx hā' xit, tu hām'āpak max'ax 'āktux hu hā' xit'ax pop hām'āpak xop tu'.

¹⁵ Hāmyāxatamuk xohix hā 'āte hāmyūmmūgāhā', tu hāpxop 'ūm xak

'ohnāg, xak mū'ā pago, xix hōnhā 'āte 'a' xak'ah kamah. 'Ūyāk xok, pāyā hāpxop 'ūm xak 'āte putup'ah. 'A xak xet'ah 'āte'. ¹⁶ 'Āte hām'āpak max'ax 'āktux pax, tuk hittup, pa' kummuk 'āte yāy xexka pekpaex, hām'āpak'ax 'āktux tu'. Yā 'āte ta nemēn Topa pu', nūy hām'āktux. 'Āte hām'āktux hok, puxix Topa 'ūgkummugā'. ¹⁷ Yīy 'āte hām'āpak max'ax 'āktux putup pax, tu hāmmax hīp kamah, pu yūmūg xuxyā 'ā hāmmaxnā'. 'Āte hām'āktux, Topa tek xat hah, yā Topa te 'ā' hōm 'ūghām'ax. ¹⁸ 'Ok Topa te 'ā' pagop-tup? Tu te pago hā xīy? Yāk kuxa hittupmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, nūy hok hā' xuktux, kaxīy Topa te 'ā' pago, tuk kuxa hittupmāhā', ha 'āte' nōy yōg tayūmak xak 'ohnāg.

¹⁹ 'Āte yāy xat, nūy Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha tikmū'ūn tek xat 'ohnāg! Pa tikmū'ūn xohix puk hām, tuk hok hāk hām, puyīy tikmū'ūn kuxa punethok mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. ²⁰ 'Ūkhām Yoneo xop mūtik, kopxix 'āte Yoneo xop yōg hāpxopmā'ax tat, puyī' kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'A Mōyyex yōg xat'ax tek xat'ah, pa Yoneo xop mūtik xip, 'ihā 'āte' xat'ax puk yīpkox xip, nūy Yoneo xop hāk xape'. ²¹ 'Ūkxip puknōg xop mūtik, kopxix 'āte Mōyyex yōg xat'ax xaxogāhā', puyīy puknōg xop kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah. Pa Topa yōg xat'ax puk yīpkox xip, ha Kunnix yōg xat'ax tek xat xe'e'. ²² 'Ūxip kuxa mām pu'uk xop mūtik, kopxix 'āte' yōg hāpxopmā'ax tat, nūy tu ka'ogā', puyī' kuxa mām ka'ok. Ha kaxīy 'āte' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax tat, nūy hāpxopmā'ax xohix hā tikmū'ūn 'ūm mōgā Topa yōg putat hā.

²³ 'Āte hāpxopmā'ax xohix tat, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, pu Topa 'ā hāmmaxnā'. ²⁴ Tikmū'ūn mōg mō'ka'ok, ha' xohix mōg, pāyā yāp-xehnāg xupep tap,

xi' yāg nōy xohix mōxa tu kunāy tu', pāyā' xohix mōg, puyī' mōxa tap. Ha kaxīy 'āxop mōg. ²⁵Ha tik xop mōg punethok, tu' xak, nūy tu xupep tap, tu' mōg mō'ka'ok, pa tik puxehnāg xupep tap, tu kănēy māynāg paha'. Pa hāmyāxatamuk xohix nōg 'ihā' kănēy yāykoxyōy, pāyā yūmū'āte mōxap-tup, tu pexkox tu mōxap-tup, 'ūyīy pexkox yōg hāpxop xe'ēgnāg pop, ha yāykoxyōy 'ohnāg. ²⁶Kaxīy 'āte hāpxopmā max, tu Topa Koxuk puk yīpkox xip, nūy hāmyok mīy. 'A 'āte hitop tu hāpxopmā'ah, pāyā māynāg hāpxopmāhā', tu Topa pu hāpxopmā max. ²⁷Āte yāy yōg putup'ax mīy'ah, nūy tu hāpxopmā max mōg kumak mōg, tuk kuxa teknōg 'ohnāg, 'ūyīy hām'āpak max'ax 'āktux kux, puyīy Topa te: "Xate hāpxopmā māynāg, mā', mōnāy, nūy 'ūgyīkāgnāg 'āxip ka'ok!" Kaxīy.

Topa komut pu nū'āxup hok

10 'Ūkxape xop, 'āte hām'āktux putup, xayīy xaxok hok. Hōmā 'ūgmūg mōnāyxop hittap te Mōyyex pe' mōg, 'ihā hāpxexka 'Eyit tu nū'paha'. Hāmgōy xexka te' xohix mō'nīy, tu kōnāg xexka 'Āta' xak. ²Tu hāmgōy xexka kopa' pip, xix kōnāg xexka hā mōxakux, 'ihā Mōyyex pe' mōg, ³Ūxohix te pexkox yōg hāpxop puxet māhā', ⁴tu pexkox yōg hep xo'op. Yā mīkaxxap xexka tu' xo'op, ha kaxīy Kunnix tu' xo'opmāhā', tu Kunnix mūtik mōg putat tox hā. ⁵Pa tikmū'ūn punethok te Topa gāyāhā', hu' xakix hām panip xexka tu'.

⁶Ha Topa te' xat, pu tik tappet mīy, nūy yūmū'ā hāpxopmā'ax xohix yūmmūgā', 'ūyīy yūmūg hāpxop hitop xak hok. ⁷Āpu topa komut xop pu nū'āktettex hok, nūy Topa xe'ēgnāg nīm hok. Yā Topa yōg tappet te tikmū'ūn hittap 'āktux, tu: "Tikmū'ūn mām, nūy xit, nūy xo'op, tu' yok, nūy hāmyā' topa

komut xop pu'," kaxīy. ⁸Āpu yūmūg xonnix hok, yā tikmū'ūn hittap xonnix punethok, yī' yāg xohix te 23.000 xakix, 'āmnīy puxet 'ihā' xakix. ⁹Āpu yūmū'āte Topa gāyā hok, hāpkummuk mīy tu'. Yā tikmū'ūn hittap te' gāyāhā', tu hāpkummuk mīy pax, yīy kāyā gāy te' kix. ¹⁰Yā tikmū'ūn hittap te Topa gāyāhā', yīy pexkox yōg mō'kutnā'ax te' kix, yā mō'kutnā'ax 'āxet'ax 'Ūxok'ax.

¹¹Ha tappet mīy, nūy yūmū'ā' yūmmūgā', 'ūyīy tikmū'ūn hittap putuk hok. Yā hōnhā hāmyāxatamuk xohix ka'ax, tu' xox putox.

¹²Ōg pa 'āti'. 'Ākuxānōg, Topa tu' xax, pu mō'ānīynām, xayīy hāpkummuk mīy hok. ¹³Āxop te hāpkummuk mīy putup, yāy yōg putup'ax kummuk tu' mīy, ha kaxīy tikmū'ūn xohix te hāpkummuk mīy putup, pa Topa te xa hām'āktux xex, tu 'āka'ogā'ax, xayīy hāpkummuk mīy hok, yīy Topa tu' xax, hu: Topah, mōkniynām, 'ūyīy hāpkummuk mīy hok!" kaxīy, ha Topa te 'āka'ogāp-tup.

¹⁴Āxop tek mūn hā 'ūg 'āxape xop, hu 'ōg pa 'āti', pu topa komut pu nū'āktettex hok. ¹⁵Āte xa hām'āktux, 'āxop te hāmyūmmūg hah, hu yōgnū hām'āktux kopit max, 'ūyīy 'āxop yūmmūgā'. Yā Topa yōg hām'āktux xe'e'. ¹⁶Hōmā Kunnix te tik xop pu' hōm kănēy, ha mīnta hep xupyāg 'ūkopa' xup, ha yūmūg xat, 'ū yūmūg xupyāg xo'op kamah, pu yūmū'ā ha hāmmaxnā', yīy yūmū'āte kamah kănēy hā' xo'op, tu Topa pu: "Āmax Topah. Xate yūmū'ā xupyāg xe'e' hōm, tu pexkox yōg xupyāg xe'e' hōm. Puxi'," kaxīy. 'Ok hāmyūmmūg hok, xate? Xate xupyāg xo'op, hu ta 'āxape xop xohix mūtik xo'op, nūy yūmūg xohix pe'āpaxex, ha yūmūg xuxyā xok, mīpkupnix tu' xok, tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy yūmū'ā ha hāmmaxnā'. Ha yūmū'āte pām koxip, nūy yūmūg xape xop mūtik mā', nūy yūmūg xuxyā pekpaxex. Yā

yūmūg xuxyā te mīpkupnix tu' xūy, nūy yūmū'ā hāmmāxā'. ¹⁷ Yā pām puxet, ha' xohix te' māhā', yīy Kunnix hā yūmūg yīn puxet kamah, yā yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik.

¹⁸ Yoneo yōg tikmū'ūn pe'āpaxeh. Tu Topa pet kopa' xit'ax māhā', 'ihā' āmānex te mō'hap, nūy Topa pu' haxyā'. ¹⁹ 'Ātepetep 'āktux putup? 'Ok topa komut ka'ok? 'Ap ka'ok'ah, yā' hitop. 'Ok hāpxop xit'ax ka'ok, tikmū'ūn te nōm topa komut xop pu' hōm? Yāmhok! ²⁰ 'Ap ka'ok'ah. Pa tikmū'ūn te nōm xit'ax hōm yāmīy kummuk pu', 'ihā komut xop pu' hōm, 'ap Topa pu' hōm'ah. 'Ātepet-tup'ah, xa yāmīy kummuk yōg hāpxop pop. ²¹ 'Āxop te Topa yōg kānēy hā' xo'op, nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex. 'Āpu yāmīy kummuk yōg kānēy hā xo'op hok. 'Āxop te Topa yōg hāpxop māhā', nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex. 'Āpu yāmīy yōg hāpxop mā hok. ²² 'Ok yūmū'āte Topa gāyāp-tup? 'Ākuxānōg! Paxip! Topa ka'ok, ha ta yūmūg pu'uk.

'Ānōy yōg putup'ax mīy

²³ Tikmū'ūn 'ūm te: "Yūmū'āte yāy putup mīy'ax," kaxīy. Mōy mīy, pāyā' mīy'ax 'ūm te xa hāpkummugā'ax. Ha xe: "Yūmū'āte yāy putup mīy'ax," kaxīy. Hamūn. Pa xate' mīy'ax 'ūm 'ūhitop tu' mīy. ²⁴ Yāy putup'ax mīy hok, pa 'ānōy putup'ax mīy, nūy nōm kuxa hittupmā'.

²⁵ 'Ākuxa te yāy tux hok xa xogyīn mā', 'āpu, xogyīn xohix mā', tu' nōy yīkopit hok. ²⁶ Yā Topa yōg tappet te: "Hām xexka yā Topa yōg, xix hāpxop xohix 'ūyōg kamah," kaxīy.

²⁷ Tikmū'ūn kuxa mām hok te 'āxānāhā xa 'āxit, 'āmōg putup, nūy mōg, nūy hāpxop xohix mā', hu 'ānōy yīkopit hok, ka 'ākuxa 'ākupex, hu 'āhittup 'ohnāg. ²⁸ Pa tikmū'ūn 'ūm te: "Nāy! 'Ūmā hok! Yā topa komut xop pu' hōm tap!" kaxīy, 'āpu' mā hok,

ka 'ākuxa 'ākupex, hu' hittup 'ohnāg, ²⁹ xayīy 'ānōy pu hāpkummugā hok.

Ha tikmū'ūn 'ūm te: 'Tep tu 'ātek nōy pekpaxex, nūy xogyīn mā hok? Tep tuk yāy putup'ax mīy hok?' ³⁰ Nāy, 'āte Topa pu hām'āktux hāmāxap, hu: "Āmax Topah. Yā xate 'ā' hōm hāpxop,' kaxīy, tuk-nāy tuk xit. Tep tu tikmū'ūn te 'ā xuk-tux kummuk? Yā Topa te 'ā' hōm xit'ax 'ūg 'ūmā'," kaxīy.

³¹ Hāpxopmā max, nūy Topa kuxa hittupmā', pe 'āxop xit, peyā' xo'op, pe' yā hāpxopmā', nūy ta Topa pu: "Āmax Topah. Xate 'ā' hōm hāpxop max punethok. Puxi'," kaxīy. ³² 'Āpu hāpxopmā max, nūy Yoneo xop pu hāpkummugā hok, nūy puknōg xop pu hāpkummugā hok, nūy ta' kuxa mām ka'ok xop pu hāpkummugā hok. ³³ 'Āpu hāpxopmā', nūy yōgnū hāpxopmā'ax tat. 'Āte' xak, nūy xohix kuxa hittupmā', 'ap yāy pekpaxex'ah, pak xape xop pekpaxex, 'ūyī' xohix mōgā Topa yōg putat hā.

11 'Āpu yōgnū hāpxopmā'ax tat. Yā kaxīy 'āte Kunnix yōg hāpxopmā'ax tat.

'Ūn xop te 'āmūtik kotīnnāhā'

² 'Āte xa hām'āktux max, xate yōg hām'āktux xaxok 'ohnāg hah, tu 'ā yīp-kox pip. ³ Pa 'āte 'āp-tup, xa hāmyūm-mūg. Yā Kunnix te' yīpxox xat, ha' yīpxox te yāy xetut xat, ha Topa te Kunnix xat. ⁴ 'Ap max'ah, pu tik xop kuxxax tat, nūy nō yāykotīnnā' pip, nūy Topa pu hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux 'āxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah kaxīy. ⁵⁻⁶ Pa 'ūn xop tep-tox mō'nīy, puxix tu max. Kunnix tep putup. 'Ūtux hok pu 'ūn tep-tox mō'nīy, nūy yāykotīnnā' pip, nūy Topa pu hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux 'āxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah, 'ihā 'ūn tep-tox mō'nīy hok, tu 'ūn nōy putuk, nōm te' xe mōy. Pūyāp-tox mō'nīy, nūy yāyhāhup hok. ⁷ Tik xop tep-tox mō'nīy hok. Yā

Topa te' nōy yāy putuk ha' mīy, pu Topa kuxa hittupmā', ha 'ūn te tik kuxa hit-tupmāhā'. ⁸Topa te tik mīy hāmāxap, tuk-nāy tu tik kup tu' xut, nūy 'ūxetut mīy. ⁹Ap Topa te tik mīy'ah, puyī' xetut hā tu tehe'. 'Āmhok. pa 'ūn mīy, puyīy tik hā tu tehe'. ¹⁰Yīy 'ūn xop tep-tox mō'nīy pexkox yōg nū'pok xop hah, nūy pēnā', nūy hāmyūmmūg. Yā' xetut te yāy yīpxox pu' yīpkox pip. ¹¹Topa yōg putat hā tihik xix 'ūhūn te mō'yāy nīynām. ¹²Topa te tik tu' kup xut, nūy 'ūn mīy, ha kama tik te 'ūn tu' nāhā'. Yā Topa te hāpxopmā xohix.

¹³'Āpu 'āxop te' kopit: 'Ok max, 'ūn putox mō'nīy hok, nūy yāykotīnnāhā' pi', nūy Topa pu hām'āktux? ¹⁴Tik mūn xe tox pu kummuk, yā Topa yōg tikmū'ūn te' yūmmūg, ¹⁵pa 'ūn mūn xe tox pu max, tup-tox mō'nīy. ¹⁶Tikmū'ūn 'ūm te hām'āktux putup yānān tu', tu xe tox 'āktux putup, kopxix 'āte tu xe hām'āktux, hu: 'Ūgmū'āte' xat, xi' kuxa mām xop xohix te' xat, pu 'ūn xop tup-tox mō'nīy, nūy yāykotīnnā' pi', nūy Topa pu hām'āktux.

Yūmūg xuxyā yōg xit'ax

¹⁷Hōnhā 'āte xa hāmyūmmūg'ax nōy 'āktux, 'āxop te hāpxopmā kummuk hah. 'Āxop te yāy tu nū'ānāhā', tu yāy kum-mugāhā'. ¹⁸Tikmū'ūn te 'ā hām'āktux, tu 'āxop 'āktux, ha 'āxop yāy tuk-mīy pax, 'ihā yāy tu nū'ānāhā', nūy Topa pu hām'āktux, hak kuxa yūm kutōgnāg nōm hām'āktux kopah. ¹⁹Yā' max 'āxop yāyx-atat kutōgnāg, pu hāpxopmā'ax max xop tu mūg. ²⁰'Āxop yāy tu nū'ānāhā', nūy xit, nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex, pu, 'āxit hok. ²¹Yā 'ūyāg xit mō'ka'ok, nūy 'ūhi mō'ka'ok, ha' yāg putup xūy, ha' yāg nōy paptux. ²²'Ok yā 'āpet 'ūm yūm hok, hu ta xit xix xo'op, nūy 'āhi'? Kaxīy 'āxop te' kuxa mām ka'ok xop putup hok, xi' hok xop pu' hupmāhā'. Xatep

tep pe'āpaxex? 'Ok hāpxopmā'ax max nō'ōm? 'Ap max'ah! Yā' kummuk!

²³Yūmūg xuxyā te 'ā hāmyūm-mūgāhā', ha xa' yūmmūgā'ax, hu: Yūmūg xuxyā Yeyox te yāy yōg tik xop mūtik xit 'āmnīy hā, ha tikmū'ūn gāy te' mūg'ax, nūy tup-tex, yīy pām pa' tap, ²⁴tu Topa pu: "Āmax Topah. Tuk mū'ā' hōm 'āxit'ax max. Puxi'!" kaxīy. Tu pām koxip, tu: "Nūhū 'ūgīn, yāk xok 'āxop pupi'. 'Ūg pa', nūy mā', huk xaxok hok," kaxīy. ²⁵Ūxit kux, 'ihā yūmūg xuxyā te kānēy pa', tu: "Topa te' pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik, tuk yīn hep 'āta hā' pa'ax mīy, 'ūkxok tu'. 'Āte yāy hep 'āta nū'nāp-tup, nūy pa'ax tup mīy. Kānēy pa', nūy tu' xo'op, 'ihāk mūn pe'āpaxex, nūy huk xaxok hok," kaxīy. ²⁶'Āxop te pām māhā', xix kānēy tu' xo'op, puxix yūmūg xuxyā xok'ax 'āktux pax, ha mōktu putpu' nūn.

²⁷Tikmū'ūn kuxa kummuk te nōm pām māhā', xix nōm xupyāg xo'op, puxix Topa gāy, yūmūg xuxyā pe'paxex 'ohnāg hah, yīy Topa te' kummugāp-tup 'ūyānān tu'. ²⁸Yāy kuxa yīkopit hāmāxap, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy kunāy tu pām mā', xix kānēy hā' xo'op. ²⁹Tikmū'ūn xit, xix xo'op, tu hāmpē'paxex 'ohnāg, tu yūmūg xuxyā pe'paxex hok, puxix Topa gāy, nūy tu' xūyāgā'. Yā yūmūg xuxyā xok yūmūg pupi', nūy yūmūg kuxa kummuk xit. ³⁰Tikmū'ūn punethok te hāmpē'paxex 'ohnāg, hu' pakut, xi' pu'uk, ha tikmū'ūn 'ūm xakix tap. ³¹Tikmū'ūn te yāy kuxa yīkopit hāmāxap, nūy yāy hāpxopmā'ax yūmmūg, puyīy Topa 'ūkuxa maxnā', puxix Topa' xūyāgā hok. ³²Pa Topa te yūmū yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy tu' yūmmūg, tu yūmūg xūyāgāhā', 'ūyīy Topa yōg putat xak hok, nūy Hāmgāynāgnāg pet hā yūmūg mōg hok Topa hā' puknōg xop mūtik.

³³'Āxop yāytu nū'ānāhā', nūy Topa yōg xit'ax mā', nūy yūmūg xuxyā

pe'āpaxex, 'āpu 'āxape xop hip. ³⁴ Putup te 'āp-tex, yīy ta yāy pet tu 'āxit hāmāxap, tuk-nāy tu 'āxape xop mūtik yāy kotīnnāhā, pu Topa 'āxop xūygā hok, 'āxop te hāpkummuk mīy hah. Ha hāpxopmā'ax nōy 'āte' kopit putup, 'thā 'āxop mūtik 'ūkxip.

Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogā'ax

12 'Ūkxape xop, 'āte 'āp-tup, xa 'āxop hāmūmmūg max, nūy Topa Koxuk yā tikmū'ūn ka'ogā yūmmūg, ha' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā, puyīy hāpxopmā max. ² 'Āxop te 'ōg hāpxopmā'ax hittap yūmmūg, 'thā Topa hā 'āpuknōg, ha topa komut xop yīy hok te 'āxat, tu 'āmōgā kummuk. ³ Yīy 'āte xa hāmūmmūgāhā. Tikmū'ūn 'ūm te: “Pūyā Topa Yeyox pu hāpkummugā,” kaxīy, yā Topa Koxuk te' ka'ogā 'ohnāg, pu tu hām'āktux kummuk. 'Āmhok. Ha tikmū'ūn 'ūm te: “Yeyox yā yūmmūg xuxyā!” kaxīy, yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā, pu tu hāpxe'e 'āktux.

⁴ Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogāhā, pu hāpxopmā max punethok, tup-xehnāg te' ka'ogāhā, pu tu hāpxopmā'. ⁵ Ha yūmmū'āte hāpxopmā punethok, nūy yūmmūg xuxyā tu hāpxopmā', yā yūmmūg xuxyāp-xet puk hām. ⁶ Ha tikmū'ūn 'ūm ka'ogāhā, pu tu hāpxopmā, tu' nōy ka'ogāhā, pu tu hāpxopmā nōy, ha Topap-xet te' xohix ka'ogāhā, pu tu hāpxopmā'. ⁷ Topa te' kuxa mām xop xohix ha hāmmaxnāhā, tu' xohix tu' mūg. Yā Topa Koxuk te' kuxa mām ka'ok xop xohix kopa' xip, ha Topa te' xip'ax tu' mūg, puyī' xohix pēnā'. ⁸ Topa Koxuk te tikmū'ūn 'ūm ka'ogāhā, puyīy' nōy mō'nīynām hām'āktux hā, xi' nōy ka'ogāhā, puyī' nōy hāmūmmūgā', ⁹ xi' nōy ka'ogāhā, puyīy kuxa yūm ka'ok, xi' nōy ka'ogāhā, puyīy nōy pakut hittupmā ¹⁰ xi' nōy ka'ogāhā, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, yā tikmū'ūn

puxet te' mīy hok, xi' nōy ka'ogāhā, puyīy Topa pupi hām'āktux, xi' nōy ka'ogāhā, puyīy hāmūmmūg, nūy Topa Koxuk yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy 'ūkoxuk puknōg yōg hāpxopmā'ax yūmmūg kamah, xi' nōy ka'ogāhā, puyī' yīy'ax puknōg hā hām'āktux, xi' nōy ka'ogāhā, puyīy nō hām'āktux puknōg yūmmūgā'. ¹¹ Yā Topa Koxuk puxet, tu' kuxa mām xop xohix ka'ogāhā, tup-tup, hu tikmū'ūn ka'ogā'ax pu hāpxopmā punethok.

Kunnix hā 'āyīn puxet

¹² Tikmū'ūn yīn puxet, tu' kup punethok pip, ha' māg te' yīn kopa' pip punethok, xi' kuxa, xi' tex, yā' xohix, hā kaxīy yūmmūg xohix, tu Kunnix hāk yīn puxet. ¹³ Yā yūmmūg xohip-tox pix, Topa Koxuk te yūmmūg putox pix, nūy Kunnix hā yūmmūg yīn puxet. Yā yūmmūg xohix, 'ok pe Yoneo xop, 'ok pe' puknōg xop, 'ok pe tayūmak pop tu yūmmūg hām, 'ok pe' xuxyā xat'ax pu yūmmūg hok hā' hām, yā yūmmūg xohix te Kunnix hā' yīn puxet. Ha Topa Koxuk te yūmmūg xohix kopa' xip, yīy yūmmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

¹⁴ Ha' yīn kup puxet'ah. 'Āmhok. Yā' kup punethok. ¹⁵ Pax pu' pata yīy, tu hām'āktux, hu: “Akmūn te yāk yīm'ah, huk yīn yōg 'ohnāg,” kaxīy. Puxi' yā' yīn yōg xe'e'. ¹⁶ Pax pu' yīpkox yīy, tu: “Ak pa'ah, huk mūn yīn yōg 'ohnāg,” kaxīy. Pāyā yā' yīn yōg xe'e'. ¹⁷ Pax pu' pa puxet xip 'ūyīn kopah, puxix hām'āpak 'ohnāg. Pax pu' yīpkox puxet xip 'ūyīn kopah, puxix tu' hax 'ohnāg. ¹⁸ Yīy Topa te tikmū'ūn mīy, tu' yīn mīy, ha' kup punethok, xi' māg punethok, 'ūp-tup ha' mīy. ¹⁹ Pax pu' kuxap-xehnāg xip, puxix tu kuxap-xet, 'ap yīn'ah. 'Āmhok. ²⁰ Yā' kopa' pip xop xohix hā' yīn puxet.

²¹ Pax pu tikmū'ūn pa yīy, nūy tu' yīm pu hām'āktux, hu: “Mōg, 'āte 'āp-tupnōg,” kaxīy. Yā' kummuk, 'ūhitop tu'

xuktux. Ha kaxīy 'āxop yā 'ākuxa mām ka'ok xop, tu Kunnix hā 'āyīn puxet, tu 'āxape xupmā hok. ²²'Amhok. 'Ūyīm xut, puxi' yīn tu pu'uk, ha kaxīy 'āxop yāy xape xut hok, ka 'āxop 'āpu'uk kamah. ²³Tikmū'ūn te yāy yīn mō'nīy, 'ūyāg mō'nīy, nūy nō xex max, ²⁴tu mō' yāg nōy nīy 'ohnāg. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yīn xohix mīy, ha' xohix max, ²⁵ha' yāyxatat 'ohnāg, yīy yāy hā tu tehet. ²⁶Ūyīn yāg xūy, puxix tu yīn xohix tap. 'Ūkuxa mām ka'ok xop te tikmū'ūn yīn putuk, 'ūyāg xūy, ha' nōy xop xohix hittup 'ohnāg.

²⁷'Āxop te Kunnix hā 'āyīn, yā 'āxohix te Kunnix hā 'āyīn yāg. ²⁸Topa te hāpxopmā māynāg 'ūkuxa mām ka'ok xop kopah, tu tik xop mō'pok hāmāxap, hak-nāy tu tik xop nōy te Topa pupi hām'āktux, hak-nāy tu tik xop nōy te hāmyūmmūgāhā', hak-nāy tu tik xop nōy te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn puxet te' mīy hok, hak-nāy tu tik xop nōy te' pakut xop hittupmāhā', xi' nōy xop te' nōy hā tu' tehet, xi' nōy xop te' nōy xat, xi' nōy xop te' yīy'ax puknōg hā' yīy. ²⁹'A' xohix mō'pok'ah, 'a' xohix te Topa pupi hām'āktux'ah, 'a' xohix te hāmyūmmūgā'ah, xix 'a hāpxopmā ka'ok'ah. ³⁰'A' xohix te' pakut'ax hittupmā'ah, xi' yīy'ax puknōg hā' yīy'ah, xi' nōy pu 'a' yīy'ax 'ūm yūmmūgā'ah. ³¹Yīy Topa tu' xax, pu 'āka'ogā', xayīy 'ānōy ka'ogā' ūyānān tu'.

Pāyā 'āte xa' mūg putup putat xe'ēgnāg.

'Ānōy putup pax

13

Pax tikmū'ūn yīy'ax hāk yīy, xix pexkox yōg nū'pok xop yīy'ax hāk yīy, pāyā 'ātek nōy putup pax hok, kopxi' hitop tuk yīy, yāk yīy'ax te 'āmānex te xap kāyā'ax putuk, yā' kax ka'ok, pāyā hitop hā' kax, tu' nōy yūmmūgā 'ohnāg. ²Pax 'āte Topa pupi hām'āktux, xix

hāmyūmmūg xexka', xix hām'āktux xe'e yūmmūg, xix kuxa yūm 'ūm ka'ognāg, nūy yīktix xut hām tu', pap-tup pax hok, kopxi' hitop hā hāpxopmā'. ³Pax 'āte yāy yōg hāpxop xohix popmā', xix yāy yīn hōm pu mō'hap, nūy Topa pu haxyā', pa 'ātep-tup pax hok, kopxi' hitop hā hāpxopmā'.

⁴Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' hip, tu nōā' tot, tu' nōy kuxa ka'. 'Ap yīpkumīy'ah, tu yāy mūn kutōgnāg pe'paxex, 'a yāy mūn xexka 'āktux'ah, ⁵tu' yīy pu'uk, nūy tu' nōy gāyā hok, 'ap yāy mūn te māxap pe'paxex'ah, 'ap gāy'ah, 'a' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax xutigā'ah, pāyā' xaxogāhā'. ⁶Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' nōy hāpkohe' mīy hā tu hittup hok, pāyā hāmyok mīy'ax hā' hittup. ⁷'Ap kuxa teknōg'ah, pāyā nōā'tot, 'ūkuxa yūm ka'ok tu', tu hāmmax hip, puyīy Topa hāpxopmā'.

⁸Tup-tup pax, tup-tup kux 'ohnāg. Hōnhā tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, tu' xuktux kux putup. Ha' yīy'ax puknōg hā tikmū'ūn yīy, pāyā' kux putup kamah. Ha hāmyūmmūg, pāyā' xaxogāp-tup kamah. ⁹'Ūgmū'āte hāmyūmmūg kutōgnāg, ha tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux kutōgnāg kamah, ¹⁰pa 'ām-nīy 'ūm mō'nā'ax, 'ihā yūmūg xuxyā nūn, 'ihā' xexka xe'ēgnāg tu' nūn, ha Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogā'ax kux putup, yūmū'āte yāyhā ka'ok hah, ha hāpxopmā'ax hittap yāyxaxogāp-tup.

¹¹Hōmāk kutīgnāg, yāk mūn hā kaxxop, tu hām'āktux, tu kaxxop putuk, xix 'āte hāmpekpaxex tu kaxxop putuk, pāyā hōnhāk xip tap, hu 'āte kaxxop yōg hāpxopmā putuk 'a mīy'ah.

¹²Hōnhā yūmū'āte yāy pa pēnā'ax hā yāy pa pēnāhā', tu' pēnā kummuk, pa 'āmnīy 'ūm mō'nāp-tup, 'ihā yūmū'āte Topa pa pēnā max, 'ūyīkāgnāg hā' tihi tu'. Hōnhā yūmūg'āte Topa yūmmūg kutōgnāg, pa 'āmnīy 'ūm mō'nāp-tup, ha

'āte Topa yūmmūg maxp-tup, yā kaxīy hā Topa tek yūmmūg.

¹³Hōnhā yūmmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Yā hāpxopmā'ax max. Xix yūmmū'āte hāmmax hip, tu Kunnix putpu' nūn'ax hip, nūy yūmmūg mōg pexkox hah. Yā hāpxopmā'ax max kamah. Xix yūmmūg yāy putup pax, tu' kux 'ohnāg. Yā hāpxopmā max'ax xe'ēgnāg.

Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogāhā'

14 'Ūmax, ta' nōy putup pax. 'Āpu 'ānōy putup pax xexka'. Topa tu' xax pu pexkox yōg hāpxop popmā xa'. Yā' max xe'e', pu Topa pupi hām'āktux. ²'Ūyīy'ax puknōg hā tikmū'ūn yīy, puxix Topa tu hām'āktux, pāyā tikmū'ūn 'ūm pu hām'āktux'ah, 'ūyīy'ax yā' puknōg hah, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', pu Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux. ³Pa tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, puxix tikmū'ūn pu' xuktux, tu mō'nīynām, tu nō teheh. ⁴Tikmū'ūn yīy, 'ūyīy'ax puknōg hā' yīy, puxix mō yāy nīynām, pāyā tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, puxi' kuxa mām ka'ok xop xohix mō'nīynām.

⁵'Āte 'āp-tup, xa yīy'ax puknōg hā 'āyīy, pāyā 'āte 'āp-tup xexka', xa Topa pupi hām'āktux, nūy 'ānōy xop ka'ogā', ha' nōy te yāy mūn puxet ka'okgāhā'. Yā' yīy'ax puknōg hā hām'āktux. Pāyā tikmū'ūn xip, nūy nōy pu hāmyūmmūgā', puxi' yīy'ax puknōg yōg hām'āktux yūmmūgā', nūy hām'āktux'ax hā' nōy ka'ogā'. ⁶'Ūkxape, 'āhāk mōg, tu' yīy'ax puknōg hāk yīy, kopxix mō'ānīynām 'okpa Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux. Pāyā 'āte xa hāmyūmmūgāhā', 'ihā tikmū'ūn yāy yīy'ax hā 'āte Topa pupi hām'āktux, tu xa' xuktux, kopxix mō'ānīynām xe'e'.

⁷'Ūg'āpax, xayīy hāmyūmmūg. Tikmū'ūn kutex, ha kama hāpxop kāyā'ax pip punethok. Tik kāyā

kummuk, puxix tikmū'ūn kutex yūmmūg 'ohnāg. ⁸Tik 'ūm te kāyā'ax, mīxux xop tut hā kāyāhā', nūy xonat xop xānā', tu kāyā kummuk, puxix xonat te hām'āpak, pāyā hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ok yāykix'ax, 'ok pe' xit'ax. ⁹Ha kaxīy 'āxop te hāpxopmāhā'. Tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā' yīy, puxi' nōy te hām'āktux 'ūm yūmmūg'ah, 'ūpuknōg hah, ha hām'āktux yāyxaxogā'ax. ¹⁰Hām xexka yōg yīy'ax xohix punethok, ha' yīy'ax xohix hā' hep nōy xop te hām'āktux, tu yāy yīy'ax hā hāmyūmmūg. ¹¹'Āte' yīy'ax yūmmūg hok, puxix tik puknōg hām'āktux, tu 'āhā' puknōg, ha hamūn hāk puknōg kamah. ¹²Yīy xax, pu Topa Koxuk 'āka'ogā', pa' xax hāmāxap, pu 'āka'ogā, xayīy 'ānōy xop ka'ogā kamah.

¹³Yā' max tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā' yīy, pāyā max xexka', 'ūnōy xop pu hām'āktux yūmmūgā', nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hāmyūmmūgā', puyīy hāmyūmmūg. ¹⁴Topa pu 'āte hām'āktux, 'ūyīy'ax puknōg hāk yīy, kopxik kuxa te hām'āktux xe'e', pak putox te hāmyūmmūg 'ohnāg, 'āte' yīy'ax puknōg yūmmūg 'ohnāg tu'. ¹⁵'Āte putep mūn mīy'ax? 'Āte Topa pu hām'āktux yāy kuxa hā, tu' yīy'ax puknōg hāk yīy, pa yāy putox hā 'āte hām'āktux kamah, nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hām'āktux, hu hāmyūmmūg. ¹⁶'Ākuxa hā xate Topa pu hām'āktux, puxix 'āxape' xupax, pāyā yīy'ax yūmmūg hok, puxix hām'āktux yūmmūg hok, nūy tu: Hamūn, kaxīy. Yā' hitop hā' xupak, 'ūyīy'ax puknōg yūmmūg 'ohnāg tu'. ¹⁷Yīy xate hām'āktux māynāg, 'ihā Topa pu hām'āktux, pāyā 'āxape xop mō'nīynām 'ohnāg. ¹⁸'Āte Topa pu: 'Āmax Topah, xatek ka'ogāhā', 'ūg yīy'ax puknōg hāk yīy punethok, kaxīy. Yāk yīy punethok, ha ta 'āxop yīy kutōgnāg. ¹⁹Pāyā yāy kotīnnā' xop mūtik tihi', kopxix tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hām'āktux, 'ātep-tup, pu tikmū'ūn yōg

hām'aktux kutōgnāg 'āpax, puyīy Topa' ka'ogā, pu' nōy xop pu nō hām'aktux. Pa' yīy'ax puknōg hāk yōg tox 'āte putup'ah.

²⁰ Ūkxape: 'Āxop hā kaxxop'ah, pāyā hāpkummuk mīy hok, kaxxop putuk, 'ihā hāmpē'āpaxeh 'ūxip tap xop putuk.

²¹ Yā Topa yōg tappet te Topa yōg hām'aktux'ax 'aktux, hu:

"Āte nūhū tikmū'ūn pu hām'aktux putup,

tu' yīy'ax puknōg hā hām'aktux putup, xi' puknōg yīkox hā hām'aktux putup, pa yōg tikmū'ūn te hām 'ūm 'āpak 'ohnāg," kaxīy.

²² Tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā Topa pupi hām'aktux, puxix tu' kuxa mām hok xop pu hām'aktux, yā hāpxopmā xe'ēgnāg, pāyā' kuxa mām ka'ok xop pu hām 'ūm 'aktux'ah.

²³ 'Āxop yāykotīnnāhā', 'āxohix te' yīy'ax puknōg hā 'āyīy, puxix hāmyūmmūg hok xop te:

"Ūxohip-tox kummuhnāg!" kaxīy. ²⁴ Pa 'āxop xohix te Topa pupi hām'aktux, 'ihā' kuxa mām hok xop mōxakux, puxix hām'āpax, tu yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk tu' yāyhāhup, ha Topa te' kopit putup, hamūn te hāmyūmmūg hah.

²⁵ Ha Topa te hāmpē'paxex yūmmūgāp-tup, yīy nū'xup putup, 'ūkuxa te' yēy tu', tu: "Ya hamūn! Topa te 'āxop mūtik pip!" kaxīy.

Hāpxopmā max 'ihā yāy kotīnnā' pip

²⁶ Ūkxape xop, 'āte xe xa hām'aktux putup. 'Āxop yāykotīnnā' pip 'ihā', yā' max 'āxape 'ūm kutex, nūy Topa 'aktux max, xi' nōy hāmyūmmūgā', xi' nōy te Topa yōg hām'aktux xe'e 'aktux, Topa te' yūmmūgā tu' xuktux. Xi' max, 'ānōy yīy'ax puknōg hā tu yīy, xi' nōy te yīy'ax yōg hāmyūmmūg'ax 'aktux, tu tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hāmyūmmūgāhā', puyī' kuxa mām xop xohix mō'nīynām. ²⁷ 'Āxop 'ūm yīy'ax puknōg hā 'āyīy putup, 'ihā 'āyīy, 'āp-xet yīy hāmāxap, xik-nāy tu' nōy yīy, xik-nāy

tu' noy, tu mōktu yā tikoyuk yīy, tu' hip, pu' nōy 'ūyīy'ax puknōg hā' yānān, nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā' xuktux, puyī' xohix hāmyūmmūgā'. ²⁸ Ūxip hok tik te' yūmmūgā', ha ta' kux, tu yāy pu hām'aktux, xix Topa pu hām'aktux yāy kuxa kopah. ²⁹ Tikmū'ūn 2 tu yīy kux, pe 3 tu yīy kux, xa' hip, pu' nōy xop kopit, 'ok pe tik te Topa pupi hām'aktux, 'ok pe' koxuk puknōg pupi hām'aktux. ³⁰ Ūxape yok, tu hām'aktux putup, 'ihā' nōy te Topa pupi hām'aktux, puxix tikmū'ūn māxap hā hām'aktux kux, tu ta' yūm, pu' nōy Topa yōg hām'aktux 'ūyānān tu 'aktux. ³¹ 'Āxop xohix te Topa pupi hām'aktux'ax, 'ūp-xet hāmāxap, hak-nāy tu' nōy te', xik-nāy tu' nōy, tu mōktu 'āxohix te hām'aktux kux, ha kaxīy 'āxop te hām'aktux xohix yūmmūg putup, nūy tu hittup. ³² Tikmū'ūn te Topa pupi hām'aktux, puxix yāy mūn xat, 'ok pe' max hām'aktux, 'ok pe' kummuk hām'aktux. ³³ Yā Topa te yūmmūg xānā hok, 'ūg hāpxopmā kummuk, pa yūmmūg xānāhā 'ūg hāpxopmā max.

Ha kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix yāykotīnnānā' pip. ³⁴ Ha 'ūn xop yīy hok. 'Ūxat hok, puyīy hām'aktux hok. Yoneo xop yōg xat'ax te' xat hok kamah, yīy tux hok, pu 'ūn kuxa mām ka'ok xop xat hok kamah. ³⁵ 'Ūn te' yīkopit putup, puxi' hip, nūy yāy pet kopa yāy yīpxox yīkopit. 'Ūn te hām'aktux, 'ihā' xohix yāykotīnnāhā' pip, puxix tu hupmā'.

³⁶ 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'aktux mīy? 'Ap mīy'ah. 'Ok pe Topa te mō'āp-xet kutnāhā? 'Āmhok. ³⁷ 'Āxop 'ūm te yāy xexka pe'āpaxeh, nūy mō 'ākutnāp-xet pe'āpaxeh, xix Topa Koxuk te 'āka'ogā'ax pe'āpaxeh, kopxix xa hāmyūmmūgā'. Yūmmūg xuxyā tek xat 'ūxa kax'āmi'. ³⁸ Tikmū'ūn 'ūm te hām'āpak hok, 'āpu nōm pu 'āyīpkox pip hok kamah.

³⁹ Ūkxape xop: 'Āpu, Topa pupi hām'aktux pax, tu' tux hok, pu yīy'ax

puknōg hā tu yīy kamah. Yā' max.
⁴⁰Pāyā hāpxopmā māynāg, 'ihā
 yāykotinnāhā' 'āpip.

Kunnix te putpu' hi'

15 'Āte xa hām'āpak max'ax 'āktux,
 ka' xaxok. 'Āxop te hām'āpak, yā
 'ākuxa mām ka'ok hōmā xix hōnhā'. ²Yā
 hām'āpak max'ax hā 'āxop kuxa tup, tu'
 mām ka'ok 'āmō kuma 'āmōg. 'Ok pe
 'ākuxa te yā hitop hā' mām ka'ok.

³Topa te 'ā hām'āktux, ha 'āte xa' xuk-
 tux, yā hām'āktux xe'e, hu: Kunnix xok,
 yūmūg pupi' xok, yūmū'āte hāpkummuk
 mīy pax ha' xok, ha Topa yōg tappet
 te' xuktux, ⁴ha nō hāpkot, ha 'āmnīy 3
 nōg, 'ihā' putpu' hi', ha Topa yōg tappet
 te' xuktux, ⁵ha Pet te Kunnix pēnāhā',
 hak-nāy tu mō'pok xop te 12 te' pēnāhā',
⁶hak-nāy tu tikmū'ūn te 500 te' pēnāhā',
 nōm xop kuxa mām ka'ok te 500 te'
 pēnāhā'. Tikmū'ūn 'ūm yā' pip, pāyā'
 yāg xakix hittap. ⁷Hak-nāy tu Tiak te'
 pēnāhā', hak-nāy tu mō'pok xop xohix te'
 pēnāhā'.

⁸Ha ka'ax hā 'āte Kunnix pēnāhā',
 'ūka'ax hāk kuxa te yūmūg xuxyā kopa'
 yūm ka'ok. ⁹Yā 'āte mō'pok xop hāk
 ka'ax, tuk kutōgnāg, huk xax te kutuk,
 tu yāyhāhup, pāyā Yeyox te nūgkutnāhā
 'ūka'ax hā. Hōmā 'āte kuxa mām ka'ok
 xop xūygāhā', huk xax te kutuk. ¹⁰Pa
 Topa te 'ā hāmmaxnāhā', huk mōgkut-
 nāhā, ha 'āte hāpxopmāhā punethok, ha
 mō'pok xop nōy hāpxopmā kutōgnāg,
 pak puxet'ah, yā Topa tek ka'ogāhā',
 'ūyīy hāpxopmā ka'ok. ¹¹Yīy 'ātep yūm-
 mūg putup'ah, 'ok pek hām, 'ok pe yāk
 nōy hām, pak mūg xohix te hām'āpak
 max'ax 'āktux, ha 'ākuxa mām ka'ok
 hām'āktux'ax kopah.

Yūmū'āte putpuk hip-tup

¹²Hak mū'āte Kunnix te putpu hi'ax
 'āktux. Tep te xīy 'āxop 'ūm te: "Yūmūg
 yog xakix xop te putpu hip-tup 'ohnāg,"

kaxīy. ¹³Pax pu' xakix xop putpu tu
 hi hok, puxix Kunnix 'a putpu hi'ah
 kamah. ¹⁴Pax pu Kunnix putpu tu hi
 hok, kopxik mūg hitop hā hām'āpak
 max'ax 'āktux, ha yā 'ākuxa kama 'ūhi-
 top hā' mām. ¹⁵Kamah: Kunnix putpu tu
 hi hok, kopxik mūg yā' koit, 'ihā Kun-
 nix putpu hi'ax 'āktux. Pax pu' xakix xop
 putpu tu hi hok, puxix Topa yā Kunnix
 putpu hīnnā hok kamah. ¹⁶Pax pu' xakix
 xop putpu tu' hi hok, puxix Kunnix putpu
 tu hi hok. ¹⁷Pax pu Kunnix putpu tu hi
 hok, puxix 'ākuxa hitop hā' mām ka'ok
 Kunnix kopah, ha 'ākuxa tup 'ohnāg. Yā'
 kummuhnāg. ¹⁸Pax pu' xakix xop kuxa
 hitop tu' mām, tu Topa yōg putat hā'
 mōg hok, puxix tu Topa hāptox hā' pi
 nōmhā'. ¹⁹Pax hām tup-xet hā yūmū 'āte
 Kunnix hip, xix pexkox hā yūmūg mōg
 hok, puxix yūmūg kuxa xakix putūmnāg,
 yūmūg hittup 'ohnāg tu', ha' kuxa mām
 hok xop tu hittup.

²⁰Pāyā Kunnix te putpu hi xe'ēgnāg,
 'āte hāpxe'e 'āktux, yī' xakix xop te putpu'
 hip-tup kamah. ²¹Tik puxet 'Anāo te
 hāpkummuk mīy, yīy yā' xohix xakix,
 hā kaxīy tik puxet nōy te' putpu' hīn-
 nāhā'. ²²Ūxohix xakix mōnāyxop te
 māxap 'Anāo hah, hā kaxīy ūxohix te
 putpu' hip-tup, Kunnix hāh. Yā Kunnix
 te' putpu' hīnnāp-tup. ²³Tu ta putpu'
 hi hāmāxap, hak-nāy tu Kunnix yōg
 tikmū'ūn hip-tup, 'ihā Kunnix putpu'
 nūn. ²⁴Yā hāmyāxatamuk ka'ax xohix
 yōg xox putox, ha Kunnix te hāpkum-
 muk xop yōg xexka xop xohix nōāp-tup,
 xi' xat'ax kummuk xop xohix nōāp-tup,
 nūy Topa yūmūg Tak ha' nūnnā', puyīy
 Topa pu' yīpkox pi'. ²⁵Ha Kunnix te' xat
 putup, tu mōktu Topa te' gāyxop kuxyā',
 tu mōktu hāmgyā xop xohix kuxyāhā',
 tuk-tok Kunnix ha' nūnnāp-tup, pu tu'
 nōa'. ²⁶Ha' ka'ax hā Topa te' xat putup,
 puyīy tikmū'ūn xakix hok, ²⁷yīy Topa
 yōg tappet te: "Topa te' xexka xop xo-
 hix nūnnāhā', pu tu' yīpkox pi'," kaxīy.

Pāyā Topa mūn xexka', tu Kunnix ha' nūnnā'ax hāmġāy xop yōg xexka xop, ²⁸tu' kuxyāhā', puxik-tok te yāy Tak pu' yīpkox xhip, pu tu' xat, tu' hep xop xohix xat'ax, 'ūxexka xe'ēgnāg tu'.

²⁹Tikmū'ūn 'ūm te' nōy xok tup-tox pix, yīy 'āte 'āyīkopit, hu: Teptu xatep-tox pix 'āxape xok pupi', 'īhā xate' putpu' hi'ax 'āktux hok? ³⁰Xik mū'āg. Tep tuk mūg xūy, xik mūg xakix putūmnāg, nūy hām'āpak max'ax 'āktux? ³¹Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux, tu hāpxe'e 'āktux. 'Āmnīy xohix 'īhāk xok putūmnāg. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āxop te hāpxopmā max, yīk hittup, yā yūmūg kuxap-xet yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ³²Hōmāk xip nūnte kōmēn 'Epex tu', ha' ġāy xop te hāmġāy putuk, tuk putex putup, 'āte hām'āpak max 'āktux hah. Pax 'āte hām'āktux, puyīy tikmū'ūn 'ūg-max 'āktux, kopxi' hitop hā hām'āktux. Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, kopxix max yūmūg hāpxopmā hāmpuknōg xop putuk, ha: "Āpu yūmūg xit, xix xo'op. Yā hāptup 'īhā yūmūg xakix," kaxīy. Yā' hitop hā hāpxopmāhā'.

³³Yāy hā mō'āmā hok. Tik kummuk mūtik 'āmōg, hu ta 'ākummuk kamah. ³⁴Āpu hāpxopmā kummuk kuxyā', tu Topa yōg putat hā 'āmōg putpu'. 'Āxop 'ūm te Topa yūmmūg 'ohnāg. 'Āte xa' xuktux nūy xa' hupmā'.

Yūmūg yīn te putpu' hip-tup

³⁵Pa tikmū'ūn 'ūm xek yīkopit, hu: "Tep te xīy 'ūxakix xop putpu hip-tup?" kaxīy. "Ūyīn te xīy?" kaxīy. ³⁶Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg! 'Āxop te hāpxop xap xok 'īhā' xok, pu tu' xokax. ³⁷Ha' xap, 'ok pe xuxnāg xetox xap, 'ok pe mīxux xap nōy, 'ūxap mūn 'ap mīxux yīn-mūn'ah. ³⁸Ha Topa te hāpxop xap xohix yāyhā mīxux, yā Topa tep-tup.

³⁹Ha' hi'ax xop xohix punethok. Yā tikmū'ūn yīn puxet, xix xokxop yīn yā'

nōy, xix putuxnāg xop yīn yā' nōy, xix mām xop yīn yā' nōy.

⁴⁰Ha pexkox yōg xop yīn yā' nōy, xix hām xexka yōg xop yīn yā' nōy. Ha' xohix max, pāyā hāmmax nōy. 'Ap nōy putuk'ah. ⁴¹Māyōn max, tu hāp-tupmāhā', ha māyōnhex max, tu 'ām-nīy tupmāhā', ha māyōnnāg xop xohix max kamah, tu hāptupmā nōy. 'Ap nōy putuk'ah.

⁴²⁻⁴³Ha kaxīy 'ūxakix xop te putpu hip-tup. 'Ūyīn yā hahām yōg, ha nō hāpkot, 'ūkummuk tu', yā' xok xe'e'. Pa putpu' hi, 'īhā' yīn tup, tu yīn ka'ok, tu yīn max, 'a xep xok putup'ah. ⁴⁴Putpu' hi, 'īhā yā pexkox yōg yīn. 'Ūyīn hitap yā hām yōg, ha' yīn tup pexkox yōg. ⁴⁵Yīy Topa yōg tappet te: "Tik te māxap 'āxet'ax 'Anāo, ha Topa te' hīn-nāhā'," kaxīy. Pa 'Anāo nōy 'āxet'ax Kunnix, tu hāpxohix hīnnāhā'. ⁴⁶Tu hām yōg yīn mīy hāmāxap, nūy kunāy tu pexkox yōg yīn mīy. ⁴⁷Ha 'Anāo te māxap mīy, 'īhā hāpkōnōn hā' mīy, pa 'Anāo nōy te pexkox tu' nūn. ⁴⁸Hām xexka yōg xop te hām yōg 'Anāo putuk, ha pexkox yōg xop te 'Anāo nōy putuk, nōm te pexkox tu' nūn. ⁴⁹Yūmū'āte hām yōg tik putuk nōmhā, pāyā tik nōy te pexkox tu' nūn, ha yūmū'āte Kunnix putuk putup.

⁵⁰Ūkxape xop, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup, hu: Tikmū'ūn yīn yā hām yōg, ha' yīn xi' hep 'āta hā' mīy, yīy Topa pēnā hok pexkox kopah, tu pexkox yōg hāpxop pop hok kamah.

⁵¹Ūg 'āpax, nūy hām'āktux xe'e' āpax. 'Ap xohix xakip-tup'ah. pāyā yūmūg yāyhāp-tup pexkox yōg tikmū'ūn, ⁵²hāpxip 'ohnāg 'īhā', tikmū'ūn pa xax te kutāgnāg, 'īhā yūmūg yāyhā pexkox yōg tikmū'ūn, 'īhā mīxux xop tut kāyāp-tup. Ha' xakix xop te putpu hip-tup, 'ūyīn yā pexkox yōg yīn, tu putpu' hip-tup, ha yūmū'āte yāyhāp-tup kamah. ⁵³Yā Topa te hām yōg yīn xit putup, nūy pexkox yōg yīn hā yūmūg

mō'tat 'ūyānān tu', pu tu xakix'ax xop yāyhā xakix hok xop, ⁵⁴Ha pexkox yōg yīn hā mō yūmūg tat putup, 'ūyīy yūmūg xakix hok, yā Topa te' xat putup, nūy yūmūg xakix kuxyā', 'ūyīy yūmūg hi xe'ēgnāg mō kumak mog. Yā Topa yōg tappet te: "Topa te' xat hok pu tikmū'ūn xep xakix hok, yīy Topa te' xūy'ax kuxyā kamah, Topa mūn ka'ok xe'ēgnāg tu'."

⁵⁵"Tep tu tikmū'ūn xohix xūy?

Teptu tikmū'ūn xohix xakix?" kaxīy.

⁵⁶Yā tikmū'ūn xohix te hāpkummuk mīy, tu' xat'ax pu' yīpkox 'ohnāg, hu' xohix xūy, hu' xohix xakix. ⁵⁷Pa yūmū'āte Topa pu hām'āktux, tu: "Āmax Topah. Xatek mū ka'ogāhā', 'ūyīg mūg xakix hok, yāk mūg xuxyā Yeyox Kunnix tek mūg hīnnā xe'ēgnāg," kaxīy.

⁵⁸Yīy Topa yōg putat hā 'āmōy kuma 'āmōg. Topa pu hāpxopmā max, yā yūmūg xuxyā te xa pagop-tup, 'āxop te' yūmmūg.

Paot te tayūmak pop mōg putup hāpxexka Yonex tu'

16 Hōmā 'āte hāpxexka Ganax yōg kuxa mām xop pu hāmyūm-mūgāhā', pu tayūmak pop, nūy Yonex yōg 'ūhok xop pu mō'kutnā'. Yā' max 'āxop kaxīy pop kamah, nūy hok pu popmā', ²yīy: Yenomīn xohix 'ihā tayūmak 'ūm mōy, nūy xeh, nōm tayūmak 'āxop te' pop'ax, tu mōktu 'āhak xupep, pu tayūmak pop hok 'ihāk nūn. ³Tuk xupep 'ihā, 'āte tappet mīy putup, nūy mō'kutnā', 'ihā 'āxop te tik xop yīmō-gatux, pu tayūmak mōgā kōmēn Yenoy-anēn hah. ⁴Pek mōg kamah tik xop mūtik.

Paot te hāmpē'paxex

⁵Ūgmōg putup hāpxexka Māxenōn ha hāmāxap, nūy kunāy tu 'āhak mōg, ⁶Pak xip ka'ok putup 'āxop mūtik hām'āxi hā, ha 'āxop hā 'āte'ax, pu 'āte hāpkumep ku-

mānāg. ⁷'A 'ātep-tup'ah 'āxop tuk xip pu'ūgnāg. Topa 'ūkputup, 'ūkxip ka'ok.

⁸Nūn tek xip putup 'Epex tu', tu' hip, pu Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Pētekot mīy, ⁹puk hām xexkah, nūy hām'āpak'ax max 'āktux, tikmū'ūn xohix pu', pa tikmū'ūn yāg te hām'āpak max'ax putup nōg.

¹⁰Timōn xupep 'ihā', mōy xānā' pu 'āpet kopa mō'xip, nūy nō hittupmā'. Yā hāpxopmāhā 'ūgmūn putuk, tu yūmūg xuxyā pu hāpxopmāhā'. ¹¹Pūyā Timōn pe'āpaxeh kutōgnāg hok. 'Āmhok, pa hā tu' tehe', pu tu mōg, 'ūkuxa yūm 'ihā', nūy 'ūgha nū putpu'. 'Āte' hip, pu nūk xape xop mūtik.

¹²'Āte 'Apot 'āktux putup. Hōmā 'āte tu hām'āktux, tu xe' xuktux, pu 'āha mōg, yūmūg xape xop nōy mūtik, pa tute hāmpē'paxex, tu hōnhā' mōg putup'ah. Hāpxip kutōgnāg, puxi' mōg.

Tu ta hām'āktux kux

¹³Ōg pa mōxip, 'ākuxa mām ka'ok. 'Ākuxānōg hok, nūy ta 'aka'ok. ¹⁴'Āpu 'āhām, 'ihā 'ānōy putup pax xexka'.

¹⁵'Āxop te 'Exteo yūmmūg, xi' xape xop. Nōm xop kuxa mām hāmāxap hāpxexka Genex tu', tu Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxopmā max. 'Āte xa tu' xak, yāk xape xop, ¹⁶pu nōm xop xi' xape xop yōg hāpxopmā'ax tat, tu hām'āpak, nūy nū mūtik hāpxopmā, xa hā tu tehet.

¹⁷Ūgkuxa hittup, 'ūkxape xop nūn, hak kuxa hittup. Yā 'Exteo nūn, xix Potōnān nūn, xix 'Ahkax nūn, ha mōgnīnām 'āxop pupi', 'āxop pip hok hah. ¹⁸Ha mōgnīnām xexka', tu mō'ānīnām kamah. 'Āte' yūmmūg. Yā' max yūmū'āte nōm xop 'āktux max.

¹⁹Hāpxexka 'Ax yōg kuxa mām xop te 'āneo. 'Ak xix Pinixit te 'āneo, xi' kuxa mām xop te nōm pet tu yāytu nū'nāhā', tu 'āxop pu 'āneo hōm. ²⁰Hayūmmūg xape xop nūnte' pip, tu xa 'ūyīmā'ōy, tu 'āmūg putup yāy kep hā, 'āp-tup pax tu'.

Yũmũg xape xop xohix pu 'ãneo hõm,
'ũgmũn pupi 'ãneo.

²¹ 'Ãte tappet kup paha', nũy tappet
mĩy, hu: 'Ûgmũn Paot te xa 'ãneo.

²² Nõm xop te yũmũg xuxyã putup
nõg, pũyã Topa nõm hã hãpkummugã'.

Yã yũmũg xuxyã nũn putpu', yĩy mã',
Yãyã'!

²³ Pũyã yũmũg xuxyã Yeyox xa
hãmmxnã'!

²⁴ Yã 'ãte 'ãxop xohix putup pax Yeyox
Kunnix hah. Tu ta tu' kux.

PAOT TE KONĪN XOP PU KAX'ĀMI' II

1 'Ūgmūn Paot. Topa tep-tup, huk xix Yeyox Kunnix yōg mō'pok xop kopah. 'Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tap-pet yāy taknōy Tīmōn mūtik. 'Ūgmū'āte 'āxop pu' kax'āmi, yā Topa kopā' kuxa mām ka'ok xop pu kōmēn Konīn tu' xix Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxexka Genex xexka tu'. ²'Ūgmū'ātep-tup, pu yūmū yōg tak Topa xa hāmmāxnā', puyīy 'ākuxa māmā' xix yūmū xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmāxnā' xix 'ākuxa māmā'.

'Ūmax Topah

³'Āpu yūmū Topa pu hām'āktux, yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnux mūktak max pu hām'āktux, hu:

—Xatek mū'ā hā 'ātehe'. Yā 'āmax. Kaxīy.

Hamūn, yūmū yōg tak Topa te yūmūg pēnāhā', tu yūmūg kuxa ka', tu tikmū'ūn xohix xexka hā' tehe'. ⁴'Ūgmū yōg hāp-kummuk pip, ha Topa tek mū'ā hā' tehe', yīk mū'āte tikmū'ūn hāg tehe'. Yā' pip tikmū'ūn yōg hāpkummuk xohix kamah. Topa tek mū'ā hā' tehe', hak mū'āte' pēnāhā', tu hāmyūmmūg, tu tikmū'ūn hāg tehe', yā Topa putuk. ⁵Hōmā Kun-nix xūy, ha ta hōnhā kamak mūg xūy, yā Kunnix putuk. Topa te Kunnix hā' tehe', ha ta Kunnix tek mū'ā hā' te xexka'. Yā yūmūg xūy, Kunnix putuk, ha Topa tek mū'ā hā' tehe', yā tute Kunnix hā' te putuk. ⁶'Ūgmūg xūy, tu 'āxop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, nūy 'āxop hāg tehet, ha Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy 'ākuxa max tat, 'ūyānān tu'. Topa te yūmū'ā hā' tute', kopxik mūg 'āxop hāg tehet kamah, nūy 'āxop ka'ogā', xayīy 'āxop xūy hā tot, tu hāmmāx hip. Yāk mūg putuk, 'ūgmū'āte xūy hā tot kamah 'āxop putuk. ⁷'Ūgmū'āte xa hāmmāx hip punethok. Yāg mū'āte' yūmmūg 'āxop

xūy 'ūgmūg putuk, ha Topa te 'āxop hā tep-tup, tutek mū'ā' tep-tup putuk.

⁸'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte xa hām'āktux 'ūxeheh, hōmā 'ūgmūg xūy hāpxexka 'Ax tu'. Yā hāpkummuk xexka 'ūgmū yōg, yā' kuxa mām hok xop tek mūg kute'ex kummuk, huk mū'āte hāmpekpaxex 'ūgmūg xakix kōmnāg. ⁹'Ūgmū'āte hāmpekpaxex tikmū'ūn te' xat, puk mūg kix. Yā hāpkummuk pip, yā' kuxa mām hok xop tek mūg kute'ex kummuk, 'ūyīg kuxa mām ka'ok Topa kopah, 'ūyīy yāy yōg ka'ok'ax kopak kuxa mām hok. Yā Topa 'ūka'ok, tu tikmū'ūn putpu' hīnnā yūm-mūg. Yā' ka'ok Topah. ¹⁰'Ūgmū yōg hāp-kummuk xexka' pip, hak mūg xakix kōm-nāg, pa Topa te' kummuk kopak mūg mōy, tuk mūg mōy putup kamah. 'Ūgmūg kuxa mām Topa kopah, tuk mū'āte' yūmmūg Topa te' kummuk kopak mūg mōy putup 'ūxeheh. ¹¹'Āxop tek mūg hā 'ā tehe kamah, yā 'āxop te Topa puk mūg 'āktux, yā 'āxop te Topa puk mūg 'āktux punethok, ha Topa te' xupak putup, tu' mīy putup punethok, tuk mū'ā maxnāp-tup, ha xohix te' pēnāp-tup, hu hām'āktux putup, hu:

—Yā' max Topah. Kaxīy.

Paot te hāpxopmā nōy

¹²'Ūgmū'āte yāy xexka 'āktux putup. 'Ūgmū'āte hāpxopmā max punethok, huk yāyhāhup 'ohnāg, yāg mū'āte 'āxop pu hāpxopmā max xexka', tuk mū'āte hāmyūmmūg xaptop 'ohnāg, tuk mūg kuxa te' yūmmūg yā' max. Yā Topa tek mūg maxnāhā hā kaxīy, hak mū'āte tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux 'ohnāg, pa Topa yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux. ¹³'Ūgmū'āte xa' kax'āmi hāpxop, ha 'āxop te nōm mōkupix, tu hāmyūmmūg mō'ka'ok, yā 'āte' kax'āmi 'āhīynāg 'ohnāg. 'Āte' yūmmūg 'āxop te hāmyūmmūg xexkap-tup. ¹⁴Hōnhā 'āxop te xahix yūmmūg, pa 'āte' yūmmūg, hāpxip 'ihā 'āxop te hāmyūmmūg xexkap-tup,

xayīy 'āxop 'ūgmūg 'āktux maxp-tup, 'ihā putpu' nūn Yeyox, hak mū'āte 'āxop 'āk-tux maxp-tup kamah.

¹⁵Hōmā 'āte nōm yūmmūg xe'e, hu hāmpēkxaxex 'āxop hak mōg, nūy xa maxnā 'ūxeheh. ¹⁶Yā 'āte hāmpēkxaxex 'ūgmōg hāpxexka Māxenōm tu', nūy 'āxop hak mōg kamah, nūy putpuk nūn, nūy 'āxop hak mōg 'ūxeheh, xayīy 'ā hā tehet, yā 'ā xit'ax hōm, ha ta putpuk nūn putup hāpxexka Yonex tu'. Yā 'āte hāmpēkxaxex te kaxīy, pa 'āmhook, 'ak mōg'ah. ¹⁷Ok 'āxop te hāmpē'āpaxex 'āte hāmpēkxaxex hitop? 'Ok 'āte: "Ok pek mōg putup tikmū'ūn hah, pek mōg putup'ah? 'Īntu'." Kaxīy. 'Āmhok, hā kaxīy 'āte hām'āktux 'ohnāg. Pa 'āte: "Ātep-tup. 'Ūgmōg putup." Kaxīy. ¹⁸Topa te hām'āktux xe'e, ha 'āte hām'āktux xe'e kamah. 'Āte hām'āktux 'ohnāg, hu: "Ok pek mōg putup, pek mōg putup'ah? 'Īntu'." Kaxīy. Hā kaxīy 'āte hām'āktux 'ohnāg. ¹⁹Hōmā Xine te xa Topak-tok 'āktux, yā Yeyox Kun-nix 'āktux xix Tīmōn te' xix 'āte'. 'Ok 'ūgmū'āte hām'āktux hitop? 'Āmhok. 'Ok 'ūgmū'āte: "Ok pe Yeyox te kaxīy pe' kaxīy? 'Īntu'." Kaxīy. Hā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux 'ohnāg. Pak mū'āte: "Yeyox te kaxīy." Hā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux xe'e'. ²⁰Hamūn, hōmā Topa te tikmū'ūn pu hām'āktux xex, nūy Yeyox nū'kutnā'. Hāpxip 'ihā' nūn Yeyox. Yā Topa te hāpxe'e 'āktux. Hak mū'āte Yeyox 'āktux, tu hāpxe'e 'āktux kamah. ²¹Ha Topa te yūmū'ā Yeyox yūmmūgāhā, ha yūmū'āte Yeyox yūmmūg xe'e, tu yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. Yā Topa te yūmūg yīmōgātux, kopxix yūmūg Yeyox yūmmūg. ²²Topa te yūmūg yīmū kax'āmi, hu: "Topa yōg". Kaxīy. Tute yūmū'ā hōm Topa Koxuk. Hā kaxīy yūmū'āte' yūmmūg yūmūg yā Topa yōg xop, ha Topa te yūmū'ā popmāp-tup hāpxop xohix, yā yūmū'ā hāmaxnāp-tup punethok.

²³Āte hām'āktux, ha Topa te' xupak, tuk kuxa yūmmūg. Hōmā 'āxop hak mōg 'ohnāg. 'Ātep-tup'ah 'āxop māmōg, huk mōg 'ohnāg 'āxop ha kōmēn Konīn tu'. ²⁴'Ūgmū'āte' yūmmūg 'ākuxa mām Yeyox kopah, yīy tak mū'āte xe 'āxop mōgāp-tup'ah, xayīy 'ākuxa mām ka'ok, pa yūmū'ātep-tup, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā, xayīy 'ākuxa hittup.

2 Yā 'āte hāmpēkxaxex 'a 'āxop hak mōg putup'ah, nūy 'āxop māmōg hok. Yā 'ātep-tup'ah 'ākuxa hittup 'ohnāg. ²Āte 'āxop kuxa hittup 'ohnāg mīy, kopxix 'ūgkuxa hittup 'ohnāg kamah. Tep-te 'ūgkuxa hittupmāp-tup? Yā 'āxop te', pa 'ākuxa hittup 'ohnāg. ³Hōmā 'āte 'āxop pu tappet kax'āmi, pa 'āxop hak mōg 'ohnāg, nūy 'āxop māmōg hok, pa 'āte 'āxop māmōg tappet tu'. Pax 'āxop hak mōg, kopxix 'ōg hāpkummuk mīy'ax pēnā', nūy 'ūgkuxa hittup 'ohnāg. Pa 'āxop tek kuxa hittupmāhā, pu' max. 'Āte' yūmmūg, 'ūgkuxa hittup, ha ta 'āxop kuxa hittup kamah. ⁴Hōmā 'āte xa kax'āmi, nūy 'ōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, nūy 'āxop māmōg, tuk kuxa hittup 'ohnāg, tuk kuxa nōg, tuk pota punethok. 'A 'āte putup'ah, nūy 'ākuxa hittup 'ohnāg mīy, pa 'ātep-tup, xayīy 'āxop yūmmūg 'āte 'āxop puttupax.

Tik yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux

⁵Yā hōmā 'āte 'āxop pu tappet kax'āmi, nūy 'āxop pu hām'āktux hu: "Āpu tik yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān, nōm te' tut mūti' nōm, nōm te 'āxop kopa' xip". Kaxīy. Yā' xip 'āxop kopah, ha 'āxop kummugā miāx. Yā nōm tik xip'ah 'ūgmūtik, hu 'āte nōm kummugā 'ohnāg. ⁶Pa 'āxop xohix te' yānān. Puxix. 'Ūkux. ⁷Āpu 'ūxaxogā, pu tu kux. 'Āpu tik kuxa hittupmā, puyīy 'ūkuxa tuknōg xexka hok, nūy Topa yōg putat max xak hok. ⁸Āpu tik pu hām'āktux 'āxop te' puttupax. ⁹Texīy 'āte xa tappet

kax'āmi'? Yā 'ātep-tup, nūy 'ōg hāx-opmā'ax kopit. 'Ok 'āxop te' mīy 'āte nōm xat? 'Ok 'āxop te tik yōg hāpkummuk mīy'ax yānān putup? 'Ok 'āxop te' xaxok putup, pu tu' kux? ¹⁰ Yā 'āxop te tik yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux, ha 'āte' xaxok kamah, ha' kux. Tik te 'ūgkummugā 'ohnāg, pa 'āte' xaxok, ha' kux. 'Āte Kunnix pu nōm 'āktux, 'āxop te' xaxok hah. Yā 'āxop te tik pu hām'āktux 'āxop te' xaxok. ¹¹ Yūmū'āte' xaxok, puyīy Hāmgyāgnāg xut hok, pa yūmū'āte' xut. Hamūn yūmū'āte' yūm-mūg Hāmgyāgnāg tep-tup, nūy tik koxyōy.

Paot kuxanōg, hu ta' mōg

¹² Hōmāg mōg kōmēn Tonot tu', tu mōktuk xupep, tu Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu' yūmmūg Topa tep-tup 'āte Topa pu hāpxopmā 'ōnteh, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ¹³ Pak kux-anōg, 'āte yūmūg taknōy Tit xipix 'ohnāg tu', hu' kuxa mām ka'ok xop pu hām 'āktux hu: "Ūgmōg." Kaxīy. Hu tak mōg hāpxexka Māxenōn tu'.

Topa yōg hām'āpakmax'ax 'āktux max

¹⁴ Yā' max Topah. Xonat xop mōg, tu mōktu xonat puknōg xop mūtik yāykix xix tikmū'ūn mūtik, tu' xut, tu' pop xonat puknōg xop xix tikmū'ūn, tu nōm nūn-nāhā', tu nūktu' mōxaha'. Ha' xape xop te' pēnāhā', tu' yūmmūg xonat xop ka'ok. Hā kaxīy Topa te yūmūg mīy yāy yōg xop, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', 'ūka'ok Topah. Ha ta' hax max te hāpxumāhā'. Hā kaxīy tikmū'ūn te xohix nōy nā' mōg nōm te' yūmmūg 'ūmax Topah. ¹⁵ Ha ta 'āmānex xop te' puk kōnnōn kugōy hax max yōg, ha hax max mōg pepix Topa tu' hāptox tu'. Hā kaxīy yūmū'āte tikmū'ūn pu Kunnix 'āktux, ha mōktu tikmū'ūn xohix te Kunnix yūmmūg hāptox tu'. Yā yūmū'āte xohix pu Kunnix 'āktux, yā' kuxa kummuk xit xop pu', xi' kuxa

kummuk xit hok xop pu'. ¹⁶ Pa yā hax max 'ohnāg 'ūkuxa kummuk xit hok xop pu', yā hax kummuk, yā xok kutox hax putuk, pa yā hax max 'ūkuxa kummuk xit xop pu', tu nōm hīnnāhā'. Yūmū'āte hax max putuk. 'Ok yūmūg max, nūy hax max putuk? ¹⁷ Ūgmū'āte Topa yōg hām'āpak max 'āktux, yā' max Topa yōg hām'āpak, tu hāpxop takat putuk. Yūmū'āte tikmū'ūn putuk 'ohnāg, nōm te Topa yōg hām'āktux 'āktux kummuk, tu hāpxop tamanat hāmenex putuk. Pa Topa te yūmūg mōkpok, kopxix hām'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, ha Topa te' xupak kamah. Yūmū'āte hāpxe'e 'āktux. Yūmūg yā Kunnix yōg kāmānat.

Topa yōg pa'ax tup

3 'Āxop te putep mūn pe'āpaxex? 'Ōk 'ūgmū'āte yāy xexka 'āktux? 'Āmhok. Ōk 'ūgmū'āte tik nōy putuk? 'Āmhok. Yā tik tep-tup, puyīy tikmū'ūn tappet kax'āmi'. Tappet te: "Ūmax tihik nūhū'. 'Āpu nōm 'āpax!" Kaxīy. 'Ok 'ūgmū'ātep-tup tappet te kaxīy, 'āxop te nōm kax'āmi' pe' nōy te' kax'āmi'? 'Āmhok. 'Ātep-tup'ah. ² Tikmū'ūn te nōm tappet mōkupix, tu' yūmmūg, 'ūmax tihik. Hā kaxīy tikmū'ūn xohix te 'āxop pēnāhā', tu' yūmmūg, 'āte 'āxop pu hāmyūmmūgā max, yā 'ūgkuxa max. ³ Ūnōy te tappet kax'āmi', hak mū'āte' mōgāhā' tikmū'ūn tu'. Hā kaxīy Kunnix tek mūg pu hām yūmmūgāhā', hak mū'āte tikmū'ūn pu nōm yūmmūgāhā'. Hōmā tikmū'ūn te pipkup xox hā kax'āmi mīkaxxap pe yīmū'. Hā kaxīy Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa maxnāhā', puyīy hāpxopmā max.

⁴ Ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux nō'om, yā 'ūgmūg kuxa mām xe'e Topa kopah, yā 'ūgmūg kuxa mām Kunnix kopah. ⁵ Ūgmūg ka'ok 'ohnāg, tu' yūmmūg 'ohnāg Topa pu hāpxopmā', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Pa Topa tek mūg ka'ogāhā', 'ūyīy Topa pu hāpxopmā'. ⁶ Tutek mūg ka'ogāhā', 'ūyīy

tikmū'ūn pu Topa yōg pa'ax tup yūm-mūgā'. Topa yōg pa'ax tup te Topa yōg xat'ax putuk 'ohnāg. Topa yōg pa'ax tup kax'āmi 'ohnāg tappet tu'. Pa Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā'. Topa yōg xat'ax te hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn, yīy ta' xakix tikmū'ūn. Pa Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa maxnāhā', tu tikmū'ūn mīy Topa yōg tikmū'ūn, yā tikmū'ūn hīnnāhā'.

⁷Hōmā 'ūhittap 'ūkax'āmi Topa yōg xat'ax mīkaxxap pe yīmū' pipkup xox hā, ha tikmū'ūn te' pēnāhā yā' max xe'ēgnāg Topah. Ha ta' xip Mōyyex, ha tikmū'ūn te' pēnāhā Mōyyex pa yīn max xe'ēgnāg, pa hāpxip 'ihā Mōyyex pa yīn max xe'ēgnāg kutōgnāg nōy nā' mōg. Tikmū'ūn pa te māyōn yānām tot 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te Mōyyex pa yīn pēnā tot 'ohnāg. Hā kaxīy Topa te yāy yōg xat'ax popmāhā'. Topa yōg xat'ax te hām'āktux tikmū'ūn 'ūkummuk, tu' xakix putup. Topa te' xat'ax popmāhā', ha tikmū'ūn te' pēnāhā 'ūmax xe'ēgnāg Topah. Hā kaxīy 'ūmax xe'ēgnāg Topa te yāy xat'ax popmāhā',⁸ pa' max xe'ēgnāgnām Topa Koxuk te tikmū'ūn mīy Topa yōg tikmū'ūn. ⁹Topa yōg xat'ax te hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn, pa' max xe'ēgnāg Topa yōg xat'ax, pa' max xe'ēgnāg Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy 'ūyānān tu' max tat. ¹⁰Yā' max xe'ēgnāgnām hōnhā. Hōmā yā' max xe'ēgnāg, pa' nōg. ¹¹Hāmyāxatamuk xohix hā' pip 'ūxat'ax, tu' max xe'ēgnāg, pa' nōg. Pa hāmyāxatamuk xohix hā' max xe'ēgnāgnām hōnhā!

¹²Ūgmūg kuxa mām Topa yōg pa'ax tup kopah, huk mūg nōm 'āktux ka'ok, tuk mūg kuxanōg 'ohnāg. ¹³Ap Mōyyex putuk'ah 'ūgmū'āte'. Mōyyex te yāy pa yīn mō'nīy topixxax hā, puyīy 'Iyaet yōg tikmū'ūn pēnā hok 'ūpa yīn te' max xe'ēgnāg kutōgnāg nōy nā' mōg, tu mōktu' nōg. ¹⁴Yā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te nōm putuk. Hōmā xix hōnhā 'Iyaet yōg

tikmū'ūn te' mōkupix Topa yōg pa'ax hit-tap yōg tappet, tu' pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, yā topixxax te' pa yīn mō'nīy putuk, yīy ta hām yūmmūg 'ohnāg. Ha ta tik kuxa mām Kunnix kopah, tu' tihi Kunnix mūtik, hu' pa pip, tu hāmyūmmūg, ha 'ap xip'ah topixxax putuk, yā 'ūpa mō'nīy'ax xip 'ohnāg. Yā hāmyūmmūg. ¹⁵Hōnhā ha ta' pip Yoneo xop, tu' mōkupix Topa yōg xat'ax yōg tappet. Mōyyex te nōm kax'āmi', pa tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, yā topixxax te' pa mō'nīy putuk. ¹⁶Pa Topa tappet te Mōyyex 'āktux, hu: "Tute yōkanām, nūy yūmūg xuxyā pēnā', ha' xut topixxax 'ūpa yīn tu'". Kaxīy. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax mōy, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg. ¹⁷Yā Topa yōg tappet te: "Yūmūg xuxyā'". Kaxīy. Yā Topa Koxuk. Topa Koxuk xip tikmū'ūn mūtik, puxix tikmū'ūn kuxa kummuk xit. ¹⁸Topa 'ūmax xe'ēgnāg, ha hōmā Mōyyex te Topa mūtik hām'āktux, yīy ta' max xe'ēgnāg Mōyyex pa'. Hā kaxīy yūmūg xuxyā Topa Koxuk max xe'ēgnāg, tu' nūn tu nūktu yūmūg kuxa tupmā nōy nā' mōg.

Nax takat 'ohnāg te hāpxop max xe'ēgnāg tat

4 Topa tek mūg pēnāhā', tuk mūg kuxa ka', tuk mūg xat, 'ūyīy tikmū'ūn pu Topa yōg pa'ax yūmmūgā', yīy tak mūg kuxanōg 'ohnāg. ²Ūgmū'āte hāpkummuk mīy'ax xohix xaptop'ax kux, nūy yāyhāhup hok, hu' koit 'ohnāg, tuk mū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux max, tu' koit 'ohnāg 'ūgmū'āte', pak mū'āte hāpxe'e 'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, ha Topa te' xupak kamah, ha tikmū'ūn te yāy kuxa kopa' yūmmūg 'ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux, tu' yūmmūg 'ūgmū'āte hāpxopmā max. ³Ūgmū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 'Ūkuxa mām hok xop pa te Topa yōg hām'āpak max'ax yūmmūg

'ohnāg, pa' nōy xop te' yūmmūg. ⁴Teptu 'ūkuxa mām 'ohnāg? Yā Hāmḡāyāgnāg, yā nōm te hām xexka yōg tikmū'ūn xat, tu tikmū'ūn putox ka'ogāhā', puyīy tikmū'ūn Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak kummuk, xix Yeyox max xe'ēgnāg 'āpak kummuk xix Topa max xe'ēgnāg yūmmūg 'ohnāg. Hamūn, Yeyox te Topa putuk xe'e'. ⁵Ūgmū'āte yāy 'āktux 'ohnāg, pak mū'āte Yeyox Kunnix 'āktux nōm te tikmū'ūn xat, tuk mū'āte hām'āktux 'ūgmū'āte 'āxop pu hāpxopmāhā', yā Yeyox te nōm putup. ⁶Hōmā Topa te: "Pu yā xip kūyānām, puyīy nōā' hāpkoxtap". Kaxīy. Topa te' mīy kama kūyānām putuk yūmmūg kuxa kopah, yā yūmmūg kuxa tupmāhā'. Yā yūmmūg kuxa tup, kopxix yūmmūg 'ūmax xe'ēgnāg Topah, tu Kunnix pa max yūmmūg kamah.

⁷Yā hāpxop xohix max xe'ēgnāg pip yūmmūg kopah, pa yūmmūg max 'ohnāg, yā takat 'ohnāg putuk. Yā' nax putuk, yā nax te hāpxop max xe'ēgnāg tat, pa' pu'uk nax, tu' takat 'ohnāg. Tikmū'ūn te yūmmūg pēnāhā', tu' yūmmūg Topa 'ūka'oknām, pa yūmmūg pu'uk, yā nax putuk. ⁸Tikmū'ūn kummuk te yūmmūg kute'ex, pa yūmmū'āte hāpxopmā max kux 'ohnāg. Hāpxip 'ihā yūmmūg kuxa mām pu'uk, pa yūmmūg kuxa mām kux 'ohnāg. ⁹Tikmū'ūn punethok te yūmmūg tu' gāy, pa yūmmūg xape pip. Yūmmūg xūy, pa yūmmūg kuxa mām kux 'ohnāg. ¹⁰Yūmmūg xakix kōmnāg punethok, yā Yeyox putuk, puyīy tikmū'ūn pēnā' Yeyox mōg yūmmūg mūtik. ¹¹Hāpkummuk pip, ha yūmmū yōg hāmyāxatamuk tox hā yūmmūg xakix kōmnāg, tu Yeyox pu hāpxopmā max, puyīy tikmū'ūn pēnā' Yeyox mōg yūmmūg mūtik. Yūmmūg xakix putup, pa Yeyox hi hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ¹²Ūgmūg xakix kōmnāg, xayīy tu xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xayīy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg.

¹³Topa yōg tappet te: "Ūgkuxa yūm, hu 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux". Kaxīy. Topa Koxuk te yūmmūg kuxa māmāhā kamah, ha yūmmūg kuxa mām, hu yūmmū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ¹⁴'Ūgmū'āte' yūmmūg, hōmā Topa te yūmmūg xuxyā Yeyox putpu' hīnnāhā', tuk mūg putpuk hīnnāp-tup kamah, tuk mūg mōgāp-tup 'āxop mūtik Topa hah, tu mōktu yūmmūg pip putup Topa keppah. ¹⁵Pa hōnhā 'ūgmūg xūy, xayīy 'āxop hāpxop max pop, ha Topa te tikmū'ūn pu hāmaxnāp-tup, ha nōm xohix nōynāp-tup, tu Topa pu hām'āktux nōynāp-tup, tu Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax, xatek mū'ā hām-maxnāhā". Kaxīy. Ha Topa te yāy xexka mīy nōynā' mōg putup 'ūkuxa kopah.

Yūmmū'ātep-tuppax pepix pip xop Topa yōg

¹⁶Yīy tak mūg hup 'ohnāg, tuk mūg kuxa nōg 'ohnāg. Ūgmūg yīn pu'uk nōynā' mōg 'āmnīy xohix 'ihā, pa Topa te yūmmūg kuxa ka'ogāhā 'āmnīy xohix 'ihā'. ¹⁷Yūmmūg xūy kutōgnāg hōnhā nūnte hām xexka tu', pa' nōg putup, ha hāpxip 'ihā' max xe'ēgnāg, tu' kux putup 'ohnāg pexkox tu'. Yā hōnhā yūmmūg xūy, yā hāpxop kutōgnāg, pa pexkox tu' max xe'ēgnāg, yā hāpxop xexka'. ¹⁸Yūmmū'ātep-tup 'ohnāg hām xexka yōg hāpxop tikmū'ūn te nōm pēnāhā', pa yūmmū'ātep-tuppax pepix pip xop Topa yōg tikmū'ūn te nōm pēnā 'ohnāg. Yā hāmpēnā xop 'ūnōg putup, pa hāmpēnā 'ohnāg xop pip mōkuma' mōg hāmyāx-atamuk xohix kux 'ohnāg hā.

5 Hamūn, yūmmū'āte' yūmmūg yūmmūg pip yāy pet kopah. Hā kaxīy yūmmūg pip yāy yīn kopa kamah nūnte hām xexka tu'. Ūkpet nōg. Hā kaxīy 'ūkxok putup, yāy yīn xok putup, puxix Topa yūmmū'ā 'ūgyīn nōy mīy pexkox tu', ha yūmmūg pip putup 'ūgyīn tup kopah, yā 'ūkpet tup putuk. Topa mūn te nōm mīy,

ha' xip putup mōkuma' mōg hāmyāxata-muk xohix kux 'ohnāg hā. ²Pa hōnhā yūmū'ātep-tup xexka yāy pet pexkox tu', yā yūmūg yīn tup putup, nūy nōm kopa' pi'. ³Yūmūg pip putup yāy pet tup kopah, yā yūmū'āte mō'tat putup yāy yīn tup, nūy yūmūg koxuk hok pip'ah. ⁴Hōnhā yūmūg pip yāy pet kopah, yā yūmūg yīn kopah, tu yūmūg kokōn. 'Ap max'ah. 'A yūmū'ātep-tup'ah yāy yīn putyōn, pa yā yūmū'ātep-tup pexkox yōg pet, yā yūmūg yīn tup putup. 'Ap yūmū'ātep-tup'ah yāy yīn nōm xok putup, pa yā yūmū'ātep-tup yāy yīn tup nōm xok putup 'ohnāg. Yūmūg yīn hit-tap xok putup, ha ta' pip putup yūmūg yīn tup pexkox tu'. ⁵Topa te yūmūg mīy, 'ūyīy yūmūg yāy pet hā' nōy yānān, yā yāy yīn hā' nōy yānān, hu Topa te yūmū'ā' hōm yāy Koxuk. 'Ūxip Topa Koxuk, kopxix yūmū' yūmmūg Topa te yūmū'ā yūmūg yīn tup popmāp-tup.

⁶Hā kaxīy yūmūg kuxa hittup. Yūmū'āte' yūmmūg yūmūg pip yāy yīn kopa nūnteh, pa yūmūg pip 'ohnāg Topa pet kopa pexkox tu'. ⁷Hamūn, 'a yūmū'āte' pēnā'ah pexkox yōg hāpxop, pa yūmūg kuxa mām ka'ok, hu hāmyūmmūg. ⁸Yūmūg kuxa hittup xexka', tup-tup, nūy xok, yā yāy yīn nīm, nūy pet nōy pa', yā yāy yīn tup pa', nūy Topa mūtik pi'. ⁹Pa yūmū'ātep-tup, nūy Topa kuxa hittupmā', pe yūmūg pip yāy yīn kopah, pe yūmūg pip yāy yīn tup kopa pexkox tu'. ¹⁰Hāpxip 'ihā yūmūg xohix mōg putup, nūy Kunnix keppak pi', ha tute yūmū yōg hāpxopmā'ax kopit putup yūmū'āte nōm mīy nūnte hām xexka tu', ha yūmūg xohix te' pop putup yāy yōg hāpxop. Yūmū'āte hāpxopmā kummuk nūnte hām xexka tu', kopxix hāpxop kummuk pop putup. Pa yūmū'āte hāpxopmā max nūnteh, kopxix hāpxop max pop putup.

Topa xape xop

¹¹Yūmū'āte Topa yīpkutuk yūmmūg, hu yūmū'āte tikmū'ūn xapit, puyīy Topa yōg putat hā mōg. Topa te yūmūg yūmmūg xe'e'. 'Ātep-tup, xayīy 'āxop 'ūgmūg yūmmūg kama 'ākuxa kopah. ¹²'Ak mū'ātep-tup'ah, nūy xa yāy 'āktux 'ūxeheh, xayīy 'āxop 'ūgmūg putup. Pak mā'ātep-tup, xayīy 'āxop 'ūgmū yōg hāpxopmā'ax max yūmmūg, xayīy 'āxop 'ūgmūg 'āktux max. 'Ūgmū'ātep-tup, xayīy 'āxop tikmū'ūn pu hām'āktux max yūmmūg nōm te hāptopa pēnāhā', pa' kuxa yūmmūg 'ohnāg. ¹³Pa 'āte yāy xexka 'āktux, kopxix putox kummuk putuk. Pa 'āte yāy xexka 'āktux, nūy Topa 'āktux max. Pa 'ūkputox max putuk, kopxix 'ūp-tup, xa hām-maxnā'. ¹⁴Kunnix te yūmūg putuppax, yīy yūmū'āte hāpxopmā max. Hamūn, yūmū'āte' yūmmūg tik puxet te' hep xop xohix pupi' xok, yā tikmū'ūn xohix 'ūkummuk, hu' xakix. ¹⁵Kunnix te' hep xop xohix pupi' xok, puyīy tikmū'ūn yāy pu hāpxopmā pax hok, pa Kunnix pu hāpxopmā'. Tute nōm pupi' xok, tu putpu' hi'.

¹⁶Tikmū'ūn te Kunnix yōg hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok, yā hāmpē'paxex kutōgnāg, tu hām'āktux mō'ka'ok, hu: "Kunnix 'ūkummuk". Kaxīy. Yā yūmūg putuk hōmā. Yā hōmā yūmū'āte Kunnix yōg hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok kamah. Pa hōnhā 'ap kaxīy'ah. Yā 'āte Kunnix yūmmūg xe'e'. ¹⁷Tikmū'ūn 'ūm kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, yā tikmū'ūn kuxa tup. Hāpxop kummuk xohix 'ūhit-tap nōg, pa hōnhā 'ūtup hāpxop xohix, yā hi'ax tup, tu' max. ¹⁸Yā Topa te hāpxopmā xohix te kaxīy. Hōmā yūmūg 'ūgāy xop, tu Topap-tup nōg. Pa Topa te nū'kutnāhā Kunnix, tu nōmhā yūmūg mīy Topa xape xop, tu mō yūmūg pok, 'ūyīy hep xop xohix mīy Topa yōg xape xop. ¹⁹Yūmū'āte tikmū'ūn pu hām'āktux

Topa te Kunnix mūtik tikmū'ūn xohix mīy Topa xape xop, tu tikmū'ūn yōg hāp-kummuk mīy'ax xaxok, pu tu' kux.

²⁰ Ūgmū'āte Kunnix pu hāpxopmā max, tuk mū'āte Kunnix 'āktux, yā Topa tek mū'ā hōm yāy 'āxet'ax, 'ūyīy hām'āktux max, tuk mū'āte 'āxop xānāhā'. Ūgmū'āte Kunnix mūtik 'āxop xānāhā'. 'Āpu 'ūtux hok, puyīy Topa 'āxop mīy Topa xape xop, yā 'āxop gāy tu' kux. ²¹ Kunnix te hāpkummuk mīy 'ohnāg. Pa Topa tep-tup, yīy Kunnix te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax tat, tu yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmūg yāyhāk max xe'ēgnāg Topa keppah, tu yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik.

6 Ūgmū'āte hāpxopmā max Topa mūtik, tu 'āxop pu hām'āktux, hu: Hōmā Topa te 'āxop pu hāmmaxnāhā'. 'Āpu hāpxopmā hitop hok hōnhā. Kaxīy. ² Topa te hām'āktux. 'Āpu 'ūxupax. Topa te: “Nōmhā 'āmnīy max xupep. 'Āte 'āxop 'āpak nōmhā. 'Ātep-tup nōmhā, nūy 'ākuxa kummuk xit, nūy 'āxop hāg tehet”. Kaxīy. 'Ūxupax. Topa tep-tup, nūy 'āxop pu hāpxopmā max. 'Āpu nōm pop, puyīy Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy 'ākuxa max tat, 'ūyānān tu'.

³ Ūgmū'āte Topa pu hāpxopmā max, tuk mū'ātep-tup'ah hāpkummuk mīy. Tikmū'ūn te' xak putup, pak mū yōg hāpkohe xipip-tup'ah. ⁴ Pak mū'ātep-tup, nūy hāmmax mīy xohix, puyīy tikmū'ūn pēnā', tu' yūmmūg 'ūgmūg yā Topa yōg kāmānat. Ūgmū'āte hāmmax mīy, tu hāpkummuk hā tot, xix hāpkute'ex kummuk hā tot, xix xūy hā tot. ⁵ Yā tikmū'ūn tek mūg kix xikot hā, tuk mūg xex kanet ka'ok kopah, tu tikmū'ūn xohix te yāy tu nū'nāhā', nūy 'ūgmūg kute'ex kummuk, hak mū'āte Topa pu hāpxopmā punethok, tu mōgyōn kutōgnāg, tuk mūg xit kutōgnāg. ⁶ Ūgmū'āte hāpxe'e mīy, tu hāmūyūmmūg, tu tikmū'ūn pu hāmmax mīy, yīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ūgmūg yā Topa yōg kāmānat. Topa Koxuk

xip 'ūgmūtik, hak mū'āte Topap-tuppax xix tikmū'ūn putuppax, ha Topa 'ūka'ok, tu' xip 'ūgmūg mūtik, yīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ūgmūg yā Topa yōg kāmānat. ⁷ Ūgmū'āte hāpxopmā xe'e. Hā kaxīy 'ūgmū'āte Hāmāyāgnāg kummugāhā', ha Hāmāyāgnāg tek mū'ā kummugā 'ohnāg. ⁸ Tikmū'ūn yāg tek mūg 'āpak, pa' yāg tek mūg 'āpak 'ohnāg. Ūyāg tek mūg 'āktux kummuk, pa yā yāg nōy tek mūg 'āktux max. Ūyāg te hāmpe'paxex 'ūgmū'āte' koit, pa' yāg nōy te hāmpe'paxex 'ūmū'āte' koit 'ohnāg. ⁹ Tikmū'ūn tek mūg yūmmūg 'ohnāg putuk, pa tikmū'ūn xohix tek mūg yūmmūg. Tikmū'ūn te hāmpe'paxex 'ūgmūg xakix putūmnāg, pa yāg mūg hi'. Tikmū'ūn tek mūg kix mīm topnāg hā, pak mūg xakix 'ohnāg. ¹⁰ Ūgmūg xūy, pa yāg mūg kuxa hittuppax. Ūgmūg yā hok xop, pak mū'āte tikmū'ūn putexop xexkanāhā putuk. Yūmū yōg hāpxop pip 'ohnāg putuk, pa yā hāpxop xohix yūmū yōg, yā Topa yōg hāpxop.

¹¹ Ūkxape xop kōmēn Konīn tu', 'ūgmū'āte 'āxop pu hām'āktux punethok, nūy xa' xuktux hāpxop xohix 'ūgmūg kuxa kopah. ¹² Ūgmū'āte yāy kuxa yōg hāpxop 'āktux. Yā xate yūmmūg yūmmūg. Pa 'āxop tep-tup, nūy yāy kuxa yōg hāpxop 'āktux hok, hak mū'āte' yūmmūg 'ohnāg 'āxop kuxa'. ¹³ Āte 'āxop pu hām'āktux, yā yāy kutok pu hām'āktux putuk. Āte yāy kuxa yōg hāpxop 'āktux. 'Āpu xuktux kama 'ākuxa yōg hāpxop 'ūgmūg putuk.

'Ūkummuk xop nīm

¹⁴ 'Āpu kuxa mām hok xop mūtik 'āmōg hok. 'Ap max'ah. Texīy max xop mōg 'ūkummuk xop mūtik? 'Ap mōg'ah, yā' max'ah. Texīy kuyānām xip hāpkoxtap kopah? Āmhok. 'Ūxip kuyānām, puxix tu' nōg hāpkoxtap. ¹⁵ Texīy Kunnix mōg Hāmāyāgnāg mūtik? 'Ap mōg'ah, yā' max'ah. Texīy kuxa mām xop te kuxa

mām hok xop hā' xape'? Yā 'ap xape'ah.

¹⁶ 'Ok max tikmū'ūn te Topa pet ha' mōg xix topa komut pet ha' mōg kamah? 'A' max'ah. Yā Topa te:

“Ūkxip putup yāy yōg tikmū'ūn mūtik, tu nōm xop kopak xip putup.

Ūgmūn yā nōm yōg Topah, ha nōm yā yōgnū tikmū'ūn.” Kaxīy.

¹⁷ Topa te xe:

“Āpu kummuk xop nīm, nūy mōg.

'Āpu xupxet xop nīm,

ha 'āte 'āxop pop putup,

¹⁸ nūy 'āxop hā' ōg 'ātak 'ūgmūn, hak-tok pit xik hex 'āxop.

Hā kaxīy hām'āktux Topa, nōm te hāpxop xohix mīy yūmmūg.”

Kaxīy.

7 Ūkxape max xop, Topa te yūmū'ā hāpxop xohix 'āktux xex. 'Āpu yūmū hāpkummuk mīy'ax kux, puyīy Topa yūmūg kuxa pix, tu yūmūg putup'ax kummuk nōā'. 'Āpu yūmū hāmmāynāg mīy, nūy Topa 'āpax max.

Ūkuxa hittup Paot

² Pu yā 'ākuxa 'ūkxax. Ūgmū'āte tikmū'ūn kummugā 'ohnāg, tu tikmū'ūn koxyōy 'ohnāg, tu tikmū'ūn yōg hāpxop pop 'ohnāg. ³ 'A 'āte hām'āktux'ah 'āxop kummuk. Pa hōmā 'āte hām'āktux, xix hōnhā hām'āktux 'āte 'āxop xak, yā hōnhā 'āxop xak, xix pexkox tu 'āxop xak putup kamah. ⁴ Ūgkuxa yūm 'āxop kopah, tu hāmpkxaxex 'āxop max. Yōgnū hāpkummuk pīp, pak kuxa yūm, tuk kuxa hittup xexka'.

⁵ Hōmāg mūg mōg hāpxexka Māxenōn tu', tu mōktuk mūg mōxaha', hak mū yōg hāpkummuk punethok pīp, yā tikmū'ūn tek mūg kute'ex kummuk, hak mūg kux-anōg. ⁶ Pa Topa te tikmū'ūn kuxa hit-tupmāhā', tuk mūg kuxa hittupmāhā kamah. Yā Tīt nūn, nūy 'ūgkuxa hit-tupmā'. ⁷ Yā Tīt xupep, yīg mūg kuxa hit-tup. Yā 'āxop max, yīy Tīt kuxa hittup, hu 'ā nōm 'āktux, yīg mūg kuxa hittup

kamah. Tīt te hām'āktux 'āxop tek xak punethok, tu 'āxop te nōm tik kummuk tu yāyhāhup, tu 'āxop tep-tup punethok, nūy 'ā hā 'ātehet.

⁸ Hōmā 'āte 'āxop mānōg tappet hā, yīy 'āxop kuxa hittup 'ohnāg. Pa puxix, 'ūmax tappet. 'Ok pe' kummuk 'ākuxa hittup 'ohnāg? 'Āmhok. Yā' max. Yā' max tappet. ⁹ Hōnhā 'ūgkuxa hittup. 'Ok 'ākuxa hittup 'ohnāg, 'ūyīg kuxa hittup? 'Āmhok. Pa 'ākuxa hittup 'ohnāg, hu hāpkummuk mīy'ax kuxyāhā'. Topa teptup 'āxop kuxa hittup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy'ax kuxyā'. ¹⁰ Yā Topa tep-tup 'āxop kuxa hittup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy'ax kuxyā, ha Topa te 'ākuxa kummuk xit'ax. Yā hāmmax, 'āxop kuxa hittup 'ohnāg, yā' max. Pax xa kuxa hittup 'ohnāg te' kuxa mām hok xop putuk, puxix tu' kummuk. Yā' kuxa hit-tup 'ohnāg te tikmū'ūn kix. ¹¹ Pēnā', Topa te hāpxop max mīy, 'ihā 'ākuxa hittup 'ohnāg. 'Āxop te hāmmax xak punethok, tup-tup punethok, pu tikmū'ūn yūmmūg 'āxop te hāpxe'e mīy. 'Āxop te hāpkummuk mīy'ax putup nōg xexka', tu nōm hāpkummuk mīy'ax yīpkutuk xexka', tu 'āxop tek xak punethok. 'Āxop te nōm hāpkummuk mīy'ax yānān mō'ka'ok, yā nōm tik kummuk yōg hāpkummuk mīy'ax yānān mō'ka'ok. Tikmū'ūn te' yūmmūg 'āxop te hāpxe'e xohix mīy.

¹² Yā hōmā 'āte xa tappet kax'āmi, xayīy 'āxop yūmmūg 'āxop tek mūg putuppax, tu Topap-tuppax kamah. Hā kaxīy 'āte xa tappet kax'āmi'. Nōm tik kummuk te' tut mūtik nōm, tu' tak pu hupmāhā'. Pa hā kaxīy 'āte xa' kax'āmi 'ohnāg. ¹³ Hōnhā 'ūgmūg kuxa hittup.

Yā 'āxop te Tito kuxa hittupmāhā', yīg mūg kuxa hittup punethok kamah. ¹⁴ Hōmā 'āte Tīt pu hām'āktux 'āxop max. Hamūn, hōnhā 'āte hāmpkxaxex 'āxop max. Ūgmū'āte 'āxop pu hāpxe'e 'āktux mōkumakmōg, tu Tīt pu hām'āktux 'āxop max. ¹⁵ Ha Tīt te 'āxop putuppax nōy nā'

mōg, tu' yūmmūg 'āxop yīpkox pip, tu Tit yōg hām'āktux 'āpak, tu' mīy. ¹⁶ 'Ūgkuxa hittup, yā 'ūgkuxa yūm 'āxop kopah.

Tayūmak nīm punethok

8 'Ūkxape xop, 'ūgmū'ātep-tup, xayīy 'āxop yūmmūg Topa te hāmmaxnāhā Yeyox kopa kuxa mām xop pu hāpxexka Māxenōn tu'. ² 'Ūyōg hāpkummuk punethok pip, nūy yōg kuxa mām'ax kopit, pa' kuxa hittup xexkanām, tu tayūmak punethok popmāhā'. Yāp-te xop kutōgnāg, pa' popmāhā 'ūpunethok. ³ Nōm te' popmāhā tayūmak xohix yāy yōg, tu tehomī' popmāhā'. Yā 'ūp-tup, ⁴ tuk mū'ā hām'āktux, hu: “'Ūgmū'ātep-tup xexka' nū tayūmak popmā' Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxexka Yonex tu'.” Kaxīy. ⁵ 'Ūgmū'āte hāmpekpaxex, yā' xohix popmāhā'. Yā' xohix, ha nōm te Topa pu yāy popmāhā hāmāxap, tuk-nāy tu 'ūgmū'ā yāy popmāhā kamah, ha Topa tep-tup. ⁶ Tit te 'āxop hā' tehe', xayīy tayūmak yāy tu nū'xoh, hak mū'āte Tit mūtik hām'āktux, puyīy xe 'āxop hā tu tehet, puyīy tayūmak yāy tu nū'xo kux. 'Āxop te' nōy putuppax, hu tayūmak popmāhā'. ⁷ 'Āxop yāp-te xop kutognāg, pap-te xop xexka putuk. Yā 'āxop kuxa mām xexka', tu hām'āktux max yūmmūg, tu hāmyūmmūg xexka', tu' nōy hā 'ātepax xexka', tuk mūg putuppax xexka'. 'Āpu tayūmak xohix popmā kamah.

⁸ 'Āte 'āxop xat 'ohnāg, pa 'ātep-tup, nūy 'ōg putuppax'ax kopit. Yā 'āxop te' nōy putuppax, yā Yeyox putuk. ⁹ 'Āxop te' yūmmūg yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix te' nōy hā' tehe'. Hōmā 'ūhittap Yeyox 'ūp-te xop xexka pexkox tu', pa' nūn hām xexka tu', tu yāyhāp-te xop kutōgnāg, nūy yūmmū'ā hā tu tehet. Yeyox 'ūp-te xop 'ohnāg, pa yūmūp-te xop xexka mīy, yā yūmmū'ā hāmmaxnāhā'.

¹⁰ 'Āte hāmpekpaxex hā kaxīy. Hōmā hāmyāxatamuk nōy 'īhā 'āxop te tayūmak yāy tu nū'xoh kōnāmāhā'. Hōnhā

tayūmak yāy tu nū'xoh kux, pu' max. 'Āxop te tayūmak popmāhā', ha ta' nōy xohix te' popmā 'ohnāg. 'Āxop tep-tuppax, nūy tayūmak popmā'. ¹¹ 'Āpu tayūmak yāy tu nū'xoh kux hōnhā. 'Āxop te tayūmak nīm putuppax hāmāxap. 'Āpu tayūmak nīm putuppax hōnhā, nūy nīm kuxyā. ¹² 'Āxop te tayūmak nīm pax, puxix Topa tep-tuppax 'ōg nīm'ax. Pa' pip 'ohnāg 'ōg hāpxop, puxix Topa pu' max kamah. ¹³ 'A 'ātep-tup'ah, xayīy 'āxop tayūmak xohix nīm, pa' nōy te' nīm 'ohnāg. Yā' max 'ūnōy te tayūmak nīm kamah 'āxop putuk. ¹⁴ Pa hōnhā 'ōg hāpxop punethok pip. Yā' max, 'āxop te nōm hā 'ātehet. Hāpxip, puxix tu' pip 'ohnāg 'ōg hāpxop, puxi' nōy 'āxop hā' tep-tup, yā' nōy yōg hāpxop punethok pip. Yā hā kaxīy 'āxop te hāpxop hok nīm putup, ha' nōy te hāpxop hok nīm putup yāy putuk. ¹⁵ Yā Topa yōg tappet te nōm 'āktux, hu:

“Tik te' pop hāpxop xohix, pap-te xop xexka 'ohnāg
Ha ta tik nōy te' pop hāpxop tūgnāg, pap hok xop 'ohnāg.” Kaxīy.

Tit xix yāy xape xop

¹⁶ 'Āte Topa pu hām'āktux, hu: “Topa, 'āmax. Xate Tit pu hām maxnāhā', ha tutep-tup tikmū'ūn hā' tehe 'ūgmūn putuk”. Kaxīy. ¹⁷ Hamūn, hōmā 'āte Tit pu' xak, ha tutep-tup xexka', nūy 'āxop hā tu tehet. Tutep-tup, hu 'āxop ha' mōg. ¹⁸ 'Ūgmū'āte taknōy mōkutnāp-tup Tit mūtik. Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te nōm putuppax, tu nōm 'āpak. Tute Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ¹⁹ Yeyox kopa kuxa mām xop te nōm yāykutnāhā', puyīg mūg mūtik mōg, nūy 'ōg nīm'ax xop mōgā', nūy yūmmūg xuxyā Yeyox 'ūxexka mīy, xayīy 'āxop yūmmūg 'ūgmū'ātep-tup xexka', nūy 'āxop hāg tehet.

²⁰ 'Ūgmū'ātep-tup 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn hām'āktux, hu: “Paot te

tayūmak yāg hā' xupxet". Kaxīy. Yā 'ātep-tup'ah. ²¹Pak mū'ātep-tup, nūy hāpxe'e mīy. Yā Topa te' pēnāhā xix tikmū'ūn te' pēnāhā kamah.

²²Ūgmū'āte taknōy mōkutnāhā 'ūnōy mūtik. Ūgmū'āte taknōy yōg hāpx-opmā'ax kopit punethok, huk mū'āte' yūmmūg 'ūmax, tup-tup xexka, nūy tikmū'ūn hā tu tehet. Nōm taknōy kuxa yūm 'āxop kopah, hu 'āxop hā tep-tup xexka'. ²³Tit yā yōgnū kāmānat, tu hāpx-opmāhā ūgmūtik, nūy 'āxop hā tu tehet. Ūmōg putup 'ūtaknōy xop Tit mūtik. Yā' max 'ūtaknōy xop. Yeyox kopa kuxa mām xop te nōm mō'pok, nūy Kunnix pu' mīy hāpxop max, nūy Kunnix 'āktux max. ²⁴Āpu nōm putuppax, puyīy Yeyox kopa kuxa mām xop yūmmūg 'āxop te nōm putuppax, tu' yūmmūg 'ūgmū'āte 'āxop 'āktux max, tu' koit 'ohnāg.

Tayūmak nīm hāpxexka Yonex xop pu'

9 Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te hāpxexka Yonex yōg Yeyox kopa kuxa mām xop pu' nīm tayūmak, ha 'āte xe xa kax'āmi putup'ah. ²Āte' yūmmūg 'āxop tep-tup, nūy tayūmak nō 'ā tehet, ha 'āte 'āxop 'āktux max hāpxexka Māx-anōn xop pu'. Āte: "Āxape xop hāpx-exka Genex yōg xop tep-tup, nūy tayūmak nōm hā tu tehet. Yā hāmyāxatamuk puxet hā Genex xop tep-tup". Kaxīy. Ha Māxanōn xop te nōm mōkupix, tu hōnhā tutep-tup, nūy tayūmak nīm kamah. ³Hōnhā 'āte 'ūtaknōy mō'pok 'āxop hah, nūy 'āxop 'āktux max hitop hok, pa 'āxop te tayūmak nīm putup. Yā hā kaxīy 'āte hām'āktux hōmā. ⁴Pa Māxanōn yōg xop mōg 'ūgmūtik 'āxop hah, tu' pēnāhā 'āxop yōg tayūmak nīm'ax pip 'ohnāg, kopxix 'ūgyāyhāhup putup, xix 'āxop yāyhāhup putup kamah. Hamūn 'ūgkuxa yūm 'āxop kopah. ⁵Āte hāmpēkpxex 'ūmax 'ūtaknōy xop mō'pok hāmāxap 'āxop hah, puyīy 'ōg tayūmak nīm'ax yāy

tu nū'xoh, 'āxop te hām'āktux xex, hak-nāy tu 'āxop hak mōg putup, tuk xup-pup putup, ha' pip 'ōg tayūmak nīm'ax, ha tikmū'ūn te' pēnāp-tup 'āxop tep-tup, hu' nīm tayūmak, pa' nōy te 'āxop xat 'ohnāg, pu' nīm.

⁶Āpu 'ūxaxok hok, tikmū'ūn te hāpxop xap xok tignāg, puxix mīnta ta tignāg pop, pa tikmū'ūn te hāpxop xap punethok xok, puxix mīnta ta punethok pop putup. Hā kaxīy 'āxop te' nīm tayūmak tignāg, nūy ta hāmmaxnāk-tōgnāg, pa 'āxop te' nīm tayūmak xohix, nūy ta hāmmaxnā punethok. ⁷Āxop te hāmpē'āpaxex 'ākuxa kopa tayūmak xohix nīm putup. Āpu 'ūnīm. Ūxupkūmīy xop kuxa hittup 'ohnāg. Āpu 'āxupkūmīy hok. Tikmū'ūn te' nīm, 'ūnōy te' xat hah. Āmhok, yā' max'ah. Pa 'ākuxa tu hittup hā' nīm, yā' max, yā Topa tep-tuppax. ⁸Ha Topa te 'āxop pu popmāhā 'ōg hāpxop xohix, ha mōktu 'ōg hāpxop xohix xexka' pip, tu 'āxop 'ūm hok'ah, yā mōkuma 'āmōg, tu 'ōg hāpxop pip, nūy 'āxop hāpxopmā max. ⁹Hamūn, Topa yōg tappet te: "Topa te' popmāhā hāpxop xohix 'ūhok xop pu', tu hāmmaxnāhā mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg". Kaxīy.

¹⁰Topa te hāpxop xap popmāhā', puyīy tikmū'ūn xoh hāpxopxap. Topa te xit'ax popmāhā', puyīy tikmū'ūn mā'. Topa te tikmū'ūn pu hāpxop xap xohix popmāp-tup, tu' tukgāp-tup, ha tikmū'ūn te mīnta ta xohix popmāp-tup. Hā kaxīy Topa te xa hāpxop xohix popmāhā', ha 'āxop te' nīm tayūmak xohix, ha Topa te tikmū'ūn pu' maxnāp-tup nōm te' pop. ¹¹Topa te 'āxop mīy putup 'ūp-te xop xexka putuk, xayīy 'āxop tikmū'ūn pu' nīm mōkuma'āmōg, ha tikmū'ūn xohix te hām'āktux putup, hu: "Topa, āmax. Xatek mū'ā popmāhā hāpxop xohix". Kaxīy. ¹²Āxop te tikmū'ūn pu' nīm hāpxop xohix, yīy yōg hāpxop pip, puxix tu Topa pu hām'āktux, hu: "Topa, āmax,

xate' popmāhā hāpxop xohix". Kaxīy.
¹³'Āxop te Kunnix yōg hām'āpak max'ax
 'āpak, tu' mīy mōkuma'āmōg, tu nōm
 'āktux mōkuma'āmōg, tu tayūmak xohix
 nīm hāpxexka Yonex yōg xop pu'
 xix tikmū'ūn nōy pu'. 'Āxop te' nīm
 punethok, yīy tikmū'ūn xohix te Topa
 'āktux maxp-tup. ¹⁴Tikmū'ūn te Topa pu
 'āxop 'āktux maxp-tup, tu 'āxop putup-
 pax. Topa te 'āxop pu' hōm hāpxop max,
 yā Topa te 'āxop pu' hōm yāy Koxuk.
¹⁵Topa te yāy kutok xe'ēgnāg hōm. 'Āpu
 yūmū Topa pu hām'āktux, hu: "Topa,
 'āmax. Xate yāy Koxuk hōm". Kaxīy.

10 'Ūgmūn Paot, tu yāy kutōgnāg
 pekmaxex, tuk gāy 'ohnāg, tu
 hām'āktux pu'uk, tu 'āxop puk max,
 yā Kunnix putuk. Pa tikmū'ūn te:
 "Paot te yāy kutōgnāg pe'paxex, tu
 hām'āktux pu'uk nūnte 'ūgmūg mūtik,
 pa hām'āktux ka'ok hatoh'ah". Kaxīy.
²Hāpxip 'ihāg mōg'ax, nūy xhip 'āxop
 mūtik. 'Āxop yāg te hāpkummuk mīy,
 kopxix hām'āktux ka'ok. Pa 'a 'ātep
 putup'ah. 'Āpu hāpkummuk mīy hok.
 Hamūn, 'āte hām'āktux ka'ok 'ūkummuk
 xop pu'. Nōm te hām'āktux 'āte hāpx-
 opmā kummuk, nūy yāy yōg putup'ax
 mīy. Yā' koit. ³Hamūn, 'ūkxip hām xexka
 tu', pa Topa pu hāpxopmā max, nūy
 tikmū'ūn kuxa māmā Yeyox kopah,
 tu tikmū'ūn mūtik yāy kix 'ohnāg, yā'
 kuxa mām hok xop putuk 'ohnāg 'āte'.
⁴'Ūkuxa mām hok xop te mīm topnāg
 hā yāy kix xix pox hā, xix mīkax hā.
 'Ak mū'āte yāy kix hā kaxīy'ah. Pa Topa
 te 'ūgmūg ka'ogāhā, 'ūyīy Hāmgyāgnāg
 yōg yāmīy xop yōg hāpkummuk mīy'ax
 nōā', xix Hāmgyāgnāg yōg tikmū'ūn
 yōg hāpkummuk mīy'ax nōā', xix koit'ax
 nōā', xix hāmyūmmūgā'ax te koit nōā'.
⁵Hām te' tux hok, pu tikmū'ūn Topa
 yūmmūg hok, ha 'āte nōm hāpxop
 ka'ok xohix koxyōy. 'Ūgmū'āte tikmū'ūn
 pu hāmyūmmūgāhā, puyīy Kunnix pe
 tu paxeh punethok, nūy Kunnix 'āpax.

⁶'Āxop te Kunnix tu' pip ka'ok, tu
 'āyīpkox pip. Yā' max. Pak mū'āte yīp-
 kox 'ohnāg xop te hāpkummuk mīy'ax
 yānān putup. ⁷'Āxop te hāmyūmmūg
 kutōgnāg. 'Ok xip tihik, tu hāmp'e'paxex,
 yā Kunnix yōg tihik? 'Ūgmūg yā Kunnix
 yōg tihik kamah. ⁸Topa tek xexkanāhā',
 pa 'āte nōm 'āktux kutōgnāg, pak yāy-
 hāhup 'ohnāg. Nōm 'āktux, pu' max.
 Topa tek ka'ogāhā, 'ūyīy 'ākuxa hit-
 tupmā'. 'Ātep-tup'ah 'āxop nōā'. ⁹'Ap
 'ātep-tup'ah 'ākuxanōā' yōgnū tappet
 hā. ¹⁰Tikmū'ūn te: "Paot te hām'āktux
 ka'ok yāy yōg tappet tu', pa' xip nūnte
 yūmūg kopah, puxix hām'āktux pu'uk, tu
 hām'āktux hitop mīy". Kaxīy. ¹¹'Ūmax,
 puyīy tikmū'ūn yūmmūg, pek mū'āte
 tappet kax'āmi', pek mū'āte 'āxop pu
 hām'āktux, yā yāy putuk. Pek xip nūnte,
 pek mōg, nūy 'āxop kopak xhip, yā
 yōgnū hām'āktux te yāy putuk.

¹²'Ūtihi 'āxop kopa Yeyox yōg mō'pok
 xop te' koit xop, tu yāy xexka 'āktux.
 'Ātep-tup'ah yāy xexka 'āktux, nūy 'ōm
 xop putuk. Yā tik hitop. 'Ōm te yāy
 yōg hāpxopmā'ax kopit, tu Topa yōg
 xat'ax 'āpak 'ohnāg, tu yāy yōg xat'ax
 mīy. ¹³Topa tek mūg mōkpok, 'ūyīy mūg
 tikmū'ūn kopa hāpxopmā max xix 'āxop
 kopa hāpxopmā max. 'Āte nōm 'āktux
 maxp-tup. Pa Topa tek mūg mōkpok,
 'ūyīy hāpxopmā nōy 'ohnāg. ¹⁴Hōmāg
 mūg mōg 'āxop hah, nūy Kunnix yōg
 hām'āpak max'ax 'āktux 'āxop pu'. Topa
 tek mūg xat, 'ūyīy hāpxopmā, ha 'āte
 hāpxopmā nōy mīy putup'ah. ¹⁵Pa tik
 nōy te Topa pu' hām, nūy tikmū'ūn kuxa
 māmā, ha 'āte nōm 'āktux putup'ah
 'āte nōm kuxa māmāhā'. 'Āmhok. Yā'
 nōy te nōm kuxa māmāhā'. Pak mū'āte'
 hip 'āxop kuxa mām nōy nā' mōg putup,
 hak mū'āte' hip, 'ūyīy mūg hāpxopmā
 nōy nāg mōg 'āxop kopah. 'Ūgmū'āte
 hāpxopmā max, ha Topa te nōm putup,
 hak mū'āte hāpxop nōy mīy putup'ah
 'āxop kopah, ¹⁶tuk mū'āte Topa yōg

hām'apak max'ax 'āktux yūmmūg hāpx-exka nōy tu', ha tik nōy te Topa yōg hām'apak max'ax 'āktux kamah. 'Ap 'āte nōm 'āktux putup'ah 'ūkpušet te hām'apak max'ax 'āktux. 'Āmhok. Yā nōy te' kamah. ¹⁷Pa Topa yōg tappet te: "Ok 'āxop te yāy xexka 'āktux putup? 'Āpu Topa xexka 'āktux". Kaxīy. ¹⁸Topa te tikmū'ūn 'āktux max, puyīy tikmū'ūn tu max. Pa tikmū'ūn te yāy xexka 'āktux, puyīy tikmū'ūn tu kummuk.

Paot xix Yeyox yōg mō'pok te' koit xop

11 'Āte hām'āktux hā hāpkute'ex kutōgnāg putup. 'Āpu 'ūg 'āpax. ²'Āte 'āxop yīpkūmīy, ha Topa te 'āxop yīpkūmīy. 'Ātak te yāy kutok hex xat, pu yāy tax tik puxet mūtik. Yāk-tok hex yā tuk tup max. Hā kaxīy 'āte 'āxop popmāhā Kunnix pu', yā yāp-xet pu'. Hā kaxīy 'āxop te hex tuk-tup max putuk. ³Pa 'ūgkuxanōg. Hōmā 'āxop te Kunnix tu 'āpip ka'ok, tu Kunnix putuppax xe'e'. Pa 'āte hāmpēkaxex 'āxop te hāmpē'āpaxex kummuk putup, nūy Kunnix nīm, yā 'Ema putuk. Tute hāmpē'paxex kummuk. Yā kāyā yōg koit'ax kopa' kuxa yūm. ⁴Hamūn nōm Yeyox yōg mō'pok xop te' koit xop te 'āxop ha' mōg, nūy Kunnix nōy 'āktux, yā yōgnū Kunnix xe'e 'ohnāg, pa 'āxop te tik yōg hām'āktux 'āpak. 'Āxop te' koxuk nōy paha', 'a Topa Koxuk'ah. Hōmā 'āxop te Topa Koxuk paha', hak mūg pip 'āxop kopah. Pa 'āxop te hām'apak nōy paha', 'a yōgnū putuk'ah 'ūgmū'āte 'āxop pu nōm 'āktux.

⁵'Āxop te hāmpē'āpaxex Yeyox te mō'pok nōm te' koit xop. 'Ok xexka 'ōhōm, ha tak mūn kutōgnāg? 'Āmhok. ⁶'Āte' yūmmūg 'āte hām'āktux max yūmmūg 'ohnāg, pa 'āte hāmyūmmūg, tu nō hāmyūmmūgā max. 'Āxop tek mūg 'āpak punethok, hu' yūmmūg.

⁷Hōmā 'āte 'āxop pu Topa yōg hām'apak max'ax 'āktux, pa 'ōg

tayūmak pop 'ohnāg. 'Āte yāy kutōgnāg mīy, xayīy 'āxop 'āxexka'. 'Ok 'āte hāpkummuk mīy? 'Āmhok. ⁸Hōmā 'āte hāpxopmā max 'āxop kopah, 'īhā Yeyox kopa kuxa mām xop nōy te 'ā' popmāhā tayūmak. 'Āte 'ūyōg hāpxop pop, nūy 'āxop hāg tehet, yā' xupxet putuk. ⁹'Āte hāpxopmā max 'āxop kopah, pa 'āte 'āxop yōg hāpxop xak 'ohnāg xix 'ōgnū tayūmak xak 'ohnāg, pa hāpxexka Māxenōn yōg taknōy xop te 'ā' nūnnāhā hāpxop xohix. Hōmā 'āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg, tu 'a 'āte 'ōg hāpxop pop putup'ah. 'Āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg putup. ¹⁰'Āte hām'āktux Kunnix mūtik. 'Āte hām'āktux 'āte Topa yōg hām'apak max'ax 'āktux putup hāpxexka Genex yōg tikmū'ūn pu', pa 'āte 'ūyōg hāpxop pop putup'ah, ha tikmū'ūn tek hupmāp-tup'ah. ¹¹Teptu 'āte nōm 'āktux? 'Ok 'āte 'āxop putuppax 'ohnāg? 'Āmhok. 'Āte 'āxop putuppax.

¹²Hōnhā 'āte Kunnix puk hām putup, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūkummuk Yeyox yōg mō'pok te' koit xop, puyīy yāy xexka 'āktux hok. Hamūn, nōm te hām'āktux hāpxopmā yāg mūn putuk. Pa' koit. ¹³'Āp Kunnix yōg mō'pok xop xe'e'ah nō'om, yā' koit xop. Nōm te hām'āktux hāpxopmā max, tu Kunnix yōg mō'pok xop putuk. ¹⁴Hāmūn, Hāmgāyāgnāg te yāyhā pexkox yōg nū'pok xop putuk, yā' max xe'ēgnāg xop putuk. ¹⁵Tikmū'ūn xohix te' yūmmūg Hāmgāyāgnāg yōg tikmū'ūn te hāpxe'e mīy xop putuk. Nōm te hāpkummuk mīy, ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax xohix yānān putup.

Hāpxop kummuk Paot yōg

¹⁶'Āte xe hām'āktux, 'āpu hāmpē'āpaxex hok, 'āte hāpxopmā hitop. Pa 'āxop te hāmpē'āpaxex, 'āte hāpxopmā hitop, kopxix yāy xexka 'āktux, yā tik hitop putuk. ¹⁷'Āte hām'āktux putup, pa Topa te hām'āktux

te kaxīy putup'ah. 'Āte yāy xexka 'āktux, kopix tik hitop putuk. ¹⁸Pa' pip tikmū'ūn xohix, tu yāy xexka 'āktux, yā hām xexka yōg tikmū'ūn kummuk putuk, yīy 'āte yāy xexka 'āktux putup kamah. ¹⁹'Āxop te hāmpē'āpaxex hāmyūmmūg xexka', xayīy 'āxop hitop 'āpakpax. ²⁰Tik te 'āxop xatpax, ha ta 'āxop nōm 'āpax, tu' mīy. Tik te 'ōg hāpxop pop, ha ta 'āxop nōm popmā'. Tik te 'āxop tuxhok, xa hāpxopmā hok, ha ta 'āxop nōm mīy 'ohnāg. Tik te yāy xexka 'āktux, ha ta 'āxop hāmpē'āpaxex 'ūxexka tihik. Tik te yāy yīm hā 'āpa yīn kix, ha ta 'āxop hāmpē'āpaxex yā' max tihik. ²¹Ūgyāyhāhup, pa 'āte hām'āktux putup, 'ūgmūg pu'uk hu nōm tik te hāpxopmā putuk 'ohnāg.

Pa tik te yāy xexka 'āktux, kopix yāy xexka 'āktux putup kamah, tu hām'āktux hitop. ²²'Ok tik te 'Emeneo xop kopa' pip? Hamūn, yāg mūn kamah. 'Ok tik te 'Iyaet xop kopa' pip? Hamūn, yāg mūn kamah. 'Ok 'Amanām yōg xupepmā xop kopa' pip tihik? Hamūn, yāg mūn kamah. ²³'Ok tik te Kunnix pu hāpxopmā max? Hamūn. 'Āte Kunnix pu hāpxopmā max punethok. Yā 'āte hām'āktux hitop, tup-tox kummuk putuk. 'Ūhām pu'uk tihik pak hām ka'ok. Tik pip kutōgnāg kanet ka'ok kopah, pak xip punethok kanet ka'ok kopah. Tikmū'ūn te nōm kix kutōgnāg xikot hā, pak kix punethok xikot hā. Tik xakix kutōgnāg kōmnāg, pak xok punethok kōmnāg. ²⁴Yoneo xop tek kix xikot hā 'ūxohix te' 39. Hā kaxīy 'ūgkix xohix te' 5. ²⁵Hōm xop tek kix punethok xikot hā. Hā kaxīy 'ūgkix 'ūxohix te' 3. Yoneo xop te mīkaxxap punethok hāg tux yāp-xet, nūy 'ūkputex. 'Ūgmū yōg mīpkox yāy koxyōy tikoyuk kōnāg yīmū', tuk xip puxet kōnāg kopa māyōn mōg tox hā xix 'āmnīy tox hā. ²⁶'Āte hāpkumep punethok, tuk xok punethok kōmnāg kōnāg xexka kopah, tu xupxet tep-tex

punethok kōmnāg, ha Yoneo xop tek kummugāhā' xix Yoneo kūnāpa pip xop te'. 'Ūkxok kōmnāg kōmēn kopah, xix mīmātik kopah, xix kōnāg xexka kopah, ha' xape te' koit xop tek kummugāhā'. ²⁷'Ūghām ka'ok, hu 'āmnīy punethok 'īhā mōgyōn kutōgnāg, tu putup tek putex punethok, tu kōnāg putup tek putex punethok, tuk xit'ax pip kutōgnāg, xix pet pip kutōgnāg, xix yōg topixxax kutōgnāg, ²⁸xix hāpxop xohik-tōgnāg, tu 'āmnīy xohix hā 'āte hāpxopmāhā Yeyox kopa kuxa mām xop xohix pu', yāg hām ka'ok. ²⁹Hamūn, Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'uk, kopix 'ūgkuxa hitup 'ohnāg, tuk pu'uk kamah. Tikmū'ūn te Yeyox kopa kuxa mām xop mōgāhā', pu hāpkummuk mīy, kopix 'ūggāy, tuk kuxa hittup 'ohnāg.

³⁰Pax 'ū yāy xexka 'āktux, kopix yāy pu'uk 'āktux putup. ³¹'Ūxip Topa yā yūmūg xuxyā Yeyox mūktak. 'Ūmax xe'ēgnāg Topah, tu yōg hāmyāxata-muk xohix kux 'ohnāg. Tute' yūmmūg 'āte' koit 'ohnāg. ³²Hōmā 'ūkxip kōmēn Namān tu', ha ta' xip hāpxexka yōg xat'ax yōg gohenanok te mō'pok xonat, puyīy kōmēn pak'ax yōg hāmyīkox pēnā', puyīy xonat 'ūgmūy. Yā mīkaxxap hā nō'ōm hāmpak'ax, tu' tox. ³³Pa' xip hāmkoxnāg hāmpak'ax tu', ha 'āte nōm hāg xupep, tu manex kopak yūm, hak xape tek yīyxohōnnāhā manex hā poxit hā, ha tak mōg.

Paot te hāpxop xe'ēgnāg pēnāhā pexkox tu'

12 'A' max'ah, yāy xexka 'āktux, yā' kummuk, yā 'āte xe yāy xexka 'āktux putup. 'Āte yāy yōnkup'ax 'āktux putup, yā Topa te 'ā' mūg hāpxop xohix 'ūgyōnkup hā. ²Hōmā hāmyāx-atomuk te' 14 'īhā hām tek mūg, nūy 'ūgmōgā pepix pexkox tu'. 'Āte' yūm-mūg'ah, 'ok pek mōg, 'ok pek yōnkup, 'āte' yūmmūg'ah. Yā Topap-xet te' yūm-

mūg. ³Āte xe hām'āktux. 'Ok pe hām tek mūg, nūy mōgā pepix pexkox tu', 'ok pek yōnkup, 'āte' yūmmūg'ah, pa Topap-xet te' yūmmūg. ⁴Ūkxip 'ōnte pexkox tu', tu hāpxop xe'ēgnāg 'āpak, pa nōm 'āktux yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te nōm xop 'āktux yūmmūg 'ohnāg. ⁵Āte yāy xexka 'āktux putup'ah, pa yāy pu'uk'ax 'āktux putup. ⁶Pax 'ū yāy xexka 'āktux, kōpxix hām'āktux hitop putup'ah, pa hāpxe'e 'āktux. Pa 'āte yāy xexka 'āktux putup'ah. 'Āte yāy xexka 'āktux, puxix tikmū'ūn hāmpē'paxex 'ūgx-exka'. Pa 'ām'hok, tikmū'ūn te yōgnū hāpxopmā'ax pēnāhā', tu yōg hām'āktux 'āpak, puxix tikmū'ūn 'ūgyūmmūg.

⁷Pa Topa tep-tup'ah, 'āte yāy xexka pekpaxex. 'Āte' pēnāhā' hāpxop max xe'ēgnāg pexkox tu', yīy ta 'ā' hōm Topa te' hāpxūy, yā mīmyām putuk 'ūgyīn kopah, yā Hāmgyāgnāg yōg mō'kutnā'ax putuk tuk xūygāhā', 'ūyīy yāy xexka pekpaxex hok. ⁸Āte Topa pu yāy xūy 'āktux tikoyuk, tu Topa pu' kax, puyīy 'ūkxūy xut. ⁹Pa Topa te: "Āmhok, puxix. 'Ūkxip 'āmūtik, tu xa hāmmāxnāhā'. Puxix. 'Ūgka'ok, 'ihā 'āpu'uk". Kaxīy. Topa tek hittupmā 'ohnāg. Puxix, 'ūgkuxa hittup. 'Āte yāy pu'uk'ax 'āktux maxp-tup, ha Kunnix xip 'ūgmūtik, tu hāpxopmā max punethok putup. Yā' ka'ok Kunnix. ¹⁰Ūgpu'uk, ha tikmū'ūn tek mūn 'āktux kummuk, hak xūy, ha tikmū'ūn tek kute'ex kummuk, ha' max'ah hāpxop, 'ihā 'āte Kunnix pu hāpxopmāhā'. Pa puxix. 'Ūgkuxa hittup. 'Ūkpu'uk, kōpxix 'ūgka'ok.

Putep mūn mīy putup Yeyox kopa kuxa mām xop

¹¹Hamūn, 'āte hām'āktux hitop nōmhā, pa 'āxop tep-tup. 'Āxop te hāmpē'āpaxex 'ohnāg 'ūgmax. Hamūn, 'ūkpu'uk, pak max kamah, yā Yeyox yōg mō'pok te' koit xop putuk, nōm tihi 'āxop kopah. ¹²Ūkxip Yeyox yōg

mō'pok xop kopah. 'Āxop te' yūmmūg, tu' pēnāhā hāpxopmā'ax 'āte nōm mīy punethok. 'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'āxop kopah, ha 'āxop te' yūmmūg Topa te' mīy, ha 'ākuxa te' yēy. Yā hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. ¹³Āte 'āxop kopa hāpxopmāhā', Yeyox kopa kuxa mām xop nōy xohix kopa putuk, pa 'āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg xix 'ōg tayūmak, pa Yeyox kopa kuxa mām xop nōy xohix te 'ā hā' teheh, tu 'ā' popmāhā hāpxop xix tayūmak. Yā hā kaxīy max'ah. 'Āte' kummuk mīy. 'Āpu 'ūxaxogā', pu tu' kux.

¹⁴Hōnhā putat tikoyuk 'ihāg mōg putup 'āxop hah, tu 'a 'āte xa tuk kax putup'ah. 'Āte 'āxop putup, pa 'ōg tayūmak putup'ah. Hamūn, 'ūmax'ah 'ūk-tok te yōg 'ātak pu popmāhā hāpxop xohix xi' tut pu', pa' max 'ātak tek-tok pu' popmāhā hāpxop xohix xi' tut te'. ¹⁵Hak kuxa hittup, tu yōgnū hāpxop xohix pōpmāhā', tu xa hok hām ka'ok putup, nūy 'āxop hāg tehet. 'Āte 'āxop putuppax xexka'. 'Ok 'āxop tek putuppax putup kutōgnāg?

¹⁶'Āxop te' yūmmūg 'āte' pop 'ohnāg 'ōg hāpxop, pa tikmū'ūn te hām'āktux putup 'āte 'āxop pu' koit, tu 'āxop mōgāhā, pa' koit. ¹⁷Texiy? 'Ok 'āte tik mō'pok, puyīy 'ōg hāpxop pop? 'Āmhok. ¹⁸'Āte Tit pu: "Āpu mōg tikmū'ūn hah". Kaxīy. Yīy ta' mōg Tit 'āxop hah. Ha 'āte taknōy nōy mō'kutnāhā Tit mūtik. 'Ok Tit te 'ōg hāpxop pop? Putep hāmpē'āpaxex? 'Āmhok. 'Ok Tit te hāpxopmā tek mūn putuk? 'Ok Tit tep-tup 'āte nōm putup? Hamūn. ¹⁹'Ok 'āxop te hāmpē'āpaxex 'ūgmū'ātep-tup, tu hām'āktux punethok, xayīy 'āxop 'ūgmūn putup? 'Āmhok. Pak mū'āte hām'āktux, ha Topa te nōm 'āpak, ha Kunnix tep-tup nōm hām'āktux. 'Ūgmū'āte hāpxopmā xohix, nūy 'āxop hāg tehet. ²⁰'Ūgkuxa nōg. 'Āte hāmpē'āpaxex 'ūgmūg mōg putup 'āxop

hah, pa 'āxop te yāyhā kummuk, tu' putuk 'ohnāg 'āte nōm putup. 'Āte hāmpekpaxex 'āte' putuk 'ohnāg 'āxop te nōm putup. 'Ūgkuxa nōg. 'Āte hāmpekpaxex 'āte 'āxop pēnāp-tup, 'ihā 'āxop te yāy mānōg, tu 'āxop te' yīpkumīy, tu 'āxop gāy, tu 'āxop te' xupkūmīy, tu hām'āktux kummuk, tu hāpxūmahīy, tu yāy xexka pe'āpaxex, tu yāy kute'ex pax. ²¹ 'Ūgkuxa nōg. 'Āxop hak mōg putup. 'Āte hāmpekpaxex Topa tek mūn yāyhāhupmāp-tup 'āxop kopah, hak kuxa hittup 'ohnāg putup. 'Āte' pēnāp-tup tikmū'ūn kummuk nōm te hāpkummuk mīy, pa' yāy-hāhup 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy'ax kux 'ohnāg, yā' nōy hā' xupxet, tu hāpkummuk mīy'ax xohix putuppax.

Hām'āktux kux'ax

13 Yā putat tikoyuk nōmhā, ha tak mōg putup 'āxop hah. Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn tix 'ok pe tikoyuk te, 'Nōm te hāpkummuk mīy, hak mū'āte hāpkummuk mīy'ax pēnāhā”. Kaxīy. 'Āpu nōm 'āpax. Pa yāp-xet te nōm 'āktux, 'āpu nōm 'āpax hok.” Kaxīy. ² Hōmā putat tix 'ihā 'āte hāpkummuk mīy xop pu hām'āktux, hu, “'Āxop te hāpkummuk mīy. 'Āpu 'ūhup!” Kaxīy. Hōmā 'āte xe nōm 'āktux. Hāpxip 'ihāg mōg putup 'āxop hah, tu 'āte hāpkummuk mīy xohix xop xūygāp-tup. ³ 'Āte hāpxop xe'e mīy putup, ha 'āxop te' pēnāp-tup, tu' yūmmūg Kunnix te 'ā yāy 'āxet'ax hōm. Kunnix 'ūka'ok. 'Āxop te nōm pēnāhā'. ⁴ Pa hōmā Kunnix 'ūpu'uk, yā tikmū'ūn tep-tex mīpkupnix yīmū', pa hōnhā 'ūxip, ha Topa te' hīnnāhā', yīy hōnhā' ka'ok. Yūmū'āte Kunnix kopa kuxa mām, tu nūmūtik mōg, tu yūmūg pu'uk, pak mūg tip-tup 'āxop kopah, ha Topa tek mūg ka'ogāp-tup.

⁵ 'Āpu yāy yōg hāpxopmā'ax kopit. 'Āpu yāy kopit, nūy yāy kuxa yūmmūg. 'Ok 'ākuxa mām Yeyox kopah? Hamūn, 'āxop te' yūmmūg Yeyox xip 'ākuxa kopah. Pa 'ākuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah, puxix Yeyox xip'ah 'ākuxa kopah. ⁶ 'Āte' hip 'āxop te' yūmmūg putup 'ūgmūg xe'e, tuk mūg pip Yeyox yōg mō'pok xop kopah. ⁷ 'Ūgmū'āte Topa pu hām'āktux, tu' xak, xayīy 'āxop hāpkummuk mīy hok. 'Ak mū'ātep-tup'ah, pu tikmū'ūn hām'āktux 'ūgmūg hām max 'āxop kopah, yā 'āxop te hāmmax mīy, pak mū'ātep-tup, xayīy 'āxop hāmmax mīy, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūgmūg pu'uk, pa Topa 'ūka'ok. ⁸ 'Ūgmū'āte hāpxe'e koxyōy 'ohnāg, pa hāpxe'e 'āktux yūmmūg. ⁹ 'Ūgmūg pu'uk, ha tikmū'ūn tek mūg putup nōg, kopxik mūg kuxa hittup. 'Āxop ka'ok, kopxik-mūg kuxa hittup, tuk mū'āte Topa pu hām'āktux, tu ta tuk kax, pu Topa 'āxop max xe'e mīy. ¹⁰ 'Ūkxip hāptox 'āxop tu', tu nū' tappet kax'āmi', nūy 'ūggāy 'ohnāg 'āxop kopah, yā Topa tek xexka mīy putup 'āxop kopah, 'ūyīy 'āxop hāg tehet, 'ūyīy 'āxop koxyōy hok.

¹¹ 'Ūkux'ax tappet. 'Ūkxape xop, 'āpu 'ūxax, nūy hāpxopmā max xohix. 'Āpu yōgnū hām'āktux 'āpax. 'Āpu 'āp-tox puxet 'āxop. Yāy kix hok, ha Topa te mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, tu 'āxop kopa xip putup, nūy 'ākuxa māmā'.

¹² 'Āpu yāy mūy xape max xop putuk. Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te hām'āktux 'āxop pe'paxex.

¹³ Topa yōg tikmū'ūn xohix te 'āxop pe'paxex. ¹⁴ 'Ūgmū'ātep-tup, puyīy yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop pu hāmmaxnā', xayīy 'āxop mūtik mōg. Tu ta tu' kux.

PAOT TE HÄPXEXKA GANAX YÖG TIKMŪ'ŪN PU TAPPET KAXĀMI'

Tute' kuxa mām ka'ok xop pu 'āneo

1 'Ūgmün Paot. 'Āte xa kax'āmi nūhū tappet. Yeyox Kunnix tek yāykut-nāhā', xix Topa tek yāykutnāhā'. 'A tikmū'ūn tek nūnnā'ah. Pa Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā', xix yūmūg 'Ātak Topa te'. Yā nōm te Yeyox Kunnix putpu' hīn-nāhā'. ²Nūnte ti yūmūg xape xop. Yā' xohix te xa 'āneo hōm, xix hāpxexka Ganax yōg kuxa mām ka'ok xop xohix pu 'āneo hōm.

³Pūyā yūmū yōg 'Ātak Topa xa hām-maxnā', xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa māmām.

⁴Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te yāy mūn hōm, nūy yūmūg pupi tu' xok, yūmū'āte hāpkummuk mīy hah. 'Ūxok, nūy yūmūg mōy hām xexka kummuk kopah. Yā yūmū yōg 'Ātak Topa tep-tup. ⁵'Āpu yūmūg xohix te Topa max xe'ēgnāg 'āktux mō'kumak mōg, tu' xuktux kux 'ohnāg. Hamūn.

Yā hām'āpak max puxehnāg Topa yōg

⁶'Āy! 'Āxop texīy tu Topa nīm mō'ka'ok. Tute 'āxop xānāhā', puyīy Kunnix xa hāmmaxnā'. Pa 'āxop te hām'āpak max nōy 'āpak nōmhā'. Yā hām'āpak'ax puknōg, 'ap Topa yōg'ah. ⁷'Ap xe'e'ah. Nōm xop te 'āxop kummugāhā', tu' xak, nūy Kunnix yōg hām'āpak max'ax nōy yānān, pu tu' yāyhā hitop. ⁸Pax 'ūgmūg xa hām'āpak max nōy 'āktux, puxix Topa 'ūgkummugā', nūy pago. Pax pu pexkox yōg nū'pok xop nūn pexkox tu', tu xa hām'āpak max nōy 'āktux, puxix Topa 'ūkummugā', nūy pago. Hamūn. Hōmā 'āte xa hām'āpak max'ax 'āktux, ⁹'ūgmū'āte hām'āktux tap, tu

hōnhā nōm 'āktux 'ūxeheh. Tik 'ūm te hām'āpak max'ax puknōg 'āktux, pūyā Topa nōm kummugā', nūy tu pago. Yā nōm hām'āpak max puknōg. ¹⁰Piyā 'āte' xak nōmhā'? 'Ok pe tikmū'ūn te yōg hāpxopmā'ax putup? 'Ok pe Topa te yōg hāpxopmā'ax putup? Yā Topah, 'a tikmū'ūn'ah. Pax 'ūg xak, puyīy tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax putup, kopxik mūn hām hok Topa tu'. Yā tikmū'ūn tuk hām'ax. Pa Topa mūn puk hām xe'ēgnāg.

Texīy Topa te Paot mō'kutnāhā'

¹¹'Ūxape xop, 'āte 'āp-tup, xayīy hāmyūmmūg. 'Āte hām'āpak max'ax 'āktux, 'a tikmū'ūn tek xat'ah, 'āte nōm hām'āpak max'ax 'āktux. ¹²'A tikmū'ūn te 'ā hāmyūmmūgā'ah, tu 'ā' xuktux'ah, pa Yeyox Kunnix te'.

¹³Ha ta 'āxop te yūmū yōg hāpxopmā'ax yūmmūg tap. Hōmā 'āte Yoneo xop yōg hāpxopmā'ax tat, tu Kunnix kopa' kuxa mām xop kute'ex kummuk pax, tu' xak, nūy nōm pu hāpkummugā', puyīy nōm xop yāyxatat, tu yāy nōā'.

¹⁴Hak xexka nōynāg mōg Yoneo xop kopah, yā Yoneo xop mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax xohix tat 'āte'. Yā' xat'ax xohix 'āte' mīy māynāg, tu' xat'ax 'ūm xaxok 'ohnāg.

¹⁵Hōmā 'ūktut tek put xet'ah, 'ihā Topa 'ā yāykutnāhā', tuk xānāhā', nūy mōgkutnā'. Yā Topa te 'ā hāmmaxnāhā',

¹⁶tu 'ā' mūg yāy kutok pit, 'ūyīy hām'āpak max'ax 'āktux Yoneo xop hā' puknōg xop pu'. 'Āte tikmū'ūn 'ūm yīko-pit 'ohnāg. Nōm te tuk mūn yūmmūgā 'ohnāg. ¹⁷'Ak mōg' ah kōmēn Yenoy-anēn tu', tu hām'āktux 'ohnāg Yeyox yōg mō'pok xop mūtik. Yā Yeyox te nōm mō'pok hāmāxap, tuk-nāy tuk mūn mōgkutnāhā. Ha tak mōg 'Anap tu', tu mōktuk xupep. Hāpxip 'ihāg nūn putpu kōmēn Namēn tu', tu nūktuk xupep.

¹⁸Hāmyāxatamuk tikoyuk nōg, ha tak

mōg Yenoyanēn tu', nūy nox xip Pet pet tu', nūy hām'āktux, tu noxk xip 'amnīy te 15 hā. ¹⁹Hamūn, 'āte pēnāhā Pet xix Tiak, yā yūmūg xuxyā yāy taknōy, pa mō'pok xop nōy 'a' pēnā'ah.

²⁰'Āte kax'āmi nūhū tappet, tu hāpxe'e kax'āmi', tu' koit 'ohnāg. Topa keppa 'āte' xuktux.

²¹Hāpxip 'ihā tak mōg hāpxexka Xit tu', xix hāpxexka Xinix tu', ²²ha hāpxexka Yonex yōg kuxa mām ka'ok xop tek yūmmūg 'ohnāg, ²³pāyā hām'āpak, hu: "Hōmā Paot tek mūg kummugāhā', pa hōnhā Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Hōmā tutep-tup, nūy Topa yōg putat max koxyōy, pa hōnhā Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux," kaxīy. ²⁴Tu' kuxa hitup 'ūgmūn hā, tu Topa 'āktux max.

Paot xix Yeyox yōg mō'pok xop

2 Hāmyāxatamuk te 14 nōg, ha ta xek mōg kōmēn Yenoyanēn tu', Maname mūtik mōg, tu Tīt mōgāhā', ²Yā Topa te 'ā' pēhāhā', tu 'ā' xuktux, tuk xat, 'ūmōg Yenoyanān tu', hu tak mōg, tu mōktuk xupep, tu' pēnā max'ax xexka xop mūtik hām'āktux, 'ap nōy xop mūtik hām'āktux'ah. 'Āte nōm hāmyūm-mūgāhā hām'āpak max'ax, 'āte nōm 'āktux hāmpuknōg xop pu', nōm xop te Yoneo xop hā' puknōg, puyī xexka xop 'ūghām'ax 'āktux max. ³Ha Tīt mūn xip 'ūgmūtik, tu hāpxexka Genex yōg tihik, yā Yoneo xop hā' puknōg, pa tik xop tek xat 'ohnāg, pu Tīt yāy xax xax 'ūyīmap. 'Āmhok. ⁴Pa' nūn mō'āmā'ax xop, 'ap Kunnix kopa' kuxa mām'ah, yā xetxox hex putuk, tu' nūn, tu nūktu yūmū yōg xop kopa' mōxahā', nūy yūmū yōg hāpxopmā'ax max pēnā'. Yā yūmū yōg hāpxop xak'ax 'ap-tux'ah, yā yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. Pa nōm mō'āmā'ax xop tek putup, nūy yūmūg mōgā putat kummuk hā, nūy yūmūg kuxa hīy, 'ūyīy hittup hok. Yā nōm te' xat pax nām. Yā 'ūyōg hāpxop

xak'ax putux. ⁵Ha tak mū'āte nōm komut xop 'āpak 'ohnāg. Hamūn, nōm 'āpak 'ohnāg hok'ah, xayīy 'āxop pip ka'ok Topa yōg hām'āpak max tu'.

⁶Ha ta' xexka xop, yā tikmū'ūn te nōm pe'paxex xexka'. ('Ok xexka' pek-tōgnāg? Yā' nōy putuk. Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' xax max hā' kopit 'ohnāg, pāyā' kuxa kopa' pēnāhā'.) Nōm xexka xop tehomi 'ā hāmyūm-mūgāhā hām 'ohnāg, ⁷pa nōm xop tek yūmmūg, Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn, 'ūyīy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux Yoneo xop hā' puknōg xop pu', pa Topa te mō Pet kutnāhā Yoneo xop hah. Ha nōm xexka xop te' yūmmūg. ⁸Topa tek ka'ogāhā', tu nūgkutnāhā', 'ūmōg Yoneo hā' puknōg xop hah, ha ta Topa te Pet ka'ogāhā', tu mō'kutnāhā', pu Yoneo xop ha mōg. ⁹Topa te 'ā hāmmaxnāhā', ha Tiak te' yūmmūg, xix Pet te', xix Yoām te'. Yā' pēnā max'ax xexka xop tek yīm nuhuk, xix Maname yīm nuhuk, yāk mūg xohix xape xe'e'. 'Ūgmū'āte yāy mūtik hām'āktux, tu' xuktux, 'ūmax 'ūgmūg hām Yoneo hā' puknōg xop kopah, ha ta' nōm hām Yoneo xop kopah. ¹⁰Pa nōm tek mū'ā' xak, pu hāpxop popmā pax 'ūhok xop pu'. Hamūn. 'ātep-tup xexka', nūy hāpxop popmā pax.

Pet xix Yoneo hā' puknōg xop

¹¹Hōmā ha ta' nūn Pet, kōmēn 'Ātikit tu' nūn, ha 'āte tikmū'ūn keppa hām'āktux, hu: "Pet, xate hāpkummuk mīy." Kaxīy. ¹²Hamūn. Pet xit hāmpuknōg xop mūtik, yā' kuxa mām ka'ok xop, ha ta Tiak te nū'kutnāhā tihik, ha nōm nūn tu nūktu' mōxaha', ha Pet te' puknōg xop nīm mō'ka'ok. 'Ap putup'ah, puyīy nūmūtik tu xit, Yoneo xop yīpkutuk tu'. ¹³Ha ta' pip kama 'Ātikit yōg Yoneo xop, yā yūmūg xape xop, tu nōm te Pet yōg hāpxopmā'ax tat, tu' yīpkutuk kamah. Hamūn, Maname kama te Pet pe' mōg, tu Pet yōg hāpxopmā'ax tat kamah.

¹⁴'Āte' pēnāhā, 'ap hāmyok mīy'ah, 'ap hām'apak max'ax xe'e'ah. 'Āte Pet pu hām'aktux, 'ūxohix keppa' xuktux, hu: "Āmūn yā Yoneo, pa 'a xate mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat'ah. Texīy xate' xat, pu Yoneo hā' puknōg xop nōm hāpxopmā'ax tat?" Kaxīy.

'Ūxohix kuxa mām Yeyox kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā'

¹⁵Ūgmūg mūn yā Yoneo xop kopak pip. Ūgmūg tak yā Yoneo, xik mūg tut, yā Yoneo xe'e', 'a' puknōg kummuk xop yōg'ah, ¹⁶pak mū'āte hāmyūm-mūg: Tikmū'ūn kuxa ka'ok Yeyox Kunnix kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', puyīy kuxa tu max. Pa tikmū'ūn nōy te Topa yōg xat'ax 'āpak, tu' mīy. 'Ok hā kaxīy yāy kuxa tupmā Topa keppa nō'ōm? 'Āmhok. 'Ap kaxīy'ah. Yūmūg mūn kama kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, pu Topa yūmūg kuxa kummuk tupmā. Yā hā kaxīy Kunnix kopa yūmūg kuxa mām ka'ok. Mōyyex xat'ax 'ūm te yūmūg kuxa tupmā hok. Tep te Topa yōg xat'ax mīy, puyīy Topa tikmū'ūn kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max? Yā tikmū'ūn 'ohnāg. ¹⁷Pa yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, nūy yūmūg kuxa tu max, pa hāpkummuk mīy. 'Ok Kunnix te hāpkummuk mīy'ax nōynā' mōgahā'? 'Āmhok. ¹⁸Hōmā 'āte hāpkummuk mīy kux. Pax xe' mīy, kopxix 'ūgkummuk, yā 'āte Topa yōg xat'ax koxyōy. ¹⁹Ūgkummuk, ha Topa yōg xat'ax te' xat, puk putex, pa Kunnix tek pupi' xok, yīy Mōyyex yōg xat'ax tek xat hok. Hā kaxīy 'ūgmōg Topa peheh, tu Topa yōkāmūg mōg. ²⁰Hōmā Kunnix tek pupi' xok mīpkupnix tu', ha Topa te' putpu' hīnnāhā'. Hōnhā 'ak puxet'ah, pa Kunnix xip 'ūgkopah. Hōnhā Kunnix mūtik 'ūgkuxa hi xe'ēgnāg. Yāg kuxa yūm ka'ok Topak-tok pit kopah. Tute mōg yāy xe'ēgnāg, tuk pupi' xok. ²¹Topah, 'āmax, tu 'ā' hok hā hām-

maxnāhā, yīg kuxa hi xe'ēgnāg. Paxpu Mōyyex yōg xat'ax tikmū'ūn kuxa kummuk maxnā', puxix Kunnix tu' hok hā' xok. Pa Topa te' hok hā' hōm. Yā yūmūg pupi' xok Yeyox, tu yūmūg kuxa kummuk tupmāhā'.

Hā texīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā'

3 Hāpxexka Ganax yōg tikmū'ūn, yā 'āxop putox ka'ok, tu hāmyūm-mūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te 'āxop hitop mōgāhā hato'ah, hām'aktux kummuk hā 'āmōgāhā'. Hōmāg mū'āte 'āxop xohix pu hām'aktux xe'e', Yeyox Kunnix xok mīpkupnix tu', ha xate' yūmmūg, tu 'ākuxa hā' pēnāhā'. Pa tikmū'ūn te 'āxop mōgāhā hato'ah. ²Āpu hām'aktux puxet. 'Ok 'āxop te Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy, pu Topa yāy Koxuk nū'kutnā 'ā hah? 'Āmhok. 'A kaxīy'ah. 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'apak max'ax 'āpak, tu 'ākuxa mām ka'ok, puyīy Topa Koxuk 'ākopa' xhip? Yā hamūn. ³Āxop texīy 'āhitop xexka'? 'Āmōg kōnāmāhā Topa Koxuk mūtik, puyīy 'āka'ogā', pa hōnhā xatep-tup, nūy 'āp-xet hā mōg, nūy yāy ka'ogā', nūy 'āp-xet hā hāpxopmā'. Teptu 'āxop te' ka'ax hā yāp-xehnāg mōg Topa yōg putat hā? ⁴'Ok 'āxop te hitop hā xūy hā tot? Pūyā hitop hok! ⁵'Ok 'āxop te Mōyyex yōg xat'ax mīy, yīy ta Topa te xa nū'kutnā yāy Koxuk, tu 'āxop kopa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? 'Āmhok. Pa 'āxop te Topa yōg hām'apak max'ax 'āpak, tu 'ākuxa mām ka'ok, yīy ta Topa te xa mō'kutnāhā yāy Koxuk, ha 'āxop kopa hāpxopmā max xe'ēgnāg. Hamūn. Yā kaxīy!

⁶Āpu 'Amanām pe'āpaxeh. Topa yōg tappet te: "Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yīy Topa te' kuxa tupmāhā', pu kuxa tu max. Yā Topa te 'Amanām yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux." Kaxīy. Hā kaxīy yūmūg kuxa mām ka'ok, yīy Topa te yāy Koxuk yūmū'ā

nū'kutnāhā'. ⁷ Yā 'āxop te hāmyūmmūg: Yā 'Amanām hā' mōkputox xe'e', yā 'ākuxa mām ka'ok kamah. ⁸ Hōmā Topa yōg tappet te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', hu: "Hāpxip 'ihā Yoneo hā' puknōg xop kuxa mām ka'ok putup Yeyox Kunnix kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāp-tup, puyī' kuxa tu max." Kaxīy. Tu xe 'Amanām pu hām'āpak max'ax 'āktux, hu: "Topa te 'āmūn hā hāmmāxnāp-tup, yā' hep xop xohix ha hāmmāxnāp-tup, xexka xohix tu' hāmmāxnāp-tup," kaxīy. ⁹ Ha ta 'Amanām kuxa yūm ka'ok, yīy ta Topa te 'Amanām hā hāmmāxnāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop xohix ha hāmmāxnāhā', yā 'Amanām putuk.

¹⁰ Tikmū'ūn 'um kuxa yūm ka'ok Mōyyex yōg xat'ax kopah, pu tu' kuxa maxnā Topa pu'. Pa Topa yōg xat'ax te hāpkummuk mīy'ax 'āktux kummuk. Hamūn, Topa yōg tappet te: "Ūxohix 'ūm te Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka mīy hok, puxix Topa' kummugāp-tup 'ūyānān tu', nūy nō kummuk mīy'ax hā pago." Kaxīy. ¹¹ Yā tikmū'ūn 'ohnāg te Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy, puyīy Topa' kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max. Pa Topa yōg tappet te: "Ūxohix' kuxa mām ka'ok, puxix Topa' kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max. Yā nōm xop kuxa hi xe'ēgnāg," kaxīy. ¹² Pa nōm nōy xop te Mōyyex yōg xat'ax mīy putup, nūy yāy kuxa kummuk tupmā Topa pu'. 'Ap putuk'ah nōm xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, puyīy Topa' kuxa tupmā'. Yā yāy hāpxopmā'ax hā' kuxa maxnāp-tup. Yā Topa yōg tappet te Mōyyex yōg xat'ax mīy xop 'āktux, hu: "Nōm 'ūm te Topa yōg xat'ax xohix xexka mīy xe'ēgnāg, puxi' kuxa hi'." Kaxīy.

¹³ Topa te: "Yā' kummuk nōm te Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka mīy hok. Yā 'āte nōm ha hāpkummu nō gāp-tup, nūyhāpkummuk mīy'ax hā pago." Kaxīy. Pa Kunnix te hāpkummugā'ax hā' tot yūmūg pupi', tu yūmūg pupi' xok, yā tute

yūmūg mōy, 'ūyīy yūmūg hi xe'ēgnāg. Yā Topa yōg tappet te: "Yā' kummuk nōm te mīpkupnix tu' xup." Kaxīy. ¹⁴ Ha mōktu Kunnix te yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmūg hi xe'ēgnāg. Topa te' hok hā hāmmāxnāhā', puyīy Yoneo hā' puknōg xop ha hāmmāxnā'. Yā hōmā Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, tu hāmmāxnā'ax hep xop xohix ha 'āktux, tu hōnhā Yēyox Kunnix hā hāmmāxnāhā', puyī' puknōg xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Hōmā Topa te hām'āktux xex, tu' xuktux, yā yūmū'ā ha yāy Koxuk nū'kutnāhā'. Ha yūmūg kuxa mām ka'ok, yīy ta Topa Koxuk te yūmūg kopa' xip.

Ūxat'ax xix hām'āktux xex'ax

¹⁵ Ūkxape xop, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup tu tikmū'ūn mīy'ax hā 'āyūmmūgāp-tup. Tik te' nōy pu hām'āktux xex, tu nō kax'āmi tappet tu'. 'Ok tikmū'ūn te nō hām'āktux xex koxyōy? 'Āmhok. 'Ok tikmū'ūn te hām'āktux nōy kax'āmi xehomi'? 'Āmhok. ¹⁶ Hōmā Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, xix 'Amanām yāy mōkputox pu hām'āktux xex. Yā mōkputox puxehnāg 'āktux, 'ap xohix'ah. Yā Kunnix te 'Amanām hā' mōkputox xe'e'. Yā Topa te yāy nōm kutnāhā'. ¹⁷ Ūyūmmūg. Hōmā Topa te nōm pu hām'āktux xex, yā Topa te' pa'ax hittap mīy tikmū'ūn mūtik, ha ta' nōg hāmyāxatamuk xohix te' 430, 'ihā Topa te tikmū'ūn pu popmāhā Mōyyex yōg xat'ax. 'Ok Mōyyex yōg xat'ax te nō hām'āktux xex koxyōy? 'Ok pa'ax koxyōy? 'Āmhok. ¹⁸ 'Ok Topa te hāmmāxnāhā Mōyyex yōg xat'ax mīy xop hah? 'Ok pe hām'āktux xex 'ūkopa' kuxa mām xop pu hāmmāxnāhā'? Yā hāmmāxnāhā'! Pax pu Topa hāmmāxnā Mōyyex yōg xat'ax mīy xop hah, puxix hām'āktux xex xop kuxa mām ka'ok xop ha hāmmāxnā hok. Pa Topa te

'Amanām pu hām'āktux xex, tu nōm ha hāmmaxnāhā'.

¹⁹ Teptu Topa te' xat'ax xohix xat? 'Ūxat, pu tikmū'ūn hāmyūmmūg, nūy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg. Mōyyex yōg xat'ax pip ka'ok, tu mōktu' xupep 'Amanām mōkputox, ha Topa te nōm pu hām'āktux xex, ha pekkox yōg nū'pok xop te tik pu Mōyyex yōg xat'ax xohix popmāhā', ha tik te tikmū'ūn pu nōm popmāhā'. Nōm tik te yāy kote' xip. ²⁰ Pa tik te yāy kote' xip, puxix tu punethok. Pa Topa yāp-xet, 'ap punethok'ah. Topap-xet te hām'āktux xex.

Texīy 'ūxat'ax popmāhā'

²¹ 'Ok Mōyyex yōg xat'ax te Topa yōg hām'āktux xex'ax nōā'? 'Āmhok! Pax pu Mōyyex yōg xat'ax tikmū'ūn hīnnā', puxix tikmū'ūn nōm xat'ax mīy, nūy yāy kuxa kummuk tupmā'. Pa 'āmhok, 'ūxat'ax te' kuxa tupmā hok. ²² Pa Topa yōg tappet te' kummuk 'āktux, tu tikmū'ūn xohix xexka kummuk 'āktux, xi' puknōg xop xohix xexka kummuk 'āktux, hāpkummuk mīy hah. Topa yōg tappet te nōm 'āktux, pu tu kuxa mām ka'ok, puyīy Topa hāmmaxnā'. Topa te nōm pu hām'āktux xex, tu' kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux xex, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah.

²³ Hamūn, yūmūg kuxa mām ka'ok nōmhā, pa hōmā Mōyyex yōg xat'ax te yūmūg kuxa hīy, kanet ka'ok kopa' hīy putuk, ha mōktu yūmūg kuxa mām ka'ok nōmhā. ²⁴ Hamūn, Mōyyex yōg xat'ax te yūmūg hāmyūmmūgāhā', nūy yūmūg mōgā', ha mōktu' xupep Yeyox Kunnix, pu tu yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, puxix Topa yūmūg kuxa kummuk tupmā', 'ūyīy kuxa tu max. ²⁵ Hu nōmhā yūmūg kuxa mām ka'ok, ha Topa yōg xat'ax te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', ha' kux.

²⁶ 'Āxop xohix kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, hu ta 'āxop yā Topak-tok xop, yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ²⁷ Yā 'āxohix mōxaha Kunnix yōg xop kopah, ha 'āp-tox pix, yā 'ākuxa mām Kunnix kopah, tu nōmhā Kunnix putuk, yā Kunnix xip 'āxohix kopah. ²⁸ Yā Topa te yūmūg xohix hā tehe', ha' yāy putuk 'ūkuxa mām ka'ok xop, yā Yoneo xop xi' puknōg xop te yāy putuk. Yā nōm te' hok hā' hām, xix nōm te tayūmak hā' hām, tu yāy putuk. Yā tik xix 'ūn te yāy putuk. Yā xohix te' nōy putuk, yā' xohix kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'Ap pip'ah 'ūxexka xop xik-tōgnāg xop. Yā yāp-xet, 'ūkuxap-xet, tu yāy putuk. ²⁹ Yā 'āxop mōxakux Kunnix yōg xop kopah, hu ta kama 'Amanām hā 'āmōkputox, ha Topa te xa hāmmaxnāp-tup kamah, yā tute hām'āktux xex 'Amanām mōkputox pu'.

4 'Ūyūmmūg. 'Ūtak 'ūm yōg hāpxop xohix, tu' xok putup, hak-hāy tuktok te' pop putup, 'ūyōg 'ātak yōg hāpxop pop putup. Pa' xip 'ātak, haktok 'ūhok, yā' hok hā' hām yāy tak pu'. 'Ūyōg 'ātak te' popmā'ax hāpxop, yāk-tok yōg hāpxop, tu' pop putup, pa hōnhā' pop'ah. Yā hōnhā hāmhōgnāg 'ūk-tok. ² Ha ta' xuxyā te nōm kutok xat, nūy tu pēnā max, ha ta' xuxyā nōy te hāpxop pēnānā' xip, nōm hāpxop 'ātak tek-tok pu' popmā'ax, yā nōm tek-tok pēnāhā', tu hāpxop pēnāhā', tu mōktu nōm 'ām-nīy 'ūm mō'nāhā', yā tik yōg 'ātak te nōm 'āmnīy 'āktux tap. ³ Hā kaxīy yūmūg mūn hōmā kamah. Yā yūmū'āte nōm kutok putuk, ha yāmīy kummuk xop te yūmūg xat kummuk, ha nōm xop pu yūmū'āte' hok hā' hāpxopmāhā' yāmīy xop pu', xix Topa hā' puknōg xop pu yūmū'āte hāpxopmāhā'. ⁴ Pa hāpxip 'īhā nōm hāptup mō'nāhā', 'īhā Topa te yāy kutok pit nū'kutnāhā', ha' tut te' put, yā Yoneo xop kopa' xip Topak-tok, ha ta Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka pu' yīpkox xip Topak-tok, nūnte hām xexka tu' xip

'ihā. ⁵Topak-tok nūn, nūy nōkōpanat yūmūg xohix, puyīy Mōyyex yōg xat'ax yūmūg xat hok, tu' nūn, nūy yūmūg kuxa hīnnā xe'ēgnāg, 'ūyīy yūmūg xohix yāyhā Topak-tok xop.

⁶Yā 'āxop yā Topak-tok xop, yīy ta Topa te nū'kutnāhā yāy Koxuk 'ākuxa hah, ha Topa Koxuk te Topa pu: "Ātak, yōgnū 'ātak!" Kaxīy. ⁷Hamūn, yā hōnhā' kux, 'āxop te 'a hok hā 'āhām'ah, pa nōmhā 'āxop yā Topak-tok, ha Topa te xa' popmāp-tup yāy yōg hāpxop, yā yāy kutok pu nōm popmāp-tup.

Paot kuxānōg. 'Ok Ganax yōg xop kuxa mām kux?

⁸Pāyā hōmā 'āxop te Topa hā 'āpuknōg, ha ta topa komut xop te 'āxop xat pax, tu yā mō'āmā'. ⁹Pa nōmhā 'āxop te Topa yūmmūg, yā Topa te 'āxop yūmmūg hāmāxap, hak-nāy tu 'āxop te Topa yūmmūg. Texīy tu putpu 'āxop mōg, nūy Topa hā' puknōg xop yōg hāpxopmā'ax tat 'ūxeheh? Nōm hāpxopmā'ax te 'āxop hā te 'ohnāg. Yā 'ākummugā'ax 'ūxeheh. ¹⁰Yā 'āxat, xa nīt xān 'ihā 'āhām hok, tu 'āmuk xexka mīy'ax xat, xix māyōnhex tup'ax yōg 'āmuk xat, xix mō'āgmū'ax yōg, xix hāmyāxatamuk yōg. ¹¹Ūgkuxānōg. 'Ok hitop hāg hām 'ūgmūn 'āxop kopah? 'Ok 'ākuxa mām kux, nūy nō xat'ax hittap mīy?

¹²Ūkxape xop, 'āpu yōg hāpxopmā'ax tat. Yā 'āxop hāgxape, yāg kummugā 'ohnāg. ¹³Xatek yūmmūg, hōmā 'ūk-pakut, 'ihā noxk xip 'āxop mūtik, hu 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux hāmāxap 'āxop pu'. ¹⁴Ūkpakut xexka', pa 'āxop tek putup pax, tuk mūn tu yāy-hāhup 'ohnāg, tuk kuxa ka', tu 'āhāk tehe', tuk hā' tot, yā pexkox nū'pok xop putuk, yā Yeyox Kunnix putuk, ¹⁵ha 'āxop tek mūn hā 'āhittup xexka'! Hamūn, hōmā 'āxop tek mūn hā 'āhittup xexka', pa hōmhā 'āmhōk. Texīy? ¹⁶'Ok

'āte xa hāpxe'e 'āktux, hu yāyhā 'āxop hāk puknōg? Pa tīy! 'Ok 'āhāg puknōg nōmhā?

¹⁷Yā nōm xop te 'āp-tup pax 'āktux, nūy 'āxop mōgā, pāyā yōg putat ka'ax kummuk, tu yūmūg yāy xatat putup, 'āxop xik mūn, xayīy nōm pe 'āmōg. ¹⁸Ta' max, pu nōm xop 'āp-tup pax. Tikmū'ūn te' nōy putup pax, tu hāpx-opmā max, 'ihā 'āxop mūtik xip, 'āxop mūtik xip hok kamah. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. ¹⁹Ūgkutok xop, 'ūgkuxa xūy, yā' tut tek-tok put xūy putuk. Hā kaxīy 'āte 'āxop hāg kuxa xūy, ha mōktu 'āxop yāyhā Kunnix putuk. ²⁰Ātep-tup, nūy noxk xip 'āxop mūtik nōmhā, nūy 'ōg hāmpe tu panōm hā' nōy yānān. Ūgkuxānōg. 'A 'āxop yōg hāpxopmā'ax max'ah.

Tu 'Agah xix Xat 'āktux

²¹Āpu, 'ā hām'āktux! 'Āxop tep-tup, nūy Moyyex yōg xat'ax mīy, nūy yāy kuxa tupmā Topa pu'. Mōyyex yōg xat'ax tep-tep 'āktux? ²²Ūxuktux kaxīy: Yā mōnāyxop 'Amanām kutok 2. Ūk-tok puxet mūg tut yā' hok hā' hām, yā' nōy te' xat, ha' hok hā' hām, yā' puknōg. Pak-tok nōy mūg tut yā' ūn xe'ēgnāg, 'ap hok hā' hām'ah, pāyā kāmānat xat. ²³Ha 'Ūn yā' hok hā' hām, tuk-tok pīt put, yā kaxīy 'ūn xohix tek-tok put. Pa 'ūn nōy yā' nōy xat, tuk-tok pīt put, ha hām'hūm-nāg 'ūnā'ax, ha Topa te hām'āktux xex, tu kakxop putnāhā'. ²⁴Hamūn te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā' hāpxopmā'ax nōy. Ūn 2 te hāpxopmā'ax yūmmūgāhā', Topa te' pa'ax mīy tikmū'ūn mūtik. Ūn puxet yā' hok hām. Yā' xuxet'ax 'Agah, ha 'ūn nōy te 'Agah xat. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn xat, tu' xat'ax xohix pop-māhā yīktix Xīnāy tu', hā kaxīy 'Āgah hā' mōkputox, yā' hok hā' hām, tu' yāy xat 'ohnāg. ²⁵Yīktix Xīnāy xip 'Anap tu', tu' yōg tikmū'ūn yā' hok hā' hām, xix kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn yā' hok

hã' hãm. Nôm xop te 'Agah mōkputox putuk. ²⁶Ha ta' xip kōmēn Yenoyanān nōy, tu pepi' xup pexkox tu'. Nôm yōg tikmū'un te yāy xat, 'ap hok hã' hãm'ah, nôm kōmēn yūmū'ā hã' tut xe'e'. ²⁷Yīy Topa yōg tappet te:

“Āhittup, xate 'āk-tok put xet'ah,
'Āhittup 'āk-tok put tu 'āxūy 'ohnāg.

Yā tik te' xetut nīm, hak-tok xohix punethok.

Ha tik te' xetut mütik nôm, hak-tok kutōgnāg.” Kaxiy.

²⁸Hōmā Topa te hām'āktux xex 'Amanām pu', yī' xetut Xat tek-tok 'Iyak put. 'Ūkxape xop, hã kaxiy yūmūg yāyhā Topak-tok xop, Topa te hām'āktux xex hah. ²⁹Yā hōmā 'Amanām kutok puxet, pa Topa te nôm hāmāxap hã hām'āktux xex 'ohnāg. Ha tak-nāy tu' nōy put, ha Topa Koxuk te nôm hã hām'āktux xex, hak-tok te māxap te' taknōy tek-te'ex kummuk. Yā hã kaxiy hōnhā kamah. ³⁰Putep xuktux Topa yōg tappet? Yā hām'āktux, hu: “Āpu' xat pu mōg, 'ūn te' hok hã' hãm, xik-tok. Hāmūn, yā 'ātak te yāy yōg hāpxop popmāp-tup'ah nôm 'ūn kutok pu', pāyāk-tok nōy pu' popmāp-tup, tu yāy xetut xe'ek-tok pu' popmāp-tup.” Kaxiy. ³¹Yīy ta 'Ūkxape xop, yūmūg mūn yā' xetut xe'e hāk kutok xop, nôm te' nōy xat. 'Ap 'ūn nōy hã yūmūg kutok 'ohnāg, nôm te' hok hã' hãm. 'Āmhok.

**Tute' xat'ax 'āktux,
xi' hi xe'ēgnāg 'āktux**

5 Yā Kunnix te yūmūg kuxa hīnnā tap, 'ūyīy hi xe'ēgnāg. Hōmā Yoneo xop yōg xat'ax te yūmūg xat, ha yūmūg kuxa hīy, pa Kunnix te yūmūg mōy, ha yūmūg mōg. 'Āpu nox pi', puyīy' xat'ax 'ākuxa hīy hok 'ūxeheh, ka' hok hã' āhām 'ūxeheh.

²'Āpu 'ūg-āpax, 'ūgmūn Paot, tu 'āxop pu hām'āktux: 'Āxop te hitop yāy xax mep 'ūyīmap, nūy yāy kuxa kummuk

tupmā Topa pu'. 'Ok Kunnix te hitop tu' xok 'āxop pupi'? ³'Āte xe hām'āktux, tik 'ūm te yāy xax mep 'ūyīmap, puxi' max, pu tu mīy Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka', 'ap xahix'ah. Topa te' xuktux. ⁴Nôm 'ūm tep-tup, nūy Mōyyex yōg xat'ax mīy, puyīy Topa tikmū'un kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max, puxix Topa nôm 'ūm hã hāmmaxnā 'ohnāg, ha' kuxa tupmā 'ohnāg. 'A Kunnix yōg'ah. ⁵Pa yūmūg kuxa mām ka'ok, hu yūmū'āte hāmmax hip, pu Topa yūmūg kuxa kummuk tupmā' yā Topa te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux. Yā yūmū'āte hāmmax hip, 'ihā yūmūg kuxa mām ka'ok, yīy Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā'. ⁶Yūmū'āte yāy xax mep 'ūyīmap, pe' yāy xax mep 'ūyīmap hok, yā' yāy putuk Topa pu', pa Topa tep-tup, yūmūg kuxa mām ka'ok, hu yūmū'ātek nōy putup pax nōmhā'.

⁷Hōmā 'āxop mōg putat max hã, tu 'āyīpkox pip, hu hām'āpak max'ax xe'e 'āpak. Pa nōmhā 'āmehok. Putep te 'āxop mōgāhā', pu nôm putat xak? ⁸'A Topa'ah yā Topa te yāy ha 'āxop xānāhā'. ⁹'Āpu hāmyūmmūg. Tikmū'un te: “'Ūxip hāmāxap pām tokatogā'ax kutōgnāg, pa hāpxip 'ihā nôm pām xexka',” kaxiy. Hã kaxiy hāpkummuk te' xexka nōy nā' mōg. ¹⁰'Ūgkuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu hāmyūmmūg, 'a 'āxop te hāmpe'āpaxex nōy putup'ah, pak mūn putuk hāmpe'āpaxex. 'Ūgkuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu hāmyūmmūg, Topa te nôm tik kummuk xūyγāp-tup, nôm te 'āxop mōgāhā hato'a'.

¹¹'Ūkxape xop, putep hāmpe'āpaxex? 'Ok 'āte hām'āktux, pu tikmū'un Topa yōg xat'ax mīy, nūy yāy kuxa kummuk tupmā'? 'Āmhok. 'A 'āte' xuktux'ah. 'Ok tikmū'un tek kummugāhā? Hamūn. 'Ok tikmū'un te Yeyox yōg xok'ax 'āpak, tu' xok mīpkupnix tu xupak, tu' gāy hok? 'Āmhok. Yā' gāy tikmū'un! ¹²Nôm te

'āxop kummugāhā', yā 'ātep-tup, pu nôm yāy mep xexka'!

¹³Hamūn. 'Ūkxape xop, Topa te yāy ha 'āxop xānāhā'. Tutep-tup'ah pu' xat'ax 'āxop xat pax nām. Pa Topa te 'āxop mōy, xa mōg. Pa nōmhā yāy putup'ax mīy hok, 'ākuxa te nôm kummuk tep-tup, pa 'āpu 'ānōy putup pax, nūy ta 'ānōy ha hāmmaxnā'. ¹⁴Yā mōyyex yōg xat'ax xohix te hāpxopmā'ax puxet 'āk-tux, hu: "Āpu 'ānōy putup pax, yā yāy putup pax putuk," kaxīy. ¹⁵Pa 'āxop yāy mānōg, xix yāy kix, puxix xokxop putuk, yā yāy māhā'.

Topa Koxuk xix tikmū'ūn yōg putup'ax

¹⁶Pa 'āte xa hām'āktux, 'āpu Topa Koxuk pu 'āyīpkox pip, nūy yāy yōg putup'ax mīy hok. ¹⁷Yā tikmū'un te yāy yōg putup'ax mīy, puxix Topa Koxuk pu' yīpkox hok, ha Topa Koxuk pu' yīpkox pip, puxix yāy yōg putup'ax mīy hok. Yā Topa Koxuk te yūmūg yāy yōg putup'ax hā' puknōg, ha yūmūg yāy putup'ax te Topa Koxuk hā' puknōg. 'Ap yāy putuk 'ohnāg, yīy Topa Koxuk puxet pu 'āyīpkox pip. ¹⁸Ha Topa Koxuk te 'āmōgā', puxix Mōyyex yōg xat'ax 'āxat pax hok.

¹⁹Yūmū'āte yāy putup'ax mīy. puxix tikmū'ūn yūmū yōg hāpxopmā'ax pēnā'. Yā yūmū'ātek nōy hāk xupxet pax, tu 'ūn xop pēnā kummuk, tu tik xop pēnā kummuk, tu kokex putuk, tu yūmū'āte hā kaxīy putup pax hāpxopmā'ax xut putux, ²⁰tu topa komut xop pu nūktet-tex, tu mīm mīy, tu yūmūg yāy putup nōg, tu yāy kute'ex kummuk, tu yāy tup-tup hāpxop xohix, tu yūmūg gāy, tu yūmūg xupkūmīy, tu yūmūg yāy tuk-mīy, tu yūmū'āte tikmū'ūn xohix nīm, nūy yāgnāg mōgā', ²¹tu yūmū'āte yīp-kūmīy, tu yūmūg paptux, tu yūmūg yāy hī pax, nūy hāpkute'ex pax. Nôm te yāy putup'ax mīy xop texīy mīy. Hōmā 'āte xa hām'āktux, tu hōnhā xe' xuk-

tux. Tikmū'ūn te' mīy nō'ōm, 'a' mō'nāp-tup'ah Topa yōg xop kopah, yā Topa te nôm xat xop kopa' xip, pāyā hāpkummuk mīy xop xat 'ohnāg.

²²Pa Topa Koxuk xip yūmūg kuxa kopah, puxi' pip hāpxopmā max xohix yūmūg kopah. Yā mīnta ta putuk yūmūg kopah. Yūmū'ātek nōy putup pax, tu yūmūg kuxa hittup pax, tu yūmūg kuxa mām, tu yūmū'āte hāmmax hip, tu yūmūg gāy 'ohnāg, tuk nōy ha hāmmaxnāhā', tu' nōy tu yūmūg pip ka'ok, ²³tu hāpkummuk yānān 'ohnāg, tu yāy putup'ax mīy 'ohnāg. Ūmīy nôm hāpxopmā max, puxix Mōyyex yōg xat'ax hitop tu yūmūg xat. ²⁴Ha Yeyox Kunnix yōg xop xohix te yāy putup'ax mīy kux. Yeyox Kunnix xok mīpkupnix tu', puyīy yūmū yōg putup'ax kummuk kux. ²⁵Topa Koxuk te yūmūg kuxa hīnnāhā', nūy yūmūg mōgā', 'ūyīy hāpxopmā max xohix. 'Āpu nôm pu 'āyīpkox pi'. ²⁶Āpu yūmūg yāy xexka pek paxex hok, tuk nōy kute'ex kummuk hok, tuknōy tu yīp-kumīy hok.

'Āpu 'ānōy pupi hāpxop putux tat

6 'Ūkxape xop: 'ūxip tikmū'ūn 'ūm, tu hāpkummuk mīy. Ha ta nōy 'ūm xip 'āxop kopah, nôm te Topa Koxuk pu' yīpkox xip pax. Yā' max, nôm te Topa Koxuk 'āpak pax te' nōy putpu' nūnnā putat max tu', tu' nōy te hāpkummuk mīy nūnnā putpu'. Pūyā' gāy hok, Topa Koxuk te nôm xat hah. Pūyā tu yāy kutōgnāg pe'paxeh. Yā paxip, nūy hāpkummuk mīy hok kamah ²'Apu 'ānōy yōg hāpxop putux tat, yā 'ānōy yōg hāpkummuk hā' tat. Hā kaxīy xate Kunnix yōg xat'ax mīy. ³Tik 'ūm te yāy xexka pe'paxex, pāyāk-tōgnāg. Tute' yāy pu' koit. ⁴'Āpu yāy yōg hāpxopmā'ax kopit, 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok pa 'ōgnū 'ūp-xet. 'Ānōy yōg hāpxopmā'ax 'āktux kummuk hok, pāyā' yōg max. Hā kaxīy tu xate yāy yōg kopit, tu yāy pēnāp-tup max,

'ihā 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit 'on-häg. ⁵Hamün, 'ūxohix te yāy yōg hāpxop putux tat putup, yā yāy yōg hāpkummuk hā' tot putup.

⁶Tik 'üm te 'äyümmügāhā Topa yōg tappet. 'Āpu nū mütik yāy pu' pot 'ōg hāpxop max xohix. ⁷'Āpu hāmpē'āpaxeh hitop hok, yā Topa kuxa yūm 'ohnäg koit'ax kopah. Tik te hāpxopxap xok tu nōm hā' ta mōy putup, 'ap ta nōy'ah. ⁸Tikmū'ün te pēyōg xap xok hām tu', puxix pēyōg ta nūnnāp-tup yāy pet hah. Hā kaxiy tikmū'ün te yāy putup'ax mīy, puxix hāpkummuk hā' yānān, ha tikmū'ün te Topa Koxuk pu' yīpkox xip, tu hāpxopmā max, puxix tu' hi xe'ēgnäg mō'kuma' mōg, ha' kux 'ohnäg. ⁹'Āpu yūmüg hāpxopmā max, yā tuknōg hok. Yūmüg hup hok, kopxix hāpxip 'ihā hāmmaxnāp-tup, yāy ha hāmmaxnāp-tup. ¹⁰Hu 'āpu yūmüg hāpxopmā max mō'kumak mōg tikmū'ün xohix pu', tu' xape xop pu hāpxopmā max xe'ēgnäg, yā' kuxa mām xop xape xop pu'.

'Ūkux'ax

¹¹Ta hēnā', 'āte xa kax'āmi xexka', yā 'ūgyīm hā kax'āmi xexka'. ¹²Nōm tik tep-tup, pu tikmū'ün nōm 'āktux max. Nōm tik tep-tup nūy 'āxop mōgā', nūy 'āxop xat, xayiy 'āxax mep 'üyīmap. Texiy? 'Ap nōm xop te Kunnix xok'ax 'āktux

putup'ah. Yā mīpkupnix tu' xok, pāyā nōm xop te' xaxok, puyiy tikmū'ün nōm kute'ex kummuk hok. ¹³Hamün, nōm te yāy xax mep 'üyīmap, pa nōm te Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy 'ohnäg, pa nōm te 'āp-tup, nūy 'āxat, xayiy 'āxop yāy xax mep 'üyīmap. Texiy? Nōm tik tep-tup, nūy yāy 'āktux xexka', 'ūxohix te yāy xax mep 'üyīmap hah. ¹⁴Pak mūn 'a yāy xexka 'āktux putup'ah, pa 'āte yūmüg Yeyox Kunnix 'āktux putup ha' xok mīpkupnix tu', yūmüg pupi' xok. Yā Kunnix tek pupi' xok, 'üyiy hām xexka yōg hāpxop xohix xak hok, puyiy Kunnix puxet tuk kuxa hi nōmhā, 'āte nōm pu hāpxopmā'. ¹⁵Pe yāy xax mep 'üyīmap, pe yāy xax mep 'üyīmap hok, yā hāpxopmā'ax kutōgnäg. Pa Topa te yūmüg kuxa tupmāhā', yūmüg kuxa tu max, 'üyiy hāpxopmā max xexka'. ¹⁶'Āpu 'āyīpkox pi', xayiy Topa yōg putup'ax mīy. Pūyā Topa 'ākuxa māmā', xix 'ākuxa ka', xayiy Topa hā yāy yōg tikmū'ün xe'e'.

¹⁷Nōmhā puxi'. 'Āpu tikmū'ün 'ūxek kummugā hok. Yā hamün. hōmā tikmū'ün tek kummugāhā', yiy kayax pip yōgnū', yā Yeyos puk hok hāk hām.

¹⁸'Ūxape xop, pūyā yūmüg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā mō'kuma' mōg. Hamün.

Tu ta kux.

PAOT TE KÖMĚN 'EP YÖG TIKMŪ'ŪN KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI'

1 'Ūgmŭn Paot, ha Topa tep-tup, pu Yeyox Kunnix nŭ'kutnā', ha 'āte kōmēn 'Ep yōg tikmŭ'ŭn kuxa mām ka'ok xop pu kax'āmi, nōm xop te Yeyox Kunnix tu' pip ka'ok, tu' kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mŭtik, ²yīy 'āte: Pŭyā 'Ātak Topa xa hāmmāxnā', xix 'ākuxa māmā'. Pŭyā yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix kama xa hāmmāxnā xexka', yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mŭtik.

Topa te Kunnix hā hāmmāxnāhā'

³'Āpu yŭmŭg xuxyā yōg 'Ātak Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax Topah," kaxīy. Yā yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix yōg 'ātak, tu yŭmŭ'ā ha hāmmāxnāhā', yā yŭmŭg kuxap-xet Kunnix kuxa mŭtik, yīy Topa te hāmmāxnāhā', tu yŭmŭ'ā popmāhā pexkox yōg hāpxop xohix. ⁴Topa te yŭmŭg yīmōgātux hāmāxap, nŭy yŭmŭ'ā ha yāy yōg tikmŭ'ŭn, 'ūyīy yŭmŭg kuxap-xet Kunnix kuxa mŭtik, hak-nāy tu hām xexka xohix mīy. Yā yŭmŭg yīmōgātux, 'ū yŭmŭg yāyhā max xe'ēgnāg xop Topa pu', mō yŭmŭg yāy xe'ēgnāg hah, ⁵hup-tup tap, 'ū yŭmŭg Topa hāg kutok xop, yŭmŭg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, hu hāmyŭmmŭg: Yā Topak-tok xop, kaxīy Topa tep-tup, ⁶yīy 'āpu yŭmŭ'āte Topa xexka 'āktux, ha yŭmŭ'ā hā 'ūhok tu hāmmāxnāhā', 'ihāk-tok puxeh-nāg nŭ'kutnāhā yŭmŭ'ā', yā yāy kutok mō'yāy xe'ēgnāg.

⁷Kunnix xok, mīpkupnix tu' xup, tu' xok, nŭy yŭmŭg mōy pu mōg, nŭy yŭmŭ yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', tu yŭmŭ'ā hāmmāxnāhā'. Yā' max xe'ēgnāg Topah, ⁸tu yŭmŭ'ā hok hā hāmmāxnā xexka', ⁹⁻¹⁰yīy hāmpē'paxex, nŭy hāpxop xohix yāy tu nŭ'xok, nŭy

pekkox yōg hāpxop xohix, xix hām xexka yōg hāpxop xohix yāy tu nŭ'xok, puxix tikmŭ'ŭn xohix yāy tu nŭ'nāhā', puxix Kunnix tu' xat, puyīy nōm pu' yīp-kox pi', yīy yŭmŭ'ā hāmyŭmmŭgāp-tup, hu' yŭmmŭgāhā'. Hōmā Topa te nōm hām'āktux xe'e yŭmmŭgā 'ohnāg, pāyā hōnhā' yŭmmŭgāhā', 'ūp-tup tu'.

¹¹Topa te hāmpē'paxex, tup-tup hāmāxap, tu' mīy, tu yŭmŭg yīmōgātux, 'ū yŭmŭg yāyhā 'ūyōg tikmŭ'ŭn, nŭy yŭmŭg kuxap-xet Kunnix kuxa mŭtik, ha kaxīy Topa tep-tup. ¹²Hak mŭg kuxa mām ka'ok hāmāxap, tu Kunnix hip, tu Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux.

¹³'Āxop kamah te hām'āpak max'ax 'āpak, yā' nōy te xa' xuktux, yīy 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah, ha Topa te xa mō'xut 'ākuxa pu', yāy Koxuk hā xa mō'xut, yā kaxīy tikmŭ'ŭn te mŭnŭy-tut mō'xut nŭy yāy yōg mŭnŭy-tut yŭmŭgā', yā 'āxop yā Topa yōg tikmŭ'ŭn xe'e'. ¹⁴Kaxīy Topa te hām'āktux xex, nŭy yŭmŭ'ā popmā pexkox yōg hāpxop xohix, tu yŭmŭg mōy putup, 'ū mōg, ha Topa Koxuk te: "Ya hamŭn! Yā pexkox yōg hāpxop pop putup!" kaxīy. 'Āpu, yŭmŭg Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux!

Paot te Topa pu hām'āktux

¹⁵'Ākuxa mām ka'ok yŭmŭg xuxyā Yeyox kopah, tu' xape xohix xop putup pax, yā' kuxa mām ka'ok xop xohix hā 'āxape, ha tikmŭ'ŭn te 'ā' xuktux, ¹⁶yīy 'āte Topa pu hām'āktux nām, tu' kuxyā 'ohnāg, 'ap 'āxop 'ūm xaxok'ah. ¹⁷Tu Topa tu' xak, 'ōhōm yā yŭmŭg Tak, tu' max xe'ēgnāg, yā yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix yōg Topah, ha tu' xak, puyīy Topa Koxuk 'āha mō'kutnā', nŭy xa hāmyŭmmŭgā', xa Topa tu yŭmmŭg xe'e'. ¹⁸xix tu' xak, pu 'āp-tox maxnā', xa hāmyŭmmŭg xexka'. Kuyānām te hāp-tupmāhā', ha kaxīy Topa te tikmŭ'ŭn kuxa yŭmmŭgāhā', pu tu hāmmāx hip, ha Topa te 'āxop xānāhā', ha' nŭ',

xayīy pop pexkox yōg hāpxop xohix. Kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn mūtik hām'āktux xex, hu: “‘Āte 'āxop pu popmāp-tup pexkox yōg hāpxop xohix,” kaxīy. Ha 'āte Topa tu' xak, pu pexkox yōg hāpxop xohihnāg xa' mūg, xayīy yūmmūg, ^{19–20} ha hāmyūmmūgāhā', xa hāmyūmmūg, nūy Topa mūn ka'ok xe'ēgnāg yūmmūg, ha' ka'ok, nūy putpu Kunnix hīnnā', nūy pexkox kopa' yūmmā' Topa yīpxe'e hah, ha kaxīy Topa te yūmūg kuxa kopa hāpxopmāhā', nūy yūmūg kuxa hīnnā kamah. ²¹ Yā Kunnix xexka xe'ēgnāg nōmhā pexkox tu', tu pexkox yōg xop xohix xat, xix hām xexka yōg xop xohix xat, xix Hāmgāyāgnāg yōg xop xohix xat, xix hām xexka yōg gohet xohix xat, xix hām xexka yōg gohet mō'nā'ax xat putup. ²² Topa te Kunnix xexkanā xe'ēgnāg, tu' kuxa mām ka'ok xop ha mō'kutnāhā', puyīy 'ūp-xehnāg xat, yā' xuxyāp-xet. ²³ 'Ūkuxa mām ka'ok xop te Kunnix yīn putuk hah, 'ūkuxa mām xohix xop yā Kunnix hā' yīn, ha Kunnix te nōm xop tu' xip, tu yūmūg yāy putox, tu yūmūg xat, nūy yūmūg pēnā max. Yā Kunnix te hām xohix xop xix pexkox xohix xop hā' xuxyā'.

Tu yūmūg hīnnāhā xe'ēgnāg

2 Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk pax, yā 'āyīpkox 'ohnāg Topa pu', ² tup-tat kummuk hā 'āmōg, xix yāmīy kummuk pu' 'āyīpkox pip, ha' kummuk xop te 'āxat pax, nōm xop yīpkox 'ohnāg Topa pu' xop xat pax. ³ Yā yūmūg xohix te hāpxopmā kummuk, tu yūmū yōg yāy putup'ax mīy, tu yāy mūn xat kummuk, tu hāmpekpaxex kummuk, hu hāpxopmā kummuk kamah. Ha kaxīy hā Topa te yūmūg kummugā'ax 'ūyānān tu', tu yūmūg xūygā'ax, ⁴ pāyā tute yūmūg kuxa ka xexka', tu yūmūg mō'yāy xe'ēgnāg ⁵ hu yūmūg hīnnāhā', 'ihā yūmūg pu'uk, yūmūg yīpkox 'ohnāg, huk hittup 'ohnāg, ha yūmūg kuxa hīn-

nāhā Kunnix mūtik, yā' hok hā yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ⁶ Topa te Kunnix putpu hīnnāhā', tu yūmūg hīnnāhā kamah, 'ūyīy hi xe'ēgnāg, yā Kunnix mūtik yūmū'āte' xat, tu pexkox tu' xat Kunnix mūtik. Yā yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ⁷ Topa te yūmū'ā ha hāmmaxnāhā', pu tikmū'ūn mōkputox tu' mūg, ha Topa te yūmū'ā ha hāmmax xe'ēgnāg nāhā', pu' hep xop xohix mōkputox yūmmūg, ha Topa te nōm mō'yāy xe'ēgnāg, ha Yeyox Kunnix te yūmūg pupi' xok, nūy hep xohix xop pu mō'yāy'ax yūmmūgā'. ⁸ Ha Topa te ta nemēn 'ohnāg, tu xa hāmmaxnāhā', 'ihā' hok tu 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', 'ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopa hah. 'Āxop te hāpxopmā max 'ohnāg, pu Topa' yānān tu' xa hāmmaxnā'. Yāmhok. Topa te xa' hok hā' kuxa kummuk xit. ⁹ Hamūn. 'Āxop te hāpxopmā 'ohnāg, puyīy Topa ta nemēn, nūy 'ākuxa kummuk xit. 'Āmhok. Yīy yāy mūn max pe'āpaxeh hok. Yāk-tīgnāg. Yā 'ākummuk. ¹⁰ Topa te yāp-xehnāg hā 'ākuxa kummuk xit, ha Kunnix xok, nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā', 'ūyīy hāpxopmā max, nūy Topa yōg putat hā yūmū mōy, nūy yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

Yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik

¹¹ Hōmā 'āxop puknōg, 'ap Yoneo yōg tikmū'ūn'ah, yīy Yoneo xop te 'āxuxet'ax mīy. “Yāy nāg xax mep 'ohnāg xop.” kaxīy, nūy yāy yōg xax mep'ax 'āktux. Yā' hittap hā xix hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn te' pit xop yāy xax mep 'ūyīmap tu'. Pa 'āxop yōg mōnāyxop te' xax xak 'ohnāg, yā Topa hā 'āpuknōg. ¹² Hōmā 'āxop Kunnix hā 'āpuknōg kamah, 'ap Topa yōg tikmū'un kopa 'āpip'ah, ha Topa te' pa'ax mīy Yoneo yōg tikmū'ūn mūtik, 'āxop mūtik 'ap mīy'ah, Topa yūmmūg 'ohnāg hah, tu hāpkutnā'ax Kunnix hip

'ohnäg, puyîy 'ākuxa tupmā'. Yā Topa hā 'āpuknög, tu tu 'āpip 'ohnäg. ¹³Pa hōnhā Yeyox Kunnix mūn te 'āxop nūnnāhā', tu Topa yīkāgnäg ha 'ānūnnāhā', ha Kunnix xok mīpkupnix tu', nūy 'ānūnnā', nūy tu kuxap-xet 'āxop kuxa mūtik. ¹⁴Yā hōmā 'āxop xix Yoneo xop yāytuk-mīy punethok, ha Kunnix xok, xa 'āxop xix Yoneo xop yāyhā Kunnix yōg tikmū'ūn puxet, ha' xok, nūy yāytuk-mīy kuxyā', 'ū yūmūg kuxa xohix tu māmā', xayîy 'āxop yā Yoneo xop hā 'āxape', ¹⁵ha Yoneo xop yōg xat'ax nōā', ha tikmū'ūn xop 2 yāyhā tikmū'ūn xop puxet, tu' yāyhā tikmū'ūn tup, ha Topa te' kuxa māmāhā', ¹⁶Yā Kunnix te mīpkupnix tu' xok, nūy yāyix'ax kuxyā', puyîy Yoneo xop xi' puknög xop yāy putup pax, yîy Topa ha putpu' nūnnāhā', puyîy Topa yīkāgnäg hā' pip. ¹⁷Yā Kunnix nūn, tu hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topa gāy kux'ax 'āktux, pu tikmū'ūn kuxa tu' mām, 'āxop puknög xop pu hām'āktux, Topa tu hāptox tu 'āpip, xix Yoneo xop pu hām'āktux, nōm xop te Topa tu yīkāgnäg hā' pip. ¹⁸Hamūn. Kunnix te yūmūg xohix nūnnāhā', pe Yoneo yōg tikmū'ūn, pe' puknög yōg tikmū'ūn, ha yūmūg nūnnāhā Topa hah, ha Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā', yūmūg Topa hā yīkāgnäg pi'.

¹⁹Yîy 'āxop puknög 'ohnäg nōmhā'. Yā Topa yōg tikmū'ūn kamah, tu Topa hā 'āxape! ²⁰Topa te tik xop nū'pok pu hām'āpak max'ax 'āktux, tu tik xop nōy nū'pok, pu Topa pupi hām'āktux, ha nōm tik xop 2 te Kunnix 'āktux, tu Kunnix xok'ax 'āktux, ha 'āxop yīpkox pip, tu' kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ²¹ha' xohix nōg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu xohix, yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. ²²Kaxîy 'ākuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, pu Topa 'āxop tu' xip ka'ok, nūy yāy Koxuk te 'āxop tu' xip ka'ok.

Paot te Yoneo xop hā' puknög xop pu hām'āpak max'ax 'āktux

3 Yāk mūn Paot, tu Yeyox Kunnix pu hāpxopmāhā', yā kanet kopak xip, 'āxop pu hām'āpak max'ax 'āktux tu', tu Topa pu hām'āktux 'āxop pupi'. ²Yā Topa te nūgkutnāhā 'āhah, nūy xa hāmmaxnā', ha 'āxop te hām'āpak, tu hāmyūmmūg. ³Hōmā, hāmhitap 'ihā', Topa te hāmpe'paxex, pa tikmū'ūn 'ūm pu hām'āktux 'ohnäg, tu nōm pe'paxex'ax 'āktux 'ohnäg hāmyāxatamuk xohix hā, tu yāk mūn pu hām'āktux nōmhā. 'Āte xa kax'āmi kutōgnäg nūhū tappet tu'. Yā Topa te hāmpe'paxex tap, tu Yoneo xop xi' puknög xop yāy kotīnnāp-tup, pūyîy yāyhā' xape', puyîy Topa' xohix ha hāmmaxnā xexka'. ⁴'Āxop te tappet mō'kupix, 'a' yūmmūg, yā 'āte tappet mīy, nūy yōg hāmpe'paxex'ax 'āyūm-mūgā', nūy xa Kunnix 'āktux, 'ōhōm xok mīpkupnix tu', yūmūg pupi' xok, nūy Yoneo xop xi' puknög xop ha hāmmaxnā'. ⁵Hōmā Topa yîy 'ohnäg, tu hām'āktux 'ohnäg, pa hōnhā Topa Koxuk te hāmyūmmūgāhā', tu tik xop pu' xuktux, tu tik max mō'pok, pu tu hām'āktux, xix tik max xop te Topa pupi hām'āktux tu' xuktux, ⁶Yā hām'āktux xe'e', hu: Topa te' puknög xop xix Yoneo xop ha hāmmaxnāhā', yā yāy putuk. 'Ūxohix te Kunnix hā 'ūyīn. Tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu' pēnā max, hā kaxîy Kunnix te yūmūg xat, nūy tuk pēnā max. Yā Topa te Kunnix hā hām'āktux xex, nūy hām'āpak max'ax hā hāmmaxnā', nūy Yoneo xop xi' puknög xop ha hāmmaxnā', yā yāy putuk.

⁷Topa tek xānāhā', tu mōgkutnāhā', 'ūyîy 'ā hām'āpak max'ax 'āktux, tuk yāy kutnāhā', xix ka'ogāhā'. ⁸Yāk-tōgnäg, ha Topa yōg tikmū'ūn xohix xexka', pa Topa tek mūn yāy kutnāhā', 'ūyî' puknög xop pu hām'āpak max'ax 'āktux, ha hām'āpak'ax te Kunnix 'āktux, ha Kunnix

te' kuxa mām xop ha hāmmax xe'ēgnāg gāhā', yīy tikmū'ūn kuxa te' yēy. ⁹Ha Topa te nūgkutnāhā', 'ū hām'āktux xe'e', nūy hām'āpak max'ax 'āktux tikmū'ūn xop xohix pu', tuk hittup. Hōmā Topa te hāmpē'paxex, nūy Yoneo xop, xi' puknōg xop ha hāmmaxnā', ha hāmyāx-atamuk xohix hā' yīy 'ohnāg, pāyā hōnhāk xat, 'āte tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgā'. Yā Topa max xe'ēgnāg, tu hāpxop xohix mīy, tu kama' hep xohix xop ha hāmmaxnāhā'. ¹⁰Tu' kuxa mām ka'ok xop ha hāmmaxnāhā', nūy pexkox yōg xexka xop tu' mūy, nūy xat'ax xop tu' mūy, puyīy hāmyūmmūg, yā Topa te hāmyūmmūg xe'ēgnāg. ¹¹Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā', 'ap xip'ah hahām, xix pexkox 'ap xip'ah, 'ihā Topa te hāmpē'paxex, nūy Yeyox Kunnix xok'ax hā' hep xohix xop yāy tu nūnnāy, pu nō yāyhā tikmū'ūn yāp-xehnāg. Yā hōnhā Topa te' mīy, yūmūg xuxyā Yeyox xok'ax hā 'ūmīy, ¹²ūyīy yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, hu' mām ka'ok 'ūkopah, hu yūmūg kuxānōg 'ohnāg, nūy Topa yīkāgnāg hā yūmūg pi'. ¹³Ūkxūy, pa 'ākuxa tuknōg hok, nūy Topa yōg putat hā mōg. Yā Topa tek xūy hā xa hāmmaxnāhā'.

Kunnix te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg

¹⁴Yīk kopaxux hāk xip yūmūg Tak Topa pu'. Yā yūmūg Tak xe'ēgnāg, tu hāpxop xohix mīy, ¹⁵tu yūmūg pēnā max, yūmūg 'ātak putuk, mō yūmūg yāy xe'ēgnāg tu', ha hāmmaxnāhā yāy kutok xop ha', tu pexkox yōg kutok xop, xix hām xexka yōg kutok xop ha hāmmaxnāhā'. ¹⁶Yā' max xe'ēgnāg! 'Āte' xak, puyīy Topa Koxuk 'ākuxa ka'ogā', xa 'āka'ok, ¹⁷ha tu' xak kamah, pu 'ākuxa mām mā' ka'ok, pu Kunnix 'ākuxa kopa xihip, xayīy 'āxapep-tup pax, nūy kama Topap-tup pax xexka', ¹⁸nūy Topa yōg tikmū'ūn xohix mūtik hāmyūmmūg. Yā Kunnix te tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg, yīy

nōm pe'āpaxeh mōktu 'ākuxa te' yēy Topa pu', yā yūmūg putox ka'ok 'ihā nōm mō'yāy'ax pekpaxex. Ha kaxīy 'ākuxa hit-tup xexka', yā Topa mūn te 'ākopa' xip ka'ok, ¹⁹tu mōktu 'āxop te hāmyūmmūg xe'e', yā Kunnix te yūmūg mō'yāy xe'ēgnāg mō kuma' mōg. 'Āpu' xak, nūy mō'yāy'ax yūmmūg, nūy 'ākuxa' yēy, ha kaxīy Topa xe'ēgnāg te 'ākopa' xip ka'ok.

²⁰Pūyā' xohix Topa xexka 'āktux, ha yūmūg ka'ogāhā', yā yūmū'ā ha hāmmaxnā xexka', 'ihā yūmū'āte ta tu' xak, pu hāmmaxnāk-tōgnāg. Yā Topa te hāmpē'paxex xexka', ha yūmū'āte hāmpēkpaxex kutōgnāg. ²¹Pūyā' kuxa mām ka'ok xop xohix Topa max xe'ēgnāg 'āktux, pūyā' xuktux mō kuma' mōg. Yā Yeyox Kunnix te yūmūg ka'ogāhā' 'ūyīy Topa max xe'ēgnāg 'āktux. Pūyā hāmyāxatamuk xohix hā' xuktux, pu tu kux 'ohnāg. Hamūn.

Kunnix hā yūmūg yīn puxet

4 Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, hu kanet kopak xip, ha xa tu' xak, xa hāpxopmā max. Topa te 'āxānāhā', xa hāpxopmā max. ²Yāy kutōgnāg pe'āpaxex, nūy 'āyīy pu'uk, nūy 'ānōy hip, nūy nō'ā'tot, 'āxop te 'āxapep-tup pax tu'. ³'Ānōy gāyā hok, nūy yā 'āxop putox puxet, xix 'ākuxap-xet, yā Topa Koxuk te 'āxop nūnnāhā', xa yāyhā tikmū'ūn, nūy yāp-xet. ⁴Topa Koxuk puxet, xix 'āxop yā Kunnix hā 'āyīn puxet, ha Topa te 'āxānāhā', xa Kunnix nūn'ax hip, xayīy pexkox tu nū mūtik 'āmōg, nūy 'āpip ka'ok. ⁵Ha yūmūg xuxyāp-xet kamah, ha yūmūg kuxa mām Yeyox Kunnix yāp-xehnāg kopah, ha yūmūg putox pix kamah, 'ūyīy yūmūg xuxyāp-xet 'āktux. ⁶Ha Topa yūmūg Tak yāp-xehnāg, tu' xohix hā' xuxyā, tu tikmū'ūn kopa hāpxopmāhā' tu' kopa' xip.

⁷Kunnix te Topa Koxuk yūmū'ā ha nū'kutnāhā', pu yūmūg ka'ogā', 'ūyīy

yümüg häpxopmä ka'ok, nüy yây xape ka'ogâ kamah. ⁸ha Topa yög tappet te: "Tik te pepi' mög, tu' gây xop kîy, nüy yây mütik mögâ,

xix kanet kopa' pip xop möy, nüy mögâ kamah,

tu yâ tu häpxop hok popmähâ," kaxîy

⁹Tep tu hām'āktux, hu: "Tik te pepi' mög," kaxîy? 'Ūxuktux, nüy tik kaka' mög hāmāxap'ax 'āktux. Tu yâ yümüg xuxyâ Kunnix 'āktux, 'ihā tik puxet 'āktux. ¹⁰Yâ tik puxet xok, ha nō häpkot, tu putpu' hi, tu pepi' mög pexkox ha, yâ kaka' mög hāmāxap, tuk-nây tu pepi' mög, hāmnoğnōy kūnāpa' mög, tu hām xexka tu' xip, xix pexkox tu' xip kamah, nüy pexkox xop yîkāgnāg hā' xip, nüy tikmū'ün yîkāgnāg hā' xip kamah. ¹¹Tu Topa Koxuk hōm tikmū'ün pu', puyî' kuxa mām ka'ok xop ka'ogâ'. Tu' yâg ka'ogāhā', nüy mō'pok, xi' yâg ka'ogāhā', pu Topa pupi hām'āktux tikmū'ün pu', xi' yâg ka'ogāhā', pu hām'āpak max'ax 'āktux, xi' yâg ka'ogāhā', pu' kuxa mām xop pēnā max, xi' yâg ka'ogāhā', pu' kuxa mām ka'ok xop pu hāmyūmmügā'. ¹²Yîy Kunnix pu tu häpxopmä max, puyî' kuxa mām ka'ok xop ka'ogâ'. Yâ' kuxa mām ka'ok xop te Kunnix hā' yîn puxet. Tikmū'ün putox te yây yîn xat, nüy tu pēnā max, ha Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat kamah, nüy tu pēnā max. ¹³Yâ yümüg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, hu yümüg kuxap-xet Kunnix kuxa mütik. Yâ Kunnix hā yümüg xohix yâ tikmū'ün puxet, nüy yümüg Topak-tok xop xe'ēgnāg, tu mōktu Topa pu yümüg xiptap xop putuk, tu mōktu Kunnix putuk. ¹⁴Yâ kaxxop putuk, 'ihā hāmpe'āpaxeh hok. 'Āpu hāmyūmmüg, xa tik kummuk xop pu 'āyîpkox 'ohnāg, tu hām'āktux'ax puknōg 'āpax hok, ka Topa yög putat xax, tik kummuk te xa mō'āmā hah. ¹⁵Hām'āpax hok. Pa hām'āktux xe'e', koit hok, 'ānōy putup pax tu hāpxe'e 'āktux, nüy Kunnix putuk.

Yâ Kunnix yāk xohix hā yümüg putox, nüy yümüg pēnā max. ¹⁶Kunnix hā yümüg xohix yîn, nüy nōm hā hām'āpak nām, pu yümüg xohix xat. Ha' kup te' yîn tu yây hi', nüy tu mög max, ha kaxîy tikmū'ün kuxa mām ka'ok xop xape xop te yây tu hi kamah, nüy Kunnix hā' yîn, tu yây hittupmähâ', tu yây putup pax.

Yümüg kuxa hi xe'ēgnāg nōmhā

¹⁷Yîy 'āte xa hām'āktux nām, hu: Tikmū'ün te Topa yümüg hok, puxix hitop tu hāmpe'paxex. Yâ Kunnix te yây 'āxet'ax 'ā' hōm, 'āte 'āxat, hu: Hāpxopmä'ax hitop xuxyâ', nüy nōm hāmhitop hāmpe'paxex xop mütik mög hok, nōm xop yâ Topa hā' puknōg. ¹⁸Hap-tox ka'ok, tu hāmyūmmüg 'ohnāg, tup-tup nōg, pu Topa 'ühinnā', tu' yîpkox 'ohnāg Topa pu', yîy nōm kummuk xop nīm, nüy kummuk mîy'ax xop pe 'āmōg hok. ¹⁹Ha yâyhāhup 'ohnāg, tu' nōy hā' xupxet pax, tu' xak, nüy hāpkummuk xohix mîy.

²⁰Pa 'āxop te Kunnix yümüg max, hu häpxopmä max, Kunnix te häpxopmä max hah. ²¹Hōmā tikmū'ün te xa Kunnix 'āktux, ha 'ākuxa mām ka'ok nōm kopah, hu nōm mütik hāmyok mîy, nüy Topa yög putat hā 'āmōg, ²²tu häpxopmä'ax hittap nīm, nüy tu yây putup mîy'ax hok, yâ 'ākummugā tap, ²³ha Topa te 'ākuxa xix 'āp-tox tupmä'ax, ²⁴xa 'āxop max xe'ēgnāg Topa putuk. Yâ Topa mün te hāmyok mîy, tu häpxopmä max, tu hāmmaxnā xe'ēgnāg.

²⁵Yîy koit hok, hu ta 'ānōy pu hāpxe'e 'āktux, yâ yümüg xohix te Kunnix hā' yîn.

²⁶'Āgây, 'ihā hāpkummuk mîy hok, pâyâ 'āxuxi', nüy 'āmniy tox hā 'āgây hok.

²⁷'Ūtux hok pu Hāmğâyāgnāg 'ākuxa kummugā hok. ²⁸Tikmū'ün te' xupxet tap, puxi tu' kuxyâ' xupxet, nüy tu max, nüy xe tu xupxet hok, nüy tu hām max, tu hāmyok mîy, puyîy tikmū'ün hok xop pu häpxop popmä'. ²⁹Hām'āktux kummuk hok, hu ta hām'āktux max,

nŭy mō'ānōy nīynām, nŭy 'ānōy hitupmā'. ³⁰Topa Koxuk pu' hupmā hok, ka tu' kuxa hittup 'ohnāg. Yā Topa te xa yāy Koxuk nū'kutnāhā', nŭy tu hām'āktux xeh, nŭy 'āpēnā max. 'Ap max'ah tikmū'ūn te Topa Koxuk kuxa pu hupmā'. Yā 'āpēnā max xe'ēgnāg, tu 'ākuxa hittupmāhā', tu xa hām'āktux xeh, xayīy Topa yōg tikmū'ūn. Yīy Kunnix te 'āmōgāp-tup pexkox tu', 'ihā hāptup xe'e mō'nā'ax, ha Kunnix nūn, nŭy yāy xape xop mōgā'. ³¹Yīpkūmīy hok, xix 'āgāy hok, 'ānōy mǎnōg hok, hāpkute'ex kummuk hok, ³²pa 'ānōy kuxa ka', nŭy tu' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Yā Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux, Kunnix xok'ax hā' xaxogāhā'.

Yūmū'ā Topa hā yāy kutok xop

5 Topa hā 'āxop kutok xop, ha mō'āyāy xe'ēgnāg, yīy hāpxopmā max, nŭy 'Ātak Topa putuk 'āxop, nŭy hāpxopmā max. ²Āxape xop putup pax, yā kaxīy Kunnix te mōg yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmūg pupi' xok, ha Topa tep-tup, tu' hittup.

³Topa hā 'āxop tikmū'ūn xe'e', hu hām'āktux max, nŭy tu hāpkummuk 'āktux hok, nŭy 'ānōy yōg hāpxop putup hok, nŭy xonnix hok, nŭy 'ānōy hā 'āxupxet hok, ūmīy hok. Yā Topa yōg tikmū'ūn hām'āktux kummuk pu kummuk, ⁴pa hām'āktux max, nŭy hām'āktux kummuk tu kux, nŭy hām'āktux hitop tu kux, nŭy tu Topa max 'āktux pax, hu: 'Āmax Topa! Kaxīy. ⁵Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa xix Kunnix te tikmū'ūn xop putup nōg, nōm te' nōy hā' xupxet xop, tu nōm mūtik tikmū'ūn xat 'ohnāg, yā' kummuk xop te hāpkummuk mīy, tu' nōy hā' xupxet, tu' nōy yōg hāpxop putup pax, yā hāpxop 'ūm te nōm xop hā topa komut, 'ūp-tup pax xexka hah, tu Topa xe'ep-tup

kutōgnāg, yā hāpxop xohix mūn putup pax xe'e'.

⁶Ūtux hok pu' nōy 'āmō'āmā hok hām'āktux hitop hā. Topa te hāpxopmā'ax kummuk putup nōg, tu' yīp-kox 'ohnāg xop kummugāp-tup 'ūyānān tu'. ⁷Āpu, nōm kummuk xop nīm. ⁸Yā hōmā 'āxop te hāpkummuk mīy pax, ha hāpkoxtap te 'ākuxa kopa' xip, pa Topa te 'ākuxa kummuk xit, tu 'ākuxa tupmāhā', hu hāpxopmā max nōmhā. ⁹Topa te 'ākuxa tupmāhā', 'āpu hāpxopmā max, nŭy 'ānōy kuxa ka', nŭy hāmyok mīy, nŭy hāpxe'e 'āktux. ¹⁰Xi' xak, nŭy xe hāpxopmā max'ax hā Topa kuxa hittupmā'. ¹¹Hāpxopmā hitop hok, tikmū'ūn nōy xop mūtik, hāpxopmā hok, nŭy xetxox putuk hāpxopmā hok. Yā xetxox te hāpkoxtap 'ihā' xupxet, tu' xaptop. 'Āpu, 'ōg hāpxopmā'ax mūg tikmū'ūn tu'. ¹²Yā hāpxopmā'ax xaptop te yāy pu' hūpmāhā', ¹³'ihā tikmū'ūn nōy te' yūmmūg, ha' kummuk, ¹⁴ha tikmū'ūn te' yūmmūgāhā', nŭy tu' mūg, yīy Topa yōg tappet te:

“Āxop mō'āyōn xop, yāy koxak, 'āyok, nŭy 'āxit, nŭy 'āhi', ha Kunnix te xa hāptupmāp-tup,” kaxīy. Yā hāptupmāp-tup, ha kaxīy Kunnix te yūmūg hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy yūmūg hāmyūmmūg max.

¹⁵Ōg pa 'āti'. Āpu, Topa yōg putat hā 'āmōg kuma'āmōg, tu hāmyūmmūg, nŭy hāpxopmā max. ¹⁶Yā hāmyāxatamuk te' nōy hā yāykutut, yīy 'āmnīy xohix hā Topa pu hāpxopmā max, tikmū'ūn nōy te hāpxopmā kummuk hah. ¹⁷Āp-tox ka'ok hok, hu hāmyūmmūg max, pa yūmūg xuxyā pu 'āyīpkox pi', nŭy 'ūyōg hāmputup'ax mīy.

¹⁸Ta hep xupyāg xo'op hok, xa pap-tux hok, ha 'ākummugā'. Pūyā Topa Koxuk 'ākopa xip, nŭy 'ākuxa hittupmā'. ¹⁹Āxape pu Topa yōg hām'āktux 'āktux, xix Topa yōg hām'āktux'ax kutex, nŭy tu 'ānōy ka'ogā', tu yūmūg xuxyā Yeyox

pu 'āxop kutex, nūy nōm pu: Yāyā', 'āmax! Kaxīy. ²⁰Āpu Topa yūmūg Tak pu hām'āktux kamah, nūy 'ūmax 'āktux, ha yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tep-tup, 'ū yūmūg Topa max 'ūm 'āktux. ²¹Yeyox Kunnix yā yūmūg xuxyā, yīy yūmūg yāy xape xohix puk yīpkox pip.

'Ūyīpxox xi' xetut 'āktux

²²Pūyā 'ūhūn yāy yīpxox pu' yīpkox xip, nūy yūmūg xuxyā Kunnix pu' yīpkox pi' kamah. ²³Ūyīpxox te yāy xetut xat, ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat, tu nōm pupi' xok, pu tu yāyhā Kunnix hā tu yīn, nūy Kunnix pu 'āyīpkox pi'. Yā tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu pēnā max. Ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat, nūy tu pēnā max. ²⁴Pūyā 'ūn yāy yīpxox pu yā' yīpkox pi'. Kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop te Kunnix pu' yīpkox pip.

²⁵Pūyā' yīpxox yāy xetut mō'yāy xe'ēgnāg, yā kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop mō'yāy xe'ēgnāg, tu nōm pupi' xok, ²⁶puyīy Topa hā 'ūyōg tikmū'ūn, ha kōnāg hā' pix, xix yāy yōg hām'āktux'ax hā yūmūg yūmmūgāhā', ²⁷'ūyīy yūmūg māynāg hamūn pu', nūy hāpkummuk hok hā yūmmūg pip, nūy yāyhā max xe'ēgnāg. ²⁸Tik te yāy mūn pēnā max. Pūyā yāy xetut kaxīy pēnā max kamah. Tik te' xetut pēnā max, puxix yāy mūn pēnā max kamah. ²⁹Ok xip tikmū'ūn te yāy mūn putup hok? Āmhok, Yāp-tup. Yā' xohix te yāy mūn putup, hu yāy xīn-nāhā', ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop putup, tu nōm pēnā max. ³⁰Yā yūmū'āte Kunnix hāk yīn, pu yūmūg xat, nūy yūmūg pēnā max, ³¹yīy Topa yōg tappet te: "Pūyā tik yāy tak nīm, xi' tut nīm, nūy tu xetut mūy, nūy nū mūtik 'āti'. Yā yāyhā' yīn puxet. Kaxīy. ³²Ha kaxīy Topa yōg tappet te hām'āktux xe'e', tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', hu Kunnix xi' kuxa mām ka'ok xop 'āktux. Yā' kuxa mām xop te Kunnix hāp-tox puxet, ³³tu

'āxop 'āktux kamah, nūy yīpxox yāy xetut pēnā max, yāy mūn pēnā max putuk, nūy xetut yāy yīpxox pu' yīpkox pi', 'ūyīpxox xexka pe'paxex tu'.

'Ātak mūnōm xop xik-tok xop 'āktux

6 Kakxop, Topa te 'āp-tup, xa 'ōg 'ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu 'āyīpkox pi', yā hāmyok. ²Topa yōg tappet te: "Yā 'ātak mūn 'āktux max, xix māy 'āktux max," kaxīy. Yā Topa te 'āxat hāmāxap, xa 'ātak max 'āktux, hak-nāy tu hām'āktux xex, pu tikmū'ūn tu hittup tox, ³hu: "nūy 'āhittup, pu Topa xa hām-maxnā', xa 'āhittup tox hām xexka tu'," kaxīy.

⁴Ātak mūnōm xop, xix māy mōnōm xop: 'Āpu 'āk-tok kute'ex kummuk hok, nūy tu gāyā hok, tu nōm yūmmūgā', puyīy hāpxopmā max, yā Kunnix te xa' hōm yāy 'āxet'ax, xa 'āk-tok yūmmūgā max.

⁵Āxop kāmānat xop, 'āxuxyā nōm te 'āxat'ax pu 'āyīpkox xip, 'ākuxānōg, nūy māynāg hāpxopmā', nūy Kunnix pu 'āhām. ⁶Āxuxyā pu 'āyīpkox xip, nūy 'āhām max, 'āxuxyā te 'āpēnāhā' 'ihā, xix 'āpēnā hok 'ihā' kama 'āhām max. 'Āmun yā Kunnix hā kāmānat, yīy Topa te 'āxat, xa 'āxuxyā yōg xat'ax mīy, 'āxop te Kunnix putup pax tu'. ⁷'Āhām max 'āhittup tu', Kunnix pu 'āhām, hu 'āhittup, 'āxuxyāp-xet pu 'āhām'ah, yā yūmūg xuxyā Kunnix pu 'āhām kamah. ⁸Topa te yā 'āpēnāhā', tu tikmū'ūn xohix xop pu pagop-tup, tute tikmū'ūn te hāpxopmā max pu hāmmaxnāhā', xix tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pu hāpkummugāhā'.

⁹Āxop 'āxuxyā xop: 'Āpu 'ōg kāmānat xop pu hāpxopmā max, xix nōm mānōg hok, tu: "Āte 'ākix'ax!" kaxīy. 'Ūxaxok hok: 'Āxuxyā xop xix kāmānat xop xohix te Topa pu' hām, ha pexkox tu' xip, ha yā xohix Topa yōg kāmānat, yā 'āxohix te Topa pu yā' nōy putuk.

Topa yōg xonat xop

¹⁰Hōnhā 'ākuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik, hu 'āka'ok, yā yūmūg xuxyā te 'āka'ogāhā, 'ūyīy hāpkummuk mīy hok. ¹¹Xonat xop te pipkup hā yāy mō'tat, puyī' gāy xop kummugā hok. Ha kaxīy Topa te 'āka'ogāhā, pu Hāmgyāgnāg 'ākuxa kummugā hok. ¹²Yā yūmū'āte tikmū'ūn gāy mūtik yāykix 'ohnāg. 'Āmhok. Pāyā pexkox yōg gāyxop mūtik yūmūg yāytuk-mīy. 'Ūxohix yā hāpkoxtap yōg gāy xop, tu yūmūg nōāp-tup, yīy Topa te yūmūg ka'ogā'ax, 'ūyī' gāy xop yōg kummuk mīy'ax kuxyā'. ¹³'Apu, Topa yōg hāpka'ok pa', nūy 'āka'ok, xonat xop putuk, nūy gāy xop yōg hāpxopmā'ax kummuk kuxyā', nūy 'ānū pa hok, 'ākuxānōg 'ohnāg tu'. Yā 'ākuxa tu mām ka'ok 'āpi'. ¹⁴Ha xonat te' xax ka'ok hā mō'tat, ha pipkup hā' xax mīy, pu xonat xop mō'yāy nīy, tu yāy kūnāy hīy pipkup hā'. Kaxīy Topa te 'āxat, xa hāmyok mīy, nūy yāyhāhup hok, yā yāy kūnāy hīy'ax putuk. Ha tikmū'ūn xohix te 'āxop 'āktux'ax, hu: "Yā' koit 'ohnāg," kaxīy. Kama xonat te pipkup xax mō'tat, nūy nō yāy kep mō'nīy, puyī' gāy xop xonat xuhmīy hok. Ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā max, puyīy tikmū'ūn pēnā', hu: "Yā' max 'ōhōm. 'Ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah," kaxīy. Tu yūmūg xuxyā 'āktux max. ¹⁵Ha xonat xop te pataxax ka'ok tat, nūy hāpkumep mō'ka'ok, ha kaxīy 'āmōg mō'ka'ok, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, 'ākuxa hittup tu', ha hām'āpak max'ax te tikmū'ūn kuxa māmāhā'. ¹⁶Ha xonat xop te pipkup 'ānuk xexka tat, nūy mō'yāy nīy, nūy gāy xop yōg pox xox mō'hap'ax tu xok. Ha kaxīy 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah, nūy

Topa tu 'āpip ka'ok, pu Hāmgyāgnāg 'ākuxa kummugā hok. ¹⁷Ha xonat xop te mō'yāy kux xax ka'ok tat, nūy nō yāyputox pak, puyī' gāy xop 'ūp-tox tak hok. Hā kaxīy 'āxop te Topa pe'āpaxex, tu 'ākuxa tuknōg 'ohnāg, hāmpē'āpaxex max tu'. Yā Topa te 'ākuxa kummuk xit tap, nūy mō 'ākuxa max tat 'ūyānān tu'. Ha xonat xop te mīkax xexka pop, nūy gāy xop kix. Ha kaxīy 'āxop te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, nūy yāmīy kummuk yōg hāpxopmā'ax kummuk nō'ā', ha Topa Koxuk te 'āka'ogāhā', xayīy hām'āktux ka'ok. ¹⁸'Āxop te Topa yōg hām'āktux 'āktux, ta Topa pu hām'āktux pax, ha Topa Koxuk te xa hāmyūmmūgā'ax xa Topa pu hām'āktux max. 'Ōg pa 'āti', 'ākuxa tuknōg hok, nūy Topa yōg tikmū'ūn pupi hām'āktux Topa pu'. ¹⁹Tu Topa ta tu' xax, puyīy 'ūgmūn pu hām'āktux, nūy ka'ogā', 'ūg hām'āktux tikmū'ūn pu', nūy Topa yōg hām'āktux'ax xe'e yūmmūgā'. ²⁰Tu te nūgkutnāhā', 'āte hām'āpak max'ax 'āktux, tu' xuktux kamah, 'ihā kanet kopak xip, yīy Topa ta tu' xax puk ka'ogā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux pax.

Paot te' xape xop 'āneo

²¹Yūmūg xape Tikik te 'ūgmūtik hāpxopmāhā, nūy 'ūgmūn tu nō tu tehet, tu 'āha' mōg putup, hak mūn 'āktux'ax, nūy xa hāmyūmmūgā', ²²tu 'āha' mōg, nūy xa hām'āktux, nūy 'ūgmūg hām'ax 'āktux, xayīy 'āxop hittup kamah.

²³Pūyā Topa yūmūg Tak xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'ākuxa māmā', xix mō'āyāy xe'ēgnāg, xix 'ākuxa māmā ka'ok yāy mūn kopah. ²⁴Pūyā Topa xa kāmmaxnā', 'ihā 'āxop te yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix putup pax mō'kuma 'āmōg. Tu ta tu kux.

PAOT TE KŌMĒN PINIO YŌG KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'AMI'

1 'Ūgmū'ūg Paot xix Tīmōn, tu Yeyox Kunnix puk mū'āte hāpxopmāhā', tu nūhū tappet kax'āmi, tu kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn pu kax'āmi', nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopa' xop pu kax'āmi', ha' kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, xi' yōg tik pēnā max'ax xop pu kax'āmi', xix tik xop te' hok xop pu hāpxop popmāhā pu kax'āmi'.

²Pūyā Topa yūmūg Tak xa hām-maxnā'. Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā kamah, nūy 'ākuxa māmā'.

Paot te Topa pu hām'āktux

³Āte Topa pu hām'āktux, 'ihā 'āte 'āpekpaxex, tu: "Āmax Topa', yā xate Pinio yōg kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā'," kaxīy. ⁴Hu Topa pu hām'āktux, 'ūgkuxa hittup tu', ⁵'ihā 'āte 'ōg hāpxopmā'ax pekpaxex. Yā 'āxop 'ūgmūn 'ahā 'ātehet, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, tu hōmā xix hōnhā 'ūgmūn mūtik hāpxopmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux. ⁶Topa te 'ākuxa kopa hāpxopmāhā', tu xa hāmmaxnāhā', tu' kuxyā 'ohnāg, ha mōktu Yeyox Kunnix yōg hāptup xe'e mō'nāhā', ha tute kuxyāp-tup, 'ihā Kunnix putpu' nūn. Yā 'āte' yūmmūg. ⁷Tu 'āxop pekpaxex, 'āmnīy xohix hā hāmpekpaxex, tu 'āte 'āp-tup pax xexka', 'ūgmūn mūtik 'āxop te hāpxopmāhā'. Topa te 'āxop xexkanāhā 'ūgmūtik, tu yūmūg xexkanāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, yā 'ōhōm Topa yōg hām'āktux xe'e. 'Āte nōmhā' xuktux, 'ihā kanet kopak xip, tu hōmā' xuktux, 'ihā 'āte hāpkumep hā, hām'āktux ka'ok hā tuk mōg. ⁸Yeyox Kunnix te mō'āyāy xe'ēgnāg, ha kaxīy 'āte 'āp-tup

pax kamah, 'ap koit'ah 'āte', Topa te' yūmmūg.

⁹Ha 'āte Topa tu' xak, pu 'āxop 'āxape kuxa mām xop xohix 'ūp-tup pax, tu mōktu yāp-tup xe'ēgnāg, tu hāmyūmmūg, tu mōktu hāmyūmmūg xexka', ¹⁰nūy hāmmax 'ūm yāykutnā', nūy 'ākuxa tup tat, 'ihā Kunnix te putpu' nūn, xayīy yā 'ōg hāpxopmā'ax xa' hupmā hok. Yā Kunnix yōg hāptup xe'e mō'nāp-tup. ¹¹Ha Yeyox Kunnix yāp-xehnāg te 'ākuxa kopa hāpxopmā max, puyīy tikmū'ūn xohix Topa max xe'ēgnāg 'āktux.

'Āte Kunnix tu hāpxopmāhā'

¹²'Ūkxape xop: 'Āte xa hāmyūmmūgāp-tup. Gāyxop tek xūygāhā', xik hīy kanet kopah, pāyā Topa te hāmmaxnāhā nōmhā', hak xape punethok te 'āhā' tehet, tu hām'āpak max'ax 'āktux, ¹³ha kaxīy gohet yōg xonat xop te hām'āpak, tu 'āte hāpxopmāhā Kunnix pu' yūmmūg, tuk hām'āx ha kanet kopak xip yūmmūg. ¹⁴Ha yūmūg xape xop te' yūmmūg kamah, hu' kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah, tu' hittup, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, 'ūkuxānōg 'ohnāg. ¹⁵Yā' yāg yīpkūmīy, tu' yāykix pax, hu Kunnix 'āktux, pa' yāg hittup, nūy xuktux, ¹⁶'ūkputup pax tu 'āktux, Topa te mōgkutnāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'ōm te' yūmmūg, ¹⁷Ha' yāg nōy te mō'āmā pax, tute 'ūgyīpkūmīy tu', 'ūyīy 'ūgkuxa hittup hok, yā' gāy tu hām'āktux max 'āktux, 'ūyīy 'ūgmūn pu hupmā'.

¹⁸Yā' xohix te Kunnix 'āktux, yā' puxi'. Yīk kuxa hittup pax, ¹⁹tuk kuxa yūm ka'ok 'āxop kopah. Yā 'āxop te Topa tu' xak, puk xut kanet kopah, yīy Yeyox Kunnix Koxuk tek ka'ogāhā', hak kuxa yūm ka'ok. ²⁰'Ūgkuxa yūm ka'ok, nūy Topa pu hāpxopmā max, nūy 'ām-nīy xohix hā xix hōnhā Topa pu 'āte

hāpxopmāhā', nūy yā yāyhāhup 'ohnāg, xix kuxānōg 'ohnāg, pu tikmū'ūn Kunnix 'āktux max, 'ok pek hi'ax, 'ok pek xok'ax. ²¹Tephak xip hām tu'? Hām tuk xip, nūy Kunnix xexka xe'ēgnāg 'āktux. 'Ūkxok, kopxix pexkox hāk mōg, nūy Kunnix mūtik xhip, nūy 'ūghittup xexka mō'kumak mōg. ²²Hām tuk xip, kopxix hā hāpxopmā max Kunnix tu'. 'Ap yūm-mūg'ah 'āte', piyā' mūn max, 'ok pek hām tuk xip, 'ok pek mōg pexkox hah. ²³Yā' max 'ūkxip hām tu, pāyā 'āte' xak, nūy mōy xip Kunnix mūtik pexkox tu'. Yā' max xe'ēgnāg! ²⁴Pāyā 'āxop puk max, nūy xhip hām tu', ²⁵tu hāmyūmmūg, hu 'āxop tuk xip putup, nūy 'āka'ogā', nūy 'ākuxa hittupmā', xayīy 'ākuxa hittup, 'ihā' mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah. ²⁶'Āte putpu 'āhak mōg'ax, xa 'ākuxa tu hittup 'ūgmūn hah, yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ²⁷'Āxop te hām'āpak max'ax 'āpak, tu 'āyīpkox pip, yīy hōnhā hāpxopmā max, nūy Kunnix putup hāpxopmā max. Kaxīy 'āte 'āxop putox puxet yūmmūg'ax, 'ōg hāpxopmā'ax hā 'āte hāmyūmmūg'ax, 'ok pe 'āhak mōg, 'ok pe 'āhak mōg hok. 'Āxop xohix hām max, kopxix 'āxop kuxap-xet yūmmūg, yā 'āxop te hām'āpak max'ax 'āpak, hu 'ākuxa mām ka'ok. ²⁸'Ūgāyxop yīpkutuk hok, nūy ta tu 'āka'ok, ha kaxīy 'ūgāyxop te' pēnā'ax, tu hāmyūmmūg'ax, hu: "Yā Topa te nōm xop mūtik ti xe'e, yīk mūg xūygāp-tup 'ūyānān tu', ha nōm kuxa mām ka'ok xop mōgāp-tup pexkox hah, pu tu pip ka'ok," kaxīy. ²⁹Ha Topa te 'āxop xexkānāhā', xa hāpxopmā Kunnix pu', nūy 'ākuxa mām ka'ok 'ōm kopah, nūy 'āxūy kamah nōm pu'. ³⁰Hōnhā 'āxop tek mūtik hāpxopmā'ax, nūy hām'āpak max'ax 'ūm 'āktux, xix 'ūghām'ax pēnāhā', ha' gāy xop tek mūn pu hupmāhā', tu hōnhā kamak xūygāhā', kaxīy.

2 Yā Kunnix te 'āxop mūtik tihi', tu 'āka'ogāhā', tu mō'āyāy xe'ēgnāg, tu

'āhittupmāhā', ha Topa Koxuk te 'āmūtik yāy hi', ha 'āxape kuxa ka', ²xayīy 'āp-xet, nūy hāmpē'āpaxeh puxet. 'Āpu, 'āxop kuxap-xet kamah, nūy 'ānōy putup pax, xayīy 'ūgkuxa hittupmā xexka'. ³Yā puxehnāg pe'āpaxeh hok, pāyā 'ānōy pe'āpaxeh kamah, nūy yāy pu hāpxopmā', tu' xak hok, pu tikmū'ūn xa hām'āktux max, pāyā yāy pe'āpaxektōgnāg, nūy 'ānōy pe'āpaxeh xexka'. ⁴Topa tu' xax, pu 'ānōy ha hāmmaxnā kamah, nūy yāy puxehnāg pu xax hok.

⁵'Āpu hāpxopmā, nūy Yeyox Kunnix putuk, hu:

⁶Kunnix yā Topa yāy putuk, pa Kunnix xupkūmīy 'ohnāg,

⁷tu pexkox nīm, xix hāpxop xohix nīm, nūy yāyhā kāmānat, nūy yāyhā tikmū'ūn kutok.

⁸Tu yāy pe'paxex 'ohnāg, tu Topa yōg putat hā' mōg,

nūy nōm pu' yīpkox xip, hu yūmūg pupi' xok mīpkupnix tu',

⁹yīy Topa te' xexkanā xe'ēgnāg, tu' xuxet'ax mīy,

pu tikmū'ūn xohix, xix pexkox yōg xop xohix Yeyox 'āxet'ax 'āpax, tu:

"Yā 'ōhōm xexka xe'ēgnāg, tu yūmūg xohix xat!" kaxīy.

¹⁰Yā pexkox yōg xop xohix nūktetex Yeyox keppah,

xi' hep xop xohix, xi' xakix xop nūktetex,

¹¹nūy Yeyox Kunnix 'āktux yāy xuxyāp-xet,

nūy yūmūg 'Ātak Topa xexka 'āktux.

'Āxop te māyōnnāg xop putuk

¹²'Āxop yāk mūn hā 'āxape xe'ēgnāg, tuk mūn pu 'āyīpkox pip, 'ihāk xip 'āmūtik, yīy 'āyīpkox pip max, 'ihāk xip hāptox tu', 'Āpi hāpxopmā max pax, tu 'ākuxānōg, nūy Topa yōg putat xak hok.

¹³Yā Topa te 'ākuxa kopa hāpxopmāhā', xa hāpxopmā max, nūy nōm pu 'āyīpkox pi', nūy hāmpē'āpaxeh max kamah.

¹⁴Āpu hāpxopmā max, nūy 'ānōy mānōg hok, nūy yāytuk-mīy hok. ¹⁵Āxop yā Topa hā 'āk-tok xop, hu hāpxopmā max tikmū'ūn kummuk kopah, xix Topa hā' puknōg xop kopah, ¹⁶ha kaxīy 'āxop te māyōnnāg putuk, yā 'āmniy hā tikmū'ūn xohix te māyōnnāg pēnā'ax max, Ha kaxīy tikmū'ūn kummuk kopa 'āpīp, ha Topa hā' puknōg xop te 'ōg hāpxopmā max pēnāhā', 'ihā nōm xop pu 'āxop te hām'āktux, 'ihā Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. 'Āxop te hāpxopmā max, kopxik hittup, 'ihā Kunnix putpu' hi nū hām tu', ha hāptup xe'e 'ihā' nūn putup, ha 'āpēnā', kopxik hittup, nūy hām'yūmmūg: yā 'āte hitop tu xa hām 'ūm yūmmūgā 'ohnāg.

¹⁷Hōmā 'āmānex te xokxop mō'hap, nūy Topa pu' haxyā', pūyīy Topa kuxa hittupmā', ha kaxīy 'āxop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yāy mūn hōm, nūy Topa kuxa hittupmā', nūy nōm pu hām'āktux, nūy nōm pu hāpxopmā max. Hak mūn kuxa hittup kamah, nūy 'āxop mūtik Topa pu hāpxopmā max, pe yāk hi'ax, pe yā kamak xok'ax. ¹⁸Ha kaxīy 'āxop kuxa hittup kama 'ūgmūtik.

Tīmōn xix 'Epaponit

¹⁹Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tek putup, kopxix Tīmōn 'āha mō'kutnā', puyīy nōm tek yūmmūgā', 'ihā putpu' nū', 'āxop 'āktux tu', tu mōgnīynām. ²⁰Tu 'āxop putup pax, 'ūgmūn putuk, tu 'āpēnā max kamah. ²¹Ūxohix te yāy yōg hāpxop xak, tu Yeyox Kunnix xaxok, ²²pa Tīmōn te Yeyox Kunnix pu hāpxop xak, nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux, nūy 'āpēnā max, tuk mūtik hām, tuk mūn hāk-tok, hakmū'āte hāpxopmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'āxop te' yūmmūg. ²³Āte' hip, pu gohet 'ūgyīkopit kux, 'ūgyīkopit kux, kopxix mō'kutnā'ax, pu xa' xuktux. ²⁴Ūgkuxa yūm ka'ok

yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kopah, tu' hip, puk xut, 'ūmōg 'āhah.

²⁵Tu mō'kutnā'ax 'Epaponit kamah, hak mūn hā yā' xape, ha 'āxop te nū'kutnāhā', puk mūn hā tu tehet, tuk mūn mūtik hāpxopmā max, ²⁶tu 'āxak, nūy 'āpēnā 'ūxeheh. Hōmā 'ūpakut, ha 'āxop te' yūmmūg, hu 'ākuxa tuknōg, ha 'Epaponit te hām'āpak, tu' kuxa hittup 'ohnāg. ²⁷Yā' pakut xexka', tu' xok putūmnāg, pāyā Topa te' kuxa ka', xix yāk kuxa ka kamah, tu' hittup-māhā', xik kuxa hittupmāhā kamah. ²⁸Yīy mō'kutnā'ax 'āha, xa' pēnā', nūy 'ūhittup tap yūmmūg, nūy 'ākuxa hit-tup, xix kamak kuxa hittup. ²⁹Āpu 'Epaponit mūg ka'ok yāy kep hā, 'ihā' xupep, 'ākuxa hittup xexka tu', yā 'āxop hā' xape xe'ēgnāg, hamūn xix 'āxop mūn, yā yūmūg xuxyā hā 'āxape', yī' xānā', pu mōy 'āpet tu' xihip, ha 'Epaponit xuktux max, xix tik nōy xop te Topa pu hāpxop-māhā 'āktux max. ³⁰Yā' xok putūmnāg Kunnix tu', hāpxopmā punethok tu', nūy mō'ānīynām, xik mūn mōgnīynām, 'āxop pupi mōgnīynām.

Hāmyok mīy xe'ēgnāg

3 Ūkxape xop, pūyā yūmūg xuxyā 'ākuxa hittupmā' punethok. 'Āte xa xe kax'āmi', tup-tup, nūy xa hām'yūmmūgā max. ²Ōg pa'āti'! Tikmū'ūn kummuk xop te' xat, pu' kuxa mām ka'ok pit xop yāy xax yīmap tu' mep, pu yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, ³pāyā mō'āmā', yūmūg yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Ha yūmūg kuxa kopa hāpxopmāhā', ha ta' kummuk xop kopa hāpxopmā 'ohnāg, ha Topa Koxuk te yūmūg yūmmūgāhā', 'ū Topa pu nū'āktettex, ha yūmūg kuxa hit-tupmāhā'. Yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet, pa yūmūg kuxa mām hok, nūy Yoneo xop mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat hok. Yā tikmū'ūn yāy yōg hāpxopmā'ax pu'uk, tu yūmūg kuxa kummuk tupmā 'ohnāg

Topa pu'. ⁴Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yoneo yōg mīy'ax kopah, kopxik kuxa yūm'ax ka'ok kamah. 'Ūgmūn yā Yōneo xop yōg, tu nōm mīy'ax xohix mīy tap, 'ūyīy yāy kuxa kummuk tupmā', pāyāk kuxa maxnā 'ohnāg. ⁵⁻⁶'Ūktut tek put, ha 'āmnīy te 7 nōg, 'ihā tikmū'ūn tek nāg xax yīmap tu' xak. Yāk mūn 'Iyaet yōg tihix, tu mōnāyxop Meyamīy mōkputox 'ūgmūn, 'ūkhep Yoneo yōg yā xe'e', tu Paniye xop yōg kamah, hu' xat'ax xohix mīy māynāg, tu' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā', ⁷pāyā 'āte hāpxopmā 'Ūhitop tu', yīy 'āte' mīy kux, tu' xaxogāhā', nūy 'ūgkuxa yūm ka'ok Kunnix yāp-xet kopah. ⁸Hamūn. 'Āte hāpxop xohix xaxogāhā', xi' mīy'ax xohix xaxogāhā', yā' hitop. Yā hāmhōgnāg, yīy 'āte' mīy kux, nūy yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yūm-mūg max, ha' max xe'ēgnāg, hak kuxa te' yēy Kunnix keppah, hu hāpxop xohix nīm, nūy Kunnix tuk xip ka'ok. ⁹Hu' xak, nūy 'ūgkuxap-xet Kunnix kuxa mūtik. Yāk kuxa max 'ohnāg, ha Yoneo xop yōg xat'ax tek kuxa maxnā hok, yīy 'āte' xak, pu Topa tek kuxa maxnā', 'ūgkuxa yūm ka'ok Kunnix kopa hah. ¹⁰Yā 'āte' xak, nūy Kunnix yāp-xehnāg yūmmūg, nūy Topa yōg hāpka'ok yūmmūg. Ha' ka'ok, hu Kunnix putpu' hīnnāhā, yā 'āte' xak, nūy Kunnix 'ūgputuk, nūy Topa yōg tikmū'ūn puk xok kamah, ¹¹puyīy Topa xe putpuk hīnnāhā' kamah.

'Ūmōg mō'ka'ok

¹²'Āte hāpxe'e 'āktux: Hōnhā 'āte Kunnix putuk xet'ah, pāyā 'āte' xak, nūy yāyhā Kunnix putuk. Ha tikmū'ūn mōg mō'ka'ok, nūy tu xupep tap, nūy tayūmak xexka pop, nūy kănēy yānām 'āta māynāg pa'. Kaxīy 'ūgmōg kamah Topa yōg putat hā, tuk mōg kumag mōg, nūy hāpxopmā māynāg, nūy Kunnix putuk. ¹³'Āxop te hāmyūmmūg. 'A 'āte Kunnix 'ūm putuk xet'ah, pāyā 'āte hāpxopmā'ax tap xaxok, tu hōnhā hāpxopmā max, nūy

hāptup 'ihā xe hāpxopmā max. ¹⁴Tik mōg mō'ka'ok, nūy xupep tap, nūy kănēy māynāg pa'. Ha kaxīy 'āte Topa yīy'ax 'āpak, hak xānāhā', 'ūghām, nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha Yeyox Kunnix tek hīnnāhā', 'ūyīk hi xe'ēgnāg, ha kănēy māynāg putuk.

¹⁵'Ūyā yūmūg hāmp'e'paxex max kaxīy, yā Topa yōg putat hā yūmūg mōg tap, tikmū'ūn xip tap putuk, nūy yūmūg putox puxet, nūy hāmp'e tu paxeh puxet, nūy hāmp'e tu paxeh max, 'ūyāg te hāmp'e'paxex nōy, puxix Topa' yūmmūgā'. ¹⁶'Āpu yūmūg mōg Topa yōg putat hā, nūy mōg kumak mōg. Kaxīy yūmūg mōg hōmā xix hōnhā', tu Topa yōg hām'āktux pu yūmūg yīpkox pīp, nūy hāpxopmā max. ¹⁷'Ūkxape xop: 'Ūkpe mōg kuma mōg, nūy hāpxopmā max, 'ūgputuk, xix kuxa mām xop nōy pēnā', xa 'āxop hāpxopmā max kamah. ¹⁸'Āte xa hām'āktux tap, tu xe' xuktux, hu: Tikmū'ūn punethok gāy, tu Kunnix putup nōg, ha yūmūg pupi' xok mīpkupnix tu', pap-tup nōg, tu Kunnix hā' puknōg, yīy 'āte xa' xuktux, tuk potahak yūm, 'ihā' xuktux. ¹⁹Ha' gāy xop te yāy putup'ax pu' yīpkox pīp, tu yāy pu hāpxop xak, topa komut xop xak'ax putuk, tu hāpkummuk mīy, tu yāyhāhup 'ohnāg, pa yāy mīy'ax 'āktux xexka', tu pexkox yōg hāpxop xak 'ohnāg, yīy yāy koxyōy putup Hāmgyāgnāg Pet kopah. ²⁰Pa yūmūg yā pexkox yōg tikmū'ūn, tu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hip, ha' nūn putpu', nūy yūmūg mōy hām tu', nūy pexkox ha yūmūg mōgā', ²¹tu yūmūg yīn pu'uk ka'ogāp-tup, tu mōktu yāy yīn putuk, tu yūmūg xexkanāp-tup xe'ēgnāg. Yā Kunnix te hām xexka xop xohix xat'ax, xix pexkox yōg xop xohix xat'ax, ha' yīpkox pīp putup.

4 'Ūkxape xop: 'Āte 'āp-tup pax xexka', tu 'āxak, hak kuxa hittupmāhā', ha

'āte xa hām'āktux, yāk xape xop max! Yīy Topa yōg putat hā 'āmōg kuma mōg.

²Ūkxape hex 'Epot xix Xīn, 'āte xa tu' xak, xa yāytuk-mīy kux, xatix yā 'ānōy hā', 'ākuxa mām Kunnix kopah, hu 'ānōy hā tutnōy. ³Ha 'āmūn, xatek mūtik hāpx-opmāhā', yāk xape xe'ēgnāg, yīy xa tu' xak, xa 'ūn 2 hā 'ātehet, ha 'ūn te Ken-emēn mūtik hāpxopmā max, xī' xape xop xohix mūtik hāpxopmā punethok, nūy hām'āpak max'ax 'āktux tikmū'ūn xohix pu', ha Topa te' xuxet'ax kax'āmi', yā yāy yōg tappetxax kopa kax'āmi', pu tu hi xe'e', ha' kux 'ohnāg.

⁴Āmnīy xohix hā 'āhittup, yūmūg xuxyā te 'āmūtik tihi' hah, yā xe xa hām'āktux, hu: 'Āpu 'ākuxa hittup!

⁵Ānōy kuxa ka'. Hapxip kutōgnāg 'īhā yūmūg xuxyā nūn. ⁶Āxutigā hok, pa Topa tu' xax, pu xa hāpxop xohix popmā', 'īhā Topa 'ūmax 'āktux, hu: "Āmax Topah! Xate 'ā' hōm hāpxop xohix. Puxi'," kaxīy. ⁷Yā Topa te 'ākuxa māmā'ax, yīy tikmū'ūn kuxa yūm, yāy kuxa yūm hā xīy tute' yūmmūg'ah, Topa te' kuxa yūmmā hah, tu kaxīy te 'āpēnā max, xa 'ākuxap-xet Yeyox kuxa mūtik, xix 'āp-tox puxet Yeyox Kunnix putox mūtik.

⁸Āpu, hāmpē'āpaxeh max, nūy hāpx-opmā max kamah. Kaxīy tikmū'ūn xohix te 'ākuxa tup yūmmūg. Hāmpē'āpaxeh max, nūy hāpxe'e 'āktux, nūy hām-maxnā', nūy hāmyok mīy, nūy 'ānōy hā' xupxet hok, nūy 'ānōy putup pax, nūy yā' koit hok. Hāmpē'āpaxeh max, xayīy hāpkummuk mīy hok. ⁹'Āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā'. 'Āpu hāmyūmmūg'ax hā hāpxopmāhā', yā 'āte hāpxopmā max, ha 'āxop te' pēnāhā', xayīy hāpxopmā max kamah, ha Topa te 'āmūtik tihi', tu yūmūg kuxa māmāp-tup.

Paot te' kuxa mām ka'ok max 'āktux

¹⁰Yūmūg xuxyā tek mūtik tihi', yīk kuxa hittup xexka'. Hāpxip punethok hā

hāptox tuk xip, pak xaxok 'ohnāg 'āxop te', hu mōgnīynām, tu tayūmak nū'pok, pu 'āte ta tu hāpxop 'ūm pop, nūy puk, nūy mā'. Hōmā tikmū'ūn 'ūm nūn 'ohnāg, hu tayūmak paxnūn 'ohnāg, pa hōnhā' nūn, tu' paxnūn tayūmak, hak hittup.

¹¹Hōmā 'āte hāmhōgnāg xip, pak hittup, xix hōnhā yōgnū hāpxop punethok, tuk hittup nōmhā kamah. Hōmā xix hōnhā Topa te 'ā' hōm hāpxop, tuk hittup, yā puxi'. ¹²Hōmā hāpxop putup xūy, ha hōnhā' yānān tuk xit max, hu 'āmnīy xohix hāk hittup, xix hāpxexka xohix tuk hittup. 'Ūghok, kopxix yāk hittup, 'ūk-putexop, kopxix kamak hittup. ¹³Kunnix tek ka'ogāhā', yīy 'ate hāpxopmā'ax 'ūm yīpkutuk 'ohnāg.

¹⁴Ūkxūy, ha 'āxop te hāpxopmā max, tuk mōgnīynām. ¹⁵'Āxop yā kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn, tu mōgnīynām hit-tap. Hōmā 'āte hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka Maxenōn tu', tu' xuktux 'ām-nīy kutōgnāg 'īhā', tu hāpxexka nīm, ha 'āxop kuxa mām ka'ok xop puxehnāg yāy hā 'ātehet, 'ap nōy 'ūm te 'āha te'ah, ha tayūmak 'ā' hōm 'āxop te'. ¹⁶Hāpxexka Texanōn tuk xip, 'īhā 'āxop hāk tehet, tuk ha tayūmak nū'pok. ¹⁷'A 'āte tayūmak 'ūm xak'ah. 'Āmhok. Pa 'ātep-tup, pu Topa xa hāmmaxnā xexka'. ¹⁸Yā 'āte' pop 'ōgnū tayūmak xohix, xate 'ā nōm nū'pok, yā tayūmak xexka'. Hōnha 'āte yōg tayūmak xohix punethok, 'Epaponit te' paxnūn hah. Ha Topa tep-tup pax, xa 'āxop hāpxop popmā', xix tayūmak tu' hok hōm, pu hām'āpak max'ax 'āktux 'ūhep xop xohix pu'. Topa pu hāpxop hōm'ax, yā' hax max putuk, tu Topa kuxa hittupmāhā'. ¹⁹Yīy yōgnū Topa te xa' popmā'ax hāpxop xohix, 'ūp-texop xexka tu'. ²⁰Pūyā tikmū'ūn xohix Topa yūmūg. Tak xexka xe'ēgnāg 'āktux, tu' xuktux mō'kuma' mōg. Hamūn!

Yā' ka'ax hǎ' xohix 'āneo

²¹Topa yōg tikmũ'ūn xohix pu 'āneo, 'ōhōm Yeyox Kunnix yōg. Nūnte' pip xape xop te xa 'āneo, ²²xix Topa yōg

tikmũ'ūn xohix te xa 'āneo, xi' xop te Hōm yōg xat'ax pet xexka tu' hām, tu xa 'āneo. ²³Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxohix ha hāmmax nǎ'! Tu ta tu' kux.

PAOT TE KŌMĒN KONOX YŌG KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI'

1 Ūgmūn Paot, ha Topa tep-tup, pu Yeyox Kunnix nūgkutnā', yīk mūn xik xape Tīmōn te nūhū tappet kax'āmi', ²kōmēn xexka Konox yōg tikmū'ūn pu kax'āmi', Konox yōg kuxa mām xop pu kax'āmi'. Yā Kunnix te yūmū'ā hā' xape xe'e', yīy yūmūg xape kamah. Pūyā Topa yūmūg Tak 'āmūtik pip, nūy 'ākuxa māmā', nūy xa hāmmaxnā'.

Tu Topa pu hām'āktux, nūy kuxa mām ka'ok xop max'ax 'āktux

³Ūgmū'āte yūmūg Tak Topa max 'āktux, 'ihā nōm pu hām'āktux 'āxop 'āxape xop pupi', yā Topa te yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā' Tak. ⁴'Ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu Topa yōg tikmū'ūn xohix putup pax, hak mū'āte' yūmmūg. ⁵Hōmā 'āxop te hām'āpak max'ax 'āpak hāmāxap, hu hāmmax hip, nūy 'āhi xe'e mō kuma mōg, hu 'ākuxa mām ka'ok, xi' nōy putup pax 'ihā' hip, nūy hāpxip punethok 'ihā pexkox yōg hāpxop pop. ⁶Yā Topa te hām'āpak max'ax hā tikmū'ūn xohix ha hāmmaxnāhā', yī' hep xop xohix pu hām'āktux, yā kama 'āxop te hām'āpak, tu Topa te' xohix ha hāmmaxnā'ax 'āpak, ha kaxīy Topa te xa hāmmaxnāhā', 'ihā' xupak, ha hōnhā hāmmaxnā kamah. ⁷Ha yūmūg xape 'Epap te xa hām'yūm-mūgāhā', tuk mūg pupi hāpxopmāhā', tu Kunnix pu hāpxopmā punethok, ⁸tuk mū'ā Topa Koxuk 'āktux, ha xa ka'ogāhā', nūy kuxa mām xop xohix putup pax, yīy 'Epap tek mū'ā' xuktux.

⁹Hak mū'āte' xupak, tu Topa tu' xak, pu 'āxop pu hām'yūmmūgā', xayīy hām'yūmmūg xe'e', nūy yā Topa putup, xayīy 'āxop yūmmūg, nūy Topap-tup'ax yūmmūg, hu yāy Koxuk te xa hām'yūm-

mūgāhā', ¹⁰xayīy hāpxopmā max, ha Topa te 'āptup, xa hāpxopmā max mō kuma 'āmōg, tu mōktu yā Topa yūm-mūg xe'ēgnāg. ¹¹Topa ka'ok xe'ēgnāg, tu 'āka'ogāp-tup, xayīy nōā'tot, 'ihā 'ākuxa hittup, ¹²hu yūmūg Tak Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax Topah, xatek mūg ka'ogāhā', 'ū pexkox yōg hāpxop pop, yīy 'ōg tikmū'ūn xohix mūtik pop," kaxīy. Yā Topa te nōm hāpxop xex pexkox kopah, nūy yāy yōg xop pu' popmā'. Yā' popmāp-tup yāy yōg tikmū'ūn pu', nōm te Topa pu' yīpkox pip. ¹³Hōmā yūmūg kuxa kummuk, yā hāpkoxtap putuk yūmūg kuxa kopah, pāyā yūmūg Tak Topa te yūmūg kuxa maxnāhā', tu yūmūg nūnnāhā yāy kutok hah. Yā yāy kutok mō'yāy xe'ēgnāg, 'ūk-tok yāp-xehnāg tu', puyīy 'ūk-tok Yeyox Kunnix yūmūg xat, nūy 'ūkpēnā max. ¹⁴Tu yūmūg pupi' xok tap, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux.

Tute Kunnix 'āktux

¹⁵Tikmū'ūn 'ūm te Topa pēnā hok, ha Kunnix te yāy Tak Topa pa putuk xe'ēgnāg, tuk-tok te māxap, hak-nāy tu Topa te hāpxop xohix mīy. ¹⁶Yāk-tok mūtik Topa te hāpxop xohix mīy, tu tu hāpxop xohix xat'ax, tu hāpxop pēnā'ax mīy, xix hāpxop pēnā hok mīy kamah, xix pexkox yōg xexka xop mīy, xi' yōg xat'ax xop xohix mīy. Topa tek-tok mūtik mīy, xik-tok pu' mīy hāpxop xohix. ¹⁷Kunnix xip tap, 'ihā Topa te pexkox mīy, xix hahām, xix hāpxop xohix mīy, tu nōm mūtik hāpxop xohix xex max, pu tu pip ka'ok. ¹⁸Ha Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop hāp-tox. Yā tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu pēnā max, ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām xop xat, nūy tu pēnā max, tu nōm xop hīn-nāhā', yā Topak-tok te māxap, tu putpu' hi tap, nūy hāpxop xohix hā tu xexka xe'ēgnāg. ¹⁹Yā Topa tek-tok putup, yā

Topa xe'ēgnāg kamah. ²⁰Yīy Topa te hāmpēpaxex, tu yāy kutok nū'kutnāhā' hām tu', pu tu xok mīpkupnix tu', nūy tu' gāy nām xop xohix nōā', puyīy Topa hā tu xape'. Tu pexkox yōg gāy xop nōāp-tup kamah, puyī' xohix yā Topa hā tu xape'.

²¹Hōmā Topa tu 'āpīp hāptox hah, tu 'āyīpkox 'ohnāg, tu Topa hā 'āpuknōg, 'ōg hāpxopmā'ax kummuk tu', xix hāpē'āpaxex kummuk tu 'āpuknōg, ²²pa Topak-tok xok, ha hōnhā' Tak te xa hā' xape, nūy yāy keppa 'ānūnnā', tu 'ākuxa tupmāhā', tu 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', nūy 'āmax 'āktux. ²³Yīy Topa yōg putat hā 'āmōg ka'ok, hu' xak hok. 'Āxop te hām'āpak'ax max 'āpak, ha xa' hipmāhā', xayīy pexkox yōg hāpxop pop, hu' xaxok hok. 'Ūgmūn Paot te hām'āpak'ax max 'āktux pax, tu hāpxexka yōg xop xohix pu' xuktux, hu hāpxopmāhā'.

Paot te' kuxa mām ka'ok xop pupi hāpxopmāhā'

²⁴Tuk xūy 'āxop pupi', nūy Kunnix pupik xūy, huk kuxa hittup, Kunnix xop pupik xūy tu'. Yā Kunnix hā yūmūg yīn puxet, ha yūmūg xat, nūy yūmūg pēnā max, yāy yīn pēnā max putuk. ²⁵Topa tek mūn yāy'kutnāhā', nūy mōgkutnā' Kunnix yīn xop hah, nūy Topa pupi hām'āktux, nūy xa hām'āktux xohix 'āktux. ²⁶Hāmyāxatamuk xohix punethok hā Topa te hāmpēpaxex, tu' yīy 'ohnāg, pa hōnhā' kuxa mām ka'ok xop pu' hāmyūmmūgāhā', yā hām'āktux xe'e'. ²⁷Topa te' hep xohix xop pu hāmyūmmūgāhā', tu hām'āktux'ax xe'e' yūmmūgāhā', ha hām'āktux nūhū', hu: Kunnix te 'ākuxa kopa' xip, nūy xa' popmā pexkox yōg hāpxop xohix, yīy 'āxop yāyhāp-tup max xe'ēgnāg, Kunnix putuk. ²⁸Ha kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux, tu Kunnix 'āktux tikmū'ūn xohix pu', tu hāmyūmmūg, nūy hāmyūmmūgā max,

nūy 'āmōgā Topa hah, xayīy 'ākuxap-xet Kunnix mūtik, nūy Topa hā 'ātix tap, ²⁹yīy 'āte hāpxopmā punethok, ha Kunnix tek ka'ogāhā', ha 'āte hāpxopmāhā' punethok.

2 'Āte xa hām'āktux, xayīy yūmmūg. 'Ūghām punethok 'āxop pupi', xix kōmēn Namnixet yōg kuxa mām xop pupi', yā' xohix pupi', nōm tek pēnā 'ohnāg pupik hām. ²'Āte hāpxopmāhā', nūy 'ūgnōy ka'ogā', puyī' kuxap-xet yāy putup, nūy hāmyūmmūg xexka', nūy hām'āktux xe'e' yūmmūg. Kunnix yā Topa yōg hām'āktux xe'e', Topa te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. ³Yāk-tok xe'e' te Topa yōg hāmyūmmūg'ax xohix yūmmūgāhā'.

⁴Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: Koit'ax pu 'īpkox pip hok, yā' kummuk xop te mō'āmā pax. 'Ūpa max, ha ta' kuxa mūn kummuk. ⁵Hāptox tuk xip, pak kuxa te 'ākuxa mūtik yāp-xet, 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah, hak kuxa hittup xexka'.

Kunnix te yūmūg hīnnāhā'

⁶Āxop te: "Yeyox Kunnix yā yūmūg xuxyā'," kaxīy. Hu nū mūtik 'ākuxap-xet, nūy hāpxopmā max. ⁷Mīm yīpx-atit te hām hā mō'nāhā', tu hām kopa' xip ka'ok, kaxīy 'āpīp ka'ok Kunnix tu', puyīy 'āka'ogā', xayīy 'ākuxa mām ka'ok xexka', hak mū'āte xa hāmyūmmūgāhā', 'ūxaxok hok, nūy Topa pu hām'āktux, nūy: "Āmax Topah!" kaxīy.

⁸Ōg pa 'āti'! Tikmū'ūn te 'ākuxa hā' xupxet putup, mō'āmā'ax hā 'ākuxa hā' xupxet putup, hām'āktux hitop hā nōm xupxet putup. Nōm hām'āktux yā Topa hā' puknōg xop yōg hām'āktux, 'ap Topa yōg'ah, ha pexkox yōg xexka xop te Topa tu' gāy, tu hām'āktux, pāyā Kunnix te' xuktux 'ohnāg. ⁹Yā Kunnix te Topa xe'ēgnāg putuk, tu tikmū'ūn kutok xe'e', tu yāy putuk xe'ēgnāg, ¹⁰ha Topa te Kunnix mūtik 'āhīnnā xe'e', yā 'ākuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, ha Kunnix xexka

xe'egnāg, tu pexkox yōg xop xat, xix hām tu' pip xop xat, nōm xop hā' xat'ax, tu' xat.

¹¹ Yoneo xop te' pit xop yāy nāg xax mep 'üyīmap, pāyā Kunnix te 'ākuxa kummuk xit, nūy ta' yānān tu kuxa max tat. ¹² Āp-tox pix 'ihā 'āxop te hāpxopmā kummuk kux, ha Kunnix nō hāpkot, ha Topa te' putpu' hīnnā xe'e'. Yā 'ākuxa mām ka'ok Topa kopa', ha ka'ognāg xexka', tu Kunnix putpu' hīnnāhā', tu kamah 'āxop kuxa hīnnā xe'egnāg. ¹³ Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk pax, yā Topa hā 'āxop puknōg, tu kamah Yoneo yōg tikmū'ūn hā 'āpuknōg, pa Topa te 'ākuxa hīnnāhā', Kunnix hīnnā putuk 'āhīnnāhā', tu hāp-kummuk mīy'ax xohix xaxogāhā', pu tu kux. ¹⁴ Yā Kunnix te yūmūg pupi' xok, tu yūmūg yānān tu' xok mīpkupnix tu', 'üyīy Topa hāk xape', pūyīy yūmūg kummuk mīy'ax hā' pago. Yā yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', puyīy yūmūg kuxa tu max Topa pu'. ¹⁵ Ha hāpkummuk yōg xexka xop pu' kuxyāhā', tu mīpkupnix tu' xup, nūy mōktuk-tōgnāg, tu pipkup māxap'ax hā' hīy, tu' hupmāhā', ha' mōgāhā', pu' xohi' pēnā', tu' yūmmūg, tu Kunnix te' xat xe'egnāg yūmmūg, ha hāpxohix te nōm pu' yīpkox pip.

¹⁶ Ūtux hok pu tikmū'ūn 'ōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy xo'op'ax hā 'āxat hok, xix 'āxit'ax hā 'āxat hok, xix nit xān hā 'āxat hok, xayīy 'āhām hok. Ūtux hok, pu 'āxat hok, xayīy nit xap yīy ta' 'āhām hok, xix 'āmuk xexka mīy'ax hā 'āxat hok, xix māyōnhex tup 'ihā 'āxat hok. Yā' tux hok pu 'āxat hok. ¹⁷ Yā' xohix te nū pexkox yōg hāpxopmā'ax hā' komut, yā' koxuk putuk, 'ap xe'e'ah. Hōmā Topa te' xat pu Yoneo xop mīy. Topa te tu xo'op'ax xat, xix nōm hāpxop xohix xat, nūy tikmū'ūn pu Kunnix 'āktux, pa hōnhā Kunnix xip xe'egnāg, yīy hāpxopmā'ax komut yāyhā' hitop, ha' kux. ¹⁸ Tikmū'ūn te koit'ax hā 'īpkox hok, nōm

xop te yāy 'āktux xexka hā 'īpkox hok. Tu hāpxopmā'ax xe'egnāg pēnā'ax 'āktux, tu mō'āmā', 'ihā' xat, xa pexkox yōg nū'pok xop pu nūktettex, nūy nōm 'ūxexka 'āktux, ha hitop hā yāy kutōgnāg 'āktux, 'ihā yāy xexka pe'paxex, tu yāy putup'ax kummuk mīy. ¹⁹ Tu Kunnix nīm, ha' kuxa mām ka'ok xop hāp-tox, puyīy nōm xop xohix yā kuxap-xet, yāy yīn puxet putuk, ha' xohix nāg nōy nā' mōg, tu mōktu xexka', yā Topa tep-tup hah.

Kunnix mūtik yūmūg hi, xix yūmūg xakix

²⁰ Kunnix xok, nūy 'ōg hāpkummuk mīy'ax kuxyā', xayīy yāmīy kummuk yōg xexka xop nīm. Tep tu xate nōm 'āpak? ²¹ Ha 'āxat, hu: "Ūxupit hok nūhū", kaxīy, tu xe: "Ūmā hok 'ōhōm," kaxīy, tu xe: "Ūpa hok nō'om," kaxīy. Pa nōm pu 'īpkox hok. ²² Hāpxop xohix nōg'ax, tu yāyxaxogā'ax, ha tikmū'ūn te' xat hok, pu mīy hok, pa Topa te' xat 'ohnāg. ²³ Yā' xat'ax puknōg te hāmyūmmūg putuk, pāyā' hitop, ha' xat pu pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nū'xup, nūy yāy xax te kutuk, pāyā' koit, yā' hitop, tu tikmū'ūn yōg hāpe'paxex maxnā 'ohnāg, tup-tup'ax kummuk pu hupmā 'ohnāg kamah.

3 Kunnix mūtik 'āhi xe'e'. Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk kux, hu pexkox yōg hāpxop xax nōmhā, yā Kunnix yūm 'ōnte', tu Topa yīpxe'e hā' yūm. ² Pexkox yōg hāpxopmā'ax pe'āpaxeh, nūy hām yōg hāpxopmā'ax xaxogā'. ³ Hōmā 'āxop te hāpkummuk mīy pax, pa Topa te 'āhīnnāhā', tu Kunnix hīnnā putuk, tu 'āpēnā max, yā 'āxop kuxap-xet Kunnix mūtik, xix Topa mūtik. ⁴ Kunnix te 'āhīnnā xe'e', nūy 'ākopa tu' xip ka'ok, tu putpu' nūn putup, pu' hep xop xohi' pēnā', ha' nūn, 'ihā 'āxop xexkanāp-tup, ha mōktu yā 'āxexka', Kunnix mūtik yā 'āxexka putup, pu' xohi' pēnā'.

Yŭmŭg hi xe'ěgnăg

⁵Yăy yôg putup'ax kummuk mîy hok, nŭy hăpkummuk mîy kux, ha tikmŭ'ŭn te hăpkummuk mîy, tu' nŏy hă' xupxet, xi' xonnix, xi' găy, xi' nŏy yôg hăpxop putup. Tikmŭ'ŭn te hăpxop putup pax xexka', puxix tu Topap-tup hok, ha kaxîy hăpxop te topa komut xop putuk, tikmŭ'ŭn tep-tup xexka hah, tu mŏktu Topa xe'ěgnăg xaxogăhă', ⁶ha Topa găy tikmŭ'ŭn te hăpkummuk mîy tu', nŏm xop te Topa pu' yîpkox 'ohnăg, yî' kummugăp-tup 'ŭyănăn tu'. ⁷Hŏmă 'ăxop te yăy putup'ax kummuk mîy, hu' mîy pax, Topa pu' 'ăyîpkox 'ohnăg tu'

⁸Pa' kuxyă nŏmhă, xayîy mîy hok 'ŭx-eheh, yăy putup'ax kummuk mîy hok, xix 'ăgăy hok, xix 'ănŏy pu hăpkummugă hok, xatep-tup nŏg tu', xi' kupeh hok, xix 'ăyîy kummuk hok, nŭy 'ănŏy mănŏg hok. ⁹Koit hok 'ănŏy pu'. Yă Topa te 'ăkuxa kummuk xit, nŭy kuxa max tat 'ŭyănăn tu'. ¹⁰Yîy hăpkummuk mîy'ax xohix kux, pu Topa 'ăkuxa tupmă 'ăm-nîy xohix hă, nŭy xa hă yăy putup, xayîy Topa yŭmmŭg xe'ěgnăg. ¹¹Yî' kuxa măm ka'ok xop puxet, yă Kunnix hă' kuxap-xet, xip-tox puxet, 'ap 'ăxop Yŏneo xop yôg'ah, xi' puknŏg xop yôg'ah, xix tikmŭ'ŭn yôg'ah, xix 'ăyuhuk yôg'ah, xix kamoka xop yôg'ah, xix kămănat xop yôg'ah, xi' xat'ax xop yôg'ah, pâyă 'ăxop yă Kunnix yôg, ha' xexka xe'ěgnăg, tu yăy yôg tikmŭ'ŭn xohix kuxa kopa' xip, ha' xohix te yă yăy putuk Kunnix pu'.

¹²'Ăxop yă Topa yôg tikmŭ'ŭn, ha mŏ'ăyăy xe'ěgnăg, tu 'ăyîmŏgatux yăy mŭn pu', yîy 'ănŏy kuxa ka', tu nŏă'tot, tu nŏm pu hămmaxnăhă', xix yăy kutŏgnăg pe'ăpaxeh, nŭy 'ănŏy pe'ăpaxex max, xix 'ăyîy pu'uk, nŭy 'ănŏy găyă hok, ¹³nŭy 'ŭyôg hăpkummuk mîy'ax xaxogă', 'îhă 'ănŏy te xa hăpkummugă'. Yă kaxîy yŭmŭg xuxyă te 'ăxop yôg hăpkummuk mîy'ax xaxogăhă', pu tu kux. ¹⁴Ha ta

mŏy 'ănŏy putup pax xexka', nŭy nŏm hă 'ăkuxap-xet, xix 'ăp-tox puxet. ¹⁵Pŭyă Kunnix 'ăkuxa mămă', nŭy 'ănŏy mŭtik tu ti max, nŭy yăytuk-mîy hok. Yă Topa te 'ăxănăhă', nŭy 'ăkuxa mămă', nŭy nŏm hă 'ăp-xet, 'ăyîn puxet putuk. 'Ŭx-axok hok, nŭy Topa max 'ăktux, hu: "Ămax Topa, tu yŭmŭ'ă hăpxop xohix popmăhă', yă' puxi'," kaxîy. ¹⁶Pŭyă Kunnix yôg hăm'ăktux xe'e 'ăkuxa kopa' xip, tu xa hămyŭmmŭgăhă', xa' yŭmmŭg, nŭy 'ănŏy pu' yŭmmŭgă', tuk-tex, nŭy Topa xexka 'ăktux, nŭy 'ăkuxa yă Topa max 'ăktux. ¹⁷'Ok pe 'ăxop te hăpxop-măhă', pe hăm'ăktux, hu ta yŭmŭg xuxyă Yeyox 'ăktux, nŭy Topa yŭmŭg Tak pu: 'Ămax Topah. Xate yŭmŭg xuxyă Yeyox yŭmŭ'ă nŭ'kutnăhă'. 'Ămax! kaxîy.

Te xîy hă hăpxopmăhă

¹⁸'Ăte 'ŭn xop xat, pu' yîpxox pu yîpkox pi', yă Kunnix te' xat.

¹⁹Ha' yîpxox xop xat, pu' xetut putup pax, hu' kuxa ka'.

²⁰Hak-tok xop xat, pu yăy tak pu yîpkox, xi' tut pu yîpkox. Yă Topa te' xat.

²¹'Ăk-tok găyă hok, ka 'ăk-tok kuxa tuknŏă'.

²²Kămănat xop, 'ăxuxyă' nŏm tik te 'ăxat pu 'îpkox pi', nŭy tu hăm max, yă 'ămnîy xohix hă hăm max, 'ok pe 'ăpănă', 'ok pe 'ăpănă hok, yîy Topa pu hăm max, 'ăxop tep-tup pax tu'. ²³'Ăpu hăpxopmă max, pu Topa pănă', nŭy 'ôg hăpxopmă'ax putup, ha Topa pu hăpxopmă', 'ăhittup tu'. ²⁴'Ŭxaxok hok: Yŭmŭg xuxyă te pagop-tup hok'ah xa', tu pexkox yôg hăpxop xex yăy yôg tikmŭ'ŭn pu', yă Kunnix te 'ăxop hă 'ăxat'ax xe'e', ²⁵tu' yănăn tu pago, tu hăpkummuk mîy xop kummugăhă 'ŭyănăn tu'. Yă Topa te hămyok mîy, nŭy xohix pu pago, yă Topa pu 'ŭxohix te' nŏy putuk.

4 'Ăxop 'ăxuxyă xop, 'ăpu hămyok mîy, nŭy 'ôg kămănat pu pago max, Topa

yā 'āxuxyā xe'e', tu 'āxat, tu pexkox tu' xip, yīy 'ōg kāmānat xop pu pago max, nūy nōm pu hāmmāxnā'.

Paot te hāmyūmmūgāhā'

²Topa pu hām'āktux pax, tu 'ōg pa mōxip, mō'ōn hok, nūy Topa max 'āktux, xa' popmā hāpxop xohix hah. ³Ha kamak mūg pupi tu' xax, pu Topa 'ūgka'ogā', 'ūgmū Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux, nūy Kunnix 'āktux. Yā kanet kopak xip, 'āte Kunnix 'āktux tu'. ⁴Ha Topa tu' xax, puk ka'ogā', 'ū Kunnix hā hāmyūmmūgā max, yā Topa tep-tup pax.

⁵Hāmyūmmūg, nūy 'ūkuxa mām hok xop pu hāpxopmā max 'āmniy xohix hā, xayīy hāmyūmmūg'ax hā Kunnix 'āktux max tikmū'ūn pu'. ⁶Hāmyūmmūg, nūy hām'āktux max, nūy tu hām'āktux hā' nōy yānān max.

Tuk-nāy tu 'āneo

⁷Yūmūg xape Tikik te Kunnix pu hāpxopmāhā', tuk mūg mūtik hāpxopmāhā', tu xa hām'āpak'ax 'āktux putup, nūy 'ūgmūn 'āktux. ⁸'Āte 'āxop hah mō'kutnāhā', pu 'āka'ogā', nūy putpu' nū', nūy xak mūg 'āktux. ⁹Tu yūmūg xape 'Ōnēy mūtik mōg, ha 'ōgnū kōmēn yōg tihik, tu xa hām'āpak'ax xohix 'āktux'ax, tuk mūg 'āktux'ax.

¹⁰'Anixtah 'ūgmūtik kanet kopa' tihi', tu 'āneo, xix Maname tiktak Mā'ak te 'ā' āneo kamah. 'Āte xa hām'āktux tap, tu 'āha Mā'ak mōg'ax 'āktux, pu tu 'āpet

kopa' xip, 'ihā putpu 'āha' mōg. ¹¹Yoyoe 'āxet'ax nōy yā Hāmyok, tu xa 'āneo kamah. Nū tik 2 te Yoneo yōg tihik, tuk mūtik hām, ha Yoneo xop nōy hām 'ōhnāg 'ūgmūtik, puyīy Topa yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip, ha tik 3 te hāpxopmāhā' punethok, nūy tu yāy hāk tehet.

¹²'Epap te 'ōgnū kōmēn yōg tihik kamah, tu Yeyox Kunnix pu hāpxopmāhā', tu 'a' āneo, tu Topa tu' xak pax, 'āxop pupi' xak, puyīy 'āka'ogā', nūy Topa hā 'āxiptap, nūy Topa pu 'āxop hāpxopmā'. ¹³Yā 'Epap hām punethok, 'āte' yūmmūg, ha 'āxop pupi' hām punethok, xix kōmēn Namnixet yōg tikmū'ūn pu' hām punethok, xix Yenap yōg tikmū'ūn pu' hām punethok. ¹⁴Notot Nok yūmū'ā hā' xape, tu 'ā' āneo, xix Nep te 'ā' āneo kamah.

¹⁵'Ūgmū'āte Namnixet yōg xape xop pu 'āneo, xix Nī'ip pu 'āneo, xi' kuxa mām ka'ok xop pu 'āneo, nōm Nī'ip pet tu yāy tu'nāhā' āneo kamah. ¹⁶'Āpu nū tappet mō'kupix hāmāxap, nūy kunāy tu Namnixet yōg xop ha mō'kutnā', pu mō'kupix kamah. Mō'kupix Namnixet xop yōg tappet 'ūyānān tu'. ¹⁷'Āpu 'Akip pu hām'āktux, hu: "Yūmūg xuxyā te 'āxat, xa hāpxopmā', yīy hāpxopmā max, nūy nō kuxyā Kunnix pu'," kaxiy.

¹⁸'Āte Kax'āmi yāy yīm hā, hu: 'Ūgmūn Paot te 'āxop pu 'āneo. Kanet Kopak xip, yāk xaxok hok!

Pūyā Topa xa hāmmāxnā'!

Tu ta tu' kux.

PAOT TE KŌMĒN TEXANŌN YŌG TIKMŪ'ŪN PU TAPPET KAX'ĀMI I

1 'Ūgmŭn Paot. 'Āte' kax'āmi nūhū' tappet, yā 'āxop pu kax'āmi', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu' kax'āmi kōmēn Texanōn tu', yā yūmūg 'Ātak Topa yōg xop pu', yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg xop pu' kax'āmi'. Xanax te 'āxop pe'paxex xix Timōn te' kamah. Pu yā Topa xa hāmmaxnā', xayīy 'ākuxa mām.

'Āxop kuxa mām Topa kopah

²'Ūgmū'āte Topa pu hām'āktux mōkumak mōg, hu: "Kunnix kopa kuxa mām xop pu 'āmax." Kaxīy. Yā 'āxop pu' max Topah. 'Ūgmū'āte Topa pu 'āxop 'āktux mōkumak mōg. ³Hamūn, 'ūgmū'āte yāy 'Ātak Topa pu hām'āktux, tu hāmpe'paxex, 'āxop kuxa mām ka'ok, hu hāpxopmā max xohix. 'Āxop te' nōy putup pax, hu 'āxop te hāpxopmā max punethok. Xate yūmūg xuxyā Kunnix hip kumaknāg. Hā kaxīy yūmū'āte hāmpekpaxex, tu Topa pu hām'āktux. ⁴'Ūkxape xop, Topa te 'āxop putup pax, tu tikmū'ūn xohix kopa 'āxop yīmōgā-tux, tu 'āxop mīy Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Hā kaxīy 'ūgmū'āte pe'paxex, tu Topa pu hām'āktux. ⁵Hōmā 'ūgmū'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 'Ūgmū'āte nōm 'āktux, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu Topa Koxuk mūtik xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tuk mūg kuxa mām ka'ok Topa yōg hām'āpak max'ax kopah. Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, ha xatek mū yōg hāpxopmā max'ax pēnāhā', yāg mūn max xa'. ⁶Xate 'ūgmūg max pēnāhā', xix yūmūg xuxyā Yeyox yōg, tu nō' max putuk. 'Ūnōy te 'āxop kute'ex kummuk, pa 'āxop te Topa yōg hām'āpak max'ax paha', tu 'ākuxa hittup, yā Topa Koxuk

te 'ākuxa hittupmāhā'. ⁷'Āxop max, ha 'āmax pēnāhā Kunnix kopa kuxa mām xop te hāpxexka Māxenōn tu', xix hāpxexka Genex tu', tu nō' max kamah, yā 'āxop putuk. ⁸Hamūn, 'āxop te yūmūg xuxyā Yeyox 'āktux hāpxexka Māxenōn tu', xix hāpxexka Genex tu', yā' xohix yīmap te' yūmmūg, 'ākuxa mām ka'ok. Putep nōy 'āktux putup 'ūgmū'āte'? Puxi'. ⁹Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, ha 'āxop te topa komut xop nīm, tu ta Topa xe'e pe 'āmōg, ha tikmū'ūn xohix te 'āyīmap te' xupak, tu hām'āktux. ¹⁰Xate Topak-tok hip, Yā pexkox tu yīxop-tup Topak-tok. Hōmā Topa te yāy kutok Yeyox putpu' hīnnāhā'. Yeyox te yūmūg mōy putup, 'ihā Topa gāy 'ūkummuk xop mūtik.

Paot te hāpxopmā max kōmēn Texanōn tu'

2 'Ūkxape xop, hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, tu hāpxopmā max, 'ap kummuk mīy'ah, 'a yāg mūg hitop ti'ah 'āxop kopah. ²Hōmā tikmū'ūn tek mūg kute'ex kummuk kōmēn Pinio tu', tuk mūg māmōg, pa hāpxip 'ihāg mūg mōg, tu mōktu 'āxop tuk mūg mōxaha 'ōnte kōmēn Texanōn tu', ha kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn tek kute'ex kummuk, 'āxop te' yūmmūg. Pa yūmū yōg Topa tek kuxa hittupmāhā', ha 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ³'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tuk mū'āte pe'paxex kummuk 'ohnāg, tuk mū'āte 'ōg hāpxop xak 'ohnāg, tuk mū'āte 'āxop kupex 'ohnāg. ⁴'Ūgmū'āte putep mūn 'āktux? Topa te nō putup, 'ūgmū'āte nōm 'āktux mōkumak mōg. Hamūn. Topa tek mūg putup, tuk mū'ā Topa yōg hām'āpak max'ax hōm, tuk mūg mō'pok, ha 'āte tikmū'ūn xohix pu nōm 'āktux. 'Ūgmū'āte putep mūn 'āktux? 'Ok pe tikmū'ūn te nōm putup pax hām'āktux? 'Ok pe Topa te nōm putup pax hām'āktux? Yā tikmū'ūn yōg'ah, pa Topa tek mū yōg putup'ax kopit. ⁵'Āxop te' yūmmūg.

Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah. 'Ak mū'āte xa hā xape komut'ah. 'Ūgmū'āte 'āxop kupex 'ohnāg. 'Ok 'ūgmū'āte hām'āktux max, pa 'ōg hāpxop putup? 'Āmhok. 'Ak mū'ātep-tup'ah 'ōg tayūmak. Topa te' yūmmūg. ⁶'Ak 'ūgmū'ātep-tup'ah, puyīy tikmū'ūn 'ūgmūg 'āktux max. 'Agmū'āte 'ōg hām'āktux max xak 'ohnāg, xix tikmū'ūn nōy yōg kamah. ⁷Ūmax, pu Kunnix yōg mō'pok xop tikmū'ūn yōg hāpxop xak, pak mū'āte nōm hā xak 'ohnāg, 'a' xat'ax xop putuk'ah, pak mū'āte xa' hāpxop popmāhā', yā 'ūn tek-tok pu' popmā'ax putuk. ⁸Ūgmū'āte 'āxop putup pax, hu xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xix 'āxop pu yāy mūn popmāhā, yāg mū'āte 'āxop ka'ogāhā'. ⁹Hamūn, 'ūkxape xop, xate' yūmmūg. Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, tuk mū'āte hāpxopmā max punethok. Māyōn mōg tox hāg mūg hām, xix 'āmniy hā, nūy pop hok 'ōg hāpxop xix 'ōg tayūmak, tuk mū'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux.

¹⁰'Āxop te' pēnāhā', xix Topa te' pēnāhā', 'ūgmū'āte hāpxopmāhā max 'āxop pu', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu'. Yāg mū'āte hāpxopmā max xe'ēgnāg, xix hāpxopmā yok. 'A' hāpxopmā kummuk 'ūm mīy'ah. ¹¹Ūgmū'āte 'āxop xohix hāg tehe', yā 'ātak te yāy kutok hā' tehe putuk. 'Āxop te' yūmmūg. ¹²Ūgmū'āte 'āxop xapit, tu 'āxop kuxa hittupmāhā', tu 'āxop xapit, xayīy hāpxopmā max. Topa te nōm putup pax. Topa te 'āxop yīmōgatux, xayīy Topa yōg tikmū'ūn xop mōkukox, xayīy Topa max xe'ēgnāg pēnā'.

¹³Hōmāg mū'āte xa' Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'āxop te' xupak, tu 'āyīpkox pip. Xate' pe'paxex, yā Topa yōg hām'āktux, 'a' tikmū'ūn yōg'ah. Hamūn, Topa yōg. Topa te hāpxopmā max 'āxop kopah, yā' kuxa mām ka'ok xop kopah, ha mōktuk mūg hittup, tu Topa pu hām'āktux,

hu: "Āmax. Āmax nōm tikmū'ūn pu'." Kaxīy. ¹⁴Ūkxape xop, hōmā Yoneo xop te Yeyox Kunnix yōg tikmū'ūn xop xohik-te'ex kummuk hāpxexka Yonex tu', xix 'āxape xop te 'āxop kute'ex kummuk kamah, yā' nōy putuk. ¹⁵Hōmā Yoneo xop te yūmmūg xuxyā Yeyox putex, tu Topa pupi hām'āktux xop kix, ha' xakix, tu ta hōnhā yūmmūg kute'ex kummuk kamah. Topa te nōm xop putup'ah. Nōm te tikmū'ūn xohik-te'ex kummuk. ¹⁶Hamūn, 'ūgmū'āte Yoneo xop kūnāpa pip xop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Yā Topa yōg hām'āpak max'ax te tikmū'ūn kuxa māmāhā Topa kopah, ha Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Ha ta Yoneo xop tep-tup, nūy nōm hā hām'āktux kuxyā'. Hā kaxīy Yoneo xop te hāpkummuk mīy xexka', ha' gāy Topah, tu nōm kopit, nūy yōg kummuk hā yānān.

'Ūgmū'āte 'āxop xak

¹⁷Ūkxape xop, hōmā yūmmūg yāy xatat hāpxip kutōgnāg hā. Yūmmūg yāy xatat, pak mū'āte 'āxop pekpaxex punethok, tu 'āxop xak nām, tu 'ā hak mūg mōg putup pax. ¹⁸Ūgmū'āte 'ā hak mōg putup pax. 'Ūgmūn Paot, 'ā hak mōg putup punethok, pa Hāmāyāgnāg tek kummugā', hak mōg 'ohnāg. ¹⁹Yā hamūn, yūmmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup, 'ihā 'āxop pip putup Yeyox keppah, tu ta 'āte hāpxop max hip putup, ha 'āxop tuk mūg kuxa hittup putup, tuk mū'āte 'āxop 'āktux xexkap-tup, yā xut'ax 'āktux putup. Yā mō'tat'ax 'āktux putup. ²⁰Hamūn, 'ūgmū'āte 'āxop pekpaxex punethok, tu 'āxop tuk mūg kuxa hittup.

3 Hōmā yūmmūg yāy xatat, hak mū'āte 'āxop xak. 'Āte yāy xatat hā tot 'ohnāg, huk nox xip kōmēn 'Ātēn tu', ²nūy 'ā ha mō'kutnāhā Tīmōn, yāg

taknōy, yā Topa pu' hāpxopmā max 'ūgmūtik, nūy Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 'Āte 'ā ha nō mō'kutnāhā', pu 'āxop mūtik tu hāpxopmā max, xayīy 'ākuxa mām ka'ok nōy nā mōg, ³xayīy 'āxop xe hāpkummuk mīy hok, tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk hah. Yā hamūn, xate' yūmmūg, Topa tep-tup, pu tikmū'ūn yūmmūg kute'ex kummuk. ⁴Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, tu 'āxop mūtik hām'āktux, hu: "Nōm tek mū'āk-te'ex kummuk putup." Kaxīy. Yā hāpxip 'ihā tikmū'ūn tek mū'āk-te'ex kummuk. Hamūn. ⁵'Āte' hip'ax hā' tot 'ohnāg, hu 'ā ha mō'kutnāhā Tīmōn, pu 'ākuxa mām yūmmūg. 'Ok Hāmāyāgnāg te 'āmōgāhā? 'Ok 'ūgmū yōg hāpxopmā'ax koxyo? 'Āte' yūmmūg putup.

⁶Ha ta' mōg, Tīmōn, tu putpu' nūn, tu hām'āktux, 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, tu 'āxop te yāy putup pax, xix Topap-tup pax. Tīmōn te hām'āktux, 'āxop tek mū'ā hām'āktux max, tu xatek mūg pēnāp-tup pax. Hamūn, 'ūgmū'āte 'āxop pēnāp-tup pax kamah. ⁷'Ūgmūg xūy, yā nōm tek mūg kute'ex kummuk, pak mū'āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax 'āpak, huk kuxa hittup. 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte 'ākuxa mām ka'ok 'āpak, tuk mūg kuxa hittup. ⁸Topa yōg putat max hā 'āxop mōg kuma mōg, kopxik kuxa hittup. ⁹'Ūgmū'āte Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax, timū'ūn pu'. Tikmū'ūn max, kopxik mūg kuxa hittup. 'Āmax. Puxi'." Kaxīy. ¹⁰Hāptup kopxix Topa pu hām'āktux xexka xix 'āmniy, tu hām'āktux, hu: "Āpu 'ūgmūg xat, 'ūgmūg mōg tikmū'ūn hah." Kaxīy. Hamūn, 'āxop hak mūg mōg putup, nūy 'āxop pu hāmāyūmmūgā xate nōm yūmmūg 'ohnāg Topa yōg putat max yōg hāpxop.

¹¹'Ūgmū'ātep-tup, pu yūmmūg 'Ātak Topa 'āxop tuk mūg mō'pok, xix yūmmūg xuxyā Yeyox 'āxop tuk mūg mō'pok. ¹²'Ūgmū'ātep-tup, xayīy 'āxop yāy putup pax nōy nā mōg, xix 'āxop tikmū'ūn xo-

hix putup pax nōy nā mōg, ha mōktu 'āxop tek mūg putuk, yāg mū'āte 'āxop putup pax. ¹³Ha mōktu Topa te 'āxop ka'ogāp-tup, ha 'āxop maxp-tup, tu 'āxop max xe'ēgnāg yūmmūg 'Ātak Topa keppah, 'ihā yūmmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup 'ūyāy yōg xop mūtik.

Hāpxopmā'ax max, Topa te nōm putup

4'Ūgmū'āte xe hām'āktux. Hāg mū'āte 'axa' yūmmūgāhā hāpxopmā max, Topa te nōm putup, ha 'āxop te hāpxopmā max. 'Āte xa hām'āktux xix yūmmūg xuxyā Yeyox te xa hām'āktux, hu: "Āpu hāpxopmā max mīy nōy nā mōg." Kaxīy. ²Yā hamūn, hōmā yūmmūg xuxyā Yeyox tek mūg mō'pok, 'ūgmū 'āxop pu hāmāyūmmūgā'. Xate' yūmmūg. ³Topa tep-tup, xayīy 'āxop hāpxopmā kummuk kux, nūy ta Topa putuk. Topa tep-tup xayīy 'ānōy hā xupxet hok. ⁴'Ūmax, pu tik yāy pu xetut xax, nūy nōm mūy, tu hāpkummuk mīy 'ohnāg. Tikmū'ūn max te nōm putup. ⁵'Ūkummuk, pu tik yāy putup'ax kummuk hā xetut xax, yā puknōg xop putuk, yā nōm te Topa yūmmūg 'ohnāg xop putuk. ⁶'Ūkummuk, pu tik yāy taknōy kute'ex kummuk, nūy yāy pu' xetut xax. Hōmāg mū'āte xa' hām'āktux, hu: "Pa 'ātix, yūmmūg xuxyā Yeyox te nōm kummuk yānān putup." Kaxīy. ⁷Topa te yūmmūg xat, 'ūyīy yūmmū nōy hā xupxet hok. Pa Topa te yūmmūg xat, yūmmūg hāpxopmā kummuk kux, nūy ta Topa putuk. ⁸Tep te nū hāmāyūmmūgā'ax 'āpak 'ohnāg? 'Ok tikmū'ūn yōg hāmāyūmmūgā'ax 'āpak 'ohnāg? 'Āmhok. Yā Topa yōg. Yā Topa te xa' hōm Topa Koxuk.

⁹'Ok 'āte xa putup pax'ax kax'āmip-tup, yā Kunnix kopa kuxa mām xop yōg putup pax'ax? 'Āmhok. 'A 'āte xa kax'āmip-tup'ah. Hōmā Topa te xa' yūmmūgāhā', xayīy xohix putup pax, ¹⁰ha 'āxop tep-tup pax Kunnix kopa kuxa

mām xop xohix hāpxexka Māxenōn tu'. 'Āpu tikmū'ūn xohixp-tup pax nōy nā mōg. ¹¹'Āpu hāmyīmtuk, nūy 'ōg hāpx-opmā mīy, nūy ta 'ānōy yōg hāpx-opmā'ax kute'ex hok, nūy ta 'āhām, xayīy 'ōg tayūmak pi'. Yā hōmā 'ūgmū'āte xa nōm 'āktux. ¹²Hā kaxīy nōm xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopa te 'āmax pe'paxex putup, ha ta' nōy te 'āxop hā' te 'ohnāg putup.

Yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup

¹³'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte-tup, xayīy hāmyūmmūg xakix xop yōg hāpxopmā'ax, nūy xakix xop hā 'ākuxa xūy hok, nūy 'āpota xexka hok, nūy xate' putuk hok nōm te hāpxop max hip 'ohnāg. ¹⁴Yūmūg kuxa kopa' yūmmūg, Yeyox xok xe'e', tu putpu' hi', tu putpu' nūn putup, ha Topa te Yeyox mūtik xakix xop nūnnāp-tup, yā nōm kuxa mām ka'ok Yeyox kopa xop nūnnāp-tup. ¹⁵Topa Xexka te nōm 'āktux, hak mū'āte nōm 'āktux. Yūmūg xuxyā Kunnix te putpu' nūn putup, 'ihā xakix xop putpu' hip-tup, tu' mōg hāmāxap putup Kunnix hah, hak-nāy tu hi xop mōg putup Kunnix hah. ¹⁶Pexkox yōg nū'pok xop yōg xat'ax te' xat ka'ok putup, ha' nōy te Topa yōg mīxux xop tut kaxyāp-tup, 'ihā yumū xuxyā Kunnix mūn te pexkox tu' yīxop-tup! Ha ta putpu' hip-tup xakix xop, nōm kuxa mām ka'ok Kunnix kopah. ¹⁷Hag-nāy tu nōmhā hi xop mōgāp-tup pepix kamah, tu mōktu' xohix yāy tu nū' nāp-tup hāmōy xexka kopah, nūy yūmūg xuxyā Kunnix mūtik mōg. Hā kaxīy nōm te Yeyox mūtik tip-tup, tu xe' yāy xatat putup'ah. ¹⁸'Āpu tikmū'ūn kuxa hittupmā nū hām'āktux hā.

'Āpu Yeyox te putpu' nūn'ax hip

5 'Ūkxape xop, hām 'ūm hā' xip'ax nōm hāpxop? Mō'āgmū'ax 'ūm? 'Ām-

nīy 'ūm? Putep putuk putup hāpxop xohix, 'ihā putpu' nūn putup Yeyox? Hām 'ūm hā'? 'Āte' yūmmūg'ah, hu' kax'āmip-tup'ah. ²Yūmūg xuxyā Yeyox yōg hāptup xupep putup, ha Yeyox te putpu' nūn putup, yā xupxet'ax xupep putuk, 'ihā tikmū'ūn te nōm hip 'ohnāg. 'Āxop te' yūmmūg. ³Tikmū'ūn te hām'āktux putup, hu: "Yāmyīptuk nūnte. 'A' hām xūy 'ūm pip'ah. Yā' max hāpxop xohix." Kaxīy. Pa hāpxip 'ohnāg 'ihā hām xūy pip mō'ka'ok, tu xohix koxyo, yā 'ūn tek-tok put xūy putuk, yā' xupep mō'ka'ok. 'Ap nūpap-tup'ah tikmū'ūn. ⁴Pa 'ākuxa kopa hāp-koxtap 'ohnāg, hu Yeyox yōg hāptup hip, yā Yeyox te putpu' nūn hip, yā 'ap xupxet'ax xupep'ax putuk'ah xa'. ⁵'Āxop xohix yā kuyānām yōg tikmū'ūn, yā hāptup yōg yā 'ākuxa tup. Yūmūg mūn 'a 'āmnīy yōg'ah, 'a hāp-koxtap yōg'ah, pa hāmyūmmūg. ⁶'Āpu mō yūmū yōn hok, yā 'ap nōy putuk'ah. 'Āpu yūmū pa ka'ok, nūy hāmpēnā', nūy Yeyox hip. ⁷'Āmnīy 'ihā mō'yōn pax tikmū'ūn, yā 'āmnīy 'ihā paptux xop paptux. Yā' kuxa mām 'ohnāg xop te kaxīy. ⁸Pa 'āxop yā hāptup yōg. Pu yūmūg pa ka'ok, nūy hāmpēnā', nūy Yeyox hip. 'Āpu yūmū mō'tat kuxa mām ka'ok'ax xix putup pax'ax. Yā nōm te xonat yōg pipkup hā kep xax putuk. 'A hāpxop kummuk te mō'nāp-tup'ah. 'Āpu yūmū mō'tat kama Topa yōg hāpxop max hip'ax. Hamūn, Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Ta nōm te xonat xop yōg pipkup hā kuxxax putuk. 'A hāpxop kummuk te mō'nāp-tup'ah. 'Āpu mō'tat. ⁹Topa te yāy ha yūmūg xānāhā', nūy yūmū'ā tu' gāy hok, pa yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. ¹⁰Yeyox te yūmūg pupi' xok, 'ūyīy nū mūtik 'āti', pe yūmūg pip 'ihā putpu' nūn Kunnix, pe yūmūg xakix, 'ihā putpu' nūn Kunnix. ¹¹'Āpu yāy mūtik hām'āktux, pu

yīpkutuk tu nōg. 'Āpu tikmū'ūn kuxa hit-tupmā'. Yā xate nōm mīy nōmhā. 'āpu 'āhup hok.

'Āpu hāpxopmā te kaxīy

¹² 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte xa' xak, 'āpu hām'ax xupax, nōm te hāpxopmā max 'āxop kopah. Yā Topa te nōm yīmōgātux, puyīy 'āxop mōgā', puyīy 'āxop pu hāmyūmmūgā'. ¹³ 'Āpu nōm hām'ax xupax xexka'. 'Āpu nōm putup pax, tute hāpxopmā max hah. 'Āpu yāy kix hok.

¹⁴ 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte xa' xak. 'Āpu tuknōgnāg xop pu hām'āktux, pu tu hām. 'Āpu 'ūyīpkutuk xop kuxa hit-tupmā'. 'Āpu pu'uk xop hā 'ātehet. 'Āpu 'ūyōg hāpxopmā max hip punethok. ¹⁵ 'Āpu hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok. Pa 'āpu tikmū'ūn pu hāpxopmā max 'āxop. 'Āpu hāpxopmā max mōkuma mōg tikmū'ūn xohix pu'. 'Āpu yāy pu hāpxopmā max 'āxop.

¹⁶ 'Āpu yā māyōn mōg tox hā 'ākuxa hittup pax xix 'āmnīy tox hā 'ākuxa hittup pax. ¹⁷ 'Āpu Topa pu hām'āktux mōkuma mōg. ¹⁸ 'Āpu hāpxop xohix 'āyīmap 'āktux Topa pu', hu: "Puxi'. 'Āmax xohix pu'. 'Āmax." Kaxīy. Hamūn, Topa tep-tup nōm hāpxopmā'ax 'ihā 'āxop mōg Yeyox Kunnix mūtik.

¹⁹ Yā Topa Koxuk yōg hāpxopmā'ax kuxyā hok. ²⁰ Hāmpē'āpaxeh hok: "Yā'

kummuk, Topa pupi hām'āktux xop te hām'āktux," kaxīy. Yā' max 'ūyōg hām'āktux. ²¹ Pa 'āpu hāpxopmā'ax xohix kopit. 'Āpu hāpxop max putyōn hok, xix hāpxopmā'ax max putyōn hok. ²² 'Āpu hāpxop kummuk mīy'ax xohix kux.

²³ Topa te yūmū'ā' hōm hāmyīptuk'ax. 'Ātep-tup, pu Topa yāy pu 'āxop xohix pop, yā 'ūyōg xop xe'ēgnāg 'āxop. 'Ātep-tup, pu Topa 'āxop pēnā max, yā 'āxokuk pēnā', xix 'ākuxa, xix 'āyīn, xayīy 'ōg hāpkummuk mīy'ax pip putup'ah, 'ihā' putpu' nūn putup yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix. ²⁴ Hamūn, Topa tep-tup nōm hāpxopmā'ax. Tute 'āxop xānāhā', tu 'āxop tu' xip ka'ok. Topa tep-tup.

²⁵ 'Ūkxape xop, 'āpu Topa pu 'ūgmūn 'āktux.

²⁶ 'Āpu taknōy xohix pu hām'āktux, hu: "Ūgmū'āte 'āxop xaxok 'ohnāg." Kaxīy. 'Āpu xape xop yāy kep hā mūy, yā taknōy max putuk.

²⁷ 'Āte xa' xak, ha yūmūg xuxyā Yeyox te' xupak, 'āpu nū tappet mōkupix taknōy xohix pu', xix tukūm xohix pu', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu'.

²⁸ Puyā yūmūg xuxya Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE KŌMĒN TEXANŌN YŌG TIKMŪ'ŪN PU TAPPET KAX'ĀMI II

1 'Ūgmūn Paot. 'Āte' kax'āmi nūhū' tappet, 'āxop pu' kax'āmi', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu' kōmēn Texanōn tu', yā yūmūg 'Ātak Topa yōg xop pu', xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg xop pu'. Xinox te 'āxop pe'paxex xix Tīmōn te kamah.

² Pu yā Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox xa hāmmānā', xayīy 'ākuxa mām.

Yeyox nūn putup, ha Topa te xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup

³ 'Ākuxa mām nōy nā 'āmōg xexka', tu 'āxop te' xohix putup pax nōy nā 'āmōg, yīy ta' max, 'ūyīy 'ūgmū 'āxop 'āktux punethok Topa pu, hu: "Yā' max. Puxi'. 'Āmax 'ūkxape xop pu'." Kaxīy. ⁴ 'Ūgmū'āte 'āxop 'āktux max Kunnix kopa kuxa mām xop xohix pu'. Hamūn, 'ākuxa mām ka'ok'ax xexka', 'ihā tikmū'ūn te 'āxop kummugāhā', ha xate kummuk xohix hā tot.

⁵ Tikmū'ūn te 'āxop kummugāhā', yīy ta Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy tu' kummugā 'ūyānān tu'. Yā' kopit'ax yok, 'ap kohe'ah. 'Ūxohix te 'āxūy pēnāhā', hu' yūmmūg, Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Yā' yok. 'Āxop te 'āxūy hā tot, yā' kummuk hā tot, ha Topa te' yūmmūg. 'Āmax, yā Topa Xexka yōg tikmū'ūn xop pu 'āmax. Hamūn, 'āxūy, Topa Xexka yōg tikmū'ūn xop pu 'āxūy. ⁶ Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Yā' yok, yā' xe'e'. Tute kummugā yānān putup, yā nōm te 'ākummugā hā yānān putup, ⁷ 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox te pexkox tu' nūn pexkox yōg nū'pok xop mūtik, yā kuxap kopa' nūn putup, tu 'āxūy nōāp-tup. ⁸ Tu kummugā hā yānān putup Topa yūmmūg

'ohnāg xop pu', xix 'ūyīpkox 'ohnāg xop pu'. Yā nōm te yūmūg xuxyā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āpak 'ohnāg. ⁹ Nōm xop xūy putup mōkuma' mōg, hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, tu Topa mūtik pip putup'ah, xix yūmūg xuxyā Yeyox mūtik pip putup'ah. Nōm te yūmūg xuxyā Yeyox max xe'ēgnāg pēnāp-tup'ah, xix yūmūg xuxyā Yeyox yōg ka'ok'ax yūmmūg putup'ah, ¹⁰ 'ihā nōm hāptup mō'nāp-tup, 'ihā putpu' nūn yūmūg xuxyā Yeyox, puyīy Kunnix kopa kuxa mām xop te Yeyox 'āktux max, tu Yeyox pe'paxex max, yā' kuxa mām ka'ok xop xohix xexka te kaxīy. 'Āxop kama nū mūtik pip putup. Hamūn, 'ākuxa mām ka'ok Topa yōg hām'āpak max'ax kopah, 'ūgmū'āte xa nōm 'āktux.

¹¹ 'Ūgmū'āte 'āxop 'āktux punethok Topa pu, xayīy 'āxop 'āmax xe'e Topa pu'. Yā Topa te 'āxop yīmōgatux, xayīy 'āmax xe'e'. 'Ūgmū'āte 'āxop 'āktux Topa pu, xayīy 'āxop hāpxopmā max xohix putup, 'āxop te nōm putup. Topa ka'ok te 'āxop hā tute'ax. 'ūgmū'āte 'āxop 'āktux Topa pu, xayīy 'āhām xohix kux, yā 'ākuxa mām, hu 'āhām ka'ok. ¹² Hā kaxīy yūmūg xuxyā Yeyox 'ūmax xe'e nōy nā' mōg putup 'ākuxa kopah, ha ta 'āxop max nōy nā 'āmōg putup Yeyox mūtik, ha tikmū'ūn te' pēnāp-tup, tu Topa 'āktux maxp-tup. 'Ūmax Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix, tu xa hok hāpxopmāhā'.

Tik kummuk xexka'

2 'Āte yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te putpu' nūn'ax kax'āmi xix yāy tu nū yūmūg nā'ax Kunnix mūtik kax'āmi'. ² Tik 'ūm te' koit, hu: "Yā' xip yūmūg xuxyā Kunnix yōg hāptup. Yā putpu' nūn Kunnix tu nūktu' xip." Kaxīy. 'Āpu 'ūyōg hām'aktux pa hok. 'Ākuxanōg hok. Tep te' nōm 'āktux, pe Topa pupi hām'aktux xop, pe' nōy te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, pe' nōy te hām'aktux, 'āte nōm kax'āmi'. 'Āmhok. 'Ūyōg hām'aktux

pa hok. Yūmūg xuxyā Kunnix yōg hāptup xip'ah, pa' nūn putup, xix Yeyox xip'ah nōmhā, pa' nūn putup. ³'Āpu' koit'ax 'āpak hok. Yūmūg xuxyā Kunnix yōg hāptup nūn putup, yā Yeyox te putpu' nūn putup, pa' xohix te Topap-tup nōg hāmāxap putup, ha ta nōm tik kummuk xexka xip putup hāmāxap, tu tikmū'ūn pu yāy mūg putup, yā Hāmgyāgnāg yōg tihik. ⁴Nōm tik kummuk xexka te Topap-tup nōg putup, xix Topa yōg hāpxop xohix putup nōg putup. Tute yāy xexka mīy putup, tu Topak-tōgnāg 'āktux putup. Tu ta' mōg putup, tu' yūm putup Topa pet xexka kopah, tu hām'āktux putup, hu: "Ūgmūn, yā Topah." Kaxīy.

⁵Xate' yūmmūg nō'ōm. Hōmā 'ūgxip 'āxop kopah, tu nōm 'āktux. ⁶Hōnhā hām te' tux hok, pu' mīy hok nōm hāpxop kummuk. Xate' yūmmūg. Hāpxip 'ihā nōm tik kummuk xexka xip'ax. ⁷Hamūn, hōnhā 'ihā hāpxop kummuk mīy'ax xexka pip, tu' xaptop, pa hāpxip 'ihā xut putup hām te' tux hok, ha' nōm hāpxop kummuk mīy'ax pip putup. 'Ap xaptop putup'ah hāpxop kummuk mīy'ax. ⁸Yā xip'ax nōm tik kummuk xexka', pa yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup, tup-tex putup, yā xitxut hāptex putup, yā Yeyox yōg kuyānām hāptex putup. ⁹Hamūn, Hāmgyāgnāg te nōm tik kummuk xexka ka'ogāp-tup, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg xohix. Tute' koit putup, ha tikmū'ūn te yōg mō'āmā'ax pap-tup. Yā tikmū'ūn kuxa mām tik kummuk yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg kopah. ¹⁰Nōm tik kummuk xexka te Topa yūmmūg 'ohnāg xop pu' koit xohix xekap-tup. Nōm te hāmyūmmūg xe'e yūmmūg 'ohnāg, tu hāmyūmmūg xe'ep-tup pax 'ohnāg, ha Topa te nōm mōy 'ohnāg hāpkummuk mīy'ax kopah. Nōm te Topa pēnāp-tup'ah, pa yāy koxyo putup. ¹¹Yīy ta Topa te' xat putup, pu nōm kuxa mām

ka'ok koit'ax kopah. ¹²Yīy ta Topa tep-tup nōg putup nōm kuxa mām 'ohnāg hāmyūmmūg xe'e kopah. Yā nōm tep-tup pax koit'ax.

Topa te 'āxop yīmōgātux

¹³Ūmax, 'ūgmū'āte 'āxop 'āktux punethok Topa pu', hu: "Āmax tikmū'ūn pu'. Puxi'. 'Āmax." Kaxīy. Hamūn, 'ūkxape xop, Topa te 'āxop putup pax. Topa te 'āxop yīmōgātux tikmū'ūn xohix kopah. 'A hōmā' xip'ah hām xexka', 'ihā Topa te 'āxop yīmōgātux, nūy 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Yā Topa Koxuk ka'ok hā 'āxop kuxa kummuk xit, xayīy 'āxop yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, tu 'ākuxa mām hām'āktux xe'e kopah. ¹⁴Hōmāg mū'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha Topa te nōm hā 'āxānāhā', xayīy pēnā hāpxop xe'ēgnāg xohix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūtik. ¹⁵Ūkxape xop, 'āpu Topa tu nox pi'. 'Āpu hāmyūmmūg max tu nox pi'. Yāg mū'āte xa' yūmmūgāhā nō'ōm. 'Ūgmū'āte xa hām'āktux nō'ōm, tu xa' kax'āmi nō'ōm kamah.

¹⁶Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te yūmūg putup pax xix yūmūg 'Ātak Topa te', tuk mū'ā hok hāpxopmāhā, tu yūmūg kuxa hittupmāhā mōkuma' mōg ha' kux 'ohnāg tu hāpxop max hipmāhā'. ¹⁷Ūgmū'ātep-tup, puyīy yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'ākuxa hittupmā' xix yūmūg 'Ātak 'ākuxa hittupmā', nūy 'āxop ka'ogā', xayīy hāpxopmā max, xayīy hām'āktux max.

'Āpu Topa puk mūg 'āktux

3 Ūkxape xop, 'āpu Topa puk mūg 'āktux, 'ūyīy 'ūgmūg yūmūg xuxyā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka xohix tu' mō'ka'ok, puyīy xohix nōm 'āpax, puyīy xohix putup pax xexka Yeyox yōg hām'āpak max'ax, yā 'āxop putuk kōmēn Texanōn tu'. Xate nōm

'āpak, tup-tup pax. ²'Āpu Topa puk mūg 'āktux, puyīy Topa 'ūgmū'ā hā tu tehet, 'ihā tikmū'ūn kummuk tek mūg kute'ex kummuk. Hamūn, tikmū'ūn xohix xexka'ah te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak. Yā' yīpkox 'ohnāg.

³Pa Topa te yāy yōg xop tu' xip ka'ok. Tute 'āxop ka'ogāp-tup, tu 'āxop hā tu tep-tup, puyīy Hāmgāyāgnāg 'āxop kute'ex hok. ⁴Yūmūg xuxyā Yeyox tek mūg kuxa māmāhā 'āxop kopah, yā 'āxop te' mīy nō'om. 'Ūgmū'āte xa hām'āktux, tu' mīy putup. 'Ūgmū'āte' yūmmūg xe'e'.

⁵'Ūgmū'ātep-tup, pu yūmūg xuxyā Yeyox 'āxop mōgā', xayīy 'āxop Topap-tup pax, xayīy 'āxop nox pi' Topa yōg putat max kopah, yā Yeyox putuk.

Tikmū'ūn hām 'ohnāg, puxi' xit hok

⁶Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tek xat, tuk mūg xex Yeyox xip'ax kopah, yīk mū'āte 'āxop xat, xayīy 'āxop taknōy tuknōgnāg xop tu nox pi' hok, nōm hām 'ohnāg xop, nōm tek mū yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg. ⁷'Ūmax, xayīy 'āxop hāpxopmā', 'ūgmūg putuk. Hōmāg mūg pip 'āxop kopah, 'ihāg mūg tuknōg 'ohnāg. ⁸'Ūgmū'āte hok pop'ah tikmū'ūn yōg hāpxop, pa hāpxop xohix hā pago. Tuk mū'āte hāpxopmā max mōkumak mōg. Hāptup 'ihāg mūg hām pax xix 'āmnīy 'ihā, xayīy 'āxop pago 'ohnāg. ⁹'Ūmax, pu Kunnix kopā kuxa mām xop yōg xexka xop 'ōg hāpxop pop, pak mū'āte 'ōg hāpxop xak 'ohnāg, tu' pop 'ohnāg, xayīy 'āxop 'ūgmūg pēnā', nūy kama'

mīy 'ūgmūg putuk. ¹⁰Hōmāg mūg tihi' āxop kopah, tuk mū'āte hām'āktux, hu: "Tikmū'ūn hām 'ohnāg, puxix xit hok, pu' max." Kaxīy.

¹¹'Ūgmū'āte kax'āmi nūhū, 'ūgmū'āte' xupak tu', yā tikmū'ūn tuknōgnāg pax pip 'ōnte, yā hāpxumāhiygā pax. ¹²Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te' xat, tuk mūg xex Yeyox xip'ax kopah, yīg mū'āte 'āxop xat, xayīy 'āxop tuknōgnāg pax xop pu hām'āktux: "Āmax'ah. 'Āpu 'āxumāhiy hok, nūy hām hā' pop yāy yōg hāpxop." Kaxīy. ¹³'Ūkxape xop, 'āpu 'ākuxa tuknōg hok, 'ihā hāpxopmā max. ¹⁴Pa' pip 'ōnte, nōm te nū' tappet putup nōg putup, tu nōm 'āpak putup'ah. 'Āpu tik te kaxīy tu 'āti hok, puyīy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax hā yāyhāhup. ¹⁵Pa 'āpu nōm tik pu' mīy hāpxop, 'ap puknōg putuk'ah, pa yā 'ātaknōy putuk.

Pu yā Yeyox 'āxop tu xihip ka'ok

¹⁶'Ūgmū'ātep-tup, yūmūg xuxyā Yeyox 'ākuxa māmā', 'ihā 'ākuxa mām Yeyox kopah, nūy 'ākuxa mām ka'ok mōkuma' mōg, 'ihā 'āxop te hāpxopmā xohix. Pu yā yūmūg xuxyā Yeyox 'āxop tu xihip ka'ok.

¹⁷'Āte' kax'āmi nūhū, hu: "Ūgmūn Paot te 'āxop pu kax'āmi', hu 'āte 'āxop pe'paxex." Kaxīy. 'Āte yāy yōg 'āxet'ax kax'āmi hā kaxīy. Yā yōg tappet xohix te kaxīy.

¹⁸Pu yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop xohix pu hāmmaxnā punethok.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE TĪMŌN PU TAPPET KAX'ĀMI I

1 'Ūgmūn Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū tappet. Topa te mōgkutnāhā xix Yeyox Kunnix te', tu Yeyox Kunnix yōg mō'pok xop kopak xix. Topa te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Yūmū'āte max hip, yā Yeyox Kunnix hip. ²'Āte xa' kax'āmi', yā Tīmōn pu', yā 'āmūn yā 'ūgkutok pit putuk, yā Topa yōg putat max kopah yūmūg mōg. 'Ātep-tup, puyīy Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāpxopmā max, nūy 'ākuxa ka', xayīy 'ākuxa yūm.

Tik te hāpkummuk yūmmūgāhā'

³Hōmā yūmūg mōg hāpxexka Māx-enōn tu', tu 'āte 'āxak, xayīy hāpxopmā'. Ha ta hōnhā 'āte xe 'āxak nō'ōm. 'Āpu nox xihip kōmēn 'Ep tu'. 'Ōnte' pip nōm te hāpkummuk yūmmūgāhā'. 'Āpu' xat, pu hāpkummuk yūmmūgā kux, ⁴nūy hām'āktux hitop hā mō'āmā kux, nūy mōnāyxop hittap 'āxet'ax xohix xexka kax'āmi hok. Nōm te hām'āktux hā kaxīy, tu' kax'āmi, puxix tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg. Pa Topa tep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok nōynā' mōg Topa yōg putat max kopah. ⁵Putep mūn putup Topa xik-mūn? Yā' kuxa tup te tikmū'ūn putup pax, tu' kuxa max te tikmū'ūn putup pax, tu' kuxa mām xe'e, nūy nōy putup pax. ⁶Pa yāg xop te nō putat max xaxok, tu yāy xaxok hām'āktux hitop kopah. ⁷Nōm tep-tup, nūy Mōyyex yōg xat'ax yūmmūgā', pa yāy yōg hām'āktux yūmmūg 'ohnāg, xix Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg 'ohnāg, pa hām'āktux punethok.

⁸Yūmū'āte' yūmmūg, yā' max Mōyyex yōg xat'ax, pa xat'ax yūmmūgā kummuk, tu xat'ax mīy kummuk, yā' kummuk. ⁹Hamūn, tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, yīy ta Topa te hāpkummuk mīy

xop pu yāy yōg xat'ax popmāhā'. Hāpkummuk mīy xop te 'ūxat'ax mīy 'ohnāg, tu 'īpkox pip 'ohnāg, tu Topap-tup nōg pax, tu hāpkummuk mīy xohix pax, tu' kuxa kummuk te Topa yūmmūg 'ohnāg, tu yāy tak kix pax, tu yāy tut kix pax, tu tikmū'ūn xohix kix pax. ¹⁰Tu' nōy hā' xupxet pax, tu pit tix yāy mūtik nōm kummuk xix hex tix, tu' xupxet pax, tu' koit pax, tu hām'āktux xex koxyōy pax, tu hāpxop nōy kummuk xohix mīy, tu hāmyūmmūg xe'e 'āktux kummuk. ¹¹Yā hāmyūmmūg xe'e, yā Topa yōg hām'āpak max. Topa 'ūmax xe'ēgnāg, tu 'ā' hāmyūmmūg hōm, 'ūyīy hām'āktux.

Topa max te yūmūg kuxa ka'

¹²Yeyox Kunnix yā yūmūg xuxyā, tuk ka'ogāhā', 'ūyīy Topa pu hāpxopmā max. Yeyox kuxa yūm 'ūgkopah, hu mōgkutnāhā, 'ūyīy Topa pu hāpxopmā max, yā 'āte Yeyox pu hām'āktux, hu: "Āmax." Kaxīy. ¹³Pa hōmā 'āte Yeyox 'āktux kummuk, tu Kunnix kopa kuxa mām xop kute'ex kummuk, yā Yeyox kute'ex kummuk, tu Yeyox tuk gāy. Pa Topa tek pēnāhā', tuk kuxa ka', 'ūgkuxa yūm 'ohnāg tu', yā 'āte yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg 'ohnāg. ¹⁴Tu yūmūg xuxyā Yeyox te 'ā hāpxopmā max, tu 'ā' popmāhā mō'yāy xe'ēgnāg'ax xik kuxa yūm'ax. Nōm hāpxop xohix popmāhā, hak kuxa yūm Yeyox Kunnix kopah. ¹⁵Ta nū hām'āktux xe'e, ha tikmū'ūn te hām'āktux paha', tu' kuxa mām hām'āktux kopah. Hām'āktux te kaxīy: Yeyox Kunnix te hām xexka tu' nūn tu nūktu' xupep, nūy kummuk xop kuxa kummuk xit, nūy nō' nōy yānān, tu' kuxa max tat, ha tak mūn kummuk xexka nām. Kaxīy. ¹⁶'Ūgmūn kummuk xexka nām, ha Yeyox Kunnix te yōg kummuk mīy'ax hā' tot mōkuma', pu tikmū'ūn pēnā', nūy hāmyūmmūg. Yā nōm te' kuxa mām putup Yeyox Kunnix kopah, yā nōm hi xe'ēgnāg

mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, yā nōm te hāmyūmmūg putup. Hā kaxīy Topa tek pēnāhā', tuk kuxa ka'. ¹⁷Ūmax Topah, tu' xexka'. 'Ūyōg hāmyāxatamuk xohix xexkah. 'Ūyōg hāmyāxatamuk māxap 'ohnāg, 'ap nā'ah. Nōm te māxap tu' xip Topah. 'Ap tut xip'ah, xix' yōg hāmyāxatamuk nōg putup'ah, yā' xok putup'ah. Topa yāy xat 'ohnāg. Topap-xet, yā' nōy xip'ah, ha' nōy te nōm putuk'ah. 'Āpu Topa xexka mīy nōynā mōg, xix 'ākuxa kopa Topa xexka mīy nōynā mōg hāmyāxatamuk kux 'ohnāg mōkuma'. Hamūn.

¹⁸Tīmōn xōnnē', hōmā Topa pupi hām'āktux xop te 'āmūn 'āktux, yīy ta 'āte 'āxat hā kaxīy kamah. 'Āpu Topa pupi hām'āktux xop yōg hām'āktux xaxok hok. Hā kaxīy xate' xut putup, tu Topa pu hāpxopmā max putup. ¹⁹'Āpu 'ākuxa yūm mōkuma', nūy 'ākuxa max. Tikmū'ūn 'ūm yīpkox 'ohnāg, tu mōktu yāy yōg kuxa mām'ax koxyōy. ²⁰Ha yā kaxīy mīy 'Īmēnēm xix 'Anexān, ha 'āte Hāmgāyāgnāg pu nōm popmāhā', pu nōm pu hāmyūmmūgā', puyīy Topa 'āktux kummuk hok.

Topa pu hām'āktux

2 'Āte xa hām'āktux putup. 'Āpu nū hāpxop mīy hāmāxap. 'Āpu Topa pu hām'āktux, nūy tikmū'ūn xohix pu hāpxop xax, nūy hāpxop pop tikmū'ūn xohix pu'. 'Āpu Topa pu hām'āktux, hu: "Tikmū'ūn xohix pu 'āmax. Xate tikmū'ūn xohix pu hāpxop popmāhā'. Puxi'. 'Āmax." Kaxīy. ²'Āpu Topa pu tikmū'ūn 'āktux hā kaxīy, xix Topa pu xat'ax xohix xop 'āktux, xix Topa pu xexkanāg xohix xop 'āktux, puyīy tikmū'ūn kuxa mām, puyīy tikmū'ūn yāy kix hok, puyīy 'ūyōg hāpxopmā'ax te Topa yōg putuk, nūy hāpxop max mīy. ³Ūmax, Topa pu tikmū'ūn 'āktux, ha Topa tep-tup pax. Tute yūmūg kuxa kummuk xit, nūy nō' nōy yānān, tu

yūmūg kuxa max mō'tat. ⁴Topa tep-tup, nūy tikmū'ūn xohix xexka kuxa kummuk xit, nūy nōy yānān, tu' kuxa max mō'tat, nūy hāpxe'e yūmmūg. ⁵Ūxip Topap-xet. Ha Topa te tikmū'ūn mūtik yāy nīm. Ha ta' nōy puxet xip, yā Yeyox Kunnix, yā tihik, tu nōm te' nōy ta' yāy tu' mōxa ha' mām. ⁶Yeyox te' yāy mūn hōm, tu' xok, nūy Topa pu tikmū'ūn xohix popmā', ha mōktu xohix te' yūmmūg, Topa tep-tup, nūy kuxa kummuk xit, nūy nōy yānān, tu' kuxa max mō'tat. ⁷Ha Topa te Yeyox yōg mō'pok xop kopak xix, tu mōgkutnāhā', 'ūyīy Yoneo kūnāpa pip xop pu hāmyūmmūgā', nūy kuxa mām 'āktux, xix hāpxe'e 'āktux. 'Āte' koit'ah, yā hāpxe'e 'āktux.

⁸'Ātep-tup, pu hām xexka yōg tik max xohix te Topa pu hām'āktux, nūy pepi' yīm tigā, nūy gāy hok, nūy yāy mānōg hok.

⁹'Ātep-tup kamah, puyīy 'ūn hāmpē'paxex max, nūy yāy pu topixxax max pop, yā' xax yā tikmū'ūn max tep-tup. Yāy xax mō'tat, pa' xax max xe'ēgnāg pe'paxex hok, pu tu tikmū'ūn xax max xe'ēgnāg pe'paxex hok. 'Ūmax, pu 'ūn yāy xe pahix xexka hok. 'Ūmax, pu 'ūn pipkup yānām xop xohix ta hok, xix xap max xohix ta hok, xix xax te takat xexka tat hok. ¹⁰Pa' max, pu' kuxa max mō'tat, nūy hāpxopmā max, yā Topa kopa kuxa mām xop yōg 'ūn max putuk. ¹¹Ūmax, pu 'ūn hāmyūmmūg nōynā' mōg, pa hām'āktux kutōgnāg, xix yāy kutōgnāg pe'paxex. ¹²'Āte' xat'ah, pu 'ūn tik pu hāmyūmmūgā', pu 'ūn tik xat, yā' max'ah. 'Ūmax, pu 'ūn hām'āktux kutōgnāg. ¹³Hamūn, Topa te 'Anāo mīy hāmāxap, tuk-nāy tu 'Ema mīy. ¹⁴'Anāo te koit kopa kuxa yūm 'ohnāg, pa 'Ema te koit kopa kuxa yūm, tu Topa yōg xat'ax koxyōy. ¹⁵Ūmax, pu 'ūn kuxa mām ka'ok mōkuma', xix' nōy mō'yāy xe'ēgnāg mōkuma', xix hāmyok mīy mōkuma',

xix yāy kutōgnāg pe'paxex, xik-tok pop. Topa te nōm hāpkummuk mīy'ax kopa xupepmāp-tup.

Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka'

3 Hām'āktux xe'e nūhū', tik 'ūm tep-tup, nūy yāyhā Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka', yā' max, yā hāpxopmā max. ² Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka xohix hā kaxīy, yā hāpkummuk mīy 'ohnāg, tu' xetut puxet, tu' gāy 'ohnāg, tup-tox max, ha tikmū'ūn te nōm pe'paxex max. Nōm te puknōg xop pu hāpxōn pax, tu tikmū'ūn pu hāmyūm-mūgā max, ³ tu 'ap paptux'ah, tu yāy kix pax 'ohnāg, pa' pax yīmūg tām-nāg, tu tikmū'ūn māmōg 'ohnāg, tu tayūmak putup pax 'ohnāg, ⁴ tu' yāy kutok xat max, xix xetut xat max, hak-tok yīpkox pip, tu' tak 'āpagnām. ⁵ Pa tik 'ūm tek-tok xat kummuk xix xetut xat kummuk. 'Ok nōm te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnāp-tup max? 'Āmhok. ⁶ Ūmax, Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka te Topa yōg putat kopa' xip hāmyāxatamuk xohix hā, 'a' tup'ah Topa yōg putat kopah. 'Ūtup, tu yāyhā xexka', puxix yāy xexka pe'paxex putup, yā Hāmgyāgnāg putuk, tu Topa tep-tup nōg putup. ⁷ Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop kūnāpa pip xop nōm tik 'āpagnām, puyīy Kunnix kopa kuxa mām xop nōm tik hāhup putup'ah, puyīy Hāmgyāgnāg nōm tik pa hok.

Kunnix kopa kuxa mām xop yōg nōm te hok xop pu hāpxop popmāhā'

⁸ Ha ta' max kamah, pu hāpxopmā max Kunnix kopa kuxa mām xop yōg nōm te hok xop pu hāpxop popmāhā', tup-tox max, tu 'ap te kexmuk xo'op xet'ah, tu xupkumīy 'ohnāg, ⁹ tu Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg tu' pip ka'ok, tu' kuxa tup. ¹⁰ Ūmax, pu tikmū'ūn nōm

tik yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap. 'Ūmax, puxix hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu', ¹¹ ha ta' max, pu' xetut kuxa max kamah, tu' nōy hā xūmāhīy 'ohnāg, tu' paptux 'ohnāg, tu' koit 'ohnāg. ¹² Ūmax pu' xetut puxet xip, tu' xat max 'ūxetut xik-tok, puyīy yīpkox pip. ¹³ Ūhām max, puxix tikmū'ūn nōm 'āpak, ha nōm te Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg 'āktux max putup, tu' mōg Topa yōg putat kopa Yeyox Kunnix mūtik.

Topa yōg hāmyūmmūg

¹⁴ Ta 'āte xa nū' tappet kax'āmi', tup-tup, nūy mōg hāpxip kutōgnāg 'ihā, nūy 'āxop pēnā'. ¹⁵ Kak xip ka'ok nūnte, puxix nū' tappet xa hāpxopmā'ax yūmmūgāp-tup Kunnix kopa kuxa mām xop yōg hāpxopmā'ax. Topa hi xe'e, ha Kunnix kopa kuxa mām xop te hāpxe'e yūmmūg. ¹⁶ Hāmyūmmūg yok xe'ēgnāg yūmū yōg Topa yōg putat kopah, ha Topa te yūmūg pēnānā' xip hā kaxīy: "Yeyox nūn, tu nūktu' nāhā' tu tikmū'ūn putuk, ha Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', Yeyox yā' xe'e, ha pexkox yōg nū'pok xop te' pēnāhā', ha tikmū'ūn te Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux hāpxexka xohix tu', ha hāpxexka xohix tu xohix te Yeyox kopa' kuxa mām, ha ta Topa te Yeyox mōgāhā pexkox tu'."

Kaxīy.

Tik te tikmū'ūn pu hāpkohē yūmmūgāp-tup

4 Topa Koxuk tek mū'ā' yūmmūgāhā hak mū'āte' xupak max. 'Ūyūmmūgāhā hā kaxīy: Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā tikmū'ūn yāg te Topa yōg putat max kopa' mōg, tu' xak putup, nūy Hāmgyāgnāg yōg xop te koit xupax, nūy yāmīy xop yōg hāxopmā'ax yūmmūg, nūy mīy. ² Ha nōm tik te nōm

hāpxopmā'ax yūmmūg, tu' nōy pu nōm
hāpxop yūmmūgāp-tup. Tik te' koit, tu'
kuxa kummuk, tu tikmū'ūn pu hāpkohe
yūmmūgāhā'. ³Nōm tik kummuk te'
yūmmūgāhā hā kaxīy: “Ūmax'ah
yāytaha', yā yāyta hok, xix xit'ax yāg
mā hok,” Kaxīy. Pa Topa te' xit'ax mīy,
pu tikmū'ūn mā'. Topa tep-tup, pu kuxa
mām hāmyok yūmmūg xop te Topa
pu hām'āktux hāmāxap, nūy Topa pu:
“Yā 'āmax. Ūxit'ax max. Puxi'.” Kaxīy.
Tuk-nāy tu' mähā'. ⁴Topa te hāpxop
xohix mīy, ha hāpxop xohix yā' max.
'Āpu hāmpē'paxeh hok, yā hāpxop
'ūm kummuk. 'Āpu hāpxop xohix pop,
nūy Topa pu hām'āktux, hu: “'Āmax.
Hāpxop max. Puxi'.” Kaxīy. ⁵Topa yōg
hām'āktux xip, ha tikmū'ūn te Topa pu
hām'āktux, puxix Topa pu hāpxop xohix
'ūmax.

Yeyox Kunnix yōg kāmānat max

⁶'Āpu Kunnix kopa kuxa mām xop
pu' yūmmūgā nō'ōm. 'Ūyūmmūgā', nūy
ta 'āmūn yā Yeyox Kunnix yōg kāmā-
nat max. Pu yūmmūgā nūy Topa yōg
hām'āktux 'ākoxuk hā pa', yā 'ākoxuk
te Topa yōg hām'āktux mähā putuk,
yā' xit'ax putuk. Topa yōg hām'āktux
te' yūmmūgāhā 'ākuxa yūm xix hāpx-
opmā yok. 'Āmōg nōm putat max kopah.
⁷'Āpu nōm hām'āktux nōy pa hok, yā
Topa yōg'ah, yā hām'āktux hitop. 'Āpu
hāpxopmā', xayīy yāy koxuk ka'ogā', nūy
Topa putuk. ⁸Hāpxopmā', nūy yāy yīn
ka'ogā', yā' max, pa hāpxopmā', nūy yāy
koxuk maxnā', yā' max xe'e'. Yā 'ākoxuk
xip nūnte, xix hām nōy tu' xip putup
kamah, pa 'āyīn xok putup. ⁹'Āpu 'ūpa
nū hām'āktux xe'e'. 'Āpu 'ākuxa yūm nū
hām'āktux tu'. ¹⁰Topa xip, tu tikmū'ūn
xohix kuxa kummuk xit, nūy kuxa max
mō'tat, 'ūyānān tu', tu' kuxa mām ka'ok
xop kuxa kummuk xit punethok. Topa
xip, yīy ta yūmū'āte hāmmax hip, hu

yūmū'āte hāpxopmā max punethok, tu
yūmū'āte hāpkummuk hāg tot.

¹¹'Āpu 'ūxat nūhū', nūy nōm yūm-
mūgā'. ¹²'Āmūn tuktup, pa tux hok,
pu tikmū'ūn hām'āktux hok, 'āxexka'ah.
'Āpu hāpxopmā max, ha' nōy te' pēnāhā',
tu kama' mīy 'āmūn putuk, tu 'ōg
hām'āktux 'āpak, tu kama' hām'āktux
'āmūn putuk. 'Āpu tikmū'ūn putup pax,
ha' nōy te tikmū'ūn putup pax putup
kamah, tu 'ākuxa yūm pēnāhā', tu' kuxa
mām kamah, tu 'ōg hāpxopmā yok
pēnāhā', tu kama' mīy. ¹³'Āpu hāpx-
opmā max punethok māyōn mōg tox
hā, ha mōktu xa tuk xupep. 'Āpu Topa
yōg tappet mō'kupix, puyīy tikmū'ūn xo-
hix xexka' xupax. 'Āpu Topa 'āktux, nūy
yūmmūgā'.

¹⁴Ta hōmā Topa Koxuk te 'āka'ogāhā',
xayīy Topa pu hāpxopmā' max, yā Topa
pupi hām'āktux xop te hām'āktux, 'ihā
tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā
max xop te 'āyīmūg yīm xex. 'Āpu nōm
hāpxopmā mōkuma mōg. ¹⁵'Āpu nōm
hāpxop xohix mīynām ha tikmū'ūn te
'ōg hāpxopmā max nōynā' mōg pēnāp-
tup. ¹⁶'Āpu 'ōg hāpxopmā'ax kopit, xix
'ōg hāmyūmmūg kopit. 'Āpu nōm hāpx-
opmā mōkuma 'āmōg. Nōm hāpxopmā
mōkuma 'āmōg, nūy ta hāpkummuk
mīy'ax hā yāy xatat, ha ta' nōm te' xupak
xop hāpkummuk mīy'ax nīm putup.

Tīmōn xix Kunnix kopa kuxa mām xop

5 'Āpu tik kutut xop māmōg hok, pa
nōm tu 'ākax, 'ūk-tok te' tak tu' kax
putuk. 'Āpu tik tuktup xop tu 'ākax
'ātaknōy putuk. ²'Āpu 'ūn kutut xop
māmōg hok, pa nōm tu 'ākax, 'ūk-tok
te' tut tu' kax putuk. 'Āpu 'ūhex tuktup
xop tu 'ākax 'āhex putuk. 'Āpu hāpxopmā
yok.

³'Āpu 'ūn hok mām xop hā 'ātehet nōm
xuxyā xop ti 'ohnāg. ⁴Pa xuxyā xop 'āti
'ūn hok mām xop yōg, puxi' max, pu

xuxyā xop hok mām xop pēnā'. Hā kaxīy kutok te yāy pix xīnnāhā 'ūtut pu', xi' tak pu'. Topa tep-tup. ⁵Ha ta 'ūn hok mām xop pip, ha xuxyā ti 'ohnāg, nōm kuxa mām ka'ok Topa kopah, tu Topa yōg hāpxop max hip, tu Topa pu hām'āktux mōkuma' mōg, tu Topa yōg hāpxop xohix xak 'āmniy 'ihā xix hāptup 'ihā'. ⁶Pa 'ūn hok mām xop nōy te hāpkute'ex pax. 'Ūxip, pa xakix xop putuk.

⁷'Āpu nū' xat, puyīy tu nōy mǎnōg hok yā yāy kix hok. ⁸Xuxyā 'ūm te' xape pēnā 'ohnāg, puxix Topa yōg putat max xak. Yā' kuxa mām 'ohnāg xop 'ūkummuk, pa nōm kummuk xexka nām.

⁹Ta hok yūm 'ūm hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu'. Yā' max, pu yōg hāmyāxatamuk 60 tuhomi' mōg, tu yāytap-xet, tu yīpxox nīm 'ohnāg, ¹⁰tu hāpxopmā max, yā tikmū'ūn te' yūm-mūg, tuk-tok hā' tep max, tu puknōg xop hā' tehe' yāy pet tu', tu Kunnix kopa kuxa mām xop pata pix, tu hāpkummuk pip xop hā tehe'. Yā nōm hok yūm hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu'.

¹¹Pa tux hok, pu hok mām xop kutut 'ohnāg xop Kunnix kopa kuxa mām xop pu' hām hok. Hāpxip 'ihā yāytap-tup xūy, tu Kunnix nīm putup. ¹²Yā' kummuk Topa pu'. Yā Kunnix pu hām'āktux xex, pa' koxyōy. ¹³Tu hāpkumep pax, tu' hām 'ohnāg yā tuknōgnāg, tu xūmāhiygā pax, tu' nōy xop yōg hāpxop kute'ex pax, tu hāpxop xaptop 'āktux. ¹⁴Yā' max, pu nōm yāytax, nūy tuk-tok pop, nūy yīnmūn pēnā max, ha mōktu Kunnix kopa kuxa mām xop kūnāpa pip xop hām'āktux kummuk mīy hok. ¹⁵Hamūn, hōmā 'ūn hok mām xop yāgnāg te Topa yōg putat max xak, nūy Hāmgyāgnāg pe mōg. ¹⁶Ha ta 'ūn 'ūm xip, tu Topa kopa kuxa yūm ka'ok, tu' yōg yīnmūn xop kopa' xip hok yūm. 'Ūmax, pu nōm hok yūm hā tu tehet, 'ap Kunnix kopa kuxa mām xop te'ah. Yā Kunnix kopa

kuxa mām xop te 'ūn hok mām xop hā tutep-tup, nōm xuxyā pip 'ohnāg.

¹⁷Ta tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max'ax xop kopa' pip, tu' hām max. Tute hāpxopmā max, tu' nōy mōgā max. 'Āpu nōm hā pago tix. Yā hamūn, nōm hām ka'ok, nūy nōy pu Topa 'āktux, nūy nōy pu hāmyūmmūgā'. 'Āpu nōm hā pago max xe'e'. ¹⁸Yā hamūn, Topa tappet te hām'āktux, hu: "Mūnūy-tut tak xexka yīkox mō'yīnnīn hok, nōm te mītkup hepmāhā'." Kaxīy. Tu xe: "Āpu kāmānat max tu pago max." Kaxīy. ¹⁹Nōm puxet 'ūm te nōm tik 'ūm 'āktux, hu: "Yā 'ōm te hāpkummuk mīy." Kaxīy. 'Āpu nōm 'āpax hok. Pa nōm tix pe tikoxuyuk 'ūm te nōm tik 'ūm 'āktux, hu: "Yā 'ōm te hāpkummuk mīy." Kaxīy. 'Āpu nōm 'āpax. ²⁰'Āpu nōm te hāpkummuk mīy mǎnōg, puyīy tikmū'ūn xohix xupax, puyīy kuxānōg.

²¹Topa te' xupak, xix Yeyox Kunnix te' xupak xix pexkox yōg nū'pok xop te' xupak. Yā Topa te nōm yīmōgātux pexkox yōg nū'pok xop. 'Āpu yōg hām'āktux 'āpax, nūy mīy. 'Āpu xohix yāy putuk, nūy yāy hā tu tehet. ²²Nāy, mōg pu'uk, nūy 'ūnōy putox yīmū 'āyīm xeh, nūy nōm ka'ogā', puyīy Topa pu hāpxopmā max. Ta 'āpu' nōy hā 'āte hok, puyīy hāpkummuk mīy hok. 'Āpu hāmyok mīy.

²³'Āpakut 'āhiynāg. 'Āpu kōnāg xo'op, xix xupyāg kutōgnāg xo'op, nūy 'ātex hā 'ātehet.

²⁴Xate tik yāg yōg hāpkummuk mīy'ax pēnā mō'ka'ok, ha tikmū'ūn te kama' pēnāhā', Topa te' kummuk hā' nōy yānān putup. Pa tik yāg nōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaptop, pa hāpxip 'ihā' pēnāp-tup, hāpxip 'ihā' kummuk hā' nōy yānān putup. ²⁵Hā kaxīy kama xate' nōy yōg hāpxopmā max pēnā mō'ka'ok, tu ta' nōy yōg hāpxopmā max pēnāk-tōgnāg, pa hāpxip 'ihā' pēnāp-tup. 'Ap xaptop'ah.

6 'Āte xa hām'āktux nūhū: 'ūhok hām'ax xop, 'āpu 'āxuxyā 'āpax,

puyīy tikmū'ūn Topa 'āktux kummuk hok, xix yūmū yōg hāmyūmmūg 'āktux kummuk hok. ²'Ūhok hām'ax 'ūm xix xuxyā te Kunnix kopa kuxa mām xop kopa' tihi'. 'Ūhok hām'ax, 'āpu 'āxuxyā 'āpax. 'Āpu hām'āktux hok hu: "Hamūn 'ūktaknōy putuk. 'Āte nōm 'āpak putup'ah." Kaxīy. 'Āpu nōm pu hām max, xayīy 'āxuxyā pu hāpxopmā max, yā' xip Kunnix kopa kuxa mām xop kopah. Yā nōm hok hām'ax tep-tup pax Kunnix kopa kuxa mām xop. 'Āpu tikmū'ūn pu nū hāpxop yūmmūgā'.

'Ūptexop xexka'

³Ta nōm 'ūm te tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax nōy yūmmūgāhā', yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg hāpxopmā'ax putuk'ah, xix yūmū yōg putuk'ah. ⁴Hamūn te yāy mūn xexka pe'paxex, pa hāmyūmmūg 'ohnāg. Yā nōm te yāy māmōg putup xūy, tu hām'āktux hitop, tu yāy māmōg putup pax. Ha hāpxip 'ihā tikmū'ūn te' nōy yīpkumīy putup, tu tikmū'ūn xop tu mō'yāy pot putup, tu yāy māmōg putup, tu' nōy kopa kuxa mām putup'ah, ⁵tup-tox kummuk xop te yāy māmōg putup, tu' kuxa kopa hāpxe'e 'ūm xip'ah, tup-tup, nūy yāyhā 'ūp-texop xexka nōynā' mōg Topa yōg putat kopah. Yā' hāmpē'paxex kummuk. ⁶Hamūn, Topa te tikmū'ūn putexopmā xexka Topa yōg putat kopah. Texīy 'ūp-texop xexka? Yā nōm te hāmpē'paxex, hu: "Puxi'. 'Āte hāpxop nōy 'ūm putup'ah." Kaxīy. Hā kaxīy 'ūp-texop xexka'. ⁷Hamūn, yūmūg xakux, 'ihā putep paxnūn hām xexka tu? Yā hām 'ohnāg. Ta yūmūg xakix putup, tu hām xexka nīm putup, 'ihā putep paxmōg'ax? Yā hām 'ohnāg. ⁸'Ūpip yūmū yōg xit'ax xix topixxax, puxi'. ⁹Pa nōm 'ūm tep-tup, nūy tup-texop xexka', yā nōm te hāpkummuk mīy'ax yūmmūg putup. Nōm te hāpxop xohix hitop putup, xix

hāpxop kummuk tu hāpxop kummuk mīy'ax hā yāy koxyōy putup, tu mōktu mō'pip, pamāg kopa mō'pip putuk. ¹⁰Tayūmak putup xūy'ax te tikmū'ūn mōgāhā hāpkummuk mīy'ax xohix tu'. 'Ūyāg xop te Topa yōg putat max xak, nūy tayūmak pop, tu mōktu' kuxa hittup 'ohnāg.

'Āpu hā kaxīy mīy

¹¹Tīmōn, 'āmūn yā Topa yōg tihik. 'Āpu nō kaxīy hok. 'Āpu hāpxopmā yok, nūy Topa putuk, nūy 'ākuxa yūm, nūy nōy putup pax, nūy hāpxop xohix hā tot, nūy 'āgāy 'ohnāg. ¹²'Āmōg Topa yōg putat max kopah, yā' kuxa mām'ax yōg putat kopah. 'Āpu mō'ka'ok, nūy hi xe'ēgnāg mōkuma mōg ha' kux 'ohnāg. Hōmā Topa te 'āxānāhā', xa Topa yōg putat hā mōg, yīy xate tikmū'ūn xohix keppa 'ākuxa yūm'ax 'āktux, ¹³tu Topa keppa nōm 'āktux kamah. Yā Topa te' yōnnā'ī hīnnāhā'. Xate Yeyox Kunnix keppa nōm 'āktux kamah. Yā hōmā Yeyox te Pōn Pinat keppa hām'āktux max kamah. 'Āte 'āxat, ¹⁴'āpu 'āyīpkox pi', nūy mīy mōkuma mōg, ha mōktu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te putpu' nū'. Yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg hāptup xe'e 'ihā' nū'. ¹⁵Nōm hāptup xe'e 'ihā Topa te Yeyox nū'kutnāp-tup. Topa 'ūmax, yā' xexkap-xet, 'ap nōy xip'ah, yā gohet yōg xat'ax xi' xuxyā xop yōg xuxyā'. ¹⁶Topap-xet 'ap nā'ah. 'Ap tut xip'ah, 'ūtut te' put'ah. Hōmā xip'ah hāpxop xohix, pa Topa mūn xip. Topa xok putup'ah, tu' yōg hāmyāxatamuk xohix mō'kupix 'ohnāg. Yōnnā'ī xohix xexka hā kaxīy'ah. Kūyānām te Topa xakot, ha tikmū'ūn te Topa tu mōxap-tup'ah. Tikmū'ūn te Topa pēnā 'ohnāg, tu pēnāp-tup'ah. 'Āpu, Topa te xexka nōynā' mōg 'ākuxa kopah. 'Ūyōg hāpxop xohix xexka ka'ok, yā Topa yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Hamūn.

¹⁷ 'Āpu, 'ūp-texop xexka xop xat, pu yāy xexka pe tu paxeh hok, puyīy yōg hāpxop punethok kopa kuxa mām hok. Yā hāpxop punethok 'a' pip ka'ok'ah. 'Āpu 'ūp-texop xexka xop xat, pu Topa kopa kuxa mām. Yā Topa mūn xip ka'ok. Yā Topa te yūmū'ā hāpxop xohix popmāhā' ūyīy yūmū kuxa tu hittup. ¹⁸ 'Āpu 'ūp-texop xexka xop xat, pu hāpxopmā max, yā hāpxopmā max hā tahix, nūy hok nīm pax, nūy popmā yāy yōg hāpxop. ¹⁹ Hā kaxīy nōm te yōg hāpxopmā max'ax xex putup pexkox kopa

Topa yīka hāmyāxatamuk nōy pu', tu hāpxop nōy pop putup kamah, yā hi xe'egnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.

²⁰ Tīmōn, 'āte 'āxat punethok. 'Āpu nōm hāpxopmā'. 'Āpu hām'āktux hitop 'āpax hok xix hāmyūmmūg kummuk 'āpax hok. Yā tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy, tu: "Hāmyūmmūg." Kaxīy. Pa yā' koit, yā hāmyūmmūg kummuk. ²¹ Ha tikmū'ūn yāg te nōm hāmyūmmūg kummuk xak, tu Topa yōg putat max xak. 'Ātep-tup, pu Topa hāpxopmā'ax max 'āxop xohix pu'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE TĪMŌN PU TAPPET KAX'ĀMI II

1 'Ūgmūn Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū' tappet. Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn, tu Yeyox Kunnix yōg mōkpok xop kopak xix. Yā Topa tep-tup. Tute mōgkutnāhā, 'ūiyi hi'ax kux 'ohnāg 'āktux, yā yūmū yōg hi'ax Yeyox Kunnix mūtik hi'ax kux 'ohnāg. Yā hōmā Topa te yūmū'ā hām'āktux xex, nūy yūmū'ā hi'ax kux 'ohnāg hōm, yā yūmūg hi xe'ēgnāg mōkumak mōg, ha' kux 'ohnāg. ²'Āte xa' kax'āmi, yā Tīmōn pu'. 'Āmūn 'ūgkutok pit putuk Topa yōg putat kopah. Pu yā Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā, nūy 'ākuxa ka', xayīy 'ākuxa mām.

'Āpu nō hāpxop max pēnā max

³'Āte Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax, puxi'. 'Ūmax hāpxop xohix." Kaxīy. 'Āte Topa pu hāpxopmā max, tuk kuxa max, yāg xape xop hittap putuk. 'Āte 'āxutigāhā, yā Topa pu hām'āktux 'ām-nīy 'īhā xix hāptup 'īhā, yā Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax. Puxi'." Kaxīy. Tu Topa pu 'āmūn 'āktux. ⁴Hōmā 'āpotaha', ha 'āte 'āpota xutigāhā, tup-tup xexka', nūy yāy tu 'āmōxān, nūy 'ūgkuxa hit-tupmā'. ⁵'Ākuxa yūm ka'ok Topa kopah, ha 'āte 'ākuxa yūm ka'ok xe'e pekpaxex, yā 'āxukux Nox kuxa yūm ka'ok putuk, xix 'ātut 'Ēnnīy putuk. 'Āte' yūmmūg, 'ūkuxa mām, yā 'āmūn putuk. ⁶'Ākuxa yūm. 'Āpu hāpxopmā xe'ēgnāg. Hōmā Topa te 'āka'ogāhā, xayīy Topa pu hāpxopmā max, 'īhā 'āte 'āyīmūg yāy yīm xex. 'Āpu hāpxopmā punethok nō'ōm. ⁷Hamūn. Topa te yūmū'ā Topa Koxuk hōm. 'Ok Topa Koxuk te yūmūg pu'ugāhā xix yīpkutugāhā? 'Āmhok. Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā, 'ūyīy xohix putup pax, tu yūmū'āte yāy yōg hāpkummuk mīy'ax mō'nīy.

⁸'Āpu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āktux, nūy Yeyox hā yāyhāhup hok xikmūn hā yāyhāhup hok kamah, 'ūgmūn yā Topa yōg kāmānat. 'Āpu hāpkummuk hā tot, nūy tikmū'ūn pu Yeyox 'āktux, ha Topa te 'āka'ogāp-tup. ⁹Topa te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu, ha yūmū'āte yāyhā Topa yōg tikmū'ūn. 'Ok yūmū'āte hāpxopmā max, yīy Topa te yūmūg kuxa kummuk tup-māhā, puyīy kuxa tu' max? 'Āmhok. Pa Topa tep-tup, yā 'ūhok mīy putup, hu yūmūg kuxa kummuk xit. Hōmā' xip'ah hām xexka', 'īhā Topa te yūmū'ā nō hāpxop hok hōm, yā yūmū'ā Yeyox Kunnix hok hōm, ha' pip hāpxop max yūmū yōg Yeyox mūtik. ¹⁰Ha ta' nūn Yeyox Kunnix. Ha ta hōnhā' pip nōm hāpxop max yūmū yōg Yeyox mūtik. Yeyox Kunnix te yūmūg kuxa kummuk xit. Yeyox te xakix'ax nōā', tu tikmū'ūn pu hām'āpak max 'āktux, yā tikmū'ūn pu hi'ax kux 'ohnāg hōm putup.

¹¹Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn, 'ūyīy hām'āpak max 'āktux, 'ūyīy tikmū'ūn pu hām'yūmmūgā'. ¹²'Āte hām'āpak max 'āktux, yīy ta' nōy tek kutex kummuk, yīk xūy nūnteh. Pa yā 'āte yāyhāhup'ah. 'Āte Topa yūmmūg, tuk kuxa yūm Topa kopah. 'Āte Topa pu popmāhā hāpxop xohix, ha tute nō hāpxop pēnāp-tup nōm hāptup 'īhā. Yā hāptup mō'nāp-tup, ha Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup, 'ok pe max, 'ok pe kummuk. 'Āte' yūmmūg.

¹³Hōmā 'āte xa' yūmmūgāhā hāpxopmā xohix xe'e'. 'Āpu, nō kopā 'ākuxa yūm mōkuma mōg. 'Āpu tikmū'ūn putup pax mōkuma mōg. Yā' pop nō hāpxop yūmū yōg Yeyox Kunnix mūtik. ¹⁴Yā xa' popmāhā hāpxop max xohix. Topa Koxuk xip yūmūg kopah. 'Āpu nō hāpxop max pēnā, 'īhā Topa Koxuk te xa hā tu tehe'. ¹⁵Xate' yūmmūg, hāpxexka 'Ax yōg tikmū'ūn xohix tek nīm, xix Piy xix 'Ehmōg tek nīm kamah. ¹⁶Puyā Topa

'Ōnēxip xuxyā xop kuxa ka', nūy nōm pu hāpxopmā max. Hamūn, 'Ōnēxip tek kuxa hittupmāhā punethok. 'Ūkxip kanet ka'ok kopah, pa 'Ōnēxip te 'ā tu yāy-hāhup 'ohnāg. ¹⁷ 'Ūnūn tu nūktu kōmēn Hōm tu' xupep tuk xak, tuk xak, tu nūktuk xipihī'. ¹⁸ Pu yā Topa 'Ōnēxip kuxa ka' nō hāptup 'ihā Kunnix te putpu' nūn. Yā 'Ōnēxip te 'ūgmūg hā tu tehe' punethok kōmēn 'Ep tu'. Xate' yūmmūg.

Xonat max putuk Yeyox Kunnix yōg

2 Xōnnē, 'ākuxa yūm Yeyox Kunnix kopah, tu nūmūtik 'āxip. Tute xa hok hāpxopmāhā. 'Ūmax, pu Yeyox 'āka'ogā'. ² Xate yōg hām'āktux 'āpak tikmū'ūn xohix mūtik. 'Āpu tik max xop pu' yūmmūgā nōm hām'āktux, puyīy nōm hā tikmū'ūn xohix pu' yūmmūgā'.

³ 'Āpu kummuk hā tot, Yeyox Kunnix yōg xonat max putuk. ⁴ Xonat max te hāpxopmā' puyīy 'ūyōg kapitām tu hittup. Xonat max te hāpxopmā te xonat xop kūnāpa xop hāpxopmā putuk 'ohnāg. ⁵ Ha ta mō'motyōn yūmmūg xop te pēnā'ax 'āpak 'ohnāg, puxix mūn xut 'ohnāg. ⁶ Ha ta tik 'ūm te hām xa ka'ok, puxix hāpxop xohix yīkūy. ⁷ 'Āpu yōg hām'āktux pe'āpaxeh, ha ta yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix te xa' yūmmūgāptup hāpxop xohix.

⁸ 'Āpu Yeyox Kunnix pe'āpaxeh, yā Namix hā mōkputox, yā' xok tāmnāg, pa yā putpu' hi'. 'Āte nōm hām'āpak max 'āktux. ⁹ Yā 'āte Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux, yīy ta tikmū'ūn te kanet ka'ok kopak xix, tuk yīm kīy xik kup kīy pipkup māxap hā, yā xupxet putuk, pe' nōy kix xop putuk. Pa tikmū'ūn te Yeyox yōg hām'āpak max'ax hīy 'ohnāg pipkup māxap hā. ¹⁰ 'Āte' kummuk xohix hā tot Kunnix kopa kuxa mām xop pu', yā Topa te nōm yīmōgātux, puyīy nō kuxa mām Yeyox Kunnix kopah, puyīy Topa nō kuxa kummuk xit, puyīy pēnā hāpxop

xohix max xe'enāg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

¹¹ Hām'āktux xe'e hu:

“Yūmmūg xakix Kunnix mūtik, kopxix ti Yeyox mūtik.

¹² Yūmmū'āte kummugā hā tot Kunnix mūtik, kopxix yūmmūg tikmū'ūn xat putup Kunnix mūtik.

Paxpu yūmmū'āte nōy pu' xuktux Kunnix yūmmūg 'ohnāg, ha ta Kunnix te' xuktux putup yūmmūg yūmmūg 'ohnāg.

¹³ Paxpu yūmmū'āte Kunnix tu pip ka'ok 'ohnāg, puxix Yeyox yūmmūg tu' xip ka'ok. Yā Kunnix te kaxīy, tu hāpxop nōy mīy'ah.”

Kaxīy.

Kāmānat max

¹⁴ 'Āpu tikmū'ūn yūmmūgā nūhū'. 'Āpu tikmū'ūn yūmmūgā Topa keppa hā kaxīy, hu: “Pa 'ātitx. Yāy māmōg hok. Yāy kix hok.” Kaxīy. Hamūn, 'ūyāy māmōg, puxix hāpkummugā', yā' xupak xop koxyōy. ¹⁵ 'Āpu hāpxopmā max, puyīy Topa 'ōg hāpxopmā'ax putup pax xayīy 'ōg hāpxopmā'ax hā yāy-hāhup hok. 'Āpu Topa hām'āpak max yūmmūgā max. ¹⁶ 'Āpu hām'āktux hitop 'āpak hok, 'ap Topa yōg hām'āktux'ah. Nōm hām'āktux hitop te tikmū'ūn papuk, pu Topa nāpa mōg. ¹⁷ Kayax te yīn māmā'. Hā kaxīy nōm hām'āktux te hāpkummugāhā', yā hām'āktux te 'īmēnēm yōg hām'āktux putuk, xix Pinet yōg putuk. ¹⁸ Nōm te Topa yōg putat max xak, nūy Kunnix kopa kuxa mām xop kuxa mām'ax koxyōy. Nōm te' yūmmūgāhā, hu: “Hōmā xakix xop yīn putpu' hi'.” Kaxīy. Pa yā' koit. 'Ūputpu' hi'ah hōmā, pa' putpu' hip-tup. ¹⁹ Pa Topa 'ūka'ok, xix Topa yōg tikmū'ūn 'ūka'ok, yā mīptut mīm māy kup ka'ok putuk, ha Topa te nō mīm māy kup yīmū kax'āmi hu: “Topa te yāy yōg tikmū'ūn yūmmūg.” Kaxīy. Tu

xe: “Kunnix kopa kuxa mām xop, 'āpu hām kummuk mīy'ax nīm!” Kaxīy.

²⁰ Mīptut max xexka kopa' pip kânāypetxax max xix kanenām max. Yā' pipkup yānām 'ātā yīxux hā' mīy xix yānām ponnok hā' mīy. Yā 'āmuk xexka pu' max. Ha ta' pip kama nōm nōy kummuk, yā mīm hā' mīy xix putōy hā' mīy. Yā 'āmuk pu'. ²¹ Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy'ax xohix kux, puxix kânēypetxax max putuk xix kanenām max putuk. Topa te nōm hā hāpxopmā max, yā Topa xexka yōg tikmū'ūn, yā' max Topa pu', yā' max mōkuma' mōg hāpxopmā max xohix pu'. ²² Āpu tuktup xop yōg hāpkummuk mīy'ax kux. 'Āpu hāpxopmā yok, nūy 'ākuxa mām ka'ok, nūy xohix putup pax, nūy yāy kix hok. 'Āpu nōm mīy 'ūkuxa tup xop mūtik, yā Topa tu' kax xop mūtik. ²³ Tikmū'ūn te hām'aktux hitop, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Hāpxopmā hā kaxīy hok 'āmūn. Hāpxip 'ihā tikmū'ūn te yāy mănōg xexkap-tup, tu yāy kix-tup. ²⁴ Pa Topa yōg kāmānat te kaxīy'ah, yā yāy mănōg'ah, pa' xohix pu' max, tu' nōy pu hāmyūmmūgā max, tu' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax hā' tot. ²⁵ tu' nōy yōg hāpkummuk kohe' mīy'ax yoa', 'ihā' gāy 'ohnāg, yīy ta Topa tep-tup nūy kuxa max popmā'. Topa tep-tup, pu tikmū'ūn yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy'ax kux, nūy hāmyok yūmmūg, ²⁶ tu Hām gāyāgnāg yōg pamāg putuk kopa mōxaha'. Hamūn, hōmā Hām gāyāgnāg te nōm mūg, tu nōm xat pax, yā pamāg putuk.

Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox

3 Hāmyūmmūg nūhū'. Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā tikmū'ūn pu hāpkummugāp-tup. ² Hamūn. Tikmū'ūn te yāy putup pax putup, tu tayūmak putup, tu yāy xexka pe'paxex putup, tu xuxet'ax kummuk 'āk-

tux putup, 'ap 'ātak 'āpak putup'ah, xix' tut 'āpak putup'ah, tu' xuktux putup'ah hu: “Puxi'. Topa, 'āmax.” Kaxīy. Tu Topa putuk 'ohnāg putup, ³ tu' nōy putup nōg putup, 'a' yāy kix kux putup'ah, tu' nōy kupex putup, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax putup xūy kuxyāp-tup'ah, tu' gāy putup, tu hāpxopmā max putup nōg putup, ⁴ tu' gāy xop mōgāp-tup, puyīy yāy xape xūygā', tu' pa te hāmyūmmūg 'ohnāg putup, tu yāy xexka pe'paxex putup, tu' yāy pu hāpxop max xohix xak putup, pa Topa xak 'ohnāg, ⁵ tu Kun-nix kopa kuxa mām xop putuk putup, pa yā 'ap-tup'ah, puyīy Topa hāpx-opmā max nōm kopah, yā' kuxa kopah. 'Āpu nōm tikmū'ūn pe mōg hok. ⁶ Nōm tikmū'ūn kopa' pip nōm te' nōy yōg xuxyā xop hā mō'xaha', kokex putuk, tu 'ūn mōgāhā', ha 'ūn te' pe' mōg, yā 'ūn te hāmyok yūmmūg kutōgnāg, tu' koit 'āpak pax, tu hāpxop kummuk mīy pax, 'ūp-tup pax hāpxop kummuk, tu' pe' mōg. ⁷ Tu tikmū'ūn xohix yōg hāmyūmmūg 'āpak, pa hāmyūmmūg xe'e' ohnāg. ⁸ Hamūn, Yān xix Yām putuk. Hōmā nōm te Mōyyex putup nōg. Hā kaxīy kama hōnhā nōm te hāmyūmmūg xe'ep-tup nōg. Yā 'ūp-tox kummuk, tu' yōg putahat 'ap Topa yōg putat xe'e'ah. ⁹ Pa yā hāptox ha' mōg putup'ah. Hāpxip 'ihā tikmū'ūn xohix te' yūmmūg putup, nōm yōg hāmyūmmūg 'ap xe'e'ah. Hamūn, Yān xix Yām putuk.

'Āpu hāmyūmmūg max

¹⁰ Pa xate yōg hāmyūmmūg 'āpak, tu yōg hāpxopmā'ax pēnāhā', tu' yūmmūg yōg putahat, nōm 'ātep-tup, tu' kuxa yūm'ax yūmmūg. 'Āte nōm hāpx-opmā kux'ah, ha xate' pēnāhā'. 'Āte xohix putup pax, ha xate' yūmmūg. 'Āte Topa yōg putat xak 'ohnāg, ha xate' yūmmūg. ¹¹ Tikmū'ūn tek kute'ex kummuk kōmēn 'Ātikit tu' xix kōmēn 'Ikōn tu' xix kōmēn Nixtat tu', yīk xūy, ha xate' yūm-

mūg. 'Āte' kummuk hā tot, pa Topa te' xūy nōā', ha tak mōg. ¹²Tikmū'ūn max tep-tup, nūy hāpxopmā max Yeyox Kunnix mūtik, yā Topa putuk, tu nōm xohix xexka te' xūy hā tot putup, yā tikmū'ūn nōy te nōm xohix xexka kute'ex kummuk putup. ¹³Yā kummuk xop kummuk nōynā' mōg putup, xix Kunnix kopa kuxa mām te' koit xop kummuk nōynā' mōg putup. Nōm te' koit, ha tikmū'ūn kuxa mām koit kopah, ha nōm kuxa mām yāy yōg koit kopa kamah. ¹⁴Pa 'āmūn kaxiy'ah. 'Āpu nox xhip hāmyūm-mūg kopah, yā xa nōm yūmmūgāhā'. Yā 'ākuxa yūm, nōm kopah. Xate' yūm-mūg nōm te xa' yūmmūgāhā'. ¹⁵Hōmā 'āmūn kaxxop xix hōnhā 'ihā' yūmmūg Topa tappet xe'e'. Topa tappet te xa' yūmmūgāhā', Yeyox te 'ākuxa kummuk xit, nūy kaxa max mō'tat, 'ūyānān tu', ihā 'ākuxa yūm Yeyox Kunnix kopah. ¹⁶Topa te kax'āmīgāhā hāpxop xohix xexka Topa yōg tappet tu', yā Topa yōg hām'āktux xohix xexkah. Topa yōg tappet te' yūmmūgā max, tu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax mānōg, tu hāpxopmā kohe yoa', tu hāpxopmā yok yūmmūgāhā', ¹⁷puyiy Topa yōg tikmū'ūn yāyhā tu' ka'ok, tu hāpxopmā max xohix yūmmūg, nūy hāpxopmā max xohix.

4 'Āte xa hām'āktux, ha Topa te' xupak xix Yeyox Kunnix te'. Yeyox Kunnix te' kopit putup tikmū'ūn xohix xexka yōg hāpxopmā'ax, yā hi xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup xix xakix xop yōg, tu' max mō'pot xix' kummuk, 'ihā putpu' nūn putup Kunnix, yā' xip yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix, tu' xat, yāy yōg tikmū'ūn. ²'Āte xa hām'āktux, 'āpu Topa hām'āpak max 'āktux mōkuma mōg 'āmnīy hā' max 'ihā xix 'āmnīy hā' kummuk 'ihā kamah. 'Āpu hāpkummuk mīy'ax xop pu' yūmmūgā putat max. 'Āpu tikmū'ūn tu' kax, puyiy hāpxopmā max. 'Āpu tikmū'ūn yōg hāpxopmā max hip mōkuma' mōg. 'Āpu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā mōkuma

mōg. ³Hāpxip 'ihā tikmū'ūn te hāmyūm-mūgā xe'e 'āpak putup'ah, pap-tup, nūy hāpxop nōy 'āpax, tu notot xop xak putup punethok, ha ta notot xop te' yūmmūgāp-tup hāpxop nōy nōm hāpxop xohix tikmū'ūn tep-tup, nūy xupax. ⁴Tikmū'ūn te hāmyūmmūg xe'e kux putup, nūy hām'āktux hitop 'āpax. ⁵Pa 'āmūn, 'āpu 'ōg hāxopmā hitop mō'nīy mōkuma mōg. 'Āpu' kummuk hā tot. 'Āpu Topa hām'āpak max 'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg xop pu'. 'Āpu 'ōg hāpxopmā nōy xohix mīy, tu mōktu' kux. Yā Topa pu 'āhām.

⁶Ha tak xok putūmnāg. Hāpxip 'ihāg mōg putup. ⁷Topa puk hām max, ha' kux. Putat kux ha tak xupap. 'Ūgkuxa yūm kux 'ohnāg. ⁸Topa te 'ā' hōm putup 'ūxut xop yōg hāpxop xe'ēgnāg pexkox tu', yā kuxa tupnāg hōm putup yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix keppah. Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Tute 'ā' hōm putup nōm hāptup, 'ihā' nūn, tu' nōy xohix pu' popmāp-tup 'ūkuxa tupnāg kamah, yā Yeyox Kunnix te putpu' nūn putup pax xop pu' popmāp-tup.

Hā kaxiy 'ūgmūn

⁹Ta Tīmōn, 'āpu hāpxip 'ohnāg 'ihā nū'. ¹⁰Hamūn, Nep te hāmexka yōg hāpxop max putup pax, huk nīm, tu ta' mōg kōmēn Texanōn tu'. Ha ta' mōg Kenexēn kama hāpxexka Ganax tu', ha ta' mōg Tit hāpxexka Namāy tu'. ¹¹Ta Nok puxehnāg xip 'ūgmūtik. Mōy, Mā'ak xak, nūy nūnnā', pu tu hām 'ūgmūtik. 'Ūhām max. ¹²Ta 'āte Tikik mō'kutnāhā kōmēn 'Ep tu'. ¹³'Ānūn, nūy paxnū' yōg kayak. 'Āte nōm nīm hāpxexka Tonot tu' Kap pet tu'. 'Āpu tappetxax paxnū kama xix tappet nōy.

¹⁴Ha ta 'Anexān tek kummukgā xexka', yā pipkup hā' hām 'Anexān. Yūmūg xuxyā Yeyox te 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax yānān putup.

¹⁵Paxip tik tu nō'ōm. Tute yūmū yōg hām'āktux mūtik yāy kix pax.

¹⁶Ha ta hōmā gohet yōg tik pa te hāmyūmmūg te yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap, 'ihā tikmū'ūn pip 'ohnāg 'ūgmūtik. 'Āte-tup'ah, puyīy Topa nōm tikmū'ūn yōg kummuk mīy'ax yānān.

¹⁷Pa yūmūg xuxyā Yeyox xip 'ūgmūtik, tuk ka'ogāhā, 'ūyīy Topa yōg hām'āpak max xohix 'āktux, puyīy puknōg xop hām'āpak max 'āpax. Yā yūmūg xuxyā Yeyox tek xut hāmġāy yīkox kopa putuk.

¹⁸Yūmūg xuxyā Yeyox tek xut putup hāpkummuk xohix kopah kamah, tuk mōgāp-tup pekkox tu'. Yā 'ōnte yūmūg xuxyā Yeyox te' xat putup yāy yōg tikmū'ūn. Yā' max xe'ēgnāg mōkuma' mōg. Hamūn.

'Āte-p-tup, pu Topa nox xhip 'āxop mūtik

¹⁹'Āpu Pinixit pu hām'āktux xix 'Ak pu xix 'Ōnēxip xuxyā xop pu'. 'Āte nōm xaxok 'ohnāg. ²⁰Ha ta 'Enax nox xip kōmēn Konīn tu'. Ha ta 'āte Tonop pi' komēn Mīnet tu'. Yā' pakut. ²¹Ta 'āpu nū' mōg'āgmūg 'āxix hāmmūmū'. Ta 'Eop te xa' hām'āktux xix Pononēn te', xix Nīn te' xix Kanap te' xix Kunnix kopa kuxa mām xop xohix xexka te hām'āktux, 'āxop xaxok 'ohnāg.

²²'Āte-p-tup, pu Topa nox xhip 'ākokuk mūtik. 'Āte-p-tup, pu Topa xa hāmmāxnā'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE TIT PU TAPPET KAX'ĀMI'

1 'Ūgmün Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū' tappet. 'Āte hāpxopmā max Topa pu'. Yeyox Kunnix te mōgkutnāhā 'ūgmün. Topa tek yāy kutnāhā 'ūgmün tikmū'ūn kopah, tu mōgkutnāhā, 'ūyīy Topa yōg tikmū'ūn hāg tehe', puyīy tu' kuxa mām ka'ok nōy nā mōg. Topa yōg hāmyūmmūg xe'e'. ²Topa yōg putat max kopa tikmū'ūn te hi'ax kux 'ohnāg hip. Topa te' koit 'ohnāg. Hōmā tute hām'āktux xex, 'ihā hām xexka xip'ah. Tute hām'āktux, hi'ax kux 'ohnāg hōm putup, yā tikmū'ūn hīnnāp-tup, puyīy hi mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. ³Hāpxip 'ihā Topa te 'ā yāy yōg hām'āpak max'ax 'āktux nō 'ām-nīy xe'e 'ihā. Tute 'ā' hōm yāy yōg hām'āpak max'ax, 'ūyīy tikmū'ūn pu nōm 'āktux. Topa te' xat. Yā Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'.

⁴'Āte xa' kax'āmi', yā Tit pu' 'ūgkutok pīt putuk Topa yōg putat max kopah. Pu yā yūmūg 'Ātak Topa xa hāmmāxnā', xayīy 'ākuxa yūm.

Tit te hāpxopmā max hāpxexka Kenet tu'

⁵'Āte 'āxix hāpxexka Kenet tu', xayīy hāpxopmā max, yā 'āte nōm kuxyā 'ohnāg, xayīy yīmōgātux tihik, nōm te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max kōmēn xohix tu'. 'Āte' xa nōm 'āktux. ⁶'Ūmax, pu tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max xop te hāpkummuk mīy 'ohnāg, ha yāpxehnāg 'ūxetut, yā' xe-tut nīm 'ohnāg, hak-tok xohix kuxa mām Yeyox kopah, tuk-tok gāy 'ohnāg, tu' tak 'āpak, xi' tut 'āpak.

⁷Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xop yōg xat'ax te Topa pu hāpxopmā max kamah. 'Ūmax, pu hāpkummuk mīy 'ohnāg, tu yāy xexka pe'paxex

'ohnāg, tu' gāy mō'ka'ok 'ohnāg, tu pap-tux 'ohnāg, tu' gāy 'ohnāg, tu hāpxop putup xūy 'ohnāg. ⁸'Ūmax, pu nōm puknōg xop pu hāpxōn pax, tu hāpxopmā max putup pax, tup-tox max, tu hām yok mīy, tu' max Topa pu', tu' kuxa max. ⁹'Ūmax, pu' kuxa mām ka'ok hāmyūmmūg xe'e kopah, tute nōm yūmmūg hōmā. Hā kaxīy tute tikmū'ūn pu hāmyūmmūg xe'e yūmmūgāp-tup, tu tikmū'ūn hā tu' tep-tup, tu hāmyūmmūg xe'e putup nōg xop mūtik hām'āktux max putup, puyīy kuxa mām.

¹⁰Hamūn, tikmū'ūn punethok te Topap-tup nōg, tu' nōy mōgāhā koit'ax hā, yā hām'āktux hitop hā, yā Kunnix kopa kuxa mām xop mōgāhā koit'ax hā. Hōmā nōm te' koit pax xop te Yoneo xop nīm, tu hōnhā' pip Kunnix kopa kuxa mām xop kopah. Yā nōm punethok te tikmū'ūn mōgāhā koit'ax hā. ¹¹'Ūmax, xayīy nōm hām'āktux kummuk kuxyā'. Hamūn, nōm te tikmū'ūn pu hāpxop kummuk yūmmūgāhā', nūy tayūmak pop pax, tu kuxyā xop xohix koxyōy.

¹²Hamūn, hōmā hāpxexka Kenet yōg tik te hāmyūmmūg, tu hām'āktux, hu: "Hāpxexka Kenet yōg xop te' koit pax, tu xokxop gāy mūn putuk, tu' tuknōgnāg pax, tu' xit pax." Kaxīy.

¹³Hamūn. 'Āp koit'ah. 'Āpu hām'āktux, hu: "Kaxīy hok!" kaxīy, puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok, ¹⁴puyīy tikmū'ūn Yoneo xop yōg hāmāktux hitop 'āpak hok, puyīy 'āpak hok tik yōg xat'ax, yā nōm tik kummuk te hāpxe'e yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵'Ūmax xop pu' max hāpxop xohix, pa' kummuk xop pu' kummuk hāpxop xohix, yā' kuxa mām 'ohnāg xop pu' kummuk. Hamūn, 'ūp-tox kummuk, tu' kuxa kummuk. ¹⁶Nōm te hām'āktux, Topa yūmmūg, pa hāpxopmā kummuk. Tikmū'ūn te' pēnāhā 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax, tu' yūmmūg nōm te Topa yūmmūg 'ohnāg. Yā Topa pu' kummuk,

tu' yǐpkox pip 'ohnäg, tu häpxopmä max xohix pu' kummuk.

Hämyümmüg xe'e'

2 Pa 'äpu tikmü'ün pu' yümügä häpxopmä'ax max, yä hämyümmüg xe'e. ²'Äpu yümügä', puyiy tik kutut xop tu paptux hok, nüy putox max, nüy gäynäm hok, nüy kuxa mäm ka'ok pax, nüy nöy putup pax, nüy Topa yög putat xak hok. ³'Äpu 'ün kutut xop pu häm'äktux, puyiy häpxopmä max Topa te nöm putup, nüy xümähüy hok, nüy paptux hok, nüy tikmü'ün pu hämyümmügä max, ⁴yä 'ühex tuk tup xop pu hämyümmügähä', puyiy yäy yǐpkox putup pax xik-tok putup pax, ⁵nüy putox max, nüy häpxopmä max Topa te nöm putup pax, nüy tu häm max 'üxuxyā xop pu', nüy yäy yǐpkox 'äpax. Hä kaxiy tikmü'ün te Topa yög putat yög häm'äktux 'äktux kummuk putup'ah.

⁶Hä kaxiy kamah, 'äpu 'üpüt tuk tup xop pu häm'äktux, puyiy tup-tox max. ⁷Xix 'ämün, 'äpu häpxopmä max xohix, puyiy tikmü'ün pēnā', tu kama' mīy putup. 'Äpu tikmü'ün pu hämyümmügä hitop hok, yä kutex hok. ⁸'Äpu häm'äktux yok, puyiy tikmü'ün häm'äktux kummuk hä kutex 'ohnäg. Paxpu kute'ex, puxix yäyhähup, tu' yēy.

⁹'Ühok häm'ax xop, 'äpu 'äxuxyā 'äpax, nüy häpxopmä max xohix, puyiy 'äxuxyā nöm putup. 'Äpu häm'äktux hä nöy yānän hok. ¹⁰'Ümax, pu hok häm'ax xop xat'ax xop yög häpxop hä tu xupxet hok, pa xat'ax xop pu' max mökuma' mög. Pu yä nöm tu' pip ka'ok mökuma' mög. Hä kaxiy tikmü'ün te Topa yög häm'äpak max'ax 'äktux max putup. Topa te yümüg kuxa kummuk xit, nüy kuxa max mö'tat, 'üyānän tu'.

¹¹Topa te hok häpxopmä max tikmü'ün pu', nüy tikmü'ün xohix kuxa kummuk xit, nüy kuxa max mö'tat, 'üyānän tu'. Tutep-tup. ¹²Topa te hok

häpxopmä max yümü'ä'. 'Äpu yümü Kunnix kopa kuxa mäm xop künāpa xop häpxopmä putuk hok. 'Äpu yümü häm xexka yög häpxop xohix xak pax hok. Pa 'äpu yümü yäy yög putup'ax kummuk mö'nīy, nüy häm yok mīy, nüy Topa putuk, 'ihā yümüg pip nūnte häm xexka tu', ¹³tu yümü'äte' hip, yä Topa max xe'ēnäg hip, xix yümüg xuxyā Yeyox Kunnix hip. Tute yümüg kuxa kummuk xit, nüy kuxa max mö'tat, 'üyānän tu'. ¹⁴Yeyox xok, 'üyiy yümü 'āti'. Yeyox xok, nüy yümüg kuxa kummuk xit, nüy kuxa max mö'tat, 'üyānän tu', nüy yümüg kuxa pix, püy yümüg pop, yä 'üyög tikmü'ün yä nöm te' max mīy.

¹⁵Tit, 'äpu tikmü'ün pu nū häpxop yümügä'. 'Äpu tikmü'ün tu' xax, pu nöm mīy. 'Äpu xat 'üyǐpkox pip hok xop. Yä Topa te 'äxexka mīy. 'Ütux hok, pu tikmü'ün yǐpkox pip hok.

Häpxopmä max Kunnix tep-tup

3 'Äpu tikmü'ün pu häm'äktux, pu go-het yög xat'ax 'äpax, nüy yög xat'ax mīy, nüy häpxopmä max xohix. ²'Äpu tikmü'ün pu häm'äktux, pu tikmü'ün 'äktux kummuk hok, pu yäy kix hok, pa tikmü'ün hä tu tehet, yä tikmü'ün xohix xexka pu' max. ³Hamün, hōmā yümüg hitop, tu yümüg yǐpkox 'ohnäg, tu putat max xak, tu yümü yög putup'ax kummuk te yümüg papuk pax, tu yümüp-tox kummuk, tu yümüg yǐpkumiy, ha tikmü'ün te yümüg putup nög, ha yümü'äte tikmü'ün putup nög. ⁴Pa häpxip 'ihā yümü'äte' yümüg häpxop max Topa yög, yä Topa te yümüg putup pax, tu yümüg hä tu tehe', ⁵tu yümüg kuxa kummuk xit, nüy yümüg kuxa max mö'tat, 'üyānän tu'. 'Ok yümü'äte hämyok mīy, yiy ta Topa te yümüg kuxa kummuk tupmähā? 'Ämhok. Pa Topa te yümüg pēnähā', tu yümüg kuxa ka'. Tute yümüg kuxa tupmähā', 'üyiy yümüg kuxa tu max, yä

hăpxop xohix 'ūtup, yā Topa Koxuk hā' mīy. ⁶Topa te Topa Koxuk hā yūmūg mōgkukoho', 'ihā yūmūg kuxa mām Yeyox Kunnix kopah. Yeyox te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', ⁷'ūyīy yūmūg kuxa tu' max. Topa te' hok mīy, tu yūmū'ā' hōm hi'ax kux 'ohnāg. Yā yūmū'āte nōm hip, yā yūmūg hi xe'ēgnāg mōkumak mōg, ha' kux 'ohnāg.

⁸Yā hamūn. 'Ātep-tup, xayīy 'ū yūm-mūgā' xe'e' nū hăpxop xohix, puyīy Topa kopa kuxa mām xop hăpxopmā max xohix, yā' max xe'e' tikmū'ūn pu'. ⁹Pa 'āpu 'āpak hok hāmyūmmūg hitop, xix mōnāyxop hittap 'āxet'ax 'āktux hitop, xix yāy mănōg'ax, xix Mōyyex yōg xat'ax 'āktux hitop. Yā' xohix te hāmmaxnā 'ohnāg. Yā' max'ah. ¹⁰Ūtux hok, pu yāy kix hok yāy kix pax xop. 'Ūtux hok, tu xe'

tux hok, pa' yīpkox pip'ah. 'Āpu nōm tik nīm. ¹¹Yūmū'āte' yūmmūg, yā nōm tik kohe', yā' kuxa kummuk, tu yāy xūygāp-tup.

Puyā Topa xa hāmmaxnā'

¹²'Āte mō'pok putup 'Ahat pe Tikik. 'Ōnte xupep, 'ihā nū' kōmēn Nīkop tu'. Noxk xip'ax 'ōnte mō'āgmūg 'āxix hā. ¹³'Āpu nō 'ātehet Yēn, nōm te xat'ax yūmmūg, xix 'Apot nō 'ātehet, pu mōg, pu hăpkumep. ¹⁴'Ūmax, pu' xohix hăpxopmā max, pu nō 'ātehet 'ūhok xop, puyīy xohix hăpxop popmā'.

¹⁵Yā 'ūxohix nūnte te xa hām'āktux hu: "Āneo." Kaxīy. 'Āpu, 'āneo 'āktux nōm te yūmūg putup pax Topa yōg putat max kopah. Pu yā Yeyox xa hāmmaxnā'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE PINĚM PU KAX'ĀMI'

1 'Ūgmün Paot, 'ükxip kanet kopah, Yeyox Kunnix pu 'äte häpxopmähä', tu kanet kopak xip, ha yümüg xape Tīmōn tek mütik tihi', yik mü'äte xa kax'āmi', Pinēm, yāk müg mütik häpxopmähä', ²ha 'kuxa mām ka'ok xop pu kax'āmi kamah, nōm te yāy tu nū'nähä 'āpet tu', hak mü'äte kamah nū mīy tappet, yümüg xape hex 'Apit pu' mīy, xix 'Akip pu' mīy, yā yümüg mütik hām kamah.

³Püyā yümüg Tak Topa xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa māmā'. Püyā yümüg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā'.

Pinēm te' xape xohix putup pax

⁴Pinēm, xatek mün hāk xape xe'e', yiy 'äte Topa pu hām'aktux pax, tu 'āpekpaxex, tu Topa pu hām'aktux, hu: 'Āmax Topah! Kaxiy. ⁵'Äte hām'aktux tap, hu: Xate Topa yög tikmū'ün xohix putup pax, ha tikmū'ün te' yüm-müg, tu' xuktux, ha 'äte' xupak, tu 'ākuxa yüm ka'ok'ax yümmüg, ha 'yüm ka'ok yümüg xuxyā Yeyox kopah. ⁶Topa te yümū'ā hāmmaxnähä', tu Kunnix hā hāmmaxnähä', yiy 'äte Topa tu' xak, puyiy yümū'ā yümmügä', 'üyiy hämyüm-müg, nüy yümüg kuxa mām ka'ok yüm-müg, yā yümüg kuxap-xet Kunnix kuxa mütik hah. ⁷Xatek mün hā 'āxape', tuk mün putup pax, tuk kuxa hittup-mähä', ha mögnīynām. Yā xate Topa yög tikmū'ün kuxa xohix ka'ogähä'.

Paot te Pinēm tu' xak, pu 'Onēy mō'nīynām

⁸Yiy 'äte xa' xat'ax, 'ähä 'ātaknōy hah, xa häpxopmā max. ⁹Pa 'äte 'āp-tup pax xexka', hu xa tu' xak puxehnäg, yāk mün Paot, tu Yeyox Kunnix pu häpxop-mähä', huk xip kanet kopah Yeyox 'āk-

tux tu', pa 'äte 'āxat 'ap putup'ah. ¹⁰Hu xa tu' xak, 'Onēy pupi' xak, hak kutok putuk. 'Äte nō mögähä Topa yög putat hā, yiy 'āhak-tok, ha kanet kopak xip 'ihāk mün 'Onēy hā' tak, tu hämyüm-mügähä'. ¹¹Hömā 'Onēy hām kummuk 'āmün pu', pa' hām max 'ügün pu', xix 'āmün pu hām maxp-tup nōmhā.

¹²Yiy mō'kutnähä 'āha putpu', 'ihāk kuxa te' xak. ¹³'A 'äte mō'kutnāp-tup'ah, pāyā tu xip ka'ok nūnte, hu mögnīynīynām, 'ihāk xip kanet kopah hām'apak max'ax 'aktux tuk xip, pu 'Onēy 'ā mīy pupi nō tuk tehet, ¹⁴pāyā 'äte yāy pu' mīy putup'ah, tup-tup, xate 'ā hām'aktux, hu: "Yā' max, 'Onēy xhip 'āmütik, nüy 'ähä 'ātehet," kaxiy. Yiy 'äte mō'kutnähä 'āha, xayiy' tux hok pu putpu nū'.

¹⁵Pe 'Onēy te xa häptox ha' xip, nüy hōnhā tu' xip ka'ok 'āmütik. ¹⁶Hömā' hām putup'ah, tu 'ög kāmānat, tu' hok hā' hām, pa hōnhā 'āmün hā' xape, 'ātaknōy putuk, tu Kunnix hā 'āxape', ha yümū'ātep-tup pax, 'āmün xik mün, yā yümū'ā hā' xape xe'e'.

¹⁷Xate 'ähä 'āxape, 'ihā 'Onēy xānā', pu 'āpet tu mō'xip, xatek mün xānā'ax putuk. ¹⁸Ha häpxop 'üm xa' xupxet, koxix tu pago. ¹⁹Nūnte 'äte kax'āmi tappet tu', hu: 'Ūgmün yā Paot, tu 'Onēy pupi pagop-tup. Kaxiy. Hömā 'äte xa hām'apak max'ax 'aktux, tu yā Kunnix 'aktux, ha 'ākuxa yüm ka'ok, ha Kunnix te 'ākuxa hīnnā xe'e', 'äte xa' xuktux hah, yiy xatek tu 'ā tu yāy xit'ax hā ta nemēn, pāyā 'a 'äte xa' xuktux putup'ah. ²⁰Ūkxape: 'Āpu 'ügün pupi 'Onēy putup pax, yümüg xuxyā pupip-tup pax, nüy 'ügkuxa 'üm hittupmā', nüy 'āmün te 'ähä' taknōy.

²¹'Äte xa kax'āmi', 'ihāk kuxa yüm ka'ok xa', tu hämyümmüg. Yā xate häpxopmāp-tup māynäg, nüy 'Onēy hā 'āxape xe'e'. ²²'Axop te Topa pu hām'aktux, tu tu' xak, pu 'āhak mögä',

ha 'āte' hip, pu Topa xe mōgkutnā', yīy
'āte 'āpet tu mō'xip putup.

Tuk-nāy tu 'āneo

²³'Epap te 'āneo, yā kanet kopa' xip
'ūgmūtik. Yeyox Kunnix pu' hām, hu

kanet kopa' xip. ²⁴Xix Mā'ak, xix 'Anix-
tah, xix Nep, xix Nok te 'aneo. Yā' xohix
tek mūtik hām.

²⁵Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa
hāmmāxnā'. Tu ta tu' kux.

'EMEO XOP YŌG TAPPET

Topak-tok

1 Hōmā hāmyāxatamuk xohix hā Topa te hām'āktux pax, tu hām'āktux punethok Yoneo xop yōg mōnāyxop pu', ha tik xop te Topa pupi hām'āktux, nūy mōnāyxop pu' xuktux, ²pa Topak-tok te yāy Tak pupi hām'āktux nōmhā, tu yūmū'ā xuktux. Nō'om te Topa yūmūg Tak mūtik hām xexka xop xohix mīy, ha Topa tek-tok yāykutnāhā', pu hām xexka yōg hāpxop xohix pop, xix pexkox yōg hāpxop xohix pop kamah, ³yāk-tok max, tu Topa max xe'ēgnāg putuk, tu yā Topa xe'ēgnāg kamah. 'Ūyīy'ax ka'ok, hu hām xexka xop xohix xat, xix pexkox xop xohix xat, pu tu pip ka'ok, ha māyōn xop mām ka'ok, xix kōnāg xexka xup ka'ok kamah, ha tikmū'ūn kuxa kummuk tup-māhā', tu' tupmā kux, 'īhā pexkox ha' mōg, tu Topa xexka xe'ēgnāg yīm xe'e hā' yūm.

Topak-tok xix pexkox yōg nū'pok xop

⁴Pexkox yōg nū'pok xop xexkak-tōgnāg, ha Topak-tok xexka xe'ēgnāg, yīy Topa te nū'pok xop 'āxet'ax ka'ok mīy, tuk-tok 'āxet'ax mīy max xe'ēgnāg. ⁵Ap ta nū'pok xop pu hām'āktux'ah, nūy yā nōm xop yāy kutok 'āktux hok, pa yāy kutok pu hām'āktux, hu: "Āmūn yā 'ūgkutok. Hōnhā 'āte 'āmūn yāk kutok 'āktux," Kaxīy. Tu xe hām'āktux, hu: "Ūgmūn yā 'ōg 'Ātak. Yā 'āmūn yāk kutok," kaxīy. Tuk-tok pu' xuktux. ⁶Tuk-tok puxet nū'kutnāhā hāhām tu', ha' xip ta tu', ha: "Pūyā pexkox yōg nū'pok xop xohix kuxa' yēy 'ākeppah, nūy tu nūktettex," kaxīy. ⁷Pa nū'pok xop 'āktux, hu:

"Pūyā tu hām mō'ka'ok, kuxap putuk, pūyā nōm kāmānat xop yā ka'ok, tu 'āmuuh putuk kamah," kaxīy. ⁸Tu yāy kutok pu hām'āktux, hu: "Topah, xate' xat mō kuma 'āmōg, tu' xat kux 'ohnāg, tu 'ōg tikmū'ūn xat max, nūy tu hāmyok mīy. ⁹Xate hāmyok mīy'ax putup pax, xix hāpkohe mīy'ax putup nōg, yīy 'ōgnū Topa te xa yāykutnāhā', xa tikmū'ūn hā 'āxexka', nūy 'ākuxa hittup xexka', ha 'āxapek-tōgnāg xop," kaxīy. ¹⁰Tu xe yāy kutok pu hām'āktux, hu: "Hōmā 'āmūn te māxap, tu hām xexka xohix mīy, yāy yīm hā pexkox mīy, tu hāpxop xohix mīy. ¹¹Ha pexkox te yāy xaxogāp-tup, tu' nōg, xix hāhām te yāyxaxogāp-tup, tu' nōg, pa ta tu 'āxip ka'ok, ha hāmyāxatamuk xohix punethok nōg, puxix pexkox xix hāhām kutut, tu' nōg putup, tu topixxax kutut putuk nōg, ¹²ha tikmū'ūn te topixxax kutut xut, nūy nō tup hā' yānān, nūy tu mō'tat, ha kaxīy xate pexkox xut putup, xix hām xut putup, nūy nō nōy yānān tup mīy, pa 'āxip ka'ok, tu kutut 'ohnāg," kaxīy. ¹³Ha Topa te pexkox yōg nū'pok xop xānā 'ōhnāg, pu yūhūm, pa yāy kutok xānāhā', hu: "Yūhūm 'ūgyīp xe'e hā, 'āte nōm kummuk xop nōā', yīy hip, 'āte nōm kummuk xop nōā', tu nōm xop xa tu' gāy xop nōā', tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu', ha ta xate' hip, puyī' xohix yīpkox pi' 'āxat'ax tu'," kaxīy.

¹⁴Tep te xīy pexkox yōg nū'pok xop? Yā' koxuk xe'e xop, tu Topa pu hāpxop-māhā', ha nū'pok, nūy yāy yōg tikmū'ūn

mō'nīynām, puyī' mōg, hu mōxakux pexkox tu'.

Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit

2 'Āpu yūmūg yīpkox pip, hām'āpak max'ax pu yūmūg yīpkox pip, 'ūyīy hāpxopmā kummuk hok. ²Pexkox yōg nū'pok xop te hām'āktux, tu hāpxe'e 'āktux, ha Topa te' yīpkox hok xop pu hāpkummugāhā', ³Tu yūmūg kuxa kummuk xit'ax, tu yūmū'ā hāmmax xe'ēgnāg nā'ax, pa yūmūg yīpkox hok, puxix Topa yūmū'ā hāpkummugā xexka', yūmū'āte Yeyox yōg hām'āktux putup nōg hah. Ha' xuktux hāmāxap, ha hām'āpak xop te' yīkopit, tu hāpxe'e 'āktux, ⁴ha Topa te hāpxe'e 'āktux kamah, hu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, yā hāpxopmā xe'ēgnāg punethok, pu tikmū'ūn pēnā, nūy kuxa' yēy, yā tikmū'ūn te nōm mīy hok. Ha Topa Koxuk tep-tup pax, hu tikmū'ūn ka'ogāhā', pu hāpxopmā ka'ok.

Yeyox Kunnix te' kuxa kummuk xit

⁵Ha Topa te pexkox yōg nū'pok xop yīmōgatux 'ohnāg, pu pexkox tu 'ūyōg tikmū'ūn xat. 'Āmhok. Pāyā yāy kutok Yeyox yāykutnāhā pu tu xat. ⁶Ha Topa yōg tappet te:

"Tikmū'ūn yāk-tōgnāg, pāyā Topa te nōm hāmpe'paxex, nūy 'ūxutigā'.

⁷Ha hōnhā tikmū'ūn kutōgnāg, ha pexkox yōg nū'pok xop xexka', pa Topa te tikmū'ūn xexkānāhā', pu tu xat,

⁸Tu' ka'ogāhā', pu tu hep xop xohix xat," kaxīy.

Hamūn. Tappet te' hep xop xohix xat'ax 'āktux, 'a yūmū'āte' pēnā'ah nōmhā, 'ap tikmū'ūn te' hep xop xohix xat pēnā'ah. ⁹Pāyā yūmūg kuxa te Yeyox pēnāhā', yā hāpxip kutōgnāg 'ihāk-tōgnāg, Topa tep-tup hak-tōgnāg, ha nū'pok xop xexka', pa Yeyox xok, tu' hep xop xohix pupi' xok, pu Topa yūmū'ā hāmmaxnā', hu' xexkānā

xe'ēgnāg nōmhā, 'ūxok hah xexkānāhā'.

¹⁰Topa te hāpxop xohix mīy, 'ūp-tup tu' mīy, tuk-tok xop putup, puyīy tu max xe'ēgnāg, nūy Topa putuk tu max xe'ēgnāg. Yīy Yeyox xūy, pu Topa' xūy'ax hā Yeyox yōg hāpxopmā'ax kuxyā'. Yā Yeyox te Topa yōg putat hā yūmūg mōgāhā'.

¹¹Tu tikmū'ūn kuxa kummuk tup-māhā', ha nōm xop te Topa hā' Tak, yā Topa te' kuxa mām ka'ok xop hā 'Ātak, yīy Yeyox yāy xape xop 'āktux, 'ap xape tu yāyhāhup'ah. ¹²Yīy tappet te Yeyox yōg hām'āktux'ax 'āktux, hu:

"Topah, 'ātek xape xop pu 'āmūn 'āktux putup,

tu 'ōg hāpxopmā'ax ka'ok 'āktux putup, tu xa kutex putup, nūy Topa hām'āktux max,

puyīy tikmū'ūn xohix yāykotīnnānā' pip," kaxīy.

¹³Ha tappet te xe:

"Topah, 'ūgkuxa yūm ka'ok 'āmūn kopah," kaxīy.

Tu xe:

"Nūntek xip, 'ūgkutok xop tek mūtik pip, Topa te 'ūgkutok popmāhā'," kaxīy.

¹⁴Yeyox tek-tok 'āktux, ha tikmū'ūn xe'e', 'ap koxuk'ah, yā' yīn pip, xī' yīn hep 'āta', yīy Yeyox te yūmū'ā hā tikmū'ūn kutok, nūy tu xok, nūy Hāmgyāgnāg nōā', nōm tep-tex. ¹⁵Ha tikmū'ūn kuxānōg, tu' xok'ax yīpkutuk, 'ūyōg hāmāxatamuk xohix hā' yīpkutuk, ha Yeyox te nōm xop kuxa mām-māhā, nūy nō kuxānōg kuxyā', pu tu hittup. ¹⁶Yeyox nūn. Tep ha' nūn?

'Ok nūn, nūy pexkox yōg nū'pok xop mō'nīynām? 'Āmhok. Yā Topa yōg tappet te: 'Ūnūn, nūy mōnāyxop hittap 'Amanām mōkputox hā tu tehet," kaxīy.

¹⁷Hamūn. Yīy Yeyox yāyhā tikmū'ūn kutok, nūy tu xape xop putuk, nūy xape hā 'āmānex xexka xe'ēgnāg. 'Ūmax, tu tikmū'ūn kuxa ka', tu Topa tu hāpxopmāhā', tu tuknōg 'ohnāg, nūy tikmū'ūn

yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. ¹⁸Yā Yeyox xūy, tu yāy putup'ax mīy 'ohnāg, hu hōnhā tikmū'ūn hā tu' tehet, tu' ka'ogāhā', puyīy tu yāy putup'ax mīy hok kamah, nūy hāpxopmā kummuk hok.

Yeyox xix Mōyyex

3 'Ākuxa mām ka'ok Yeyox kopah, huk mūn hā 'āxape xop, ha Topa te 'āxānāhā kamah. 'Āpu Yeyox 'ūm pe'āpaxeh, yā Topa te nū'kutnāhā', pu 'āmānex xat'ax yōg hām'ax hā tu' hām, ha yūmūg kuxa mām ka'ok nō 'āmānex xat'ax kopah. ²Topa te Yeyox yāykut-nāhā', pu tu hāpxopmā', ha kaxīy mōnāyxop hittap Mōyyex te hāpxopmā max, yāy xape xop xohix kopa hāpxopmā max, tu' tuknōg 'ohnāg. ³Tikmū'ūn te mīptut max pe'paxex kutōgnāg, pa tikmū'ūn te mīptut mīy, ha nōm tu pe'paxex xexka'. Kaxīy mōnāyxop hittap Mōyyex yā xexka 'Iyaet yōg tikmū'ūn kopah, ha Yoneo xop te nōm 'āktux max, pāyā Yeyox mūn xexka xe'ēgnāg, tu Topa yōg tikmū'ūn xohix hā' xuxyā', yā Topak-tok xe'e'. ⁴Kaxīy mīptut 'ūm te yāy 'ūm mīy 'ohnāg, ha Topa te hāpxop xohix mīy. Hōmā Topa te 'Iyaet yōg mōnāyxop xānāhā', puyīy yāy hā tikmū'ūn. ⁵Mōyyex hām Topa pu', 'ūyōg kāmānat tu', tu yāy xape xop kopa' hām, tu tuknōg 'ohnāg, tu Topa pupi tikmū'ūn pu hām'āktux, tu: "Topa te hām'āktux putup," kaxīy. ⁶Pa Kunnix te hāpxopmā xexka', tu' tuknōg 'ohnāg, yāy Tak pu' hām tu', tu yāy xape xop pēnā max, ha Kunnix hā yūmūg xape, 'ihā yūmūg kuxānōg hok, 'ihā yūmūg kuxa mām ka'ok, tu hāmmax hip.

⁷Yīy Topa Koxuk te:

"Hōnhā 'āxop te Topa yīy'ax 'āpak,

⁸'Āpu, 'īpkox pi', ka 'ōg mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax mō'tat,

ha mōnāyxop yīpkox 'ohnāg, tu Topa gāyāhā',

'ihā hām panip xexka tu' pip," kaxīy.

⁹Tu xe:

"'Ōnte 'ōg mōnāyxop tek yīkopit, tuk gāyāhā',

pāyā yōgnū hāpxopmā'ax xe'ēgnāg pēnā tap,

hāmyāxatamuk xohix te 40 hā' pēnāhā',

¹⁰Yīk gāy nām nōm tikmū'ūn tu', tu:

'Yā' kummuk pax, tu hāmpē'paxex kummuk,

tu yōgnū putat xak punethok, hāpkummuk mīy hu',

¹¹huk gāy, tu yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex, hu:

'Nōm xop tek xip'ax hā mō'āxakux hok, nūy 'ūgmūtik tu hāpxopmā kux hok,' kaxīy."

¹²'Ūkxape xop, 'ōg pa 'āti', ka Topa yōg putat xak, 'ākuxa kummuk tu' xak, xix 'ākuxa mām hok tu' xak, ka Topa xe'ēgnāg nīm. ¹³'Āpu hōnhā mō 'ānōy mō'nīynām, 'āmniy xohix hā mō'nīynām, 'ihā Topa te tikmū'ūn xānāhā', puyīy Topa pu' yīpkox pi'. Yā hōmā Topa yōg tappet te hōnhā 'āktux, tu: "Hōnhā Topa te hām'āktux," kaxīy. 'Āpu, 'āxop yāy nōy ka'ogā', ka 'āyīpkox mo' yāy yīnnīn, yāy pu' koit tu', xayīy hāpxopmā kummuk hok. ¹⁴Hōmā yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, yā yūmūg kuxa mām ka'ok mō kumak mōg, kopxix Kunnix hā yūmūg xape'.

¹⁵Yīy Topa yōg tappet te:

"Hōnhā 'āxop te Topa yīy'ax 'āpax, 'āpu 'āyīpkox pi',

ka mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat,

ha mōnāyxop yīpkox 'ohnāg,

tu Topa mūtik yāytuk-mīy," kaxīy.

¹⁶'Ū 'ūm te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu nū mūtik yāy tuk-mīy? Yā mōnāyxop te Mōyyex pe' mōg, tu hām'āpak, tu yāytuk-mīy, ha Mōyyex

te nōm mōy tap hāpxexka 'Eyit kopah.

¹⁷'Ū 'ūm tu Topa gāy hāmyāxatamuk xohix te 40 hā ta tu' gāy? Yā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, hu' xakix hām

panip xexka tu'. ¹⁸ Ū 'ūm te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, 'ihā' yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex, hu: "Ōm xop 'ūkxi'ax hā mōxakux hok, nūy 'ūg mūtik tu hāpxopmā kux hok," kaxīy? Yā tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu Topa mūtik yāytuk-mīy. ¹⁹ Yīy yūmū'āte hāmyūm-mūg, yā' mōxa 'ohnāg, nūy Topa yōg xip'ax hā mōxakux, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu' mōxa 'ohnāg.

4 Hōmā Topa te yūmū'ā hām'āktux xex, tu hām'āpak max'ax 'āktux, hu: "Ūkxi'ax hā mō'āxakux'ax, nūy 'ūg-mūtik 'āpi'," kaxīy. 'Āpu, yūmūg pa 'āti', nūy Topa yōg xip'ax hā mōxakux xe'e'. ² Tikmū'ūn hittap te' xupak, ha yūmū'āte' xupak kamah, tu hām'āpak max'ax 'āpak, kamah, pa tikmū'ūn hittap kuxa 'ūm mām 'ohnāg Topa kopah, yīy Topa te nōm pu hāmmaxnā 'ohnāg, 'ūkuxa mām 'ohnāg hah, ³ ha yūmūg kuxa mām ka'ok, tu Topa xip'ax hā mō yūmū xakux, nūy Topa mūtik hāpxopmā kux, ha: "Ūggāy, hu yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex, hu:

'Nōm xop tek xip'ax hā mōxakux hok, nūy 'ūgmūtik tu hāpxopmā kux hok.' Kaxīy."

Topa te' xuktux tap, 'ihā tu hām xexka xohix mīy tu hāpxopmā kux. ⁴ Yā Topa yōg tappet te hāptup te 7 'āktux, yā hāptup xe'e', hu: "Topa te hāpxopmā kux, tu hāptup te 7 'ihā hāpxopmā 'ohnāg, hāpxopmā kux tu'," kaxīy. ⁵ Tu xe: "Nōm xop te Topa xip'ax hā mōxakux hok, nūy nū mūtik tu hāpxopmā kux hok," kaxīy. ⁶ Tikmū'ūn hittap te hām'āpak'ax max 'āpak hāmāxap, tu Topa xip'ax hā mōxakux hok, nūy nōm mūtik tu hāpxopmā kux hok, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu', pāyā' nōy xop mōxap-tup, nūy Topa mūtik tu hāpxopmā kux. ⁷ Hāmyāxatamuk xohix nōg 'ihā Topa Koxuk te xe hām'āktux, ha mōnāyxop Namix te Topa pupi hām'āktux, yīy: "Hōnhā 'āxop te Topa yīy'ax 'āpak.

'Āpu, 'ipkox pi'," kaxīy.

⁸ Pax pu mōnāyxop hittap Yoyoe te tikmū'ūn mōgā, pu Topa xip'ax hā mōxakux, nūy tu hāpxopmā kux, puxix Topa xe' xuktux hok mōnāyxop Namix pu'. Pāyā mōnāyxop mōxa 'ohnāg, 'ūyīpkox 'ohnāg tu', yīy Topa te' xuktux 'ūxe-heh. ⁹ Pa hāptup xe'e mō'nāhā Topa yōg tikmū'ūn pu', nōm xop kuxa mām ka'ok xop pu mō'nāhā, tu Topa yōg hāptup te 7 putuk, 'ihā Topa te hāpxopmā kux. ¹⁰ Tikmū'ūn te Topa xip'ax hā mōxakux, nūy nōm mūtik tu hāpxopmā kux, puxix hāpxopmā'ax xohix tu kux, tu xe hāpxopmā 'ohnāg, Topa te hāpxopmā kux putuk. ¹¹ 'Āpu yūmū'ā Topa xip'ax hā mōxakux kamah, nūy Topa mūtik yūmūg hāpxopmā kux. 'Āpu yūmūg yīpkox pip Topa pu', ku'u yūmūg tikmū'ūn kummuk putuk, tu yūmū'āte mōxakux 'ohnāg.

¹² Yā Topa yōg hām'āktux xip ka'ok. Tikmū'ūn mīkax xexka 'ūxox tix hā' xuhmīy, tu' xuhmīy nūy 'ūyīn xit, nūy tu' kup mūggā'. Ha kaxīy Topa yōg hām'āktux ka'ok, tu yūmū'ā yāy kuxa yūmmūgāhā'. Yūmū'āte mō'kupix, xix hām'āpax, puxix nōm hām'āktux yāy pekpaxex'ax yūmmūgā', tu yāy pekpaxex xohix yūmmūgāhā' xix yāy putup'ax yūmmūgāhā', 'ūyīy yāy kuxa yūmmūg, ¹³ yīy tikmū'ūn te hāpxopmā'ax xap-top hok Topa pu'. Yā Topa te hāpxopmā'ax xohix pēnāhā', tu hāmyūm-mūg, tu tikmū'ūn yōg hāmpe'paxex xohix yūmmūg, ha Topa pu yūmūg xohix te yāy yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup.

Yeyox te 'āmānex xop xohix xat'ax

¹⁴ 'Āpu yūmūg kuxa mām ka'ok, yā hōmā yūmū'āte hām'āktux, tu yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopa 'āktux. Yūmū yōg 'āmānex xat'ax xe'ēgnāg te Topa ha' mōg, tu' keppa' xip, yā' xuxet'ax Topak-tok Yeyox. ¹⁵ Tu yūmūg kuxa ka', yūmūg pu'uk ha yūmūg kuxa ka', ha'

kummuk xop te yūmū'ā' kummugāhā', 'ūyīy hāpkummuk mīy, tu Yeyox kummugāhā kamah, puyīy hāpkummuk mīy, pāyā hāpkummuk mīy 'ohnāg. ¹⁶'Āpu yūmūg mōg, yūmūg kuxānōg hok. Yā Topa ha yūmūg mōg, nūy nōm pu hām'āktux, ha Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā', xix yūmūg kuxa ka', xix mō yūmūg nīynām.

5 Topa te 'āmānex xat'ax yāyikutnāhā', tu tikmū'ūn kopa' yāyikutnāhā', pu tikmū'ūn pupi hām'āktux Topa pu', ha Topa te 'āmānex xohix yīmōgatux, pu xoxxop mō'hap, xix hāpxop, nūy Topa pu haxyā', puyīy Topa tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. ²Ha 'āmānex xat'ax yā pu'uk kamah, nūy hāmyūmmūg hok xop hā' tot, nūy hāpkummuk mīy'ax xop kuxa ka'. ³'Ūpu'uk, hu yāy mūn pu hāpxop mō'hap hāmāxap, nūy Topa pu' haxyā', puyīy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux, hak-nāy tu 'āmānex te tikmū'ūn pu mō'hap kamah, puyīy Topa' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā kamah. ⁴Tikmū'ūn te' xak 'ohnāg pu Topa yāyikutnā', puyīy tu 'āmānex xat'ax. 'Āmhok. Topap-xehnāg te yāyikutnāhā', tu mōnāyxop 'Anām yāyikutnā hāmāxap.

⁵Ha kaxīy Kunnix te' xak 'ohnāg, pu Topa' yāyikutnā', puyīy yāyhā 'āmānex xat'ax. 'Āmhok. Pa Topa te:

“Āmūn yāk kutok!

Hōnhā 'āte xa hā 'ūgkutok 'āktux,” kaxīy.

⁶Ha Topa yōg tappet te xe hām'āktux, hu:

“Tik hittap Mēkiyenek yā 'āmānex mō kuma' mōg,

hā kaxīy 'āmūn yā 'āmānex mō kuma mōg kamah,

tu' kux 'ohnāg,” kaxīy.

⁷Yeyox xip hām tu', 'ihā Topa pu hām'āktux, tu ta tu' xak, tu' yīy ka'ok, tu' potaha', pu Topa' tux hok pu tikmū'ūn putex hok, ha Topa te' xupak. Yā yāyikutōgnāg pe'paxex hah. ⁸⁻⁹Ūk-tok,

pāyā' xūy, nūy tu yīpkox pip yūmmūg, tu hāmyūmmūg max, hu tikmū'ūn kuxa kummuk xit'ax, tu tikmū'ūn yīpkox pip xop kuxa kummuk xit'ax, nūy tu mō kuxa max tat 'ūyānān tu'. ¹⁰Yā Topa te yāy kutok yāyikutnāhā', puk-tok yāyhā' xat'ax, tuk-tok pu hām'āktux, hu:

“Āmūn yā 'āmānex xat'ax, tu tik hittap Mēkiyenek putuk,” kaxīy.

'Ōg pa mōxip, xayīy kuxa yūm kux

¹¹Yā 'ūgmū'āte 'āmānex 'āktux pu' max, nūy xa Yeyox 'āktux, yā yūmū yōg 'āmānex xat'ax, ha xa hām'āktux punethok, nūy xa hāmyūmmūgā', pāyā 'āp-tox ka'ok. ¹²Hāpxip punethok hā 'āxop te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, pāyā 'āxop te hāpxaxok, hu 'ānōy pu hāmyūmmūgā hok. Kakxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' yōktat puxehnāg xak, hu' xo'op, 'ap te xogyīn mā'ah. Hā kaxīy 'āxop te hām'āpak kutōgnāg, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, kakxop putuk, 'ap hām'āktux ka'ok 'āpak'ah, 'āp-tox tuknōg tu'. ¹³Kakxop pu'ūgnāg te' yōktat hep xo'op, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ok pe hāmyok, 'ok pe hāpkohe'. Hā kaxīy 'āxop te hām'āktux te māxap yūmmūg, pāyā hām'āktux ka'ok yūmmūg 'ohnāg, hu hāpxopmā'ax kopit kummuk. ¹⁴Yā' xiptap xop te xogyīn māhā', tu hāmyūmmūg, tu hām'āktux ka'ok pe'paxex, nūy tu hāmmax yūmmūg, nūy tu hāpkummuk yūmmūg, puyīy hāpxopmā max.

6 'Āpu yūmū hāmpe'paxex max, nūy hāmyūmmūg, nūy 'ūxiptap xop putuk yūmū'āte hāmyūmmūg, nūy hāmyūmmūg'ax te māxap yūmmūg max. Yā nōm hāmyūmmūg'ax te: Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, hāpxopmā'ax hok hā' xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' hok hā' kuxa xit. Kaxīy. Yā hāmyūmmūg'ax te māxap 'ōhōm, ha yūmū'āte hāmyūmmūg. ²Ha kama

hāmyūmmūg'ax te māxap, pu' kuxa mām ka'ok xop 'ūnōy putox pix, 'ūkuxa yūm ka'ok hah, ha' nōy putox yīmū' yīm xix, puyīy Topa Koxuk ka'ogā', 'āxop te hāmyūmmūg kamah. Yā kama hāmyūmmūg te māxap, hu: Topa te' xakix xop putpu' hīnnāp-tup, ha hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'ihā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu', tu hāpxaxok 'ohnāg. Yā hāmyūmmūg te māxap 'ōhōm. ³Āpu yūmū'āte hām'āktux kuxyā', 'ūyīy hām'āktux nōy 'ūm 'āktux, puyīy Topa yūmū'ā hām'āktux ka'ok yūmmūgā'.

⁴Topa yōg putat xak hok. 'Āxop te putat xak, nūy hāpxopmā kummuk, ta putpu 'ānūn hok. Tikmū'ūn te Topa yōg putat hā' mōg tap, tu pexkox yōg hāpxop paha', Topa Koxuk te nōm ka'ogāhā', ⁵ha Topa yōg hām'āktux max xex 'ūkuxa kopah, tu pexkox ka'ok'ax yūmmūg, ⁶tu Topa yōg putat xak, nūy putpu tu nūn hok, puxix Topa xe' hupmā hok, puyīy yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk kux. 'Āmhok. Yā' nōy te Topak-tok 'āktux kummuk, tu Yeyox mūn pu hāpkummugāhā'. Tu tep putep putuk? Tu' kummuk xop putuk, nōm xop te Yeyox putex, ha' kummuk xop putuk, hu ta Topa yōg putat xak. Yā Yeyox pu' hupmā xexka'.

⁷Hām max te tex punethok pop, ha hāpxop punethok xokax, tu' tuk, ha hāpxa xuxyā hittup, ha Topa te nōm pu hāmmaxnāhā'. ⁸Ha hām nōy te mīmīyām punethok pip, xix mīxux kummuk pip, yīy Topa te nōm pu hāpkummugāhā', ha tikmū'ūn te' gōy hax nām. Tikmū'ūn te Topa yōg putat xak, tu hāpxa kummuk putuk, hāpxopmā kummuk tu'.

⁹Ūkxape xop: 'Āte hām'āktux hā xa hāmyūmmūgāhā', tu hāpxa 'āktux, nūy xa tikmū'ūn kuxa 'āktux. Yā Topa te xa hāmmaxnāhā', 'a 'āxop te hāpxa kummuk putuk'ah, nōm Topa tep-tup nōg. 'Āmhok. Pāyā 'āxop te hāpxa max putuk,

yā 'āmōg kuma mōg Topa yōg putat hā. ¹⁰Topa te hāmyok mīy, tu 'ōg hāpxopmā'ax xaxok 'ohnāg, ha 'āxop te Topap-tup pax, yīy 'āxape hā tu tehet, nūy nōm xop mō'nīynām. ¹¹Ūgmū'āte 'āp-tup, xa 'āhittup hā Topa yōg putat hā 'āmōg, nūy tu mō kuma mōg, nūy pexkox yōg hāpxop hip, nūy pop. ¹²Ākuxa tuknōg hok, pa 'ākuxa mām ka'ok, nōm xop putuk, nōm xop te Topa yōg putat hā' mōg tap, xayīy pexkox yōg hāpxop pop kamah. Yā Topa te xa hām'āktux xex kamah, nōm xop putuk.

Topa te hām'āktux xex

¹³Hōmā Topa te hām'āktux xex mōnāyxop 'Amanām pu', tu yā' hitop xex hok, tu' xexka xe'ēgnāg, ha' xohik-tōgnāg, yīy yāy 'āxet'ax hā hām'āktux, nūy hām'āktux xex, ¹⁴hu 'Amanām pu hām'āktux, hu: "Āte xa hām'āktux xe'e, yā 'āte xa hāmmaxnāp-tup, xate yāy kutok pit put putup, pu 'āmōkputox xohix punethok," kaxīy. ¹⁵Yīy 'Amanām te' hip, tu mōktu yāy kutok put, tu yāy mōkputox pēnāhā'. ¹⁶Tikmū'ūn 'ūm te' nōy pu hām'āktux xex, hu: Hāptup, kopxix nū', nūy xa pago. Topa te hāmyūmmūg. 'Āte' koit'ah." Kaxīy. Tu Topa 'āxet'ax 'āktux 'ihā ta tu hām'āktux xex, puyī' nōy kuxa yūm ka'ok hām'āktux'ax kopah, nūy nōy kuxa' yēy. ¹⁷Topa te hām'āktux xe'e, pu tikmū'ūn yīkopit hok, hu yāy 'āxet'ax 'āktux, 'ihā yāy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux xex, nōm xop te hāpxop pop'ax pu hām'āktux xex. ¹⁸Topa 'ap te koit'ah, tu hām'āktux xex, xix hāpxopmāhā', tu yāy 'āxet'ax hā hāpxopmāhā', tup te koit'ohnāg, pu yūmūg kuxa mām ka'ok, nūy tu hip, pu Topa yūmū'ā hāmmaxnā', 'ū yūmūg kuxa hittup. ¹⁹Hu yūmūg kuxa mām ka'ok, tu yāy pu yīkopit 'ohnāg, pāyā yūmū'āte' hip, 'ūyīy Topa keppa yūmūg pi'. Mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, ha

pipkup putux xexka te mīpkox tu' hīy, tu kōnāg kopa' yūm, puyīy mīpkox mōg hok kōnāg yīmū', ha kaxīy yūmūg kuxa mām ka'ok, tu Yeyox puxehnāg kopa' mām ka'ok. Kamah 'āmānex xexka te Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā', tu topixxax max mō'yīnnīn'ax hā mō'nāhā', nūy Topa keppa' xihip. Ha yūmū'āte' hip kamah, nūy pekkox yōg xip'ax tu 'āmōxaha', nūy mōxakux, nūy Topa keppa yūmūg pi'. ²⁰Yeyox te pekkox tu' xupep hāmāxap, tu mō'nāhā', nūy yūmū'ā hāmmaxnā', yā 'āmānex xop xat'ax xe'ēgnāg mō kuma' mōg, tu tik hittap Mēkiyenek putuk.

7 Nōm tik Mēkiyenek te kōmēn Xanēm yōg tikmū'ūn xohix xat, tu Topa xe'ēgnāg hā 'āmānex, ha 'Amanām te' gāy xop mūtik yāykix, tu' xexka xop kix, tu yāykix kux, tu ta' mōg, yāy pet ha putpu' mōg, ha ta Mēkiyenek te' pēnāhā', tu: “Pūyā Topa xa hāmmaxnā’,” kaxīy. ²Ha 'Amanām te' popmāhā hāpxop, 'ūyōg hāpxop yāg te 10, tu 'āmānex pu' yāg puxet hōm, ha 'Amanām te nōm hāpxop mōy tap 'ūgāy xop tu'. Yā Mēkiyenek 'āxet'ax nōy mīy, tu: Hāmyok xat'ax, kaxīy. Ha kōmēn Xanēm 'āxet'ax mīy, hu: 'Ūkuxa yūm'ax, kaxīy. Yīy 'āmānex 'āxet'ax nōy te: Tik te tikmū'ūn xat'ax, tu tikmū'ūn kuxa mām mā'ax, kaxīy. ³Ha tikmū'ūn te 'āmānex yāy tak yūmmūg'ah, xi' tut yūmmūg'ah, xi' yōg mōnāyxop yūmmūg'ah, xix hām 'ūm hā 'ūtut te' put'ax 'ūm yūmmūg'ah, xix 'āmnīy 'ihā' xok yūmmūg'ah, yā Topak-tok putuk, tu yā hāmyāxatamuk xohix hā 'āmānex, ha' kuxa 'ohnāg.

⁴Ūyūmmūg. Mēkiyenek yā' xat'ax, yīy mōnāyxop hittap 'Amanām te' hōm hāpxop yāg puxet, ha' gāyxop tu nōm hāpxop mōy tap. ⁵Mōyyex te' xat, pu Nemi mōkputox te tikmū'ūn tu' yāg puxet pa', 'ūnōy yāg te 10 yā tikmū'ūn yōg, ha Nemi yōg xop te yāy yōg tikmū'ūn tu' paha', yā kama 'Amanām

hā' mōkputox. ⁶Pa Mēkiyenek mūn 'a Nemi hā' mōkputox'ah, pa 'Amanām tu hāpxop ta tu' yāg puxet paha', tu: “Pūyā Topa xa hāmmaxnā’,” kaxīy. Yā Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex tap. ⁷Yā tik xexka xop te hām'āktux, ha tik kutōgnāg xop te hām'āpak. 'Āxop te hāmyūm-mūg. Yīy Mēkiyenek te hām'āktux, ha 'Amanām te' xupak. ⁸Ha 'āmānex xop te' yāg paha', tu hāpxip 'ihā' xakix, ha' nōy te' yānān tu' paha', tu mōktu xakix kamah, tikmū'ūn xohix putuk. Pa Topa te Mēkiyenek hi xe'e 'āktux, ha mōnāyxop yōg hāpxop 'ūyāg paha'. ⁹Yā Nemi te 'Amanām mūtik pago, ha' mōkputox te yāy yōg tikmū'ūn tu' pop. ¹⁰Tikmū'ūn te hām'āktux hu: Nemi mūg tut te' put 'ohnāg, 'ihā' xuxyā 'Amanām te Mēkiyenek pu pago, yīy Nemi te 'Amanām mūtik pago kamah. Kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux. Yā mōnāyxop 'Amanām te yāy putix pupi pago.

¹¹Īyaet yōg tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax yūmmūg, ha' xat'ax te 'āmānex xop 'āktux, 'ōhōm 'Anām mōkputox, yā 'Anām xop te Nemi hā' mōkputox, tu mōktu Topa pu' hām, 'ap puxi'ah, 'ūkuxa tupmā hok tu', yīy 'āmānex nōy nūn, yā Yeyox Kunnix nūn, tu Mēkiyenek putuk, tu 'Anām yōg 'āmānex xop putuk 'ohnāg. ¹²Yā 'āmānex nōy, yī' xat'ax nōy kamah. ¹³⁻¹⁴Yā yūmūg xuxyā Yeyox nūn, nūy 'āmānex yōg hām'ax hā' hām, tu Yona xop yōg tihik, 'ap Nemi yōg tik'ah, ha Yot xop te 'āmānex yōg hām'ax hā' hām 'ohnāg, yā Mōyyex te Yona xop xat 'ohnāg, pu tu hām.

'Āmānex xat'ax yā Mēkiyenek putuk

¹⁵Āxop te hāmyūmmūg'ax. 'Ūnūn 'āmānex nōy, tu Mēkiyenek putuk, 'ap Nemi hā' mōkputox'ah. ¹⁶Mōyyex te' xat, pu Nemi mōkputox puxet hām, nūy Yoneo yōg tikmū'ūn hā 'āmānex, ha tikmū'ūn te yāykutnāhā', pu tu hām, pāyā yūmūg xuxyā te yūmū'ā hā 'āmānex

xexka', 'ūhi kux 'ohnāg hā yūmū'ā hā 'āmānex. ¹⁷Yīy Topa yōg tappet te: "Tik hittap Mēkiyenek yā 'āmānex, tu' kux 'ohnāg, hā kaxīy 'āmūn yā 'āmānex kamah, 'akux putup 'ohnāg!" kaxīy. ¹⁸Yīy Topa te' xat'ax nōā'. Yā tikmū'ūn pu'uk, 'a hāpxopmā max yūmmūg'ah, tu' yīpkox pip Mōyyex yōg xat'ax pu', Mōyyex te' xat, ¹⁹pāyā yāy kuxa tupmā hok, pu tu max, tu hāmmax hip, pu Topa nūnnā', puyīy tu yāy mūtik ti mō'kuma' mōg. Pāyā Yeyox nūn, yīy yūmū'āte' hip, puyīy yūmūg mōgā Topa yīkāgnāg hah.

²⁰Yā Topa te' xat, pu Nemi yōg 'āmānex xop tu hām, pāyā nōm xop pu hām'āktux 'ūm xex 'ohnāg, pu tu hāpxopmā kux. 'Āmhok. ²¹Pāyā hām'āktux xex 'āmānex nōy pu', yā Yeyox mūn pu hām'āktux xex, hu:

"Topa te xa hām'āktux xex, tu yāy pu' hupmāp-tup 'ohnāg, tu: "Amūn yā 'āmānex xe'e', 'ap 'ākux 'ohnāg.'" Kaxīy.

²²Hu Yeyox mūn yā 'āmānex xe'e', tu' pa'ax tūmnāg yōg 'āmānex, yā' pa'ax tup mūn max xe'e', ha' pa'ax hittap mūn mīax.

²³Ūyōg 'āmānex xop xohix punethok, 'ūxakix tu', yī' nōy mōxaha', nūy tu hām. ²⁴Pa Yeyox hi mō kuma' mōg, 'ūxok putup 'ohnāg, yī' nōy nūn 'ohnāg, nūy yānān tu tu' hām, pāyā Yeyox yā 'āmānex yāp-xet, ²⁵tu hōnhā tikmū'ūn kuxa kummuk xit'ax, xix hāptup 'ihā' xit'ax, 'ap kux'ah, tu nōm xop kuxa te Topa xak xop mō'nīynām, puyīy Topa yīkāgnāg hā nū'. Ha Yeyox te nōm pupi' xak, nūy mō'nīynām, yā' hi mō kuma' mōg, nūy Topa tu' xax, pu mō tu xape nīynām.

²⁶Hu Yeyox yā 'āmānex xat'ax xe'ēgnāg, ha yūmūg xohix tep-tup pax, ha hāpkummuk mīy 'ohnāg, yā' max xe'ēgnāg. Topa te Yeyox yāykutnāhā', tu' xut, tu' xexkanā xe'ēgnāg, pu pexkox yōg xop hā tu xexka'. ²⁷Ha 'āmānex xat'ax nōy te mō'āpxop hap, nūy Topa

pu' haxyā', tu 'āmniy tu xohix puxix mō'hap, puyīy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', xix tikmū'ūn xohix yōg mīy'ax xaxogāhā'. Pa Yeyox yāy pu mō'hap 'ohnāg, hāpkummuk mīy 'ohnāg tu', tu tu yāy mūn hōm, tu' xok 'āmniy puxet 'ihā', nūy tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. ²⁸Ha Mōyyex te' xat, pu tik xop yīmōgatux, pu tikmū'ūn nō 'āmānex xat'ax, ha' max mīax, pa Topa te hām'āktux xex 'ūk-nāy tu', tuk-tok yā hāmyāykutnāhā', yā Topak-tok max xe'ēgnāg mō kuma' mōg.

Yeyox yā yūmū yōg 'āmānex xe'ēgnāg

8 Yeyox mūn yūmū yōg 'āmānex xe'ēgnāg, yā pexkox tu' xip, tu Topa xexka xe'ēgnāg yīpxe'e hā' yūm, nūy nōm mūtik tu xexka'. Yā hāmyūmmūg xe'e 'ōhōm. ²Hōmā hāmyāxatamuk xohix 'ihā Yoneo yōg 'āmānex te Topa pet hā mō'nāhā', tikmū'ūn te nōm pet mīy topixxax ka'ok hā, pu tu xokxop hep 'ūm nūnnāy. Pāyā yūmū yōg 'āmānex xat'ax, tu' hām pexkox kopah, yā nō'ōm Topa xip'ax xe'e', tu pexkox tu' yūm.

³Topa te 'āmānex xat'ax xop xohix yīmōgatux, pu hāpxop xix xokxop mō'hap, nūy Topa pu haxyā', nūy Topa pu' hōm, yīy yūmū yōg 'āmānex xat'ax hām kamah, nūy Topa pu yāy mūn hōm, nūy yūmūg xohix pupi' tu xok. ⁴Pax pu Yeyox hām tu' xhip, puxix yūmū'ā hā 'āmānex hok. Yā Mōyyex te' xat, pu mōnāyxop Nemi mōkputox tu tu' hām, nūy mō xokxop hāp, nūy Topa pu' haxyā', ha Yeyox yā Nemi yōg xop hā' puknōg. ⁵Ha Topa te Mōyyex xat, pu topixxax ka'ok xexka hā Topa pet mīy, tu' mīy'ax yūmmūgāhā', ha' mīy, ha' pet te pexkox yōg pet hā pet komut. ⁶Pa Yeyox te 'āmānex yōg hāpxopmā'ax mīy, tu' māynāg mīy, yā 'āmānex xat'ax xe'ēgnāg, hu' pa'ax tup mīy Topa mūtik, xix tikmū'ūn mūtik, Topa te hām'āktux xex

ha' pa'ax mīy. Yā pa'ax hittap yōg max miāx, ha pa'ax tup yōg max xe'ēgnāg.

⁷Pax pu' pa'ax hittap tu ka'ok xe'ēgnāg, puxix pa'ax tup mīy hok, ⁸pāyā Topa te tikmū'ūn yūmmūg, ha hāpxopmā kummuk punethok, yīy Topa te:

“Āmnīy mō'nāp-tup, 'ihā 'āte pa'ax tup mīy'ax,

'Iyaet yōg tikmū'ūn mūtik mīy'ax, xix Yona yōg tikmū'ūn mūtik mīy'ax.

⁹Yā' pa'ax nōy, 'ūtup, ha 'āte nōm hittap mīy mōnāyxop mūtik,

nūy mōgā', nūy hāpxexka 'Eyit tu 'ūxupmā',

pa mōnāyxop tek xaxok, tuk pa'ax xaxok kamah,

yīy 'ātep-tup nōg,” kaxīy.

¹⁰Tu xe hām'āktux, hu:

“Āte pa'ax tup mīy putup,

tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn mūtik yōgnū hām'āktux xex putup,

'āte tikmū'ūn putox tu' xex putup, xi' kuxa kopa' xex,

'āte nōm tikmū'ūn hā Topah,

hak mūn hā yā tikmū'ūn xe'e, 'ūyānān tu'.

¹¹Tute hāmyūmmūg putup, yā' xohix tek yūmmūg putup,

hu' nōy yūmmūgā'ax hitop tu',

'a hām'ūm 'āktux putup'ah, nūy: 'Topa yūmmūg.' Kaxīy.

Yā' xohix tek yūmmūg putup, 'ūk-tōgnāg xop tek yūmmūg nām,

ha mōktu xexka xop tek yūmmūg nām.

¹²Ha 'āte hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu kux,” kaxīy.

¹³Hāpxop kutut te yāy xaxogā tām-nāg, Topa te' pa'ax hittap kux, ha yāy xaxogā'ax, yīy pa'ax tup mīy.

Tikmū'ūn kuxa te' yēy Topa keppah

9 Nōm pa'ax hāmāxap te Topa pu nū'xup yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te Topa pet mīy, nūy Topa pu nū 'āxup, 'ūpa'ax te' pet mīy yūmmūgāhā', ²Ha Topa pet kox hā mōxakux hāmāxap,

ha topixxax ka'ok xexka hā' mīy, ha' xuxet'ax mīy, hu: Topa xip'ax. Kaxīy. Ha kuyānām kup yūm, xix mīmpe xup, ha mīmpe yīmū pām mām, tu Topa keppa' mām. ³Ha topixxax max te hāmyīkox nōy mō'yīnnīn, ha' pet kox 'āxet'ax Topa xip'ax xe'ēgnāg, ⁴ha' kopa' xup mīmpe', tu pipkup yānām hā mō'nīy, pu mīm xax mō'hap, xix mō xokxop hap, nūy Topa pu haxyā', ha' pa'ax yōg mīpkox yūm, ha pipkup yānām hā' mīy, tu mīpkox kopa nax māynāg yūm, ha' xit'ax 'āxet'ax māmāg xex nax kopah, yā pām putuk, xix mōnāyxop 'Anām yōg kup tōy xex mīpkox kopah. Hōmā mīxux te nōm kup tōy nak tu' xokax, Topa te hām'āktux hah, ha' xat'ax yōg mīkaxxap yūm mīpkox kopah, ha' xat'ax kax'āmi' mīkaxxap tu'. ⁵Ha mīpkox yīmū' pip 'ūyōnnā'ī' 2, yā pexkox yōg yōnnā'ī' hā' komut xop, tu Topa xip'ax yūmmūgāhā', 'ūyīmāg kup te mō'kox nīy, 'ōnte Topa te hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux. Yā' puxi'. 'Āte hām'āktux nōy putup kamah.

⁶Āmnīy xohix 'ihā 'āmānex xop te Topa xip'ax hā mōxakux, nūy 'āmānex yōg hām'ax hā tu' hām, ⁷pa Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mōxa 'ohnāg, yā 'āmānex xat'ax puxehnāg te' xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā', tu hāmyāxatamuk yōg 'ām-nīy puxet, 'ihā Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā', nūy xokxop hep 'āta nūnnāy 'ūxip'ax kopah, tu yāy mūn pu nū'nāhā', xix tikmū'ūn xohix pu nū'nāhā', pu Topa tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', tikmū'ūn te hāpkummuk mīy hāmyūmmūg 'ohnāg tu', ha Topa te' xaxogāhā'. ⁸Ha kaxīy Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā' nōmhā, 'ūyīy yūmūg yūmmūg max, yā 'āmānex xat'ax te xokxop hep nū'nāhā', puyīy tu hām mōnāy, pāyā tikmū'ūn nōy te Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mōxakux 'ohnāg, yā Topa te' xat hok, pu xip'ax xe'ēgnāg hā mō tu xakux hok. ⁹Ha 'āmānex te Topa pu mō'āpxop hap, xix xokxop, pu tikmū'ūn

Topa pu nū'āktettex, pāyā 'ap te puxi'ah, yā tikmū'ūn kuxa 'ūm tupmā 'ohnāg. ¹⁰Yā Mōyyex te' xat hok, pu' xit'ax 'ūm mā hok, xi' xat hok, pu xo'op'ax 'ūm xo'op hok, xi' xat, pu yāy xax pix, xix kănēy pix, nūy Topa pu maxnā', pāyā yāy kuxa tupmā 'ohnāg, hu' hip, puyīy Topa' kuxa kummuk tupmā'.

¹¹Yīy Kunnix nūn, tu yāyhā 'āmānex xohix xat'ax, tu yūmū'ā hāmmaxnāhā', tu Topa pet xe'e kopa' hām, ha tikmū'ūn te nōm pet mīy 'ohnāg, 'ap hām xexka tu' yūm'ah, yā pexkox tu' yūm. ¹²Ha Kunnix nūn, tu' pet hā mō'nāhā yāp-xet, tu Topa xip'ax xe'ēgnāg kopa mō'nāhā', tu' hep 'āta nū'nāhā', pāyā 'a mūnūytut hep 'āta 'ūm nū'nā'ah, xix 'a mot hep 'āta 'ūm nū'nā'ah. 'Āmhok. Yā yūmūg pupi' xok, tu yāy hēp 'āta nū'nāhā', nūy yūmūg kuxa kummuk 'ūm xit, nūy tu mō kuxa max tat 'ūyānān tu', pu yūmūg hi xe'e, 'ap kux'ah. ¹³Āmānex xop nōy te mot hep 'āta nū'nāhā', xix mūnūytut pit hep 'āte nū'nāhā', tu mūnūytut kutok pit mō'hap Topa pu', tu xogyīn putok nū'xok tikmū'ūn tu', pu tu nō xax maxnā Topa pu', nūy tu hāpkummuk xit, pu tikmū'ūn Topa keppa nū'āktettex, nūy kuxa' yēy. ¹⁴Topa Koxuk hi xe'ēgnāg, tu Kunnix ka'ogāhā', pu tu xok mīp-kupnix tu', tu yāy hep 'āta nū'nāhā', tu yāy mūn hōm Topa pu', nūy tikmū'ūn pupi' tu' xok. Ha xokxop hep 'āta ka'ok kutōgnāg, tu tikmū'ūn kuxa kummuk tupmā hok, pa Yeyox yāy hep 'āta ka'ok xexka', tu yūmūg kuxa kummuk xit, tu yūmū yōg hāpxopmā'ax hitop kuxyā', nūy yūmūg ka'ogā', yūmū'āte hāpxopmā Topa xe'ēgnāg pu'.

¹⁵Yīy Kunnix te tikmū'ūn xapit, pu Topa hā yāy xape xop, tu' pa'ax tup hā' xape, puyīy Topa nōm pu hāmmaxnā', tute nōm xop xānāhā', nūy tu hāmmaxnā mō'kuma' mōg, tu hām'āktux xex tap. Kunnix xok, hu tikmū'ūn mōy pu mōg Topa yīkāgnāg hā, nūy hāpxopmā kum-

muk kux, yā hōmā' mīy, 'ūpa'ax hittap xip, 'ihā' mīy.

¹⁶Tikmū'ūn xok putup, ha yāy xape te' yōg hāpxop xohix pop putup, yīy tappet tu kax'āmi', pu tikmū'ūn xexka xop mō'kupix, nūy yūmmūg, nūy tu' xape xop pu hāpxop popmā'. Ha' xok, puxi' xexka xop 'ūyōg hāpxop popmā', tik xape xop pu' popmā', tappet tu' kax'āmi tap hah, tu ta' xok xe'e'. ¹⁷Nōm tikmū'ūn hi, ha ta' pop 'ohnāg, pa' xape xop hip, pu tu xok, ha tappet pu'uk. Pa tikmū'ūn xok, puxix tappet ka'ok, tu' yōg hāpxop popmā'ax yūmmūgāhā', pu tu xape xop pop. ¹⁸Hā kaxīy 'ūpa'ax hāmāxap te' xat, pu xokxop kix Topa pu, nūy hep 'āta nūnnāy. ¹⁹Mōyyex te' xat'ax 'āktux hāmāxap tikmū'ūn pu', tuk-nāy tu mūnūytut pit xix mot kix, tu' hep 'āta kanop kōnāg hā, tu nū' xok, pu topixxax nōm 'āta xup, nūy nū'xok, xix mīxux 'ixop hā nū'xok, tu' xat'ax yōg tappet yīmū nū'nāhā, xix tikmū'ūn xohix yīmū nū'nāhā', ²⁰tu: "Topa yōg pa'ax ka'ok, yīy 'āte nūhū hep 'āta nū'xok, xa 'āxop xohix pēnā', nūy 'āyīpkox pi pa'ax tu'," kaxīy. ²¹Kaxīy Mōyyex te' xat, pu' hep nū'nā Topa pet kopah, xix Topa xak'ax yōg kănēy tu nū'xok. ²²Yā' xat, pu' hep 'āta nū'xok, pu hāpxop tu max Topa pu'. 'Ūhep 'āta puxehnāg hā Topa te hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux.

Yā Kunnix te yūmūg kuxa kummuk xit, 'ūxok tu'

²³Mōnāyxop Mōyyex te' xat, pu Yoneo 'āmānex hep 'āta nū'xok Topa pet yōg hāpxop tu', puyīy tu hāpxop maxnā Topa pu'. Tu xokxop hep nū'xok, nūy hāpxop maxnā', xix xogyīn putok nū'nāhā', nūy tikmū'ūn xax maxnā Topa pu', pāyā nōm hāmmaxnā'ax te tikmū'ūn kuxa kummuk tupmā 'ohnāg, yīy Kunnix xok, yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa maxnā Topa pu', tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy pexkox yōg hāpxop maxnā Topa pu

kamah. ²⁴Yīy Kunnix xok hāmāxap, tuk-nāy tu pexkox yōg pet xe'e hā mōktu mō'nāhā', tikmū'ūn te nōm mīy 'ohnāg, ha Topa yīpxe'e ha' yūm nūy yūmūg pupi hām'āktux Topa pu'. ²⁵Yoneo xop yōg 'āmānex xat'ax te Topa xip'ax hā mō'nāhā', tu hāmyāxatamuk xohix 'ihā mō'nāhā', tu hāmyāxatamuk yōg 'āmnīy tup-xet 'ihā mō'nāhā', tu Topa xip'ax kopa mō'nāhā', tu xokxop hep 'āta tat 'ūx-eheh. Pa Kunnix xok puxehnāg, ²⁶nūy tu' xūy puxet, tu' xok, nūy tikmū'ūn kuxa kummuk tu xit, 'ap xep xok'ah, yā' kux, yā' puxi'. ²⁷Ūhep xop xohix xakix puxet, hak-nāy tu Topa te' yōg hāpxopmā'ax kopit putup, 'ok pe hāpxopmā max, 'ok pe' kummuk, tu' kummuk xop pu hāpkummugāp-tup, nūy tu yānān, tu' max xop pu hāmmāxnāp-tup 'ūyānān tu'. ²⁸Ha kaxīy Kunnix xok 'āmnīy puxet 'ihā', nūy hām xexka xohix yōg hep xop xohix pupi tu' xok, nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 'ap xep xok putup'ah, pāyā putpu' nūn putup, nūy yāy yōg tikmū'ūn hām tu' mōy, puyīy nū mūtik tu pip ka'ok, tu' hip nōmhā, pu nū'.

10 Mōyyex te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat, pu mō xokxop hap, nūy haxyā', ha' xat, nūy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā', puyīy 'āmānex xe'e hip, nōm te tikmū'ūn pupi' xok'ax. Yā Yeyox Kunnix mūn yūmū yōg 'āmānex xe'e, tu yūmū'ā hāmmāxnāhā'. 'Āmānex xop te mō xokxop hap pax, yā hāmyāxatamuk xohix 'ihā mō'hap, tu tikmū'ūn kuxa kummuk tupmā 'ohnāg. Yā tikmū'ūn xak, nūy yāy kuxa maxnā Topa pu', puyīy Topa yīkāgnāg hā' mōg, pāyā yāy kuxa tupmā hok. ²Pax pu tikmū'ūn hāpxop mō'hap'ax hā' yāy kuxa tupmā Topa pu', puxix hāpkummuk mīy'ax xaxogā', ha hāpxop mō'hap'ax kuxyāhā', ³pa tikmū'ūn te hāpxop mō'hap, nūy Topa pu haxyā', ha mō'hap'ax te yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk xutigāhā', yī' xaxok 'ohnāg, tu hāmyāxatamuk

xohix hā xe mō'hap, tu xe mō'hap, ⁴Mūnūytut hep 'āta, xix mot hep 'āta te hāpkummuk mīy'ax xaxogā' 'ohnāg.

⁵Yīy Kunnix nūn, tu yīy hām tu' nūn 'ihā, tu' Tak Topa pu hām'āktux, hu:

“Ātak, xatep-tup'ah tikmū'ūn te xokxop mō'hap, nūy tu haxyā', pak yīn mīy.

⁶Ap 'ākuxa hittup'ah, 'ihā tikmū'ūn te 'ākeppa mō'hap,

puyīy hāpkummuk mīy'ax xaxogā'.

⁷Yīy 'āte hām'āktux, hu: 'Yāk xip, Topah, tuk nūn, nūy 'ōg putup'ax mīy, ha kaxīy tik te' xat'ax yog tappet tu kax'āmi', nūy 'ūgmūn 'āktux,” kaxīy.

⁸Tu hām'āktux hāmāxap, hu: “Xatep-tup'ah tikmū'ūn te xokxop mō'hap, nūy haxyā', Ap 'ākuxa hittup'ah, 'ihā tikmū'ūn te 'ākeppa mō'hap, nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā',” kaxīy. Tup-tup 'okpa' xat'ax te' xat. ⁹Tuk-nāy tu hām'āktux, hu: “Yāk xip, Topah, tuk nūn, nūy 'ōg 'ūm putup'ax mīy,” kaxīy. Yā kaxīy Topa te mō'hap'ax hitop kuxyāhā', nūy Kunnix 'āktux 'ūyānān tu', ha yūmūg pupi' xok. ¹⁰Yeyox Kunnix te Topa pu' yīpkox pip, hu yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', yā 'āmnīy puxet 'ihā' xok, tu yūmūg pupi' xok mīpkupnix tu', 'a xep xok'ah.

¹¹Yoneo yōg 'āmānex xop xohix hām, tu 'āmnīy xohix 'ihā' hām Topa pet kopah, tu mō hāpxop hap punethok, xix xokxop mō'hap punethok, nūy Topa pu' haxyā', pa mō'hap'ax te yūmūg kuxa tupmā hok. 'Āmhok. ¹²Yīy Yeyox xok yūmūg pupi', 'āmnīy puxehnāg 'ihā' xok, tu xehomip xok 'ohnāg, yā' puxi', 'ūkux, ha Topa yīpxe'e hā' yūm, nūy nū mūtik tu' xexka', ¹³tu' hip, pu Topa tu ta tu gāyxop nōā', tu' kummugāhā' 'ūyānān tu', puyī' xohix yīpkox pi Yeyox xat'ax pu'. ¹⁴Ha Yeyox xok puxet, nūy tikmū'ūn kuxa tupmā, pu kuxa tu max Topa pu', yīy hōnhā Topa yīkāgnāg hā' pip.

15-16 Ha Topa Koxuk te hām'āktux hāmāxap, tu tikmū'ūn kuxa tupmā'ax 'āktux, hu:

“Hāmyāxatamuk xohix nōg, kopxix pa'ax nōy mīy, yā Topa te' xuktux, tu yā yōgnū xat'ax xex putup, tikmū'ūn putox tu' xex putup, xi' kuxa kopa' xex putup,” kaxīy.

17 Tuk-nāy tu hām'āktux, hu: “Āte' xaxogāp-tup 'ōg hāpkummuk mīy'ax, xix 'ōg hāpkummugā'ax 'āte' xutigā 'ohnāg,” kaxīy. 18 Tu hāpkummuk mīy'ax xax-ogāhā', ha' kux, 'ap xe mō'hap'ah, 'ap xehomi xokxop mō'hap putup'ah. Yā' puxi'.

Topa yīkāgnāg hā yūmūg pip

19 Yīy yūmūg mōg Topa keppah, nūy nū mūtik hām'āktux. Yā Yeyox Kunnix xok yūmūg pupi', nūy yūmūg nūnnā', 'ūyīy yūmūg mōg, nūy Topa mūtik hām'āktux, tu kuxānōg 'ohnāg.

20 Hōmā topixxax max te nōm hāmyīkox mō'yīnnīn, pu tikmū'ūn mō tu xakux hok, ha Yoneo yōg 'āmānex xat'ax te' xut, nūy mōnāy, ha kaxīy Yeyox xok, yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg mōgā Topa yīkāgnāg hā', nūy yūmūg hī xe'ēgnāg. 21 Ha yūmū yōg 'āmānex xe'ēgnāg te Topa pet xe'ēgnāg kopa' xat, tu pexkox tu' xat, 'ūxuxet'ax Yeyox Kunnix. 22 Āpu yūmū mōg Topa yīkāgnāg hā, pāyā yā yūmūg kuxap-xet, tu yāy pu mō'āmā hok, 'ūmām ka'ok tu', Topa te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā hah, pu tu kux, ha yūmūg putox pix, 'ū yūmū hāpxopmā kummuk kux, 'ūyīy yūmūg hāpxopmā max 'ūyānān tu'. 23 Topa te hām'āktux xex, 'āpu yūmūg kuxa mām ka'ok nōm hām'āktux kopah, Topa te yā koit 'ohnāg, yīy 'ūgmū'āte' hip, pu Topa yūmū'ā pexkox yōg hāpxop popmā', ha yūmūg nōy pu' xuktux. 24 Āpu, yūmūg xape kuxa ka', nūy 'ūm hāk tehet, 'ūp-tup pax tu', nūy tu xape hā hāmmaxnā'. 25 Ūkuxa

mām ka'ok xop te yāykotīnnā' pip, ha ta mōy kamah, nūy nōm xop mūtik pi', nūy Topa pu hām'āktux. 'Ūxaxok hok. Tikmū'ūn nōy mōg'ax kuxyāhā', 'a' max'ah. Pāyā 'āmōg pax, nūy 'ānōy mūtik Topa tu 'ākax, nūy mō yāy nīynām. Yā yūmūg xuxyā nūn putup, yīy yāy tu nū'nā' pax.

26 Topa te xa hāmyūmmūgāhā', yīy 'āxop te' yōg hām'āktux xe'e yūmmūg, hu hāpkummuk mīy kux, nūy xehomīp hāpxopmā kummuk hok, 'ūp-tup hu' mīy hok, ka Topa 'ōg hāpkummuk mīy'ax xe xaxogā hok. Pāyā' xax, xa Topa pu hāpxopmā max. Yā Kunnix xok tap, xayīy 'āxop hāpkummuk mīy'ax kux.

27 Hu 'ākuxānōg, yā Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu kuxap xe'e hā' gāy xop kix xekap-tup, yā Topa te' yīpkox hok xop nōāp-tup kuxap xe'e hā. 28 Yoneo yōg tikmū'ūn hittap te Mōyyex yōg xat'ax pu' yīpkox 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy pax, tikmū'ūn nōy 2, pe 3 te' pēnā', puxi' xexka xop nōm putex, tu' kuxa ka 'ohnāg. 29 Topa te putep-tep mīy putup, 'hā tikmū'ūn te nōm kutok putup nōg? Yā nōm kummuk xop te Yeyox hep 'āta kutōgnāg pe'paxex, hu: “Yāk-tōgnāg, pu Yeyox Kunnix 'ūgkuxa tupmā’,” kaxīy. 'Ūyīp-kox hok, puxix Topa' yānān tu' kummugā xexka', hāpkummuk xexka mīy ha'. Yā Topa Koxuk te mō'yāy xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn te Topa Koxuk kummuk 'āktux, tu' māmōg, puxix Topa' yānān tu' kummugā xexka', hāpkummuk xexka mīy hah. 30 Yūmū'āte hāmyūmmūg, tu Topa te hām'āktux yūmmūg, ha: “Āte hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu', nūy tu nōy yōg kummuk mīy'ax tu pago,” kaxīy. Tu xe: “Topa te yāy yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy nō hāpxopmā'ax yūmmūg, 'ok pe max, 'ok pe kummuk,” kaxīy. 31 Topa gāy tikmū'ūn tu', tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk tu'

gây, yîy 'ākuxānōg, nūy Topa xe'ēgnāg gâyā hok.

³²Hōmā Topa te xa hāmyūmmūgāhā', ha 'āxop xūy, ha' kummuk xop te 'ākum-mugāhā', pāyā 'ākuxa tuknōg 'ohnāg. 'Ūxaxok hok. ³³Ha' gāy xop te' yāg mănōg, tu' xūygāhā', pu tikmū'ūn xohi' pēnā', ha' yāg nōy xūy 'ūnōy xop mūtik, yā 'ākuxap-xet 'ānōy kuxa mūtik. ³⁴Tu kanet kopa' pip xop kuxa ka', tu 'ākuxa hittup 'thā' kummuk xop te 'ōg hāpxop xohix hā' xupxet, hāmyūmmūg tu hā hittup, yā 'ōg hāpxop māynāg pip ka'ok pexkox tu', ha' nōg 'ohnāg. ³⁵Yîy 'ākuxa tuknōg hok, ka Topa yōg putat xax, ha Topa te xa hāmmāxnā xekap-tup 'ūyānān tu'. ³⁶Hāpxopmā'ax ka'ok hā' tot, nūy Topa pu 'āyîpkox pi', nūy nōm putup'ax mīy, xayîy pexkox yōg hāpxop pop, yā Topa te xa hām'āktux xex. ³⁷Yîy Topa yōg tappet te:

“Nāy. Hāpxip kutōgnāg kopxik nūn putup mō'ka'ok.

³⁸Ha tikmū'ūn te hāmyok mīy, tu' kuxa mām ka'ok, puxix tu hi xe'e', pa tikmū'ūn te yōgnū putat xax, nūy putpu' mōg, kopxik kuxa hittup 'ohnāg,” kaxîy.

³⁹Pa yūmū'āte Topa yōg putat xax putup'ah, hu yāy 'ūm nōāp-tup'ah. 'Āmhok. Yūmūg kuxa mām ka'ok, nūy yūmūg hi xe'e', nūy Topa yōg putat hā yūmūg mō kumak mōg.

Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Topa kopah

11 Yūmūg kuxa mām ka'ok Topa kopah, hu hāmmāx hip, pu Topa pexkox yōg hāpxop yūmū'ā' popmā', ha ta yūmū'āte nōm hāpxop pēnā hok nōmhā. ²Yā mōnāyxop hittap kuxa mām ka'ok kamah, yîy Topa tep-tup pax.

³Yūmūg kuxa mām ka'ok, hu hāmyūmmūg, yā Topa te pexkox mīy xix hahām, yā hāpxop xohix mīy,

hām'āktux'ax hā' mīy, tu hāpxop pēnā hok hā hāpxop mīy, pu tikmū'ūn pēnā'.

⁴Yā mōnāyxop hittap 'Ameo kuxa yūm ka'ok, hu mō kahnēn hap, nūy Topa pu haxyā', ha Topa tep-tup pax, pāyā' taknōy Kāyîy yōg mō'hap'ax putup 'ohnāg. Ha 'Ameo te hāmyok mīy, 'ūkuxa yūm ka'ok tu', ha Topa tep-tup pax, ha yūmū'ā hāmyūmmūgāhā'.

⁵Xix mōnāyxop hittap 'Ēnōg kuxa yūm ka'ok, hu' xok 'ohnāg. Yā Topa te hām tu' xut, nūy pexkox ha' mōgā', ha tikmū'ūn te 'Ēnōg xak, nūy tu pēnā', pa' pēnā'ah, ha' kux. Ha Topa yōg tappet te: “Topa te 'Ēnōg putup pax,” kaxîy. ⁶Tikmū'ūn kuxa yūm hok, puxix Topa nōm putup nōg. Pāyā tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok tu: “Yā Topa xip!” kaxîy, tu Topa xak, puxix Topa nōm tikmū'ūn ha hāmmāxnā'.

⁷Xix mōnāyxop hittap Nōe kuxa yūm ka'ok, hu Topa te nōm pu hāmyūm-mūgāhā', tu 'āmniy mō'nā'ax yōg hāpx-opmā'ax yūmmūgāhā', ha' yîpkox xip, tu mîpkox xexka mīy, kōnāg xexka yīmū' mōgāhā', pu nōm mōnāy, nūy kopa' pi', xi' xape xop te' kopa' pi', nūy kōnāg hā mō' tutnā hok, puyîy tu xakix hok. Ha kaxîy Nōe te Topa hā' puknōg xop yā' kummuk 'āktux, 'ūkuxa mām 'ohnāg hah, ha Topa te Nōe kuxa tupmāhā', 'ūkuxa yūm ka'ok hah.

⁸Xix mōnāyxop hittap 'Amanām te Topa te' xānā'ax 'āpak, tu' yîpkox xip, hu' mōg hāptox ha, Topa te hām'āktux xex hah. Ha' kuxa yūm ka'ok, tu yāy yōg hām nīm, tu piyā' mōg yūmmūg, 'okpa' mōg, ⁹tu' kuxa yūm ka'ok, hu' puknōg xop mūtik tihi', ha Topa te 'Amanām pu nōm hām xexka hōm putup. Tu top-ixxax ka'ok hā' pet, 'ūk-tok 'Iyak mūtik, hak-tok Yako pet kama topixxax ka'ok hā, ha Topa te nōm mūtik hām'āktux xex kamah, nūy tu hāpxexka hōm. ¹⁰Yā 'Amanām te' hip, nūy Topa yōg kōmēn xe'e tu' xhip, ha pexkox tu' yūm kōmen, ha' koxyōy hok, Topa te' mīy hah.

¹¹ Xix mōnāyxop hex Xat kuxa yūm ka'ok kamah, huk-tok put, tu ta kutut, tu Topa yōg hām'āktux xex yūmmūg, tu' kuxa yūm ka'ok, pu Topa 'ūk-tok putnā.

¹² Hā kaxīy 'Amanām kutut, tu' pu'uk, pāyā' mōkputox xohix xexka punethok, māyōnnāg putuk, xix hāpkux yōg 'āmot xohix putuk.

¹³ Ha nōm xop kuxa mām ka'ok, tu mōktu' xakix, tu Topa yōg hāpxop 'a' pop'ah, pa hāptox tu' pēnāhā', tu hāmyūmmūg, tu yāy mūn puknōg 'āk-tux, tu hāmyāxatamuk xohix hā hāp-kumep, tu' pet 'ohnāg hām xexka tu',

¹⁴ tu hām'āktux, tu yāy yōg hahām xak pekkox tu', ¹⁵ 'a' putpu' mōg putup'ah. Pax pu yāy yōg hām hittap xax, nūy putpu' mōg, puxi' mōg, ¹⁶ pap-tup nōg, tu pekkox tu hām nōy xak, nūy ta tu' pi', ha Topa te nōm tikmū'ūn hā Topa xē'ēgnāg, tu nōm tu yāyhāhup 'ohnāg, hu kōmēn xē'ēgnāg mīy pekkox kopa, tu ta tu tu' pip ka'ok.

¹⁷ Xix 'Amanām kuxa yūm ka'ok, yīy Topa te' yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xat, puk-tok 'Iyak mō'hap, pu Topa 'Amanām kuxa kopit, nūy ta tu hāmyūmmūg, 'ok pe 'Amanām yīpkox xip, 'ok pe' yīpkox 'ohnāg. Hōmā Topa te hām'āktux xex tap, ha 'Amanām mōkputox punethok 'āktux, pa 'Amanām yīpkox xip, tu mōk-tok puxehnāg hap'ax, ¹⁸ 'ihā' kuxa yūm ka'ok hām'āktux xex'ax kopah, ha: "Āk-tok 'Iyak hā 'āmōkputox tu punethok," kaxīy. ¹⁹ Pa 'Amanām te Topa yūmmūg, tu tikmū'ūn putpu hīnnā'ax yūmmūg, Pax puk-tok xok, puxi' tak putpu' put, ha 'Amanām kuxa yūm ka'ok.

²⁰ Xix mōnāyxop 'Iyak kuxa yūm ka'ok, hu Topa te hāmmaxnā'ax 'āktux 'ūk-tok Yako pu', xik-tok 'Eyao pu' xuktux,

²¹ Xix mōnāyxop Yako kuxa yūm ka'ok, tu' xok putup, 'ihāk-tok Yoye kutok pu hāmmaxnā'ax 'āktux, tu kup tōy tu' xup, 'ihā' kuxa te' yēy Topa keppah.

²² Xix mōnāyxop Yoye kuxa yūm ka'ok kamah, tu' xok putup, 'ihā 'āmnīy mō'nā'ax 'āktux, tu tikmū'ūn te hāpxexka 'Eyit tu nū'pa'ax 'āktux, tu' xat, pu' yōg xokxax mō'tat, nūy hāpxexka nōy tu nō hāpkot.

²³ Ha tik te hāpxexka 'Eyit yōg tikmū'ūn xohix xat, tu xonat xop xat, pu 'Iyaet yōg tikmū'ūn kutok pit xop xohix kix, 'ihā' tut te' put, ha mōnāyxop Mōyyex mūg tak, xi' mūg tut tek-tok pit put, tu' xaptop, tu mēy 3 hā' xaptop, puyīy xonat xop pēnā hok. Yā māynāg kaxxop, yī' tak xi' tut te' xat'ax pu yīpkox 'ohnāg, tu' xaptop, puyī' gāy xop 'ūk-tok putex hok.

²⁴ Xix Mōyyex kuxa yūm ka'ok, tu' tuk, tu mōktu xiptap, tu' xat'ax kutok hex nīm, pu tikmū'ūn te yā' xat'ax kutok hex kutok 'āktux hok, ²⁵ Yāp-tup, tu Topa yōg tikmū'ūn mūtik xūy putup, tu hāpkute'ex kummuk putup nōg, ²⁶ tu hāmpē'paxex, hu: "Yā' max Topa yōg yīmōgatux xop hāk xūy, pāyā' kummuk, 'āte hāpxexka 'Eyit yōg tayūmak xohix pop," kaxīy. Tu pekkox yōg hāpxop puxet xak, puyī' pa'.

²⁷ Yā' kuxa yūm ka'ok 'ihā hāpxexka 'Eyit nīm, tu tik te' xat'ax yīpkutuk 'ohnāg, xi' gāy'ax yīpkutuk 'ohnāg, tu mō'kuma' mōg, tu Topa 'ātigāhā', 'ihā' pēnā hok, ²⁸ tu' kuxa yūm ka'ok, tu 'āmuk xexka hāmāxap mīy 'ūxuxet'ax Nōā'yēn, ha' xat, pu hāmyāxatamuk xohix 'ihā' mīy, tu' xat, pu kahnēn hep 'āta hā mō'yīnnīn'ax muk, pu pekkox yōg nū'kutnā'ax mō tu nā hok, nūy tikmū'ūn kutok hāmāxap xohix kix hok.

²⁹ Xix 'Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām ka'ok, hu kōnāg xexka 'Āta xak, ha hām-nak, tu' xup 'ohnāg, 'ihā tikmū'ūn te' xak. Ha 'Eyit yōg xonat xop xak putup, ha ta kōnāg xexka te mō'nīy, ha kōnāg hāp nūm, tū kopap-nūm.

³⁰ Xix 'Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām ka'ok, tu kōmēn xexka Yenikot yīmap

hã' mōg, tu xe' mōg, tu mōktu xohix te
7, ha kōmēn hām'āta ka'ok, tu kōmēn
xohix yīmap, tu yāy koxyōy, ha': No!
³¹ Xi' xotit Ha'ap kuxa yūm ka'ok, ha ta
'Iyaet yōg tik 2 te kōmēn puknōg Yenikot
ha' nūn, nūy puknōg yōg kōmen pēnā',
ha Ha'ap te tik pēnā'ax 2 xaptop, puyīy
xonat xop kix hok, yīy Ha'ap 'a xok'ah,
pāyā Yenikot yōg tikmū'ūn xohix xakix.

³² Āte putep mūn 'āktux'ax? Yā
hām'āktux tox 'ātep-tup'ah, nūy Yine'am
'āktux, xix Manak 'āktux, xix Xānxām
'āktux, xix Yepte 'āktux, xix Namix
'āktux, xix Xāmō'eo 'āktux, xix Topa
pupi hām'āktux'ax xop 'āktux. ³³ Ūxohix
kuxa mām ka'ok, hu hāpxexka yōg
tikmū'ūn xohix mūtik yāytuk-mīy,
tu hām paha', ha' mōg, ha hāpxopmā
max, yīy Topa te tu' hāpxop popmāhā',
hām'āktux xex tu tu' popmāhā', ha
Topa te' ka'ogāhā', pu tu hāmγāy yīkox
mō'yinnīn, pu' kix hok, ³⁴ ha kuxap
xexka kuxyāhā', tu' xupaha', pu mīkax
xexka hāp-tex hok, ha' pu'uk, ha Topa
te' ka'ogāhā'. Yā' puknōg xop mūtik
yāykix tu mōktu hām paha'. ³⁵ Ha 'ūn
kuxa mām ka'ok, yī' xape te putpu hi',
'ūxakix ka'ok, tu putpu' hi'.

Ha' γāyxop te' yāg xūyγāhā', tuk-te'ex
kummuk, tu mōktu' kix, ha' xupmāp-tup
'ohnāg, nūy tu hi' xe'ēgnāg. ³⁶ Ha' γāyxop
te' yāg pu' hupmāhā', tu' kix kakixnāg,
tu' yāg nōy hīy, nūy kanet kopa nū'xok,
³⁷ tu' yāg nōy kix mīkaxxap putux hā,
xi' yāg nōy pot xehot hā', xi' yāg nōy
kix mīkax xexka hā. Ha hāpkumep hi-
top tu', tu kahnēn xokxax mō'tat, xix mot
xokxax mō'tat, tu hām hok, ha' xūyγāhā',
tuk-te'ex kummuk, ³⁸ ha hām panip tu
hāpkumep, tu yīktix pepi' mōg, tu hāp-
kox kopa' pet. Tu' max, ha hām xexka
yōg Topa hā' puknōg xop kummuk.

³⁹ Ha' kuxa mām ka'ok, yīy Topa tep-
tup pax, tu nōm pu hām'āktux xex, pa
Topa yōg hāpxop 'ap pop'ah. ⁴⁰ Yā Topa
te nōm xop hipmāhā', pup-xehnāg hā'

pop hok, pāyā' hip, nūy yūmūg mūtik
pexkox yōg hāpxop xohix pop.

Topa te yūmū'ā hā 'Ātak

12 Yā nōm tikmū'ūn xohix te' hip,
'ūyīy yūmūg kuxa mām ka'ok,
yūmūg xape hittap kuxa mām ka'ok
putuk, 'ūyīy yūmūg xohix pexkox yōg
hāpxop pop. Yūmūg mōg mō'ka'ok Topa
yōg putat hā, kopxix hāpxop putux nīm,
nūy mōg xupmān. Yā kaxīy yūmū'āte
hāpkummuk mīy hok, nūy Topa puk
yīpkox pi'. Yā hāpkummuk mīy'ax te
hāpxop putux putuk, yīy mīy hok, 'ūyīy
yūmūg mōg mō'ka'ok Topa yōg putat hā',
tu kuxānōg 'ohnāg. ² Yeyox pe yūmūg
paxeh, 'ihā yūmūg mōg. Yā Yeyox mūn
te yūmūg kuxa mām māhā', 'ūyīy mām
ka'ok nōm kopah, ha yūmūg ka'ogāhā',
'ūmōg Topa yōg putat hā yūmūg. Yeyox
kuxa tuknōg 'ohnāg, tu' xok mīpkupnix
tu', yūmūg pupi' xok, tu' xūy xexka', pāyā
yāy pe'paxex, hu: "Yāk xūy kutōgnāg,"
kaxīy, 'ihā' γāy xop nōm pu' hupmāha'.
Pāyā Yeyox kuxa hittup xexka', tu Topa
hip tu', pu Topa pexkox yōg hāpxop
popmā', ha Topa yīpxe'e hā' yūm nōmhā,
nūy yāy 'Ātak mūtik tu xexka pexkox
kopah.

³ Yeyox yāy xūy'ax pe tu paxeh, xi'
kummuk xop γāy'ax pe tu paxeh. Yā
Yeyox xūy punethok hā' tot, 'ūyīy kamah
yūmūg kuxa tuknōg hok, nūy Topa yōg
putat xak hok. ⁴ Āxop te yāy putup'ax
mīy kutōgnāg. Topa pu 'āyīpkox pip,
pāyā kama yāy putup'ax mīy. Yā' max xa
Topa putup'ax puxet mīy, xayīy hāpkum-
muk mīy'ax xohix tu kux.

⁵ Ok 'āxop te Topa yōg hām'āktux
xaxok? Āxop yā Topa hā' āk-tok xop, yīy
xa hām'āktux, hu:

"Xonnē', 'ūg'āpax! 'Ākuxa tuknōg hok
'āte 'āmānōg hah.

⁶ Yā 'āmānōg, nūy xa hāmyūmmūgā',
xayīy 'āmax,
'āmūn yāk mūn hā' āk-tok xop tu',

ha mō'āyāy xe'ēgnāg," kaxīy.

⁷ 'Āxūy, tu xa hā' tot, Topa yā 'āxop hā 'Ātak, tu xa hāmyūmmūgāhā', 'ōg 'ātak putuk. 'Ok xip kaxxop 'ūm, 'ūyōg 'ātak te nōm mănōg hok? 'Ap xip'ah. ⁸ Pax pu Topa 'āmānōg hok, yīy ta 'āxop 'a Topak-tok'ah, hak-tok xohix mănōg, nūy tu hāmyūmmūgā', puyīy hāpxopmā max 'ūyānān tu'. ⁹ Yūmūg tak xohix te yūmūg mănōg, nūy tu hāmyūmmūgā', ha yūmūg yīpkox pip, tu' tak max pekpaex. Yīy 'āpu yūmūg Tak Topa pu 'āyīpkox pi', xayīy 'āhi xe'ēgnāg. ¹⁰ Yūmūg tak te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ihā yā yūmū'ā hā kaxxop, hāmyok tu hāmp'e'paxex hah, pa Topa te hāmyūmmūgāhā' 'ū yūmūg tu max, nūy Topa putuk yūmūg tu max xe'ēgnāg. ¹¹ Topa te yūmūg mănōg, ha yūmūg kuxa hittup 'ohnāg, pa hāpxip kutōgnāg, 'ihā yūmūg kuxa mām, ha yūmū'āte hāpxopmā max, tu hāmyok mīy 'ūyānān tu'.

Topa te hāmyūmmūgāhā'

¹² 'Āyok, 'āknihā xihip, 'ākuxa tuknōg hok, nūy Topa yōg putat hā mōg. ¹³ Tu hāmyok hā mōg, nūy tikmū'ūn pu'uk mōgā max, nūy nōm ka'ogā'.

¹⁴ Tikmū'ūn te 'āyīmap hā' pip, yīy nōm mūtik yāytuk-mīy hok, pāyā hāpxopmā max, xayīy Topa pēnā'. Yā hāpxopmā'ax kummuk xop te Topa pēnā hok. ¹⁵ Topa te xa hāmmaxnāhā', 'ōg pa 'āti', nūy Topa yōg putat xax hok, xa tikmū'ūn kummugā hok, xix xūygā hok, ka 'āxop mīnta xūy putuk, nōm te tikmū'ūn xūygāhā', yā 'ānōy pu' xūygā hok. ¹⁶ 'Ōg pa 'āti', nūy 'ānōy hā xupxet hok, xix Topa yōg hāpxop 'āktux kummuk hok, 'Eyao putuk. Tik hittap 'Eyao yā mōnāyxop 'Iyak kutok hāmāxap, tu yāy tak yōg hāpxop xohix pop'ax. Ha Topa te hām'āktux xex tap, tu 'Iyak kutok hāmāxap ha hāmmaxnā'ax. Pāyā 'Eyao kummuk, tu' tak yōg hāpxop pe'paxex 'ohnāg, 'ap hāmmaxnā'ax 'ūm putup'ah,

yīy 'ūxohix nōy yānān, tu' taknōy kuhmōy Yako mūtik nōy yānān, nūy 'āmuk kutōgnāg pa', 'ūp-tup xūy tu'. ¹⁷ 'Āxop te mōnāyxop yōg hām'āktux yūmmūg max. Hāpxip 'ihā 'Eyao te hāmp'e'paxex, tu yāy tak yōg hāpxop xak, xix hāmmaxnā'ax xak, hu xe yā nō' nōy yānān putup, tu' potaha', tu' xak, pāyā' kux. 'Ap xe' nōy yānān'ah.

¹⁸ 'Āxop te Topa yīkāgnāg hā 'āpip. Yā 'Iyaet yōg tikmū'ūn hittap te yīktix Xināy kaka' pip, tu hāpxahīgnāg tu' pip, tu yīktix mō'kāmnāg pēnāhā', tu Topa yōg kuxap xexka pēnāhā', tu hāptup 'ihā hāpkoxtap pēnāhā', xix texgāy tu' yānām pēnāhā', tu kuxānōg xexka'. Pāyā 'āxop te nōm hāpxopmā ka'ok pēnā 'ohnāg nōmhā, yā 'ākuxānōg 'ohnāg. ¹⁹ Ha nōm tikmū'ūn te mīxux xop tu kāyā'ax 'āpak, xix Topa yīy 'āpak, tu hām'āpak, tu kuxānōg xexka', hu' xak, puyīy tu yīy hok, ²⁰ Topa yīy hā' tot 'ohnāg hah, ha' xat, hu: "Yīktix 'āpit hok, pe tikmū'ūn, pe xokxop, ka mīkaxxap hā tikmū'ūn 'ātux, tu 'āp-tex!" kaxīy. ²¹ Tikmū'ūn te Topa yōg hāpxopmā ka'ok'ax pēnāhā', tu' kuxānōg xexka', yīy Mōyyex te: "Āte yāy puxu'ux, 'ūgkuxānōg tu!" kaxīy.

²² Pa 'āxop kuxānōg 'ohnāg, yā yīktix Xiām tu 'āmōxaha', Topa xe'ēgnāg yōg kōmēn tu 'āmōxaha', pexkox yōg kōmēn Yenoyanēn tu 'āmōxaha', tu pexkox yōg nū'pok xop xohix punethok pēnāhā', ²³ xix Topak-tok xop te māxap pēnāhā', ha yāy tu nū'nāhā', tu' kuxa hittup xexka'. Yā Topa te nōm xop 'āxet'ax kax'āmi pexkox kopah, pu yāy mūtik tu pip ka'ok pexkox tu', xix 'āxop te Topa pēnāhā', ha' pa te hāmyūmmūg, tu' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tikmū'ūn yōg mīy'ax xohix tu pago. Xix tikmū'ūn xakix xop pēnāhā', ha hāmyok mīy, yā' kuxa tup, Topa te' tup-māhā', pu tu kuxa max xe'ēgnāg. ²⁴ Xix Yeyox pēnāhā', ha' pa'ax tup mīy, tu' xok yūmūg pupi', tu yāy hep 'āta nū'nāhā

mīpkupnix tu', yā tik hittap Kayīy gāy, tu' taknōy 'Ameo putex, tu' yōg hep 'āta nū'nāhā', pāyā Yeyox hep 'āta nū'nāhā', pu hāpkummuk mīy'ax xaxogā'.

²⁵ Ōg pa 'āti! Tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg, puxix tu xakix, tu mōxa hok, nūy Topa mūtik tu pip ka'ok, yīy 'āpu yūmūg yīpkox pip Topa yōg hām'āktux pu', nūy yā yūmūg hi xe'e'. ²⁶ Hōmā Topa yīy'ax te hām nuhuk, pa hōnhā Topa te: "Hāpxip 'īhā 'āte xe hām nuhuk putup, ha mōktu pexkox yāy nuhuk kamah," kaxīy. ²⁷ Tu xe hām nuhuk 'āktux, ha ta hām xexka yōg hāpxop nōāp-tup, pu pexkox yōg hāpxop tu pip ka'ok.

²⁸ Yīy 'ūyā yūmūg kuxa te Topa max 'āktux. Yā Topa mūtik yūmū'āte' xat putup, tu' xat kux 'ohnāg. Yūmū'āte Topa max 'āktux, tu nōm pu yūmūg nūktettex, nūy yūmūg kuxa' yēy, yā Topa tep-tup kaxīy. ²⁹ Hamūn. Yūmū yōg Topa ka'ok, tu kuxap putuk. Yā kuxap te hāpxop xohix nōā', ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kummuk nōāp-tup, nūy 'ūmīy'ax kummuk tu pago.

13 'Āxape xop putup pax, nūy tu nōm putup kux hok. 'Ōhōm yā Kunnix yōg tikmū'ūn, yīy 'āxop hā 'āxape'. ² 'Āxape puknōg xapit, putnū, nūy 'āpet kopa xhip. Hōmā tikmū'ūn hittap te' puknōg xop xānāhā', nūy yāy pet tu' pi', nūy nūy mō'nīynām, tu hāmyūmmūg hok, 'īhā pexkox yōg nū'pox xop xānāhā', ha tikmū'ūn pet kopa mō'xip. ³ Kanet kopa' pip xop xaxok hok, pāyā mō'nīynām, xa tep-tup kamah, pu 'ānōy 'āhīy'ax xaxok hok. Xix 'āxape xop xūy'ax xaxok hok, nūy tu mō'nīynām. Xatep-tup kamah pu 'ānōy 'āxūy xaxok hok, nūy mō'ānīynām. ⁴ Yā' max pu yāytax, nūy tu xetut mūtik yāy kep mūg nōm, xi' yīpxox mūtik yāy kep mūg nōm. Topa te' nōy hā' xupxet xop kopit putup, xi' xonnix xop kopit putup, nūy nō hāpkummugā'.

⁵ Ok tayūmak putup te 'āp-tex? 'Ūxup-kumīy hok, xix 'ānōy yōg hāpxop putup

hok, xayīy 'ōg hāpxop tu 'āhittup, yā' puxi'. Topa te xa hām'āktux xex, hu: 'Āte yā 'ānīm 'ohnāg, nūy 'āmūtik 'āti'," kaxīy. ⁶ Yīy yūmūg kuxānōg 'ohnāg, nūy tu hām'āktux, hu:

"Topa te mōgnīynām, yīy 'ūgkuxānōg 'ohnāg.

Yā tikmū'ūn 'ūm tek kuxa kummugā hok," kaxīy.

⁷ 'Āpēnā max'ax xop xaxok hok, Topa yōg hām'āktux xa' xuktux hah, ha' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah 'īhā' xakix, yīy xax, xa 'ākuxa yūm ka'ok kamah, nūy yā 'ānōy yōg hāpxopmā'ax tat. ⁸ Yeyox Kunnix xip ka'ok. Yā hōmā hāmyāxata-muk xohix hā' xip ka'ok, xix hōnhā' xip ka'ok, xix hāptup xohix 'īhā' xip ka'ok putup mō'kuma' mōg. Yamūn yīnmūn, tu yāy hā' nōy 'ohnāg, tu yāy yānān 'ohnāg. ⁹ Tikmū'ūn te hāmyūmmūg kummuk hā xa hāmyūmmūgāp-tup, ha ta 'āyīpkox hok, pu 'āmōgā kummuk hok. Yā Topa te yūmūg kuxa ka'ogāhā', 'ūtu max, pu yūmūg'ā hāmaxnāhā'. Ha' puknōg xop te 'āxat, tu' xat hok, xa' xit hok, yīy 'āka'ogā' 'ohnāg.

¹⁰ Mōyyex te Yoneo yōg 'āmānex xop xat hok, pu xogyīn mō'hap 'ax mā hok, tikmū'ūn te Topa pu nōm xogyīn mō'hap, nūy haxyā', ¹¹ ha' yōg 'āmānex xat'ax te xokxop hep 'āta tat Topa xip'ax xe'ēgnāg tu', pu Topa yā tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Ha xokxop yīn tat, Yoneo yōg tikmū'ūn te' pip'ax kūnāpa' tat, nūy mōy mō'hap, ha' nōg. ¹² Yīy Yeyox xok kōmēn xexka kūnāpa kamah, nūy yāy hep 'āta nūnāy, pu Topa tikmū'ūn kuxa kummuk tupmā', pu tu kuxa max. ¹³ 'Āpu yūmū mōg Yeyox hah, nūy Yeyox pe mōg, nūy yūmūg xūy kamah. Hōmā Yeyox xūy, 'ūkummuk xop te nōm pu' hupmāhā', ha' xūy, ha kaxīy yūmūg xūy kamah, ha' kummuk xop te yūmū'ā' hūpmāhā'. ¹⁴ Hām xexka yōg kōmēn xohix nōāp-tup, 'āpu yūmū'āte pexkox yōg

kômên xax, yâ nôm kômên xip ka'ok, yîy yûmû'âte' xak, nûy pexkox ha yûmûg mōg. ¹⁵ Hu yûmû'âte yây mûn popmâhâ Topa pu', nûy nôm max tâmnâg 'âktux, tu Topa pu hâm'âktux, puyî' xupax, hu: 'Âmax xe'egnâg, Topah! Kaxîy. ¹⁶ Hâpxopmâ max, tu' xaxok hok, nûy 'ânôy hâ 'âtehet. Yâ Topa tep-tup.

¹⁷ 'Âpênâ max xop pu 'âyîpkox pi', nûy nō xat'ax mîy. Nôm xop hâm Topa pu', tu 'âpênânâ' pîp, tu Topa pupi 'âpênâ max, xa 'âxop mō kuma mōg Topa yōg putat hâ. 'Âyîpkox pi', puxix 'âpênâ max, nûy yây hâpxopmâ'ax tu kux. 'Âyîpkox pîp hok, puxix yây pu hâpkummugâ', ha 'âpênâ'ax xop yây hâpxopmâ'ax tu' kuxa hittup 'ohnâg.

¹⁸ Topa pu hâm'âktux pax, nûy ta tu tu' kax, puk mûg ka'ogâ'. Hak mûg kuxa te yây yîkopit, tu yây yōg hâpxopmâ'ax 'âktux. Yâk mû 'âte' xak nûy hâpxopmâ max pax. ¹⁹ Tu xa tu' xak nâm, xa 'âxop Topa tu xax, puyîy mōgkutnâ ka'ok 'âhah.

Topa pu hâm'âktux

²⁰ Topa te yûmûg xuxyâ Yeyox putpu hînnâhâ', ha Topa yōg tikmû'ûn pênânâ' xip. Yâ' pênâ max'ax xexka'. Kaxîy tik

te yây yōg kahnên xop pênâ max, yîy Topa te' pa'ax tup mîy, ha Yeyox xok, tu' hep 'âta nû'nâhâ', pu Topa pa'ax mîy. Ha' pa'ax kuxyâ 'ohnâg. ²¹ Pûyâ Topa 'âkuxa mâmmâ', xix xa hâmmxnâ', xa 'âyîpkox pi'. Pûyâ Topa 'âka'ogâ', xayîy hâpxopmâ max, nûy Topa yōg putup'ax mîy. Pûyâ Topa yûmûg kuxa tupmâ, 'û kuxa tu max, tuk putup tu'. Pûyâ tikmû'ûn xohix Kunnix max xe'egnâg 'âktux, nûy tu' xuktux mō'kuma' mōg.

Tute hâm'âktux kux

²² 'Ûkxape xop, 'âte xa tu' xak, xa 'âpax, nûy tuk 'âhâ' tot. 'Âte xa kax'âmi', nûy 'âk'ogâ', xa 'âkuxa tuknōg hok. 'Ap tox'ah nûhû tappet. ²³ 'Âte xa hâm'âpak'ax max 'ûm 'âktux, xayîy hâmyûmmûg. Yâ yûmûg xape Timôn te kanet tu' xip tap, ha' xut pu mōg. 'ûg ha' nûn, kopxix mō'kutnâ 'âxop hah, puyîy 'âpênâ.

²⁴ 'Âpênâ max'ax xop xohix pu 'âneo, xix Topa yōg tikmû'ûn xohix pu 'âneo. Hâpxexka 'Itat yōg yûmûg xape xop te 'âneo kamah.

²⁵ Puyâ Topa' xohix ha hâmmxnâ'. Tu ta tu' kux.

TIAK TE KAX'ĀMI'

1 'Ūgmūn Tiak. Topa pu 'āte hāpxop-māhā', xix yūmūg xuxyā Yeyox Kun-nix pu 'āte hāpxopmāhā', tu Topa yōg tikmū'ūn te hāpxexka xohix tu' pip xop pu 'āneo.

'Ākuxa yūm ka'ok, nūy tu hāmyūmmūg

² 'Ūkxape xop, 'ākuxa hittup 'ihā 'āxūy xexka', ³ yā 'ākuxa mām ka'ok, hu' xūy'ax hā' tot, nūy Topa yōg putat xak hok, ⁴ nūy 'āmōg kuma 'āmōg, nūy Topa hā 'āxiptap xop, nūy tu hāpxopmā max xe'e'. ⁵ Tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok, puxix Topa tu' xax, pu tu hāmyūmmūgā', ha Topa hittup, tu hāmyūmmūgā punethok, tu mōktu xohix, yā Topa mūn max, tu' hok hā tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgāhā', ⁶ yīy ta tu' xax, 'ihā 'ākuxa yūm ka'ok 'ōm kopah, tu 'īkopit hok. Tikmū'ūn kuxa yūm hok te kōnāg xexka mahap'ax putuk, tu' kuxa kopa mahap-nām, tu' yūm 'ohnāg. ⁷ Topa te nōm xop pu hāmyūmmūgā 'ohnāg, ⁸ 'ūpu'uk hah, 'ap-tox puxet'ah Kunnix putox mūtik, 'ap hāpxopmā'ax yūmmūg'ah.

'Ūp-texop xexka xi' hok xop

⁹ Pūyāk xape hok hittup, 'ihā Topa te nōm ha hāmmāxnāhā'. ¹⁰ Pūyāk xape tup-texop hittup kamah, 'ihā Topa te hām'hōgnāgāhā'. Yā' yōg tayūmak yāyxaogā'ax, tu mōktu' xok, tu mīnnut puxet putuk, 'ūhok tu'. ¹¹ Māyōn ka'ok, tu mīxux mō'hap, ha' nak, tu tapmāhā', yīy mīnnut nāhā hām tu', tu' mām, tu' nōg, ha kaxīy 'ūp-texop xexka xok.

Hāpkummugā'ax

¹² Tikmū'ūn xūy, puxix Topa yōg putat xax hok, pāyā' kuxa hittup. Yā Topa te hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' kopit kux, 'ihā 'ūhinnā xe'ēgnāg, tu ta tu hām'āktux

xex, nūy hīnnā', Topap-tup pax hah. ¹³ Pūyā tikmū'ūn Topa kupex hok, 'ihā hāpkummuk mīy putup, 'ihā' xūy'ax hā' tot putup'ah, hu: "Topa tek xapit, 'ū hāpkummuk mīy," kaxīy. Yā' koit. Topa te hāpkummuk mīy 'ohnāg, tu tikmū'ūn xapit 'ohnāg, puyīy hāpkummuk mīy. ¹⁴ Pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, 'ūp-tup tu' mīy, tu yā mō'āmā', nūy mīy. ¹⁵ Tu hāpkummuk pe'paxex, tu' mīy putup, hu hāpkummuk mīy, tu' mīy pax, tu mōktu' xok, tu Topa hā' puknōg xe'e'.

¹⁶ 'Ūkxape xop, yāy pu koit hok. ¹⁷ Topa te māyōn xop xohix mīy, tu' māynāg mīy pexkox tu', yā pexkox yōg hāpxop xohix māynāg. Yā hām-max xohix Topa te' mīy, tu pexkox tu yūmū'ā hāmmāxnāhā'. Yā Topa mūn max xe'ēgnāg, tu yā yīnmūn, tu yāy yānān 'ohnāg, xix yāyhā' nōy 'ohnāg kamah. ¹⁸ tu yūmūg putup, hu' xat, pu yūmūg tut yūmūg put, tu hāpxe'e 'āk-tux, ha yūmūg kuxa mām ka'ok nōm hām'āktux kopah, ha yūmūg xe xanāhā', 'ūyīy yūmūg yāyhā Topak-tok xop te māxap, pu hāpxop nōy xohix Topa hāk-nāy tu' xop.

Hām'āpax, nūy hāpxopmā max

¹⁹ 'Ūkxape xop, 'ūxaxok hok: 'Ānōy yōg hām'āktux 'āpax punethok, nūy hām'āktux kutōgnāg, yā 'āgāy hok. ²⁰ Tikmū'ūn gāy, puxix hāpxopmā kummuk, ha Topa tep-tup nōg, hāmyok mīy'ax putup tu'. ²¹ Yīy hāpkummuk mīy hok, xix hāpxopmā kummuk hok, yāy mūn kutōgnāg pe'āpaxeh, yā Topa yōg hām'āktux te 'ākopa' xip, yīy 'īpkox pi', nūy 'ākuxa hi xe'e'.

²² Yāyhā 'āmō'āmā hok. Topa yōg hām'āktux 'āpax, xa 'īpkox pi', nūy hāpxopmā max. ²³ Tikmū'ūn te nōm hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox hok, puxix tikmū'ūn hāmyūmmūg 'ohnāg putuk, ha 'īypex hā tute yāy pēnāhā', tu yāy pa pēnāhā', tu hāmyūmmūg: Yā yāy pa

xe'e', ²⁴pa putpu' mōg, tu yāy pa xaxok, ha' kux. Ha kaxīy tikmū'ūn te hāmyūm-mūg hok te Topa yōg hām'āktux xaxok. ²⁵Pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg, tu' xat'ax max xe'ēgnāg 'āpak, nūy hāmyūmmūg max, puyi' māynāg mīy, puxi' xat'ax hāmyūmmūgā', puyiy tu' hi' xe'e. Topa te nōm tikmū'ūn ha hāmmaxnāp-tup.

²⁶Tikmū'ūn te: "Ūgkuxa te Topa xak," kaxīy, pāyā' yīy kummuk pax, puxix tu Topa xak 'ohnāg, tu yā yāyhā mō'āmā', ²⁷Pa tikmū'ūn te Topa yūmūg Tak xak xe'e', puxix 'ūn hok mām xop hā tu tehet, xix kaxxop yāy tak pip hok xop hā tu tehet, nūy nōm ha hāmmaxnā', tu Topa hā' puknōg xop yōg putat kummuk xak, nūy Topa yōg putat hā' mōg kuma' mōg.

'Ūxohix yā yāy putuk

2 'Ūkxape xop, 'ākuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kopah, ha' max xe'ēgnāg, yī' hok xop xix 'ūp-texop xexka putup pax, yā' nōy putuk yūmūg xuxyā pu'. ²Pa tikmū'ūn yāg te' hok xop putup nōg, tup-texop xexka putup pax, hap-texop te 'āxop mūtik yāy tu nū'nāhā' tu' xax max mō'tat, tu pip-kup kōnāmōg tat yīpkutok hā', ha tik hok nūn, kamah, tu' xax kummuk mō'tat. ³Pe 'āxop tep-texop pu: "Yūhūm, nūy nū mīpe max yīmū yūm," kaxīy. Tu' hok pu: Pe yīy 'āknihā xihip 'ōnte', pe yā hām tu yūhūm," kaxīy. ⁴Puxi', 'āp-tox 2 'ānōy hā, yā 'āxop hā yāy putuk 'ohnāg.

⁵'Ūkxape xop, 'ūg'āpax: Topa te' hok xop yīmōgātux, pu' kuxa mām ka'ok hamūn kopah, nūy yīpkox pi', 'ihā Topa te' xat, Topap-tup pax tu', yā Topa te hām'āktux xex nōm xop mūtik, ⁶ha 'āxop te' hok xop putup nōg, pāyā' putexop xexka te xa hāpkummugāhā', tu tik pa te hāmyūmmūg ha 'āmōgāhā', nūy 'ākupeh, ⁷tu Yeyox Kunnix 'āktux kummuk, ha xa' hōm yāy'āxet'ax. Hap-texop te xa 'āktux kummuk, ha Topa te xa hāmmaxnaha'.

⁸'Āxat'ax pu yīpkox pi', puxix hāpx-opmā max, ha' xat, hu: "Ānōy putup pax, xate yāy mūn putup pax putuk," kaxīy. ⁹'Āxop te hāmhok xop putup nōg, xip-texop putup pax, 'ūxax pēnā tu', puxix Topa yōg xat'ax pu 'āyīpkox pip hok, tu hāpkummuk mīy, ha Topa te' kummuk 'āktux. ¹⁰Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax puxehnāg pu' yīpkox hok, puxix tu xat'ax xohix pu' yīpkox 'ohnāg. Yā Topa te' xat, pu' xat'ax xohix pu' yīpkox pi'. ¹¹Ha' xat, hu: 'Āxonnix hok," kaxīy. Tu xe: "Ūp-tex hok," kaxīy. 'Ap xatep-tex'ah, pāyā' xonnix, puxix 'āyīpkox hok, tu' xat'ax koxyōy. ¹²Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit'ax, yī' xat'ax pu 'āyīpkox pi'. Yā' xat'ax te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy yūmūg hi xe'e', nūy hāpxopmā max. ¹³Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit putup, ha tikmū'ūn te' nōy kuxa ka hok, puxix Topa' ka hok xop kuxa ka hok 'ūyānān tu', pa tikmū'ūn te' nōy kuxa ka', puxix Topa te nōm xop pu hāpkummugā hok.

'Ākuxa yūm ka'ok nūy hāpxopmā max

¹⁴'Ūkxape xop, 'ā' max'ah, yāy kuxa yūm'ax 'āktux, 'ihā 'ānōy te 'ōg hāpx-opmā max pēnā 'ohnāg. Yā 'ākuxa yūm pu'uk, 'ap 'ākuxa yūm xe'e'ah. ¹⁵'Āxape xax kummuk, ha putup tep-tex, ¹⁶ha tu hāpxop hōm 'ohnāg, xix topixxax hōm 'ohnāg, pa: "Pūyā Topa xa hāmmaxnā', xayīy 'āxit max, nūy 'āxax max tat kamah," kaxīy, ¹⁷puxix 'ākuxa yūm pu'uk, 'ihā 'ānōy pu hāpxopmā 'ohnāg, 'ap 'ākuxa yūm xe'e'ah.

¹⁸Tikmū'ūn te: "Ākuxa yūm ka'ok, ha 'āte hāpxopmā max," kaxīy. Yīy 'āte: Tikmū'ūn te 'ākuxa yūm'ax pēnā hok, 'ihā xate hāpxopmā 'ohnāg. Pāyā' 'āte hāpxopmā max'ax hā xa' mūg, xayīy pēnā', nūy tuk kuxa yūm ka'ok yūmmūg. Yā hāpxopmā'ax max hā tikmū'ūn te' pēnā'ax," kaxīy. ¹⁹'Ok 'ākuxa yūm ka'ok Topap-xehnāg kopah?

Yā' max. Yāmīy kummuk xop kuxa mām ka'ok kamah, tu Topa yīpkutuk, tu yāy nuhuknām 'ūkuxānōg tu'. ²⁰ 'Āptox ka'ok, tu hāmyūmmūg 'ohnāg! 'Ākuxa yūm ka'ok, 'ihā hāpxopmā max 'ohnāg, tu' hitop hā 'ākuxa yūm, 'ap puxi'ah. ²¹ Tep te xīy Topa te mōnāy xop hittap 'Amanām max 'āktux? 'Amanām tek-tok 'Iyak hōm'ax, nūy kuxap hā mō'hap Topa pu', hu Topa te 'Amanām max 'āktux, 'ūyīpkox xip hah. ²² Yūmmūg. 'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu' yīp-kox xip, tu hāpxopmāhā kamah. ²³ Yīy Topa yōg tappet te: 'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yī' kuxa tupmāhā', pu tu max," kaxīy. Ha Topa te 'Amanām hā' xape'. ²⁴ Yī' yūmmūg. Yā Topa te tikmū'ūn putup pax, 'ūyōg hāxopmā'ax hāp-tup pax, 'ūkuxa yūm ka'ok ha hāpxopmāhā', ha' kuxa tupmāhā'.

²⁵ Xotit Ha'ap te 'Iyaet yōg tik xop hā tu tehet, nōm xop te' puknōg yōg hām pēnā'ax, ha putat nōy ha' mōgāhā', puyīy tu nūmān, yīy hāpxopmā max, ha Topa tep-tup pax.

²⁶ Tikmū'ūn koxuk te' yīn nīm, puxix tikmū'ūn tu xok, hā kaxīy tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok, tu hāpxopmā hok, puxi' hi xe'e hok.

Tikmū'un yōyxōg

3 'Ūkxape xop: 'Ap max'ah, tikmū'ūn punethok te' nōy xop pu hāmyūmmūgā', 'ihā yāy kotīnnāhā' pip. 'Ūyūmmūgā'ax, puxix Topa' yīkopit putup, nūy yūmmūg, pēyā hāmyūmmūgā max, pēyā hāmyūmmūgā kummuk. ² Yūmūg xohix te hāpkummuk mīy, ha tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hāpkummuk 'āktux hok, puxix 'ūmax xe'ēgnāg, tu yāy mōgā max. ³ Tikmū'ūn te kāmānok mōgāhā', tu pip-kup kohe te kamānok yīkox kopa' xip hā mōgāhā', pu mōg, ha yūmū'āte yīmū' mām, nūy nō mōg. ⁴ Kamah mīpkox xexka te kōnāg yīmū mōg, ha 'āmuuh ka'ok te' mōgāhā', pa tikmū'ūn te mīm

kutōgnāg hā' mōgāhā, nūy nō hāpkux xuhmīy yīmū 'āpep hāmnak hah. ⁵ Ha tikmū'ūn yōyxōg kaxīy, 'ūk-tōgnāg, pāyā 'ūyīy'ax te hāpxopmā xexka'. Kuxap kup kutīgnāg, pāyā hāmhipak xexka mō'xut xexka', ⁶ hā kaxīy 'ūyōyxōg kutīgnāg, pāyā yīy'ax te hāpkummugā xexka', tu Hāmgāyāygnāg yōg kuxap gāy putuk, tu' nōy kuxa tuknōgāhā', tu mōktu kummugā xexka', 'ūxupmāhīy kummuk tu'. ⁷ Tikmū'ūn te xokxop xohix mūg'ax xix putuxnāg, xix xokxop yāy hi xip mūg'ax, xix xokxop yīkūy mūg'ax, xix mām xohix mūg'ax, ⁸ pa tikmū'ūn te' yōyxōg 'ūm mūg hok, puyīy tu yīy kux, 'ūkum-muk hah, tu kāyā gāy yōyxōg putuk, tu' yīy'ax hā' mōy putex. ⁹ Yūmū'āte yāy yīy'ax hā yūmūg Tak Topa max 'āktux, xiknōy mānōg, hu: "Pūyā Topa xa hāpkummugā'," kaxīy, tu' mānōg, yā Topa te' hep xop xohix mīy yāymūn putuk, ha yūmū'āte' xaxok.

¹⁰ Tikmū'ūn yīy'ax 2, tu Topa pu hām'āktux max, 'ihā' nōy pu hām'āktux kummuk. 'Ūkxape xop, kaxīy 'āktux hok!

¹¹ Kōnāg xupup kox puxet te kōnāg xut, ha kōnāg puxet, pēyā' xuxpex, 'ok pēyā' kohāgnāg, tu kōnāg 2 'ohnāg, pap-xet.

¹² Tikmū'ūn te xupxak xut hok tepta kup tu', tu gōyap xut hok nanūy kup tu'. 'Āmhok! Yā kaxīy kōnāg kox kummuk tu kōnāg xuxpex tat 'ohnāg.

Hāmyūmmūg xe'e

¹³ Piyā' xip tikmū'ūn te hāmyūmmūg? 'Ok xip 'āxop kopa'? Pūyā hāpxopmā max, tu yāy mūn kutōgnāg pe'paxeh, nūy hāmyūmmūg xexka'. ¹⁴ Pa 'āyīp-kumīy hok, tu yāy mūn xexka pe'āpaxex hok, xi' koit hok, nūy mō'āmā hok, puyī' nōy 'āpe'paxex, hu: "Yā 'ōhōm te hāmyūmmūg!" kaxīy. ¹⁵ Yā hāpxopmā'ax kummuk te yāmīy xop kummuk yōg hāmyūmmūg'ax putuk, xix xokxop yōg, xix Topa hā' puknōg xop yōg hāmyūmmūg'ax putuk. Yā'

kummuk. ¹⁶Tikmū'ūn kummuk te yāy mūn pe'paxex xexka', tu' yīpkūmīy, tu tikmū'ūn xohix kummugāhā', tu' mōgā kummuk, yīy hāpxopmā kummuk punethok. ¹⁷Topa te pexkox tu' xip, tu hāmyūmmūg xe'ēgnāg, tu yāy yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', puyīy tikmū'ūn kuxa tu tup, puyīy yāytukmīy kuxyā', puyī' kuxa yūm, ha Topa te hāmyūmmūgāhā', nūy hāmaxnā', nūy tikmū'ūn hā' xape', tu' kuxa ka', puyīy hāpxopmā max 'ūyānān tu', ¹⁸ha' kuxa yūmmāhā', puyīy hāmyok mīy pax.

Topa hā' puknōg xop yā 'āxape hok

4 Teptu yāy tuk-mīy 'ānōy mūtik? 'Āxop te yāy putup'ax kummuk mīy, tu yāykix. ²Tu hāpxop putup xūy, pāyā' pa hok, hup-tex putup, nūy nōm hāpxop pa', tu 'ānōy yōg hāpxop putup, 'ap pa yūmmūg'ah, hu yāykix, tu Topa tu' xak 'ohnāg, pu xa' hōm. ³Xate Topa tu' xak, tu' pa 'ohnāg, 'ūxak kummuk tu'. Tu' xak, nūy yāy putup'ax mīy. ⁴'Āxop te Topa nīm'ax. Topa hā' puknōg xop te Topap-tup nōg. 'Ok yūmmūg hok xate'? 'Āxop te nōm puknōg xop hā 'āxape', hu ta Topa hā 'āpuknōg kamah. ⁵Topa yōg tappet te tikmū'ūn kuxa 'āktux, tu' hitop tu' xuktux 'ohnāg, hu: "Topa te tikmū'ūn kuxa mīy, ha' yīpkūmīy, tup-tex," kaxīy, ⁶Pa Topa ka'ok xe'ēgnāg, tu tikmū'ūn kuxa ka'ogāhā', yā Topa yōg tappet te xe: "Tikmū'ūn yāy mūn xexka pe'paxex, puxix Topa putup nōg, pak-tōgnāg xop pu hāmaxnāhā', nōm xop yāymūn kutōgnāg pe'paxex ha hāmaxnāhā'," kaxīy. ⁷Yīy 'īpkox pi Topa pu', nūy Hāmgāyāgnāg yīpkutuk hok, nūy nōm mūtik kumīy, ha' xupap-tup. ⁸'Āxop yā hāpxopmā kummuk xop, 'āpu Topa hā mōg, nūy yīka hā' pip, ha 'āha' nūn putup, nūy 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Hāpkummuk mīy kux, 'āyīm pix putuk, nūy 'ākuxa tup, nūy 'āmax, nūy 'āp-xet Topa

kuxa mūtik, ⁹'Ākuxa hittup hok, nūy pota punethok, nūy hāpkummuk mīy kux, ¹⁰tu Topa tu' xax, pu mō'ānīynām, nūy 'āka'ogā', ha 'āxexkanāp-tup.

'Ānōy 'āktux kummuk hok

¹¹'Ūkxape xop, 'ānōy 'āktux kummuk hok, 'ūxuktux kummuk, puxix 'āxop 'ānōy yīkopit, tu Topa yōg xa'ax kopit kamah, yā 'ākummuk. Tikmū'ūn te Topa yōg xa'ax kopit, puxix Topa tu' yīpkox 'ohnāg. ¹²Topap-xet te 'āxat, 'ūpa te hāmyūmmūg, tup-xehnāg hā 'ūhep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tikmū'ūn kuxa kummuk xit'ax, nūy yānān tu' kuxa max tat, tu' kummuk mīy pax xop kix'ax. Yāy 'āpe'āpaxeh hok, nūy 'āxape yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy Kunnix yōg xop yīkopit. Kunnix yāp-xet te hāpxopmā'ax xohix kopit, nūy tu hāmyūmmūg, pe yā' max, pe yā' kummuk.

Hāptup pe'āpaxek-tōgnāg

¹³'Āxop te: "Pe hōnhā, pa hāptup, kopxik mōg kōmēn tu', nūy nox xīhip, nūy hāpxop hāmenex, 'ūyīy tayūmak xexka punethok pop," kaxīy. Nāy. 'Ūg'āpax: ¹⁴'Āxop te hāptup yōg hāpxopmā'ax yūmmūg 'ohnāg! Tu hāmgōy putuk, yā hōnhā' xip, tu hāpxip kutōgnāg 'īhā yāyxaxogāhā', ha hāpxip kutōgnāg 'īhā 'āxop xakix putup, ha kama yāy xaxogāp-tup. ¹⁵'Āpu hām'āktux kaxīy, hu: "Topa tek putup, kopxik mūg mīy," kaxīy. ¹⁶Pa 'āxop te yāy mūn xexka pe'āpaxex, tu yāy mūn xexka 'āktux. 'Ap max'ah. ¹⁷Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax yūmmūg, tu' mīy hok, puxix hāpxopmā kummuk.

'Ūp-texop xexka pu hām'āktux

5 'Āp-texop, 'ūg'āpax nōmhā: 'Āpota punethok putup, 'āxūy tu'. ²'Ōg tayūmak kunox, ha' kut te 'āxax kunoxyāhā'. ³'Ōg tayūmak kutut te yāy koxyōy, 'āx-

upkūmīy hah, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu 'ākummuk 'āktux putup, 'āxop te tayūmak punethok pop, tu yāy tu' xex. ⁴'A 'āxop te 'ōg kāmānat xop pu' pago'ah, 'ūhām'ax yānān tu' pago 'ohnāg, yīy 'āxop kummuk 'āktux, tu Topa xe'ēgnāg pu hām'āktux, ha' xupak. 'Ok 'āxop te' xupak hok? ⁵'Āxop te hāpkute'ex, tu 'āmuk xexka punethok mīy hām tu', tu yāy topmāhā', nūy xok, mūnūytut top putuk 'āxok putup, ha Topa te xa hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu'. ⁶Yā 'āxop te' hok xop kix, ha hāpkummuk mīy 'ohnāg, pāyā' pu'uk, 'ūhok tu', hu' xakix.

Yūmūg xuxyā nūn'ax hip

⁷'Ūkxape xop, yūmūg xuxyā pu yūmūg hip, put nū', 'ūxuxyā xop te yāy yōg hāpxop hip, puyīy hāpxop ta punethok nūnnā yāy pet hah, hu tex hip, xix tex ti hip. ⁸'Āpu 'ūhip kamah, nūy yūmūg xuxyā hip, ha' nūn putup mō'ka'ok, yīy 'ākuxa tuknōg hok.

⁹'Ūkxape xop, 'āxupmāhīy kummuk hok, ka Topa 'āyīy'ax kummuk 'āktux, 'ūpa te hāmyūmmūg tu yūmūg yīka' xip, yā hāpxip kutōgnāg 'īhā' nūn putup. ¹⁰Topa yōg tik xop pe'āpaxeh, nōm xop te Topa pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn pu' xuktux, ha Topa te tu yāy 'āxet'ax hōm, ha' xūy'ax hā' tot. ¹¹Yūmū'āte nōm xop 'āktux max, 'ūxūy'ax hā' tot hah, xix mōnāyxop hittap Yo 'āktux, yā nōā'tot punethok, yīy Topa te hamūn ha hāmmaxnāhā', yā Topa mūn max xe'ēgnāg, tu tikmū'ūn kuxa ka', nūy nōm pu hāmmaxnā'.

¹²'Ūkxape xop, 'āte xa hāpxe'e 'āktux. Topa 'āxet'ax 'āktux hok, 'īhā hām'āktux xex, xix pexkox 'āktux hok, xix hām 'āktux hok 'īhā hām'āktux xex.

'Āpu hām'āktux kutōgnāg, hu: "Hamūn," kaxīy, xix: "Āmhok," kaxīy. Yā' puxi', ka Topa 'ākummugā', xate hām'āktux kummuk hah.

¹³'Āxūy, 'āpu mōg, nūy Topa pu hām'āktux. 'Āhittup, 'āpu 'ākteh, nūy Topa max 'āktux. ¹⁴Tikmū'ūn pakut, puxix tik te 'āpēnā max xop xānā', pu Topa pu hām'āktux, nūy tu hep tox pux, 'ūpakut putox tu' pux, puyīy Topa 'ūhittupmā', yā yūmūg xuxyā te' hōm yāy 'āxet'ax, pu tikmū'ūn hittupmā'. ¹⁵Topa pu hām'āktux, 'īhā' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' hittupmā', tu hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax, pu tu kux. ¹⁶'Āpu yāy pu 'ōg hāpkummuk mī'ax 'āktux, nūy tu yāy pupi hām'āktux, puyīy Topa 'āhittupmā'. Pūyā' kuxa mām xop xohix yāy xape xop pupi hām'āktux Topa pu'. Ha Topa te tikmū'ūn yōg hām'āktux 'āpak, ha 'āxape kuxa te Topa xak, puxix Topa hām'āktux 'āpax. ¹⁷Mōnāyxop hittap 'Enit te Topa pupi hām'āktux, tu yūmūg putuk, tu Topa xak, tu nōm mūtik hām'āktux ka'ok, tu tu' xak, pu tex hok, ha hāmyāxatamuk 3 hā xi' xahix tex ti 'ohnāg, ha hām-nak mō'nāhā'. ¹⁸Ha xe Topa tu' xak, ha tex xat, ha' tihi', ha hāpxop punethok nūnnāhā'.

¹⁹'Ūkxape xop, 'āxop te Topa yōg putat xak, ha ta 'ānōy te putpu 'āmōgāhā', xayīy Topa yōg putat hā mōg 'ūxexheh, puxix 'ānōy xa ha hāmmaxnā'. ²⁰'Ūxaxok hok: Tikmū'ūn te' nōy mō'nīynām, puyīy hāpkummuk mīy kux, ha ta hāpxopmā max, ha nōm mōgā max Topa yōg pūtat hā, puyīy hi xe'ēgnāg. Ha Topa te' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu kux. 'Ap Hāmgāyāgnāg Pet ha' mōg putup'ah 'ōhōm. Tu ta tu' kux.

PET TE TAPPET KAX'ĀMI I

1 'Ūgmūn Pet, ha Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā. 'Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tappet. Topa te 'āxop yīmōgātux, yā Topa yōg xop 'āxop. 'Āte xa' kax'āmi, tu xa nū tappet mō'kutnāhā hāpxexka Pō'ōn tu', xix hāpxexka Genex tu', xix hāpxexka Kapanox tu', xix hāpxexka 'Ax tu', xix hāpxexka Mitīn tu', yā hāpxexka xohix tu' 'āxop nūpaha'. ²Hōmā 'ūhittap yūmūg 'ātak Topa tep-tup, hu 'āxop yīmōgātux, ha Topa Koxuk te 'āxop hā' mīy Topa yōg xe'e xop, xayīy 'āxop Yeyox Kunnix 'āpax, nūy 'āyīpkox pi', ha Yeyox Kunnix te 'āxop pupi' xok, hu 'ākuxa kummuk xit. Puyā Topa xa maxnā xexka'. Puyā Topa 'ākuxa māmā xexka'.

Hāmmax hip

³Āpu yūmū yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūktak pu hām'āktux, hu: "Xate yūmū'ā maxnāhā. 'Āmax". Kaxīy. Topa te yūmūg kuxa ka xexka', tu Yeyox Kunnix putpu' hīnnāhā, nūy yūmū'ā kuxa tup popmā'. Yūmūg kuxa 'ūtup, hu' max hip punethok. ⁴Topa te yūmū'ā popmāp-tup hāpxop max xohix pekkox tu', tu yūmū'ā hāpxopmā maxp-tup. Yūmū'āte nōm hip, ha Topa te yūmū'ā nōm popmāp-tup pekkox tu'. Pa hōnhā Topa te nōm pēnāhā 'ōnteh pekkox tu'. 'Āk-nox putup'ah, tu 'a hāpxop kummuk hā kotīnnāp-tup'ah, tu 'ap kutut putup'ah. ⁵Yā 'ōgnū hāpxop, ha Topa 'ūka'ok, tu 'āxop pēnā max, ha 'ākuxa mām Topa kopah, ha hāmāxatamuk xohix xox putox 'īhā Topa te' mōy putup 'ōg hāpkummuk xohix.

⁶Yā' max. 'Āpu 'ākuxa hittup. Pa hōnhā 'a 'āhittup'ah. Yā 'āxop xūy punethok, ha' kuxa mām hok xop te 'āxop kute'ex kummuk. ⁷Āxop te 'ūkummuk hā tot, ha Topa te' yūmmūg 'ākuxa

mām ka'ok. Yā hāpkummuk pip, pa 'ākuxa mām xe'e'. Tikmū'ūn te yānām 'āta yīxux kopit kuxap kopah. Hā kaxīy Topa te 'āxop yōg hāpxopmā'ax kopit, 'īhā' pip 'ōg hāpkummuk. Pa yānām 'āta yīxux yāy koxyōy, pa tikmū'ūn te nōm kopit kuxap kopah. Takat 'ūyānām 'āta yīxux, pa takat xexka 'ākuxa mām'ax. Tikmū'ūn te yānām 'āta yīxux kopit, ha ta Topa te 'ākuxa mām'ax kopit kamah, pu tu xip ka'ok 'ākuxa mām'ax. 'Āxop te' kummuk hā tot, pu tu' kux, ha ta' putpu' nūn putup Yeyox Kunnix, ha Topa te 'āxop 'āktux max putup, tu xa max xe'ēgnāg mīy putup, tu hām'āktux putup 'āxop max. ⁸'Āxop te Yeyox Kunnix pēnā 'ohnāg, pa 'āxop te Yeyox putuppax. 'Āxop te nōm pēnā 'ohnāg, pa 'ākuxa mām nōm kopah, tu mōktu 'ākuxa hittup max xexka'. Tep-te nōm hāpxop max 'āktux yūmmūg? 'Ap yūmmūg'ah. Yā 'ākuxa hittup xexka'. ⁹'Ākuxa hittup xexka', yā Topa te 'āxop mōy xet putup hāpkummuk mīy'ax kopah. 'Ākuxa mām, puyīy 'ākuxa mōy hāpkummuk mīy'ax kopah.

¹⁰Hōnhā Topa te Yeyox Kunnix nū'kutnāhā, puyīy 'ākuxa kummuk xit. Ha ta hōmā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox nūn yūmmūg xak, tu' yūmmūg xak punethok, tu hām'āktux Topa te yāy kutok nū'kutnāp-tup. ¹¹Hām'ūmhā nū'kutnāp-tup? Texīy hu' nūn putup? Yā nōm te' yūmmūg xak. Topa Koxuk, yā Kunnix Koxuk te Topa pupi hām'āktux xop pu Yeyox xok 'āktux, tu putpu' hī 'āktux, tu pekkox tu' mōg 'āktux. ¹²Topa pupi hām'āktux xop te yīy kopit, hu: "Hām'ūm'hā' nūn? Hām'ūmhā' xok putup, nūy putpu' hī?" Kaxīy. Ha Topa te: "Yā hōnhā'ah. Yā 'āxape mōgputox xop te' pēnāp-tup". Kaxīy. Ha ta hōnhā 'āxop te' xupak, tu' yūmmūg. Yā Topa te 'āxop pu tik nū'kutnāhā, pu xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Ha ta' xip Topa Koxuk pekkox tu', ha Topa te nōm nū'kutnāhā, pu tikmū'ūn ka'ogā, puyīy

xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux max. Ha ta pexkox yōg nū'pok xop te' xak, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax yūmmūg.

**Topa te 'āxop xānāhā',
xayīy Topa putuk**

¹³ 'Āpu hāmpe'āpaxeh xe'e', nūy hāpxopmā max. 'Āpu pa 'ātix. 'Āpu hāpxop max hip punethok. Topa te xa nōm popmāp-tup, 'ihā putpu' nūn putup Yeyox Kunnix. ¹⁴ 'Āpu Topa 'āpax, nūy 'āyīpkox pi'. Hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' mīypax xate nōm putup. 'Āpu xe' mīy hok xate nōm putup, yā hāpxopmā'ax kummuk. ¹⁵ Pa 'āpu 'ākuxa tup tat. 'Āpu hām yok mīypax, nūy Topa putuk. Yā Topa te 'āxop xānāhā', xayīy Topa putuk. ¹⁶ Yā Topa te yāy yōg tappet kopa hām'āktux, hu: "Āpu 'ākuxa tup tat, nūy hāmyok mīypax, nūy 'ūgmūn putuk". Kaxīy.

¹⁷ 'Āxop te Topa pu hām'āktux, hu: "Ātak". Kaxīy. Topa te tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. Tikmū'ūn te hāpkummuk xexka mīy, puxix yānān xexka'. Tikmū'ūn te hāpkummuk kutōgnāg mīy, puxix yānān kutōgnāg. Tikmū'ūn te hāmmax xexka mīy, puxix hāpxop max xohix popmā'. Tikmū'ūn te hāmmax kutōgnāg mīy, puxix hāpxop max kutōgnāg popmā'. Yā tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit xe'e', tu' kopit yāy putuk. Xate' yūmmūg. 'Āpu Topa yīpkutuk 'ōg hāmyāxatamuk tox hā. ¹⁸ Hamūn, 'āxop te' yūmmūg hōmā 'āxop te mōnāy xop yōg hāpxopmā'ax hitop tat, pa Topa te pago takat, yā yāy kutok nū'kutnāhā, xayīy 'āxop mōnāy xop yōg hāpxopmā'ax hitop tat kuxyā'. Yā tute pago takat xexkanām, Topa te yānām ponnok pago'ah xix yānām 'āta yīxux pago'ah. Yā nōm takat miāx. Pa Topa te' pago xexkanām. ¹⁹ Yā tute Kunnix nū'kutnāhā', puyīy 'āxop pupi tu' xok, nūy 'ākuxa kummuk xit.

Kunnix xok, yā kahnēn max putuk. Yā kahnēn max kup kohe 'ohnāg xi' kup yāy xa'a 'ohnāg. Hā kaxīy putuk Kunnix, yā hāpkummuk mīy 'ohnāg. ²⁰ Hōmā 'ūhittap 'ap xip'ah hām xexka', ha Topa te Kunnix yāykutnāhā', puyīy yūmmūg pupi tu xok. Hōnhā yā hām xexka yōg hāmyāxatamuk xox putox 'ihā Topa te yūmmū'ā Yeyox mūg. ²¹ 'Ākuxa mām Yeyox Kunnix kopah, tu mōktu 'ākuxa mām Topa kopa kamah. Yā Topa te yāy kutok putpu' hīnnāhā', tu yāy kutok xexka mīy, puyīy tikmū'ūn xohix Yeyox 'āktux max. Yā 'ākuxa mām Topa kopah, tu hāpxop max hip Topa yōg. ²² 'Āxop te hām'āktux xe'e' 'āpak, tu 'āyīpkox pip, tu yāy kuxa kummuk xit, nūy hāpkummuk mīy hok, nūy Yeyox kopa kuxa mām xop putuppax xe'ēgnāg. 'Āpu nōm putuppax xexkanām. ²³ Topa yōg hām'āktux pip ka'ok, tu yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg. Topa te hām'āktux, yīy ta 'āxop yāyhā Topa yōg tikmū'ūn. Topa yā yūmmūg 'ātak, tu yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg. ²⁴ Hamūn, Topa yōg tappet tu' kax'āmi, hu:

"Hāpxip kutōgnāg 'ihā mīxux nak, ha hāpxip kutōgnāg 'ihā nū'nāhā mīnnut. Hā kaxīy tikmū'ūn xohix xexka', yā hāpxip kutōgnāg 'ihā' xakix.

²⁵ Pa Topa xexka yōg hām'āktux pip ka'ok mōkuma'mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā." Kaxīy.

Topa yōg hām'āktux, yā Topa yōg hām'āpak max'ax, yā 'ūgmā'āte xa nōm 'āktux

Topa pet yā Topa yōg tikmū'ūn

2 'Āpu hāpkummuk xohix mīy kux. 'Āpu' koit kux, nūy mō'āmā kux. 'Āpu 'āyīpkūmīy kux. 'Āpu hām'āktux kux. ² kaxxop pu'ūgnāg te yōktat hep putup xexka', tu xo'op, tu' tuk. Hā kaxīy 'āxop. 'Āpu kaxxop pu'ūgnāg putuk. Topa yōg hām'āktux te yōktat hep putuk. 'Āxop te

Topa yög hām'āktux pop, ha hāpxop max xohix nōy nā' mōg 'ākuxa kopah, tu 'āxop tuk putup. Yā Topa te 'ākuxa kummuk xit, tu 'ākuxa maxnāhā'. ³Yā Topa yög tappet te: "Ūxit'ax max yā' xuxpex. Hā kaxīy 'ūmax tikmū'ūn te Topa yūmmūg, yā' xuxpex putuk." Kaxīy.

⁴'Āxop kuxa mām yūmmūg xuxyā Yeyox kopah. Mikaxxap hi 'ohnāg, pa Yeyox hi'. 'Ūkuxa mām hok xop te Yeyox putup nōg, pa Topa tep-tup, tu' yūmmūg 'ūmax. ⁵Tikmū'ūn te mikaxxap hā' mīy mīp-tut. Hā kaxīy 'āxop te mīkaxxap putuk, ha Topa te 'āxop hā mīy yāy pet, ha Topa Koxuk xip 'ākuxa kopa xix 'āxop kopah. Mā, puyīy Topa 'āxop hā' mīy yāy pet. 'Āmānex te Topa pet kopa Topa pu' hāpxopmāhā'. Hā kaxīy Topa Koxuk te 'āxop ka'ogāhā', ha Yeyox Kunnix te 'āxop maxnāhā', xaxīy Topa pu hāpxopmā xe'ēgnāg. 'Āmānex xop te Topa pu mō'hap xokxop, nūy Topa pu' popmā'. Hā kaxīy 'āxop te Topa pu hāpxopmā max. ⁶Yā Topa yög tappet te:

"Āte yāy nōm kutnāhā, yā' max nō'om, yā takat.

'Ūxip putup kōmēn Xiām tu'.

Hā kaxīy mīptut mīy xop te' yāy kut-nāhā mīkaxxap takat, tu nōmhā' mīy 'ūkupkūnīy. Hā kaxīy nōm te yāy yög xop ka'ogāhā'. Tikmū'ūn te nōm kopa' kuxa mām, tu yāyhāhup putup 'ohnāg, yā' kuxa hittup." Kaxīy.

⁷'Āxop kuxa mām Yeyox kopah, tu' yūmmūg 'ūmax xe'ēgnāg Yeyox, yā takat xexka putuk. Pa' kuxa mām hok xop tep-tup nōg Yeyox. 'Ūp-tup nōg, pa Topa te' mīy 'ūxexka', yā Topap-tup xop yög xexka'. Hā kaxīy Topa yög tappet te:

"Mīptut mīy'ax te mīkaxxap putup'ah, pa' nōy te nōm hā' mīy 'ūkupkūnīy xexka',

ha mīptut te nōm yīmū' yūm." Kaxīy.

⁸Topa yög tappet te xe:

"Mīkaxxap te tikmū'ūn nū'xok.

Hā kaxīy tikmū'ūn te nōm kopa kuxa mām putup'ah, tu nōm hā yāy koxyōy putup." Kaxīy.

Hamūn, 'ūkuxa mām 'ohnāg Topa yög hām'āktux kopah, yā Topa te nōm xat.

⁹Pa Topa te 'āxop yīmōgātux, yā hep puxet yīmōgātux putuk. 'Āmānex xop te Topa pu hāpxopmāhā'. Hā kaxīy 'āxop te Topa xexka pu hāpxopmāhā'. 'Āxop te hām xexka yög tikmū'ūn putuk 'ohnāg, pa yā Topa yög xop 'āxop. Topa te 'āxop yīmōgātux, xaxīy tikmū'ūn pu Topa max xe'ēgnāg 'ākutux. Hōmā 'āxop te hāp-kummuk mīy, yā hāpkoxtap putuk. Pa Topa te 'ākuxa kummuk xit, tu 'ākuxa maxnāhā', yā kuyānām putuk Topa yög. ¹⁰Hōmā 'āxop yā Topa yög tikmū'ūn 'ohnāg, pa hōnhā 'āxop yā Topa yög. Hōmā Topa te 'āxop kuxa ka', pa 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. Pa hōnhā 'āxop te' yūmmūg.

Topa yög kāmānat

¹¹'Ūkxape xop, 'āxop te hām xexka yög puknōg xop putuk, yā' kuxa mām hok xop hā puknōg. 'Āpu hāpkummuk mīy hok, 'āxop te nōm putup. Pox te xonat putex. Hā kaxīy hāpkummuk mīy'ax te tikmū'ūn koxyōy. ¹²Topa yūmmūg 'ohnāg xop pīp, hu 'āxop xakot. 'Āpu hāpxopmā max xexka'. Nōm te 'ōg hāpxopmā max pēnāp-tup. Nōm te hām'āktux putup 'āxop kummuk, pa nōm te' yūmmūg putup 'āxop te hāpxopmā max punethok. Nōm te' yūmmūg putup nōm hāptup 'ihā putpu' nūn Yeyox Kunnix. Nōm te' yūmmūg putup 'āxop max. Yā Topa 'ākutux max putup.

¹³'Āpu hām xexka yög gohet yög xat'ax xop 'āpax, nūy 'āyīpkox pī', yā Topa xexka tep-tup. Yā Hōm yög xat'ax 'āpax, yā' xexkanām. ¹⁴'Āpu gohet yög gohenanok xop 'āpax kamah, nūy 'āyīpkox pī', yā Topa xexka tep-tup. Yā Hōm yög xat'ax te gohenanok xop yīmōgātux, puyīy tikmū'ūn hāpkummuk mīy'ax

hã yănân, puyîy tikmũ'ün hãmmax mîy xop pu hãpxopmã max. ¹⁵ Tikmũ'ün te hãm'aktux hitop, yã tikmũ'ün hitop. Topa tep-tup, puyîy tikmũ'ün 'ög hãpxopmã max pënã', nûy tu' yêy, yã hãm'aktux hitop kux. ¹⁶ Kãmānat xop te' xuxyã pu' hãm, ha' xuxyã te nôm xatpax. Topa yög xat'ax te tikmũ'ün xat kamah, tu hãm'aktux 'ükummuk tikmũ'ün. Pa Topa yög xat'ax te xa hãm'aktux te kaxîy 'ohnäg. Pa 'äpu xe hãpxopmã kummuk hok, pa 'äpu Topa 'äpax, nûy Topa pu hãpxopmã'. ¹⁷ 'Äpu tikmũ'ün xohix 'äpax. 'Äpu kuxa mãm xop putuppax. 'Äpu Topa yîpkutuk. 'Äpu Höm yög xat'ax 'äpax.

Kunnix te yümüg pupi' xüy

¹⁸ Kãmānat xop, 'äpu 'üxat'ax xop 'äpax max, nûy 'äyîpkox pi'. 'Äpu xuxyã 'äpax, yã nôm max 'äpax xix nôm gäy kamah. ¹⁹ 'Äxop te' mîy, puxix Topa xa maxnã'. 'Äxop te' yümmüg Topa tep-tup. 'Äxop te hãpkummuk hã tot, puxix Topa xa maxnãp-tup. Yã 'äxop te hãpxopmã max, pa tikmũ'ün te 'äkummugähã', ²⁰ pa 'äxop te hãpkummuk mîy, ha' nøy te 'äxop kix, ha ta' kummuk hitop hã tot. Pa 'äxop te hãpxopmã max, pa tikmũ'ün te 'äxuygähã', ha 'äxop te' xüy hã tot max, puxix Topa xa maxnã'. ²¹ Yã Topa te' xat, xayîy 'äxüy. Yã hömã Kunnix te 'äxop pupi' xüy, xayîy 'äxop nôm pënã', tu kama' mîy Kunnux putuk. ²² Kunnix te hãpkummuk mîy 'ohnäg, hu' koit 'ohnäg. Tikmũ'ün te Yeyox te' koit 'äpak 'ohnäg. ²³ Tikmũ'ün te Yeyox pu hãm'aktux kummuk, pa Yeyox te' yănân 'ohnäg. Tute' xüy hã' tot, pa hãm'aktux kummuk yănân 'ohnäg, pa Topa kopa' kuxa yüm, ha Topa te tikmũ'ün yög hãpxopmã'ax kopit putup, nûy kummuk hã yănân. ²⁴ Kunnix te yümüg pupi' xok. Kunnix te hãpkummuk mîy 'ohnäg, ha ta yümü'äte hãpkummuk mîy, ha Topa te yümüg pupi' Kunnix xüygähã mîpkupnix

yümü', kopxix yümüg hãpkummuk mîy kux, nûy hãpxe'e mîypax. Kunnix kayax pip, puyîy yümüg hittupmã'. ²⁵ Kahnën te yây xaxok, tu putat yümmüg 'ohnäg. Hã kaxîy 'äxop hömã, tu Topa yög putat max yümmüg 'ohnäg. Kahnën pënã'ax te kahnën xipihî, tu' nünñähã', ha kahnën te' pe' mög, ha pënã'ax te kahnën pënähã'. Hã kaxîy Topa te 'äxop nünñähã', Topa yög putat tu' möxaha', ha 'äxop pip Topa mütik, ha Topa te 'äxop pënähã', tu 'äkuxa maxnähã'.

İpxox xi' xetut xop

3 Kãmānat xop, 'äpu xat'ax xop 'äpax. Xetut xop, 'äpu 'äyîpxox xop 'äpax kamah. 'Äyîpxox kuxa mãm hok Topa yög hãm'aktux kopah, puxix 'ög hãpxopmã max pënã', hu' kuxa mãm putup. Yã xate hãm'aktux putup'ah, ² pa 'äyîpxox te' pënãp-tup xate hãpxe'e mîy, tu 'äyîpxox 'äpak. ³ 'Ün te yây xe panip xap, tu xapmax xohix tat, tu topixxax max mö'tat, puyîy tikmũ'ün xohix 'ün 'aktux max. 'Äpu kaxîy hok. ⁴ Pa 'äpu 'ämax yây putuk 'äkuxa kopah, yã 'äkuxa yüm, tu 'äkuxa gäy 'ohnäg. Hã kaxîy 'ämax yây putuk xexka Topa pu'. ⁵ Yã hömã 'ün xop hã kaxîy, yã' kuxa max, tu Topa kopa kuxa mãm, nûy hãmmax hip, tu yây kuxa max mîy, yã 'îpxox 'äpak, tu' yîpkox pip. ⁶ Hömã Xat te kaxîy, tu 'îpxox 'Amanãm 'äpak, tu' yîpkox pip. Xat te 'îpxox pu: "Äpu xat. 'Äte nō' mîy putup." Kaxîy. Xix hönñäh 'äxop te hãpxopmã max, tu 'äkuxa mãm, nûy ta Xat putuk.

⁷ Hã kaxîy 'îpxox xop. 'İpxox xop, 'äpu yây xetut pe'äpaxeh max, yã 'äxetut pu'uk, ha ta 'ämün ka'ok. 'Äpu yã xetut 'äpax. Yã Topa te 'äxop hññähã mökuma'ämög, ha' kux 'ohnäg, xix 'äxetut hññähã kamah, ha' kux 'ohnäg. Xate yây xetut pu 'ämax, nûy ta Topa pu hãm'aktux maxp-tup. Pa xate yây xetut

pu 'ākummuk, nūy ta Topa pu hām'āktux kummuk putup.

**Nōm te hāpxopmā max, yīy
tikmū'ūn te nōm xūygāhā'**

⁸ Xix 'āxop kamah. Yā' max 'āp-tox puxet xix 'ākuxap-xet. 'Āpu yāy putup-pax, nūy 'ātaknōy xop max putuk. 'Āpu tikmū'ūn pu hāpxopmā max, nūy nōm 'āpax. ⁹ Tikmū'ūn te 'āxop kummugāhā'. 'Āpu 'ūyānān hok. Tikmū'ūn te 'āmānōg kummuk. 'Āpu 'ūyānān hok. Pa 'āpu nōm kummuk xop pu hāpxopmā max. 'Āpu nōm pu hām'āktux max. Hamūn, Topa te 'āxop xānāhā', tu xa hām'āktux xex, nūy xa hāpxopmā max. ¹⁰ Yā Topa yōg tap-pet te:

“Ok xatep-tup hāpxop max 'ōg hāmyāx-
atemak xohix tox hā, nūy 'ākuxa
hittup?

'Āpu hām'āktux kummuk hok, nūy koit
hok,

¹¹ nūy hāpkummuk mīy kux,
nūy yāy kix kuxyā pax,
nūy yāy kix kux.

¹² Hamūn, Topa te' pēnā max hāpxe'e
mīy xop,

ha nōm te Topa pu hām'āktux,

ha Topa te' xupak, nūy mīy.

Pa Topa te hāpkummuk mīy'ax xop 'āpak
'ohnāg.” Kaxīy.

¹³ 'Āxop te hāpxopmā max putuppax,
puxix 'ākoxyōy ka'ok putup'ah. ¹⁴ Pa
'āxop te hāpxe'e mīy, pa tikmū'ūn te
'āk-te'ex kummuk, ha ta 'ākuxa hittup.
'Āpu tikmū'ūn yīpkutuk hok. 'Āpu 'ākux-
anōg hok. ¹⁵ Pa 'āpu Kunnix 'āpax, nūy
nōm xexka mīy 'ākuxa kopah, yā 'āxuxyā
xexka'. Texīy 'ākuxa mām Topa kopah,
nūy hāmmax hip? 'Āpu nōm pe'āpaxeh.
Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te xa yīkopit putup,
hu: “Texīy 'ākuxa mām? Texīy xate hām-
max hip?” Kaxīy. Yā xate nōm 'āktux
yūmmūg putup nōmhā. ¹⁶ Xate yāy kuxa
mām'ax 'āktux putup, tu xate hām'āktux
max putup, tu' nōy 'āpak max putup.

¹⁷ 'Āxop te hāpxopmā max, yīy tikmū'ūn
te 'āxop kute'ex kummuk, yā' max, yā
Topa tep-tup. Pa 'āxop te hāpxopmā
kummuk, yīy tikmū'ūn te 'āxop kute'ex
kummuk, puxix tu' kummuk. ¹⁸ Hamūn,
Kunnix te tikmū'ūn pupi' xok. Kunnix
'ūmax, pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy,
yā nōm max te nōm kummuk xop pupi'
xok, nūy tikmū'ūn kuxa māmā Topa
kopah. Kunnix yīn xok, pa' koxuk hi',
¹⁹ tu ta' mōg Kunnix koxuk, tu mōktu
yāmīy pu hām'āktux kanet ka'ok kopah.
²⁰ Yā tikmū'ūn yōg yāmīy. Hōmā 'ūhit-
tap nōm tikmū'ūn pip hām xexka tu', tu
Topa kopa kuxa mām 'ohnāg, ha Topa te'
hip punethok, ha Nōe te mīpkox xexka
mīy, yā mīptut xexka', yā kōnāg yīmū'
mōg nō'om. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn xohix
xakix kōnāg kopah, pa xohix te' 8 mōx-
akux mīpkox kopah, tu' xakix 'ohnāg,
'ap xakix'ah kōnāg kopah. ²¹ Yā mīp-
kox kopa' xakix 'ohnāg, yā' hi'. Hā kaxīy
tikmū'ūn hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha'
kux 'ohnāg. Tikmū'ūn kuxa tup, tu' kuxa
mām Topa kopah, hap-tox pix. Yā putox
pix'ax te tikmū'ūn xax pix 'ohnāg. Yeyox
Kunnix putpu' hi', nūy tikmū'ūn hīnnā'.
²² Tu ta' mōg Yeyox Kunnix pepix pexkox
tu', tu mōktu' yūm Topa yīm xe'e tu', tu
pexkox yōg nū'pok xop xohix xat, xix
pexkox yōg xexka xop xat, xix pexkox
yōg xexkanāg xop xat.

4 Hōmā Kunnix yīn xūy. Hā kaxīy
'āxop xūy putup kamah. 'Āpu
hāmpē'āpaxeh Kunnix te hāmpē'paxex
putuk. Hamūn, tikmū'ūn xūy, puxix
hāpkummuk mīy putuppax'ah. ² 'Āpu
'ūmīypax Topa te nōm putup, tu mōktu
'āxakix, ha Topa te 'āxat putup. 'Āpu
'ūmīy hok xate nōm putup. ³ Hōmā 'āxop
te nōm mīy punethok, tu Topap-tup
nōg xop te' mīy putuk. Yā Topap-tup
nōg xop te hāpkummuk mīy pax, tu'
nōy hā xupxetpax, tu' paptuxpax, tu
hāpkute'expax, tu' xitpax tikmū'ūn
xohix mūtik, tu yāy kotīnnāhā', nūy

kenmuk xo'oppax, tu topa komut xop pu hām'āktuxpax. ⁴Pa hōnhā 'āxop te hā kaxīy mīy 'ohnāg Topap-tup nōg xop mūtik. Ha Topap-tup nōg xop te: "Teptu 'āxop te hāpxopmā hok 'ūgmūg mūtik?" Kaxīy. Yā 'āxop gāy 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy 'ohnāg nūmūtik, yīy 'āxop māmōg, nūy 'āxop 'āktux kummuk. ⁵Pa hāpxip 'ihā nōm kummuk xop te Topa keppa' pip putup, ha Topa te nōm yōg hāpxopmā'ax kopit putup, ha nōm te yāy yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup. Yā Topa te hi xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, ha ta' xakix xop putpu' hip-tup, ha Topa te yōg hāpxopmā'ax kopit putup kamah. ⁶Hā kaxīy xakix xop te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak. Hōmā nōm xakix xop yā tikmū'ūn, tu' pip hām xexka tu', ha Topa te yōg hāpxopmā'ax kopit. Nōm xop yōg yāmīy te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak, nūy hāpxopmā'ax te Topa yōg putuk.

⁷Hāpxip 'ihā hāpxop xohix nōg putup. Yā' kux. 'Āpu 'āp-tox max. Pa 'ātix, nūy Topa pu hām'āktux max. ⁸'Āpu 'ānōy putuppaxnām. Xate 'ānōy putuppax, nūy ta' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg kutōgnāg. ⁹'Āpu 'āpet xōnpax, puyīy puknōg xop mōxakux. 'Āpu hām'āktux hok, hu: "Ātep-tup'ah puknōg xop nūnteh." Kaxīy. ¹⁰Topa te tikmū'ūn ka'ogāhā', puyīy Topa pu hāpxopmā max. Tute yāp-xet ka'ogāhā', pu hāpxopmā', tu' nōy ka'ogāhā', pu hāpxopmā' nōy mīy, yā 'ūxohix ka'ogāhā te kaxīy. 'Āpu nōm xohix mīy, nūy tikmū'ūn hā 'ātehet, ¹¹Topa te 'āka'ogāhā', xayīy 'āxop tikmū'ūn xohix pu hām'āktux. 'Āpu Topa yōg hām'āktux 'āktux tikmū'ūn pu'. Topa te 'āka'ogāhā', xayīy 'āxop kuxa mām xop pu hāpxopmā max. 'Āpu hāpxopmā max, 'ihā Topa te 'āka'ogāhā', puyīy tikmū'ūn te: "Yā' max xe'ēgnāg Yeyox Kunnix". Kaxīy. 'Āpu Topa pu nōm 'āktux kamah, hu: "Āmax xe'ēgnāg.

'Āka'oknām. 'Ūgmū'āte nōm 'āktux putup hāmāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Kaxīy.

Yeyox kopa' kuxa mām xop xūy

¹²Ūkxape xop, 'āte 'āp-tuppax. 'Āxop te' xūy xexka hā tot, yā tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk. 'Āpu hām'āktux hok, hu: "Teptu 'ūkxūy xexka?" Kaxīy. Hā kaxīy hām'āktux hok. Yā Topa te' xat, pu' kuxa mām xohix xop xūy hā tot. ¹³'Āpu 'ākuxa hittup. Yā Kunnix te' xūy hā tot, ha ta 'āxop te xūy hā tot kamah. 'Āxop te xūy hā tot, xayīy 'āxop kuxa hit-tup xexka putup, 'ihā putpu' nūn Yeyox, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg putup 'ūmax xe'ēgnāg Yeyox. ¹⁴'Āxop kuxa mām Yeyox kopah, tu Kunnix mūtik 'āmōg, yīy ta tikmū'ūn te 'āxop māmōg, nūy 'āxop 'āktux kummuk. 'Āpu 'ākuxa hittup. Tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk, Topa Koxuk mōg 'āxop mūtik hah, yā' Koxuk xe'ēgnāg. ¹⁵Pa xate' nōy putex, pe' xupxet, pe hāpkummuk mīy, pe hāpxūmahīy, ha' nōy te xa hā yānān, yīy 'āxūy. 'Āmhok! Kaxīy hok. Yā hitop 'āxūy. ¹⁶Pa 'ākuxa mām Yeyox Kunnix kopah, yīy ta' nōy te 'ākute'ex kummuk, ha 'āxūy. Hamūn. Yā' max nōmhā'. 'Āpu 'āyāyhāhup hok. 'Āpu Topa pu hām'āktux, hu: "Kunnix, 'āmōg 'ūgmūtik. 'Āmax". Kaxīy.

¹⁷Hāpxip 'ohnāg 'ihā Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit putup, tu yāy yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup hāmāxap. Texīy Topa te tikmū'ūn yōg hāmāxopmā'ax kopit kux putup? Yā tute Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak hok xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy hāpkummuk hā yānān. ¹⁸Yā Topa yōg tappet te:

"Yā hāpxopmā'ax ka'ok Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, puyīy hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok.

Texīy Topap-tup nōg xop nōm te hāpkummuk mīy? Yā Topa te yōg hāp-

kummuk mīy'ax hā yānān putup.”
Kaxīy.

¹⁹ 'Āxop te' xūy hā tot, Topa te' xat hah.
'Āpu Topa kopa 'ākuxa mām ka'ok. Topa
te 'āxop mīy. 'Āpu 'ākuxa mām Topa
kopah, nūy hāpxopmā max. Topa te xa
hām'āktux xex, tu nōm xohix mīy.

Yeyox kopa kuxa mām xop pēnā'ax xop

5 'Ūkuxa mām xop pēnā'ax max xop,
'āte xa' kax'āmi. 'Ūgmūn yā' kuxa
mām xop yōg pēnā'ax max kamah 'āxop
putuk. Hōmā Yeyox xūy, tu' xok, ha 'āte'
pēnāhā', tu tikmū'ūn pu nōm 'āktux, yīy
tikmū'ūn tek kummugāhā'. Hāpxip 'ihā
putpu' nūn putup Yeyox, ha 'āte Kun-
nix pēnāp-tup yā' max xe'ēgnāg, ha Kun-
nix te xa maxnāp-tup. ² 'Āpu 'ūkuxa mām
xop pēnā max, yā kahnēn pēnā'ax te
kahnēn pēnā max putuk. Topa te xa'
popmāhā 'ūkuxa mām xop, xayīy pēnā'.
'Āpu 'ūp-tuppax, nūy nōm pēnā'. Yā Topa
tep-tup. 'Āpu 'ākokōn hok, pa nōm xop
pēnā max. Xate' kuxa mām xop pēnāhā',
nūy tayūmak pop, puxix tu' kummuk. Pa
xate' kuxa mām xop pēnāp-tuppax, puxix
tu' max. ³ 'Āpu' kuxa mām xop xatpax
hok, xate nōm pēnāhā', pa 'āpu hāpx-
opmā max, puxix nōm 'āpēnā', nūy kama'
mīy 'āputuk. ⁴ Hāpxip 'ihā putpu' nūn
putup Yeyox. Kahnēn xuxyā te' pēnā'ax
pēnā max. Hā kaxīy Yeyox te 'āxop pēnā
max, tu xa' popmāp-tup 'ūxat'ax xexka
yōg kuxxax max xe'ēgnāg, nūy 'āxexka
mīy.

⁵ Tik tup xop, 'āpu tik hitap xop 'āpax,
nūy 'āyīpkox pi'. 'Āpu yāy kutōgnāg
pe'āpaxeh, nūy nōy hā 'ātehet. Yā
Topa yōg tappet te: “Topa tep-tup'ah
yāy xexka pe'paxex xop, pa Topa te
yāy kutōgnāg pe'paxex xop pu hām-
maxnāhā”. Kaxīy. ⁶ 'Āpu yāy kutōgnāg
pe'āpaxeh nōy nā mōg, ha Topa ka'ok te
'āxop hā tep-tup, tu hāpxip 'ihā tutep-tup
putup, tu 'āxop xexka mīy putup. ⁷ 'Ok

'ākuxanōg? 'Āpu hām'āktux Topa mūtik,
nūy 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, nūy
'ākuxanōg kux.

⁸ Pa 'ātix! Hāmpēnā'. Yā Hāmgāyāgnāg
'ūgāy, tu hāpkumep. Hāmgāy te': mit,
mit, mit. Yā xok xak, nūy putex.
Hā kaxīy Hāmgāyāgnāg tep-tup, nūy
'ākuxa mām'ax kuxyā'. ⁹ 'Āpu 'ākuxa
mām mōkumamōg. 'Āpu 'ūtuxhok, pu
Hāmgāyāgnāg 'āxop mōgā hok, xayīy
hāpkummuk mīy hok. Yā xate' yūmmūg
'āxape kuxa mām xop xohix pip hāpx-
exka xohix tu', ha' kuxa mām hok xop
te nōm kummugāhā', yā 'āxop kummūgā
putuk. ¹⁰ 'Āxop xūy putup 'ūxeheh, pa
hāpxip 'ihā' kux, ha Topa max xe'e te xa
maxnāp-tup, tu 'āxop xānāp-tup, xayīy
pi' 'āxop Kunnix mūtik mōkuma'āmōg,
ha' kux 'ohnāg. Yā' max xe'ēgnāg. Topa
te 'ākuxa māmāp-tup, tu xa ka'ok hōm
putup. 'Ākuxa mām putup Topa ka'ok
kopah. ¹¹ Yūmū'āte: “Topa 'ūka'ok xexka
hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.
Hamūn.” Kaxīy.

Tikmū'ūn te 'āxop pe'paxex

¹² 'Āte hām'āktux, ha Xinax te
hām'āktux kax'āmi nū tappet tu'. 'Āte'
yūmmūg Xit yā yūmmūg taknōy putuk,
tu 'ātu' xip ka'ok. 'Ātep-tup, nūy 'ākuxa
hittupmā'. 'Āte xa hām'āktux 'ūxe'e nūhū
hām'āktux Topa max yōg. 'Āpu 'ākuxa
mām Topa yōg hām'āktux kopah.

¹³ 'Ūpip Yeyox kopa kuxa mām ka'ok
xop hāpxexka Maminōn tu', yā 'āxape
xop. Topa te nōm yīmōgātux. Nōm te
'āxop pu hām'āktux 'āxop pe'paxex. Ha
ta' xip kama 'ūk-tok pit putuk Mā'ak,
tu 'āxop pu hām'āktux kamah 'āxop
pe'paxex.

¹⁴ 'Āxop yāy tu nū'nāhā'. 'Āpu yāy
putuppax, yā xape xop max putuk. 'Ātep-
tup, xayīy 'āxop kuxa mām max, yā 'āxop
yā Kunnix yōg xop. Hamūn.

Tu ta tu' kux.

PET TE TAPPET KAX'ĀMI II

1 'Ūgmūn Xīmām Pet. Yeyox Kun-nix tek xat, tu nūgkutnāhā'. 'Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tappet. Topa te 'ākuxa tupmāhā xix Yeyox Kunnix te', xa tu 'ākuxa max. Yeyox Kunnix te yūmūg kuxa kummuk xit. Topa te 'ākuxa māmā max xix Yeyox Kunnix te', 'ūgmūg putuk. Yā' max kuxa mām'ax, yā hāpxop takat putuk.

² 'Ātep-tup, puyīy Topa xa maxnā punethok, nūy 'ākuxa māmā punethok, xayīy 'āxop Topa yūmmūg xix yūmūg xuxyā Yeyox yūmmūg.

Topa te tikmū'ūn xānāhā', tu nōm yīmōgātux

³ Topa 'ūka'ok, tu yūmū'ā hāpxop xohix popmāhā', 'ūyīy hāmmax mīy, nūy Topa max putuk, tu Topa yūmmūg. Topa te yūmūg xānāhā', 'ūyīy yūmū nūmūtik pi', nūy 'ūyōg max xe'ēgnāg pēnā'. Yā' xexka', tu' max Topah. ⁴ Ha kaxīy Topa te yūmū'ā hāpxop xe'ēgnāg 'āktux xex, 'ūyīy hāpxopmā kummuk putup xūy kux, tu hām xexka xohix yōg tikmū'ūn putuk hok nōm te yāy kummugāhā', pa yūmū'āte Topa putuk putup. ⁵ 'Āxop kuxa mām ka'ok Topa kopah. 'Āpu hāpxopmā max nōynā mōg. 'Āxop te hāpxopmā max. 'Āpu hāmyūmmūg nōynā mōg. ⁶ 'Āxop te hāmyūmmūg. 'Āpu hāpxopmā kummuk putup xūy kux nōynā mōg. 'Āxop te hāpxopmā kummuk putup xūy kux. 'Āpu hāpkummugā hā tot nōynā mōg. 'Āxop te hāpkummugā hā tot. 'Āpu Topa putuk nōynā mōg. ⁷ 'Āxop te Topa putuk. 'Āpu Yeyox kopa mām ka'ok xop putuppax nōynā mōg. 'Āxop te Yeyox kopa kuxa mām ka'ok xop putuppax. 'Āpu 'ānōy putuppax nōynā mōg. ⁸ 'Āxop te' mīy punethok te kaxīy, nūy ta Yeyox Kunnix yūmmūg xexka', tu tikmū'ūn pu Yeyox 'āktux max putup. ⁹ Pa xate' mīy

'ohnāg te kaxīy, nūy ta 'āxop hāmyūmmūg kutōgnāg, nūy hāmpēnāg-tōgnāg putuk, nūy pa hok xop putuk. Yā Yeyox te 'ākuxa kummuk xit, pa xate' xaxok.

¹⁰ 'Ūkxape xop, Topa te 'āxop xānāhā', tu 'āxop yīmōgātux. 'Āpu Topa yōg putat hā mōg kuma mog. Hā kaxīy 'ākuxa mām kux putup'ah, ¹¹ tu pexkox hā mōxakux putup, pa' pip putup yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg tikmū'ūn, yā' kuxa tup xop, ha Topa te 'āxop xat putup hāmyāx-atamuk xohix kux 'ohnāg hā.

¹² Hōmā 'āxop te' xupak nōm hāpxop xe'e xohix, tu 'āyīpkox pip, tu' mīy punethok. 'Āxop te nōm yūmmūg xexka'. Pa xa nōm yūmmūgāhā 'ūxeheh, pu' max. 'Āte nōm xop 'āktux putup punethok 'ūxeheh. ¹³ 'Āte hāmpekpaxex 'ūkxip, kopxix xa nōm yūmmūgā 'ūxeheh. ¹⁴ 'Āte' yūmmūg, hāpxip 'ihāg xip kux putup, yāg xok putup, yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'ā nōm 'āktux. ¹⁵ Hōmā 'āte xa yūmmūgāp-tup punethok 'ūxeheh, xayīy 'āxop nōm xaxok hok. Hāpxip 'ihāg xok putup, ha 'a 'āxop te nōm hāpxop xaxok putup'ah.

Kunnix xe'ēgnāg 'āktux

¹⁶ 'Ok 'ūgmū'āte xa yāy yōg hām'āktux hitop 'āktux, nūy xa hām'āktux yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix putpu' nūn'ax max xe'ēgnāg? 'Āmhok. 'Ap hitop'ah hām'āktux. Pak mū'āte' pēnāhā Yeyox 'ūxexka', tu' max. ¹⁷ Yā hōmāg mū'āte' pēnāhā'. Yūmūg 'ātak Topa xip pepix pexkox tu', ha ta' xip Yeyox nūnte 'ūgmūg mūtik, hak mū'āte' xupak, Topa te: "Nūhū yā 'ūgkutok pit. 'Āte mō'yāy xe'ēgnāg xexka'." Kaxīy. Hā kaxīy Topa te yāy kutok xexka xe'ēgnāg mīy. ¹⁸ Yā nōm yānmūn xupep'ax te pexkox tu' nūn, ha tak mūg pip yīktix yīmū', tuk mū'āte nōm 'āpak, 'ihā' xip yūmūg xuxyā Yeyox xip. Yā' max xe'ēgnāg.

¹⁹ Hōmā 'ūhittap Topa pupi hām'āktux xop te Topak-tok 'āktux, ha ta hōnhāg

mũ'äte Yeyox pēnāhā'. Yā Topa pupi hām'aktux xop te kax'āmi hām'aktux xe'e', yā' koit'ah. Yā' xe'e'. 'Āpu nōm hām'aktux 'āpax, ha 'āxop te hāmyūm-mūg putup. Kuyānām tat te putat tup-māhā'. Hā kaxīy Topa pupix hām'aktux xop yōg hām'aktux te Topa yōg putat max tupmāhā', yā Topa yōg putat tupmāp-tup, ha mōktu yā Yeyox Kun-nix te putpu' nūn nōm hāptup 'ihā'. Māyōnnāg xexka xupep. Hā kaxīy Yeyox xupep putup kamah. ²⁰Āpu hāmyūm-mūg xe'e'. Hōmā 'ūhittap tik te Topa pupi hām'aktux, tu hām'aktux kax'āmi Topa yōg tappet tu'. Texīy hām'aktux? 'Ok hām yūmmūg xexka', hu hām'aktux? 'Āmhok. ²¹'Ok tikmū'ūn tep-tup, hu Topa pupi hām'aktux? 'Āmhok. Pa Topa te tu' popmāhā hām'aktux, ha Topa Koxuk te' yīygāhā'.

2 Hōmā Topa pupi hām'aktux koit xop te kuxa mām ka'ok xop mūtik yāy kotīnnāhā', tu hām'aktux Topa pupi' hām'aktux, pa yā' koit. Hā kaxīy tikmū'ūn te 'āxop mūtik yāy kotīnnāp-tup, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā', pa yā' koit, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāp-tup, nūy tikmū'ūn kuxa mām kuxyā', tu hām'aktux Topa yōg putat yōg hāmyūm-mūg 'aktux, pa yā' koit, tu yūmūg xuxyā Yeyox 'aktux kummuk putup. Yeyox te tikmū'ūn pupi' xok, pa nōm te hām'aktux putup, hu: "Yeyox 'ap xe'e'ah." Kaxīy. Hā kaxīy mīy, ha Topa te yōg kummuk mīy'ax hā yānān putup mō'ka'ok. ²Topa te' yānān putup, pa nōm kummuk xop te yāy yōg putat kummuk kopa' mōg, ha tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup, hu Topa yōg putat max 'aktux kummuk putup. ³Nōm tikmū'ūn kummuk te tayūmak putuppax, hu xa yāy yōg hām'aktux hitop yūmmūgāp-tup, xayīy 'āxop tu' pago. Pa Topa te' yūmmūg, hu' hip. Hāpxip kutōgnāg 'ihā Topa te nōm xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān.

⁴Hōmā 'ūhittap pexkox yōg nū'pok xop te hāpkummuk mīy pexkox tu', ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax yānān, yā nōm putyōn pexkox kūnāpa', tu nōm xex Hāmgāyāgnāg pet kopah, yā kanet ka'ok putuk, tu nōm kīy. Yā hāpkox-tap xexka'. Nōm te' hip, yā hāpxip 'ihā Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup. ⁵Hōmā 'ūhittap, ha ta tikmū'ūn xohix te hāpkummuk mīy kamah, tu Topap-tup nōg. Ha Nōe te tikmū'ūn pu Topa yōg hām'aktux xe'e 'aktux. Pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy kux 'ohnāg, ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān. Yā Topa te' xat, ha kōnāg xexka te hām xexka mō'nīy, ha tikmū'ūn xohix xakix kōnāg kopah. Pa' xakix hok Nōe xix yā xape xohix te' 7. Yā' pip mīpkox kopah, yā mīptut xexka kopah, tu kōnāg yīmū' mōg. Pa tikmū'ūn nōy xohix xakix kōnāg kopah. ⁶Hōmā 'ūhittap ha ta kōmēn Xonōm yōg tikmū'ūn xohix te Topap-tup nōg xix kōmēn Gōmōg yōg tikmū'ūn xohix te', ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān, ha kuxap te nōm kōmēn tix puk xix yōg tikmū'ūn xohix, ha' xakix. Topa te nōm Topap-tup nōg xop tu' yānān. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg Topa te tikmū'ūn xohix yōg hāpkummuk mīy'ax yānān putup. ⁷⁻⁸Yā No te' pēnāhā'. Yā No te yāykotīnnāhā kōmēn Xonōm yōg tikmū'ūn kummuk mūtik. Yā tik max No, tu' pēnāhā tikmū'ūn te' nōy hā xupxet-pax, tu' yīpkox 'ohnāg. No te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax pēnāhā', tu' xupak, hu' kuxa hittup 'ohnāg, yā 'āmnīy xohix hā' kuxa hittup 'ohnāg. Kōmēn yōg tikmū'ūn xohix xakix, yā kuxap te' kix, pa Topa te No xut, ha' xok 'ohnāg. ⁹Hā kaxīy yūmū'āte' yūmmūg Topa te Topap-tuppax xop mōy'ax hāpkummuk kopah, pa Topap-tup nōg xop kīy'ax, ha mōktu nōm 'āmnīy xupep. Yā tute Topap-tup nōg xop yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup. ¹⁰Hamūn, Topa

te tikmũ'ün yōg hāpkummuk mī'yax hā yānān xekap-tup, yā nōm tep-tuppax hāpxopmā'ax kummuk, hu' mīy 'ūxohix, tu Topa yōg xat'ax mīy 'ohnāg.

Hā kaxīy nōm te' koit xop, nōm te Yeyox kopa kuxa mām ka'ok xop pu hāmyümmügāhā', pa yā' koit, tu hām'āktux ka'ok, pa hāmyümmüg 'ohnāg, tu yāy xexka pe'paxex, tu pexkox yōg max xop 'āpak 'ohnāg, pa nōm 'āktux kummuk. ¹¹Nōm te' koit xop 'ūpu'uk, pa pexkox yōg nū'pok xop 'ūka'ok xexka', pa pexkox yōg nū'pok xop te pexkox yōg max xop 'āktux kummuk 'ohnāg. ¹²Xokxop gāy xop te hāmpē'paxex max 'ohnāg, pa' gāy. Ha tikmũ'ün te nōm xak, nūy kix. Hā kaxīy nōm te' koit xop te hāmpē'paxex max 'ohnāg, pa' gāy, ha Topa te' kuxyāp-tup. ¹³Nōm te' koit xop te tikmũ'ün kummugāhā', ha Topa te nōm tu' yānān putup. Tikmũ'ün te hāpkummuk mī'yax xaptop, puyīy tikmũ'ün nōm pēnā hok. Pa nōm te' koit xop tep-tuppax hāpkummuk mīy, puyīy tikmũ'ün nōm pēnā'. Nōm te pām mähā 'āxop mütik, yā 'āxop te pām mähā', nūy Yeyox xok'ax pe'āpaxeh. Yā 'āxop te nōm te' koit xop mütik yāyhāphup. Nōm te pām mähā 'āxop mütik, tu' koit putuppax, ¹⁴tu 'ün kummuk pēnāpax, tu hāpkummuk mī'yax putup xūy kux 'ohnāg, tu' kuxa mām pu'uk xop pu hāmyümmügā kummuk, ha' kuxa mām koit'ax kopah. Nōm koit xop te tayūmak putup xūy, ha Topa te hām'āktux, hu: “Yā' kummuk nō'om”. Kaxīy. Topa te nōm xūygāp-tup. ¹⁵Nōm te' koit xop te Topa yōg putat max xak, tu yāy xaxogāhā', yā hāpxe'e yümmüg 'ohnāg. Hōmā Mana'ām, yā Meot kutok te tayūmak putuppax, tu hāpkummuk mīy, nūy tayūmak pop, ¹⁶pa Topa te: “Kaxīy hok”. Kaxīy. Yā Topa te Mana'ām yōg yomēn yīgāhā',

yīy hām'āktux, hu: “Kaxīy hok”. Kaxīy. Tu Mana'ām hupmāhā'. Mana'ām xip Topa pupi hām'āktux xop kopah, pa' kummak. Hā kaxīy nōm te' koit xop te hāpkummuk mīy, yā Mana'ām putuk.

¹⁷Tikmũ'ün te kōnāg xupup kox tu' mōg, nūy kōnāg 'ūm tat, pa' nak, puxi' tat 'ohnāg. Tikmũ'ün te hāmgōy xexka pēnāhā', tu hāmpē'paxex tex tip-tup. Pa 'āmuuh te hāmgōy xexka xit, ha tex ti 'ohnāg. Hā kaxīy tikmũ'ün mōg, nūy nōm te' koit xop yōg hāmyüm-müg 'āpax, pa hāmyümmüg max 'ohnāg. ¹⁸Nōm te' koit xop te yāy xexka 'āktux, tu hām'āktux hitop tikmũ'ün pu', tu' yümmügāhā tikmũ'ün te yāy yōg putup'ax mīy, pu' max. Yā' koit, pa tikmũ'ün te' xupak, tu' mīy. Yā hōmā tikmũ'ün te' kummuk xop nīm, pa hōnhā putpu' mōg. ¹⁹Nōm te' koit xop te: “Āpu 'ūmīy 'āxop te nōm putup, puyīy 'ūnōy 'āxop xat hok.” Kaxīy. Pa yā' koit. Xuxyā xop te kāmānat xop xatpax. Hā kaxīy tik yōg putup'ax te tik xatpax. Hamūn, nōm te' xat te xuxyā putuk, ha' nōy te' mīypax te kāmānat xop putuk. ²⁰Hā kaxīy tikmũ'ün xohix. Tikmũ'ün te yāy putup'ax mīypax, yā' kummuk. Pa hāpxip 'ihā' kuxa mām yūmüg xuxyā Yeyox Kunnix kopah, ha Yeyox te' kuxa kummuk xit, nūy' yānān tu' kuxa max tat. Pa hāpxip 'ihā putpu' yāy putup'ax mīy. Nōmhā' kummuk xexka'. ²¹Hamūn, tikmũ'ün te Topa yōg putat xe'e hā' mōg 'ohnāg, yā' kummuk miāx. Pa tikmũ'ün te Topa yōg putat xe'e hā' mōg. pa' xak, tu' mōg, yā' kummuk xexka'. ²²Yā hām'āktux hittap putuk. Yā hām'āktux hittap, tu: “Kokex yōgmīy, tu putpu' mähā'.” Kaxīy. Tu xe: “Tikmũ'ün te xapup pix, pa putpu' xe nō yāy muk putōy hā.” Kaxīy. Hā kaxīy tikmũ'ün te hāpkummuk mīy kux, pa putpu hāpkummuk mīy.

Yeyox putpu' nün putup

3 'Ūkxape xop, hōmā 'āte xa tap-pet kax'āmi'. Hōnhā 'āte xa' kax'āmi 'ūxeheh nūhū tappet. 'Āte tappet tix kax'āmi', nūy xa hāmyūmmūgā 'ūxeheh, xayīy hāmpē'āpaxeh xe'e'. ²Hōmā 'ūhit-tap Topa pupi hām'āktux xop xe'ēgnāg te Topak-tok putpu' nūn'ax 'āktux, ha Yeyox yōg mō'pok xop te 'āxop pu nōm 'āktux kamah, yā Yeyox yōg hām'āktux 'āktux. 'Ātep-tup, xayīy xe nōm pe'āpaxeh. ³'Āpu nū pe'āpaxeh hāmāxap. 'Āpu hāmyūmmūg. 'Āxop te' yūmmūg, hām xexka yōg hāmyāxata-muk xox putox 'ihā' pip putup tikmū'ūn kummuk, tu yāy yōg putup'ax kummuk mīypax putup, tu 'āxop kute'ex kum-muk putup, ⁴tu: "Yeyox te hām'āktux xex 'ūputpu' nūn putup. 'Ok kaxīy hām'āktux? Teptu putpu' nūn 'ohnāg? Hōmā Topa te' mīy hām xexka' xix hōnhā', yā 'āmniy xohix te yāy putuk. 'Ap nūn'ah. 'Ūpip mōnāyxop, tu' xakix, pa' nūn 'ohnāg." Kaxīy. ⁵Pa nōm tep-tup'ah, nūy hāmpē'paxeh max. Hōmā 'ūhittap Topa te' mīy hām xexka', yā kōnāg hā' mīy, tu kōnāg hā' xut, ⁶tu ta hāpxip 'ihā kōnāg hā hām xexka xohix xexka koxyōy xix tikmū'ūn xohix kōnāg hā' kix. Yā Topa te' xat. ⁷Tu ta' xat putup, tu kuxap hā' koxyōy putup hām xexka xix pexkox yokomak xop. Yā Topa te' hip. Hāpxip 'ihā tute Topap-tup nōg xop yōg hāpx-opmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpkum-muk mīy'ax hā yānān.

⁸'Āpu' xaxok hok nū hāpxop puxet. Hāmyāxatamuk te' 1.000 te 'āmniy puxet putuk Topa pu', yā Topa pu' yāy putuk. ⁹Topa te hām'āktux xex Topak-tok putpu' nūn putup. Tikmū'ūn te hāmpē'paxeh hāmyāxatamuk xohix xexka nōg, pa' nūn 'ohnāg. Pe 'āmhook, 'ap xohix'ah. Topa pu hāmyāxatamuk xohix 'ohnāg. Pa Topa te' hip punethok, puyīy

tikmū'ūn yāy yōg hāpkummuk mīy kux. Tuteputup'ah tikmū'ūn koxyōy.

¹⁰Pa nōm hāptup mō'nāp-tup, ha yūmūg xuxyā Yeyox putpu' nūn putup. Tikmū'ūn te xupxet hip 'ohnāg, tu hāmpē'paxex 'ūnūn putup'ah xupxet. Hā kaxīy tikmū'ūn te Yeyox hip putup'ah, tu hāmpē'paxex 'ūnūn putup'ah. Yā nōm hāptup mō'nāp-tup. Tikmū'ūn te' xupak putup hāmnhūn xexka', yā' nōg putup pexkox yokoma' xop, yā māyōnnāg xohix puk putup, xix māyōn, xix māyōn hex, yā' xohix puk putup, ha' nōg putup hām xexka xix hām xexka yōg hāpxop xohix. ¹¹Hā kaxīy 'ūnōg putup hāpxop xohix. 'Āxop te' yūmmūg. Texīy 'āxop hōnhā? Putep mūn mīy putup hōnhā? Yā 'āpu hāpxopmā xe'e, yā Topa putuk. ¹²'Āpu Yeyox te putpu' nūn'ax hip. Topa te yāy kutok putpu nū'kutnāp-tup. 'Āpu hāpxopmā max, puyīy hāpxip kutōgnāg 'ihā' nū' Yeyox. Yeyox nūn putup, ha pexkox yokoma' xop puk putup, ha' nōg putup, yā hāmpukpex xexka', ha māyōn hep pognām putup, xix māyōn hex, xix māyōnnāg xop. ¹³Pa Topa te hām'āktux xex, ha yūmū'āte nōm hip, yā pexkox yokoma' xop tup hip, xix hām xexka tup. Yā Topa te' mīy putup. Ha 'ōnte tikmū'ūn te hāpxe'e mīy putup.

¹⁴'Ūkxape xop, 'āpu Yeyox te putpu' nūn'ax hip. Pu yā 'ākuxa tup, nūy hāpkummuk mīy hok, yā Topa pu 'āmax, nūy yāy kix hok Topa mūtik. ¹⁵'Āpu hāmpē'āpaxeh hōnhā Topa te' hip, yā 'ap xupep'ah Yeyox hōnhā. Tute 'āxop xānāhā'. 'Āpu 'ōg hāpkummuk mīy kux, ha Topa te 'ākuxa kummuk xit putup, nūy yānān, tu kuxa max tat. Yā yūmūg taknōy Paot te nōm hāpxop kax'āmi kamah. Yā Topa te Paot pu nōm yūm-mūgāhā'. ¹⁶Paot yōg hām'āktux te yōgnū putuk, tu nōm kax'āmi tappet tu'. Yā' pip hāpxop ka'ok 'ūyōg tappet tu', ha tikmū'ūn te' yūmmūg mō'pu'uk. Pa' pip tikmū'ūn, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tup-

tox kummuk, tu tikmũ'ũn pu Paot yōg tappet yũmmũgā kummuk, tu' koit, yā Topa tappet xohix yũmmũgā kummuk, tu yāy kuxa mām kux.

¹⁷ 'Ūkxapexop, 'āte xa nōm kax'āmi', ha 'āxop te nōm yũmmũg. Pa 'ātix, nūy hāmyũmmũg, puyīy nōm koit xop xa yũmmũgā kummuk hok. Pa 'ātix, puyīy 'ākuxa mām kux hok. Yā nōm koit xop te Topa yōg xat'ax mīy 'ohnāg.

¹⁸ Topa te xa maxnāhā'. 'Āpu 'ūtuxhok, puyīy Topa xa maxnā nōynā'āmōg. 'Āpu yũmũg xuxyā Yeyox Kunnix yũmmũg nōynā'mōg. Yeyox te yũmũg kuxa kummuk xit. 'Āpu yũmũ hām'āktux, hu: “Yeyox 'ūmax xe'ēgnāg.” Kaxīy. 'Āpu yũmũ Yeyox Kunnix xexka mīy hōnhā, xix' xexka mīy hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

Tu ta tu' kux.

YOĀM TE' KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI' I

Hām'āktux te tikmū'ūn hīnnāhā'

1 'Ūgmū'āte xa ka'āmi', nūy xa Topak-tok Yeyox Kunnix 'āktux, ha Topa yōg Hām'āktux putuk. Hōmā hāmyāx-atamuk xohixnāg 'ihā', 'ap xip'ah hām xexka', xix pekkox, pa nōm Hām'āktux xip tap, yā Topak-tok, hak mū'āte' xupak, xi' pēnāhā', xik mū'āte 'ūgyīm hā' xupit, ha nōm Hām'āktux yā Topak-tok, tu' xohix hīnnāhā'. ²Tu ta tu' xip hām tu, hak mū'āte' pēnāhā', huk mū'āte nōm hām'āktux 'āktux putup, yā' hi xe'ēgnāg, tu' hi kux putup 'ohnāg, tu yūmūg Tak Topa mūtik ti ka'ok, ha yūmū'ā tu' mūg, ³tu xa hām'āktux, nūy xa hāmyūm-mūgā', yāk mū'āte' pēnāhā', tu' xupak, tu xa' xuktux, xayīk mūg kuxa mūtik yā 'ākuxap-xet. Kaxīy yūmūg kuxap-xet yūmūg Tak Topa kuxa mūtik, xik-tok Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ⁴'Ūgmū'āte tappet mīy, nūy 'ākuxa hittupmā', ha mōktu yā hittup xexka'.

Tu Topa te hāptupmāhā' āktux

⁵Kunnix tek mū'ā hām'āktux, hak mū'āte xa' xuktux, hu: Māyōn te hāptupmāhā', tu 'āmnīy koxtap nōā', hā kaxīy Topa yā max xe'ēgnāg, tu hāpxopmā kummuk 'ohnāg. ⁶Tikmū'ūn te: "Ūgkuxap-xet Topa kuxa mūtik," kaxīy, tu hāpxopmā kummuk pax, puxix tu mō'āmā', tu yā' koit. ⁷Tikmū'ūn te hāpkumep hāptup 'ihā, puxix putat pēnā max, ha' nōy xop xohix te' yōg hāpxopmā'ax pēnāhā'. Hā kaxīy yūmū'āte hāmyok mīy, Topa putuk yūmū'āte hāmyok mīy, kopxix yūmūg kuxap-xet, ha Topak-tok Yeyox Kunnix yūmūg pupi' xok tap, tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy yūmūg kuxa tupmā, ū yūmūg kuxa tu max.

⁸Hu: "A 'āte hāpkummuk 'ūm mīy'ah," kaxīy, kopxix yā' koit, 'ap hāpxe'e 'āktux'ah. ⁹Pa yūmū'āte yāy hāpkummuk mīy'ax 'āktux, xix Topa pu' xuktux, puxix Topa' mīy'ax kummuk xaxogā', pu tu kux, Topa te hām'āktux xex hah, tu hāmyok mīy, nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā', ū kuxa tu max. ¹⁰Yūmū'āte: "Yāk kuxa max. 'Āte hāpxopmā kummuk 'ohnāg," kaxīy, kopxix yā' koit, yā Topa te' koit 'āktux, tu Topa pu yūmūg yīpkox 'ohnāg.

Kunnix te yūmūg mōgniynām

2 'Ūgkutok xop, 'āte nū mīy tappet, xayīy 'āxop hāpkummuk mīy hok. Yūmūg 'ūm te hāpkummuk mīy, puxix Yeyox Kunnix te hāmyok mīy pax, tu yūmūg Tak Topa pu hām'āktux, yūmūg pupi' hām'āktux, ²ha Topa te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', yā Kunnix xok yūmūg pupi', nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Ya' hep xop xohix yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā kamah.

³Topa yōg xat'ax pu yūmūg yīpkox pi', kopxix yūmūg Topa yūmmūg, tuk kuxa mām. Yā Topa yūmmūg xe'e'. ⁴Tikmū'ūn te: "Āte Topa yūmmūg," kaxīy, pa' yōg xat'ax pu' yīpkox hok, puxix yā' koit, tu hāpkohe mīy. ⁵Tikmū'ūn 'ūm te Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pi', puxix Topa mō'yāy xe'ēgnāg, hā kaxīy yūmūg kuxap-xet 'ūkuxa mūtik. ⁶Tikmū'ūn te: "Ūgkuxap-xet Topa kuxa mūtik," kaxīy, pūyā mōg, nūy hāpxopmā max, nūy Yeyox Kunnix yōg hāpxopmā'ax tat.

Tu xat'ax tup 'āktux

⁷Ūkxape xop: 'Ūxat'ax hittap 'āte xa kax'āmi'. Yā hōmā tikmū'ūn te xa' xat'ax 'āktux, tu xa hām'āktux hāmāxap. ⁸Pa kama' tup 'ūxat'ax. Yā Kunnix te' yūm-mūgahā', 'ihā tu hāpxopmā max. Yā' xohix te' pēnāhā', tu' hittup. Yā 'āmnīy tox kux putuk. Kunnix nūn, tu hāpx-

opmā max, tu yā hāptup koa putuk. Yā māyōn xupep, tu hām xexka xohix tup-māhā, ha kaxīy Kunnix nūn, tu hām-max yūmmūgāhā, tu hāmmāxnāhā, ha mōktu 'āxop kama te hāpxopmā max.

⁹Tikmū'ūn te: “Āte hāpxopmā max,” kaxīy. Yāy xapep-tupnōg, puxix yā hitop tu hāpxopmāhā, tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te 'āmnīy koxtap hā hāpkumep, tu hāmpēnā 'ohnāg, xix hāmyūmmūg 'ohnāg, tu yā yāy mō'āmā'. ¹⁰Tikmū'ūn te xapep-tup pax, puxix hāmyūmmūg, tu' nōy mō'nīynām, puyīy hāpxopmā max, tu' kummugā 'ohnāg. Tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te hāptup 'ihā hāpkumep. Tu hāmpēnā max, nūy nōy mōgā max. ¹¹Tikmū'ūn te' xapep-tup nōg, puxix tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te yāyxaxok hāpkoxtap kopah. Tu hāmpēnā 'ohnāg, tu tik pa hok putuk, tu hāmyūmmūg 'ohnāg.

¹²Ūgkutok xop: 'Āte xa kax'āmi', hu: Yā Kunnix te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā, pu tu kux. ¹³Ātak mūnōm xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg xuxyā yūmmūg hah, ha' xiptap, 'ihā Topa te hām xexka mīy, ha 'āxop te nōm yūmmūg. 'Ātuk tup xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te hāpkummugā'ax kuxyāhā.

¹⁴Ūgkutok xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg Tak Topa yūmmūg hah, 'Ātak mūnōm xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg xuxyā yūmmūg hah, ha' xip tap, 'ihā Topa te hām xexka mīy. 'Ātuk tup xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop ka'ok hah. Topa yōg hām'āktux te 'ākopa' xip, ha 'āxop te hāpkummugā'ax kuxyāhā'.

¹⁵Topa hā' puknōg xop tep-tup nōg, yīy nōm pu 'ayīpkox hok, xi' yōg hāpxop putup hok. 'Āxop te 'ānōy yōg hāpxop putup xūy, hu ta yūmūg Tak Topap-tup hok. ¹⁶Topa hā' puknōg xop te hāpxopmā kummuk, yā' yōg hāpxopmā'ax xohix te: yāy yōg putup'ax kummuk mīy, xi' nōy yōg hāpxop putup, xix hāpxop nū'xok, nūy yāy xexkānā'. Yā' xohix te

Topa hā' puknōg xop yōg hāpxopmā'ax, 'ap pexkox yōg'ah. ¹⁷Ha hām xexka nōg putup, xi' yōg hāpxopmā'ax xohix nōg putup, pa tikmū'ūn te Topa pu hāpxopmā max, xix nōm pu' yīpkox pi', puxix tu hi xe'e kux 'ohnāg.

Tikmū'ūn te Kunnix hā' puknōg

¹⁸Ūgkutok xop: Hāmyāxatamuk xohix xox putox te mō'nāp-tup. Tikmū'ūn te xa hām'āktux, ha hām'āpak, yā tik gāy xexka nūn, tu Kunnix tu' gāy, ha hōnhā tik gāy xop punethok, nōm te Kunnix tu' gāy, ha taxīy yūmū'āte' yūmmūg: Yā hāmyāxatamuk xohix xox putox. ¹⁹Nōm Kunnix tu' gāy xop te yūmū'ā nīm, 'ūpuknōg tu', 'ūkuxa mām xet tu'. Pax pu yūmū yōg, puxix yā tu pip ka'ok. Pa' mōg, nūy mōy 'ūxohix pu' mūg, yā yūmū'ā hā' puknōg.

²⁰Kunnix te Topa Koxuk nū'kutnāhā 'āxop hah, ha 'āha yīxoho', tu xa hāpxe'e yūmmūgāhā'. ²¹'Āte xa kax'āmi', 'āxop te hāmyūmmūg hah, yā' koit'ax te hāpxe'e hā' puknōg, tu yāy putuk 'ohnāg.

²²Ū 'ūm te' koit? Tute' koit, nōm te: “Yeyox mūn 'ap Kunnix'ah, Topa te Yeyox yāykutnā 'ohnāg,” kaxīy. 'Ōhōm Yeyox tu' gāy, tu Topa yā Yeyox hā' Tak 'āktux hok, tu Yeyox yā Topa hāktok 'āktux hok, tute' koit tu hām'āktux. ²³Tikmū'ūn te Topak-tok 'āktux hok, puxix kamah 'Ātak 'āktux hok, ha tikmū'ūn te Topak-tok putup, puxix tu' Tak putup kamah.

²⁴Yīy hām'āktux'ax hittap xeh 'ākuxa kopah, nūy 'āhi xe'ēgnāg Topa yūmūg Tak mūtik, xik-tok mūtik, tu' kuxap-xet Topa kuxa mūtik, xik-tok kuxa mūtik. ²⁵Yā Kunnix mūn te yūmū'ā hām'āktux xex, tu yūmūg xohix hīnnāp-tup xe'ēgnāg, 'ūg pip Topa yīkāgnāg pexkox tu'.

²⁶'Āte xa kax'āmi', puyīy tikmū'ūn xa mō'āmā hok. ²⁷Kunnix te Topa Koxuk yīxōnnāhā 'āxop hah, ha tikmū'ūn 'ūm te

xa hāmyūmmūgā hok. Yā Topa Koxuk mūn te 'ākopa' xip, tu xa hāmyūmmūgāhā', tu Topa yōg hām'āktux xohix yūmmūgāhā', tu xa hāpxe'e yūmmūgāhā', yīy hāmyūmmūgā'ax pu īpkox pi', nūy Kunnix kuxa mūtik 'ākuxap-xet.

²⁸ Ūgkutok xop: Ya hamūn. Kunnix kuxa mūtik 'ākuxap-xet, hu ta kuxānōg hok, 'īhā Kunnix te putpu' nūn, yīy yāy-hāhup hok, 'ap yāy 'ūm xaptop putup'ah. ²⁹ Kunnix te hāmyok mīy, yīy yāy yōg tikmū'ūn te hāmyok mīy kamah, yā Topap-tok xop nō'ōm. Yā' max 'āxop te hāmyūmmūg.

Tu Topak-tok xop 'āktux

3 Topa te mōg yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu mōg yāy xe'ēgnāg, hu yūmūg 'āxet'ax mīy Topak-tok xop. Yā Topa hā yūmū'ā kutok xop xe'e'. Topa hā' puknōg xop te yūmūg putup nōg, Topa mūn yūmmūg 'ohnāg tu'. ² Ūkxape xop: Hōnhā Topa hā yumūg kutok xop, ha yūmūg xuxyā nūn, kopxix yūmūg yāy yānān 'ūtup'ax, ha xīy 'a yūmū'ātep yūmmūg'ah, pa Kunnix nūn, kopxix yūmūg yāy yānān, nūy Kunnix putuk, yūmūg xuxyā xe'e pēnāp-tup tu'. ³ Ha tikmū'ūn te Kunnix nūn'ax hip, tu' xak, nūy hāpxopmā max, nūy Kunnix yōg hāpxopmā max tat.

⁴ Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax pu' yīpkox hok, puxix tu hāpkummuk mīy. Yā hāpkummuk mīy, 'īhā' xat'ax tu yīpkox 'ohnāg. ⁵ Kunnix nūn, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax kuxyā', tu hāpkummuk mīy 'ohnāg. Yā 'āxop te' yūmmūg tap, ⁶ yīy tikmū'ūn kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, puxix tu hāpxopmā max, tu 'a hāpkummuk mīy pax'ah. Pa tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax, puxix Kunnix pēnā hok, xi' yūmmūg hok kamah.

⁷ Ūgkutok xop: 'Ōg pa 'āti', puyīy tikmū'ūn xa mō'āmā hok. Tikmū'ūn max te hāmyok mīy, ha kaxīy Kunnix te hāmyok mīy. ⁸ Tikmū'ūn te hāpxopmā

kummuk pax, puxix Hāmgāyāgnāg yōg, yā Hāmgāyāgnāg te hāpxopmā kummuk tap. Topa te hām xexka mīy, 'īhā Hāmgāyāgnāg te hāpkummuk mīy tap. Ha Kunnix nūn, nūy Hāmgāyāgnāg yōg hāpxopmā'ax nōā', pu tu nōg.

⁹ Topa Koxuk te Topak-tok xop ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā kummuk hok, Topak-tok xop tu'. ¹⁰ Topak-tok xop xix Hāmgāyāgnāg kutok xop 'ap yāy putuk'ah. Yā Hāmgāyāgnāg kutok xop te hāpkohe mīy, tu' nōy putup hok.

Tu yāy putup pax 'āktux

¹¹ 'Āxop te hām'āktux hittap 'āpak, hu: "Ūyā yūmūg xohix yā yāy putup pax." Kaxīy. ¹² Tik hittap Kāyīy te yāy taknōy 'Ameo putex. 'Ānōy putex hok, nūy Kāyīy putuk hāpxopmā hok. Ha Hāmgāyāgnāg xop yōg, tu yāy taknōy putex. Tep tu Kāyīy tep-tex? Yāy kūmīy'ax kummuk tup-tex, 'ūtaknōy te hāpxopmā max, yīy Kāyīy tep-tex.

¹³ Ūkxape xop: Topa hā' puknōg xop te 'āp-tup nōg, pāyā 'ākuxānōg hok. ¹⁴ Hōmā yūmū'āte hāpxopmā kummuk pax, pāyā Kunnix te yūmūg kuxa hīn-nāhā', yīy yūmūg nōy putup pax xexka nōmhā. Yā taxīy hā yūmūg yāy kuxa hī'ax yūmmūg. Tikmū'ūn te' nōy putup hok, puxi' kuxa hī 'ohnāg. ¹⁵ Tikmū'ūn te' xapep-tup hok, puxix tu kuxa kopap-tex, ha tikmū'ūn tep-tex, puxix tu kuxa hī 'ohnāg. ¹⁶ Ha yūmū'āte putup pax yūmmūg. Yā Kunnix xok yūmūg pupi', nō yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmū'ā tu' xok, 'ūyā yūmūg xape pupi xakix kamah! ¹⁷ Ūptexop xexka te' nōy hok 'ūm pēnāhā', tu hāpxop 'ūm hōm hok, 'ūkuxa ka tu', puxip-texop te Topa 'ūm putup pax 'ohnāg. ¹⁸ Ūgkutok xop: 'Āxop te 'ānōy putup, ha hāpxopmā max, nūy 'āyīy'ax hāp-tup puxet hok. Pa hāpxopmā max, nūy 'ānōy hā 'ātehet, nūy tup-tup pax xe'e'.

Tu kuxānōg hok Topa keppa 'āktux

¹⁹Hā kaxīy yūmū'āte hāmyūmmūg, yāy yōg hāpxopmā'ax max hā yūmū'āte hāmyūmmūg. Yā yūmūg mūn Topa yōg, hu yūmūg kuxa mām ka'ok Topa kopah. ²⁰Yūmū'āte yāy kuxa yīkopit, tu yā yāy kupex, puxix Topa hāmyūmmūg, nūy yūmūg kuxa tu yūmmūg kamah. ²¹Yūmūg kuxa yā yāy kupex hok, kopxix yūmūg mōg yāy nīynām, nūy Topa keppa' pi', nūy nōm pu hām'āktux, nūy yūmūg kuxānōg hok. ²²Topa pu yūmūg yīpkox pip, yīy ta yūmūg xat, 'ū hāpxopmā max, hu Topa tu' xak, 'ū yūmū'ā hāpxop 'ūm popmā', ha' popmāhā'. ²³Ha Topa te' xat, hu: “Ākuxa mām 'ūgkutok Yeyox Kunnix kopah,” kaxīy. Tu xe: “Āpu 'āxohix yāy putup pax,” kaxīy. Yā kaxīy Kunnix te yūmū'ā xat tap. ²⁴Tikmū'ūn yīpkox pi', puxix tu kuxapxet Topa kuxa mūtik, xix Topa kuxa nōm mūtik kuxap-xet, tu yāy Koxuk yīxon-nāhā', pu yūmū'ā hāmyūmmūgā'.

Tu' Koxuk xe'e 'āktux, xi' koxuk te mō'āmā'ax 'āktux

Tu' Koxuk xe'e 'āktux, xi' koxuk te mō'āmā'ax 'āktux

4 Tikmū'ūn punethok te: “Topa Koxuk tek kopak xip,” kaxīy. Nāy, 'āpu nōm xop yīkopit, nūy hāmyū mmūg. Pe yā Topa Koxuk xe'e te nōm kopa' xip. Yā tikmū'ūn punethok te hām'āktux max, pa Topa pupi hām'āktux'ah. Yā mō'āmā'! ²Hā kaxīy 'āxop te' kopit'ax, hu: Tikmū'ūn te Yeyox Kunnix 'āktux, tu Yeyox yā tikmū'ūn kutok 'āktux, puxix Topa Koxuk xip nōm xop kopah. ³Pa nōm tikmū'ūn te hām'āktux hok, tu: “Ap tikmū'ūn kutok xe'e'ah,” kaxīy, puxix Topa Koxuk 'ūkopa tu xip 'ohnāg. 'Āmhok. Pa' koxuk puknōg te' kopa' xip, nōm te Yeyox tu' gāy. Hōmā tikmū'ūn te'

koxuk puknōg nūn'ax 'āktux, ha hōnhā hām xexka tu' xip.

⁴Ūgkutok xop: Yā 'āxop Topa yōg, hu hām'āktux hā mō'āmā'ax xop kuxyāp-tup. Yā Topa Koxuk te 'ākopa' xip, tu' ka'ok xe'ēgnāg, ha' koxuk puknōg pu'uk. ⁵Topa hā' puknōg xop te yāy yōg hāpxopmā'ax 'āktux, ha yāy yōg xape xop te hām'āpak, tu Topa hā' puknōg xop hā' xape, hu hām'āpak. ⁶Pāyā yūmūg mūn Topa yōg. Tikmū'ūn te Topa yūmmūg, puxix yūmū yōg hām'āktux 'āpax, ha tikmū'ūn te Topa yūmmūg hok, puxix hām'āpak hok. Ha kaxīy yūmū'āte Topa Koxuk yūmmūg, xi' koxuk te mō'āmā'ax yūmmūg kamah.

Topa te tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg 'āktux

⁷Ūkxape xop: Ūyā yūmūg yāy putup pax, yā Topa te yūmūg ka'ogāhā', 'ū xape putup pax. Tikmū'ūn te' xape putup pax, puxix yā Topak-tok, tu Topa yūmmūg. ⁸Tikmū'ūn tep-tup pax hok, puxix Topa yūmmūg hok, yā Topa te mō'yāy xe'ēgnāg. ⁹Tu yūmūg yūmmūgāhā', tu tak-tok puxehnāg nū'kutnāhā', tuk-tok puxehnāg nū'kutnāhā hām xexka tu', pu yūmūg pupi tu' xok, nūy yūmūg kuxa hīnnā xe'ēgnāg. ¹⁰Ha Topa te yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg. 'A yūmū'āte Topa 'ūm mō'yāy xe'ēgnāg'ah. 'Āmhok. Pa Topa te yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg, huk-tok nū'kutnāhā', pu yūmūg pupi tu' xok, hak-tok xok, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xohix xaxogā', pu tu kux.

¹¹Ūkxape xop: Topa te yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg, 'āpu yūmūg kamah yāy putup pax. ¹²'A tikmū'ūn te Topa 'ūm pēnā xet'ah. Yūmūg yāy putup pax, puxix Topa yūmūg kuxa hā yā tu kuxapxet, ha mōktu yā mō'yāy xe'ēgnāg. ¹³Hā kaxīy yūmūg kuxa mām ka'ok, 'ūyīy kuxap-xet Topa kuxa mūtik. Yā Topa te yūmūg kopa' xip, tu yāy Koxuk xe'ēgnāg yīxōnnāhā', yūmū'ā'. ¹⁴Hak

mū'āte Topak-tok pēnāhā'. Yā Topa tek-tok nū'kutnāhā hām hah, pu Topa hā' puknōg xop pupi tu' xok. ¹⁵Tikmū'ūn te Yeyox Kunnix yā Topak-tok 'āktux, puxix Topa kuxa nōm mūtik kuxap-xet. ¹⁶Yā yūmū'āte Topa yōg mō'yāy'ax yūmmūg, ha yūmmūg mōg yāy xē'ēgnāg, ha yūmmūg kuxa mām ka'ok nōm kopah.

Topa mūn mō' yāy'ax xē'ēgnāg, ha tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxix tu kuxap-xet Topa kuxa mūtik, ha Topa kuxa te nōm mūtik kuxap-xet 'ūyānān tu'. ¹⁷Topa te mōg yāy xē'ēgnāg, tu mōktu yūmmūg kuxa kopa' xip ka'ok, ha yūmū'āte mōg yāy nīynām. Ha hāptup xē'e mō'nāp-tup, 'ihā Kunnix xē'e te putpu nūn, nūy hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. 'Ūyā yūmmūg hāpxopmā max, Kunnix te hāpxopmā max putuk! ¹⁸Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxix tu' yīpkutuk hok, tup-tup pax, hu' yīpkutuk hok. Tikmū'ūn te' nōy yīpkutuk, puxip-tup kutōgnāg, tu' gāy'ax yīpkutuk, hu' kuxa xūy.

¹⁹Topa te yūmmūg mōg yāy xē'ēgnāg hāmāxap, yīk-nāy tu yūmū'āte Topap-tup pax. ²⁰Tikmū'ūn te: "Āte Topap-tup pax," kaxīy, tu' xape 'ūm nōy putup nōg, puxi' koit. Tikmū'ūn te' nōy pēnāhā', tup-tup hok, puxix Topap-tup hok kamah. 'Ap pēnā xet'ah. ²¹Yīy Kunnix te yūmmūg xat, hu: "Tikmū'ūn te Topap-tup pax, puxi' xape putup pax kamah," kaxīy.

Tute' gāy xop kuxyā 'āktux

5 Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yā Topa yōg hāmāyākutnā'ax yūmmūg, puxix nōm tikmū'ūn Topa hāk-tok. Tikmū'ūn te' Tak 'ūm putup pax, puxik-tok xop putup pax kamah. ²Yūmū'āte Topap-tup pax, tu 'ōg xat'ax mīy, hu Topak-tok xop putup pax kamah, tu' yūmmūg. ³Tikmū'ūn te Topap-tup pax, tu tu' yīpkox pip, 'ap xat'ax ka'ok'ah, yūmmūg mōg yāy xē'ēgnāg hah. ⁴Yā Topak-tok xop te' gāy xop

kuxyāp-tup, yūmmūg kuxa mām ka'ok, puxix Topa hā' puknōg xop kuxyāp-tup. ⁵Ū' ūm te' kuxyāp-tup? Nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopa xop, tute' kuxyāp-tup, nōm te hāmāyūmmūg, yā Yeyox mūn Topak-tok.

Tu Yeyox Kunnix 'āktux

⁶Tu' nūn, hap-tox pix kōnāg hā, ha' hep 'āta nū'nāhā'. Ūp-tox pix, 'ihā Topa te yāy kutok 'āktux, ha yūmmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmū'ā Topa hā kutok xop kamah. Ha Topa Koxuk te: "Hamūn! Yā hām'āktux xē'e!" kaxīy. ⁷⁻⁸Yeyox Kunnix yā Topak-tok xē'ēgnāg. Topa Koxuk te yūmmūg kuxa kopa hāmāyūmmūgāhā', 'ūyīy hāmāyūmmūg, xix Yeyox putox pix, 'ihā Topa te hām'āktux, xix Yeyox te yūmmūg pupi' xok, nūy yūmmūg kuxa kummuk xit, nūy tu kuxa maxnā', yā hāpxopmā'ax 3 hā yūmmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. ⁹Tikmū'ūn te hām'āktux, kopxix yūmmūg xupax, ha Topa te hām'āktux, kopxix yūmmūg yīp-kox pi', hāpxe'e 'āktux hah, ha Topa te Yeyox yā yāy kutok 'āktux. ¹⁰Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Topak-tok kopah, puxix yāy kuxa tu: "Hamūn!" kaxīy. Tikmū'ūn kuxa yūm hok, puxix tu Topa te yā' koit 'āktux, Topa yōg hām'āktux pu' yīp-kox 'ohnāg hah, ha Topa te: "Yeyox mūn yā 'ūgkutok xē'e!" kaxīy. ¹¹Tu xe: "Āte 'ākuxa hinnā xē'ēgnāg, 'ūgkutok hā 'ākuxa hinnāhā, ha 'āhi kux 'ohnāg," kaxīy. ¹²Topak-tok te tikmū'ūn mūtik tihi', puxix tu kuxa hi xē'e, ha tikmū'ūn mūtik ti hok, puxix tu hi 'ohnāg.

Tu' hi xē'ēgnāg, ha' kux 'ohnāg 'āktux

¹³Āte xa kax'āmi', nūy xa hāmāyūmmūgā'. Āxop kuxa mām ka'ok Topak-tok kopah, tu 'ākuxa hi xē'ēgnāg. ¹⁴Topa keppa yūmmūg pip, tu' yīpkutuk 'ohnāg. tu Topa tu' xak, pu hāpxop 'ūm hōm, 'ūyīy yūmmūg hāpxopmā max, puxix yūmū'ā

hôm. ¹⁵Yümü yōg hām'āktux 'āpak hah, hu yümū'ā' hōm putup.

¹⁶Pēyā tikmū'ūn te' xape pēnāhā', ha hāpkummuk mīy miāx, yīy Topa te' xūygāp-tup, pāyāp xok putup'ah. 'Āpu Topa tu' xax, pu 'āxape hīnnā', puyīy tu' xok hok. Yā hāpkummuk miāx. Pēyā' xape te hāpkummuk xexka mīy, pūyā Topa tu' xax hok, puyī' hīnnā'. Yā' xok putup. ¹⁷Hāpkummuk mīy'ax xohix te yāy pu hāpkummugāhā', pa 'ap xohix tep-tex'ah.

¹⁸Topak-tok xop 'ap hāpxopmā kummuk pax'ah, Topak-tok te' pēnā max hah,

yīy Hāmgāyāgnāg te' kummugā hok, ha yümū'āte' yūmmūg.

¹⁹Yā yumū' mūn Topa yōg, ha Hāmgāyāgnāg te Topa hā' puknōg xop xat.

²⁰Yā Topak-tok nūn tap, tu yümū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy yūmūg Topa xe'ēgnāg yūmmūg. Topa kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet, xik-tok Yeyox Kun-nix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet. Yā Topa xe'ēgnāg, tu yūmūg kuxa hīnnāhā xe'ēgnāg.

²¹'Ūgkutok xop: Topa 'ūm komut nīm! Nōm pu nū'āktetex hok! Tu ta tu' kux.

YOĀM TE 'ŪN KUXA YŪM KA'OK'AX PU KAX'ĀMI' II

1 'Ūgmūn yā tik pēnā max'ax, tuk xape pu kax'āmi', xik xape kutok xop pu kax'āmi', 'āte nōm putup pax xe'e'. 'Ak puxet'ah. Yā tikmū'ūn te hāmyok mīy, tu 'āp-tup pax kamah. ²'Ūgmū'āte 'āp-tup pax, hāpxe'e tek mū kuxa kopa' xip hah. Yā' xip ka'ok mō kuma' mōg.

³Pūyā yūmūg Tak Topa xa hāmmāxnā', xix ākuxa ka', xix 'ākuxa māmā'. Pūyāk-tok Yeyox Kunnix mūtik xa hāmmāxnā', xi mō'āyāy xe'ēgnāg, hāmyok mīy tu'.

Tu hāpxe'e 'āktux, xix yāy putup pax 'āktux

⁴Tikmū'ūn te 'āxop 'āktux, yā 'āk-tok te hāmyok mīy, ha tikmū'ūn te' xuktux, ha kaxīy yūmūg Tak Topa te yūmūg xat, yīk kuxa hittup. ⁵'Ūkxape hex, 'ūyā yūmū yāy putup pax. Yā Topa te' xat tap, 'ūyā yūmūg yāy putup pax. ⁶Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxix Topa yōg xat'ax mīy. Yā 'āte xe' xat'ax 'āktux, hu: "Ūyā yūmū yāy putup pax mōg kumak mōg," kaxīy.

⁷Tikmū'ūn punethok te' nōy pu mō'āmā', tu hāpxexka xohix tu' pip. Tu

Yeyox Kunnix 'āktux, hu: "Ap tikmū'un kutok xe'e'ah," kaxīy. Yā Kunnix tu' gāy xop, tu yā' koit. ⁸'Ōg pa 'āti', ka 'āhām'ax xaxok, puyīy pexkox yōg hāpxop hā Topa xa pago.

⁹Kunnix te hāmyūmmūgāhā', yā' puxi', pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg putup xūy, hu yāy pu hāmyūmmūg'ax puknōg yūmmūgāhā', puxix Topa nōm tikmū'ūn mūtik tu ti hok. Pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ax 'āpax, puxix Topa nōm mūtik 'ati', hak-tok te nōm mūtik tihi'. ¹⁰'Āha tikmū'ūn nōy mōg, tu Kunnix yōg hām'āktux xe'e yūmmūgā hok, yīy ta 'āpet tu' xānā hok, pu mō'xip, xix hāmmāxnā'ax 'āktux hok, nūy: "Pūyā Topa 'ākuxa yumā'," kaxīy. 'Ūxuktux hok. ¹¹Yā tikmū'ūn te' kummuk xop pu hāmmāxnā'ax 'āktux, puxi' kummuk xop mūtik hāpkummuk mīy.

Tu hām'āktux kux

¹²'Āte xe xa hām'āktux putup, pa kax'āmi'ax hā 'āte 'ap hām'āktux putup'ah xa'. 'Ūgmōg putup 'āha, nūy xa hām'āktux, xa 'āxop yānān tu 'ā hām'āktux, 'ūyīy yūmūg kuxa hittup xexka'.

¹³Topa te 'āxape hex yāykutnāhā', hak-tok xop te xa 'āneo. Tu ta tu' kux.

YOĀM TE' XAPE 'ĀXET'AX GAX PU KAX'ĀMI' III

1 'Ūgmün yā tik pēnā max'ax, tuk xape Gax pu kax'āmi', 'āte nōm putup pax xe'e'.

²'Ūkxape', 'āte Topa tu' xak tap, puyīy xa hāmaxnā', xayīy 'ākuxa hit-tup putuk 'āhittup. ³Yūmūg xape nūn, tu 'āmūn 'āktux, hak kuxa hittup xexka', hak xape te xate hāpxopmā max 'āktux, xix xate hāpxaxok hok 'āktux, xix xate hāmyok mīy 'āktux, ⁴yīk kuxa hittup, 'āmūn tek mūn hā 'ūgkutok tu'.

Tu Gax 'āktux max

⁵'Ūkxape: Yūmūg xape pu 'āhām max, xix yūmūg xape puknōg pu 'āhām max kamah. ⁶Ha 'āmūn 'āktux, 'īhā' kuxa mām ka'ok xop yāykotinnā' pip, xix xate 'āxapep-tup pax 'āktux. Hōmhā 'āte xa' xak, xa nūhū 'āxape xop mō'nīynām, pu xe' mōg, nūy hām'āpak'ax max 'āktux, 'āhittup hah, nūy 'āhā 'ātehet, nūy Topa kuxa hittupmā'. ⁷Yā Kunnix pu' hām, tu hāpkumep, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, tu tikmū'ūn kuxa mām hok xop tu tayūmak pop 'ohnāg. ⁸Yīy yūmū'āte nōm 'a tet'ax, nūy nōm xop mūtik yūmūg pupi' hām, nūy hām'āktux xe'e 'āktux hāpxexka nōy tu'.

Tu Niot 'āktux, xix Nemēn 'āktux

⁹Hōmā 'āte tappet kutōgnāg mīy, tu 'āxop kuxa mām ka'ok xop ha

mō'kutnāhā', pa Niot tep-tup nōg, yāy pe'paxex xexka tu', tu 'āxop xat putup, ¹⁰yīy 'āhak mōg, tu mōktuk xupēp, tu Niot pu hām'āktux putup, tu' yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup. Yāk mūg 'āktux kummuk, tu' koit xexka', Tu hāpxopmā kummuk kamah, tu' xape xop 'ap xānā'ah, nūy pet tu mō'xip. Tu' xat hok kamah, pu yāy xape nōy xānā hok, ha' mīy, puxix' xat hok, pu yāykotinnā tu' xip hok 'ūxape xop mūtik.

¹¹'Ūkxape,: 'Ānōy yōg hāpxopmā'ax max tat, tu hāpxopmā'ax kummuk kuxyā'. Yā Topa yōg xop te hāpxopmā max, pa tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, 'ap Topa 'ūm pēnā xet'ah.

¹²'Ūxohix te Nemēn 'āktux max, ha hāmyok mīy, yīg mū'āte' xuktux max, ha xate' yūmmūg, yāg mū'āte hām'āktux xe'e'.

Tu 'āneo hōm

¹³'Āte xa hāpxopmā'ax xohix 'āktux'ax, pa tappet tu 'āte' mīy putup'ah, ¹⁴Hu 'āte' hip, nūy 'āpēnā', 'īhā xa hām'āktux putup.

¹⁵Pūyā Topa 'ākuxa yūmmā'. Yūmūg xape xohix te 'āneo. 'Āte yūmūg xape xop xaxok 'ohnāg, nōm xop te 'āmūtik pip. Hu xa' xak, xak mūn 'āktux, nūy yūmūg xape xohix pu' xuktux. Tu ta tu' kux.

YOT TE' KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI'

1 'Ūgmūn Yot, Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', yā Tiak hāk taknōy, tu xa kax'āmi', Topa te 'āxop xānāhā hah, ha Topa yūmūg Tak te mō'āyāy xe'ēgnāg, xix Yeyox Kunnix te 'āpēnānā' xip, nūy 'āpēnā max.

²Pūyā Topa 'ākuxa māmā', xix mō'āyāy xe'ēgnāg, xix 'ākuxa ka', ha mōktu yā 'ākuxa hittup xexka'.

Yot te mō'āmā'ax xop 'āktux

³'Ūkxape xop, 'āte 'āp-tup pax, tu xa kax'āmi', nūy 'ākuxa ka'ogā', nūy yūmūg xuxyā 'āktux. Yā yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' kuxa max tat. Yīy 'āte nū mīy tappet, nūy mō'ānīynām, xayīy kuxa mām hok xop pu hām'āktux hā' nōy yānān. Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux xe'ēgnāg, tu 'ap xep 'āktux putup'ah. ⁴Yā tik xop kuxa mām 'ohnāg, tu' xaptop hā' kuxa mām ka'ok xop kopa' tihī', tu Topa yōg tikmū'ūn pu' koit, tu hāmyūm-mūgāhā', tu mō'āmā'ax hā hāmyūm-mūgāhā', tu Topa yōg hām'āktux xe'e hā' yānān hām'āktux nōy. Yā yūmū yōg Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā', tu yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', pāyā tik te koit xop te' nōy xop pu yā mō'āmā', nūy yāy putup'ax kummuk mīy, tu' nōy hā' xupxet pax, tu yūmūg xuxyā puxehnāg putup nōg, nōm te yūmū'ā hāmyūm-mūgā xe'ēgnāg. Ha Topa yōg tappet te nōm tik te koit xop 'āktux tap. Yā Topa te' yōg hāpxopmā'ax kummuk 'āktux, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu', nūy tu pago. ⁵'Āxop te hāmyūmmūg tap, pāyā' xaxok hok: Yā Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn mōy hāpxexka 'Eyit kopah, ha hāmyāxata-muk punethok nōg, 'ihā' kuxa mām hok xop kix. ⁶Pexkox yōg nū'pok xop xohix, pāyā' yāg yīpkox 'ohnāg Topa pu',

tu Topa 'āxet'ax xe'ēgnāg pa', nūy Topa yānān tu' xat, yāy xexka pe'paxex, tu' hitop hā yāy xexka pe'paxex, tu' xat kummuk nām, tu yāy xip'ax nīm. Yīy Topa gāy kāmānat kummuk xop tu', tu pexkox yōg kāmānat kummuk hā' gāy, tu pipkup mākxap'ax hā' hīy ka'ok, ha nōm koa hok, ha kaxīy Topa te' kummuk xop mōgāhā', tu' tat, ha hāpkoxtap tu' mām, tu' hip, pu Topa' yānān tu' xūygā xexka', ha' xūy kuxyā 'ohnāg. ⁷Tikmū'ūn te xa kōmēn Xonōm 'āktux, xix kōmēn Gōmōg 'āktux, xix kōmēnnāg te hāmhumnāg tu' pip 'āktux. 'Ūxohix kōmēn hittap. Ha' yōg tikmū'ūn xop te hāpxopmā kummuk pax kamah, nū'pok xop putuk, tu' nōy mūtik nōm kummuk pax, xi' nōy hā' xupxet. Yā kuxap te mō'hap mō'kuma' mōg, tu' xūygāhā'. 'Ūxaxok hok, xa 'āxop kaxīy 'āxūy hok.

⁸Yā nōm te koit xop yāy yōnkup hā hāpxopmāhā', nūy yāy yīn kummugā', 'a Topa yōg hām'āktux 'ūm 'āpak'ah, 'ūyīpkox 'ohnāg tu', tu pexkox yōg nū'pok xop max māmōg kummuk. ⁹Yā nū'pok xop yōg xat'ax yā Mīget, tu 'ap nōy xop māmōg'ah. 'Āmhok. Hōmā Mīget te Hāmgyāgnāg pu hām'āktux, tu Mōyyex yōg xokxax 'āktux, ha' nōy yānān, 'ihā Mīget māmōg 'ohnāg, tute: "Pūyā Topa 'āmānōg!" kaxīy. ¹⁰Pa tik te' koit xop te māmōg, pa hāmyūm-mūg 'ohnāg. Tu hām yōg hāpxopmā'ax puxet yūmmūg, xokxop putuk, ha' nōg. ¹¹Pūyā tu kuxānōg, nōm tik te koit xop! Tute tik hittap Kāyīy yōg putat kummuk hā' mōg, nūy yōg hāpxopmā'ax kummuk tat, tu tayūmak putup xūy, tik hitap Mana'ām putup, yīy hāpxopmā kummuk kamah. Hōmā Kone gāy Topa tu', ha Topa tep-tex, hāpkummuk mīy hah, ha tikmū'ūn te hāpkummuk mīy kamah, Kone putuk, ha Topa te' kix kamah. ¹²Ha tikmū'ūn te' koit xop te 'āxop yōg 'āmuk xexka hā' mōg, tu kenmuk xo'op, tu mōktu paptux, tu' nōy xop pu' hupmāhā'.

Tu yāy pe'paxex, pa' nōy 'ūm pe'paxex 'ohnāg. Yā texgōy xexka putuk, 'āmuuh te 'ūnōā mō'ka'ok. Tu mīnta kup kummuk putuk, yā hāmyāxatamuk xohix hā mīnta 'ohnāg taha', ha mīm kup putuk, tikmū'ūn te nōm xut hām kopah, ha yīpx-atit te hāptopa tu' tap. ¹³ Tu kōnāg kox xexka gāy putuk, ha yāy mahapnām. Kaxiy tikmū'ūn te' koit te hāpxopmā'ax kummuk hā' hupmāhā'. Ha māyōnnāg 'ūm putuk, nōm te pexkox yōg putat xaxok, ha hitop hā hāpkumep, tu' xup-pet 'ohnāg, yīy Topa te' koit xop pu' pet, ha hāpkoxtap kopa' pip ka'ok, mō'kuma' mōg, tu' pip kux 'ohnāg, yā hāptupmā 'ohnāg.

¹⁴ Mōnāyxop hittap xexka 'Ēnōg te Topa pupi hām'āktux, tu tik te māxap 'Anāo hā mōkputox. Yā 'Anāo tek-tok put, ha tehomik tok put, ha tehomik-tok put, ha tehomik-tok put, tu mōktu xohix te 7, ha mōkputox 'āxet'ax 'Ēnōg, tu tikmū'ūn te' koit xop 'āktux, hu: “Pēnā! Yūmūg xuxyā nūn, pexkox yōg nū'pok xop xohix te 1.000 punethok mūtik nūn, ¹⁵ nūy tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' nūn, nūy kuxa mām hok xop yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy yōg hām'āktux'ax kummuk hā' kopit, Topa 'āktux kummuk ha' kopit putup, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu',” kaxiy.

¹⁶ Yā' koit xop yīy, yā' nōy nāg, hu yāy pupi' gāy nām, xi' nōy kupex, tu yāy yōg putup'ax mīy, tu yāymūn xexka 'āktux, tu tikmū'ūn nōy pu' hitop hā hām'āktux, hu: “Āte 'āp-tup pax,” kaxiy. 'Ūnōy yōg hāpxop pop'ax tu hām'āktux max, pāyā' kuxa kummuk!

Tute hāmyūmmūgāhā'

¹⁷ Pa 'āxop yā 'āhā 'āxape, yīy yūmūg xuxyā yōg mō'pok xop pe'āpaxeh, ha

Topa pupi hām'āktux, ¹⁸ tu: “Hāmyāx-atamuk xox putox mō'nāp-tup, 'īhā tikmū'ūn te' koit'ax nūn putup, tu xa hā yīxix kummuk. Yā nōm xop kuxa mām 'ohnāg, hu yāy putup'ax mīy,” kaxiy. ¹⁹ Tu 'āxop gāyāp-tup, xayiy 'āyāxatat. Yā Topa Koxuk pu' yīpkox 'ohnāg, pa yāy pup-xet yīpkox pip. ²⁰ 'Ūkxape xop, 'āpu 'āxop mō'kuma 'āmōg Topa yōg putat hā, 'ākuxa mām ka'ok tu 'āmōg, nūy yāy ka'ogā'. Yā Topa te hām'āktux max xe'ēgnāg, tu 'ākuxa tupmāhā', xa 'ākuxa max. Topa te 'āka'ogāhā', xa Topa pu hām'āktux pax. ²¹ Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, yīy hāpxopmā max nōm pu', 'īhā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hip, puyiy 'ākuxa ka', nūy 'ākuxa hīnnā xe'ēgnāg.

²² 'Āpu tikmū'ūn yāy kuxa yīkopit'ax xop 'ūm kuxa ka', yāp-tox 2. ²³ Tu' kuxa xakix putūmnāg, 'ūmām pu'uk tu'. Tikmū'ūn te kuxap tu hāpxop max mōy, ka mō'hap, hu' nōg, kaxiy 'ānōy xop kuxa ka' kamah, pu Topa yā 'ūkuxa ka xexka', pa 'ākuxānōg, ka 'ūyōg putup'ax kummuk te 'āmōgā', xa hāpkummuk mīy.

Tu Topa pu hām'āktux, nūy tu' xuktux max

²⁴ Topa te 'āpēnā'ax max, xa Topa yōg putat xak hok, tu 'ākuxa tupmā'ax, xa 'ākuxa max xe'ēgnāg, xix 'ākuxa hitupmā'ax, xa Topa keppa 'āpi'. ²⁵ Pūyā Topa yāp-xehnāg max xe'ēgnāg, xi' xexka xe'ēgnāg, xi' ka'ok xe'ēgnāg, xi' xohix xat xe'ēgnāg, yā hōmā xix hōnhā, xix hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā', mō kuma' mōg. Pūyā' xohix Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux. Hamūn!.

TOPA TE YOĀM TU' MŪG YEYOX KUNNIX XIX HĀXPOT XOHIX

1 Yeyox Kunnix te yūmū'a' mūg hāxpox punethok, tu yāy mūn mūg, ha 'āte nōm kax'āmi tappet tu'. Topa te' xat, pu' mūg yāy yōg tikmū'ūn tu', yā yāy yōg kāmānat xop tu'. Hāxpip kutōgnāg 'ihā tikmū'ūn te nōm hāxpox xohix pēnāp-tup, ha Yeyox Kunnix te yūmū'a' nōm hāxpox xohix mūg. Kunnix te nū'kutnāhā pexkox yōg nū'pok xop, puyīy Yoām tu nōm mūg. ²Yoām te' pēnāhā, tu hāxpox xohix kax'āmi', yā' kax'āmi nū tappet tu'. Topa te' popmāhā', ha Yeyox Kunnix te tu' mūg, ³ha tikmū'ūn te nū tappet mōkupix, puxix tu' kuxa hittup. Tikmū'ūn te nū tappet 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix tu' kuxa hittup. Nū tappet tu' kax'āmi hāxpoxmā'ax, ha hāxpip kutōgnāg 'ihā tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup.

Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te' 7

⁴Ūgmūn Yoām, tu nū tappet kax'āmi Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te' 7 pu' hāpxexka 'Ax tu'. 'Ātep-tup, pu Topa 'āxop ha hāmmāxānā', nūy 'ākuxa māmā'. Hōnhā' xip Topah, tu ta' xip hōmā, tu ta' nūn putup.

Ha ta' pip 'ūkoxuk xohix te' 7 Topa keppah xix yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg keppah. 'Ātep-tup, pu Topa 'āxop pu hāmmāxānā', nūy 'ākuxa māmā kamah. ⁵Ātep-tup kamah, pu Yeyox Kunnix 'āxop ha hāmmāxānā', nūy 'ākuxa māmā'. Yeyox te yūmū'a' hāpxe'e xohix 'āktux. Yā Topak-tok te māxap xip tu' xok tāmnāg, tu putpu' hi', tu hām xexka yōg xat'ax xop xat. Tute yāy yūmūg xe'ēgnāg, tu' xok, hu yūmūg kuxa kummuk xit, tu kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', ⁶tu yūmūg mīy 'āmānex xop, yā Topa yōg xop. Tute yūmūg xat, ha yūmū'āte Topa pu hāxpoxmā max,

yā yūmūg 'ātak Topa pu hāxpoxmā max. Yeyox Kunnix yā' max xe'ēgnāg, tu' max xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Hamūn.

⁷Pēnā', 'ūnūn putup hāmgōy xexka kopah! Tikmū'ūn xohix xexka te' pēnāp-tup. Hōmā ha ta tikmū'ūn te pox xexka hā' xuhmīy. Yā tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup, hu potap-tup. Hamūn. Hā kaxīy.

⁸Topa xexka 'ūka'ok, tu hām'āktux, hu: "Ūgmūn yā māxap xix ka'ax. Hōmā' xip'ah hām xexka xix yōg hāxpox xohix, 'ihāg xip. Ha ta' nōg putup hām xexka xix yōg hāxpox xohix, 'ihāg xip putup. Hōnhāg xip, tu tak xip hōmā, tu tak nūn putup." Kaxīy.

Yoām te Kunnix pēnāhā'

⁹Ha tak mūn yā 'ātaknōy Yoām. 'Āte' xūy hā tot, yā 'āxop putuk. 'Ūkxip Topa te nōm xat xop kopah 'āxop mūtik, tu Yeyox tuk xip ka'ok 'āxop putuk. Hōmā 'āte tikmū'ūn pu Topa 'āktux xix Yeyox 'āktux, ha tikmū'ūn tek mūg, tuk xix nūnte hām tot tu', ha kōnāg te' yīmap, yā hām tot 'ūxuxet'ax Pat. ¹⁰Yenomīy 'ihā Topa Koxuk tek mōgāhā', pa 'āte yānmūn xupep'ax ka'ok 'āpak 'ūkxām tu', yā mīxux xop tut kaxyā'ax putuk, ¹¹tu hām'āktux, hu:

—Āpu 'ūpēnā xop kax'āmi', tu tappet hōm Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7 pu', yā kōmēn 'Ep tu', xix kōmēn 'Exmīy tu', xix kōmēn Pek tu', xix kōmēn Tittit tu', xix kōmēn Xahat tu', xix kōmēn Pinanep tu', xix kōmēn Namnixet tu'." Kaxīy.

¹²Ha 'ūgyōkānām, nūy 'ūkxāmpa' pēnā', nūy nōm te hām'āktux pēnā'. Pa' pip kuyānām tat'ax xohix te' 7. Yā yānām 'āta yīxux hā' mīy kūyānām tat'ax. ¹³Pa' xip nōm te Tikmū'ūn Kutok putuk kuyānām tat'ax kote'. 'Ūyōg topixxax tox, tu' pata tu' kux, tu' tat 'ūkotex hīy'ax, yā yānām 'āta yīxux hā' mīy, ¹⁴tu' xep-nok, yā kahnēn xep-nok putuk, pe tex xap ponnok

putuk, tu' pa te kuxap xexka putuk,
¹⁵tu' pata te kuyānām mō'yōn, yā
 pipkup monōn pukpex xexka putuk,
 tu' xutnuk. Tute hām'aktux ka'ok, yā
 xamoka xexka putuk. ¹⁶Tu' yīpxe'e hā'
 tat māyōnnāg xohix te' 7, tu' yīkox tu'
 xupep mikax xexka', yā' xox mut tix, tu'
 pa te kuyānām xexka mō'yōn, yā māyōn
 putuk mēynix 'ihā'.

¹⁷Ha 'āte' pēnāhā', tuk nāhā 'ūpata
 yīkak, tuk xok putuk. Pa tik nūn, tu nūk-
 tuk yīmū' yīm xix, tu:

—'Ākuxa nōg hok. 'Ūgmūn yā māxap
 xi' ka'ax. Yā hōmā' xip'ah hām xexka
 xix yōg hāpxop xohix 'ihāg xip. Ha ta'
 nōg putup hām xexka xix yōg hāpxop
 xohix, 'ihāg xip putup. ¹⁸'Ūkxip. Hōmā
 'ūkxok, pa pēnā' 'ūkhi putpu', tuk xip
 putup mōkumakmōg hāmāxatamuk xo-
 hix kux 'ohnāg hā. 'Ūgka'ok. 'Āte' xat,
 puxi' xakix 'ūxohix. 'Āte' xat hok, puxi'
 xakix hok. 'Āte xakix xop xat kamah.
¹⁹'Āpu hāmpēnā'ax kax'āmi yā hōnhā
 yōg hāpxopmā'ax kax'āmi xix hāptup
 yōg hāpxopmā'ax kax'āmi kamah. ²⁰'Āte
 xa' yūmmūgāhā hāpxop xaptop, yā
 tikmū'ūn te nōm yūmmūg 'ohnāg. 'Ūpip
 māyōnnāg xohix te' 7 'ūgyīpxe'e kopah,
 ha' pip kūyānām tat'ax te' 7. Māyōnnāg
 te' 7 yā pexkox yōg nū'pok'ax te' 7, yā
 nōm te Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7
 pēnāhā'. Ha ta kuyānām tat'ax yā kōmēn
 te' 7 yōg Yeyox kopa kuxa mām xop te'
 7. Kaxīy.

Kōmēn 'Ep yōg kuxa mām xop pu hām'aktux

2 Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg
 nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn 'Ep yōg
 Yeyox kopa kuxa mām xop pēnāhā'.
 'Āpu kax'āmi, hu:

“'Āte xa hām'aktux. 'Āte māyōnnāg
 te' 7 tat 'ūgyīpxe'e hā, tu hāpkumep
 kuyānām tat'ax yānām 'āta yīxux kote'.
²'Āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax yūmmūg.

'Āte' yūmmūg 'āxop te hāpxopmā max
 punethok, tu Yeyox tu 'āxop pip ka'ok.
 'Āte' yūmmūg 'āxop te' tot 'ohnāg tik
 kummuk. Tik kummuk te: “'Ūgmūg pip
 Yeyox yōg mō'pok xop kopah.” Kaxīy. Pa
 'āxop te yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' koit
 yūmmūg. ³'Āxop te hāmmax hip. 'Āxop
 yā yōgnū xop, hu 'āxop xūy, pa 'āxop
 te hāpxopmā max kux 'ohnāg. ⁴'Āxop
 te hāmmax mīy, pa 'āxop te hāpkum-
 muk mīy kamah. Yā hōmā 'āxop tek
 putup pax max, pa hōnhā 'āmhok. ⁵'Āpu
 hāmpē'āpaxeh. Hōmā 'āxop te hāmmax
 mīy, pa hōnhā 'a kaxīy'ah. 'Āpu hāpkum-
 muk mīy kux, nūy putpu mōg, nūy xe'
 mīy 'āxop te nōm mīy hāmāxap. Pa 'āxop
 te hāpkummuk kux 'ohnāg, kopxix 'āxop
 hak mōg, nūy xut 'ōg kuyānām tat'ax.
⁶Pa 'āxop max, yā 'āxop tep-tup nōg
 Nīkonax xop yōg hāpxopmā'ax. 'Ātep-
 tup nōg kamah. ⁷'Āyīpkox pip, nūy ta
 xupax Topa Koxuk te nōm 'aktux Yeyox
 kopa' kuxa mām xop pu.” Kaxīy.

Kōmēn 'Exmīy yōg kuxa mām xop pu hām'aktux

⁸Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg
 nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn 'Exmīy
 yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'.
 'Āpu kax'āmi, hu:

“'Āte xa hām'aktux. 'Ūgmūn yā māxap
 xi' ka'ax. Yā hōmā' xip'ah hām xexka
 xix yōg hāpxop xohix, 'ihāg xip. Ha ta'
 nōg putup hām xexka xix yōg hāpxop
 xohix, 'ihāg xip putup, tuk xok tām-
 nāg pa putpuk hi'. ⁹'Āte' yūmmūg 'āxop
 xūy. 'Āte' yūmmūg 'āxop putexop 'ohnāg,
 pa 'āmhok, 'āxop putexop xexka! 'Āte'
 yūmmūg tikmū'ūn te 'āxop 'aktux kum-
 muk, tu hām'aktux hu: “'Ūgmūg yā Yoneo
 xop kopak pip.” Kaxīy. Pa 'āmhok, yā'
 koit, yā Hāmāyāgnāg yōg xop kopa'
 pip. ¹⁰Hāpxip 'ihā 'āxop xūy'ax, pa 'āpu
 'ākuxanōg hok. 'Ūxupax. Hāmāyāgnāg
 te 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup, yā' xat

putup, pu tikmũ'ũn 'ăxop xeh kanet ka'ok kopah, ha 'ăxũy'ax 'ămnĩy te' 10 hă. 'Ăpu 'ătu pip ka'ok, hu mōg hu yă 'ăxakix, ha 'ăte xa popmăp-tup 'ăhi'ax kux 'ohnăg yōg xexka xop yōg kuxxax.

¹¹'Ăyĩpkox pip, nũy ta xupax Topa Koxuk te nôm 'ăktux Yeyox kopa' kuxa măm xop pu'!

Tikmũ'ũn te xakixp-tup, tuk-năy tu' mōg putup Hămgăyăgnăg pet tu', tu' xũy, pa' xut xop mōg putup'ah." Kaxiŷ.

Kômên Pek yōg kuxa măm xop pu hăm'ăktux

¹²Tu xe:

—'Ăpu kax'ămi pexkox yōg nũ'kutnă'ax pu nôm te kômên Pek yōg Yeyox kopa' kuxa măm xop pênăhă'. 'Ăpu kax'ămi, hu:

"'Ăte xa hăm'ăktux. Yōgnũ mĩkax xexka xox mut tix xip. ¹³'Ăte' yũmmũg 'ăpip'ax. Yă Hămgăyăgnăg yōg xexka xop yōg mĩmpe yũm'ax xip 'ōg kômên kopah, yă Hămgăyăgnăg yă' xexka', tu' xat kômên yōg xop. 'Ăxop 'ătu 'ăpip ka'ok, hu yōgnũ putat max xak 'ohnăg. Hōmă' xip 'Ătĩp, yă yōgnũ kămănat, tu' 'ă tu' xip ka'ok, ha tikmũ'ũn tep-tex nōnte Hămgăyăgnăg yōg xip'ax tu', pa 'ăxop te yōgnũ putat max xak 'ohnăg. ¹⁴Pa 'ăxop te hăpkummuk mĩy, yă yăg pip nōnte, tu Manak yōg hămyũmmũg tat. Yă hōmă Manak te 'Iyaet xop mōgăhă', pu hăpkummuk mĩy, yă xit'ax măhă tikmũ'ũn te topa komut xop pu nôm popmăhă'. Tute tikmũ'ũn pu' yũmmũgăhă', pu' nōy hă xupxet kamah. ¹⁵'Ūpip kama 'ũyăg xop, tu Nĩkonax xop yōg hămyũmmũg tat. ¹⁶'Ăpu 'ōg hăpkummuk mĩy kux. 'Ūkux 'ohnăg, kopxik mōg, nũy yăykix nôm tikmũ'ũn mũtik. Yă 'ăte yăy kix putup mĩkax xexka hă nôm xip 'ũgyĩkox kopah.

¹⁷'Ăyĩpkox pip, nũy ta xupax Topa Koxuk te nôm 'ăktux Yeyox kopa' kuxa măm xop pu'!

'Ăte păm mănă popmăp-tup 'ũxut xop pu'. 'Ăte nôm pu' popmăp-tup kama mĩkaxxap ponnok, tu nôm yĩmũ' kax'amip-tup 'ũxuxat'ax tup, ha nôm te' pop te 'ăxet'ax yũmmũg putup, pa' nōy te' yũmmũg putup 'ohnăg." Kaxiŷ.

Kômên Tittit yōg kuxa măm xop pu hăm'ăktux

Tu xe:

¹⁸—'Ăpu kax'ămi pexkox yōg nũ'kutnă'ax pu nôm te kômên Tittut yōg Yeyox kopa' kuxa măm xop pênăhă'. 'Ăpu kax'ămi, hu:

"'Ăte xa hăm'ăktux. 'Ūgmũn yă Topak-tok, tuk pa te kuxap xexka putuk, tuk pata te kuyănăm mō'yôn, tu pipkup monôn pukpex xexka putuk, tu' xutnuk. ¹⁹'Ăte 'ōg hăpxopmă'ax yũmmũg. 'Ăte' yũmmũg 'ăxop te' nōy putup pax, tu 'ăxop te 'ătu 'ăpip ka'ok, tu 'ă hăpx-opmă max punethok, tu 'ăxop te hăm-max hip punethok. Hōmă 'ăxop te hăpx-opmă kônămăhă', pa hōnhă 'ăxop te hăpxopmă max punethok. ²⁰Pa 'ăxop te hăpkummuk mĩy. Yă' xip nōnte 'ũhũn 'ũxuxet'ax Yeyamet, tu hăpkummuk mĩy, pa 'ăxop te nôm hupmă 'ohnăg. Tute hăm'ăktux, hu: 'Topa te nũgkutnăhă'. Kaxiŷ. Tu tikmũ'ũn pu hămyũmmũgăhă', tu' koit, nũy yōgnũ kămănat xop mōgă', puyĩ' nōy hă' xupxet, puyĩ' xit tikmũ'ũn te topa komut xop pu nôm popmă'. ²¹'Ăte' hip, tu 'ũn kummuk pu' popmăhă 'ămnĩy xohix, puyiŷ hăpkummuk mĩy kux, pa 'ap-tup'ah, yă' kux 'ohnăg. ²²Yiŷ 'ăte 'ũn xat putup, puyiŷ mĩmpe mō'yôn'ax tu' xihip ka'ok, tu' xũy xexka putup. Ha ta tik te nũmũtik xonnix, yă Yeyamet putuk, tu' xũy xexka putup kamah. Yă hăpxip kutōgnăg 'ĩhă 'ăte nôm mĩy putup. Pa tik te hăpkummuk mĩy kux, kopxi' mĩy 'ohnăg. ²³'Ăte Yeyamet kutok kix putup, ha mōktu' kuxa măm xohix xop te' yũmmũg putup, 'ăte tikmũ'ũn kuxa pênăhă',

xip-tox kopa pēnāhā', tu hāpkummuk mīy'ax hā yānān.

²⁴Pa 'āxop nōy te kōmēn Tittit tu' pip, tu nōm hāmyūmmūg kummuk tat 'ohnāg. Yā hāmyūmmūg 'ūxuxet'ax, hu: 'Hāmgāyāgnāg yōg hāmyūmmūg xap-top.' Kaxīy. Pa tikmū'ūn te xa nōm yūmmūgā 'ohnāg, yīy 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. Nōmhā 'āte xa hām'āktux, 'ap 'āte 'āxop xat putup'ah 'ūxeheh, xayīy hāpxop nōy mīy. Puxix. ²⁵Ūpip 'āxop yōg hāpxopmā'ax. 'Āpu 'ūxe' mīy, ha mōktuk nūn putpu'. ²⁶⁻²⁸Āte' xat putup, puyīy xut xop hām xexka yōg xohix xop xat. Yā nōm te' mīy 'āte nōm putup ha mōktu hāmyāxatamuk xohix xox putox, ha 'āte' xat putup, puyīy nōm hām xexka yōg xohix xop xat. Yā nōm xat putup, 'ihā 'āte nōm xat kamah. Yōgnū 'ātak te' xat, 'ūyīy hām xexka yōg xohix xop xat. Yā Topa tek xexka mīy, hā kaxīy 'āte nōm xop xexka mīy putup, puyīy hām xexka xohix xop xat. Yā' xat ka'ok putup. Tik te nax koxyōy pipkup xexka tox hā. Hā kaxīy 'ūxat ka'ok putup. 'Āte nōm xat xop pu' hōm putup māyōnnāg xexka'.

²⁹Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!" kaxīy.

Kōmēn Xahat yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

3 Tu xe: —'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu', nōm te kōmēn Xahat yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

"Āte xa hām'āktux. 'Āte yāy yīm hā' tat 'ūkoxuk xohix te' 7 Topa yōg xix māyōnnāg te' 7. 'Āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. Tikmū'ūn te hāmp'e'paxex 'āxop hi', pa 'ām'hok, 'āxop te' xakix xop putuk. ²'Āpu yāy koxah. 'Āpu yāy ka'ogā', nūy hāpxopmā'ax ka'ogā', nūy hāpxopmā max hupmā hok. 'Āte' yūmmūg 'āxop yōg hāpxopmā'ax

'ap xe'e'ah Topa keppah, yā Topa pu' kummuk. ³Hōmā 'ūnōy te xa hāpxop max yūmmūgāhā', ha 'āxop te' xupak. 'Āpu nōm pe'āpaxeh, nūy mīy, nūy 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax nōā'. Pa 'āxop yāy koxak 'ohnāg, kopxix 'ūgnūn putpu' xupxet nūn putuk, yā tikmū'ūn te xupxet hip 'ohnāg. Texīy 'ūgnūn? Hām'ūmhāg nūn? 'Āxop te' yūmmūg putup 'ohnāg. ⁴Pa' yāg tihi Xahat tu', tu yōg topixax tup, yā xutputux 'ohnāg. 'Āxop te hāpkumep putup 'ūgmūtik, tu topixxax ponnok tat putup. Yā' max te kaxīy. ⁵'ūxut xop te topixxax ponnok tat putup, ha 'a 'āte' mōy putup'ah 'ūyōg xuxet'ax tappet tu', Topa te nōm kax'āmi', yā Topa te nōm tu' kax'āmi', tikmū'ūn 'āxet'ax nōm hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. 'Āte hām'āktux putup, hu: 'Yōgnū tikmū'ūn nō'ōm.' Kaxīy. Yā Topa keppa 'āte nōm 'āktux putup xix pexkox yōg nū'pok xop keppah.

⁶Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!" Kaxīy.

Kōmēn Pinanep yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

⁷Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu', nōm te kōmēn Pinanep yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi hu:

"Āte xa hām'āktux. 'Ūgmax xe'ēgnāg, tu 'āte hāpxe'e mīy, tuk yīm hā tat Namix yōg pipkup hāmyīnnīn'ax. Tute hāpxōn, ha ta tikmū'ūn te mōhāmyīnnīn yūmmūg 'ohnāg. Tu tu mōhāmyīnnīn, ha ta tikmū'ūn te hāpxōn yūmmūg 'ohnāg. ⁸'Āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. 'Āte' yūmmūg 'āxop ka'ok kutōgnāg. 'Āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā', ha 'āxop te' mīy, tu 'ātu 'āpip ka'ok. 'Āte xa hāpxōn, ha ta tikmū'ūn te mōhāmyīnnīn yūmmūg 'ohnāg. ⁹'Ūxupax. 'Ūpip Hāmgāyāgnāg nōnteh, tu hām'āktux, hu: "Ūgmūg pip

Yoneo xop kopah.' Kaxiŷ. Pa yā' koit. 'Āte' xat putup, ha nōm nūn putup, tu nūktu hām tu' pip putup 'āxop keppah, tu' yūmmūg putup, 'āte mō 'āxop yāy xe'ēgnāg. ¹⁰'Āxop te yōgnū xat'ax mīy. 'Āte xa' xat, hu: 'Āpu hāpxop max hip. 'Āpu putat max xak hok.' Kaxiŷ. Ha 'āxop te' mīy. Yīy 'āte 'āxop pēnā maxp-tup, ha ta' nūn putup hāpxop xohix kummuk, puyiŷ hām xexka yōg tikmū'un xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. ¹¹Hāpxip kutōgnāg 'ihāg mōg putup 'āxop hah. 'Ūpip 'ōg hāpxopmā'ax max. 'Āpu nōm pēnā ka'ok, nūy mīy kux hok, yīy ta' nōy te 'ap xupxet putup'ah. 'Ūxut xop yōg kuxxax yā 'ōgnū'. ¹²'Āte' xut xop hā' mīy māykup putuk yāy pet yōg. 'Āte 'āxop ka'ogāp-tup, ha xate xek pet nīm putup'ah. 'Āte xut xop yīmū' kax'āmpitup Topa 'āxet'ax xix Topa yōg kōmēn yōg 'āxet'ax kax'āmpitup kamah, yā' xuxet'ax kōmēn Yenoyanēn Tup. Kaxiŷ. Yenoyanēn Tup te pexkox tu' yīxop-tup. 'Āte xut xop yīmū' kax'āmi putup 'ūyōg xuxet'ax tup kamah.

¹³'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!" Kaxiŷ.

Kōmēn Namnixet yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

¹⁴Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn Namnixet yōg Yeyox kopa kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

“'Āte xa hām'āktux. 'Āte Topa tuk xip ka'ok, tu Topa yōg xat'ax mīy pax, yāg hup 'ohnāg, tu tikmū'un pu Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux. Hōmā 'āte' mīy Topa mūtik hāpxop xohix. ¹⁵'Āte 'ōg hāpxopmā'ax yūmmūg. 'Āxop pukpex 'ohnāg xix xuxix 'ohnāg, yā 'āxop tek putup pax xexka 'ohnāg xik putuppax kutōgnāg 'ohnāg. 'Ātep-tup pe pukpex pe xuxix, ¹⁶pa 'āxop pukpex mīax, yīy 'āte

'āxop yāy yīkox kopa mō'yōn. ¹⁷'Āxop te: "Ūgmūg pute xop xexka', tu hāpxop xohix xexka pip 'ūgmū yōg. 'Ak mū'āte hāpxop nōy putup'ah. Puxix.' Kaxiŷ. Pa 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg 'āxop yāy'īgā', xix 'āhittup 'ohnāg, xix 'āp-te xop 'ohnāg, xix 'āpa hok, xix 'āxax top. ¹⁸Hōmā 'āte xa hām'āktux, hu: Mā, ha 'āte 'āxop mīy putup 'ūp-te xop xexka 'ākuxa kopah. Mā, nūy pop topixxax ponnok, nūy 'āxax top kummuk pak. Mā, nūy pop hehmēn 'āpa pu', nūy hāmpēnā', nūy hāmyūmmūg. ¹⁹'Āte mō tikmū'un yāy xe'ēgnāg, ha nōm te hāpkummuk mīy, ha 'āte: Kaxiŷ hok, yā' max'ah. Kaxiŷ. Tu nōm xūyghāhā'. Yā 'āte mō nōm yāy xe'ēgnāg. 'Āpu hāmpē'āpxeh, nūy hāpkummuk mīy kux. ²⁰'Ūxupax. 'Ūkxip hāmyīnnīn'ax yīkah, tu hām'āktux, hu: Hāpxon! Kaxiŷ. Tikmū'un 'ūm 'ūkopa' xip, tu' xupak, tu hāpxōn, kopxix mōnāy 'ūpet hā, tuk xit putup nūmūtik, ha' xit putup 'ūgmūtik.

²¹'Āte' xut xop xat putup puyiŷ māhām 'ūgmūtik 'ūxexka xop yōg mīmpe yūm'ax yīmū', ha 'āte' xohix xat putup, yā nōm te' xat putup kamah, yāk mūn putuk putup. Hōmā 'āte' xut, tu hōnhāg yūm yōgnū 'ātak mūtik 'ūyōg mīmpe yūm'ax yīmū 'ūxexka xop yōg.

²²'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!" Kaxiŷ.

Topa 'āktux max pexkox tu'

4 Hāpxip 'ihā 'āte' pēnāhā pexkox tu', ha hāmyīnnīn'ax xōn, ha nōm yīy 'ūxeheh nōm te 'ā hām'āktux hōmā, yā' yīy te mīxux xop tut kaxyā'ax putuk, tu hām'āktux, hu:

—Mā nūnte pexkox tu', ha 'āte xa mūg hāpxopmā'ax pip'ax hāpxip kutōgnāg 'ihā, yā tikmū'un te nōm pēnāp-tup! Kaxiŷ.

²Hāpxip 'ohnāg 'ihā Topa Koxuk tek mōgāhā', hak mōg, pa' xip nōm te' xat

yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg, ha 'ōm te' yīmū' yūm, ³tu' pa te mō kuyānām yōn, yā mīkaxxap takat putuk, yā mīkaxxap yax putuk, xix mīkaxxap xanōn putuk, ha ta' xip texxux, tu nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot, yā texxux yīxux, tu mīkaxxap 'exmēnat putuk. ⁴Ha ta' pip kama 'ūxexka xop yōg mīmpe mām'ax xohix te' 24, tu nōm te' xat xakot, ha mīmpe mām'ax te' 24 yīmū' mām tik xexka te' 24, tu topixxap ponnok tat, tu' xexka xop yōg kuxxax yānām 'āta yīxux mō'tat, ⁵ha nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax te kote' xip, ha ta nōnte tu' xupēp yānām kō'āynām, xix hāmānāhūn, xix tex tīnnāhā'. Ha ta' pip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppa kuyānām tat'ax xohix te' 7, tu yōg kuyānām pip, yā' koxuk te' 7 Topa yōg. ⁶Ha ta' xip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppa kōnāg xexka', yā gahap putuk, yā mīkaxxap ponnok max putuk.

Ha ta 'ōm pip, tu nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot, yā yōnnā'ī te' 4, tu' pa pip 'ūkeppa xi' xāmpah. ⁷Yā yōnnā'ī te' 4 ha yāp-xet te xoktut putuk, ha ta' nōy te mūnūytut kutok putuk, ha ta' nōy pa te tik pa putuk, ha ta' nōy te mōmōka putuk, tu topahah. ⁸Ūxohix te' 4 yōg yīmāg pip. Yāp-xet yōg yīmāg xohix te' 6, ha' nōy yōg te' 6, ha' nōy yōg te' 6, ha' nōy yōg te' 6. Yōnnā'ī xohix pa xohix pip 'ūyīmap xi' kopah. Yōnnā'ī tek-te'ex hāptup tox hā xix 'āmniy tox hā, tu' hup 'ohnāg, tu:

—Topah, 'āmax xe'ēgnāg, 'āmax xe'ēgnāg, 'āmax xe'ēgnāg. 'Āka'ok xexkanām, nūy hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. Hōmā 'āxip xix hōnhā 'āxip, tu 'ānūn putup. Kaxīy.

⁹Hā kaxīy yōnnā'ī tek-te'ex nōm te' xat pu, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, yā nōm ti mōkuma'mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, ¹⁰i'hā tik xexka te' 24 te hām tu' xakux nōm keppah, tu' nōm 'āktux max, nūy nōm xexka mīy yāy kuxa

kopah, tu yāy yōg xexka xop yōg kuxxax xex hām tu' nōm keppah, yā nōm te' xat keppah, tu:

¹¹—'Āmūn yūmūg xuxyā', yā yūmū yōg Topah. 'Āmax, ha' xohix te' yūmmūg 'āmax xe'ēgnāg, xix 'āxexkanām, xix 'āka'ok xexkanām.

Hamūn, xate' xohix xexka mīy. Xatep-tup, yīy ta' pip 'ūxohix, tu' hi'.

Kaxīy.

Tappet tox xix Kahnēn Kutok

5 Ha ta' pēnāhā 'āte, pa' xip tappet tox kīy xahix 'ūyīp xe'e kopah, yā nōm te' xat 'ūyīm kopah, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, ha tappet tox kīy xahix yīmū' pip kax'āmi'ax punethok 'ūkeppa xi' xāmpah, ha kīy'ax xohix te' 7 te tappet tox kīy. ²Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax ka'ok, yā Topa yōg kāmānat, ha hām'āktux ka'ok, hu:

—Pi'ā' xip nōm max, yā nōm te kīy'ax mep yūmmūg, nūy tappet tox ko'ah? Kaxīy.

³Pa' xip'ah pexkox tu' xix hām xexka tu' nōm max, yā nōm te tappet tox ko'ah, nūy kopa' pēnā'. ⁴'Ūkpotaha', yā' xip'ah nōm max, yā nōm te tappet tox ko'ah, nūy kopa' pēnā'. ⁵Ha ta' xip tik xexka', tu hām'āktux, hu:

—'Āpota hok. Pēnā', 'Ūxip nōm ka'ok, tu xoktut putuk, yā xuxet'ax Yona xop yōg xoktut, yā Namix yōg xupepmā xop kopa' xip, yā tute' xut. Tute kīy'ax mep yūmmūg, nūy tappet tox ko'ah. Kaxīy.

⁶'Āte' pēnāhā', pa' xip nōm xuxet'ax Kahnēn Kutok. Kaxīy. 'Ūk-nīhā' xip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax yīmū', ha yōnnā'ī te' 4 te Kahnēn Kutok xakot, ha tik xexka te' 24 te Kahnēn Kutok xakot kamah, ha Kahnēn Kutok xok tap, payā' putpu' hi', tup-tox kup xohix te' 7, tu' pa xohix te' 7. 'Ūp-tox kup xi' pa yā koxuk te' 7 Topa yōg, yā koxuk mō'pok hāpxexka xohix tu'. ⁷Ha ta' mōg Kahnēn Kutok, ha' xip tappet tox 'ūnōy yīm kopah,

yā nōm te' xat yīm kopah, yā nōm yūm mīmpe yūm'ax yīmū', ha Kahnēn Kutok te tappet paha', ⁸yā' paha', ha yōnnā'ī te' 4 te hām tu' pip Kahnēn Kutok keppah xix tik xexka te' 24 te hām tu' pip kamah Kahnēn Kutok keppah. Ha yōnnā'ī yōg 'ap pip, nūy yōg tutxit kaxyā', xix tik xexka xop te' kamah, tu' xohix yōg kănēy yānām 'āta yīxux pip kamah, nūy nōm kopa mō'hap 'ūkōnnōn, nūy tu hax max 'āpep pepix. Hā kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop te Topa pu hām'āktux, ha hām'āktux te pepi' mōg. ⁹Ūxohix tek-tex tup hāk-tex, hu:

—Āmax 'āpu tappet tox pa',
nūy kīy'ax mep.
Hamūn, hōmā tikmū'ūn te 'āp-tex,
yā tikmū'ūn pupi 'āxok,
nūy tikmū'ūn mōgā Topa hah.
Yā' xohix mōgāhā',
yā hep xohix xop yōg xop, xi' yīy'ax xohix yōg xop,
xix hām xexka xohix yōg xop, xix xop xohix.

¹⁰Ūxohix te 'āmānex xop putuk,
tu Topa pu hāpxopmā max.
Topa te nōm xat, yā yōg tikmū'ūn,
ha Topa yōg tikmū'ūn te' nōy xohix xat
putup hām xexka tu'.

Kaxīy.

¹¹'Āte' pēnāhā 'ūxeheh, tu pexkox yōg nū'pok xop 'āpak, yā' xohix te' 10.000 punethok xi' 1.000 punethok. Ūxohix te nōm te' xat xakot, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, xix yōnnā'ī te' 4 xakot, xix tik xexka te' 24 xakot. ¹²Ūxohix tek-tex ka'ok, hu:

—Hōmā tikmū'ūn tep-tex Kahnēn Kutok.
Pa hōnhā 'āxip, yā 'āmax, yā 'āka'ok
nōynā'āmōg.

Xate' xohix yōg hāpxop pop. Xate hāpxohix yūmmūg,
ha' xohix te 'āmūn 'āpak, nūy 'āxexka mīy, nūy 'āmūn 'āktux max.

Kaxīy.

¹³Ha ta' xupak 'āte 'ūhi xop xohix pexkox tu' xix kōnāg xexka tu', yā xohik-tex, hu:

—Yā' max xe'ēgnāg nōm te' xat, nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm.

Yā' max xe'ēgnāg Kahnēn Kutok.

Yūmū'āte nōm pu' popmāhā hāpxop xohix.

Yūmū'āte nōm 'āktux max, tu nōm 'āpak, tu' xexka mīy yāy kuxa kopah.

Tute yūmūg xat putup mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.

Kaxīy.

¹⁴Ha yōnnā'ī te' 4 te:

—Hamūn! Kaxīy.

Ha tik xexka xop te hām tu' pip, tu' kuxa te' yēy, tu Topa 'āktux max xix Kahnēn Kutok 'āktux max.

'Ūkīy'ax

6 'Āte xe' pēnāhā', ha Kahnēn Kutok te' kīy'ax māxap xak. Ha ta' xip yōnnā'ī puxet, nōm te' 4 xop kopa' xip. 'Ūyīy te tex tīnnā'ax putuk. Tute:

—Mā! Kaxīy.

²'Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok pon-nok, ha nōm te' yīmū' yūm, tu pox kīy tat, ha' nōy te tu' hōm 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax yānām 'āta yīxux. Ha ta' mōg, nūy hām xexka pop xix yōg tikmū'ūn pop.

³Ha ta xe' xak kīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā kīy'ax tix, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā' tix te hām'āktux, hu:

—Mā! Kaxīy.

⁴Yīy ta' xupep kāmānok nōy, yā xut-tah, ha 'ōm te' yīmū' yūm, ha' nōy te nōm ka'ogāhā', puyīy tikmū'ūn yāykix kakīynāgā'. Ha nōm te kāmānok yīmū' yūm, tu' pop mīkax xexka tox. ⁵Ha ta xe' xak 'ūkīy'ax Kahnēn Kutok te', yā' tikoyuk, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā tikoyuk te:

—Mā! Kaxīy.

'Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok nōy, yā' mūnnīy. Ha nōm te' yīmū' yūm, tu' tat

hăpxop mômûg'ax. ⁶ Ha 'âte' xupak, ha yônnăi te' 4 te hăm'ăktux, hu:

—Măyôn puxet ha' hăm'ax yôg tayumak te' pop xuxnăg xe tox xap nit puxet pe xenat xap yôg nit tikoyuk. Pa' nôi hok 'ayet hep tox xix xupyăg môi hok, yă nōnēx hok! Kaxi.

⁷ Ha ta xe' xak 'ūkīy'ax nôi Kahnēn Kutok te', yă 4, ha 'âte' xupak, ha yōnnăi nôi, yă 4 te:

—Mă! Kaxi.

⁸ 'Ăte' pēnăhă', pa' xip kāmānok nôi, yă pap-nok putuk. Ha 'ôm te' yīmū'yūm, tu' xuxet'ax yă Xakix'ax, kaxi, xix Hāmăyăgnăg Pet, kaxi, tu kāmānok nôi pe' mōg 'ūyikăgnăg. Ha' nôi te nôm kă'ogăhă', puyi xat, hăm xexka yôg tikmū'ūn yôg yăg te' 4 yôg yăg puxet kix, yă tikmū'ūn te yăykix kakīynăg putup, tu' putup xūy hă' xakix putup, tu hămpakut hă' xakix putup, ha xokxop gāy te' kix putup.

⁹ Ha ta' xak 'ūkīy'ax nôi Kahnēn Kutok te', yă 5, ha 'âte' pēnăhă', pa' pip yāmīy xohix xokxop mō'hap'ax kakak. Hōnhă yă yāmīy, pa hōmă yă tikmū'ūn, tu hăm xexka tu' pip, tu Topa yôg hăm'apak max'ax 'ăktux, yīy ta tikmū'ūn gāy, tu' kix, ha' xakix, tu nōmhă yă' yāmīy, tu' pip xokxop mō'hap'ax kakak, ¹⁰ tu hăm'ăktux ka'ok, hu:

—Topa, xatek mūg xat, yă 'ăka'oknām. Xate' xohix xat. 'Ămax xe'ēgnăg, tu hăpxe'e mīy. Hăm 'ūmhă xate hăm xexka yôg tikmū'ūn yôg hăpkummugă'ax hă nôi yānăn putup? Yă nôm tek mūg kix, hak xakix. Kaxi. ¹¹ 'Ūxohix te' pop topixxax ponnok tox, ha' nôi te:

—Năy, 'ūhip kutōgnăg, ha mōktu' xohix xexka nūn, tu nūktu' mōxaha nūnteh, yă Topa yôg kāmānat kamah, yă 'ăxop putuk, yă 'ăxape xop. Tikmū'ūn te nôm kix putup kamah, ha' xakix putup. Kaxi.

¹² Ha ta' xak 'ūkīy'ax nôi Kahnēn Kutok te', yă 6, ha hăm xexka nuhuknām, tu yăy pot, ha ta măyôn yăyhām-ni,

tu topixxax mūnni putux putuk, ha ta măyôn hex yăyhă xuttah, tu hep 'ăta putuk. ¹³ Ha ta măyōnnăg te pexkox tu' yīxohoh, yă mīnta pik xakux'ax putuk, yă 'ămuuh xexka te' kup nuhuk, hă kaxi putuk. ¹⁴ Ha ta' nōg pexkox, tu tappet tox kīy putuk, ha yīktix xohix xexka te yăy pip'ax nīm, tu ta' mōg xix hăm tot kōnăg yôg xohix te yăy pip'ax nīm, tu ta' mōg. ¹⁵ Ha ta' pip 'ūxat'ax xop, xix xexka xop, xix xonat xexka xop, xix 'ūp-texop xexka xop, xi' ka'ok xop, xix kāmānat xop, xix xuxyă xop. Yă' xohix xexka te yăy xap-top mīkaxxap xexka kakak xix yīktix tu', ¹⁶ tu yīktix pu hăm'ăktux xix mīkaxxap pu hăm'ăktux, hu:

—'Ăpu 'ūgmū yīmūg năy, nūy 'ūgmū mō'nīy, nūy 'ūgmū xaptop, puyi nôm tek mūg pēnă hok nôm te' xat, yă nôm te mīmpe yīmū' yūm, puyi Kahnēn Kutok tek mūg yānăn hok. ¹⁷ Yă hōnhă nôm gāy xexka'. Tep te' gāy'ax hă' tot putup? Yă 'ap hă' tot putup'ah. Kaxi.

'Iyaet yôg tikmū'ūn xohix te' 144.000

7 Hăpxip 'ihă 'âte' pēnăhă pexkox yôg nū'pok'ax te' 4, ha' pip hăm xexka tu', ha yăp-xet xip nōntix tu' ha' nôi xip xot tu', ha' nôi xip măyôn mō'nă'ax tu', ha' nôi xip măyôn xupep'ax tu'. Yă' xohix te' 'ămuuh mūg 'ūyīm hă, puyi 'ămuuh mōkoux hok hăm xexka tu', xix kōnăg xexka tu', xix mīmătik tu'. ² Ha 'âte' pēnăhă', pa' xip pexkox yôg nū'kutnă'ax, tu măyôn xupep'ax tu' nūn, tu Topa yôg kax'ămi'ax tat, yă Topa xe'ēgnăg yôg, yă Topa hi xe'ēgnăg. Pexkox yôg nū'kutnă'ax te hăm'ăktux ka'ok yăy xape te' 4 pu'. Yă Topa te nôm 4 xop ka'ogăhă', puyi hăm xexka koxyôy xix kōnăg xexka koxyôy. ³ Ha nôm pexkox yôg nū'kutnă'ax te:

—Hōnhă' koxyôy hok hăm xexka xix kōnăg xexka', xix mīhīm. Năy, puk mū'ăte' kax'ămi Topa yôg kāmānat xohix xexka kux tu'. Kaxi.

⁴Hā 'āte' xupak 'ūxohix texīy 'ūkux tu' kax'āmip-tup, yā Topa yōg xop, yā hep puxet 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te' 144.000, ⁵yā Yona yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Ho'op yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Gat yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, ⁶xix 'Axe yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Nāptanix yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Mānāxex yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, ⁷xix Ximēām yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Nemi yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Ixakat yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, ⁸xix Yemonōm yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Yoye yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Meyamīy yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000. Yā xohix te' 144.000.

Tikmū'ūn xohix xexka'

⁹Hāpxip 'ihā 'āte' pēnāhā, pa' pip tikmū'ūn xohix xexka', yā' xohix. Tep-te' mōkupix? Yā mōkupix yūmmūg 'ohnāg. Yā' pip punethok, yā xop xohix yōg, xix hep xohix xop yōg, xix hāpxexka xohix yōg xop, xi' yīy'ax xohix yōg xop. Yā' xohix tek-nihā' pip nōm te' xat keppah, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, xix Kahnēn Kutok keppa' pip, tu' xohix te' tat topixxax ponnok tox, tu paxxap xux pop 'ūyīm hā, ¹⁰tu' xohix te hām'āktux ka'ok, hu:

—Topa te yūmmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu', yā Topa xexkanām, xix Kahnēn Kutok, tu' xat'ax yōg mīmpe mām'ax yīmū' mām. Kaxīy.

¹¹Ha pexkox yōg nū'pok'ax xohix xexka tek-nihā' pip, tu nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot tik xexka te' 24 mūtik xix yōnnā'ī te' 4 mūtik, tu hām tu' pip, tu hām tu nūktettex, tu' pip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppah, tu Topa xexka mīy yāy kuxa kopah, tu:

¹²—Hamūn, 'āpu yūmū Topa 'āktux max mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. Topa yā' max xe'ēgnāg, tu hāmyūmmūg xexkanām mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. Topa te yūmū'ā' popmāhā hāpxop xohix, yīy yūmū'āte hām'āktux, hu: “Āmax. Puxix. 'Ūmax.” Kaxīy. 'Āpu yūmū hām'āktux hā kaxīy hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. 'Āpu yūmū yāy yōg Topa 'āpax mōkumagmōg, ha' kux 'ohnāg. Topa te hāpxop xohix yūmmūg tu' ka'oknām hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Hamūn. Kaxīy.

¹³Ha ta tik xexka puxet xip, tuk yīkopit, hu:

—'Ū'ūm 'ōhōm, yā topixxax ponnok tox tat? Hām 'ūm tu' nūn? Kaxīy.

¹⁴Ha 'āte:

—'Īntu', xate' yūmmūg. Kaxīy.

Ha:

—Yā hōmā 'ūyōg hāpxop kummuk xexka', tu' xūy xexka', tu yāy yōg topixxax pix Kahnēn Kutok hep 'āta kopah, yīy topixxax ponnok. ¹⁵Nōm xop pip Topa keppa xix Topa yōg mīmpe yūm'ax keppah. Topa pet kopa' pip 'āmniy 'ihā xix hāptup 'ihā, ha nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm te nōm xop hā tep-tup. ¹⁶A xe putup 'ūm pip putup'ah xix kōnāg putup pip putup'ah 'ūxeheh. Ha māyōn yānām ka'ok te nōm xop puk putup'ah 'ūxeheh, xix kuxap ka'ok te nōm xop puk putup'ah 'ūxeheh. ¹⁷Hamūn, Kahnēn Kutok xip, 'ūxat'ax yōg mīmpe yūm'ax tu' xip, tu nōm xop pēnāp-tup, yā Kahnēn pēnā'ax max putuk, tu nōm mōgāp-tup hāmmax tu', xix kōnāg xupep'ax tu', ha yōg kōnāg te tikmū'ūn hīnnāhā', ha Topa te' pota pa hep xohix nagāp-tup. Kaxīy.

'Ūkīy'ax, yā' 7

8 Ha ta xe kīy'ax nōy xak Kahnēn Kutok te', yā kīy'ax 7, ha' yēy, yā hām'āpak 'ohnāg 'ot xahix hā. ²'Āte' pēnāhā', pa' pip pexkox yōg nū'pok'ax te'

7 nôm te Topa keppa' pip, tu' pop mîxux xop tut te' 7, nûy kaxyâ'.

³Ha ta' xip pexkox yôg nû'kutnâ'ax nôi, tu kônnôn mō'hap'ax yîka' xip. Tute' pop kugôy hax max yôg kônnôn, nûy pugâ', nûy kugôy yâ kotinnâ 'ûkuxa mām ka'ok xop yôg Topa pu hām'aktux mûtik, puyîy kugôy mōg pepix Topa pu hām'aktux mûtik Topa hah. 'Ûpugâhâ kônnôn mō'hap'ax yānām 'āta yîxux yîmû' nôm te' xat yôg mîmpe yûm'ax keppah. ⁴Ha pexkox yôg nû'kutnâ'ax te kônnôn nû'xok kônnôn mō'hap'ax yîmû', ha kônnôn yôg kugôy mōg pepi' 'ûkuxa mām ka'ok xop yôg Topa pu hām'aktux mûtik, tu mōktu Topa tu' mōxaha', ⁵ha pexkox yôg nû'kutnâ'ax te kônnôn yôg kânēy paha', tu kônnôn mō'hap'ax tu' paha kuxap, tu' xix kânēy kopah, tu mō'yôn hām xexka tu', yîy ta tex tinnâ punethok, ha yānām kō'āynām, ha hām xexka nuhuk, tu yâ pot.

Mîxux xop tut kaxyâhâ'

⁶Ha ta' pip pexkox yôg nû'pok'ax te' 7, tu' pop mîxux xop tut, nûy kaxyâ'.

⁷Ha pexkox yôg nû'kutnâ'ax māxap te mîxux xop tut kaxyâhâ', ha tex xap nû'nâhâ xix kuxap hep 'āta mûtik tu nûktu: "Po," kaxîy hām xexka tu', ha' puk hām xexka yâg puxet, ha ta yâg tix puk 'ohnâg, ha mîm yâg puxet puk, ha ta yâg tix puk 'ohnâg, ha mîxux yîxux yâg puxet puk, ha ta' yâg tix puk 'ohnâg.

⁸Ha pexkox yôg nû'kutnâ'ax nôi xip, yâ' tix, tu mîxux xop tut kaxyâhâ', ha ta pexkox tu' xip hâpxop, yâ yîktix xexka putuk, tu kuxap xexka hâ' puk, ha nôm te' paha', tu hām tu nû'yôn yîktix, ha ta' nâhâ', tu nûktu: "Po," kaxîy, kōnâg xexka tu'. Ha kōnâg xexka yâg puxet te yâyhâ hep 'āta', ha ta' yâg tix te yâyhâ hep 'āta 'ohnâg. ⁹Ha ta' xakix kōnâg xexka kopa' pip xop yâg puxet, ha ta' xakix 'ohnâg yâg tix, ha ta yây koxiyôy

mîpkox yâg puxet, ha ta' yâg tix yây koxiyôy 'ohnâg.

¹⁰Ha ta' xip pexkox yôg nû'kutnâ'ax nôi pexkox tu', yâ pexkox yôg nû'kutnâ'ax tikoyuk, tu mîxux xop tut kaxyâhâ', ha ta pexkox tu' nâhâ mâyōnnâg, tu' puk, yâ kuyānām tat'ax xexka putuk. 'Ûnâhâ, tu nûktu: "Po", kaxîy, kōnâg kox yâg puxet tu', ha ta' yâg tix hâ mō'nâ 'ohnâg, tu kōnâg xupup kox yâg puxet hâ mō'nâhâ', ha ta' yâg tix hâ mō'nâ 'ohnâg. ¹¹Yâ mâyōnnâg 'ûxuxet'ax, tu: kohâgnâg'ax. Kaxîy. Ha kōnâg yâg puxet yâyhâ kohâgnâg, ha ta yâg tix yâyhâ kohâgnâg 'ohnâg, ha tikmû'ûn punethok te' xo'op, hu' xakix.

¹²Ha ta' xip pexkox yôg nû'kutnâ'ax nôi pexkox tu', yâ pexkox yôg nû'kutnâ'ax 4, tu mîxux xop tut kaxyâhâ', ha hâpxop te' kix 'üyâg puxet mâyōn yôg, xix mâyōn hex yôg, xix mâyōnnâg yôg, ha ta 'üyôg yâg tix kix 'ohnâg, yîy ta' xohix te yây yôg kuyānām yâg puxet xaxok, ha ta' yâg tix xaxok 'ohnâg, ha ta hām xexta tu hâpkoxtap hâptup yâg puxet, ha ta' yâg tix hâpkoxtap 'ohnâg, ha 'āmnîy te kaxîy kamah.

¹³'Āte' pēnâhâ', pa' xip mōmōka', tu' topaha pepi' mōg, tu hām'aktux, hu:

—Hâpkummuk! Hâpkummuk! Yâ' kummuk xexka hām xexka xohix xop yôg, ha pexkox yôg nû'pok tikoyuk nôi te mîxux xop tut kaxyâp-tup. Kaxîy.

9Ha ta' xip pexkox yôg nû'kutnâ'ax nôi pexkox tu', yâ pexkox yôg nû'kutnâ'ax 5, tu mîxux xop tut kaxyâhâ'. 'Āte' pēnâhâ, pa' xip mâyōnnâg hām xexka tu'. Yâ hōmâ nôm te pexkox tu' nâhâ'. Ha' nôi te tu' hōm pipkup mōhāmînnîn'ax hâpkox tox xexka yôg, ²ha mâyōnnâg te hâpxôn, ha kugôy xexka xupep, yâ 'āmuk'ax xexkanām yôg, tu kugôy te mâyōn yānām pak, ha yâykote hâpkoxtap. ³Ha ta' pip kunihit kugôy kopah, tu ta' mōg, tu mōktu mōx-

aha hām xexka tu', ha' nōy te kunihit ka'ogāhā', ha' ka'ok, yā xokpatakuhmīy putuk. ⁴Ha' nōy te' xat, pu xux mā hok, xix mīm xux mā hok, xix mīxux puk mā hok, pa' xat, pu tik kute'ex. Hamūn, yā' pip 'ohnāg Topa yōg kax'āmī'ax nōm tik tu'. ⁵Ūxat, pu kunihit tik kix hok, pa' xat, pu tik kute'ex māyōn 'ānuk xohix te' 5 hā, tu' xūygāhā', yā xokpatakuhmīy te' xuhmīy putuk. ⁶Ha māyōn 'ānuk xohix te' 5 hā' xūy tihik, tup-tup 'ūxakix, pa' xakix 'ohnāg, 'a' xakix putup'ah.

⁷Yā kunit te xonat yōg kāmānok putuk, nōm te' yāy kix. Tup-tox hā mō'tat 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax yānām 'āta yīxux putuk, tu' payīn te tikmū'ūn payīn putuk. ⁸Tu' xe te 'ūn xe putuk, tu' xox te xoktut xox putuk, ⁹tu' kep xax te xonat yōg kepxax putuk, yā pipkup hā' mīy, tu' yīmāg payāhā te hāmānāhūn xexkanām putuk, yā xonat xop yōg kāmānok hāmānāhūn putuk, xix hāpxop yīkūy'ax te hāmānāhūn putuk, yā xonat yōg hāpxop yīkūy'ax, ¹⁰tu' nā'kup xox te xokpatakuhmīy nā'kup xox putuk, tu' nā'kup xox te tik xūygāhā māyōn 'ānuk xohix te' 5 hā. ¹¹Ha ta' xip kunihit xop yōg xexka', yā pexkox yōg nū'kutnā'ax. Tute hāpkox tox xexka pēnāhā', yā' xuxet'ax 'Amanōm, yā 'Emeneo xop yīy'ax kopah, xi' xuxet'ax 'Apōyām, yā Genex yīy'ax kopah. Yā tikmū'ūn yīy'ax kopah, hu 'ūkoxyōy'ax. Kaxīy.

¹²Tu ta' kux hāpkummuk māxap, ha' nūn putup hāpkummuk nōy tix.

¹³Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy pexkox tu', yā pexkox yōg nū'kutnā'ax 6, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha 'āte' yānmūn xupep'ax 'āpak, yā xokxop mō'hap'ax yōg xup'ax tu' nūn, yā xokxop mō'hap'ax yānām 'āta yīxux xip Topa keppah. ¹⁴Ha yānmūn xupep'ax te pexkox yōg nū'kutnā'ax pu hām'āktux, yā nōm te' 6 pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'āyīm ko'a', pu mōg pexkox yōg nū'pok'ax te' 4, nōm pip kōnāg kox 'Epanat kūnāpah. Kaxīy.

¹⁵Ha 'īm ko'a', pu mōg. Nōm te' hip nōm 'ot, xix nōm hāptup, xix nōm māyōn 'ānuk, xix nōm hāmāxatamuk. 'Ūhip, nūy tikmū'ūn yāg puxet kix, puyīy tu xakix, ha ta' yāg tix kix 'ohnāg. ¹⁶Ha 'āte' xupak 'ūxohix nō'om, yā xonat te kāmānok yīmū' mām, yā xonat xohix te' 200.000.000. ¹⁷Ha 'āte' pēnāhā, tu kāmānok pēnāhā xix nōm te' yīmū' mām, ha yōg kep xax pip, yā' xutta te kuxap 'āta putuk, xix yīxux te mīkaxxap xapit putuk, xix xutta yīxux te mīkaxxap 'ūxop putuk. Ha kāmānok putox te xoktut putox putuk, ha' yīkox kopa' xupep kuxap xix kugōy xix mīkaxxap 'ūxop. ¹⁸Yā hāpxop xūygā'ax tikoyuk pip, yā kuxap, xix kugōy, xix mīkaxxap 'ūxop, tu tikmū'ūn yāg puxet kix, ha' xakix. Ha ta' yāg tix kix 'ohnāg. ¹⁹Ha kāmānok te' yīkox hā' nōy kix, xi' nāgkup hā' kix kamah. Yā' nāgkup te kāyāp-tox putuk, ha' xox pip, tu nōm hā tu tikmū'ūn putop.

²⁰Ha ta' pip 'ūhi xop. Yā hāpxop xūygā'ax te nōm kix 'ohnāg. Nōm xop te hāpkummuk mīy kux 'ohnāg, tu yāmīy puk-te'ex kux 'ohnāg, tu topa komut xop pu nūktettex kux 'ohnāg, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy topa komut xop, xix yānām ponnok hā' mīy, xix pipkup monōn hā' mīy, xix mīkaxxap hā' mīy, xix mīm hā' mīy. Yā topa komut xop te hāmpēnā 'ohnāg xix hām'āpak 'ohnāg, xix hāpkumep 'ohnāg. ²¹Tikmū'ūn te' nōy kixpax, pa yāyhāhup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy kux 'ohnāg, tu mīm mīy, tu' hup 'ohnāg, tu' nōy hā xupxet, tu hāpxop xupxet, tu' hup 'ohnāg.

Tappet tox kīy kutōgnāg

10 Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax ka'ok pexkox tu', tu kugōy tat, yā topixxax putuk, tu texxux tep-tox xakot, yā' kuxxax putuk,

tu' pa te mǎyōn putuk, tu' kup te kuxap putuk, tu ta' yīxohoh. ²Tu tappet tox kīy kutōgnāg tat 'ūyīm kopah, ha' pata xe'e te kōnāg xexka tonnok, ha' pata nōy te hām tonnok, ³ha' yīy ka'ok, yā xoktut punethok yīy'ax putuk. 'Ūyīy ka'ok, ha tex tīnnā'ax xohix te' 7 te' yānān. ⁴'Ūyīy kux, ha 'āte' kax'āmi putup, pa 'ōm yīy pekkox tu', ha 'āte' xupak, ha hām'āktux, hu:

—'Āpu hām'āktux xaptop. 'Āpu tex-tīnnā'ax yōg hām'āktux kax'āmi hok. Kaxīy.

⁵'Āte' pēnāhā pekkox yōg nū'kutnā'ax te kōnāg xexka tonnok xix hāhām, ha' yīm pepi' xix, ⁶tu hām'āktux, hu:

—Hāpxip kutōgnāg 'ihā' nūn. Topa te yōgnū hām'āktux yūmmūg, yā Topa te' yūmmūg, yā Topa hi mōkuma'mōg hām'yāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, tu pekkox mīy xix yāykoteh, xix nōm kopa' pip xop, xix hām xexka mīy, xix nōm tu' pip xop, xix kōnāg xexka mīy, xix nōm te kopa' pip xop. ⁷Hōmā Topa te Topa pupi hām'āktux xop pu hām'āktux xex, yā hāpxop xaptop. Hāpxip kutōgnāg 'ihā Topa te nōm hāpxopmāp-tup, ha pekkox yōg nū'pok'ax te' 7 te mīxux xop tut kaxyāp-tup. Kaxīy.

⁸Ha ta xe' yīy pekkox tu', ha 'āte' xupak, ha hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy pa tappet tox nōm xip pekkox yōg nū'kutnā'ax yīm kopah nōm te kōnāg xexka tonnok xix hāhām. Kaxīy.

⁹Ha tak mōg pekkox yōg nū'kutnā'ax hah, tu:

—'Ā' hōm tappet tox kīy kutōgnāg. Kaxīy.

Ha:

—'Ūpa, nūy mā'. Xate' mǎhā, ha' yāyhā xūy putup 'ātex kopah, pa' xuxpex 'āyīkox kopah, yā pukhep putuk. Kaxīy.

¹⁰Ha 'āte' paha tappet tox 'ūgyīm kopah, tu' mǎhā, ha' xuxpex 'ūgyīkox kopah, yā pukhep putuk. 'Āte' mǎhā, ha hāpxip 'ihā' xūy 'ūktex kopah. ¹¹Ha tute:

—Xate Topa yōg hām'āktux pop. Xate hām'āktux putup tikmū'ūn xohix pu', xix hāpxexka xohix xop pu', xi' yīy'ax yōg xohix xop pu', xix hāpxexka xohix yōg tik xat'ax xohix pu'. Xate hām'āktux putup, hāpxop kummuk nūn. Kaxīy.

Tik tix te Topa yōg hām'āktux 'āktux

11 Ha' nōy te 'ā' hōm mōhāmūg'ax tox, tu:

—'Āpu mō Topa pet xexka mūy, nūy mēn xohix texīy yūmmūg, xix xokxop mō'hap'ax yōg mēn kamah. 'Āpu mōkupix 'ūxohix te Topa keppa nūktettex Topa pet xexka kopah. ²Pa 'āpu mō hām mūy hok hām nuhnōg Topa pet xexka kūnāpah, yā Topa pet xexka yīkāgnāg hā. Hamūn, Topa te hām hōm Yoneo xop kūnāpa pip xop pu', ha nōm te hām tonnok putup mǎyōn 'ānuk xohix te' 42 hā, xix kōmēn xe'ēgnāg tonnok putup kamah. ³'Āte mō'pok putup tik tix, puyīy yōgnū hām'āktux 'āktux hām xexka tu'. Nōm te topixxax kummuk mō'tat, nōm hāg tu xago. Hamūn, yā' kuxa hittup 'ohnāg, yā tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. Nōm te Topa yōg hām'āktux 'āktux putup 'āmnīy xohix te' 1260 hā. Kaxīy.

⁴Yā Topa yōg hām'āktux tat'ax tix te mīm kup 'onimet tix putuk, xix kuyānām tat'ax tix putuk. Nōm te hām xexka yōg xat'ax xexka keppa pip putup. ⁵Tikmū'ūn 'ūm te nōm tik tix kute'ex kummuk, puxix tik tix yīkox kopa' xupep kuxap, nūy puknōg gāy xop kummuk koxyōy, nūy nōm kix, ha' xakix putup. ⁶Topa te tik tix ka'ogāp-tup, ha nōm te' xat putup, hu pekkox mō'nīy, yīy tex tip-tup 'ohnāg, ha tik tix te Topa yōg hām'āktux 'āktux putup. Ha Topa te tik tix ka'ogāp-tup, ha nōm te' xat putup, yīy ta kōnāg xupup kox xohix yōg kōnāg te yāyhā hep 'ātap-tup. Ha Topa te nōm ka'ogāp-tup, puyīy hām xexka kix, yīy ta' nūn putup hāpxop kummuk xohix, tik te nōm putup.

⁷ Tu ta Topa yög hām'āktux 'āktux kux, ha ta hāpkox tox xexka kopa' xupex xok xexka', nūy tik tix mūtik yāy kix, tu' xat putup, tu' nōy kix putup, ha' xakix, ⁸ ha' yīn pip putat kopa kōmēn xe'ēgnāg kopah, yā tikmū'ūn tep-tex Yeyox mīp-kupnix yīmū' kōmēn xe'ēgnāg tu'. Yā kōmēn yög tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. Yā kōmēn 'āxet'ax Xonōm Putuk xix 'Eyit Putuk. ⁹ Ūxohix xop te tik tix yīn pēnāp-tup 'āmniy tikoyuk xix xahix hā. Hāmūn, 'ūxat putup, pu nō hāpkot hok. 'Ūxohix te' pēnāp-tup, yā hām xexka yög xohix xop, yā' hep xohix xop xix yīy'ax xohix xop, xix xop xohix, ¹⁰ tu hām xexka yög tikmū'ūn xohix kuxa hit-tup putup, 'ūxakix tik tix hah. 'Ūxohix kuxa hittup, tu yāy pu hāpxop max hok popmāp-tup. Hāmūn, nōm tik tix te Topa pupi hām'āktux, tu' xat, pu hām xexka yög tikmū'ūn xūyā'. ¹¹ Pa 'āmniy tikoyuk nōg, 'ihā Topa te tik tix kopa xitxok, nūy putpu' hīnnā', yīy tak-nīhā' pip, ha' xohix te' pēnāhā', hu' yīpkutuk xexkah, ¹² ha tik tix te' xupak, pa nōm te' xānā ka'ok hu:

—Mā nūnte pepi'. Kaxīy

Ha ta' mōg tik tix pepi', tu hāmgyōy xexka hā' mōxaha', tu ta' mōg pepi pexkox tu', ha ta' pip 'ūgāy xop hām xexka tu', tu' pēnāhā'. ¹³ Ha hām nuhuk xexka', tu' yāy pot, yīy ta kōmēn yāg puxet koxyōy, ha ta' yāg te' 9 koxyōy 'ohnāg, yīy ta tikmū'ūn xohix te' 7.000 xakix hām nuhuk hā. Ha ta tikmū'ūn nōy kuxanōg, tu pexkox yög Topa 'āktux max.

¹⁴ Ūnōg hāpkummuk tix. 'Ūpēnā', 'ūnōy nūn.

Mīxux xop tut kaxyāhā' yā' 7

¹⁵ Ha ta' xip pexkox yög nū'kutnā'ax nōy, yā pexkox yög mōkutnā'ax 7, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha ta' yīy ka'ok pexkox tu', hu:

—Yūmūg xuxyā xexka te' xohix xat, yā Kunnix te' xat hāpxexka xohix yög xexka xop, xix yög tikmū'ūn, tu nōm xat putup hāmāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Kaxīy.

¹⁶ Ha ta' pip tik xexka te' 24 pexkox tu', tu' xexka xop yög mīmpe mām'ax yīmū' mām, tu ta' yok, tu Topa pu nūktettex, ¹⁷ tu:

—Topa xexka', 'āka'ok, yā 'āxip mōkuma'āmōg hōnhā xix hōmā. 'Āmax, 'āka'ok xexka', tu hōnhā 'āxexka', yā tikmū'ūn xohix xat kōnāmāhā'. ¹⁸ Ha Topap-tup nōg xop 'ūgāy xexka', yā' yūmmūg 'āgāy hōnhā, tu xakix xop yög hāpxopmā'ax kopit putup. Nōmhā xate 'ōg kāmānat xop pu hāpxopmā maxp-tup, xix tik te 'āpupi hām'āktux xop pu hāpxopmā maxp-tup, tu 'ōg tikmū'ūn pu hāpxopmā maxp-tup, nōm te 'āyīpkutuk, yā' xexka xop xik-tōgnāg xop. Nōmhā xate' koxyōy putup nōm te hām xexka koxyōy. Kaxīy.

¹⁹ Ha ta' xōn Topa pet xexka pexkox kopah, pa' pēnāhā' ūkopa Topa yög pa'ax yög mīpkox. Ha ta yānām kō'āynām, ha tex tīnnā xe xexka', tu tex xap nū'nāhā', ha ta hām xexka nuhuk punenhok.

'Ūhūn xix xok xexka 'āta'

12 Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip 'ūhūn, ha hāpxopmāhā'. Yūmū'āte' pēnāhā', hu' yūmmūg hāpxopmā'ax nūn putup. 'Ūn te māyōn tat, yā topixxax putuk, ha māyōn hex xip 'ūpata kakah, ha māyōn-nāg te' 12 te yög kuxxax putuk. ² Ūn tek-tok xuk, tu' put putūmnāg, hu' xūy, hu' potaha'.

³ Āte 'ūn pēnāhā', pa' xip xok xexka 'āta', tu': Kēm. Yā' xexka nām, pa kakx-exka putuk. 'Ūp-tox xohix te' 7, tup-tox kup xohix te' 10, ha' xat'ax xexka yög kuxxax te' 7 pip 'ūp-tox xohix yīmū'. ⁴ Xok xexka 'āta te' nāgkup hā' paha māyōnnāg yāg puxet, ha' yāg tix pop 'ohnāg, tu hām xexka tu' mō nōy yōn,

ha mōktu: Po. Kaxīy. Ha 'ūn tek-tok put putup, ha ta' nūn xok xexka 'āta, tu nūktu 'ūn keppa' xip, nūy kutok mā', ⁵ ha 'ūn tek-tok pīt put, yāk-tok te hām xexka yōg tikmū'ūn xohix xop xat putup, yā pip-kup tox xexka hā' xat putup, yā' xat ka'ok putup. 'Ūk-tok put, ha hāpxip 'ohnāg ha ta 'ōm xip, tuk-tok paha', tu nōm mōgāhā pexkox tu', yā Topa ha' mōg xix Topa yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu'. ⁶ Ha ta 'ūn mōxupaha' hām nak tu'. Yā Topa te 'ūn pu' xip'ax mīy. Ha Topa te nō tehe 'āmnīy xohix te' 1260 hā.

⁷ Ha ta' yāy kix kakīynāg pexkox tu' Mīget mūtik xok xexka 'āta xix Mīget yōg pexkox yōg nū'pok xop mūtik. ⁸ Nōm te xok xexka 'āta putyōn pexkox kūnāpa'. ⁹ 'Ū'ūm xok xexka 'āta'? Yā Hāmgyāgnāg, yā Xatanāy. Yā tute hām xexka yōg xohix xop pu' koit pax. Yā' putyōn pexkox kūnāpā', xix yāy yōg pexkox yōg nū'pok xop, yā yōg xape xop, ha' yīxohoh, tu nūktu hām xexka tu' mōxoha'.

¹⁰ Ha 'āte' xupak, pa' yīy ka'ok pexkox kopa hu:

—Hōnhā Topa te tikmū'ūn mōy hāp-kummuk kopah. Hōnhā tikmū'ūn te' pēnāhā 'ūka'ok Topah, yā' xexka'. Hōnhā Topa yōg Kunnix te' xohix xat! Hamūn, hōmā Hāmgyāgnāg xip pexkox tu', tu Topa mūtik hām'āktux, hu: “Topa kopa kuxa mām xop te hāpkummuk mīy.” Kaxīy. Yā 'āmnīy xohix hā hām'āktux te kaxīy xix hāptup xohix hā. Pa' putyōn pexkox kūnāpah. ¹¹ Hōmā ha ta yūmūg xape xop te' xut, ha ta Hāmgyāgnāg te' xut 'ohnāg. Yūmūg xape xop te' xut Kahanēn Kutok hep 'āta hā xix hām'āktux xe'e hā, tu' xakix yīpkutuk 'ohnāg. ¹² Pexkox yōg xop, 'āpu 'ākuxa hittup! Pa hām xexka tu' kummuk xexka' xix kōnāg xexka tu', yā Hāmgyāgnāg te hām xexka tu' xupep. 'Ūgāy xexka'. Tute' yūm-mūg hāpxip kutōgnāg puxix tu' kux. Kaxīy.

¹³ Ha xok xexka 'āta te' pēnāhā', yā hām xexka tu' xip. Pa' xip 'ūhūn, tuk-tok pīt put. Ha ta 'ūn yīnnāhā' xok xexka te'.

¹⁴ Pa 'ōm xip, tu 'ūn pu' yīmāg tix pop-māhā', yā' xexka 'ūyīmāg, yā mōmōka yīmāg putuk. Ha ta topaha pepix 'ūhūn, tu' mōg, tu mōktu' xupep hām nak tu', ha' nōm nōy te 'ūn hā' tehe' hāmyāxa'amuk tikoyuk xix xahix hā, ha xok xexka 'āta te' xūygā 'ohnāg. ¹⁵ Yā xokxexka 'āta yīyko xopa' xupep kōnāgkox, nūy 'ūn mōgā'. ¹⁶ Pa hāpxexka te 'ūn hā' tehe', tu yāy pot, ha kōnāg te hāpkox hā mō'nāhā', ¹⁷⁻¹⁸ yīy ta' gāy xok xexka 'āta', tu ta' mōg, nūy yāykix 'ūn xupepmā xop mūtik, xix Topa yōg xat'ax mīy xop xohix mūtik, xix Yeyox yōg hām'āktux xe'e 'āpak xop mūtik, tu' xip hām kux tu' xok xexka 'āta'.

Xok xexka tix

13 'Āte' pēnāhā', pa' xip xok xexka nōy, ha' xip kōnāg xexka kopah, tu' xupep, tu ta' mōg, tup-tox kup xohix te' 10, tup-tox xohix te' 7, ha xat'ax xexka yōg kuxxax te' 10 tat 'ūp-tox kup te' 10 yīmū', ha xuxet'ax kummuk kax'āmi 'ūp-tox yīmū'. ² Yā xok xexka te nep-pat putuk, yā hāmgyā kōmnāg putuk, tu' pata te 'ux pata putuk, tu' yīkox te xok-tut yīkox putuk. Ha xok xexka 'āta te xok xexka xexkanāhā', tu ka'ogāhā', pu' xat. ³ Pa xok xexka putox puxet xok putuk, pa hāpxip 'ihā' hittup, yīy ta' yēy hām xexka yōg tikmū'ūn xohix, hu xok xexka putup, hu' pe' mōg, ⁴ tu xok xexka pu nūktet-tex. Hamūn, xok xexka 'āta te xok xexka xexkanāhā', tu' ka'ogāhā', ha tikmū'ūn te xok xexka pu nūktettex, tu:

—Yā xe'ēgnāg xok xexka'. Yā' ka'ok xexka'. Tep-te yāykix putup xok xexka mūtik? Yā yāykix putup'ah. Kaxīy.

⁵ Ha' tux hok, ha xok xexka te hām'āktux kummuk xexka māyōn 'ānuk xohix te' 42 hā, tu' xat pax kamah, ⁶ tu Topa 'āktux kummuk kōnāmāhā',

xix Topa yōg xip'ax 'āktux kummuk, xix pexkox tu' pip xop 'āktux kummuk. ⁷Ha ta' tux hok, ha xok xexka te yāykix Topa kopa kuxa mām xop mūtik, ha xok xexka te' xut. Ha' tux hok, ha xok xexka te' xat 'ūhep xop xohix, xix hāpxexka xohix yōg xop, xix 'ūyīy'ax xohix yōg xop, xix xop xohix. ⁸Hām xexka yōg xohix xop te xok xexka pu nūktettex. Hōmā ha ta hām xexka xip'ah, ha Topa te yāy yōg xop 'āxet'ax kax'āmi', yā Topa kopa kuxa mām xop 'āxet'ax kax'āmi yāy yōg tap-pet kopah, pu tu hi xe'e, ha' kux 'ohnāg, yā Kahnēn Kutok yōg xop nō'ōm. Yā tikmū'ūn te Kahnēn Kutok putex. Pa' nōy xop pip, ha' xuxet'ax kax'āmi 'ohnāg nōm tappet tu'. Nōm xohix te xok xexka pu nūktettex.

⁹Āyīpkox pip, 'āpu xupax. ¹⁰Topa te' xat, puxix tikmū'ūn Topa kopa kuxa mām xop pop putup, nūy mōgā yāy yōg hām tu'. Pa Topa te' xat hok, puxix nōm mōgā hok. Topa te' xat, puxix tikmū'ūn Topa kopa kuxa mām xop kix putup mīkax xexka hā. Pa' xat hok puxi' kix hok, yīy ta' max, pu Topa kopa kuxa mām xop Topa tu' pip ka'ok, nūy 'ūkuxa mām ka'ok.

¹¹Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip xok xexka nōy, tu hām kopa' xupep, tu' xip, yā 'ūp-tox kup tix, yā Kahnēn Kutok putox kup putuk, tu hām'āktux te xok xexka 'āta yōg hām'āktux putuk. ¹²Xok xexka yā' xexka', yā' xat'ax ka'ok, yā xok xexka māxap te nōm xexka mīy, ha nōm te xok xexka māxap pu' hām xopmāhā, tu' xat, pu hām xexka yōg xohix xop te xok xexka māxap pu nūktettex. Yā hōmā xok xexka māxap yōg kayax xexka xip, tu' xok putūmnāg, pa' hittup mō'ka'ok. ¹³Ha xok xexka te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg mīy, yā kuxap xānāhā, ha pexkox kopa' xupep kuxap, tu nū'nāhā, tu nūktu hām tu: Po. Kaxīy. Ha tikmū'ūn xohix xexka te' pēnāhā. ¹⁴Yā xok xexka te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg mīy, yīy tikmū'ūn kuxa mām

xok xexka kopah. Xok xexka te' koit, yīy tikmū'ūn kuxa mām koit'ax kopah. Xok xexka te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg mīy xok xexka māxap keppah, tu tikmū'ūn xat, pu topa komut mīy, yā xok xexka māxap putuk. Hāmūn 'ūnōy te xok xexka māxap xuhmīy mīkax xexka hā, pa' hi'. ¹⁵Topa te' tux hok, ha xok xexka te xit xok topa komut kopah, yīy ta' hi', hu hām'āktux, tu' xat, pu' kix nōm te topa komut pu nūktettex 'ohnāg. ¹⁶Tu' xat pu kax'āmi hām xexka yōg tikmū'ūn xohix yīm xe'e tu', xi' kux tu'. Yā tikmū'ūn xohix xat te kaxīy, yā kutōgnāg xop xix xexka xop, xix 'ūp-texop xexka xop, xix hok xop, xix kāmānat xop, xix xat'ax xop. Yā' xohix. ¹⁷Ūkax'āmi'ax xip 'ohnāg, puxix hāpxop hāmenex 'ohnāg. Yā' kax'āmi xok xexka 'āxet'ax, pe xok xexka yōg xohix texīy.

¹⁸Āpu hāmyūmmūg. Hāmyūmmūg, xayīy yūmmūg putup texīy xok xexka yōg xohix texīy. Yā tik yōg xohix texīy. Yā' 666.

Topa yōg xop tek-tex'ax tup hāk-tex

14 'Āte' pēnāhā, pa' xip Kahnēn Kutok yīktix Xiām yīmū', ha ta' pip tikmū'ūn xohix te' 144.000, ha yūmmūg 'ātak Topa xuxet'ax kax'āmi pip 'ūxohix kux tu'. ²'Āte' xupak, pa' xip 'ūyān-mūn xupep'ax pexkox tu', yā xamoka xexka te hām nāhūn putuk, xix tex tīnnā xexka putuk, xix 'ap kaxyā'ax putuk. ³Ha tikmū'ūn te 144.000 te pēnāhā nōm te mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū' yūm, xix yōnnā' te' 4, xix tik xexka'. Ūxohix tek-tex'ax tup hāk-tex, yā Topap-tup pax xop te' yūmmūg nōm kutex tup, pa' nōy te' yūmmūg 'ohnāg. Topa te nōm kuxa mām xop pop, yā Topa yōg tikmū'ūn, ⁴yā nōm kuxa tup, tu 'ūn mūtik xonnix 'ohnāg, yā' tup, tu Kahnēn Kutok pe' mōg. Hōmā nōm te hām xexka yōg xohix xop mūtik yāy kotīnnāhā, ha Topa te nōm yīmōgā-tux, tu nōm pop, yā Topa yōg xop xix

Kahnēn Kutok yōg xop. ⁵Yā nōm xop te' koit 'ohnāg, yā hāpkummuk mīy 'ohnāg.

**Topa yōg nū'pok'ax
tikoyuk te hām'āktux**

⁶Āte' pēnāhā, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu topaha', tu pepi' mōg, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, nūy hām xexka yōg xohix xop pu nōm 'āktux, yā xop xohix pu', xix hep xohix pu', xix yīy'ax xop xohix pu', xix hāpxexka xohix yōg xop pu'. Yā Topa yōg hām'āpak xip ka'ok, tu yōg hāmāx-atamuk xohix kux 'ohnāg. ⁷Pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux ka'ok, hu:

—Āpu Topa yīpkutuk, nūy Topa xexka 'āktux max. Hamūn, hāpxip kutōgnāg 'ihā Topa te tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Yā hōmā tute' mīy pexkox xix yāykoteh, xix hām xexka', xix kōnāg xexka', xix kōnāg xupep'ax xohix. Āpu Topa pu nūktettex. Kaxīy.

⁸Pexkox yōg nū'kutnā'ax te' nōy te māxap pe' mōg, tu:

—Ūkoxyōy, ha' nōg kōmēn xexka Maminōn. Maminōn xexka yōg tikmū'ūn te hām xexka yōg tikmū'ūn xohix mōgāhā', pu tu nōy hā xupxet, yā' kummuk, yā xupyāg xūy xexka putuk.

⁹Ha pexkox yōg mō'kutnā'ax nōy xape tix pe' mōg, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Tep-te xok xok xexka pu nūktettex xix xok xexka yōg komut pu nūktettex? Tep-te' paha xok xexka yōg kax'āmī 'ūkux tu', xix 'ūyīm tu'? ¹⁰Yā nōm te' pop putup Topa yōg gāy'ax xexka', yā xupyāg xūy xexka pop'ax putuk, yā' xūy xexka 'ūkuxa kopah, yā 'ūxop yōg kuxap kopah, ¹¹tu' xūy pip hāmāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, 'ihā kugōy te pepi' mōg. Ha' xūy kux 'ohnāg hāptup 'ihā xix 'āmniy 'ihā'. Yā' xūy nōm xop, yā xok xexka pu nūktettex xix xok xexka yōg komut pu nūktettex, tu' pop xok xexka 'āxet'ax kax'āmī'. Kaxīy.

¹²Ūmax, pu' kuxa mām xop te Topa yōg putat kopa' pip ka'ok, yā Topa yōg xat'ax mīy xop, yā Yeyox tu' pip ka'ok xop.

¹³Ha 'āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax pexkox tu', tu:

—Āpu kax'āmī nūhū', tu: “Ūkuxa hitup nōm te yūmūg xuxyā Yeyox mūtik mōg 'ihā' xakix.” Kaxīy

Ha Topa Koxuk te:

—Hamūn. Hōmā 'ūhām ka'ok, pa nū'yāynōynāg putup pax putup, ha yōg hāpxopmā'ax max mōg putup nūmūtik. Kaxīy.

Mō' put yōn hām xexka yōg tikmū'ūn

¹⁴Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip hāmgyōy xexkam-nok, ha 'ōm te' yīmū' yūm, yā tik putuk, tu' xat'ax xexka yōg kuxxax tat, yā pipkup yānām 'āta yixux hā' mīy 'ūkuxxax, ha' xip kupukhe xexka 'ūyīm kopah. ¹⁵Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy te Topa pet xexka kopa' xupep, tu hām'āktux ka'ok 'ūnōy pu', yā nōm te hāmgyōy xexka yīmū' yūm, hu:

—Āpu 'ōg kupukhe xexka pa'. Mōg, nūy hāpxop xohix put. Hamūn, hōnhā yā hāptup xe'e'. Hām xexka yōg tikmū'ūn xohix te mīnta ta putuk. Ūmax, xayīy nōm put hōnhā'. Kaxīy.

¹⁶Ha nōm te hāmgyōy xexka yīmū' yūm, tu yōg kupukhe xexka paha', tu mō' put yōn hām xexka yōg, tu' put hām xexka yōg tikmū'ūn.

¹⁷Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu pexkox yōg Topa pet xexka kopa' xupep, ha' xip kama 'ūyōg kupukhe xexka xox max.

¹⁸Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy. Tute kuxap pēnāhā, yā xokxop mō'hap'ax yōg kuxap Topa pet xexka kopah, tu xokxop mō'hap'ax yīka' xupep, tu hām'āktux ka'ok 'ūnōy pu', yā nōm te kupukhe xexka xox max mūg, yā nōm pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy 'ōg kupukhe hā put mīnta 'op hāmexka yōg. Hamūn, yā' ta'. Kaxīy.

¹⁹ Ha ta' mōg, tu kupukhe mō' put yōn hām xexka tu', tu mīnta 'op mep, tu mō' nōm yōn hāpxop hep xut'ax kopah, yā Topa 'ūgāy, ha tikmū'ūn koxyōy putup. ²⁰ Yā mīnta 'op hep xut kōmēn kūnāpa', ha tikmū'ūn hep 'āta xupep, tu puxhep xexka mīy, 'ūxexka te' 300 mēn putuk, xī' xet te mēn puxet xix xahix putuk.

Pexkox yōg nū'pok xop te hāpxūygā'ax tat

15 'Āte' pēnāhā', pa' pip pexkox yōg nū'pok xohix te' 7 pexkox tu', tu hāpxūygā'ax te' 7 tat, yā ka'ax, yā Topa gāy kux putup. Yā 'āte' pēnāhā hāpxop xe'e xaptop. ² 'Āte' pēnāhā', pa' xip kōnāg xexka', yā xunnuk te minino putuk, xix kuxap mūtik yāykoṭinnā'ax putuk. 'Āte' pēnāhā', pa' pip nōm te' xut xop, pa xok xexka te' xut 'ohnāg, xix yōg komut te' xut 'ohnāg, xix nōm te xok xexka yōg xohix texī'ax tat, yā 666 kax'ami nōm yīmū', yā' xut 'ohnāg. Ha nōm te' xut xop pip kōnāg xexka yōg hām kux tu', yā kōnāg xexka te minino putuk yōg. Nōm te' xut xop te 'ap mūg, nūy nōm kaxyā'. Yā Topa te tu' popmāhā', ³ hak-tex Mōyyex yōg kutex, yā Mōyyex te Topa pu' hāpxopmā max. 'Ūk-tex kama Kahnēn Kutok yōg kutex, tuk-tex, hu:

—Topah, 'āxexka, tu' xohix xat. Xate hāpxopmā max xe'ēgnāg. 'Āmūn yā hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn yōg xat'ax xexka'. Xate hāpxe'e mīy, yā hāpxopmā xe'e'. ⁴ Tep-te 'āyīpkutuk 'ohnāg? Tep-te 'āmax xe'ēgnāg 'āktux putup'ah? 'Āp-xet yā 'ākuxa tup xe'ēgnāg, ha hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn nūn putup, nūy xa nūk-tettex. Hamūn, xate hāpxe'e mīy, ha' xohix te' pēnāhā'. Kaxīy.

⁵ Hāpxip 'ihā 'āte' pēnāhā', pexkox xōn, pa' xip Topa pet xexka', yā topixxax ka'ok hā' mīy. Topa xip, ha nōnte tikmū'ūn te Topa yūmmūg. ⁶ Ha ta Topa pet

xexka kopa pexkox yōg nū'pok te' 7, tu hāpxūygā'ax te' 7 tat, tu topixxax tup 'ānuk tat, yā topixxax nīn, tu' tat 'ūkote hīy'ax, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy. ⁷ Ha ta' pip nōm yōnnāī te' 4, ha ta yāp-xet te pexkox yōg nū'pok te' 7 pu' popmāhā 'āmuk xak'ax xohix te' 7, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy. 'Āmuk xak'ax hā nū'xīmnāg Topa gāy'ax, yā Topa xip hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ⁸ Ha ta' xip Topa yāy pet kopah, ha' pet hā nū'xīmnāg Topa yōg hāmmax xe'ēgnāg xī' yōg ka'ok'ax, yīy ta nū'xīmnāg kugōy hā. Ha tikmū'ūn te' mōxakux yūmmūg 'ohnāg, ha mōktu' kux hāpxūygā'ax te' 7. Yā pexkox yōg nū'pok te' 7 te nōm xat. Hak-nāy tu' tikmū'ūn te mōxakux putup.

'Āmuk xak'ax kopa' pux Topa yōg gāy'ax

16 'Āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax ka'ok Topa pet xexka kopah, tu pexkox yōg nū'pok xop pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy 'āmuk xak'ax kopa' pux Topa gāy'ax hāpxexka tu'. Kaxīy.

² Ha ta' mōg pexkox yōg mōkutnā'ax māxap, tu' yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux hām xexka tu', ha ta' pip kayax kummuk xexka tikmū'ūn yōg. Yā nōm yīmū' pip xok xexka yōg kax'āmi, ha nōm te topa komut pu nūktettex.

³ Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' tix, tu' yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux kōnāg xexka tu', ha ta kōnā'āg te yāyhā hep 'āta, yā' xakix xop yōg, yīy ta' xakix kōnāg kopa hi xop xohix xexka'.

⁴ Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā tikoyuk, tu yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux kōnāg kox tu', xix kōnag xupepe'ax tu' yīy ta kōnāg te yāyhā hep 'āta'. ⁵ 'Āte' xupak, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, yā nōm te kōnāg pēnāhā'. Tute:

—Topa 'āmax xe'ēgnāg. Xate hāpxe'e mīy, tu hāpkummuk mīy'ax yānān. 'Āmax xe'ēgnāg. 'Āxip hōnhā xix hōmā. ⁶Hamūn. Tikmū'ūn te Topa kopa kuxa mām xop xuhmīy, xix Topa pupi hām'āktux xop xuhmīy, ha' hep 'āta nū'nāhā, yīy ta xate tikmū'ūn pu' hōm hep 'āta', pu' xo'op. Yā' yānān. Kaxīy.

⁷'Āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax xokxop mō'hap'ax tu', tu hām'āktux, hu:

—Topah, 'āxexka', 'āka'ok. Xate tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit max, yā' xe'e', yā' yok. Kaxīy

⁸Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 4, tu yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux māyōn tu', yīy ta' pukpex xexka', ha Topa te' xat, pu tikmū'ūn xax mō'hap. ⁹Hām-pukpex xexka te tikmū'ūn xax mō'hap, ha nōm te:

—Yā' kummuk xexka Topah. Kaxīy.

Yā Topa te' xat, pu' xūygā'. Pa nōm te yōg hāpkummuk mīy'ax kux 'ohnāg, tu Topa xexka 'āktux max 'ohnāg.

¹⁰Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 5, tu yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux xok xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu', yīy ta hāpkoxtap xok xexka yōg tikmū'ūn yōg pip'ax tu', ha tikmū'ūn te yāy yōyxōg putop, 'ūxūy xexka tu'. ¹¹tu:

—Pexkox yōg Topah, 'ākummuk xexka'. Xatek mūg xūygā pax, tuk mū'ā kayax popmāhā'. Kaxīy.

¹²Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 6, tu yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux kōnāg kox 'Eppanat tu', yīy ta' nak. Nōmhā' xip putat nak, puyīy hām tu māyōn xupep tu' nūn 'ūxexka xop. ¹³Ha 'āte' pēnāhā, pa' pip yāmīy yāy'īgāhnāg tikoyuk, yā hupnāg putuk, tu' pip xok xexka 'āta yīkox kopah, xix xok xexka yīkox kopah, xix Topa pupix hām'āktux mō'āmū'ax xop yīkox kopah, tu ta' mōg.

¹⁴Yāmīy kummuk te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu ta' mōg hām xexka yōg xat'ax xexka xohix xop hah, nūy nōm yāy

tu nū'xoh, puyīy yāy kix kakihnāg Topa ka'ok xexka yōg hāptup 'ihā'.

¹⁵“'Ūg'āpax: 'ūgnūn putup, yā xupxet nūn putuk. 'Āpu 'āpa ka'ok, nūy hām-pēnā'. 'Āpu 'āxax xix 'āyīkāgnāg hā nū tat mō'ka'ok, nūy 'āxax top hok, nūy yāyhā-phup hok. Xate' mīy, nūy ta 'ākuxa hit-tup.” Kaxīy. ¹⁶Hāpxip ha ta yāmīy te yāy tunū'xoh 'ūxexka xop hāpxexka tu', yā' xuxet'ax 'Ahmāget hāpxexka', yā Yoneo yīy'ax te kaxīy.

¹⁷Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 7, tu yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux pexkox yokoma tu'. Ha ta Topa pet xexka kopa' xip yānmūnxupep'ax, tu:

—Puxix. 'Ūkux. Kaxīy.

¹⁸Ha yānām kō'āynāg, ha hāmnhūn, ha tex tinnāhā', ha hām xexka yāy nuhuk xexka', tu yāy pot. Yā hām yāy nuhuk xexka nām. Hōmā Topa te' mīy tihik hāmāxap xix hōnhā hām yāy nuhuk kutōgnāg, pa nōmhā hām yāy nuhuk xexka nām. ¹⁹Ha ta kōmēn yāy koxip tikoyuk. Ha ta koxyōy hāpxexka xohix yōg kōmēn xohix. Ha Topa te kōmēn Maminōn xexka pe'paxex, tu' gāy xexka', tu yōg tikmū'ūn xūygāhā'. ²⁰Ha ta' nōg hāptox xohix kōnāg yōg xix yīktix xohix. ²¹Ha ta pexkox tu' pip texxap xexka', tu ta nū'nāhā texxap xexka', yā yāp-xet nō hāp-tux ha' 40 kit. 'Ūnū'nāhā', tu nūktu tikmū'ūn tu nū'nāhā', ha tikmū'ūn te:

—'Ūkummuk xexka Topah. Kaxīy.

Hāmūn, 'ūxūy xexka', yā hāpkummuk, yīy Topa 'āktux kummuk.

Xotit xexka'

17 'Ūkxip, pa' nūn pexkox yōg nū'kutnā'ax, nōm xip 'ūxape xop te' 7 kopah, yā hōmā 'āmuk xak'ax te' 7 tat. 'Ūnūn tu nūktu:

—Mā. 'Āte xa mūg putup 'ūxūygāp-tup xotit xexka', yā kōmēn, yā kōnāg kox punethok puka' pip. ²Ha hām xexka yōg xat'ax xexka xohix xop te xotit xexka

mütik yāy kute'ex, tu hāpkummuk xexka mīy nūmütik, yā' paptux putuk. Kaxīy.

³ Ha Topa Koxuk tek mōgāhā', ha ta pexkox yōg nū'kutnā'ax tek tat hām nak tu', ha 'āte' pēnāhā', pa' xip 'ūhūn, tu kāyā xexka 'āta yīmū' yūm, yā kāyā xexka 'āta yīmū' pip kax'āmi'ax kummuk punethok, yā xuxet'ax kummuk kax'āmi, yā kāyā xexka putox te' 7, tup-tox kup te' 10. ⁴ Ha 'ūn te topixxax 'āta tat, tu' tat xapmax, xix yīm hī'ax, xix yīpkutok tat'ax, xī' yīp-kox xap, xix patakup hīy'ax, yā' xohix te pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, xix mīkaxxap te takat hā' mīy, xix kupxat xap hā' mīy. Tute' tat kānēy, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, ha kopa' pip hāpxop punethok yāyīgāhnāg xī' xut putux, yā 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax yōg hāpxop. ⁵ Ha' kux tu' pip 'ūkax'ami 'ūxuxet'ax xaptop'ax, hu: "Kōmēn Maminōn Xexka', yā xotit xop mūktut, xī' kummuk xop mūktut hām xexka yōg." Kaxīy. ⁶ 'Āte' pēnāhā' 'ūn paptux, yā Topa kopa kuxa mām xop hep 'āta xo'op. Ha Yeyox tu' pip ka'ok, yīy ta' nōy te' kix.

Ha 'āte' pēnāhā', yā 'ūn kummuk. 'Ūgkuxa te' yēy. ⁷ Ha' nūn pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu 'ā' yīykopit, hu:

—Xate xīy tu 'ākuxa te' yēy? 'Āte xa hāmyūmmūgāp-tup. 'Ūhūn xix kāyā xexka', yā nōm te 'ūn tat, yā nōm putox te' 7 xix putox kup te' 10. ⁸ Xate' pēnāhā' kāyā xexka'. Hōmā 'ūhi', pa' xok. Tute hāpkox tox xexka kopa' xupep putup, ha ta' nōy tep-tex putup. Ha ta' nūn putup tikmū'ūn. Hōmā xip'ah hām xexka', 'ihā nōm tikmū'ūn yōg 'āxet'ax kax'āmi 'ohnāg 'ūhi'ax yōg tappet kopah, putu hi xe'e, ha' kux 'ohnāg. Nōm nūn putup, tu' pēnāp-tup kāyā xexka xok, hu' yēy. Hōmā 'ūhi', tuk-nāy tu' xok, pa hāpxip 'ihā putpu' xip'ax.

⁹ —Āpu hāmyūmmūg. 'ūp-tox te' 7 te yīxtix te' 7 putuk, ha 'ūn te yīxtix te' 7 yīmū' yūm. 'ūp-tox te' 7 te tikmū'ūn yōg xat'ax xexka te' 7 putuk, ¹⁰ tu' xat'ax

xexka te' 5 xakix, ha hōnhā yāp-xet 'ūxexka', tu' tikmū'ūn xat, ha' nōy xexka nūn putup, tu hāpxip 'ihā' xip'ax. ¹¹ Ha ta kāyā xexka', yā 'ūxat'ax xexka nōy, yā' 8. Hōmā' xip, pa hōnhā' xip 'ohnāg. Yā' xip 'ūxape xop te' 7 kopah. 'Ūnōy tep-tex putup.

¹² —Ha xate' pēnāhā' 'ūp-tox kup te' 10, nōm te' xat'ax xexka te' 10 putuk, tu hāpxip nōm te tikmū'ūn xat putup. Yā Topa te' xat putup, ha nōm te tikmū'ūn xat putup kāyā xexka mütik hāpxip kutōgnāg hā, ¹³ tup-tup hāpxop puxet. 'Ūp-tup, nūy kāyā xexka xexkanā', ¹⁴ tu' yāyix putup Kahnēn Kutok mütik, pa Kahnēn Kutok te' xut putup, xix Kahnēn Kutok te nōm xānā'ax xop te' xut putup, yā yōg yīmōgātux xop, yā nōm te Kahnēn Kutok tu' pip ka'ok. Hamūn te' xut putup. Kahnēn Kutok, yā xuxyā xop yōg xuxyā', xix xat'ax xexka xop yōg xat'ax xexka'. Kaxīy.

¹⁵ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'ā hām'āktux 'ūxeheh, hu:

—Pute 'ūm kōnāg kox xohix xotit te nōm puka' yūm? Yā hām xexka yōg xop xohix xexka', yā tikmū'ūn xop xohix, yā' hep xop xohix, yā' yīy'ax xop xohix. ¹⁶ Xate' pēnāhā' 'ūp-tox kup te' 10 xix kāyā xexka pēnāhā'. Nōm te xotit putup nōg putup. Nōm te' pop putup 'ūyōg hāpxop xohix, ha' xax top'ax, tu xotit yīn māp-tup, tu kuxap hā' koxyo'y putup. ¹⁷ Hamūn, Topa te' xat, ha tikmū'ūn te kāyā xexka 'āta yōg xat'ax mīy, yā tikmū'ūn tep-tup, yā Topa te' xat.

¹⁸ —Xate' pēnāhā', yā' xip 'ūhūn. Yā 'ūn te kōmēn putuk, ha kōmēn kopa' pip ti-hik, tu nōm te hām xexka yōg xat'ax xexka xop xat putup. Kaxīy.

'Ūkoxyo'y kōmēn Maminōn

18 Hāpxip 'ihā 'āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yīxohoh, yā' xexka', tu' xat punethok, ha hām xexka

yōg tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', yā' max xe'ēgnāg, ²tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Ūnōg, yā kōmēn Maminōn xexka 'ūnōg. Hōnhā yā yāmīy pet xix yāmīy yāy'īgānāg pet, xix putux kummuk yāy'īgānāg pet. ³Hōmā tute tikmū'ūn mōgāhā', puyīy hāpkummuk xut putux mīy, ha hām xexka yōg xat'ax xexka xop te' nōm nūmūtik, ha tikmū'ūn te yāy hām texop xexka', tu' nōmenex kōmēn Maminōn xexka yōg hāpxop xohix. Kaxīy.

⁴'Āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax pexkox tu, tu hām'āktux hu:

—Yōgnū tikmū'ūn, mā, 'āpu kōmēn nīm! Mōg!

'Āpu hāpkummuk mīy hok nūmūtik, nūy 'āxūy hok nūmūtik.

⁵Yā 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax punethok, tu' xexka te yīktix putuk, tu yīktix xanep te pexkox xuhmīy, ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax 'ātigāhā'.

⁶Kōmēn yōg xop te 'āxop kute'ex kummuk. 'Āpu' yānān.

'Āpu' yānān tix.

Kōmēn yōg xop te 'āxop xūygāhā'. 'Āpu' yānān, nūy nōm xūygā tix.

⁷Kōmēn yōg xop te yāy xexka mīy, tu yāy putexop xexka mīy. 'Āpu nōm xūygā xexka', yā' kummugā xexka'. Hamūn, kōmēn yōg xop te yāy mūtik hām'āktux, hu:

“'Ūgmūg, yāg ka'ok, yā' xohix xat.

'Ap hok yūm'ah 'ūgmūn.

'A 'āte hāpkummuk pēnāp-tup'ah!” Kaxīy.

⁸Pa 'āmhook. Tute hāpkummuk mīy, yīy ta' nūn mōka'ok hāpkummuk 'āmīy puxet 'īhā. Yā' xakīp-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg putup, tu putup te' kix putup,

ha kuxap te' koxyōy putup.

Yā' ka'ok Topa xexka', tu' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax yānān.

Kaxīy.

⁹Ha hām xexka yōg xexka xop te hāpkummuk mīy nūmūtik, ha kōmēn mō'hap, ha kugōy te pepi' mōg, ha xat'ax xexka xop te' pēnāp-tup, tu' potap-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg putup, ¹⁰tu' xūy yīpkutuk, tu' pip hāptox tu', tu hām'āktux, hu:

—Tu texīy, tu' kummuk? Kōmēn Maminōn yā' xexka', tu' ka'ok, pa 'ot puxet nōg 'īhā' kux. Yā Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax yānān.

¹¹Ha hām xexka yōg nōmenex xop te kōmēn hā potaha', tu' kuxa hittup 'ohnāg. Yā tikmū'ūn te yōg hāpxop hāmenex kux. ¹²Yā nōmenex 'ohnāg 'ūyōg hāpxop, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' nō'ōm, xix pipkup ponnok hā' nō'ōm, xix mīkaxxap te takat, xix kupxat xap, xix topixxax te nīn hā' mīy, xix topixxax yīxux mūnnīy, xix topixxax te xet hā' mīy, xix topixxax 'āta', xix hāpxop māynāg mīm max hā' mīy, xix hāpxop xohix xoktox xox hā' mīy, xix mīm te takat hā' mīy, xix pipkup monōn hā' mīy, xix pipkup hā' mīy, xix mīkaxxap mām hā' mīy, ¹³xix mīpxax kōnnōn kānēn hā' mīy, xix tēpet xuxpex, xix kōnnōn mō'hap ha' hax max, xix mīha' haxnāg max, xix hep haxnāg max, xix xupyāg, xi' top hep 'ayet, xix xuxnāg max kōnnōn, xix xuxnāg xe tox, xix mūnūytut, xix kahnēn, xix kāmānok, xix hāpxop yīkūy'ax, xix tikmū'ūn kāmānat xop, xix tikmū'ūn kuxa'. Yā hāpxop xohix hāmenex kux. ¹⁴Ha nōmenex xop te kōmēn 'āktux, hu:

—Kōmēn yōg tikmū'ūn tep-tup hāpxop max xohix, pa hōnhā' nōg. 'Ūp-te xop xexka tu' kux. Hōmā kōmēn max te yāy putuk, pa' nōg, tu xep xip putup'ah. Kaxīy.

¹⁵Ha nōmenex xop te nōmenex punethok kōmēn kopah, tu hōnhā' xūy yīpkutuk, tu' pip hāptox tu', tu potap-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg.

¹⁶Tu:

—Tu texīy tu' kummuk kōmēn xexka'. Hōmā kōmēn yōg tikmū'ūn te topixxax max tat, yā nīn hā' mīy, yā topixxax 'āta', xix topixxax yīxux mūnnīy, xix kah-nēn xe hā' mīy topixxax 'āta', tu xap-max taha', xī' yīm hīy'ax, xī' yīpkutok tat'ax, xī' yīpkox xap, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, xix mikaxxap te takat hā' mīy, xix kupxat xap hā' mīy. ¹⁷ Pa 'ot puxet nōg, 'ihā yōg hāpxop xohix xexka xaxok. Kaxīy.

Ha ta mīpkox mōgā'ax xexka xop te' pēnāp-tup hāptox tu', xix nōm te mīpkox hā' mōg xop, xix mīpkox mōgā'ax xop, xix nōm te mīpkox hā' tayūmak pop, ¹⁸ Yā' xohix te hām'āktux ka'ok putup, hu:

—Hāmyāxatamuk xohix xexka hā' xip 'ohnāg kōmēn nōy te nōm putuk. Kaxīy.

¹⁹ Tu yāy putox yīmū hāpkōnnōn mō'pok, yā' kuxa hittup 'ohnāg, tu' potaha', tu' kuxa xūy, tu:

—Tu texīy tu' kummuk? Yā' kummuk kōmēn pu'. Hōmā mīpkox yōg tikmū'ūn xohix mōg kōmēn tu', tu yāyhāp-texop xexka'. Pa 'ot puxet nōg 'ihā kōmēn yōg tikmū'ūn te hāpxop xohix xexka xaxok. Kaxīy.

²⁰ Ha ta pexkox kopa' pip xop te:

—'Āpu kōmēn koxyōy'ax hā' ākuxa hit-tup. Yeyox kopa kuxa mām xop, 'āpu 'ākuxa hittup, xix Yeyox yōg mō'pok xop, xix Topa pupi hām'āktux xop. Hamūn, Topa te kōmēn yōg tikmū'ūn yōg hāpx-opmā'ax kummuk yānān. Kaxīy.

²¹ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu mīkaxxap xexka paha', yā' xexka', te mīkaxxap kōnnōnā'ax putuk. Tute' paha', tu nū'yōn kōnāg xexka tu', tu hām'āktux, hu:

—Kaxīy kōmēn Maminōn xexka nū'yōn putup, yā nū'yōn mō'ka'ok putup, ha tikmū'ūn te' xe pēnāp-tup'ah. ²² Tikmū'ūn te xe 'ap kaxyā'ax xupak putup'ah kōmēn kopah, xix kaxyā'ax xop, xix panao kaxyā'ax, xix tonōmet

kaxyā'ax, yā xe' xohix xupak putup'ah. Tikmū'ūn te 'a' xupak putup'ah kāmānat hām, xix mīkaxxap kōnnōnā'ax 'āpak putup'ah 'ūxeheh, ²³ tu xe pēnāp-tup'ah kuyānām tat'ax xix yōg kuyānām kōmēn kopah. Tikmū'ūn te xe' xupak putup'ah yāyta xop yōg hām'āktux kōmēn kopah. Hōmā kōmēn yōg nōmenex xop 'ūka'ok xexka', pa hāpxexka nōy yōg nōmenex xop ka'ok kutōgnāg. Hōmā kōmēn yōg tikmū'ūn te' koit pax. Kaxīy.

²⁴ Hōmā kōmēn Maminōn yōg tikmū'ūn te' kix Topa pupi hām'āktux xop xix Yeyox kopa kuxa mām xop kōmēn kopah, tu' kixgāhā' 'ūxohix hāpxexka xohix tu'. Hā kaxīy Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax yānān.

19 Hāpxip 'ihā 'āte' xupak, pa' xip yānmūn xupap'ax xexka pexkox tu', yā tikmū'ūn xohix yōg hām'āktux putuk. Tu hām'āktux, hu:

—'Ūmax Topah. Topa te tikmū'ūn mōy hāpkummuk kopah. Topa 'ūmax xe'ēgnāg, tu' ka'ok xexka'. ² Yā' xe'e, tu' yok Topah, hu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax yānān. Tute xotit xexka yōg hāpkummuk mīy'ax yānān. Xotit xexka te hām xexka yōg tikmū'ūn xohix mōgāhā', puyīy hāpkummuk mīy nūmūtik. Tute' kix Topa yōg kāmānat, yīy Topa te nōm xūygāhā'. Kaxīy.

³ Tu xe hām'āktux ka'ok, hu:

—'Ūmax Topah. Kōmēn xexka mō'xut, ha kugōy te pepi' mōg putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā'. Kaxīy.

⁴ Ha ta' pip tik xexka te' 24, xix yōnnā'ī te' 4, tu Topa pu nūktettex, tu Topa 'āktux max, ha Topa yūm mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū'. 'Ūxohix te:

—Hamūn. 'ūmax Topah. Kaxīy.

Kahnēn Kutok yōg yāyta yōg 'āmuk xexka'

⁵ Ha ta' xip 'ūyānmūnxupap'ax 'ūxexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu', tu:

—Topa yōg kāmānat xop, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Tihik, yā' xexka xik-tōgnāg, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Topa yīpkutuk xop, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Kaxīy.

⁶Ha 'āte' xupak, pa' xip hāmnhūn, yā tikmū'ūn xohix yōg hām'āktux putuk, pe xamoka xexka yōg hāmnhūn putuk, pe tex tinnā'ax putuk. 'Āte' xupak, ha nōm te:

—'Ūmax Topah. Yūmū yōg Topa te hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. Hamūn, 'ūxexka'. ⁷'Āpu yūmū hittup, tu yūmūg kuxa hittup. 'Āpu yūmū Topa 'ūxexka 'āktux. Hamūn, hāpxip kutōgnāg 'ihā yāyap-tup Kahnēn Kutok hah, ha 'ūn te yāyap-tup te yāy maxnāhā, nūy yāyax, ⁸tu' pop topixxax tup, yā nīn hā' mīy, yā' xunnuk 'ūyōg topixxax. Kaxīy.

Hamūn, nōm topixxax nīn te Topa kopa kuxa mām xop yōg hāpxopmā'ax max putuk.

⁹Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'ā hām'āktux, hu:

—'Āpu kax'āmi, hu: "Ūkuxa hittup nō'ōm. Yā Topa te nōm xānāhā', pu nū' Kahnēn Kutok yōg yāyax yōg 'āmuk xexka hah." Kaxīy.

Tu xe:

—Topa te hām'āktux xe'e'. Kaxīy.

¹⁰Ha 'āte pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nū'xup, pa tute:

—'Āmhok. Kaxīy hok. 'Āte Topa pu hāpxopmā max yā 'āmūn putuk xix 'āxape putuk, yā Yeyox yōg hām'āpak xe'e' 'āpak xop putuk. 'Āpu Topa pu nū'āxup. Kaxīy.

Yā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox yōg hām'āpak xe'e' 'āktux.

'Ōm te kām'ānok ponnok yīmū' yūm

¹¹'Āte' pēnāhā', ha pexkox xōn, pa' xip kāmānok ponnok, ha nōm te' yīmū' yūm 'ūxuxet'ax Nōm Te' Nōy Tu' Xip Ka'ok xix Nōm Xe'e'. Tute 'ūxohix yōg hāpxommuk mīy'ax kopit, yā' yok, tu' nōy

mūtik yāyix. ¹²'Ūpa te kuxap putuk, tu' tat 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax punethok, tu 'ūxuxet'ax kax'āmi tat, pa' xohix te' xuxet'ax yūmmūg 'ohnāg, pa nōm puxet te' yūmmūg yāy yōg xuxet'ax. ¹³'Ūtat topixxax tox, yā' patok 'ūhep 'āta hā. 'Ūxuxet'ax "Topa yōg Hām'āktux." Kaxīy. ¹⁴Ha pexkox yōg xonat xop te' pe' mōg, tu kāmānok ponnok yīmū' mām kamah, tu ta' mōg, tu topixxax nīn ponnok tup tat, ¹⁵ha mīkaxxexka xox max xip 'ūyīkox kopah, tu' xupet. Tute mīkax xexka hā' xut putup, ha ta hām xexka yōg xop xohix te' xut putup'ah. Tute hām xexka yōg xop xohix xat putup pipkup xexka tox hā. Tute' koxyōy putup, yā mīnta 'op hep xut'ax putuk. Yā' gāy Topah. Topa te hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. ¹⁶Nōm te kāmānok yīmū' yūm, tu topixxax tu' kax'āmi, hu: "Ūxat'ax xexka yōg xat'ax xexka xix xuxyā xop yōg xuxyā". Kaxīy. Tu' paxix yīmū nōm kax'āmi kamah.

¹⁷Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax māyōn yānām tu', tu' xānā ka'ok putux xohix xop nōm topahā'. 'Ūxānāhā, hu:

—Mā, Topa yōg 'āmuk ha nū'. ¹⁸Mā, nūy 'ūxat'ax xexka yīn mā', xix xonat yōg xat'ax xop yīn, xix xonat yīn, xix kāmānok yīn, xix kāmānok yīmū' mām xop yīn, xix tik xohix yīn, yā kāmānat xop yīn, xix xuxyā xop yīn, xi' xexka xik-tognāg xop yīn. Kaxīy.

¹⁹Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip kāyā xexka 'āta, xix hām xexka yōg xat'ax xexka xop pip xix yōg xonat xop. 'Ūxohix tu yāy tu nū'nāhā', nūy yāyix nūmūtik, yā nōm te kāmānok yīmū' yūm mūtik xix yōg xonat xop mūtik. ²⁰Ha kāyā xexka 'āta te' xut 'ohnāg, ha' nōy te' mūg, tu' hīy, tu Topa pupi hām'āktux mō'āmū'ax mūg, tu' hīy. Yā hōmā Topa pupi hām'āktux mō'āmū'ax xop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg kāyā xexka 'āta pu'. Tute hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pa' koit,

yīy ta' pe' mōg tikmū'ūn, yā tikmū'ūn tu' xip kāyā xexka 'āta yōg kax'āmi'ax, tu kāyā xexka 'āta yōg topa komut pu nūktettex.

Ta mō kāyā xexka 'āta yōn kuxap 'ūxop yōg kopah, yā' hi', xix Topa pupi hām'āktux mō'āmā'ax xop kamah. Yā kuxap te kōnāg xexka putuk. ²¹ Ha ta nōm te kāmānok yīmū' yūm yōg mīkax xexka te' yīkox kopa' xupep, tu' xuhmīy xonat xop, tu' kix, ha' xakix, ha ta putux yāy'īgā xop nūn, tu nūktu xonat xop yīn mähā', tu' hix ka'ok.

Hāmāxatamuk te' 1.000

20 'Āte' pēnāhā, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yīxohoh, tu' yīm kopa' tat hāp-kox tox xexka yōg pipkup hām'yīnnīn'ax xix pipkup māgxap tat, ² tu xok xexka 'āta paha'. 'Ū'ūm xok xexka 'āta? Yā nōm kāyā hittap, yā Hāmgyāgnāg, yā Niap, yā Xatanāy. Pexkox yōg mō'kutnā'ax te nōm hīy hām'yāxatamuk xohix te' 1.000 hā, ³ Yā' putxok hāpkox tox xexka kopah, tu mō'yīnnīn, tu' kīy, puyīy hāpxexka yōg tikmū'ūn xe mōgā hok, puyīy tikmū'ūn hāpkummuk mīy hok, ha mōktu' nōg putup hām'yāxatamuk xohix te' 1.000, hak-nāy tu Hāmgyāgnāg xut, pu mōg hāpxip kutōgnāg hā.

⁴ Ha 'āte' pēnāhā, pa' pip nōm xop te' xexka xop yōg mīmpe mām'ax yīmū' mām. Topa te' xat, ha nōm te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit. Ha 'āte' pēnāhā, pa' pip tikmū'ūn yāmīy. Hōmā nōm tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux kopa kuxa mām, tu hōnhā Yeyox yūmmūg, tu ta' mōg, nūy Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux, yīy ta tikmū'ūn te' kix, ha' xakix. Nōm te kāyā xexka pu nūktettex 'ohnāg, xix yōg topa komut pu nūktettex 'ohnāg, tu' pop 'ohnāg kāyā xexka yōg kax'āmi'ax yāy kux tu', pe' yīm tu'. Pa hōnhā hi', tu yāyhā xexka xop Kunnix mūtik hām'yāxatamuk xohix te' 1.000 hā.

⁵ Hamūn, 'ūputpu' hi hāmāxap, pa xakix xop nōy te putpu' hi 'ohnāg, ha mōktu' nōg hām'yāxatamuk te' 1.000. ⁶ Yā' kuxa hittup nōm te putpu' hi hāmāxap. Yā xe xakix putup'ah, pa' nōy xe xakix putup, tu' pip putup Topa yōg hāptox tu', yā xakix tik putuk. Pa' nōy xe xakix putup'ah. Nōm te Topa yōg 'āmānex xop putuk xix Kunnix yōg, tu' xohi' xat putup Kunnix mūtik hām'yāxatamuk xohix te' 1.000 hā.

Hāmgyāgnāg nu'xok

⁷ Hām'yāxatamuk te' 1.000 nōg putup, ha ta 'ōm te Hāmgyāgnāg xut putup 'ūyōg kanet ka'ok kopah. ⁸ Ha ta' mōg putup, nūy koit, nūy mōgā hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn hāpxexka xohix tu', yā Goge' xix Māgoge'. Ha Hāmgyāgnāg te nōm yāy tu nū'xoh, puyīy yāykix, yā tikmū'ūn xohix, yā xohix te 'āmot xap xohix putuk hāpkux yōg.

⁹ Yā' xohix te hām panip tu' pip, tu ta' nūn putup, tu nūktu Topa kopa kuxa mām xop xakot, xix Topa yōg kōmēn xakot, yā Topa te nōm putup pax. Pa hāpxip 'ihā kuxap te pexkox kopa' xupep, tu nūktu' nāhā', tu nūktu nōm tikmū'ūn koxyōy. ¹⁰ Yā Hāmgyāgnāg te tikmū'ūn pu' koit. Ha' nōy te' mūg Hāmgyāgnāg, tu nū'xok kuxap kopah, yā mīkaxxap 'ūxop yōg kuxap kopah. Yā kuxap te kōnāg xexka putuk, ha' pip kama kāyā xexka xix Topa pupi hām'āktux mō'āmā'ax. Yā' xohix xūy hāptup 'ihā xix 'āmnīy 'ihā hām'yāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

Tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit

¹¹ Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip 'ūxat'ax xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg xexka ponnok, ha 'ōm te yīmū' yūm. Ha nōm keppa 'ūnōg hām xexka xix pexkox yokoma'. Yā 'ap pip'ah. ¹² 'Āte' pēnāhā, pa' pip xakix xop, yā' xexka xik-tōgnāg xop, ha' xat'ax xexka yōg mīmpe yūm'ax

xe'egnāg keppak-nihā' pip, ha' xōn tappet, tu' nōy xōn. Yā hi'ax xop yōg tappet yā hi'ax xop 'āxet'ax pip tappet tu', hu' hi mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Yā Topa yīkak pip putup. Ha tikmū'ūn hāpxopmā'ax yōg kax'āmi'ax pip tappet tu'. Ha 'ōm te' mōkupix, nūy tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit. ¹³ Ha ta' putpu' hi' xakix xop, nōm xakix kōnāg kopah. Ha putpu' hi xakix xop, yā nōm pip xukpot tu', tu' xohix nūn, ha' nōy te yōg hāpxopmā'ax kopit. ¹⁴ Ha' putxok kuxap kopa hāpxakix'ax xix xakix xop. Yā kuxap te kōnāg xexka putuk. Kuxap xexka yā xakix'ax tix. ¹⁵ Tikmū'ūn yōg xuxet'ax kax'āmi 'ohnāg 'ūhi xop yōg tappet tu', puxix nōy nōm nū'xok kuxap kopah, nōm te kōnāg xexka putuk.

21 'Āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yokoma' nōy tup xix hām xexka nōy tup. Hamūn, 'ūnōg pexkox yokoma māxap xix hām xexka māxap. ² 'Āte' pēnāhā', pa' xip kōmēn xe'egnāg, yā kōmēn Yenoyanēn nōy tup, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yīxohoh. Yā' max yāy putuk. Yā 'ūn te yāy tap-tup putuk, tu' xax max tat, tu' mōg, nūy yāy yīpxox mūy. ³ 'Āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax 'ūxat'ax xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'egnāg tu', tu hām'āktux, hu:

—Hōnhā Topa te yāy kotīnnāhā tikmū'ūn mūtik. Tute yāy kotīnnāp-tup nūmūtik. Yā yōg tikmū'ūn. Topa xip putup nūmūtik, yā tikmū'ūn yōg Topah. ⁴ Topa te tikmū'ūn pa hep kutux putup. 'A xep xakix putup'ah, tu xe' kuxa hittup 'ohnāg putup'ah, tu xe' xūy putup'ah. Yā' nōg hāpxop hittap. Kaxīy.

⁵ Ta nōm te' xat'ax xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'egnāg yīmū' yūm, tu:

—Nōmhā 'āte hāpxop xohix tup mīy putup. Kaxīy.

Tu xe 'ā hām'āktux, hu:

—'Āpu nōm kax'āmi' yā hām'āktux xe'e'. 'Ūmax, pu tikmū'ūn kuxa mām hām'āktux kopah. Kaxīy.

⁶ Tu xe:

—Puxix. 'Ūkux. 'Ūgmūn yā māxap xix ka'ax, yā 'Appa xix 'Ōm. 'Ok kōnāg putup te 'āp-tex? 'Āte xa hok hōm putup kōnā'āg, yā kōnāg xupep'ax yōg, ha nōm te 'āxop hīnnāp-tup. ⁷ 'Āte 'ā tu' pip ka'ok xop pu nōm hōm, hak mūn yā 'ūyōg Topah, yā 'ūk-tok xop nō'ōm. ⁸ Pa' pip 'ūkuxanōg xop, xi' kuxa mām 'ohnāg xop, xix yāy'īgā xop, xix nōm te' nōy kix xop, xi' nōy hā xupxet xop, xix mīm mīy xop, xix topa komut pu nūktettex xop, xi' koit xop. Yā' xohix yōg pip'ax pip, yā mīkaxxap 'ūxop yōg kuxap kopah, yā kōnāg xexka putuk, yā xakix'ax tix. Kaxīy.

Kōmēn Yenoyanēn tup

⁹ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, nōm te' xape te' 7 xop kopa' xip. Hōmā nōm xop te 'āmuk xak'ax te' 7 tat, ha nōm kopa' pip hāpxūyā'ax te' 7. Yā nōm pexkox yōg nū'kutnā'ax 'ūkha' nūn, tu nūktu:

—Mā, 'āte xa mūg putup 'ūn te yāy tap-tup, yā Kahnēn xetut. Kaxīy.

¹⁰ Ha Topa Koxuk tek xat, tuk mōgāhā yīktix xox putox tu', tu 'ā mūg Yenoyanēn, yā kōmēn xe'egnāg, ha pexkox kopa' xupep, xix Topa yīka' xupep, tu ta' yīxohoh. ¹¹ 'Ūyōg kuyānām yā Topa yōg hāmmax xe'egnāg'ax. Kōmēn te kuyānām mīy, yā mīkaxxap te takat putuk, yā mīkaxxap yax putuk, xix 'ūtup te mīkaxxap kinixat putuk. ¹² Kōmēn yōg hāmpak'ax tox xexka', ha yōg hāmpak'ax yōg hāmyīnnīn'ax xohix te' 12, ha pexkox yōg nū'pok te' 12 te nōm pēnāhā'. Ha' pip 'ūkax'āmi'ax hāmyīnnīn'ax tu', yā 'Iyaet xop yōg hep xop te' 12 yōg xuxet'ax. ¹³ Ha' patpe tu' pip hāmyīnnīn'ax te' tikoyuk, yā patpe xohix te kaxīy, yā māyōn xupep tu' tikoyuk, ha xot tu' tikoyuk, ha nōntix tu' tikoyuk, ha māyōn mō'nā'ax tu tikoyuk. ¹⁴ Ha kōmēn yōg hāmpak'ax xip mīkaxxap

te' 12 yīmū'. Mīkaxxap te' 12 tu' pip kax'āmīx'a, yā Kahnēn Kutok yōg mō'pok te' 12 'āxet'ax kax'āmī'.

¹⁵Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux 'ūgmūtīk, tu' tat mōhāmūg'ax, nūy kōmēn yōg mēn mōkupīx, xix hāmīyīnnīn'ax yōg mēn, xix hāmpak'ax yōg mēn. ¹⁶Kōmēn yōg hāmpak'ax yōg patpe te' 4. Patpe xohix yōg mēn te yāy putuk. Pexkox yōg nū'kutnā'ax te kōmēn yōg mēn mōkupīx, 'ūtox te 2.200 kinōm, xix patpe xix patpe nōy yōg 2.200 kinōm kamah. Ha kōmēn tox pepīx yōg kinōm te' 2.200 kamah, yā' yāy putuk. ¹⁷Pexkox yōg nū'kutnā'ax te hāmpak'ax yōg patpe tīx yōg mēn mōkupīx, yā' xohix te' 64, yā tīkmū'ūn yōg mēn hā' mōkupīx pexkox yōg nū'kutnā'ax te'. ¹⁸Kōmēn yōg hāmpak'ax te mīkaxxap yax hā' mīy, ha ta kōmēn te pipkup 'āta yīxux hā' mīy, yā kuyānām mīy tu' tup, tu minino putuk. ¹⁹Kōmēn yōg hāmpak'ax yōg kupkūnīy yīmū' pip mīkaxxap te takat punethok. Yā 'ūkupkūnīy kakak yōg mīkaxxap yax, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip tīx yōg mīkaxxap xapit, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip tikoyuk yōg mīkaxxap 'ak, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 4 yōg mīkaxxap 'exmēnat, ²⁰xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 5 yōg mīkaxxap xanōn, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 6 yōg mīkaxxap xahnix, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 7 yōg mīkaxxap kinīyot, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 8 yōg mīkaxxap menit, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 9 yōg mīkaxxap topay, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 10 yōg mīkaxxap kinīyop, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 11 yōg mīkaxxap yaxīn, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 12 yōg mīkaxxap 'āmātīx. ²¹Ha hāmīyīnnīn'ax te' 12 te kupxat xap te' 12 hā' mīy, yā yāpxet te kupxat xap puxet hā' mīy. Ha kōmēn yōg putat te pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, yā yānām mīy, tu' tup, yā minino putuk.

²²Ha 'āte' pēnā 'ohnāg Topa pet xexka kōmēn kopah. 'Ap xīp'ah. Yā Topa xīp kōmēn kopah xix Kahnēn Kutok xīp. Puxīx. Topa 'ūxexka', tu hāpxop xohix xexka yūmmūg. ²³Ha 'ap xīp'ah māyōn, xix māyōn hex, yā 'ap putup'ah māyōn yānām xix māyōn hex yānām. Hāmūn, Topa max xe'ēgnāg xix Kahnēn Kutok, hu kuyānām punethok pip. Puxīx. ²⁴Ha ta' pip tīkmū'ūn hām xexka tu', ha kōmēn te nōm yīmū mō kuyānām yōn, ha hām xexka yōg xat'ax xexka xop nūn putup, tu hāpxop max nūnnāp-tup, tu nūktu kōmēn hā mōxakux. ²⁵Ha kōmēn yōg mōhāmīyīnnīn'ax xōn hāptup tox hā, tu nōhāmīyīnnīn putup 'ohnāg. Hāmūn, 'ap xīp'ah 'āmniy 'ōn-teh. ²⁶Ha hām xexka xohix yōg hāpxop xe'ēgnāg nūnnāp-tup kōmēn tu', xix yōg hāpxop max. ²⁷Pa hāpxop yāy'īgā nūnnāp-tup 'ohnāg kōmēn tu', yā hāpkummuk mīy'ax nūnnāp-tup 'ohnāg xī' koit'ax nūnnāp-tup 'ohnāg. Pa mō'nāp-tup nōm tīkmū'ūn, yā 'ūyōg xuxet'ax kax'ami Kahnēn Kutok yōg hī'ax xop yōg tappet tu'.

22 Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'ā' mūg kōnāg kox, ha yōg kōnā'āg te tīkmū'ūn hīnnāhā', tu kuyānām mīy, tu' tup, tu kinixat putuk. Kōnāg kox te Topa yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu' xupēp xix Kahnēn Kutok yōg, ²tu ta' mōg putat kote', ha ta' pip kōnāg kox yōg hāpkux tīx tu' mīm kup tīx, yā hī'ax yōg, tu mey puxet 'ihā mīnta ta punethok, ha mey nōy 'ihā mīnta ta' nōy punethok. Yā hā kaxīy mey te' 12 yōg mīnta ta xohix te' 12. Ha yōg mīm xux te hāpxexka xohix yōg tīkmū'ūn hittupmāhā'. ³'Ap xīp'ah hāpxop kummuk, Topa te nōm putup nōg. Ha ta' xīp kōmēn kopa Topa yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg xix Kahnēn Kutok yōg, ha yōg kāmānat te Topa pu nūktettex xix Kahnēn Kutok pu nūktettex, ⁴tu Topa pa pēnāp-tup xix Kahnēn Kutok pa pēnāp-tup, ha Topa 'āxet'ax

pip tikmũ'ün kux tu', xix Kahnēn Kutok 'āxet'ax. ⁵Ha 'ap xip putup'ah 'āmnīy 'ūx-eheh, yīy ta 'ap xip putup'ah kuyānām tat'ax xix māyōn yānām. Yā Topa xexka te hāptupmāp-tup, ha Topa yōg xop te' xohix xat putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

Yeyox te putpu' nūn

⁶Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'ā hām'āktux, hu:

—Nōm hām'āktux 'ūxe'e. 'Ūmax, pu tikmũ'ün hām'āktux kopa kuxa mām. Ha Topa xexka te Topa pupi hām'āktux xop pu Topa Koxuk hōm, ha ta nōmhā Topa te yōg pexkox yōg nū'kutnā'ax mōkutnāhā', nūy Topa yōg kāmānat pu hām'āktux hāpxopmā'ax texīy pip'ax hāpxip kutōgnāg 'ihā. Kaxīy.

⁷Ha Yeyox te:

—Āpu 'ūxupax. Hāpxip kutōgnāg 'ihāg mōg putup 'āxop hah. 'Ūkuxa hittup nōm te nū hām'āktux 'āpak, nūy mīy. Nū hām'āktux te 'āxop pu hāpxop xohix yūmmūgāhā'. Hāpxip 'ihā' pip putup nōm hāpxop xohix. Kaxīy.

⁸'Ūgmūn Yoām. 'Āte' xupak nōm hāpxop xohix, tu nōm pēnāhā'. 'Āte' xupak kux, tu' pēnā kux, tu pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nūkxup, yā nōm te 'ā hāpxop xohix mūg. ⁹Pa tute 'ā hām'āktux hu:

—Āmhok. 'Ūgmūn pu nū'āxup hok. 'Ūgmūn yā Topa yōg kāmānat 'āmūn putuk, xix 'ātaknōy xop putuk, xix Topa pupi hām'āktux xop putuk, xix nōm te nū tappet yōg hām'āktux 'āpak xop putuk. 'Āpu Topa pu nū'āxup. Kaxīy.

¹⁰Tu xe 'ā hām'āktux, hu:

—Āpu tikmũ'ün pu nū hām'āktux 'āktux. Nū hām'āktux te tikmũ'ün pu hāpxopmā'ax mūg nōm pip putup. Hāpxip kutōgnāg 'ihā nōm hāpxopmā'ax pip putup. ¹¹Tikmũ'ün te hāpkummuk mīy, puxix xe hāpkummuk mīy putup. Tikmũ'ün te hāpxop yāy'īgā mīy, puxix

xe hāpxop yāy'īgā mīy putup. Tikmũ'ün te hāpxopmā max, puxix xe hāpxopmā max putup. Tikmũ'ün 'ūmax xe'ēgnāg, puxix xe' max xe'ēgnag. Kaxīy.

¹²Ha Yeyox te:

—Āpu 'ūxupax. Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'āxop hak mōg putup. 'Āte 'āxop pu hāpxop popmāp-tup. 'Āte nōm te hāpxopmā max punethok pu' popmāp-tup hāpxop punethok. 'Āte nōm te hāpxopmā max kutōgnāg pu' popmāp-tup hāpxop tīgnāg. ¹³'Ūgmūn yā māxap xix ka'ax, yā 'Appa xix 'Ōm.

¹⁴'Ūkuxa hittup nōm te yāy topixxax tox pix, ha' tup. Topa te' xat, ha nōm te mīnta ta māp-tup 'ūhi'ax yōg mīm kup yōg. Tute kōmēn hāmyīkox hā mōxakux putup. ¹⁵Pa kōmēn kūnāpa' pip 'ūnōy hā' xupxet xop, xix mīm mīy xop, xix yāy'īgā xop, xix nōm te topa komut pu nūktet-tex, xi' koit xop, tu hāpxop mō'āmū' mīy

¹⁶Ha Yeyox te:

—'Ūgmūn Yeyox. 'Āte pexkox yōg nū'kutnā'ax mōkutnāhā', puyīy nū hāpxop 'āktux Topa kopa kuxa mām xop pu'. 'Ūgmūn yā Namix hā xupepmā'. Yōgnū kuyānām ka'ok, yā 'ūgmax xe'ēgnāg, yā māyōnnāg xexka kuyānām putuk. Kaxīy.

¹⁷Ha Topa Koxuk te:

—Mā'. Kaxīy.

Ha 'ūn te yāytap-tup te:

—Mā'. Kaxīy.

Ha' xupak xop te:

—Mā'. Kaxīy.

'Ok kōnāg putup te 'āp-tex? Mā', nūy kōnāg hok pa', yā kōnāg te tikmũ'ün hīn-nāhā nō'ōm.

Hām'āktux kux'ax

¹⁸Hak mūn Yoām. 'Āte xa hām'āktux, hu: Xate' xupak nū hām'āktux, tu xa hāpxopmā'ax 'āktux nōm pip putup. Xate tehomi kax'ami', pe hām'āktux nōy, puxix Topa 'āxūygāp-tup, yā' putuk nōm hāpxūygā'ax kax'ami nū tappet tu'. ¹⁹Ha

xate nũ' hãm'ăktux yăg xut, puxix Topa
te 'ôg hăpxop max xut putup, yă nôm
mĩnta ta xut putup 'ũhi'ax yôg mĩm kup
yôg, tu 'ôg hăpxop xut putup, yă kômên
xe'êgnăg yôg Yă nũ tappet te nôm 'ăktux.

²⁰ Yeyox te:

—Nũ tappet 'ũmax. Hamũn, 'ăxop hak
môg putup hăpxip kutognăg 'ihă'. Kaxĩy.
Hãmũn Yăyă Yeyox, mă' mō'ka'ok!

²¹ Pu yă yũmũg xuxyă Yeyox 'ăxop xo-
hix ha hămmxnă'.

Tu ta tu' kux.